KERTOMUS

HELSINGIN KAUPUNGIN KUNNALLISHALLINNOSTA

50

1937

HELSINGIN KAUPUNGIN TILASTOTOIMISTON
JULKAISEMA

HELSINKI 1939

SISÄLLYSLUETTELO

Sivu

Alkulause IV

I. Kaupunginvaltuusto

1. Yleistä kunnallishallintoa koskevat asiat 3
2. Rahatointa koskevat asiat 10
3. Oikeus- ja järjestystointa koskevat asiat 30
4. Palotointa koskevat asiat 32
5. Terveyden- ja sairaanhoitoa koskevat asiat 34
6. Huoltotointa koskevat asiat 42
7. Erinäisiä sosiaalisia tehtäviä koskevat asiat 47
8. Opetus- ja sivistystointa koskevat asiat 48
9. Kiinteää omaisuutta koskevat asiat 51
10. Yleisiä töitä koskevat asiat 74
11. Puhtaanapitoa koskevat asiat 80
12. Satamaoloja koskevat asiat 80
13. Teknillisiä laitoksia koskevat asiat 82
14. Teurastamoa ja keskuskeittolaa koskevat asiat 85
15. Muut asiat 86

II. Kaupunginhallitus

1. Yleistä kunnallishallintoa koskevat asiat 93
2. Rahatointa koskevat asiat 130
3. Oikeus- ja järjestystointa koskevat asiat 140
4. Palotointa koskevat asiat 146
5. Terveyden- ja sairaanhoitoa koskevat asiat 147
6. Huoltotointa koskevat asiat 158
7. Erinäisiä sosiaalisia tehtäviä koskevat asiat 171
8. Opetus- ja sivistystointa koskevat asiat 177
9. Kiinteää omaisuutta koskevat asiat 185
10. Yleisiä töitä koskevat asiat 206
11. Puhtaanapitoa koskevat asiat 216
12. Satamaoloja koskevat asiat 218
13. Teknillisiä laitoksia koskevat asiat 226
14. Teurastamoa, keskuskeittolaa ja myyntiaittaa koskevat asiat ... 230
15. Muut asiat 233

III. Kiinteistölautakunta

1. Kiinteistötoimiston päällikön ja kansliaosaston toimialaan kuuluvat asiat 242
2. Kiinteistötoimiston tonttiosaston toimialaan kuuluvat asiat ... 246
3. Kiinteistötoimiston maatalousosaston toimialaan kuuluvat asiat 271
4. Kiinteistötoimiston asemakaavaosaston toimialaan kuuluvat asiat 278
5. Kiinteistötoimiston maanmittaus- ja kartastotöiden osaston toimialaan kuuluvat asiat 281
6. Kiinteistötoimiston talo-osaston toimialaan kuuluvat asiat 282
7. Kiinteistötoimiston kansanpuisto-osaston toimialaan kuuluvat asiat 290
8. Erinäisten kiinteistölautakunnan alaisten viranhaltijain toimintakertomukset 297

		Sivu
IV.	**Tilastotoimisto**	1*
V.	**Ulosottolaitos**	9*
VI.	**Verotusvalmisteluvirasto**	13*
VII.	**Yleiset työt**	16*
VIII.	**Puhtaanapito**	33*
IX.	**Satamahallinto**	43*
X.	**Palolaitos**	59*
XI.	**Teurastamo**	67*
XII.	**Huoltotoimi**	87*
XIII.	**Lastensuojelu**	149*
XIV.	**Kotitalouslautakunta**	183*
XV.	**Kaupunginkirjasto**	186*
XVI.	**Kaupunginmuseo**	197*
XVII.	**Musiikkilautakunta**	198*
XVIII.	**Rakennustarkastuskonttori**	202*
XIX.	**Julkisivupiirustusten tarkastustoimikunta**	203*
XX.	**Holhouslautakunta**	204*
XXI.	**Oikeusaputoimisto**	205*
XXII.	**Työnvälitystoimisto**	209*
XXIII.	**Naisten työtupa**	232*
XXIV.	**Myyntiaitta**	238*
XXV.	**Urheilulautakunta**	241*
XXVI.	**Ammattioppilaslautakunta**	245*
XXVII.	**Verotusvalmisteluviraston tarkkailijat**	246*
Hakemisto		248*

OIKAISTAVIA

Sivu 55, riv. 5 alh. on: *nimisissä;* lue: *nimisiä.*
» 135, » 20 » »: *S. F. Ekholmin;* lue: *C. F. Ekholmin.*
» 186, » 14 ylh. »: *alueiden luetteloon;* lue: *alueiden muodostusluetteloon.*
» 258, » 2 » »: *Humallahden;* lue: *Humaliston.*
» 279, » 18 » »: *Kytkinkaapin;* lue: *kytkinkaapin.*

Helsinki 1939. Työväen kirjapaino.

ALKULAUSE

Esillä olevassa Kertomuksessa Helsingin kaupungin kunnallishallinnosta vuonna 1937 kaupunginvaltuuston ja kaupunginhallituksen toimintaa selostavat osastot, jotka aikaisemmin jakautuivat kolmeen lukuun (Kaupungin kiinteää omaisuutta koskevat asiat; Kaupungin irtainta omaisuutta ja rahatointa koskevat asiat; ja Muut asiat), on jaettu viiteentoista, kunnallishallinnon eri toimintahaaroja vastaavaan lukuun. Tarkoituksena on ollut esityksen saattaminen entistä havainnollisemmaksi ja käytännöllisemmäksi. Kertomukseen liittyy ensi kerran verotusvalmisteluviraston tarkkailijan vuosikertomus, kun taas II osastoon ennen sisältynyttä painatustöiden valvojan toimintakertomusta nyttemmin ei enää julkaista.

Osastot I (Kaupunginvaltuusto), II (Kaupunginhallitus) ja III (Kiinteistölautakunta) sekä hakemisto on laadittu tilastotoimistossa. Muut julkaisussa olevat vuosikertomukset on laadittu asianomaisten lautakuntien ja viranhaltijain toimesta ja tilastotoimistossa vain muodollisesti tarkistettu ja osittain jonkin verran lyhennetty.

Toimitustöitä on johtanut amanuenssi V. Kuhlefelt.

Helsingin kaupungin tilastotoimistossa, lokakuun 27 p:nä 1939.

Otto Bruun.

Kaupunginvaltuusto

Joulukuun 4 ja 5 p:nä 1936 toimitetussa vaalissa valittiin [1]) alla mainitut henkilöt kaupunginvaltuutetuiksi kolmivuotiskaudeksi 1937—39:

Asianajaja N. Aronen
Professori S. A. Brofeldt
Toimistonjohtaja H. Cannelin
Kunnallispormestari L. Ehrnrooth
Osastonjohtaja J. M. Ekebom
Oikeusneuvosmies K. Furuhjelm
Veturinkuljettaja F. B. Gröndahl
Johtaja J. Hellsten
Työnjohtaja K. Hiltunen
Toimistonjohtaja K. Huhtala
Toimittaja J. E. Huttunen
Toimistonjohtaja J. E. Janatuinen
Päätoimittaja R. G. Kallia
Opettaja A. Kallioniemi
Kirjaltaja A. Karvosenoja
Seppä K. Kaukonen
Professori K. Kauppi
Päätoimittaja E. Kilpi
Arkkitehti S. Lagerborg-Stenius
Professori F. Langenskiöld
Toimittaja A. E. Leino
Kutoja O. Leinonen
Pastori F. E. Lilja
Kauppaneuvos I. Lindfors
Pankinjohtaja A. Linturi
Toimittaja E. Lähde
Toimistopäällikkö G. Modeen
Pankintaloudenhoitaja A. E. Monnberg
Insinööri A. Myrsky
Lääketieteenlisensiaatti A. Nikula
Asianajaja G. Norrmén
Kivityöntekijä O. Nuutinen
Johtaja B. Nybergh
Pankinjohtaja K. F. Nyman
Asentaja H. J. Puukko
Teologiantohtori V. Päivänsalo
Liittosihteeri P. Railo
Johtaja H. Ramsay
Toimittaja K.-M. Rydberg
Pankinjohtaja E. Hj. Rydman
Lääketieteenkandidaatti M. Ryömä
Toimittaja Y. Räisänen
Toimistoapulainen M. Salmela-Järvinen
Professori B. Salmiala
Seppä Y. Salo
Sähköasentaja V. V. Salovaara
Johtaja E. von Schantz
Rehtori M. Sergelius
Lääketieteen- ja kirurgiantohtori E. Suolahti
Libristi F. Sundqvist
Toimittaja C. Sundström
Tullihallituksen kemisti Y. Talvitie
Raitiovaunukuljettaja O. H. Träskvik
Asianajaja E. Tulenheimo
Rakennusmestari I. W. Udd
Toimitsija A. Valta
Rovasti J. Waltasaari
Professori G. von Wendt
Professori B. Wuolle

[1]) Kvsto 13 p. tammik. 1.

Valtuutettujen varamiehiksi valittiin [1]):

Notaari I. Ahlroth
Pankinjohtaja L. Ahva
Liittosihteeri G. Andersson
Johtaja W. Berger
Reviisori A. Bergroth
Ylijunailija K. E. Björkman
Dosentti B. von Bonsdorff
Insinööri V. Castrén
Professori Z. Castrén
Kauppatieteidenkandidaatti S. Colliander
Kamreeri R. Estlander
Asioitsija M. Fager
Ylikonemestari R. Forsbom
Tullipäällysmies A. Forsström
Arkkitehti O. Gripenberg
Kauppias C. A. Gustavson
Toimistonjohtaja Y. Harvia
Huoltosihteeri A. E. Heiskanen
Filosofianmaisteri V. Helanen
Varastonhoitaja G. Henriksson
Kauppias J. Hopeavuori
Rouva E. Hämäläinen
Vahtimestari U. Ilmanen
Kirjaltaja S. Isaksson
Toimittaja H. Jahnukainen
Tullinhoitaja O. W. Johansson
Konttoristi P. Kivi
Pankinylikamreeri K. Kivialho
Johtaja P. Korpisaari
Johtaja A. Kosk
Insinööri F. Kreander
Yli-insinööri T. K. Laakso
Professori V. Lassila
Toimitusjohtaja V. K. Latvala
Konttoristi L. Lehto
Kirjaltaja S. Leino
Ylikonemestari G. A. Lemström
Konttoristi M. Leskinen
Kirvesmies V. V. Liljeqvist
Luotsivanhin O. W. Lindman
Tullipäällysmies S. Lindroos
Johtaja A. Linko
Insinööri E. Lucander
Filosofianmaisteri A. Lähteenoja
Kirjaltaja I. E. Mattila
Lehtori R. Meinander
Liikkeenhoitaja U. Merilinna
Vakuutusmatemaatikko T.A.Niskala
Metallisorvaaja A. Nygård
Johtaja O. R. Nylund
Konttoristi T. Paasivuori
Insinööri L. Paavolainen
Konttoristi E. Peräläinen
Toimittaja A. Pohjanheimo
Kouluneuvos A. Poijärvi
Lautatarhantyöntekijä V. A. Puska
Asianajaja R. Rönnholm
Liittosihteeri Y. A. Saarinen
Johtaja T. Salmio
Opettaja K. Saltzman
Professori H. Schybergson
Pastori J. Sinnemäki
Rouva E. Stolt
Hammasteknikko G. A. Sundholm
Everstiluutnantti P. Susitaival
Teologiantohtori L. Takala
Lääketieteenlisensiaatti U. Tötterman
Johtaja H. J. Viherjuuri
Konttoristi S. Wikström
Pankinkamreeri T. H. Vilppula
Toimitsija S. Winter
Pianoteknikko J. Virtanen
Toimitusjohtaja G. von Wright
Rakennusmestari O. Wuorio

Sotapalvelukseen astuneen vtn Ryömän [2]) sijaan tuli kaupunginvaltuuston jäseneksi kertomusvuodeksi tammikuun 20 p:stä lukien varamies Liljeqvist, virkaatoimittavaksi apulaiskaupunginjohtajaksi määrätyn vtn Janatuisen [3]) sijaan maaliskuun 18 p:stä marraskuun 15 p:ään varamies Virtanen, sekä ulkomaanmatkan takia väliaikaista vapautusta kahdeksi kuukaudeksi elokuun 1 p:stä lukien anoneiden vtn Ramsayn [4]) ja tämän varamiehen R. Meinanderin [4]) sijaan varamies Wikström.

---

[1]) Kvsto 13 p. tammik. 1 §. — [2]) S:n 13 p. tammik. 4 §. — [3]) S:n 17 p. maalisk. 2 § ja 17 p. marrask. 2 §. — [4]) S:n 25 p. elok. 2 §.

Kaupunginvaltuuston puheenjohtajana toimi vt Rydman [1]) sekä varapuheenjohtajana vt Janatuinen [2]) muun osan vuotta paitsi maaliskuun 18 p:n ja marraskuun 15 p:n välisen ajan, jolloin varapuheenjohtajana oli vt Railo [3]).

Kaupunginvaltuusto kokoontui 19 kertaa.

Kaupunginvaltuuston pöytäkirjain pykäläluku oli 566 ja sen puolesta lähetettyjen kirjeiden lukumäärä 274.

Kaupunginvaltuuston vuoden kuluessa käsittelemistä asioista mainittakoon seuraavat:

1. Yleistä kunnallishallintoa koskevat asiat

Santahaminan kylän siirtäminen hallinnollisesti Helsingin maalaiskunnasta Helsingin kaupunkiin. Valtioneuvosto oli v. 1924 määrännyt, että valtion omistamat Helsingin pitäjän Santahaminan kylän talot Övergård n:o 1 ja Nedergård n:o 2 oli hallinnollisessa, oikeudellisessa, kameraalisessa ja kirkollisessa suhteessa siirrettävä Helsingin maalaiskunnasta Helsingin kaupunkiin kuuluviksi, ollen siirto kirkollisessa suhteessa tullut voimaan v:n 1936 alusta. Kun seurakunnallista jakoa koskeva päätös sitä annettaessa voimassa olleen lain mukaan samalla sisälsi määräyksen vastaavasta kunnallisen jaoituksen muuttamisesta, sisäasiainministeriö viimeksi mainittuna vuonna määräsi toimitettavaksi kunnallisen jaoituksen muuttamisesta toukokuun 19 p:nä 1925 annetun lain mukaisen taloudellisen välienselvityksen, määräten Uudenmaan läänin maaherra sitä toimittamaan Helsingin piirin nimismiehen F. Kajanderin. Tämän laatiman selvitysehdotuksen johdosta lääninkanslialle annettavassa lausunnossa päätettiin huomauttaa, että kun valtioneuvoston käsiteltäväksi lähiaikoina joutuisi ehdotus Helsingin kaupungin ympäristön kunnallisen jaoituksen muuttamisesta kaupunginvaltuusto ei katsonut asiakseen lausunnon antamista välienselvittelyehdotuksen asiallisesta puolesta vaan anoi [4]), että edellä mainittujen tilain siirtäminen kaupunkiin kuuluviksi suoritettaisiin vasta kaupungin ympäristön kohdakkoin tapahtuvan kunnallisen jaoituksen muuttamisen yhteydessä.

Kaupunginvaltuusto. Kaupunginarkkitehdin esitys kaupunginvaltuuston istuntosalin myöhemmin rakennetun takaseinän muuttamisesta salin muuta arkkitehtuuria vastaavaksi hyväksyttiin [5]) sekä myönnettiin tätä varten 40,000 markkaa valtuuston yleisistä käyttövaroista.

Kaupunginhallitus ja välittömästi sen alaiset virastot

Kaupunginhallitus, kaupunginkanslia ja asiamiesosasto. Kaupunginhallituksen jäseniksi v:ksi 1937 valittiin [6]) vtt Myrsky, Nybergh, Räisänen, Salovaara, Sundström, Suolahti, Tulenheimo, Udd ja von Wendt sekä vtn Uddin vapauduttua [7]) lääkärintodistuksen nojalla tästä tehtävästään vt Nyman.

Sosiaali- ja opetusasiain johtajalle J. W. Kedolle myönnettiin [8]) hänen

[1]) Kvsto 13 p. tammik. 2 §. — [2]) S:n 13 p. tammik. 3 §. — [3]) S:n 17 p. maalisk. 2 ja 3 § sekä 17 p. marrask. 2 §. — [4]) S:n 6 p. lokak. 4 §. — [5]) S:n 19 p. toukok. 9 §. — [6]) S:n 13 p. tammik. 5 §. — [7]) S:n 13 p. lokak. 2 §. — [8]) S:n 17 p. maalisk. 1 §.

tultuaan valituksi valtioneuvoston jäseneksi palkatonta virkavapautta maaliskuun 18 p:stä lukien hänen valtioneuvoston jäsenenä olonsa ajaksi, kuitenkin enintään kertomusvuoden loppuun, sijaisena toimistonjohtaja J. E. Janatuinen; viimeksi mainitun palkkio vahvistettiin 10,000 markaksi kuukaudessa.

Kaupunginsihteeri K. Reinin kuoltua helmikuun 5 p:nä kansliasihteeri G. Brotherus määrättiin [1]) hoitamaan kaupunginsihteerin tehtäviä toistaiseksi kunnes virka täytettiin. Kaupunginsihteeriksi valittiin [2]) sittemmin kansliasihteeri E. Mantere.

Kaupunginhallituksen asiamiesosaston konttoriapulainen G. Estlander, joka maaliskuun 15 p:ään mennessä oli saanut kaiken virkasäännön mukaisen sairasavun, oikeutettiin [3]) saamaan 2/3 pohjapalkastaan ynnä ikäkorotuksensa hänelle edellä mainitusta päivästä heinäkuun loppuun myönnetyn jatketun sairasloman aikana.

Kaupunginhallitus oikeutettiin [4]) ylittämään seuraavia v:n 1936 määrärahoja alla mainituin määrin: kaupunginkanslian määrärahoja Valaistus 161: 20 markkaa, Painatus ja sidonta 82,808: 10 markkaa ja Tarverahat 16,578: 30 markkaa, kaupunginhallituksen asiamiesosaston siivoamismäärärahaa 496 markkaa sekä erinäisiin hallintomenoihin sisältyviä määrärahoja Ikälisäykset ja palkankorotukset kaupunginhallituksen käytettäväksi 34,975: 50 markkaa, Sairaslomasijaiset 78,341: 80 markkaa, Hautausapu 9,673 markkaa, Vakuutusmaksut ja vahingonkorvaukset 52,836: 51 markkaa, Puhelinmaksut 32,123 markkaa ja Valiokunta- ja komiteamenot 47,425 markkaa.

Rahatoimiston v:n 1936 määrärahaa Painatus ja sidonta päätettiin [4]) sallia ylittää 8,356: 40 markkaa.

Rahatoimiston kertomusvuoden tilapäisen työvoiman määrärahan ylittämisen enintään 32,000 markalla kaupunginvaltuusto niinikään päätti [5]) sallia, johtuen ylityksen tarve etupäässä siitä, ettei toimisto mainittuna vuonna ollut saanut kunnallisverojen maksuunpanoon ja verolippujen kirjoittamiseen mitään avunantoa verotusvalmisteluvirastolta kuten aikaisemmin.

Tilastotoimisto oikeutettiin [6]) ylittämään tilapäisen työvoiman määrärahaansa 20,323 markkaa.

Verotusvalmisteluviraston nuoremmalle kanslistille E. Nyqvistille, joka 12 edellisen kuukauden kuluessa jo oli nauttinut kaiken sen sairasloman, jonka aikana hän virkasäännön mukaan voi saada palkkaa, myönnettiin [7]) oikeus lokakuun 18 p:stä alkaen saamansa neljän kuukauden jatketun sairasloman aikana nostaa puolet pohjapalkastaan ynnä ikäkorotuksensa.

Revisiolaitos

Kaupunginreviisori J. Toiviaiselle myönnettiin [8]) jatkettua sairaslomaa helmikuun 4 p:stä enintään huhtikuun 15 p:ään.

Kaupunginhallituksen tekemä esitys kaupunginreviisorinviran korottamisesta 20 palkkaluokkaan evättiin [9]).

Kaupunginreviisori Toiviaisen sittemmin kuoltua valittiin [10]) hänen virkaansa apulaiskaupunginkamreeri N. Fellman.

---

[1]) Kvsto 10 p. helmik. 1 §. — [2]) S:n 28 p. huhtik. 2 §. — [3]) S:n 19 p. toukok. 29 §. — [4]) S:n 10 p. helmik. 28 §. — [5]) S:n 6 p. lokak. 29 §. — [6]) S:n 6 p. lokak. 23 §. — [7]) S:n 17 p. marrask. 9 §. — [8]) S:n 10 p. helmik. 37 §. — [9]) S:n 16 p. kesäk. 5 § ja 15 p. syysk. 9 §. — [10]) S:n 15 p. syysk. 9 § ja 6 p. lokak. 20 §.

Revisiotoimiston alemman palkkaluokan reviisoriksi valittiin [1]) toimiston v.t. avustava reviisori O. Wiherheimo.

Revisiotoimiston reviisorille O.Wiherheimolle myönnettiin [2]) hänen kaupungin taloutta käsittelevän tutkimustyönsä jatkamista varten palkatonta virkavapautta syyskuun 1 p:n ja marraskuun 30 p:n väliseksi ajaksi, määräten hänen sijaisekseen saman toimiston kirjaaja A. Kinnunen.

Revisiotoimiston reviisori O. Paldani, joka jo edellisenä vuonna oli saavuttanut säädetyn eroamisiän, oikeutettiin [3]) edelleen jäämään virkaansa kesäkuun 1 p:ään 1938 saakka.

Revisiotoimiston v:n 1936 tarverahoja päätettiin [4]) sallia ylittää 1,743: 30 markkaa.

Viranhaltijain ja työntekijäin virkasääntö-, työjärjestely-, palkka-, eläke- y.m. s. kysymykset

Eräiden viransijaisuuspalkkioiden suorittaminen. Käsiteltyään Helsingin kaupungin maistraatin, ulosottolaitoksen ja raastuvanoikeuden viranhaltijain sekä ensimmäisen ja toisen kaupunginlääkärin viransijaisuuspalkkioita koskevaa kaupungin esitystä [5]) oikeusministeriö ilmoitti katsovansa, että koska kyseiset virkamiehet, joille kaupunki suorittaa palkkauksen, ovat kunnallisia eivätkä valtion virkamiehiä, valtioneuvoston asiana on vanhastaan voimassa olleiden säännösten ja vakiintuneen käytännön mukaisesti vain valvoa, että ne palkat, jotka kaupungit tällaisille virkamiehilleen suorittavat, ovat kohtuulliset ja riittävät, minkä johdosta valtuuston päätökset palkan määräämisestä näille virkamiehille on alistettava valtioneuvoston vahvistettaviksi, mutta että mainitut virkamiehet muissa suhteissa, myös mikäli on kyseessä muut edut, jotka kaupunkikunta viranhaltijoilleen antaa, ovat niiden säännösten alaiset, jotka kaupunkien vahvistamiin virkasääntöihin kulloinkin on otettu. Koska Helsingin kaupungin viranomaisilla näin ollen on valta voimassa olevan virkasäännön mukaisessa järjestyksessä ja tavalla päättää, paljonko kyseisille viranhaltijoille on sairauden tai muun pakottavan syyn tähden myönnetyn virkavapauden aikana palkkaa suoritettava, ja valtuusto voi, mikäli haluaa muutoksia tehtäväksi tässä suhteessa kaupungin virkasääntöön, tällaiset muutokset myös tehdä siinä järjestyksessä, kuin kaupungin virkasäännön muuttamisesta on voimassa, alistamatta asiaa valtioneuvoston lopullisesti vahvistettavaksi, ei valtuuston edellä kosketeltu alistus aiheuttanut enempää toimenpidettä oikeusministeriön puolelta [6]).

Eräiden muutosten tekeminen kaupungin hallitusten y.m. palkkiosääntöön. Kaupunginvaltuusto päätti [7]) tehdä kaupungin hallitusten y.m. toimielinten sekä valiokuntain ja komiteain puheenjohtajain, varapuheenjohtajain ja jäsenten palkkiota koskevaan palkkiosääntöön eräitä huoltotoimen uudelleenjärjestelystä ja Tervalammen työlaitoksen perustamisesta johtuvia muutoksia ja lisäyksiä [8]).

Lisäksi valtuusto päätti, että huoltotoimen toimitusjohtajalle ja apulaisjohtajalle, joka voimassa olevan huolto-ohjesäännön mukaisesti on tai

---

[1]) Kvsto 10 p. helmik. 8 §. — [2]) S:n 25 p. elok. 12 §. — [3]) S:n 3 p. maalisk. 19 §; vrt. myös v:n 1936 kert. s. 91. — [4]) Kvsto 10 p. helmik. 16 §. — [5]) Ks. v:n 1934 kert. 45. — [6]) Kvsto 14 p. huhtik. 5 §. — [7]) S:n 27 p. lokak. 7 §. — [8]) Ks. Kunnall. asetuskok. s. 55.

määrätään huoltolautakunnan osaston tai jaoston puheenjohtajaksi tai jäseneksi, ei tästä tehtävästä suoriteta erityistä palkkiota.

Kaupungin viranhaltijain palkkajärjestely. Saatuaan vastaanottaa lukuisia sekä viranhaltijain yhdistysten että yksityisten viranhaltijain tekemiä palkankorotusanomuksia kaupunginhallitus asettamansa komitean valmisteltua asiaa teki kaupunginvaltuustolle esityksen, että sääntöpalkkaisille viranhaltijoille luonteeltaan tilapäisenä, toistaiseksi vuotuisena palkanlisäyksenä v:n 1938 alusta lukien alettaisiin suorittaa 6 % viranhaltijan pohjapalkasta lähinnä seuraavaan 5 markkaan pyöristettynä alimman lisäyksen kuitenkin ollessa 100 markkaa kuukaudessa. Mainittu palkanlisäys tulisi suoritettavaksi niillekin, jotka kantoivat suurempaa palkkaa kuin viran luokittelun mukainen palkka oli, ja laskettaisiin se tällöin viran luokittelun mukaiselle pohjapalkalle, kuitenkin siten, että sopimuspalkkaa tai sitä vastaavaa henkilökohtaista lisäystä nauttiville viranhaltijoille palkanlisäys laskettaisiin ottaen viimeksi mainitut määrät huomioon. Palkkasääntöön merkitsemättömien pysyväisten virkain haltijoille suoritettaisiin 8 %:n palkanlisäys, mikäli heidän pohjapalkkansa ei kohonnut 1,200 markkaan kuukaudessa; sen noustessa mainittuun määrään tai ylittäessä sen olisi palkanlisäys suoritettava samojen perusteiden mukaan kuin sääntöpalkkaisille viranhaltijoille. Määrärahoista tilapäistä työvoimaa varten palkatut kuukausipalkkaa nauttivat viranhaltijat, jotka olivat olleet viroissaan vähintään vuoden ja jotka saivat toimeentulonsa pääasiallisesti kyseisestä virastaan, tulisivat myöskin osallisiksi palkanlisäyksestä, jonka suuruuden määrääminen kussakin yksityistapauksessa jäisi kaupunginhallituksen päätettäväksi. Hyväksyen edellä mainitut ehdotukset kaupunginvaltuusto päätti [1]) merkitä sekalaisten yleisten menojen pääluokkaan sääntöpalkkaisten virkain palkanlisäyksiin 5,400,000 markkaa, palkkasääntöön merkitsemättömäin pysyväisten virkain palkanlisäyksiin 770,000 markkaa ja tilapäisen työvoiman palkanlisäyksiin 550,000 markkaa, kaikki kaupunginhallituksen käytettäväksi.

Viranhaltijain palkkaluokittelun ja työntekijäin palkkaryhmittelyn perusteellista tarkistamista varten valtuusto päätti [1]) asettaa valiokunnan, jossa olisi puheenjohtajana valtuuston puheenjohtaja sekä kaupunginjohtajan ja apulaiskaupunginjohtajain lisäksi 9 jäsentä, joiksi määrättiin [2]) vtt Modeen, Nybergh, Puukko, Salmela-Järvinen, Salovaara, Sergelius, Suolahti, Träskvik ja Tulenheimo.

Kaupungin viranhaltijain ja työntekijäin kesäloman pidentämistä koskevat esitykset palautettiin [3]) kaupunginhallituksen edelleen valmisteltaviksi.

Kaupungin työntekijäin tuntipalkkain korottaminen. Eräiden työntekijäjärjestöjen tehtyä kaupungin työntekijäin tuntipalkkoja koskevia esityksiä kaupunginhallitus teki ehdotuksen kaupungin työntekijäin uudeksi tuntipalkkatariffiksi erinäisin lisämääräyksin, jonka kaupunginvaltuusto eräin muutoksin hyväksyi [4]) tulemaan voimaan tammikuun 1 p:stä 1938 ja noudatettavaksi toistaiseksi. Pääluokkaan Sekalaiset yleiset menot merkittiin kaupunginhallituksen käytettäväksi työntekijäin palkkain korottamiseen 6,600,000 markkaa.

Eläkesäännön muuttaminen. Kaupunginvaltuusto päätti [5]), että milloin

[1]) Kvsto 15 p. jouluk. 2 §. — [2]) S:n 22 p. jouluk. 8 §. — [3]) S:n 13 p. lokak. 13 ja 14 §. — [4]) S:n 15 p. jouluk. 2 §; ks. myös Kunnall. asetuskok. s. 57. — [5]) Kvsto 17 p. maalisk. 20 §; ks. myös Kunnall. asetuskok. s. 1.

viranhaltija on siirtynyt kaupungin palvelukseen sellaisesta laitoksesta tai liikkeestä, jonka osake-enemmistö kuuluu kaupungille, on kaupunginvaltuuston asiana harkita, saako ja missä määrin siinä palveleva viranhaltija, joka pysytetään kaupungin palveluksessa, eläkettä varten lukea hyväkseen aikaisemman palvelusaikansa.

Kunnallisen leski- ja orpokassan perustaminen. Kaupungin palveluksessa olevien henkilöiden leskien ja lasten toimeentulon huoltamistarkoituksessa kaupunginvaltuusto päätti [1]) perustaa Helsingin kaupungin leski- ja orpokassan;

hyväksyä eräin pienin muutoksin kaupunginhallituksen ehdotuksen kassan säännöiksi alistaen näin hyväksytyt säännöt valtioneuvoston vahvistettaviksi;

että kyseinen kassa aloittaisi toimintansa heti sen sääntöjen tultua vahvistetuiksi;

että ennen kassan perustamista myönnetyt leski- ja orpoeläkkeet suoritetaan vastedeskin entiseen tapaan leski- ja orpokassan ulkopuolella, hyväksyen valtuusto samalla tälle ponnelle ruotsinkielisessä tekstissä annettavan sanamuodon; sekä

myöntää kassan perustamisesta aiheutuvien kulujen peittämiseen 30,000 markkaa ja kassan toiminnan alkuaikoina mahdollisten eläkkeiden maksamiseksi ennen kaupungin osuuden suoritusta 100,000 markkaa yleisistä käyttövaroistaan.

Sosiaaliministeriön esittämien muistutusten ja toivomusten mukaisesti valtuusto sittemmin hyväksyi [2]) kassan sääntöihin eräitä muutoksia alistaen näin muutetut säännöt valtioneuvoston vahvistettaviksi.

Kassan johtokunnan puheenjohtajan palkkion valtuusto vahvisti [3]) 150 markaksi ja jäsenten 100 markaksi kokoukselta.

Kunnallisen leski- ja orpokassan johtokuntaan valittiin [4]) v:n 1938 loppuun kaupungin puolesta puheenjohtajaksi kaupunginvaltuuston puheenjohtaja E. Rydman sekä jäseniksi rahatoimenjohtaja J. Helo ja vt K. Furuhjelm.

Siviilivirkakunnan leski- ja orpokassan osakkaina olevien kaupungin viranhaltijain leski- ja orpoeläkkeiden järjestäminen. Perustettuaan Helsingin kaupungin leski- ja orpokassan kaupunginvaltuusto päätti [5]):

esittää valtiovarainministeriölle, että niiden kaupungin virkain vastaisten haltijain oikeutus tulla osakkaiksi Siviilivirkakunnan leski- ja orpokassaan, joiden nykyisillä haltijoilla on tällainen oikeutus, lakkautetaan siitä päivästä lukien, jolloin Helsingin kaupungin leski- ja orpokassan säännöt ovat tulleet vahvistetuiksi, sekä että sellaisen Helsingin kaupungin viran nykyinen haltija, joka on Siviilivirkakunnan leski- ja orpokassan osakas, on oikeutettu edelleenkin olemaan kassan osakkaana siinä eläkeluokassa, johon hänen nykyinen virkansa hänet oikeuttaa;

oikeuttaa mainitut viranhaltijat liittymään kaupungin leski- ja orpokassaan heidän korvatessaan kaupungille sen määrän, jonka kaupunki heidän virkaan tullessaan on palkansäästönä suorittanut Siviilivirkakunnan leski- ja orpokassaan, 5 %:n korkoineen suorituspäivästä, kuitenkin enintään 10 vuodelta; sekä

---

[1]) Kvsto 16 p. kesäk. 7 § ja 15 p. syysk. 6 ja 8 § sekä kvston pain. asiakirj. n:o 6. — [2]) Kvsto 17 p. marrask. 5 §. — [3]) S:n 8 p. jouluk. 10 §. — [4]) S:n 8 p. jouluk. 10 §; vrt. myös tämän kert. s. 97. — [5]) Kvsto 15 p. syysk. 7 §.

suorittaa niille nykyään Siviilivirkakunnan leski- ja orpokassan osakkaina oleville viranhaltijoille, jotka eivät ole käyttäneet hyväkseen edellisessä kohdassa mainittua oikeutta, erotuksen heidän Siviilivirkakunnan leski- ja orpokassaan maksettavien eläkemaksujensa ja vastaavien kaupungin leski- ja orpokassaan suoritettavien eläkemaksujen välillä.

Myönnetyt ylimääräiset eläkkeet. Alla mainituille viran- tai toimenhaltijoille sekä työntekijöille myönnettiin ylimääräiset elinkautiset eläkkeet, joiden kuukausimäärät olivat seuraavat:

Virasto tai laitos, jossa eläkkeensaaja viimeksi on toiminut	Eläkkeensaaja	Eläkkeensaajan siihenastinen virka tai toimi	Ajankohta, josta alkaen eläke maksetaan	Eläkemäärä kuukautta kohden, mk
Kaupunginkirjasto	Saarela, A. [1])	Siivooja	19 1/3 37	300
Rakennustoimisto	Mannström, K. J. [2])	Työntekijä	19 1/12 37	200
»	Pyykönen, M. [3])	»	19 12/3 37	[4])1,292
»	Wiklund, O. [5])	Kirjanpitäjä	19 1/7 37	968
»	Rantanen, K. [6])	Sukeltaja	19 1/11 36	265

Leski- ja orpoeläkkeitä myönnettiin alla mainituille henkilöille:

Eläkkeensaajan mies- tai isävainaja			Eläkkeensaaja	Ajankohta, josta alkaen eläke maksetaan	Eläkemäärä kuukautta kohden, mk
Virasto tai laitos, jossa viimeksi on toiminut	Nimi	Virka tai toimi			
Rikostuomioiden toimeenpanokonttori	Palm, A. F. [7])	Ulosottoapulainen	Leski	19 1/9 37	300
Raastuvanoikeus	Backman, K. A. [3])	Kaupunginpalvelija	»	19 1/6 37	300
Palolaitos	Heino, A. G. [8])	Palokersantti	»	19 1/10 37	300
»	» [8])	»	Lapsi	19 1/10 37	[9]) 150
»	Hannula, H. [10])	Palokorpraali	»	19 1/7 37	[9]) 150
Sairaaloihin kuulumaton lääkäri-, sairaanhoito- ja terveydenhoitohenkilökunta	Råbergh, K. H. [6])	Toinen kaupunginlääkäri	Leski	19 1/12 36	400
Lastensuojeluvirasto	Kunnas, J. [11])	Lastenvalvoja	»	19 1/10 37	[12]) 1,500
»	» [11])	»	2 lasta	19 1/10 37	[9]) 400 kummall.
Suomenkieliset kansakoulut	Wahrman, E. [13])	Vahtimestari	Leski	19 1/8 37	400
Kiinteistölautakunnan alaiset maatilat	Kalenius, K. A. [11])	Puutarhuri	Leski	19 1/2 37	300
Rakennustoimisto	Dahlqvist, C. J. [14])	Koneenkäyttäjä	Lapsi	19 1/10 37	[9]) 300
»	Heinonen, E. A. [2])	Kirvesmies	Leski	19 1/12 37	300
»	Aalto, G. [7])	Työntekijä	»	19 1/6 37	300
»	Eklund, A. E. [10])	»	»	19 1/1 37	300
»	Josefsson, J. A. [11])	»	»	19 1/12 36	300
»	Kjellin, K. [11])	»	»	19 1/2 37	300

[1]) Kvsto 14 p. huhtik. 28 §. — [2]) S:n 8 p. jouluk. 40 §. — [3]) S:n 19 p. toukok. 28 §. — [4]) Tästä vähennetään hänelle myönnetyn elinkoron määrä. — [5]) Kvsto 17 p. maalisk. 22 §. — [6]) S:n 20 p. tammik. 38 §. — [7]) S:n 6 p. lokak. 38 §. — [8]) S:n 27 p. lokak. 22 §. — [9]) Eläke maksetaan kunnes saaja täyttää 18 vuotta. — [10]) Kvsto 25 p. elok. 39 §. — [11]) S:n 13 p. lokak. 18 §. — [12]) Eläke maksetaan niin kauan kuin saaja pysyy leskenä. — [13]) Kvsto 15 p. syysk. 27 §. — [14]) S:n 17 p. marrask. 29 §.

Eläkkeensaajan mies- tai isävainaja			Eläkkeensaaja	Ajankohta, josta alkaen eläke maksetaan	Eläkemäärä kuukautta kohden, mk
Virasto tai laitos, jossa viimeksi on toiminut	Nimi	Virka tai toimi			
Rakennustoimisto	Kjellin, K. [1]	Työntekijä	4 lasta	19 1/2 37	[2] 50 kullekin
»	Lehtinen, H. [1]	»	Leski	19 1/4 37	300
»	Mäntylä, A. R. [3]	»	»	19 1/6 37	300
»	» [3]	»	Lapsi	19 1/6 37	[2] 50
»	Pylkkänen, J. E. [4]	»	Leski	19 1/11 36	300
»	Sievinen, V. [5]	»	»	19 1/7 37	300
»	Wahlroos, K. [6]	»	»	19 1/12 37	300
»	Vilen, K. [5]	»	»	19 1/3 37	300
Puhtaanapitolaitos	Kuokkanen, H. [8]	»	Lapsi	19 1/1 37	[7] 200
Kaasulaitos	Saari, K. G. [3]	Lampunhoitaja	Leski	19 1/6 37	300
»	Silander, K. A. [9]	Uuninlämmittäjä	»	19 1/9 37	300
»	Uddström, A. [3]	Työntekijä	»	19 1/4 37	300
Sähkölaitos	Johansson, F. E. [3]	Vahtimestari	»	19 1/5 37	300
»	Nummelin, A. [10]	Asentaja	»	19 1/10 37	300
»	Räsänen, O. [11]	»	»	19 1/10 37	300
»	Sarvola, A. [6]	»	»	19 1/12 37	300
»	Timonen, A. [10]	»	»	19 1/10 37	300
»	Manssila, K. [5]	Työntekijä	3 lasta	19 1/6 37	[2] 150 kullekin

Evättyjä eläkeanomuksia. Kaupunginvaltuusto ei katsonut olevan syytä myöntyä niihin ylimääräisen eläkkeen saantia koskeviin anomuksiin, joita seuraavat henkilöt olivat esittäneet: rikostuomioiden toimeenpanokonttorin ulosottoapulaisen L. V. Forsténin leski [5], palokorpraali H. Hannulan leski [12], Marian sairaalan liinavaatevaraston johtajatar A. Sjöblom [13], huoltoviraston kirjuriapulainen S. Kullman [3], Bengtsårin koulukodin puusepän A. Johanssonin leski [7], naisten työtuvan työntekijä L. Turva [3], kansakoulunopettaja A. Nordmanin leski [14], kansakoulujen lämmittäjä-talonmiehen H. A. Blomsterin leski [13], rakennustoimiston koneenkäyttäjän C. J. Dahlqvistin leski [10], työntekijä J. N. Boxström [15], työntekijä O. Hirvonen [7], työntekijän A. F. Karlssonin leski [16], työntekijä N. Lehtinen [9], työntekijän A. Lintusen leski [9] ja työntekijä H. Säikkä [7], puhtaanapitolaitoksen työntekijän K. F. Halénin leski [10], työntekijän J. E. Johanssonin leski [7], työntekijän K. V. Lundellin leski [6], työntekijän M. Niemen leski [9], työntekijän J. Nissilän leski [7], työntekijä H. Pylkkä [17], työntekijä H. Stång [18] ja työntekijä O. V. Winqvist [18], satamahallintotoimiston osastonjohtaja E. V. Grandell [3], kaasulaitoksen lämmittäjän O. Ahokankaan leski [19] ja työntekijän J. J. Henrikssonin leski [15] sekä sähkölaitoksen portinvartijan V. Virtasen leski [3] ja työntekijän K. Manssilan leski [5].

---

[1]) Kvsto 14 p. huhtik. 28 §. — [2]) Eläke maksetaan kunnes saaja täyttää 18 vuotta. — [3]) Kvsto 2 p. kesäk. 20 §. — [4]) S:n 3 p. maalisk. 21 §. — [5]) S:n 25 p. elok. 39 §. — [6]) S.n 8 p. jouluk. 40 §. — [7]) Eläke maksetaan kunnes saaja täyttää 16 vuotta. — [8]) Kvsto 20 p. tammik. 38 §. — [9]) S:n 6 p. lokak. 38 §. — [10]) S:n 17 p. marrask. 29 §. — [11]) S:n 13 p. lokak. 18 §. — [12])S:n 3 p. maalisk. 21 § ja 25 p. elok. 39 §. — [13]) S:n 10 p. helmik. 48 §. — [14]) S:n 19 p. toukok. 28 §. — [15]) S:n 17 p. maalisk. 22 §. — [16]) S:n 27 p. lokak. 22 §. — [17]) S:n 15 p. syysk. 28 § ja 8 p. jouluk. 40 §. — [18]) S:n 15 p. syysk. 26 §. — [19]) Sn 28 p. huhtik. 18 §.

Eräitä käsiteltyjä eläkeanomuksia koskevat valitukset. Kaupunginvaltuuston annettua selityksensä kaupunginkirjanpitäjä A. Auren lesken [1]), rikostuomioiden toimeenpanokonttorin ulosottoapulaisen L. V. Forsténin lesken [2]), naisten työtuvan työntekijän L. Turvan [3]), kaupunginkirjaston siivoojan A. Saarelan [4]), rakennustoimiston työntekijän K. Mannerströmin [1]) ja saman toimiston työntekijän H. Säikän lesken [5]) sekä puhtaanapitolaitoksen työntekijäin J. E. Johanssonin [6]) ja J. Nissilän [5]) leskien ja saman laitoksen työntekijän A. Virtasen [7]) tekemistä valituksista, jotka tarkoittivat heidän käsiteltyjä eläkeanomuksiaan, Uudenmaan läänin maaherra hylkäsi valitukset.

Kaupungin edustus

Kaupunginvaltuusto myönsi [8]) yleisistä käyttövaroistaan 200,000 markan suuruisen määrärahan erilaisten edustustilaisuuksien järjestämiseen kertomusvuonna.

Valtuuston edustajiksi v:n 1937 kesäkuun 22—24 p:nä Kööpenhaminassa pidettävään Pohjoismaiden suurkaupunkien konferenssiin valittiin [9]) valtuuston puheenjohtaja Rydman ja varapuheenjohtaja Railo sekä vtt Ehrnrooth, Lindfors, Lähde, Räisänen, Sergelius ja Suolahti, ollen puheenjohtajan ja vt Suolahden varamiehenä vt Talvitie, varapuheenjohtajan ja vtt Räisäsen ja Lähteen varamiehenä vt Sundqvist sekä vt Sergeliuksen varamiehenä vt von Wendt. Heidän matkakulunsa päätettiin suorittaa valtuuston yleisistä käyttövaroista.

Valtuusto päätti [10]) lähettää kolmihenkisen delegation Pariisin maailmannäyttelyyn valiten sen jäseniksi puheenjohtajansa E. Hj. Rydmanin, varapuheenjohtajansa P. Railon ja kiinteistöjohtaja E. von Frenckellin. Valtuusto päätti osoittaa tämän delegation matkakulut yleisistä käyttövaroistaan kaupunginhallituksen hyväksyttävän laskun mukaisesti, mutta koska mainittu tili jo oli miltei loppuun käytetty, kaupunginhallitus päätti suorittaa kyseiset matkakulut omista yleisistä käyttövaroistaan, minkä toimenpiteen valtuusto hyväksyi [11]):

2. Rahatointa koskevat asiat

Kaupungin v:n 1936 tilit ja tilinpäätös. V:n 1936 tulos ilmenee seuraavasta mainitun vuoden tilinpäätöksen mukaisesta yhdistelmästä [12]):

Menosäästöt	mk	14,061,880: 09	
Ylitulot	»	52,020,765: 87	
Tulot talousarvion ulkopuolella	»	1,142,103: 19	mk 67,224,749: 15
Menoylitykset	mk	8,515,884: 12	
Tulovajaukset	»	5,203,484: 10	mk 13,719,368: 22
Vuoden tulos, ylijäämä			mk 53,505,380: 93

[1]) Kvsto 10 p. helmik. 5 §; vrt. myös v:n 1936 kert. s. 45. — [2]) Kvsto 13 p. lokak. 4 § ja 8 p. jouluk. 5 §. — [3]) S:n 25 p. elok. 6 § ja 13 p. lokak. 3 §. — [4]) S:n 2 p. kesäk. 1 § ja 25 p. elok. 7 §. — [5]) S:n 3 p. maalisk. 3 § ja 14 p. huhtik. 4 §. — [6]) S:n 3 p. maalisk. 3 § ja 19 p. toukok. 5 §. — [7]) S:n 17 p. maalisk. 7 §; vrt. myös v:n 1936 kert. s. 45. — [8]) Kvsto 16 p. kesäk. 8 §. — [9]) S:n 14 p. huhtik. 19 §. — [10]) S:n 25 p. elok. 14 §. — [11]) S:n 27 p. lokak. 6 §; vrt. tämän kert. s. 128. — [12]) Kvsto 14 p. huhtik. 23 §.

Kertomukset kaupungin käyttörahaston ja verotasausrahaston hallinnosta v. 1936 ilmoitettiin niinikään valmistuneiksi [1]).

Kaupunginvaltuusto oli kutsuttu kesäkuun 16 p:nä kaupunkien kunnallislain säännösten mukaisesti päättämään tilinpäätöksen hyväksymisestä, mutta koska tilintarkastuskertomus oli saapunut niin myöhään, etteivät asianomaiset lautakunnat vielä olleet ehtineet antaa selityksiään, kokous siirrettiin [2]), mikäli se koski kyseisen vuoden tilinpäätöksen hyväksymistä ja vastuuvapauden myöntämistä, valtuuston puheenjohtajan tilintarkastuskertomuksen saavuttua määrättävään ajankohtaan.

Kaupungin v:n 1936 tilien ja hallinnon tarkastus. Tutustuttuaan kaupungin revisionikonttorin kertomukseen v:lta 1936 vuositilintarkastajat valittuaan sihteerikseen merenkulkuneuvos A. Virangon [3]) sekä jakauduttuaan kuten ennenkin jaostoihin, jotka ovat tutkineet eri hallinnonhaaroja ja laitoksia, antoivat tilintarkastuskertomuksensa [4]), jossa he, todeten aluksi kaupungin rahatalouden yhä edelleenkin kehittyneen suotuisaan suuntaan, esittivät eräitä eri hallinnonhaaroja ja kaupunginhallinnon yleisjohtoa koskevia huomautuksia. Saatuaan kaupunginreviisorin ja vuositilintarkastajain kertomuksissaan tekemien huomautusten johdosta asianomaisilta laitoksilta ja lautakunnilta pyytämänsä selitykset, jotka se katsoi tyydyttäviksi ja joista ilmeni asianomaisten jo ryhtyneen toimenpiteisiin sellaisten epäkohtien poistamiseksi, jotka sitä kaipasivat, kaupunginhallitus antoi niiden johdosta lausuntonsa [5]), jonka mukaisesti kaupunginvaltuusto sittemmin päätti [6]) hyväksyä v:n 1936 tilinpäätöksen sekä myöntää kaupunginhallitukselle ja kaupungin muille hallituksille, lautakunnille ja virastoille vastuuvapauden mainitun vuoden hallinnosta ja tileistä. Lisäksi valtuusto päätti, ettei tilintarkastuskertomuksessa tehtyjen huomautusten johdosta ollut ryhdyttävä enempiin toimenpiteisiin.

Vuositilintarkastajain vaali. Kaupungin v:n 1937 hallinnon ja tilien tarkastajiksi valittiin [7]) dosentti V. Annala, toimistonjohtaja A. Edberg, pankinjohtaja W. Evers, pankinkamreeri V. Hougberg, asianajaja N. Lahtinen, taloudenhoitaja A. Lassila, toimittaja E. Lähde, konttoristi M. Sinisalo, pankinjohtaja V. Sipi, konttoripäällikkö F. Smedberg, toimistonjohtaja R. Tuhti ja pankinkamreeri T. H. Vilppula sekä tilintarkastajain varamiehiksi toimittaja A. Aalto, konttoristi V. Aronen, kauppatieteidenkandidaatti S. Colliander, pankinprokuristi B. Halleen, pankinjohtaja Hj. Hultin, pankinylikamreeri K. Kivialho, toimittaja K. Kukkonen, varastomies N. Lehto, lehtori E. Malmberg, asiamies R. Paasio, professori H. Schybergson ja pankinjohtaja S. Selin.

Kulosaaren siltarahasto. Kaupunginvaltuusto päätti [8]), että v:n 1938 talousarvion pääluokkaan Tuloa tuottavat pääomamenot sisältyvää Siirto Kulosaaren sillan rahastoon nimistä määrärahaa sai tarvittaessa ylittää. Kuten siltamaksuista kertyviä tuloja oli niistä riippuvaa rahastoon kulloinkin siirrettävää määrää mahdotonta ennakolta tarkalleen arvioida.

Kiinteistörahaston perustamista koskevan kaupunginhallituksen ehdotuksen kaupunginvaltuusto epäsi [9]).

Lyhytaikainen luotto. Kaupunginhallitus oikeutettiin [8]) v. 1938 otta-

---

[1]) Kvsto 14 p. huhtik. 23 §. — [2]) S:n 16 p. kesäk. 1 §. — [3]) Vrt. tämän kert. s. 130. — [4]) Kvston pain. asiakirj. n:o 7. — [5]) S:n n:o 9. — [6]) Kvsto 13 p. lokak. 8 §. — [7]) S:n 13 p. tammik. 5 §; vrt. myös tämän kert. s. 130. — [8]) Kvsto 15 p. jouluk. 2 §. — [9]) S:n 8 p. jouluk. 13 §.

maan lyhytaikaista luottoa enintään 100,000,000 markkaa tai vasta-arvo ulkomaan rahassa laskettuna lainaa otettaessa käyvän kurssin mukaan.

Kaupunginhallitus oikeutettiin [1]) ylittämään korkojen ja lainakustannusten pääluokan v:n 1936 määrärahaa Tilapäisluoton korot 325,000 markkaa.

Eräiden lainain käyttösuunnitelmat. Koska v:n 1934 kolmannesta alunperin 5 ½ %:n mutta v:sta 1937 lähtien 4 ½ %:n, v:n 1936 toisesta 5 %:n ja v:n 1937 ensimmäisestä 4 ½ %:n lainasta, joiden käyttösuunnitelmat valtioneuvosto oli aikoinaan vahvistanut, oli käyttämättömänä palautunut kaupunginkassaan yhteensä 3,324,000 markkaa, kaupunginvaltuusto päätti [2]) alistaa valtioneuvoston tutkittavaksi ja vahvistettavaksi myöskin päätöksensä kyseisen määrän käyttämisestä teknillisten laitosten uudistöihin.

V:n 1935 neljännen 5 ½ %:n ja v:n 1936 toisen 5 %:n obligatiolainan yhteensä 6,370,000 markan suuruisen jäännöserän sekä v. 1936 otetun 100,000,000 markan lainan 31,460,000 markan suuruisen osan käyttämistä koskevat valtuuston päätökset [3]) sisäasiainministeriö tammikuun 26 p:nä vahvisti noudatettaviksi kuitenkin sellaisin ehdoin, että kaupunki tehdessään alueluovutuksia lainavaroilla hankitusta Ab. Sörnässtrand nimisen yhtiön maasta käytti luovutusten johdosta vapautuvia varoja vastaavat määrät sellaisiin tarkoituksiin, joihin pitkäaikaisen lainan varoja voitiin käyttää [4]).

Eräiden lainain konverttaaminen. Katsoen tämän edulliseksi kaupunginvaltuusto päätti [5]) irtisanoa v:n 1911 4 ½ %:n lainan takaisin maksettavaksi. Samalla päätettiin tätä tarkoitusta varten ottaa uusi 13,500,000 Ruotsin kruunun suuruinen 3 ½ %:n laina, osaksi obligatio-, osaksi velkakirjalainana, ollen lainan takaisinmaksuaika enintään 15 vuotta; päätös alistettiin valtioneuvoston tutkittavaksi ja vahvistettavaksi. Lisäksi valtuutettiin kaupunginhallitus ryhtymään kaikkiin asiassa tarpeellisiin toimenpiteisiin sekä allekirjoittamaan kaupungin puolesta kaikki tarpeelliset sitoumukset ja asiakirjat.

Valtuusto päätti [6]) irtisanoa v:n 1935 alkuaan 5,000,000 Ruotsin kruunun 4 ½ %:n lainan konvertattavaksi alempikorkoiseksi.

V:n 1913 5 %:n lainan ja v:n 1916 velkakirjalainan irtisanominen. Kaupunginhallitus valtuutettiin [7]) irtisanomaan kaupungin v:n 1913 5 %:n obligatiolaina ja v:n 1916 velkakirjalaina lunastettaviksi kassavaroilla ja sijoitettaviksi verotasausrahastoon, jolloin ne tosiasiallisesti tulisivat suoritetuiksi mutta jäisivät edelleen kirjanpidollisesti olemaan siten, että kaupungin talousarvioon merkittiin niiden lainaehtojen mukaiset korko- ja kuoletusmaksut, jotka kirjanpidollisesti siirrettiin verotasausrahastoon.

Uuden lainan ottaminen omakotirakennustoiminnan rahoittamiseksi. Koska edellinen valtion omakotilainarahastosta otettu laina [8]) oli miltei loppuun käytetty ja kun Koskelan alueen uusien katujen rakennustoimintaakin varten piakkoin tarvittaisiin varoja, kaupunginvaltuusto päätti [9]) ottaa valtion omakotilainarahastosta enintään 2,000,000 markan suuruisen lisälainan omakotilainojen välittämistä varten, vahvistaen sisäasiainministeriö kesäkuun 21 p:nä päätöksen [10]).

---

[1]) Kvsto 10 p. helmik. 28 §. — [2]) S:n 15 p. jouluk. 2 §. — [3])Ks. v:n 1936 kert. s. 36 ja 37. — [4]) Kvsto 3 p. maalisk. 6 §. — [5]) S:n 22 p. jouluk.24 §. — [6]) S:n 6 p. lokak. 41 §. — [7]) S:n 3 p. maalisk. 9 §. — [8]) Vrt. v:n 1935 kert. s. 33. — [9]) Kvsto 19 p. toukok. 10 §. — [10]) S:n 25 p. elok. 4 §.

Sen jälkeen kaupunginhallitus valtuutettiin [1]) valtuuston edellä mainitun päätöksen puitteissa anomaan sosiaaliministeriöltä omakotilainoja ja kiinteistölautakunnalle annettiin tehtäväksi ryhtyä omakotilainarahastosta toukokuun 28 p:nä 1927 annetun asetuksen ja valtioneuvoston asuntolainain myöntämisestä elokuun 12 p:nä 1927 tekemän päätöksen edellyttämiin toimenpiteisiin.

Pelastusarmeijalle myönnetyn lainan lainaehtojen muuttaminen. Pelastusarmeijan kiinteistö oy:n anottua laajennettuaan kaupungilta ostamansa Alppikadun tontin n:o 25 rakennussuunnitelmaa, että mainittuun tonttiin kiinnitetyn 1,788,000 markan suuruisen kauppahinnan edelle saataisiin kiinnittää entisen lisäksi vielä 1,500,000 markkaa eli siis kaikkiaan 5,200,000 markkaa, kaupunginvaltuusto päätti [2]) sallia tämän postponoinnin, kuitenkin siten, ettei kaupungin saatavan edelle kiinnitettävä määrä saanut ylittää 75 % rakennuskustannuksista ja ehdoin, että lopulliset rakennuspiirustukset ja kustannusarvio alistettiin kaupunginhallituksen hyväksyttäviksi sekä että kaupungin maksamatonta kauppahintaa koskevaan velkakirjaan lisättiin määräys siitä, että kauppahinta lankesi heti maksettavaksi, ellei vähintään 75 % tontilla olevien rakennusten lattiapinta-alasta käytetty Pelastusarmeijan hyväntekeväisyyslaitoksia varten.

Uimahalli oy:lle myönnetyn lainan [3]) *lainaehtoja* muutettiin [4]) kertomusvuoden alusta niin, että laina muuttui irtisanomattomaksi kuoletuslainaksi, jonka vuotuismaksu määrättiin 120,000 markaksi, mistä 3 ½ % laskettiin koroksi jäljellä olevalle lainamäärälle ja loput kuoletukseksi, ja tuli lainanottajan sitoutua luovuttamaan kaupungille vuosittain vähintään 25,000 uimakylpyä 4 markan maksusta kultakin.

Helsingin makasiini oy:lle ja Ammattienedistämislaitos-säätiölle myönnetyt lainat. Helsingin makasiini oy:n [5]) ja Ammattienedistämislaitos-säätiön [6]) anomukset kaupungin niille myöntämien lainain koron alentamisesta päätettiin evätä.

Ent. asiamiehen M. Wilskmanin velan järjestely. Kaupunginvaltuusto hyväksyi [7]) rahatoimikamarin ent. asiamiehen M. Wilskmanin akorditarjouksen saada asiainsa vakiinnuttamiseksi suorittaa velastaan kaupungille 150,000 markan akordisumman, minkä korko suunnilleen vastasi häneltä ulosottotoimin keskimäärin vuosittain saatavaa rahamäärää.

Kaupungin hyväksi tehdyt testamentit. Edesmenneet pormestari E. Öhman ja rouva A. Öhman olivat testamentissaan määränneet rahatoimikamarille 7,000 markkaa käytettäväksi kaupunginvaltuuston määräyksen mukaisesti Helsingistä kotoisin olevien turvattomien lasten huoltoa edistäviin tarkoituksiin, siten, että joko pääoma kokonaisuudessaan tai sen vuotuinen korko tarpeellisen valvonnan alaisena suoritettiin kaupunkiin v. 1893 perustetulle lastenhoitoyhdistykselle tai muulle saman kaltaiselle kotimaiselle hyväntekeväisyysyhdistykselle. Kaupunginvaltuusto päätti [8]) vastaanottaa lahjoitetun rahamäärän sekä antaa kaupunginhallitukselle tehtäväksi huolehtia sen edelleen luovuttamisesta Barnavårdsföreningen i Finland nimisen yhdistyksen vapaasti käytettäväksi.

V. 1936 kuollut neiti R. Forstén oli testamentissaan määrännyt, että

---

[1]) Kvsto 25 p. elok. 15 §. — [2]) S:n 20 p. tammik. 36 §; vrt. myös v:n 1935 kert. s. 34. — [3])Vrt. v:n 1934 kert. s. 39. — [4]) Kvsto 10 p. helmik. 44 §. — [5]) S:n 20 p. tammik. 33 §; vrt. myös v:n 1934 kert. s. 39. — [6]) Kvsto 14 p. huhtik. 24 §; vrt. myös v:n 1935 kert. s. 35. — [7]) Kvsto 20 p. tammik. 37 §; vrt. myös v:n 1929 kert. s. 58 ja v:n 1934 kert. s. 140. — [8]) Kvsto 19 p. toukok. 8 §.

pesän puhtaasta omaisuudesta oli muodostettava rahasto nimeltä Ninni ja Rosina Forsténin avustusrahasto kainoille köyhille. Tämän rahaston varain hoito oli jätettävä Pohjoismaiden yhdyspankin notariaattiosastolle ja rahaston vuotuiset korkovarat, hoitokustannukset niistä vähennettyinä oli maksettava kaupunginhallitukselle tai toiselle siihen verrattavalle tai muuten sopivalle laitokselle jaettavaksi 1,000 markan suuruisina avustuksina testamentissa tarkemmin määrätyin tavoin. Testamentintekijän perillisten ehdotettua, että tämän iäkkäälle kotiapulaiselle, jolle testamentissa myönnettiin ainoastaan 100 markan kuukausieläke, myönnettäisiin pesän varoista 400 markan suuruinen lisäeläke kuukaudessa, kaupunginhallitus puolestaan antoi suostumuksensa siihen. Hyväksyen tämän toimenpiteen valtuusto [1]) antoi hallituksen tehtäväksi huolehtia apurahain jakamisesta testamentin määräysten mukaisesti.

Neiti Ch. Askolinin rahaston käyttömääräykset. Kaupunginvaltuusto päätti [2]), että lahjoittajan määräysten mukaan pohjarahastoksi kunnallisen tuberkuloosisairaalan perustamista varten käytettävän neiti Ch. Askolinin rahaston [3]) korot liitetään rahaston pääomaan siksi kuin rahasto on kasvanut niin suureksi että sen korkovaroilla voidaan ylläpitää yhtä vapaapaikkaa kaupungin rakennuttamassa tuberkuloosisairaalassa.

Lahjoitettujen varain käyttö. C. F. Ekholmin stipendirahastosta v. 1934 matka-apurahan saanut puuseppä K. Vaittinen oikeutettiin [4]) siirtämään matkalle lähtönsä kertomusvuoteen sekä tekemään matkansa vaihtoehtoisesti joko Saksaan, Englantiin tai Skandinavian maihin.

Edellä mainitusta stipendirahastosta haettaviksi julistetuista kahdesta 3,500 markan suuruisesta matka-apurahasta myönnettiin [5]) toinen maalarimestari M. Welanderille ja toinen vaatturimestari T. Hiekkarannalle.

Ylioppilas T. K. Kalliolle myönnettiin [6]) G. Pauligin lahjoitusrahaston korkovaroista haettavaksi julistettu 15,000 markan suuruinen matka-apuraha.

Verovelvollisen henkilön tulosta verotettaessa tehtävä vähennys. Kunnallisverotuksessa verovelvollisen henkilön tuloista vähennettävät määrät kaupunginvaltuusto v:ksi 1937 vahvisti [7]) samoiksi kuin ennen eli siten, että tuloista, jotka eivät ylittäneet 9,000 markkaa, sai vähentää 4,000 markkaa, sekä että verovelvollinen henkilö jokaisen lapsen osalta, jonka hän elatusvelvollisuutensa nojalla oli elättänyt ja joka verotusvuoden päättyessä ei ollut täyttänyt 15 vuotta, sai vähentää tuloistaan 1,200 markkaa.

Kaupunkien talousarvioasetelmain yhdenmukaistamista tarkoittavaa kaupunkiliiton hallituksen esitystä käsiteltäessä päätettiin [8]) pysyttää entisellään kaupungin entinen talousarvioasetelma, joka pääasiallisesti nojautui kaupunkiliiton hallituksen malliasetelman mukaisiin periaatteisiin, kuitenkin niin, että kaupunginhallitus oikeutettiin yksityiskohdissa tekemään siihen eräitä järjestelyjä ja pienehköjä muutoksia, mikäli syytä tähän sitä laadittaessa ilmeni.

V:n 1938 talousarvio. Kaupunginhallituksen laadittua ja lähetettyä kaupunginvaltuustolle v:n 1938 talousarvioehdotuksen valtuusto otti tämän käsiteltäväkseen ja vahvisti [9]) v:n 1938 talousarvion [10]), jonka pääluokkien

[1]) Kvsto 22 p. jouluk. 11 §. — [2]) S:n 25 p. elok. 22 §. — [3]) Ks. v:n 1923 kert. s. 115. — [4]) Kvsto 10 p. helmik. 46 §; vrt. myös v:n 1936 kert. s. 57. — [5]) Kvsto 6 p. lokak. 37 §. — [6]) S:n 17 p. marrask. 6 §. — [7]) S:n 20 p. tammik. 15 §. — [8]) S:n19 p. toukok. 12 §. — [9]) S:n 15 p. jouluk. 2 § ja 22 p. jouluk. 2 §. — [10]) Kvston pain. asiakirj.n:ot 10, 13, 14 ja 15.

ja osastojen loppusummat sekä näiden meno- tai tulolisäykset (+) ja meno- tai tulovähennykset (—) v:een 1937 verraten ilmenevät seuraavasta yhdistelmästä:

Menot

Varsinaiset menot

1. Yleinen kunnallishallinto	mk	21,044,606: —	+	1,330,352: —
2. Oikeus- ja järjestystoimi	»	19,744,579: —	+	358,221: —
3. Palotoimi	»	7,837,858: —	+	653,343: —
4. Terveydenhoito	»	11,597,034: —	+	527,160: —
5. Sairaanhoito	»	65,685,176: —	+	4,360,146: —
6. Huoltotoimi	»	58,246,963: —	—	3,667,650: —
7. Lastensuojelu	»	17,598,041: —	+	927,328: —
8. Erinäiset sosiaaliset tehtävät ..	»	3,529,373: —	+	162,826: —
9. Opetustoimi	»	51,951,260: —	+	2,818,643: —
10. Sivistystoimi	»	8,327,320: —	+	494,264: —
11. Kiinteistöt	»	26,846,310: —	+	2,423,189: —
12. Yleiset työt	»	38,055,880: —	+	2,467,389: —
13. Puhtaanapito	»	15,364,067: —	+	1,345,735: —
14. Satamat	»	16,119,367: —	+	2,066,991: —
15. Teurastamo	»	4,420,437: —	+	545,981: —
16. Keskuskeittola	»	6,599,700: —	—	608,160: —
17. Teknilliset laitokset	»	—		—
18. Sekalaiset yleiset menot	»	16,563,870: —	+	7,387,315: —
19. Korot ja lainakustannukset ...	»	68,767,533: —	—	874,800: —
20. Verojen poistot ja palautukset.	»	1,050,000: —	—	19,050,000: —
Yhteensä	mk	459,349,374: —	+	3,668,273: —

Pääomamenot

21. Tuloa tuottavat pääomamenot	mk	134,793,000: —	+	11,520,800: —
22. Tuloa tuottamattomat pääomamenot	»	86,161,431: —	+	34,810,874: —
23. Velan kuoletus	»	36,168,458: —	+	4,536,336: —
Yhteensä	mk	257,122,889: —	+	50,868,010: —
Kaikkiaan	mk	716,472,263: —	+	54,536,283: —

Tulot

Varsinaiset tulot

1. Yleinen kunnallishallinto	mk	73,700: —	—	20,000: —
2. Oikeus- ja järjestystoimi	»	836,200: —	+	200,000: —
3. Palotoimi	»	470,416: —	—	284,732: —
4. Terveydenhoito	»	1,653,478: —	+	90,583: —
5. Sairaanhoito	»	26,683,422: —	+	693,040: —
6. Huoltotoimi	»	17,940,893: —	+	1,334,464: —
7. Lastensuojelu	»	7,140,824: —	+	649,185: —
8. Erinäiset sosiaaliset tehtävät ..	»	536,500: —	—	195,800: —
9. Opetustoimi	»	13,752,096: —	+	469,203: —

10. Sivistystoimi	mk	1,500,408: —	—	37,750: —
11. Kiinteistöt	»	57,076,008: —	+	1,968,422: —
12. Yleiset työt	»	9,541,165: —	+	1,855,200: —
13. Puhtaanapito	»	12,971,518: —	+	132,340: —
14. Satamat	»	40,627,920: —	+	6,832,665: —
15. Teurastamo	»	4,140,000: —	+	540,000: —
16. Keskuskeittola	»	6,795,000: —	—	655,000: —
17. Teknilliset laitokset(nettotulot)	»	53,205,253: —	+	7,481,202: —
18. Sekalaiset yleiset tulot	»	4,185,000: —	—	362,500: —
19. Korot ja osingot	»	36,924,440: —	+	2,530,913: —
20. Verot	»	259,047,790: —	+	23,275,385: —
Yhteensä	mk	555,102,031: —	+	46,496,820: —

Pääomatulot

21. Kaupungin omaisuudesta saadut pääomatulot	mk	38,196,232: —	+	4,695,463: —
22. Lainavarat	»	36,174,000: —	—	1,656,000: —
Säästö v:sta 1937	»	87,000,000: —	+	5,000,000: —
Yhteensä	mk	161,370,232: —	+	8,039,463: —
Kaikkiaan	mk	716,472,263: —	+	54,536,283: —

Tarkoituksin saada talousarvio entistä selvemmäksi ja asianmukaisemmaksi sekä kaupungin talouden jatkuva kehitys ja laajentuminen siinä huomioon otetuiksi kaupunginhallitus oli tehnyt laatimaansa v:n 1938 talousarvioasetelmaan pienehköjä muutoksia. Koska tämä talousarvioehdotus jälleen oli laadittu nousukauden aikana, oli sen tuloissa havaittavissa jatkuvaa lisäystä ja siinä edelleen voitu alentaa pula-aikana huomattavasti nousseita suoranaisia huoltomenoja sekä työttömyyden lieventämistä tarkoittavia menoja. Erikoista huomiota oli siinä koetettu kiinnittää niiden heikkouksien korjaamiseen, joita pula-aika oli kaupungin talouteen jättänyt, ja niiden kaupungin olennaisten tarpeiden tyydyttämiseen, jotka pula-ajan vuoksi olivat jääneet täyttämättä, sekä pyritty varustautumaan mahdollisen uuden pula-ajan varalta. V. 1938 tulisi talousarvioehdotuksen mukaan kaupungin velan kasvussa tapahtumaan pysähdys lainaosoitusten vastatessa aikaisemman velan lyhentämistä. Verojäämien poistoissa aikaisempina vuosina esiintynyt vajaus oli myöskin nyttemmin saatu kokonaan poistetuksi, vieläpä muutetuksi päinvastaiseksi. Aikaisemmin joko toistaiseksi siirrettyjä tai melkoisesti supistettuja menoja varten oli talousarvioon merkitty huomattavia uudismäärärahoja ja vastaisuutta varten oli varustauduttu siirtämällä edelleen varoja käyttö- ja verotasausrahastoihin sekä merkitsemällä siirtomäärärahoja eräiden suurempien töiden suorittamiseksi jonakin myöhäisempänä ajankohtana, joista viimeksi mainituista määrärahoista mainittakoon ammattikoulutalon rakentamiseksi ja työväenopistotaloja varten varatut. Lisäksi mainittakoon, että talousarvioon oli kaupungin viranhaltijain ja työntekijäin palkkain korottamiseksi merkitty yhteensä 13.5 milj. markkaa. Väestönsuojelua varten, johon jo kertomusvuoden talousarviossa oli kaupunginhallituksen käytettäväksi varattu jonkin verran varoja, merkittiin nyt määrärahat erikseen eri laitosten menoarvioihin. Elintarpeiden ja lämmitysaineiden hintain nousu aiheutti kautta

koko talousarvion määrärahain nousua; kaikkien raitiotievuosikortteja viranhaltijoilleen hankkivien virastojen ja laitosten menoja lisäsi mainittujen korttien hinnan korottaminen 750 markasta 1,000 markkaan. Huolimatta kaikista huomattavista lisäyksistä, joita kaupungin talouden eri aloilla oli ollut pakko merkitä talousarvioon, oli veroäyrin alentamista kuitenkin edelleen voitu jatkaa.

Kertomusvuoteen verraten menojen loppusumma osoitti 77.2 milj. markan nettolisäystä, ollen menojen lisäykset kaikkiaan 101.4 milj. markkaa ja vähennykset 24.2 milj. markkaa. Tulosäännössä lisäykset nousivat yhteensä 80.5 milj. markkaan, vähennykset taas vain 3.2 milj. markkaan.

Seuraavassa tehdään tarkemmin selvää tärkeimmistä muutoksista, jotka ovat havaittavissa kaupunginvaltuuston v:ksi 1938 vahvistamassa talousarviossa v:n 1937 talousarvioon verraten.

Menosääntö. Varsinaisten menojen ensimmäisessä pääluokassa, Yleinen kunnallishallinto, merkittiin lukuun Kaupunginhallitus 100,000 markan suuruinen uusi määräraha käytettäväksi henkilöauton ostoon ja luvun Tilastotoimisto tilapäisen työvoiman määrärahaan lisättiin 30,000 markan erä asunto-olojen tutkimista sekä yhteensä 10,000 markkaa eräitä muita töitä varten. Verotusvalmisteluviraston menoissa oli tilapäisen työvoiman momentista erotettu 55,000 markkaa Ylityökorvaukset nimiseksi erilliseksi momentiksi. Erinäisten hallintomenojen kohdalle lisättiin uusi momentti, 140,000 markan suuruinen, nimeltä Kaupungin osuus leski- ja orpokassan maksamiin eläkkeisiin.

Oikeus- ja järjestystoimi nimisen toisen pääluokan lukuun Maistraatti, luvun Ulosottolaitos nimikkeisiin Ensimmäisen kaupunginvoudin konttori ja Toisen kaupunginvoudin konttori sisällytettiin kuhunkin uudet määrärahat Lämpö, vastaavasti 750 markkaa, 200 markkaa ynnä 250 markkaa käsittävät. Poliisilaitoksen yleismenojen kohdalle lisättiin 3,600 markan suuruinen uusi momentti Uimalippuja uimahalliin 4 markan kappalehintaisten uimalippujen ostamiseen, joita aikaisemmin oli jaettu maksutta kaupungin ja uimahallin välisen lainasopimuksen [1]) perusteella. Ottaen huomioon poliisilaitoksen sairaanhoitajattarenviran vakinaistaminen [2]) sisällytettiin poliisilaitoksen sairashuoltomenojen kohdalle varat tämän viran haltijan palkkaamiseen uutena momenttina Palkkasääntöön merkitsemättömät pysyväiset virat ja kaupunginvaltuuston jätettyä hyväksymättä poliisilaitoksen haavurin toimen vakinaistamista tarkoittavan esityksen [3]) varattiin saman nimikkeen tilapäisen työvoiman määrärahan kohdalla 25,200 markkaa mainitun haavurin palkkaamiseksi.

Kolmannen, palotoimen, pääluokan luvussa Palolaitos sääntöpalkkaisten virkain määrärahaa oli ollut pakko korottaa m.m. palotarkastajanviran perustamisen [4]) johdosta ja kaluston hankintamäärärahaa m.m. pioneeriauton ostamista varten. Palolaitoksen tarverahoja korotettiin 400 markkaa 100 uimalipun ostamiseksi uimahalliin.

Järjestyksessä neljännen pääluokan, Terveydenhoito, lukuun Terveydenhoitolautakunta ja sen toimisto merkittiin uusi palkkasääntöön merkitsemättömäin pysyväisten virkain määräraha, joka sisälsi vakinaistettujen vahtimestarinapulaisen- ja siivoojantointen [5]) palkat, jolloin vastaava vähennys syntyi tilapäisen työvoiman määrärahassa. Valtuuston päätöksen [5])

[1]) Vrt. tämän kert. s. 13. — [2]) S:n s. 37. — [3]) Kvsto 15 p. syysk. 16 §. — [4]) Vrt. tämän kert. s. 32 — [5]) S:n s. 34.

mukaisesti sisältyi mainitun luvun vuokramäärärahaan uudet erät Käpylän, Töölön, Hermannin, eteläisen piirin ja pohjoisen piirin alueläkärien vastaanottohuoneistojen vuokria varten. Luvun Terveydellisten tutkimusten laboratorio palkkasääntöön merkitsemättömäin pysyväisten virkain määräraha oli uusi käsittäen se laboratorion vakinaistetun siivoojantoimen [1]) palkan. Asuntotarkastuksen tilapäisen työvoiman määrärahaan merkittiin 60,000 markan suuruinen uusi erä 4 tilapäisen apulaisen palkkaamiseen. Tuberkuloosihuollon lukuun kuuluvissa asuntolain kustannuksissa syntyi pientä vähennystä Hesperian sairaskodin lakkauttamisen [2]) johdosta; asuntolain palkkamäärärahoissa oli niinikään otettu huomioon niiden pesijän- ja siivoojantointen järjestely [2]). Sielullisesti sairaiden huoltotoimiston määräraha Palkkasääntöön merkitsemättömät pysyväiset virat oli uusi käsittäen se toimiston vastavakinaistetun vahtimestarintoimen [3]) palkan. Puheena olevan pääluokan luvun Avustukset menojen loppusumma aleni hieman Marian sairaalan silmäpoliklinikan avustuksen lakkauttamisen [4]) jälkeen; toiselta puolen kuitenkin, muiden määrärahain pysyessä entisen suuruisina, momenttia Boijen sairaala ja synnytyslaitos oli korotettava 13,000 markkaa, koska mainittu sairaala ei katsonut voivansa jatkaa sairaspaikkain varaamista kaupungille koskevaa sopimusta entisellä avustuksella.

Sairaanhoitomenot käsittävän viidennen pääluokan kaikkia palkkamäärärahoja, eniten niistä Nikkilän ja Kivelän sairaalain sääntöpalkkaisten virkain ja palkkasääntöön merkitsemättömäin pysyväisten virkain määrärahoja, oli korotettava, tullen lisäyksestä kuitenkin sairaalain kohdalla melkein puolet perustettujen uusien virkain [5]) osalle; eri palkkamäärärahoihin vaikuttivat myöskin tapahtuneet virkajärjestelyt. Luvussa Erinäiset sairaanhoitomenot oli Sairaalamaksuja Suomen punaisen ristin sairaalaan nimistä määrärahaa hoitomaksujen kohottua palkkain korotusten ja hintain nousun takia korotettu 184,200 markkaa ja ennen 100,000 markan suuruinen määräraha Poistot ja palautukset oli voitu merkitä vain 1,000 markaksi, ottaen huomioon, että kertomusvuonna siirtyi käyttämättömänä v:een 1938 120,000 markkaa.

Kuudennen pääluokan, Huoltotoimi, vallitsevasta noususuhdanteesta johtuva menojen vähennys syntyi pääasiallisesti Hoito huoltolautakunnalle kuulumattomissa laitoksissa ja yksityisissä kodeissa sekä suoranaisia avustuksia nimiseksi muutetun seitsemännen luvun sekä käyttövarain luvun kohdalla. Edellisessä luvussa voitiin v:ksi 1938 suoranaisia avustuksia varten merkitä 2,000,000 markkaa edellistä vuotta vähemmän sekä alentaa momenttia Sairaanhoito, ent. Sairaanhoitokustannukset, 435,000 markkaa vaikkakin siihen kuuluvaa Nikkilän sairaalan menoerää sen uusien potilaspaikkain valmistumisen vuoksi oli lisättävä. Edellä jo mainittuun viimeiseen lukuun merkittyjä valtuuston käyttövaroja voitiin supistaa 2,000,000 markkaa ja kaupunginhallituksen käyttövaroja 400,000 markkaa. Tilapäisen työvoiman määräraha laskettiin ottaen huomioon uusien virkain perustaminen ja asiaankuuluvat palkankorotukset ja vuokramäärärahaan tehtiin eräitä korotuksia lisähuoneistoa varten irtolais- ja alkoholistihuoltokanslialle, entistä suuremman varastohuoneen vuokraamiseksi Vilhonvuorenkujan 20:ssa olevan huoltokanslian hoidossa olevien huollettavien irtai-

[1]) Vrt. tämän kert. s. 34. — [2]) S:n s. 35. — [3]) S:n s. 36. — [4]) Vrt. v:n 1936 kert. s. 76. — [5]) Vrt. tämän kert. s. 38—40.

men omaisuuden säilytyspaikaksi sekä Unioninkadun 43:n huoltokanslian vuokraan. Samaan lukuun merkittiin uudelle Sekalaiset menot nimiselle momentille Suomen työlaitosten keskusliiton jäsenmaksu. Asiamiestoimiston menoihin merkittiin ensi kerran ulkokunnissa hoidettuja helsinkiläisiä koskevain asiain eli B-kanslian tilapäistä työvoimaa varten 79,800 markkaa, sekä lisättiin siihen eräitä muitakin palkkoja ja joitakin palkankorotuksia. Menot luvussa Tervalammen työlaitos ja maatila osoittivat n. 650,000 markan lisäystä edelliseen talousarvioon verraten, mutta on otettava huomioon, etteivät ne vielä laitoksen vasta perin lyhyen toiminta-ajan perusteella ole päässeet vakiintumaan täysin edellisiin toimintavuosiin verrattaviksi. Tervalammen työlaitoksen tilapäisen työvoiman määräraha laskettiin ottaen huomioon konttoristin palkan korottaminen sekä uusien puuseppä-vartijan ja yövartijan tointen perustaminen; vähemmän välttämättömän varastonhoitaja-vartijan palkkaukseen varatulla erällä päätettiin samalla palkata konttoriapulainen. Tämän nimikkeen määrärahoista oli kokonaan uusi 15,000 markan suuruinen Yleisten laitteiden kunnossapito. Saman luvun nimikkeeseen Maatilain menot oli merkitty 172,100 markan suuruinen uusi erä rakennusten kunnossapitoa varten. Työtupain luvun tilapäisen työvoiman momenttia korotti 19,080 markkaa irtolaisosaston apulaisjohtajattaren palkka. Avustukset käsittävästä luvusta jäi pois nuorten miesten kristilliselle yhdistykselle Fredrikinkadun 65:stä luovutetun yömajahuoneiston tilitysvuokra.

Menosäännön seitsemännessä pääluokassa, nimeltä Lastensuojelu, on huomattava Sijoitus yksityishoitoon, apumaksut y.m. nimisen luvun hoitomaksujen noususta johtuvat korotukset sekä lastensuojelulautakunnan käytettäviin avustuksiin kuuluvain Suomen lastenhoitoyhdistyksen ja Helsingin kaupunkilähetyksen ylläpitämäin lastenhuoltolain avustuseräin vastaavasti 10,000 markan ja 5,000 markan suuruiset lisäykset. Lastenhoidon neuvonta-asemain tilapäisen työvoiman määrärahaan lisättiin vastaavasti 6,000 markan ja 25,200 markan suuruiset erät Töölön lastenhoidon neuvonta-aseman lääkärin lisäpalkkiota ja avustavan hoitajattaren palkkaamista varten ja niiden momentille Kaluston hankinta ja kunnossapito 8,000 markkaa valohoitolampun ostamiseksi Toukolan neuvonta-asemalle. Lasten kesävirkistyskuluihin merkittiin 20,000 markkaa enemmän kuin v:n 1937 talousarvioon, ollen suurin osa tästä merkitty lasten uimarannoille kuljettamista ja leikkikentillä tapahtuvaa tarjoilua varten. Lastenhuoltolaitosten tilain luvussa olevaan Ryttylän ja Siltalan tilain määrärahaan Kustannukset lisättiin 239,500 markan suuruinen erä puimalan ja kalustovajan rakentamiseen sekä lantalan laajentamiseen.

Erinäiset sosiaaliset tehtävät nimisessä kahdeksannessa pääluokassa työnvälitystoimiston useissa määrärahoissa aiheutti pientä lisäystä sosiaaliministeriön määräys maatalousosaston perustamisesta. Lukuun Työttömyyden aiheuttamat erinäiset toimenpiteet merkittiin kaupunginhallituksen käyttövarat työttömyyden varalta 200,000 markkaa alennetuin määrin. Viimeksi mainitun luvun momenttiin Naisten työtuvat sisältyviin työpalkkoihin vaikutti lisäävästi valtuuston päättämä työtuvan työntekijäin palkankorotus [1]). Lukuun Urheilulautakunta sisältyvää luistinseurain apumaksumäärärahaa korotettiin 15,000 markan suuruisella avustuksella Suomen jääkiekkoliitolle ja samaan lukuun merkittiin uusia avustuksia

[1]) Vrt. tämän kert. s. 45.

50,000 markkaa Suomen voimisteluliiton ja Suomen naisten liikuntakasvatusliiton järjestettävien yleisten voimistelujuhlain mahdollisesti tuottaman tappion korvaamiseen ja 15,000 markkaa Suomen ampujainliitolle Malmin ampumaradan ylläpitoon.

Opetustoimen pääluokan, järjestyksessä yhdeksännen, menojen lisäyksestä kohdistui kokonaista 1,792,449 markkaa lukuun Suomenkieliset kansakoulut, jonka määrärahoista olivat eniten lisääntyneet Sääntöpalkkaiset virat, Lämpö ja Kaluston hankinta. Mainittujen koulujen muuten alennetussa valaistusmäärärahassa varattiin 35,000 markan erä Eläintarhan koulun uusia valaistuslaitteita varten ja kaluston hankintamäärärahassa 6,000 markkaa uuden urkuharmoonin hankkimiseksi Snellmanin kouluun. Sekä suomen- että ruotsinkielisten kansakoulujen suoranaisten avustusten määrärahoihin lisättiin menoerät lapsille lämpimän ruoan kera tarjottavaa näkkileipää varten, vastaavasti 45,000 markkaa ja 8,000 markkaa, ja kumpienkin koulujen oppilaiden voimistelu-, urheilu- sekä raittiusharrastusten edistämiseen varatusta määrärahasta siirrettiin raittiustyöhön tarvittavat erät sekalaisten yleisten menojen pääluokkaan. Samaten merkittiin kumpiakin kouluja varten oma uusi momenttinsa Uimalippuja uimahalliin, joilla osoitettiin vastaavasti 78,000 markkaa ja 18,000 markkaa näiden lippujen ostamiseen. Kansakoulujen yhteisiin menoihin kuuluvaa momenttia Koulupuutarhat voitiin hieman alentaa ja määrärahaan Opetusfilmiesitykset, lisättiin yhteensä 42,000 markkaa helposti hoidettavien ulkomailla jo aivan yleisten kaitafilmien ottamiseksi käytäntöön. Ruotsinkielisen työväenopiston tilapäisen työvoiman määräraha laskettiin 10,000 markalla lisättynä, jotta tuntiopettajille voitaisiin maksaa korjauspalkkioita, joita kyseisessä opistossa pula-ajan jälkeen ei lainkaan ollut suoritettu vaikka niin oli tapahtunut vastaavassa suomenkielisessä laitoksessa. Valmistavan poikain ammattikoulun nimikkeen kohdalla luvussa Ammatteihin valmistavat koulut aiheutti sääntöpalkkaisten virkain momentilla lisäystä ja tilapäisen työvoiman momentilla vastaavaa vähennystä neljännen ammattiopettajanviran perustaminen [1]), jolle siirtyisi osa ennen tilapäisin työvoimin hoidetusta työstä. Lastentarhain menot käsittävään lukuun sisältyivät asianomaisille momenteille jaoiteltuina menot Kruununhaan ja Kallion lastentarhoista sekä Toukolan lastentarhan kahdesta suomenkielisestä osastosta. Sääntöpalkkaisten virkain määräraha laskettiin noudattaen Toukolan lastentarhain tilapäisen opettajattaren viran vakinaistamista koskevaa valtuuston päätöstä [1]). Valtuuston käyttövarat käsittävä viimeinen luku merkittiin v:n 1938 talousarvioon 100,000 markasta 200,000 markkaan korotetuin määrin.

Kymmenes pääluokka, Sivistystoimi, sai lukuunsa Musiikkilautakunta uuden kaupunginorkesterin sääntöpalkkaisten virkain määrärahan, johon merkittiin sääntöpalkkaisiksi tulleiden orkesterin jäsenten ja vahtimestarien palkat [2]), kun taas entiselle momentille Palkat jätettiin johtajan sopimusluontoinen palkka samoin kuin järjestysmiehen ja kirjastonhoitajan palkat, jälkimmäinen korotettuna 600 markkaa kuukaudessa entistä pätevämmän henkilön saamiseksi tätä virkaa hoitamaan. Pääluokan viimeiseen lukuun merkityistä avustuksista muuttui ainoastaan Helsingin työväenorkesterille tuleva, jota vähän korotettiin. Teatterien ja oopperan avustusten saannin

[1]) Vrt. tämän kert. s. 50. — [2]) Vrt. v:n 1936 kert. s. 42.

ehdoksi valtuusto lisäksi päätti [1]) asettaa, että Kansallisteatteri ja Ruotsalainen teatteri antoivat vähintään 25, Helsingin kansanteatteri vähintään 10 ja Suomalainen ooppera vähintään 8 kansannäytäntöä puolin tai vielä halvemmin lipunhinnoin.

Kiinteän omaisuuden pääluokan, yhdennentoista järjestyksessä, luvuista olivat eniten lisääntyneet Maatalousosasto ja Talo-osasto nimiset, vastaavasti 899,620 markkaa ja 1,770,818 markkaa. Maatalousosaston luvun menolisäys aiheutui m.m. viljelysalueen lisääntymisestä sen takia, että Puodinkylään oli suunniteltu oma maatalous ja ajateltu yhdistää siihen pohjois-Herttoniemen vuokraamattomat pellot. Talo-osaston luvussa kaupungintalojen ja poliisihuoneistojen palkkasääntöön merkitsemättömäin pysyväisten virkain määrärahoja oli korotettava yhteensä vähän yli 160,000 markkaa eräiden uusien virkain perustamisen [2]) johdosta sekä erinäisten tilapäisten toimien muuttamista palkkasääntöön merkitsemättömäin tilapäisten virkain ryhmään kuuluviksi tarkoittavan järjestelyn [2]) vuoksi, joka viimeksi mainittu kuitenkin vuorostaan aiheutti tilapäisen työvoiman määrärahain vähenemistä eräiden uusien tilapäisten toimien perustamisesta [2]) huolimatta, ja lämpömäärärahoja oli merkittävä luvun edelliseen osaan yhteensä 354,864 markkaa enemmän kuin v:n 1937 talousarvioon. Palokaluston tehostaminen uuden palosäännön vaatimusten mukaisesti vaikutti lisäävästi kaluston hankintaan varattuihin varoihin sekä korjausten määrärahaa oli korotettava kaupungintalojen kohdalla kustannusten kohoamisen aiheuttaman määrän lisäksi 100,000 markkaa Ford oy:n hallinnassa olevan tehdasrakennuksen ulkokorjausten suorittamiseksi ja kunnallisten työväenasuntojen kohdalla melkoisesti ensiksi mainitusta syystä. Rakennusten korjaukset nimiseen luvun osaan merkittiin uusina menoerinä luvun entisille momenteille 114,700 markkaa kaupungintalon pihain ja käytävien korjaamiseen, 3,800 markkaa kaupungintalon ja rahatoimiston talon välistä yhdyskäytävää varten, 27,000 markkaa rahatoimiston, 22,000 markkaa virastotalon ja 12,800 markkaa uuden raatihuoneen julkisivujen korjauksiin ja maalaamiseen, 9,000 markkaa Käpylän poliisiaseman istutustöiden jatkamiseen, 4,400 markkaa Lauttasaarenkadun 6:n varastosuojaa varten, 20,000 markkaa Tammisaarenkadun talossa n:ot 3—7 suoritettaviin muutostöihin, 19,000 markkaa kahden tuulettajan asentamiseksi terveydellisten tutkimusten laboratorioon, 49,500 markkaa Eteläranna talon n:o 10 vesikaton osittaiseen uusimiseen ja julkisivujen maalaamiseen, 27,500 markkaa Mariankadun talon n:o 22 vesikaton uusimiseen, 5,000 markkaa Unioninkadun 45:ssä toimivain poliklinikkain korjauksiin sekä 33,500 markkaa nurmikoiden istuttamiseksi Turuntien tontin n:o 24 rakennusten ja jalkakäytäväin väliin. Luvun Kiinteistölautakunta ja kiinteistötoimisto tilapäisen työvoiman määrärahaan lisättiin 42,000 markkaa uuden rakennusneuvojan palkkaamiseksi kiinteistötoimistoon. Luvun Kansanpuistot tilapäisen työvoiman määrärahoista voitiin nyt poistaa myydyn höyrylaiva H 5:n [3]) henkilökunnan palkkauserät, mutta sitä vastoin lukuun lisättiin 31,500 markkaa käsittävä uusi momentti Korkeasaaren eläintarhan 50-vuotismuistojulkaisun toimittamiseen sekä uusi 12,000 markan erä hevosen ostoa varten luvun kaluston hankintamäärärahaan ja uusi 2,000 markan erä Satamasaaren metsäalueita, ulkosaaria ja Herttoniemen uimarantaa varten korjausmäärärahaan. Erinäisten hallintokuntain

[1]) Kvsto 15 p. jouluk. 2 §. — [2]) Vrt. tämän kert. s. 52.

rakennusten korjausten lukuun sisältyi uusia eriä Tervalammen työlaitosta varten 91,500 markkaa, Bengtsårin koulukodin kasvihuoneen ja kellarin muutos- ja korjaustöihin 209,300 markkaa, Tunturilaakson kansakoulua varten 3,500 markkaa sekä Rahapajanrannan tulli- ja satamarakennusta varten 30,000 markkaa; terveydenhoidon rakennusten korjauskustannusten momentista voitiin jättää pois lakkautetulle Hesperian sairaskodille [1]) ennen varatut erät. Siirtolapuutarhat, Urheilu- ja pallokentät, Erinäiset menot sekä Käyttövarat nimisissä luvuissa menot sitä vastoin vähenivät. Ensiksi mainitun luvun arvioitujen menojen vähennys oli 7,490 markkaa. Uusina momentteina merkittiin toiseksi mainittuun lukuun Laakson ratsastuskentän iltapäivävartijan palkkaamiseen 7,800 markkaa, saman kentän rakennusten kunnossapitoon 8,900 markkaa, Kaisaniemen pallokentän pukeutumissuojan korjaamiseen 2,600 markkaa ja luistinradan rakentamiseen Tehtaanpuistoon 10,000 markkaa, mutta koska urheilu- ja leikkikenttien vesipostien kunnossapitoon tarvittiin vain 25,700 markkaa — v. 1937 104,000 markkaa — osoitti luvun loppusumma kuitenkin vähennystä 6,325 markkaa. Vähennyksistä suurimmat, 397,500 markkaa ja 300,000 markkaa, syntyivät vastaavasti luvussa Erinäiset menot, johon tosin lisättiin 4,000 markan suuruinen uusi momentti Korvaus Lapinlahden sairaala-alueelta kaupungille siirtyneen puutarha-alueen käytöstä sekä luvussa Käyttövarat, johtuen valtuuston käyttövarain merkitsemisestä edellä mainitun suuruisen vähennyksen verran entisestään pienempinä.

Pääluokassa Yleiset työt, joka on järjestyksessä kahdestoista, Yleisten töiden lautakunnan ja rakennustoimiston sääntöpalkkaisten virkain määräraha laskettiin ottaen huomioon kahden avustavan varastokirjanpitäjän viran perustaminen [2]). Katujen ja teiden luvun nimikkeen Korjaus ja kunnossapito määrärahaa Uusia korokkeita ja liikennemerkkejä korotettiin 250,000 markkaa liikennemerkkien uudistamisen johdosta; määräraha Katujen päällystyksen uusiminen merkittiin 200,000 markkaa pienemmäksi kuin kertomusvuodeksi. Luvun kaasuvalaistusmenot lisääntyivät 149,200 markkaa ja sähkövalaistusmenot 370,000 markkaa. Luvussa Istutukset lisättiin eniten määrärahoja Puistot ja istutukset, jonka varoilla v:n 1938 alusta alkaen alettaisiin hoitaa useita uusia istutuksia, sekä Uusien puistosohvien hankinta, vastaavasti 200,000 markkaa ja 100,000 markkaa; sitä vastoin jätettiin siitä pois entinen momentti Kaupunginpuutarhan tallipalvelijaston palkat. Varaston luvun uusien työkoneiden ostomääräraha lisääntyi 632,600 markkaa; tässä luvussa erotettiin samalla määrärahasta Liput ja lipputangot 10,000 markan suuruinen itsenäinen momentti Lipputankojen pystyttäminen kaupunginhallituksen määräyksen mukaan. Luvussa Työntekijäin erinäiset edut voitiin alentaa tapaturmavakuutusmaksuja 100,000 markalla ja luvussa Käyttövarat oli saman verran lisättävä kaupunginhallituksen käyttövaroja.

Kolmannentoista pääluokan, Puhtaanapito, Katujen ja kiinteistöjen puhtaanapito nimisen luvun loppusumma osoitti 1,128,705 markan suuruista lisäystä kertomusvuoden talousarvion vastaavaan lukuun verraten. Uudistyöt nimisen siinä eniten lisääntyneen määrärahan korotuksen, 295,000 markkaa, aiheutti ensi sijassa erinäisiä töitä varten Malmin kaatopaikalla [3]) varattu erä; kyseisen luvun Työkoneet niminen momentti merkittiin 700,000 markasta 35,000 markkaan vähennettynä.

[1]) Vrt. tämän kert. s. 35. — [2]) S:n s. 75. — [3]) S:n s. 80.

Neljännentoista, satamain menot käsittävän pääluokan menojen nousun oleellisimpia tekijöitä olivat sähkö-, kaasu-, vesijohto- ja puhtaanapitolaitokselle suoritettavien korvausten kohoaminen, nousten nämä korvaukset v:n 1938 talousarviossa yhteensä 2,430,630 markkaan oltuaan edellisenä vuonna 2,324,115 markkaa. Lukuun Satamalautakunta sisällytettiin uusi 35,000 markan suuruinen momentti Satamaliiton liittokokouksen järjestäminen. Satamaliikenteen luvussa, jonka loppusumma nousi 664,622 markkaa, sääntöpalkkaisten virkain määrärahassa huomioitiin erinäisten uusien virkain perustamista satamahallintotoimistoon koskevat kaupunginvaltuuston päätökset [1]). Nimikkeeseen Satamahinaaja Hercules merkittiin uusi sääntöpalkkaisten virkain momentti mainitun aluksen henkilökunnan vakinaistamisen jälkeen sekä uudet määrärahat Kesälomasijaiset, 1,500 markkaa, ja Toimirahat päällystölle ja miehistölle, 59,130 markkaa. Sekä satamahinaaja Herculeksen että jäänsärkijä Otson tilapäisen työvoiman palkkoihin tehtiin eräitä korotuksia. Lukuun Satamakannanta, jossa syntyi yli 800,000 markan suuruinen menojen nousu, m.m. uuden tullimakasiinin aiheuttamat korotukset vaikuttivat lisäävästi ja siihen merkittiin 158,400 markan suuruinen uusi momentti Korvaus Helsingin makasiini oy:lle Länsisataman satamatyöväen odotus- ja ruokailuhuoneesta.

Viidennentoista pääluokan, Teurastamo, menoja oli omiaan lisäämään tämän suhteellisen nuoren laitoksen toiminnan vilkastuminen ja laajeneminen m.m. kanateurastamonkin käsittäväksi. Uutena momenttina lisättiin siihen väestönsuojelutarkoituksiin käytettäväksi 213,882 markkaa.

Keskuskeittola nimisessä kuudennessatoista pääluokassa havaittava vähäpätöinen arviomenojen loppusumman väheneminen johtui siitä, että keskuskeittolan liikevaihdon edellytettiin alenevan edellisestä vuodesta pääasiallisesti huoltolautakunnan avunsaajien vähentymisen vuoksi; ruokintamääräraha alennettiinkin 5,200,000 markasta 4,450,000 markkaan. Sen varalta, että keskuskeittolan edelleenkin kuten v:n 1937 uimakaudella olisi huolehdittava ravintolanpidosta Uunisaarella, merkittiin talousarvioon 105,000 markan määräraha tähän tarkoitukseen.

Seitsemännentoista, teknillisten laitosten pääluokan samalla tavoin kuin edellisessäkin talousarviossa laskettujen ja merkittyjen arviomenojen lisäys kertomusvuoden talousarvion vastaavaan määrään verraten oli 22,712,698 markkaa, josta vesijohtolaitoksen osalle tuli 1,442,503 markkaa, kaasulaitoksen 13,035,840 markkaa ja sähkölaitoksen 8,234,355 markkaa. Toiseksi mainitun laitoksen valtavan menolisäyksen aiheutti miltei yksinään käyttömäärärahan Kaasunvalmistuksen aine- ja työkustannukset y.m. 12,090,000 markan suuruinen nousu. Sähkölaitoksen luvun määrärahoista oli eniten lisääntynyt käyttömääräraha Energianhankinta ja käyttötarpeet, 8,466,000 markkaa. Luvun suurimmat vähennykset tapahtuivat yhteisten sekalaismenojen määrärahoissa Laitteiden arvon kuoletukset, 1,700,000 markkaa, ja Pääoma-arvon korko sekä kaupunginhallituksen käyttövaroissa, joihin kertomusvuoden talousarviossa sisältyi suurehko tilapäiserä uuteen laskutus- ja rahastusjärjestelmään siirtymisestä aiheutuvien kustannusten peittämiseksi.

Sekalaiset yleiset menot nimisen kahdeksannentoista pääluokan menolisäyksestä suurin osa syntyi sen toisessa luvussa Käyttövarat, jossa lisättiin palkankorotuksiin varattuja varoja yhteensä 7,045,000 markkaa, josta

[1]) Vrt. tämän kert. s. 80.

550,000 markkaa uutena momenttina tilapäisen työvoiman palkanlisiin, sekä johon lisäksi merkittiin uusia määrärahoja 300,000 markkaa kaupungin edustustilaisuuksia varten ja 100,000 markkaa edustusvaroja Suomen kaupunkiliiton 25-vuotisjuhlaa varten. Ensimmäiseen lukuun, Erinäiset määrärahat, merkittiin samalla aivan uusi 50,000 markan suuruinen määräraha kertakaikkiseksi avustukseksi vesi- ja viemärijohtojen sekä niihin liittyvien laitteiden rakentamiseksi krematorioon. Ensimmäisessä luvussa vähennettiin sekalaisten tulojen poistot ja palautukset 50,000 markasta 1,000 markkaan ja toisessa luvussa alennettiin kaupunginvaltuuston yleisiä käyttövaroja 100,000 markkaa.

Yhdeksännessätoista pääluokassa, Korot ja lainakustannukset, arvioitiin ulkomaan rahassa maksettavan velan korot neljättä miljoonaa markkaa alemmiksi kuin edellisessä talousarviossa johtuen vähennyksen suuruus v:n 1909 lainan konverttaamisesta ja osittaisesta lunastamisesta, kun taas tämän vähennyksen vastapainoksi Suomen rahassa maksettavan velan koron laskettiin nousevan yli 3 milj. markkaa, ottaen huomioon varsinkin, että v:n 1937 ensimmäisen lainan korot, jotka v. 1937 olivat vain puolelta vuodelta lasketut ja lisäksi suoritetut Tilapäisluoton korot nimisen luvun varoilla, nyt merkittiin tähän kokonaan; tämän nimikkeen suurin vähennys syntyi konvertatun v:n 1933 kolmannen lainan koroissa. Tilapäisluoton korkojen luvun loppusumman arvioitiin laskevan 500,000 markkaa.

Verojen poistojen ja palautusten pääluokassa, joka oli järjestyksessä kahdeskymmenes, laskettiin kummankin momentin, Erinäisten verojen poistot ja palautukset sekä Kunnallisverojen poistot ja palautukset, vähenevän, edellisen vain 50,000 markkaa mutta jälkimmäisen, koska käytettävissä olevat siirtomäärärahat kunnallisverojen odotettua parempien kannantulosten johdosta riittäisivät poistoihin, kokonaista 19,000,000 markkaa.

Pääomamenot alkavan kahdennenkymmenennenensimmäisen pääluokan, Tuloa tuottavat pääomamenot, ensimmäiseen lukuun, Kiinteistöostot, merkittiin ainoastaan 1,760,000 markan suuruinen määräraha Helsingfors fastighets ab. nimisen yhtiön purkamisen aiheuttamiin menoihin. Satamain lukuun sisällytettiin uusia määrärahoja yleisten töiden lautakunnan käytettäväksi Länsisataman väylän johtoloistojen alustoja varten valtuuston päättämä määrä [1]) sekä Hernesaaren rautatieraiteita varten 800,000 markkaa, korttelin n:o 272 kunnostamiseen ja rannan ja Ison Verkkosaaren välisen penkereen rakentamiseen 1,130,000 markkaa, vartiokoppien rakentamiseen venelaitureille 30,000 markkaa, kaasulaitoksen rannassa Sörnäisissä olevan hiilenpurkauslaiturin uudistamiseen ja vahvistamiseen 350,000 markkaa, proomun hankkimiseen m.m. vedenkuljetusta y.m. varten valtamerialuksille 500,000 markkaa ja uivan sähkövoimalaitoksen hankkimiseen syrjäisillä paikoilla käytettäviä työkoneita varten 270,000 markkaa. Edellisinä vuosina aloitettuja v. 1938 jatkettavia töitä varten myönnettiin seuraavat määrärahat: Länsisataman rakennustöiden jatkamiseen 850,000 markkaa, Kaivopuiston ja Valkosaaren välistä väylää varten 1,000,000 markkaa, Makasiinirannan jatkamiseen laivatelakan edustalle 4,000,000 markkaa, Katajanokan rakennustöiden jatkamiseen 8,500,000 markkaa, Rahapajanrannan nostureita varten 2,100,000 markkaa, Herttoniemen rakennustöiden jatkamiseen [2]) 6,815,000 markkaa,

[1]) Vrt. tämän kert. s. 82. — [2]) S:n s. 81.

josta 260,000 markkaa oli Herttoniemen asemarakennuksia varten ja 180,000 markkaa turvalaitteita varten, sekä Rahapajanrannan varastorakennusta varten 290,000 markkaa; täytteen vastaanottoa varten rannoilla merkittiin 225,000 markkaa ja korvausta rakennustoimiston yleiskustannuksista 3,042,000 markkaa. Satamalautakunnan käytettäväksi merkittiin 3,350,000 markkaa satama- ja saaristojäänmurtajan hankkimiseen ja 23,000 markkaa uuden moottorin ostamiseen satamaliikenneosaston moottoriveneeseen. Vesijohtolaitoksen lukuun sijoitettiin uusina määrärahoina valtuuston päättämät määrät vesijohtotöihin Väinölänkadulla [1]), Ruskeasuon alueella [1]), Pursimiehenkadulla [1]), Vääksyntiellä [1]), Mäkelänkadulla [1]), Päijänteentiellä [1]) ja Teollisuuskadulla [1]), vesijohdon uusimiseen Fredrikinja Telakkakadun välisessä Merimiehenkadun osassa 859,000 markkaa, Munkkisaarenkadussa 278,000 markkaa ja Kolmannessa linjassa Siltasaarenkadulta 270 m Castréninkadulle päin 349,000 markkaa, vesijohdon laskemiseksi Lepolankujaan 47,000 markkaa, Töölöntullinkatuun 242,000 markkaa, Lautatarhankadun ja Vellamonkujan väliseen Hämeentien osaan 520,000 markkaa, poikkikatuun Kruunuvuorenkadun jatkeesta valtion alueelle 75,000 markkaa, kortteliin n:o 272 Työpajakadulta Verkkosaarenkadulle 139,000 markkaa ja Agricolankatuun 40 m:n pituudelta 57,000 markkaa, satamaposteja varten Rahapajanrannan itäosaan 110,000 markkaa, vesijohtolaitoksen työpajan laajentamiseen 645,000 markkaa sekä väestönsuojan järjestämiseksi Vanhankaupungin Siltasaarelle kalustoineen ja muine varusteineen 290,000 markkaa, mikä määrä varattiin kaupunginhallituksen käytettäväksi. Entisten töiden jatkamiseen merkittiin uutta painejohtoa varten Viipurinkadulta Koskelantielle 3,869,000 markkaa, vesijohdon rakentamiseen Koskelan omakotialueelle valtuuston päättämällä tavalla 801,000 markkaa [1]) sekä vesisäiliön rakentamiseen Alppilan mäelle 1,600,000 markkaa. Luvussa Kaasulaitos oli tehtävä huomattavat korotukset pariin entiseen määrärahaan, nimittäin Pääputkiverkon laajennus ja uusiminen, m.m. johtuen eräistä valtuuston päätöksistä [2]), sekä Kaasumittarien osto, vastaavasti 1,442,500 markan ja 700,000 markan suuruiset, sekä lisättävä seuraavat uudet määrärahat: Puku- ja ruokailuhuonerakennus ja Väestönsuojeluhuoneita ja suojelutarpeita, kumpikin valtuuston päättämin määrin [2]), sekä 36,000 markan suuruinen Toimenpiteitä varten kaasuvalaistuksen järjestämiseksi vaaran uhatessa. Sähkölaitoksen lukuun merkittiin yksi ainoa uusi määräraha, Kaapelivaunu, 45,000 markkaa, mutta sitä vastoin tehtiin sen vanhoihin momentteihin melkoisia lisäyksiä. Niinpä määrärahoja Rakennukset lisättiin yli 5 milj. markkaa, Koneisto 14,690,000 markkaa, Johtoverkosto ja jakelulaitteet 3,035,000 markkaa ja Katuvalaistuslaitteet 486,000 markkaa, sisältyen kolmeen viimeksi mainittuun valtuuston päätösten [3]) mukaisia eriä. Talorakennukset nimiseen lukuun merkittiin kanateurastamon rakentamiseen 79,500 markkaa, teurastamon teiden korjaukseen 301,000 markkaa ja uuden virvoitusjuomakioskin rakentamiseen Pohjolan- ja Arabiankadun risteykseen 60,000 markkaa; korvaus rakennustoimiston yleiskustannuksista arvioitiin 50,000 markkaksi. Siirrot rahastoihin nimiseen lukuun merkittiin 41,000,000 markkaa, josta siirto käyttörahastoon 10,000,000 markan vähennyksin ja siirto verotasausrahastoon 5,000,000 markan ja siirto Kulosaaren sillan rahas-

[1]) Vrt. tämän kert. s. 83. — [2]) S:n s. 84. — [3]) S:n s. 85.

toon 180,000 markan lisäyksin, mutta edellisenä vuonna ollut siirto yleishyödyllisen rakennustoiminnan edistämislainarahastoon poistettiin kokonaan. Uusi kahdeksas luku, Muut sijoitukset, käsitti yhden ainoan määrärahan, 75,000 markan suuruisen, Puhelinosuuksia.

Kahdennessakymmenennessätoisessa, tuloa tuottamattomien pääomamenojen pääluokassa talorakennusten lukuun merkityistä menoista tuli palotoimen osalle 525,900 markkaa, sairaanhoidon osalle 4,763,146 markkaa, mistä yhteensä 1,990,896 markkaa Nikkilän, Kivelän ja tuberkuloosisairaalan eräisiin rakennustöihin valtuuston tekemien päätösten [1]) mukaisesti, huoltotoimen osalle 5,204,600 markkaa, lastensuojelun osalle 4,169,350 markkaa, opetustoimen osalle 16,115,100 markkaa, josta 136,000 markkaa valtuuston Annankadun ja Kallion kansakoulujen korjaustöistä tekemien päätösten [2]) mukaisesti, sekä lisäksi Käpylän kirjastotalon rakentamiseen 2,200,000 markkaa, mukavuuslaitoksen rakentamiseksi Sturen- ja Roineenkadun kulmaukseen 33,000 markkaa, Munkkisaaren palaneen tehdasrakennuksen kunnostamiseen valtuuston aikaisemmin päättämät määrät [3]), Pihlajasaaren ravintolarakennuksen laajentamiseen 215,000 markkaa, konsertti- ja kongressitaloa varten 200,000 markkaa ja saman verran poliisitaloa varten sekä entinen määräraha Korvaus rakennustoimiston yleiskustannuksista 2,218,000 markkaa korotetuin määrin. Katujen ja teiden lukuun merkittiin Lepolankujan, Valhallankadun, Urheilukadun, Töölöntullinkadun, Jalavatien, Pihlajatien, Honkatien, Mäkelänkadun, Päijänteentien, Vääksyntien, Vääksynkujan, Teollisuuskadun, Tursontien, Koskelan omakotialueen katujen, Sofianlehdonkadun, vastaanottokodin eteläpuolella olevan kadun, tuberkuloosisairaala-alueen teiden ja Oulunkylässä korttelin n:o 101 kohdalla oikaistun tienosan tasoittamiseen y.m. kaikkiaan 6,957,000 markkaa, josta osa, yhteensä 3,842,000 markkaa, valtuuston aikaisemmin tekemien päätösten [3]) mukaisesti; Rautatientorin ja Hietalahdenrannan ja Hietalahdentorin risteyksen järjestelyyn 6,173,000 markkaa ynnä Fredrikin- ja Kalevankadun risteyksen järjestelyyn valtuuston päättämä määrä [4]); Nordenskiöldinkadun, Intiankadun, Länt. Puistotien ja Unioninkadun eräiden osien leventämiseen 1,054,000 markkaa; Rajasaaren- ja Topeliuksenkadun välisen Humalistonkadun osan leventämiseen ja järjestelyyn 380,000 markkaa; Välskärinkadun, Hämeentien ja Kivelän ja Marian sairaalain teiden osien päällystämiseen 907,000 markkaa ja Malminrinteen erään osan uudelleen järjestelyyn ja päällystämiseen 247,000 markkaa; sekä Suvilahdenkadun lopulliseen kunnostamiseen ja puuistutuksiin 200,000 markkaa. Luvun Viemärit uusista määrärahoista kohdistui eri katuihin y.m. rakennettavien viemärien osalle yhteensä 4,025,000 markkaa ollen 1,272,000 markan suuruinen osa siitä valtuuston aikaisemmin päättämiä määriä, viemärien uusimiseen Jalava-, Pihlaja-, Honka- ja Turuntien eräissä osissa 1,230,000 markkaa, Ruskeasuon alueen pääviemärin osittaiseen rakentamiseen 33,000 markkaa, viemärin pidentämiseen Väinölänkadussa Metsolantiestä koilliseen[5]) ja penkereen rakentamiseen Liisankadun päästä Tervasaareen [6]) valtuuston päättämät määrät, Rajasaaren puhdistuslaitoksen biologisen osan töihin 5,000,000 markkaa sekä saviputkivaraston rakentamiseen betoniputkivalimon korttelissa n:o 283 olevalle tontille n:o 6 433,000 markkaa. Entisistä määrärahoista tähän lukuun sisältyivät

[1]) Vrt. tämän kert. s. 40 ja 41. — [2]) S:n s. 49. — [3]) S:n s. 76. — [4]) S:n s. 72. — [5]) S:n s. 78. — [6])S:n s. 79.

Koskelan omakotialueen [1]) ja Museokadun ja Siltavuorenrannan välistä viemäriä sekä täydennystöitä varten varatut, vastaavasti 651,000 markan, 5,840,000 markan ja 1,200,000 markan määräisinä. Urheilukentät nimiseen lukuun merkittiin 58,000 markkaa Eläintarhan urheilukentän sähkövalaistuksen lisäämiseen sekä suihku- ja pukuhuoneiden eräihin töihin, 14,200 markkaa kylmävesisuihkun järjestämiseen Annalan urheilukentälle, 4,200 markkaa polkupyörätelineen pystyttämiseksi Kaisaniemen urheilukentälle, 77,000 markkaa valonheittäjien järjestämiseksi Kallion urheilukentälle, 4,950 markkaa Haapaniemen urheilukentän penkkejä ja polkupyörätelinettä varten, 50,000 markkaa lämmitettävän huoneen aikaansaamiseen Herttoniemen hiihtomäen vartijoille ja hiihtäjille, 100,000 markkaa Kangasalantien ison pallokentän pintakerroksen uusimiseen, 12,000 markkaa irroitettavien pylväiden ja teräsköyden hankkimiseksi yleisön eristämiseksi, 355,000 markkaa Käpylän raviradan pallokenttien töiden lopettamiseen ja 77,000 markkaa Kaisaniemen urheilukentän valaistuslaitteita varten sekä 78,000 markkaa korvausta rakennustoimiston yleiskustannuksista. Istutusten lukuun sisältyi määrärahoja Vilhonvuoren ja Merisataman istutustöiden jatkamiseen 200,000 markkaa, Humallahdenpuiston Mechelininkadun itäpuolella olevan osan käytäviä ja tasoitusta varten 85,000 markkaa ja kaupunginpuutarhan lämmitettävien taimilavojen lisäämistä varten 35,000 markkaa sekä uusia määrärahoja puistikkojen järjestämiseksi Apollon- ja Runeberginkatujen kulmaukseen, kortteliin n:o 552 ja yhteiskunnallisen korkeakoulun kohdalle 690,000 markkaa, kesävesijohtoa ynnä mittarikaivoa varten Talin taimistoon, Arkadian- ja Runeberginkadun kulmauksessa olevalle istutukselle, Museokadun leikkikentälle ja Mäkelänkadun istutuksille 59,000 markkaa, Topeliuksen puiston erään osan perustamistöihin 362,000 markkaa, kaupunginpuutarhan käytävien tervaamiseen ja tallirakennuksen muutostöihin 55,300 markkaa, Vallilan kunnallisten työväenasuntojen istutusten perustamistöihin 85,000 markkaa, Hesperian puiston pohjoisosan kunnostamiseen 200,000 markkaa, Kangasalantien leikkikentän istutustöiden jatkamiseen 75,000 markkaa, korttelin n:o 334 [2]) järjestelyyn 356,000 markkaa, Mäkelänkadun tontin n:o 33 siistimiseen 34,000 markkaa, Eläintarhan erään leikkikentän täyttämiseen ja nurmikentän järjestämiseen sille 80,000 markkaa, Länt. Puistotien jaNeitsytpolun eteläpään välisen kolmion istutuksen ja leikkikentän perustamistöihin 180,000 markkaa sekä Eläintarhanlahden pohjoisrannan täytetyn alueen kuntoonpanoon 300,000 markkaa. Vara- ja avustustöiden luvun ensimmäinen määräraha, joka voitiin alentaa 1,500,000 markkaa eli 3,500,000 markkaan, merkittiin nyt Työttömyyden lieventämiseksi tarkoitetut työt kaupunginvaltuuston määräyksen mukaan nimiseksi; luvun toista, kaupunginhallituksen erinäisiin avustustöihin käytettävää määrärahaa lisättiin 500,000 markkaa alkoholistien, irtolaisten ja vapautuneiden vankien sekä köyhäinhoidollisten töiden järjestämiseksi. Viimeiseen lukuun, Perushankinnat, sisältyi valtuuston päätösten mukaiset määrärahat Nikkilän sairaalan uuden paviljongin kalustamiseen [3]) ja keittiökaluston lisäämiseen [3]), Katajanokan uuden tullimakasiinin kaluston ja irtovaakojen hankkimiseen [4]) ja kanateurastamon kalustamiseen [5]) sekä 200,000 markkaa lisäkaluston hankkimiseen tuberkuloosihuoltotoimistoon.

---

[1]) Vrt. tämän kert. s. 78. — [2]) S:n s. 79. — [3]) S:n s. 41. — [4]) S:n s. 81. — [5]) S:n s. 86.

Näiden menojen puheena ollen mainittakoon valtuuston päätös [1]), että sellaisia pääluokkiin Tuloa tuottavat pääomamenot ja Tuloa tuottamattomat pääomamenot kuuluvia uudistöitä, joita varten talousarvioon oli merkitty siirtomääräraha, sai aloittaa ainoastaan kaupunginhallituksen suostumuksella.

Kahdennessakymmenennessäkolmannessa ja viimeisessä, velan kuoletuksen käsittävässä pääluokassa merkittiin uusille momenteille varat parin lainan v. 1938 alkavaa kuoletusta varten.

Tulosääntö. Varsinaisten tulojen ensimmäiseen osastoon, Yleinen kunnallishallinto, toiseen, Oikeus- ja järjestystoimi, kolmanteen, Palotoimi, kahdeksanteen, Erinäiset sosiaaliset tehtävät, yhdeksänteen, Opetustoimi, kolmanteentoista, Puhtaanapito, ja kahdeksanteentoista, Sekalaiset yleiset tulot, ei tehty mitään mainittavampia muutoksia.

Neljänteen osastoon, Terveydenhoito, merkittiin uudet momentit Tuberkuloosihuoltotoimisto, valtuuston päätettyä ulkokuntalaisilta kannettavaksi 8 markan vuorokausimaksua tuberkuloosihuoltotoimiston alaisissa laitoksissa, sekä Perittyjä maksuja lääkärien käynneistä ja Rokottaminen, mikä viimeksi mainittu käsitti valtion osuuden rokotusmaksuista; mainittujen momenttien suuruudet olivat vastaavasti 6,000 markkaa, 1,000 markkaa ja 57,000 markkaa.

Sairaanhoito nimisen viidennen osaston viimeistä momenttia, Sekalaisia tuloja sairaaloista, korotettiin yliopiston suoritettavalla 600,000 markan korvauksella Kivelän sairaalaan järjestettävän opetuksen aiheuttamista kustannuksista.

Kuudennen osaston, Huoltotoimi, luvussa Korvaukset annetusta huollosta vähenivät vierailta kunnilta kannettavat korvaukset annetusta huollosta 2,000,000 markkaa. Luvussa Tervalammen työlaitos ja maatila oli työlaitoksen tulot yhdistetty yhdeksi ainoaksi momentiksi ja maatilan tulot samoin yhdeksi momentiksi. Samaan lukuun lisättiin uutena momenttina 2,500,000 markkaa valtionapua Tervalammen työlaitoksen perustamiskustannuksista.

Seitsemäs osasto, Lastensuojelu, käsitti ensi kertaa uuden 2,500 markan suuruisen momentin Valohoitomaksuja lastenhoidon neuvonta-asemilta.

Sivistystoimen osaston, järjestyksessä kymmenennen, tulojen arvioimisen yhteydessä valtuusto päätti [1]) anoa kaupunginorkesterille v. 1938 500,000 markan suuruista valtionapua.

Yhdennessätoista osastossa, Kiinteistöt, laskettiin tonttien ja alueiden vuokrat nimisessä luvussa kertyvän asuntotonttien vuokria 533,859 markkaa entistä enemmän ja luvussa Maatalousosasto nousivat tulot maatalousosaston hoitamista tiloista 1,082,361 markkaa. Kansanpuistojen, siirtolapuutarhain ja urheilukenttäin luvusta poistettiin myydyn höyrylaivan H 5:n tulot ennen käsittänyt momentti, kun taas Varsasaaren, Kivinokan ja Satamasaaren kansanpuistojen tulot käsittäviin momentteihin kuhunkin lisättiin pieni telttavuokria käsittävä uusi tuloerä ja Käpylän raviradan tulot käsittävään momenttiin liitettiin Laakson uuden ratsastuskentän tulot. Muiden kuin kiinteistölautakunnan hoidossa olevien rakennusten vuokrat käsittävän luvun momenttiin, Satamat, lisättiin 9,360 markkaa satamakannannan vuokrana uudessa tullimakasiinissa olevasta huoneistosta.

Yleisten töiden osaston, järjestyksessä kahdennentoista ensimmäiseen

[1]) Kvsto 15 p. jouluk. 2 §.

lukuun sisältyi uusi momentti Korvaus E. Hesperian- ja Runeberginkatujen risteyksessä olevan puistikon kuntoonpanosta, joka lisäsi luvun tuloja 120,000 markkaa.

Satamat nimisen neljännentoista osaston tulojen lisäys syntyi pääasiallisesti momenteilla Tuulaaki kaupunkiin osoitetuista tavaroista ja Liikennemaksut, jotka suurenivat edellinen 2,500,000 markkaa ja jälkimmäinen 3,700,000 markkaa.

Teurastamon tulot käsittävän viidennentoista osaston muiden tulojen momentista erotettiin jäähdyttämön tulot erilliseksi momentiksi Jäähdyttämö, kun taas muihin tuloihin liitettiin kanateurastamon tulot 40,000 markaksi arvioituina.

Kuudenteentoista osastoon, Keskuskeittola, lisättiin uuden Uunisaaren uimarannan ravintolan tuloja 120,000 markkaa.

Seitsemännentoista, teknillisten laitosten osaston tuloja lisäsivät eniten vesijohtolaitoksen luvussa, johon myös merkittiin 10,000 markan suuruinen uusi momentti Sekalaisia tuloja, vedenmyyntitulot, kaasulaitoksen luvussa tulot sivutuotteista ja sähkölaitoksen luvussa yksityiskulutus, joita tuloja v. 1938 arvioitiin kertyvän vastaavasti 2,800,000 markkaa, 14,698,500 markkaa ja 9,350,000 markkaa enemmän kuin kertomusvuonna.

Yhdeksännessätoista, korkojen ja osinkojen osastossa havaittava obligatiokorkojen kasvu kokonaista 2,500,000 markkaa johtui obligatiovaraston lisääntymisestä.

Kahdennenkymmennen osaston, Verot, varsinaisten tulojen viimeisen, loppusumman arvioitu lisäys johtui etupäässä kunnallisverojen veroäyrilukumäärän lisääntymisestä 31,534,120:sta n. 35,400,000:een.

Kahdennessakymmenennessäensimmäisessä osastossa, Kaupungin omaisuudesta saadut pääomatulot, pääomatulojen ensimmäisessä, voitiin lisätä pääosan tuloista kaupungin omaisuuden myynnistä muodostavaa tonttien myynnistä kertyvää tuloerää 6,000,000 markkaa, mikä vaikutti ratkaisevasti koko pääluokan menojen lisääntymiseen.

Pääomatulojen jälkimmäisen ja koko tulosäännön viimeisen eli kahdennenkymmenennentoisen osaston, Lainavarat, ainoassa luvussa, Osoitukset lainavaroista, valtuusto osoitti alla mainittuihin tarkoituksiin seuraavat rahamäärät:

Vanhempien lainain käyttämättä jääneistä varoista:

Sähkölaitoksen rakennuksia varten	mk	3,324,000

Otettavaksi päätettävästä uudesta lainasta :

Katajanokan rakennustöiden jatkamiseen	mk	1,450,000
Rahapajanrannan nosturien töihin	»	2,100,000
Satama- ja saaristojäänmurtajan hankkimiseen	»	3,350,000
Vesijohtoja varten	»	8,970,000
Vesisäiliön rakentamiseen Alppilan ääreiselle vuorelle	»	1,600,000
Kaasulaitoksen pääputkiverkon laajentamiseen ja uusimiseen	»	1,090,000

Sähkölaitoksen rakennuksia varten	mk	3,100,000	
» koneistoa varten	»	5,860,000	
» johtoverkostoa ja jakelulaitteita varten	»	5,330,000	mk 32,850,000
		Kaikkiaan	mk 36,174,000

Kertomusvuoden säästö merkittiin v:n 1938 tulosääntöön 82,000,000 markasta 87,000,000 markkaan korotetuin määrin.

3. Oikeus- ja järjestystointa koskevat asiat

Maistraatti. Huhtikuun 24 p:nä 1931 maistraatin kokoonpanosta asemakaava- ja rakennusasioita käsiteltäessä annetun lain mukaisesti kaupunginvaltuusto asetti [1]) maaherran toimitettavan, maistraattiin mainitunlaatuisten kysymysten käsittelyä varten valittavan lisäjäsenen vaalin ehdokkaiksi asemakaava-arkkitehti B. Brunilan, avustavan asemakaava-arkkitehdin B. Aminoffin ja kaupunginarkkitehti G. Taucherin.

Merkittiin tiedoksi [2]) maistraatin ilmoitus oikeusneuvosmies K. E. Gottlebenin kuoltua avoimeksi tulleen maistraatin oikeusneuvosmiehenviran julistamisesta haettavaksi säädetyn määräajan kuluessa, samalla määräten viran väliaikaiseksi hoitajaksi saman viraston toinen julkinen notaari C. Oker-Blom, joka myöhemmin valittiin [3]) viran vakinaiseksi hoitajaksi.

Ensimmäisen kaupunginvoudin konttorin riittämätöntä tilapäisen työvoiman määrärahaa päätettiin [4]) sallia ylittää enintään 18,000 markkaa.

Rikostuomioiden toimeenpanokonttorin yksi palkkasääntöön merkitsemätön ulosottoapulaisentoimi lakkautettiin [5]) toukokuun 1 p:stä lukien sen haltijan tultua nimitetyksi konttorin sääntöpalkkaiseksi ulosottoapulaiseksi.

Rikostuomioiden toimeenpanokonttorin riittämättömiä tarverahoja päätettiin [6]) sallia ylittää enintään 3,500 markkaa.

Rakennustarkastus. Kaupunginvaltuuston tekemän esityksen [7]) mukaisesti Uudenmaan läänin maaherra huhtikuun 24 p:nä 1931 annetun asemakaavalain 63 §:n nojalla marraskuun 18 p:nä määräsi [8]) Helsingin kaupungin rakennustarkastajan toistaiseksi ja kunnes asiasta toisin määrättiin toimimaan Herttoniemen teollisuusalueen rakennustarkastajana.

Rakennustarkastuskonttorin tilapäisen työvoiman määrärahaa päätettiin [9]) sallia ylittää enintään 56,000 markkaa ja myöhemmin vielä 30,500 markkaa rakennusvalvojain palkkauseräin tultua loppuunkäytetyiksi sekä tarverahoja 8,000 markkaa autoajoihin käytettäväin varain osoittauduttua riittämättömiksi.

Julkisivupiirustusten tarkastustoimikunta oikeutettiin [10]) ylittämään v:n 1936 riittämätöntä palkkiomäärärahaansa 825 markkaa.

Raastuvanoikeuden tarverahoja kaupunginvaltuusto päätti [11]) sallia ylittää 80,000 markkaa.

---

[1]) Kvsto 22 p. jouluk. 7 §. — [2]) S:n 27 p. lokak. 2 §. — [3]) S:n 8 p. jouluk. 11 §. — [4]) S:n 13 p. lokak. 17 §. — [5]) S:n 19 p. toukok. 6 §. — [6]) S:n 6 p. lokak. 26 §. — [7]) S:n 28 p. huhtik. 10 §; vrt. myös tämän kert. s. 72. — [8]) Kvsto 8 p. jouluk. 7 §. — [9]) S:n 2 p. kesäk. 19 § ja 6 p. lokak. 28 §. — [10]) S:n 20 p. tammik. 24 §. — [11]) S:n 15 p. syysk. 21 §.

Syyttäjistön v:n 1936 kesken loppuneita tarverahoja päätettiin [1]) sallia ylittää 700 markkaa.

Alueen varaaminen uutta keskuspoliisitaloa ja raatihuonetta varten. Poliisimestarin valitettua useissa kirjelmissä poliisilaitoksen keskusrakennusten uudistamisen tarvetta, kaupunginvaltuusto rahatoimikamarin v. 1930 uuden poliisitalon rakentamiskysymystä selvittämään asettaman komitean ehdotuksen mukaisesti päätti [2]) varata IV kaupunginosan korttelin n:o 163 uuden keskuspoliisitalon ja, koska poliisilaitoksen ynnä raastuvanoikeuden ja maistraatin toiminta läheisesti liittyvät toisiinsa, raatihuoneen rakennuspaikaksi. Yleisten töiden lautakunnalle annettiin tehtäväksi yksissä neuvoin poliisimestarin kanssa laatia uuden keskuspoliisitalon luonnospiirustukset kustannusarvioineen.

Poliisijärjestyksen 68 §:n voimaan saattaminen. Uudenmaan läänin maaherra oli v. 1933 kumonnut ja poistanut poliisijärjestyksen 68 §:n, jonka sijaan v. 1931 hyväksytyn Helsingin kaupungin terveydenhoitojärjestyksen 54 §:n katsottiin tulleen, mutta koska mainittu terveydenhoitojärjestyksen pykälä kuitenkin koski ainoastaan elintarpeiden myyntiä kaupungin alueella, jota vastoin kumottu poliisijärjestyksen pykälä sisälsi määräyksiä kaupungin kulkukaupasta yleensä, jota ei ollut syytä sallia, kaupunginvaltuusto päätti [3]) hyväksyä Helsingin kaupungin poliisijärjestykseen maistraatin ehdotuksen mukaisen 68 §:n sekä alistaa päätöksensä maaherran vahvistettavaksi.

Poliisilaitoksen määrärahain ylittäminen. Kaupunginhallitus oikeutettiin ylittämään poliisilaitoksen v:n 1936 määrärahoja Kaupungin osuus poliisilaitoksen rahallisiin menoihin 46,150: 45 markkaa ja Matka- ja kuljetuskustannukset 975 markkaa [4]) sekä kertomusvuoden määrärahaa Kaupungin osuus poliisilaitoksen rahallisiin menoihin 76,166 markkaa [5]).

Holhouslautakunta. Raastuvanoikeus määräsi kesäkuun 1 p:nä holhouslautakunnan puheenjohtajaksi syyskuun 1 p:stä 1937 v:n 1939 loppuun kaupunginvaltuuston ehdotuksen mukaisesti varatuomari J. W. Sadeniemen [6]).

Holhouslautakunta oikeutettiin [7]) ylittämään v:n 1936 määrärahaansa Siivoaminen 225 markkaa siivojan palkan korottamisen johdosta lautakunnan siirryttyä uuteen huoneistoonsa sekä saman vuoden riittämättömiksi havaittuja tarverahojaan 600 markkaa.

Henkikirjoitus. Henkikirjoittajalle v:ksi 1936 varattua määrärahaa kaupunginhallitus oikeutettiin [8]) ylittämään 211: 45 markkaa.

Kaupunginvakaajanvirka. Kaupunginhallituksen määrättyä kaupunginvakaajanvirkaan, jonka haltija oli kuollut helmikuun 20 p:nä, väliaikaisesti insinööri A. A. Mäkisen ja päätettyä julistaa viran haettavaksi kaupunginvaltuusto hyväksyen nämä toimenpiteet valitsi [9]) insinööri Mäkisen virkaatoimittavana hoitamaan kyseistä virkaa siksi kuin se vakinaisesti täytettiin.

Kaupunginvakaajaksi valittiin [10]) sittemmin insinööri M. V. Luukkonen.

Eräiden lisäysten tekeminen liikennejärjestykseen. Kaupunginvaltuusto hyväksyi [11]) radiovastaanottolaitteiden käyttöä autoissa ja polkupyöräin

[1]) Kvsto 20 p. tammik. 20 §. — [2]) S:n 3 p. maalisk. 10 § ja kvston pain. asiakirj. n:o 3. — [3]) Kvsto 15 p. syysk. 23 §. — [4]) S:n 10 p. helmik. 28 §. — [5]) S:n 17 p. maalisk. 18 §. — [6]) S:n 14 p. huhtik. 22 § ja 16 p. kesäk. 3 §. — [7]) S:n 20 p. tammik. 25 §. — [8]) S:n 10 p. helmik. 28 §. — [9]) S:n 3 p. maalisk. 8 §. — [10]) S:n 28 p. huhtik. 1 §. — [11]) S:n 13 p. lokak. 9 §.

rekisteröimistä tarkoittavien lisäysten tekemisen vastaavasti tammikuun 29 p:nä 1932 vahvistetun Helsingin kaupungin liikennejärjestyksen 10 ja 32 §:ään. Maistraattia pyydettiin [1]) vahvistamaan 10 §:n lisäys ja alistamaan tämä päätöksensä kulkulaitosten ja yleisten töiden ministeriön hyväksyttäväksi, jonka hyväksyminen puheena olevassa asiassa saatiinkin marraskuun 10 p:nä [2]). Mikäli päätös koski 32 §:n lisäystä, se alistettiin [1]) Uudenmaan läänin maaherran vahvistettavaksi, tehden [3]) valtuusto kuitenkin sittemmin mainittuun pykälään hyväksymäänsä lisäykseen poliisimestarin ehdotuksen mukaisesti erään pienen muutoksen sekä alistaen [3]) näin muutetun päätöksensä maaherran vahvistettavaksi.

Arabian ja Vanhankaupungin välisen linja-autoliikenteen järjestäminen. Raitiotie ja omnibus oy:lle myönnetyn Arabian—Vanhankaupungin raitiotielinjan rakentamisen lykkäyksen [4]) määräajan kuluttua umpeen mainittu yhtiö katsoi olevan syytä alkaa ylläpitää Toukolassa Intiankadun kohdalla olevan raitiotien pääteaseman ja Vanhassakaupungissa olevan n.s. Konepajamäen välillä liikennettä, joka toistaiseksi tapahtuisi linja-autoilla 20 minuutin väliajoin kumpaankin suuntaan, jolloin maksu olisi yksinkertaisesta matkasta 1: 50 markkaa sekä alennuslipun hinta 10 lippua ostettaessa 1: 25 markkaa, linjan lippujen oikeuttaessa maksuttomaan siirtoon raitiotielinjoille; matkustettaessa kaupungista Vanhaankaupunkiin perittäisiin linjan matkustajilta raitiotielipun lisäksi 75 pennin lisämaksu. Kaupunginvaltuusto päätti [5]) Uudenmaan läänin maaherralle annettavassa lausunnossaan puoltaa kyseisen liikenneluvan myöntämistä edellä selostetun suunnitelman mukaisesti.

Vaalikustannukset. Maistraatti oikeutettiin [6]) ylittämään v:n 1936 kunnallisvaaleja varten myönnettyä riittämätöntä määrärahaa enintään 60,000 markkaa.

Tasavallan presidentin valitsijamiesten vaalien kustannuksiin tarkoitettua määrärahaa, joka oli kertomusvuoden talousarvioon merkitty maistraatin esittämää määrää pienempänä, päätettiin [7]) riittämättömänä sallia ylittää 71,028: 50 markkaa.

4. Palotointa koskevat asiat

Palokunta. Kaupunginvaltuusto vapautti [8]) palokunnan päällystöön ja alipäällystöön sekä miehistöön kuuluvat henkilöt v:n 1938 alusta lukien suorittamasta korvausta varsinaisessa virantoimituksessa käytetystä virkapuvusta y.m. varusteista, määräten samalla, että niitä ei saanut käyttää virantoimituksen ulkopuolella.

Valtuusto päätti [9]) tammikuun 1 p:stä 1938 lukien perustaa palokuntaan 13 palkka- ja IV kielitaitoluokkaan kuuluvan palotarkastajanviran, jonka tehtäviin kuului yleisten palokatsastusten toimittaminen ja jonka haltijan tuli olla korkeamman teknillisen koulutuksen saanut.

Herttoniemen öljysatama-alueen palopäällikön määrääminen. Merkittiin tiedoksi [10]), että Uudenmaan läänin maaherra toukokuun 12 p:nä, nojautuen kesäkuun 22 p:nä 1933 annetun palolain 28 §:ään, oli vahvistanut Helsingin kaupungin palopäällikön määräämistä Herttoniemen öljysatama-

[1]) Kvsto 13 p. lokak. 9 §. — [2]) S:n 8 p. jouluk. 20 §. — [3]) S:n 8 p. jouluk. 19 §. — [4]) Vrt. v:n 1936 kert. s. 73. — [5]) Kvsto 8 p. jouluk. 21 §. — [6]) S:n 20 p. tammik. 6 §. — [7]) S:n 19 p. toukok. 7 §. — [8]) S:n 8 p. jouluk. 28 §; ks. myös Kunnall. asetuskok. s. 57. — [9]) Kvsto 17 p. marrask. 11 §. — [10]) S:n 16 p. kesäk. 4 §.

alueen palopäälliköksi koskevan kaupungin ja Helsingin maalaiskunnan välisen sopimusehdotuksen [1]) olemaan voimassa toistaiseksi eli siksi kuin asiasta toisin määrättiin.

Uuden palojärjestyksen hyväksymistä sekä nuohoustoimen uudelleenjärjestämistä koskevat valitukset. Korkein hallinto-oikeus antoi huhtikuun 28 p:nä päätöksensä otsakkeessa mainituista valituksista [2]). Tällöin oikeus lausui uuden palojärjestyksen hyväksymisen suhteen, että koska kyseisen kaupunginvaltuuston hyväksymän ja Uudenmaan läänin maaherran vahvistaman palojärjestyksen 33 §:n mukaan nuohoustoimen hoitaminen Helsingin kaupungissa voitaisiin valtuuston niin päättäessä antaa palolautakunnan hyväksymälle yksityiselle nuohouslaitokselle ja tämän nuohouslaitoksen tehtävänä, mikäli asiakirjoista näkyy, tulisi myöskin olemaan nuohoojien ottaminen ja erottaminen, eikä palolautakunnalle ole pidätetty oikeutta nuohouslaitoksen palveluksessa olevien savujohtojen puhdistusta toimittavien nuohoojien hyväksymiseen, niin sen tähden, ja kun palojärjestyksen mainitun 33 §:n niin ollen on katsottava olevan ristiriidassa joulukuun 30 p:nä 1933 annetun palosäännön 29 §:n kanssa, eikä valtuuston hyväksymää palojärjestystä niin ollen lain mukaan voida muuttamatta vahvistaa, oikeus on harkinnut oikeaksi, kumoten maaherran päätöksen, palauttaa asian valtuuston uudelleen käsiteltäväksi. Nuohoustoimen uudelleenjärjestelyä koskevassa päätöksessä korkein oikeus lausuu, että koska valtuuston päätös on tehty edellytyksin, että kaupungille vahvistetaan uusi palojärjestys, jonka mukaan nuohoustoimi voidaan jättää kunnallisen tai palolautakunnan hyväksymän nuohouslaitoksen hoidettavaksi, mutta oikeus oli kumonnut sen maaherran päätöksen, jolla kyseinen palojärjestys oli vahvistettu ja palauttanut asian valtuustolle uudelleen käsiteltäväksi, niin sen tähden, ja kun uusi palojärjestys ei vielä ollut tullut voimaan, oikeus harkitsi oikeaksi, kumoten maaherran valituksenalaisen päätöksen, poistaa valtuuston edellä mainitun marraskuun 20 p:nä 1935 tekemän päätöksen ennenaikaisena.

Tämän johdosta valtuusto päätti [3]) lisätä uuden palojärjestyksen 33 §:ään seuraavasti kuuluvan selventävän momentin: Tarkemmat määräykset kunnallisesta nuohouslaitoksesta ja piirinuohoojien toiminnasta annetaan ohjesäännöissä ja yksityisestä nuohouslaitoksesta sen säännöissä, huomioonottaen mitä laeissa ja asetuksissa sekä tässä palojärjestyksessä on nuohoustoimesta ja nuohoojista säädetty. Palojärjestys alistettiin näin muutettuna maaherran vahvistettavaksi ja nuohoustoimen uudelleenjärjestelyä koskevan asian uusi käsittely lykättiin siksi kuin palojärjestys oli saanut lainvoiman.

Maaherralle jättämässään valituskirjelmässä piirinuohoojat O. F. Karlsson y.m. anoivat, että tämä kumoaisi valtuuston edellä mainitun päätöksen ja jättäisi palojärjestyksen nykyisessä muodossaan vahvistamatta, tai tekisi ainakin sen 33 §:ään sellaisen lisäyksen, ettei sen määräyksiä voisi soveltaa valittajiin niin kauan kuin he pysyivät toimissaan; ellei tämä voisi ilman muuta tapahtua olisi asia siirrettävä takaisin valtuuston käsiteltäväksi tai palojärjestys jätettävä vahvistamatta. Valittajain tällöin esittämän väitteen suhteen, että uusi palojärjestys loukkasi heidän oikeuksiaan, valtuusto asiasta maaherralle annettavassa lausunnossaan, päätti [4]) ra-

[1]) Vrt. v:n 1936 kert. s. 206 ja Kunnall. asetuskok. s. 13. — [2]) S:n v:n 1936 kert. s. 74. — [3]) Kvsto 2 p. kesäk. 5 §. — [4]) S:n 15 p. syysk. 5 §.

joittua viittaamaan samassa asiassa aikaisemmin antamiinsa selityksiin; mitä taas tuli heidän tekemäänsä väitteeseen siitä, että valtuuston olisi valituksen alaisessa päätöksessään ollut hyväksyttävä palojärjestys kokonaisuudessaan eikä ainoastaan lisäystä sen 33 §:ään, päätettiin huomauttaa, että palojärjestyksen alistamista muutettuna maaherran vahvistettavaksi koskeva päätöksen osa selvästi osoitti päätöksellä tarkoitetun, että palojärjestys kokonaisuudessaan tulisi hyväksytyksi. Samalla valtuusto päätti anoa, että maaherra hyläten valituksen vahvistaisi valtuuston kyseisen päätöksen.

Palolaitoksen eräiden määrärahain ylittäminen. Kaupunginvaltuusto myöntyi [1]) palolaitoksen riittämättömien määrärahain Lämpö ja Kaluston kunnossapito ylittämiseen vastaavasti enintään 65,000 markkaa ja 77,000 markkaa.

5. Terveyden- ja sairaanhoitoa koskevat asiat

Terveydenhoito sekä sairaanhoito sairaalain ulkopuolella

Terveydenhoitojärjestyksen 52 §:n muuttamista siten, että lihan ja muiden mainitussa pykälässä kiellettyjen tavarain kauppa kaupungin toreilla jälleen tulisi mahdolliseksi, tarkoittavat vtn Norrménin aloitteet eivät antaneet [2]) kaupunginvaltuustolle toimenpiteen aihetta.

Terveydenhoitolautakunta ja sen toimisto. Terveydenhoitolautakuntaan päätettiin [3]) v:n 1938 alusta lukien perustaa palkkasääntöön merkitsemättömäin pysyväisten virkojen ryhmään kuuluvina yksi vahtimestarin-apulaisen- ja yksi siivoojantoimi oikeuttaen terveydenhoitolautakunta harkintansa mukaan sillä kertaa täyttämään virat niitä haettaviksi julistamatta.

Terveydenhoitolautakunnan ja sen toimiston v:n 1936 tarverahoja kaupunginvaltuusto myöntyi [4]) ylittämään enintään 2,000 markalla.

Sukupuoliasiain neuvontatoimiston lakkauttaminen. Kaupunginvaltuusto päätti [5]) elokuun 1 p:stä lukien lakkauttaa sukupuoliasiain neuvontatoimiston, joka oli osoittautunut tarkoitustaan vastaamattomaksi.

Aluelääkärit. Kaupunginvaltuusto hyväksyi [6]) eräin kaupunginhallituksen ehdottamin vähäisin muutoksin entisen vanhennuttua laaditun uuden aluelääkärien johtosäännön alistaen sen Uudenmaan läänin maaherran vahvistettavaksi.

Aluelääkärien uuden johtosäännön käsittelyn yhteydessä tehdyn esityksen mukaisesti valtuusto päätti [7]), että kaupunki mahdollisuuksien mukaan järjestää aluelääkäreille vastaanottohuoneistot huoltolautakunnan kansliahuoneistojen yhteyteen sekä suorittaa v:n 1938 alusta lukien niille aluelääkäreille, joille ei tällaista huoneistoa voida hankkia, korvauksena vastaanoton järjestämisestä heidän yksityishuoneistossaan 600 markkaa kuukaudessa, mistä johtuva kaikkiaan 36,000 markan lisämeno oli merkittävä mainitun vuoden talousarvioon.

Terveydellisten tutkimusten laboratorio. Kaupunginvaltuusto päätti v:n 1938 alusta lukien perustaa terveydellisten tutkimusten laboratorioon

[1]) Kvsto 27 p. lokak. 21 §. — [2]) S:n 28 p. huhtik. 27 § ja 2 p. kesäk. 6 §. — [3]) S:n 15 p. syysk. 16 §. — [4]) S:n 20 p. tammik. 28 §. — [5]) S:n 16 p. kesäk. 30 §. — [6]) S:n 27 p. lokak. 8 § ja kvston pain. asiakirj. n:o 11; ks. myös Kunnall. asetuskok. s. 134. — [7]) Kvsto 27 p. lokak. 9 §.

tarpeellisen uuden 9 palkkaluokkaan luettavan assistentinviran [1]) sekä palkkasääntöön merkitsemättömäin pysyväisten virkain ryhmään kuuluvan siivoojantoimen [2]) oikeuttaen terveydenhoitolautakunnan harkintansa mukaan sillä kertaa täyttämään jälkimmäisen viran sitä haettavaksi julistamatta.

Valtuusto myönsi terveydenhoidon pääluokkaan sisältyvistä käyttövaroistaan 1,000 markan suuruisen lisäyksen terveydellisten tutkimusten laboratorion määrärahaan Näytteiden osto [3]) sekä 5,000 markan suuruisen lisäyksen sen määrärahaan Laboratoriotarpeita [4]).

Maidontarkastamo. Kaupunginvaltuusto päätti [2]) v:n 1938 alusta lukien perustaa maidontarkastamoon yhden laboratorioapulaisen- ja yhden siivoojantoimen, molemmat palkkasääntöön merkitsemättömiä pysyväisiä virkoja, oikeuttaen terveydenhoitolautakunnan harkintansa mukaan sillä kertaa täyttämään virat niitä haettaviksi julistamatta.

Maidontarkastamon v:n 1936 määrärahaa Vaatteiden pesu kaupunginvaltuusto myöntyi [5]) ylittämään enintään 300 markkaa.

Maidontarkastamon kertomusvuoden määrärahoihin Tilapäistä työvoimaa, Kaluston hankinta, Tarverahat ja Vaatteiden pesu valtuusto myönsi [4]) terveydenhoidon pääluokkaan sisältyvistä käyttövaroistaan vastaavasti 4,500 markan, 2,000 markan, 8,700 markan ja 500 markan suuruiset lisäykset.

Asuntotarkastus. Kaupunginvaltuusto myöntyi [5]) asuntotarkastuksen v:n 1936 tarverahain ylittämiseen enintään 1,500 markkaa.

Terveydenhoidon pääluokkaan sisältyvistä käyttövaroistaan valtuusto myönsi [6]) 3,250 markan suuruisen lisäyksen asuntotarkastuksen kertomusvuoden tarverahoihin.

Ammattientarkastus. Kaupunginvaltuusto määräsi [7]) kaupungin ammattienylitarkastajan K. Suhosen edelleenkin entisin palkkaeduin hoitamaan virkaansa kertomusvuoden lokakuun 26 p:stä lukien, jolloin hänen virkamääräyksensä päättyi, kunnes virka voitiin täyttää ja uusi haltija ryhtyi sitä hoitamaan.

Kaupungin ammattientarkastajiksi valittiin [8]) viideksi vuodeksi maaliskuun 5 p:stä lukien edelleen kaupungin ammattientarkastaja E. Heikkinen sekä viideksi vuodeksi siitä lukien kuin hän voi ottaa viran vastaan insinööri M. Winkler.

Tuberkuloosihuolto. Kaupunginvaltuusto päätti [9]) viimeistään kertomusvuoden lopussa lakkauttaa n.s. Hesperian huvilassa toimivan kaupungin erittäin epäedullisesti ylläpidettävän asuntolan, jonka n. 15 potilaasta osa miltei terveinä voisi muuttaa minne vain ja loput sijoittaa Loviisankadun asuntolaan, sekä kesäkuun 1 p:nä 1938, jolloin sen huoneistoa koskeva vuokrasopimus päättyi, kyseiseen tarkoitukseen soveltumattomassa Kotkankadun talossa n:o 5 toimivan tuberkuloottisten miesten asuntolan, siirtäen viimeksi mainitun hoidokit Tammisaarenkadun n:oissa 3—7 olevaan tuberkuloottisten perheiden asuntotaloon, joka muutettaisiin yksinäisten tuberkuloosia sairastavien henkilöiden asuntolaksi.

Eräiden tuberkuloosihuoltotoimiston alaisten asuntolain tointen jär-

[1]) Kvsto 25 p. elok. 29 §. — [2]) S:n 15 p. syysk. 16 §. — [3]) S:n 6 p. lokak. 25 §. — [4]) S:n 17 p. marrask. 25 §. — [5]) S:n 20 p. tammik. 28 §. — [6]) S:n 6 p. lokak. 25 §. — [7]) S:n 6 p. lokak. 36 §. — [8]) S:n 14 p. huhtik. 16 §. — [9]) S:n 6 p. lokak. 30 §.

jestämiseksi valtuusto päätti [1]) perustaa näihin asuntoloihin v:n 1938 alusta lukien kaksi pesijän- ja kolme siivoojantointa, mitkä kaikki kuuluisivat palkkasääntöön merkitsemättömäin pysyväisten virkain ryhmään. Samalla päätettiin, että mainittujen asuntolain palvelijantoimi nimeltään muutettaisiin siivoojantoimeksi.

Valtuusto päätti [2]), että tuberkuloosihuoltotoimiston alaisissa sairaskodeissa kertomusvuoden kesäkuun alusta lukien oli kannettava ulkokuntalaisilta potilailta 8 markan vuorokausimaksu.

Sielullisesti sairaiden huolto. Sielullisesti sairaiden huoltotoimistoon päätettiin [3]) v:n 1938 alusta lukien perustaa yksi palkkasääntöön merkitsemättömäin pysyväisten virkain ryhmään kuuluva vahtimestarintoimi oikeuttaen terveydenhoitolautakunta harkintansa mukaan sillä kertaa täyttämään tämä virka sitä haettavaksi julistamatta.

Kaupunginvaltuusto myönsi terveydenhoidon pääluokkaan sisältyvistä käyttövaroistaan 4,000 markan suuruisen lisämäärärahan sielullisesti sairaiden huoltotoimiston tarverahoihin, siihen katsoen, että edellisenä vuonna perustetut uudet virat [4]) olivat aiheuttaneet joukon tältä tililtä maksettavia lisämenoja [5]), sekä 1,500 markan lisäyksen sen määrärahaan Matka- ja kuljetuskustannukset [6]).

Puheena olevaan keskuskotiin päätettiin [7]) v:n 1938 alusta lukien perustaa uusi palkkasääntöön merkitsemättömäin pysyväisten virkain ryhmään kuuluva siivoojantoimi.

Saman keskuskodin määrärahoihin Lämpö, Valaistus, Siivoaminen ja Kaluston hankinta valtuusto myönsi [6]) vastaavasti 3,000 markan, 600 markan, 300 markan ja 1,730 markan lisäykset pääluokkaan Terveydenhoito sisältyvistä käyttövaroistaan, päättäen lisäksi sallia ylittää sen määrärahaa Kaluston hankinta 1,270 markkaa, Kaluston kunnossapito 500 markkaa ja Tarverahat 2,000 markkaa, kutakin enintään mainitun verran.

Sielullisesti sairaiden miesten keskuskodin määrärahoja Siivoaminen, Kaluston kunnossapito ja Tarverahat päätettiin [6]) sallia ylittää kahta ensinmainittua kumpaakin enintään 300 markkaa ja viimeksi mainittua enintään 2,000 markkaa.

Sielunterveysseuran ylimääräinen avustus. Kun Sielunterveysseuran kaupungilta sen ylläpitämää Veikkolan parantolaa varten saama avustus ei riittänyt parantolassa hoidettujen helsinkiläisten potilaiden hoitomaksujen korvaamiseen, kaupunginvaltuusto myönsi [8]) kertomusvuoden sairaanhoidon pääluokkaan sisältyvistä käyttövaroistaan 10,000 markan lisäavustuksen parantolalle v:ksi 1936 sekä saman verran kertomusvuodeksi.

Kouluhammasklinikan keskusklinikkaan päätettiin [9]) v:n 1938 alusta perustaa tarvittavat kaksi 7 palkkaluokkaan kuuluvaa kouluhammaslääkärinvirkaa sekä yksi 3 palkkaluokkaan kuuluva klinikka-apulaisenvirka.

Klinikan määrärahaa Lämpö päätettiin [6]) sallia ylittää enintään 600 markkaa ja Kaluston kunnossapito enintään 700 markkaa.

Terveystoimiston avoinna olevaan lääkärinvirkaan nimitettiin [10]) saman toimiston assistentti C. R. Thesleff.

---

[1]) Kvsto 6 p. lokak. 34 §. — [2]) S:n 14 p. huhtik. 25 §. — [3]) S:n 15 p. syysk. 16 §. — [4]) Ks. v:n 1936 kert. s. 84 — [5]) Kvsto 28 p. huhtik. 19 §. — [6]) S:n 17 p. marrask. 25 §. — [7]) S:n 25 p. elok. 28 §. — [8]) S:n 10 p. helmik. 42 § ja 27 p. lokak. 19 §. — [9]) S:n 25 p. elok. 27 §. — [10]) S:n 16 p. kesäk. 24 §.

Terveystoimistoon päätettiin [1]) v:n 1938 alusta lukien perustaa palkkasääntöön merkitsemättömäin pysyväisten virkain ryhmään kuuluva siivoojantoimi oikeuttaen terveydenhoitolautakunta harkintansa mukaan sillä kertaa täyttämään virka sitä haettavaksi julistamatta.

Veneeristen tautien poliklinikan avoinna olevaan lääkärinvirkaan valittiin [2]) lääketieteen- ja kirurgiantohtori Y. V. Salminen.

Kaupunginvaltuusto päätti [1]) v:n 1938 alusta lukien perustaa veneeristen tautien poliklinikkaan yhden ensimmäisen ja yhden toisen vahtimestarin toimen, molemmat palkkasääntöön merkitsemättömiä pysyväisiä toimia, oikeuttaen terveydenhoitolautakunnan harkintansa mukaan sillä kertaa täyttämään nämä virat niitä haettaviksi julistamatta.

Pääluokkaan Terveydenhoito sisältyvistä kaupunginvaltuuston käyttövaroista myönnettiin [3]) 13,920 markan määräraha uuden mikroskoopin ja Dunkelfeld-kojeen hankkimiseksi veneeristen tautien poliklinikkaan.

Veneeristen tautien poliklinikan v:n 1936 kesälomasijaisten määrärahaa päätettiin [4]) sallia ylittää enintään 150 markkaa.

Desinfioimislaitoksen määrärahoja Tilapäistä työvoimaa, Lämpö ja Vaatteiden pesu päätettiin [5]) sallia ylittää vastaavasti enintään 2,000 markkaa, 6,000 markkaa ja 1,000 markkaa.

Lastenpoliklinikan v:n 1936 avustusmäärärahaa päätettiin [4]) sallia ylittää enintään 2,500 markkaa, koska edellisenä vuonna samaan huoneistoon lastenpoliklinikan kanssa muuttaneilla silmä- ja korvapoliklinikalla sekä sielullisesti sairaiden huoltotoimistolla ei talousarviossa ollut omia määrärahoja lämmintä vettä, kaasua ja sähköä varten mutta niiden nyt oli itse suoritettava nämä menot.

Sairaanhoitajattarenviran perustaminen poliisilaitokseen. Poliisilaitokseen päätettiin [1]) v:n 1938 alusta lukien perustaa palkkasääntöön merkitsemättömäin pysyväisten virkain ryhmään kuuluva sairaanhoitajattarenvirka oikeuttaen terveydenhoitolautakunta harkintansa mukaan sillä kertaa täyttämään virka sitä haettavaksi julistamatta.

Sairaalat

Helsingin kaupungin sairaalain sääntöjen 15 §:n muuttaminen. Kaupunginvaltuusto päätti [6]) muuttaa sairaalatarkastajan tehtäviä koskevaa Helsingin kaupungin sairaalain sääntöjen 15 §:ää sairaalahallituksen esittämällä tavalla muutamin kaupunginhallituksen ehdottamin muodollisin korjauksin.

Sairaalatarkastajanvirka päätettiin [7]) heinäkuun 16 p:stä lukien korottaa 18 palkkaluokasta 20:nteen, jotta tähän paraillaan avoinna olevaan virkaan voitaisiin saada pätevä haltija. Samalla myönnettiin kaupunginvaltuuston käyttövaroista uusien virkain palkkoja sekä palkankorotuksia varten 4,250 markkaa korotetun palkan suorittamiseen kertomusvuonna.

Sairaalatarkastaja G. Palanderille myönnettiin [8]) ero virastaan heinäkuun 16 p:stä lähtien, jolloin hän täytti 68 vuotta.

---

[1]) Kvsto 15 p. syysk. 16 §. — [2]) S:n 10 p. helmik. 9 §. — [3]) S:n 25 p. elok. 35 §. — [4]) S:n 20 p. tammik. 28 §. — [5]) S:n 17 p. marrask. 25 §. — [6]) S:n 2 p. kesäk. 18 §; ks. myös Kunnall. asetuskok. s. 13. — [7]) Kvsto 2 p. kesäk. 17 §; vrt. myös tämän kert. s. 38 — [8]) Kvsto 10 p. helmik. 38 §.

Sairaalatarkastajaksi valittiin [1]) sittemmin filosofiantohtori S. M. Saarenheimo. Sairaalain tiliviraston kamreeri V. Kerkkänen, joka oli hoitanut edellä mainittua virkaa sen jouduttua avoimeksi, määrättiin [2]) edelleen sitä hoitamaan siksi kuin tohtori Saarenheimo itse otti sen vastaan.

Sairaalain tiliviraston tilapäisen työvoiman määrärahaan myönnettiin [3]) 1,500 markan lisäys kaupunginvaltuuston sairaanhoidon pääluokkaan sisältyvistä käyttövaroista.

Marian sairaala. Jo pidemmän aikaa Marian sairaalassa käsityö- ja askarteluopetusta potilaille kahdeksan kuukauden ajan vuodessa nauttien kuukausipalkkiota ympäri vuoden antaneen neiti A. Lutherin viran vakinaistamiseksi kaupunginvaltuusto päätti [4]) perustaa mainittuun sairaalaan 4 palkkaluokkaan kuuluvan käsityönopettajattarenviran.

V:n 1938 talousarvioon päätettiin [5]) tavarahissin rakentamiseksi Marian sairaalan keittiörakennukseen merkitä 139,400 markan suuruinen määräraha oikeuttaen yleisten töiden lautakunta käyttämään sitä ennakolta kertomusvuonna.

Sairaanhoidon pääluokkaan sisältyvistä käyttövaroistaan valtuusto myönsi [6]) seuraavat tarpeen vaatimat lisäykset Marian sairaalan määrärahoihin: Tilapäistä työvoimaa nimiseen 15,000 markkaa, Sairaslomasijaiset 35,000 markkaa, Vuokra 4,800 markkaa, Vedenkulutus 5,000 markkaa ja Yleisten laitteiden kunnossapito 3,000 markkaa.

Kulkutautisairaala. Kaupunginvaltuusto päätti [7]) v:n 1938 alusta lukien perustaa kulkutautisairaalaan tarpeen vaatiman uuden laboratorioapulaisenviran, joka oli luettava 3 palkkaluokkaan.

Kulkutautisairaalan renki A. Pitkänen oikeutettiin [8]) saamaan 2/3 pohjapalkastaan ynnä ikäkorotuksensa marraskuun 8 p:n ja joulukuun 31 p:n välisen jatketun sairaslomansa ajalta.

Valtuusto päätti sallia ylittää kulkutautisairaalan v:n 1936 määrärahoja Tilapäistä työvoimaa enintään 9,652: 95 markkaa ja Kaluston hankinta enintään 4,329: 60 markkaa [9]) sekä kertomusvuoden määrärahoja Tilapäistä työvoimaa 394,300 markkaa, Kesälomasijaiset 7,561 markkaa, Sairaslomasijaiset 35,000 markkaa, Lämpö 120,000 markkaa, Vedenkulutus 7,000 markkaa, Kaluston hankinta 25,000 markkaa, Kaluston kunnossapito 10,000 markkaa, Painatus ja sidonta 2,500 markkaa, Tarverahat 2,500 markkaa, Ruokinta 300,000 markkaa, Lääkkeet ja sairaanhoitotarvikkeet 30,000 markkaa, Kuljetus- ja matkakustannukset 12,000 markkaa ja Erilaatuiset menot 1,500 markkaa [10]). Sairaanhoidon pääluokkaan sisältyvistä käyttövaroistaan valtuusto myönsi [10]) 85,700 markan suuruisen lisäyksen kulkutautisairaalan kertomusvuoden määrärahaan Tilapäistä työvoimaa.

Kivelän sairaala. Kivelän sairaalaan päätettiin [11]) v:n 1938 alusta lukien perustaa 3 palkkaluokkaan luettava laboratoriohoitajattarenvirka ja 4 palkkaluokkaan luettava käsityönjohtajattarenvirka.

Kaupunginhallituksen tätä tarkoitusta varten asettaman komitean [12]) laadittua ehdotuksen Kivelän sairaalan sisätautien osaston vastaisesta käyttämisestä lääketieteellisen opetuksen antamiseen kaupunginvaltuusto

---

[1]) Kvsto 2 p. kesä. 17 § ja 15 p. syysk. 10 §; ks. myös tämän kert. s. 37. — [2]) Kvsto 15 p. syysk. 11 §; vrt. myös tämän kert. s. 151. — [3]) Kvsto 8 p. jouluk. 35 §. — [4]) S:n 6 p. lokak. 35 §. — [5]) S:n 27 p. lokak. 15 §. — [6]) S:n 8 p. jouluk. 35 §. — [7]) S:n 2 p. kesäk. 16 §. — [8]) S:n 8 p. jouluk. 39 §. — [9]) S:n 10 p. helmik. 18 §. — [10]) S:n 8 p. jouluk. 35 §. — [11]) S:n 16 p. kesäk. 28 §. — [12]) Vrt. v:n 1936 kert. s. 226.

oikeutti [1]) kaupunginhallituksen tekemään sopimuksen asiasta Helsingin yliopiston kanssa seuraavassa muodossa:

1) Kaupunki luovuttaa yliopistoklinikaksi Kivelän sairaalan sisätautiosastosta uudessa potilaspalviljongissa hoito-osastot n:ot 5, 6, 7, 8 ja 9 käsittävän sairaalaosaston, yhteensä 124 potilaspaikkaa, ja yhden huoneen ylilääkäriä varten sekä sairaalan hallintorakennuksessa olevat luentosalin eteisineen ja kandidaattilaboratorion.

Luentosalissa ja kandidaattilaboratoriossa luovutetaan yliopiston käytettäväksi seuraava kaupungin omistama kalusto: luentosalissa: pimennysverhot, kattolamput, kello, kierrekaihdin projektiokonetta varten, hoitopöytä ja pesuallas käsiä varten; eteisessä: pöytä, verhotanko, peili, vaatenaulakko, kattolamput, W.C. pesualtaineen ja rullapyyhepidin; sekä kandidaattilaboratoriossa: työpöytä ikkunoiden alla, työpöytä vastakkaisella seinällä metallilevyllä kaksine pesusoikkoineen ja kaksine astiainpesualtaineen, kaatoallas, 3 kpl. vetokaappeja, työpöytä keskellä lattiaa pesualtaineen käsiä varten ja likavesialtaineen, pesuallas käsiä varten sekä katto- ja seinälamppuja.

Näiden lisäksi saa yliopisto kliinillisen osaston tarpeisiin käyttää myös sairaalan röntgenosastoa, laboratorio-osastoa, fysiatrista osastoa, kylpyja hierontaosastoa, keskusapteekkia, potilaspaviljongin kansliahuonetta ja makuuhallia sekä ruumishuonetta.

2) Yliopisto hankkii ne opetuksessa tarvittavat välineet, kojeet ja tarveaineet, joita sairaalalla itsellään ei ole, ja jäävät ne yliopiston omaisuudeksi.

3) Kaupunki saa käyttää luentosalia siinä olevine yliopiston omistamine kalustoineen, silloin kun sitä ei käytetä yliopiston opetuksen tarpeisiin, samoin kuin kliinillisen osaston kirjastoa.

4) Yliopisto huolehtii lääkärinhoidosta kliinillisellä osastolla, palkaten siinä tarvittavat lääkärit, joiden lukumäärän tulee olla vähintään neljä. Lääkärien, heidän sijaistensa ja mahdollisten amanuenssien nimityksestä on yliopiston ilmoitettava kaupungin sairaalahallitukselle ja ovat he velvolliset soveltuvilta kohdin noudattamaan kaupungin sairaaloita ja niiden lääkäreitä varten vahvistettuja ohje- ja johtosääntöjä sekä kaupungin sairaalahallituksen antamia määräyksiä. Kliinillisen osaston ja kunnallisen sisätautiosaston lääkärit huolehtivat yhteisesti sairaalan sisätautiosaston päivystyksestä.

5) Kaupunki palkkaa muun tarvittavan henkilökunnan, hankkii tarpeellisen kaluston ja muun irtaimiston sekä vastaa ruoasta ja muista menoista kliinillisellä osastolla, kaikki samaa tasoa kuin sairaalan kunnallisella sisätautiosastolla on käytännössä. Kliinillisen osaston potilasmaksut ja muut tulot lankeavat kaupungille.

6) Kliinillisen osaston ylilääkärillä, joka lähinnä vastaa tämän osaston sairaanhoidosta, on oikeus kunnallisen sisätautiosaston ylilääkärin kanssa sovitun järjestyksen perusteella valita sairaalan poliklinikasta opetukseen soveliaat potilaat sekä siirtää potilaita kliinilliseltä osastolta kunnalliselle sisätautiosastolle, sovittuaan siitä kussakin tapauksessa viimeksi mainitun osaston ylilääkärin kanssa. Potilaat otetaan kliinilliselle osastolle, kaupungin sairaaloiden sääntöjä noudattaen, sairaalan poliklinikan kautta, poikkeustapauksessa suoraan ylilääkärin määräyksestä.

[1]) Kvsto 3 p. maalisk. 11 § ja kvston pain. asiakirj. n:o 2.

7) Sairaanhoito on kliinillisellä osastolla järjestettävä siten, ettei kaupungin talousarvioon tarkoitusta varten otettuja määrärahoja ylitetä.

8) Yliopisto suorittaa kaupungille edellä mainituista eduista vuosittain kuusisataatuhatta (600,000) markkaa, mikä summa on maksettava neljässä erässä kunkin vuosineljänneksen alussa.

9) Tämä sopimus on voimassa viisi (5) vuotta v:n 1938 alusta lukien, mutta voidaan se sanoa irti päättymään jo sopimusajan kuluessakin, jos irtisanominen tapahtuu ennen sen vuoden alkua, jonka päättyessä sopimus tahdotaan purkaa.

Valtuusto hyväksyi [1]) n:oilla 43—45 merkityt Kivelän sairaalan uuden ruumishuoneen pääpiirustukset, jotka eräissä kohdin poikkesivat rakennuksen aikaisemmin hyväksytyistä luonnospiirustuksista [2]), sekä sen 872,380 markkaan nousevan uuden kustannusarvion; mainitun suuruinen määräraha päätettiin kyseistä tarkoitusta varten merkitä v:n 1938 talousarvioon.

Valtuusto päätti sallia ylittää Kivelän sairaalan v:n 1936 määrärahoja Lämpö 7,816: 25 markkaa ja Lääkkeet ja sairaanhoitotarvikkeet 11,372: 55 markkaa [3]) sekä kertomusvuoden määrärahoja Sairaslomasijaiset 25,000 markkaa, Lämpö 70,000 markkaa, Vedenkulutus 20,000 markkaa, Tarverahat 10,000 markkaa, Lääkkeet ja sairaanhoitotarvikkeet 90,000 markkaa, Yleisten laitteiden kunnossapito 10,000 markkaa, Kuljetus- ja matkakustannukset 10,000 markkaa ja Erilaatuiset menot 10,000 markkaa [4]), kaikkia enintään edellä mainituin määrin.

Nikkilän sairaala. Nikkilän sairaalaan päätettiin [5]) v:n 1938 alusta lukien perustaa seuraavat sen laajentumisen välttämättömiksi tekemät uudet virat: 14 palkkaluokkaan kuuluva alilääkärinvirka päättäen samalla, ettei sen haltija saisi eri korvausta virkaansa kuuluvista matkoista, 2 5 palkkaluokkaan kuuluvaa osastonhoitajattarenvirkaa ja 26 3 palkkaluokkaan kuuluvaa alihoitajattarenvirkaa sekä 3 siivoojantointa ja 1 lämmittäjäntoimi, jotka luettaisiin palkkasääntöön merkitsemättömäin pysyväisten virkain ryhmään.

Nikkilän sairaalan alihoitajatar E. Olenius, joka joulukuun 1 p:ään 1936 mennessä jo oli nauttinut kaiken virkasäännön myöntämän sairaslomapalkan, oikeutettiin [6]) vaikeasti sairastuttuaan saamaan 2/3 pohjapalkastaan kuuden kuukauden aikana edellä mainitusta päivästä lukien.

Kaupunginvaltuusto hyväksyi [7]) Nikkilän sairaalan hyväksyttyyn laajennussuunnitelmaan [8]) sisältyvät sairaalan yhteyteen rakennettavan juhla- ja voimistelusalirakennuksen luonnospiirustukset antaen yleisten töiden lautakunnalle tehtäväksi kunnalliselle rakennustoiminnalle sopivan tilaisuuden tullen laadituttaa tämän rakennuksen pääpiirustukset ja kustannusarvion.

Valtuusto hyväksyi [9]) pääasiallisesti aikaisemmin hyväksyttyjen luonnospiirustusten [10]) pohjalla laaditut Nikkilän sairaalaan rakennettavan sairaspaviljongin C pääpiirustukset, kuitenkin sellaisin muutoksin, että paviljonkiin ei ollut sijoitettava sairaalan johtajan pyytämää eristysosastoa, sekä laaditut yksityiskohtaiset tällöin yhteensä 5,591,816 markkaan päättyvät kustannusarviot rakennuskustannuksista, pihamaan tasoittamisesta ja aitaamisesta, ulkokulvertista ja ulkojohdoista sekä sairaalan

[1]) Kvsto 6 p. lokak. 31 §. — [2]) Vrt. v:n 1936 kert. s. 25. — [3]) Kvsto 10 p. helmik. 18 §. — [4]) S:n 8 p. jouluk. 35 §. — [5])S:n 16 p. kesäk. 29 §. — [6]) S:n 14 p. huhtik. 27 §. — [7]) S:n 2 p. kesäk. 11 §. — [8]) Vrt. v:n 1935 kert. s. 23. — [9]) Kvsto 2 p. kesäk. 12 §. — [10]) Vrt. v:n 1936 kert. s. 26.

johtajan pyytämästä pienehköstä puisesta makuuhallista. V:n 1938 talousarvioon päätettiin kyseisen paviljongin rakentamista varten merkitä edellä mainitun ja alkuperäisen kustannusarvion välinen erotus, 631,816 markkaa, oikeuttaen yleisten töiden lautakunta käyttämään tätä määrärahaa jo kertomusvuonna. Samalla lautakunnalle annettiin tehtäväksi yksissä neuvoin sairaalahallituksen ja terveydenhoitolautakunnan kanssa laadituttaa edellä mainitun eristysosaston järjestämissuunnitelma piirustuksineen ja kustannusarvioineen.

Valtuusto päätti [1]) merkitä v:n 1938 talousarvioon 1,043,585 markan määrärahan Nikkilän sairaalan uuden sairaspaviljongin kalustamiseen sekä 98,000 markan määrärahan sairaalan keittiökaluston lisäämistä varten.

Kiinteistöjen pääluokkaan sisältyvistä käyttövaroistaan valtuusto myönsi [2]) 40,250 markan suuruisen lisäyksen samaan pääluokkaan merkittyyn sairaalain rakennusten korjausmäärärahaan, johon palovaaranvähentämistöiden suorittamiseksi Nikkilän sairaalassa sisältyvä erä oli aivan riittämätön.

Valtuusto päätti [3]) sallia enintään alla mainitun verran ylittää Nikkilän sairaalan riittämättömiä määrärahoja Sairaslomasijaiset 55,000 markkaa, Lämpö 163,000 markkaa, Kaluston hankinta 75,000 markkaa, Ruokinta 180,000 markkaa, Lääkkeet ja sairaanhoitotarvikkeet 14,000 markkaa, Yleisten laitteiden kuunnossapito 30,000 markkaa, Kuljetus- ja matkakustannukset 25,000 markkaa ja Erilaatuiset menot 9,000 markkaa.

Tuberkuloosisairaala. Tuberkuloosisairaalan hallintorakennuksen yhteyteen tuberkuloosihuoltotoimistoa ja sairaalan henkilökunnan asuntoja varten suunniteltujen siipirakennusten muutos- ja lisärakennuspiirustusten [4]) valmistuttua kaupunginvaltuusto hyväksyi [5]) ne sekä yleisten töiden lautakunnan laadituttamat vastaavasti 2,082,000 ja 196,000 markkaan päättyvät läntisen siipirakennuksen y.m. ja hallintorakennuksessa suoritettavien muutostöiden kustannusarviot. Näiden määrien ynnä arkkitehdin 48,700 markan suuruisen palkkion sekä toisaalta tarkoitukseen jo käytettävissä olevien varain välinen erotus, 486,700 markkaa, päätettiin merkitä v:n 1938 talousarvioon siirtomäärärahana kyseisten töiden loppuunsaattamista varten.

Lääkintöhallitus ilmoitti sittemmin hyväksyvänsä piirustukset muistutuksitta sekä lisäksi myöhemmin ilmoittavansa, missä määrin valtio osallistuisi kyseisten rakennustöiden kustannuksiin, mikä merkittiin [6]) tiedoksi.

Sairaanhoidon pääluokkaan sisältyvistä käyttövaroistaan valtuusto myönsi [7]) 30,000 markkaa tuberkuloosisairaalan röntgenkoneen varustamiseksi sen aiheuttamien häiriöiden poistamista silmälläpitäen uudella tasasuuntaajalla.

Tuberkuloosisairaalan riittämättömiä määrärahoja Sairaslomasijaiset, Lämpö ja Ruokinta päätettiin [8]) sallia ylittää vastaavasti enintään 45,000 markkaa, 150,000 markkaa ja 95,000 markkaa.

Punaisen ristin sairaala. Erinäisiin sairaanhoitomenoihin sisältyvää määrärahaa Sairaalamaksuja Suomen punaisen ristin sairaalaan päätettiin [8]) sallia ylittää enintään 80,000 markkaa.

---

[1]) Kvsto 2 p. kesäk. 13 ja 14 §. — [2]) S:n 27 p. lokak. 20 §. — [3]) S:n 8 p. jouluk. 35 §. — [4]) Vrt. v:n 1935 kert. s. 23 §. — [5]) Kvsto 2 p. kesäk. 15 §. — [6]) S:n 25 p. elok. 21 §. — [7]) S:n 14 p. huhtik. 26 §. — [8]) S:n 8 p. jouluk. 35 §.

6. Huoltotointa koskevat asiat

Varsinainen huoltotoimi

Varsinaista huoltotoimintaa koskevat säännökset. Sosiaaliministeriö vahvisti [1]) joulukuun 11 p:nä 1936 Helsingin kaupungin huolto-ohjesäännön ja joulukuun 21 p:nä 1936 Helsingin kaupungin huoltolautakunnan alaisten huoltolaitosten ohjesäännön.

Omasta puolestaan hyväksyttyään ja vahvistettuaan noudatettaviksi ja tulemaan voimaan heti huoltolautakunnan, sen osastojen, jaostojen ja johtokuntien sekä sen alaisten viranhaltijain, huoltoviraston kassa- ja tilitoimiston ja huoltolautakunnan alaisten työtupien johtosääntöehdotukset, sikäli kuin ne sisälsivät määräyksiä viran- ja toimenhaltijain tehtävistä, huoltolautakunta alisti kaupunginvaltuuston vahvistettaviksi ne johtosääntöjen osat, jotka sisälsivät määräyksiä, mitkä olivat työjärjestyksen veroisia. Tällöin valtuusto eräässä kohdin muuttaen huoltolautakunnan alaisten työtupien johtosäännön ruotsinkielisen tekstin sanamuotoa hyväksyi [2]) kyseiset johtosääntöehdotukset väliaikaiseksi ohjeeksi huoltolautakunnalle, sen osastoille, jaostoille ja johtokunnille sekä sen alaisille viranhaltijoille, huoltoviraston kassa- ja tilitoimistolle ja huoltolautakunnan alaisille työtuville. Samalla kaupunginhallitus asetti komitean laatimaan uutta esitystä huoltotoimintaa koskeviksi johtosäännöiksi ja työjärjestyksiksi sillä pohjalla, ettei samoihin johtosääntöihin kuuluisi eri kunnallisten elimien vahvistettavia säännöksiä. Komitea katsoi, että ne huoltolautakunnan vahvistamissa johtosäännöissä olevat kohdat, joiden vahvistaminen kuului valtuustolle, olisi koottava yhtenäiseksi valtuuston kokonaisuudessaan vahvistettavaksi huoltolautakunnan työjärjestykseksi, sekä että edellä mainittujen väliaikaisten johtosääntöjen määräykset yleensä kuuluivat valtuuston toimivaltaan, lukuunottamatta eräitä poikkeuksia, kuten m.m. huoltolautakunnan alaisia viranhaltijoita koskevia määräyksiä ja huoltoviraston kassa ja tilitoimiston johtosääntöä. Komitean tällä perusteella laatimat ehdotukset huoltolautakunnan sekä sen asettamien osastojen, jaostojen ja johtokuntien työjärjestykseksi sekä huoltolautakunnan alaisten työtupain ohjesäännöksi, valtuusto sittemmin vahvisti [3]) eräin muodollisin muutoksin työjärjestykseen.

Huoltolautakunta ja huoltovirasto. Huoltoviraston asiamiestoimiston sääntöpalkkaisten viranhaltijain 2 palkkaluokkaan kuuluva notaarinvirka, jota oli hoidettu sivuviran luontoisena, siirrettiin [4]) työmäärän lisääntymisen vaatiessa sen hoitamista päävirkana, v:n 1938 alusta 10 palkkaluokkaan.

Työnvälitystoimiston uudelleenjärjestelyn yhteydessä irtisanotuille ja huoltolautakunnan alaiseen kansliaan työttömyyshuoltoa varten vastaavasti ylimääräiseksi esimieheksi ja ylimääräiseksi kanslianhoitajaksi siirretyille työnvälitystoimiston johtajalle W. O. Ahtiolle ja osastonjohtajalle K. B. Sundströmille päätettiin [5]) kohtuussyistä heidän uusissa toimissaan suorittaa heidän entiset palkkansa vähentämättöminä. Tätä varten

---

[1]) Kvsto 20 p. tammik. 2 §; vrt. myös v:n 1936 kert. s. 79 ja v:n 1936 Kunnall. asetuskok. s. 202 ja 209. — [2]) Kvsto 10 p. helmik. 33 § ja kvston pain. asiakirj. n:o 1. — [3]) Kvsto 2 p. kesäk. 9 § ja kvston pain. asiakirj. n:o 5; ks. myös Kunnall. asetuskok. s. 91. — [4]) Kvsto 25 p. elok. 23 §. — [5]) S:n 14 p. huhtik. 14 §.

osoitettiin kertomusvuodeksi 23,685 markkaa kaupunginvaltuuston yleisistä käyttövaroista.

Huoltolautakunnan ja sen kanslian v:n 1936 palkkiomäärärahaa päätettiin [1]) entisen ylityksen lisäksi sallia ylittää 1,530 markkaa.

Merkittiin tiedoksi tulos ent. köyhäinhoidon kassa- ja tiliviraston edesmenneen kamreerin F. Rosendahlin tileissä havaittujen väärinkäytösten tutkimuksista, joissa oli päädytty siihen, että koska kamreeri Rosendahl oli kuollut ja hänen pesänsä todettu raastuvanoikeudessa maksukyvyttömäksi, ei häntä eikä hänen oikeudenomistajiaan vastaan voitu ryhtyä enempiin toimenpiteisiin, sekä lisäksi todettu, että asiamiesosaston asiamies W. A. Eloniemi oli syyllistynyt virkavirheeseen sekä huolimattomuuteen virkatoimissaan ja että tiliviraston kirjanpitäjä H. Vuorinen kamreerin sijaisena toimiessaan myöskin oli syyllistynyt virkavirheeseen, joka kuitenkin oli tapahtunut ymmärtämättömyydestä ja lieventävien asianhaarain vallitessa, ollen kahden viimeksi mainitun korvausvelvollisuus, ottaen huomioon silloiset olosuhteet, kyseenalainen. Kaupunginvaltuusto päätti [2]) kunnallislain 52 §:n mukaisesti ilmoittaa Uudenmaan läänin maaherralle asiasta.

Kunnalliskodin alihoitajatar E. Mäkinen, joka kertomusvuoden aikana jo oli nauttinut sairaslomaa kaksi kuukautta täysin palkoin ja kolme kuukautta 2/3 pohjapalkoin ikäkorotuksineen, oikeutettiin [3]) saamaan 1/2 pohjapalkastaan ynnä ikäkorotuksensa hänelle syyskuun 9 p:n ja joulukuun 8 p:n väliseksi ajaksi myönnetyn jatketun sairasloman ajalta.

Pääluokkaan Huoltotoimi sisältyvistä käyttövaroistaan kaupunginvaltuusto myönsi [4]) tarpeen vaatimia lisäyksiä kunnalliskodin määrärahoihin Lämpö, 127,000 markkaa, Vedenkulutus, 8,000 markkaa, jaKuljetuskustannukset, 15,000 markkaa.

Tervalammen työlaitos. Peläten sosiaaliministeriön pian kieltävän Tervalammen työlaitoksen väliaikaisiksi hoidokkirakennuksiksi hyväksymiensä tilan vanhain rakennusten käytön huoltolautakunta laati laitoksen toiminnalle tarpeelliset uudisrakennukset käsittävän ohjelman, jonka nojalla yleisten töiden lautakunta puolestaan laadituttі rakennusten luonnospiirustukset, joiden toteuttamiskustannukset arvioitiin 7,890,000 markaksi. Piirustusten mukaisesti laitokseen rakennettaisiin hoidokkirakennus 60 miehelle, toinen samanlainen 60 naiselle, talousrakennus, pesula- ja saunarakennus sekä navetta 125 lehmälle.

Asiaan tutustuttuaan kaupunginvaltuusto päätti [5]):

hyväksyä laaditun rakentamisohjelman alistaen sen sosiaaliministeriön vahvistettavaksi;

hyväksyä työlaitoksen hoidokkirakennusten ja talousrakennuksen luonnospiirustukset;

antaa yleisten töiden lautakunnalle tehtäväksi laadituttaa edellisessä mainittujen rakennusten pääpiirustukset, joita laadittaessa oli mahdollisuuden mukaan otettava huomioon huoltolautakunnan niitä vastaan esittämät huomautukset, jotka tarkoittivat etupäässä työkustannusten alentamista; sekä

harkita v:n 1938 talousarviokäsittelyn yhteydessä tarvittavan määrärahan myöntämistä puheena oleviin töihin.

[1]) Kvsto 10 p. helmik. 25 §; vrt. myös v:n 1936 kert. s. 49. — [2]) Kvsto 16 p. kesäk. 20 §. — [3]) S:n 8 p. jouluk. 37 §. — [4]) S:n 8 p. jouluk. 31 §. — [5]) S:n 27 p. lokak. 16 §.

Talousarvioon merkittiin [1]) sittemmin 5,000,000 markan siirtomääräraha Tervalammen työlaitoksen hoidokki- ja talousrakennusten rakennustöiden aloittamiseen.

Vaikka valtuuston Tervalammen työlaitoksen rakennusten korjauksiin myöntämään [2]) 550,000 markan suuruiseen määrärahaan ei sisältynyt varoja tilanhoitotoimikunnan esittämää väliaikaista keittiö, leipomo-, sauna-, kellari- ja kurinpitosellirakennusta varten, joka vakinaisten hoidokkirakennusten valmistuttua järjestettäisiin kahden perheen asunnoksi henkilökuntaa varten, köyhäinhoitolautakunnan hallintojaosto ja sittemmin itse lautakuntakin hyväksyivät toimikunnan esityksen, jolloin työ suoritettiin 75,000 markan kustannuksin, ilman että rakentamiseen oli hankittu valtuuston hyväksymistä tai varoja tarkoitukseen oli myönnetty. Laitoksessa oli lisäksi ollut välttämätöntä suorittaa eräitä korjaustöitä yhteensä 22,000 markan arvosta sekä eräitä palkkioita yhteensä 22,708 markkaa. Kertomusvuonna oli suoritettu valtuuston päättämiä korjaustöitä 441,376: 25 markan ja huoltolautakunnan suoritettaviksi hyväksymiä töitä 119,708 markan eli kaikkiaan 561,084: 25 markan kustannuksin, minkä lisäksi alkuperäiseen kustannusarvioon sisältyviä korjaustöitä vielä oli suorittamatta 99,100 markan arvosta. Tällöin valtuusto, kuitenkin huomauttaen asianomaisille menettelyn epäasiallisuudesta, hyväksyi [3]) edellä mainitun väliaikaisen rakennuksen rakentamisen sekä oikeutti huoltolautakunnan ylittämään laitoksen rakennusten korjausmäärärahaa yhteensä 119,708 markan määrällä, josta 99,100 markkaa siirrettiin kertomusvuonna käytettäväksi vielä suorittamattomiin alkuperäiseen kustannusarvioon sisältyviin töihin.

Huoltolautakunta oikeutettiin [4]) siirtämään irtaimiston hankkimiseksi Tervalammen työlaitokseen myönnetyissä [5]) varoissa syntyneen säästön kertomusvuonna samaan tarkoitukseen käytettäväksi.

Vihdinseudun osuusliikkeelle edellisenä vuonna vuokrattu [6]) Tervalammen työlaitoksen alueen osa päätettiin [7]) vaihtaa Turun valtamaantieltä Tervalammen kartanoon johtavan yleisen tien varrella, n. 700 m:n etäisyydellä yleiseltä tieltä kartanoon kääntyvän pääajotien risteyksestä, lähellä kansakoulun tonttia olevaan alueen osaan; edellisestä alueesta vahvistetut vuokraehdot päätettiin pysyttää.

Huoltolautakunnan alaisiin työtupiin päätettiin [8]) v:n 1938 aikana sallia ottaa huoltolautakunnan huollettavia alkoholisteja ja irtolaisia, enintään 40 henkilöä, edellyttäen, ettei työtuvissa työskentelevien kokonaislukumäärä tämän johdosta suurentunut, ja että tästä aiheutuvien menojen suorittamiseksi sai käyttää työtupia varten varattuja määrärahoja.

Eräät huoltotarkoituksiin myönnetyt lisämäärärahat. Pääluokkaan Huoltotoimi sisältyvistä kaupunginvaltuuston käyttövaroista myönnettiin [9]) tarpeen vaatimia lisäyksiä Kustannukset elätteelleannosta, laitoshoidosta huoltolautakunnalle kuulumattomissa laitoksissa ja suoranaisista avustuksista nimiseen saman pääluokan lukuun sisältyviin määrärahoihin Suoranaiset avustukset, 3,000,000 markkaa, ja Matkakustannukset, 10,000 markkaa.

---

[1]) Kvsto 15 p. jouluk. 2 §. — [2]) Ks. v:n 1936 kert. s. 27. — [3]) Kvsto 20 p. tammik. 27 §. — [4]) S:n 20 p. tammik. 26 §. — [5]) Vrt. v:n 1936 kert. s. 50. — [6]) Ks. v:n 1936 kert. s. 103. — [7]) Kvsto 10 p. helmik. 45 §. — [8]) S:n 27 p. lokak. 13 §. — [9]) S:n 8 p. jouluk. 31 §.

Työttömyyshuolto

Määrärahain siirto. Kaupunginhallituksen v:n 1936 käyttövaroissa työttömyyden varalta syntyvästä säästöstä päätettiin [1]) kertomusvuoteen sallia siirtää 500,000 markkaa käytettäväksi vastaavaan tarkoitukseen.

Naisten työtupa. Kaupunginvaltuusto päätti [2]) hyväksyä naisten työtuvan johtokunnan esityksen naisten työtuvan työntekijäin alimman tuntipalkan korottamisesta kertomusvuoden maaliskuun alusta lukien 3 markasta 3: 50 markkaan, työtuvassa maksettavien muiden tuntipalkkain tasoittamisesta työn laadun mukaisesti sekä työtuvan johdon oikeuttamisesta tekemään korotuksia maksettaviin kappalepalkkoihin sellaisissa tapauksissa, joissa työansion saanti sitä vaati ja korotus tuotteiden hinnoittelun kannalta oli mahdollinen.

Lastensuojelu

Lastenhuoltotoimintaa koskevat säännökset. Kaupunginvaltuuston alistettua sosiaaliministeriön vahvistettavaksi hyväksymänsä [3]) lastensuojeluohjesäännön ministeriö ei kuitenkaan katsonut voivansa vahvistaa sitä, ennen kuin 4 §:n 1 monenttiin tehtiin eräitä lapsia tai nuoria henkilöitä lautakunnan huostaan ottavan jaoston jäsenmäärää, kokoonpanoa ja päätösvaltaisuutta koskevia muutoksia. Valtuusto hyväksyikin [4]) mainitun kohdan muuttamisen kahteen eri otteeseen ministeriön lähetepäätöksissä lausuttujen toivomusten mukaisesti alistaen sitten ohjesäännön näin muutettuna uudelleen ministeriön hyväksyttäväksi. Sosiaaliministeriö vahvisti [5]) kesäkuun 9 p:nä muutetun ohjesäännön noudatettavaksi.

Sittemmin valtuusto hyväksyi [6]) varsinaista huoltotoimintaa tarkoittavien säännösten hyväksymistä koskevan asian yhteydessä jo mainitun komitean ehdotukset lastenhuoltolaitosten ohjesäännöksi, lastensuojelulautakunnan työjärjestykseksi ja lastenhoidonneuvolain ohjesäännöksi, jotka oli laadittu sillä pohjalla, että uudelleenjärjestely lastensuojelun alalla tapahtuisi yhdenmukaisesti varsinaisen huoltotoiminnan alalla jo suoritetun järjestelyn kanssa. Ensiksi mainittu ohjesääntö alistettiin valtioneuvoston tutkittavaksi ja vahvistettavaksi.

Lastensuojeluvirasto. Kaupunginvaltuusto määräsi [7]) varatuomari H. Miilumäen, joka kaupunginhallituksen määräyksestä jo parin kuukauden ajan oli hoitanut avoimeksi joutunutta lastenvalvojanvirkaa, v.t. lastenvalvojaksi siksi kuin valittava viran vakinainen haltija ryhtyi sitä hoitamaan. Määräykselle päätettiin hankkia raastuvanoikeuden suostumus.

Lastenvalvojanvirkaan valittiin [8]) sittemmin hovioikeudenauskultantti A. E. Heiskanen.

Koska alkuaan lastensuojeluviraston turvattomain lasten osastolle ajateltu kanslianhoitaja käytännössä oli muuttunut viraston kaikkia osastoja yhteisesti palvelevaksi vastaanotto- ja rekisteritoimiston hoitajaksi koko turvattomain lasten osaston jäädessä vanhemman kanslistin vastuulle, valtuusto päätti [9]) tämän epäkohdan korjaamiseksi perustaa lastensuojelu-

---

[1]) Kvsto 10 p. helmik. 51 §. — [2]) S:n 17 p. maalisk. 19 §. — [3]) Ks. v:n 1936 kert. s. 79. — [4]) Kvsto 20 p. tammik. 4 § ja 28 p. huhtik. 6 §. — [5]) S:n 25 p. elok. 3 §; ks. myös Kunnall. asetuskok. s. 81. — [6]) Kvsto 6 p. lokak. 21 § ja kvston pain. asiakirj. n:o 8; vrt. myös Kunnall. asetuskok. s. 86 ja 88. — [7]) Kvsto 17 p.marrask. 10 §. — [8]) S:n 8 p. jouluk. 12 §. — [9]) S:n 10 p. helmik. 40 §.

virastoon kertomusvuoden maaliskuun 1 p:stä lukien 7 palkka- ja III kielitaitoluokkaan kuuluvan vastaanotto- ja rekisteritoimiston hoitajan viran, mihin tarkoitukseen kertomusvuodeksi osoitettiin 23,000 markkaa uusien virkain palkkoja sekä palkankorotuksia varten kaupunginvaltuuston käytettäväksi varatuista varoista. Lastensuojelulautakunta oikeutettiin virkaa haettavaksi julistamatta nimittämään virkaan siihen kuuluvaa työtä hoitanut kanslianhoitaja M. Tavaststjerna sekä täten vapautuvaan kanslianhoitajanvirkaan sen siihenastinen hoitaja vanhempi kanslisti E. Ekholm.

Valtuusto päätti [1]) tammikuun 1 p:stä 1938 lukien korottaa 7 palkkaluokkaan lastensuojeluviraston kaksi naistarkastajanvirkaa.

Vastaanotto- ja ammattioppilaskoti. Uuden vastaanotto- ja ammattioppilaskodin rakentamisesta sille Sofianlehdonkadun varrelta varatulle n. 8,800 m²:n suuruiselle alueelle [2]) kaupunginarkkitehti oli laatinut luonnospiirustukset. Kaupunginvaltuusto hyväksyi [3]) nämä luonnospiirustukset kaupunginhallituksen niihin puoltamin lisäyksin, että pääpiirustuksia laadittaessa olisi otettava huomioon lastensuojelulautakunnan asiasta antamassaan lausunnossa esittämä toivomus henkilökunnan hissin ja leipomon järjestämisestä sekä terveydenhoitolautakunnan ehdotus kaasusuojan järjestämisestä, joilla edellytyksin uudisrakennuksen, sinne tarvittavien koneiden ja sen pihamaan tasoittamisen kustannusarvio päättyisi n. 6,987,500 markkaan. Yleisten töiden lautakunnalle annettiin tehtäväksi laadituttaa puheena olevan rakennuksen pääpiirustukset seikkaperäisine kustannusarvioineen.

Lastensuojelumäärärahain ylittäminen. Kaupunginvaltuusto päätti [4]) sallia ylittää seuraavia v:n 1936 lastensuojelumäärärahoja alla mainitun verran: lastensuojelulautakunnan valaistusmäärärahaa 1,020: 25 markkaa, lastenhuoltolaitosten määrärahoja Lämpö 5,353: 40 markkaa, Tarverahat 985: 25 markkaa ja Sekalaista 719: 95 markkaa sekä Ryttylän ja Siltalan tilain määrärahaa Kustannukset 53,232: 60 markkaa, viimeksi mainittua uuden kirjanpitomenetelmän käytäntöön ottamisen vuoksi.

Hyvösen lastenkoti. Kaupunginvaltuusto päätti [5]) valtuuttaa Hyvösen lastenkodin johtokunnan ostamaan tohtori A. Ahlmanilta Vihdin pitäjän Ojakkalan eli Jättölän kylässä olevan n. 31,000 m²:n pinta-alaisen Ukkolan tilan kesänviettopaikaksi Hyvösen lastenkodin hoidokeille 190,000 markan kauppahinnasta käyttämällä tarkoitukseen G. W. Hyvösen lahjoitusrahaston varoja.

Helsingin kaupunkilähetyksen avustaminen. Kaupunginvaltuusto myönsi [6]) lastensuojelun pääluokkaan sisältyvistä käyttövaroistaan 15,000 markan lisäyksen Helsingin kaupunkilähetyksen avustusmäärärahaan käytettäväksi sen lasten keskuudessa suoritettavaa työtä varten.

Pelastusarmeijan avustaminen. Kaupunginvaltuusto myönsi [7]) Pelastusarmeijalle lastensuojelun pääluokkaan sisältyvistä käyttövaroistaan 20,000 markkaa henkisessä kehityksessä jäljellejääneille apukoulua käyville lapsille tarkoitetun lastenkodin kalustamista varten.

---

[1]) Kvsto 25 p. elok. 25 §. — [2]) Vrt. v:n 1936 kert. s. 21. — [3]) Kvsto 6 p. lokak. 32 §. — [4]) S:n 10 p. helmik. 29 §. — [5]) S:n 15 p. syysk. 22 §. — [6]) S:n 25 p. elok. 33 §. — [7]) S:n 17 p. marrask. 22 §.

7. Erinäisiä sosiaalisia tehtäviä koskevat asiat

Oikeusaputoimiston päätettiin [1]) sallia ylittää v:n 1936 riittämättömiä tarverahojaan 689: 70 markkaa.

Työnvälitystoimiston toimistonjohtajaksi valittiin [2]) huoltoviraston ylimääräinen apulaisjohtaja S. Seppälä.

Työnvälitystoimiston merimiesosaston johtajan viran siirtämistä ylempään palkkaluokkaan koskeva ehdotus evättiin [3]).

Työnvälitystoimistossa jo useita vuosia toimineen pysyvästi tarvittavan tilapäisen kirjaajan viran vakinaistamiseksi kaupunginvaltuusto päätti [4]) tammikuun 1 p:stä 1938 lukien perustaa toimistoon 4 palkkaluokkaan luettavan kirjaajanviran. Työnvälityslautakunta oikeutettiin [5]) siirtämään virkaan sitä avoimeksi julistamatta toimiston ylimääräinen kirjaaja L. Penttilä.

Valtuusto päätti [6]) sallia, että seuraaviin työnvälitystoimiston virkoihin niitä haettaviksi julistamatta siirrettiin alla mainitut toimiston viranhaltijat: metalli- y.m. ammattimiesten osaston ja sekatyöntekijäin osaston vakinaisiksi apulaisiksi, aluksi vuoden koeajaksi, vastaavasti ylimääräiset apulaiset R. J. Ryöti ja K. E. Teräs, henkisen työn tekijäin osaston vakinaiseksi apulaiseksi ent. naispuolisten konttori- ja liikeapulaisten sekä nuorten tyttöjen osaston osastonjohtaja A. T. Melanen ja nuoriso-osaston vakinaiseksi apulaiseksi ent. ravintolahenkilökunnan osaston vakinainen apulainen A. Ahovaara.

Valtuusto epäsi [4]) esityksen työnvälitystoimiston kahden siivoojantoimen vakinaistamisesta.

Työnvälityslautakunnan sitä esitettyä valtuusto päätti [7]) esittää sosiaaliministeriölle, että työnvälitystoimistoon määrättäisiin tammikuun 1 p:stä 1938 lukien perustettavaksi erikoisosasto maatalousalan työnvälitystä varten edellytyksin, että valtio korvasi 75 % osaston kustannuksista. Tämän johdosta ministeriö marraskuun 4 p:nä määräsi, että kyseinen osasto oli mainitusta ajankohdasta lukien perustettava sekä valittava työnvälitystoimiston ohjesäännön edellyttämin tavoin erityinen toimikunta sitä lähinnä ohjaamaan ja valvomaan [8]).

Työnvälitystoimiston tilapäisen työvoiman määrärahaa päätettiin sallia ylittää 4,500 markkaa, koska oli tarvittu lisätyövoimaa sen merimiesosaston pitämiseksi auki osittain myöskin iltaisin [9]), sekä sen eri syistä riittämättömiä määrärahoja Lämpö, Painatus ja sidonta sekä Tarverahat vastaavasti 3,265 markkaa, 4,000 markkaa ja 22,000 markkaa [10]).

Kunnallinen väkijuomaliikkeen tarkastaja. Kaupunginvaltuusto myönsi [11]) pyynnöstä kunnalliselle väkijuomaliikkeen tarkastajalle M. Aroselle eron virastaan tammikuun 1 p:stä 1938 lukien sekä päätti, että viran uusi haltija palkataan aluksi yhden vuoden koeajoin.

Väkijuomaliikkeen kunnalliseksi tarkastajaksi valittiin [12]) sittemmin v:n 1938 alusta lukien toimittaja U. Havukka.

Helsingin kunnantyöntekijäin keskustoimikunnan avustaminen. Kaupunginvaltuusto myönsi [13]) yleisistä käyttövaroistaan 9,600 markkaa Hel-

---

[1]) Kvsto 10 p. helmik. 17 §. — [2]) S:n 10 p. helmik. 10 §. — [3]) S:n 6 p. lokak. 33 §. — [4]) S:n 25 p. elok. 24 §. — [5]) S:n 17 p. marrask. 12 §. — [6]) S:n 20 p. tammik. 30 §. — [7]) S:n 15 p. syysk. 19 §. — [8]) S:n 8 p. jouluk. 4 §; vrt. myös Kunnall. asetuskok. s. 74. — [9]) Kvsto 28 p. huhtik. 16 §. — [10]) S:n 27 p. lokak. 18 §. — [11]) S:n 17 p. marrask. 13 §. — [12]) S:n 22 p. jouluk. 10 §. — [13]) S:n 25 p. elok. 37 §.

singin kunnantyöntekijäin keskustoimikunnalle kaupungin viran- ja toimenhaltijain sekä työntekijäin lepo- ja virkistyspaikaksi luovutetun Kulosaaren kartanon 2,400 markan kuukausivuokran suorittamiseen kertomusvuoden syyskuun 1 p:n ja joulukuun 31 p:n väliseltä ajalta.

Ampumakilpailujen avustaminen. Kaupunginvaltuusto myönsi [1]) yleisistä käyttövaroistaan Helsingin ampujainpiirille 40,000 markan suuruisen avustuksen Helsingissä elokuussa järjestettävien Pohjoismaiden pääkaupunkien ampumakilpailujen kustannuksiin.

Kiertopalkinnon asettamiseksi v:n 1937 ampujain maailmanmestaruuskilpailujen järjestelytoimikunnan käytettäväksi kaupunginvaltuusto myönsi [2]) yleisistä käyttövaroistaan 24,000 markkaa.

Ratsastusstadionin hallinnon, hoidon ja luovutuksen järjestäminen. Kaupunginvaltuusto päätti [3]) jättää ratsastusstadionin hallinnon, hoidon ja luovutuksen kiinteistölautakunnan tehtäväksi, ollen kentän hallinnan ja sen luovutuksen suhteen noudatettava samoja periaatteita, mitkä on vahvistettu kaupungin urheilukenttiä varten.

Toimenpiteitä asunto-osakeyhtiömuodon saattamiseksi uudelleen käytäntöön koskeva v.t. Linturin aloite lähetettiin [4]) kaupunginhallituksen valmisteltavaksi.

Työnvälityksen harjoittamislupa. Kaupunginvaltuusto päätti antaa sosiaaliministeriölle puoltavat lausunnot Suomen merimieslähetysseuran [5]) ja Suomen vankeusyhdistyksen [6]) anomuksista saada harjoittaa maksutonta työnvälitystä, edellinen kokeille, stuerteille ja merimiehille sekä jälkimmäinen kaikilla työaloilla koko maassa vapautuneitten vankien ja ehdollisesti tuomittujen rikollisten keskuudessa, sekä Finlands svenska kvinnoförbund nimisen yhdistyksen [7]) anomuksesta saada ammatinneuvontatoimintansa yhteydessä välittää työtä jäsenilleen, ehdoin että tämä tapahtui maksuttomasti, mutta sitä vastoin epäävän lausunnon Liikealalla toimivien keskusavustustoimisto nimisen yhdistyksen [6]) anomuksesta maksuttoman työvälityksen harjoittamisesta Helsingissä liikealalla työskenteville sekä Suomen konemestariliiton [8]) ja Suomen farmaseuttiliiton [9]) anomuksista saada harjoittaa maksullista työnvälitystä jäsenilleen.

8. Opetus- ja sivistystointa koskevat asiat

Opetustoimi

Kansakoulut. Kaupunginvaltuusto vahvisti [10]) laaditun kansakoulujen veistokalustonhoitajien, ent. veistonopettajain apulaisten, johtosäännön.

Suomenkielisiin kansakouluihin päätettiin [11]) syyskuun 1 p:stä lukien perustaa tarpeen vaatima uusi 3 palkkaluokkaan kuuluva veistokalustonhoitajanvirka myöntäen tähän tarkoitukseen 6,000 markkaa kaupunginvaltuuston käytettäväksi uusien virkojen palkkoihin sekä palkankorotuksiin myönnetyistä varoista.

---

[1]) Kvsto 10 p. helmik. 41 §. — [2]) S:n 3 p. maalisk. 23 §. — [3]) S:n 16 p. kesäk. 17 §; vrt. myös Kunnall. asetuskok. s. 16. — [4]) Kvsto 15 p. syysk. 30 §. — [5]) S:n 10 p. helmik. 43 §. — [6]) S:n 17 p. maalisk. 16 §. — [7]) S:n 15 p. syysk. 4 §. — [8]) S:n 2 p. kesäk. 4 §. — [9]) S:n 27 p. lokak. 17 §. — [10]) S:n 14 p. huhtik. 17 §; ks. myös Kunnall. asetuskok. s. 2. — [11]) Kvsto 19 p. toukok. 22 §.

Vallilan ruotsinkielisen kansakoulun siivooja A. Järvinen, joka maaliskuun 21 p:ään mennessä oli saanut kaiken virkasäännön myöntämän sairasavun, oikeutettiin [1]) vaikeasti sairastuttuaan saamaan 2/3 palkastaan eli 373 markkaa kuukaudessa edellä mainitusta päivästä toukokuun loppuun.

Valtuusto päätti [2]) luovuttaa IV kaupunginosan korttelissa n:o 168 olevan Lapinlahdenkadun tontin n:o 21 suomenkielisille kansakouluille rakennettavan uuden koulutalon paikaksi. Samalla valtuusto antoi yleisten töiden lautakunnalle tehtäväksi yksissä neuvoin suomenkielisten kansakoulujen johtokunnan kanssa laadituttaa mainitun rakennuksen luonnospiirustukset.

V:n 1938 talousarvioon päätettiin [3]) merkitä 55,000 markan määräraha Annankadun kansakoulutalossa suoritettaviin sisämaalaustöihin, joita ei ollut voitu suorittaa v. 1936, vaikka tarpeelliset varat tällöin jo oli varattu tarkoitukseen. Yleisten töiden lautakunta oikeutettiin käyttämään mainittua määrärahaa jo kertomusvuonna.

Kallion kansakoulutalossa suoritettavia lämpöjohtojen muutostöitä varten päätettiin [4]) merkitä v:n 1938 talousarvioon 81,000 markkaa oikeuttaen yleisten töiden lautakunta käyttämään tämä määräraha jo kertomusvuonna.

Kallion kansakoulutalon kaluston täydentämiseksi siellä kesän aikana suoritettavien korjaustöiden yhteydessä valtuusto myönsi [5]) opetustoimen pääluokkaan sisältyvistä käyttövaroistaan 50,150 markan lisäyksen suomenkielisten kansakoulujen määrärahaan Kaluston hankinta.

Opetustoimen pääluokkaan sisältyvistä käyttövaroistaan valtuusto myönsi [6]) 13,235 markan suuruisen lisämäärärahan suomenkielisten kansakoulujen riittämättömälle tilille Sairaslomasijaiset oikeuttaen mainittujen koulujen johtokunnan lisäksi ylittämään viimeksi mainittua määrärahaa enintään 86,765 markkaa.

Opetustoimen pääluokkaan sisältyvistä käyttövaroistaan valtuusto myönsi 30,000 markan [7]) suuruisen lisäyksen ruotsinkielisten kansakoulujen riittämättömään määrärahaan Sairaslomasijaiset sekä 6,615 markan [8]) suuruisen lisäyksen niiden määrärahaan Koulutarvikkeet Helsinki-seuran toimesta julkaistun Boken om Helsingfors nimisen teoksen koulupainoksen hankkimiseksi.

Suomen- ja ruotsinkielisten kansakoulujen johtokunnat oikeutettiin [9]) ylittämään koulujen yhteisiin menoihin sisältyvää määrärahaa Korvaus muille kunnille Helsingin kaupungista kotoisin olevien kansakouluoppilaiden koulunkäynnistä enintään 20,000 markkaa.

Suomenkielinen työväenopisto. Kaupunginvaltuusto myöntyi suomenkielisen työväenopiston v:n 1936 määrärahain Tilapäistä työvoimaa, Painatus ja sidonta sekä Tarverahat ylittämiseen vastaavasti enintään 79 markkaa, 236 markkaa ja 42: 95 markkaa [10]) sekä sen v:n 1937 määrärahan Lämpö ylittämiseen enintään 7,200 markkaa [11]).

Ammattiopetuslaitokset. Ammattiopetuslaitosten johtokunnan päätet-

---

[1]) Kvsto 28 p. huhtik. 17 §. — [2]) S:n 8 p. jouluk. 27 §. — [3]) S:n 19 p. toukok. 23 §. — [4]) S:n 19 p. toukok. 24 §. — [5]) S:n 16 p. kesäk. 31 §. — [6]) S:n 25 p.elok. 34 §. — [7]) S:n 16 p. kesäk. 32 §. — [8]) S:n 25 p. elok. 32 §. — [9]) S:n 17 p. marrask. 27 §. — [10]) S:n 10 p. helmik. 22 §. — [11]) S:n 22 p. jouluk. 20 §.

tiin [1]) sallia ylittää v:n 1936 kesken loppuneita tarverahojaan enintään 600 markkaa.

Kirjapainokoulun v:n 1936 kaluston kunnossapitomäärärahaa ja tarverahoja päätettiin [2]) sallia ylittää vastaavasti enintään 170: 45 markkaa ja 376 markkaa.

Ottaen huomioon valmistavan poikain ammattikoulun tietopuolisten aineiden vakinaisten opettajain vähälukuisuuden kaupunginvaltuusto päätti [3]) syyskuun 1 p:stä lukien perustaa sinne uuden 10 palkkaluokkaan kuuluvan opettajanviran. Tämän viran palkkaamiseen kertomusvuonna osoitettiin 13,000 markkaa kaupunginvaltuuston käyttövaroista uusien virkain palkkoja sekä palkankorotuksia varten.

Valmistavan poikain ammattikoulun v:n 1936 määrärahoja Valaistus ja Käyttövoimaa päätettiin sallia ylittää vastaavasti enintään 1,147: 55 markkaa ja 336 markkaa [2]) sekä kertomusvuoden työainemäärärahaa enintään 16,500 markkaa [4]).

Uuden huoneiston hankkimista valmistavalle poikain ammattikoululle koskeva kaupunginvaltuuston varapuheenjohtajan P. Railon y.m. aloite lähetettiin [5]) kaupunginhallituksen valmisteltavaksi.

Valmistavan tyttöjen ammattikoulun v:n 1936 määrärahoja Ruokinta ja Leipomotarvikkeet päätettiin sallia ylittää vastaavasti enintään 11,078 markkaa [2]) ja 1,329: 15 markkaa [6]).

Kotitalouslautakunta. Kaupunginvaltuusto päätti [7]) perustaa v:n 1938 alusta lukien neljännen 7 palkkaluokkaan kuuluvan kotitalousneuvojanviran.

Kotitalouslautakunnan päätettiin sallia ylittää v:n 1936 määrärahaansa Tarveaineet talous-, havainto- ja käsityöopetusta varten 15,105: 20 markkaa [8]) sekä kertomusvuoden kaluston kunnossapitomäärärahaansa enintään 3,000 markkaa [9]).

Lastentarhat. Erään välttämättömän kolme vuotta tilapäisenä olleen lastentarhanopettajattarentoimen vakinaistamiseksi kaupunginvaltuusto päätti [10]) v:n 1938 alusta lukien perustaa Toukolan lastentarhaan 6 palkkaluokkaan kuuluvan neljännen lastentarhanopettajattarenviran oikeuttaen lastentarhain johtokunnan sitä haettavaksi julistamatta tällä kertaa siirtämään siihen sen tehtävien siihenastisen hoitajan.

Valtuusto päätti [11]) sallia ylittää lastentarhain ynnä niihin liittyvien laitosten määrärahaa Sairaslomasijaiset 13,472 markkaa, Kaluston hankinta 1,508: 15 markkaa, Kaluston kunnossapito 404: 20 markkaa sekä Askarteluvälineet ja -aineet 573: 30 markkaa.

Sedmigradskyn pientenlastenkoulujen ja Marian turvakodin tilintarkastus. Sedmigradskyn pientenlastenkoulujen ja Marian turvakodin johtokunnan lähetettyä kaupunginvaltuustolle kertomuksen mainitun säätiön pientenlastenkoulujen toiminnasta v. 1936 sekä asianomaisten tilintarkastajain toimittamastaan koulujen saman vuoden tilien tarkastuksesta antaman kertomuksen valtuusto myönsi [12]) johtokunnalle vastuuvapauden sen hallinnosta mainittuna vuonna.

Sedmigradskyn pientenlastenkoulujen ja Marian turvakodin v:n 1937

---

[1]) Kvsto 20 p. tammik. 29 §. — [2]) S:n 10 p. helmik. 23 §. — [3]) S:n 25 p. elok. 26 §. — [4]) S:n 17 p. marrask. 28 §. — [5]) S:n 16 p. kesäk. 40 §. — [6]) S:n 10 p. helmik. 52 §. — [7]) S:n 14 p. huhtik. 15 §. — [8]) S:n 10 p. helmik. 32 §. — [9]) S:n 6 p. lokak. 24 §. — [10]) S:n 17 p. marrask. 8 §. — [11]) S:n 10 p. helmik. 27 §. — [12]) S:n 25 p. elok. 41 §, 15 p. syysk. 26 § ja 22 p. jouluk. 9 §.

tilien tarkastajiksi valittiin [1]) pankinvirkailija B. Armfelt ja toimittaja Y. Räisänen sekä heidän varamiehikseen liittosihteeri G. Andersson ja johtaja J. Hellsten.

Sivistystoimi

Kaupunginkirjasto. Kaupunginvaltuusto päätti [2]) korottaa Vallilan haarakirjaston johtajan viran huhtikuun alusta lukien 3 palkkaluokasta 8:nteen myöntäen tarkoitukseen 9,900 markkaa käyttövaroistaan uusien virkain palkkoja sekä palkankorotuksia varten; kyseinen virka, jota siihen asti oli hoidettu sivuvirkana kolmen tunnin päivittäisin työajoin, tuli nimittäin muutettavaksi pääviraksi viiden tunnin päivittäisin työvelvollisuuksin.

Kaupunginkirjaston amanuenssille E. Savoselle, joka v:n 1936 lokakuun 1 p:stä joulukuun 31 p:ään oli nauttinut ylimääräistä sairasapua, myönnettiin [3]) oikeus saada hänelle tammikuun 1 p:stä huhtikuun 30 p:ään myönnetyn jatketun sairasloman aikana 1/3 pohjapalkastaan sekä ikäkorotuksensa.

Merkittiin [4]) tiedoksi, että Ranskan valtio oli ilmoittanut lahjoittavansa kaupungille 10,000 frangin arvosta kirjallisuutta, minkä valinnan suorittaminen oli jäänyt kaupunginkirjaston tehtäväksi.

Kaupunginmuseon v:n 1936 vedenkulutusmäärärahan ylittämiseen enintään 33: 40 markkaa kaupunginvaltuusto suostui [5]).

Kaupunginorkesteri. Musiikkilautakunta oikeutettiin [6]) ostamaan kaupunginorkesterille bassoviulu ylittämällä tarpeen vaatiessa enintään 8,000 markkaa orkesterin muiden kulujen määrärahaa.

Helsingin työväen teatterin kannatusyhdistyksen avustaminen. Kaupunginvaltuuston yleisistä käyttövaroista myönnettiin [7]) 15,000 markkaa Helsingin työväen teatterin kannatusyhdistykselle avustuksena katoksen hankkimiseksi sen ylläpitämän Vallilan ulkoilmanäyttämön katsomoon.

Helsingin työväen mieskuorolle myönnettiin [8]) kaupunginvaltuuston yleisistä käyttövaroista 10,000 markan suuruinen avustus kuoron Ruotsiin tehtävää konserttimatkaa varten.

Ylioppilaskunnan laulajien Amerikkaan tehtävää konserttimatkaa varten myönnettiin [9]) 30,000 markan suuruinen avustus, josta 11,215 markkaa kaupunginvaltuuston yleisistä käyttövaroista ja 18,785 markkaa saman määrärahan ylityksenä.

Konserttitalon rakentamista koskeva vtn Suolahden y.m. aloite lähetettiin [10]) kaupunginhallituksen valmisteltavaksi.

9. Kiinteää omaisuutta koskevat asiat

Hallinnolliset kysymykset

Kiinteistötoimisto. Kaupunginvaltuusto päätti [11]) perustaa kiinteistötoimiston asemakaavaosastolle heinäkuun 1 p:stä lukien 15 palkka- ja III kielitaitoluokkaan kuuluvan arkkitehdinviran sekä myöntää sen halti-

[1]) Kvsto 22 p. jouluk. 9 §. — [2]) S:n 3 p. maalisk. 16 §. — [3]) S:n 19 p. toukok. 29 §; vrt. v:n 1936 kert. s. 43. — [4]) Kvsto 8 p. jouluk. 2 §. — [5]) S:n 10 p. helmik. 20 §. — [6]) S:n 16 p. kesäk. 36 §. — [7]) S:n 16 p. kesäk. 37 §. — [8]) S:n 3 p. maalisk. 22 §. — [9]) S:n 8 p. jouluk.30 §. — [10]) S:n 17 p. maalisk. 26 §. — [11]) S:n 28 p. huhtik. 12 §.

jan palkkaamiseen kertomusvuonna 31,800 markan määrärahan käyttövaroistaan uusien virkain palkkoja ja palkankorotuksia varten.

Kaupungin talot. Kiinteistötoimiston hallintaan kuuluvain kiinteistöjen hoitamisessa käytettävän työvoiman keskuudessa tarvittavan järjestelyn aikaansaamiseksi kaupunginvaltuusto päätti [1]) v:n 1938 alusta lukien toimittaa seuraavat virkain vakinaistamiset ja lakkauttamiset. Palkkasääntöön merkitsemättömäin pysyväisten virkain ryhmään kuuluvina perustettiin Pohj. Esplanaadikadun talon n:ot 11—13 eteisvartijantoimi, yövartijantoimi ja yölämmittäjäntoimi, Helenankadun talon n:o 2 lämmittäjäntoimi, Pohj. Esplanaadikadun talon n:o 15 lämmittäjäntoimi, Unioninkadun talon n:o 27 eteisvartijantoimi, Kansakoulukadun talon n:o 3 talonmies-lämmittäjäntoimi, Katariinankadun talon n:o 1 talonmies-lämmittäjäntoimi, Fredrikinkadun talon n:ot 46—54 talonmiehentoimi ja Sofiankadun talon n:o 4 lämmittäjäntoimi, oikeuttaen samalla kiinteistölautakunta harkintansa mukaan tällä kertaa täyttämään virat niitä haettaviksi julistamatta, sekä lakkautettiin palkkasääntöön merkitsemättömäin pysyväisten virkain ryhmään kuuluvat Pohj. Esplanaadikadun talon n:ot 11—13 talonmiehen apulaisen toimi ja Hesperian huvilan, Mariankadun talon n:o 22, Pietarinkadun talon n:o 6, Hernesaarenkadun talon n:o 14, Vanhankaupungin poliisitalon, Hertankadun talon n:o 2, Pohjolankadun talon n:o 5, Runeberginkadun talon n:o 63 ja Ruskeasuon talonmiehentoimet.

Sen johdosta, että kaupungin omistama Puutarhakadun talo n:o 4 oli myyty huutokaupalla luovutettavaksi ostajalle heinäkuun 1 p:nä, kaupunginvaltuusto lakkautti [2]) kyseisen talon palkkasääntöön merkitsemättömiin pysyväisiin virkoihin kuuluvan talonmiehentoimen edellä mainitusta päivästä lukien, jolloin sen haltija oli omasta pyynnöstään eronnut toimestaan.

Kiinteistömäärärahain ylittäminen. Kaupunginvaltuusto päätti [3]) sallia seuraavien riittämättömien v:n 1936 kiinteistömäärärahain ylittämisen alla mainituin määrin: kiinteistölautakunnan ja -toimiston määrärahain Palkkiot 2,700 markkaa ja Matkakulut 11,000 markkaa, maatalousosaston määrärahain Kaluston kunnossapito 15,000 markkaa ja Rakennukset 60,000 markkaa, talo-osaston kaupungin talojen hallinto- ja hoitomäärärahan Valaistus 70,000 markkaa ja kauppahallien, kioskien ja torien hallinto- ja hoitomäärärahan Vedenkulutus 27,300 markkaa sekä urheilu- ja pallokenttäin hallinnon ja hoidon tarverahain 1,500 markkaa.

Myöhemmin valtuusto myöntyi [4]) alla mainittujen v:n 1936 kiinteistömäärärahain ylittämiseen seuraavasti: maatalousosaston määrärahan Lääkkeet ja sairaanhoitotarvikkeet 3,943: 55 markkaa sekä talo-osaston hallinto ja hoito nimikkeeseen sisältyväin kaupungin talojen määrärahain Valaistus 1,335: 65 markkaa ja Korjaukset 1,687: 50 markkaa, poliisihuoneistojen korjausmäärärahan 4,890: 25 markkaa, kunnallisten työväenasuntojen valaistusmäärärahan 2,301 markkaa ja kauppahallien, kioskien ja torien valaistusmäärärahan 847: 20 markkaa.

Kaupunginhallituksen oikeutettua [5]) yleisten töiden lautakunnan kesällä 1936 suorittamaan eräitä muutos- ja korjaustöitä Unioninkadun talossa n:o 45 valtuusto salli [6]) lautakunnan tämän johdosta ylittää v:n 1936

[1]) Kvsto 6 p. lokak. 15 §. — [2]) S:n 15 p. syysk. 18 §. — [3]) S:n 20 p. tammik. 22 §. — [4]) S:n 10 p. helmik. 31 §. — [5]) Vrt. v:n 1936 kert. s. 23. — [6]) Kvsto 10 p. helmik. 21 §.

talousarviossa kiinteistöjen pääluokan lukuun Talo-osasto sisältyvää erinäisten rakennusten korjaus- y.m. määrärahaa Erinäiset korjaukset enintään 45,098: 45 markkaa.

V:n 1936 kiinteistömäärärahaa Arvaamattomat vuokrat ja vuokrankorotukset kaupunginhallituksen käytettäväksi päätettiin [1]) sallia ylittää 49,731: 70 markkaa.

Kertomusvuoden määrärahoista kiinteistölautakunta oikeutettiin [2]) ylittämään kansanpuistojen korjausmäärärahaa 16,875 markkaa eräiden osittain uusiin terveydenhoidollisiin määräyksiin perustuvien lisäkorjausten ja uudistusten suorittamiseksi Korkeasaaren ravintolarakennuksessa sekä määrärahaa Uudisrakennukset 16,000 markkaa W.C:n rakentamiseksi mainittuun rakennukseen.

Määrärahain siirtäminen. V:n 1936 talousarviossa kiinteistöjen pääluokan lukuun Maatalousosasto sisältyvästä määrärahasta Rakennukset päätettiin [3]) puimahuoneiden rakentamiseksi Tuomarinkylään tarkoitettu 60,000 markan erä siirtää kertomusvuonna käytettäväksi.

Kiinteän omaisuuden hankintaa ja luovutusta koskevat kysymykset

Erään Tapaninkylän tilan osto. Kaupunginvaltuusto päätti [4]) rasitevapaana ostaa metsänvartija O. Ilmosen ja rouva S. Hömanin Helsingin pitäjän Tapaninkylässä omistaman Håkansvik nimisen uudistilan RN 1^{264}, jonka pinta-ala oli 3,977 ha ja joka rajoittui kaupungin tiluksiin. Kauppahinnan suorittamiseksi valtuusto myönsi [4]) pääluokkaan Kiinteistöt sisältyvistä käyttövaroistaan 100,000 markan suuruisen määrärahan.

Ab. Sörnässtrand nimisen yhtiön kiinteän omaisuuden osto. Saadakseen mitä pikimmin sisäasiasinministeriön vahvistamalle korttelia n:o 296 a ja sen lähiympäristöä koskevalle asemakaavanmuutokselle [5]) raastuvanoikeuden suostumuksen, jota ei voitu saada, ennen kuin kaupunki omisti Ab. Sörnässtrand nimisen yhtiön Kiinteistö oy. Hakaniemenkatu 1:ltä ja Kiinteistö oy. Hakaniemenkatu 3:lta saamat alueet, jotka asemakaavanmuutoksen mukaan oli luovutettava katumaaksi, valtuusto päätti [6]) heti ostaa Ab. Sörnässtrandilta kaiken sen kiinteän omaisuuden, jonka kaupunki vasta myöhemmin oli aikonut hankkia. Kauppahinta, 9,200,000 markkaa, oli suoritettava talousarvioon tätä tarkoitusta varten merkityistä varoista.

Ab. Gräsviksgatan 5 oy. nimisen yhtiön osakkeen osto. Kaupunginvaltuusto hyväksyi [7]) herra H. A. Rantasen tekemän tarjouksen Ab. Gräsviksgatan 5 oy:n [8]) liikehuoneistoon oikeuttavan osakkeen ostamisesta. Kauppahinta, 30,000 markkaa, osoitettiin kiinteistöjen pääluokkaan sisältyvistä valtuuston käyttövaroista.

Lapinlahdenkadun tontin n:o 14 osan luovuttamista kaupungille koskeva tarjous. Kaupunginvaltuusto hylkäsi [9]) Kiinteistö oy. Lapinlahdenkatu 14 nimisen yhtiön tarjouksen 46 m^2:n suuruisen kaistaleen luovuttamisesta maksutta kaupungille yhtiön V kaupunginosan korttelissa n:o 169 omistamasta Lapinlahdenkadun tontista n:o 14 ehdoin, että yhtiölle myönnettiin erinäisiä etuisuuksia.

---

[1]) Kvsto 10 p. helmik. 28 §. — [2]) S:n 14 p. huhtik. 10 §. — [3]) S:n 20 p. tammik 21 §. — [4]) S:n 8 p. jouluk. 17 §. — [5]) Vrt. v:n 1936 kert. s. 6 ja 35 ja tämän kert. s. 61 ja 196. — [6]) Kvsto 17 p. maalisk. 12 §. — [7]) S:n 19 p. toukok. 13 §. — [8]) Vrt. v:n 1932 kert. s. 29. — [9]) Kvsto 22 p. jouluk. 14 §; vrt. myös tämän kert. s. 72.

Rakennusajan pidentäminen. Stiftelsen Tekniska läroverket i Helsingfors nimisen säätiön XIII kaupunginosan korttelissa n:o 436 omistaman Apollonkadun tontin n:o 10 rakennusaikaa päätettiin [1]) pidentää joulukuun 1 p:ään 1940 saakka.

Koteja tylsämielisille nimiselle yhdistykselle tylsämielisten hoitolaitoksen rakentamista varten kunnalliskodin kaakkoispuolelta vuokratun alueen [2]) rakennusaikaa pidennettiin [3]) heinäkuun 1 p:ään 1941 saakka, uhalla että vuokraaja menetti vuokraoikeutensa, ellei tällöin ollut ryhdytty rakennustöihin.

Kaisaniemenkadun tontin n:o 1 myynti. Helsingin nuorten miesten kristillisen yhdistyksen anomuksen II kaupunginosan korttelissa n:o 41 olevan Kaisaniemenkadun tontin n:o 1 myymisestä sille ilman huutokauppaa kaupunginvaltuusto epäsi [4]), mutta oikeutti [4]) kiinteistölautakunnan julkisella huutokaupalla myymään mainitun tontin ja sillä olevat rakennukset joko erikseen tai yhdessä, vahvistaen tontin arviohinnaksi 1,738,000 markkaa.

Makasiinikorttelin n:o 150 myynti. Kiinteistölautakunta oikeutettiin [5]) ilman huutokauppaa myymään Maakauppiaitten oy:lle ja Kauppiaitten keskuskunnalle VIII kaupunginosan makasiinikortteli n:o 150 9,250,000 markan suuruisesta kauppahinnasta, josta oli suoritettava käteisellä 2,000,000 markkaa ja loppuerän vastikkeena luovutettava kaupungille rasitevapaina yhtiöiden IV kaupunginosan tehdaskorttelissa n:o 173 omistamat Eerikinkadun tontti n:o 47 a ja Köydenpunojankadun tontti n:o 8 b. Jotta makasiinikorttelia n:o 150 voitaisiin käyttää yhtiöiden suunnitelmien mukaisesti oli kuitenkin ennen myyntiä saatava vahvistetuksi sitä koskeva asemakaavanmuutos [6]).

Tästä päätöksestä eräät henkilöt sittemmin valittivat Uudenmaan läänin maaherralle esittäen useita erilaisia syitä valitukselleen ja pyytäen häntä kumoamaan päätöksen, mutta katsoen kaikki syyt etsityiksi ja täysin perusteettomiksi ja kun ei edes ollut väitetty tehdyn mitään muodollista virhetta asian käsittelyssä, valtuusto maaherralle asiasta annettavassa selityksessään päätti [7]) anoa, että valitus aiheettomana jätettäisiin huomioonottamatta ja että valittajat velvoitettaisiin korvaamaan kaupungin kulut asiassa. Lääninhallituksen hylättyä elokuun 4 p:nä valituksen määräten kuitenkin, että kaupunki asian laatuun katsoen itse sai kärsiä kulunsa siinä, valittajat taasen valittivat tästä korkeimpaan hallinto-oikeuteen uusien kaiken asiassa aikaisemmin esittämänsä sekä anoen valituksen hyväksymistä ja valtuuston valituksenalaisen päätöksen kumoamista. Korkeimmalle hallinto-oikeudelle tällöin annettavassa selityksessään valtuusto päätti [8]) toistaa kaiken asian alkuvaiheessa esittämänsä sekä vaatia tämän selityksen antamisesta aiheutuvien kulujensa korvaamista.

Tontin luovuttaminen Koulukujan yhteislyseolle ja Koulukujan kolmiluokkaiselle yhteislyseolle. A. Äijälän koulu oy. oli anonut Koulukujan yhteislyseon ja Koulukujan kolmiluokkaisen yhteislyseon puolesta XIII kaupunginosan korttelissa n:o 419 olevan Mechelininkadun tontin n:o 7 luovuttamista joko kokonaan tai osittain mainituille kaduille raken-

[1]) Kvsto 17 p. maalisk. 14 §; ks. myös v:n 1934 kert. s. 80. — [2]) Vrt. v:n 1929 kert. s. 25. — [3]) Kvsto 14 p. huhtik. 9 §. — [4]) S:n 14 p. huhtik. 7 §. — [5]) S:n 14 p. huhtik. 6 §. — [6]) Vrt. tämän kert. s. 66 ja 195. — [7]) Kvsto 2 p. kesäk. 2 §; vrt. tämän kert. s. 188. — [8]) Kvsto 6 p. lokak. 3 §.

nettavan koulutalon paikaksi. Tällöin kaupunginvaltuusto päätti [1]) oikeuttaa kiinteistölautakunnan tarpeellisen asemakaavanmuutoksen tultua vahvistetuksi, myymään edellä mainitulle osakeyhtiölle n. 1,941.8 m²:n suuruisen Arkadiankadun tontiksi n:o 28 muodostettavan kyseisen korttelin osan 2,590,000 markasta oppikoulutonttien luovuttamisessa noudatettaviksi vahvistetuin ehdoin [2]). Kiinteistölautakunnan tehtäväksi annettiin kiireellisesti laatia kyseistä korttelia koskeva asemakaavan muutosehdotus [3]).

Käpylän ravirata-alueella olevien rakennusten lunastaminen kaupungille. Kaupunginvaltuuston lunastettua Suomen raviurheilun ystävät nimiseltä yhdistykseltä sen vuokraoikeuden Käpylän ravirata-alueeseen jäi tammikuun 1 p:ään 1938 asti voimaan mainitun yhdistyksen ja vartija V. E. Packalenin välinen, raviradan erään alueen vuokraamista viimeksi mainitulle tarkoittava sopimus, jonka mukaisesti vuokranantaja oli velvollinen sopimusajan päättyessä lunastamaan vartija Packalenin alueelle teettämät rakennukset korvauksesta, joka 5 %:lla vuosittain alitti kaupungin hyväksymät rakennuskustannukset. Tämän mukaisesti nyt kaupunki, jolle siis vuokranantajan velvollisuudet olivat siirtyneet, myönsi [4]) kiinteistöjen pääluokkaan sisältyvistä käyttövaroistaan 59,290 markkaa mainittuna korvauksena.

Ab. Parkstad Vanda puistokylä oy:n luovuttamaa kiinteistöä koskevan kauppakirjan laadinta. Kauppa-apulainen L. Tiesmäki oli kesäkuun 6 p:nä 1932 tehnyt sittemmin kaupungin haltuun joutuneen Ab. Parkstad Vanda puistokylä oy:n kanssa vuokrasopimuksen, jolla mainittu yhtiö oli vuokrannut hänelle asuntotontiksi kuuden vuoden ajaksi vuokrasopimuksen allekirjoittamisen päivästä lukien Helsingin pitäjän Malmin kylässä olevasta Örskis nimisestä tilasta n:o 3 lohkotun uudistilan RN 3^{182} m.m. sellaisin ehdoin, että vuokraaja heti suoritettuaan vuokran viimeisen erän korkoineen sai täyden omistusoikeuden kyseiseen uudistilaan ynnä kauppakirjan. Mainitun suorituksen tapahduttua kesäkuun 30 p:nä 1937 kaupunginvaltuusto päätti [5]) laatia kyseisen kauppakirjan, samalla kuitaten kauppasumman täydelleen suoritetuksi.

Viikinmäen tilaan kuuluvia vuokra-alueita koskevat lunastusvaatimukset. Eräiden kaupungin omistamien Helsingin pitäjän Viikin kylässä olevien Viikinmäen tilaan RN 2 kuuluvien alueiden vuokraajat O. ja F. Varteva sekä E. Berglund olivat aikanaan ilmoittaneet Helsingin pitäjän asutuslautakunnalle haluavansa helmikuun 28 p:nä 1936 tiheissä asumusryhmissä olevien vuokraalueiden lunastamisesta annetun lain mukaisesti lunastaa vuokra-alueensa omikseen, mutta anomusten muodollisen epätarkkuuden vuoksi sattuneen erehdyksen johdosta ne olivat saapuneet kaupunginhallitukselle vasta säädetyn ilmoitusajan jälkeen. Kohtuussyistä kaupunginvaltuusto kuitenkin päätti [6]), että anomuksiin oli niiden esittämisessä tapahtuneista virheellisyyksistä huolimatta kaupungin puolesta suostuttava samoilla edellytyksillä kuin muihin, muodollisesti oikeisiin lunastusvaatimuksiin.

Toivola ja Tapiola nimisissä tiloja koskevan kiinteistökaupan oikaiseminen. Rakennusmestari V. A. Leino ilmoitti, että hänen ostettuaan kesä-

[1]) Kvsto 25 p. elok. 17 §. — [2]) Vrt. v:n 1936 kert. s. 17. — [3]) Ks. tämän kert. s. 71. — [4]) Kvsto 8 p. jouluk. 18 §. — [5]) S:n 6 p. lokak. 14 §. — [6]) S:n 8 p. jouluk. 16 §.

kuun 14 p:nä 1930 Ab. Parkstad Vanda puistokylä oy:ltä Helsingin pitäjän Malmin kylässä olevan Toivola nimisen tilan RN 7[117] ja hankittuaan tälle saannolleen lainhuudatuksen, havaittiin myöhemmin, että kaupassa olikin tarkoitus luovuttaa Tapiolan tila RN 7[144]. Kun tämä tila, jolla hakijan rakennukset sijaitsivat oli edellä mainitun osakeyhtiön omaisuuden mukana siirtynyt kaupungille, hakija anoi kyseisen kiinteistökaupan oikaisemista. Tällöin kaupunginvaltuusto päätti [1]) tehdä hänen kanssaan Tapiola RN 7[144] nimistä tilaa koskevan kauppakirjan, ollen kaupungille vastikkeena luovutettava Toivola RN 7[117] niminen tila rasitevapaana.

Sonabyn tilaan kuuluvaa palstaa n:o 23 koskevan kauppakirjan laatiminen. Leskirouva M. Öller ilmoitti miesvainajansa ostaneen heinäkuun 2 p:nä 1912 tehdyllä kauppakirjalla herra A. Rafnilta m.m. Helsingin pitäjän Malmin kylässä olevaan Sonabyn tilaan kuuluvan palstan n:o 23, jonka tämä puolestaan kesäkuun 1 p:nä 1910 tehdyn kauppasopimuksen perusteella oli ostanut Boxbacka ab. nimiseltä yhtiöltä, mutta jota asianomainen maanmittausinsinööri kauppakirjain puutteellisuuden tähden ei ollut suostunut erottamaan Sonabyn tilasta, sekä anoi nyt, että kaupunki tilan nykyisenä omistajana määräämillään ehdoilla tekisi hänen kanssaan uuden mainittua palstaa koskevan kauppakirjan entisen kauppasopimuksen pohjalla. Katsoen, ettei palstan hinnaksi tällöin kuitenkaan riittänyt alkuperäinen maksamaton kauppahinnan osa korkoineen kaupunginvaltuusto tällöin oikeutti [2]) kaupunginhallituksen laatimaan kauppakirjan, jolla kyseinen palsta luovutettiin hakijalle 10,000 markan kauppahinnasta, joka heti oli suoritettava käteisellä ollen ostaja velvoitettava maksamaan kaikki maan erottamisesta ja kaupasta yleensä johtuvat kulut, olivatpa ne mitä laatua tahansa.

Maan hankkiminen It. Puistotien leventämistä varten. Tätä koskevan asemakaavanmuutoksen [3]) tultua vahvistetuksi kiinteistölautakunta oikeutettiin [4]) tekemään IX kaupunginosan korttelissa n:o 200 olevan It. Puistotien tontin n:o 4 omistajan kanssa aluevaihtosopimus, jonka mukaisesti kyseisen tontin katuraja siirrettäisiin metrin verran sisäänpäin tontinomistajan saadessa korvauksena tästä yhtä suuren maakaistaleen tontin länsipuolella olevasta puistoalueesta.

Eräiden korvausten suorittaminen ampumarata-alueiden saamiseksi. Kaupunginvaltuuston hyväksymän [5]) valtion ja kaupungin välisen tilusvaihtosopimuksen mukaisesti kaupungin oli rakennettavaa ampumarataa varten luovutettava valtiolle Malmilla omistamansa n.s. Mosaholman alueen n. 218 ha:n suuruinen osa rasitevapaana. Alueen neljän vuokraajan kanssa käytiin tämän johdosta neuvotteluja heidän maidensa luovuttamisesta, jolloin kahden kanssa saatiin aikaan sopimus viljelysmaan luovuttamisesta heille muualta, kolmas, maanviljelijä E. Labbart, suostui luopumaan vuokra-alueestaan heti 6,000 markan korvauksesta sekä neljäs, maanviljelijä P. Kotivirta, myöntyi siihen, että hänen vuokraamansa n.s. Lukubergin viljelysalueen vuokrasopimus purettiin kertomusvuoden helmikuun 1 p:stä lukien ehdoin, että kaupunki luopui hänen maksamattomista vuokristaan, yhteensä 8,152 markasta, sekä lisäksi maksoi hänelle 20,000 markan korvauksen. Valtuusto

---

[1]) Kvsto 10 p. helmik. 53 §. — [2]) S:n 13 p. lokak. 12 §. — [3]) Vrt. v:n 1934 kert. s. 4 ja 9 sekä v:n 1935 kert. s. 3. — [4]) Kvsto 6 p. lokak. 13 §. — [5]) Vrt. v:n 1936 kert. s. 15.

myönsi [1]) puheena olevaan tarkoitukseen tarvittavat 34,152 markkaa kiinteistöjen pääluokkaan sisältyvistä käyttövaroistaan.

Eräiden korttelin n:o 511 tonttien luovuttaminen Kenraali Mannerheimin lastensuojeluliitolle. Kenraali Mannerheimin lastensuojeluliiton anottua tonttien luovuttamista korvauksetta sen lastenhoitolaitosta Lastenlinnaa varten kaupunginvaltuusto päätti [2]):

oikeuttaa kiinteistölautakunnan ilman huutokauppaa myymään yhdistykselle XIV kaupunginosan korttelissa n:o 511 olevan Linnankoskenkadun tontin n:o 25 1,400,000 markan kauppahinnasta, mikä määrä sai jäädä korottomaksi lainaksi tonttiin otettavaa ensimmäistä kiinnitystä vastaan niin kauaksi aikaa kuin tontilla ylläpidettiin lastenhoitolaitosta, sekä ehdoin, että rakennustyöt aloitettiin viimeistään v. 1939 ja laitos saatettiin täysin valmiiksi kesäkuun 1 p:ään 1941 mennessä; sekä

varata samassa korttelissa olevat Stenbäckinkadun tontit n:ot 28 ja 30 samaan tarkoitukseen siten, että yhdistys sai etuoikeuden 10 vuoden kuluessa 1,500,000 markan yhteisestä kauppahinnasta ilman huutokauppaa mutta muussa suhteessa silloin voimassa olevin myyntiehdoin lunastaa mainitut tontit.

Tontin luovuttamista kauppakorkeakoululle koskevan anomuksen epääminen. Kaupunginvaltuusto epäsi [3]) Korkeamman kauppaopetuksen kannatus oy:n anomuksen XIV kaupunginosan korttelin n:o 465 luovuttamisesta kauppakorkeakoulun paikaksi.

Kiinteän omaisuuden vuokra- ja muuta nautintaoikeutta koskevat kysymykset

Hernesaaren tehdasalueen luovuttaminen Oy. Ford ab:lle. Kiinteistölautakunta oikeutettiin [4]) vuokraamaan Oy. Ford ab. nimiselle yhtiölle tehdaslaitoksen paikaksi Hernesaarelta alueen, jonka suuruus aikanaan voi nousta n. 10,000 m²:iin ehdoin, että:

vuokra-aika on 50 vuotta alkaen tammikuun 1 p:stä 1939, kuitenkin niin, että vuokraaja saa hallintaansa Oy. Tieaine ab:llä vuokralla olevan 400 m²:n suuruisen alueen osan vasta toukokuun 17 p:nä 1940, ellei mainitun yhtiön kanssa saada aikaan sopimusta alueen luovuttamisesta aikaisemmin;

vuokramaksu on koko vuokra-ajalta 20 markkaa m²:ltä vuodessa; sekä

kaupunki sitoutuu rakentamaan vuokra-alueen edustalle laiturin, jonka tulee olla valmiina viimeistään tammikuun 1 p:nä 1940, ja niinikään rakentamaan alueelle rautatieraiteen ja kunnossapitämään sen.

Muihin ehtoihin nähden oli soveltuvissa kohdin noudatettava Vallilan teollisuustontteja vuokrattaessa käytettäviä ehtoja.

Sörnäs ab:n entisen vuokra-alueen vuokralleanto. Sörnäs ab:n entiseen vuokra-alueeseen kuulunut, kaupungin haltuun joutunut [5]) Vallilan kortteli n:o 532 oli Vallilan kaupunginosan uudessa asemakaavaehdotuksessa jaettu kortteleiksi n:ot 532, 532 a ja 532 b, joista ensimmäinen käsitti 11 tehdastonttia ja toinen 4 asuntotonttia ollen viimeinen tarkoitettu yleisen rakennuksen paikaksi. Näistä alueista kiinteistölautakunta oikeutettiin [6]) vuokraamaan korttelissa n:o 532 olevat tehdastontit sellaisin ehdoin,

[1]) Kvsto 20 p. tammik. 23 §. — [2]) S:n 19 p. toukok. 17 §. — [3]) S:n 16 p. kesäk. 16 §. — [4]) S:n 13 p. lokak. 19 §; vrt. tämän kert. s. 190. — [5]) Vrt. tämän kert. s. 59 ja 190. — [6]) Kvsto 13 p. lokak. 11 §.

joita valtuuston huhtikuun 6 p:nä 1920, marraskuun 20 p:nä 1929 ja lokakuun 28 p:nä 1936 tekemien päätösten mukaisesti oli noudatettava n.s. Mäkelän alueen tehdastontteja vuokrattaessa, ja korttelissa n:o 532 olevat asuntotontit niillä ehdoin, joita valtuuston kesäkuun 11 p:nä 1924 tekemän päätöksen mukaisesti oli noudatettava Vallilan kivitalotontteja vuokrattaessa. Lisäksi hyväksyttiin kiinteistölautakunnan toimenpide, jolla se oli vuokrannut korttelissa n:o 532 olevan Teollisuuskadun tontin n:o 20 Pohjoismainen silkkitehdas oy:lle v:n 1967 loppuun vuosivuokrasta, joka syyskuun 27 p:stä 1937 joulukuun 31 p:ään 1947 oli oleva 18,855 markkaa, tammikuun 1 p:stä 1948 joulukuun 31 p:ään 1957 24,970 markkaa ja tammikuun 1 p:stä 1958 joulukuun 31 p:ään 1967 31,140 markkaa.

Erään Herttoniemen alueen vuokralleanto. Kaupunginvaltuusto oikeutti [1]) kiinteistölautakunnan vuokraamaan neiti A. von Wendtille koiratarhaa varten n. 1 ha:n suuruisen alueen uuden Porvoon tien ja Viikin tien risteyksen lähistöltä pohjois-Herttoniemestä 15 vuodeksi huhtikuun 1 p:stä 1937 lukien 500 markan vuosivuokrasta.

Erään Pitäjänmäen alueen vuokralleanto. Kiinteistölautakunta oikeutettiin [2]) vuokraamaan Pitäjänmäeltä Kastor oy:lle sen omistaman Lämmityslaite oy:n sieltä aikaisemmin vuokraamiin alueisiin liitettäväksi karttaan tarkemmin merkitty n. 1,222 m²:n suuruinen alue, jolloin yhdistetyn vuokra-alueen pinta-alaksi kaikkiaan tulisi 4,459 m². Lämmityslaite oy:n aikaisemmat vuokrasopimukset oli tällöin purettava ja mainittu yhdistetty vuokra-alue luovutettava Vallilan tehdastonttien luovutusehtoja soveltaen 30 vuodeksi ja sen jälkeen edelleen 20 vuodeksi. Koko alueen vuokra laskettaisiin samaa yksikköhintaa soveltaen, jolloin alkuvuokra olisi 4 markkaa m²:ltä ja vuokra kohoaisi seuraavana 10-vuotiskautena 5: 50 markkaan ja kolmantena 10-vuotiskautena 7: 30 markkaan m²:ltä; vuosivuokra nousisi tämän mukaisesti ensimmäisenä 10-vuotiskautena 17,835 markkaan, toisena 24,970 markkaan ja kolmantena 32,550 markkaan.

Oy. Autopalatsille vuokratun alueen vuokraehtojen muuttaminen. Kiinteistölautakunta oikeutettiin [3]) muuttamaan Oy. Autopalatsi nimiselle yhtiölle vuokratun [4]) korttelin n:o 215 a alueen vuokrasopimusta siten, että yhtiö 100,000 markan vuotuista lisävuokraa vastaan oikeutettiin sijoittamaan rakennukseensa konttori- ja liikehuoneistoja sekä rakentamaan siihen kolmas kerros, joka oli käytettävä tenniskenttiä ja keilaratoja varten.

Hernesaaren tonttia n:o 6 koskevan vuokrasopimuksen pidentäminen. Kiinteistölautakunta oikeutettiin [5]) Oy. Ikopal ab:n anomuksesta pidentämään sen vuokraoikeus Hernesaaren tonttiin n:o 6 15 vuodella tammikuun 1 p:stä 1942 lukien muuten entisin ehdoin, paitsi että vuosivuokra olisi 53,500 markkaa, jolloin vuokraa kuitenkin perittäisiin ainoastaan 33,500 markkaa vuodessa niin kauan kuin mainitulle saarelle ei ollut rakennettu rautatieraidetta.

Oulunkylän alueryhmän vuokra-alueiden vuokrasuhteet. Kiinteistölautakunta oikeutettiin [6]) harkintansa mukaan pidentämään n.s. Oulunkylän alueryhmän vuokra-alueiden vuokrasuhteet, läntisen ryhmän osalta huhtikuun 1 p:ään 1955 sekä eteläisen ja itäisen ryhmän osalta tammikuun

[1]) Kvsto 17 p. maalisk. 15 §; vrt. tämän kert. s. 275 — [2]) Kvsto 20 p. tammik. 14 §. — [3]) S:n 28 p. huhtik. 11 §. — [4]) Vrt. v:n 1936 kert. s. 20 ja 251. — [5]) Kvsto 16 p. kesäk. 15 §. — [6]) S:n 8 p. jouluk. 15 §.

1 p:ään 1960, määräten vuokra n. 10-kertaiseksi, milloin se oli päätetty ennen maailmansotaa, ja muuten kiinteistölautakunnan lausuttavin ehdoin.

Eräiden Kumpulan tonttien vuokraoikeuksien myynti. Kiinteistölautakunta oikeutettiin [1]) sopiviksi katsomillaan hinnoilla myymään seuraavain kaupungin pakkohuuhtokaupoissa pulavuosina huutamien Kymintien varrella olevien Kumpulan tonttien vuokraoikeudet ynnä tonteilla olevat rakennukset: korttelin n:o 927 tontin n:o 71, korttelin n:o 932 tonttien n:ot 51 ja 57, korttelin n:o 936 tontin n:o 16 ja korttelin n:o 937 tonttien n:ot 31 ja 37.

Sörnäs ab. nimisen yhtiön vuokrasopimusten purkaminen. Sörnäs ab. nimisen yhtiön vuokra-alueisiin kuuluivat kaupungin omistamat Vallilassa olevat tehdaskorttelin n:o 532 alue n:o 6, tehdaskorttelin n:o 272 tontti n:o 20, eräs tehdaskorttelin n:o 271 Isolla Verkkosaarella oleva alue ja Pikku Verkkosaari sekä Sörnäisten niemen ja Verkkosaarten välinen vesialue. Näiden vuokra-alueiden lunastamisesta kaupungille oli käyty neuvotteluja, joiden nojalla kaupunginvaltuusto oikeutti [2]) kaupunginhallituksen laadituttamaan sopimuksen asiassa. Yhtiön edellä mainitut maa-alueet luovutettaisiin takaisin kaupungin hallintaan sitä vastaan, että alueista kaupungin puolesta kannettavista vuokratuloista suoritettaisiin siksi kuin voimassa olevat vuokrasopimukset päättyivät yhtiön osakkeet nyttemmin omistavalle Helsingin osakepankille vuosittain puolet, toisen puolen jäädessä kaupungille. Alueella toimitettaviin katujen ja yleisten paikkain järjestelyihin, paitsi istutusten järjestämiseen, kaupunki olisi oikeutettu saamaan 5 %:n koron, joka maksettaisiin alueiden tuloista ennen pankin kanssa toimitettavaa jakoa. Alueiden käytöstä kaupunki saisi määrätä täysin vapaasti, ollen niitä vuokratessa noudatettava samoja perusteita kuin kaupunki käytti muita samanlaisia alueita vuokratessaan. Kaupungin tai sen laitosten käytettävistä alueista oli vuokra laskettava samojen perusteiden mukaisesti ja jos kaupunki myi tai muuten luovutti jonkun alueosan oli sen vuosivuokraksi laskettava 5 % alueen hinnasta; jos luovutus oli vastikkeeton oli hinta määrättävä toimitettavan arvion perusteella. Mitä Sörnäisten niemen ja Verkkosaarten väliseen vesialueeseen tulee, niin se luovutettaisiin kaupungille korvauksetta, eikä siitä mahdollisesti saatavia tuloja eikä sen kunnostamiseen kiinnitettyjä pääomia lainkaan otettaisi huomioon.

Alueen varaaminen sähkölaitoksen tarpeisiin. Kaupunginvaltuusto päätti [3]), että kiinteistötoimiston asemakaavaosaston laatimassa alustavassa asemakaavaehdotuksessa n:olla 216 a merkitystä Malminrinteen, Fredrikinkadun, Runeberginkadun ja Salomonkadun jatkeen rajoittamasta korttelista varataan Malminrinteen puoleinen osa laadittuun piirustukseen tarkemmin merkittyä rajaa myöden sähkölaitoksen tarpeita varten. Samalla valtuusto päätti, että muukin osa mainitusta korttelista varataan kaupungin tarpeisiin sekä että tämän korttelin osan käytöstä ei päätetä ilman että teknillisten laitosten hallitukselle on varattu tilaisuus antaa lausuntonsa asiasta.

Temppeliaukion kirkko. Kaupunginvaltuusto päätti [4]) hyväksyä kirkkovaltuuston hyväksymät luonnospiirustukset Temppeliaukion kirkkoa varten;

---

[1]) Kvsto14 p. huhtik. 11 §. — [2]) S:n 17 p. maalisk. 9 §; ks. myös tämän kert. s. 57 ja 190. — [3]) Kvsto 10 p. helmik. 34 §. — [4]) S:n 17 p. maalisk. 11 §; vrt. myös v:n 1936 kert. s. 20.

vahvistaa kirkkotontin pinta-alan 4,975 m²:ksi ja sen lopullisen muodon esitettyjen luonnospiirustusten mukaiseksi;

huomauttaa kirkon rakennuslautakunnalle, ettei luonnospiirustuksiin sisältyvä suunnitelma kirkkotontin ulkopuolisen alueen järjestelystä millään tavoin sitonut kaupunkia ja että lopulliset pääpiirustukset oli jätettävä valtuuston vahvistettaviksi viimeistään marraskuun 1 p:ään mennessä; sekä

kehoittaa kiinteistölautakuntaa laadituttamaan kirkkotonttia koskevan asemakaavan muutosehdotuksen [1]) ja suunnitelman aukion muun osan järjestämisestä puistoksi.

Sittemmin valtuusto hyväksyi [2]) edellä mainittujen luonnospiirustusten mukaisesti ja noudattaen tontin rakentamisen suhteen vahvistettuja määräyksiä [3]) laaditut kirkon pääpiirustukset ehdoin, ettei niissä esiintyviä tornihuoneita saanut käyttää asuntotarkoituksiin.

Ulkosalla tapahtuva kukkakauppa. Kaupunginvaltuusto hyväksyi [4]) kiinteistölautakunnan toimenpiteen sallia myydä viljelemättömien kukkien lisäksi myöskin halvempia puutarhakukkia ylioppilastalon aukiolla olevissa kukkain myyntipaikoissa sekä päätti lisätä vahvistettujen, kioskeissa ja niihin verrattavissa myyntipaikoissa sekä ulkosalla kaupungin alueella harjoitettavaa kauppaa ja muuta samantapaista ansiotoimintaa koskevien määräysten 4 §:ään säännöksen [5]) myöskin halvempien puutarhakukkien myynnin harjoittamisesta muualla kuin toreilla ja hautausmaiden lähistöllä kiinteistölautakunnan kussakin yksityistapauksessa antaman luvan nojalla.

Makkarainmyynti kaupungin kaduilla. Makkarainmyyntipaikkain vuokraajille oli anottu oikeutta pitää mainitut myyntipaikkansa joko huutokaupan tai muun arvioinnin nojalla määrätystä vuokrasta jatkuvasti hallussaan siksi kuin vuokrasuhde joko vuokralleantajan tai vuokraajan irtisanomisen perusteella purkautui, ollen irtisanomisaika yleensä määrättävä kolmeksi kuukaudeksi, sekä että päivittäistä myyntiaikaa pidennettäisiin yhdellä tunnilla. Tällöin kaupunginvaltuusto päätti [6]) evätä makkarainmyyntipaikkain vuokraustavan muuttamista koskevan anomuksen osan mutta tehdä kioskeissa ja niihin verrattavissa myyntipaikoissa sekä ulkosalla kaupungin alueella harjoitettavaa kauppaa ja muuta sentapaista ansiotoimintaa koskeviin määräyksiin [7]) edellä mainitun, myyntiajan pidentämistä tarkoittavan muutoksen.

Rautatieaseman sanomalehtilaiturille johtavan tien korvaukseton käyttöoikeus. Valtionrautateille myönnettiin [8]) korvaukseton käyttöoikeus postin kuljetukseen edelleenkin tarvittavan valtionrautateiden hallintorakennuksen pohjoispuolitse kaupungin rautatieaseman sanomalehtilaiturille rakennetun tien alueeseen toistaiseksi ja siksi kuin alueen omistusoikeuden luovutus valtionrautateille tulevien aluevaihtojen yhteydessä voitiin ottaa käsiteltäväksi.

Oy. Alkoholiliike ab:n omistaman Salmisaaren tontin raidejärjestely. Kaupunginvaltuusto hyväksyi [9]) Oy. Alkoholiliike ab:n anomuksen saada rakentaa kolme normaalilevyistä pistoraidetta Salmisaaressa omistamalleen tontille Lauttasaarenkadun yli ehdoin, että:

---

[1]) Vrt. tämän kert. s. 67. — [2]) Kvsto 17 p. marrask. 15 §. — [3]) Vrt. v:n 1936 kert. s. 20. — [4]) Kvsto 25 p. elok. 20 §. — [5]) Ks. Kunnall. asetuskok. s. 21. — [6]) Kvsto 27 p. lokak. 12 §. — [7]) Ks. Kunnall. asetuskok. s. 55. — [8]) Kvsto 16 p. kesäk. 14 §; vrt. myös v:n 1935 kert. s. 95. — [9]) Kvsto 17 p. marrask. 17 §.

raiteet rakennetaan yhtiön toimesta juuri laaditun, sopimukseen oheistettavan suunnitelman mukaisesti;

yhtiö teettää ja kunnossapitää kustannuksellaan pistoraiteet sekä kaikki vastedes välttämättömät ja kaupungin viranomaisten päättämät raiteiden paikan ja korkeusaseman muutokset;

yhtiö hankkii raidesuunnitelmalle valtionrautateiden hyväksymisen;

yhtiö noudattaa valtionrautateiden ja kaupungin nykyisiä tai vastedes annettavia määräyksiä alueella tapahtuvasta liikenteestä, jolloin on otettava huomioon, että vaunujen järjestelyn pistoraiteilla on tapahduttava tonttialueella sekä että rautatieliikennettä varten on vahvistettava kaupungin viranomaisten hyväksymä aikataulu, minkä mukaan liikenne rajoitetaan tapahtuvaksi niinä vuorokauden aikoina, jolloin katuliikenne on vähäistä, huomioonottaen myöskin Lauttasaaren sillan avaamisajat;

katumaalla olevien raiteiden sakkopaalut sijoitetaan tonttirajan sisäpuolelle; sekä

yhtiön tulee kuuden kuukauden kuluessa irtisanomisesta poistaa kyseiset raiteet ja panettaa kadunpäällystys rakennustoimiston hyväksyttävään kuntoon.

Samalla valtuusto hyväksyi laaditun suunnitelman edellä mainitun järjestelyn tarpeellisiksi tekemien suojakorokkeiden rakentamisesta läheisille kaduille sekä antoi kaupunginhallitukselle tehtäväksi laatia yhtiön kanssa päätöksestä aiheutuvan sopimuksen, johon myöskin oli sisällytettävä vahvistettujen säännösten mukaiset määräykset raiteiden käyttämisestä, puhtaanapidosta ja vartioinnista.

Asemakaavakysymykset

Kaupunginvaltuuston v. 1936 päättämien asemakaavanmuutosten vahvistaminen. Sisäasiainministeriö vahvisti seuraavina päivinä alla mainittujen alueiden asemakaavanmuutoksia [1]) koskevat päätökset [2]): marraskuun 10 p:nä 1936 XIII kaupunginosan korttelissa n:o 448 olevan Apollonkadun tontin n:o 11 [3]); marraskuun 14 p:nä 1936 VI kaupunginosan korttelissa n:o 231 olevan Merikadun tontin n:o 21 [3]); marraskuun 16 p:nä 1936 III kaupunginosan korttelin n:o 195 ja XIV kaupunginosan korttelissa n:o 517 olevan Stenbäckinkadun tontin n:o 16 [3]); marraskuun 17 p:nä 1936 III kaupunginosan korttelissa n:o 51 olevien Ludviginkadun tonttien n:ot 1 ja 4 ja VII kaupunginosan korttelissa n:o 105 olevan Kasarmikadun tontin n:o 19 [3]); marraskuun 25 p:nä 1936 XI kaupunginosan korttelissa n:o 335 olevan Franzéninkadun tontin n:o 22 ja saman kaupunginosan korttelissa n:o 343 olevan Helsinginkadun tontin n:o 2 [3]); joulukuun 16 p:nä 1936 II kaupunginosan korttelissa n:o 33 olevan Aleksanterinkadun tontin n:o 11 [3]) ja XIII kaupunginosan korttelin n:o 416 [4]); joulukuun 17 p:nä 1936 I kaupunginosan korttelissa n:o 45 olevien Unioninkadun tonttien n:ot 2 ja 3 [4]); joulukuun 18 p:nä 1936 X kaupunginosan tehdaskorttelin n:o 296 a ja sen ympäristön [4]); tammikuun 19 p:nä 1937 VI kaupunginosan korttelissa n:o 123 olevan Pursimiehenkadun tontin n:o 24 ja XIV kaupunginosan korttelissa n:o 464 olevan Pohj. Hesperiankadun tontin n:o 19 [5]); sekä tammikuun 20 p:nä 1937 I kaupunginosan korttelissa n:o 45 olevan Liisankadun tontin n:o 1 [5]).

[1]) Ks. Kunnall. asetuskok. v:lta 1936 s. 250—255 ja v. 1937 s. 210 ja 211. — [2]) Ks. v:n 1936 kert. s. 4—6 ja 9—12. — [3]) Kvsto 20 p. tammik. 1 §. — [4]) S:n 10 p. helmik. 4 §. — [5]) S:n 3 p. maalisk. 7 §.

Reijolan alueen asemakaava. Kaupunginvaltuusto hyväksyi [1]) asutusalueeksi tarkoitetun XVI kaupunginosan eli n.s. Reijolan alueen asemakaavan kiinteistölautakunnan laadituttaman asemakaavapiirroksen n:o 1,608 mukaisesti ynnä siihen liittyvän viemärisuunnitelman. Sisäasiainministeriö vahvisti maaliskuun 31 p:nä päätöksen [2]).

Toukolantien, Kumpulantien ja Vanhankaupungin selän välisen alueen asemakaavan vahvistaminen. Kaupunginvaltuusto hyväksyi [3]) kiinteistölautakunnan kaupunginhallituksen kehoituksesta [4]) laadituttaman Toukolantien, Kumpulantien ja Vanhankaupungin selän välisen alueen etupäässä sen aikaisempiin jaoituskaavoihin perustuvan asemakaavaehdotuksen n:o 1,708 tarpeellisine viemärisuunnitelmineen, ollen tämä alue ehdotukseen merkitty XXIII kaupunginosaksi. Samalla määrättiin, että alueella olevien asuntotonttien suhteen sovelletaan vuokrausmenettelyä mutta teollisuustonttien suhteen ratkaistaan kussakin yksityistapauksessa, myydäänkö vain vuokrataanko ne. Päätös alistettiin valtioneuvoston tutkittavaksi ja vahvistettavaksi.

Käpylän alueen asemakaavan vahvistaminen. Kaupunginvaltuusto hyväksyi [5]) koko XXV kaupunginosaa eli n.s. Käpylän aluetta varten asemakaavan kiinteistölautakunnan laadituttaman piirroksen n:o 1,639 mukaisesti sekä siihen liittyvän viemärisuunnitelman alistaen päätöksensä valtioneuvoston tutkittavaksi ja vahvistettavaksi. Asemakaava perustui pääasiallisesti aikaisemmin vahvistettuihin alueen jaoituskaavoihin, mutta asemakaavamääräyksillä oli tarkalleen määritelty rakennuksen laatu niillä tonteilla, joille oli merkitty rakennusrajat; useampikerroksisia kivitaloja varten varatuille kortteleille oli tonttijako ja rakennusrajat merkitty vain siellä, missä jo oli rakennuksia, ja muualla oli vain vahvistettu korttelirajat, samoin oli tehty siellä, missä kaksikerroksisia puutaloja oli rakennettu yhtenäisesti koko kortteliin ilman tonttijakoa. Kortteleille n:ot 839—841, jotka myös oli tarkoitettu rakennettaviksi yhtenäisesti koko kortteli kerrallaan, oli asemakaavaan merkitty vain ulkoiset rakennusrajat, ja muuten oli asemakaavamääräyksillä säännöstelty sekä rakennuksen maksimilaajuus korttelissa että myöskin rakennusten laatu. Samalla valtuusto päätti, että alueella olevien tonttien luovutusmuotona toistaiseksi käytetään entistä vuokrausmenetelmää. Sisäasiainministeriö vahvisti huhtikuun 1 p:nä uuden asemakaavan hyväksymistä tarkoittavan päätöksen osan [6]).

XVIII kaupunginosan korttelin n:o 604 asemakaavaehdotus hyväksyttiin [7]) kiinteistölautakunnan laadituttaman piirroksen n:o 1,781 mukaan.

Uuden omakotialueen järjestämistä koskeva vtn Modeenin y.m. aloite lähetettiin [8]) kaupunginhallituksen valmisteltavaksi.

Kaupunginvaltuuston kertomusvuonna päättämät asemakaavanmuutokset. Kaupungin sekä valtion, Oy. Nääs ab:n ja Lokal ab. Östra Henriksgatan 13:n välillä tehtyjen aluevaihtosopimusten [9]) perusteella kiinteistölautakunta laadituttí *rautatien keskusasema-aluetta sekä kortteleita n:ot 39 b, 96, 99 ja 103* koskevan asemakaavan muutosehdotuksen, johon oli otettu asemakaavamääräys m.m. siitä, että korttelissa n:o 96 Kaivokadun tonteilla n:ot 6 ja 8 katurakennuksen korkeus oli laskettava 15 m:n levyisen ja ton-

[1]) Kvsto 20 p. tammik. 7 §; vrt. myös v:n 1935 kert. s. 67 §. — [2]) Kvsto 28 p. huhtik. 5 §; ks. myös Kunnall. asetuskok. s. 215. — [3]) Kvsto 25 p. elok. 18 §. — [4]) Vrt. v:n 1936 kert. s. 117. — [5]) Kvsto 10 p. helmik. 14 §. — [6]) S:n 28 p. huhtik. 5 §; ks. myös Kunnall. asetuskok. s. 215. — [7]) Kvsto 8 p. jouluk. 22 §. — [8]) S:n 19 p. toukok. 33 §. — [9]) Ks. v:n 1935 kert. s. 12 ja v:n 1936 kert. s. 5.

tilla n:o 10 Kaivokadun puolella 20 m:n levyisen kadun mukaan, jotta tontinomistajat eivät ilman lisäkorvausta olisi oikeutettuja rakentamaan talojaan kadun leventämisen johdosta entistä korkeammiksi; korttelin n:o 99 tonttien kattolistakorkeus oli vahvistettu valtuuston aikaisemman päätöksen [1]) mukaiseksi. Ehdotusta muutettiin myöhemmin lisäämällä siihen asemakaavamääräys, jonka mukaan postitalon länsipuolella olevan katumaan alle saatiin valtion ja kaupungin välisen tilusvaihtosopimuksen edellyttämällä tavoin rakentaa kellareita ja poistamalla alkuperäisessä ehdotuksessa Kaivokadulle merkitty puurivi, sekä täydennettiin sitä tehtyjen huomautusten johdosta merkitsemällä siihen liikennealueella oleva yleinen viemäri ja postin kuormauslaiturille johtava tie, joka kuitenkin toistaiseksi jätettiin vahvistettavan rajan ulkopuolelle. Ehdotukseen liittyi korttelia n:o 103 koskeva tonttijakokartta. Kaupunginvaltuusto hyväksyi [2]) rautatien keskusasema-aluetta sekä kortteleita n:ot 39 b, 96, 99 ja 103 koskevan, n:olla 1,710 merkityn asemakaavan muutosehdotuksen sekä korttelia n:o 103 koskevan uuden tonttijaon alistaen päätöksensä valtioneuvoston tutkittavaksi ja vahvistettavaksi.

It. Teatterikujan pitämistä avoimena liikenneväylänä koskevassa korkeimman oikeuden tuomiossa oli hylätty kaupungin vaatimus liikennettä estävän aidan poistamisesta kadulta sillä perusteella, ettei liikenneväylän aluetta vielä ollut järjestetty kaduksi. Tämän johdosta kiinteistölautakunta laadituttı n:olla 1,397 merkityn asemakaavan muutosehdotuksen, jossa kyseinen 11 m:n levyinen katu oli merkitty katumaaksi sekä entinen *kortteli n:o 39 a* jaettu kortteleiksi n:ot 39 a ja 39 c, asemakaavapiirrokseen liittyi tarpeellinen tonttijakokartta. Valtuusto hyväksyi [3]) kyseisen muutosehdotuksen ja sisäasiainministeriö vahvisti päätöksen elokuun 13 p:nä [4]).

Valtuuston suostuttua [5]) opetusministeriön anomukseen I kaupunginosan korttelin n:o 44 halki rakennettavan Puutarhakadun jatkeen luovuttamisesta yksinomaan jalankulkuliikennettä varten ehdoin, että valtio luovutti samasta korttelista Liisankadun leventämistä varten 6 m:n levyisen kaistaleen ja suostui vahvistamaan rakennusrajat kortteleille n:ot 42 ja 44 6 m:n päähän Unioninkadun puoleisesta tonttirajasta, kiinteistölautakunta laadituttı tästä johtuvan asemakaavan ja tonttijaon muutosehdotuksen n:o 1,702, johon liittyvissä asemakaavamääräyksissä määrättiin, että Liisankadun varrella olevien korttelin n:o 45 tonttien rakennuskorkeus oli laskettava silloisen 18 m:n katuleveyden mukaisesti. Valtuusto hyväksyi [6]) edellä selostetun *kortteleita n:ot 42, 44 ja 45* koskevan asemakaavan muutosehdotuksen sekä siihen liittyvän kortteleita n:ot 42 ja 44 koskevan tonttijaonmuutoksen ja sisäasiainministeriö vahvisti kesäkuun 28 p:nä tämän päätöksen [7]).

Valtuuston päätettyä määrätyin edellytyksin myydä valtiolle I kaupunginosan *korttelissa n:o 45* olevat Siltavuorenpenkereen tontit n:ot 1, 2 ja 3[8]) kiinteistölautakunta laadituttı tarpeellisen asemakaavan muutosehdotuksen n:o 1,757, jossa kyseiset tontit oli yhdistetty Siltavuorenpenkereen tontiksi n:o 12, ollen piirustukseen merkitty rakennusrajat sekä liitetty kattolistatasoa ja tontin alaista viemärijohtotunnelia koskeva asemakaavamääräys ynnä tarpeellinen tonttijakokartta. Valtuusto hyväksyi [9]) ehdotuk-

[1]) Ks. v:n 1936 kert. s. 5. — [2]) Kvsto 17 p. marrask. 19 §. — [3]) S:n 16 p. kesäk. 10 §. — [4]) S:n 15 p. syysk. 2 §; ks. myös Kunnall. asetuskok. s. 219. — [5]) Ks. v:n 1935 kert. s. 12. — [6]) Kvsto 3 p. maalisk. 14 §. — [7]) S:n 25 p. elok. 5 §; ks. myös Kunnall. asetuskok. s. 219. — [8]) Vrt. v:n 1936 kert. s. 16. — [9]) Kvsto 6 p. lokak. 7 §.

sen ja sisäasiainministeriö vahvisti marraskuun 22 p:nä tämän päätöksen [1]).

Esplanaadi 14 oy. oli anonut saada käyttää liikehuoneistona [2]) III kaupunginosan *korttelissa n:o 49* oleville Kasarmikadun tonteille n:ot 2 ja 4 rakennetun talonsa ullakkokerroksen n. 49 m²:n suuruista osaa, johon sisältyi talon ilmanvaihtolaitetta varten aikaisemmin varattu n. 3.5 m:n pituinen osa. Mainitun yhtiön jätettyä kaupunginkansliaan sitoumuksen 23,000 markan korvaussumman suorittamisesta kaupunginkassaan tästä johtuvan asemakaavanmuutoksen tultua vahvistetuksi valtuusto hyväksyi [3]) kyseistä tonttia koskevan kiinteistölautakunnan laadituttaman asemakaavan muutosehdotuksen n:o 1,761. Sisäasiainministeriö vahvisti marraskuun 15 p:nä päätöksen [4]).

Helsingin puhelinyhdistyksen anottua oikeutta sijoittaa III kaupunginosan *korttelissa n:o 52* omistamalleen Kasarmikadun tontille n:o 9 rakennetun talon kattolistan tasoon + 37.9 m eli 1.5 m rakennusjärjestyksen sallimaa kattolistatasoa korkeammaksi, kiinteistölautakunta tämän mukaisesti laadituttі n:olla 1,704 merkityn asemakaavan muutosehdotuksen, johon sisältyvässä asemakaavamääräyksessä mainittu kattolistakorkeus vahvistetaan. Yhdistys oli jättänyt kaupunginkansliaan sitoumuksen 20,000 markaksi arvioidun korvauksen suorittamisesta mainitusta oikeudesta kaupungille heti kyseisen muutosehdotuksen tultua vahvistetuksi. Valtuusto hyväksyi [5]) muutosehdotuksen ja sisäasiainministeriö vahvisti maaliskuun 3 p:nä päätöksen [6]).

Siihen katsoen, että katumaata varten tarvittiin pieni kaistale IV kaupunginosan *korttelissa n:o 169* olevasta Lapinlahdenkadun tontista n:o 14, asiasta laadittiin n:olla 1,723 merkitty sitä sekä eräitä muita tontteja koskeva asemakaavan muutosehdotus sekä myöhemmin ainoastaan tonttia n:o 14 koskeva asemakaavan muutosehdotus n:o 1,737, jossa puheena olevasta tontista oli erotettu 46 m²:n suuruinen kaistale katumaaksi. Valtuusto hyväksyi [7]) jälkimmäisen ehdotuksen ja sisäasiainministeriö vahvisti elokuun 17 p:nä tämän päätöksen [8]).

Ab. P. Sinebrychoff nimisen yhtiön, joka entisestä tonttijaosta poiketen aikoi rakentaa V kaupunginosan *korttelissa n:o 84 a* omistamilleen tonteille n:ot 34, 32 b, 39 ja 41 ainoastaan kaksi lamellitaloa, anottua tästä johtuvaa mainitun korttelin tonttijaon muuttamista kiinteistölautakunta laadituttі n:olla 1,706 merkityn asemakaavan muutosehdotuksen siihen liittyvine tonttijakokarttoineen, joissa kyseiset neljä tonttia yhdistettäisiin kahdeksi tontiksi sekä jätettäisiin valosuhteiden parantamiseksi niille suunnitellun keskimmäisen lamellitalon keskiosa rakentamatta. Valtuusto hyväksyi [9]) muutosehdotuksen ja sisäasiainministeriö vahvisti maaliskuun 4 p:nä päätöksen [10]).

Koska valtio sen ja kaupungin välisessä n.s. suuressa tilusvaihdossa oli sitoutunut [11]) edelleen pitämään VII kaupunginosassa omistamansa *korttelin n:o 133* itäosan rakentamatta, mutta tämän mukaista merkintää ei vielä

---

[1]) Kvsto 8 p. jouluk. 3 §; ks. myös Kunnall. asetuskok. s. 224. — [2]) Vrt. v:n 1936 kert. s. 12. — [3]) Kvsto 6 p. lokak. 6 §. — [4]) S:n 8 p. jouluk. 3 §; ks. myös Kunnall. asetuskok. s. 222. — [5]) Kvsto 20 p. tammik. 13 §. — [6]) S:n 14 p. huhtik. 3 §; ks. myös Kunnall. asetuskok. s. 212. — [7]) Kvsto 19 p. toukok. 16 §. — [8]) S:n 15 p. syysk. 2 §; ks. myös Kunnall. asetuskok. s. 221. — [9]) Kvsto 20 p. tammik. 12 §. — [10]) S:n 14 p. huhtik. 3 §; ks. myös Kunnall. asetuskok. s. 213. — [11]) Vrt. v:n 1927 kert. s. 22.

ollut vahvistettu voimassa olevaan asemakaavaan, kiinteistölautakunta laadituttі tämän mukaisen asemakaavan muutosehdotuksen n:o 1,703, jossa korttelille n:o 133 vahvistettiin sellaiset rakennusrajat, että sen itäosa jäi puistoksi, minkä lisäksi korttelin kaikille sivuille oli jätetty istutetut etupihat; edelleen ehdotukseen sisältyi määräys, ettei etupihoja saanut laskea katujen leveyteen kuuluviksi niiden varrella olevien tonttien rakennuskorkeutta määrättäessä, määräykset korttelissa n:o 134 olevan Tehtaankadun tontin n:o 8 ynnä korttelissa n:o 136 olevien Raatimiehenkadun tontin n:o 3 b ja Tehtaankadun tontin n:o 4 rakennuskorkeuksista sekä määräys siitä, että korttelia n:o 133 oli käytettävä sairaalatarkoituksiin. Valtuusto hyväksyi [1]) edellä selostetun korttelin n:o 133 asemakaavaa ynnä eräitä sen viereisien, kortteleissa n:ot 100 b, 102, 127, 134 ja 136 olevien tonttien asemakaavamääräyksiä koskevan asemakaavapiirroksen sekä alisti päätöksensä valtioneuvoston tutkittavaksi ja vahvistettavaksi.

Saatuaan rakennushallitukselta ja lääkintöhallitukselta lausunnot asiasta sisäasiainministeriö lähetti asiakirjat takaisin valtuustolle selityksen antamiseksi eräiden esitettyjen muistutusten ja vastaväitteiden johdosta. Rakennushallitus alisti ministeriön harkintaan, olisiko ehdotukseen sisältyvä asemakaavamääräys korttelin n:o 133 käyttämisestä yksinomaan sairaalatarkoituksiin jätettävä kokonaan vahvistamatta. Lääkintöhallitus yhtyi edelliseen sekä katsoi lisäksi, että ainoa katu, jolla kauneusnäkökohdat ehkä vaatisivat asemakaavaehdotuksen edellyttämiä etupihoja, oli korttelin Vuorimiehenkadun puoleinen sivusta, mutta olisi kaupungin näistäkin etupihoista suoritettava valtiolle kohtuullinen korvaus; määräyksestä korttelin itäisen osan jättämisestä rakentamatta ja säilyttämisestä puistona, se huomautti, että tästä oli marraskuun 19 p:nä 1927 annettu laki, joten tässäkään suhteessa ei tarvittu asemakaavanmuutosta, jonka se näin ollen ehdotti jätettäväksi kokonaisuudessaan vahvistamatta.

Annettavassa lausunnossaan kaupunginvaltuusto päätti [2]) esittää ministeriölle, että lääkintöhallituksen huomautukset jätettäisiin varteen ottamatta, huomioiden etupihain suhteen, että ne vain korottivat tontin arvoa jääden etupihoiksi merkitty kortteliala luonnollisesti edelleen valtion omaksi, sekä korttelin itäosan järjestelyn suhteen, että tämän kortteliosan rakentamatta jättämisestä annettu laki aiheuttaa juuri sen, että asemakaavaan on tehtävä tämän mukainen merkintä, sillä asemakaavan tulee olla yhdenmukainen voimassa olevien tosiseikkain kanssa. Rakennushallituksen huomautus asemakaavamääräyksen muuttamisesta otettaisiin huomioon kiinteistölautakunnan esittämällä tavalla, että korttelia n:o 133 oli käytettävä vain yleisiä rakennuksia varten. Näin ollen asemakaavanmuutos esitettiin vahvistettavaksi kiinteistölautakunnan viimeksi mainitun seikan johdosta laadituttaman uuden asemakaavapiirustuksen n:o 1,703 A mukaisesti.

Sisäasiainministeriö vahvisti elokuun 25 p:nä kyseisen asemakaavanmuutoksen [3]).

Saatuaan oikeuden myydä Stiftelsen svenska samskolan i Helsingfors nimiselle säätiölle VII kaupunginosan *korttelissa n:o 183* olevat Laivurinkadun tontit n:ot 1 ja 3 [4]) kiinteistölautakunta laadituttі mainittuja tontteja

[1]) Kvsto 20 p. tammik. 9 §. — [2]) S:n 19 p. toukok. 14 §. — [3]) S:n 15 p. syysk. 2 §; ks. myös Kunnall. asetuskok. s. 221. — [4]) Ks. v:n 1936 kert. s. 17.

koskevan asemakaavan ja tonttijaon muutosehdotuksen n:o 1,709. Siinä mainitut tontit oli yhdistetty Laivurinkadun tontiksi n:o 3 a ja liitetty siihen lisäksi korttelin eteläosassa olevan kujan läntinen osa. Yhdistetylle tontille oli edelleen merkitty rakennusrajat ja määrätty ehdotukseen liittyvissä asemakaavamääräyksissä kyseinen tontti koulutontiksi, jolle ei saanut rakentaa muita asuinhuoneistoja, kuin mitkä olivat rakennuksen hoitohenkilökunnalle tarpeellisia. Vielä oli ehdotuksessa tontille myönnetty julkisivuoikeus Merikadun tonttia n:o 20 vastaan ja samalla merkitty rakennusrajat tonteille n:ot 18 ja 20. Valtuusto hyväksyi [1]) asemakaavanynnä siihen liittyvän tonttijaonmuutoksen ja sisäasiainministeriö vahvisti huhtikuun 14 p:nä tämän päätöksen [2]).

M.m. VIII kaupunginosan *korttelia n:o 141* koskevan valtion ja kaupungin välisen tilusvaihtosopimuksen [3]) allekirjoittamisen jälkeen kiinteistölautakunta laadituttі tästä johtuvan mainitun korttelin asemakaavan ja tonttijaon muutosehdotuksen n:o 1,721, johon oli merkitty poistettava ja uusi kortteliraja, sekä asemakaavamääräyksissä säädetty, että korttelia sai käyttää ainoastaan puolustuslaitoksen tarpeisiin ja että sen A:lla merkitty osa oli säilytettävä vesialueena, jota ei saanut täyttää. Kaupunginvaltuusto hyväksyi [4]) muutosehdotuksen alistaen päätöksensä valtioneuvoston tutkittavaksi ja vahvistettavaksi.

Jotta Maakauppiaitten oy:lle ja Kauppiaitten keskuskunnalle myytävää [5]) VIII kaupunginosan *makasiinikorttelia n:o 150* voitaisiin käyttää ostajain toivomusten mukaisesti kiinteistölautakunta laadituttі n:olla 1,739 merkityn mainitun korttelin asemakaavapiirustuksen, johon sisältyvien asemakaavamääräysten mukaisesti kortteli oli oleva makasiinikortteli, johon saatiin sisustaa myöskin konttori- ja työhuoneita, korttelin keskiosaan oli jätettävä tarpeeksi suuri valopiha, korttelin läntisen pään Satamakatua vastaan saisi rakentaa 7-kerroksiseksi muun osan jäädessä 5-kerroksiseksi sekä ajoporttien sijoittaminen Kruunuvuorenkadun puolelle oli kiellettävä. Valtuusto hyväksyi [6]) edellä mainitun asemakaavan muutosehdotuksen ja sisäasiainministeriö vahvisti marraskuun 15 p:nä päätöksen [7]).

Sen jälkeen kun IX kaupunginosan *korttelissa n:o 203* olevan It. Puistotien tontin n:o 8 c omistajan, vuorineuvos L. Baumgartnerin, puolesta oli anottu saada rakentaa tontille suunnitellut autosuoja ja portinvartijan asunto merkittyjen rakennusrajain ulkopuolelle, kiinteistölautakunta tämän mukaisesti laadituttі n:olla 1,695 merkityn asemakaavan muutosehdotuksen, johon tarpeelliset asemakaavamääräykset oli merkitty. Valtuusto hyväksyi [8]) muutosehdotuksen ja sisäasiainministeriö vahvisti maaliskuun 4 p:nä päätöksen [9]).

Amerikan yhdysvaltain lähetystö, joka suunnitteli uutta lähetystötaloa IX kaupunginosan *korttelissa n:o 204* olevalle It. Puistotien tontille n:o 21, oli anonut oikeutta saada vähäisessä määrin poiketa rakennusjärjestyksen 48 §:n määräyksistä, jotka koskivat rakennuksen etäisyyttä tontin rajoista, mihin naapuritonttien omistajat olivat antaneet suostumuksensa. Kiinteistölautakunnan laadituttua anomuksen mukaisen n:olla 1,787 merkityn

[1]) Kvsto 3 p. maalisk. 13 §. — [2]) S:n 19 p. toukok. 4 §; ks. myös Kunnall. asetuskok. s. 217. — [3]) Vrt. v:n 1935 kert. s. 11. — [4]) Kvsto 28 p. huhtik. 9 §. — [5]) Vrt. tämän kert. s. 54. — [6]) Kvsto 25 p. elok. 16 §. — [7]) S:n 8 p. jouluk. 3 §; ks. myös Kunnall. asetuskok. s. 223. — [8]) Kvsto 20 p. tammik. 8 §. — [9]) S:n 14 p. huhtik. 3 §; ks. myös Kunnall. asetuskok. s. 213.

asemakaavan muutosehdotuksen valtuusto hyväksyi [1]) sen alistaen päätöksensä valtioneuvoston tutkittavaksi ja vahvistettavaksi.

X kaupunginosan *tehdaskorttelin n:o 274* tonttijaon jäätyä vahvistamatta sen asemakaavanmuutoksen [2]) yhteydessä, kiinteistölautakunta laadituttı korttelia koskevan tonttijakokartan, jossa korttelin käsittävä tontti oli merkitty Työpajankadun tontiksi n:o 2. Valtuusto hyväksyi [3]) muutosehdotuksen ja sisäasiainministeriö vahvisti elokuun 17 p:nä sen päätöksen [4]).

Päätettyään luovuttaa rakennustoimiston katurakennusosaston putkivaraston tarpeisiin käytettäväksi X kaupunginosan *korttelissa n:o 283* olevasta Sörnäisten rantatien tontista n:o 4 1,064.4 m²:n suuruisen osan kiinteistölautakunta laadituttı ehdotuksen mainitun korttelin tonttijaon muuttamisesta siten, että tontista n:o 4 luovutettava osa liitettäisiin viereiseen tonttiin n:o 6. Valtuusto hyväksyi [5]) tonttijaonmuutoksen ja sisäasiainministeriö vahvisti marraskuun 20 p:nä tämän päätöksen [6]).

Asunto-oy. Helsingin Helmi oli anonut saada sijoittaa XI kaupunginosan *korttelissa n:o 343* olevalle Helsinginkadun tontille n:o 4 rakennettavan uudisrakennuksensa Pengerkadun puoleisen kattolistan samaan tasoon kuin Helsinginkadun puolella eli + 41.81 m yli 0-tason sitoutuen yhtiö vastikkeena rakentamaan sivustarakennuksen ainoastaan kaksikerroksiseksi eli tasoon + 27.00 m yli 0-tason. Kiinteistölautakunnan tällöin laadittua asemakaavan muutosehdotuksen n:o 1,717, johon oli merkitty kattolistaoikeus ja määräys sivustarakennuksen alennetusta korkeudesta ja yhtiön jätettyä kaupunginkansliaan sitoumuksen 52,500 markan suuruisen korvausmäärän suorittamisesta kaupungille heti muutosehdotuksen tultua vahvistetuksi valtuusto hyväksyi [7]) puheena olevan asemakaavan muutosehdotuksen. Sisäasiainministeriö vahvisti kesäkuun 10 p:nä valtuuston päätöksen [8]).

Koska katsottiin olevan syytä järjestää uudelleen XII kaupunginosan *korttelissa n:o 350* olevain myytävien Kaarlenkadun tontin n:o 19 ja Fleminginkadun tontin n:o 20 rakennusrajat sekä määrätä niille rakennettavien talojen kattolistakorkeudet, kiinteistölautakunta laadituttı kyseisiä tontteja koskevan n:olla 1,776 merkityn asemakaavan muutosehdotuksen, jonka valtuusto hyväksyi [9]) alistaen päätöksensä valtioneuvoston tutkittavaksi ja vahvistettavaksi.

Kun v:n 1938 tontinmyyntiluetteloon otettavien XII kaupunginosan *kortteleissa n:ot 387 ja 388* olevien myymättömien tonttien rakennusrajat eivät enää vastanneet ajan vaatimuksia, kiinteistölautakunta laadituttı niitä koskevan asemakaavan muutosehdotuksen n:o 1,785 asianmukaisine tonttijakokarttoineen; ehdotuksessa oli tonteille suunniteltu 3—4-kerroksisia lamellirakennuksia ja pihamaille istutuksia sekä muutettu korttelin n:o 387 tontit n:ot 5 ja 7 istutuksiksi. Valtuusto hyväksyi [10]) mainitut asemakaavan ja tonttijaon muutosehdotukset alistaen päätöksensä valtioneuvoston tutkittavaksi ja vahvistettavaksi.

Saamansa kehoituksen [11]) mukaisesti kiinteistölautakunta laadituttı XIII kaupunginosan *korttelista n:o 426*, Temppeliaukiolta, luovutettua

---

[1]) Kvsto 22 p. jouluk. 16 §. — [2]) Vrt. v:n 1934 kert. s. 4 ja v:n 1935 kert. s. 3. — [3]) Kvsto 19 p. toukok. 15 §. — [4]) S:n 15 p. syysk. 2 §; ks. myös Kunnall. asetuskok. s. 227. — [5]) Kvsto 6 p. lokak. 8 §. — [6]) S:n 8 p. jouluk. 3 §; ks. myös Kunnall. asetuskok. s. 227. — [7]) Kvsto 17 p. maalisk. 13 §. — [8]) S:n 25 p. elok. 5 §; ks. myös Kunnall. asetuskok. s. 218. — [9]) Kvsto 8 p. jouluk. 24 §. — [10]) S:n 22 p. jouluk. 15 §. — [11]) Vrt. tämän kert. s. 60.

kirkkotonttia koskevan asemakaavan ja tonttijaon muutosehdotuksen n:o 1,768, jonka valtuusto hyväksyi [1]). Sisäasiainministeriö vahvisti marraskuun 20 p:nä tämän päätöksen [2]).

Kun Topeliuksenkadun, Niittykadun ja Rajasaarentien rajoittaman alueen v. 1930 vahvistettu asemakaava ei enää tonttijaon ja rakennusrajain suhteen vastannut ajan vaatimuksia, kiinteistölautakunta laadituttı n:olla 1,748 merkityn mainittua aluetta koskevan asemakaavan muutosehdotuksen, joka käsitti korttelit n:ot 495—497, 501—503, 508 ja 510, liittyen ehdotukseen asianmukaiset tonttijakokartat. Ehdotuksessa kortteli n:o 502 oli liitetty kortteliin n:o 497, korttelin n:o 501 länsiosa kortteliin n:o 496 ja itäosa kortteliin n:o 508 poistaen asemakaavasta Valhallankuja ja muuttaen hiukan Lepolankujan ja Sutelantien suuntaa; kortteli n:o 495, korttelissa n:o 508 olevat Mechelininkadun tontit n:ot 38—44 sekä korttelissa n:o 503 olevat Linnankoskenkadun tontit n:ot 11 ja 13 oli varattu kuusikerroksisille asuntorakennuksille ja korttelissa n:o 508 oleva Mechelininkadun tontti n:o 46 ja korttelissa n:o 503 oleva Topeliuksenkadun tontti n:o 16 a julkisille rakennuksille sekä kaikille muille tonteille suunniteltu kolmikerroksisia asuntorakennuksia. Kaksikerroksisia huviloita varten tarkoitetut korttelissa n:o 503 Niittykadun varrella olevat tontit jäivät pääasiallisesti ennalleen, niiden välirajoja ja talousrakennusten rakennusrajoja vain järjesteltiin uudelleen. Ehdotettujen asemakaavamääräysten mukaisesti ei kolmikerroksisiin rakennuksiin, lukuunottamatta korttelin n:o 497 tonttia n:o 24 ja korttelin n:o 510 tonttia n:o 23, saanut sijoittaa liikehuoneita eikä niiden kellarikerrokseen sisustaa arkihuoneita. Rakennusten ulkokatto sai kohota enintään 30°:een kaltevuuskulmassa. Piirustukseen merkittyjen yleisten asemakaavamääräysten mukaisesti oli lisäksi niillä tonteilla, joille oli määrätty kattolistakorkeus, ullakon lattia sijoitettava 50 sm kattolistakorkeuden alapuolelle ja tonttien pihamaat istutettava. Valtuusto hyväksyi [3]) edellä selostetut asemakaavan ja tonttijaon muutosehdotukset alistaen päätöksensä valtioneuvoston tutkittavaksi ja vahvistettavaksi.

Saatuaan valtuustolta oikeuden myydä Helsingin keskuksen yhteiskoululle XIV kaupunginosan *korttelissa n:o 499* olevan Töölönkadun tontin n:o 55 [4]) kiinteistölautakunta laadituttı tonttia koskevan asemakaavan muutosehdotuksen n:o 1,712, johon oli sisällytetty valtuuston mainitun päätöksen mukaiset asemakaavamääräykset ja jossa oli jonkun verran muutettu tontin rakennusrajoja käytännöllisemmän rakennustuloksen saamiseksi. Valtuusto hyväksyi [5]) muutosehdotuksen ja sisäasiainministeriö vahvisti tämän päätöksen huhtikuun 13 p:nä [6]).

XIV kaupunginosan kortteleille n:ot 500, 504, 509 ja 512 oli vahvistettu asemakaavamääräys, jonka mukaan ullakon lattia oli sijoitettava 50 sm kattolistakorkeuden alapuolelle. Viimeksi mainitussa korttelissa olevan *Messeniuksenkadun tontin n:o 5* omistavan Asunto-oy. Messilän kuitenkin anottua saada poiketa mainitusta määräyksestä ja sijoittaa rakennuksen ullakon lattian kattolistatasoon, koska muuten oli mahdotonta rakentaa tontille myyntiluettelon edellyttämät kuusi kerrosta, kiinteistölautakunta laadituttı asemakaavan muutosehdotuksen n:o 1,743 kyseisen asemakaavamääräyksen poistamisesta puheena olevan tontin osalta. Valtuusto

[1]) Kvsto 13 p. lokak. 10 §. — [2]) S:n 8 p. jouluk. 3 §; ks. myös Kunnall. asetuskok. s. 224. — [3]) Kvsto 6 p. lokak. 9 §. — [4]) Ks. v:n 1936 kert. s. 18. — [5]) Kvsto 3 p. maalisk. 15 §. — [6]) S:n 19 p. toukok. 4 §; ks. myös Kunnall. asetuskok. s. 216.

hyväksyi [1]) ehdotuksen ja sisäasiainministeriö vahvisti lokakuun 6 p:nä päätöksen [2]).

XIV kaupunginosan *korttelissa n:o 512* olevan Turuntien tontin n:o 70 b omistaja, Bostads ab. Krutkällarbacken, ja Turuntien tontin n:o 72 omistaja, varatuomari A. Mangström, olivat anoneet mainittujen tonttien välisen rajan järjestämistä niin, että se tulisi kulkemaan kohtisuoraan katurajaa vastaan tontin n:o 73 läntiseen rajaan saakka. Tämän johdosta kiinteistölautakunta laadituttí tarpeellisen n:olla 1,780 merkityn asemakaavan muutosehdotuksen siihen liittyvine tonttijakokarttoineen, mitkä valtuusto hyväksyi [3]) alistaen päätöksensä valtioneuvoston tutkittavaksi ja vahvistettavaksi.

Siihen katsoen, että XIV kaupunginosan Turuntien varrella olevissa *kortteleissa n:ot 521 ja 522* sijaitsevien tonttien rakennusrajat eivät enää vastanneet ajan vaatimuksia, kiinteistölautakunta laadituttí n:oilla 1,698 ja 1,696 merkityt ehdotukset koko edellisen korttelin sekä jälkimmäisen korttelin kaupungin hallussa vielä olevien tonttien uudelleen järjestämisestä, sisältyen ehdotuksiin asianmukaiset tonttijakokartat. Valtuusto hyväksyi [4]) kyseiset asemakaavan ja tonttijaon muutosehdotukset ja sisäasiainministeriö vahvisti maaliskuun 5 p:nä päätöksen [5]).

Jotta saataisiin XV kaupunginosan itäosan vanhentunut asemakaava paremmin ajan vaatimuksia vastaavaksi kiinteistölautakunta laadituttí n:olla 1,781 merkityn ehdotuksen mainitun kaupunginosan *korttelien n:ot 519, 520, 528, 602, 605, 607, 608 ja 634 sekä* asemakaavan muuttamisesta tarpeellisine tonttijakokarttoineen. Ehdotuksen mukaisesti entiset korttelit n:ot 520, 528 ja 562 oli yhdistetty kortteliksi n:o 620, joka oli tarkoitettu varattavaksi julkisia rakennuksia varten samoin kuin kortteli n:o 601 ja korttelin n:o 604 tontti n:o 3; ehdotukseen sisältyi tarkkoja katuverkostoa ja alueen tonttien rakentamista koskevia määräyksiä. Valtuusto hyväksyi [6]) ehdotuksen alistaen päätöksensä valtioneuvoston tutkittavaksi ja vahvistettavaksi.

Heteka oy:n sekä Helsingin kutomo ja kravatti oy:n anottua edellisen sille Mäkelän *korttelista n:o 699* vuokrattujen tonttien n:ot 18 ja 20 sekä jälkimmäisen sillä vuokralla olevien Mäkelän *korttelin n:o 696* tonttien n:ot 9 ja 11 yhdistämistä yhdeksi tontiksi, koska kummallekin rakennettaisiin yhtenäiset tehdasrakennukset, kiinteistölautakunta laadituttí mainittuja kortteleita koskevan jaoituskaavan muutosehdotuksen n:o 1,714, jossa edellisen yhtiön tontti oli merkitty Nilsiäntien tontiksi n:o 18 ja jälkimmäisen Elimäenkadun tontiksi n:o 9. Valtuusto hyväksyi [7]) laaditun muutosehdotuksen.

Kaupunginvaltuuston kertomusvuonna päättämät tonttijaonmuutokset

Kiinteistölautakunnan laadituttettua kaupunginhallituksen kehoituksesta I kaupunginosan korttelissa n:o 31 olevien Unioninkadun tontin n:o 5, Aleksanterinkadun tontin n:o 26 sekä Sofiankadun tonttien n:ot 2 ja 6 ynnä 4 yhdistämistä Sofiankadun tontiksi n:o 8 tarkoittavan tonttijakokartan kaupunginvaltuusto hyväksyi [8]) tämän tonttijaon muutosehdotuksen. Sisäasiainministeriö vahvisti elokuun 14 p:nä päätöksen [9]).

---

[1]) Kvsto 25 p. elok. 19 §. — [2]) S:n 27 p. lokak. 3 §; ks. myös Kunnall. asetuskok. s. 222. — [3]) Kvsto 22 p. jouluk. 17 §. — [4]) S:n 20 p. tammik. 10 §. — [5]) S:n 14 p. huhtik. 3 §; ks. myös Kunnall. asetuskok. s. 214. — [6]) Kvsto 8 p. jouluk. 22 §. — [7]) S:n 10 p. helmik. 13 §. — [8]) S:n 16 p. kesäk. 9 §. — [9]) S:n 15 p. syysk. 2 §; ks. myös Kunnall. asetuskok. s. 227.

Raajarikkoisten auttamisyhdistyksen anomuksen johdosta sen XI kaupunginosan korttelissa n:o 303 omistaman Ensi linjan tontin n:o 11 ja Toisen linjan tontin n:o 8 yhdistämisestä vapaampien rakennusmahdollisuuksien saamiseksi, kiinteistölautakunta laaditutti n:olla 1,729 merkityn asemakaavapiirroksen siihen liittyvine tonttijakokarttoineen, ollen asemakaavamääräyksissä määrätty, että yhdistetyn tontin rakennettavaksi sallittu ala oli oleva entisten tonttien rakennuspinta-alaa vastaava. Valtuusto hyväksyi [1]) muutosehdotuksen ja sisäasiainministeriö vahvisti elokuun 13 p:nä tämän päätöksen [2]).

Rauta- ja metallivalimo Suomen, Mäkelän tehdaskorttelissa n:o 696 olevien Elimäenkadun tonttien n:ot 5 ja 7 omistajan, anottua mainittujen tonttien yhdistämistä, jotta niille voitaisiin rakentaa yhtenäinen tehdasrakennus, kiinteistölautakunta laaditutti kyseisen korttelin jaoituskaavan muuttamisesta n:olla 1,731 merkityn ehdotuksen, minkä valtuusto hyväksyi [3]).

Mäkelän tehdaskorttelissa n:o 699 olevain Nilsiäntien tonttien n:ot 12 ja 14 yhdistämistä tarkoittavan Lääketehdas Orion oy:n anomuksen johdosta kiinteistölautakunta laaditutti n:olla 1,726 merkityn ehdotuksen korttelin jaoituskaavan muuttamisesta anomuksen edellyttämällä tavalla. Valtuusto hyväksyi [4]) kyseisen jaoituskaavan muutoksen.

Sen jälkeen kun I kaupunginosan korttelissa n:o 7 olevan Mariankadun tontin n:o 6 omistajat olivat anoneet tämän tontin jakamista kahtia, kiinteistölautakunta laaditutti muutoksen osoittavan tonttijakokartan, johon uudet tontit oli merkitty Meritullinkadun tontiksi n:o 4 ja Mariankadun tontiksi n:o 6 a. Muutosehdotus hyväksyttiin [5]) ja sisäasiainministeriö vahvisti sen elokuun 14 p:nä [6]).

Bostads ab. 42 nimisen yhtiön anottua VI kaupunginosan korttelissa n:o 112 omistamansa Pursimiehenkadun tontin n:o 13 jakamista kahdeksi erilliseksi tontiksi [7]), jollaisena se aikaisemmin oli ollut, kiinteistölautakunta laaditutti asianmukaisen tonttijakokartan, minkä kaupunginvaltuusto hyväksyi [8]). Sisäasiainministeriö vahvisti huhtikuun 12 p:nä päätöksen [9]).

Asunto-oy. Aurinkola bostads ab. nimisen yhtiön anomuksen johdosta XI kaupunginosan korttelissa n:o 316 omistamansa Kolmannen linjan tontin n:o 31 jakamisesta kahtia kiinteistölautakunta laaditutti mainittua korttelia koskevan asemakaavan muutosehdotuksen n:o 1,705 ynnä siihen liittyvän tonttijakokartan. Uudet tontit oli näihin merkitty Kolmannen linjan tontiksi n:o 31a ja Vallininkujan tontiksi n:o 4 ollen niiden välinen raja asemakaavamääräyksen mukaan jätettävä aitaamatta; tonteille oli asemakaavaan piirretty rakennusrajat. Valtuusto hyväksyi [10]) kyseisen muutosehdotuksen ja sisäasiainministeriö vahvisti helmikuun 19 p:nä päätöksen [11]).

Rautatienvirkailija A. Jäppisen y.m. XII kaupunginosan korttelissa n:o 359 olevan Vaasankadun tontin n:o 11 omistajain anottua tämän tontin jakamista kolmeen osaan kiinteistölautakunta hieman anomuksesta poik-

---

[1]) Kvsto 2 p. kesäk. 7 §. — [2]) S:n 15 p. syysk. 2 §; ks. myös Kunnall. asetuskok. s. 220. — [3]) Kvsto 28 p. huhtik. 8 §. — [4]) S:n 14 p. huhtik. 8 §. — [5]) S:n 16 p. kesäk. 11 §. — [6]) S:n 15 p. syysk. 2 §; ks. myös Kunnall. asetuskok. s. 227. — [7]) Vrt. v:n 1922 kert. s. 3. — [8]) Kvsto 3 p. maalisk. 12 §. — [9]) S:n 19 p. toukok. 4 §; ks. myös Kunnall. asetuskok. s. 227. — [10]) Kvsto 20 p. tammik. 11 §. — [11]) S:n 17 p. maalisk. 8 §; ks. myös Kunnall. asetuskok. s. 211.

keavalla tavalla laadituttі sitä koskevan asemakaavan muutosehdotuksen n:o 1,784 tonttijakokarttoineen, jonka valtuusto hyväksyi [1]) alistaen päätöksensä valtioneuvoston tutkittavaksi ja vahvistettavaksi.

Valtuusto hyväksyi [2]) kiinteistölautakunnan saamansa kehoituksen [3]) nojalla laadituttaman XIII kaupunginosan korttelissa n:o 419 olevaa Mechelininkadun tonttia n:o 7 koskevan n:olla 1,772 merkityn asemakaavan ja tonttijaon muutosehdotuksen, jossa kyseinen tontti oli jaettu kahtia, Arkadiankadun tontiksi n:o 28 ja Perhonkadun tontiksi n:o 11. Päätös alistettiin valtioneuvoston tutkittavaksi ja vahvistettavaksi.

Tehdaskorttelin n:o 294 uudelleenjärjestely. Ilmoittaen siirtävänsä osan teollisuustoimintaansa X kaupunginosassa olevasta Hämeentien tehdaskorttelista n:o 294 samassa kaupunginosassa olevaan Sörnäisten rantatien tehdaskortteliin n:o 292 ja myyvänsä osan näin vapautuvasta korttelista teollisuustonteiksi Kone ja silta oy. tiedusteli, voiko kyseisen korttelin Hämeentiehen rajoittuvan osan muodostaa asuntotonteiksi sekä pyysi tonttien luonteen muuttamiselle asetettavien ehtojen vahvistamista.

Kaupunginvaltuusto päätti [4]) tällöin hyväksyä enintään 7,350 m²:n suuruisen tehdaskorttelin n:o 294 Hämeentien varrella olevan osan muuttamisen yhdeksi tai useammaksi asuntotontiksi ehdoin, että yhtiö suoritti kaupungille korvauksena 250 markkaa neliömetriltä, niin pian kuin uusia tontteja koskeva asemakaava oli vahvistettu, ja sitoutui luovuttamaan kaupungille 955 markan hinnasta neliömetriltä suunnitellun kadun tai rautatien rakentamiseen tarvittavan alueen korttelin n:o 292 itä- tai länsirajalta edellytyksin, että kaupunki v:n 1938 kuluessa sitä vaati. Samalla annettiin kiinteistölautakunnan tehtäväksi laatia korttelia n:o 294 koskeva asemakaavan muutosehdotus voimassa olevan rakennusjärjestyksen puitteissa, yhtiön esitettyä lopulliset toivomuksensa ja ehdotuksensa, sekä yleisten töiden lautakunnalle tehtäväksi kiireellisesti selvittää ja tehdä ehdotuksensa siitä, olisiko kaupungin lunastettava korttelista n:o 292 tarpeellinen alue katua tai rautatietä varten.

Tarkk'ampujankatu 12 asunto-oy:n rakennuksen ullakkokerroksen sisustaminen. Kaupunginvaltuusto hyväksyi [5]) asuinhuoneiden rakentamista Asunto-oy. Tarkk'ampujankatu 12 nimisen yhtiön VII kaupunginosan korttelissa n:o 108 olevalle Tarkk'ampujankadun tontille n:o 12 rakennetun talon ullakkokerrokseen tarkoittavan kiinteistölautakunnan laadituttaman [6]) asemakaavan muutosehdotuksen n:o 1,707 saatuaan sitoumuksen kaikkiaan 52,500 markan korvausmäärän suorittamisesta kaupungille heti muutosehdotuksen tultua lopullisesti vahvistetuksi. Sisäasiainministeriö vahvisti huhtikuun 27 p:nä tämän päätöksen [7]).

Sirkuskadun nimen muuttamista Paasivuorenkaduksi koskeva vt Räisäsen y. m. aloite lähetettiin [8]) kaupunginhallituksen valmisteltavaksi.

Rautatientorin järjestelyä koskevan kilpailun toimeenpano. Kun kiinteistölautakunnan aikaisemmin laadituttamaa Rautatientorin järjestelyehdotusta vastaan oli tehty varsin huomattavia muistutuksia pidettiin asianmukaisena, että kyseisestä järjestelystä toimeenpantaisiin aatekilpailu. Kaupunginvaltuusto hyväksyi [9]) kilpailujen palkintolautakunnan

---

[1]) Kvsto 8 p. jouluk. 23 §. — [2]) S:n 17 p. marrask. 18 §. — [3]) Ks. tämän kert. s. 55. — [4]) Kvsto 16 p. kesäk. 19 §. — [5]) S:n 10 p. helmik. 15 §. — [6]) Vrt. v:n 1936 kert. s. 118. — [7]) Kvsto 2 p. kesäk. 3 §; ks. myös Kunnall. asetuskok. s. 218. — [8]) Kvsto 15 p. syysk. 31 §. — [9]) S:n 6 p. lokak. 10 §.

laatiman kilpailuohjelman päättäen merkitä lautakunnan käytettäväksi v:n 1938 talousarvioon 50,000 markan suuruisen määrärahan, jota saisi tarpeen mukaan käyttää jo kertomusvuonna.

Hietalahdenrannan ja Hietalahdenkadun risteyksen sekä Hietalahdentorin järjestely. Kaupunginvaltuusto hyväksyi [1]) kiinteistölautakunnan laadituttaman n:olla 1,773 merkityn ehdotuksen Hietalahdenrannan ja Hietalahdenkadun risteyksen sekä Hietalahdentorin järjestelystä siten muutettuna, että Hietalahdenrannan ja Hietalahdenkadun risteykseen muodostuvaan kolmioon oli järjestettävä puuistutuksia.

Lapinlahdenkadun leventäminen. Varatakseen kaupungille mahdollisuuden vain 15 m:n levyisen Lapinlahdenkadun vastaiseen leventämiseen kaupunginvaltuusto antoi [2]) kiinteistölautakunnalle tehtäväksi laatia sellaisen asemakaavan muutosehdotuksen, jonka mukaan Lapinlahdenkatua sen eteläpuolella korttelien n:ot 166 a, 166 b, 168 ja 169 kohdalla levennetään 3 m. Jotta leventämissuunnitelman toteuttamista ei vaikeutettaisi rakentamalla asian valmisteluaikana muutoksen alaisiksi joutuville, puutaloilla rakennetuille yksityisten omistamille tonteille uudisrakennuksia, valtuusto samalla päätti esittää valtioneuvostolle, että korttelin n:o 166 a tontille n:o 20, korttelin n:o 166 b tontille n:o 18 ja korttelin n:o 169 tontille n:o 14 kiellettäisiin uudisrakennusten rakentaminen ilman sen viranomaisen kussakin tapauksessa antamaa suostumusta, jolle rakennusluvan myöntäminen kuului.

Fredrikin- ja Kalevankadun risteyksen uudelleenjärjestely. Ollen Fredrikin- ja Kalevankadun risteyksen kaltevuussuhteet varsin haitalliset liikenteelle, kaupunginvaltuusto hyväksyi [3]) periaatteellisesti yleisten töiden lautakunnan esityksen kyseisen katuristeyksen korkeustasojen ja profiilien muuttamisesta, kuitenkin aluksi vain Fredrikinkadun osalta.

Krematorion länsipuolella olevan puistoalueen järjestely. Kaupunginvaltuusto hyväksyi [4]) Hietaniemellä, Krematorion länsipuolella, olevaa puistoaluetta koskevan kiinteistölautakunnan laadituttaman järjestelyehdotuksen n:o 1,765, jonka mukaan alue pääasiallisesti säilytettäisiin luonnonpuistona. Etel. Hesperiankadun eteläpuolelle tulisi kolme verkkopallokenttää sekä alueen länsiosaan Hesperiankadulta Hietaniemenkadun länsipäähän johtava kapea ajotie, joka päättyisi linja-autojen päätepaikaksi soveltuvaan pieneen aukioon, ja Krematorion ympäri johtavalta Kullervonkadulta järjestettäisiin puistoalueelle kävelytie. Järjestelykustannukset oli arvioitu likimäärin 1,710,000 markaksi.

Herttoniemen teollisuusalueen rakennussuunnitelma. Kaupunginvaltuusto päätti [5]) hyväksyä alueen käyttösuunnitelman [6]) perusteella laaditun Herttoniemen tien ja rautatiealueen väliset tehdaskorttelit n:ot 51—56 käsittävän Herttoniemen alueen rakennussuunnitelman, alistaen sen Uudenmaan läänin maaherran vahvistettavaksi, sekä kehoittaa kiinteistölautakuntaa laadituttamaan ehdotuksen alueen rakennusjärjestykseksi. Rakennussuunnitelmaan liittyi viemäröimissuunnitelma. Marraskuun 16 p:nä maaherra hyväksyi ja vahvisti noudatettavaksi puheena olevan rakennussuunnitelman [7]).

---

[1]) Kvsto 13 p. lokak. 15 §. — [2]) S:n 22 p. jouluk. 14 §. — [3]) S:n 16 p. kesäk. 18 §. — [4]) S:n 17 p. marrask. 20 §. — [5]) S:n 28 p. huhtik. 10 §; vrt. myös tämän kert. s. 30. — [6]) Vrt. v:n 1930 kert. s. 48 ja seur. — [7]) Kvsto 8 p. jouluk. 6 §.

Kansanpuistot ja siirtolapuutarhat

Höyrylaiva H5:n myynti. Kiinteistölautakunta oikeutettiin [1]) myymään kaupungin omistama höyrylaiva H5 Oy. Merenkulku-Sjötrafik ab:lle 200,000 markan kauppahinnasta, josta 50,000 markkaa oli maksettava kauppakirjaa allekirjoitettaessa, 50,000 markkaa toukokuun 2 p:nä 1937 ja 100,000 markkaa heinäkuun 1 p:nä 1938, ollen maksamattomalle kauppahinnalle laskettava korkoa 5 %. Yhtiö suorittaisi telakkavuokran ja laivan korjaukset sekä sitoutuisi huolehtimaan Hietalahden rannan ja Pihlajasaaren välisestä liikenteestä kesäkuun 1 p:n ja syyskuun 1 p:n välisenä aikana kiinteistölautakunnan määräämän kulkuvuorotaulukon mukaisesti, jolloin Lauttasaaren kansanpuiston laituriin oli poikettava enintään kolme kertaa päivässä kiinteistölautakunnan määrääminä aikoina. Tästä liikenteestä yhtiön tuli suorittaa kaupungille liikenneveroa 50 penniä yksinkertaisesta 3 markkaa maksavasta matkasta sekä 25 penniä puolesta matkalipusta ja saman verran 2: 50 markkaa maksavista alennuslipuista; koululaisten opettajainsa johdolla tekemistä matkoista, joista kannettiin puolet liikennemaksusta, ei tarvinnut suorittaa liikenneveroa.

Siirtolapuutarhain v:n 1936 korjausmäärärahaa päätettiin [2]) sallia ylittää enintään 4,500 markkaa sen Kumpulan siirtolapuutarhan tarpeisiin varatun erän osoittauduttua riittämättömäksi.

Kaupungin hallintoon kuulumattomia alueita koskevat kysymykset

Eräiden kaupunkialueen ulkopuolella olevien alueiden rakennussuunnitelmista annettavat lausunnot. Fastighets ab. Munksnäs n:o 1 oy. sekä eräät muut kiinteistöosakeyhtiöt olivat anoneet Uudenmaan läänin maaherralta arkkitehti H. Kautosen laatiman rakennussuunnitelman vahvistamista Munkkiniemessä omistamalleen n. 5.7 ha:n suuruiselle n. s. Villa Munksnäsin alueelle. Lääninkanslian tiedusteltua kaupungin mielipidettä asiasta, kaupunginvaltuusto päätti [3]) antaa ehdotuksesta kielteisen lausunnon.

Degerön saarella Helsingin pitäjässä sijaitsevan Stansvikin tilan omistajat olivat anoneet Uudenmaan läänin maaherralta asemakaava-arkkitehti B. Jungin laatiman mainitun tilan maa-alueiden rakennussuunnitelman vahvistamista, jossa kyseinen tila oli suunniteltu huvila- ja puutarhakaupunginosaksi. Lääninkanslian siltä tämän johdosta pyytämässä lausunnossa valtuusto päätti [4]) vastustaa kyseisen rakennussuunnitelman hyväksymistä esitetyssä muodossa sekä pyytää maaherraa kehoittamaan puheena olevan tilan omistajia laadituttamaan uuden ehdotuksen, ottaen huomioon kiinteistölautakunnan esittämät huomautukset, että alueen tontteja olisi suurennettava, sen puisto-osaa laajennettava varaten puistoksi myöskin alueen saaret ja Stansvikin eteläpuolella oleva niemeke, varustettava alue viemärijohdoilla sekä jätettävä alueen itäosan vesijättömaa yleisiksi paikoiksi ellei sitä ensi tilassa jaettaisi.

Tontinostajain toivomukset huomioonottaen oli anottu, että Westendin huvilakaupungin rakennussuunnitelmamääräysten 3 §:n 2 momenttia, jonka mukaan rakennustontti ei saanut pinta-alaltaan alittaa 800 m², toisiinsa liittyviä tontteja voitiin yhdistää, mutta erotettua tonttia ei

[1]) Kvsto 20 p. tammik. 35 §. — [2]) S:n 20 p. tammik. 17 §. — [3]) S:n 22 p. jouluk. 12 §.— [4]) S:n 6 p. lokak. 5 §.

saanut jakaa, muutettaisiin siten, että ainoastaan sellaisia erotettuja tontteja, jotka eivät olleet kantatilan omistajan hallussa, ei saisi jakaa; sekä lisäksi että rakennussuunnitelmamääräysten 6 §:n a-kohta, jonka mukaan 1-kerroksisia yhden perheen rakennuksia, joiden pinta-ala ei ylittänyt 150 m², saatiin rakentaa kaikille tonteille, muutettaisiin siten, että sama määräys tulisi koskemaan 2-kerroksisia yhden perheen rakennuksia. Rakennushallituksen mielestä voitaisiin muutosehdotukseen suostua siten, että 3 §:n 2 momentissa määrättäisiin, ettei rakennustontti saanut pinta-alaltaan alittaa 1,200 m², niin kauan kuin viemärisuunnitelmaa ei ollut toteutettu; muussa tapauksessa olisi 800 m² rakennustontin vähimpänä määränä. Lääninkanslian pyydettyä kaupungin lausuntoa asiasta, kiinteistölautakunta ilmoitti yhtyvänsä rakennushallituksen lausuntoon muuten paitsi, että lautakunnan mielestä ei määräystä, jonka mukaan erotettua tonttia, joka ei ollut kantatilan omistajan hallussa, ei saanut osittaa, ei voitu ottaa rakennussuunnitelmamääräyksiin, vaan tulisi rakennussuunnitelmämääräysten samoin kuin rakennusjärjestyksenkin määräysten olla riippumattomia siitä, kuka kulloinkin kyseessä olevan alueen omisti. Määräys, ettei erotettua tonttia saanut osittaa, olisi niin ollen pysytettävä rakennussuunnitelmamääräyksissä edelleenkin. Valtuusto päätti [1]) antaa lausuntonsa kiinteistölautakunnan lausunnon mukaisesti.

Kuusisaaren rakennusjärjestyksestä annettava lausunto. Kaupunginvaltuusto päätti [2]) Uudenmaan läänin maaherralle annettavassa lausunnossaan ilmoittaa, ettei sillä ollut mitään muistutettavaa eräiden Kuusisaaren maanomistajain maaherran vahvistettavaksi lähettämää mainitun saaren rakennusjärjestysehdotusta vastaan, jonka mukaan alueelle suunniteltuja tontteja sai käyttää yksinomaan asuntotarkoituksiin.

Lauttasaaren taajaväkisen yhdyskunnan rajain määrääminen. Sisäasiainministeriö vahvisti tammikuun 28 p:nä Lauttasaaren taajaväkisen yhdyskunnan rajan alkamaan pohjoisessa Alören nimisestä saaresta jatkuen Lövön vesialueen rajaa pitkin Brudhällen nimiseen saareen, kääntymään siitä ensin kaakkoon ja sitten etelään kulkien Grisholm nimisen saaren yli Helsingin kaupunkiin kuuluvan Mejlans eli Hindersnäs nimisen tilan ja kaupungin vesialueiden kautta siten, että Märaholmen niminen kaupunkiin yhdistetty tila vesialueineen jäi kaupungin piiriin, sen jälkeen jatkumaan etelässä kaupunkiin yhdistetyn Melkön tilan vesipiirirajaa myöden Tallholm nimisen saaren länsipuolelle ja edelleen lännessä mainitun saaren luota Espoon kunnan vesipiirirajaa pitkin edellä mainittuun Alören saareen asti. Päätöksessä ei ollut otettu huomioon valtuuston asiassa aikaisemmin esittämiä näkökohtia [3]), joiden mukaisesti yhdyskunnan alueeseen ei olisi saanut sisällyttää kaupungin Lauttasaaren kylässä omistamia maa- ja vesialueita; ministeriön päätöksen mukaan oli nimittäin yhdyskunnan rajat vedetty Lauttasaaren kylän rajain mukaisesti. Tämä merkittiin [4]) tiedoksi.

10. Yleisiä töitä koskevat asiat

Rakennustoimisto. Siihen katsoen, että rakennustoimiston katurakennusosaston tehtävämäärä oli valtavasti lisääntynyt, kaupunginvaltuusto

[1]) Kvsto 22 p. jouluk. 13 §. — [2]) S:n 16 p. kesäk. 12 §. — [3]) Ks. v:n 1935 kert. s. 67. — [4]) Kvsto 3 p. maalisk. 5 §.

myönsi [1]) avustavalle katurakennuspäällikölle R. Granqvistille, jonka palkan katsottiin jääneen toimiston muiden viranhaltijain palkkoihin verraten suhteellisen epäedulliseksi, toukokuun 1 p:stä 1937 lukien 16 ja 17 palkkaluokkien mukaisten peruspalkkain välistä eroa vastaavan henkilökohtaisen palkankorotuksen eli 550 markkaa kuukaudessa. Tarkoitukseen osoitettiin 4,400 markkaa valtuuston käyttövaroista uusien virkain palkkoja ja palkankorotuksia varten.

Jotta rakennustoimiston varasto-osasto voisi pysyä lisääntyneiden tehtäviensä tasalla päätettiin [2]) sinne v:n 1938 alusta lukien perustaa kaksi avustavan varastokirjanpitäjän virkaa, toinen 7 ja toinen 6 palkkaluokkaan ja molemmat V kielitaitoluokkaan, sekä tehdä rakennustoimiston johtosäännön 29 §:ään tästä johtuva muutos [3]).

Yleisten töiden määrärahat. Kaupunginhallitus oikeutettiin [4]) ylittämään v:n 1936 sekalaisten yleisten menojen pääluokan määrärahaa Kulosaaren sillan käyttö- ja korjauskustannukset 1,872: 05 markkaa.

Koska v:n 1936 määräraha Täytteen vastaanotto rannoilla aiheutuen täytteen vastaanotosta Eläintarhanlahden rannalla tuli ylitettäväksi 16,000 markkaa, kaupunginvaltuusto oikeutti [5]) kaupunginhallituksen siirtämään hallituksen yleisten töiden pääluokkaan sisältyvistä saman vuoden käyttövaroista 12,500 markkaa puheena olevaan määrärahaan sekä lisäksi yleisten töiden lautakunnan ylittämään sitä 3,500 markkaa.

Valtuusto päätti [6]), että v:n 1936 talousarvion tuloa tuottamattomien pääomamenojen pääluokkaan sisältyviä Katariinankadun talon n:o 1 sekä Pohj. Esplanaadikadun talon n:o 5 korjaus- ja muutostöiden määrärahoja sai ylittää vastaavasti 22,200 markkaa ja 27,847: 35 markkaa, sen johdosta, että oli ollut tarpeen tehdä eräitä muutoksia töiden suorituksesta aikaisemmin laadittuihin suunnitelmiin.

Eräiden välttämättömien järjestelytöiden vuoksi riittämätöntä katujen ja teiden korjaus- ja kunnossapitomäärärahaa Uusia korokkeita ja liikennemerkkejä kaupunginhallituksen määräyksen mukaan päätettiin [7]) sallia ylittää enintään 45,000 markkaa.

Puistojen ja istutusten korjaus- ja kunnossapitomäärärahan ylittämiseen enintään 80,000 markkaa päätettiin [8]) suostua.

Yleisten töiden lautakunta oikeutettiin [9]) 55,000 markalla ylittämään tuloa tuottavien pääomamenojen pääluokkaan sisältyvää talorakennusmäärärahaa Teurastamo; karjaraiteen pesualtaan suurentaminen, lihantarkastamon raiteen pesualtaan korottaminen ja uuden rakentaminen keskiraiteeseen y. m.

Yleisten töiden lautakunta oikeutettiin [10]) ylittämään seuraavia eri syistä riittämättömiä määrärahoja enintään alla mainitun verran: yleisten töiden pääluokan luvun Varasto määrärahaa Liput ja lipputangot 17,000 markkaa, satamain pääluokan luvun satamien korjaus ja kunnossapitomäärärahoja Sillat 35,000 markkaa, Veneiden kiinnityspaikat 20,000 markkaa, Tavaralavat, halkomitat ja satamaliikenneosaston veneet 20,000 markkaa ja Täytteen vastaanotto rannoilla 75,000 markkaa sekä tuloa

[1]) Kvsto 14 p. huhtik. 13 §. — [2]) S:n 6 p. lokak. 22 §. — [3]) Vrt. Kunnall. asetuskok. s. 52. — [4]) Kvsto 10 p. helmik. 28 §. — [5]) S:n 10 p. helmik. 24 §. — [6]) S:n 20 p. tammik. 18 §; vrt. myös v:n 1935 kert. s. 22 ja v:n 1936 kert. s. 124. — [7]) Kvsto 17 p. marrask. 23 §. — [8]) S:n 17 p. marrask. 24 §. — [9]) S:n 22 p. jouluk. 18 §. — [10]) S:n 15 p. syysk. 20 §.

tuottavien pääomamenojen pääluokan lukuun Satamat sisältyvää Haapaniemen purkauslaiturin n:o 1 uusimismäärärahaa 9,309: 10 markkaa.

Valtuusto oikeutti [1]) yleisten töiden lautakunnan siirtämään v:n 1937 talousarvion tuloa tuottamattomien pääomamenojen pääluokan lukuun Istutukset kesävesijohdon jatkamiseksi Kaisaniemen pohjoisosaan merkitystä määrärahasta vastaavasti 4,206: 90 markkaa ja 2,855: 65 markkaa saman vuoden määrärahoihin Kesävesijohto mittarikaivoineen Merisataman istutuksille ja Kesävesijohto puistoalueelle Ullanlinnan itäpuolelle.

Munkkisaaren tehdasrakennuksen kunnostaminen. Kaupunginvaltuusto päätti [2]) merkitä v:n 1938 talousarvioon 1,200,000 markan ja 183,100 markan määrärahat tulipalon perusteellisesti tuhoaman Munkkisaaren tehdasrakennuksen kunnostamiseen, oikeuttaen rakennustoimiston käyttämään nämä varat jo kertomusvuonna.

Länt. Rantatien pohjoisosan kunnostaminen. Kaupunginvaltuusto hyväksyi [3]) kiinteistölautakunnan laadituttaman n:olla 1,763 merkityn suunnitelman Länt. Rantatien pohjoisosan kunnostamiseksi.

Eräiden katu- y. m. töiden suorittaminen. Sörnäs ab. nimisen yhtiön vuokrasopimusten purkamisen [4]) kautta takaisin kaupungin hallintaan joutuvien alueiden saattamiseksi parempaan kuntoon kaupunginvaltuusto päätti [5]) merkitä v:n 1938 talousarvioon määrärahat tarpeellisia katu- ja viemäri sekä vesi-, kaasu- ja sähköjohtotöitä varten, ensiksi mainittuihin seuraavasti: Teollisuuskadun ja Vääksynkujan välisen Päijänteentien eteläisen kadun ja puiston, Vääksyntien ja Vääksynkujan tasoittamiseen vastaavasti 1,070,000 markkaa, 278,000 markkaa ja 145,000 markkaa ja Suvannontien ja Mäkelänkadun välisen Teollisuuskadun osan lopputasoitukseen 1,796,000 markkaa, viemärin rakentamiseen Teollisuuskadun ja Vääksynkujan väliseen Päijänteentien osaan 217,000 markkaa, Vääksyntiehen 412,000 markkaa, Vääksynkujaan 164,000 markkaa, Suvannontien ja Mäkelänkadun väliseen Teollisuuskadun osaan 346,000 markkaa ja Päijänteen- ja Vääksyntien väliseen Mäkelänkadun osaan 133,000 markkaa sekä korttelin n:o 272 kunnostamiseen ja penkereen rakentamiseen sen rannan ja Ison Verkkosaaren välille 1,130,000 markkaa. Yleisten töiden lautakunta oikeutettiin käyttämään kaikkia määrärahoja tarvittaessa jo kertomusvuonna.

V:n 1937 varatöiden järjestäminen. Lähettäen kaupunginvaltuustolle selonteon työttömyystilanteesta kaupunginhallitus samalla ilmoitti oikeuttaneensa yleisten töiden lautakunnan töiden keskeytymättömän jatkumisen vuoksi vuoden alusta lukien toimeenpanemaan varatöitä laatimansa ohjelman pohjalla. Tämän mukaisesti hallitus ehdotti, että kaupungin varatöissä pidettäisiin tammikuussa 550, helmikuussa 555, maaliskuussa 500, huhtikuussa 400, lokakuussa 125, marraskuussa 325 ja joulukuussa 375 miestä. Nämä työntekijät suorittaisivat ohjelman mukaisesti katurakennusosaston töinä Paciuksenkadun, Ensi linjan, Josafatinkadun, Mäkelänkadun ja Krematorion puistoalueen työt, Turuntien viemärityöt Ruskeasuon ja Lääkärinkadun kohdalla ja sen Valpurintien ja Tilkan sillan välisellä itäpuolella, Turuntien jatkeen työt, Vuorelankadun

---

[1]) Kvsto 8 p. jouluk. 33 §. — [2]) S:n 16 p. kesäk. 13 § ja 13 p. lokak. 16 §. — [3]) S:n 6 p. lokak. 11 §. — [4]) Vrt. tämän kert. s. 57, 59 ja 190. — [5]) Kvsto 6 p. lokak. 17 §; vrt. myös tämän kert. s. 25 ja 26.

salaojituksen, korttelin n:o 296 a louhimistyöt, Hämeentien leventämisen keskusvankilan kohdalla, Kumpulantien tasoitus- ja viemärityöt sekä satamarakennusosaston töinä Salmisaaren ja Oy. Alkon tontin työt. Lisäksi oli mainittujen töiden yhteydessä suoritettava tarpeelliset vesijohtojen laskemiset Koskelantien ja Pohjolankadun väliseen Mäkelänkadun osaan sekä Valpurintien ja Tilkan sillan väliseen Turuntien osaan ynnä eräitä Paciuksenkadun, Turuntien ja Josafatinkadun vesijohtotöitä, joita kolmea viimeksi mainittua varten kuitenkin jo edellisenä vuonna oli myönnetty määräraha.

Valtuusto päätti [1]) hyväksyä hallituksen toimenpiteet varatöiden toimeenpanemisesta kertomusvuoden alusta sekä edellä selostetussa ohjelmassa mainitut työt suoritettaviksi vara- ja ylimääräisinä töinä; hallitus oikeutettiin tarvittaessa tekemään täten vahvistettuun varatyöohjelmaan välttämättömiksi osoittautuvia muutoksia. Hallituksen käytettäväksi myönnettiin yleisten varatöiden toimeenpanemista varten 5,000,000 markkaa mainittuja töitä varten v:n 1937 talousarvioon merkityistä valtuuston käyttövaroista sekä siirrettiin v:n 1936 vastaavan määrärahan säästö samaan tarkoitukseen käytettäväksi, lisäksi päätettiin siirtää v:n 1934 varatyölainasta vesijohtotöitä varten osoitetut 275,000 markkaa sekä muiden v:n 1936 talousarviossa vesijohtotöitä varten osoitettujen kertomusvuoteen siirrettyjen määrärahain mahdollinen säästö ja Heikinkadun vesijohtotöissä syntynyt säästö edellä mainittujen varatöiden yhteydessä suoritettavia vesijohtotöitä varten.

Ollen kaupungin vakinaisten työntekijäin tuntipalkkoja v:n 1937 alusta korotettu keskimäärin 8 % pidettiin kohtuullisena korottaa myöskin varatyöntekijäin tuntipalkkoja 50 pennillä kauttaaltaan. Tällöin päätettiin, että kaupungin varatöissä oli tammikuun 23 p:stä 1937 lukien suoritettava aputyöntekijöille 5: 40 markkaa, rusnaajille 5: 80 markkaa ja ammattimiehille 6: 20 markkaa.

Ne työt, joita varten v:n 1936 talousarvion määräraha Herttoniemen rakennustöiden jatkaminen varatöinä oli tarkoitettu käytettäväksi, päätettiin kertomusvuonna suorittaa vakinaisina töinä tavallisin palkoin.

Uuden siltayhteyden järjestäminen Kulosaareen. Kysymys uuden siltayhteyden järjestämisestä Sörnäisten sataman ja Kulosaaren välille ja sen suuntauksesta on useissa eri yhteyksissä ollut käsiteltävänä. Kaupunginhallituksen asian perusteellisempaa selvittelyä varten asettaman komitean [2]) laatiman mietinnön [3]) mukaan Sörnäisten niemen ja Kulosaaren välinen tieyhteys olisi järjestettävä siten, että tie erkanisi Lautatarhankadulta nykyisen tunnelin vierestä, ollen Arabian raiteen kohdalla väliaikainen silta-aukko ja Sörnäisten öljyalueiden länsipuolella olevien raiteiden ja laitureille johtavan tien kohdalla ylikulkusilta, Sörnäisten niemen ja Kuoresaaren välillä avattavaa osaa vailla oleva Kulosaareen päin vietävä silta sekä Kuoresaarella ja sieltä Kulosaareen aukoton penger, jota myöten tie yhtyisi Kulosaaren valtatiehen. Salmisillan vapaa korkeus 0-tasosta olisi Sörnäisten suunnitellun laituriviivan kohdalla 8 m, sillan viettäessä enintään 1: 50 ja penkereiden enintään 1: 30. Silta olisi suora ollen tien kaarteiden säde vähintään 300 m, ja sillan leveys olisi 13.5 m, josta ajotie kolmea ajokaistaa vastaten 9 m sekä jalkakäytävät ja pyöräily-

[1]) Kvsto 20 p. tammik. 16 §. — [2]) Ks. tämän kert. s. 123. — [3]) Kvston pain. asiakirj. n:o 12.

tiet ajotien molemmin puolin 2.25 m. Kuoresaaren—Kulosaaren pengertien leveys määrättäisiin 15 m:ksi ja Sörnäisten niemellä olevan tienosan leveys 13.5 m:ksi, varaten tilaa sillan leventämiseksi ja Sörnäisten niemen tieyhteyksien kehittämiseksi sekä rakentaen silta kaupungin toimesta laadittavien pääpiirustusten mukaan levypalkkisiltana ilman suunnittelukilpailua ja ottaen suunnitelma huomioon Vantaanjoen lauttaussääntöä ja Vanhankaupungin lahden rantain vuokraamista käsiteltäessä.

Kaupunginvaltuusto päätti [1]) puolestaan hyväksyä Sörnäisten niemen ja Kulosaaren välisen siltayhteyden johdettavaksi komitean ehdottamalla tavalla Kuoresaaren kautta;

periaattellisesti hyväksyä komitean ehdottaman siltarakennuksen yleisohjelman, kuitenkin siten muutettuna, että sillan leveys oli oleva 15 m, jolloin ajotien leveyden tuli olla 9 m ja sen kummallakin puolella olevien pyöräily- ja kävelyteiden yhteinen leveys 3 m; sekä

antaa kaupunginhallitukselle tehtäväksi ryhtyä toimenpiteisiin tarpeellisten suostumusten saamiseksi valtion viranomaisilta ohjelman toteuttamiseen ja ryhtyä muihinkin sillanrakennushankkeen toteuttamiselle tarpeellisiin ennakkotoimenpiteisiin sekä aikanaan laatia esitykset rakennustöiden aloittamisesta ja niiden suorittamisjärjestyksestä.

Väinölänkadun viemärijohdon jatkaminen. V:n 1938 talousarvioon päätettiin [2]) merkitä 89,000 markkaa viemärin jatkamiseksi Väinölänkadulla Metsolantien kulmasta n. 50 m Joukolantielle päin. Yleisten töiden lautakunta oikeutettiin käyttämään tätä määrärahaa jo kertomusvuonna.

Koskelan omakotialueen katu- ja viemäritöiden suorittaminen. Kun piakkoin olisi tarpeen ryhtyä järjestämään uusia tontteja Koskelan omakotialueelle kaupunginvaltuusto tarpeellisten alustavien töiden suorittamiseksi päätti [3]) merkitä v:n 1938 talousarvioon 1,204,000 markan määrärahan kyseisen omakotialueen III rakennusvaiheen katu- ja viemärirakennustöitä varten oikeuttaen yleisten töiden lautakunnan käyttämään siitä kertomusvuonna enintään 600,000 markkaa.

Eläintarhan urheilukentän viemäriyhteyden muuttaminen. Kertomusvuoden menoarvioon oli merkitty määräraha [4]) Eläintarhan urheilukentän viemärin rakentamiseksi uudesta käymälästä rautatien sivua kulkevaan viemäriin. Tätä edullisemman järjestelyn aikaansaamiseksi kaupunginvaltuusto kuitenkin päätti [5]), että Eläintarhan urheilukentän viemäriyhteys järjestetään johtamalla viemäri Nordenskiöldinkadun kautta Savilaan sekä että v:n 1938 talousarvioon merkitään 127,000 markan suuruinen määräraha viemäriä varten Nordenskiöldinkatuun koulupuutarhan luota urheilukentälle päin, oikeuttaen yleisten töiden lautakunnan käyttämään sitä jo kertomusvuonna.

Kaupungin puhdistuslaitokset. Kaupunginvaltuuston hyväksyttyä m. m. Rajasaaren puhdistuslaitoksen suunnitelman [6]) rakennustoimisto antoi filosofiantohtori I. Välikankaalle tehtäväksi tutkia eräiden kaupungin satama-alueiden veden puhtaustilannetta. Suoritettuaan tehtävänsä tämä esitti lopputuloksena m. m., että Pitkänsillan ulkopuolella oleva Siltavuorensatama oli katsottava kaupungin pahimmin likaantuneeksi vesialueeksi, ja että siihen Kaisaniemenlahden välityksellä liittyvä Töölön-

[1]) Kvsto 8 p. jouluk. 14 §. — [2]) S:n 19 p. toukok. 19 §. — [3]) S:n 6 p. lokak. 12 §. — [4]) Vrt. v:n 1936 kert. s. 69. — [5]) Kvsto 28 p. huhtik. 14 §. — [6]) Ks. v:n 1931 kert. s. 38.

lahti olisi puhdistettava tyhjentämällä se ja eristämällä se Kaisaniemenlahdesta ainakin siks kuin Tervasaaren puhdistuslaitos oli aloittanut toimintansa; Rajasaaren selän ja sen lahtien veden likaantuneisuuden tohtori Välikangas selitti huomattavasti lisääntyneen ja yhä lisääntyvän, ellei Rajasaaren puhdistuslaitosta viipymättä saatettu sellaiseen kuntoon, että siellä mekaanisen puhdistuksen lisäksi voitiin suorittaa myöskin tehoisaa biologista vedenpuhdistusta. Kysymyksen Töölönlahden erottamisesta Kaisaniemenlahdesta valtuusto kuitenkin päätti [1]) antaa raueta, mutta sitä vastoin kylläkin ryhtyä laajentamaan Rajasaaren puhdistuslaitosta täydelliseksi biologiseksi puhdistuslaitokseksi. Tarkoitukseen merkittiin [2]) sittemmin v:n 1938 talousarvioon 5,000,000 markaa.

Valtuusto hyväksyi [3]) rakennustoimiston katurakennusosaston kaupunginhallitukselta saamansa kehoituksen nojalla laatiman, myöhemmin paranteleman Tervasaaren puhdistuslaitoksen ja Näkinkujan pumppuaseman sekä niihin kuuluvien kokooja- ja painejohtojen rakentamista koskevan suunnitelman. Tämän mukaan Näkinkujan seuduille rakennettavan n. 3,000 m²:n suuruisen alueen tarvitsevan pumppuaseman avulla kokoojajohdoin koottu, Pitkänsillan pohjoispuolelta tuleva likavesi painejohdossa pumputtaisiin puhdistuslaitokseen. Kokoojajohtoja myöten kaupungin muista osista Liisankadun päähän tulevan likaveden johtamiseksi edelleen Tervasaareen oli tarkoitus rakentaa rannan ja saaren välille kiinteä maapenger, jonka rakentamiseen Uudenmaan läänin maaherra maaliskuun 22 p:nä oli antanut luvan. Tervasaaren puhdistuslaitos aiottiin aluksi rakentaa vain mekaanista puhdistusta varten mutta siten, että sen vastaisuudessa voisi laajentaa käsittämään myöskin täydellisen biologisen puhdistuksen. Mekaanisen puhdistuslaitoksen ynnä kokooja- ja painejohtojen kokonaiskustannusten arvioitiin nousevan 52,370,000 markkaan. Samalla valtuusto päätti merkitä v:n 1938 talousarvioon 2,600,000 markan suuruisen määrärahan edellä mainitun penkereen rakentamista varten sekä oikeuttaa yleisten töiden lautakunnan käyttämään siitä kertomusvuonna ennakolta 450,000 markkaa.

Heikinkadun istutuksia koskeva välikysymys. Kaupunginhallituksen annettua selityksensä kymmenen kaupunginvaltuutetun kaupunginhallitukselle tekemän välikysymyksen johdosta, joka koski eräiden valtuuston päätöksen [4]) mukaisten Heikinkadun puu- ja kukkaistutustöiden suorittamatta jättämistä, kaupunginvaltuusto päätti [5]), ettei mainittu välikysymys antanut sille toimenpiteen aihetta.

Tehtaanpuiston järjestelysuunnitelman muuttaminen. Hyväksyttyä Tehtaanpuiston järjestelysuunnitelmaa [6]) päätettiin [7]) muuttaa siten, että puistoon suunniteltu lasten kahlaamo jätettäisiin rakentamatta.

Istutusten järjestäminen XI kaupunginosaan. Kaupunginvaltuusto hyväksyi [8]) kiinteistölautakunnan laadituttaman n:olla 1,766 merkityn ehdotuksen XI kaupunginosan korttelin n:o 345 rakentamattomien tonttien järjestämisestä istutuksiksi. Kiinteistölautakunnan tehtäväksi annettiin laatia tarpeellinen asemakaavan muutosehdotus. V:n 1938 talousarvion käsittelyn yhteydessä myönnettiin 356,000 markkaa ei mainitun korttelin vaan korttelin n:o 334 järjestelyyn.

---

[1]) Kvsto 27 p. lokak. 10 §. — [2]) Ks. tämän kert. s. 26. — [3]) Kvsto 27 p. lokak. 11 §. — [4]) Vrt.v:n 1935 kert. s. 27. — [5]) Kvsto 25 p. elok. 13 §. — [6]) Ks. v:n 1934 kert. s. 26. — [7]) Kvsto 8 p. jouluk. 25 §. — [8]) S:n 8 p. jouluk. 26 §; ks. myös tämän kert. s. 197.

N.s. Toukolan niityn kunnostaminen. Kaupunginvaltuusto hyväksyi [1]) Pro Helsingfors nimisen säätiön esittämän suunnitelman Kumpulassa olevan n.s. Toukolan niityn, Maamme-laulun ensiesityspaikan, kunnostamisesta luonnonpuistoksi.

11. Puhtaanapitoa koskevat asiat

Puhtaanapitomäärärahain ylittäminen. Kaupunginvaltuusto myöntyi [2]) katujen ja kiinteistöjen puhtaanapitomäärärahain Lämpö, Vedenkulutus ja Työpalkat ylittämiseen vastaavasti 8,450 markkaa, 24,750 markkaa ja 150,000 markkaa.

Malmin kaatopaikalla vallitsevat epäkohdat. Korkeimman hallintooikeuden palautettua [3]) Malmin kaatopaikan poistamista tarkoittavan Helsingin maalaiskunnan terveydenhoitolautakunnan valituksen Uudenmaan läänin maaherran uudelleenkäsiteltäväksi, tämä helmikuun 15 p:nä 1935 tekemällään välipäätöksellä pyysi kaupunginvaltuuston lausuntoa asiasta. Tällöin valtuusto päätti [4]) selityksessään esittää valituksen evättäväksi samalla ilmoittaen kaupungin suostuvan yleisen tyytyväisyyden saavuttamiseksi Malmin kaatopaikalla vallitsevia epäkohtia koskevassa asiassa suorittamaan kaatopaikan länsiosan tasoittamisen ja salaojittamisen, jolloin likavesi johdettaisiin 100 m³:n suuruiseen likavesikaivoon ja poistettaisiin sieltä tarvittaessa tankkiautoilla, sekä rakennettaisiin alueen pohjoissivulle vedenkulkua estävä betonisuojus ja ympäröitäisiin alue 2 m:n korkuisella tiiviillä puuaidalla. Mainittuja töitä varten tarvittavat varat, yhteensä 260,000 markkaa, päätettiin merkitä v:n 1938 talousarvioon.

12. Satamaoloja koskevat asiat

Satamahallintotoimisto. Toimistotöiden lisäännyttyä Katajanokan uuden tullimakasiinin tultua avatuksi päätettiin [5]) satamahallintotoimiston satamaliikenneosastolle heinäkuun 1 p:stä alkaen perustaa 3 palkka- ja V kielitaitoluokkaan kuuluva toimistoapulaisenvirka myöntäen kertomusvuoden palkkamenoihin 9,000 markkaa kaupunginvaltuuston käyttövaroista uusien virkain palkkoja sekä palkankorotuksia varten.

Satamajäänsärkijät. Kaupunginvaltuusto päätti [6]) vahvistaa satamajäänsärkijä ja hinaaja Herculeksen pursimiehen palkan 1,600 markaksi, kansimiesten palkan 1,425 markaksi ja lämmittäjäin palkan 1,400 markaksi kuukaudessa toukokuun 1 p:stä 1937 lukien, ottaen huomioon niiden suhteeton pienuus, sekä oikeuttaa satamalautakunnan näiden korotettujen palkkain suorittamiseksi ylittämään 5,200 markalla mainitun aluksen kertomusvuoden tilapäisen työvoiman määrärahaa.

Hercules ja Otso nimisten jäänsärkijäin virkain järjestelytarkoituksessa kaupunginvaltuusto päätti [7]) v:n 1938 alusta perustaa satamalaitokseen 10 palkka- ja IV kielitaitoluokkaan kuuluvan aluksen päällikön viran, kaksi 8 palkka- ja V kielitaitoluokkaan luettavaa ensimmäisen konemestarin virkaa, 6 palkka- ja V kielitaitoluokkaan luettavan toisen konemesta-

[1]) Kvsto 17 p. marrask. 21 §. — [2]) S:n 17 p. marrask. 26 §. — [3]) Ks. v:n 1935 kert. s. 89. — [4]) Kvsto 13 p. lokak. 7 §. — [5]) S:n 16 p. kesäk. 22 §. — [6]) S:n 28 p. huhtik. 15 §. — [7]) S:n 16 p. kesäk. 23 §.

rin viran ja 6 palkka- ja V kielitaitoluokkaan luettavan kolmannen konemestarin viran sekä samasta ajankohdasta lukien lakkauttaa jäänsärkijä Otson 3 palkkaluokan mukaisen tunkkimiehentoimen.

Satamain määrärahain ylittäminen. Nosturien tilapäistä työvoimaa ja käyttökuluja sekä satama-alueen sähkövalaistusta ja kaasuvalaistusta varten v:n 1936 talousarvioon merkittyjä satamaliikennemäärärahoja päätettiin [1]) sallia ylittää vastaavasti 13,460: 45 markkaa, 8,710: 40 markkaa, 7,587: 10 markkaa ja 207: 20 markkaa.

Satamaliikenteen kertomusvuonna huomattavasti lisäännyttyä kaupunginvaltuusto myöntyi [2]) seuraavain riittämättömiksi osoittautuneiden satamalaitoksen määrärahain ylittämiseen alla mainitun verran: lukuun Satamaliikenne kuuluvan määrärahan Vedenkulutus 25,000 markkaa, nosturien tilapäisen työvoiman määrärahan 50,000 markkaa ja nosturien käyttökulumäärärahan 20,000 markkaa sekä lukuun Satamakannanta sisältyväin määrärahain Painatus ja sidonta 1,000 markkaa, Korvaus Helsingin makasiini oy:lle satamakannannasta 200,000 markkaa ja Poistot ja palautukset 10,000 markkaa.

Valtuusto myöntyi [3]) Kaluston kunnossapito nimisen satamakannantamäärärahan ylittämiseen 2,875 markkaa.

Varastokonttorirakennuksen rakentaminen makasiinikortteliin n:o 258. Kaupunginvaltuusto oikeutti [4]) Helsingin makasiini oy:n alivuokralaisen Polttoaine osuuskunnan pitämään hallinnassaan oleville makasiinikorttelissa n:o 258 sijaitseville Saukonkadun tonteille suunnittelemansa varastokonttorirakennuksen, johon myöskin sisältyisi työntekijäin pukeutumis-, peseytymis- ja ruokailuhuoneita, paikoillaan kesäkuun 1 p:ään 1952 valtuuston vastedes määrättävästä vuokrasta heinäkuun 1 p:stä 1944, jolloin Helsingin makasiini oy:n vuokraoikeus alueeseen päättyi, toukokuun 31 p:ään 1952, ja samoin ehdoin kuin Helsingin makasiini oy:n ja kaupungin entisessä vuokrasopimuksessa oli määrätty vuokra-alueen palauttamisesta takaisin kaupungin hallintaan. Kaupunginhallitus oikeutettiin edellä mainituin ehdoin tekemään osuuskunnan kanssa sopimus asiasta.

Rahapajanrannan varastorakennus. Siihen katsoen, että Rahapajanrannan varastorakennuksen töitä varten kertomusvuoden talousarvioon otettua määrärahaa oli eräiltä kohdin ylitettävä, kaupunginvaltuusto päätti [5]) merkitä v:n 1938 talousarvioon 290,000 markkaa mainittua rakennusta varten sekä oikeuttaa rakennustoimiston käyttämään näitä varoja jo kertomusvuonna.

Katajanokan uuden tullimakasiinin kalustaminen. V:n 1938 talousarvioon päätettiin [6]) merkitä 380,000 markan suuruinen määräraha kaluston ja irtovaakain hankkimista varten Katajanokan uuteen tullimakasiiniin oikeuttaen satamalautakunta käyttämään sitä jo kertomusvuonna.

Herttoniemen öljysataman väylän leventäminen sekä eräiden viemäri- ja valaistustöiden suorittaminen siellä. V:n 1938 talousarviossa päätettiin [7]) varata 2,800,000 markkaa Herttoniemen öljysataman väylän syventämiseen sekä 293,000 markkaa sataman ääreisten Bensiinikadun ja Asemakadun valaistuksen ynnä ensinmainitun kadun viemärin järjestämiseen; yleisten töiden lautakunta oikeutettiin jo kertomusvuonna käyttämään 400,000

[1]) Kvsto 10 p. helmik. 26 §. — [2]) S:n 6 p. lokak. 27 §. — [3]) S:n 22 p. jouluk. 19 §. — [4]) S:n 16 p. kesäk. 21 §. — [5]) S:n 8 p. jouluk. 32 §. — [6]) S:n 14 p. huhtik. 12 §. — [7]) S:n 6 p. lokak. 18 §.

markkaa edellisestä rahamäärästä ja jälkimmäinen kokonaisuudessaan.

Länsisataman väylän loistojen järjestäminen. Kaupunginhallitus oli päättänyt merkitä v:n 1938 talousarvioehdotukseensa 60,000 markan määrärahan Länsisataman väylän merkkiloistojen perustusten rakentamista varten uusiin paikkoihin ja oikeuttaa yleisten töiden lautakunnan käyttämään näitä varoja jo kertomusvuonna. Hyväksyen hallituksen ennakkotoimenpiteet asiassa kaupunginvaltuusto päätti [1]) merkitä mainitun määrärahan v:n 1938 talousarvioon sekä oikeuttaa yleisten töiden lautakunnan käyttämään sen jo kertomusvuonna.

13. Teknillisiä laitoksia koskevat asiat

Vesijohtolaitos. Vesijohtolaitoksen toimitusjohtaja A. Skog, joka jo edellisenä vuonna oli saavuttanut säädetyn eroamisiän, oikeutettiin [2]) edelleen jäämään virkaansa marraskuun 27 p:ään 1938 saakka.

Kaupunginvaltuusto päätti [3]) merkitä siirtomäärärahoiksi v:n 1936 talousarvion tuloa tuottavien pääomamenojen pääluokan lukuun Vesijohtolaitos vesijohtojen rakentamista varten Kaikukatuun, Limingantiehen, Minna Canthin kadun ja Valhallankadun väliseen Niittykadun osaan sekä Messeniuksen- ja Nordenskiöldinkadun ynnä Ruusan- ja Linnankoskenkadun välisiin Minna Canthin kadun osiin sisältyvät määrärahat, jotta niiden jäännöseriä tarvittaessa voitaisiin käyttää kertomusvuonna mainittujen jo suoritettujen töiden mahdollisiin korjauksiin ja täydennyksiin.

Vesijohtolaitoksen uusi vesisäiliö ja painejohto. Rakennustoimiston laadittua Alppilan vuorelle suunnitellun uuden vesisäiliön [4]) luonnospiirustukset, jotka käsittivät kolme eri julkisivuehdotusta, kaupunginvaltuusto päätti [5]) säiliön rakennettavaksi vaihtoehdon n:o 3 mukaisesti. Sen mukaan säiliörakennus olisi ympyriäinen, läpimitaltaan n. 65 m ja korkeudeltaan vähän yli 18 m, ollen sen ulkopuolelle ehdotettu n. 3 m:n levyinen penger kivipäällystyksin. Julkisivu tehtäisiin tummista julkisivutiilistä ja ilman kattolistaa, ollen alaosa varustettava puoleksi muuripinnan ulkopuolella olevilla seinäpylväillä, joiden keskinäinen etäisyys olisi n. 6 m ja joiden välillä muuri olisi vedetty sisään n. ½ m. Puheena olevan ehdotuksen kustannusarvio nousi 12,450,000 markkaan.

Kiinteistötoimiston asemakaavaosasto laati saamansa toimeksiannon [6]) nojalla pari vaihtoehtoista suunnitelmaa Vanhastakaupungista Alppilan vuorelle johdettavan uuden painejohdon suunnasta, joista valtuusto hyväksyi [7]) sen vaihtoehdon, että painejohto rakennettaisiin pitkin Mäkelänkatua siten, että se kulkisi sen länsipuolella. Kaupunginhallituksen saatua rautatiehallitukselta luvan valtionrautateille kuuluvan Pasilan konepaja-alueen ja Sörnäisten satamaradan y.m. raiteet risteävän, suunnitelmaan kuuluvan tunnelin louhimiseen ehdoin, että työn suorittamisessa seurattiin asianomaisen ratajakson päällikön antamia ohjeita sekä että kaupunki vastasi kaikista työn mahdollisesti aiheuttamista vahingoista ja onnettomuuksista, valtuusto samalla päätti suostua näihin ehtoihin.

---

[1]) Kvsto 25 p. elok. 38 §. — [2]) S:n 15 p. syysk. 14 §; vrt. myös v:n 1936 kert. s. 91. — [3]) Kvsto 20 p. tammik. 19 §. — [4]) Vrt. v:n 1936 kert. s. 28. — [5]) Kvsto 28 p. huhtik. 13 §. — [6]) Vrt. v:n 1936 kert. s. 28. — [7]) Kvsto 2 p. kesäk. 10 §.

Pursimiehenkadun vesijohdon uusiminen. Vesijohdon uusimista varten Perämiehen- ja Telakkakadun välisessä Pursimiehenkadun osassa merkittiin [1]) v:n 1938 talousarvioon 212,000 markkaa oikeuttaen teknillisten laitosten hallitus käyttämään tätä määrärahaa jo kertomusvuonna.

Väinölänkadun vesijohdon jatkaminen. V:n 1938 talousarvioon päätettiin [2]) merkitä 47,000 markkaa vesijohdon jatkamiseksi Väinölänkadulla Metsolantien kulmasta n. 50 m Joukolantielle päin. Teknillisten laitosten hallitus oikeutettiin käyttämään määrärahaa jo kertomusvuonna.

Vesijohdon rakentaminen Ruskeasuon alueelle. Kaupunginvaltuusto päätti [3]) merkitä v:n 1938 talousarvioon 205,000 markkaa vesijohdon rakentamiseksi Turuntieltä Ruskeasuon alueelle, oikeuttaen teknillisten laitosten hallituksen käyttämään mainitun määrärahan jo kertomusvuonna.

Koskelan omakotialueen vesijohtotöiden suorittaminen. Kaupunginvaltuusto päätti [4]) merkitä v:n 1938 talousarvioon Koskelan omakotialueen III rakennusvaiheen vesijohtotöitä varten 801,000 markan erän; oikeuttaen teknillisten laitosten hallituksen käyttämään osan siitä jo kertomusvuonna.

Eräiden vesijohtotöiden suorittaminen. Kaupunginvaltuusto päätti [5]) merkitä v:n 1938 talousarvioon seuraavan suuruiset määrärahat alla mainittuja vesijohtotöitä varten: vesijohdon rakentamiseen Vääksyntiehen 168,000 markkaa, Päijänteen- ja Vääksyntien väliseen Mäkelänkadun osaan 158,000 markkaa, Vääksynkujan ja Teollisuuskadun väliseen Päijänteentien osaan 212,000 markkaa sekä Päijänteen- ja Vääksyntien väliseen Teollisuuskadun osaan 219,000 markkaa. Yleisten töiden lautakunta oikeutettiin käyttämään kaikkia määrärahoja tarvittaessa jo kertomusvuonna.

Vesijohdon rakentaminen Agricolankatuun. V:n 1938 talousarvioon päätettiin [6]) merkitä 57,000 markan suuruinen määräraha 40 m:n pituisen vesijohdon rakentamiseksi Agricolankatuun sen ja Pengerkadun kulmauksessa olevan viimeksi mainitun kadun tontin n:o 8 kohdalle oikeuttaen vesijohtolaitos käyttämään varat jo kertomusvuonna.

Eräät varatöinä suoritettavat vesijohtotyöt. Kertomusvuoden varatyöohjelmaan sisältyi Turuntiessä, Mäkelänkadussa, Paciuksenkadussa ja Josafatinkadussa suoritettavia vesijohtotöitä [7]).

Kaasulaitos. Vireillä olevan sähkö- ja kaasumaksujen kannon uudelleenjärjestelyn yhteydessä, jolloin m.m. pidennettiin lukemajaksoja kertomusvuoden tammikuun 19 p:nä alkavan lukemajakson alusta, kaupunginhallitus oli antanut [8]) kaasulaitokselle väliaikaisen valtuuden soveltaa muutettua kaasutariffia mainitusta ajankohdasta lukien. Hyväksyen tämän toimenpiteen kaupunginvaltuusto vahvisti [9]) uuden kaasutariffin [10]) noudatettavaksi ennen mainitusta ajankohdasta lukien.

Kaasulaitoksen työntekijä J. K. Lindfors, joka vaikeaan tautiin sairastuttuaan lokakuun 24 p:ään mennessä oli saanut kaiken työntekijäin sairasavusta voimassa olevien määräysten mukaisen avustuksen, oikeutettiin [11]) ylimääräisenä sairasapuna saamaan ½ palkastaan kahdelta kuukaudelta marraskuun 19 p:stä 1936 lukien.

Kaupunginvaltuusto päätti [12]) sallia ylittää seuraavia kaasulaitoksen riittämättömiä määrärahoja enintään alla mainitun verran: teknillisten

---

[1]) Kvsto 6 p. lokak. 19 §. — [2]) S:n 19 p. toukok. 19 §. — [3]) S:n 25 p. elok. 31 §. — [4]) S:n 6 p. lokak. 12 §. — [5]) S:n 6 p. lokak. 17 §; vrt. myös tämän kert. s. 84 ja 85. — [6]) Kvsto 8 p. jouluk. 29 §. — [7]) Ks.. tämän kert. s. 76. — [8]) Ks. tämän kert. s. 228. — [9]) Kvsto 10p. helmik. 35 §. — [10]) Ks. Kunnall. asetuskok. s. 1. — [11]) Kvsto 10 p. helmik. 47 §. — [12]) S:n 8 p. jouluk. 34 §.

laitosten pääluokkaan sisältyvää hallintomäärärahaa Tarverahat 10,000 markkaa, kassa- ja tiliviraston määrärahaa Huoneistomenot 4,000 markkaa ynnä käyttömäärärahoja Kaasunvalmistuksen aine- ja työkustannukset y.m. 1,300,000 markkaa, Kaasunvalmistuksen sivutuotteet 100,000 markkaa ja Korjaukset ja muut kustannukset 200,000 markkaa sekä tuloa tuottavien pääomamenojen pääluokan lukuun Kaasulaitos sisältyvää määrärahaa Liittymisjohdot 60,000 markkaa.

Tuloa tuottaviin pääomamenoihin kaasumittarien ostoa varten merkittyä määrärahaa päätettiin [1]) sallia ylittää 720,000 markkaa, minkä teki tarpeelliseksi kaupungin varsin vilkas rakennustoiminta.

Pursimiehenkadun kaasujohdon uusiminen. Kaasujohdon uusimiseksi Perämiehen- ja Telakkakadun välisessä Pursimiehenkadun osassa merkittiin [2]) v:n 1938 talousarvioon 21,000 markkaa oikeuttaen teknillisten laitosten hallitus käyttämään tämä määräraha jo kertomusvuonna.

Eräiden kaasujohtotöiden suorittaminen. Kaupunginvaltuusto päätti [3]) merkitä v:n 1938 talousarvioon seuraavan suuruiset määrärahat alla mainittuja kaasujohtotöitä varten: kaasujohdon rakentamiseen Hämeen- ja Päijänteentien väliseen Teollisuuskadun osaan 61,000 markkaa, Teollisuus- ja Mäkelänkadun väliseen Vääksyntien osaan 13,000 markkaa, Vääksyn- ja Päijänteentien väliseen Mäkelänkadun osaan 12,000 markkaa sekä Teollisuuskadun ja Vääksynkujan väliseen Päijänteentien osaan 22,500 markkaa. Yleisten töiden lautakunta oikeutettiin käyttämään kaikkia määrärahoja tarvittaessa jo kertomusvuonna.

Kaasujohtojen ulottamista Käpylään, Toukolaan ja Kumpulaan tarkoittavat eräiden Käpylän asukkaiden ja Helsingin lähiympäristön omakoti yhdistyksen anomukset kaupunginvaltuusto päätti [4]) evätä.

Työntekijäin puku- ja ruokailuhuoneen rakentaminen kaasulaitoksen pääasemalle. Kaupunginvaltuusto päätti [5]), että laadittuun karttaan n:olla II merkittyyn kaasulaitoksen pääaseman Sörnäisissä olevan alueen osaan oli rakennettava kaasulaitoksen työntekijäin puku- ja ruokailuhuonerakennus, sekä hyväksyi rakennustoimiston talorakennusosaston laatimat sen piirustukset. Tämä n. 160 työntekijälle tarkoitettu rakennus sisältäisi työntekijäin ja virkailijain ruokailuhuoneen, keittiön sekä pukeutumis-, pesu- ja suihkuhuoneet ynnä käymälöitä. Valtuusto päätti merkitä v:n 1938 talousarvioon kyseistä rakennusta varten 1,453,000 markan määrärahan sekä sen kellarikerrokseen suunniteltuja väestönsuojahuoneita ja tarvittavien kaasusuojeluvälineiden hankkimista varten 600,000 markan määrärahan.

Sähkölaitos. Sähkölaitoksen asentaja A. Tassberg, joka kertomusvuonna jo oli nauttinut kaikki säännönmukaiset palkkaetunsa sairasloman ajalta, oikeutettiin [6]) saamaan puolet palkkaansa hänelle marraskuun 1 p:n ja joulukuun 31 p:n väliseksi ajaksi myönnetyn jatketun sairasloman ajalta.

Tehdyn päätöksen [7]) mukaisesti oikeutettiin [8]) kaupungin palveluksessa olonsa perusteella eläkettä nauttiva sähkölaitoksen rahastaja F. A. Åberg [9]), joka oli ollut Helsingin raitiotie ja omnibus oy:n palveluksessa huhtikuun 15 p:stä 1902 lokakuun 1 p:ään 1906, maaliskuun 17 p:stä 1937 alkaen eläkettä varten lukemaan hyväkseen myöskin tämä palvelusaikansa.

[1]) Kvsto 15 p. syysk. 12 §. — [2]) S:n 6 p. lokak. 19 §. — [3]) S:n 6 p. lokak. 17 §; vrt. tämän kert. s. 76, 83 ja 85. — [4]) Kvsto 10 p. helmik. 36 §. — [5]) S:n 27 p. lokak. 14 §. — [6]) S:n 8 p. jouluk. 37 §. — [7]) Vrt. tämän kert. s. 92. — [8]) Kvsto 19 p. toukok. 20 §. — [9]) Vrt. v:n 1934 kert. s. 179.

Sähkölaitoksen kotitaloustariffin alentamista tarkoittava eräiden Käpylän asukkaiden anomus päätettiin [1]) evätä.

Sähkölaitoksen v:n 1936 Palkat nimisen käyttömäärärahan ylittämiseen 23,269: 30 markalla kaupunginvaltuusto päätti [2]) suostua uuden apulaisen ottamisen takia kattilahuoneeseen.

Tilanteen kehityttyä sellaiseksi, ettei ainakaan enää syksyllä 1938 esiintyvää sähkölaitoksen todennäköistä energiantarvetta voitaisi tyydyttää nykyisellä koneistolla, valtuusto tämän asiaintilan auttamiseksi päätti [3]), että Sörnäisten höyryvoima-aseman konetehoa lisätään hankkimalla sinne kaksi uutta höyrykattilaa, 25,000 kVA:n höyryturbiinigeneraattori muuntajineen ja kytkinlaitteineen y.m.; tarkoitukseen tarvittavista varoista päätettiin v:n 1938 talousarvioon merkitä 16,000,000 markan määräraha, josta teknillisten laitosten hallitus oikeutettiin käyttämään puolet jo kertomusvuonna.

Valtuusto päätti [4]) merkitä v:n 1938 talousarvioon 600,000 markan suuruisen määrärahan suurjännitekaapelin vetämiseksi ja muuntoaseman rakentamiseksi Helsingin laivatelakan alueelle Eteläsatamaan oikeuttaen teknillisten laitosten hallituksen käyttämään tämän määrärahan jo kertomusvuonna.

Koskelan omakotialueen sähköjohtotöiden suorittaminen. Kaupunginvaltuusto päätti [5]) merkitä v:n 1938 talousarvioon Koskelan omakotialueen III rakennusvaiheen sähköjohtotöitä varten 34,000 markan erän oikeuttaen teknillisten laitosten hallituksen käyttämään osan siitä jo kertomusvuonna.

Eräiden sähköjohtotöiden suorittaminen. Kaupunginvaltuusto päätti [6]) merkitä v:n 1938 talousarvioon seuraavan suuruiset määrärahat alla mainittuja sähköjohtotöitä varten: sähkölaitoksen 35 kV:n kaapelin vetämiseen pääasemalta Vallilantielle 1,150,000 markkaa, sähkölaitoksen jakojohtokaapelin vetämiseen Mäkelänkatuun, Päijänteentiehen ja Hämeentiehen 820,000 markkaa sekä Päijänteentien muuntoasemaa varten 100,000 markkaa. Yleisten töiden lautakunta oikeutettiin käyttämään kaikkia määrärahoja tarvittaessa jo kertomusvuonna.

Eräiden katuvalaistustöiden suorittaminen. Kaupunginvaltuusto päätti [6]) merkitä v:n 1938 talousarvioon 40,000 markkaa Päijänteen- ja Vääksyntien katuvalaistuslaitteita varten. Yleisten töiden lautakunta oikeutettiin käyttämään määrärahaa tarvittaessa jo kertomusvuonna.

14. Teurastamoa ja keskuskeittolaa koskevat asiat

Teurastamo

Teurastamon virkain saattamiseksi entistä vakinaisemmalle kannalle kaupunginvaltuusto päätti [7]) perustaa sinne v:n 1938 alusta lukien 5 palkkaluokkaan kuuluvan jäähdyttämön hoitajan viran, 4 palkkaluokkaan kuuluvan vaakaajanviran, kolme 3 palkkaluokkaan luettavaa halliapulaisentointa, 3 palkkaluokan mukaisen kassakirjaajanviran ja kaksi palkkasääntöön merkitsemättömäin pysyväisten virkain ryhmään luettavaa siivoojantointa.

---

[1]) Kvsto 10 p. helmik. 36 §. — [2]) S:n 10 p. helmik. 30§. — [3]) S:n 15 p. syysk. 12 §. — [4]) S:n 6 p. lokak. 16 §. — [5]) S:n 6 p. lokak. 12 §. — [6]) S:n 6 p. lokak. 17 §; vrt. myös tämän kert. s. 76, 83 ja 84. — [7]) Kvsto 19 p. toukok. 21 §.

Valtuuston tekemän anomuksen mukaisesti maatalousministeriö lokakuun 8 p:nä 1936 määräsi Helsingin kaupungin teurastamon sellaiseksi yleiseksi teurastamoksi, joka mainitaan elokuun 25 p:nä 1922 annetun lihantarkastuslain 5 §:ssä, mutta hylkäsi anomuksen sen osan, joka koski laitoksen pakollisen käyttämisen ulottamista kaupungin alueen ulkopuolelle [1]).

Teurastamon lihantukkumyyntihallin halli-, myynti- y.m. maksujen laskemista koskevaan taksaan vahvistettiin [2]) sellainen muutos, että hevosten ja alle 20 kg painavien vasikoiden myyntimaksu oli oleva 5 penniä kg:lta, tullen tämä muutos voimaan heinäkuun 1 p:nä 1937.

Teurastamolautakunnan esitys erään lisäyksen tekemisestä teurastamon lihantukkumyyntihallin halli-, myynti- y.m. maksujen laskemista tarkoittavaan taksaan palautettiin [3]) kaupunginhallituksen valmisteltavaksi.

Teurastamon v:n 1936 määrärahoja Lämpö ja Tarveaineet päätettiin [4]) sallia ylittää vastaavasti enintään 1,907: 70 markkaa ja 8,685: 25 markkaa.

Kaupunginvaltuusto hyväksyi [5]) yleisten töiden lautakunnan kaupunginhallituksen kehoituksesta laadituttamat teurastamon alueelle rakennettavan siipikarjateurastamon [6]) pääpiirustukset n:ot 46 ja 47 niihin liittyvine 495,500 markkaan päättyvine kustannusarvioineen sekä päätti merkitä v:n 1938 menoarvioon tätä tarkoitusta varten 79,500 markan lisämäärärahan, jota yleisten töiden lautakunta oikeutettiin käyttämään jo kertomusvuonna.

Valtuusto päätti [7]) merkitä v:n 1938 talousarvioon 50,000 markan määrärahan teurastamon yhteyteen rakennettavan siipikarjateurastamon sisustamiseen ja kalustamiseen. Teurastamolautakunta oikeutettiin käyttämään tätä määrärahaa jo kertomusvuonna.

Keskuskeittola

Keskuskeittolan hallinnon järjestelyssä oli sikäli epäasianmukaisuutta, että sen johtosäännön mukaan johtokunnan puheenjohtaja oli samalla keskuskeittolan toimitusjohtaja, vaikka johtokunnan puheenjohtaja kuitenkin oli vain muodollisesti toiminut laitoksen toimitusjohtajana säännöllisesti johtamatta sen toimintaa, ollen tämän tehnyt osastopäällikkö. Mainitun organisatiovirheen poistamiseksi kaupunginvaltuusto päätti [8]) hyväksyä eräät muutokset keskuskeittolan johtosäännön 2 ja 5 §:ään.

15. Muut asiat

Sotaväen ravinto- sekä rehu- ja kuivikeannokset. Uudenmaan läänin maaherran pyydettyä kaupunginvaltuuston lausuntoa sotalaitoksen tarpeisiin rauhan aikana annettavia luontoissuorituksia koskevan lain määräämien ravinto- sekä rehu- ja kuivikeannoksien hinnoituksesta valtuusto majoituslautakunnan ehdotuksesta ja sen laatimien laskelmain mukaisesti päätti [9]) ehdottaa, että miehen päivittäisen perusravintoannoksen hinnaksi v. 1938 määrättäisiin 7: 84 markkaa, eli, kun lisätään käteisvarat, 0: 55 markkaa, yhteensä 8: 39 markkaa, mistä aamuteen korvaukseksi 2: 10

[1]) Kvsto 20 p. tammik. 3 §; vrt. myös v:n 1933 kert. s. 83. — [2]) Kvsto 16 p. kesäk. 35 §; ks. myös Kunnall. asetuskok. s. 16. — [3]) Kvsto 16 p. kesäk. 34 §. — [4]) S:n 10 p. helmik. 19 §. — [5]) S:n 17 p. maalisk. 17 §. — [6]) Vrt. v:n 1935 kert. s. 25 ja tämän kert. s. 232. — [7]) Kvsto 16 p. kesäk. 33 §. — [8]) S:n 15 p. syysk. 15 §; ks. myös Kunnall. asetuskok. s. 32. — [9]) Kvsto17 p. marrask. 4 §.

markkaa, lounaan 3: 35 markkaa ja päivällisen 2: 94 markkaa, sekä hevosen päivittäisen perusrehu- ja kuivikeannoksen hinnaksi 14: 93 markkaa, jota paitsi, sen varalta että muita kuin perusrehuannoksia käytettäisiin, oli laskettu annosten hinnat erikseen ratsu- ja kuormahevosia varten.

Kansalaisoikeudet. 99 tapauksessa kaupunginvaltuusto puolsi ja 12 tapauksessa ehdotti evättäviksi anomuksia [1]), jotka koskivat Suomen kansalaisoikeuksien myöntämistä. Ensiksi mainituista tapauksista 53 koski ent. Venäjän, 17 Ruotsin, 12 Saksan, 6 Viron, 2 Italian, 2 Puolan, 2 Neuvosto-Venäjän, 2 Tanskan, 1 Amerikan, 1 Norjan ja 1 Sveitsin kansalaisia.

Väkijuomain anniskeluoikeudet. Maistraatin tai Oy. Alkoholiliike ab:n pyydettyä kertomusvuoden varrella kaupunginvaltuuston lausuntoa 22 väkijuomain anniskeluoikeuksia koskevasta anomuksesta valtuusto päätti [2]) muutamissa kohdin eräin rajoituksin 4 tapauksessa puoltaa jo myönnettyjen oikeuksien pysyttämistä ennallaan sekä 3 tapauksessa uusien taikka uuteen huoneistoon tai toiselle henkilölle siirrettyjen oikeuksien myöntämistä mutta 6 tapauksessa ehdottaa mainittujen oikeuksien myöntämistä koskevat anomukset evättäviksi; 9 anomuksesta valtuusto ei katsonut [3]) aiheelliseksi antaa lausuntoa.

Uudenmaan läänin maaherran siltä pyytämässä lausunnossa valtuusto päätti [4]) 1 tapauksessa ilmoittaa eräin ehdoin puoltavansa entisen anniskeluoikeuden laajentamista.

Elinkeino-oikeudet. 12 tapauksessa kaupunginvaltuusto antoi [5]) puoltavan ja 5 tapauksessa epäävän lausunnon ulkomaalaisten anomuksista, jotka koskivat oikeutta elinkeinon harjoittamiseen kaupungissa.

Poliisimestaria sekä kaupunginhallitusta kuultuaan valtuusto päätti [6]), eräässä tapauksessa määrätyin ehdoin, myöntyä 115 talousspriin myyntilupahakemukseen, jolloin 3 luvista myönnettiin olemaan voimassa kesäkuun 1 p:ään 1938 ja 112 kesäkuun 1 p:ään 1939.

Valtuusto päätti ilmoittaa Uudenmaan läänin maaherralle, ettei sillä ollut mitään muistuttamista 1 liikkeen räjähdysaineiden vähittäiskaupan [7]) harjoittamista sekä 1 liikkeen räjähdysaineiden myynnin johtoa [8]) koskevaan anomukseen myöntymistä vastaan.

1 automaattisten pistoolien valmistamisoikeutta koskevasta anomuksesta valtuusto antoi [9]) puoltavan lausunnon.

Helsingin kaupungin tulo- ja omaisuusverolautakunnan varajäseneksi valittiin [10]) heikontuneen terveytensä vuoksi siitä eronneen asessori E. Stigzeliuksen sijaan varatuomari P. Lindberg.

---

[1]) Kvsto 20 p. tammik. 5 §, 10 p. helmik. 2 §, 3 p. maalisk. 1 §, 17 p. maalisk. 5 §, 14 p. huhtik. 1 §, 28 p. huhtik. 4 §, 19 p. toukok. 1 §, 16 p. kesäk. 2 §, 25 p. elok. 8 §, 15 p. syysk. 3 §, 6 p. lokak. 2 §, 27 p. lokak. 4 §, 17 p. marrask. 3 §, 8 p. jouluk. 8 § ja 22 p. jouluk. 3 §. — [2]) S:n 20 p. tammik. 39 §, 10 p. helmik. 50 §, 3 p. maalisk. 25 §, 17 p. maalisk. 4 ja 24 §, 19 p. toukok. 25 ja 27 §, 16 p. kesäk. 26 §, 25 p. elok. 36 §, 15 p. syysk. 25 §, 8 p. jouluk. 36 § ja 22 p. jouluk. 21 §. — [3]) S:n 10 p. helmik. 49 §, 3 p. maalisk. 26 ja 27 §, 17 p. maalisk. 23 §, 28 p. huhtik. 20, 21, 22 ja 23 § sekä 19 p. toukok. 26 §. — [4]) S:n 17 p. maalisk. 25 § ja 16 p. kesäk. 25 §. — [5]) S:n 10 p. helmik. 3 §, 3 p. maalisk. 2 §, 17 p. maalisk. 6 §, 14 p. huhtik. 2 §, 19 p. toukok. 2 §, 25 p. elok. 9 §, 13 p. lokak. 5 ja 6 § sekä 8 p. jouluk. 9 §. — [6]) S:n 3 p. maalisk. 24 §, 17 p. maalisk. 21 §, 14 p. huhtik. 20 §, 28 p. huhtik. 24 §, 19 p. toukok. 32 §, 2 p. kesäk. 21 §, 16 p. kesäk. 38 §, 25 p. elok. 40 §, 15 p. syysk. 29 §, 6 p. lokak. 40 §, 27 p. lokak. 23 § ja 22 p. jouluk. 22 §. — [7]) S:n 3 p. maalisk. 4 §. — [8]) S:n 15 p. syysk. 17 §. — [9]) S:n 19 p. toukok. 3 §. — [10]) S:n 10 p. helmik. 6 §.

Uudenmaan läänin maaherran määrättyä Helsingin kaupungin tuloja omaisuusverolautakunnan jäsenmäärän seuraavaksi toimikaudeksi puheenjohtajaa lukuunottamatta kahdeksaksi kaupunginvaltuusto valitsi [1]) omasta puolestaan mainitun lautakunnan varsinaisiksi jäseniksi sihteeri B. von Fieandtin, kirjaltaja A. Karvosenojan, varastotyöntekijä N. Lehdon ja johtaja J. G. Louhivaaran sekä varajäseniksi kirvesmies V. V. Liljeqvistin, pankinvirkailija H. Lindbergin, konttoripäällikkö G. Pätysen ja asiamies M. Tammilehdon.

Hallitusten ja lautakuntain y.m. täydentäminen. Huoltolautakunnan jäsenyydestä vapautetun liikkeenhoitaja U. Merilinnan sijaan valittiin [2]) lautakuntaan sen lisäjäsen rouva S. Saveri. Samalla valittiin liikkeenhoitaja Merilinna rouva Saverin sijalle sen lisäjäseneksi. Varalisäjäseneksi edesmenneen rouva E. Huttusen sijaan v:ksi 1937—39 valittiin [3]) konttoristi E. Kalervo.

Työnvälityslautakunnan uudeksi jäseneksi valittiin [4]) toimitsija L. Mikkosen kuoltua toimitsija E. Härmä.

Suomenkielisen työväenopiston johtokuntaan valittiin [5]) filosofianmaisteri K. N. Rauhala-vainajan tilalle kertomusvuodeksi lääketieteenlisensiaatti A. Nikula.

Yleisten töiden lautakuntaan määrättiin jäseneksi sen puheenjohtajaksi valitun jäsenen vt Huttusen sijaan vt Puukko [6]) sekä jäseneksi ajanpuutteen vuoksi siitä eronneen vt Nybergin tilalle vt Furuhjelm [7]).

Puhtaanapitolautakunnan puheenjohtaja A. A. Aalto-vainajan seuraajaksi valittiin lautakunnan jäsen A. Valta [8]) sekä lautakunnan jäseneksi viimeksi mainitun sijalle kivityöntekijä O. Nuutinen [9]).

Satamalautakunnan alaiseen virkaan heinäkuun 16 p:stä lukien valitun mainitun lautakunnan jäsenen K. Laakson sijaan määrättiin [10]) lautatarhantyöntekijä A. Numminen

Hallitusten ja lautakuntain y.m. jäsenten vaali. Hallitusten ja lautakuntain puheenjohtajiksi, varapuheenjohtajiksi, jäseniksi ja varajäseniksi valittiin [11]) seuraavaksi toimikaudeksi alla mainitut henkilöt:

kaupunginvaltuuston vaalilautakuntaan v:ksi 1938: jäseniksi toimistonjohtaja K. Huhtala, toimittaja A. E. Leino ja pankintaloudenhoitaja A. E. Monnberg sekä varajäseniksi pankinjohtaja A. Linturi, insinööri A. Myrsky ja professori G. von Wendt;

kaupungin irtaimen omaisuuden inventtaajiksi v:ksi 1938: maalarimestari H. A. Bergström, ylikonemestari R. Forsbom, konttoripäällikkö K. E. Grönlund, rouva E. Hämäläinen, asiamies T. Hänninen, kirjaltaja A. Karvosenoja, putkityöntekijä E. Keskimäki, johtaja J. A. Salomaa, insinööri B. Svedlin, kansakoulunopettaja J. A. Tarpila, kirjeenkantaja B. Väisänen ja lautatarhantyöntekijä J. H. Väätäinen;

kaupungin kiinteän omaisuuden katselmusmiehiksi v:ksi 1938: tullipäällysmies A. E. Forsström, työläistarkastaja S. Kurkinen, maalari K. Ollila, rakennusmestari G. Welroos ja teknillisen korkeakoulun lehtori T. R. Vähäkallio;

kaupunginkassan tarkastusmiehiksi v:ksi 1938: pankinkamreeri V.

---

[1]) Kvsto 22 p. jouluk. 5 §. — [2]) S:n 13 p. tammik. 8 §. — [3]) S:n 25 p. elok. 11 §. — [4]) S:n 2 p. kesäk. 8 §. — [5]) S:n 28 p. huhtik. 3 §. — [6]) S:n 13 p. tammik. 6 §. — [7]) S:n 10 p. helmik. 7 §. — [8]) S:n 19 p. toukok. 11 §. — [9]) S:n 16 p. kesäk. 6 §. — [10]) S:n 25 p. elok. 10 §. — [11]) S:n 22 p. jouluk. 4 ja 6 §.

Hougberg ja konttoristi E. Jokinen sekä varalle pankinvirkailija B. Armfelt ja taloudenhoitaja E. Kaukinen;

taksoituslautakuntaan v:ksi 1938: jäseniksi toimitusjohtaja E. von Bonsdorff, sihteeri B. von Fieandt, talousneuvos A. Haanoja, isännöitsijä L. Hagert, kirjaltaja V. Kalervo, kirjanpitäjä V. Kivi, sähköasentaja E. Kulmala, sähkötyöntekijä T. Mutikainen, kirjelajittelija K. V. Lampenius, konttoristi L. Lehto, putkityöntekijä K. A. Lindgren, tullipäällysmies S. Lindroos, verotusvalmisteluviraston puheenjohtaja A. Linturi, johtaja J. G. Louhivaara, liikennetarkastaja H. Mustonen, kauppaneuvos A. F. Nyman, räätäli E. Paasio, lautatarhantyöntekijä V. A. Puska, konttoripäällikkö G. Pätynen, sihteeri U. Rusk ja esittelijä V. V. Virtanen;

tutkijalautakuntaan v:ksi 1938: jäseniksi autonkuljettaja K. Altti, protokollasihteeri G. W. Boijer, pankinjohtaja A. Hiltunen, varastotyöntekijä V. T. Jussila, professori K. Kauppi, hydrograafi T. Olin, eristäjä K. R. Saarnijärvi ja konttoripäällikkö A. M. Winberg;

julkisivupiirustusten tarkastustoimikuntaan v:ksi 1938: jäseniksi konttoristi A. V. Lehtokoski ja professori J. S. Sirén;

holhouslautakuntaan v:ksi 1938—41: jäseneksi oikeusneuvos O. Möller;

palolautakuntaan v:ksi 1938: jäseniksi metallityöntekijä H. Horniemi, johtaja B. Nybergh, asentaja H. J. Puukko, tullihallituksen kemisti Y. Talvitie ja ylijunailija A. Österlund;

kaupungin sairaalain hallitukseen v:ksi 1938: jäseniksi professori S. A. Brofeldt, ensimmäinen kaupunginlääkäri F. Hisinger, lääketieteenlisensiaatti T. V. Jääskeläinen, professori F. Langenskiöld, rouva A. Lehtokoski, toimistopäällikkö G. Modeen, toimittaja A. Pohjanmaa ja lääketieteen- ja kirurgiantohtori E. Suolahti, minkä ohessa valittiin puheenjohtajaksi professori Langenskiöld ja varapuheenjohtajaksi lääketieteen- ja kirurgiantohtori Suolahti;

oikeusaputoimiston johtokuntaan v:ksi 1938: jäseniksi asianajaja N. Aronen, oikeusneuvosmies G. Leopold, asianajaja S. T. Mannermaa, varatuomari B. Planting ja asianajaja E. Tulenheimo;

urheilulautakuntaan v:ksi 1938: jäseniksi kauppatieteidenkandidaatti O. Fellman, puuseppä H. Kangas, lääketieteenlisensiaatit L. Tanner ja U. Tötterman sekä pankinkamreeri T. H. Wilppula;

suomenkielisen työväenopiston johtokuntaan v:ksi 1938: jäseniksi opettaja A. Kallioniemi, konttoristi P. Kivi, lääketieteenlisensiaatti A. Nikula, liittosihteeri P. Railo, liikeapulainen T. Sinervo ja rovasti J. Waltasaari sekä varajäseniksi rouva A. Lehtokoski ja lehtori B. Malmio;

ruotsinkielisen työväenopiston johtokuntaan v:ksi 1938: jäseniksi osastonjohtaja J. M. Ekebom, asioitsija M. Fager, toimittaja K.-A. Fagerholm, varastonhoitaja G. Henriksson, arkkitehti S. Lagerborg-Stenius ja lehtori A. Mickwitz sekä varajäseniksi liittosihteeri G. Andersson ja insinööri H. Leander;

ammattioppilaslautakuntaan v:ksi 1938—40: puheenjohtajaksi insinööri E. Söderman, jäseniksi talousneuvos A. Haanoja, ilmajarrutarkastaja J. W. Laine, kultaseppä O. Lindroos ja työnjohtaja F. E. Merikoski sekä varajäseniksi rouva L. Ahmala, insinööri F. Kreander, kirjapainonjohtaja J. K. Paasio ja vaatturi R. Virta;

kotitalouslautakuntaan v:ksi 1938: puheenjohtajaksi tarkastaja M. Sillanpää sekä jäseniksi rouvat H. Brander ja H. Gebhard, arkkitehti S. Lagerborg-Stenius ja rouva M. Mutikainen;

lastentarhain johtokuntaan v:ksi 1938: jäseniksi rouva T. Hanemann, lääketieteenlisensiaatti N. Jännes, rouva T. Oksanen, kansakoulunopettaja L. Salovaara, lastentarhanjohtajatar S. Siirala, rouva H. Valta ja kirkkoherra E. Wirén, minkä ohessa puheenjohtajaksi valittiin kirkkoherra Wirén ja varapuheenjohtajaksi lääketieteenlisensiaatti Jännes;

Sedmigradskyn pientenlastenkoulujen ja Marian turvakodin johtokuntaan v:ksi 1938—40: jäseniksi rehtori F. Freudenthal ja rouva E. Stolt;

kaupunginkirjaston johtokuntaan v:ksi 1938: jäseniksi konttoristi V. Aronen, ylikirjastonhoitaja A. H. Bergholm, kauppatieteidenkandidaatti O. Fellman, toimistopäällikkö G. Modeen ja konttoristi E. Peräläinen;

kaupunginmuseon johtokuntaan v:ksi 1938: jäseniksi professori A. Hämäläinen, intendentti T. Stjernschantz ja professori V. Voionmaa;

musiikkilautakuntaan v:ksi 1938: jäseniksi rouva E. von Frenckell, vaatturi T. Hiekkaranta, kirjaltaja S. Leino, laulunopettaja A. Maasalo, johtaja H. Ramsay, lääketieteen- ja kirurgiantohtori E. Suolahti ja toimittaja R. Swentorzetski, minkä ohessa puheenjohtajaksi valittiin lääketieteen- ja kirurgiantohtori Suolahti;

kiinteistölautakuntaan v:ksi 1938: puheenjohtajaksi toimistonjohtaja Y. Harvia sekä jäseniksi asiamies V. Ahde, veturinkuljettaja F. B. Gröndahl, johtaja J. Hellsten, toimistonjohtaja K. Huhtala, päätoimittaja R. G. Kallia, johtaja T. Salmio, johtaja E. von Schantz ja toimitsija O. Turunen;

yleisten töiden lautakuntaan v:ksi 1938: puheenjohtajaksi toimittaja J. E. Huttunen sekä jäseniksi pankinjohtaja T. Grotenfelt, oikeusneuvosmies K. Furuhjelm, toimitsija E. Härmä, sähkötyöntekijä O. Oksanen, professori O. Tarjanne ja teknillisen korkeakoulun lehtori T. R. Vähäkallio;

puhtaanapitolautakuntaan v:ksi 1938: puheenjohtajaksi valaja A. Valta sekä jäseniksi johtaja J. Hellsten, seppä K. Kaukonen, pankinjohtaja A. Linturi, pankintaloudenhoitaja A. E. Monnberg, kivityöntekijä O. Nuutinen ja tullihallituksen kemisti Y. Talvitie;

satamalautakuntaan v:ksi 1938: puheenjohtajaksi kauppaneuvos I. Lindfors sekä jäseniksi vahtimestari U. Ilmanen, johtaja P. Korpisaari, asianajaja G. Norrmén, vuorineuvos K. A. Paloheimo, johtaja H. Ramsay ja satamatyöntekijä I. Säilä;

teurastamolautakuntaan v:ksi 1938: puheenjohtajaksi asianajaja E. Tulenheimo sekä jäseniksi kaupungineläinlääkäri W. Ehrström, toimittaja A. E. Leino, osastonjohtaja F. Moisala ja pankintaloudenhoitaja A. E. Monnberg; sekä

teknillisten laitosten hallitukseen v:ksi 1938: jäseniksi toimitsija E. Aittola, seppä Y. Salo, johtaja E. von Schantz ja insinööri E. Schröder sekä professori B. Vuolle, minkä ohessa valittiin puheenjohtajaksi professori Vuolle ja varapuheenjohtajaksi seppä Salo.

Jäsenten valitseminen yksityisten laitosten hallituksiin. Taideteollisuuskeskuskoulun johtokuntaan kaupunginvaltuusto valitsi [1]) v:ksi 1938 jäseniksi arkkitehti V. Jungin ja toimittaja Y. Räisäsen sekä varajäseniksi ylijohtaja Y. Sadeniemen ja rouva E. Sinervo-Ryömän.

Ammattienedistämislaitoksen säätiön hallintoneuvostoon valittiin [1])

---

[1]) Kvsto 22 p. jouluk. 4 §.

v:ksi 1938—40 toimittaja J. E. Huttunen ja pääjohtaja I. Killinen sekä näiden varamieheksi asiamies T. Hänninen.

Stadion-säätiön hallitukseen valittiin [1]) v:ksi 1938—39 liittosihteeri G. Andersson, autonkuljettaja G. Andersson, pankinjohtaja T. Aro, ylijunailija K. E. Björkman, senaattori A. Castrén, päätoimittaja E. Erkko, kiinteistöjohtaja E. von Frenckell, rahatoimenjohtaja J. Helo, taloudenhoitaja E. Kaukinen, opiskelija Y. Lehto, varatuomari S. T. Mannermaa, teknillinen johtaja E. Moring, kansanpuistojen isännöitsijä K. Soinio, toimittaja V. Toivari ja lääketieteenlisensiaatti U. Tötterman.

Kiinteistölautakunnan ja teollisuuskoulun johtokunnan jäsenen vaalin toimittaminen uudelleen. Koska kiinteistölautakunnan ja teollisuuskoulun johtokunnan jäseneksi edellisenä vuonna valittu rakennusmestari P. Astikainen vaalia toimitettaessa oli ollut vaalikelpoisuutta vailla kaupunginvaltuusto julistaen sen mitättömäksi valitsi [2]) hänet uudelleen edellä mainittuihin toimiin.

Oppikoulujen vanhempainneuvostot. Tyttönormaalilyseo [3]), Helsingin toinen suomalainen lyseo [4]) ja Svenska normallyceum i Helsingfors [5]) nimisten koulujen vanhempainneuvostoihin valittiin eräiden edesmenneiden jäsenten tilalle uudet elokuun 31 p:nä 1939 päättyväksi toimikaudeksi.

Helsingin—Kouvolan ratasuunnan tutkimuksen aiheuttamien vahinkojen korvaaminen. Valtionrautateiden tätä koskevan tiedustelun johdosta kaupunginvaltuusto päätti [6]), että Helsingin kaupunki sitoutuu olemaan vaatimatta korvausta niistä vahingoista, mitkä Helsingin—Kouvolan ratasuunnan tutkimus mahdollisesti aiheutti kaupungin omassa hallinnassa oleville viljelys- ja metsämaille, sekä korvaamaan kaupungin omistamien maiden vuokraajille heidän tämän tutkimuksen johdosta mahdollisesti kärsimänsä vahingot toimitettavan arvion mukaisesti.

Kaupungin ja Helsingin puhelinyhdistyksen välisen toimilupasopimuksen muuttaminen. Kaupunginhallitus oikeutettiin [7]) tekemään Helsingin puhelinyhdistyksen kanssa yhdistyksen toivomuksia noudattaen laatimansa ehdotuksen [8]) mukainen uusi toimilupasopimus puhelinkaapelien ja kaapelikanavien sijoittamisesta kaupungin katujen, yleisten paikkain, istutusten ja teiden alle.

Ab. Bollplan nimisen yhtiön uudelleenjärjestely. Kaupunginhallituksen tekemän esityksen [9]) mukaisesti kaupunginvaltuusto päätti [10]), ettei Ab. Bollplan nimisen yhtiön purkamisesta tehty aloite [11]) antanut muita toimenpiteen aiheita, kuin että kiinteistölautakuntaa oli kehoitettava yhdessä yleisten töiden lautakunnan kanssa laatimaan suunnitelma edellä mainitun yhtiön hallussa olevan alueen uudelleenjärjestämisestä ja kenttien rakentamisesta samoin kuin ehdotus kenttien hallinnon ja hoidon uudelleenjärjestämisestä.

Helsingfors fastighets ab. nimisen yhtiön purkaminen. Kaupunginvaltuusto päätti [12]) purkaa Helsingfors fastighets ab. nimisen yhtiön [13]), ottaen huomioon, että yhtiön toiminta käsitti vain sen Lastenkodinkadun 3:ssa omistaman kiinteistön hoidon, jonka kaupunki välittömästikin voi

---

[1]) Kvsto 22 p. jouluk. 4 §. — [2]) S:n 13 p. tammik. 7 §. — [3]) S:n 10 p. helmik. 11 §. — [4]) S:n 27 p. lokak. 5 §. — [5]) S:n 17 p. marrask. 7 §. — [6]) S:n 19 p. toukok. 18 §. — [7]) S:n 17 p. marrask. 16 §. — [8]) Vrt. v:n 1936 kert. s. 74. — [9]) Kvston pain. asiakirj. n:o 4. — [10]) Kvsto 17 p. maalisk. 10 §. — [11]) Vrt. v:n 1934 kert. s. 84. — [12]) Kvsto 28 p. huhtik. 7§. — [13]) Vrt. v:n 1932 kert. s. 10.

suorittaa. Yhtiön velkain maksamiseksi merkittiin v:n 1938 talousarvioon 1,760,000 markkaa.

Oy. Omnibus ab:n osakkeiden osto. Oy. Omnibus ab:n osakkeiden ostamista Raitiotie ja omnibus oy:lle tarkoittavien neuvottelujen jälkeen jälkimmäiselle tarjottiin ostettavaksi edellisen 1,500 osaketta käsittävästä osakemäärästä 1,396 osaketta niiden nimellisarvosta eli 1,000 markasta kappaleelta, mikä tarjous olisi voimassa tammikuun loppuun. Tällöin kaupunginvaltuusto päätti [1]) ilmoittaa Raitiotie ja omnibus oy:n johtokunnalle, ettei kaupungilla ollut mitään huomautettavaa kyseisten osakkeiden ostamista vastaan mainitusta hinnasta.

Raitiotie ja omnibus oy. Kaupunginvaltuusto päätti [2]), että kaupungin käytännöllisesti katsoen kokonaan omistaman Helsingin raitiotie ja omnibus oy:n palveluksesta kaupungin palvelukseen siirtynyt henkilö sai eläkkeen saamiseksi lukea hyväkseen ensiksi mainitun palvelusaikansa lyhentämättömänä, tehden vastaavan muutoksen eläkesääntöön [3]).

Helsingin perunkirjain julkaisemisen avustaminen. Kaupunginvaltuusto myönsi [4]) yleisistä käyttövaroistaan Suomen sukututkimusseuralle 40,000 markan suuruisen avustuksen Helsingin kaupungin perunkirjain painatus- ja toimituskustannuksia varten sellaisin ehdoin, että perunkirjat julkaistiin kaupungin historiatoimikunnan ehdottamassa laajuudessa.

Professori R. Kajanuksen hautapatsas. Kaupunginvaltuusto osoitti [5]) yleisistä käyttövaroistaan 7,000 markan suuruisen avustuksen professori R. Kajanuksen hautapatsaskustannuksiin.

---

[1]) Kvsto 20 p. tammik. 34 §. — [2]) S:n 17 p. maalisk. 20 §. — [3]) Vrt. tämän kert. s. 6. — [4]) Kvsto 14 p. huhtik. 18 §. — [5]) S:n 3 p. maalisk. 20 §.

II. Kaupunginhallitus

Kaupunginhallituksen kokoonpano. Kaupunginhallitukseen kuuluivat kaupunginjohtaja A. Tulenheimo sekä apulaiskaupunginjohtajat rahatoimenjohtaja J. Helo, kiinteistöjohtaja E. von Frenckell, teknillinen johtaja E. Moring ja sosiaali- ja opetusasiain johtaja J. W. Keto samoin kuin kaupunginvaltuuston v:ksi 1937 valitsemat jäsenet insinööri A. K. Myrsky, filosofiantohtori B. Nybergh, toimittaja Y. Räisänen, sähköteknikko V. V. Salovaara, toimittaja C. Sundström, lääketieteen- ja kirurgiantohtori E. Suolahti, asianajaja E. Tulenheimo, rakennusmestari I. W. Udd ja professori G. von Wendt.

Kaupunginkanslia [1]). Kaupunginsihteerinä toimi varatuomari E. Mantere sekä kansliasihteereinä filosofianmaisterit G. Brotherus ja A. Danielson sekä varatuomarit A. Blomberg ja C. W. Toppelius. Kirjaajana toimi neiti I. Heikel. Kaupunginkanslian henkilökuntaan kuului sitä paitsi viisi vakinaista ja yksi ylimääräinen kanslisti. Painatustöiden valvojana oli ent. kirjapainonjohtaja T. Artman, jolla oli kaksi apulaista.

Kaupunginhallituksen asiamiesosaston [1]) henkilökunnan muodostivat kaupunginlakimies, molempain oikeuksien kandidaatti E. Cavonius, ja asiamies, varatuomari V. Merivirta, sekä kaksi konttoriapulaista.

Kaupunginhallituksen kokoukset. Kaupunginhallituksella oli kertomusvuonna 63 ja sen yleisjaostolla 51 kokousta. Pöytäkirjain yhteenlaskettu pykäläluku oli 6,092; siitä hallituksen yleisten kokousten 2,433 ja sen yleisjaoston 3,659, joista viimeksi mainituista verotusasioita koski 2,486. Lähetettyjen kirjeiden luku oli 2,427; siitä 1,764 verotusasiakirjeitä.

1. Yleistä kunnallishallintoa koskevat asiat

Kaupunginhallitus, kaupunginkanslia ja asiamiesosasto

Kaupunginhallituksen kokoukset y.m. Kaupunginhallitus päätti [2]) varsinaiset kokouksensa pidettäviksi torstaisin klo 15.30 sekä ylimääräisiä kokouksia tarpeen vaatiessa. Yleisjaoston tuli kokoontua tiistaisin klo 11.

Kaupunginhallituksen pöytäkirjain tarkistajiksi määrättiin [3]) kiinteistöjohtaja von Frenckell ja jäsen Suolahti. Näiden varamiehiksi määrättiin [4]) teknillinen johtaja Moring ja jäsen Salovaara, mikä päätös oli oleva voi-

---

[1]) Ks. tämän kert. s. 96 ja 98. — [2]) Khs 14 p. tammik. 100 §. — [3]) S:n 14 p. tammik. 106 §. — [4]) S:n 11 p. helmik. 326 §.

massa taannehtivasti. Yleisjaoston kertomusvuoden pöytäkirjain tarkistus annettiin [1]) rahatoimenjohtaja Helon tehtäväksi.

Kaupunginhallituksen edustajat hallituksissa, lautakunnissa y.m. Kaupunginhallituksen edustajiksi valittiin [2]) rahatoimenjohtaja Helo huoltolautakunnan hallinto-osastoon, huoltolautakunnan köyhäinhoito-osastoon, oikeusaputoimiston johtokuntaan ja työnvälitystoimiston johtokuntaan; kiinteistöjohtaja von Frenckell kiinteistölautakuntaan ja urheilulautakuntaan; teknillinen johtaja Moring satamalautakuntaan, yleisten töiden lautakuntaan, puhtaanapitolautakuntaan ja teknillisten laitosten hallitukseen; sosiaali- ja opetusasiain johtaja Keto terveydenhoitolautakuntaan, sairaalahallitukseen, suomenkielisten kansakoulujen johtokuntaan, suomenkielisen työväenopiston johtokuntaan, musiikkilautakuntaan ja teurastamolautakuntaan; jäsen Myrsky huoltolautakunnan jaostoon, joka päättää täyden köyhäinhoidon varaan joutuneen henkilön omaisuuden käyttämisestä hoidon korvaamiseen, sekä kunnalliskodin ja sen yhteydessä olevan työlaitoksen johtokuntaan; jäsen Nybergh ammattiopetuslaitosten johtokuntaan; jäsen Räisänen huoltolautakunnan irtolaishuolto-osastoon, huoltolautakunnan alkoholistihuolto-osastoon, lastensuojelulautakuntaan ja sen alaisissa laitoksissa toimivien kansakoulujen johtokuntaan; jäsen Salovaara huoltolautakunnan jaostoon, joka käsittelee lautakunnan alaisia työtupia koskevia asioita, ja kotitalouslautakuntaan; jäsen Sundström ruotsinkielisen työväenopiston johtokuntaan ja kaupunginmuseon johtokuntaan; jäsen Suolahti palolautakuntaan; jäsen Tulenheimo Tervalammen työlaitoksen johtokuntaan; jäsen Udd ruotsinkielisten kansakoulujen johtokuntaan ja kaupunginkirjaston johtokuntaan; sekä jäsen von Wendt lastentarhain johtokuntaan ja asutuslautakuntaan.

Kaupunginvaltuuston kokoukset. Kaupunginhallitus määräsi [3]) päivät, jolloin kaupunginvaltuuston kokoukset oli pidettävä kertomusvuonna.

Vakuusasiakirjain tarkastus. Kaupunginhallituksen ohjesäännön 28 §:n 2 momentin edellyttämät hallituksen hoidossa olevien vakuusasiakirjain tarkastukset määrättiin [4]) kertomusvuonna suoritettaviksi hallituksen jäsenien Sundströmin, Tulenheimon ja von Wendtin toimesta. Vakuusasiakirjain tarkastuksessa laadittu pöytäkirja merkittiin [5]) sittemmin tiedoksi.

Rahatoimiston varain hoidon valvonta. Jäsenet Nybergh ja Salovaara määrättiin [6]) kertomusvuonna toimittamaan kaupunginhallituksen ohjesäännön 28 §:n 1 momentissa mainitut rahatoimiston varojen hoitoa koskevat tarkastukset. Kaupunginkassan vuosineljännestarkastuksissa sittemmin laaditut pöytäkirjat merkittiin [7]) tiedoksi.

Laskujen hyväksyminen. Laskuja ja muita maksettaviksi aiottuja asiakirjoja oikeutettiin [8]) v. 1937 hyväksymään kaupunginjohtaja ja hänen estyneenä ollessaan apulaiskaupunginjohtajat, järjestyksessä kiinteistöjohtaja, teknillinen johtaja, sosiaali- ja opetusasiain johtaja, rahatoimenjohtaja, taikka kaupunginsihteeri K. Rein ja hänen estyneenä ollessaan kansliasihteeri G. Brotherus. Kaupunginsihteeri Reinin kuoltua helmikuun 5 p:nä määrättiin [9]), jättäen edellinen päätös muuten voimaan, v.t. kau-

[1]) Khn jsto 12 p. tammik. 3,040 §. — [2]) Khs 14 p. tammik. 102 §. — [3]) S:n 14 p. tammik. 109 § ja 19 p. elok. 1,475 §. — [4]) S:n 14 p. tammik. 105 §. — [5]) S:n 15 p. heinäk. 1,368 §. — [6]) S:n 14 p. tammik. 104 §. — [7]) S:n 21 p. tammik. 146 §, 8 p. huhtik. 712 §, 8 p. heinäk. 1,335 § ja 14 p. lokak. 1,830 §. — [8]) Khn jsto 19 p. tammik. 3,077 §. — [9]) S:n 23 p. helmik. 3,181 §.

punginsihteeri Brotherus hyväksymään kyseiset asiakirjat hänen viransijaisuutensa jatkuessa sekä hänen ollessaan estynyt kansliasihteeri A. Blomberg kunnes kaupunginsihteerinvirka vakinaisesti täytettiin.

Kyseisiä laskuja ja asiakirjoja hyväksymään v:n 1938 aikana oikeutettiin [1]) joko kaupunginjohtaja ja hänen estyneenä ollessaan apulaiskaupunginjohtajat edellä mainitussa järjestyksessä tai kaupunginsihteeri E. Mantere ja hänen estyneenä ollessaan kansliasihteeri Brotherus.

Viranhaltijain välinen kirjeenvaihto. Esiintyneestä syystä kaupunginhallitus päätti [2]), että kaupungin asioita koskeva kaupungin viranhaltijain välinen kirjeenvaihto ei saanut olla siinä mielessä yksityistä, ettei sitä tarpeen vaatiessa voitu esittää kaupunginhallitukselle.

Uutisten antaminen sanomalehdistölle. Kansliasihteerit A. Blomberg, G. Brotherus ja E. Mantere määrättiin [3]) antamaan sanomalehdistölle tietoja kaupunginhallituksen päättämistä asioista aikaisemmin vahvistettuja periaatteita noudattaen.

Kaupunginhallituksen ja kaupungin lautakuntain yhteistyö. Kaupunginhallitus päätti [4]), että lautakuntain päätösten on kuten aikaisemminkin katsottava tulleen kaupunginhallituksen tietoon, kun n.s. päätösluettelo on tullut kaupunginjohtajalle ja asianomaiselle apulaiskaupunginjohtajalle, niin että sekä kaupunginhallituksen edustajat että äsken mainitut kaupunginjohtajat ovat päätöksestä tietoisia. Edelleen kaupunginhallitus päätti antaa asiasta kaikille lauta- ja johtokunnille sekä hallituksille seuraavat ohjeet:

1) Lauta- ja johtokuntien on ennen kokoustaan lähetettävä esityslista kaupunginhallituksen edustajalle, kaupunginjohtajalle ja asianomaiselle apulaiskaupunginjohtajalle.

2) Kokousta seuraavana päivänä on esityslistaan liittyvä päätösluettelo lähetettävä kaupunginjohtajalle ja asianomaiselle apulaiskaupunginjohtajalle. Jos pöytäkirja valmistuu kolmantena päivänä kokouksen jälkeen, mihin olisi kaikissa lauta- ja johtokunnissa pyrittävä, ei päätösluetteloa tarvitse lähettää, vaan on jäljennös pöytäkirjasta lähetettävä kaupunginjohtajalle ja asianomaiselle apulaiskaupunginjohtajalle.

3) Ellei pöytäkirja ole valmistunut edellisessä kohdassa mainitussa ajassa, on jäljennös siitä, niin pian kuin se valmistuu, lähetettävä kaupunginjohtajalle.

Diaariin merkittyjen ratkaisemattomien asiain luettelot tarkastettiin [5]).

Kaupunginjohtajat. Kaupunginjohtajan sijaisiksi päätettiin [6]) määrätä apulaiskaupunginjohtajat seuraavassa järjestyksessä: von Frenckell, Moring, Keto, Helo; ja rahatoimenjohtajan sijaiseksi kiinteistöjohtaja, kiinteistöjohtajan sijaiseksi kaupunginjohtaja sekä teknillinen johtaja ja sosiaalijohtaja toistensa sijaisiksi.

V.t. sosiaalijohtaja Janatuinen määrättiin [7]) varsinaisen sosiaalijohtajan virkavapauden [8]) ajaksi tämän sijaiseksi väkijuomain anniskeluoikeuksia käsittelevään valiokuntaan sekä yleishyödyllisten yritysten ja raittiusyhdistysten avustuksien jakamista varten asetettuihin valiokuntiin. Lisäksi hänet määrättiin samaksi ajaksi kaupunginhallituksen edustajaksi tervey-

---

[1]) Khn jsto 28 p. jouluk. 4,156 §. — [2]) Khs 21 p. tammik. 148 §. — [3]) S:n 14 p. tammik. 108 §. — [4]) S:n 14 p. tammik. 103 §. — [5]) S:n 18 p. helmik. 369 §, 25 p. helmik. 436 §, 4 p. maalisk. 473 § ja 23 p. syysk. 1,659 §. — [6]) S:n 14 p. tammik. 101 §. — [7]) S:n 18 p. maalisk. 583 §. — [8]) Ks. tämän kert. s. 3.

denhoitolautakuntaan, sairaalahallitukseen, suomenkielisten kansakoulujen johtokuntaan, suomenkielisen työväenopiston johtokuntaan, musiikkilautakuntaan ja teurastamolautakuntaan. Sosiaalijohtaja Ketoa pyydettiin edelleen toimimaan muissa komiteoissa, neuvottelukunnissa ja johtokunnissa, joihin hänet oli valittu joko puheenjohtajaksi tai jäseneksi.

Sittemmin merkittiin tiedoksi [1]) sosiaalijohtaja Kedon ilmoitus, että hän marraskuun 15 p:nä jälleen alkaisi hoitaa virkaansa, joten v.t. sosiaalijohtaja Janatuisen virantoimitus päättyisi samasta ajankohdasta lukien.

Kiinteistöjohtaja von Frenckellille myönnettiin [2]) virkavapautta täysin palkoin toukokuun 5 p:n ja 18 p:n väliseksi ajaksi, jolloin hän teki ulkomaanmatkan tarkoituksin tutustua liikennejärjestelyjen yhteydessä ilmeneviin kysymyksiin.

Kaupunginkanslian viranhaltijat. Kaupunginsihteeri K. Reinin kuoleman johdosta pidettiin kaupunginhallituksessa pieni muistohetki [3]).

Kansliasihteeri G. Brotherukselle, joka oli määrätty hoitamaan avoinna olevaa kaupunginsihteerinvirkaa toistaiseksi ja kunnes se vakinaisesti täytettiin [4]), päätettiin [5]) mainitun viransijaisuuden jatkuessa helmikuun 4 p:stä lukien suorittaa hänen oma palkkansa ikäkorotuksineen ynnä lisäksi hänen oman virkansa ja kaupunginsihteerinviran peruspalkan välinen erotus kaupunginsihteerin vakinaiselta palkkatililtä. Varatuomari J. Ståhlberg määrättiin[6]) helmikuun 8 p:stä lukien toistaiseksi hoitamaan kansliasihteeri Brotheruksen tehtäviä velvollisuuksin päivittäin työskennellä kaupunginkansliassa puolet virka-ajasta. Hänelle päätettiin viimeksi mainitusta päivästä lukien suorittaa 3,000 markan kuukausipalkkaa kaupunginkanslian tilapäisen työvoiman määrärahasta.

Kansliasihteeri E. Mantereen tultua valituksi puheena olevaan kaupunginsihteerinvirkaan [7]), kaupunginhallitus määräsi [8]) varatuomari J. Ståhlbergin hoitamaan nyt haettavaksi julistettua kansliasihteerinvirkaa kesäkuun 1 p:stä alkaen siksi, kuin siihen nimitettävä henkilö ryhtyi sitä vakinaisesti hoitamaan, ollen tuomari Ståhlbergille suoritettava avoinna olevan viran palkkatililtä 3,000 markan palkkio kuukaudessa.

Varatakseen kaupunginsihteerille tilaisuuden perehtyä kunnallisen keskustoimiston johtajan Y. Harvian laatimaan mietintöön kaupungin alueliitoksesta ja valmistaa kaupungin asiasta annettavaa lausuntoa kaupunginhallitus päätti [9]) myöntää hänelle osittaista virkavapautta toistaiseksi, kuitenkin enintään yhdeksi kuukaudeksi, määräten kansliasihteeri G. Brotheruksen kyseisenä aikana hoitamaan kaupunginsihteerin muita tehtäviä hänelle kaupunginkanslian tilapäisen työvoiman tililtä suoritettavasta 3,000 markan palkkiosta.

Avoinna olevaan kansliasihteerinvirkaan valittiin [10]) sittemmin varatuomari J. Ståhlberg, joka kuitenkin vasta elokuun 1 p:nä saattoi ryhtyä uutta virkaansa hoitamaan.

Kaupunginkanslian konekirjoittajaksi valittiin [11]) neiti K. Okkola syyskuun 1 p:stä alkaen toistaiseksi kaupunginkanslian tilapäisen työvoiman määrärahasta suoritettavasta 1,350 markan kuukausipalkkiosta.

---

[1]) Khs 11 p. marrask. 2,040 §. — [2]) S:n 29 p. huhtik. 847 §. — [3]) S:n 10 p. helmik. 318 §. — [4]) S:n 11 p. helmik. 323 §. — [5]) Khn jsto 23 p. helmik. 3,182 §. — [6]) Khs 11 p. helmik. 324 §. — [7]) Vrt. tämän kert. s. 4. — [8]) Khs 27 p. toukok. 1,078 §. — [9]) S:n 2 p. syysk. 1,516 §. — [10]) S:n 17 p. kesäk. 1,227 § ja 18 p. kesäk. 1,238 §. — [11]) Khn jsto 31 p. elok. 3,796§.

Kaupunginkanslian palveluksessa päätettiin [1]) kertomusvuoden alusta lukien edelleen pitää seuraavat ylimääräiset apulaiset: vahtimestarinapulaiset P. Aspelin ja A. Lekander, asiapoika K. Nordström, kanslia-apulainen A. Särkisilta, konekirjoittaja K. Telmo ja siivooja S. Salenius, joiden kuukausipalkkiot korotettiin vastaavasti 1,700, 1,500, 600, 1,350, 1,350 ja 800 markkaan tammikuun 1 p:stä lukien, sekä vahtimestari E. Niemura autonkuljettajana, puhelinapulainen E. Flinckman ja siivooja A. Vesterberg entisin palkoin. Asiapoika Nordström erotettiin [2]) sittemmin toimestaan maaliskuun 16 p:stä lukien. Toukokuun 1 p:stä lukien korotettiin [3]) vahtimestari Niemuralle ja vahtimestarinapulaiselle Aspelinille autonajosta suoritettavaa korvausta 50 markalla kuukaudessa, sisältyen heille autonajosta suoritettuun palkkioon autonajosta tuleva korvaus kokonaisuudessaan, niin ettei heille heidän autoa ajaessaan suoritettu matkustussäännön mukaista korvausta suoranaisia kuluja lukuunottamatta.

Ylimääräiseksi kanslistiksi päätettiin [4]) helmikuun 17 p:stä lukien toistaiseksi, kuitenkin enintään kaupungin v:n 1938 talousarvion vaatimien töiden valmistumiseen saakka, ottaa neiti E. Kolström kaupunginkanslian tilapäisen työvoiman määrärahasta suoritettavasta 1,200 markan kuukausipalkasta.

Tilapäiseksi apulaiseksi otettiin [5]) tammikuun 16 p:stä lukien rouva A. Kempe suorittaen hänelle 300 markan palkkiota viikoittain.

Virastovaratyöntekijäin palkkaamiseksi painatustöiden valvojan apulaisiksi kaupunginhallitus myönsi [6]) 4,140 markkaa käyttövaroistaan työttömyyden varalta.

Painatustöiden valvojan asiapojaksi hyväksyttiin [7]) maaliskuun 19 p:stä lukien 500 markan kuukausipalkoin asiapoika R. Kaitosaari.

Painatustöiden valvojan apulaisen V. Stenmanin palkka päätettiin [8]) tammikuun 1 p:stä lukien korottaa 3,200 markkaan kuukaudessa.

Sairaslomaa täysin palkkaeduin myönnettiin kansliasihteeri C. Toppeliukselle [9]) helmikuun 3 p:n ja 21 p:n, kesäkuun 12 p:n ja 19 p:n, syyskuun 7 p:n ja 20 p:n sekä marraskuun 26 p:n ja joulukuun 4 p:n välisiksi ajoiksi, painatustöiden valvojalle T. Artmanille [10]) huhtikuun 15 p:n ja 28 p:n väliseksi ajaksi ilman sairassijaista, kaupunginkanslian kanslistille B. Adolfssonilie [11]) tammikuun 1 p:n ja helmikuun 15 p:n väliseksi ajaksi sekä kaupunginkanslian siivoojille A. Westerbergille [12]) ja S. Saleniukselle [13]) vastaavasti tammikuun 19 p:n ja helmikuun 8 p:n väliseksi ajaksi sekä marraskuun 4 p:n ja joulukuun 22 p:n väliseksi ajaksi.

Kansliasihteeri A. Danielson [14]) oikeutettiin sivutoimena hoitamaan Helsingin kaupungin leski- ja orpokassan sihteerintointa ja kansliasihteeri C. Toppelius [15]) päävirkansa ohella kahden kuukauden ajan elokuun 5 p:stä lukien toimimaan esittelijänä korkeimmassa hallinto-oikeudessa.

---

[1]) Khn jsto 19 p. tammik. 3,060, 3,061, 3,062, 3,063, 3,064, 3,065 ja 3,066 §. — [2]) S:n 16 p. maalisk. 3,279 §. — [3]) S:n 16 p. maalisk. 3,273 §. — [4]) S:n 16 p. helmik. 3,162 §, 19 p. toukok. 3,486 § ja 31 p. elok. 3,797 §. — [5]) S:n 19 p. tammik. 3,059 §. — [6]) Khs 26 p. elok. 1,491 § sekä khn jsto 7 p. syysk. 3,817 § ja 12 p. lokak. 3,934 §. — [7]) Khn jsto 23 p. maalisk. 3,280 §. — [8]) S:n 5 p. tammik. 3,000 §. — [9]) S:n 16 p. helmik. 3,161 § ja 1 p. heinäk. 3,622 § sekä khs 16 p. syysk. 1,621 § ja 2 p. jouluk. 2,219 §. — [10]) Khs 15 p. huhtik. 744 §. — [11]) Khn jsto 19 p. tammik. 3,057 § ja 2 p. helmik. 3,107 §. — [12]) S:n 16 p. helmik. 3,160 §. — [13]) S:n 9 p. marrask. 4,020 §, 16 p. marrask. 4,043 § ja 8 p. jouluk. 4,096 §. — [14]) Khs 30 p. jouluk. 2,404 §. — [15]) S:n 5 p. elok. 1,393 §.

Asiamiesosaston viranhaltijat. Kaupunginhallituksen asiamiesosaston asiamiehelle V. Merivirralle myönnettiin [1]) sairaslomaa täysin palkkaeduin helmikuun 23 p:n ja maaliskuun 14 p:n väliseksi ajaksi, kahdeksi kuukaudeksi syyskuun 15 p:stä lukien, oikeuksin saada syyskuun 15 p:n ja lokakuun 22 p:n välisenä aikana täydet palkkaetunsa ja lokakuun 23 p:stä lukien $^2/_3$ pohjapalkastaan ynnä ikäkorotuksensa, sekä kolmeksi kuukaudeksi marraskuun 15 p:stä lukien virkasäännön mukaisin palkkaeduin. Sijaiseksi määrättiin hovioikeudenauskultantti G. Stenbäck. Asiamies Merivirran sittemmin kuoltua määrättiin [2]) hänen virkaansa hoitamaan toistaiseksi ja kunnes se vakinaisesti täytettiin sekä siihen valittu ryhtyi virantoimitukseen, hovioikeudenauskultantti Stenbäck samoilla palkkaeduilla, joita hän virkaa sairassijaisena hoitaessaan oli nauttinut. Asiamiehenvirka päätettiin samalla julistaa haettavaksi.

Asiamiesosastolle virantoimitukseen määrätylle kaupunginkanslian kanslistille S. Holmströmille myönnettiin [3]) sairaslomaa joulukuun 21 p:n 1936 ja tammikuun 15 p:n 1937 väliseksi ajaksi, määräten työt kaupunginkanslian työvoimin suoritettaviksi, sekä sittemmin vielä jatkettua sairaslomaa viimeksi mainitusta päivästä tammikuun 29 p:ään asti.

Konttoriapulaisen G. Estlanderin sairassijaiseksi tammikuun 14 p:stä lukien elokuun 1 p:ään asti määrättiin [4]) ylioppilas A. Ignatius.

Tilapäiselle apulaiselle A. Grönbergille myönnettiin [5]) palkatonta virkavapautta tammikuun 11 p:n ja 31 p:n väliseksi ajaksi.

Siivooja K. Niemimäelle asiamiesosaston huoneiston siivoamisesta suoritettava palkka päätettiin [6]) korottaa 135 markasta 150 markkaan kuukaudessa.

Kesälomat. Kaupunginhallitus vahvisti [7]) kaupunginjohtajan ja apulaiskaupunginjohtajain kesälomat. Kaupunginkanslian ja kaupunginhallituksen asiamiesosaston virkailijain ja palveluskunnan kesälomia koskevat esitykset hyväksyttiin [8]) niinikään sekä järjestettiin asianomaisten viranhaltijain kesälomasijaiset ja näiden palkkiot.

Pikakirjoitustöistä suoritettavat palkkiot. Kaupunginhallituksen määrärahasta Tilapäistä työvoimaa päätettiin [9]) suorittaa yhteensä 1,825 markkaa palkkioina eräissä valtuuston kokouksissa pikakirjoittajina toimineille herroille E. Relanderille ja R. Meinanderille.

Käännöstöistä suoritettavat palkkiot. V:n 1936 määrärahasta Tilapäistä työvoimaa päätettiin maksaa filosofianmaisteri H. Dalströmille hänen suorittamistaan käännöstöistä yhteensä 12,220: 50 markkaa [10]) sekä kertomusvuoden tarverahoista kaupunginsihteeri K. Rein-vainajan kuolinpesälle 2,750 markkaa [11]) korvauksena eräästä sihteeri Reinin suorittamasta käännöstyöstä.

Painatustöiden valvojan oikeuttaminen käyttämään eräitä tulojaan menojensa peittämiseen. Kaupunginhallitus myönsi [12]) painatustöiden val-

---

[1]) Khs 25 p. helmik. 443 §, 16 p. syysk. 1,620 § ja 11 p. marrask. 2,042 §. — [2]) S:n 2 p. jouluk. 2,218 §. — [3]) S:n 7 p. tammik. 10 § ja 21 p. tammik. 149 §. — [4]) S:n 21 p. tammik. 150 § ja 29 p. huhtik. 852 § sekä khn jsto 27 p. huhtik. 3,398 §. — [5]) Khn jsto 5 p. tammik. 3,001 §. — [6]) S:n 26 p. tammik. 3,085 §. — [7]) Khs 29 p. huhtik. 848 § ja 8 p. heinäk. 1,332 §. — [8]) S:n 1 p. heinäk. 1,278 § ja 22 p. jouluk. 2,360 § sekä khn jsto 19 p. toukok. 3,485 §, 1 p. kesäk. 3,540 §, 12 p. elok. 3,747 § ja 30 p. marrask. 4,079 §. — [9]) Khn jsto 19 p. lokak. 3,958 § ja 2 p. marrask. 4,001 §. — [10]) S:n 16 p. helmik. 3,159 §. — [11]) S:n 9 p. helmik. 3,134 §. — [12]) Khs 7 p. tammik. 30 §.

vojalle oikeuden käyttää varastotilillään syntyvää ylijäämää m.m. varastossaan tarvittavien korttien, lähetyslippujen, laskujen y.m. painatusmenojen sekä keskuskeittolan koulutarvikkeiden kuljetuksesta velkomien kulujen suorittamiseen.

Painatustöiden valvojan toimintakertomus v:ta 1936 päätettiin [1]) erinäisin lyhennyksin julkaista kunnalliskertomuksessa.

Autokulut. Kaupunginhallituksen määrärahasta autokulut osoitettiin [2]) 3,000 markkaa kahden autoturkin ostamiseksi kaupunginhallituksen autojen varusteiksi.

Rahatoimisto

Rahatoimiston viranhaltijat. Sen entisen haltijan siirryttyä kaupunginreviisoriksi apulaiskaupunginkamreerinvirka päätettiin [3]) julistaa haettavaksi 30 päivän kuluessa. Rahatoimiston kirjanpito-osaston päällikkö E. Jernström määrättiin [4]) hoitamaan edellä mainittua virkaa sekä omaa virkaansa tällöin vain osittain marraskuun 1 p:stä lukien toistaiseksi, kuitenkin enintään siksi kuin virka täytettiin ja sen uusi haltija ryhtyi sitä hoitamaan. Kirjanpito-osastolle otettiin avuksi täksi ajaksi, kuitenkin enintään kertomusvuoden loppuun, herra E. Mäkinen. Edelliselle päätettiin [5]) suorittaa avoinna olevan viran säästyneestä palkasta 1,250 markan kuukausittainen korvaus sekä jälkimmäiselle 1,500 markan suuruinen kuukausipalkka. Apulaiskaupunginkamreeriksi nimitettiin [6]) sittemmin osastopäällikkö Jernström.

Kaupunginreviisori N. Fellmanille, joka apulaiskaupunginkamreerina ollessaan vakinaisen virkatoimintansa ohella oli valmistellut kaupungin autoille sattuneita liikenneonnettomuuksia sekä konttorikalustoa koskevat asiat, päätettiin [7]) suorittaa kertakaikkisena korvauksena tästä 3,000 markkaa kaupunginkanslian tilapäisen työvoiman määrärahasta.

Avoinna olevaa toimentajanvirkaa oman toimensa ohella hoitamaan määrätty [8]) toimistoapulainen N. Puisto oikeutettiin [9]) saamaan korvauksena tästä tammikuun 1 p:stä alkaen toistaiseksi oman palkkansa lisäksi 780 markkaa kuukaudessa, mikä oli suoritettava toimentajan säästyneestä palkasta. Puheena olevaan toimentajanvirkaan valittiin [10]) sittemmin toimistoapulainen Puisto, jonka aikaisempaa tointa hoitamaan määrättiin [11]) sen peruspalkasta toimiston ylimääräinen apulainen H. Törrönen siitä päivästä lukien, jona sen entinen haltija ryhtyi uutta virkaansa hoitamaan.

Kahteen avoimeen toimistoapulaisentoimeen valittiin [12]) rouva R. Wikström ja neiti M. Halme.

Toimistoapulaiselle A. Rönnbäckille myönnettiin [13]) pyynnöstä ero virastaan marraskuun 1 p:stä lukien.

Tilapäisen työvoiman ottamista rahatoimistoon kertomusvuonna koskevat ehdotukset hyväksyttiin [14]) ja kyseisten viranhaltijain kuukausipalkat vahvistettiin.

---

[1]) Khs 25 p. marrask. 2,123 §. — [2]) Khn jsto 28 p. jouluk. 4,155 §. — [3]) Khs 21 p. lokak. 1,899 §. — [4]) S:n 11 p. marrask. 2,051 §. — [5]) Khn jsto 16 p. marrask. 4,046 §. — [6]) Khs 16 p. jouluk. 2,327 § ja 22 p. jouluk. 2,367 §. — [7]) Khn jsto 2 p. marrask. 4,016 §. — [8]) Vrt. v:n 1936 kert. s. 213. — [9]) Khn jsto 26 p. tammik. 3,102 §. — [10]) Khs 7 p. toukok. 910 §. — [11]) Khn jsto 11 p. toukok. 3,480 §. — [12]) Khs 28 p. tammik. 220 § ja 4 p. helmik. 297 §. — [13]) S:n 11 p. marrask. 2,046 §. — [14]) Khn jsto 5 p. tammik. 3,024 §, 2 p. maalisk. 3,222 §, 13 p. huhtik. 3,356 § ja 1 p. heinäk. 3,673 §.

Virastovaratyöntekijäin palkkaamiseksi rahatoimistoon kaupunginhallitus myönsi [1]) 13,000 markkaa käyttövaroistaan työttömyyden varalta.

Sairaslomaa myönnettiin toimisto-osaston päällikölle L. Lahtiselle [2]) täysin palkoin kesäkuun 24 p:n ja heinäkuun 9 p:n väliseksi ajaksi, kassanhoitaja E. Laekselle [3]) täysin palkoin lokakuun 15 p:n ja marraskuun 14 p:n ja marraskuun 26 p:n ja joulukuun 12 p:n välisiksi ajoiksi sekä osapalkoin joulukuun 13 p:n ja 31 p:n väliseksi ajaksi viransijaisenaan kassanhoitaja Å. Ullner ja tämän sijaisena oman toimensa ohella ylivahtimestari W. Juselius, toimistoapulaiselle E. Kaharille [4]) helmikuun ajaksi viransijaisinaan edelleen entisin palkoin neidit Valve ja Astikainen, toimistoapulaiselle A. Rönnbäckille [5]) täysin palkoin elokuun 17 p:n ja syyskuun 15 p:n väliseksi ajaksi sekä oikeuksin saada $^2/_3$ pohjapalkastaan ynnä ikäkorotuksensa syyskuun 16 p:n ja lokakuun 31 p:n väliseksi ajaksi, tilapäiselle apulaiselle G. Kuusisaarelle [6]) täysin palkoin neljän viikon ajaksi maaliskuun 3 p:stä lukien, sisälähetti L. Bäckmanille [7]) täysin palkoin elokuun 14 p:n ja 28 p:n, elokuun 30 p:n ja syyskuun 4 p:n sekä syyskuun 7 p:n ja 22 p:n välisiksi ajoiksi, sisälähetti Å.-L. Heiskaselle [8]) täysin palkoin kahdeksi kuukaudeksi marraskuun 4 p:stä lukien sijaisenaan lähetti K. Lehtinen sekä siivooja J. Wegeliukselle [9]) täysin palkoin elokuun 1 p:n ja syyskuun 20 p:n väliseksi ajaksi ja oikeuksin saada $^2/_3$ peruspalkastaan syyskuun 21 p:n ja lokakuun 20 p:n väliseksi ajaksi.

V.t. toimistoapulaisen A. Leikamon palkka päätettiin [10]) v:n 1937 alusta korottaa 1,500 markaksi kuukaudessa.

Kaupunginkamreerin, apulaiskaupunginkamreerin ja rahatoimiston osastopäälliköiden kesälomien järjestelyä koskeva esitys hyväksyttiin [11]) sekä valtuutettiin rahatoimenjohtaja järjestämään rahatoimiston muun henkilökunnan kesälomat.

Kassavajauksen korvaaminen. Rahatoimiston eräiden toimenhaltijain rahanvaihdossa syntyneiden vajausten peittämiseksi myönnettiin [12]) kaupunginhallituksen yleisistä käyttövaroista 1,215: 65 markkaa.

Rahatoimiston vartiointi. Rahatoimiston ylimääräisen vartioinnin aiheuttamien kustannusten peittämiseksi kaupunginhallitus myönsi [13]) yleisistä käyttövaroistaan 19,210 markkaa.

Rahatoimikamarin historia. Kaupunginhallitus päätti [14]) antaa rahatoimenjohtajan tehtäväksi laatia filosofianmaisteri G. Estlander-vainajan aloittamasta rahatoimikamarin historiasta puuttuvat luvut sekä suorittaa tämän käsikirjoituksen suomentamisen. Samalla vahvistettiin tekijäpalkkio 1,500 markaksi ja käännöspalkkio 400 markaksi kultakin 16 sivua käsittävältä painoarkilta. Tarpeellisten taulukkojen laadinta päätettiin aikanaan jättää tilastotoimiston tehtäväksi.

Tilastotoimisto

Tilastotoimiston viranhaltijat. Tilastotoimiston laskuapulaiselle P. Cavé-

---

[1]) Khs 13 p. toukok. 974 § ja 9 p. syysk. 1,583 §. — [2]) S:n 8 p. heinäk. 1,343 §. — [3]) S:n 28 p. lokak. 1,938 § ja 9 p. jouluk. 2,274 §. — [4]) S:n 28 p. tammik. 222 §; vrt. myös v:n 1936 kert. s. 214. — [5]) Khs 26 p. elok. 1,496 § ja 30 p. syysk. 1,741 §. — [6]) Khn jsto 16 p. maalisk. 3,263 §. — [7]) S:n 26 p. elok. 3,792 §, 7 p. syysk. 3,832 § ja 28 p. syysk. 3,899 §. — [8]) S:n 9 p. marrask. 4,025 §. — [9]) S:n 19 p. elok. 3,770 § ja 5 p. lokak. 3,918 §. — [10]) S:n 5 p. tammik. 3,023 §. — [11]) S:n 8 p. kesäk. 3,600 §. — [12]) S:n 26 p. tammik. 3,100 §. — [13]) Khs 4 p. helmik. 295 §. — [14]) S:n 7 p. toukok. 898 §.

nille myönnettiin [1]) ensimmäinen ikäkorotus joulukuun 1 p:stä 1936 ja toinen ikäkorotus tammikuun 1 p:stä lukien. Toimiston laskuapulaiselle A. Grönroosille myönnettiin [2]) kolmas ja laskuapulaiselle A. Souralle ensimmäinen ikäkorotus tammikuun 1 p:stä lukien.

Sairaslomaa täysin palkkaeduin myönnettiin toimiston laskuapulaiselle A. Grönroosille [3]) tammikuun 18 p:n ja helmikuun 7 p:n väliseksi ajaksi sijaisenaan ylimääräinen apulainen H. Hynynen, laskuapulaiselle H. Montellille [4]) yhdeksi kuukaudeksi maaliskuun 23 p:stä lukien sijaisenaan filosofianmaisteri L. Ruotsalainen ja tämän sijaisena apulainen Hynynen sekä lokakuun 26 p:n ja marraskuun 25 p:n väliseksi ajaksi sijaisenaan laskuapulainen A.-M. Erwe ja tämän sijaisena apulainen Hynynen, assistentille I. Juseliukselle [5]) kesäkuun 15 ja 28 p:n väliseksi ajaksi sijaisenaan filosofianmaisteri L. Ruotsalainen, laskuapulaiselle A. Emeleukselle [6]) kahdeksi viikoksi heinäkuussa sijaisenaan apulainen Hynynen sekä marraskuun 16 p:n ja joulukuun 31 p:n väliseksi ajaksi sijaisenaan laskuapulainen A. Soura ja tämän sijaisina ylioppilas J. Strandberg ja apulainen Hynynen sekä siivooja M. Nybergille [7]) syyskuun 20 p:n ja marraskuun 6 p:n väliseksi ajaksi sijaisenaan rouva H. Hellgren.

Elokuun 5 p:stä 19 p:ään palkatonta virkalomaa nauttivan laskuapulaisen B. Koskion sijaiselle ylioppilas Strandbergille myönnettiin [8]) palkkiona 793: 35 markkaa laskuapulaisen Koskion säästyneestä palkasta.

Virkalomaa reserviharjoitusten takia myönnettiin [9]) laskuapulaiselle R. Moisiolle elokuun 4 p:stä syyskuun 3 p:ään sijaisenaan apulainen Hynynen ja vahtimestari A. Gröndahlille [10]) hänen asevelvollisuusajakseen marraskuun 15 p:stä lukien siksi kuin hän vapautui sotapalveluksestaan sijaisenaan nuorukainen W. Böhling virkavapaan säästyneestä palkasta suoritettavasta 1,000 markan kuukausipalkkiosta.

Toimiston virkailijain ja palveluskunnan kesälomat vahvistettiin [11]) ja oikeutettiin sen johtaja tarvittaessa tekemään niihin pieniä muutoksia.

Tilastotoimiston huoneisto. Kaupunginhallitus myönsi [12]) yleisten töiden pääluokkaan sisältyvistä käyttövaroistaan 3,300 markan määrärahan tilastotoimiston kirjastohuoneeseen järjestetyn korokkeen ja sen arkistoon asetettujen arkistohyllyjen maksamiseksi.

Huoneistoja koskevat tiedustelut. Merkittiin tiedoksi [13]), että tilastotoimiston laatima tilasto kaupungissa tammikuun 1 p:nä 1937 vuokraamattomina olevista huoneistoista oli valmistunut.

Sosiaaliministeriön sosiaalisen tutkimustoimiston esityksestä kaupunginhallitus suostui [14]) yhdessä toimiston kanssa entiseen tapaan toimeenpanemaan pienasuntojen vuokrain suuruutta koskevan tiedustelun antaen tarvittavien tietojen keräämisen tilastotoimiston tehtäväksi.

Asuntotutkimus. Kaupunginhallitus suostui [15]) osallistumaan sosiaalisen tutkimustoimiston v:n 1938 alussa toimeenpantavaan, kaupungissa vallitsevia asunto-oloja koskevaan tutkimukseen, jättäen sen toimittamisen kau-

---

[1]) Khs 7 p. tammik. 24 §. — [2]) S:n 21 p. tammik. 154 §. — [3]) S:n 28 p. tammik. 209 §. — [4]) S:n 8 p. huhtik. 709 § ja 28 p. lokak. 1,921 §. — [5]) Khn jsto 1 p. heinäk. 3,643 §. — [6]) S:n 1 p. heinäk. 3,644 § ja khs 25 p. marrask. 2,126 §. — [7]) Khn jsto 16 p. marrask. 4,044 §. — [8]) S:n 12 p. elok. 3,751 §. — [9]) S:n 1 p. heinäk. 3,654 §. — [10]) S:n 9 p. marrask. 4,021 §. — [11]) S:n 25 p. toukok. 3,523 §. — [12]) Khs 9 p. jouluk. 2,270 §. — [13]) S:n 1 p. huhtik. 658 §. — [14]) S:n 12 p. elok. 1,413 §. — [15]) S:n 18 p. marrask. 2,077 §.

pungin osalta tilastotoimiston tehtäväksi. Aikaisemmin vireillä ollut tilastotoimiston esitys asuntotiedustelun toimittamisesta sai raueta.

Kunnalliskertomusten yleishakemisto. Kaupunginhallitus hyväksyi [1]) tilastotoimiston sen kehoituksesta [2]) laatiman kunnalliskertomusten suomenkielisen yleishakemiston laatimisen työsuunnitelman sekä myönsi työn suorittamisessa tarvittavien kahden tilapäisen apulaisen palkkaamiseksi lokakuun 1 p:n ja joulukuun 31 p:n väliseksi ajaksi 9,000 markkaa kaupunginkanslian tilapäisen työvoiman määrärahasta, minkä ohessa työn johto jätettiin tilastotoimiston tehtäväksi.

Sittemmin tilastotoimisto oikeutettiin [3]) toistaiseksi ja mikäli varat riittivät pitämään filosofianmaisteri H. Dalström kyseisen työn valvojana ja ohjaajana sekä määrättiin neidit I. Jauhiainen ja H. Suolahti sen suorittamiseksi tilastotoimiston ylimääräisiksi apulaisiksi 1,500 markan kuukausipalkoin lokakuun 1 p:stä kertomusvuoden loppuun.

Verotusvalmisteluvirasto

Verotusvalmisteluviraston viranhaltijat. Verotusvalmisteluviraston kansliapäälliköksi määrättiin [4]) kertomusvuoden alusta lukien viraston apulaissihteeri V. Nikko sekä asianvalvojaksi varatuomari B. Holmudd.

Kaupungin tarkkailijaksi verotusvalmisteluvirastoon valittiin [5]) v:ksi 1938 entinen tarkkailija pankinjohtaja V. Sipi ja Uudenmaan läänin maaherra ilmoitti määränneensä kamreeri T. Sundqvistin edelleen v:n 1938 alusta toistaiseksi, enintään mainitun vuoden loppuun, toimimaan valtion puolesta tarkkailijana kyseisessä virastossa sekä vahvistaneensa hänen palkkionsa 6,000 markaksi vuodessa [6]).

Avoinna olevaan 2 palkkaluokan kanslia-apulaisenvirkaan valittiin [7]) rouva L. Holmström.

Verotusvalmisteluvirasto oikeutettiin [8]) irtisanomaan apulaissihteeri Hj. Svinhufvud huhtikuun 9 p:stä lukien.

Sairaslomaa myönnettiin nuoremmalle kanslistille E. Nyqvistille [9]) täysin palkoin tammikuun 14 p:n ja helmikuun 14 p:n väliseksi ajaksi, oikeuksin lukea hyväkseen $^2/_3$ pohjapalkastaan ynnä ikäkorotuksensa huhtikuun 15 p:n ja toukokuun 31 p:n sekä elokuun 16 p:n ja syyskuun 31 p:n välisiksi ajoiksi sekä ilman palkkaa lokakuun 1 p:n ja v:n 1938 helmikuun 16 p:n välisiksi ajoiksi, nuoremmalle kanslistille E. Lindholmille [10]) täysin palkoin tammikuun 14 p:n ja helmikuun 8 p:n väliseksi ajaksi, kanslia-apulaiselle V. Idestamille [11]) täysin palkkaeduin yhdeksi kuukaudeksi helmikuun 17 p:stä lukien ynnä huhtikuun 15 p:n ja 30 p:n väliseksi ajaksi sekä oikeuksin nostaa $^2/_3$ pohjapalkastaan ja ikäkorotuksensa toukokuun 1 p:n ja 27 p:n väliseksi ajaksi.

Nuoremmalle kanslistille M. Granbergille myönnettiin [12]) yksityisasiain vuoksi palkatonta virkavapautta tammikuun 1 p:stä elokuun 1 p:ään määräten hänen sijaisekseen rouva L. Lindström virkaan kuuluvasta pohjapalkasta 20 %:n vähennyksin.

---

[1]) Khs 2 p. syysk. 1,514 §. — [2]) S:n 17 p. kesäk. 1,228 §. — [3]) S:n 16 p. syysk. 1,614 §. — [4]) S:n 7 p. tammik. 19 §. — [5]) S:n 30 p. jouluk. 2,410 §. — [6]) S:n 30 p. jouluk. 2,399 §. — [7]) S:n 10 p. kesäk. 1,196 §. — [8]) S:n 4 p. helmik. 296 § ja 18 p. helmik. 377 §. — [9]) S:n 28 p. tammik. 212 §, 11 p. helmik. 328 §, 15 p. huhtik. 749 §, 26 p. elok. 1,495 § ja 28 p. lokak. 1,922 §. — [10]) S:n 28 p. tammik. 212 §. — [11]) S:n 25 p. helmik. 445 § ja 15 p. huhtik. 749 §. — [12]) S:n 14 p. tammik. 116 § ja 7 p. toukok. 903 §.

Valtion taholta oli kesällä 1933 pantu vireille Pankkiiri oy:n koronkiskomiseen liittyvää veronkavallusta koskeva oikeusjuttu. Valtiovarainministeriön tiedusteltua, millä määrällä kaupunki oli suostuvainen osallistumaan sen kustannuksiin, kaupunginhallitus päätti [1]) ilmoittaa suostuvansa aikaisemmin sovitulla $^2/_9$:lla osallistumaan siihen palkkioon, minkä ministeriö päätti suorittaa asiassa tutkimuksia suorittaneelle filosofianmaisteri E. Taitoselle, mutta sitä vastoin olevansa pakoittunut kieltäytymään osallistumasta asiassa avustaneiden varatuomari B. Holmuddin ja tilintarkastaja I. Kriegin nimenomaan Uudenmaan läänin lääninhallituksen edustamisesta anomiin palkkioihin. Molempien viimeksi mainittujen henkilöiden sittemmin anottua korvausta kaupungilta, kaupunginhallitus päätti [2]), että kaupunki suorittaa heille korvauksen, joka vastaa $^2/_9$ siitä korvausmäärästä, jonka valtio mahdollisesti heille maksaa. Tämän mukaisesti päätettiin [3]) sittemmin kaupunginhallituksen yleisistä käyttövaroista suorittaa filosofianmaisteri Taitoselle maksettavasta korvauksesta 4,444: 45 markkaa sekä varatuomari Holmuddille ja tilintarkastaja Kriegille kummallekin 1,111: 10 markkaa.

Vanhempi kanslisti W. Cederqvist oikeutettiin [4]) v:n 1938 loppuun asumaan kaupungin ulkopuolella.

Verotusvalmisteluviraston tarkkailijan V. Sipin annettua kaupunginhallituksen pyytämän lausunnon viraston eräiden viranhaltijain anomuksista, jotka tarkoittivat palkankorotusten myöntämistä heille, heidän virkainsa muuttamista sääntöpalkkaisiksi y.m., kaupunginhallitus ilmoitti katsovansa, etteivät esitykset antaneet aihetta muihin toimenpiteisiin kuin että verotusvalmisteluvirasto oikeutettiin vastedes, mikäli se katsoi tämän aiheelliseksi, suorittamaan tilapäisen työvoiman määrärahasta nuoremmalle kanslistille F. Grönroosille enintään 445 markkaa kuukaudessa korvauksena hänen suorittamastaan virkaansa kuulumattomasta työstä [5]).

Verotusvalmisteluviraston huoneisto. Verotusvalmisteluvirastolle, joka oli anonut huoneistonsa laajentamista, päätettiin [6]) ilmoittaa, että sille tammikuun 15 p:stä lukien luovutetaan henkikirjoittajan konttorin entinen huoneisto 26,400 markan vuosivuokrasta, johon lämpö ja valo sisältyivät.

Veroasioiden esittely. Kaupunginhallitus määräsi [7]) kertomusvuoden alusta lukien veroasioita esittelemään verotusvalmisteluviraston ensimmäisen ja toisen sihteerin ja hovioikeudenauskultantti W. Wirtasen, sekä viimeksi mainitun myöskin pitämään kaupunginhallituksen pöytäkirjaa veroasioista, oikeuttaen hänet saamaan palkkiona näistä tehtävistä 3,000 markkaa kuukaudessa verotusvalmisteluviraston tilapäisen työvoiman määrärahasta.

Revisiolaitos

Revisiotoimiston viranhaltijat. Kaupunginreviisori J. Toiviainen oikeutettiin [8]) huhtikuun 15 p:stä toukokuun loppuun hoitamaan virkatehtäviään työskentelemällä klo 10—12.30 virkahuoneessaan sekä loput työpäivästä kotonaan. Sittemmin kaupunginreviisori Toiviaiselle myönnettiin [9])

[1]) Khs 22 p. huhtik. 818 §. — [2]) S:n 18 p. kesäk. 1,243 §. — [3]) S:n 30 p. syysk. 1,752 ja 1,753 §. — [4]) Khn jsto 14 p. syysk. 3,869 §. — [5]) Khs 7 p. tammik. 17 §, 29 p. heinäk. 1,337 a, 1,338 a ja 1,339 a §, 5 p. elok. 1,397 §, sekä 23 p. syysk. 1,674, 1,675 ja 1,676 §. — [6]) S:n 14 p. tammik. 133 §. — [7]) S:n 7 p. tammik. 18 §. — [8]) S:n 15 p. huhtik. 743 §. — [9]) S:n 7 p. toukok. 900 §.

sairaslomaa virkasäännön mukaisin palkkaeduin toukokuun 7 p:n ja 31 p:n väliseksi ajaksi sijaisenaan reviisori A. Lindroth, jolle oman palkkansa lisäksi oli suoritettava korvauksena siltä ajalta, jona hän oli hoitanut ja mahdollisesti vielä hoitaisi virkaa, ei kuitenkaan kaupunginreviisori Toiviaisen kesäloma-ajalta, $^1/_3$ kaupunginreviisorin palkkasäännön mukaisesta pohjapalkasta [1]). Kaupunginreviisori Toiviaisen kuoltua heinäkuun 7 p:nä kaupunginhallitus määräsi [2]) reviisori Lindrothin revisiotoimiston johtosäännön 10 §:n mukaisesti hoitamaan kaupunginreviisorinvirkaa siksi kuin se vakinaisesti täytettiin [3]), myöntäen hänelle edelleen yllä mainitut palkkaedut.

Seuraaviin avoinna oleviin revisiotoimiston virkoihin valittiin [4]) alla mainitut henkilöt; kirjaajanvirkaan neiti A. Kinnunen, kahteen 5 palkkaluokan mukaiseen revisioapulaisenvirkaan kamreeri V. Pessala ja kauppatieteidenkandidaatti M. Vuorisalo sekä 4 palkkaluokkaan kuuluvaan revisioapulaisenvirkaan herra M. Aalto.

Palkatonta virkavapautta nauttivan reviisori O. Wiherheimon sijaisen kirjaaja A. Kinnusen viransijaiseksi syyskuun 1 p:stä marraskuun 30 p:ään määrättiin [5]) revisioapulainen L. Kuivila oikeuttaen revisiotoimisto palkkaamaan ylimääräinen apulainen viimeksi mainitun sijaiseksi. Kirjaaja Kinnuselle ja revisioapulainen Kuivilalle myönnettiin [6]) viransijaisuuspalkkioina tältä ajalta omien palkkaetujensa lisäksi vastaavasti yhteensä 5,700 markkaa ja 1,200 markkaa ja ylimääräisen apulaisen palkkaamiseen osoitettiin 3,600 markkaa; kaikki nämä palkkiot oli suoritettava reviisori Wiherheimon säästyneestä palkasta.

V.t. reviisori O. Wiherheimo [7]) oikeutettiin kertomusvuoden loppuun saakka hoitamaan sivutoimenaan rahatoimiopin opetusta yhteiskunnallisessa korkeakoulussa sekä reviisori Y. Vehmersalo [8]) kesäkuun 1 p:ään 1939 asti toimimaan Asunto-oy. Vallilan pienasunnot n:o 1 nimisen yhtiön isännöitsijänä.

Kaupunginkassan tarkastukset. Pidetyt kaupunginkassan vuosineljännestarkastukset eivät antaneet [9]) kaupunginhallitukselle muistuttamisen aihetta.

Viranhaltijain ja työntekijäin virkasääntö-, työjärjestely-, palkka-, eläke-, hautausapu- y.m.s. kysymykset

Työaika kesällä. Kaupunginhallitus päätti [10]), että kaupunginkanslian, rahatoimiston ja revisiotoimiston virka-aika kesäkuun 1 p:n ja elokuun 31 p:n välisenä aikana oli oleva klo 9—15.45, lauantaisin ilman kahvitaukoa klo 9—14, rahatoimistoon nähden kuitenkin niin, että tämä virka-aika oli voimassa vain veronkannannan alkamiseen asti ja että kassat oli pidettävä auki entiseen tapaan paitsi lauantaisin, jolloin ne oli suljettava klo 14. Tilastotoimiston virka-aika määrättiin edellä mainittuna kesäkautena olemaan klo 8.30—11.30 ja 12.30—16, lauantaisin yhtäjaksoisesti klo 8.30—13.30. Lautakunnille myönnettiin oikeus edellisen mukaisesti päättää alaistensa virastojen kesätyöajasta.

---

[1]) Khs 27 p. toukok. 1,081 §. — [2]) S:n 10 p. kesäk. 1,191 § ja 12 p. elok. 1,412 §. — [3]) S:n 1 p.heinäk. 1,279 §; ks. myös tämän kert. s. 4. — [4]) Khs 21 p. tammik. 144 §. — [5]) S:n 9 p. syysk. 1,573 §; ks. myös tämän kert. s. 5. — [6]) Khn jsto 21 p. syysk. 3,875 §. — [7]) Khs 4 p. helmik. 289 §. — [8]) S:n 29 p. huhtik. 849 §. — [9]) S:n 28 p. tammik. 221 §, 22 p. huhtik. 820 §, 19 p. elok. 1,478 § ja 21 p. lokak. 1,892 §. — [10]) S:n 29 p. huhtik. 851 §.

Vapaapäivät. Kaupunginhallituksen alaiset virastot päätettiin [1]) pitää kokonaan suljettuina pääsiäislauantaina sekä sulkea ne juhannusaattona klo 12. Kaupungin kaikille hallituksille, lautakunnille, johtokunnille ja virastoille päätettiin [2]) ilmoittaa, että virastot joulu- ja uudenvuodenaattona suljetaan klo 12.

Viranhaltijain oikeus sivutoimen pitoon. Kaupungin tilintarkastajain tätä koskevan huomautuksen johdosta kaupunginhallitus päätti [3]) ilmoittaa kaikille kaupungin lauta- ja johtokunnille sekä hallituksille, etteivät kaupungin viranhaltijat saa ottaa suorittaakseen sellaisia tehtäviä, jotka ovat ristiriidassa heidän varsinaisten virkatehtäviensä kanssa.

Kaupungin moottoriajoneuvojen luovuttamista virantoimituksessa käytettäviksi koskevat ohjeet. Yleisten töiden lautakunta oli tiedustellut, miten kaupungin viran- tai toimenhaltijan, joka olematta autonkuljettajan toimessa saa virantoimitusta varten käytettäväkseen kaupungin moottoriajoneuvon, velvollisuus korvata ajoneuvon käytön yhteydessä mahdollisesti syntynyt vahinko y.m. tähän liittyvät kysymykset on arvosteltava ja ratkaistava, voidaanko ja millä edellytyksin viranhaltija tällaisissa tapauksissa velvoittaa käyttämään hänelle tarjottua kaupungin moottoriajoneuvoa sekä, jos viranhaltija vapaaehtoisesti ottaa sitä ajaakseen tai jos hänet siihen velvoitetaan, niin onko ajokortin hankkimisesta tai uudistamisesta aiheutuvat kustannukset ja missä tapauksissa katsottava kaupungin korvattaviksi menoiksi.

Kaupunginhallitus päätti [4]) antaa lautakunnalle seuraavat ohjeet asiassa: Edellämainitunlaisen moottoriajoneuvon käytön yhteydessä mahdollisesti syntyneiden vahinkojen korvaamisvelvollisuutta ei voida määritellä yleisellä säännöksellä vaan täytyy viranhaltijan mahdollinen korvausvelvollisuus kuten ennenkin ratkaista kussakin erikoistapauksessa, ottaen huomioon, missä määrin hän ajaessaan on osoittanut huolimattomuutta. mahdollisesti rikkonut voimassa olevia liikenne- tai muita säännöksiä j.n.e., sekä noudattaen periaatetta, ettei asianomaiselta ole vaadittava vahingonkorvausta, milloin hänen vahingontuottamuksensa on lievempää laatua. Autonkuljettajan ammatin erikoisuuteen ja vaarallisuuteenkin katsoen ei virkasäännön 7 §:n määräystä viranhaltijan velvollisuudesta alistua muutettuun tai laajempaan virantoimitusvelvollisuuteen voi puheena olevaan tapaukseen soveltaa, joten on katsottava, ettei viranhaltijaa voi vasten tahtoaan pakottaa ohjaamaan kaupungin moottoriajoneuvoa, ellei tämä tehtävä ole kuulunut hänen toimeensa jo hänen siihen astuessaan tai ellei hän myöhemmin ole antanut suostumustaan muutokseen. Toiselta puolen ei ole syytä ryhtyä kertakaikkiaan asianomaisissa johtosäännöissä määräämään, mihin virkoihin olisi yhdistettävä velvollisuus käyttää kaupungin moottoriajoneuvoja, koska tällainen määräys voisi vaikeuttaa virkain täyttämistä. Ajokorttien hankkimisesta ja uudistamisesta puheena olevissa tapauksissa aiheutuvat kustannukset on katsottava kaupungin korvattaviksi menoiksi, ellei asiasta nimenomaan ole toisin sovittu.

Sairaslomien perusteeksi esitettävät lääkärintodistukset. Kaupunginhallitus päätti [5]), että kaupungilta pyydettävän sairasloman perusteeksi kertomusvuoden lokakuun 1 p:stä alkaen oli esitettävä erikoisesti vahvistetulle kaavakkeelle kirjoitettu lääkärintodistus, ollen näitä kaavakkeita lähe-

[1]) Khs 11 p. maalisk. 546 § ja 17 p. kesäk. 1,234 §. — [2]) S:n 22 p. jouluk. 2,362 §. — [3]) S:n 7 p. lokak. 1,803 §. — [4]) S:n 8 p. heinäk. 1,338 §. — [5]) S:n 9 p. syysk. 1,571 §.

tettävä kaikkiin virastoihin niistä tarvittaessa saataviksi. Samalla päätettiin kehoittaa kaupungin hallituksia sekä lauta- ja johtokuntia tiedoittamaan tästä päätöksestä alaisilleen viran- ja toimenhaltijoille.

Virkavapauden myöntäminen raskauden ja synnytyksen vuoksi. Kaupunginhallitus päätti [1]) ilmoittaa kaikille kaupungin hallituksille sekä lauta- ja johtokunnille, että kaupunginvaltuuston v. 1936 virkasäännön 29 §:ään liittämän, loman myöntämistä raskauden ja synnytyksen vuoksi koskevan lisäyksen jälkimmäisestä lauseesta oli tehtävä sellainen johtopäätös, että tällaista virkavapautta myönnettäessä ei ollut otettava huomioon aikaisemmin myönnettyä sairaslomaa.

Virastovaratyöntekijäin oikeus kesälomaan. Kaupunginhallitus päätti [2]), että vähintään puoli vuotta yhtämittaisesti kaupungin palveluksessa olleelle virastovaratyöntekijälle oli myönnettävä yhden viikon sekä vähintään vuoden palvelleelle kahden viikon palkallinen kesäloma.

Kunnallinen leski- ja orpokassa. Suunnittelun alaisena olevan kunnallisen leski- ja orpokassan laaditusta sääntöehdotuksesta päätettiin [3]) pyytää kaupungin virkamiesten yhdistyksen, kaupungin toimen- ja viranhaltijain yhdistyksen sekä kunnantyöntekijäin, teknillisten laitosten ja puhtaanapitolaitoksen ammattiosastojen lausunnot.

Puheena olevan kassan tultua perustetuksi [4]) kaupunginhallitus hyväksyi [5]) ehdotukset kaupungin viranhaltijoille ja työntekijöille annettavaksi yleiseksi kehoitukseksi liittyä kassaan sekä sitä varten annettavaksi liittymiskaavakkeeksi.

Työntekijäin tapaturmavakuutus. Kaupunginhallitus päätti [6]) oikeuttaa rahatoimiston suorittamaan Vakuutus oy. Pohjolalle, johon Tapaturmavakuutus oy. Kullervo, jonka kanssa kaupungin tapaturmavakuutussopimus alunperin oli tehty, oli liittynyt, 10,260: 65 markkaa, minkä määrän ensiksi mainittu yhtiö huhtikuun 12 p:nä 1935 annetun, v:n 1936 alusta voimaan tulleen uuden työntekijäin tapaturmavakuutuslain 57 §:n perusteella oli velvollinen suorittamaan valtiolle kaupungin yhtiölle kaupungin työntekijöitä koskevan tapaturmavakuutussopimuksen mukaan suorittamista maksuista.

Vastauksena Vakuutus oy. Pohjolan tekemään tiedusteluun kaupunginhallitus päätti [7]) ilmoittaa, että kaupungin työssä vahingoittuneille työntekijöille maksettavia korvauksia suoritettaessa toistaiseksi oli noudatettava mainittujen maksujen entisiä suoritustapoja.

Yövartijain varustamista taskuaseella tarkoittava Helsingin kaupungin kunnantyöntekijäin ammattiosaston esitys ei antanut [8]) kaupunginhallitukselle muuta toimenpiteen aihetta kuin että eri laitosten johtajat oikeutettiin harkintansa mukaan varustamaan yövartijansa eräissä tapauksissa vartioalueen paikan ja vaarallisuuden vaatimin asein.

Sairauden aikaiset viransijaisuuspalkkiot. Seuraavien viranhaltijain sijaisille myönnettiin alla mainitut palkkiot talousarvioon tätä tarkoitusta varten merkitystä määrärahasta, joissakin tapauksissa vastaavalta edellisen vuoden tililtä:

---

[1]) Khs 28 p. lokak. 1,924 §; vrt. myös v:n 1936 kert. s. 41. — [2]) Khs 1 p. heinäk. 1,291 §. — [3]) S:n 8 p. huhtik. 714 § ja 15 p huhtik. 755 §. — [4]) Ks. tämän kert. s. 7. — [5]) Khs 2 p. jouluk. 2,225 §. — [6]) S:n 5 p. elok. 1,398 §. — [7]) S:n 23 p. syysk. 1,682 §. — [8]) S:n 7 p. lokak. 1,814 §.

Virasto tai laitos	Virkavapaa viranhaltija	Virka	Virkavapaus kesti	Sijaiselle myönnetty palkkio, mk
Revisiotoimisto	Wass, E. [1]	Siivooja	1/9 — 2/10	427 —
Kaupunginkanslia	Toppelius, C. W. [2]	Kansliasihteeri	1/11—30/11 36 3/2 —21/2	2,000 —
			12/6 —19/6 7/9 —20/9 26/11— 4/12	3,000 —
»	Salenius, S. [3]	Siivooja	4/11—22/12	1,182 —
»	Westerberg, A. [4]	»	19/1 — 8/2	441 —
Kaupunginhallituksen asiamiesosasto	Merivirta, V. [5]	Asiamies	15/9 —30/11	13,224 —
»	Estlander, G. [6]	Konttoriapulainen	14/1 — 1/8	6,500 —
Rahatoimisto	Laes, E. [7]	Kassanhoitaja	15/10—14/11 26/11—31/12	1,000 — 1,167 —
»	Kahari, E. [8]	Toimistoapulainen	1/1 —31/1	1,010 —
»	Rönnbäck, A. [9]	»	17/8 —31/10	3,825 —
»	Heiskanen. A.-L [10]	Sisälähetti	4/11— 4/1 38	800 —
Tilastotoimisto	Juselius, I. [11]	Assistentti	15/6 —28/6	1,000 —
»	Emeléus, A. [12]	Laskuapulainen	25/6 — 8/8 16/11—31/12	850 — 2,550 —
»	Grönroos, A. [13]	»	18/1 — 7/2	1,000 —
»	Montell, H. [14]	»	23/3 —22/4 26/10—25/11	1,700 — 1,700 —
»	Nyberg, M. [15]	Siivooja	20/9 — 6/11	400 —
Verotusvalmisteluvirasto	Nyqvist, E. [16]	Kanslisti	16/10—31/12	3,375 —
Maistraatti	Gottleben, E. [17]	Oikeusneuvosmies	1/9 —31/10	8,730 —
»	Byman, T. [18]	Kirjaaja	8/11—15/11	441 —
»	Fyrqvist, M. [19]	Kirjaajanapulainen	4/3 — 4/5	2,160 —
Ensimmäisen kaupunginvoudin konttori	Laxén, P. K. [20]	Ensimmäinen kaupunginvouti	26/4 — 2/5	1,000 —
»	Kanto, A. E. [21]	Kirjanpitäjä	1/12—31/12	1,200 —
Toisen kaupunginvoudin konttori	Lupander, C. [22]	Kassantarkkailija	12/5 — 6/7	3,174 —
»	Campbell, B. [23]	Kassa-apulainen	22/3 —22/4	1,200 —
»	Gahnström, G. [24]	Konttoriapulainen	16/4 — 1/5 15/11—29/11	600 — 600 —
»	Öhman, E. [25]	»	26/8 —25/9 30/11—30/12	1,200 — 1,200 —
»	Liljefors, O. [26]	Ulosottoapulainen	15/10—14/12	5,800 —
»	Lundqvist, J. E. [27]	»	1/4 — 1/6 1/7 —30/7	3,780 — 2,100 —

[1]) Khn jsto 7 p. syysk. 3,830 §. — [2]) S:n 23 p. helmik. 3,180 § ja 14 p. jouluk. 4,120 §. — [3]) S:n 9 p. marrask. 4,020 §, 16 p. marrask. 4,043 § ja 8 p. jouluk. 4,096 §. — [4]) S:n 16 p. helmik. 3,160 §. — [5]) S:n 21 p. syysk. 3,879 § ja 8 p. jouluk. 4,097 §. — [6]) Khs 21 p. tammik. 150 § ja 29 p. huhtik. 852 § sekä khn jsto 27 p. huhtik. 3,398 § ja 31 p. elok. 3,798 §. — [7]) Khn jsto 2 p. marrask. 4,013 ja 8 p. jouluk. 4,110 §. — [8]) S:n 5 p. tammik. 3,022 §. — [9]) S:n 7 p. syysk. 3,833 § ja 5 p. lokak. 3,919 §. — [10]) S:n 9 p. marrask. 4,025 §. — [11]) S:n 1 p. heinäk. 3,643 §. — [12]) S:n 1 p. heinäk. 3,644 § ja 8 p. jouluk. 4,101 §. — [13]) S:n 2 p. helmik. 3,118 §. — [14]) S:n 13 p. huhtik. 3,351 § ja 2 p. marrask. 4,014 §. — [15]) S:n 16 p. marrask. 4,044 §. — [16]) S:n 2 p. marrask. 4,015 §. — [17]) S:n 14 p. syysk. 3,863 §. — [18]) S:n 30 p. marrask. 4,085 §. — [19]) S:n 20 p. huhtik. 3,377 §. — [20]) S:n 1 p. kesäk. 3,555 §. — [21]) S:n 21 p. jouluk. 4,143 §. — [22]) S:n 1 p. heinäk. 3,645 §. — [23]) S:n 6 p. huhtik. 3,334 §. — [24]) S:n 27 p. huhtik. 3,407 § ja 30 p. marrask. 4,084 §. — [25]) S:n 7 p. syysk. 3,835 § ja 14 p. jouluk. 4,124 §. — [26]) S:n 26 p. lokak. 3,990 §. — [27]) S:n 13 p. huhtik. 3,350 § ja 8 p. heinäk. 3,691 §.

Virasto tai laitos	Virkavapaa viranhaltija	Virka	Virkavapaus kesti	Sijaiselle myönnetty palkkio, mk
Rikostuomioiden toimeenpanokonttori	Hertz, J. [1]	Avustava rikostuomioiden toimeenpanija	21/6 — 4/7	1 000 —
Ulosottolaitoksen tarkkailuosasto	Bergh, X. [2]	Tarkastusapulainen	5/4 — 5/6	2,500 —
Raastuvanoikeus	Sanchéz, E. [3]	Puhtaaksikirjoittaja	28/12 36—27/2	2,860 —
»	Lundenius, S. I. [4]	Kaupunginpalvelija	1/4 —30/4	2,070 —
Syyttäjistö	Enebäck, M. [5]	Ensimmäinen kaupunginviskaali	8/4 —21/4 1/6 —31/7	2,436 — 10,266 —
Maistraatin ja raastuvanoikeuden arkisto	Gottleben, L. [6]	Arkistoapulainen	1/10—31/11	2,280 —
Poliisilaitos	Salovius, F. E. [7]	Haavuri	1/6 —15/6	945 —
Palolaitos	Kare, U. [8]	Palokorpraali	15/7 —29/7	500 —
»	Leskinen, E. [9]	»	6/10—15/10	325 —
»	Manninen, T. [10]	»	21/10—15/11	850 —
»	Nieminen, E. [11]	»	2/10— 6/10	175 —
»	Yrjölä, M. [12]	Palokersantti	26/11—25/12	1,000 —
»	Yrjölä, P. [13]	»	11/10—17/10	250 —
»	Salomaa, T. [14]	»	30/8 —13/9	500 —
»	Seppälä, K. N. [15]	»	23/4 —22/5 1/9 —28/9	1,000 — 1,000 —
»	Holst, T. [16]	Palomies	20/5 —16/6 13/7 —27/7	1,000 — 500 —
»	Joulamo, T. [17]	»	20/9 —26/9 8/10—24/10	250 — 500 —
»	Kaarisola, W. [18]	»	3/4 — 2/7	3,000 —
»	Karlsson, H. [19]	»	13/9 —26/9	500 —
»	Nyman, S. [20]	»	30/6 —29/7	1,000 —
»	Pihakaski, P. [21]	»	25/9 —22/10	1,000 —
»	Reinikainen, M. [22]	»	3/7 —16/7	500 —
»	Sahlberg, O. [23]	»	22/9 — 5/10	500 —
»	Johansson, T. [24]	»	18/4 —29/5	1,500 —
Terveydenhoitolautakunnan toimisto	Andström, E. [25]	Kanslianjohtaja	13/1 — 1/3 8/4 —15/5 12/8 —11/10 1/11—30/11	3,195 — 2,675 — 2,130 — 2,130 —
»	Evinen, H. [26]	Kanslisti	15/5 —28/6	2,193 —
Sairaaloihin kuulumaton lääkäri-, sairaanhoito- ja terveydenhoitohenkilökunta	Lagus R. [27]	Aluelääkäri	18/5 —28/6	3,276 —
»	Sillman, E. [28]	»	1/8 —31/8	2,340 —
»	Tötterman, G. [29]	»	14/5 —18/5	213 —
»	Ikäheimonen, E. [30]	Kunnan sairaanhoitajatar	13/3 —30/4	2,736 —

[1]) Khn jsto 1 p. kesäk. 3,547 §. — [2]) S:n 13 p. huhtik. 3,349 §. — [3]) S:n 5 p. tammik. 3,012 §. — [4]) S:n 6 p. huhtik. 3,320 §. — [5]) Khn jsto 27 p. huhtik. 3,406 §, 8 p. kesäk. 3,582 §, 8 p. heinäk. 3,687 § ja 15 p. heinäk. 3,696 §. — [6]) S:n 5 p. lokak. 3,925 § ja 9 p. marrask. 4,036 §. — [7]) S:n 19 p. toukok. 3,507 §. — [8]) S:n 14 p. syysk. 3,865 §. — [9]) S:n 9 p. marrask. 4,032 §. — [10]) S:n 9 p. marrask. 4,024 ja 4,031 §. — [11]) S:n 9 p. marrask. 4,033 §. — [12]) S:n 8 p. jouluk. 4,112 §. — [13]) S:n 9 p. marrask. 4,034 — [14]) S:n 14 p. syysk. 3,866 §. — [15]) S:n 19 p. toukok. 3,502 § ja 19 p. lokak. 3,970 §. — [16]) S:n 1 p. heinäk. 3,627 § ja 14 p. syysk. 3,864 §. — [17]) S:n 19 lokak. 3,971 § ja 9 p. marrask. 4,034 §. — [18]) S:n 19 p. toukok. 3,500 §. — [19]) S:n 5 p. lokak. 3,927 §. — [20]) S:n 8 p.heinäk. 3,693 §. — [21]) S:n 19 p. lokak. 3,972 §. — [22]) S:n 8 p. heinäk. 3,694 §. — [23]) S:n 19 p. lokak. 3,969 §. — [24]) S:n 19 p. toukok. 3,501 §. — [25]) S:n 2 p. helmik. 3,117 §, 2 p. maalisk. 3,209 §, 27 p. huhtik. 3,402 §, 11 p. toukok. 3,452 § 31 p. elok. 3,803 § ja 9 p. marrask. 4,028 §. — [26]) S:n 8 p. kesäk. 3,578 § ja 1 p. heinäk. 3,650 §. — [27]) S:n 1 p. kesäk. 3,559 §. — [28]) Khs 1 p. heinäk. 1,325 §. — [29]) Khn jsto 1 p. heinäk. 3,647 §. — [30]) S:n 30 p. maalisk. 3,301 § ja 27 p. huhtik. 3,405 §.

Virasto tai laitos	Virkavapaa viranhaltija	Virka	Virkavapaus kesti	Sijaiselle myönnetty palkkio, mk
Sairaaloihin kuulumaton lääkäri-, sairaanhoito ja terveydenhoitohenkilökunta	Aminoff, C. G. [1]	Kaitsija	$^{22}/_{11}$—$^{28}/_{11}$	378—
»	Kranck, W. [2]	»	$^{15}/_{7}$ — $^{1}/_{8}$ $^{1}/_{9}$ —$^{31}/_{10}$	945— 3,780—
»	Mentzer, A. [3]	Desinfioitsija	$^{4}/_{8}$ —$^{18}/_{9}$	2,772—
»	Johansson, A. [4]	Lysoolipuhtaanapitäjä	$^{8}/_{3}$ —$^{23}/_{4}$	1,350—
Terveydellisten tutkimusten laboratorio	Niemi, A. [5]	Näytteidenottaja	$^{11}/_{10}$— $^{2}/_{12}$	3,276—
»	Blomqvist, H. [6]	Vahtimestari	$^{4}/_{5}$ —$^{3}/_{6}$	1,215—
Maidontarkastamo	Luoto, A. [7]	Ylikaitsija	$^{1}/_{6}$ —$^{23}/_{6}$	1,449—
»	Kuhlman, E. [8]	Näytteidenottaja	$^{14}/_{9}$ —$^{13}/_{11}$	3,420—
»	Nyberg, I. [9]	Konttoristi	$^{27}/_{7}$ — $^{1}/_{8}$	285—
»	Berglund, S. [10]	Laboratorioapulainen	$^{1}/_{1}$ —$^{28}/_{1}$	1,008—
»	Wessman, I. [11]	Vahtimestari	$^{7}/_{8}$ — $^{7}/_{11}$	4,050—
»	Uino, M. [12]	Siivooja	$^{19}/_{4}$ — $^{3}/_{5}$	378—
»	Karlsson, S. [13]	Pesijä	$^{4}/_{1}$ —$^{18}/_{1}$ $^{24}/_{5}$ — $^{7}/_{6}$	540— 504—
Tuberkuloosihuoltotoimisto	Qvarnström, E. [14]	Alilääkäri	$^{5}/_{8}$ —$^{18}/_{8}$	1,218—
»	Bernstein, E. [15]	Piirihoitajatar	$^{1}/_{1}$ —$^{30}/_{6}$ $^{1}/_{8}$ —$^{30}/_{9}$	12,420— 4,140—
»	Willgren, T. [16]	Kanslisti	$^{15}/_{3}$ —$^{15}/_{5}$	4,260—
Sielullisesti sairaiden vastaanottoasema	Itäkannas, E. [17]	Sairaanhoitajatar	$^{3}/_{2}$ — $^{2}/_{3}$	1,710—
»	Otavala, B. [18]	»	$^{4}/_{10}$—$^{17}/_{10}$	630—
Kouluhammasklinikka	Sjöblom-Söderström, B. [19]	Kouluhammaslääkäri	$^{18}/_{5}$ —$^{31}/_{5}$	966—
»	Kurkiala, L. [20]	Haarahammasklinikan johtaja	$^{22}/_{3}$ —$^{24}/_{3}$	360—
»	Frey, E. [21]	Vahtimestari	$^{15}/_{2}$ —$^{15}/_{4}$	2,430—
Terveystoimisto	Lojander, J. [22]	Lääkäri	$^{20}/_{4}$ —$^{19}/_{5}$	1,750—
»	Könni, E. [23]	Naisapulainen	$^{15}/_{7}$ — $^{2}/_{8}$	607 50
»	Holmberg, G. A. [24]	Vahtimestari	$^{9}/_{8}$ — $^{1}/_{9}$	1,035—
»	Sundholm, A. [25]	Siivooja	$^{12}/_{5}$ —$^{22}/_{5}$	121 50
Veneeristen tautien poliklinikka	Lampela, L. [26]	Vahtimestari	$^{3}/_{4}$ — $^{2}/_{5}$ $^{1}/_{6}$ —$^{31}/_{12}$	810— 5,670—
Desinfioimislaitos	Holm, S. [27]	Johtajatar	$^{1}/_{6}$ —$^{30}/_{6}$	1,890—
Sairaalain tilivirasto	Silvendoinen, H. [28]	Kirjanpitäjä	$^{1}/_{6}$ —$^{30}/_{6}$	1,300—
Huoltoviraston yleinen osasto	von Herzen, E. [29]	Kirjaaja	$^{1}/_{5}$ —$^{31}/_{5}$	1,900—
»	Mellberg, E. [30]	Kanslianhoitaja	$^{11}/_{8}$ —$^{15}/_{11}$	7,280—

[1]) Khn jsto 8 p. jouluk. 4,108 §. — [2]) S:n 29 p. heinäk. 3,721 §, 14 p. syysk. 3,860 § ja 12 p. lokak. 3,944 §. — [3]) S:n 19 p. elok. 3,764 § ja 14 p. syysk. 3,858 §. — [4]) S:n 30 p. maalisk. 3,303 §. — [5]) S:n 26 p. lokak. 3,992 §. — [6]) S:n 25 p. toukok. 3,534 § ja 8 p. kesäk. 3,572 §. — [7]) S:n 1 p. heinäk. 3,648 §. — [8]) S:n 28 p. syysk. 3,895 § ja 26 p. lokak. 3,991 §. — [9]) S:n 5 p. elok. 3,738 §. — [10]) S:n 19 p. tammik. 3,068 §. — [11]) S:n 19 p. elok. 3,766 § ja 14 p. syysk. 3,859 §. — [12]) S:n 11 p. toukok. 3,453 §. — [13]) S:n 19 p. tammik. 3,067 § ja 8 p. kesäk. 3,581 §. — [14]) S:n 19 p. elok. 3,765 §. — [15]) S:n 19 p. tammik. 3,069 §, 16 p. helmik. 3,163 §, 13 p. huhtik. 3,346 § ja 19 p. elok. 3,767 §. — [16]) S:n 16 p. maalisk. 3,265 § ja 27 p. huhtik. 3,403 §. — [17]) S:n 2 p. maalisk. 3,208 §. — [18]) S:n 26 p. lokak. 3,994 §. — [19]) S:n 8 p. kesäk. 3,579§. — [20]) S:n 27 p. huhtik. 3,401 §. — [21]) S:n 16 p. maalisk. 3,264 ja 30 p. maalisk. 3,302 §. — [22]) S:n 19 p. toukok. 3,504 §. — [23]) S:n 29 p. heinäk. 3,720 §. — [24]) S:n 31 p. elok. 3,802 §. — [25]) S:n 8 p. kesäk. 3,580 §. — [26]) S:n 11 p. toukok. 3,454 §, 1 p. heinäk. 3,646 §, 29 p. heinäk. 3,722 § ja 26 p. lokak. 3,993 §. — [27]) S:n 1 p. heinäk. 3,649 §. — [28]) S:n 8 p. kesäk. 3,573 §. — [29]) S:n 11 p. toukok. 3,471 §. — [30]) S:n 14 p. syysk. 3,856 §, 12 p. lokak. 3,948 § ja 26 p. lokak. 3,987 §.

Virasto tai laitos	Virkavapaa viranhaltija	Virka	Virkavapaus kesti	Sijaiselle myönnetty palkkio, mk
Huoltoviraston yleinen osasto	Roos, E. [1]	Kanslianhoitaja	1/5—31/5	2,300 —
»	Savander, S. [2]	»	1/5—31/5	2,300 —
»	Björnberg, E. [3]	Kirjuriapulainen	1/5—31/5	1,500 —
»	Breitholtz, B. [4]	»	26/11—10/12	450 —
»	Degerth, R. [5]	»	1/9—30/9	1,500 —
»	Johansson, N. [6]	»	4/8— 3/9	1,500 —
»	Partanen, A. [7]	»	10/2—23/3	2,100 —
»	Rajander, H. [8]	»	27/12—31/12 36	160 —
»	Tassberg, V. [9]	»	1/6—19/7	1,984 50
»	Virtanen, S. [10]	»	4/4—10/4	280 —
»	Weckström, H. [11]	»	21/6—27/6	350 —
			1/11—30/11	1,500 —
»	Westerlund, S. [12]	»	8/4— 7/6	2,430 —
»	Aarika, S. [13]	Kodissakävijä	9/1—31/1	1,140 —
»	Ek, I. [14]	»	3/5—30/6	3,306 —
»	Eklund, E. [15]	»	1/9—30/9	1,710 —
»	Eklund, R. [16]	»	7/5—15/6	2,280 —
»	Eloniemi, T [17]	»	8/3— 7/4	2,100 —
»	Nuotio, M. [18]	»	16/7—31/7	850 —
»	Ritz, A. [19]	»	12/1—29/1	1,026 —
»	Sarjanen, I. [20]	»	1/2—24/3	3,078 —
			3/3—15/4	969 —
»	Sarlin, H. [21]	»	1/8—15/8	855 —
»	Sarvola, S. [22]	»	18/11— 9/12	1,394 —
»	Stjernvall, S. [23]	»	1/3—25/3	1,425 —
»	Wallin, F. [24]	»	1/2—31/3	3,800 —
»	Winter, L. [25]	»	15/12 36—23/2	4,433 35
»	Aro, T. [26]	Vahtimestari	15/5—31/5	765 —
Huoltoviraston asiamiesosasto	Broms, M. [27]	Kanslisti	1/8—31/12	8,300 —
»	Lindh, G. [28]	»	1/1—31/1	1,700 —
»	Silanti, E. [29]	Kirjuriapulainen	12/3—25/3	425 —
»	Sarvola, S. [30]	Kodissakävijä	17/9—30/9	798 —
			5/10—19/10	855 —
»	Lindfors, M. [31]	Eteisvartija	27/1—25/4	2,400 —
Kunnalliskoti	Jokinen, I. [32]	Konttoriapulainen	11/1—24/1	714 —
»	Jusell, E. [33]	Osastonhoitajatar	15/2— 2/4	2,115 —
»	Nordin, E. [34]	»	5/4—31/5	2,565 —
»	Valkama, F. [35]	»	1/7—31/8	2,290 50

[1]) Khn jsto 11 p. toukok. 3,467 §. — [2]) S:n 11 p. toukok. 3,470 §. — [3]) S:n 1 p. kesäk. 3,550 §. — [4]) S:n 28 p. jouluk. 4,160 §. — [5]) S:n 14 p. syysk. 3,851 §. — [6]) S:n 14 p. syysk. 3,854 §. — [7]) S:n 9 p. maalisk. 3,231 §. — [8]) S:n 26 tammik. 3,088 §. — [9]) S:n 1 p. kesäk. 3,554 § ja 5 p. elok. 3,732 §. — [10]) S:n 11 p. toukok. 3,469 §. — [11]) S:n 1 p. heinäk. 3,631 § ja 8 p. jouluk. 4,106 §. — [12]) S:n 11 p. toukok. 3,468 §. — [13]) S:n 26 p. tammik. 3,091 §. — [14]) S:n 1 p. kesäk. 3,549 § ja 1 p. heinäk. 3,629 §. — [15]) S:n 14 p. syysk. 3,850 §. — [16]) S:n 1 p. kesäk. 3,553 § ja 1 p. heinäk. 3,630 §. — [17]) S:n 16 p. maalisk. 3,259 §. — [18]) S:n 5 p. elok. 3,734 §. — [19]) S:n 26 p. tammik. 3,094 §. — [20]) S:n 9 p. helmik. 3,143 §, 16 p. maalisk. 3,258 § ja 6 p. huhtik. 3,328 §. — [21]) S:n 5 p. elok. 3,731 §. — [22]) S:n 8 p. jouluk. 4,107 §. — [23]) S:n 9 p. maalisk. 3,230 §. — [24]) S:n 9 p. maalisk. 3,232 §. — [25]) S:n 5 p. tammik. 3,011 §. — [26]) S:n 1 p. kesäk. 3,551 §. — [27]) S:n 5 p. elok. 3,733 § ja 14 p. syysk. 3,849 §. — [28]) S:n 26 p. tammik. 3,092 §. — [29]) S:n 6 p. huhtik. 3,327 §. — [30]) S:n 12 p. lokak. 3,947 § ja 26 p. lokak. 3,986 §. — [31]) S:n 9 p. helmik. 3,138 § ja 16 p. maalisk. 3,260 §. — [32]) S:n 9 p. helmik. 3,139 §. — [33]) S:n 9 p. maalisk. 3,233 § ja 11 p. toukok. 3,465 §. — [34]) S:n 11 p. toukok. 3,458 § ja 1 p. heinäk. 3,638 §. — [35]) S:n 5 p. elok. 3,735 § ja 14 p. syysk. 3,857 §.

Virasto tai laitos	Virkavapaa viranhaltija	Virka	Virkavapaus kesti	Sijaiselle myönnetty palkkio, mk
Kunnalliskoti	Niemi, A. [1])	Yöhoitajatar	1/1 —14/1	630 —
»	Koski, A. [2])	Alihoitajatar	19/1 —14/2	1,215 —
»	Laakso, A. [3])	»	20/1 — 2/2	630 —
»	Lavikainen, T. [4])	»	27/4 —15/5	855 —
»	Mäkinen, E. [5])	»	1/2 —31/5	5,400 —
			1/7 —31/7	1,350 —
»	Neuvonen, L. [6])	»	3/4 —23/5	2,295 —
			1/8 —31/10	4,050 —
»	Parmi, S. [7])	»	31/3 —25/4	1,170 —
»	Vainio, T. [8])	»	10/3 —19/3	450 —
»	Varpainen, S. [9])	»	2/11—31/12	2,655 —
»	Vuolu, B. [10])	»	1/7 —31/7	1,350 —
»	Marjamäki, A. [11])	Kylvettäjä	23/3 —22/4	742 50
»	Laine, S. [12])	Pesijä	10/11—23/11	347 —
»	Hirvonen, A. [13])	Siivooja	12/5 —26/5	200 —
			6/6 —19/6	200 —
			1/8 —15/8	200 —
»	Liikanen, H. [14])	»	28/1 —10/2	346 50
»	Lönn, T. [15])	»	4/5 —31/5	693 —
»	Peltonen, O. [16])	»	13/1 —12/2	742 50
»	Pulkkinen, J. [17])	»	24/7 —31/8	940 50
»	Rouhiainen, H. [18])	»	22/2 —21/7	3,712 50
»	Sumkin, I. [19])	»	9/9 — 9/10	768 —
»	Virtanen, M. [20])	»	16/12—31/12 36	373 35
»	Virtanen, R. [21])	»	8/3 —20/3	346 50
			1/9 —31/12	2,970 50
»	Johansson, T. [22])	Pesulan apulaisjohtajatar	27/1 —26/2	742 50
			8/4 —14/4	173 25
»	Aalto, A. [23])	Pesijä	18/5 —30/6	1,089 —
»	Arho, H. [24])	»	30/3 — 4/4	148 50
»	Holm, H. [25])	»	27/4 —30/6	1,584 —
»	Järvinen, E. [26])	»	18/5 —31/5	346 50
			3/6 —16/6	346 50
»	Kurki, A. [27])	»	1/8 —31/8	742 50
»	Paakkola, A. [28])	»	5/4 —10/4	148 50
»	Räsänen, A. [29])	»	5/3 — 4/4	742 50
»	Turunen, J. [30])	»	29/12 36—21/2	1,420 10
»	Vallden, H. [27])	»	20/8 —19/9	742 50

[1]) Khn jsto 9 p. helmik. 3,142 §. — [2]) S:n 9p. helmik. 3,141 §. — [3]) S:n 9 p. maalisk. 3,238 §. — [4]) S:n 1 p. heinäk. 3,636 §. — [5]) S:n 9 p. maalisk. 3,234 §, 6 p. huhtik. 3,326 §, 11 p. toukok. 3,461 § ja 5 p. elok. 3,735 §. — [6]) S:n 11 p. toukok. 3,462 §, 1 p. heinäk. 3,635 §, 14 p. syysk. 3,857 § ja 26 p. lokak. 3,985 §. — [7]) S:n 11 p. toukok. 3,466 §. — [8]) S:n 6 p. huhtik. 3,330 §. — [9]) S:n 8 p. jouluk. 4,105 § ja 28 p. jouluk. 4,161 §. — [10]) S:n 5 p. elok. 3,735 §. — [11]) S:n 11 p. toukok. 3,463 §. — [12]) S:n 28 p. jouluk. 4,162 §. — [13]) S:n 1 p. kesäk. 3,552 §, 1 p. heinäk. 3,628 § ja 14 p. syysk. 3,855 §. — [14]) S:n 9 p. maalisk. 3,237 §. — [15]) S:n 1 p. heinäk. 3,633 §. — [16]) S:n 9 p. maalisk. 3,236 §. — [17]) S:n 14 p. syysk. 3,857 §. — [18]) S:n 6 p. huhtik. 3,329 §, 11 p. toukok. 3,464 § ja 1 p. heinäk. 3,634 §. — [19]) S:n 26 p. lokak. 3,988 § ja 8 p. jouluk. 4,104 §. — [20]) S:n 26 p. tammik. 3,087 §. — [21]) S:n 6 p. huhtik. 3,331 §, 14 p. syysk. 3,852 §, 26 lokak. 3,989 §, 8 p. jouluk. 4,103 § ja 28 p. jouluk. 4,163 §. — [22]) S:n 9 p. maalisk. 3,239 § ja 11 p. toukok. 3,457 §. — [23]) S:n 1 p. heinäk. 3,639 § ja 14 p. syysk. 3,853 §. — [24]) S:n 11 p. toukok. 3,460 §. — [25]) S:n 1 p. heinäk. 3,637 §. — [26]) S:n 1 p. heinäk. 3,632 § ja 5 p. elok. 3,735 §. — [27]) S:n 14 p. syysk. 3,857 §. — [28]) S:n 11 p. toukok. 3,459 §. — [29]) S:n 6 p. huhtik. 3,332 §. — [30]) S:n 26 p. tammik. 3,093 §, 9 p. helmik. 3,140 § ja 9 p. maalisk. 3,235 §.

Virasto tai laitos	Virkavapaa viranhaltija	Virka	Virkavapaus kesti	Sijaiselle myönnetty palkkio, mk
Lastensuojeluvirasto	Granholm, R. [1]	Valvontalääkäri	26/7—10/8	2,000—
»	Hyvärinen, V. [2]	Kanslisti	20/11—14/1 38	2,520—
»	Räty, E. [3]	Naisopastaja	15/2—1/5	3,800—
			28/10—27/12	3,420—
»	Ståhlman, H. [4]	Kodissakävijä	22/10—18/12	3,306—
»	Wass, E. [5]	Siivooja	21/8—2/10	810—
Sofianlehdon lastenkoti	Boström, E. [6]	Johtajatar	3/6—3/8	3,780—
»	Pirkkalainen, S. [7]	Osastonhoitajatar	1/8—1/9	1,360—
»	Henriksson, S. [8]	Hoitajatar	15/5—1/7	1,822 50
»	Pehkonen, A. [9]	Palvelija	15/11—31/12	1,147 50
Reijolan lastenkoti	Ahlgren, E. [10]	Johtajatar	27/9—27/10	1,236—
»	Perto, T. [11]	Hoitajatar	19/4—3/5	540—
»	Viimalahti, K. [12]	Talonmies	1/11—7/11	300—
Kullatorpan lastenkoti	Wright, A. [13]	Hoitajatar	1/4—31/5	2,160—
			15/9—15/11	2,430—
Toivolan koulukoti	Uusivirta, V. [14]	Opettaja	10/4—1/5	1,500—
»	Eskola, E. [15]	Palvelija	18/1—18/3	1,530—
Ryttylän koulukoti	Pellinen, S. [16]	Opettajatar	16/6—25/6	500—
»	Ruokko, T. [17]	Hoitajatar	18/4—9/5	952—
			1/7—15/7	680—
»	Rautanen, S. [18]	Keittäjä	1/6—1/7	720—
Toivoniemen koulukoti	Pesonen, I. [19]	Opettajatar	16/1—1/2	1,160—
»	Joukahainen, V. [20]	Hoitajatar	1/10—20/10	1,140—
Työnvälitystoimisto	Ahkia, L. [21]	Alaosaston hoitaja	5/2—31/3	2,480—
Valmistava poikain ammattikoulu	Lindgren, C. [22]	Opettaja	5/3—30/5	8,385—
Valmistava tyttöjen ammattikoulu	Moberg, E. [23]	Opettajatar	1/5—31/5	2,190—
			1/9—15/12	7,665—
»	Rikala, H. [24]	»	1/11—15/12	3,510—
Kotitalouslautakunta	Helaakoski-Tuominen, M. [25]	Kotitalousneuvoja	6/9—20/9	400—
Kaupunginkirjasto	Grönroos, A. [26]	Amanuenssi	14/1—31/3	4,332—
»	Hertz, A. [27]	»	5/1—31/1	1,539—
			10/3—20/3	627—
»	Koivusalo, O. [28]	»	1/7—31/7	1,710—
»	Kytömaa, K. [29]	»	4/8—31/8	1,596—
»	Laurell, E. [29]	»	1/8—31/8	1,215—
»	Nilsson, A. [30]	»	1/12—31/12 36	1,520—
			22/5—12/6	1,254—
»	Nordström, M. [31]	»	1/7—25/8	3,306—
			27/8—29/8	

[1]) Khn jsto 31 p. elok. 3,801 §. — [2]) S:n 2 p. marrask. 4,012 §. — [3]) S:n 2 p. maalisk. 3,218 § 20 p. huhtik. 3,376 § ja 16 p. marrask. 4,047 §. — [4]) S:n 2 p. marrask. 4,011 §. — [5]) S:n 21 p. syysk. 3,880 §. — [6]) S:n 1 p. heinäk. 3,641 §. — [7]) S:n 31 p. elok. 3,800 §. — [8]) S:n 1 p. kesäk. 3,548 §. — [9]) S:n 16 p. marrask. 4,048 §. — [10]) S:n 5 p. lokak. 3,926 § ja 2 p. marrask. 4,010 §. — [11]) S:n 4 p. toukok. 3,434 §. — [12]) S:n 16 p. marrask. 4,049 §. — [13]) S:n 20 p. huhtik. 3,378 § ja 21 p. syysk. 3,881 §. — [14]) S:n 4 p. toukok. 3,433 §. — [15]) S:n 2 p. helmik. 3,119 §. — [16]) S:n 5 p. elok. 3,736 §. — [17]) S:n 4 p. toukok. 3,435 § ja 5 p. elok. 3,737 §. — [18]) S:n 1 p. heinäk. 3,640 §. — [19]) S:n 26 p. tammik. 3,099 §. — [20]) S:n 19 p. 3,694 lokak. §. — [21]) S:n 2 p. maalisk. 3,219 §. — [22]) S:n 16 p. maalisk. 3,267 §, 13 p. huhtik. 3,348 ja 11 p. toukok. 3,456 §. — [23]) S:n 11 p. toukok. 3,455 § ja 7 p. syysk. 3,834 §. — [24]) S:n 9 p. marrask. 4,035 §. — [25]) S:n 12 p. lokak. 3,946 §. — [26]) S:n 9 p. helmik. 3,145 §, 9 p. maalisk. 3,229 § ja 13 p. huhtik. 3,347 §. — [27]) S:n 9 p. helmik. 3,145 § ja 6 p. huhtik. 3,333 §. — [28]) S:n 12 p. elok. 3,756 §. — [29]) S:n 7 p. syysk. 3,831 §. — [30]) S:n 19 p. tammik. 3,070 § ja 1 p. heinäk. 3,651 §. — [31]) S:n 29 p. heinäk. 3,718 § ja 7 p. syysk. 3,831 §.

Virasto tai laitos	Virkavapaa viranhaltija	Virka	Virkavapaus kesti	Sijaiselle myönnetty palkkio, mk	
Kaupunginkirjasto	Ruusuvuori, F. [1]	Amanuenssi	25/2—10/3	798	—
»	Savonen, E. [2]	»	1/12 36—30/4	8,360	—
»	Tamlander, I. [3]	»	8/9—25/9	627	—
»	Vainio, R. [4]	»	18/1—4/2	1,026	—
»	Weckman, J. [5]	Haarakirjaston johtaja	1/9—15/9	675	—
Kaupunginorkesteri	Ertamo, E. [6]	Soittaja	19/4—25/4	468	—
»	Halonen, V. [7]	»	5/4—12/4	468	—
»	Heino, A. [8]	»	19/2—12/3	1,755	—
»	Karsti, A. [9]	»	11/3—27/3	1,326	—
»	Katrama, K. [10]	»	10/10—20/10	650	—
»	Levin, N. [11]	»	12/1—5/3	4,095	—
»	Lindén, E. [12]	»	24/9—4/10	350	—
»	Lindholm, U. [13]	»	10/12 36—10/1	1,840	—
»	Roos, G. L. [14]	»	15/10—15/12	5,220	—
»	Rostamo, M. [15]	»	10/9—16/9	522	—
»	Hofström, J. [16]	Vahtimestari	3/10—20/10	561	—
Musiikkilautakunnan ja kaupunginorkesterin toimisto	Schnéevoigt, G. [17]	Johtaja	15/2—31/3	4,500	—
»	Pingoud, E. [18]	Intendentti	21/12 36—21/1	2,220	—
			15/4—15/5	2,410	—
			9/11—9/12	1,700	—
Kiinteistötoimisto	Lindström, E. V. [19]	Ovenvartija	16/12 36—15/1	960	—
»	Kupiainen, A. [20]	Talonmies	15/10—14/12	2,430	50
»	Laine, F. [21]	»	5/5—1/7	943	55
»	Salmi, E. [22]	Lämmittäjä	29/11—10/12	360	—
»	Hedenström, G. A. [23]	Hallipalvelija	10/2—9/3	1,170	—
»	Salmi, H. [24]	Virutushuoneen kaitsija	15/7—31/7	540	—
»	Auer, A. E. [25]	Siivooja	3/11—31/12	1,053	25
»	Härkönen, A. [26]	»	1/6—15/10	1,579	50
»	Jokinen, T. [27]	»	27/11—12/12	574	20
»	Maukonen, H. [28]	»	27/1—15/2	270	75
»	Nyman, I. [29]	»	16/3—31/3	247	50
»	Pihlström, L. [30]	»	24/5—28/5	67	50
»	Rosqvist, I. [31]	»	16/8—15/9	994	50
»	Sario, A. M. [32]	»	2/11—15/11	91	—
»	Willandt, K. J. [33]	Katurakennuspäällikkö	26/10—6/12	1,610	—
»	Relander, H. A. [34]	Insinööri	18/11—31/12	645	—
»	Haglund, O. [35]	Varastopäällikkö	8/2—31/3	4,681	60

[1]) Khn jsto 16 p. maalisk. 3,261 §. — [2]) S:n 19 p. tammik. 3,070 §, 9 p. helmik. 3,145§, 9 p. maalisk. 3,229 §, 13 p. huhtik. 3,347 § ja 19 p. toukok.3,518 §. — [3]) S:n 5 p. lokak. 3,924 §. — [4]) S:n 9 p. helmik. 3,145 §. — [5]) S:n 21 p. syysk. 3,883 §. — [6]) S:n 11 p. toukok. 3,451 §. — [7]) S:n 11 p. toukok. 3,450 §. — [8]) S:n 23 p. maalisk. 3,288 §. — [9]) S:n 6 p. huhtik. 3,319 §. — [10]) S:n 9 p. marrask. 4,023 §. — [11]) S:n 2 p. helmik. 3,116 § ja 23 p. helmik. 3,186 §. — [12]) S:n 19 p. lokak. 3,963 §. — [13]) S:n 5 p. tammik. 3,010 §. — [14]) S:n 9 p. marrask. 4,022 §. — [15]) S:n 21 p. syysk. 3,882 §. — [16]) S:n 19 p. lokak. 3,962 §. — [17]) Khs 18 p. helmik. 405 §. — [18]) Khn jsto 2 p. helmik. 3,115 §, 19 p. toukok. 3,503 § ja 8 p. jouluk. 4,109 §. — [19]) S:n 5 p. tammik. 3,014 § ja 12 p. tammik. 3,049 §. — [20]) S:n 2 p. marrask. 4,009 § ja 30 p. marrask. 4,086 §. — [21]) S:n 19 p. toukok. 3,505 § ja 8 p. kesäk. 3,577 §. — [22]) S:n 14 p. jouluk. 4,123 § ja 21 p. jouluk. 4,142 §. — [23]) S:n 9 p. maalisk. 3,228 §. — [24]) S:n 29 p. heinäk. 3,719 §. — [25]) S:n 23 p. marrask. 4,069 §, 14 p. jouluk. 4,122 § ja 28 p. jouluk. 4,159 §. — [26]) S:n 1 p. heinäk. 3,642 § ja 14 p. syysk. 3,862 §. — [27]) S:n 14 p. jouluk. 4,121 §. — [28]) S:n 9 p. helmik. 3,144 §. — [29]) S:n 6 p. huhtik. 3,336 §. — [30]) S:n 8 p. kesäk. 3,576 §. — [31]) S:n 8 p. jouluk. 4,102 §. — [32]) S:n 14 p. syysk. 3,861 §. — [33]) S:n 23 p. marrask. 4,070 §. — [34]) S:n 23 marrask. 4,077 §. — [35]) S:n 8 p. jouluk. 4,111 §.

Virasto tai laitos	Virkavapaa viranhaltija	Virka	Virkavapaus kesti	Sijaiselle myönnetty palkkio, mk
Kiinteistötoimisto	Svensson, L. [1])	Siivooja	12/2 — 4/3	360 —
Rakennustoimiston tilivirasto	Wiklund, O. [2])	Kirjanpitäjä	10/12 36—10/5	11,967 —
»	Olander, E. [3])	Toimistoapulainen	7/12—31/12	600 —
Puhtaanapitolaitos	Auranen, M. [4])	Siivooja	2/7 — 1/10	1,500 —
Puhtaanapitolaitoksen tilivirasto	Ståhlberg, A. [5])	Toimistoapulainen	7/4 — 7/6	1,500 —
Satamahallintotoimisto	Wallén, H. [6])	Sivuosaston esimies	15/3 —26/4	2,760 —
»	Malmberg, H. A. [7])	Satamakonstaapeli	17/9 —16/10	1,530 —
»	Voss-Lagerlund, E. [8])	Konttorikirjuri	8/11—31/12	2,642 —
Teurastamo	Heinonen, I. [9])	Kassanhoitaja ja kansl.	1/10—31/12	4,692 —
»	Berglund, I. [10])	Trikiinintutkija	25/5 —31/5	360 —
»	Pärssinen, A. [11])	»	13/9 —26/9	630 —
»	Pekkarinen, F. O. [12])	Halliesimies	1/9 —30/9	1,710 —
»	Hyvärinen, E. [13])	Halliapulainen	8/9	45 —
»	Lindberg, V. [14])	»	9/9 —13/9	225 —
»	Nordqvist, K. I. [15])	»	21/3 —20/6	2,925 —
»	Wulff, E. [16])	»	3/3 — 2/4	675 —
»	Leivo, J. E. [17])	Portinvartija	29/4 —15/5	765 —
»	Palmqvist [18])	Yövartija	29/5 —15/6	648 —
»	Lehto, F. [19])	Vartija	5/9 — 7/9	108 —
»	Schohin, W. [19])	Apu- ja puhtaanapitomies	1/9 — 4/9	209 25
»	Tuomiluoto, H. [20])	Siivooja	18/1 —30/1 4/2	392 —
			12/2 — 6/3	616 —
Myyntiaitta	Antson, S. [21])	Hoitaja	23/1 —22/2	1,000 —

Viransijaisuuspalkkiot muun syyn kuin sairauden takia myönnetyn virkavapauden ajalta. Alla mainittujen viranhaltijain sijaisille myönnettiin talousarvion määrärahasta Sijaispalkkiot virkavapaustapauksissa, eräässä tapauksessa vastaavalta edellisen vuoden tililtä, seuraavan suuruiset palkkiot:

Virasto tai laitos	Virkavapaa viranhaltija	Virka	Virkavapaus kesti	Sijaiselle myönnetty palkkio, mk
Tilastotoimisto	Moisio, R. [22])	Laskuapulainen	4/8 — 3/9	1,700 —
Maistraatti	Touko, M. [23])	Vahtimestari	24/9 —15/10	990 —
Raastuvanoikeus	Hoyer, I. [24])	Puhtaaksikirjoittaja	8/3 —19/3	540 —
Holhouslautakunta	Borenius, L. [25])	Sihteeri	14/9 —14/10	1,500 —

[1]) Khn jsto 23 p. helmik. 3,187 § ja 20 p. huhtik. 3,394 §. — [2]) S:n 23p. helmik. 3,185 §. — [3]) S:n 5 p. tammik. 3,013 § ja 2 p. helmik. 3,120 §. — [4]) S:n 21 p. jouluk. 4,144 §. — [5]) S:n 26 p. elok. 3,785 §. — [6]) S:n 19 p. toukok. 3,506 §. — [7]) S:n 20 p. huhtik. 3,375 §. — [8]) S:n 12 p. lokak. 3,945 §. — [9]) S:n 30 p. marrask. 4,087 §. — [10]) S:n 12 p. lokak. 3,940 § ja 30 p. marrask. 4,088 §. — [11]) S:n 8 p. kesäk. 3,574 §. — [12]) S:n 12 p. lokak. 3,942 §. — [13]) S:n 12 p. lokak. 3,943 §. — [14]) S:n 12 p. lokak. 3,941 §. — [15]) S:n 27 p. huhtik. 3,404 §, 25 p. toukok. 3,530 § ja 8 p. kesäk. 3,575 §. — [16]) S:n 27 huhtik. 3,404 §. — [17]) S:n 25 p. toukok. 3,529 §. — [18]) S:n 8 p. heinäk. 3,690 §. — [19]) S:n 12 p. lokak. 3,941 §. — [20]) S:n 9 p. maalisk. 3,227 § ja 27 p. huhtik. 3,404 §. — [21]) S:n 16 p. helmik. 3,171 §. — [22]) S:n 1 p. heinäk. 3,654 §. — [23]) S:n 19 p. lokak. 3,973 §. — [24]) S:n 16 p. maalisk. 3,266 §. — [25]) S:n 14 p. syysk. 3,847 §.

Virasto tai laitos	Virkavapaa viranhaltija	Virka	Virkavapaus kesti	Sijaiselle myönnetty palkkio, mk
Sairaaloihin kuulumaton lääkäri-, sairaanhoito- ja terveydenhoitohenkilökunta	Ehrström, W. [1]	Kaupungineläinlääkäri	15/6—15/7	5,820—
»	Öhman, E. [2]	Sairaanhoitajatar	3/5—31/5	1,491—
Kulkutautisairaala	Leppo, E. [3]	Apulaislääkäri	14/7—14/8	2,610—
Huoltovirasto	Simonen, A. [4]	Ylim. sihteeri	15/9—14/10	1,800—
Kunnalliskoti	Leskinen, A. [4]	Lämmittäjä	11/8—30/8	690—
Tervalammen työlaitos	Isotalo, E. [5]	Johtaja	1/11—30/11	4,400—
»	Silvonen, P. [6]	Vartija	4/8—30/8	
»	Kallioniemi, A. [6]	Autonkuljettaja-vartija	2/9—24/9	3,375—
»	Heinonen, A. [6]	Maataloustöiden työnjohtaja	7/8—31/8	
Lastensuojeluvirasto	Kunnas, J. [7]	Lastenvalvoja	15/7—15/8	1,500—
Suomenkieliset kansakoulut	Peltonen, K. [8]	Opettajatar	18/5—31/5	770—
Valmistava tyttöjen ammattikoulu	Toukolehto, K.-L. [9]	»	25/8—25/9	3,150—
Kotitalouslautakunta	Koivisto, M. [10]	Kotitalousneuvoja	23/8—29/9	2,300—
Lastentarhat	Sirelius, A.-L. [11]	Opettajatar	14/1—13/2	1,980—
Vallilan haarakirjasto	Lindroos, F. [12]	Johtaja	21/12—31/12 36	500—
Kiinteistötoimisto	Ruutu, E. [13]	Notaari	7/6—6/7	2,500—

Myönnetyt eläkkeet. Voimassa olevien eläkesääntöjen määräysten mukaisesti myönnettiin alla mainituille viranhaltijoille ja työntekijöille elinkautiset eläkkeet, joiden kuukausimäärät olivat seuraavat:

Virasto tai laitos, jossa eläkkeensaaja on toiminut	Eläkkeensaaja	Eläkkeensaajan siihenastinen virka tai toimi	Ajankohta, josta alkaen eläke maksetaan	Eläkemäärä kuukautta kohden, mk
Rahatoimisto	Rönnbäck, A. [14]	Toimistoapulainen	1/11 1937	838—
Verotusvalmisteluvirasto	Svinhufvud, P.G.Hj. [15]	Apulaissihteeri	1/5 1937	1,015—
»	Idestam, W. [16]	Kanslia-apulainen	1/6 1937	1,023—
Raastuvanoikeus	Nordberg, G. V. [17]	Kaupunginpalvelija	1/5 1937	1,385—
Palolaitos	Kare, A. [18]	Palokorpraali	1/7 1937	1,529—
Terveydenhoitolautakunta	Andström, E. M. [19]	Kanslianjohtaja	1/12 1937	1,342—
Ammattientarkastus	Schreck, I. [20]	Kunnall. ammattientarkastaja	1/4 1937	1,146—
Terveystoimisto	Lojander, J. [21]	Lääkäri	1/6 1937	1,405—
Sairaalahallitus	Palander, G. [22]	Sairaalatarkastaja	1/8 1937	1,806—
Marian sairaala	Saulicht, S. W. [23]	Osastonhoitajatar	1/9 1937	1,425—
»	Wallén, H. [24]	Poliklinikan hoitajatar	1/7 1937	1,425—
»	Grönroos, I. [25]	Ruokalan johtajatar	1/11 1937	1,339—

[1] Khn jsto 9 p. maalisk. 3,226 §. — [2] S:n 15 p. kesäk. 3,612 §. — [3] S:n 26 p. elok. 3,786 §. — [4] S:n 14 p. syysk. 3,848 §. — [5] S:n 26 p. lokak. 3,984 §. — [6] S:n 5 p. elok. 3,730 §. — [7] S:n 25 p. toukok. 3,531 §. — [8] S:n 4 p. toukok. 3,432 §. — [9] S:n 14 p. syysk. 3,846 §. — [10] S:n 5 p. lokak. 3,923 §. — [11] Khs 28 p. tammik. 248 §. — [12] Khn jsto 5 p. tammik. 3,015 §. — [13] S:n 1 p. kesäk. 3,556 § ja 15 p. kesäk. 3,606 §. — [14] S:n 16 p. marrask. 4,053 §. — [15] S:n 1 p. kesäk. 3,543 §. — [16] S:n 19 p. toukok. 3,497 §. — [17] S:n 4 p. toukok. 3,431 §. — [18] S:n 1 p. heinäk. 3,671 §. — [19] S:n 9 p. marrask. 4,029 §. — [20] S:n 16 p. maalisk. 3,269 §. — [21] S:n 1 p. heinäk. 3,667 §. — [22] S:n 1 p. heinäk. 3,670 §. — [23] S:n 26 p. elok. 3,788 §. — [22] S:n 19 p. toukok. 3,496 §. — [25] S:n 31 p. elok. 3,807 §.

Virasto tai laitos, jossa eläkkeensaaja on toiminut	Eläkkeensaaja	Eläkkeensaajan siihenastinen virka tai toimi	Ajankohta, josta alkaen eläke maksetaan	Eläkemäärä kuukautta kohden, mk
Kulkutautisairaala	Jänikselä, I. I. [1]	Alihoitajatar	1/11 1937	1,203 —
Kivelän sairaala	Sojolin, H. [2]	»	1/10 1937	1,203 —
Nikkilän sairaala	Haronoja, M. [3]	»	1/8 1937	1,003 —
»	Sundblad, A. A. [4]	»	1/11 1937	1,203 —
»	Minkkinen, A. [5]	Perhehoidon hoitajatar	1/10 1937	1,425 —
Huoltovirasto	Ritz, A. [6]	Kodissakävijä	1/3 1937	919 —
»	Winter, L. [7]	»	1/3 1937	745 —
Kunnalliskoti	Pettersson, A. A. [8]	Alihoitajatar	1/1 1938	1,203 —
Lastensuojeluvirasto	Mannerstedt, H. [9]	Vahtimestari	1/7 1937	904 —
Sofianlehdon lastenkoti	Lassila, L. [10]	Hoitajatar	1/6 1937	648 —
Toivoniemen koulukoti	Pesonen, I. [11]	Opettaja	1/2 1937	1,618 —
Naisten työtupa	Ruohoniemi, V. [12]	Työntekijä	1/7 1937	233 —
»	Turva, L. [13]	»	11/12 1936	279 —
Suomenkieliset kansakoulut	Holm, H. [14]	Opettaja	1/9 1937	[15] 1,785 —
»	Karvonen, S. A. [16]	»	1/10 1937	[15] 1,785 —
»	Liukkonen, I. [17]	»	1/2 1937	[15] 1,617 —
»	Noponen, H. [18]	»	1/2 1937	[15] 1,643 —
»	Puhakka, J. P. [19]	»	1/1 1937	[15] 1,919 —
»	Puuska, J. [20]	»	1/1 1937	[15] 1,529 —
»	Renvald, E. [21]	»	1/2 1937	[15] 1,785 —
»	Efraimsson, H. [22]	Siivooja	1/1 1938	310 —
Ruotsinkieliset kansakoulut	Bäcklund, S. B. [23]	Opettaja	1/8 1937	[15] 1,935 —
»	Lindström, A. [24]	»	1/7 1937	[15] 1,711 —
»	Rosenlindt, I. [25]	»	1/8 1937	[15] 1,643 —
»	Järvinen, A. [26]	Siivooja	1/6 1937	236 —
Lastentarhat	Bäckman, B. [27]	Johtajatar	1/9 1937	1,613 —
»	Nyholm, H. [28]	»	1/1 1937	1,277 —
»	von Christierson, T. [29]	Opettajatar	1/7 1937	837 —
»	Eklund, K. [30]	»	1/9 1935	[31] 1,071 —
»	Norrman, E. [32]	»	1/9 1937	1,529 —
»	Nordström, I. [33]	Emännöitsijä	1/9 1937	401 —
Kaupunginkirjasto	Grönroos, A. [34]	Amanuenssi	1/4 1937	1,425 —
Kansanpuistot	Lindström, H. J. [35]	Työntekijä	12/1 1937	[36] 360 —
Rakennustoimisto	Blomqvist, F. F. [37]	Työnjohtaja	1/1 1937	1,943 —
»	Andersson, L. K. [38]	Kalustonhoitaja	23/5 1937	1,129 —
»	Eriksson, J. G. [39]	Vartija	7/3 1937	[36] 521 —
»	Aalto, J. [40]	Työntekijä	23/10 1937	669 —

[1]) Khn jsto 23 p. marrask. 4,068 §. — [2]) S:n 28 p. syysk. 3,902 §. — [3]) S:n 22 p. heinäk. 3,712 § ja 31 p. elok. 3,808 §. — [4]) S:n 1 9 p. lokak. 3,959 §. — [5]) S:n 28 p. syysk. 3,900 §. — [6]) S:n 9 p. maalisk. 3,250 §. — [7]) S:n 9 p. maalisk. 3,251 §. — [8]) S:n 9 p. marrask. 4,026 §. — [9]) S:n 1 p. heinäk. 3,668 §. — [10]) S:n 1 p. kesäk. 3,546 §. — [11]) S:n 26 p. tammik. 3,099 §. — [12]) S:n 12 p. lokak. 3,939 §. — [13]) S:n 26 p. tammik. 3,097 §. — [14]) S:n 2 p. marrask. 4,004 §. — [15]) Tästä määrästä oli vähennettävä asianomaiselle valtion varoista myönnetty eläke. — [16]) Khn jsto 2 p. marrask. 4,005 §. — [17]) S:n 2 p. helmik. 3,113 § ja 9 p. helmik. 3,148 §. — [18]) S:n 9 p. maalisk. 3,249 §. — [19]) S:n 9 p. maalisk. 3,248 §. — [20]) S:n 5 p. tammik. 3,006 §. — [21]) S:n 2 p. helmik. 3,112 §. — [22]) S:n 30 p. marrask. 4,082 §. — [23]) S:n 22 p. heinäk. 3,706 §. — [24]) S:n 31 p. elok. 3,806 §. — [25]) S:n 22 p. heinäk. 3,705 §. — [26]) S:n 1 p. kesäk. 3,545 §. — [27]) S:n 1 p. kesäk. 3,544 §. — [28]) S:n 12 p. tammik. 3,045 § ja 26 p. tammik. 3,098 §. — [29]) S:n 8 p. kesäk. 3,592 §. — [30]) S:n 5 p. tammik. 3,007 §. — [31]) Eläke korotettu tähän määrään. — [32]) Khn jsto 7 p. syysk. 3,838 §. — [33]) S:n 7 p. syysk. 3,839 §. — [34]) S:n 13 p. huhtik. 3,345 §. — [35]) S:n 19 p. tammik. 3,079 §. — [36]) Tästä määrästä on vähennettävä Vakuutus oy. Pohjolan eläkkeen saajalle myöntämä elinkorko. — [37]) Khn jsto 5 p. tammik. 3,008 §. — [38]) S:n 15 p. kesäk. 3,604 §. — [39]) S:n 5 p. elok. 3,740 §. — [40]) S:n 16 p. marrask. 4,054 §.

Virasto tai laitos, jossa eläkkeensaaja on toiminut	Eläkkeensaaja	Eläkkeensaajan siihenastinen virka tai toimi	Ajankohta, josta alkaen eläke maksetaan	Eläkemäärä kuukautta kohden, mk
Rakennustoimisto	Kallio, O. [1])	Työntekijä	16/6 1937	593 —
»	Karvonen, O. [2])	»	9/1 1937	694 —
»	Kaunisto, A. [3])	»	16/11 1937	1,297 —
»	Keskinen, I. [4])	»	31/10 1937	476 —
»	Laine, K. A. [5])	»	1/11 1937	798 —
»	Laitinen, A. [6])	»	11/5 1937	632 —
»	Lehtinen, A. [8])	»	25/10 1936	[7]) 672 —
»	Lehtinen, K. [9])	»	18/9 1937	418 —
»	Löfberg, F. A. [10])	»	19/9 1936	472 —
»	Muuronen, J. [11])	»	1/10 1937	799 —
»	Mäkinen, A. [12])	»	13/11 1936	623 —
»	Palmroos, A. S. [13])	»	29/9 1937	496 —
»	Pulkkinen, K. [14])	»	28/11 1937	1,150 —
»	Råman, G. A. [15])	»	18/12 1936	362 —
»	Saarinen, H. J. [16])	»	1/12 1937	986 —
»	Wahlroos, K. [17])	»	9/9 1937	449 —
»	Lindqvist, A. [18])	Siivooja	5/3 1937	384 —
Puhtaanapitolaitos	Lindgren, F. T. [19])	Ajomies	1/4 1937	596 —
»	Hartman, R. [20])	Työntekijä	1/10 1937	671 —
»	Nieminen, J. V. [21])	»	12/9 1937	1,042 —
»	Saarinen, J. [22])	»	16/10 1937	444 —
»	Österberg, K. E. [23])	»	1/9 1937	867 —
Satamahallintotoimisto	Nygren, J. K. [24])	Vaakavahtimestari	1/1 1937	1,203 —
Tekniliset laitokset	Larsson, L. G. [25])	Rahastaja	1/11 1937	1,436 —
»	Lukander, K. A. [26])	»	1/10 1937	1,580 —
»	Rask, O. E. [27])	»	1/11 1937	1,291 —
»	Åberg, F. A. [28])	»	17/3 1937	[7]) 1,592 —
»	Tepponen, A. [29])	Mittarintarkastajain esimies	1/4 1937	1,239 —
»	Berghäll, V. A. [30])	Kattilamestari	1/9 1937	1,913 —
»	Kahlman, J. W. [31])	Koneenkäyttäjä	1/6 1937	1,935 —
»	Kiviranta, M. [32])	Lämmittäjä	1/7 1937	1,643 —
»	Malin, K. O. [33])	»	1/7 1937	1,171 —
»	Lehtonen, A. [34])	Uuninhoitaja	1/7 1937	1,339 —
»	Sarvola, A. [35])	Asentaja	1/6 1937	1,596 —
»	Taskinen, A. [36])	»	14/11 1937	1,059 —
»	Johansson, F. E. [37])	Vahtimestari	1/2 1937	732 —
»	Bergman, K. F. [38])	Työntekijä	1/8 1937	1,101 —
»	Lindfors, J. K. [39])	»	6/6 1937	511 —
»	Vauhkonen, A. [40])	»	21/11 1937	374 —

[1]) Khn jsto 28 p. syysk. 3,901 §. — [2]) S:n 5 p. tammik. 3,005 §. — [3]) S:n 2.p. marrask. 4,007 §. — [4]) S:n 16 p. marrask. 4,055 §. — [5]) S:n 2 p. marrask. 4,006 §. — [6]) S:n 27 p. huhtik. 3,400 §. — [7]) Eläke korotettu tähän määrään. — [8]) Khn jsto 9 p. helmik. 3,146 §. — [9]) S:n 5 p. lokak. 3,929 §. — [10]) S:n 9 p. helmik. 3,147 §. — [11]) S:n 21 p. syysk. 3,884 §. — [12]) S:n 2 p. helmik.3,114 §. — [13]) S:n 16 p. marrask. 4,056 §. — [14]) S:n 9 p. marrask. 4,027 §. — [15]) S:n 23 p. maalisk. 3,287 §. — [16]) S:n 16 p. marrask. 4,057 §. — [17]) S:n 30 p. marrask. 4,083 §. — [18]) S:n 9 p. maalisk. 3,252 §. — [19]) S:n 13 p. huhtik. 3,344 §. — [20]) S:n 26 p. lokak. 3,983 §. — [21]) S:n 28 p. syysk. 3,904 §. — [22]) S:n 26 p. lokak. 3,982 §. — [23]) S:n 26 p. lokak. 3,981 §. — [24]) S:n 5 p. tammik. 3,009 §. — [25]) S:n 9 p. marrask. 4,030 §. — [26]) S:n 12 p. lokak. 3,938 §. — [27]) S:n 12 p. lokak. 3,937 §. — [28]) S:n 19 p. elok. 3,768 §. — [29]) S:n 6 p. huhtik. 3,323 §. — [30]) S:n 25 p. toukok. 3,525 § ja 8 p. heinäk. 3,689 §. — [31]) S:n 6 p. huhtik. 3,321 §. — [32]) S:n 6 p. huhtik. 3,322 §. — [33]) S:n 19 p. toukok. 3,499 §. — [34]) S:n 20 p. huhtik. 3,374 §. — [35]) S:n 22 p. heinäk. 3,704 §. — [36]) S:n 28 p. syysk. 3,903 §. — [37]) S:n 26 p. tammik. 3,096 §. — [38]) S:n 1 p. heinäk. 3,669§. — [39]) S:n 26 p. elok. 3,789 §. — [40]) S:n 8p. jouluk. 4,113 §.

Uudenmaan läänin maaherralle päätettiin [1]) muonamies A. Nordforsin asiasta tekemän valituksen johdosta huomauttaa, että muonamies Nordforsille myönnetty eläke on eläkesäännön määräysten mukainen sekä että hänen valitusaikansa on mennyt umpeen.

Hautausavut. Hautausapua myönnettiin alla mainitut määrät talousarvioon tätä tarkoitusta varten merkitystä määrärahasta, joissakin tapauksissa edellisen vuoden vastaavalta tililtä, seuraavien henkilöiden kuolinpesille:

	Mk
Kaupunginhallituksen asiamiehen V. J. Merivirran [2])	6,200
Kaupunginreviisori J. Toiviaisen [3])	10,650
Kaupunginsihteeri K. Reinin [4])	8,280
Rahatoimiston toimistoapulaisen R. J. Wegeliuksen [5])	1,500
Oikeusneuvosmies K. E. Gottlebenin [6])	9,988
Toisen kaupunginvoudin konttorin ulosottoapulaisen J. E. Lundqvistin [7])	3,987
Rikostuomioiden toimeenpanokonttorin ulosottoapulaisen L. W. Forsténin [8])	3,650
Raastuvanoikeuden vahtimestarin K. A. Backmanin [9])	1,621
Palokersantti A. G. Heinon [10])	2,960
Terveydenhoitolautakunnan alaisen lysoolipuhtaanapitäjän E. K. Raatikaisen [11])	1,500
Marian sairaalan apulaislääkärin P. R. von Bonsdorffin [12])	1,500
Marian sairaalan sairaanhoitajattaren E. Ahtikosken [13])	1,500
Kivelän sairaalan sairaanhoitajattaren R. Valkosen [14])	1,500
Kivelän sairaalan siivoojan S. Karjalaisen [15])	1,500
Huoltoviraston kodissakävijän A. L. G. Ritzin [16])	1,500
Köyhäinhoidossa työskennelleen diakonissan A. Peurakosken [17])	1,500
Lastenvalvoja J. Kunnaksen [18])	4,850
Koulusiirtolan johtajan A. E. Holménin [19])	1,500
Työnvälitystoimiston johtajan A. H. Karvosen [20])	2,384
Työnvälitystoimiston osastonjohtajan H. E. Blomqvistin [21])	1,607
Suomenkielisten kansakoulujen opettajattaren E. E. Dahlbergin [22])	1,529
Suomenkielisten kansakoulujen opettajattaren I. Hellénin [23])	1,643
Suomenkielisten kansakoulujen vahtimestarin E. Wahrmanin [24])	1,500
Suomenkielisten kansakoulujen siivoojan O. Jauhiaisen [25])	1,500
Ruotsinkielisten kansakoulujen opettajan J. B. Björkmanin [26])	1,500
Ruotsinkielisten kansakoulujen opettajattaren A. Lagerstedtin [27])	3,305
Ruotsinkielisten kansakoulujen opettajan A. Nordmanin [28])	1,785
Ruotsinkielisten kansakoulujen opettajattaren R. N. Sagulinin [29])	1,500

[1]) Khs 7 p. tammik. 14 §; vrt. v:n 1935 kert. s. 180. — [2]) Khn jsto 23 p. marrask. 4,067 §. — [3]) S:n 8 p. kesäk. 3,599 §. — [4]) S:n 9 p. helmik. 3,133 §. — [5]) S:n 7 p. syysk. 3,820 §. — [6]) S:n 16 p. marrask. 4,061 §. — [7]) S:n 29 p. heinäk. 3,723 §. — [8]) S:n 20 p. huhtik. 3,379 §. — [9]) S:n 23 p. helmik. 3,192 §. — [10]) S:n 14 p. syysk. 3,867 §. — [11]) S:n 5 p. elok. 3,739 §. — [12]) S:n 26 p. lokak. 3,976 §. — [13]) S:n 12 p. tammik. 3,041 §. — [14]) S:n 23 p. helmik. 3,194 §. — [15]) S:n 31 p. elok. 3,799 §. — [16]) S:n 21 p. jouluk. 4,141 §. — [17]) S:n 30 p. marrask. 4,091 §. — [18]) S:n 14 p. syysk. 3,868 §. — [19]) S:n 14 p. jouluk. 4,133 §. — [20]) S:n 28 p. syysk. 3,894 §. — [21]) S:n 9 p. helmik. 3,154 §. — [22]) S:n 11 p. toukok. 3,449 §. — [23]) S:n 2 p. maalisk. 3,204 §. — [24]) S:n 25 p. toukok. 3,524 §. — [25]) S:n 20 p. huhtik. 3,380 §. — [26]) S:n 2 p. marrask. 4,003 §. — [27]) S:n 2 p. maalisk. 3,207 §. — [28]) S:n 5 p. tammik. 3,003 §. — [29]) S:n 26 p. tammik. 3,089 §.

	Mk
Ruotsinkielisten kansakoulujen vahtimestarin F. O. Östermanin [1])	2,270
Lastentarhain kanslistin A. E. Salokosken [2])	2,080
Kaupunginkirjaston amanuenssin A. A. Hertzin [3])	2,500
Vallilan haarakirjaston johtajan F. O. Lindroosin [4])	2,055
Kiinteistötoimiston kansanpuisto-osaston kaitsijan O. Paanasen [5])	2,100
Kiinteistötoimiston kansanpuisto-osaston kaitsijan S. A. Wallinin [6])	1,500
Rakennustoimiston insinöörin R. Mallénin [7])	5,900
Rakennustoimiston rakennusmestarin A. N. Teräsvirran [8])	1,873
Rakennustoimiston rakennusmestarin V. Reinikaisen [9])	3,400
Rakennustoimiston koneenkäyttäjän C. J. Dahlqvistin [10])	1,500
Rakennustoimiston puutarhurin K. A. Kaleniuksen [11])	1,500
Rakennustoimiston työntekijän K. Iisakinpojan [12])	1,500
Rakennustoimiston työntekijän G. Aallon [13])	1,500
Rakennustoimiston työntekijän A. E. Eklundin [14])	1,500
Rakennustoimiston työntekijän M. Kyllösen [15])	1,500
Rakennustoimiston työntekijän A. Lehtisen [16])	1,500
Rakennustoimiston työntekijän F. E. Lundströmin [17])	1,500
Rakennustoimiston työntekijän A. Putkosen [18])	1,500
Rakennustoimiston työntekijän V. Sievisen [19])	1,500
Rakennustoimiston työntekijän K. G. Tirkkosen [20])	1,500
Rakennustoimiston työntekijän K. Vilénin [21])	1,500
Puhtaanapitolaitoksen työnjohtajan J. Järvenpään [22])	1,500
Puhtaanapitolaitoksen ajomiehen K. F. Halénin [23])	1,500
Puhtaanapitolaitoksen työntekijän T. Airaksisen [24])	1,500
Puhtaanapitolaitoksen työntekijän A. G. Nordströmin [25])	1,500
Puhtaanapitolaitoksen tiliviraston vahtimestarin H. Kohvakan [26])	1,890
Vesijohtolaitoksen levysepän G. A. Wibergin [18])	1,500
Kaasulaitoksen johtoverkkoinsinöörin E. A. Toukolehdon [27])	6,050
Kaasulaitoksen konemestarin K. G. Strömsténin [28])	2,228
Kaasulaitoksen kaasumestarin A. O. Jansson-Knutsin [29])	4,455
Kaasulaitoksen lampunhoitajan K. G. Saaren [30])	1,500
Kaasulaitoksen sifonipumppaajan A. A. Uddströmin [31])	1,500
Kaasulaitoksen avustavan varastonhoitajan H. H. Heleniuksen [32])	2,500
Kaasulaitoksen työntekijän A. Häyrysen [33])	1,500
Kaasulaitoksen yövartijan K. A. Ohlströmin [34])	1,500
Sähkölaitoksen johtojentarkastajan A. A. Eklöfin [35])	3,305

[1]) Khn jsto 26 p. tammik. 3,090 §. — [2]) S:n 12 p. tammik. 3,042 §. — [3]) S:n 26 p. elok. 3,784 §. — [4]) S:n 12 p. tammik. 3,043 §. — [5]) S:n 8 p. heinäk. 3,685 §. — [6]) S:n 21 p. jouluk. 4,141 §. — [7]) S:n 23 p. marrask. 4,067 §. — [8]) S:n 19 p. elok. 3,763 §. — [9]) S:n 16 p. maalisk. 3,262 §. — [10]) S:n 21 p. syysk. 3,885 §. — [11]) S:n 16 p. helmik. 3,173 §. — [12]) S:n 8 p. jouluk. 4,100 §. — [13]) S:n 6 p. huhtik. 3,316 §. — [14]) S:n 5 p. tammik. 3,002 §. — [15]) S:n 23 p. maalisk. 3,283 §. — [16]) S:n 16 p. helmik. 3,174 §. — [17]) S:n 29 p. heinäk. 3,724§. — [18]) S:n 28 p. syysk. 3,893 §. — [19]) S:n 11 p. toukok. 3,448 §. — [20]) S:n 19 p. toukok. 3,498 §. — [21]) S:n 2 p. maalisk. 3,203 §. — [22]) S:n 2 p. maalisk. 3,205 §. — [23]) S:n 26 p. elok. 3,783 §. — [24]) S:n 22 p. heinäk. 3,715 §. — [25]) S:n 8 p. jouluk. 4,100 §. — [26]) S:n 9 p. helmik. 3,150 §. — [27]) S:n 19 p. toukok. 3,494 §. — [28]) S:n 20 p. huhtik. 3,381 §. — [29]) S:n 12 p. lokak. 3,936 §. — [30]) S:n 23 p. helmik. 3,193 §. — [31]) S:n 6 p. huhtik. 3,315 §. — [32]) S:n 28 p. syysk. 3,893 §. — [33]) S:n 7 p. syysk. 3,822 §. — [34]) S:n 2 p. helmik. 3,111 §. — [35]) S:n 6 p. huhtik. 3,317 §.

	Mk
Sähkölaitoksen vahtimestarin F. E. Johanssonin [1]	1,500
Sähkölaitoksen lämmittäjän K. Knuutilan [2]	2,960
Sähkölaitoksen apulaislämmittäjän K. Kajanderin [3]	1,500
Sähkölaitoksen asentajan E. E. Lindqvistin [4]	1,500
Sähkölaitoksen asentajan A. E. Nummelinin [5]	1,500
Sähkölaitoksen asentajan A. Sarvolan [6]	1,576
Sähkölaitoksen asentajan A. J. Timosen [7]	1,500
Sähkölaitoksen kirvesmiehen K. S. Manssilan [8]	1,500
Sähkölaitoksen portinvartijan V. Virtasen [9]	1,500
Leskirouva A. A. Hägglundin [10]	1,500

Virastojen kaluston y.m. hankinta ja kunnossapito

Kaluston y.m. osto sekä erinäiset korjaukset. Talousarvion pääluokan Yleinen kunnallishallinto lukuun Erinäiset hallintomenot sisältyvästä kaluston hankintamäärärahasta osoitettiin seuraavat rahamäärät:

Virasto tai laitos, johon kalusto oli hankittava	V:n 1936 määrärahasta, mk	Virasto tai laitos, johon kalusto oli hankittava	V:n 1937 määrärahasta, mk
Rikostuomioiden toimeenpanokonttori [11]	619: 45	Terveydenhoitolautakunnan toimisto [21]	2,025: —
		Kouluhammasklinikka [22]	75: —
	V:n 1937 määrärahasta, mk	Veneeristen tautien poliklinikka [23]	300: —
		Kaupungin avustamat poliklinikat [24]	985: —
Revisiotoimisto [12]	4,163: —	Sairaalahallitus ja sairaalain tilivirasto [25]	4,826: —
Kaupunginhallitus ja -kanslia [13]	23,488: 70	Huoltovirasto [26]	24,166: —
Rahatoimisto [14]	1,609: —	Lastensuojelulautakunta [27]	4,755: —
Tilastotoimisto [15]	9,271: 50	Työnvälitystoimisto [28]	14,725: —
Verotusvalmisteluvirasto [16]	10,400: —	Lastentarhain kanslia [29]	3,100: —
Ensimmäisen kaupunginvoudin konttori [17]	5,020: —	Kiinteistötoimisto [30]	47,428: 75
Raastuvanoikeus [18]	34,603: 50	Rakennustoimisto [31]	42,433: 50
Henkikirj. konttori [19]	1,332: 80	Puhtaanapitolaitos [32]	600: —
Palokunta [20]	4,355: —	Satamahallintotoimisto [33]	9,258: —

[1] Khn jsto 6 p. huhtik. 3,317 § ja 13 p. huhtik. 3,342 §. — [2] S:n 20 p. huhtik. 3,382 §. — [3] S:n 8 p. heinäk. 3,686 §. — [4] S:n 19 p. lokak. 3,975 §. — [5] S:n 7 p. syysk. 3,821 §. — [6] S:n 5 p. lokak. 3,914 §. — [7] S:n 12 p. elok. 3,748 §. — [8] S:n 13 p. huhtik. 3,343 § ja 20 p. huhtik. 3,383 §. — [9] S:n 23 p. maalisk. 3,284 §. — [10] S:n 2 p. maalisk. 3,206 §. — [11] S:n 12 p. tammik. 3,044 §. — [12] S:n 20 p. huhtik. 3,371 §. — [13] S:n 19 p. tammik. 3,058 §, 26 p. tammik. 3,084 §, 9 p. helmik. 3,155 §, 19 p. toukok. 3,489 § ja 8 p. jouluk. 4,095 §. — [14] S:n 30 p. maalisk. 3,306 §. — [15] S:n 2 p. helmik. 3,109 § ja 9 p. helmik. 3,136 §. — [16] S:n 2 p. helmik. 3,127 §. — [17] S:n 2 p. helmik. 3,108 §. — [18] S:n 1 p. kesäk. 3,564 §. — [19] S:n 12 p. tammik. 3,039 §. — [20] S:n 30 p. maalisk. 3,309 §. — [21] S:n 23 p. maalisk. 3,297 §. — [22] S:n 12 p. lokak. 3,957 §. — [23] S:n 8 p. jouluk. 4,117 §. — [24] S:n 16 p. helmik. 3,178 § ja 1 p. kesäk. 3,563 §. — [25] S:n 2 p. helmik. 3,130 §. — [26] S:n 9 p. helmik. 3,151 §, 11 p. toukok. 3,474 § ja 28 p. syysk. 3,897 §. — [27] S:n 16 p. maalisk. 3,270 §. — [28] S:n 2 p. maalisk. 3,220 §. — [29] S:n 4 p. toukok. 3,443 §. — [30] S:n 16 p. maalisk. 3,274 ja 3,275 § sekä 21 p. syysk. 3,888 §. — [31] S:n 23 p. helmik. 3,195 § ja 19 p. toukok. 3,519 §. — [32] S:n 9 p. helmik. 3,156 §. — [33] S:n 12 p. tammik. 3,052 § ja 16 p. maalisk. 3,276 §.

Talousarvion samaan lukuun sisältyvästä kertomusvuoden kaluston kunnossapitomäärärahasta osoitettiin kaupunginvaltuuston istuntosalin korjaustöiden maksamiseen 268: 95 markkaa [1]), revisiotoimiston 105 markkaa [2]), kaupunginhallituksen ja -kanslian 3,817: 60 markkaa [3]), tilastotoimiston 440 markkaa [4]), raastuvanoikeuden 2,900 markkaa [5]), kaupungin avustamain poliklinikkain 909 markkaa [6]) sekä kiinteistötoimiston 350 markkaa [7]).

Kaupunginhallituksen yleisistä käyttövaroista myönnettiin 1,750 markkaa erään markiisilaitteen hankkimiseksi kaupungintaloon [8]).

Kaupunginvaltuuston istuntosaliin päätettiin [9]) tilata puhujakoroke 1,735 markan hinnasta.

Konttorikoneiden hoito. Kaupunginhallitus, päätti [10]) hyväksyen Mercedes oy:n tarjouksen, pöytäkirjanotteella kehoittaa kaupungin laitoksia ja virastoja tekemään mainitun liikkeen kanssa konttorikoneiden huoltosopimuksen v:ksi 1938 40 markan vuosimaksusta siten, että huolto käsittää kuusi kertaa vuodessa virastossa suoritettavan koneen puhdistuksen, tarkastuksen ja öljyämisen, sekä samalla ilmoittaa, että Mercedes oy. suorittaa konttorikoneiden täydellisiä puhdistuksia ja tarkastuksia (n.s. bensiinipuhdistuksia) korjaamossaan 75 markan maksusta koneelta.

Puhelimet. Puhelimien hankkimiseen ja siirtoihin, puhelinmaksujen suorittamiseen y.m. kaupunginhallitus myönsi [11]) tarkoitusta varten talousarvioon sisältyvästä määrärahasta tarvittavat varat.

Helsingin puhelinyhdistykselle päätettiin [12]) puhelinluettelon lisäriveistä maksettavien laskujen suorittamiseksi myöntää 16,300 markkaa.

Puhelinmaksut nimisestä v:n 1937 määrärahasta käytettiin kaikkiaan 481,796: 75 markkaa.

Valiokunnat, komiteat ja opintomatkat

Valiokunnat, komiteat y.m. Virkasäännön muuttamista sekä kaupungin viranhaltijain ja työntekijäin kesäloman pidentämistä tutkimaan kaupunginhallitus asetti [13]) komitean, jonka jäseniksi valittiin kaupunginjohtaja, rahatoimenjohtaja, kaupunginvaltuuston puheenjohtaja ja varapuheenjohtaja sekä vtt Furuhjelm ja Puukko. Kesäloman ja sairasavun myöntämisestä Raitiotie ja omnibus oy:n palveluksesta kaupungin palvelukseen siirtyneille henkilöille sekä vuorotyöntekijäin loma- ja eläkekysymyksen järjestämisestä tehdyt esitykset päätettiin [14]) antaa virkasääntökomitean harkittaviksi ja valmisteltaviksi.

Kaupunginhallitukseen saapuneita palkankorotusanomuksia valmis-

---

[1]) Khn jsto 1 p. kesäk. 3,541 §. — [2]) S:n 20 p. huhtik. 3,371 §. — [3]) S:n 16 p. helmik. 3,158 §, 16 p. maalisk. 3,256 §, 11 p. toukok. 3,447 §, 19 p. toukok. 3,491 § ja 5 p. elok. 3,729 §. — [4]) S:n 9 p. helmik. 3,136 §. — [5]) S:n 1 p. kesäk. 3,564 — [6]) S:n 16 p. helmik. 3,178 § ja 1 p. kesäk. 3,563 §. — [7]) S:n 11 p. toukok. 3,481 §. — [8]) S:n 6 p. huhtik. 3,310 §. — [9]) S:n 2 p. marrask. 4,000 §. — [10]) Khs 4 p. marrask. 1,977 §. — [11]) Khn jsto 12 p. tammik. 3,053 §, 16 p. helmik. 3,179 §, 23 p. helmik. 3,183 ja 3,197 §, 2 p. maalisk. 3,214 §, 16 p. maalisk. 3,268 ja 3,274 §, 27 p. huhtik. 3,424 §, 19 p. toukok. 3,511 ja 3,520 §, 8 p. kesäk. 3,601 ja 3,603 §, 15 p. kesäk. 3,608 §, 1 p. heinäk. 3,681 §, 7 p. syysk. 3,840 ja 3,841 §, 28 p. syysk. 3,907 §, 5 p. lokak. 3,931 §, 16 p. marrask. 4,066 § ja 28 p. jouluk. 4,166 §. — [12]) Khs 2 p. jouluk. 2,238 §. — [13]) S:n 7 p. lokak. 1,797 § ja 21 p. lokak. 1,888 §. — [14]) S:n 30 p. jouluk. 2,413 §.

telemaan asetettiin [1]) komitea, johon valittiin kaupunginjohtaja, kaikki apulaiskaupunginjohtajat sekä vtt Nybergh, Salovaara ja Suolahti.

Maistraatin tekemä esitys mainosten valvonnan järjestämisestä ei antanut kaupunginhallitukselle muuta toimenpiteen aihetta kuin että rakennusjärjestyksen uusimista varten asetettua komiteaa [2]) päätettiin [3]) kehoittaa harkitsemaan asiaa koskevien sopivien määräysten ottamista ehdotukseen uudeksi rakennusjärjestykseksi.

Kaupunginarkkitehti G. Taucheria päätettiin [4]) kehoittaa avustamaan sairaalahallituksen asettamaa komiteaa, jonka tehtävänä oli tarkastaa kulkutautisairaalaan rakennettavan henkilökunnan asuntorakennuksen piirustukset.

Valmistelemaan ehdotusta johtosääntöjen laatimisesta huoltolautakunnalle, sen osastoille, jaostoille ja johtokunnille, sen alaisille viranhaltijoille, kassa- ja tilitoimistolle ynnä työtuville sekä lastensuojelulautakunnalle ja sen alaisille johtokunnille ja viranhaltijoille kaupunginhallitus asetti [5]) komitean, valiten sen puheenjohtajaksi rahatoimenjohtajan ja jäseniksi kunnallispormestari L. Ehrnroothin ja huoltotoimen toimitusjohtajan B. Sarlinin. Lisäksi oikeutettiin huoltolautakunta valitsemaan komiteaan yksi jäsen, jonka tuli olla läsnä komitean käsitellessä huoltolautakuntaa koskevia johtosääntöjä, sekä lastensuojelunjohtaja R. Liukkonen edustamaan lastensuojelulautakuntaa komiteassa sen käsitellessä lastensuojelulautakuntaa koskevia johtosääntöjä. Komitea oikeutettiin palkkaamaan itselleen sihteeri.

Työttömyyskomiteaan valittiin [6]) puheenjohtajaksi kaupunginjohtaja sekä jäseniksi rahatoimenjohtaja, teknillinen johtaja, vtt Salovaara ja Suolahti, työnvälitystoimiston johtaja, köyhäinhoidon toimitusjohtaja ja kaupungininsinööri.

Kaupunginhallitus asetti [7]) komitean harkitsemaan tuberkuloottisten alkoholistien sijoittamista sekä valitsi edustajakseen siihen jäsenensä Tulenheimon ja Räisäsen, edellisen puheenjohtajana. Huoltolautakunta valitsi sittemmin edustajakseen tähän komiteaan huoltotoimen toimitusjohtajan B. Sarlinin ja terveydenhoitolautakunta tuberkuloosilääkäri A. V. Wirran [8]).

Sosiaalisten lautakuntien johtosääntökomiteaan valittiin [9]) edesmenneen kaupunginsihteeri K. Reinin tilalle kansliasihteeri A. Blomberg.

Laatimaan ehdotusta lasten kesä- ja leikkikenttätoiminnan järjestämisestä asetettiin komitea, jonka puheenjohtajaksi valittiin [10]) vt Kilpi sekä jäseniksi kansakoulunopettaja V. Alanne, kaupunginpuutarhuri E. Aranko, lastentarhain tarkastaja E. Borenius, asemakaava-arkkitehti B. Brunila ja kansanpuistojen isännöitsijä K. Soinio.

Valmistelemaan kysymystä tuntipalkkain järjestelystä eri oppilaitoksissa asetettiin [11]) komitea puheenjohtajanaan sosiaalijohtaja. Ammattiopetuslaitosten johtokuntaa, suomen- ja ruotsinkielisten työväenopistojen johtokuntia, suomen- ja ruotsinkielisten kansakoulujen johtokuntia sekä Suomen taideteollisuusyhdistystä päätettiin kutakin kehoittaa valitsemaan siihen yksi jäsen.

---

[1]) Khs 14 p. lokak. 1,829 §. — [2]) Ks. v:n 1936 kert. s. 227. — [3]) Khs 22 p. huhtik. 815 §. — [4]) S:n 10 p. kesäk. 1,225 §. — [5]) S:n 25 p. helmik. 451 §. — [6]) S:n 14 p. tammik. 127 §. — [7]) S:n 15 p. heinäk. 1,370 §. — [8]) S:n 12 p. elok. 1,420 §. — [9]) S:n 2 p. jouluk. 2,261 §. — [10]) S:n 16 p. jouluk. 2,324 §. — [11]) S:n 1 p. heinäk. 1,322 §.

Vanhan Helsingin hautausmaan ja kirkon paikan saattamista asianmukaiseen kuntoon koskevaa kysymystä valmistelemaan asetettiin [1]) komitea, valiten sen puheenjohtajaksi kaupunginjohtaja sekä jäseniksi v.t. sosiaalijohtaja, kaupunginhallituksen jäsen Udd, kaupunginpuutarhuri E. Aranko, kirkkoherra A. E. Jokipii ja kaupunginmuseon intendentti A. W. Rancken.

Kaupunginhallitus päätti [2]) asettaa komitean tutkimaan kysymystä Kulosaaren uuden sillan rakentamisesta, ollen sen otettava harkittavakseen myöskin insinööri J. C. Wiesen aikanaan laatima ehdotus sillan rakentamisesta Mustikkamaan kautta. Komiteaan valittiin puheenjohtajaksi kaupunginjohtaja sekä jäseniksi kiinteistöjohtaja, teknillinen johtaja, kaupunginhallituksen jäsenet Myrsky, Salovaara ja Udd, kiinteistötoimiston päällikkö J. Andersin, asemakaava-arkkitehti B. Brunila, toimistonjohtaja Y. Harvia, satamalaitoksen johtaja K. W. Hoppu, pääjohtaja A. Lönnroth, kaupungininsinööri O. Martikainen, satamarakennuspäällikkö S. Randelin, Kulosaaren kunnallislautakunnan esimies R. Standertskjöld-Nordenstam ja insinööri T. Vähäkallio. Komitea oikeutettiin palkkaamaan itselleen sihteeri.

Katujen jalkakäytävien päällystämisestä ja johtojen sijoittamisesta jalkakäytäviin annettujen määräysten täydentämiskysymystä harkitsemaan, pitäen silmällä mahdollisuutta näiden määräysten yhdistämiseksi tekeillä olevaan uuteen rakennusjärjestykseen, asetettiin [3]) komitea, jonka puheenjohtajaksi valittiin kaupungininsinööri O. Martikainen sekä jäseniksi kiinteistötoimiston päällikkö J. Andersin, kaasulaitoksen toimitusjohtaja R. Brandt, sähkölaitoksen toimitusjohtaja A. Marsio ynnä rakennustarkastaja A. Toivonen. Puhelinyhdistykselle päätettiin lisäksi varata tilaisuus valita komiteaan yksi edustaja sekä Suomen asuntokiinteistöliitolle kaksi edustajaa.

Viisijäseninen valiokunta asetettiin [4]) valmistelemaan kysymystä yleishyödyllisten yritysten ja laitosten avustusmäärärahan jakamisesta sekä myöskin kysymystä raittiusseurain ja -järjestöjen avustusmäärärahan jakamisesta valiten siihen rahatoimenjohtaja J. Helo, sosiaali- ja opetusasiain johtaja J. W. Keto, teknillinen johtaja E. Moring, lääketieteen- ja kirurgiantohtori E. Suolahti ja rakennusmestari I. W. Udd.

Selvittämään mahdollisuuksia olympialaisten kisain pitämiseen Helsingissä v. 1940 kaupunginhallitus asetti [5]) komitean, jonka jäseniksi valittiin kaupunginvaltuuston puheenjohtaja ja varapuheenjohtaja, kaupunginjohtaja, rahatoimenjohtaja, kiinteistöjohtaja, teknillinen johtaja, asemakaava-arkkitehti B. Brunila, kaupungininsinööri O. Martikainen, ministeri V. V. Salovaara, kansanpuistojen isännöitsijä K. Soinio ja kaupunginarkkitehti G. Taucher.

Viljelyspalstatoimintaa johtamaan v. 1937 ja 1938 asetettiin [6]) toimikunta, jonka puheenjohtajaksi valittiin työnvälitystoimiston johtaja S. Seppälä sekä jäseniksi kaupunginagronoomi A. Tamminen ja työnvälitysneuvoja T. Uski.

Komitea- y.m. palkkiot. Valiokunta- ja komiteamenoja varten talous-

---

[1]) Khs 15 p. heinäk. 1,381 §. — [2]) S:n 18 p. helmik. 388 §. — [3]) S:n 18 p. helmik. 389 §. — [4]) S:n 14 p. tammik. 107 §. — [5]) S:n 16 p. syysk. 1,617 §. — [6]) S:n 14 p. tammik. 115 §.

arvioon merkitystä määrärahasta, joissakin tapauksissa v:n 1936 vastaavalta tililtä, maksettiin seuraavat palkkiot:

	Mk
Kunnallisen jaoituksen muuttamista valmisteleva komitea [1]	3,050
Virkasääntökomitea [2]	1,600
Palkkakomitea [2]	1,200
Kaupunginreviisori, pääomatilin käytäntöönottamista kaupungin kirjanpidossa koskevan julkaisun laatimisesta [3]	2,500
Kassantarkastuspalkkiot [4]	300
Rakennusjärjestyksen uusimiskomitea [5]	31,853
Palotarkastajanviran perustamista y.m. valmisteleva komitea [6]	1,700
Aluelääkärien uudelleenjärjestämistä valmisteleva komitea [7]	2,825
Uuden assistentinviran perustamista terveydellisten tutkimusten laboratorioon valmisteleva komitea [8]	500
Kaupungin ammattientarkastuksen johtosäännön ehdotusta laativa komitea [9]	650
Psykiatrin palkkaamista koskevaa kysymystä selvittävä komitea [10]	250
Lääketieteellisen opetuksen järjestämistä Kivelän sairaalaan valmisteleva komitea [11]	2,400
Erinäisiä sosiaalisia johtosääntöehdotuksia laativa komitea [12]	4,400
Huoltolautakunnan työtupien ja naisten työtuvan yhdistämistä tutkiva komitea [13]	1,750
Valmistavan poikain ammattikoulun huoneistokysymystä valmisteleva komitea [14]	3,500
Kiinteistörekisterin aikaansaamista valmisteleva komitea [15]	1,750
Kulosaaren uuden sillan rakentamista suunnitteleva komitea [16]	14,000
Teurastamon jäähdytyslaitoksen vikoja ja korjausmahdollisuuksia tutkiva komitea [17]	300
Teurastamokomitean ja ammattikoulukomitean puheenjohtajan palkkio [18]	4,500
Asutuslautakunta [19]	1,500
Anniskeluoikeusanomuksia käsittelevä komitea [20]	900
Väestönsuojelutoimikunnan kokouksiin osallistuneet kaupungin edustajat [21]	5,400

Matka-apurahat. Kertomusvuoden opintomatkamäärärahasta myönnettiin seuraaville henkilöille alla mainitut rahamäärät:

---

[1]) Khn jsto 6 p. huhtik. 3,311 §, 13 p. huhtik. 3,370 § ja 15 p. heinäk. 3,701 §. — [2]) S:n 14 p. jouluk. 4,138 § ja 28 p. jouluk. 4,158 §. — [3]) S:n 27 p. huhtik. 3,417 §. — [4]) S:n 1 p. heinäk. 3,617 §. — [5]) S:n 20 p. huhtik. 3,373 §, 4 p. toukok. 3,427 §, 1 p. heinäk. 3,625 §, 5 p. lokak. 3,913 § ja 28 p. jouluk. 4,154 §. — [6]) S:n 28 p. jouluk. 4,169 §. — [7]) S:n 5 p. tammik. 3,033 §, 15 p. heinäk. 3,702 § ja 5 p. elok. 3,744 §. — [8]) S:n 5 p. tammik. 3,032 §. — [9]) S:n 5 p. tammik. 3,031 §. — [10]) S:n 12 p. lokak. 3,956 §. — [11]) S:n 9 p. helmik. 3,157 §. — [12]) S:n 9 p. maalisk. 3,253 §, 4 p. toukok. 3,430 §, 1 p. heinäk. 3,674 § ja 5 p. elok. 3,741 §. — [13]) S:n 5 p. tammik. 3,031 § ja 28 p. jouluk. 4,173 §. — [14]) S:n 2 p. marrask. 4,019 § ja 16 marrask. 4,045 §. — [15]) S:n 5 p. lokak. 3,932 §. — [16]) Khs 11 p. marrask. 2,039 § ja khn jsto 16 p. marrask. 4,042 §. — [17]) Khn jsto 5 p. tammik. 3,034 § — [18]) S:n 16 p. marrask. 4,045 §. — [19]) S:n 30 p. maalisk. 3,308 §. — [20]) S:n 11 p. toukok. 3,483 §. — [21]) S:n 15 p. kesäk. 3,615 ja 3,616 § sekä 21 p. jouluk. 4,149 §.

rakennustarkastaja A. Toivoselle ja rakennusinsinööri E. Peltoselle yhteisesti 12,000 markkaa rakennusasiain kehittymistä ulkomailla tarkoittavan tutkimusmatkan tekemiseksi Tukholmaan, Göteborgiin, Malmöhön, Kööpenhaminaan ja Hampuriin [1]);

terveydenhoitolautakunnan käytettäväksi edustajan lähettämiseksi Berliinissä elokuussa pidettävään maailman meijerikongressiin 6,000 markkaa [2]);

Marian sairaalan ruokalan apulaisjohtajattarelle T. Hentmanille 4,000 markkaa osallistumista varten Tukholmassa huhtikuun 19 p:n ja toukokuun 24 p:n välisenä aikana järjestettäviin keittiöhenkilökunnan ammattikursseihin [3]);

Kivelän sairaalan röntgenosaston esimiehelle Y. Seuderlingille 10,000 markkaa osallistumiseksi Chikagossa pidettävään kansainväliseen radiologikongressiin [4]);

työnvälitystoimiston johtajalle S. Seppälälle 9,500 markkaa Skandinaviaan tehtävää opintomatkaa varten [5]);

suomenkielisten kansakoulujen tarkastajalle A. Saarensivulle 12,000 markkaa opintomatkan tekemiseksi Ruotsiin, Tanskaan, Saksaan, Sveitsiin ja Belgiaan tarkoituksin tutustua m.m. erilaisiin opetusmenetelmiin [6]);

ruotsinkielisten kansakoulujen opettajalle G. Cavoniukselle 10,000 markkaa matkan tekoon Ruotsin kansakouluihin tutustumiseksi [7]);

kaupungingeodeetti E. Saloselle 10,000 markkaa Saksaan tehtävää opintomatkaa varten [8]);

siirtolapuutarhaviljelijöille H. Nyströmille, V. Peltoselle, V. Puskalle ja H. Virtaselle 1,875 markkaa kullekin pohjoismaiseen siirtolapuutarhakongressiin osallistumista varten [9]);

rakennustoimiston satamarakennusosaston insinöörille P. Dunckerille 10,000 markkaa Saksaan, Sveitsiin ja Italiaan tehtävää opintomatkaa varten [10]); sekä

sähkölaitoksen johtoteknikolle N. Järnvallille 9,000 markkaa opintomatkan tekemiseksi Saksaan, Ranskaan ja Ruotsiin uusimpiin sähköistettyjen suurkeittiökojeiden rakenteisiin ja asennuksiin sekä yleisten rakennusten sisäjohtoasennuksiin ja niissä ilmeneviin valoteknillisiin seikkoihin perehtymistä varten [11]).

Kaupunginhallituksen yleisistä käyttövaroista myönnettiin alla mainitut matka-apurahat:

kaupunginsihteeri E. Mantereelle 400 markkaa sekä eräille rakennustarkastuskonttorin, kiinteistötoimiston, rakennustoimiston, puhtaanapitolaitoksen ja vesijohtolaitoksen virkailijoille yhteensä 11,600 markkaa osallistumista varten Suomen kunnallisteknillisen yhdistyksen kesäkuun 11—13 p:nä Tampereella pidettävään vuosikokoukseen, valtuuttaen lisäksi teknillinen johtaja E. Moring osallistumaan kokoukseen [12]);

palopäällikkö W. Bergströmille 4,500 markkaa osallistumista varten Kööpenhaminan kaupungin palokunnan heinäkuun 8—10 p:nä pidettävään 250-vuotisjuhlaan [13]);

---

[1]) Khs 1 p. huhtik. 648 §. — [2]) S:n 21 p. tammik. 186 §. — [3]) S:n 25 p. maalisk. 635 §. — [4]) S:n 22 p. huhtik. 844 §. — [5]) S:n 18 p. maalisk. 588 §. — [6]) S:n 4 p. maalisk. 511 §. — [7]) S:n 8 p. huhtik. 735 §. — [8]) S:n 8 p. huhtik. 727 §. — [9]) S:n 1 p. heinäk. 1,307 §. — [10]) S:n 4 p. helmik. 313 §. — [11]) S:n 8 p. huhtik. 729 §. — [12]) S:n 27 p. toukok. 1,096 §. — [13]) S:n 1 p. heinäk. 1,319 §.

ensimmäiselle kaupunginlääkärille F. Hisingerille 3,500 markkaa matkustamiseksi terveydenhoitolautakunnan edustajana Göteborgiin Föreningen för allmän hälsovård nimisen yhdistyksen vuosikokoukseen [1]);

Nikkilän sairaalan toimitsijalle B. Zilliacukselle 3,500 markkaa osallistumiseksi edustajana Sygehusinspektorforeningen nimisen tanskalaisen yhdistyksen 25-vuotisjuhlaan [2]);

viiden huoltolautakunnan jäsenen ja viiden huoltovirkailijan lähettämiseksi elokuun 6—8 p:nä Turussa pidettäville huoltopäiville 3,000 markkaa [3]);

kahdelle Tervalammen työlaitoksen viranhaltijalle osanottoa varten joulukuun 13—18 p:nä Punkalaitumen työlaitoksella pidettäviin vartijakursseihin 600 markkaa [4]);

lastensuojeluviraston naistarkastajille A. Stegmanille ja M. Ahlbergille osallistumista varten elokuun 26—28 p:nä Kuopiossa pidettäviin lastensuojelupäiviin kummallekin 400 markkaa [5]);

suomenkielisten kansakoulujen opettajille K. Hormalle y.m. 1,000 markkaa voidakseen tutustua erinäisten Suomen ajanmukaisimpien jatkokoulujen toimintaan [6]);

suomen- ja ruotsinkielisten kansakoulujen johtokuntain yhteisesti käytettäväksi 6,000 markkaa kolmen apukoulunopettajan lähettämiseksi edustajina heinäkuun 29 p:n ja elokuun 3 p:n välisenä aikana Sigtunassa pidettävään Pohjoismaiden apukoululiiton kokoukseen [7]);

urheilulautakunnan puheenjohtajalle U. Töttermanille osallistumista varten lautakunnan edustajana syyskuun 3 ja 4 p:nä Göteborgissa pidettävään pohjoismaiseen urheilukenttäkongressiin 3,000 markkaa [8]);

kaupungin palveluksessa oleville puutarhureille 656 markkaa osallistumista varten Kaupunginpuutarhurien seuran järjestettävään kiertomatkaan päättäen samalla, ettei retkeilyyn osallistuminen vaikuta puutarhurien kesälomaan [9]); sekä

teknologiantohtori Y. Talvitielle tutustumista varten jätteiden polttolaitoksiin Aarhusin, Gentoften ja Fredriksbergin kaupungeissa 1,500 markkaa [10]).

Matkakertomukset. Tilastotoimiston arkistoon lähetettiin säilytettäviksi ne matkakertomukset, joita tekemistään opinto- tai edustusmatkoista olivat laatineet ensimmäinen kaupunginlääkäri F. Hisinger [11]), ensimmäinen kaupungineläinlääkäri W. Ehrström [12]), rakennustoimiston satamarakennusosaston insinööri K. Angervo [13]) ja teknologiantohtori Y. Talvitie [14]).

Kaupungin edustus, juhlatilaisuudet y.m.

Kaupungin edustus. Kaupunginvaltuuston puheenjohtaja E. Rydman valittiin [15]) edustamaan Helsingin kaupunkia Jyväskylän kaupungin 100-vuotisjuhlassa maaliskuun 22 p:nä.

Edustamaan kaupunkia Norjan hallituksen järjestämässä Norjan kun-

---

[1]) Khs 16 p. syysk. 1,619 §. — [2]) S:n 10 p. kesäk. 1,215 §. — [3]) S:n 1 p. heinäk. 1,283 §. — [4]) S:n 9 p. jouluk. 2,282 §. — [5]) S:n 26 p. elok. 1,498 §. — [6]) S:n 29 p. huhtik. 892 §. — [7]) S:n 27 p. toukok. 1,097 §. — [8]) S:n 29 p. heinäk. 1,362 a §. — [9]) S:n 8 p. heinäk. 1,360 §; vrt. tämän kert. s. 129. — [10]) Khs 10 p. kesäk. 1,210 §. — [11]) S:n 9 p. jouluk. 2,296 § ja 16 p. jouluk. 2,348 §. — [12]) S:n 2 p. jouluk. 2,257 § ja 9 p. jouluk. 2,297 §. — [13]) S:n 11 p. helmik. 359 § ja 18 p. helmik. 393 §. — [14]) S:n 26 p. elok. 1,506 §. — [15]) S:n 11 p. maalisk. 544 §.

nallislakien 100-vuotisjuhlassa tammikuun loppupuolella valittiin [1]) kaupunginvaltuuston puheenjohtaja E. Rydman, oikeuttaen hänet saamaan korvausta matkan tuottamista kustannuksista voimassa olevan matkustussäännön mukaisesti.

Edustajikseen Kööpenhaminassa pidettävään pohjoismaiden suurkaupunkien konferenssiin kaupunginhallitus määräsi [2]) kaupunginjohtaja A. Tulenheimon, rahatoimenjohtaja J. Helon, teknillisen johtajan E. Moringin ja vt Wuolteen. Matkakustannusten lisäksi päätettiin kaupungin edustajille tässä konferenssissa suorittaa päivärahaa 100 markkaa Suomen alueella ja 500 markkaa ulkomailla.

Eestiin suunnitellun kunnallismiesten kiertomatkan osanottajiksi valittiin [3]) teknillinen johtaja E. Moring, kansliasihteeri A. Blomberg ja vt Räisänen, päättäen matkakustannusten lisäksi suorittaa heille päivärahaa 50 Eestin kruunua.

Kaupunginhallitus määräsi [4]) huoltotoimen toimitusjohtajan B. Sarlinin kaupungin edustajaksi siihen toimikuntaan, joka sai tehtäväkseen elokuun 9—11 p:nä järjestää vastaanoton Suomen huoltotyöntekijäin liiton 20-vuotisjuhlaan saapuville ulkomaisille yhteiskunnallisen huollon edustajille sekä laatia ohjelman heidän perehdyttämisekseen maamme sosiaaliseen huoltotoimintaan ynnä kustannuslaskelman tähän tarvittavista varoista.

V.t. sosiaalijohtaja valtuutettiin [5]) edustamaan kaupunkia heinäkuun 2—4 p:nä Helsingissä pidettävien työväenopistojen opistopäiväin alkajaisjuhlassa.

Syyskuun 10—12 p:nä pidettävään yleiseen asuntokongressiin valittiin [6]) kaupungin edustajiksi kaupunginvaltuuston puheenjohtaja E. Rydman ja varapuheenjohtaja P. Railo, kaupunginjohtaja A. Tulenheimo, kiinteistöjohtaja E. von Frenckell, rahatoimenjohtaja J. Helo, kaupunginarkkitehti G. Taucher ja professori O. Tarjanne, päättäen osanottomaksuja varten osoittaa kaupunginhallituksen yleisistä käyttövaroista 25 markkaa edustajaa kohden.

Sille tehdyn tiedustelun johdosta kaupunginhallitus päätti [7]) ilmoittaa ulkoasiainministeriölle kaupunginjohtaja A. Tulenheimon ja teknillisen johtajan E. Moringin suostuvan vastaanottamaan tarjotun jäsenyyden kolmannen kansainvälisen kaupunkien puhtaanapitokongressin kunniatoimikunnassa.

Eräiden matkakulujen korvaaminen. Kaupunginhallituksen yleisistä käyttövaroista myönnettiin 4,565: 60 markkaa korvauksena kaupunginvaltuuston puheenjohtajan Osloon Norjan kunnallislakien 100-vuotisjuhlaan tekemän matkan kuluihin [8]); 3,298: 50 markkaa korvauksena kiinteistölautakunnan puheenjohtajan Y. Harvian Kööpenhaminaan pohjoismaiden suurkaupunkien konferenssia valmistelevan toimikunnan kokoukseen tekemän matkan aiheuttamista kuluista [9]) ja 54,000 markkaa mainittuun konferenssiin lähetettyjen kaupungin edustajain matkakuluihin [10]); 15,369:10 markkaa kunnallismiesten Eestiin tekemään kiertomatkaan osallistuneiden

---

[1]) Khs 14 p. tammik. 99 §. — [2]) S:n 22 p. huhtik. 812 § ja 3 kesäk. 1,114 §. — [3]) S:n 17 p. kesäk. 1,229 § ja 5 p. elok. 1,390 § sekä khn jsto 29 p. heinäk. 3,717 §. — [4]) Khs 25 p. helmik. 442 §. — [5]) S:n 10 p. kesäk. 1,193 §. — [6]) S:n 26 p. elok. 1,490 §. — [7]) S:n 12 p. elok. 1,429 §. — [8]) Khn jsto 9 p. helmik. 3,137 §. — [9]) S:n 23 p. helmik. 3,184 §. — [10]) Khs 3 p. kesäk. 1,114 §.

matkakulujen korvaamiseen [1]); sekä yhteensä 65,428 markkaa ynnä 250 Ranskan frangia Pariisin maailmannäyttelyyn lähetetyn delegation matkakustannuksiin y.m. tämän matkan aiheuttamiin menoihin [2]).

Määrärahasta Matkakustannukset osoitettiin 618 markkaa kaupunginvaltuuston puheenjohtajan E. Rydmanin Jyväskylän kaupungin 100-vuotisjuhlaan tekemän matkan kuluihin [3]), 710 markkaa teknillisen johtajan E. Moringin Kunnallisteknillisen yhdistyksen Tampereella pidettyyn vuosikokoukseen osallistumisen kuluihin [4]), 256 markkaa kansliasihteeri A. Blombergin Tuberkuloosiparantolain ja -sairaalain keskusyhdistyksen Hämeenlinnassa pidettyyn vuosikokoukseen tekemän matkan menojen suorittamiseksi [5]), 262: 50 markkaa kaupunginkanslian vahtimestarien P. Aspelinin ja E. Niemuran tekemän virkamatkan menojen korvaamiseen [6]), 149 markkaa apulaiskaupunginkamreeri N. Fellmanin Ryttylän koulukotiin tekemän tarkastusmatkan kuluihin [7]) sekä 456 markkaa tilastotoimiston johtajan O. Bruunin Turun asunto- ja rakennuspäiville tekemän matkan aiheuttamien menojen suorittamiseen [8]).

Kaupungin järjestämät edustustilaisuudet. Yleisistä käyttövaroistaan tai kaupunginvaltuuston edustustilaisuuksia varten sen käytettäväksi osoittamasta määrärahasta [9]) kaupunginhallitus seuraavasti myönsi määrärahoja vastaanotto- tai muiden edustustilaisuuksien järjestämiseen alla mainituille yksityisille henkilöille, kokouksille y.m.s.:

kaupunginhallituksen jäsenille 1,368 markkaa [10]);

Uudenmaan läänin kunnallismiesten retkikunnalle 3,521: 20 markkaa [11]);

Lauritsalan kauppalanvaltuuston jäsenille 1,786 markkaa [12]);

Eestistä saapuville kunnallismiehille 2,400 markkaa [13]);

eduskunnan kulkulaitosvaliokunnan sekä valtiovarain valiokunnan kulkulaitosjaoston jäsenille 16,218: 65 markkaa [14]);

kansanedustajain matkaan siirtolapuutarhoihin osallistuneille 625 markkaa [15]);

rahatoimenjohtajan eräille ulkomaisille vieraille 2,096 markkaa [16]);

teknillisen johtajan eräille ulkomaisille vieraille 390 markkaa [17]);

Oslon kaupunkikunnan raatimiehelle H. Eikalle ja lentoteknilliselle konsulentille kapteeni Öenille 1,075 markkaa [18]);

teurastamon jäähdytyslaitoksen vikoja tutkimaan kutsutuille asiantuntijoille 5,718: 75 markkaa [19]);

Pohjoismaiden hallinnollisen liiton jäsenvaltioiden työvaliokuntien jäsenille enintään 4,262: 50 markkaa [20]);

eräille täällä vieraileville saksalaisille hallintovirkamiehille 2,601: 50 markkaa [21]);

---

[1]) Khn jsto 21 p. syysk. 3,874 §. — [2]) Khs 21 p. lokak. 1,889 § ja khn jsto 5 p. lokak. 3,909 § sekä khs 23 p. syysk. 1,663 § ja khn jsto 28 p. syysk. 3,891 ja 3,892 §; vrt. myös tämän kert. s. 10. — [3]) Khn jsto 30 p. maalisk. 3,298 §. — [4]) S:n 29 p. heinäk. 3,726 §. — [5]) S:n 29 heinäk. 3,727 §. — [6]) S:n 16 p. maalisk. 3,273 §. — [7]) S:n 6 p. huhtik. 3,339 §. — [8]) S:n 6 p. huhtik. 3,313 §. — [9]) Vrt. tämän kert. s. 10. — [10]) Khn jsto 8 p. jouluk. 4,094 §. — [11]) S:n 15 p. heinäk. 3,695 § ja 29 p. heinäk. 3,725 §. — [12]) Khs 22 p. huhtik. 817 § sekä khn jsto 19 p. toukok. 3,488 § ja 25 p. toukok. 3,522 §. — [13]) Khs 17 p. kesäk. 1,230 §. — [14]) S:n 2 p. jouluk. 2,220 § ja khn jsto 14 p. jouluk. 4,118 §. — [15]) Khn jsto 16 p. marrask. 4,062 §. — [16]) S:n 19 p. toukok. 3,492 §. — [17]) S:n 21 p. syysk. 3,889 §. — [18]) S:n 11 p. toukok. 3,446 §. — [19]) S:n 12 p. tammik. 3,054 ja 3,055 §, 16 p. maalisk. 3,255 § sekä 5 p. lokak. 3,910 §. — [20]) Khs 15 p. huhtik. 740 § ja khn jsto 26 p. elok. 3,771 §. — [21]) Khn jsto 26 p. elok. 3,782 § sekä 7 p. syysk. 3,814 ja 3,816 §.

XVII pohjoismaisen lakimieskokouksen osanottajille 80,417: 70 markkaa [1]);
asuntokongressin osanottajille 5,668: 25 markkaa [2]);
pohjoismaisen sosiaalipoliittisen konferenssin osanottajille 4,423 markkaa [3]);
työnvälityskokouksen osanottajille 600 markkaa [4]);
huoltopäivien osanottajille 4,810: 30 markkaa [5]);
saksalaisten maantieteilijäin retkikunnalle 450 markkaa [6]);
englantilaisten rakennusmiesten retkikunnalle 3,420 markkaa [7]);
Suomen ylioppilaskuntien liiton vieraiksi saapuville saksalaisten ylioppilasjärjestöjen edustajille 1,986: 75 markkaa [8]);
IX Eestin-Suomen ylioppilaspäivien osanottajille 3,721: 60 markkaa [9]);
norjalaisten arkkitehtiylioppilaiden retkikunnalle 400 markkaa [10]);
ruotsinmaalaisten koululaisten retkikunnalle ja eestiläis-suomalaisen koulukokouksen osanottajille yhteensä 7,200 markkaa [11]);
skotlantilaisille koulupojille 9,000 markkaa [12]);
englantilaisille koululaisille 8,800 markkaa [13]);
IV pohjoismaiden kirjakauppa-apulaiskurssin osanottajille 4,539: 15 markkaa [14]);
Berliinin filharmonisen orkesterin ynnä Helsingin kaupunginorkesterin jäsenille enintään 5,500 markkaa [15]);
pohjoismaisen rauhankongressin osanottajille 3,091 markkaa [16]);
pohjoismaiden ratsastusviikon osanottajille 15,000 markkaa [17]);
ampujain maailmanmestaruuskilpailuihin osallistuville 47,219: 35 markkaa [18]);
saksalaiseen laivastovierailuun osallistuville 4,968: 50 markkaa [19]);
amerikkalaiseen laivastovierailuun osallistuville 2,882 markkaa [20]); sekä
Kaupunginpuutarhurien seuran retkikunnalle 625 markkaa [21]).

Liputus. Kaupunginhallitus päätti järjestää liputuksen erinäisissä juhlatilaisuuksissa sekä myöntää joillekin yksityisille yhdistyksille oikeuden lainata kaupungin lippuja ja lipputankoja y.m. Liputuksen y.m.s. kuluihin myönnettiin kaupunginhallituksen yleisistä käyttövaroista yhteensä 57,813: 90 markkaa ja kaupunginvaltuuston edustustilaisuuksia

---

[1]) Khs 4 p. maalisk. 474 ja 5 § p. elok. 1,394 § sekä khn jsto 19 p. elok. 3,762 §, 26 p. elok. 3,775—3,781 §, 7 p. syysk. 3,813 § ja 5 p. lokak. 3,908 §. — [2]) Khs 2 p. syysk. 1,517 § sekä khn jsto 14 p. syysk. 3,844 § ja 28 p. syysk. 3,891 §. — [3]) Khs 5 p. elok. 1,392 § ja khn jsto 26 p. elok. 3,773 §. — [4]) Khs 13 p. toukok. 967 § ja khn jsto 19 p. toukok. 3,495 §. — [5]) Khs 17 p. kesäk. 1,232 § ja khn jsto 19 p. elok. 3,758 §. — [6]) Khs 18 p. kesäk. 1,239 §. — [7]) S:n 20 p. toukok. 1,006 § ja khn jsto 1 p. heinäk. 3,621 §. — [8]) Khn jsto 19 p. toukok. 3,490 § ja 25 p. toukok. 3,521 §. — [9]) Khs 16 p. syysk. 1,622 § ja khn jsto 28 p. syysk. 3,891 §. — [10]) Khs 2 p. syysk. 1,518 § ja khn jsto 14 p. syysk. 3,845 §. — [11]) Khs 29 p. huhtik. 850 § ja 3 p. kesäk. 1,115 § sekä khn jsto 1 p. heinäk. 3,620 §. — [12]) Khn jsto 5 p. elok. 3,745 §. — [13]) Khs 13 p. toukok. 963 § ja khn jsto 26 p. elok. 3,772 §. — [14]) Khs 7 p. toukok. 901 § ja khn jsto 1 p. heinäk. 3,619 §. — [15]) Khs 21 p. tammik. 147 §. — [16]) S:n 17 p. kesäk. 1,233 § ja khn jsto 19 p. elok. 3,760 §. — [17]) Khs 27 p. toukok. 1,079 §. — [18]) S:n 15 p. heinäk. 1,367 § sekä khn jsto 5 p. elok.3,728 §, 19 p. elok. 3,759 §, 26 p. elok. 3,774 § ja 7 p. syysk. 3,815 §. — [19]) Khs 5 p. elok. 1,391 § ja khn jsto 19 p. elok. 3,761 §. — [20]) Khs 7 p. toukok. 902 § ja khn jsto 19 p. toukok. 3,487 §. — [21]) Khs 8 p. heinäk. 1,360 §; vrt. tämän kert. s. 126.

varten kaupunginhallituksen käytettäväksi osoittamasta määrärahasta 2,447: 50 markkaa [1]);

Ilotulitus. Kaupunginhallitus suostui [2]) Helsingin komendanttiviraston esitykseen ilotulituksen järjestämisestä itsenäisyyden 20-vuotispäivänä satamalautakunnan esittämin ehdoin.

2. Rahatointa koskevat asiat

Tilinpäätös. Kaupunginhallitus päätti [3]) hyväksyä rahatoimiston tekemän v:n 1936 tilinpäätöksen.

Rahatoimiston kehoitukset kaupungin tileissä huomioon otettavien laskujen toimittamisesta sille merkittiin tiedoksi [4]).

Hallinnon ja tilien tarkastus. Merkittiin tiedoksi [5]) ilmoitukset siitä, että rahatoimenjohtaja oli kutsunut kaupungin tilintarkastajat koolle helmikuun 27 p:nä näiden johtosäännön 1 §:ssä mainittuja toimenpiteitä varten, sekä että nämä tällöin olivat valinneet itselleen puheenjohtajan, varapuheenjohtajan ja sihteerin ja lisäksi jakautuneet ryhmiin erilaisten asiain käsittelyn helpottamiseksi.

Lyhytaikainen luotto. Merkittiin tiedoksi [6]) rahatoimenjohtajan ilmoitus 15,000,000 markan lyhytaikaisen luoton ottamisesta Suomen sokeri oy:ltä 2 ½ %:n koroin sekä siten että laina oli maksettava takaisin veronkannon alettua.

Uuden obligatiolainan ottaminen. Ennen kaikkea varustautumiseksi sen varalta, että lainamarkkinat huononisivat, kaupunginhallitus kaupunginvaltuuston kesäkuun 17 ja syyskuun 16 p:nä 1936 tekemien sittemmin vahvistettujen lainanottovaltuutuksien [7]) nojalla, joita ei vielä täysin määrin ollut käytetty, päätti [8]) ottaa uuden 100,000,000 markan suuruisen 4 ½ %:n obligatiolainan 25 vuodeksi laadituista lainaehdoista tarkemmin ilmenevin tavoin.

Obligatioiden painatus. Kaupunginhallitus päätti [9]), että kaupungin obligatioiden painatuksessa yleensä on sovellettava kuparipainomenetelmää, mikäli erikoistapauksissa ei ole syytä menetellä toisin.

Painatustöiden valvojalle annettiin [10]) toimeksi huolehtia obligatiopaperin hankinnasta kaupunginhallituksen hyväksymän myyntitarjouksen mukaisesti sekä merkitä ostettu paperimäärä varastotilille.

Lainain konverttaaminen. Selostus v:n 1909 4 ½ %:n puntalainan konverttauksen tuloksista merkittiin tiedoksi [11]). Konvertatun v:n 1909 puntalainan obligatioita päätettiin [12]) kuoletusta varten sallia ostaa korkeintaan pariarvosta ja n. 15,000 punnan nimellisarvosta. V:n 1909 puntalainaa konvertattaessa saatiin Suomen pankilta irtisanottujen obligatioiden lunastamista varten 250,000 punnan lyhytaikainen luotto maksettavaksi takaisin

---

[1]) Khs 20 p. toukok. 1,005 §, 1 p. heinäk. 1,280, 1,281 ja 1,282 § ja 18 p. marrask. 2,076 § sekä khn jsto 26 p. tammik. 3,086 §, 4 p. toukok. 3,429 §, 11 p. toukok. 3,445 §, 8 p. kesäk. 3,570 §, 8 p. heinäk. 3,684 §, 22 p. heinäk. 3,703 §, 7 p. syysk. 3,812, 3,818 ja 3,819 §, 5 p. lokak. 3,911 ja 3,912 § ja 12 p. lokak. 3,933 ja 3,935 §. — [2]) S:n 25 p. marrask. 2,124 §. — [3]) S:n 18 p. maalisk. 590 §. — [4]) Khn jsto 19 p. tammik. 3,078 § ja 28 p. jouluk. 4,157 §. — [5]) Khs 25 p. helmik. 453 § ja 4 p. maalisk. 477 §. — [6]) Khn jsto 22 p. heinäk. 3,717 §. — [7]) Vrt. v:n 1936 kert. s. 36 ja 37. — [8]) Khs 15 p. huhtik. 754 §. — [9]) S:n 26 p. elok. 1,494 §. — [10]) Khn jsto 28 p. jouluk. 4,167 §. — [11]) Khs 21 p. tammik. 158 §; vrt. myös v:n 1936 kert. s. 36. — [12]) Khs 9 p. syysk. 1,584 §.

v:n 1938 loppuun mennessä [1]). Sen ehdot olivat kaupungille hyvin edulliset mutta kun toisaalta pankkien kassavarat olivat siinä määrin lisääntyneet, että kaupungin kävi vaikeaksi sijoittaa vuoden lopulla kertyviä verovaroja, kaupunginhallitus päätti [2]) suostua siihen, että kaupungin lyhytaikaista puntaluottoa harkinnan mukaan sai maksaa pois jo kertomusvuoden aikana kaupungin käteisvarain edellyttämin määrin.

Kaupunginhallitus oikeutti [3]) rahatoimenjohtajan ostamaan varastoon v:n 1911 puntalainaan kuuluvia obligatioita v:n 1938 kuoletusta vastaavan määrän, ollen niiden nettolimiitti oleva 100 %. Käytyjen neuvottelujen [4]) jälkeen kaupunginhallitus, edellytyksin että kaupunginvaltuusto samana päivänä hyväksyi puheena olevan lainan konverttaamista koskevan esityksen, päätti [5]) mitä pikimmin irtisanoa v:n 1911 puntalainan sekä hyväksyä laaditun ehdotuksen kaupungin ja Stockholms enskilda bank ab:n välillä tehtäväksi sopimukseksi 13,500,000 kruunun obligatiolainan ottamisesta ensiksi mainitun lainan konverttaamiseksi.

Kaupunginvaltuustolta saamansa valtuutuksen [6]) nojalla kaupunginhallitus päätti [7]) irtisanoa v:n 1913 obligatiolainan ja v:n 1916 velkakirjalainan maksettaviksi edellisen lokakuun 1 p:nä ja jälkimmäisen heinäkuun 1 p:nä. Irtisanottujen arvopaperien omistajille päätettiin antaa oikeus määräajassa vaihtaa arvopaperinsa kaupungin v:n 1933 4 ½ %:seksi konvertatun lainan obligatioihin nimellisarvosta siten, että heille vaihdossa annetaan tämän lainan lokakuun 1 p:nä lankeava korkolippu. Lisäksi päätettiin, että irtisanottujen lainain heinäkuun 1 p:nä lankeava korkolippu samoin kuin vaihdossa suoritettava käteinen tasoituserä voidaan suorittaa ennakolta vaihdon tapahtuessa.

Irtisanottuaan saamansa valtuutuksen [8]) nojalla nimellismäärältään 40,000,000 markan suuruisen v:n 1933 6 %:n obligatiolainan konvertattavaksi huhtikuun 1 p:nä kaupunginhallitus päätti [9]), että tämä oli tapahtuva leimausmenetelmää käyttäen 4 ½ %:n lainaksi kurssiin 98 ½ % siten, että uusi konverttausaika oli 5 vuotta ja obligatioiden omistajille maksettiin pääomahyvitystä 1 ½ %, minkä lisäksi Wilh. Bensow oy:lle, joka järjestäisi konverttauksen, oli palkkiona sekä leimauksen aiheuttamien painatusmenojen peittämiseksi suoritettava ¼ %. Saatuaan määräajan kuluessa konverttaustarjouksia n. 45,000,000 markan nimellisarvosta, kaupunginhallitus päätti [10]) leimauttaa lainan kokonaisuudessaan 4 ½ %:seksi sekä suostua tapahtuneeseen merkintään samoin ehdoin, joilla varsinainen konverttaus tapahtui, kuitenkin siten, että merkitty määrä yhdessä konvertatun määrän kanssa sai nousta vain 35,000,000 markkaan. Kun lainan obligatiot huhtikuun 1 p:nä oli esitettävä lunastettaviksi kävi kuitenkin ilmi, että huomattava määrä obligatioita jätettiin lunastamatta, ja kun lunastamatta jätetyille obligatioille ei mainitun päivän jälkeen laskettu korkoa ja kun Bensow oy:n kautta oli ilmoitettu lunastettavaksi obligatioita kaikkiaan vain n. 32,000,000 markan edestä, sovittiin Bensow oy:n kanssa siitä, että kaupunki luovuttaa sen kautta lunastettavia obligatioita sille n. 1,000,000 markan nimellismäärästä mutta että toiminimi luopuu oikeudestaan konverttaamiseen puuttuvalta osalta. Kaupungille kuuluvassa

---

[1]) Vrt. v:n 1936 kert. s. 137. — [2]) Khs 30 p. syysk. 1,750 §. — [3]) S:n 11 p. maalisk. 556 §. — [4]) S:n 2 p. jouluk. 2,230 § ja 16 p. jouluk. 2,332 §. — [5]) S:n 22 p. jouluk. 2,370 §; vrt. tämän kert. s. 12. — [6]) Vrt. tämän kert. s. 12. — [7]) Khs 25 p. maalisk. 620 §. — [8]) Vrt. v:n 1936 kert. s. 37. — [9]) Khs 21 p. tammik. 160 §. — [10]) S:n 18 p. helmik. 379 §.

Thuringin lahjoitusrahastossa 100,000 markan nimellismäärästä olevat kyseisen lainan obligatiot voisi edullisesti vaihtaa kaupungin uuden 100,000,000 markan 4 ½ %:n lainan obligatioihin, jolloin vaihto voitaisiin toimittaa kurssiin 98 ½ % sekä suorittaa 5 %:n korko kertomusvuoden huhtikuun 1 p:n ja kesäkuun 1 p:n väliseltä ajalta. Kaupunginhallitus hyväksyi [1]) edellä selostetut toimenpiteet.

Irtisanottuaan saamansa valtuutuksen [2]) nojalla v:n 1934 12,000,000 markan 5 ½ %:n työttömyyslainan maksettavaksi takaisin kesäkuun 1 p:nä kaupunginhallitus päätti [3]), että konverttauksen tuli tapahtua seuraavin ehdoin: 1) Laina kokonaisuudessaan leimataan 4 ½ %:seksi. Suomen sokeri oy:lle, jolla on hallussaan suurin osa siitä, luovutetaan takaisin leimatut obligatiot lukuunottamatta n. 3,000,000 markan nimellisarvoa vastaavaa erää, jonka kaupunki lunastaa, ja maksetaan yhtiölle 1 % pääomahyvitystä sille jäävän osan nimellisarvosta. — 2) Muille obligatioiden omistajille tarjotaan tilaisuus määräajassa vaihtaa obligationsa kaupungin v:n 1933 4 ½ %:n pitkäaikaisen obligatiolainan obligatioihin maksamalla pääomahyvitystä 1 ½ %. — 3) Pääomahyvitys ja kertomusvuoden kesäkuun 1 p:nä lankeava korkolippu saadaan ennakolta suorittaa niille, jotka suostuvat konverttaukseen.

Kaupunginvaltuuston päätettyä v:n 1935 alkuaan 5,000,000 kruunun 4 ½ %:n lainan konvertattavaksi alempikorkoiseksi [4]), käytiin asiasta neuvotteluja Suomen pankin kanssa, minkä jälkeen kaupunginhallitus päätti [5]) irtisanoa lainan maksettavaksi huhtikuun 1 p:nä 1938 sekä leimausmenetelmää käyttäen konvertata obligatiot 3 %:siksi mainitun pankkilaitoksen esittämällä tavalla.

Obligatioiden osto. Sen jälkeen kun oli neuvoteltu Pohjoismaiden yhdyspankki oy:n kanssa sen omistamien v:n 1930 6 ½ %:n dollarilainan obligatioiden ostamisesta kaupunginhallitus myöntyi [6]) niiden ostamiseen kurssiin 106 %, kuitenkin enintään 200,000 dollarin nimellismäärään asti.

Obligatioiden arvonta. V. 1937 arvottiin seuraavat määrät kaupungin obligatiolainoihin kuuluvia obligatioita: joulukuun 1 p:nä v:n 1911 4 ½ %:n lainasta 141 obligatiota à 2,515 markkaa ja 175 obligatiota à 503 markkaa, kesäkuun 1 p:nä v:n 1917 5 %:n lainasta 24 obligatiota à 10,000 markkaa, 20 obligatiota à 5,000 markkaa ja 22 obligatiota à 1,000 markkaa, huhtikuun 23 p:nä v:n 1934 5 ½ %:n lainasta 18 obligatiota à 25,000 markkaa, 45 obligatiota à 10,000 markkaa ja 28 obligatiota à 5,000 markkaa, joulukuun 1 p:nä v:n 1934 ensimmäisestä 5 %:n lainasta 32 obligatiota à 10,000 markkaa ja 33 obligatiota à 5,000 markkaa, lokakuun 1 p:nä v:n 1934 toisesta 5 ½ %:n lainasta 19 obligatiota à 25,000 markkaa, 47 obligatiota à 10,000 markkaa ja 25 obligatiota à 5,000 markkaa, elokuun 26 p:nä v:n 1934 kolmannesta 4 ½ %:n lainasta 7 obligatiota à 100,000 markkaa ja 2 obligatiota à 50,000 markkaa, lokakuun 1 p:nä v:n 1935 ensimmäisestä 5 ½ %:n lainasta 18 obligatiota à 25,000 markkaa, 91 obligatiota à 10,000 markkaa ja 11 obligatiota à 5,000 markkaa, joulukuun 1 p:nä v:n 1935 toisesta 5 ½ %:n lainasta 59 obligatiota à 25,000 markkaa ja 81 obligatiota à 10,000 markkaa, joulukuun 1 p:nä v:n 1935 kolmannesta 4 ½ %:n lainasta 54 obligatiota à 5,000 Ruotsin kruunua ja 70 obligatiota à 1,000 Ruotsin kruunua sekä elokuun 26 p:nä v:n 1935 viidennestä 5 %:n lainasta 27 obligatiota à 50,000

[1]) Khn 13 p.toukok. 979 §. — [2]) Vrt. v:n 1936 kert. s. 37. — [3]) Khs 25 p. helmik. 447 §. — [4]) Vrt tämän kert. s. 12. — [5]) Khs 4 p. marrask. 1,978 §. — [6]) S:n 30 p. syysk. 1,759 §.

markkaa. Arvottavaksi määrätyn obligatiomäärän sijasta kaupunki lunasti v:n 1909 4 %:n lainasta 48 obligatiota à 2,515 markkaa ja v:n 1916 velkakirjalainasta 120 velkakirjaa à 25,000 markkaa.

Laina-asioissa tehdyt virkamatkat. Rahatoimenjohtajalle päätettiin [1]) provisioiden y.m. kulujen määrärahasta suorittaa yhteensä 7,515: 55 markkaa korvauksena hänen erinäisiä lainajärjestelyjä varten tekemistään Tukholman-matkoista.

Myönnetyt lainat. Autopalatsi oy:lle päätettiin [2]) verotasausrahastosta myöntää 6,000,000 markan laina 6 ¼ %:n koroin ensimmäistä kiinnitystä vastaan yhtiön kiinteistöön ja vuokraoikeuteen 5 vuoden ajaksi ehdoin, että kuoletusta suoritettiin vuosittain 10 % ja loppuerä maksettiin takaisin 5 vuoden kuluttua, ollen laina nostettavissa heti rakennuksen tultua valmiiksi ja lopputarkastuksessa hyväksytyksi.

Helsingin kaupungin rakennus oy. n:o 3:n kaupungilta aikanaan saamien lainain [3]) lainaehtojen noudattamisen valvomista varten oli sen yhtiöjärjestykseen otettu määräys, että sen johtokunnan viidestä varsinaisesta jäsenestä oli kolme valittava kaupunginhallituksen ehdotuksen mukaisesti. Kun puheena olevien lainain velkakirjoihin kuitenkaan ei ollut otettu mainittua määräystä vastaavaa ehtoa ja koska yhtiökokous siis kaupungi nmenetettyä osake-enemmistönsä yhtiössä voi muuttaa yhtiöjärjestyksen määräystä johtokunnan kokoonpanosta kaupungille haitaksi, johtokunta esitti kaupunginhallitukselle mainitun muutoksen toteuttamisen estävän määräyksen ottamista velkakirjoihin. Hallitus päätti [4]) ilmoittaa pitävänsä tätä suotavana.

Omakotilainat. Kuten edellisenäkin vuonna välitettiin joukko lainoja valtion omakotilainarahastosta sekä päätettiin tällaisten lainain postponoimisesta [5]).

Kiinnityksen siirtämiseen myöhemmäksi myönnyttiin [6]) edellisten lisäksi 15 tapauksessa.

Kaupungin rahastot. Autovakuutusrahaston hoitoa v. 1936 koskeva selostus merkittiin [7]) tiedoksi.

Kaupunginhallitus päätti [7]) alentaa rahaston kaupunginkassassa oleville varoille suoritettavan koron kertomusvuoden alusta lukien 5 %:sta 4 %:iin.

---

[1]) Khn jsto 5 p. lokak. 3,915 § ja 21 p. jouluk. 4,139 §. — [2]) Khs 23 p. syysk. 1,680 § ja 30 p. syysk. 1,746 §. — [3]) Vrt. v:n 1927 kert. s. 78 ja v:n 1928 kert. s. 56. — [4]) Khs 22 p. jouluk. 2,369 §. — [5]) S:n 7 p. tammik. 28 §, 14 p. tammik. 129 §, 21 p. tammik. 156 ja 162 §, 4 p. helmik. 299 §, 11 p. helmik. 332 ja 342 §, 4 p. maalisk. 483 §, 18 p. maalisk. 592 §, 25 p. maalisk. 623 §, 22 p. huhtik. 821 ja 823 §, 29 p. huhtik. 861 §, 7 p. toukok. 911 §, 20 p. toukok. 1,017, 1,019 ja 1,024 §, 27 p. toukok. 1,083 §, 18 p. kesäk. 1,244 ja 1,245 §, 1 p. heinäk. 1,290 ja 1,292 §, 8 p. heinäk. 1,337 §, 29 p. heinäk. 1,342a, 1,343a ja 1,346a §, 12 p. elok. 1,423 §, 9 p. syysk. 1,585 §, 16 p. syysk. 1,629 §, 23 p. syysk. 1,677 §, 7 p. lokak. 1,798 §, 28 p. lokak. 1,932, 1,933, 1,934, 1,935, 1936 ja 1,937 §, 4 p. marrask. 1,985 §, 25 p. marrask. 2,132, 2,134 ja 2,135 §, 16 p. jouluk. 2,326 ja 2,333 §, 22 p. jouluk. 2,371 § ja 30 p. jouluk. 2,411 § sekä khn jsto 23 p. maalisk. 3,285 ja 3,286 §, 20 p. huhtik. 3,393 §, 11 p. toukok. 3,479 §, 15 p. kesäk. 3,611 §, 12 p. elok. 3,754 §, 7 p. syysk. 3,836 §, 12 p. lokak. 3,950 ja 3,951 § ja 23 p. marrask. 4,072 §. — [6]) Khn jsto 5 p. tammik. 3,019 §, 9 p. helmik. 3,153 §, 16 p. helmik. 3,172 §, 2 p. maalisk. 3,216 §, 9 p. maalisk. 3,245 §, 4 p. toukok. 3,441 §, 15 p. kesäk. 3,609 ja 3,610 §, 15 p. heinäk. 3,697 §. 14 p. syysk. 3,872 §, 12 p. lokak. 3,949 §, 26 p. lokak. 3,997 ja 3,998 § sekä 14 p. jouluk. 4,135 ja 4,137 §. — [7]) Khs 11 p. helmik. 334 §.

Autovakuutusrahastosta myönnettiin [1]) vuoden varrella kaupungin eri laitosten autoille yhteenajoissa sattuneiden vaurioiden korjaamiseen sekä joillekin vieraillekin autoille tällöin sattuneiden vahinkojen korvaamiseen yhteensä 19,390: 55 markkaa.

Merkittiin [2]) tiedoksi kertomukset käyttörahaston ja verotasausrahaston hoidosta v. 1936.

Kaupunginhallitus päätti [3]) siirtää verotasausrahastoon v:n 1936 talousarviosta osoitettua 10,000,000 markan määrää vastaavasti v:n 1930 dollariobligatioita 106 %:n kurssiin, ollen siirto katsottava tapahtuneeksi v:n 1936 alusta lukien.

Rahatoimisto oikeutettiin [4]) kirjanpidossa alentamaan verotasausrahaston dollariobligatioiden kirjanpitoarvoa siten, että se v. 1940 tulee pariarvoon, sekä laskemaan tämän rahaston kaupunginkassassa oleville varoille korkoa 4 % kertomusvuoden alusta lukien.

Lahjoitusrahastot y.m. Oy. Bad Grankulla ab:lle päätettiin [5]) kaupungin lahjoitusrahastoista myöntää 1,500,000 markan suuruinen laina ensimmäistä kiinnitystä vastaan yhtiön omistamiin rakennuksiin ja maahan näistä lainoista voimassa olevin ehdoin sekä lisäksi edellyttäen, että lainaa vuosittain kuoletettiin 40,000 markalla.

Lahjoitusrahastoista myönnettyjen kiinnityslainain korko päätettiin huhtikuun 1 p:stä 1937 alkaen alentaa 5 %:iin [6]), pidättäen kuitenkin kaupungille oikeus koron korottamiseen 3 kuukautta siitä tehdyn ilmoituksen jälkeen, sekä sittemmin 4 $^3/_4$ %:iin [7]) huhtikuun 1 p:stä 1938 alkaen samoin edellytyksin.

Rahatoimisto oikeutettiin [8]) lunastamaan N. S. Wasastjernan lahjoitusrahastossa oleviin Tampereen pellava- ja rautateollisuus oy:n osakkeisiin liittyvät uudet osakkeet lahjoitusrahastojen yhteisillä varoilla.

Kaupunginhallitus oikeutti [9]) rahatoimiston merkitsemään kaupungin lahjoitusrahastoissa oleviin Kansallis-Osake-Pankin osakkeisiin liittyviä uusia osakkeita 420 markan kappalehinnasta siinä määrin kuin lahjoitusrahastoissa olevat osakkeet oikeuttivat merkitsemisen.

Kaupunginhallitus päätti [10]) merkitä lahjoitusrahastojen omistamilla Pohjoismaiden yhdyspankki oy:n osakkeilla ja ostamalla lisää kuusi merkintäoikeutta 1,220 mainitun pankin uutta osaketta sekä lahjoitusrahastojen talletuksilla mahdollisimman suuren määrän samoja uusia osakkeita. Edellä mainittujen talletuksien perusteella tapahtunut osakkeiden merkintä hyväksyttiin [11]) sittemmin päättäen käyttää tarkoitukseen lahjoitusrahastojen vapaina olevia yhteisiä varoja.

Kaupunginhallitus päätti [12]) sallia, että lahjoitusrahastojen ennen talletustileille sijoitetuilla varoilla paremman koron saamiseksi rahoille ostettiin Raitiotie ja omnibus oy:ltä valtion 4 ½ %:n obligatioita kurssiin 99 % 4,500,000 markan nimellisarvosta, sekä että kaupunki ostaa lahjoitusrahastojen pankkitalletukset.

---

[1]) Khn jsto 5 p. tammik. 3,020 §, 2 p. helmik. 3,128 §, 16 p. helmik. 3,169 ja 3,170 §, 23 p. maalisk. 3,294, 3,295 ja 3,296 §, 11 p. toukok. 3,475 §, 21 p. syysk. 3,886 §, 28 p. syysk. 3,906 §, 2 p. marrask. 4,017 ja § 23 p. marrask. 4,075 §; vrt. myös khn jsto 5 p. elok. 3,742 §. — [2]) Khs 15 p. huhtik. 750 §. — [3]) S:n 28 p. tammik. 223 §. — [4]) S:n 11 p. helmik. 339 §. — [5]) S:n 25 p. maalisk. 621 § ja 1 p. huhtik. 656 §. — [6]) S:n 14 p. tammik. 120 §. — [7]) S:n 16 p. jouluk. 2,321 §. — [8]) S:n 11 p. helmik. 335 §. — [9]) S:n 22 p. huhtik. 822 §. — [10]) S:n 29 p. heinäk. 1,345 a §. — [11]) S:n 5 p. elok. 1,400 §. — [12]) S:n 9 p. jouluk. 2,271 §.

Edesmenneen neiti R. Forsténin testamentattua kaupungille omaisuuttaan kaupunginhallitus omasta puolestaan päätti [1]) suostua siihen, että vainajan vanhalle palvelijattarelle hänelle testamentissa määrätyn 1,200 markan vuosieläkkeen lisäksi myönnettäisiin pesän varoista vielä 400 markan kuukausieläke kuolemaansa asti.

E. ja D. Skogmanin muistorahaston v:n 1936 korkovaroista päätettiin [2]) suorittaa Pelastusarmeijalle 5,978: 15 markkaa sekä liittää korkovarojen 5,699 markan suuruinen ylijäämä rahaston pääomaan.

A. Uhlénin avustusrahaston kertomusvuonna käytettävinä olevista korkovaroista päätettiin [3]) julistaa haettaviksi tilapäisinä avustuksina 10,000 markkaa sekä yksi 4,000 markan suuruinen pysyväinen vuosiavustus. Sittemmin myönnettiin [4]) puheena olevasta rahastosta mainitun vuosiavustuksen lisäksi kaksi 2,000 markan, kolme 1,000 markan ja kuusi 500 markan suuruista tilapäistä avustusta.

Kaupunginhallitus julisti [5]) A. Liljebladin ja Osk. Durchmanin rahastoista kainoille köyhille kertomusvuonna jaettavat 40 1,000 markan suuruista avustusta haettaviksi ja Helsingin rouvasväen yhdistyksen annettua lausuntonsa sittemmin saapuneista hakemuksista, myönnettiin [6]) edellä mainitut avustukset mainitun yhdistyksen esityksen mukaisesti, niistä 14 yhdistyksen perille vietäviksi.

Kunnollisen palvelusväen palkitsemisrahaston korkovaroista kaupunginhallitus julisti [7]) haettaviksi kuusi 100 markan avustusta. Mainitut avustukset jaettiin [8]) sittemmin.

Ruotsinkielisten kansakoulujen johtokunnan ilmoitus J. G. Wilckmanin rahaston v:n 1936 korkovarain käytön tarkastuksesta merkittiin [9]) tiedoksi.

K. H. Renlundin stipendi- ja palkintorahaston kertomusvuonna käytettävinä olevista korkovaroista, 2,700 markasta, päätettiin [10]) myöntää suomenkieliselle työväenopistolle 355 markkaa, ruotsinkieliselle työväenopistolle 155 markkaa, taideteollisuuskeskuskoululle 560 markkaa, yleiselle ammattilaiskoululle 1,200 markkaa ja kirjapainokoululle 430 markkaa.

S. F. Ekholmin stipendirahaston v:n 1936 korkovaroista päätettiin [11]) julistaa haettaviksi kaksi 3,500 markan suuruista matka-apurahaa.

G. Pauligin lahjoitusrahaston korkovaroista v. 1934 matka-apurahan [12]) saanut kauppatieteidenkandidaatti R. Tengström oikeutettiin [13]) aikaisemmin jo saamansa lykkäyksen [14]) lisäksi edelleen siirtämään opintomatkansa v:n 1937 helmi—maaliskuuhun, mutta hänen anomuksensa vapautuksen saamisesta mainitun lahjoitusrahaston määräämästä apurahan nauttijan velvollisuudesta palvella vähintään vuoden ulkomaisessa liikelaitoksessa evättiin [15]) määräten samalla että hänen tuli viipymättä suorittaa takaisin nostamansa etuanti, ellei hän voinut täyttää apurahan saantia varten määrättyjä ehtoja. G. Pauligin lahjoitusrahaston v:n 1936 korkovaroista julistettiin [16]) haettavaksi 15,000 markan suuruinen matka-apuraha.

---

[1]) Khs 2 p. jouluk. 2,229; vrt. myös tämän kert. s. 13. — [2]) Khs 18 p. kesäk. 1,242 §. — [3]) S:n 7 p. toukok. 905 §. — [4]) S:n 30 p. syysk. 1,745 §. — [5]) S:n 23 p. syysk. 1,665 §. — [6]) S:n 2 p. jouluk. 2,221 §. — [7]) S:n 23 p. syysk. 1,664 §. — [8]) S:n 11 p. marrask. 2,048 §. — [9]) Khn jsto 2 p. helmik. 3,126 §. — [10]) Khs 29 huhtik. 859 §. — [11]) S:n 12 p. elok. 1,421 §. — [12]) Vrt. v:n 1934 kert. s. 62. — [13]) Khs 14 p. tammik. 114 §. — [14]) Vrt. v:n 1935 kert. s. 198. — [15]) Khs 1 p. huhtik. 652 §. — [16]) S:n 2 p. syysk. 1,523 §.

R. Ahlströmin rahastojen v:n 1936 korkovarat käytettiin [1]) siten, että soitto-, sävellys- ja laulutaiteen edistämiseksi tarkoitettuja varoja jakamaan asetetulle lautakunnalle ja taideyhdistyksen palkinto- ja ostolautakunnalle kummallekin annettiin 96,800 markkaa sekä Suomen kirjailijaliitolle ja Finlands svenska författarförening nimiselle yhdistykselle kummallekin 48,400 markkaa. Suomen kirjailijaliiton, Finlands svenska författarföreningin ja Suomen taideyhdistyksen selostukset [2]) kyseisestä rahastosta v. 1936 saamiensa varain käytöstä sekä Finlands svenska författarföreningin selostus [3]) v. 1937 saamiensa varain käytöstä merkittiin tiedoksi, päättäen samalla kehoittaa ensiksi mainittua supistamaan yleisrahastoonsa siirrettävä erä mahdollisimman pieneksi.

Kaupungin kassavarain lyhytaikainen sijoitus. Kaupunginhallitus oikeutti [4]) rahatoimenjohtajan sijoittamaan kaupungin kassavaroja lyhytaikaisena sijoituksena Raitiotie ja omnibus oy. sekä Omnibus oy. nimisiin yhtiöihin.

Eri hallinnonhaarain käyttämien rakennusten ja tonttien pääoma-arvon korkoprosentti. Kaupunkiliiton hallituksen hyväksymän sekä kaupungeille ja kauppaloille lähettämän talousarvioasetelmamallin maininnan mukaisesti kunnallisen keskustoimiston tuli ehdottaa se korkoprosentti, jonka mukaan eri hallinnonhaarojen käytettävinä olevien rakennuskiinteistöjen ja tonttien pääoma-arvoille oli laskettava korkoa. Tämän johdosta mainittu toimisto kaupunkiliiton raha-asiainneuvoston kanssa neuvoteltuaan ilmoitti vahvistaneensa tämän korkoprosentin toistaiseksi 5 %:ksi sekä toivovansa, että kaikissa kaupungeissa ja kauppaloissa noudatettaisiin mainittua prosenttimäärää. Kaupunginhallitus päätti [5]) ilmoittaa kunnalliselle keskustoimistolle, ettei se toistaiseksi katsonut tässä suhteessa voivansa tehdä muutosta Helsingin kaupungin talousarvioon, jossa puheena olevaa prosenttia ei ole otettu huomioon.

Pääomatilin käytäntöönottaminen kaupungin kirjanpidossa. Kaupunginhallitus hyväksyi [6]) otsakkeessa mainitun kysymyksen selvittelyä varten asettamansa komitean [7]) ehdotukset, että kaupungin omaisuuden vaihteluja edelleenkin selostettaisiin systemaattisen talousarviokirjanpidon ulkopuolella erillisiin luetteloihin ja arviointeihin perustuen, sekä että tämän jälkeen laadittaisiin yksityiskohtainen ehdotus mahdollisimman tarkaksi ja tehoisaksi järjestelmäksi, jonka mukaan kaupungin omaisuus ja siinä tapahtuneet muutokset oli luetteloitava. Ehdotuksen laatiminen annettiin edellä mainitun komitean tehtäväksi.

Irtaimen omaisuuden inventtaajain v:n 1936 kertomuksen johdosta kaupunginhallitus päätti [8]) ilmoittaa kaupungin kaikille lautakunnille, hallituksille, virastoille ja laitoksille, että kaupungille lahjoitetut irtaimistoesineet on merkittävä irtaimistoluetteloihin ja että esineitä, jotka iän ja kulumisen johdosta ovat menettäneet siinä määrin arvoaan, että ne on poistettava, ei saa hävittää, ennenkuin ne revisiotoimiston toimesta on tarkastettu.

Sakkokoron ja perimispalkkion vaatimisen soveltaminen. Kaupunginhallitus päätti [9]), ettei määräystä sakkokoron ja perimispalkkion vaatimi-

---

[1]) Khs 18 p. helmik. 375 §. — [2]) S:n 11 p. maalisk. 547 ja 548 § sekä 3 p. kesäk. 1,120 §. — [3]) S:n 25 p. maalisk. 622 §. — [4]) S:n 14 p. lokak. 1,838 §. — [5]) S:n 3 p. kesäk. 1,121 §. — [6]) S:n 20 p. toukok. 1,021 §. — [7]) Ks. v:n 1934 kert. s. 219. — [8]) Khs 30 p. syysk. 1,754 §. — [9]) S:n 4 p. maalisk. 485 §; vrt. myös v:n 1936 kert. s. 142.

sesta ollut sovellettava kaupungille tuleviin huoneenvuokramaksuihin nähden.

Kunnallisverotus. Kunnallisverolippuun tehdyn merkinnän mukaan joutuu verolipun koko tai jälellä oleva määrä laillisine veronlisäyksineen ulosoton alaiseksi, ellei maksua suoriteta viimeistään verolippuun merkittyinä maksupäivinä. Kaupunginhallituksen päätöksen mukaisesti tehdään tästä kuitenkin sellainen poikkeus, ettei veronlisäystä peritä ellei erääntymispäivästä ole kulunut enempää kuin kaksi arkipäivää ja että veronlisäystä peritään sen jälkeen ainoastaan erääntyneelle erälle niin kauan kuin verolippu on rahatoimistossa eikä siis vielä ole lähetetty kaupunginvoudille perittäväksi. Tällöin kuitenkin eräät veronmaksajat lykkäävät veronmaksunsa siksi kuin jäämäluettelot valmistuvat kaupunginvoudin konttoriin lähetettäviksi, minkä epäkohdan poistamiseksi kaupunginhallitus päätti [1]): että veronlisäystä ei peritä, jos erääntynyt erä suoritetaan viimeistään toisena arkipäivänä erääntymispäivän jälkeen; että veronlisäys lasketaan ainoastaan erääntyneelle erälle, jos se suoritetaan enemmän kuin kaksi arkipäivää myöhästyneenä mutta kuitenkin viimeistään erääntymispäivää seuraavan kuukauden 15 p:nä; sekä että, milloin suoritus tapahtuu myöhemmin, veronlisäys lasketaan verolipun koko maksamattomalle määrälle.

Verotusvalmistelukunnan ilmoitettua, että veroäyrien lukumäärä kertomusvuonna toimitettavassa kunnallisverotuksessa oli 31,645,501, kaupunginhallitus määräsi [2]) kyseisen vuoden äyriltä maksettavan veromäärän alustavasti 7: 50 markaksi, josta määrästä kolmessa ensimmäisessä kannannassa perittäisiin 2 markkaa sekä neljännessä 1: 50 markkaa. Kannannat määrättiin [2]) tapahtuviksi elokuun 23—31 p:nä, syyskuun 22—30 p:nä, lokakuun 22—30 p:nä ja marraskuun 22—30 p:nä. Sitten kun oli ilmoitettu tutkijalautakunnan alentaneen edellä mainitun veroäyrimäärän 31,534,120:ksi, kaupunginhallitus lopullisesti vahvisti [3]) veroäyrin suuruutta koskevan päätöksensä.

Kertomusvuoden kunnallisveronkannantatuloksia koskevat ilmoitukset merkittiin [4]) sittemmin tiedoksi. Niiden mukaan veroja kertyi kaikkiaan 195,577,622: 85 markkaa eli 82.7 % koko maksuunpannusta määrästä, edellisen vuoden vastaavan prosenttimäärän ollessa 81.1.

Huoltokonttorien kautta suoritettavien verojen perimisaika. Eri liikkeiden ja teollisuuslaitosten huoltokonttorit suorittivat työntekijäinsä verot yhtaikaa, joten osa niistä siis maksettiin ennen määräpäivää ja osa sen jälkeen, minkä vuoksi jälkimmäisten osalta oli kannettu veronlisäystä. Ottaen kuitenkin huomioon, että vero edellisten työntekijäin osalta saatiin ennen määräaikaa sekä että huoltokonttoreista muutenkin oli suurta etua veronkannossa, kaupunginhallitus päätti [5]) oikeuttaa huoltokonttorit suorittamaan työntekijäinsä puolesta maksettavan kunkin veroerän samana rahatoimiston kanssa sovittavana päivänä.

Norjan lähetystökiinteistön kunnallisvero. Norjan Helsingissä oleva lähetystö oli ilmoittanut ulkoasiainministeriölle kieltäytyvänsä maksamasta sille Rehbinderintien 17:ssä olevasta kiinteistöstään v:lta 1934 ja 1935

---

[1]) Khs 9 p. syysk. 1,576 §. — [2]) S:n 3 p. kesäk. 1,125 §. — [3]) S:n 26 p. elok. 1,500 §. — [4]) S:n 18 p. helmik. 374 §, 25 maalisk. 619 §, 22 p. huhtik. 819 §, 20 p. toukok. 1,022 §, 18 p. kesäk. 1,240 §, 26 p. elok. 1,492 §, 9 p. syysk. 1,581 §, 16 p. syysk. 1,630 §, 14 p. lokak. 1,836 §, 11 p. marrask. 2,052 § ja 9 p. jouluk. 2,283 § sekä khn jsto 22 p. heinäk. 3,714 §. — [5]) Khs 5 p. elok. 1,399 §.

määrättyjä sekä vastedes ehkä määrättäviä kunnallisveroja, joita kuitenkin vastavuoroisuuden perusteella oli alettu kantaa vasta kun oli saatu tietää Suomen valtion useita vuosia saaneen maksaa kunnallisveroa Oslon kaupungille sikäläisestä Suomen lähetystötalosta. Saatuaan tästä tiedon kaupunginhallitus jälleen, kuten v. 1934 ja 1935, päätti [1]) kääntyä asiassa ulkoasiainministeriön puoleen. Tämän johdosta ulkoasiainministeriö kuitenkin ilmoitti kaupunginhallitukselle katsovansa, ettei Norjan lähetystön maksettavaksi voitu panna tulosta määrättyä kunnallisveroa, jota ei muidenkaan Helsingissä kiinteistöjä omistavien ulkovaltain lähetystöjen tarvinnut maksaa, mainiten lisäksi ettei Suomen Oslossa olevan lähetystön maksettavaksi myöskään ollut pantu lähetystökiinteistöön kohdistuvaa tuloveroa kunnalle vaan ainoastaan kiinteistöön välittömästi kohdistuvaa kunnallisveroa (eiendomsskatt), jota Suomen verolainsäädäntö ei tunne. Viimeksi mainittuun sisältyi myöskin kadun ylläpitoa ja puhtaanapitoa tarkoittava maksu [2]), jonka Norjan lähetystö kylläkin oli suorittanut Helsingissä.

Ulkoasiainministeriö ilmoitti sittemmin Norjan lähetystön tiedoittaneen, että kiinteistöveroa ei Norjassa enää vastavuoroisuutta noudattaen lähetystökiinteistöistä kanneta. Asiasta päätettiin [3]) ilmoittaa verotusvalmisteluvirastolle.

Kaupungin verottaminen vieraissa kunnissa. Kaupunginhallituksen kehoitettua asiamiesoastoaan valittamaan eräiden Helsingin pitäjässä olevien sorakuoppien tuloja v. 1931—34 koskevasta verotuksesta [4]), asiamiesosasto koska valitusaika jo oli kulunut umpeen oli anonut korkeimmalta hallinto-oikeudelta, että kaupungille myönnettäisiin uusi määräaika muistutuksen tekemiseen Helsingin maalaiskunnan tutkijalautakunnalle mainitusta taksoituksesta. Korkein hallinto-oikeus katsoi oikeaksi suostua kaupunginhallituksen anomukseen siten, että kaupunginhallituksen tuli, uhalla että se muuten menetti enemmän puhevallan, määräpäivään mennessä tehdä muistutuksensa edellä mainitusta taksoituksesta Helsingin maalaiskunnan tutkijalautakunnalle sekä antaa sille korkeimman hallinto-oikeuden päätös asiassa, minkä jälkeen tutkijalautakunnan tuli asiassa laillisesti menetellä. Tämän päätöksen johdosta asiamiesosasto jätti tutkijalautakunnalle verovalituskirjan, jossa vaadittiin veroäyrien lukumäärän alentamista aikaisemmasta 9,600:sta 902:een. Kaupunginhallitus hyväksyi [5]) valitustoimenpiteen.

Erinäisten piirinuohoojain verokavallus. Suoritettuaan tutkimuksia erinäisten piirinuohoojain verokavalluksesta tehdyn ilmiannon johdosta, verotusvalmistelukunta ilmoitti tulleensa sellaiseen tulokseen asiassa, että 8 piirinuohoojamestaria on tahallisesti salannut veronalaisia tulojaan ja omaisuuttaan, jonka vuoksi virasto tulee ehdottamaan Uudenmaan läänin maaherralle asianomaisiin toimenpiteisiin ryhtymistä heitä vastaan. Virasto ilmoitti edelleen, että milloin on voitu on suoritettu jälkitaksoitus, josta yksi nuohoojamestari on valittanut korkeimpaan hallinto-oikeuteen. Kunnallisveron suhteen ei jälkitaksoitusta ole voitu toimittaa vuosilta 1930 ja 1931, joten kaupungille syntyy vahingonkorvausvaatimuksia vastaten kaupungin verosaatavia ilmoittamatta jätetyistä tuloista. Ilmoitukset merkittiin [6]) tiedoksi.

---

[1]) Khs 21 p. tammik. 151 §. — [2]) S:n 15 p. heinäk. 1,372 §. — [3]) S:n 19 p. elok. 1,480 §. — [4]) Vrt. v:n 1935 kert. s. 130. — [5]) Khs 4 p. maalisk. 505 §. — [6]) S:n 29 p. heinäk. 1,341 a §.

Moottoriajoneuvovero. Kaupunginhallituksen puolesta oli Uudenmaan läänin maaherralta anottu kaupungin moottoriajoneuvojen vapauttamista kertomusvuonna moottoriajoneuvoverosta, koska niitä käytettiin yleishyödyllisiin tarkoituksiin, minkä toimenpiteen kaupunginhallitus päätti [1]) hyväksyä. Maaherran asiassa antama päätös erosi aikaisemmista samanlaisista sikäli, ettei vesijohtolaitoksen eikä puhtaanapitolaitoksen autoille nyt myönnetty verovapautusta. Tämän vuoksi kaupunginlakimiehelle annettiin [2]) tehtäväksi valittaa korkeimpaan hallinto-oikeuteen mainitusta päätöksestä epäselvien tapausten osalta.

Kaupunginhallituksen pyydettyä kolmen palokunnalle kuuluvan auton vapauttamista kertomusvuoden moottoriajoneuvoverosta sekä jo suoritetun veron, 2,800 markan, palauttamista, maaherra ratkaisi asian, katsoen tällöin, koska kyseisiä autoja käytettiin yksinomaan palokunnan omiin tarkoituksiin, oikeaksi suostua hakemukseen ja vapauttaa nämä autot kertomusvuoden moottoriajoneuvoverosta, kuitenkin ehdoin, että niitä käytettiin yksinomaan edellä mainittuun tarkoitukseen; jo suoritettu vero oli maksettava takaisin. Tämä merkittiin [3]) tiedoksi.

Kapunginhallituksen anottua maaherralta kaupungin maataloustöissä Tuomarinkylän tilalla käytetyn kuorma-auton vapauttamista kertomusvuoden moottoriajoneuvoverosta, maaherra hylkäsi anomuksen koska sitä tarkoitusta, johon kyseistä autoa käytettiin, ei voitu pitää yksinomaan yleishyödyllisenä. Kaupunginhallitus päätti [4]) tyytyä päätökseen.

Talousarvio. Seuraavat kaupunginhallituksen jäsenet määrättiin [5]) asianomaisen apulaiskaupunginjohtajan ohella osallistumaan alla mainittujen lautakuntain, hallitusten ja johtokuntain v:n 1938 talousarvion käsittelykokouksiin: jäsen Myrsky kiinteistölautakuntaan ja teurastamolautakuntaan, jäsen Nybergh yleisten töiden lautakuntaan, ammattiopetuslaitosten johtokuntaan ja palolautakuntaan, jäsen Räisänen huoltolautakuntaan, lastensuojelulautakuntaan ja suomenkielisen työväenopiston johtokuntaan, jäsen Salovaara kotitalouslautakuntaan ja teknillisten laitosten hallitukseen, jäsen Sundström urheilulautakuntaan, ruotsinkielisen työväenopiston johtokuntaan ja museolautakuntaan, jäsen Suolahti palolautakuntaan, suomenkielisten kansakoulujen johtokuntaan, musiikkilautakuntaan ja sairaalahallitukseen, jäsen Tulenheimo oikeusaputoimiston johtokuntaan, työnvälityslautakuntaan ja keskuskeittolan johtokuntaan, jäsen Udd ruotsinkielisten kansakoulujen johtokuntaan, kaupunginkirjaston johtokuntaan ja satamalautakuntaan sekä jäsen von Wendt puhtaanapitolautakuntaan, terveydenhoitolautakuntaan ja lastentarhain johtokuntaan.

Sittemmin hyväksyttiin [6]) ehdotus talousarvion laatimista koskevaksi kaikille kaupungin hallituksille, lauta- ja johtokunnille sekä laitoksille lähetettäväksi kiertokirjeeksi.

Eri hallintohaarojen talousarvioehdotusten laadinnan ja esittämistavan suhteen päätettiin [7]) noudatettavaksi kaupunginhallituksen johtosäännön 4 §:n 3 kohdan määräyksiä.

Talousarvioehdotuksen käsittely määrättiin [8]) tapahtuvaksi kolmessa lukemisessa.

---

[1]) Khs 14 p. tammik. 111 §. — [2]) S:n 11 p. maalisk. 543 §. — [3]) S:n 7 p. toukok. 920 §. — [4]) S:n 3 p. kesäk. 1,112 §. — [5]) S:n 20 p. toukok. 1,003 §. — [6]) S:n 7 p. toukok. 909 §. — [7]) S:n 1 p. marrask. 1,967 §. — [8]) S:n 1 p. marrask. 1,968 §.

Talousarvioehdotus ehdotuksineen kaupunginvaltuustolle esitettäväksi talousarviokirjelmäksi hyväksyttiin [1]) eräin pienin muutoksin. Sittemmin päätettiin [2]) vielä tehdä talousarvioehdotukseen eräitä täydennyksiä.

Palkkioina talousarvioehdotuksen laadinnassa suoritetusta ylimääräisestä työstä päätettiin [3]) kaupunginkanslian tilapäisen työvoiman määrärahasta suorittaa eri viranhaltijoille kaikkiaan 17,000 markkaa.

3. Oikeus- ja järjestystointa koskevat asiat

Maistraatin viranhaltijat. Maistraatin esitettyä kunnallispormestari L. Ehrnroothin oikeuttamista ikäkorotuksien saamiseksi lukemaan hyväkseen Saarin alueen hallituksen jäsenenä toimimansa ajan, kaupunginhallitus päätti [4]) sille ilmoittaa, ettei se katsonut hänen edellä mainittua toimintaansa tähän oikeuttavaksi virkasäännön 19 §:n tarkoittamaksi julkiseksi tehtäväksi.

Maistraatin kaupunginpalvelija A. Welin oikeutettiin [5]) v:n 1939 loppuun saakka asumaan kaupungin ulkopuolella.

Tasavallan presidentin valitsijamiesten vaaleja varten talousarvioon merkitty 257,000 markan suuruinen määräraha päätettiin [6]) siirtää maistraatin käytettäväksi.

Väestönsuojelutarpeiden hankkiminen. Maistraatin lähetettyä kaupunginhallitukselle väestönsuojelutoimikunnan kirjelmän, joka koski v:n 1938 talousarvioon väestönsuojelutarpeiden hankkimista varten otettavaa määrärahaa, sekä pyydettyä ohjeita, miten maistraatin ja sen alaisten laitosten oli kyseisessä suhteessa meneteltävä, hallitus päätti [7]) kehoittaa maistraattia tarpeen mukaan toimimaan hallituksen aikaisemmin asiassa antamien ohjeiden [8]) mukaisesti.

Hevosten otto sotavoimien tarpeisiin. Marraskuun 11 p:nä 1922 annetun hevosottolain 9 §:n sekä tämän lain täytäntöönpanosta tammikuun 11 p:nä 1924 annetun asetuksen 3 §:n tarkoittaman hevosten sotavoimien tarpeisiin luovuttamisen aiheuttamiin kustannuksiin myönnettiin [9]) maistraatille 3,000 markkaa kaupunginhallituksen yleisistä käyttövaroista.

Hevos- ja ajoneuvotarkastus. V. 1936 suoritetusta hevos- ja ajoneuvotarkastuksesta aiheutuneiden puhelinkulujen sekä Käpylän raviradan pitäjälle tulevan palkkion maksamista varten myönnettiin [10]) maistraatille sanotun vuoden kaupunginhallituksen yleisistä käyttövaroista 185 markkaa.

Kaupungintalon juhlahuoneisto. Maistraatti oli vahvistanut kaupungintalon juhlahuoneistoon sivuhuoneistoineen sijoitettavien henkilöiden maksimimääräksi 800 ehdoin, että juhlahuoneisto ja ulospääsytiet varustetaan merkki- ja varavalaistuksella; että sisäänpäin avautuvat ulosjohtavat ovet käännetään palopäällikön ohjeiden mukaan; että ovien yläpuolelle maalataan Ulos—Ut tai Varaovi—Reservutgång; että huoneistoa käytettäessä varaovenkaan salpoja ei saa pitää suljettuina; sekä että maistraatin juliste suurimmasta sallitusta henkilömäärästä lasilla päällystettynä ja kehystettynä asetetaan näkyvälle paikalle kaupungintalon eteisaulaan.

---

[1]) Khs 25 p. marrask. 2,175 §. — [2]) S:n 9 p. jouluk. 2,264 §. — [3]) Khn jsto 21 p. jouluk. 4,140 §. — [4]) Khs 17 p. kesäk. 1,235 §. — [5]) Khn jsto 30 p. marrask. 4,081 §. — [6]) Khs 7 p. tammik. 11 §. — [7]) S:n 15 p. heinäk. 1,384 §. — [8]) Ks. tämän kert. s. 236. — [9]) Khn jsto 1 p. heinäk. 3,623 §. — [10]) S:n 12 p. tammik. 3,038 §.

Kaupunginhallitus merkitsi [1]) maistraatin päätöksen tiedoksi päättäen tiedoittaa siitä kiinteistölautakunnalle toimenpiteitä varten.

Parmaustaksa. Kaupungin parmaajat olivat maistraatilta anoneet voimassa olevan parmaustaksan korottamista 1 markalla syleltä; asiasta annettavassa lausunnossaan kaupunginhallitus päätti [2]) ilmoittaa maistraatille, ettei sillä ollut mitään muistuttamista anomukseen myöntymistä vastaan. Myöhemmin maistraatti ilmoitti asianomaisen muutoksen tehdyksi parmaustaksaan.

Rakennustarkastus. Apulaisrakennustarkastaja I. Ahonen oikeutettiin [3]) asumaan kaupungin alkopuolella v:n 1939 loppuun.

Kahden ilmoituskaapin valmistamiseen ja kiinnittämiseen rakennustarkastuskonttorin seinään päätettiin [4]) suostua myöntäen tarkoitukseen 400 markan suuruinen määräraha kiinteistöjen pääluokan lukuun Talo-osasto sisältyvästä rakennuskorjausmäärärahasta Raatihuoneet ja talo Helenankatu n:o 2.

Merkittiin [5]) tiedoksi, että Uudenmaan läänin maaherra oli määrännyt Helsingin kaupungin rakennustarkastajan toimimaan myöskin Herttoniemen öljysatama-alueen rakennustarkastajana.

Kilpien asettaminen. Uudenmaan läänin maaherran helmikuun 16 p:nä kumottua maistraatin päätöksen, jonka mukaan Helsingin yliopiston ylioppilaskunnan taloudenhoitaja velvoitettiin poistamaan vanhan ylioppilastalon kattokahvilan kohdalle kiinnitetty mainoskilpi, kaupunginhallitus päätti [6]) valittaa korkeimpaan hallinto-oikeuteen maaherran mainitusta päätöksestä.

Raastuvanoikeus. Yhteistä raastuvanoikeutta päätettiin [7]) kehoittaa ilmoittamaan asiasta kaupunginhallitukselle, ennenkuin se asetti komiteoja tai valiokuntia.

Seuraavien raastuvanoikeuden viranhaltijain nauttiessa palkatonta virkalomaa myönnettiin heidän säästyneestä palkastaan alla mainitut palkat heidän sijaisilleen: rikosasiainnotaari R. Ingmanin sijaiselle elokuun 11 p:n ja syyskuun 4 p:n väliseltä ajalta 2,088 markkaa [8]), puhtaaksikirjoittaja A. Holmströmin sijaiselle toukokuun 31 p:n ja kesäkuun 5 p:n väliseltä ajalta 270 markkaa [9]) sekä puhtaaksikirjoittaja E. Schaumanin sijaiselle elokuun 2 p:n ja 7 p:n väliseltä ajalta 270 markkaa [10]).

Kaupunginpalvelija E. Sandström, joka elokuun 31 p:nä täytti 68 vuotta, oikeutettiin [11]) jäämään virkaansa v:n 1938 elokuun 1 p:ään saakka.

Raastuvanoikeuden muuttokustannusten suorittamiseen myönnettiin [12]) kaupunginhallituksen yleisistä käyttövaroista 19,553: 25 markkaa.

Oikeus asua kaupungin ulkopuolella v:n 1939 loppuun myönnettiin [13]) rikosasiainnotaari H. Lihrille, vanhemmalle oikeusneuvosmiehelle A. Timgrenille, nuoremmalle oikeusneuvosmiehelle B. Waseliukselle, ylimääräiselle neuvosmiehelle Hj. Furuhjelmille, kaupunginvalvelijoille H. Lindströmille, S. Lundeniukselle ja O. Sandströmille sekä puhtaaksikirjoittaja L. Kyrklundille.

---

[1]) Khs 15 p. heinäk. 1,367 § ja 19 p. elok. 1,484 §. — [2]) S:n 26 p. elok. 1,507 § ja 9 p. syysk. 1,572 §; vrt. myös Kunnall. asetuskok. s. 21. — [3]) Khn jsto 8 p. jouluk. 4,098 §. — [4]) S:n 14 p. jouluk. 4,119 §. — [5]) Khs 25 p. helmik. 462 §; vrt. tämän kert. s. 32. — [6]) Khs 4 p. maalisk. 478 §. — [7]) Khn jsto 6 p. huhtik. 3,311 §. — [8]) S:n 12 p. elok. 3,752 §. — [9]) S:n 25 p. toukok. 3,532 §. — [10]) S:n 8 p. heinäk. 3,688 §. — [11]) Khs 8 p. huhtik. 710 §. — [12]) S:n 11 p. helmik. 325 §. — [13]) Khn jsto 30 p. marrask. 4,080 § ja 8 p. jouluk. 4,099 §.

Poliisilaitos. Kaupunginhallitus päätti [1]) suostua poliisimestarin esittämään Pasilan poliisivartiokonttorin esimiehen asunnon järjestelyyn siten, että hänen huoneessaan olevan hellan tilalle rakennettaisiin uuni sekä sisustettaisiin huoneen vieressä oleva koppi hänelle keittiöksi.

Poliisilaitoksen tilapäisesti pidätettyjen henkilöiden huoneen sisustamiseen virkahuoneeksi y.m. sekä poliisilaitoksen passitoimiston odotushuoneen ja porraskäytävän radiaattorien suurentamiseen kaupunginhallitus päätti [2]) suostua kiinteistölautakunnan esittämällä tavalla myöntäen kyseiseen tarkoitukseen 16,800 markkaa yleisten töiden pääluokkaan sisältyvistä käyttövaroistaan.

Yleisten töiden pääluokkaan sisältyvistä käyttövaroistaan kaupunginhallitus myönsi [3]) 16,900 markkaa eräiden kiinteistölautakunnan ehdottamien töiden suorittamiseen poliisilaitoksen autokorjaamossa ja kirjapainossa vallitsevien epäkohtien korjaamiseksi.

Kiinteistölautakuntaa päätettiin [4]) kehoittaa eräiden väliseinien, valaistuslaitteiden y.m. muuttamiseksi poliisilaitoksen väkijuomalakiosastolla käyttämään 8,900 markkaa kiinteistöjen pääluokkaan sisältyvistä käyttövaroistaan.

Poliisilaitoksen määrärahasta Pidätettyjen henkilöiden ylläpito osoitettiin [5]) 15,496 markkaa poliisilaitoksen käytettäväksi vaatteiden hankkimiseen pidätysajaksi pidätetyille henkilöille.

Poliisilaitoksen määrärahasta Kalusto myönnettiin [6]) poliisilaitokselle yhteensä 40,000 markkaa eli kutakin vuosineljännestä varten 10,000 markkaa tilitysvelvollisuuksin kaluston korjaamiseen ja kunnossapitoon ynnä makuuvaatteiden hankkimiseen pidätetyille henkilöille.

Bensiininjakelulaitteiden y.m. rakentaminen. Kaupunginhallitus päätti maistraatille annettavissa lausunnoissa erinäisin ehdoin puoltaa Raitiotie ja omnibus oy:n anomusta saada rakentaa maanalaisen raakaöljysäiliön Eurantien varrelle kortteliin n:o 581 [7]); Suomalainen Shell oy:n anomusta maanalaisten bensiinisäiliöiden sijoittamisesta Salomonkadun linja-autoaseman ääreiselle huoltoasemalleen [8]); Nobel Standard Suomessa oy:n anomusta bensiinisäiliöiden pystyttämisestä Bensiini oy:ltä vuokraamalleen Reijolan alueella [9]); sekä Ab. Metro-auto oy:n anomusta saada rakentaa bensiininjakelulaitteen Kuortaneenkadun tontille n:o 11 [10]).

Asfalttikeittimön kuljettaminen kaduilla. Kaupunginhallitus päätti [11]) ilmoittaa poliisilaitokselle puoltavansa Asfaltti oy. Peltonen & K:nit nimisen yhtiön anomusta siirrettävän asfalttikeittimön kuljettamisesta kaupungin kaduilla ehdoin, että ajonopeus täysin kuormin liikuttaessa rajoitettiin enintään 15 km:ksi tunnissa ja ettei keittimöä saanut kadulla käyttää valmistuslaitteena vaan ainoastaan asfaltin kuljetus- ja säilytyskojeena sekä että lupa myönnettiin ainoastaan toistaiseksi ja voitiin mahdollisten haittain ilmaantuessa peruuttaa. Kaupunginhallitus päätti lisäksi huomauttaa, että muiden samantapaisten anomusten suhteen oli joka kerran kuultava sitä.

Mainoskorttien jakaminen turistilaivain matkustajille. Kotiteollisuus oy.

---

[1]) Khs 13 p. toukok. 980 §. — [2]) S:n 15 p. heinäk. 1,375 §. — [3]) S:n 15 p. heinäk. 1,378 §. — [4]) S:n 25 p. marrask. 2,154 §. — [5]) S:n 7 p. lokak. 1,795 §. — [6]) Khn jsto 2 p. helmik. 3,110 §, 27 p. huhtik. 3,399 §, 1 p. heinäk. 3,626 § ja 2 p. marrask. 4,002 §. — [7]) Khs 3 p. kesäk. 1,128 §. — [8]) S:n 18 p. helmik. 383 §. — [9]) S:n 23 p. syysk. 1,694 §. — [10]) S:n 2 p. syysk. 1,526 §. — [11]) S:n 18 p. helmik. 385 §.

Pirtti niminen yhtiö, jolle oli myönnetty kotimaisten muistoesineiden myyntioikeus määrätyillä paikoilla Eteläsatamassa, Länsisatamassa ja Kaivopuistossa, valitti poliisimestarin myöntäneen eräälle kilpailevalle toiminimelle oikeuden jakaa mainoskorttejaan samoilla paikoilla. Kaupunginhallitus päätti [1]), ettei asia antanut aihetta muihin toimenpiteisiin kuin että poliisilaitokselle oli lausuttava toivomus, ettei se myöntäisi kirjallisia korttien jakelulupia, milloin oli pelättävissä kilpailua kaupungin vuokraamien myyntipaikkain kanssa.

Lauttasaaren maantiesillan liikennöimistä koskeva valtioneuvoston lokakuun 28 p:nä tekemä päätös merkittiin [2]) tiedoksi.

Linja-autojen sallittu kokonaispaino. Raitiotie ja omnibus oy:n anomuksista, että yhtiön Töölön linjalla käyttämien linja-autojen kokonaispainon yläraja korotettaisiin 10,104 kg:sta 10,300 kg:aan, ottaen huomioon, että aikaisempi painomäärä perustui laskelmiin, jotka käytännössä eivät ole osoittautuneet täysin oikeiksi, sekä Töölön—Kruununhaan linjansa vaunujen lukumäärän lisäämisestä 6:sta 8:aan päätettiin [3]) antaa maistraatille puoltava lausunto.

Maistraatille päätettiin [4]) niinikään antaa puoltava lausunto Raitiotie ja omnibus oy:n anomuksesta saada käyttää myöskin kaupunkialueella kaupungin—Kulosaaren linjalla käyttämiään vaunuja, joiden suurin sallittu leveys on 2.8 m ja suurin sallittu paino 11 tonnia, ehdoin, että yhtiö sitoutui korvaamaan ne vahingot, joita mahdollisesti saattoi aiheutua liikenteessä käytettävien autojen normaalia suuremman painon ja koon johdosta.

Suomen matkatoimisto oy:n anottua saada 9.5 tonnin bruttopainoisilla Sisu-merkkisillä 35 henkilön matkailuautoilla järjestää kiertomatkoja Kauppatorilta kaupungille ja sen ympäristöön pääasiallisesti ulkomaisille matkailijoille, kaupunginhallitus päätti [5]) ilmoittaa maistraatille, ettei kaupungilla ole hoidossaan olevien liikenneväylien osalta muuta huomautettavaa anomusta vastaan, kuin ettei kyseinen auto saa liikennöidä Katajanokan sillalla, ennenkuin sillan suunnitellut työt on suoritettu.

Linja-autonkuljettajain rekisteröinti. Harkinnan alaiseksi oli otettu jonkun yleisen tunnusmerkin sekä henkilökohtaisen numeron ottaminen käytäntöön jokaiselle linja-autoaseman linja-autonkuljettajalle. Poliisimestari, joka piti aatetta erittäin hyvänä, katsoi, että asian käytännöllinen järjestely olisi jätettävä Oy. Matkahuolto ab:n tehtäväksi, jonka olisi pidettävä linja-autonkuljettajista kahta eri rekisteriä, toista numero- ja toista aakkosjärjestyksessä. Linja-autoaseman järjestyssääntöihin olisi tehtävä tästä aiheutuva lisäys, jolloin mainitut säännöt samalla voitaisiin erinäisissä muissakin suhteissa uusia paremmin käytäntöä vastaaviksi. Oy. Matkahuolto ab:n laatima uusi järjestyssääntöehdotus vahvistettiin [6]) sittemmin kiinteistölautakunnan ehdottamassa muodossa tulemaan voimaan syyskuun 1 p:stä lukien ja poliisilaitoksen ehdottama kuljettajarekisteri päätettiin ottaa käytäntöön samasta päivästä lukien.

Uusien järjestyssääntöjen linja-autonkuljettajain rekisteröimistä koskevaa 5 kohtaa päätettiin [7]) myöhemmin soveltaa myöskin Rautatientorin

---

[1]) Khs 16 p. syysk. 1,636 §. — [2]) S:n 18 p. marrask. 2,107 §; ks. myös Kunnall. asetuskok. s. 71. — [3]) Khs 8 p. huhtik. 726 §. — [4]) S:n 2 p. syysk. 1,525 §. — [5]) S:n 29 p. huhtik. 875 §. — [6]) S:n 5 p. elok. 1,401 §. — [7]) S:n 9 p. jouluk. 2,292 §.

linja-autoaseman kuljettajain suhteen määräten samalla, että postilinja-autojen kuljettajat olivat oikeutetut pitämään järjestyssääntöjen mainitussa kohdassa mainittua rekisterinumeroa kiinnitettynä näkyvälle paikalle takinrinnuksensa vasemmalle puolelle.

Kaupunginhallitus suostui [1]) Oy. Matkahuolto ab:n anomukseen linja-autoaseman muutettujen järjestyssääntöjen määräämän kuljettajain rekisteröinnin ja numeroitten jaon suorittamisesta loppuun v:n 1938 alkuun mennessä.

Liikenneluvat. Kaupunginhallitus päätti Uudenmaan läänin maaherralle annettavissa lausunnoissa ilmoittaa eräin ehdoin puoltavansa seuraavia liikennelupa-anomuksia:

Oy. Omnibus ab:n anomusta saada harjoittaa liikennettä ylimääräisillä vaunuilla Kulosaareen ja etenkin Kulosaaren Casinolle, sekä Kulosaaren Casinon ja kaupungin Kauppatorin välistä yöliikennettä yhdellä vaunulla, maksun ollessa 5 markkaa, alennuslippuja käytettäessä 4 markkaa, henkilöä kohden [2]);

Raitiotie ja omnibus oy:n anomusta saada ammattimaisesti liikennöidä linja-autolla muutamia linjoja kaupungista sen ympäristöön korkeimman taksan tällöin ollessa 50 penniä henkilöä ja kilometriä kohden [3]);

Oy. Liikenne ab:n anomusta saada harjoittaa säännöllistä ammattimaista linja-autoliikennettä yhdellä vaunulla Helsingin—Malmin ampumaradan linjalla korkeimman taksan ollessa 50 penniä henkilöä ja kilometriä kohden [4]); sekä

liikennöitsijä Å. Sirolan anomusta saada harjoittaa ammattimaista linja-autoliikennettä Helsingin—Puistolan linjalla kahdella linja-autolla taksan ollessa 40 penniä henkilöä ja kilometriä kohden [5]).

Liikenteen järjestely. Kaupunginhallituksella ei ollut [6]) mitään muistuttamista Raitiotie ja omnibus oy:n anomusta vastaan saada järjestää linja-autoyhteys Töölöntorin sekä Pietarin- ja Kapteeninkadun risteyksen välille linjan liikennetiheyden ollessa 5 minuuttia, ajomaksujen samat kuin muilla kaupungin sisäisillä linja-autolinjoilla ja vaunutyypin sama kuin entisellä sinisellä Töölön linjalla.

Oy. Omnibus ab:n ehdotuksia Eiran—Kruununhaan [7]) sekä Töölön—Katajanokan [8]) linja-autolinjainsa suuntauksen muuttamisesta jonkun verran kaupunginhallitus päätti puoltaa eräin omin toivomuksin.

Poliisimestarille annettavissa lausunnoissa päätettiin puoltaa ehdotuksia, jotka koskivat Annan- ja Lönnrotinkadun kulmauksessa olevan autoaseman siirtämistä jälkimmäisen kadun n:o 7 kohdalle [9]), kärkiautoaseman järjestämistä kahdelle autolle Uudenmaan- ja Mallaskadun kulmaukseen [10]), pysäköimispaikan järjestämistä Pohj. Esplanaadikadulle Ruotsalaisen teatterin vierustalle [11]), Keskus- ja Kaivokadun risteyksen väliaikaista liikennejärjestelyä [12]), Suomen valkoisen kaartin sotaharjoituksen ajaksi toimeenpantavaa liikenteen järjestelyä [13]), suojusaidan rakentamista Suomalaisen normaalilyseon Merimiehenkadun puoleisen pikkuportin edustalle [14]) sekä suojateiden merkitsemistä eräille kaduille [15]).

---

[1]) Khs 2 p. syysk. 1,530 §. — [2]) S:n 15 p. heinäk. 1,382 §. — [3]) S:n 26 p. elok. 1,505 §. — [4]) S:n 9 p. syysk. 1,598 §. — [5]) S:n 2 p. jouluk. 2,236 §. — [6]) S:n 27 p. toukok. 1,086 ja 4 p. marrask. 1,991 §. — [7]) S:n 11 p. helmik. 351 §. — [8]) S:n 28 p. lokak. 1,948 §. — [9]) S:n 8 p. heinäk. 1,348 §. — [10]) S:n 25 p. marrask. 2,151 §. — [11]) S:n 18 p. helmik. 386 §. — [12]) S:n 11 p. marrask. 2,055 §. — [13]) S:n 11 p. marrask. 2,061 §. — [14]) S:n 20 p. toukok. 1,031 §. — [15]) S:n 4 p. marrask. 1,988 §.

Liikennetarkkailu. Yleisistä käyttövaroistaan kaupungnhallitus myönsi [1]) tehostetun liikennetarkkailun toimeenpanoon kertomusvuonna yhteensä 5,000 markkaa.

Asutuskeskusten tulo- ja ohikulkuteitä koskeva Uudenmaan läänin maaherran kiertokirje merkittiin [2]) tiedoksi.

Uhkasakko. Uudenmaan läänni maaherralle annettavassa lausunnossa päätettiin [3]) puoltaa uhkasakon määräämistä luvattomasta oleskelusta Malmin keskusampumarata-alueella koskevaa puolustusministeriön esitystä.

Holhouslautakunta. Merkittiin [4]) tiedoksi holhouslautakunnan ilmoitus sihteerinsä J. W. Sadeniemen vapauttamisesta syyskuun 1 p:stä toimestaan ja varatuomari L. Boreniuksen ottamista mainitusta päivästä lukien hänen tilalleen.

Henkikirjoitus. Valtioneuvoston v. 1934 asettaman komitean laadittua ja jätettyä valtioneuvostolle ehdotuksensa henkikirjoituslaiksi ja uudeksi henkikirjoitusasetukseksi, sisäasiainministeriö pyysi m.m. Helsingin kaupunginhallituksen lausuntoa asiasta. Saatuaan ennen tämän antamista asianomaisten kaupungin viranomaisten lausunnot kaupunginhallitus annettavassa lausunnossaan päätti [5]) ottaa huomioon tilastotoimiston johtajan ja verotusvalmisteluviraston johtajan tekemät muutosehdotukset samoin kuin huoltolautakunnan toimitusjohtajan muutosehdotukset, mikäli nämä koskivat asetusehdotuksen 16 ja 26 §:ää ja huomauttaa, että ilmoituksen tekeminen tilastotoimiston johtajan lausunnossaan mainitsemista muutoksista väestön keskuudessa olisi annettava kirkonkirjain tai väestörekisterin pitäjälle, sekä että asetuksessa olisi nimenomaan säädettävä, että henkikirjoitustoimisto on perustettava suurempiin kaupunkeihin.

Sisäasiainministeriön kaupungeilta myöhemmin haluamassa lausunnossa siitä, olisiko suotavaa, että kaupunkien ja kauppalain henkikirjoitustoimi yhdistettäisiin poliisilaitosten osoitetoimistoihin ja poliisikonttoreihin, päätettiin [6]) esittää, ettei Helsingin henkikirjoitustointa kaupunginhallituksen mielestä olisi siirrettävä poliisilaitoksen osoitetoimiston yhteyteen vaan olisi tämä toimi edelleen pysytettävä erillisenä. Henkikirjoitustoimiston perustamisen jälkeen poliisilaitoksen osoitetoimisto kuitenkin todennäköisesti tulisi tarpeettomaksi ja siltä varalta, että se tällöin mainitun uudistuksen jälkeen lakkautettaisiin, niin henkikirjoitustoimiston toiminta luonnollisesti olisi järjestettävä poliisilaitoksenkin edut huomioonottaen. Uuden poliisitalon valmistuttua voitaisiin henkikirjoitustoimisto ehkä sijoittaa siihen.

Kaupunginhallituksen yleisistä käyttövaroista myönnettiin [7]) yhteensä 1,337: 15 markkaa henkikirjoittajan konttorin kertomusvuoden tammikuussa tapahtuneen huoneiston muuton aiheuttamien menojen korvaamiseksi.

Kaupunginvakaaja. Kaupunginvakaaja K. Oksalan kuoltua kaupunginhallitus määräsi [8]) insinööri A. A. Mäkisen hoitamaan hänen virkaansa väliaikaisesti siksi kuin kaupunginvaltuusto valitsi [9]) väliaikaisen viranhoitajan sekä julisti viran haettavaksi. Myöhemmin merkittiin [10]) tiedoksi

---

[1]) Khs 10 p. kesäk. 1,199 § ja 2 p. jouluk. 2,237 §. — [2]) S:n 14 p. lokak. 1,839 §. — [3]) S:n 18 p. marrask. 2,086 §. — [4]) Khn jsto 8 p. heinäk. 3,683 §. — [5]) Khs 28 p. tammik. 208 §. — [6]) S:n 8 p. huhtik. 708 §. — [7]) Khn jsto 23 p. maalisk. 3,282 § ja 6 p. huhtik. 3,314 §. — [8]) Khs 25 p. helmik. 441 §. — [9]) Ks. tämän kert. s. 31. — [10]) Khs 20 p. toukok. 1,004 §.

vakaustoimiston ilmoitus insinööri M. Luukkosen merkitsemisestä vakaajien luetteloon Helsingin kaupungin vakaajaksi.

4. Palotointa koskevat asiat

Palokunta. Kaupunginhallitus päätti [1]), että niiltä sekä naineilta että naimattomilta palomiehiltä, jotka asuvat paloasemien ulkopuolella, helmikuun 1 p:stä 1937 lukien kannetaan luontoisetukorvauksena ainoastaan 130 markkaa kuukaudessa virkapuvusta, sekä lisäksi 30 markkaa kuukaudessa keittopuista niiltä palomiehiltä, jotka käyttävät hyväkseen palokunnan keittiötä.

Palolaitoksen ruiskumestarien ja työnjohtajan vuokrakorvaus päätettiin [2]) v:n 1938 alusta lukien vahvistaa 2 huoneen normaalihuoneiston eli 45 m²:n mukaan.

Eräiden yksityisten viranhaltijain luontoisetukorvaukset vahvistettiin [3]) erikseen.

Avoinna olevaa kolmannen palomestarin virkaa oman toimensa ohella syyskuun 1 p:stä 1937 siksi kuin se vakinaisesti täytettiin hoitamaan määrätylle ruiskumestari O. Johanssonille myönnettiin [4]) 2,000 markan kuukausittainen viransijaisuuspalkkio avoinna olevan viran säästyneestä palkasta.

Tarpeettoman palokaluston siirtäminen muihin laitoksiin. Kaupunginhallitus oikeutti [5]) palolautakunnan siirtämään vanhaa, sille tarpeettomaksi käynyttä palokalustoa kaupungin muihin laitoksiin, pidättäen palokunnalle oikeuden saada käyttää kalustoa omin tarkoituksiinsa, jos erikoinen tarve joskus sitä vaati.

Palojärjestys. Merkittiin [6]) tiedoksi, että piirinuohooja O. F. Karlsson y.m. olivat Uudenmaan läänin maaherralle valittaneet palojärjestystä ja nuohoustoimen järjestelyä koskevasta kaupunginvaltuuston päätöksestä [7]).

Piirinuohoojamestarien erottaminen. Ent. nuohoojan T. Loikkasen esitys Helsingin piirinuohoojamestarien erottamisesta päätettiin [8]) lähettää palolautakunnalle mahdollisia toimenpiteitä varten.

Lentokentän palotoimi. Vastauksena Helsingin lentokentän palotointa koskevaan tie- ja vesirakennushallituksen esitykseen kaupunginhallitus päätti [9]) ilmoittaa kaupungin olevan suostuvainen tekemään Helsingin maalaiskunnan kanssa, joka voimassa olevan palolain mukaisesti oli velvollinen hoitamaan alueellaan sijaitsevan lentokentän palotoimen, palolain 28 §:n edellyttämän sopimuksen siitä, että kaupunki osaksi hoitaa lentokentän palotointa siten, että kaupungin palokunta hälytyksen tapahduttua avustaa sammutus- ja muissa avustustöissä lentokentällä edellytyksin, että paikalle lähetetty palomestari tällöin toimii sammutustyön johtajana ja että palokunnalle tällaisissa tapauksissa suoritetaan palolautakunnan määräämä korvaus.

---

[1]) Khs 21 p. tammik. 180 §. — [2]) S:n 21 p. lokak. 1,915 §. — [3]) Khn jsto 19 p. tammik. 3,073 §, 22 p. heinäk. 3,707 § ja 26 p. lokak. 3,978 §. — [4]) Khs 21 p. lokak. 1,913 §. — [5]) S:n 16 p. syysk. 1,642 § ja 7 p. lokak. 1,804 §. — [6]) S:n 18 p. kesäk. 1,237 §. — [7]) Ks. tämän kert. s. 33. — [8]) Khs 23 p. syysk. 1,697 §. — [9]) S:n 1 p. huhtik. 665 §.

5. Terveyden- ja sairaanhoitoa koskevat asiat

Terveydenhoito sekä sairaanhoito sairaalain ulkopuolella

Alueläkärit. Eteläisen alueen alueläkärille E. Sillmanille myönnettiin [1]) elokuun ajaksi sairaslomaa täysin palkkaeduin sijaisenaan lääketieteenlisensiaatti T. Thorström.

Töölön alueen alueläkärille R. Lagukselle myönnettiin [2]) sairaslomaa kuuden viikon ajaksi toukokuun 18 p:stä lukien sijaisenaan lääketieteenlisensiaatti M. J. Hämäläinen. Alueläkäri Laguksen sijaiseksi terveydenhoitolautakunnan hänelle kahden viikon ajaksi elokuun 1 p:stä lukien myöntämän palkattoman virkavapauden ajaksi määrätylle lääketieteenlisensiaatti Hämäläiselle päätettiin [3]) suorittaa 1,092 markan suuruinen palkkio virkavapaan säästyneestä palkasta.

Pasilan ja Käpylän alueen alueläkärille J. Blomstedtille myönnettiin [4]) virkavapautta lokakuun 1 p:n ja 6 p:n väliseksi ajaksi sijaisenaan lääketieteenlisensiaatti E.-M. Järvi. Viimeksi mainitun samoin kuin alueläkäri Blomstedtin viransijaiseksi terveydenhoitolautakunnan hänelle syyskuun 18 p:n ja 30 p:n väliseksi ajaksi myöntämän virkavapauden ajaksi määrätyn lääketieteentohtori O. Järven palkkio määrättiin [5]) suoritettavaksi virkavapaan säästyneestä palkasta.

Sörnäisten alueen avustavan alueläkärin G. Töttermanin viransijaiseksi kolmeksi kuukaudeksi tammikuun 1 p:stä lukien määrätylle lääketieteenlisensiaatti B. Bondestamille päätettiin palkkiona [6]) maksaa virkavapaan säästynyt palkka kokonaisuudessaan. Terveydenhoitolautakunnan myönnettyä alueläkäri Töttermanille eron virastaan kaupunginhallitus hyväksyi [7]) mainitun viran jättämisen koetteeksi täyttämättä, toistaiseksi lokakuun 1 p:stä lukien. Sörnäisten alueen alueläkärin E. Lindströmin kesälomasijaiseksi elokuun ajaksi määrätyn saman alueen avustavan alueläkärin G. Töttermanin sijaiselle lääketieteenlisensiaatti B. Bondestamille päätettiin [8]) palkkiona suorittaa alueläkäri Töttermanin elokuun palkka kokonaisuudessaan. Alueläkäri Lindström oikeutettiin [9]) enintään kesäkuun 1 p:ään 1938 saakka asumaan alueensa ulkopuolella, ei kuitenkaan Hakaniementorin pohjoispuolta kauempana.

Terveydenhoitolautakunnan toimiston sairaanhoitajatar E. Öhman oikeutettiin [10]) saamaan täydet palkkaetunsa terveydenhoitolautakunnan hänelle kolmen viikon ajaksi toukokuun 10 p:stä lukien myöntämän virkavapauden ajalta.

Terveydenhoitolautakunnan toimiston avoinna olevaa kanslianjohtajanvirkaa hoitamaan määrätylle kanslisti T. Naarvalle määrättiin [11]) suoritettavaksi hänen omat ikäkorotuksensa ynnä kanslianjohtajan pohjapalkka sekä hänen sijaiselleen rouva L. Luukolle 1,530 markan suuruinen palkkio, ollen mainitut palkkiot suoritettava asianomaisten säästyneistä palkoista.

Kätilöntoimen järjestämistä kaupungissa koskeva lausuntoehdotus hyväksyttiin [12]) lääkintöhallitukselle lähetettäväksi.

Rokotus. Kaupunginhallitus päätti [13]), että valtion suorittama avustus

---

[1]) Khs 1 p. heinäk. 1,325 §. — [2]) S:n 27 p. toukok. 1,098 §. — [3]) Khn jsto 26 p. elok. 3,787 §. — [4]) Khs 30 p. syysk. 1,772 §. — [5]) Khn jsto 5 p. lokak. 3,916 §. — [6]) S:n 5 p. tammik. 3,016 §. — [7]) Khs 30 p. syysk. 1,773 §. — [8]) Khn jsto 19 p. toukok. 3,517 §. — [9]) Khs 1 p. huhtik. 674 §. — [10]) S:n 29 p. huhtik. 887 §; vrt. tämän kert. s. 115. — [11]) Khn jsto 16 p. marrask. 4,065§. — [12]) Khs 28 p. lokak .1,961 §. — [13]) S:n 18 p. helmik. 403§.

rokotustoimintaa varten on merkittävä hyvitykseksi terveydenhoitolautakunnan ja sen toimiston tilille Kätilöapu vähävaraisille, minkä lisäksi terveydenhoitolautakunta samalla oikeutettiin tältä tililtä suorittamaan palkkiot rokottajille.

Sen johdosta, että rokotusasetuksen 22 §:n nojalla kunnan välityksellä sen rokottajalle valtion varoista suoritettavasta palkkiosta, jos rokotuksen tarkastuksen toimittaa muu henkilö kuin rokottaja itse, on vähennettävä $^1/_5$ korvaukseksi tarkastuksen toimittajalle, lääkintöhallitus kiertokirjeessä ilmoitti suorittavansa puolestaan kunnalle mainitun korvauksen jakamattomana sekä että kunnan itsensä on huolehdittava sen jakamisesta ja suorittamisesta asionomaisille. Ilmoitus merkittiin [1]) tiedoksi.

Sterilisointi. Sen johdosta, että lääkintöhallituksen päätökset sterilisoinnin toimeenpanemisesta oli varustettava leimamerkeillä, kaupunginhallitus päätti [2]) esittää valtiovarainministeriölle, että leimaverolakia piakkoin uudistettaessa uuteen lakiin otettaisiin määräys, että sterilisointia koskevat toimituskirjat ovat leimaverosta vapaat.

Lysoolipuhtaanapitäjäin H. Sutisen ja S. Punsarin palkat korotettiin [3]) edellisen v:n 1937 ja jälkimmäisen v:n 1938 alusta lukien.

Terveydellisten tutkimusten laboratorion näytteidenottajantointa lokakuun 11 p:n ja joulukuun 3 p:n välisenä aikana hoitamaan määrätylle eläinlääkäri E. Parkerille myönnettiin [4]) 1,670 markan suuruinen palkkio suoritettavaksi virkavapaan viranhaltijan R. Teräsvuoren säästyneestä palkasta.

Kaupungineläinlääkäri. Terveydenhoitolautakunnan myönnettyä kaupungineläinlääkäri W. Ehrströmille sotaväen reserviharjoituksiin osallistumista varten virkavapautta täysin palkkaeduin kesäkuun 15 p:stä heinäkuun 1 p:ään sijaisena toinen kaupungineläinlääkäri B. Österholm ja tämän sijaisena eläinlääkäri B. Nordberg, kaupunginhallitus myönsi [5]) kyseisiä harjoituksia varten tarvittavan loman puuttuvan osan eli määräsi sen täysin palkkaeduin jatkumaan heinäkuun 15 p:ään asti edellä mainituin viransijaisin.

Kaupungineläinlääkäri Ehrström oikeutettiin [6]) nauttimaan täysiä palkkaetujaan terveydenhoitolautakunnan hänelle kahden viikon ajaksi syyskuun 1 p:stä lukien opintomatkaa varten myöntämän virkavapauden ajalta.

Maidontarkastamo. Kaupunginhallituksen käyttövaroista työttömyyden varalta myönnettiin [7]) 10,400 markkaa virastovaratyöntekijäin palkkaamiseksi maidontarkastamoon.

Näytteidenottaja A. Serlachius oikeutettiin [8]) asumaan kaupungin ulkopuolella enintään v:n 1939 loppuun.

Eläinlääkintäkonsulentin määrääminen. Merkittiin [9]) tiedoksi maatalousministeriön eläinlääkintäosaston päätös eläinlääkäri P. A. Jääskeläisen määräämisestä toimimaan Helsingin maidontarkastusyhdistyksen eläinlääkintäkonsulenttina kesäkuun 15 p:n ja heinäkuun 15 p:n välisenä aikana.

Asuntotarkastusvirasto. Kaupunginhallituksen käyttövaroista työttömyyden varalta myönnettiin [10]) 53,770 markkaa virastovaratyöntekijäin palkkaamiseksi asuntotarkastusvirastoon.

---

[1]) Khs 2 p. jouluk. 2,260 §. — [2]) S:n 25 p. helmik. 468 §. — [3]) S:n 25 p. maalisk. 618 § ja 29 p. heinäk. 1,335a §. — [4]) Khn jsto 26 p. lokak. 3,995 §. — [5]) Khs 4 p. maalisk. 508 §. — [6]) S:n 19 p. elok. 1,487 §. — [7]) S:n 13 p. toukok. 974 §. — [8]) Khn jsto 8 p. jouluk. 4,115 §. — [9]) Khs 15 p. huhtik. 773 §. — [10]) S:n 29 p. huhtik. 864 §.

Ammattientarkastus. Terveydenhoitolautakunnalle päätettiin [1]) ilmoittaa, että ammattienylitarkastajanvirka, jonka haltijan toimikausi päättyi lokakuun 26 p:nä, oli julistettava haettavaksi ja täytettävä lain määräämässä järjestyksessä. Ottaen kuitenkin huomioon, että kunnallista ammattientarkastusta koskeva lainsäädäntö seuraavan viisivuotiskauden aikana luultavasti olennaisesti muuttuisi, oli virkaa haettavaksi julistettaessa nimenomaan huomautettava, että virkaan valitun on alistuttava uuden lainsäädännön mahdollisesti aiheuttamiin uusiin järjestelyihin.

Toimikautensa maaliskuun 4 p:nä päätyttyä kunnallinen ammattientarkastaja I. Schreck edelleen määrättiin [2]) hoitamaan näin ollen avoimeksi tullutta virkaansa sen pohjapalkasta toistaiseksi ja kunnes virka vakinaisesti täytettiin, kuitenkin enintään toukokuun 4 p:ään asti.

Kunnalliselle ammattientarkastajalle E. Heikkiselle myönnettiin [3]) sairaslomaa täysin palkkaeduin helmikuun 16 p:stä maaliskuun 4 p:ään. Toimikautensa maaliskuun 4 p:nä päätyttyä tarkastaja Heikkinen määrättiin [4]) hoitamaan täten avoimeksi tullutta virkaansa toistaiseksi ja kunnes virka vakinaisesti täytettiin, kuitenkin enintään toukokuun 15 p:ään asti.

Kaupunginhallitus hyväksyi [5]) terveydenhoitolautakunnan tekemän ehdotuksen, jonka mukaan jollekin konetyöalaan perehtyneelle kunnalliselle ammattientarkastajalle annettaisiin tehtäväksi tarkastaa koulukotien konelaitteet ja niissä olevat suojukset sekä samalla antaa asianomaisille työmestareille tarpeellisia ohjeita tapaturmien ehkäisemiseksi, jolloin kyseiselle ammattientarkastajalle korvattaisiin matkakustannukset kaupungin matkustussäännön mukaisesti, ollen tämä korvaus kertomusvuonna suoritettava terveydenhoitolautakunnan ja sen toimiston määrärahasta Matka- ja kuljetuskustannukset.

Tuberkuloosihuolto. Terveydenhoitolautakunnan myönnettyä tuberkuloosihuoltotoimiston apulaislääkärille P. Tallbergille virkavapautta syyskuun 1 p:n ja 30 p:n väliseksi ajaksi, hänen viransijaiselleen lääketieteenlisensiaatti E.-M. Järvelle määrättiin [6]) suoritettavaksi 2,610 markan suuruinen palkkio virkavapaan säästyneestä palkasta.

Tuberkuloosihuoltotoimiston alaisiin asuntoloihin perustettujen [7]) kahden pesijäntoimen ja neljän siivoojantoimen palkat määrättiin [8]) 850 markaksi kuukaudessa tammikuun 1 p:stä 1938 lukien.

Terveydenhoitolautakunta oikeutettiin [9]) tuberkuloosihuoltotoimiston lääkkeiden ja sairaanhoitotarvikkeiden määrärahaa käyttäen hankkimaan huoltotoimistoon uusi mikroskooppi.

Pitäen tartunnan leviämisen ehkäisyn kannalta suotavana, että useinkin yleisissä yömajoissa yöpyviä tuberkuloosihuoltolautakunnan kirjoissa olevia ulkokuntalaisia otettaisiin tuberkuloottisten asuntoloihin asumaan, tuberkuloosilääkäri oli tehnyt esityksen sellaisen taksan vahvistamisesta, jonka mukaan ulkokuntalaisilta vaadittaisiin maksu asunnosta sekä aamuja ilta-ateriasta mainituissa asuntoloissa. Käsiteltyään asiaa kaupunginhallitus päätti [10]) lähettää asian terveydenhoitolautakunnalle kehoittaen sitä yksissä neuvoin huoltoviranomaisten kanssa harkitsemaan, oliko kyseisen taksan vahvistaminen tarpeen ja myönteisessä tapauksessa laatimaan

---

[1]) Khs 19 p. elok. 1,488 §. — [2]) S:n 18 p. maalisk. 612 §. — [3]) S:n 4 p. maalisk. 518 §. — [4]) S:n 1 p. huhtik. 676 §. — [5]) S:n 1 p. huhtik. 675 §. — [6]) Khn jsto 31 p. elok. 3,804 §. — [7]) Ks. tämän kert. s. 35. — [8]) Khs 28 p. lokak. 1,960 §. — [9]) S:n 27 p. toukok. 1,099 §. — [10]) S:n 21 p. tammik. 185 §.

ehdotuksen tällaiseksi taksaksi sekä muiksi ehkä tarpeellisiksi toimenpiteiksi.

Merkittiin [1]) tiedoksi, että Mjölbollstadin parantolan hoitopäivämaksu v. 1938 tuli olemaan 20 markkaa osakaskuntain lähettämiltä potilailta ja saman verran itsemaksavilta potilailta. Osakaskuntain suoritettava paikkaosuusmaksu oli mainittuna vuonna oleva 4,060 markkaa paikkaa kohden.

Saatuaan tiedon, että kaupungin vuokraamien [2]) Nummelan parantolan 30 hoitopaikan hoitopäivien lukumäärä syyskuun 1 p:n ja joulukuun 31 p:n välisenä aikana oli ollut 3,353, kaupunginhallitus antoi [3]) kaupunginlakimiehelle tehtäväksi anoa kyseisistä hoitopäivistä valtionapua.

Sielullisesti sairaiden vastaanottoaseman sairaanhoitajattarelle M. Elghille myönnettiin [4]) oikeus nostaa ikäkorotuksensa terveydenhoitolautakunnan hänelle kesäkuun 1 p:n ja joulukuun 15 p:n väliseksi ajaksi myöntämän virkavapauden ajalta.

Apulaislääkäri S. Jokivartio oikeutettiin [5]) sivutoimenaan hoitamaan Lapinlahden sairaalan apulaislääkärinvirkaa, kuitenkin enintään toukokuun 1 p:ään 1939 saakka.

Sielullisesti sairaiden naisten keskuskodin johtajatarsairaanhoitajattarenvirkaa marraskuun 1 p:stä lukien toistaiseksi hoitamaan määrätylle saman kodin sairaanhoitajattarelle G. Fagerströmille päätettiin [6]) palkkiona suorittaa hänen omat ikäkorotuksensa ynnä johtajatarsairaanhoitajattaren pohjapalkka sekä sairaanhoitajatar Fagerströmin palkkatililtä hänen virkaansa samaksi ajaksi hoitamaan määrätylle sairaanhoitajatar S. Koistiselle 1,530 markan kuukausipalkkio.

Saunan sisustamiseksi samaan keskuskotiin kaupunginhallitus myönsi [7]) yleisten töiden pääluokkaan sisältyvistä käyttövaroistaan 11,800 markan määrärahan.

Terveystoimiston lääkärille J. Lojanderille myönnettiin [8]) sairaslomaa toukokuun 4 p:n ja 20 p:n väliseksi ajaksi sijaisenaan toimiston assistentti C. Thesleff. Toimiston lääkärin J. Lojanderin sittemmin erottua virastaan kesäkuun 1 p:stä lukien assistentti Thesleff määrättiin [9]) hoitamaan hänen virkaansa kesäkuun ajaksi oikeuksin saada hoitamansa lääkärinviran pohjapalkka ja oman virkansa ikäkorotukset.

Veneeristen tautien poliklinikka. Kaupunginhallituksen pyydettyä [10]) lääkintöhallitusta suorittamaan kertomusvuoden valtionavun veneeristen tautien poliklinikan ylläpitoon, 109,400 markkaa, lääkintöhallitus ilmoitti suorittavansa kyseisen valtionavun Uudenmaan läänin lääninrahastosta kahtena 54,700 markan suuruisena eränä, edellisen heti ja jälkimmäisen lokakuussa, jolloin asianomaisen piirilääkärin antamalla todistuksella oli osoitettava poliklinikan jatkuvasti olleen toiminnassa [11]).

Veneeristen tautien poliklinikka oikeutettiin [12]) käyttämään 850 markkaa omia tarverahojaan Triplex nimisen tutkimuslampun ostamiseen.

Poliisilaitoksen rikososaston sairaanhoitajattaren lisäloma. Kaupunginhallitus oikeutti [13]) terveydenhoitolautakunnan kertomusvuoden kesällä

---

[1]) Khs 18 p. marrask. 2,112 §. — [2]) Ks. v:n 1936 kert. s. 77 ja 206. — [3]) Khs 22 p. jouluk. 2,387 §. — [4]) S:n 29 p. huhtik. 886 §. — [5]) S:n 18 p. maalisk. 613 §. — [6]) Khn jsto 23 p. marrask. 4,071 §. — [7]) Khs 28 p. lokak. 1,963 §. — [8]) S:n 13 p. toukok. 995 §. — [9]) S:n 3 p. kesäk. 1,151 §. — [10]) S:n 18 p. helmik. 401 §; vrt. myös v:n 1936 kert. s. 83. — [11]) Khs 11 p. maalisk. 581 §. — [12]) Khn jsto 8 p. jouluk. 4,117 §. — [13]) Khs 13 p. toukok. 996 §.

myöntämään poliisilaitoksen rikososaston sairaanhoitajattarelle E.-M. Häggille 16 päivän yhtäjaksoisen lisäloman täysin palkkaeduin niiden vapaapäivien korvaukseksi joita hänelle ei ollut voitu järjestää.

Etuannit. Eräille terveydenhoitolautakunnan alaisille viranhaltijoille myönnettävien etuantien suuruudet vahvistettiin [1]).

Wassermann-Kahn-tutkimukset. Merkittiin [2]) tiedoksi lääkintöhallituksen ilmoitus myöntämästään maksuttomasta Wassermann-Kahn-tutkituttamisoikeudesta valtion serumlaboratoriossa kaupungin terveystoimistolle, veneeristen tautien poliklinikalle, tuberkuloosihuoltotoimistolle ja aluelääkäreille sekä kaupungin avustamille yksityisille poliklinikoille, kaikille kuitenkin vain toistaiseksi.

Maidon merkitystä ihmisravintona koskevan yleisselostuksen laatimispalkkiona myönnettiin [3]) professori G. von Wendtille 3,500 markkaa kaupunginhallituksen yleisistä käyttövaroista. Tämä selostus tulisi esitettäväksi Berliinissä elokuun 22—28 p:nä pidettävässä XI maitotaloudellisessa maailmankongressissa.

Sairaalat

Sairaalain tiliviraston kamreeri V. Kerkkänen määrättiin [4]) heinäkuun 16 p:stä lukien hoitamaan avoimeksi tullutta sairaalatarkastajanvirkaa siksi kuin se täytettiin ja uusi vakinainen viranhaltija ryhtyi sitä hoitamaan, kuitenkin enintään kahdeksi kuukaudeksi; viransijaiseksi määrättiin tiliviraston kirjanpitäjä P. Jarmala oman toimensa ohella. Viransijaisuuspalkkioina päätettiin edelliselle maksaa sairaalatarkastajanviran pohjapalkka ja hänen omaan toimeensa kuuluvat ikäkorotukset sekä jälkimmäiselle hänen oman palkkansa lisäksi 50 % kamreerinviran peruspalkasta.

Edellä mainitun järjestelyn kautta menettämänsä kesäloman korvaukseksi saivat kamreeri Kerkkänen [5]) ja kirjanpitäjä Jarmala [6]) edellinen 5,900 markkaa ja jälkimmäinen 1,700 markkaa sairaalain tiliviraston määrärahasta Sääntöpalkkaiset virat.

Marian sairaala. Eräille Marian sairaalan toimenhaltijoille myönnettiin [7]) oikeus asua sairaalan ulkopuolella. Nautituista luontoiseduista maksettavan korvauksen määrät vahvistettiin lukuisissa yksityistapauksissa.

Marian sairaalan rengit joutuivat heille määrätyn päivittäisen työajan lisäksi tekemään runsaasti ylitöitä saamatta siitä mitään korvausta, koska kaupungin virkasääntö määräsi, että kaupungin palveluksessa työskenteleville viran- ja toimenhaltijoille ei makseta korvausta ylityöstä, ellei sitä tule tehtäväksi yli 25 tuntia kuukaudessa. Tämän johdosta Helsingin kaupungin toimen- ja viranhaltijain yhdistys anoi Marian sairaalan renkien suorittaman ylityön korvaamista. Sairaalahallituksen pyydettyä asiasta antamassaan lausunnossa yhdenmukaisen menettelyn aikaansaamiseksi yleisiä ohjeita siitä, miten tällaisissa tapauksissa oli meneteltävä, kaupunginhallitus päätti [8]) ilmoittaa sille, että kaikki sairaaloiden palveluksessa toimivat henkilöt, joille maksetaan kuukausipalkkaa, ovat virkasäännön

[1]) Khs 21 p. tammik. 152 §, 4 p. helmik. 294 §, 4 p. maalisk. 479 § ja 18 p. maalisk. 586 §. — [2]) S:n 11 p. maalisk. 578 §. — [3]) S:n 13 p. toukok. 966 §. — [4]) S:n 10 p. kesäk. 1,214 §. — [5]) S:n 16 p. jouluk. 2,351 §. — [6]) S:n 16 p. jouluk. 2,352 §. — [7]) Khn jsto 23 p. helmik. 3,198, 3,200 ja 3,201 §, 1 p. heinäk. 3,663 ja 3,666 §, 22 p. heinäk. 3,713 §, 26 p. elok. 3,793 §, 5 p. lokak. 3,921 §, 19 p. lokak. 3,966 §, 16 p. marrask. 4,050 § sekä 14 p. jouluk. 4,126 §. — [8]) Khs 7 p. toukok. 922 §.

ja sen nojalla annettujen ylityökorvausmääräysten [1]) alaisia, minkä ohessa hallitus täydensi mainittuja ylityökorvausmääräyksiä määräten, että ylityökorvauksen suuruutta laskettaessa viranhaltijan kuukausipalkka on jaettava 200:lla, milloin päivittäinen työaika on 8 tuntia tai enemmän.

Marian sairaalan alihoitajattarelle L. Eränteelle myönnettiin [2]) kahden viikon kesäloma marraskuun 7 p:stä lukien.

Täydet palkkaedut myönnettiin röntgenosaston hoitajattarelle K. Arkimiehelle [3]) toukokuun 18 p:n ja kesäkuun 1 p:n välisen, osastonhoitajattarille G. Ranckenille [4]), M. Rautiolle [4]) ja E. Väisäselle [4]) syyskuun 1 p:n ja joulukuun 1 p:n välisen ja ruokalan apulaisjohtajattarelle T. Hentmanille [5]) huhtikuun 19 p:n ja toukokuun 24 p:n välisen opintoloman ajalta sekä kiertävälle sairaanhoitajattarelle E. Koskiselle [6]) kolmelta kuukaudelta syyskuun 1 p:n ja v:n 1938 maaliskuun 1 p:n välisestä opintolomastaan. Leikkaushoitajatar M. Pesonius oikeutettiin [7]) saamaan ikäkorotuksensa v:n 1938 tammikuun 15 p:n ja heinäkuun 1 p:n välisen opintolomansa ajalta.

Virkaatoimittava apulaislääkäri U. Rinne [8]) oikeutettiin päätoimensa ohella hoitamaan Helsingin piirin piirilääkärin virkaa kesäkuun 20 p:n ja 30 p:n välisenä aikana sekä apulaislääkäri A. Seppälä [9]) Helsingin keskusvankilan lääkärin viransijaisuutta heinäkuun 1 p:n ja elokuun 15 p:n välisenä aikana.

Yleisten töiden lautakunnalle annettiin [10]) tehtäväksi siirtää sairaalan pesulan toisen kerroksen kylmämankeli toiseen paikkaan.

Kaupunginhallitus myönsi [11]) yleisten töiden pääluokkaan sisältyvistä käyttövaroistaan 62,700 markkaa uuden hissin hankkimiseksi sairaalan pesulaitokseen.

Rahatoimistolle annettiin [12]) tehtäväksi ryhtyä toimenpiteisiin Marian sairaalan sisäisen puhelinverkon uusimiseksi n. 4,200 markan kustannuksin.

Sairaalahallitus oikeutettiin [13]) toimituttamaan Marian sairaalassa kiinteistömuutosten ja -korjausten yhteydessä vapautuneiden koneiden ja koneosien siirtäminen rakennustoimiston varasto-osastolle siellä toistaiseksi säilytettäväksi kehoittaen rakennustoimistoa merkitsemään sanottu irtaimisto asianmukaisiin luetteloihin ja sopivan tilaisuuden tullen muuttamaan se rahaksi.

Kaupunginhallitus suostui [14]) Helsingin diakonissalaitoksen sisarkasvatustoimikunnan anomukseen, että eräät diakonissat saisivat harjoitella Marian sairaalassa.

Kulkutautisairaala. Kahden viranhaltijan maksettavat luontoisetukorvaukset vahvistettiin [15]).

Ylilääkärille ja johtajalle V. Rantasalolle myönnettiin [16]) virkavapautta ulkomaista opinto- ja kongressimatkaa varten syyskuun 7 p:stä lokakuun 7 p:ään; viransijaiseksi määrättiin alilääkäri E. Nystén oikeuksin saada johtajan ja ylilääkärin viran pohjapalkka ynnä oman virkansa ikäkorotukset.

Alihoitajatar I. Nieminen oikeutettiin [17]) virkasäännön 30 §:n nojalla

---

[1]) Ks. v:n 1933 kert. s. 153. — [2]) Khs 18 p. marrask. 2,113 §. — [3]) S:n 20 p. toukok. 1,050 §. — [4]) S:n 26 p. elok. 1,511 §. — [5]) S:n 25 p. maalisk. 635 §. — [6]) S:n 26 p. elok. 1,511 § ja 18 p. marrask. 2,115 §. — [7]) S:n 30 p. jouluk. 2,431 §. — [8]) S:n 10 p. kesäk. 1,217 §. — [9]) S:n 1 p. heinäk. 1,330 §. — [10]) S:n16 p. syysk. 1,649 §. — [11]) S:n 22 p. huhtik. 841 §. — [12]) Khn jsto 19 p. toukok. 3,520 §. — [13]) S:n 21 p. jouluk. 4,152 §. — [14]) Khs 25 p. maalisk. 642 §. — [15]) Khn jsto 23 p. maalisk. 3,290 § ja 1 p. heinäk. 3,662 §. — [16]) Khs 26 p. elok. 1,510 §. — [17]) S:n 16 p. syysk. 1,646 §.

nauttimaan täysiä palkkaetujaan hänelle elokuun 27 p:stä joulukuun 31 p:ään myönnetyn jatketun sairasloman ajalta.

Osastonhoitajatar B. Söderlund oikeutettiin [1]) saamaan täydet palkkaetunsa toukokuun 1 p:n ja kesäkuun 16 p:n välisen opintolomansa ajalta.

Kaupunginhallitus vahvisti [2]) kulkutautisairaalan konehenkilökunnalle suoritettavan päivystyspalkkion lokakuun 1 p:stä lukien 15 markaksi päivystysvuorolta.

Helsingin kaupungin toimen- ja viranhaltijain yhdistyksen esityksen johdosta, että kulkutautisairaalan autonkuljettajille maksettaisiin korvausta päivystyksistä, kaupunginhallitus ilmoitti [3]) sairaalahallitukselle, että palveluskunnan päivystystä ei ollut pidettävä sellaisena ylityönä, josta maksetaan korvausta voimassa olevien ylityökorvausmääräysten mukaan. Samalla hallitus vahvisti [3]) kulkutautisairaalan autonkuljettajain päivystyspalkkion 25 markaksi päivystystä kohden kesäkuun alusta lukien.

Rakennustoimistoa kehoitettiin [4]) suorittamaan sairaalan vesimittarin ylikytkeminen sen pesulaitoksen hissin korjaustyön yhteydessä.

Sairaalahallituksen ehdotettua neuvotteluihin ryhtymistä siitä, että asevelvollisten hoidosta kulkutautisairaalassa kannettaisiin samat maksut kuin ulkokuntalaisilta, jotka ovat sairastuneet toisella paikkakunnalla, kaupunginhallitus antoi [5]) sosiaalijohtajalle tehtäväksi neuvotella puolustusviranomaisten kanssa kyseisen maksun suuruudesta sekä samalla myöskin tiedustella kunnalliselta keskustoimistolta ja Maalaiskuntien liitolta, halusivatko ne osallistua neuvotteluihin.

Kivelän sairaala. Lääkintöhallituksen ilmoitettua, ettei se voinut hyväksyä sairaalahallituksen toimittamaa Kivelän sairaalan apulaislääkäri S.A. Erkkilän vaalia saman sairaalan mielisairasosaston alilääkäriksi, ja palautettua sen vuoksi asian sairaalahallitukselle uutta käsittelyä varten, apulaislääkäri Erkkilä valitti korkeimpaan hallinto-oikeuteen pyytäen että lääkintöhallitus velvoitettaisiin vahvistamaan sairaalahallituksen päätös. Korkeimman hallinto-oikeuden pyydettyä tämän johdosta selvitystä kaupunginhallitus päätti [6]) toimittaa sille sairaalahallituksen asiasta antaman lausunnon sekä omana mielipiteenään ilmoittaa, ettei lääkintöhallituksella sen mielestä ollut oikeutta hylätä sairaalahallituksen toimittamaa vaalia muulla perusteella kuin että nimitetty hakija ei ollut toimeen pätevä eikä sopiva, mikä puheena olevassa tapauksessa ei ollut asian laita. Korkein hallinto-oikeus ilmoitti sittemmin, ettei valituksen tutkiminen ja ratkaiseminen kuulunut sen toimivaltaan, koska valitus koski nimitysasiaa [7]).

Kaupunginhallitus suostui [8]) eräiden toimenhaltijain anomuksiin saada asua sairaalan ulkopuolella. Suoritettavien luontoisetukorvausten määrät vahvistettiin.

Täydet palkkaedut myönnettiin röntgenalilääkäri Y. Seuderlingille [9]) hänen elokuun 26 p:n ja syyskuun 1 p:n sekä lokakuun 1 p:n ja 5 p:n välisiksi ajoiksi kansainväliseen röntgenkongressiin osallistumista varten kesä-

---

[1]) Khs 10 p. kesäk. 1,218 §. — [2]) S:n 16 p. syysk. 1,645 §. — [3]) S:n 13 p. toukok. 993 §. — [4]) S:n 27 p. toukok. 1,101 §. — [5]) S:n 30 p. syysk. 1,767 §. — [6]) S:n 4 p. helmik. 314 §. — [7]) S:n 18 p. kesäk. 1,275 §. — [8]) Khn jsto 23 p. helmik. 3,202 §, 23 p. maalisk. 3,289 §, 27 p. huhtik. 3,413, 3,414, 3,415, ja 3,416 §, 8 p. kesäk. 3,602 §, 12 p. lokak. 3,953 §, 19 p. lokak. 3,967 ja 3,968 §, 16 p. marrask. 4,051 §, 14 p. jouluk. 4,126 ja 4,127 § sekä 21 p. jouluk. 4,147 §. — [9]) Khs 26 p. elok. 1,509 §.

loman lisäksi saamansa virkavapauden ajalta sekä osastonhoitajatar U. Nordmanille [1]) toukokuun 1 p:n ja kesäkuun 12 p:n väliseksi ajaksi opintomatkaa varten saamansa virkavapauden ajalta.

Alilääkäri I. Vartiainen [2]) ja apulaislääkäri A. Ajo [3]) oikeutettiin v:n 1939 loppuun hoitamaan sivutoimia, edellinen yliopiston farmakologisen laitoksen assistentin virkaa ja jälkimmäinen Helsingin sotilassairaalan silmätautien osaston lääkärin viransijaisuutta.

Pesuapulainen M. Johansson, joka helmikuun 6 p:nä 1938 täytti 67 vuotta, oikeutettiin [4]) edelleen jäämään virkaansa mainitun vuoden loppuun.

Yleiset työt nimiseen pääluokkaan sisältyvistä käyttövaroistaan kaupunginhallitus myönsi 8,300 markkaa [5]) sairaalan eräiden sähköjohtojen uusimiseen, 15,900 markkaa [6]) sen hissien korjaamiseen ja 23,000 markkaa [7]) sen sisätautien osaston erään laboratoriohuoneen korjaustöitä ja kiinteää sisustamista varten.

Sairaalan puhelinkeskusta päätettiin [8]) laajentaa hankkimalla sinne uusi esivalitsijaryhmä ja neljä puhelinkonetta, minkä ohessa määrättiin, että sairaalan yksityisosaston potilaan, joka halusi puhelimen huoneeseensa, oli suoritettava siitä 5 markkaa vuorokaudelta, ollen tämä maksu kannettava erillään hoitomaksuista.

Nikkilän sairaala. Muutamat Nikkilän sairaalan toimenhaltijat oikeutettiin [9]) asumaan sairaalan ulkopuolella. Nautittujen luontoisetujen korvausten määrät vahvistettiin.

Sairaalan ylilääkärille ja johtajalle S. E. Donnerille myönnettiin [10]) ulkomaanmatkaa varten virkavapautta elokuun 1 p:n ja syyskuun 16 p:n väliseksi ajaksi siten, että hän sai nostaa täydet palkkaetunsa kolmelta viikolta, mutta muulta ajalta ei mitään. Viransijaisiksi määrättiin elokuun 1 p:n ja 31 p:n väliseksi ajaksi kolmas alilääkäri E. Harlahti sekä syyskuun 1 p:n ja 16 p:n väliseksi ajaksi ensimmäinen alilääkäri E. Swanljung, ollen kummallekin maksettava palkkiona sairaalan ylilääkärin pohjapalkka ynnä heidän omiin virkoihinsa kuuluvat ikäkorotukset.

Neljännelle alilääkärille E. Gustavsonille myönnettiin [11]) heinä- ja elokuun ajaksi opintolomaa täysin palkkaeduin.

Alihoitajatar L. Järvi oikeutettiin [12]) saamaan ikäkorotuksensa v:n 1936 lokakuun 1 p:n ja joulukuun 1 p:n sekä v:n 1937 helmikuun 1 p:n ja kesäkuun 1 p:n välisinä virkavapausaikoinaan käsityökursseihin osallistumista varten.

Maalari E. A. Rosenström oikeutettiin [13]) säädetyn eroamisiän saavutettuaan edelleen jäämään virkaansa helmikuun 26 p:ään 1939 saakka.

Nikkilän sairaalassa ja sielullisesti sairaiden vastaanottoasemalla vallitsevan suuren tilanahtauden helpottamiseksi kaupunginhallitus päätti [14]): sopia Uudenkaupungin piirimielisairaalan kanssa siitä, että sinne, siksi kuin Nikkilän sairaalan uusi sairaspaviljonki oli valmistunut, saisi sijoittaa

---

[1]) Khs 10 p. kesäk. 1,219 §. — [2]) S:n 10 p. kesäk. 1,220 §. — [3]) S:n 1 p. heinäk. 1,329 §. — [4]) S:n 18 p. marrask. 2,114 §. — [5]) S:n 21 p. lokak. 1,918 §. — [6]) S:n 25 p. marrask. 2,173 §. — [7]) S:n 4 p. maalisk. 510 §. — [8]) S:n 18 p. kesäk. 1,267 §. — [9]) Khn jsto 2 p. maalisk. 3,213 §, 30 p. maalisk. 3,304 §, 1 p. heinäk. 3,664 ja 3,665 §, 5 p. lokak. 3,922 §, 12 p. lokak. 3,952 §, 16 p. marrask. 4,052 § sekä 14 p. jouluk. 4,128 ja 4,130 §. — [10]) Khs 29 p. heinäk. 1,370 a §. — [11]) S:n 20 p. toukok. 1,051 §. — [12]) S:n 25 p. maalisk. 637 §. — [13]) S:n 16 p. jouluk. 2,353 §; vrt. myös v:n 1936 kert. s. 220. — [14]) Khs 11 p. maalisk. 572 §.

ainakin 25 Nikkilän naispotilasta, joista kaupunki sitoutui suorittamaan 25 markan maksun hoitopäivältä; siirtää Nikkilän sairaalasta mainittuun piirimielisairaalaan ainoastaan sellaisia potilaita, joilla oli huoltotoimen maksusitoumus; kehoittaa huoltolautakuntaa pysyttämään voimassa kyseiseen mielisairaalaan siirrettävien potilaiden puolesta annetut maksusitoumukset myös tähän sairaalaan nähden; suorittaa hoitomaksut piirimielisairaalalle huoltolautakunnan toimesta; velvoittaa Nikkilän sairaalan antamaan huoltolautakunnalle luettelon piirimielisairaalaan siirretyistä potilaista sekä näille myönnetyistä maksusitoumuksista; antaa Nikkilän sairaalalle tehtäväksi huolehtia potilaiden siirrosta piirimielisairaalaan ja sieltä takaisin; sekä oikeuttaa Nikkilän sairaalan suorittamaan potilaiden siirrosta aiheutuvat kustannukset ja tarpeen vaatiessa ylittämään tarkoitukseen varattuja määrärahoja.

Jo ennen tämän sopimuksen hyväksymistä oli Nikkilän sairaalasta lähetetty Uudenkaupungin piirimielisairaalaan 15 potilasta, minkä toimenpiteen kaupunginhallitus samalla kertaa hyväksyi.

Merkittiin [1]) tiedoksi, että korkein hallinto-oikeus maaliskuun 10 p:nä oli hylännyt kollegiasessori H. E. Nyqvistin valituksen, joka koski hänen veloittamistaan vaimonsa hoidosta Nikkilän sairaalassa.

Kaupunginhallitus päätti [2]) pyytää lääkintöhallituksen suostumusta sairaalahallituksen ehdottamaan järjestelyyn, että nyttemmin vapautuva ylihoitajattaren huoneisto, joka oli levottomien naispotilaiden valvontaosastolla n:o VI, sisustettaisiin viiden potilaan huoneeksi, jolloin ylimääräisten potilaspaikkain lukumäärä voitaisiin korottaa 76:ksi. Lääkintöhallituksen annettua suostumuksensa tähän, rakennustoimistoa kehoitettiin [3]) suorittamaan järjestelyn aiheuttamat korjaus- ja muutostyöt kertomusvuoden korjausmäärärahoilla.

Yleisten töiden lautakunta oikeutettiin [4]) tuloa tuottamattomien pääomamenojen pääluokan luvussa Talorakennukset Nikkilän sairaalan kattilahuoneen laajentamiseen varattuja varoja käyttäen hankkimaan sairaalan lämpökeskukseen uusi boileri ja kiertopumppu.

Kaupunginvaltuuston puolestaan hyväksyttyä [5]) sairaalaan rakennettavan uuden potilaspaviljongin pääpiirustukset ja kustannusarvion, pyydettiin niille lääkintöhallituksen hyväksymistä, jonka vastauskirjelmässään esittämän muistutuksen johdosta, että uuden paviljongin paikka oli liian lähellä puhdistuslaitosta, päätettiin [6]) antaa yleisten töiden lautakunnan tehtäväksi laatia ehdotus puhdistuslaitoksen täydentämisestä niin, että sen levittämä haju ei tuottaisi haittaa sairaalalle, sekä antaa sosiaalijohtajalle tehtäväksi neuvotella lääkintöhallituksen kanssa sen tekemien muistutusten johdosta yleensä. Näiden neuvottelujen jälkeen ja sitten kun oli saatu lääkintöhallituksen lopullinen vahvistus puheena olevan paviljongin piirustuksille, asiasta oli ilmoitettava valtuustolle. Puhdistuslaitoksen ja uuden potilaspaviljongin välittömästä lähekkäisyydestä johtuvien haittojen poistamiseksi rakennustoimiston katurakennusosasto tällöin ehdotti, että mainittujen rakennusten väliin kertomusvuoden syksyllä istutettaisiin sekalaisia puulajeja, yhteensä 80 puuta, sekä puhdistuslaitoksen ohitse johtavan tien viereen 150 m:n pituinen Crataegus-pensasaita. Kaupungin-

[1]) Khs 29 p. huhtik. 890 §. — [2]) S:n 28 p. tammik. 243 §. — [3]) S:n 25 p. helmik 466 §. — [4]) S:n 16 p. syysk. 1,648 §. — [5]) Ks. tämän kert. s. 40. — [6]) Khs 12 p. elok. 1,430 §.

hallitus hyväksyi [1]) tehdyn ehdotuksen oikeuttaen yleisten töiden lautakunnan sen toteuttamiseksi käyttämään 9,400 markkaa yleisten töiden pääluokkaan sisältyvästä kyseisen sairaalan puhdistuslaitoksen korjaus- ja kunnossapitomäärärahasta.

Sairaalahallituksen ehdotettua sairaalan laajennustöiden jatkamista keittiörakennuksen muutos- ja korjaustöiden ensimmäisellä vaiheella, juhla- ja voimistelusalirakennuksella, kahden lääkäriperheen asuntorakennuksella, taloushenkilökunnan asuntorakennuksella, leipomon muutos- ja korjaustöillä ynnä uudella saunarakennuksella sekä tarvittavain määrärahain merkitsemistä v:n 1938 talousarvioon, kaupunginhallitus antoi [2]) yleisten töiden lautakunnalle tehtäväksi laadituttaa mainittujen rakennustöiden luonnospiirustukset ja summittaiset kustannusarviot. Kaupunginvaltuuston hyväksyttyä [3]) sairaalan juhla- ja voimistelusalin luonnospiirustukset, jonka jälkeen arveltiin voitavan siirtää tämä työ tuonnemmaksi, sairaalahallitus tekemässään esityksessä kiirehti kyseiseen rakennustyöhön ryhtymistä välttämättömänä. Tällöin kaupunginhallitus päätti [4]) antaa yleisten töiden lautakunnalle tehtäväksi laadituttaa kyseisen rakennuksen pääpiirustukset ja kustannusarvion. Sairaalahallituksen sittemmin vielä kiirehdittyä Nikkilän sairaalan muiden laajennustöiden jatkamista sen esitys päätettiin [5]) lähettää yleisten töiden lautakunnalle tiedoksi.

Nikkilän sairaala-alueen halki siihen rajoittuvalta tilalta Rux RN 4^{23} Helsingin—Porvoon maantielle johtavan tien käyttöoikeuden epäämistä mainitun tilan ynnä Nya hemmet RN 4^{21} ja Råkulla RN 8^{8} nimisten tilain omistajalta A. V. Nymanilta, koska tämä tuotti sairaalalle haittaa, tarkoittavien pitkällisten ja yhä jatkuvien riitaisuuksien kestäessä sairaalahallitus ehdotti mainittujen tilain sekä niistä erotetun Enbacka nimisen tilan RN 4^{22} ostamista asian järjestämiseksi kaupungille. Kaupunginhallitus ei kuitenkaan päättänyt [6]) ryhtyä mainittuihin ostotoimenpiteisiin vaan kehoitti asiamiesosastoaan nostamaan kanteen tilanomistaja Nymania vastaan hänen kieltämisekseen puheena olevaa tietä käyttämästä, mihin hänellä hankittujen selvitysten nojalla saadun tiedon perusteella ei edes ollut oikeuttakaan.

Kaupunginhallituksen asiamiesosaston anottua saamansa kehoituksen [7]) mukaisesti pakkolunastuksen toimittamista Sipoon pitäjän Pigbyn kylässä olevien Teiras, Mannis, Broböle n:o 1 ja Broböle n:o 2 nimisten tilain eräiden alueiden pysyväisen käyttöoikeuden hankkimiseksi Nikkilän sairaalan uuden vedenottamon tarpeisiin, Uudenmaan läänin maaherra, vahvistaen kaupungin ja maanomistajain kesken tehdyn sopimuksen käyttöoikeuden korvauksesta, marraskuun 17 p:nä 1936 määräsi kyseisen maakaistaleen luovutettavaksi kaupungille puheena olevaan tarkoitukseen käytettäväksi, mistä luovutuksesta oli tehtävä merkintä maarekisteriin. Sitä paitsi kaupunki oli pakkolunastuslain 46 §:n mukaan velvollinen suorittamaan valtiolle korvausta ennakolta suoritetuista kuulutusten julkaisemiskustannuksista y.m. menoista asiassa [8]).

Kaupunginhallitus päätti [9]) kehoittaa yleisten töiden lautakuntaa hankkimaan sairaalan uuteen pesulaitokseen sairaalahallituksen ehdottaman

---

[1]) Khs 30 p. syysk. 1,768 §. — [2]) S:n 20 p. toukok. 1,046 §. — [3]) Ks. tämän kert. s. 40. — [4]) Khs 23 p. syysk. 1,702 §. — [5]) S:n 2 p. jouluk. 2,249 §. — [6]) S:n 18 p. helmik. 400 §. — [7]) Vrt. v:n 1934 kert. s. 8 ja 96. — [8]) Khs 15 p. huhtik. 742 §. — [9]) S:n 4 p. marrask. 2,005 §.

kiinteän kaluston ja käyttämään tarkoitukseen rakennusmäärärahassa syntyvää säästöä.

Palolautakunta oikeutettiin [1]) siirtämään Nikkilän sairaalaan hiilihapporuiskukone ensiapua varten sekä yhdet letkurattaat ja vanhempaa mallia oleva moottoriruisku ehdoin, että palokunta saa käyttää mainittua kalustoa omiin tarkoituksiinsa, jos erikoinen tarve sitä joskus vaatii.

Tuberkuloosisairaala. Kaupunginhallitus ratkaisi [2]) joukon asioita, jotka koskivat tuberkuloosisairaalan henkilökunnan oikeutta asua sairaalan ulkopuolella ja sen suoritettavaa korvausta nauttimistaan luontoiseduista.

Yövartija K. Grönlund, joka elokuun 4 p:nä täytti 69 vuotta, oikeutettiin [3]) edelleen jäämään virkaansa elokuun 4 p:ään 1938 asti.

Sairaalahallituksen asiasta tekemän esityksen johdosta kaupunginhallitus päätti [4]) kehoittaa yleisten töiden lautakuntaa laatimaan sairaalan hallintorakennuksen itäisen siipirakennuksen teettämisen kustannusarvion.

Yleisten töiden lautakunta oikeutettiin [5]) aloittamaan sairaalan hallintorakennuksen läntisen siipirakennuksen laajennustyöt.

Lääkintöhallituksen ilmoitus sairaalan hallintorakennuksen molempien siipirakennusten muutos- ja lisärakennuspiirustusten hyväksymisestä merkittiin [6]) tiedoksi.

Sairaalan eräiden viranhaltijain palkan määrääminen. Kaupunginhallitus määräsi [7]) eräiden uusien palkkasääntöön merkitsemättömäin pysyväisten virkain ryhmään kuuluvien virkojen palkan ja suostui sairaalahallituksen ehdotuksiin eräiden mainittuun virkaryhmään kuuluvien virkain palkkojen korottamisesta.

Maksut tilapäisestä ruokailusta sairaaloissa. Kaupunginhallitus vahvisti [8]) sairaalahallituksen laatiman taksaehdotuksen tilapäisestä ruokailusta kaupungin sairaaloissa kannettaviksi maksuiksi.

Sairaalain valtionapu. Kaupunginhallituksen tehtyä asiaa koskevan anomuksen [9]) lääkintöhallitus myönsi tuberkuloosisairaalan kunnossapito- ja käyttökustannuksiin v:lta 1937 1,221,327 markan [10]) sekä mielisairaalain vastaaviin kustannuksiin 3,769,046 markan [11]) suuruisen valtionavun, josta viimeksi mainitusta 563,270 markkaa oli tarkoitettu Nikkilän sairaalan perhehoitoa varten.

Kaupunginlakimiehelle annettiin [12]) tehtäväksi anoa lääkintöhallitukselta valtionapua Kivelän sairaalan hallintorakennuksen perustamiskustannuksiin.

Sairaalahoito vieraassa kunnassa. Kaupunginhallitus päätti [13]) ilmoittaa Viitasaaren kunnan kunnallislautakunnalle kieltäytyvänsä maksamasta sen lähettämää 570 markan laskua Helsingin kaupungista kotoisin olevan työntekijän V. Pohjasen hoidosta kurkkumätäpotilaana mainitun kunnan kulkutautisairaalassa. Edellä mainittu henkilö ei nimittäin lainkaan ollut käynytkään kyseisellä paikkakunnalla, vaan hänen tyttärensä, joka kui-

---

[1]) Kks 16 p. syysk. 1,642 §. — [2]) Khn jsto 2 p. maalisk. 3,212 §, 13 p. huhtik. 3,352 §, 19 p. toukok. 3,508 §, 26 p. elok. 3,794 §, 5 p. lokak. 3,920 §, 19 p. lokak. 3,965 §, 14 p. jouluk. 4,126, 4,129, 4,131 ja 4,132 § sekä 28 p. jouluk. 4,171 §. — [3]) Khs 15 p. huhtik. 779 §. — [4]) S:n 20 p. toukok. 1,047 §. — [5]) S:n 29 p. heinäk. 1,369 a §. — [6]) S:n 19 elok. 1,486 §. — [7]) S:n 4 p. marrask. 2,001 § sekä 3 p. kesäk. 1,118 ja 1,119 § ja 25 p. marrask. 2,130 §. — [8]) S:n 15 p. huhtik. 777 §; ks. myös Kunnall. asetuskok. s. 3. — [9]) Khs 28 p. tammik. 240 §. — [10]) S:n 11 p. maalisk. 576 §. — [11]) S:n 4 p. maalisk. 509 §. — [12]) S:n 11 p. maalisk. 580 § ja 15 p. huhtik. 778 §. — [13]) S:n 8 p. heinäk. 1,365 §.

tenkin hänkin oli ollut siellä jo kuukauden päivät ennen kurkkumätään sairastumistaan, joten tartunta todennäköisesti ei ollut Helsingissä saatu.

Sairaanhoitajatarkoulu. Tiedoitus sairaanhoitajatarkoulun opetusohjelman vahvistamista kertomusvuoden alusta toistaiseksi, siten että nykyisille oppilaille saatiin, jos sairaalahallitus piti sitä tarpeellisena, antaa opetusta uuden ohjelman mukaisesti, tarkoittavasta lääkintöhallituksen päätöksestä merkittiin [1]) tiedoksi.

Sairaalahallitus oikeutettiin [2]) eräiden sairaanhoitajatarkoulun nuoremman kurssin oppilaiden erottua ottamaan helmikuussa 1938 alkavalle kurssille kaksi oppilasta enemmän kuin talousarviossa oli edellytetty eli 28.

Suomen punaisen ristin sairaalan johtokuntaan valittiin [3]) siitä heinäkuun 16 p:nä eronneen sairaalatarkastaja G. Palanderin sijaan sairaalatarkastaja M. Saarenheimo.

Helsingin kaupungin sairaanhoitajattarien lepokotiyhdistykselle myönnettiin [4]) kaupunginhallituksen yleisistä käyttövaroista 4,000 markan suuruinen avustus sen Tuurholmassa olevan kesäkodin kertomusvuoden ylläpitokustannuksiin.

Harjun ruumishuone. Harjun ruumishuoneen täydennystöiden valmistuttua kaupunginhallitus päätti [5]) ilmoittaa hautausmaakomitean puheenjohtajalle, että kaupunki hyväksyi ruumishuoneen vastaanotettavaksi ehdoin, että sinne seurakuntain toimesta hankittiin kaupunginlääkärin hyväksymät lämmitys- ja lämminvesilaitteet.

6. Huoltotointa koskevat asiat

Varsinainen huoltotoimi

Huoltoviraston yleinen toimisto. Apulaisjohtaja J. Jakobssonille myönnettiin [6]) sairaslomaa virkasäännön mukaisin palkkaeduin tammikuun 13 p:n ja helmikuun 12 p:n väliseksi ajaksi sekä määrättiin hänen sijaisekseen työnvälitystoimiston osastonjohtaja W. Mattlar myöntäen hänen palkkaamisekseen 4,400 markkaa erinäisiin hallintomenoihin sisältyvästä määrärahasta Sairaslomasijaiset.

Huoltolautakunnalle päätettiin [7]) ilmoittaa, että sen alistettu päätös 7 vakinaisen kodissakävijän palkan korottamisesta helmikuun 1 p:stä lukien saatiin panna täytäntöön.

Kanslianhoitaja A. Grönvik, joka syyskuun 22 p:nä täytti 67 vuotta, oikeutettiin [8]) edelleen jäämään virkaansa joulukuun 31 p:ään saakka.

Entinen kodissakävijä S. Soldan oli ilmoittanut eduskunnan oikeusasiamiehelle osoittamassaan kirjelmässä, että hän pyydettyään kaupunginvaltuustolta ylimääräistä eläkettä [9]) oli kuullut huhuja, että köyhäinhoitolautakunta oli päättänyt yksimielisesti puoltaa hänen anomustaan, mutta että köyhäinhoitolautakunnalta asiassa saapunut lausunto kuitenkaan lainkaan ei ollut tämän mukainen, sekä pyytänyt tämän johdosta oikeusasiamiestä ryhtymään kaikkiin asian mahdollisesti vaatimiin toimenpiteisiin. Lähettäessään oikeusasiamiehelle tämän asiasta pyytämät selvitykset,

[1]) Khs 7 p. tammik. 53 §. — [2]) S:n 16 p. jouluk. 2,350 §. — [3]) S:n 23 p. syysk. 1,704 §. — [4]) S:n 1 p. huhtik. 671 §. — [5]) S:n 9 p. jouluk. 2,294 §. — [6]) S:n 28 p. tammik. 213 §. — [7]) S:n 4 p. helmik. 290 §. — [8]) S:n 1 p. heinäk. 1,289 §. — [9]) Vrt. v:n 1934 kert. s. 180.

joista ei ilmennyt mitään ristiriitaisuutta, kaupunginhallitus liitti mukaan oman lausuntonsa [1]). Sittemmin kaupunginhallitus sai vastaanottaa ilmoituksen, että puheena oleva kantelu ei ollut antanut oikeusasiamiehelle toimenpiteen aihetta [2]).

Käyttövaroistaan arvaamattomiin vuokriin ja vuokrankorotuksiin kaupunginhallitus myönsi 16,800 markan [3]) määrärahan huoltoviraston Siltasaarenkadun 3—5:ssä olevan huoneiston ja sen Siltasaarenkadun 11:ssä olevan huoltokanslian huoneiston korotettujen vuokrain maksamiseen sekä 2,345 markkaa [4]) Franzéninkadun 13:ssa olevan huoltokanslian korotetun vuokran maksamiseen.

Kiinteistölautakuntaa päätettiin [5]) kehoittaa koettamaan saada vuokratuksi lisähuoneistoja huoltoviraston riittämättömän huoneiston laajentamiseksi.

Huoltoviraston asiamiestoimisto. Huoltolautakunnan asettaman komitean suoritettua tutkimuksia huoltoviraston asiamiehen V. Eloniemen virantoimituksessa ja eräässä holhousasiassa havaittujen epäsäännöllisyyksien [6]) suhteen tultiin siihen tulokseen, etteivät nämä antaneet aihetta sellaisiin rankaisutoimenpiteisiin, jotka virkasäännön 12 §:n mukaan kuuluivat nimittävälle viranomaiselle, joten hänelle vain päätettiin [7]) myöntää hänen anomansa virkaero marraskuun 1 p:stä lukien sekä julistaa hänen virkansa haettavaksi. Apulaisasiamies I. Arpia määrättiin [8]) väliaikaisesti hoitamaan asiamiehenvirkaa siihen kuuluvin pohjapalkoin siksi kuin virkaan vakinaisesti valittava oli sen vastaanottanut sekä hovioikeudenauskultantti O. Toivola samaksi ajaksi apulaisasiamiehenvirkaa siihen kuuluvin pohjapalkoin. Asiamiehenvirkaan nimitettiin [9]) sittemmin lakitieteenkandidaatti A. E. Simonen.

Asiamiestoimistoon päätettiin [10]) maaliskuun alusta lukien vuoden loppuun palkata kolmas ylimääräinen notaari 3,000 markan kuukausipalkoin ja myönnettiin tätä varten huoltotoimen pääluokkaan sisältyvistä kaupunginhallituksen käyttövaroista 30,000 markan määräraha.

Samoista käyttövaroista myönnettiin [11]) 43,200 markkaa apulaiskirjanpitäjän ja kanslistin palkkaamiseksi kertomusvuonna asiamiestoimiston kansliaan ulkokunnissa avustettavia helsinkiläisiä varten.

Virastovaratyöntekijät huoltovirastossa. Kaupunginhallituksen v:n 1936 käyttövaroista työttömyyden varalta myönnettiin 37,430 markkaa ja kertomusvuoden vastaavista varoista 146,850 markkaa virastovaratyöntekijäin palkkaamiseksi huoltovirastoon [12]).

Huoltoviraston kansliassa tapahtunut tavaraosoitusvarkaus. Huoltoviraston VI huoltokansliasta varastetuilla tavaraosoituksilla Kenkätehdas Mantere oy:ltä saatujen tavarain korvaamiseksi kaupunginhallitus päätti [13]) suorittaa mainitulle yhtiölle yleisistä käyttövaroistaan 1,342 markkaa. Huoltolautakuntaa kehoitettiin samalla ryhtymään tarpeellisiin toimenpiteisiin asiamiestoimiston ylimääräistä notaaria M. Leideniusta vastaan, jonka menettelystä hänen hoitaessaan asiassa käytyä oikeudenkäyntiä

---

[1]) Khs 12 p. elok. 1,422 §. — [2]) S:n 23 p. syysk. 1,684§. — [3]) S:n 4 p. maalisk. 482 §. — [4]) S:n 20 p. toukok. 1,033 §. — [5]) S:n 16 p. jouluk. 2,323 §. — [6]) Vrt. v:n 1936 kert. s. 147 §. — [7]) Khs 3 p. kesäk. 1,124 §, 23 p. syysk. 1,669 § ja 30 p. syysk. 1,751 §. — [8]) S:n 14 p. lokak. 1,837 §. — [9]) S:n 16 p. jouluk. 2,328 § ja 22 p. jouluk. 2,368 §. — [10]) S:n 11 p. helmik. 333 §. — [11]) S:n 7 p. tammik. 16 §. — [12]) S:n 14 p. tammik. 130 §, 13 p. toukok. 974 §, 1 p. heinäk. 1,287 §, 26 p. elok. 1,499 §, 23 p. syysk. 1,668 §, 7 p. lokak. 1,802 § ja 22 p. jouluk. 2,372 §. — [13]) S:n 30 p. jouluk. 2,406 §.

raastuvanoikeus oli päässyt sellaiseen käsitykseen, että huoltolautakunta korvaisi vahingon.

Eräiden huoltolautakunnan hoidokkien osakehuoneistojen myynti. Leski A. Packalénin omistama Asunto oy. Linjatalo nimiselle yhtiölle kuuluvassa Kolmannen linjan talossa n:o 30 oleva huoneisto oli hänen nauttimansa köyhäinhoidon korvaukseksi huutokaupalla myyty ja tällöin huudettu huoltolautakunnalle [1]). Kiinteistölautakunnan sittemmin myytyä osakkeen ja suoritettua huoltolautakunnalle tilityksen osakkeen hoidosta ja myynnistä mutta jätettyä tilittämättä 5,391: 15 markkaa kauppahinnasta, kaupunginhallitus päätti [2]) kehoittaa sitä suorittamaan mainitun määrän, ollen huoltolautakunnan, kun sen oma saatava oli kokonaan maksettu, suoritettava se leski Packalénin oikeudenomistajille.

Nikkilän sairaalassa huoltolautakunnan kustannuksella hoidettavana olevan potilaan J. Viljamaan omistamat Asunto-osuuskunta Mäkelänkatu 23:n asunto-osakkeet, jotka aikanaan oli lähetetty kaupunginhallitukselle, päätettiin [3]) luovuttaa takaisin huoltolautakunnalle niiden rahaksi muuttamista varten, jolloin oli otettava huomioon, että kauppahinnasta ensin oli suoritettava asunto-osuuskunnalle tuleva vuokravelka siihen kuuluvine lyhennysmaksuineen.

Huoltovirastossa suoritettujen eräiden tutkimusten [4]) loppuunsuorittamista koskeva apulaiskaupunginkamreeri N. Fellmanin ilmoitus merkittiin [5]) tiedoksi.

Kunnalliskoti ja sen työlaitos. Kaupunginhallitus päätti [6]), että kunnalliskodin viranhaltijoille liikaa suoritettujen palkkain takaisinperimisaika pidennetään v:n 1938 maaliskuun loppuun.

Kunnalliskodin lämmittäjä K. Rissanen vapautettiin [7]) luontoisetukorvauksen suorittamisesta ja työlaitoksen vahtimestarin E. Heiskasen luontoisetukorvauksen määrä vahvistettiin [8]).

Kunnalliskodin eräiden viranhaltijain palkankorotusanomuksiin päätettiin [9]) suostua.

Alihoitajatar E. Nieminen oikeutettiin [10]) hänelle syyskuun 1 p:n ja lokakuun 31 p:n väliseksi ajaksi myönnetyn virkavapauden ajalta nostamaan ikäkorotuksensa.

Osastonhoitajatar O. Saarenheimo [11]), alihoitajatar A. Pettersson [12]), puutarhuri O. Laine [13]), vahtimestari K. Lehtinen [14]) ja keittäjä S. Lindberg [15]) oikeutettiin säädetyn eroamisiän saavutettuaan jäämään virkoihinsa vastaavasti lokakuun 8 p:ään 1938, joulukuun 31 p:ään 1937, toukokuun 2 p:ään 1938, kesäkuun 1 p:ään 1938 ja lokakuun 1 p:ään 1938.

Kaupunginhallitus päätti [16]), että kunnalliskodissa joulukuun 4 p:nä saatiin järjestää kahvitarjoilu Ruotsin arkkipiispalle E. Eidemille ja hänen kunnalliskodissa oleville seurakuntalaisilleen sekä joulukuun 7 p:n ja 11 p:n välisenä aikana tarjota siellä ateriat Tukholman Stureby nimisen huoltolaitoksen ylihoitajattarelle, käyttämällä kumpaankin tarkoitukseen kunnalliskodin ruokintamäärärahaa.

---

[1]) Vrt. v:n 1933 kert. s. 110. — [2]) Khs 28 p. tammik. 211 §. — [3]) S:n 9 p. syysk. 1,579 §. — [4]) Vrt. v:n 1936 kert. s. 147 ja 218. — [5]) Khs 4 p. helmik. 298 §. — [6]) S:n 11 p. marrask. 2,050 §. — [7]) Khn jsto 11 p. toukok. 3,472 §. — [8]) S:n 11 p. toukok. 3,473 §. — [9]) Khs 8 p. huhtik. 718 §, 13 p. toukok. 973 §, 29 p. heinäk. 1,334a § ja 4 p. marrask. 1,982 §. — [10]) S:n 30 p. syysk. 1,742 §. — [11]) S:n 12 p. elok. 1,418 §. — [12]) S:n 11 p. helmik. 331 §. — [13]) S:n 11 p. maalisk. 550 §. — [14]) S:n 12 p. elok. 1,417 §. — [15]) S:n 1 p. heinäk. 1,288 §. — [16]) S:n 2 p. jouluk. 2,228 §.

Kunnalliskodin vanha auto päätettiin [1]) syyskuun 1 p:nä luovuttaa Ryttylän koulukodille.

Kulkulaitosten ja yleisten töiden ministeriön ilmoitus kunnalliskodin ja työlaitoksen hoidokkien vapauttamisesta yleisradiokuuntelulupamaksuista merkittiin [2]) tiedoksi.

Terveydenhoitolautakunnan esitettyä kunnalliskodin sikalan muuttamista muuanne kaupunginhallitus päätti [3]), että se toistaiseksi sai jäädä paikalleen.

Tervalammen työlaitos. Tuloa tuottamattomien pääomamenojen pääluokkaan sisältyvästä Tervalammen työlaitos, irtaimiston hankinta, kaupunginhallituksen käytettäväksi nimisestä perushankintamäärärahasta myönnettiin 6,000 markkaa [4]) urkuharmoonin ostamiseksi laitokseen, 44,289: 90 markkaa [5]) pitovaatteiden ja muun pienemmän irtaimiston hankkimiseen sinne sekä 4,660 markkaa [6]) öljytakkien hankkimiseen sen hoidokeille.

Huoltolautakunnalle päätettiin [4]) ilmoittaa, että työlaitos sai kirjojen hankkimiseksi kirjastoonsa käyttää talousarvion perusteluissa edellytettyä suurempaa määrää ehdoin, ettei tarverahamäärärahaa kokonaisuudessaan ylitetty.

Tervalammen maatilan riittämättömiin määrärahoihin Talli ja Navetta myönnettiin [7]) vastaavasti 21,600 markan ja 44,000 markan suuruiset lisäykset huoltotoimen pääluokkaan sisältyvistä kaupunginhallituksen käyttövaroista.

Tiedoksi merkittiin [8]) kaupunginarkkitehdin ilmoitus työlaitoksen asemapiirustusten valmistumisesta.

Yhteensä 3,243: 20 markkaa käsittävät laskut työlaitoksen mittauksen perusteella laadituista piirustuksista hyväksyttiin [9]) maksettaviksi huoltotoimen pääluokkaan sisältyvistä kaupunginhallituksen käyttövaroista.

Yleisten töiden pääluokkaan sisältyvistä kaupunginhallituksen käyttövaroista myönnettiin [10]) päärakennuksen vilpolan uusimiseen, rakennuksen ulkomaalaukseen y.m. korjaustöihin 20,000 markan suuruinen määräraha, mistä työn johtoon ja valvontaan oli varattava 2,000 markkaa, minkä ohessa työlaitos oikeutettiin yleensä mikäli mahdollista omin työvoimin suorittamaan laitoksen korjaustyöt.

Yleisten töiden lautakunnalle annettiin [11]) tehtäväksi yksissä neuvoin huoltolautakunnan kanssa laatia yhteensä 120 hoidokille tarkoitettujen kivestä rakennettujen kaksikerroksisten hoidokkirakennusten ynnä niihin liittyvien lisärakennusten samoin kuin ehdotetun 125 lehmää varten rakennettavan navetan luonnospiirustukset kustannusarvioineen.

Navetan piirustusten esitöiden suorittamisesta myönnettiin arkkitehti U. Sjöholmille kaupunginhallituksen yleisistä käyttövaroista 2,800 markkaa [12]) ja osapalkkiona tämän rakennuksen luonnospiirustusten laatimisesta huoltotoimen pääluokkaan sisältyvistä kaupunginhallituksen käyttövaroista 5,000 markkaa [13]).

Rahatoimenjohtajaa päätettiin [14]) sittemmin kehoittaa tilaamaan uudet piirustukset työlaitoksen navettaa varten.

---

[1]) Khn jsto 1 p. heinäk. 3,675 §. — [2]) Khs 26 p. elok. 1,493 §. — [3]) S:n 28 p. lokak. 1,923 §. — [4]) S:n 1 p. heinäk. 1,299 § ja 8 p. heinäk. 1,336 §. — [5]) S:n 8 p. huhtik. 716 §. — [6]) S:n 9 p. syysk. 1,580 §. — [7]) S:n 21 p. lokak. 1,891 §. — [8]) S:n 18 p. helmik. 378 §. — [9]) Khn jsto 13 p. huhtik. 3,353 §. — [10]) Khs 1 p. heinäk. 1,294 §. — [11]) S:n 25 p. helmik. 452 §. — [12]) Khn jsto 9 p. maalisk. 3,242 §. — [13]) Khs 16 p. jouluk. 2,330 §. — [14]) S:n 21 p. lokak. 1,900 §.

Kaupungineläinlääkärin esitettyä eräitä vaatimuksia Tervalammen kartanon navetan kuntoon nähden käytiin neuvotteluja siitä, saiko tilauskermaa edelleen lähettää sieltä myytäväksi ennen kuin oli sovittu navetan uudistamisesta, mihin kaupungineläinlääkäri suostui [1]).

Kaupunginhallitus päätti [2]), että työlaitoksen metsät palovakuutetaan ikuisella metsäpalovakuutuksella kertakaikkisella vakuutusmaksulla 1,000,000 markan arvosta, ollen 10,530 markan suuruinen vakuutusmaksu suoritettava huoltotoimen pääluokkaan sisältyvistä kaupunginhallituksen käyttövaroista.

Uudenmaan tie- ja vesirakennuspiirin anottua lupaa saada Enäjärven kylätien rakentamista varten heti ennen pakkoluovutuksen alkamista aloittaa soran oton eräältä määrätyltä alueelta kaupungin omistamalta maalta Tervalammen kylästä kaupunginhallitus päätti [3]) ilmoittaa ettei mainittua lupaa voitu antaa mutta että jos sora-alue kuitenkin oli pakkolunastusteitse luovutettava niin sen pinta-alaksi oli määrättävä enintään puolet esitetystä alasta.

Tervalammen työlaitoksen johtokunnan tehtyä päätöksen työlaitoksessa työvelvollisuutta suorittavan henkilön oikeudesta saada tapaturmakorvausta työtulospisteinä kaupunginhallitus hyväksyi [4]) johtokunnan periaatteellisen kannan asiassa ja päätti, että johtokunnan kyseinen päätös voitiin panna täytäntöön.

Kaupunginhallitus päätti [5]) helmikuun 20 p:nä tehdä matkan Tervalammen työlaitokseen.

Huoltolautakunnan alaiset työtuvat. Työtupain johtajattaren M. Jokisen saatua tammikuun 1 p:stä 1938 lukien pyytämänsä virkaeron kaupunginhallitus hyväksyi [6]) viran hoidon järjestettäväksi siten, että virkaa v:n 1938 tammikuun 1 p:n ja 10 p:n välisenä aikana hoitaisi sen entinen haltija M. Jokinen entisellä palkallaan sekä saman vuoden tammikuun 11 p:stä luultavasti kesäkuun 30 p:ään naisten työtuvan johtajatar I. Allén 2,730 markan kuukausipalkoin. Sijaisen palkka, palkkiota ylimääräisten työtupain valvonnasta lukuunottamatta, oli suoritettava työtupain määrärahasta Palkkasääntöön merkitsemättömät pysyväiset virat.

Huoltolautakunnan alaisten työtupain johtokunnan esityksen, että niiltä työtupain mestarinapulaisilta, jotka ruokailivat työtupain hoidokkiruokalassa kannettaisiin korvauksena 150 markkaa kuukaudessa aikaisemmin vahvistetun 210 markan kuukausikorvauksen asemesta, tultua evätyksi [7]) johtokunta käsitti asian siten, että mestarinapulaisilta oli evätty oikeus ruokailuun työtuvissa yleensä eikä ainoastaan maksun alentaminen siitä; johtokunnan kuitenkin sittemmin oikaistua tämän johdosta tekemänsä päätöksen siten, että mestarinapulaiset edelleen saivat ruokailla työtupain ruokalassa vahvistettua 210 markan korvausta vastaan kuukaudessa, kaupunginhallitus päätti [8]) ilmoittaa, että lautakunnan oikaistu päätös saatiin panna täytäntöön.

Työtupain apulaisjohtajatar E. Tappura vapautettiin [9]) luontoisetukorvausten suorittamisesta.

Palkankorotusta myönnettiin [10]) työtupain apulaisjohtajattarelle E.

---

[1]) Khs 30 p. syysk. 1,747 §. — [2]) S:n 15 p. huhtik. 746 §. — [3]) S:n 16 p. syysk. 1,624 §. — [4]) S:n 16 p. jouluk. 2,320 § ja 30 p. jouluk. 2,401 §. — [5]) S:n 18 p. helmik. 370 §. — [6]) S:n 30 p. jouluk. 2,402 §. — [7]) Khn jsto 9 p. helmik. 3,149§. — [8]) Khs 4 p. maalisk. 472 § ja 1 p. huhtik. 651 §. — [9]) Khn jsto 12 p. elok. 3,755 §. — [10]) Khs 29 p. heinäk. 1,334 a §.

Tappuralle 136 markkaa kuukaudessa lokakuun 1 p:stä 1938 ja keittiöapulaiselle E. Saloselle 76 markkaa kuukaudessa syyskuun 1 p:stä 1938 lukien.

Kaupunginhallitus päätti [1]), että työtupain johtokunnan tekemä päätös työtuvissa olevain viiden maalarin palkan korottamisesta 2 markalla päivässä saatiin panna täytäntöön.

Eräiden korjausten suorittamiseksi Kulmavuorenkadun 2:ssa olevassa työtupahuoneistossa kaupunginhallitus myönsi [2]) 3,870 markkaa yleisten töiden pääluokkaan sisältyvistä käyttövaroistaan.

Työtupain taloudellista toimintaa koskeva kaupunginreviisorin kirjelmä päätettiin [3]) merkitä tiedoksi sekä lähettää siitä tieto työtupain toiminnan keskittämistä ja yhtenäistämistä käsittelevälle komitealle kehoituksin kiirehtiä tehtävänsä suorittamista.

Työlaitosten keskusliitto. Huoltolautakunta oikeutettiin [4]) ilmoittamaan Helsingin kaupunki Työlaitosten keskusliiton jäseneksi osoittaen huoltotoimen pääluokkaan sisältyvistä kaupunginhallituksen käyttövaroista 3,000 markkaa liiton kertomusvuoden jäsenmaksun suorittamiseksi.

Avustukset. Helsingin nuorten miesten kristillisen yhdistyksen anottua, sen jälkeen kuin sen Fredrikinkadun 65:ssa ylläpitämän kodittomien miesten yösuojan huoneisto oli irtisanottu, uuden huoneiston luovuttamista kyseiseen tarkoitukseen, kiinteistölautakuntaa päätettiin [5]) kehoittaa sijoittamaan yhdistyksen yömaja Unioninkadun taloon n:o 2.

Pelastusarmeijan kodittomien miesten lämmittelytuvan ylläpitämiseen talvisaikaan myönnettiin [6]) kaupunginhallituksen käyttövaroista työttömyyden varalta kertomusvuonna yhteensä 24,000 markkaa.

Konttoristien avustusyhdistys kirjoituskonttori nimiselle yhditykselle myönnettiin [7]) kaupunginhallituksen käyttövaroista työttömyyden varalta enintään 5,000 markkaa käytettäväksi tilitysvelvollisuuksin siten, että näillä varoilla suoritettiin yhdistyksen toimistomenojen määrä vastaten enintään 20 % niistä työpalkoista, jotka yhdistys maksoi henkisiä työttömiä välittävän toimikunnan yhdistyksen työhön osoittamille henkilöille.

Irtolais- ja alkoholistihuolto

Kaupunginhallitus myönsi huoltotoimen pääluokkaan sisältyvistä käyttövaroistaan 16,150 markan [8]) määrärahan viidennen tilapäisen kodissakävijän palkkaamiseksi huoltoviraston irtolais- ja alkoholistihuoltokansliaan huhtikuun 16 p:n ja joulukuun 31 p:n väliseksi ajaksi sekä 21,000 markan [9]) määrärahan tilapäisen vanhemman kirjuriapulaisen ja tilapäisen vahtimestarin palkkaamiseksi sinne kesäkuun 1 p:stä alkaen vuoden loppuun, ollen kahden viimeksi mainitun kuukausipalkka oleva 1,500 markkaa.

Raitiotievuosikortin hankkimiseksi kahdelle kodissakävijälle myönnettiin [10]) 1,500 markkaa.

Hyväksyen huoltolautakunnan asiasta tekemän esityksen kaupun-

---

[1]) Khs 1 p. heinäk. 1,277 § ja 12 p. elok. 1,419 §. — [2]) S:n 9 p jouluk. 2,280 §. — [3]) S:n 9 p. jouluk. 2,278 §. — [4]) S:n 20 p. toukok. 1,008 §. — [5]) S:n 21 p. tammik. 161 § ja khn jsto 26 p. tammik. 3,103 §. — [6]) Khs 28 p. tammik. 214 § ja 16 p. syysk. 1,623 §. — [7]) S:n 2 p. syysk. 1,519 §. — [8]) S:n 8 p. huhtik. 715 §. — [9]) S:n 20 p. toukok. 1,007 §. — [10]) S:n 7 p. tammik. 16 §.

ginhallitus antoi [1]) kiinteistölautakunnalle tehtäväksi vuokrata huoltoviraston irtolais- ja alkoholistihuoltokanslialle 1,500 markan kuukausivuokrin 4 huoneen ja keittiön käsittävän huoneiston Siltasaarenkadun talosta n:o 5.

Kaupunginhallitus päätti [2]) järjestää alkoholistien lääkärintarkastukset siten, että niistä huolehtisi toinen kaupunginlääkäri joko yksin tai yhdessä sielullisesti sairaiden vastaanottoaseman apulaislääkärin kanssa; korvauksena oli terveydenhoitolautakunnan ja sen toimiston tilapäisen työvoiman määrärahasta suoritettava 80 markkaa kustakin ensimmäisestä tarkastuksesta annettavasta todistuksesta ja 40 markkaa samaa henkilöä koskevasta mahdollisesta toisesta tarkastuksesta annettavasta todistuksesta, joka on annettava 12 kuukauden kuluessa ensimmäisestä tarkastuksesta.

Sosiaaliministeriön tiedusteltua mahdollisuutta sijoittaa naisirtolaisia kaupungin työlaitoksiin kaupunginhallitus päätti [3]) ilmoittaa sille, ettei kaupungin työlaitosten silloisista rakennuksista voitu järjestää mitään kyllin erillistä rakennusta tai rakennuksen osaa naisirtolaisille sekä ettei vakavammin ollut harkittu paikkojen järjestämistä näille kaupungin työlaitoksissa.

Toimenpiteitä varsinkin tuberkuloottisten alkoholistien sijoittamiseksi harkitsemaan asetetun komitean esitys, että sen tehtäväksi annettaisiin myöskin tuberkuloottisten irtolaisten sijoitusmahdollisuuksien harkitseminen, hyväksyttiin [4]).

Huoltolautakunnan esitettyä toimenpiteisiin ryhtymistä töiden järjestämiseksi v:n 1938 alusta lukien irtolaisille ja alkoholisteille kaupunginhallitus päätti [5]) kehoittaa yleisten töiden lautakuntaa sitä kiireellisesti laatimaan esityksessä mainittujen töiden ohjelman.

Työttömyyshuolto

Kaupungin työttömyyshuolto. Pääluokkaan Kiinteistöt sisältyvistä käyttövaroistaan arvaamattomiin vuokriin ja vuokrankorotuksiin kaupunginhallitus osoitti [6]) 14,300 markkaa työttömyyshuoltokanslian vuokraa varten.

Yleisten töiden pääluokkaan sisältyvistä kaupunginhallituksen käyttövaroista myönnettiin [7]) 2,130 markkaa väliseinän rakentamiseen työttömyyshuoltokanslian odotushuoneeseen.

Kanslian vahtimestarille päätettiin [8]) hankkia raitiotievuosikortti.

Naisten työtuvan johtokuntaan valittiin [9]) kertomusvuodeksi sen entiset jäsenet [10]).

Naisten työtuvan toimitusjohtajan P. E. Kiljusen [11]) palkka korotettiin 4,870 markkaan kuukaudessa maaliskuun 1 p:stä lukien, kehoittaen naisten työtuvan johtokuntaa huolehtimaan siitä, ettei työtuvan määrärahaa tämän johdosta ylitetty, sekä kassanhoitajan ja kanslistin K. Virtasen [12]) palkka 1,900 markaksi kuukaudessa tammikuun 1 p:stä 1938 alkaen.

Naisten työtuvan alaosaston toimintaa päätettiin edelleen jatkaa

---

[1]) Khs 11 p. marrask. 2,047 §. — [2]) S:n 18 p. helmik. 380 §. — [3]) S:n 8 p. huhtik. 719 §. — [4]) S:n 23 p. syysk. 1,667 §. — [5]) S:n 22 p. jouluk. 2,373 §. — [6]) S:n 7 p. tammik. 20 §. — [7]) Khn jsto 11 p. toukok. 3,474 §. — [8]) Khs 7 p. tammik. 16 §. — [9]) S:n 14 p. tammik. 124 §. — [10]) Ks. v:n 1936 kert. s. 225. — [11]) Khs 11 p. maalisk. 551 §. — [12]) S:n 14 p. lokak. 1,833 §.

Suvilahdenkadun 4:ssä helmikuun 16 p:n ja toukokuun 15 p:n välisenä aikana yhteensä 100 työttömälle naiselle käyttäen 133,000 markkaa kaupunginhallituksen käyttövaroista naisten opinto- ja ammattikursseja varten [1]), toukokuun 15 p:stä 29 p:ään yhteensä 80 työttömälle naiselle käyttäen 17,500 markkaa edellä mainituista varoista [2]) ja lokakuun 26 p:n ja joulukuun 31 p:n välisenä aikana yhteensä 110 työttömälle naiselle, käyttäen 110,000 markkaa samoista varoista [3]) sekä Pohj. Esplanaadikadun 37:ssä enintään 75 työttömälle naiselle maaliskuun 17 p:n ja toukokuun 29 p:n väliseksi ajaksi käyttäen 89,000 markkaa usein mainituista varoista [4]).

Latokartanon nuorisosiirtolassa olleiden helsinkiläisten siirtolaoppilaiden oppilasmaksujen suorittamiseksi v:n 1936 viimeiseltä neljännekseltä kaupunginhallitus osoitti mainitun vuoden käyttövaroistaan työttömyyden varalta 4,140 markkaa [5]) sekä kertomusvuoden ensimmäiseltä neljännekseltä kertomusvuoden vastaavista varoista 3,054 markkaa [6]).

Viljelyspalstatoimintaa päätettiin [7]) edelleen jatkaa Helsingissä kertomusvuonna ja määrättiin sitä johtamaan sekä huolehtimaan varastossa olevien perunain jakelusta erityinen viljelyspalstatoimikunta [8]). Toimikunnan käytettäväksi kaupunginhallitus myönsi [7]) käyttövaroistaan työttömyyden varalta 23,000 markkaa kehoittaen kiinteistölautakuntaa varaamaan tarkoitukseen entisen alueen Oulunkylän aseman luota. Vuoden lopussa päätettiin [9]) toimintaa edelleenkin jatkettavaksi.

Määrärahasta Erinäisiä avustustöitä kaupunginhallituksen käytettäväksi myönnettiin yhteensä 223,000 markkaa [10]) sekä yleisten töiden pääluokkaan sisältyvistä kaupunginhallituksen käyttövaroista 57,000 markkaa [11]) käytettäväksi kiinteistölautakunnan ehdottamalla tavalla köyhäinhoidollisten varatöiden suorittamiseen.

Töiden järjestämiseksi vapautuneille vangeille kansanpuistoissa kiinteistölautakunnan ehdottamalla tavalla myönnettiin [12]) 80,000 markkaa määrärahasta Erinäisiä avustustöitä kaupunginhallituksen käytettäväksi. Flyktskytteklubben i Helsingfors nimisen yhdistyksen anottua eräiden metsänpoisto- ja -parannustöiden suorittamista sen Suomen metsästysyhdistykseltä vuokraamalla ampumaradalla Huopalahdessa kaupunginhallitus oikeutti [13]) kiinteistölautakunnan suorittamaan nämä työt vapautuneille vangeille järjestettävinä töinä käyttäen tarkoitukseen enintään 20,000 markkaa edellä mainitusta 80,000 markan erästä. Määrärahasta Erinäisiä avustustöitä kaupunginhallituksen käytettäväksi myönnettiin [14]) edelleen yhteensä 165,000 markkaa töiden järjestämiseksi kiinteistölautakunnan ehdottamalla tavalla vapautuneille vangeille. Sittemmin kaupunginhallitus päätti [15]), että vapautuneille vangeille järjestettyjä töitä sai edelleen jatkaa v:n 1938 alusta enintään entisessä laajuudessaan toistaiseksi eli siksi kuin asiasta toisin päätettiin.

Huoltotoimen toimitusjohtajan esitys ylimääräisten työntekijäin ottamisesta lumitöihin hyväksyttiin [16]), ilmoittaen samalla, että näistä töistä

---

[1]) Khs 11 p. helmik. 341 §. — [2]) S:n 13 p. toukok. 978 §. — [3]) S:n 14 p. lokak. 1,835 §. — [4]) S:n 11 p. maalisk. 555 §. — [5]) S:n 14 p. tammik. 128 §. — [6]) S:n 13 p. toukok. 975 §. — [7]) S:n 14 p. tammik. 115 §. — [8]) Ks. tämän kert. s. 123. — [9]) Khs 30 p. jouluk. 2,422. — [10]) S:n 14 p. tammik. 121 § ja 20 p. toukok. 1,026 §. — [11]) S:n 14 p. tammik. 121 §. — [12]) S:n 14 p. tammik. 122 §. — [13]) S:n 18 p. helmik. 382 §. — [14]) S:n 29 p. huhtik. 860 §, 29 p. heinäk. 1,344a § ja 25 p. marrask. 2,133 §. — [15]) S:n 30 p. jouluk. 2,412 §. — [16]) S:n 28 p. tammik. 219 §.

oli maksettava sama palkka kuin varatöistä sekä etteivät nämä työt saaneet aiheuttaa mitään muutoksia kyseisten työntekijäin muihin työmahdollisuuksiin.

Valtion siirtotyömailla työskentelevien työntekijäin kuljetuksesta sekä paikallis- ja perhelisien suorittamisesta heille v:n 1936 viimeisenä neljänneksenä aiheutuneisiin kustannuksiin kaupunginhallitus osoitti [1]) v:n 1936 käyttövaroistaan työttömyyden varalta 23,806 markan määrärahan.

Valtion siirtotyömaiden valvojalle A. J. Hambergille myönnettiin [2]) hänen mainituille työmaille v:n 1936 elo—lokakuun aikana tekemiensä virkamatkain aiheuttamien bensiinikulujen korvaukseksi 710 markkaa kaupunginhallituksen v:n 1936 käyttövaroista työttömyyden varalta.

Valtion toimenpiteet työttömyyden torjumiseksi. Merkittiin [3]) tiedoksi ilmoitus, että valtioneuvosto oli myöntänyt 1,500,000 markkaa Stadionsäätiölle stadionin rakennustöiden jatkamiseen sekä määrännyt, että tämän työn työpaikat toistaiseksi oli annettava Helsingin kaupungin työttömille, noudattaen voimassa olevia työttömyysohjeita, jolloin samalla oli peruutettu helsinkiläisille työttömille Helsingin—Turun valtamaantien rakennustyössä aikaisemmin myönnetyt työpaikat [4]).

Kiertokirjeessä kunnallisille viranomaisille Uudenmaan läänin lääninhallitus ilmoitti, että valtion työttömyystyöt oli aiottu keskeyttää toukokuun 31 p:nä, joten siinä tapauksessa, että työttömien keskuudessa syntyisi ilmeistä hätää, ellei valtion työttömyystöitä ainakin jossain määrin kesän aikanakin pidetty käynnissä, kuntain oli ennen huhtikuun 15 p:ää lähetettävä lääninhallitukselle esitys asiasta mainiten, monelleko työttömälle työtä oli varattava ja oliko tarpeen pitää töitä käynnissä koko kesän vai ainoastaan määräpäivään asti. Kiertokirje ei antanut [5]) kaupunginhallitukselle toimenpiteen aihetta.

Valtioneuvoston oikeutettua kulkulaitosten ja yleisten töiden ministeriön edelleen järjestämään valtion virastoissa virastovaratöitä kesäkuun 1 p:stä lukien kulkulaitosten ja yleisten töiden ministeriö kehoitti kaupunginhallitusta huolehtimaan kaupunginkin virastovaratöiden jatkamisesta sekä edelleenkin kunkin kuukauden alussa ilmoittamaan, ketkä työttömät edellisenä kuukautena olivat olleet niissä. Samalla ministeriö ilmoitti, että valtion virastovaratöissä maksetaan kesäkuun 1 p:stä lukien kuukausipalkat, ollen palkka työn laadun ja työntekijän pätevyyden mukaan I palkkaluokassa 2,000 markkaa, II:ssa 1,600 markkaa, III:ssa 1,300 markkaa, IV:ssä 1,050 markkaa ja V:ssa 800 markkaa kuukaudelta, perhelisän määrän jäädessä entiselleen [6]). Kulkulaitosten ja yleisten töiden ministeriön syksyllä tiedusteltua, monelleko työttömälle henkisen työn tekijälle kaupunki voi töitä järjestää, kaupunginhallitus päätti [7]) vastata työtilaisuuksien kyllä vähentyneen mutta aikovansa kuitenkin edelleen v. 1938 sijoittaa virastovaratöihin n. 15 henkilöä.

Voimassa oleviin työttömyysohjeisiin [8]) valtioneuvosto lokakuun 21 p:nä teki seuraavat lisäykset [9]): 1) Jos työttömyysasiain tarkoituksenmukaisen hoidon vaatiessa kulkulaitosten ja yleisten töiden ministeriö ja asianomainen kunta ovat ennakolta sopineet, että kunta järjestää siirtotyömaalle lähetettäville työttömille vapaita matkoja sekä maksaa sel-

[1]) Khs 14 p. tammik. 117 §. — [2]) S:n 14 p. tammik. 118 §. — [3]) S:n 18 p. helmik. 371 §. — [4]) Vrt. v:n 1936 kert. s. 182. — [5]) Khs 1 p. huhtik. 655 §. — [6]) S:n 20 p. toukok. 1,015 §. — [7]) S:n 7 p. lokak. 1,801 §. — [8]) Ks. v:n 1936 kert. s. 180. — [9]) Khs 18 p. marrask. 2,081 §.

laisille siirtotyömaalle lähetettäville työttömille, jotka huoltavat läheisiä omaisiaan, paikallislisää sen suuruisen määrän kuin siirtotyömaan työpalkka on työttömän kotikunnan vastaavanlaisen työn työpalkkaa pienempi, valtio korvaa kunnalle näin aiheutuneet ministeriön hyväksymät menot I ja II luokan kunnissa enintään 75 %:lla ja muissa kunnissa enintään 50 %:lla. — 2) Työttömyysohjeiden 3) kohdassa mainittua työsuhdetta laskettaessa ei oteta huomioon työtupia eikä ammattikursseja. — 3) Työttömyysohjeissa olevia suhdelukuja valtion ja kunnan osuudesta on pidettävä yleisenä ohjeena, jota harkiten on seurattava yksityistapauksia käsiteltäessä. — Samalla kulkulaitosten ja yleisten töiden ministeriö määräsi, että valtioneuvoston päätöksen 1) kohdassa mainituilla läheisillä omaisilla tarkoitettiin vanhempia, isovanhempia, lapsia ja lastenlapsia sekä veljiä ja sisaria.

Kulkulaitosten ja yleisten töiden ministeriö ilmoitti voimassa olevia työttömyysohjeita koskevan valtioneuvoston päätöksen [1]) 2) kohdan nojalla jakaneensa kunnat kuuteen eri luokkaan sen mukaan, miten suuria taloudellisia uhrauksia niiltä voitiin vaatia työttömyyden torjumiseksi, kuuluen Helsingin kaupunki tämän luokituksen mukaan V luokkaan [2]).

Lastensuojelu

Lastensuojelulautakunta oikeutettiin [3]) liittymään Suomen lastensuojelun ja nuorisonhuollon keskusliiton jäseneksi.

Lastensuojelulautakunnan jaostoon lapsen tai nuoren henkilön huostaanottamista koskevien asioiden käsittelyä varten oli kertomusvuodeksi valittu vakinaisiksi jäseniksi rouva M. Huttunen, vanhempi oikeusneuvosmies T. Nilsson, kirkkoherra P. Virkkunen ja professori A. Ylppö ja varajäseniksi alilääkäri P. Heiniö, päätoimittaja E. Kilpi, toimittaja K. Kukkonen ja kansakoulunopettaja K. Saltzman sekä määrätty jaoston puheenjohtajaksi oikeusneuvosmies Nilsson ja varapuheenjohtajaksi kirkkoherra Virkkunen [4]).

Lastensuojeluvirasto. Lastenvalvoja J. Kunnakselle myönnettiin [5]) virkavapautta täysin palkkaeduin heinäkuun 15 p:n ja elokuun 15 p:n väliseksi ajaksi sotaväen reserviharjoituksiin osallistumista varten sijaisenaan varatuomari H. Miilumäki.

Lastenvalvoja Kunnaksen kuoltua syyskuun 10 p:nä kaupunginhallitus määräsi [6]) varatuomari Miilumäen hoitamaan hänen virkaansa toistaiseksi ja siksi kuin se vakinaisesti täytettiin, kuitenkin enintään marraskuun 14 p:ään saakka, minkä jälkeen kaupunginvaltuusto taas puolestaan pidensi viranhoitomääräystä siksi kuin valittava uusi lastenvalvoja ryhtyi virkaansa hoitamaan [7]). Raastuvanoikeus ilmoitti sittemmin hyväksyneensä mainitut viranhoitomääräykset [8]).

Lastenvalvoja Kunnaksen hautajaiskulujen suorittamiseksi ynnä seppeleen laskemiseksi kaupungin puolesta hänen haudalleen myönnettiin [9]) kaupunginhallituksen yleisistä käyttövaroista 13,500 markkaa.

Kaupunginhallitus päätti [10]) esittää poliisimestarille toivomuksen, että

---

[1]) Ks. v:n 1936 kert. s. 180. — [2]) Khs 9 p. jouluk. 2,277 §. — [3]) S:n2 p. jouluk. 2,224 §. — [4]) S:n 21 p. lokak. 1,898 §. — [5]) S:n 27 p. toukok. 1,080 §. [6]) S:n 23 p. syysk. 1,670 §. — [7]) Vrt. tämän kert. s. 45. — [8]) Khs 30 p. syysk. 1,755 § ja 22 p. jouluk. 2,364 §. — [9]) S:n 10 p. syysk. 1,611 § ja 16 p. syysk. 1,618 §. — [10]) S:n 9 p. syysk. 1,574 §.

poliisikonstaapeli määrättäisiin olemaan läsnä lastensuojelulautakunnan huoneistossa keskiviikkoisin klo 17—18 pidettävissä vastaanotoissa.

Naistarkastajat A. Stegman ja M. Ahlberg oikeutettiin [1]) nauttimaan täysiä palkkaetujaan heidän Kuopiossa elokuun 26—28 p:nä pidettäville lastensuojelupäiville tehtävän matkansa ajalta.

Lautakunnan kanslian vahtimestarin H. Mannerstedtin sairassijaisen apulaisvahtimestari K. P. Miettisen ja tämän sijaisen V. Mentusen palkkaamiseksi tammikuun 1 p:n ja kesäkuun 30 p:n välisenä aikana lastensuojelulautakuntaa päätettiin [2]) kehoittaa käyttämään asianomaisilla palkkatileillä syntyvää säästöä.

Lastenkodit. Lastensuojelulautakunnalle myönnettiin [3]) oikeus palkata naispuolinen harjoittelija toukokuun 1 p:stä alkaen Toivolan koulukotiin 760 markan kuukausipalkoin, joka oli suoritettava lastenhuoltolaitosten tilapäisen työvoiman määrärahasta, ollen lautakunnan, jos mainitun määrärahan ylittäminen tämän vuoksi kävi välttämättömäksi, aikanaan tehtävä esitys tarpeellisen lisämäärärahan myöntämisestä.

Sofianlehdon pikkulastenkodin lastenhoitajan M. Teckenbergin sairaslomasijaisen M. Bremerin palkkio v:n 1937 joulukuun 15 p:n ja v:n 1938 kesäkuun 15 p:n väliseltä ajalta päätettiin [4]) suorittaa virkavapaan säästyneestä palkasta.

Palkankorotuksia myönnettiin [5]) eräille Sofianlehdon pikkulastenkodin, Reijolan lastenkodin sekä Toivolan koulukodin toimenhaltijoille.

Toivolan koulukodin eräiden viranhaltijain suoritettavat luontoisetukorvaukset vahvistettiin [6]).

Kullatorpan lastenkotiin päätettiin [7]) sallia hankkia lattianvahauskone ehdoin, ettei laitoksen kaluston hankintamäärärahaa tämän johdosta ylitetty.

Sofianlehdon pikkulastenkotiin päätettiin [8]) hankkia kolme kylpyammetta 21,700 markan kustannuksin, mikä määrä oli suoritettava yleisten töiden pääluokkaan sisältyvistä kaupunginhallituksen käyttövaroista. Kodin hissien korjaamiseen myönnettiin [9]) samoista varoista 27,750 markkaa.

Vastaanottokodin hoitajattaren L. Aholan viransijaiselle hoitajatarharjoittelija K. Koivulalle päätettiin [10]) palkkiona syyskuun 1 p:n ja joulukuun 1 p:n väliseltä ajalta suorittaa yhteensä 5,100 markkaa sekä viimeksi mainitun sijaiselle M. Granölle yhteensä 2,400 markkaa, kummatkin määrät asianomaisten säästyneistä palkoista.

Koulukodit. Bengtsårin koulukodin avoinna olevaa johtajanvirkaa marraskuun 1 p:n ja joulukuun 31 p:n väliseksi ajaksi hoitamaan määrätylle saman koulukodin opettajalle A. Collénille määrättiin [11]) palkkiona mainitulta ajalta suoritettavaksi 3,000 markkaa avoimen viran säästyneestä palkasta.

Kaupunginhallitus päätti [12]) ilmoittaa lastensuojelulautakunnalle, että sen tekemä päätös virkavapauden myöntämisestä Ryttylän koulukodin opettajalle K. Ahtiselle elokuun 1 p:stä 1937 elokuun 1 p:ään 1938 kestä-

---

[1]) Khs 26 p. elok. 1,498 §. — [2]) Khn jsto 5 p. tammik 3,004 §. — [3]) Khs 29 p. huhtik. 855 §. — [4]) Khn jsto 30 p. marrask. 4,089 §. — [5]) Khs 7 p. toukok. 904 §, 8 p. heinäk. 1,339 § ja 25 p. marrask. 2,128 §. — [6]) Khn jsto 23p. helmik. 3,190 §, 26 p. lokak. 3,979 § sekä 16 p. marrask. 4,058 ja 4,059 §. — [7]) Khs 7 p. lokak. 1,800 §. — [8]) S:n 16 p. syysk. 1,631 §. — [9]) S:n 18 p. marrask.2,080 §. — [10]) Khn jsto 21 p. syysk. 3,878 §. — [11]) S:n 14 p. jouluk. 4,125 §. — [12]) Khs 1 p.huhtik. 650 §.

väksi lukuvuodeksi voitiin panna täytäntöön, mutta että näin myönnetyn virkavapauden kuluttua umpeen ei enää olisi syytä myöntää jatkettua.

Bengtsårin koulukodin lämmittäjän A. Salmen viransijaiselle kesäkuun 1 p:n ja syyskuun 1 p:n välisenä aikana, konemestari E. Sunille, määrättiin [1]) suoritettavaksi 1,710 markan kuukauspalkkio virkavapaan säästyneestä palkasta.

Bengtsårin koulukodin emännöitsijän E. Rannan luontoisetukorvauksen määrä vahvistettiin [2]).

Lastensuojelulautakunta oikeutettiin [3]) myymään Bengtsårin koulukodin vanha Universal niminen sähkökoneisto pikkumoottoreineen ja akkumulaattoreineen 10,000 markan kauppahinnasta.

Kaupunginhallitus antoi [4]) suostumuksensa siihen, että Ryttylän koulukodin korjausmäärärahasta sai käyttää 17,000 markkaa mainitun koulukodin Siltala tai Mäntymäki nimisten rakennusten korjaustöihin mikäli lastensuojelulautakunta katsoi asianmukaiseksi suorittaa osan ehdotetuista töistä kertomusvuoden aikana.

Ryttylän koulukodin muuntoaseman siirtämisestä aiheutuneisiin kustannuksiin myönnettiin [5]) 9,200 markkaa yleisten töiden pääluokkaan sisältyvistä kaupunginhallituksen käyttövaroista.

Kaupunginhallitus päätti [6]) uskoa erinäisten Ryttylän koulukodin maatalousrakennusten uudistus- ja laajennustöiden suorittamisen mainitulle koulukodille itselleen sekä näiden töiden valvonnan ja vastaanoton lastensuojelulautakunnalle.

Puhdistushakkuun toimittamiseksi Toivoniemen koulutilan metsässä kaupunginhallitus oikeutti [7]) lastensuojelulautakunnan ylittämään mainitun tilan määrärahaa Kustannukset 12,000 markkaa, päättäen aikanaan anoa kaupunginvaltuuston hyväksymistä tälle ylitykselle.

Kaupunginhallitus hyväksyi [8]) lastensuojelulautakunnan ehdotuksen metsänparannustöiden suorittamisesta Ryttylän koulutilalla oikeuttaen lautakunnan käyttämään tarkoitukseen Ryttylän ja Siltalan tilain määrärahaa Kustannukset, jolloin lautakunnan, jos tämä määräraha osoittautui riittämättömäksi, hyvissä ajoin oli ilmoitettava tästä kaupunginhallitukselle esityksen tekemiseksi kaupunginvaltuustolle määrärahan ylittämisestä.

Bengtsårin ja Toivoniemen koulutiloilta päätettiin [9]) myydä hakkuukelpoista metsää lastensuojelulautakunnan tekemän ehdotuksen mukaisesti.

Kaupunginhallitus myöntyi [10]) Bengtsårin koulukodin eräiden viranhaltijain anomukseen saada rakentaa tilan maalle oman saunansa ehdoin, että sauna näiden muutettua pois paikkakunnalta korvauksetta kuului laitokselle.

Saatuaan tietää rautatiehallituksen aikovan hävittää Santalan vaihteen, jota voitiin käyttää Bengtsårin koulukotiin tulevia tavaravaunuja purettaessa, kaupunginhallitus päätti [11]) anoa mainitun vaihteen pysyttämistä edelleen paikoillaan. Rautatiehallitus ilmoitti kuitenkin purkauttavansa sen [12]).

---

[1]) Khn jsto 19 p. toukok. 3,513 §. — [2]) S:n 23 p. helmik. 3,190 §. — [3]) S:n 2 p. maalisk. 3,217 §. — [4]) Khs 3 p. kesäk. 1,123 §. — [5]) S:n 1 p. heinäk. 1,284 §. — [6]) S:n 19 p. elok. 1,479 § ja 30 p. syysk. 1,756 §. — [7]) S:n 1 p. heinäk. 1,295 §. — [8]) S:n 5 p. elok. 1,396 §. — [9]) S:n 29 p. heinäk. 1,347a § ja 23 p. syysk. 1,671 §. — [10]) S:n 15 p. huhtik. 747 §. — [11]) S:n 29 p. huhtik. 857 §. — [12]) S:n 20 p. toukok. 1,013 §.

Lastenhoidon neuvonta-asemat. Töölön neuvonta-aseman hoitajattaren R. Krohnin viransijaisen heinäkuun 1 p:n ja elokuun 1 p:n välisenä aikana, terveyssisar H. Parvialan, palkkio määrättiin [1]) suoritettavaksi virkavapaan säästyneestä palkasta.

Lastenvaunujen säilytyspaikan vuokraamiseksi Töölön neuvonta-asemalle kaupunginhallitus osoitti [2]) kertomusvuodeksi käyttövaroistaan arvaamattomiin vuokriin ja vuokrankorotuksiin 1,050 markkaa.

Kenrali Mannerheimin lastensuojeluliiton anomukseen saada toukokuun 24 p:n ja kesäkuun 5 p:n välisenä aikana tilapäisesti käyttää Töölön neuvonta-aseman huoneistoa kesäkaitsijakurssejaan varten siihen aikaan päivästä, jolloin asemalla itsellään ei ollut vastaanottoja, kaupunginhallitus suostui [3]) sellaisin ehdoin, ettei siitä missään muodossa aiheutunut rahallista rasitusta kaupungille.

Hyvösen lastenkoti. Merkittiin [4]) tiedoksi lastensuojelulautakunnan ilmoitus, että se oli valinnut Hyvösen lastenkodin johtokuntaan kolmivuotiskaudeksi 1937—39 edelleen sen entiset jäsenet.

Lastenkodin johtokunta oikeutettiin [5]) ostamaan kodille tarjottu Ukkolan tila RN^{019} Vihdin pitäjän Ojakkalan kylästä 190,000 markan kauppahinnasta. Tilan jouduttua lastenkodin haltuun päätettiin [6]) sitä rasittavat 50,000 markan ja 25,000 markan suuruiset lainat irtisanoa.

Kaupunginhallitus hyväksyi [7]) seuraavat Hyvösen lastenkodin ja lastenkotisäätiön omistaman Kotkankadun talon n:ot 14—16 v:n 1938 talousarvioehdotukset:

Lastenkoti

Menoerät	Mk	*Tuloerät*	Mk
Palkat	143,420: —	Lasten elatusmaksut	33,000: —
Kalusto	10,000: —	Henkilökunnan suoritettava korvaus luontoiseduistaan	40,700: —
Lämmitys ja valaistus	14,000: —	Lahjoitusrahaston tulot	289,891: 25
Vuokra	50,000: —		
Talous	95,721: 25		
Vaatetus	23,450: —		
Kulungit	27,000: —		
Yhteensä	363,591: 25	Yhteensä	363,591: 25

Kiinteistö Kotkankatu 14—16

Menoerät	Mk	*Tuloerät*	Mk
Lämmitys	37,500: —	Yksityisten vuokrat	95,000: —
Valaistus	2,360: —	Lastenkodin vuokra	50,000: —
Vedenkulutus	6,000: —	Talonmiehen vuokra	6,000: —
Puhtaanapito	1,800: —		
Korjaukset	10,000: —		
Kulungit	9,000: —		
Palkat	16,800: —		
Ylijäämä	67,540: —		
Yhteensä	151,000: —	Yhteensä	151,000: —

[1]) Khn jsto 1 p. heinäk. 3,652 §. — [2]) Khs 7 p. tammik. 21 §. — [3]) S:n 13 p. toukok. 971 §. — [4]) S:n 14 p. tammik. 113 §. — [5]) S:n 26 p. elok. 1,497 §. — [6]) S:n 14 p. lokak. 1,834 §. — [7]) S:n 16 p. jouluk. 2,329 §.

Lastenkodin Vihdissä olevan kesäkodin menot arvioitiin yhteensä 80,000 markaksi, josta erilaisiin korjauksiin arvioitiin kuluvan 70,000 markkaa, arvaamattomiin menoihin 5,000 markkaa ja työn valvontaan 5,000 markkaa.

Samalla päätettiin ilmoittaa kodin johtokunnalle, ettei ollut syytä korottaa kodin johtajattaren virkaa 5 palkkaluokasta, sekä oikeuttaa johtokunta suorittamaan kodin johtajattarelle ja muille viranhaltijoille v. 1938 sen suuruisia palkanlisäyksiä kuin kaupunginvaltuusto oli päättänyt suoritettaviksi kaupungin palveluksessa oleville henkilöille.

Lahjoituksen vastaanottaminen. Villefranchen kaupungissa asuva herra A. Armonicos oli lähettänyt Helsingin kaupungille 20 dollarin shekin käytettäväksi kaupungin orpojen hyväksi; lahjoitus päätettiin [1]) ottaa vastaan jättäen se lastensuojelulautakunnan käytettäväksi sen harkitsemalla tavalla.

Äitiysavustukset. V:n 1938 alusta alkaen käytäntöön otettavien äitiysavustusten suorittamista koskevasta sosiaaliministeriön kiertokirjeestä päätettiin [2]) ilmoittaa huoltolautakunnalle tarpeellisia toimenpiteitä varten sekä että avustukset suoritetaan talousarvion ulkopuolella.

Vaikkakin v:n 1938 alusta alkaen voimaan tulevan äitiysavustuslain sekä sen marraskuun 26 p:nä 1937 annetun toimeenpanoasetuksen mukaan äitiysavustuksen hallinnollinen hoito kuului kunnan huoltolautakunnalle, päätettiin [3]), kun tähän ei ollut mitään muodollista estettä, antaa tämä tehtävä Helsingin kaupungissa lastensuojelulautakunnalle, jolla täällä asiallisistä syistä oli paremmat edellytykset kyseisen tehtävän suorittamiseen. Lastensuojelulautakuntaa päätettiin samalla kehoittaa ryhtymään tarpeellisiin toimenpiteisiin asiassa.

Sosiaaliministeriöltä päätettiin [4]) anoa oikeutta säädettyyn äitiysavustukseen sisältyvien vaatekappaleiden valmistamiseen Helsingin kaupungin tarpeiksi kunnan omissa laitoksissa.

7. Erinäisiä sosiaalisia tehtäviä koskevat asiat

Työnvälitystoimisto. Sen jälkeen kun työnvälitystoimiston johtajanvirka uuden työnvälityslain mukaisesti oli julistettu haettavaksi kaupunginhallitus päätti [5]) sosiaaliministeriölle hakijoista annettavassa lausunnossaan ilmoittaa pitävänsä toimeen sopivina köyhäinhoidon toimitusjohtajaa S. Seppälää, filosofiankandidaatti I. Laatia ja insinööri V. Hirvosta, edellä mainitussa järjestyksessä.

Työnvälitystoimiston johtajaksi sittemmin valitulle [6]) toimitusjohtaja S. Seppälälle myönnettiin [7]) opintomatkaa varten kolmen viikon virkavapaus täysin palkkaeduin työnvälityslautakunnan tarkemmin määrättävänä aikana huhtikuussa. Johtajan mainituksi, sittemmin huhtikuun 6 p:stä 26 p:ään kestämään määrätyksi virkavapausajaksi määrättiin [8]) hänen sijaisekseen saman toimiston osastonjohtajat Y. Vuorjoki ja W. Mattlar vuoropäivin.

Lakkautettavan miespuolisten konttori- ja liikeapulaisten sekä nuorten poikain osaston Meritullintorin talossa n:o 4 olevan huoneiston laajentami-

[1]) Khs 21 p. lokak. 1,896 §. — [2]) S:n 4 p. marrask. 1,976 §. — [3]) S:n 9 p. jouluk. 2,284 §. — [4]) S:n 22 p. jouluk. 2,374 §. — [5]) S:n 14 p. tammik. 119 §. — [6]) Vrt. tämän kert. s. 47. — [7]) Khs 18 p. maalisk. 588 §. — [8]) S:n 15 p. huhtik. 748 §.

seksi metalli- y.m. ammattimiesten työnvälitysosastolle kaupunginhallitus osoitti [1]) 2,000 markkaa yleisten töiden pääluokkaan sisältyvistä käyttövaroistaan. Sittemmin havaittiin kuitenkin tarkoituksenmukaisemmaksi sijoittaa perustettu metallityöntekijäin alaosasto talon Aleksanterinkadun puoleisessa siipirakennuksessa vapautuviin huoneisiin sekä kahvilahuone, kirjaajan virkahuone ja arkisto sen pihanpuoleiseen kulmaukseen, sekä myönnettiin [2]) tästä aiheutuvien korjaus- ja muutostöiden kustannuksiin 3,700 markkaa edellä mainituista käyttövaroista.

Muutostöiden suorittamiseksi toimiston merimiesosaston Satamakadun 2:ssa olevassa uudessa huoneistossa kaupunginhallitus osoitti [3]) näistä käyttövaroista 23,000 markkaa.

Samoista käyttövaroista myönnettiin [4]) vielä 15,500 markkaa väliaidan pystyttämiseksi I poliisiaseman ja työnvälitystoimiston yhteiselle pihamaalle sekä työttömille tarkoitetun katoksen rakentamiseksi pihan työnvälitystoimiston puoleiseen osaan.

Työnvälityslautakunnan esitettyä työnvälitystoimiston toimistoajan muuttamista alkamaan klo 9 aamulla ynnä erinäisiä muita tästä johtuvia muutoksia, rahatoimenjohtaja ilmoitti asian kiireellisyyden johdosta oikeutettaneensa lautakunnan järjestämään kyseisen toimistoajan esittämällään tavalla, minkä toimenpiteen kaupunginhallitus myöhemmin päätti [5]) hyväksyä.

Kaupunginhallitus päätti [6]) kehoittaa kaikkia kaupungin virastoja ja laitoksia sopivissa tapauksissa käyttämään työnvälitystoimiston apua työvoimaa tarvitessaan.

Kaikille kaupungin hallituksille sekä lauta- ja johtokunnille päätettiin [7]) huomauttaa, että virastovaratyössä ei saanut pitää sellaista henkilöä, joka ei ollut ilmoittautunut työnhakijaksi työnvälitystoimistoon ja jatkuvasti oli työnvälitystoimiston kirjoissa, sekä että niiden laitosten, joissa oli virastovaratyöntekijöitä, tuli kuukausittain lähettää luettelo näistä työnvälitystoimistolle.

Työnvälitystoimisto oikeutettiin [8]) kiireellisissä merityövoimanvälitystapauksissa ennakolta suorittamaan maksuja laivanvarustajien puolesta ja työnvälitystoimiston merimiesosaston johtaja pitämään enintään 2,000 markan suuruista ennakkoa vähintään kerran kuukaudessa tapahtuvaa tilitystä vastaan. Samalla päätettiin työnvälitystoimistoa kehoittaa noudattamaan riittävää varovaisuutta ennakkomaksujen suorittamisen rajoittamiseksi sellaisiin kiireellisiin tapauksiin, joissa ne olivat välttämättömän tarpeen vaatimia ja laivanvarustajan maksukyky oli tunnettu, sekä myöskin tarkoin valvomaan, että laivanvarustajat aikanaan suorittivat työnvälitystoimiston saatavat, jottei välitystoiminnasta aiheutuisi luottotappiota kaupungille.

Sosiaaliministeriö oli asiassa ilmenneen epätietoisuuden poistamiseksi ilmoittanut, että kunnan työnvälitystoimistolle ja -asiamiehelle suoritetaan v:n 1936 valtionapua maaliskuun 27 p:nä 1926 annetun työnvälityslain 12 §:n säätämät määrät, että avustusta ei suoriteta sellaisissa tapauksissa, joissa työttömyyden lieventämistä tarkoittavaa valtion toimintaa varten vahvistettujen ehtojen ja ohjeiden mukaan kunnan työttömyyslautakunnan asiana oli ollut antaa työosoituskortti työhön otetulle sekä

[1]) Khs 4 p. helmik. 291 §. — [2]) S:n 29 p. huhtik. 856 §. — [3]) S:n 25 p. marrask. 2,127 §. — [4]) S:n 7 p. tammik. 40 §. — [5]) S:n 18 p. maalisk. 591 §. — [6]) S:n 18 p. maalisk. 589 §. — [7]) S:n 20 p. toukok. 1,014 §. — [8]) S:n 20 p. toukok. 1,023 §.

että merimiesten työnvälityksestä suoritetaan lisäavustusta siten kuin siitä on työnvälityksen tarkastuksesta sekä avustuksen myöntämisestä työnvälitystoimistoille ja -asiamiehille huhtikuun 22 p:nä 1926 annetun valtioneuvoston päätöksen 10 §:ssä määrätty. Asiasta päätettiin [1]) tiedoittaa työnvälityslautakunnalle. Sittemmin sosiaaliministeriö ilmoitti päättäneensä myöntää Helsingin kaupungin työnvälitystoimiston anomana valtionapuna 17,995 paikallisesta ja 325 toiseen kuntaan toimitetusta työnvälityksestä sekä 293 omalle paikkakunnalle ja 271 toiselle paikkakunnalle toimitetusta merimiesvälityksestä yhteensä 153,900 markkaa [2]).

Yleishyödyllisten yritysten ja laitosten avustusmäärärahan jakaminen. Valiokunta [3]), jonka kaupunginhallitus oli asettanut jakamaan menosääntöön merkittyä yleishyödyllisten yritysten ja laitosten avustusmäärärahaa, ilmoitti lähettämässään mietinnössä, että avustuksia oli hallituksen toimesta [4]) julkaistun kuulutuksen johdosta anottu n. 690,000 markkaa, jota vastoin käytettävänä oleva määrä oli ainoastaan 280,000 markkaa. Valiokunnan mielestä olisi jaossa yleensä seurattava aikaisempien vuosien käytäntöä; kun raittiusseurain avustamista varten nyt oli myönnetty erityinen määräraha voitaisiin kuitenkin muiden yleishyödyllisten yritysten ja laitosten avustuksia jonkun verran entisestään korottaa.

Hyväksyen valiokunnan ehdotukset kaupunginhallitus päätti [5]) myöntää seuraaville yhdistyksille ja laitoksille alla mainitut rahamäärät:

	Mk
Helsingfors svenska folkhögskola nimisen opiston toimikunnalle	1,500
Helsingin ruotsinkielisten kansakoulujen nuoriso- ja raittiusliitolle Fylgialle	5,500
Helsingin Toivonliiton toimikunnalle suomenkielisissä kansakouluissa suoritettavan toivonliittotyön tukemiseen	5,500
Helsingin työväen sivistystoimikunnalle opintokerhotyötä varten	7,000
Helsingin nuorten miesten kristilliselle yhdistykselle alaikäisten katumyyjäin toiminnan järjestämiseksi sekä joutilaiden poikain työnvälitystoimistoa ynnä kesäleiriä varten	5,500
Helsingin nuorten naisten kristilliselle yhdistykselle sen kasvatussosiaalista toimintaa ja työkotia varten	20,000
Svenska kristliga föreningen av unga män nimiselle yhdistykselle sen kasvatussosiaalista työtä ja vähävaraisten poikain kesävirkistystoimintaa varten	3,500
Sörnäisten nuorten miesten kristilliselle yhdistykselle poikakerhon ylläpitämiseen Sörnäisten, Vallilan ja Toukolan kaupunginosissa	3,000
Pasilan nuorten miesten kristilliselle yhdistykselle nuoriso- ja poikatyön tukemiseen	2,000
Käpylän nuorten miesten kristilliselle yhdistykselle nuoriso- ja poikatyön tukemiseen	3,000
Helsingin poikakotiyhdistykselle	11,000
Sairaanhoitajatar H. Kivimäelle hänen Leppävaarassa olevan pikkulastenkotinsa ylläpitämiseen	7,000
Caritas-kesäsiirtolan hallitukselle	2,500

[1]) Khs 18 p. helmik. 381 §. — [2]) S:n 20 p. toukok. 1,012 §. — [3]) Ks. tämän kert. s. 123. — [4]) Khs 14 p. tammik. 107 §. — [5]) S:n 3 p. kesäk. 1,145 §.

	Mk
Teollisuusseutujen evankelioimisseuralle Kalliolan poika- ja tyttökerhotyön kannattamiseksi	10,500
Bethel nimiselle lastenkodille	4,000
Aula työkotien kannatusyhdistykselle työkodin perustamiseksi vajaaälyisille	8,000
Suomen sairaanhoitajatarliitolle kotisairaan- ja terveydenhoidon keskuksen ylläpitoon	5,500
Suomen sokeain hierojain yhdistykselle hieroma- ja fysikaalista hoitolaitosta varten	23,000
Sokeain keskusliitolle	17,000
Sokeainyhdistys Helsingille	1,000
Helsingin sokeat nimiselle yhdistykselle sen työtoiminnan tukemiseksi ja myymälän vuokraan	12,000
Pelastusarmeijalle Väinölän turvakotia ja slummikeskusta varten	12,000
Helsingin taloustyöntekijäin yhdistykselle sen taloustyöntekijäkodin ylläpitoon ja Siuntiossa olevan lepokodin avustamiseen	13,000
Helsingin valkonauhayhdistykselle naisten yökodin ylläpitoon	4,000
Helsingin Mariayhdistykselle iäkkäiden kotiapulaisten kodin ylläpitoon	3,000
Suomen merimieslähetysseuralle satamalähetystyön tukemiseen Helsingissä	5,000
Helsingin kuuromykkäyhdistykselle kuuromykkäin keskuudessa harjoitettavan kansansivistystyön edistämiseksi	4,000
Heikkokuuloisten suojaamisyhdistykselle	2,000
Kallioniemen kesäkodin kannatusyhdistykselle varattomain äitien ja lasten kesävirkistystä varten	14,000
Helsingin kristillisen työväenyhdistyksen palvelijatarosastolle palvelijatar- ja lepokodin ylläpitämiseen	3,000
Helsingin kaupunkilähetykselle käsitöiden järjestämiseksi työttömille naisille	1,000
Helsingin suomalaiselle Marttayhdistykselle sen kotiapulaiskoulua ja kursseja varten	5,500
Helsingfors svenska Marthaförening nimiselle yhdistykselle sen kodinhoitokursseja varten	3,000
Suomen työväen arkistolle	5,000
Kirjoja sokeille nimiselle yhdistykselle	5,500
Brage-yhdistykselle sen leikkeleteosta varten	5,000
Kasvatusopilliselle lukusalille	2,000
Sivistysjärjestöjen kansankonservatoriolle	15,000
Suomen laulajain ja soittajain liitolle	10,000
Helsingin ruotsalaiselle partiopiirille	3,500
Helsingin sosialidemokraattiselle nuorisoyhdistykselle sen kesävirkistys- ja siirtolatoiminnan tukemiseksi	3,500
Helsingin työväen matkailuyhdistykselle	3,500
Yhteensä [1]	280,500

Edelleen päätettiin:
että avustuksensaajat oli varain asianmukaisen käytön suhteen alistet-

[1] Siitä 500 markkaa vt Janatuisen lahjoittamia varoja.

tava sellaiseen valvontaan, joka määrätään kaupunginvaltuuston marraskuun 25 p:nä 1913 vahvistamissa, kaupungille tulevain juovutusjuomavoittovarain käytössä noudatettavaa menettelyä koskevissa säännöissä, niin että:

Helsingfors svenska folkhögskola nimisen opiston toimikunta ja Helsingin ruotsinkielisten kansakoulujen nuoriso- ja raittiusliitto Fylgia olivat ruotsinkielisten kansakoulujen johtokunnan alaiset;

Helsingin Toivonliiton toimikunta suomenkielisten kansakoulujen johtokunnan alainen;

Helsingin työväen sivistystoimikunta suomenkielisen työväenopiston johtokunnan alainen;

Helsingin nuorten miesten kristillinen yhdistys, Helsingin nuorten naisten kristillinen yhdistys, Svenska kristliga föreningen av unga män, Sörnäisten nuorten miesten kristillinen yhdistys, Pasilan nuorten miesten kristillinen yhdistys, Käpylän nuorten miesten kristillinen yhdistys, Helsingin poikakotiyhdistys, sairaanhoitajatar H. Kivimäki Leppävaarassa olevan pikkulastenkotinsa puolesta, Caritas-kesäsiirtolan hallitus, Teollisuusseutujen evankelioimisseura, Bethel niminen lastenkoti ja Aula työkotien kannatusyhdistys lastensuojelulautakunnan alaiset;

Suomen sairaanhoitajatarliitto ja Suomen sokeain hierojain yhdistys terveydenhoitolautakunnan alaiset;

Sokeain keskusliitto, Sokeainyhdistys Helsinki, Helsingin sokeat niminen yhdistys, Pelastusarmeija, Helsingin taloustyöntekijäin yhdistys, Helsingin valkonauhayhdistys, Helsingin Mariayhdistys, Suomen merimieslähetysseura, Helsingin kuuromykkäyhdistys, Heikkokuuloisten suojaamisyhdistys, Kallioniemen kesäkodin kannatusyhdistys, Helsingin kristillisen työväenyhdistyksen palvelijatarosasto ja Helsingin kaupunkilähetys huoltolautakunnan alaiset;

Helsingin suomalainen Marttayhdistys ja Helsingfors svenska Marthaförening niminen yhdistys kotitalouslautakunnan alaiset;

Suomen työväen arkisto, Kirjoja sokeille niminen yhdistys, Brage-yhdistys ja Kasvatusopillinen lukusali kaupunginkirjaston johtokunnan alaiset;

Sivistysjärjestöjen kansankonservatorio ja Suomen laulajain ja soittajain liitto musiikkilautakunnan alaiset;

Helsingin ruotsalainen partiopiiri urheilulautakunnan alainen; ja

Helsingin sosialidemokraattinen nuorisoyhdistys ja Helsingin työväen matkailuyhdistys sosiaali- ja opetusasiain johtajan alaiset;

että mainitut lauta- ja johtokunnat olivat velvolliset v:n 1938 helmikuun kuluessa antamaan kaupunginhallitukselle selonteon puheena olevan valvontatyön suorittamisesta ja toimenpiteistään sen yhteydessä;

määrätä lisäehdoiksi, että kaikkien avustuksensaajain, jotka saamatta vastaavaa korvausta antoivat tarvitseville henkilöille apua, samalla kuin niiden soveltuvissa kohdin oli tehtävä ero täällä kotipaikkaoikeutta nauttivien ja muiden täällä oleskelevien henkilöiden välillä, tuli jokaisessa eri tapauksessa kyöhäinhoitolautakunnan rekisteritoimistosta hankkia tarkka tieto avustuksenanojan oloista sekä sikäli kuin jonkinlaista avustusta annettiin, ilmoittaa se toimiston rekisteröitäväksi samoin kuin avustuksen myöntämisen ja käytön valvonnan suhteen alistua niihin määräyksiin, joita köyhäinhoitolautakunta kenties katsoi tarpeelliseksi antaa; sekä

että kaupunginhallituksen edellä mainitut päätökset oli saatettava asian-

omaisten lauta- ja johtokuntain tietoon niiden asiana oleviin toimenpiteisiin ryhtymistä varten.

Eläinsuojelusyhdistyksen avustaminen. Rautateiden eläinsuojelusyhdistykselle kaupunginhallitus myönsi [1]) yleisistä käyttövaroistaan 2,500 markan suuruisen avustuksen kodittomien kissojen nukuttamista varten kehoittaen yhdistystä harkitsemaan entistä halvempien nukutusmenetelmien käyttöä.

Kaupungin viranhaltijain ja työntekijäin virkistyskotien avustaminen. Helsingin kunnantyöntekijäin keskustoimikunnan tilitys ja kertomus sille Herttoniemessä ylläpitämäänsä työntekijäin kesäkotia varten edellisenä vuonna myönnettyjen varain käytöstä merkittiin tiedoksi [2]).

Kiinteistölautakunnan luovutettua Kulosaaren kartanon edellä mainitulle yhdistykselle kaupungin viran- ja toimenhaltijain sekä työntekijäin lepo- ja virkistyspaikaksi kaupunginhallitus myönsi [3]) tämän kartanon vuokran suorittamiseksi kesäkuun 1 p:n ja syyskuun 1 p:n välisenä aikana 7,200 markkaa yleisistä käyttövaroistaan sekä välttämättömien sisäkorjausten suorittamiseksi siellä 12,500 markkaa yleisten töiden pääluokkaan sisältyvistä käyttövaroistaan.

Raittiusseurain ja -järjestöjen avustusmäärärahan jakaminen. Kaupunginvaltuuston merkittyä kertomusvuoden talousarvioon ensi kerran määrärahan raittiusseurain ja -järjestöjen avustamiseen kaupunginhallitus asetti sen jakoa valmistelemaan valiokunnan [4]), joka lähettämässään mietinnössä ilmoitti, että sen toimesta [5]) julkaistun kuulutuksen johdosta anottujen avustusten yhteismäärä oli 206,280 markkaa. Kun yleishyödyllisten yritysten ja laitosten avustusmäärärahasta ennen oli jaettu raittiusseuroille ja -järjestöille vain 25,000 markkaa ja tarkoitukseen nyt myönnetty avustus oli 100,000 markkaa, voitiin siis avustuksia jonkun verran korottaa samoin kuin myöntää niitä joillekin uusillekin hakijoille. Jaossa esitettiin muuten noudatettavaksi pääasiallisesti aikaisempaa menettelyä.

Hyväksyen valiokunnan ehdotukset kaupunginhallitus päätti [6]) myöntää seuraaville yhdistyksille ja järjestöille alla mainitut rahamäärät:

	Mk
Raittiusyhdistys Kilvelle	13,000
Sosialidemokraattiselle raittiusyhdistykselle Riennolle	12,000
Helsingin sosialidemokraattiselle raittiusaluejärjestölle raittiusvalistustyötä varten	10,000
Lasten raittiusosastolle Nousevalle voimalle	7,000
Alli Tryggs minne nimiselle loosille	4,500
Raittiusyhdistys Koitolle	14,000
Raittiusyhdistys Koiton lastenosastolle Nousevalle Koitolle	3,000
Raittiuskerho Imatralle	1,500
Vallilan sosialidemokraattiselle lasten raittiusosastolle Oraalle	3,000
Suomen opiskelevan nuorison raittiusliitolle	3,000
Helsingin raittiusseurojen keskustoimikunnalle	9,000
Helsingfors nykterhetsvänner nimiselle yhdistykselle	4,000
Käpylän lasten raittiusosaston Käpylän haukkain toimikunnalle	3,000

[1]) Khs 7 p. tammik. 52 §. — [2]) S:n 11 p. helmik. 330 §. — [3]) S:n 1 p. heinäk. 1,313 §. — [4]) Ks. tämän kert. s. 123. — [5]) Khs 21 p. tammik. 188 §. — [6]) S:n 3 p. kesäk. 1,146 §.

	Mk
Helsingin raittiusseuralle	6,000
Raittiusosasto Tovereille	4,000
Suomalaisen normaalilyseon oppilaiden raittiusyhdistykselle Kipinälle	3,000
Yhteensä	100,000

Edelleen päätettiin:

että avustuksen nauttijat myönnettyjen varain asianmukaisen käytön suhteen alistetaan sellaiseen valvontaan, joka määrätään kaupunginvaltuuston marraskuun 25 p:nä 1913 vahvistamissa, kaupungille tulevain juovutusjuomavoittovarain käytössä noudatettavaa menettelyä koskevissa säännöissä; sekä

että avustuksen nauttijain on v:n 1938 helmikuun kuluessa annettava kaupunginhallitukselle selostus toiminnastaan ja myönnettyjen avustusten käyttämisestä.

Väkijuomaliikkeen kunnallinen tarkastaja M. Aronen oikeutettiin [1]) päävirkansa ohella edelleen antamaan väkijuomalainsäädännön ja yhteiskuntaopin opetusta Suomen hotelli- ja ravintolakoulussa yhteensä 6 tuntia viikossa.

Tarkastaja Arosen erottua väkijuomaliikkeen kunnallisen tarkastajan toimesta kaupunginvaltuusto valitsi hänen seuraajakseen toimittaja U. Havukan [2]), mistä vaalista kaupunginhallitus päätti [3]) ilmoittaa Oy. Alkoholiliike ab:lle määräten samalla toimittaja Havukan väliaikaisesti hoitamaan kyseistä virkaa siksi kuin vaali oli saanut lainvoiman, kuitenkin enintään v:n 1938 helmikuun loppuun.

Luistinrata-alennuskortit. Kaupunginhallitus oikeutti [4]) urheilulautakunnan jakamaan luistinrata-alennuskortit ennakolta kertomusvuonna lautakunnan esittämällä tavalla.

Helsingfors simsällskap niminen yhdistys oikeutettiin [5]) kesällä vietettävän 50-vuotisjuhlansa johdosta painatettavaa juhlajulkaisua varten ottamaan omalla kustannuksellaan jäljennöksiä kaupungin arkistoissa säilytettävistä piirustuksista ja pöytä- y.m. asiakirjoista, jotka koskivat Helsingin uimalaitoksia ja -rantoja, sekä myönnettiin tälle yhdistykselle kaupunginhallituksen yleisistä käyttövaroista 3,000 markan suuruinen avustus sen juhlajulkaisun sitä osaa varten, joka koski Helsingin uinti- ja uimahuoneoloja ennen kyseisen yhdistyksen perustamista.

8. Opetus- ja sivistystointa koskevat asiat

Opetustoimi

Suomenkielisten kansakoulujen viranhaltijat. Täydet palkkaedut myönnettiin tarkastaja A. Saarensivulle [6]) ja opettajatar K. Peltoselle [7]) heille toukokuun 18 p:stä 31 p:ään myönnettyjen opintomatkalomain ajalta sekä laulunopettaja O. Pesoselle [8]) hänelle toukokuun 10 p:stä 31 p:ään myönnetyn opintomatkaloman ajalta.

Palkankorotus myönnettiin [9]) kahdelle lämmittäjälle.

Käyttövaroistaan sääntöpalkkaisten virkain palkkojen korottamiseen kaupunginhallitus myönsi 60,000 markan suuruisen lisäyksen [10]) suomen-

[1]) Khs 14 p. tammik. 141 §. — [2]) Vrt. tämän kert. s. 47. — [3]) Khs 30 p. jouluk. 2,432 §. — [4]) S:n 21 p. lokak. 1,904 §. — [5]) S:n 15 p. huhtik. 741 §. — [6]) Khs 27 p. toukok. 1,102 §. — [7]) S:n 29 p. huhtik. 893 §. — [8]) S:n 18 p. kesäk. 1,272 §. — [9]) S:n 8 p. heinäk. 1,341 § ja 25 p. marrask. 2,129 §. — [10]) S:n 2 p. jouluk. 2,250 §.

kielisten kansakoulujen sääntöpalkkaisten virkain määrärahaan 103 alakoulunopettajanviran siirtämisen johdosta 6 palkkaluokasta 7:nteen [1]) sekä käyttövaroistaan palkkasääntöön merkitsemättömäin pysyväisten virkojen palkkain korottamiseen 5,316 markan suuruisen lisäyksen [2]) mainittujen koulujen palkkasääntöön merkitsemättömäin pysyväisten virkain määrärahaan talonmiehen- ja lämmittäjänvirkain sijoittamisen johdosta uusiin palkkaluokkiin [3]).

Opettajatar H. Noposen virkaa ensin hänen sairaslomansa aikana sekä jatkuvasti tämän sittemmin siirryttyä eläkkeelle hoitanut opettajatar L. Korhonen oikeutettiin [4]) kahden viikon palkalliseen kesälomaan kertomusvuoden kesällä, ollen hänen palkkansa mainitun loman ajalta suoritettava kyseisen avoinna olevan viran säästyneestä palkasta.

Veistokalustonhoitaja J. Kivi, joka kesäkuun 19 p:nä täytti 67 vuotta, oikeutettiin [5]) edelleen jäämään virkaansa toukokuun 31 p:ään 1938.

Suomenkielisten kansakoulujen johtokunnan ilmoitukset erinäisten opettajain ja opettajattarien oikeuttamisesta sivutointen hoitamiseen merkittiin [6]) tiedoksi.

Mainitun johtokunnan tiedusteltua, kuuluiko sielullisesti sairaiden vastaanottoaseman apulaislääkäri A. Jokivartion virkatehtäviin apukouluun otettavien lasten älykokeiden toimittaminen ilman erikoispalkkiota, sille päätettiin [7]) toimittaa jäljennös asiaa koskevasta terveydenhoitolautakunnan lausunnosta, josta ilmeni, että tohtori Jokivartio ei ollut oikeutettu kyseiseen erikoispalkkioon.

Koulujen taloudenhoitaja oikeutettiin [8]) myymään huutokaupalla eräitä vanhoja käyttökelvottomiksi käyneitä irtaimistoesineitä.

Ruotsinkielisten kansakoulujen viranhaltijat. Merkittiin [9]) tiedoksi ruotsinkielisten kansakoulujen johtokunnan ilmoitukset, että opettajakunta oli kertomusvuodeksi sekä v:ksi 1938 valinnut johtokunnan vakinaiseksi jäseneksi opettajatar E. Hedbergin ja varajäseneksi opettaja H. G. Österbergin.

Kaupunginhallitus päätti [10]), että Nilsiäntien, Annankadun, Snellmaninkadun, Ratakadun ja Topeliuksenkadun kansakoulujen lämmittäjäin ja talonmiesten toimet v:n 1938 alusta lukien siirretään palkkasääntöön merkitsemättömäin pysyväisten virkain 33 palkkaluokkaan.

Palkankorotus myönnettiin [11]) eräälle lämmittäjälle.

Siivooja H. Östermanin suoritettava luontoisetukorvaus vahvistettiin [12]).

Kyseisten koulujen johtokunnan esitettyä kesälomapalkkion myöntämistä opettajatar A. Lindströmille, joka kesäkuun 2 p:nä, säädetyn eroamisiän saavutettuaan, oli pakotettu eroamaan virastaan, kaupunginhallitus päätti [13]) ilmoittaa johtokunnalle hänen olevan oikeutettu saamaan täyden palkan kesäkuun ajalta.

Johtokunnan ilmoitus eräiden opettajien ja opettajattarien oikeuttamisesta pitämään sivutoimia merkittiin [14]) tiedoksi.

Psykiatrilääkärinviran perustaminen kansakouluihin. Kaupunginhalli-

---

[1]) Vrt. v:n 1936 kert. s. 41. — [2]) Khs 2 p. jouluk. 2,251 §. — [3]) Vrt. v:n 1936 kert. s. 41. — [4]) Khs 1 p. heinäk. 1,286 §. — [5]) S:n 27 p. toukok. 1,103 §. — [6]) S:n 25 p. helmik. 470 §, 27 p. toukok. 1,106 §, 18 p. kesäk. 1,273 §, 9 p. syysk. 1,609 §, 7 p. lokak. 1,824 § ja 2 p. jouluk. 2,258 §. — [7]) Khn jsto 22 p. heinäk. 3,716 §. — [8]) S:n 5 p. tammik. 3,036 §. — [9]) Khs 7 p. tammik. 55 § ja 30 p. jouluk. 2,427 §. — [10]) S:n 11 p. maalisk. 575 §. — [11]) S:n 13 p. toukok. 972 §. — [12]) Khn jsto 6 p. huhtik. 3,337 §. — [13]) Khs 18 p. kesäk. 1,266 §. — [14]) S:n 14 p. lokak. 1,860 §.

tus päätti [1]) jättää sosiaalijohtajan harkittavaksi kysymyksen erityisen psykiatrilääkärinviran perustamisesta kansakouluihin oppilaiden kasvatuksellisen ohjauksen ja älyllisen tarkkailun suorittamista varten.

Kansakoulujen huoneistot. Eräiden muutostöiden suorittamiseen Kallion kansakoulussa kaupunginhallitus myönsi [2]) yleisten töiden pääluokkaan sisältyvistä käyttövaroistaan 4,550 markkaa.

Kaupunginhallitus hyväksyi [3]) Vallilan ruotsinkielisen kansakoulun osittaisen luovuttamisen suomenkielisten kansakoulujen tarpeisiin lukuvuodeksi 1937—38 ehdoin, että sinne sijoitettiin vain suomenkielisten kansakoulujen alaluokkia sekä että näille palveluskunnan työn helpottamiseksi mikäli mahdollista myönnettiin lupaa samoina päivinä kuin koululla itsellään oli lupaa.

Suomenlinnan kansakoulutalon vuokran maksamiseksi kaupunginhallitus osoitti [4]) käyttövaroistaan arvaamattomiin vuokriin ja vuokrankorotuksiin 600 markkaa kiinteistölautakunnan käytettäväksi.

Kansakouluhuoneistoja luovutettiin [5]) kertomusvuonna kuten ennenkin erinäisin ehdoin voimistelu- ja urheiluharjoitusten pitämiseen, kokoushuoneistoiksi, kurssitoimintaa varten, opetus- ja esitelmätilaisuuksien pitoon sekä majoitus- y.m. tarkoituksiin.

Suojakatoksen rakentaminen Snellmaninkoulun pihamaalle. Suojakatoksen rakentamiseen Snellmaninkoulun pihamaalle oppilaiden oleskelupaikaksi välitunneilla sadesään vallitessa kaupunginhallitus osoitti [6]) yleisten töiden pääluokkaan sisältyvistä käyttövaroista 9,500 markkaa.

Aleksis Kiven koulu Pariisin maailmannäyttelyssä. Suomenkielisten kansakoulujen johtokunta oikeutettiin [7]) ottamaan Aleksis Kiven koulusta 25 valokuvasuurennusta Pariisin maailmannäyttelyä varten; tästä johtuvat kustannukset, 4,525 markkaa, hyväksyttiin [8]) sittemmin suoritettaviksi kaupunginhallituksen yleisistä käyttövaroista.

Kaitafilmikoneen osto kansakouluille. Kaupunginhallitus suostui [9]) siihen, että suomen- ja ruotsinkielisten kansakoulujen yhteistä käyttöä varten hankittiin kaitafilmikone, ollen sen kustannukset suoritettava siten, että suomenkielisten koulujen kalustomäärärahasta maksettiin $^3/_4$ niistä eli 4,830 markkaa ja ruotsinkielisten koulujen kalustomäärärahasta $^1/_4$ eli 1,610 markkaa, ja jääden koneen hoito suomenkielisten koulujen asiaksi.

Kerhotoiminnan järjestäminen Aleksis Kiven kouluun. Kaupunginhallitus oikeutti [10]) suomenkielisten kansakoulujen johtokunnan kokeilutarkoituksessa järjestämään v:n 1938 kevätlukukauden aikana sen ehdottamaa kerhotoimintaa Aleksis Kiven koulun jatkoluokille ja suorittamaan sitä ohjaaville opettajille tavallisen viikkotuntipalkkion yhteensä enintään 4 viikkotunnilta käyttäen tähän tarkoitukseen jatkokouluja varten varattuja määrärahoja.

Kansakoulujen ja oppikoulujen lukuvuoden työ- ja loma-aikain yhdenmukaistaminen. Kaupunginhallitus päätti [11]) kansakoulujohtokuntain ehdo-

[1]) Khs 23 p. syysk. 1,679 §. — [2]) S:n 8 p. huhtik. 734 §. — [3]) S:n 2 p. syysk. 1,541 §. — [4]) S:n 28 p. lokak. 1,962 §. — [5]) S:n 28 p. tammik. 245 §, 25 p. helmik. 471 §, 1 p. huhtik. 672 ja 673 §, 29 p. huhtik. 894 §, 27 p. toukok. 1,104 §, 3 p. kesäk. 1,150 §, 18 p. kesäk. 1,274 §, 9 p. syysk. 1,608 §, 7 p. lokak. 1,822 ja 1,823 §, 4 p. marrask. 2,004 §, 2 p. jouluk. 2,259 §, 9 p. jouluk. 2,295 § ja 22 p. jouluk. 2,391 §. — [6]) S:n 18 p. kesäk. 1,269 §. — [7]) S:n 28 p. tammik. 247 §. — [8]) Khn jsto 27 p. huhtik. 3,426 §. — [9]) Khs 11 p. maalisk. 574 §. — [10]) S:n 30 p. jouluk. 2,426 §. — [11]) S:n 1 p. huhtik. 670 §.

tuksen mukaisesti esittää opetusministeriölle, että ryhdyttäisiin toimenpiteisiin kaupunkien kansakoulujen sekä valtion oppikoulujen lukuvuoden työ- ja loma-aikain täydelliseksi yhdenmukaistamiseksi.

Opetustilaisuuksien järjestäminen kansakoulunopettajille. Ammatinvalintaa käsittelevän esitelmäsarjan järjestämiseksi suomenkielisten kansakoulujen opettajille kaupunginhallitus myönsi [1]) 1,250 markkaa yleisistä käyttövaroistaan.

Samoista varoista myönnettiin [2]) 1,000 markkaa piirustuskurssien järjestämiseen ruotsinkielisten kansakoulujen opettajille.

Kouluretkeilyt Suomenlinnaan. Suomenkielisten kansakoulujen johtokunnan esityksestä kaupunginhallitus päätti [3]) puolustusministeriöltä anoa 50 %:n alennusta laivalippujen hinnoista kansakouluoppilaiden tehdessä opettajien johdolla retkeilyjä Suomenlinnaan.

Kansakoulujen valtionapu. Kaupungin kansakoululaitokselle myönnettiin v:lta 1936 valtionapua 5,789,860 markkaa, josta aikaisemmin jo oli nostettu 4,282,900 markkaa ja nyt oli nostettavissa loput, 1,506,960 markkaa [4]).

Kaupunginlakimiehelle annettiin [5]) tehtäväksi anoa kansakouluille valtionapua v:lta 1937, jolloin oppilasmäärä oli keskimäärin 13,397.$_5$, mistä 10,936.$_5$ suomenkielisissä ja 2,461 ruotsinkielisissä kouluissa.

Ruotsinkielisten kansakoulujen kesävirkistystoimintaan myönnettiin [6]) valtionapua v:lta 1936 67,214 markkaa ja v:lta 1937 74,705 markkaa, mistä vastaavasti 56,555 markkaa ja 55,950 markkaa tuli kaupungille ja loput kaupungin ruotsinkielisten kansakoulujen opettajayhdistykselle. Suomenkielisten kansakoulujen vastaavaan toimintaan kaupunki sai valtionapua v:lta 1936 249,522 markkaa ja v:lta 1937 248,730 markkaa.

Suomenkielisten kansakoulujen johtokunnan asiasta tekemän esityksen mukaisesti kaupunginhallitus päätti [7]) pyytää kouluhallitusta ryhtymään toimenpiteisiin valtionavun myöntämiseksi myöskin lukuvuoden aikana tapahtuvaa kansakouluoppilaiden virkistystoimintaa varten.

Työväenopistot. Suomenkielisen työväenopiston taloudenhoitajan kuukausipalkka korotettiin 1,488 markkaan [8]) ja ruotsinkielisen työväenopiston taloudenhoitajan 464 markkaan [9]) tammikuun 1 p:stä lukien.

Talin siirtolapuutarhayhdistys oikeutettiin [10]) tavanmukaisin ehdoin yhtenä iltana viikossa käyttämään suomenkielisen työväenopiston huoneistoa.

Yleisten töiden lautakunnalle annettiin [11]) tehtäväksi yksissä neuvoin suomenkielisen työväenopiston johtokunnan kanssa laatia opistotalon suunnitellun laajentamisen luonnospiirustukset ja kustannusarvio sekä yksissä neuvoin ruotsinkielisen työväenopiston johtokunnan kanssa ruotsinkielisen työväenopiston rakennettavaksi suunnitellun opistotalon luonnospiirustukset ja alustava kustannusarvio.

Työväenopistojen opistopäivät. Kaupunginhallitus myönsi [12]) yleisistä käyttövaroistaan 10,000 markkaa Työväenopistojen liiton heinäkuun 2—4 p:nä Helsingissä pidettäviä opistopäiviä varten.

---

[1]) Khs 28 p. tammik. 244 §. — [2]) S:n 7 p. lokak. 1,820 §. — [3]) S:n 4 p. marrask. 2,003 §. — [4]) S:n 25 p. helmik. 465 §. — [5]) S:n 4 p. marrask. 2,002 § ja 25 p. marrask. 2,172 §. — [6]) S:n 21 p. tammik. 157 § ja 30 p. jouluk. 2,433 §. — [7]) S:n 18 p. kesäk. 1,271 §. — [8]) S:n 9 p. syysk. 1,578 §. — [9]) S:n 4 p. marrask. 1,981 §. — [10]) S:n 23 p. syysk. 1,706 §. — [11]) S:n 8 p. huhtik. 737 §, 1 p. heinäk. 1,323 § ja 7 p. toukok. 923 §. — [12]) S:n 18 p. helmik. 404 §; vrt. myös tämän kert. s. 127.

Ammattikoulut. Ammattiopetuslaitosten kunnallinen naistarkastaja I. Schreck, joka helmikuun 8 p:nä täytti 67 vuotta, oikeutettiin [1]) edelleen jäämään virkaansa maaliskuun 4 p:ään asti. Neiti Schreckille, joka kyseisen viran haettavaksi julistamisen jälkeen viimeksi mainitusta päivästä maaliskuun loppuun oli määrätty sitä väliaikaisesti hoitamaan, päätettiin [2]) tällöin suorittaa palkkiona viran pohjapalkka.

Valmistavan tyttöjen ammattikoulun opettajatar K.-L. Toukolehto oikeutettiin [3]) nauttimaan täysiä palkkaetujaan hänelle elokuun 25 p:n ja syyskuun 25 p:n väliseksi ajaksi myönnetyn virkavapauden ajalta.

Suomen lutherilainen evankeliumiyhdistys [4]) oikeutettiin heinäkuun 1 p:n ja 6 p:n välisenä aikana ja Svenska lutherska evangeliiföreningen i Finland [5]) kesäkuun 26 p:n ja 30 p:n välisenä aikana käyttämään valmistavan tyttöjen ammattikoulun talon toista kerrosta majoitustarkoituksiin sekä Suomen hotelli- ja ravintolakoulu [6]) saman koulun laboratoriokeittiötä opetustarkoituksiin kertomusvuoden syksyllä alkavana lukuvuonna 24 tuntia viikossa ehdoin että se korvasi sähkövirran käytöstä ja siivouksesta aiheutuvat kustannukset sekä vastasi käyttämästään kalustosta.

Yleisten töiden pääluokkaan sisältyvistä käyttövaroistaan kaupunginhallitus myönsi [7]) 17,600 markkaa yleisten töiden lautakunnan käytettäväksi eräiden korjaustöiden suorittamiseen valmistavan poikain ammattikoulun talossa.

Joulujuhlan järjestämiseksi valmistavan poikain ammattikoulun oppilaille myönnettiin [8]) kaupunginhallituksen yleisistä käyttövaroista 800 markkaa.

Retkeilyn järjestämiseen yleisen ammattilaiskoulun toisen luokan oppilaille kaupunginhallitus myönsi [9]) 2,000 markan suuruisen apurahan yleisistä käyttövaroistaan.

Kotitalouslautakunta. Kotitalousneuvoja M. Koivistolle myönnettiin [10]) täydet palkkaedut hänen elokuun 23 p:n ja syyskuun 29 p:n väliseltä virkavapausajaltaan.

Avoinna olevaan kotitalousneuvojanvirkaan valittiin [11]) talousopettaja K. Vöry.

Kaupunginhallitus suostui [12]) siirtolapuutarhayhdistysten anomukseen kotitalouskerhon huoneiston luovuttamisesta yhdistysten käytettäväksi.

Yleisten töiden pääluokkaan sisältyvistä käyttövaroistaan kaupunginhallitus myönsi [13]) erinäisten korjaustöiden suorittamiseen Mäkelänkadun talossa n:o 45 toimivassa opetuskeittiössä 15,000 markan suuruisen määrärahan yleisten töiden lautakunnan käytettäväksi.

Kaupunginhallitus päätti [14]) kehoittaa kotitalouslautakuntaa aikanaan tekemään esityksen lautakunnan alaisten viranhaltijain virantoimitusaikain vahvistamisesta sikäli kuin niihin ei voitu soveltaa virkasäännön yleistä määräystä samalla ilmoittaen lautakunnalle, että sen hyväksymää 31 viikkotunnin työaikaa sai väliaikaisesti soveltaa.

Lastentarhat. Tarkastaja E. Boreniukselle ja apulaistarkastaja L. Rudbäckille myönnettiin [15]) virkalomaa täysin palkkaeduin edelliselle elokuun

---

[1]) Khs 28 p. tammik. 241 §. — [2]) Khn jsto 9 p. maalisk. 3,254 §. — [3]) Khs 9 p. syysk. 1,605 §. — [4]) S:n 13 p. toukok. 997 §. — [5]) S:n 10 p. kesäk. 1,223 §. — [6]) S:n 9 p. syysk. 1,606 §. — [7]) S:n 10 p. kesäk. 1,211 §. — [8]) Khn jsto 8 p. jouluk. 4,116 §. — [9]) Khs 7 p. toukok. 924 §. — [10]) S:n 10 p. kesäk. 1,222 §. — [11]) S:n 2 p. jouluk. 2,252 §. — [12]) S:n 28 p. lokak. 1,966 §. — [13]) S:n 1 p. heinäk. 1,324 §. — [14]) S:n 18 p. maalisk. 611 §. — [15]) S:n 1 p. heinäk. 1,327 §.

9 p:n ja 14 p:n sekä jälkimmäiselle saman kuukauden 2 p:n ja 7 p:n väliseksi ajaksi.

Opettajatar A.-L. Sirelius oikeutettiin [1]) saamaan täydet palkkaetunsa tammikuun 14 p:n ja helmikuun 13 p:n välisenä aikana tehtävää opintomatkaa varten saatavan virkavapautensa ajalta.

Toimelan päiväkodin talousapulainen oikeutettiin [2]) asumaan mainitun päiväkodin ulkopuolella sekä vahvistettiin hänen suoritettavansa luontoisetukorvaus.

Lastentarhain kanslian vahtimestari E. Hellgren oikeutettiin [3]) palkankorotuksen saamiseksi lukemaan hyväkseen lastentarhoissa ja niiden kansliassa palvelemansa aika.

Kaupunginhallitus päätti [4]) siirtää Toukolan lastentarhan talousapulaisenviran palkkasääntön merkitsemättömäin virkain 17 palkkaluokkaan v:n 1938 alusta lukien.

Kaupunginhallitus suostui [5]) palkankorotuksen myöntämistä eräiden palkkasääntöön merkitsemättömäin pysyväisten virkain haltijoille tarkoittavaan lastentarhain tarkastajan esitykseen.

Tarkastaja E. Borenius oikeutettiin [6]) päävirkansa ohella opettamaan sielutiedettä ja kasvatusoppia lastentarhaseminaarissa lukuvuosien 1937/38 ja 1938/39 aikana.

Kiinteistöt nimisen pääluokan tililtä Arvaamattomat vuokrat ja vuokrankorotukset kaupunginhallitus myönsi alla mainittujen lastentarhain vuokrain tai vuokrankorotusten maksamiseen seuraavat määrät: Alppimajan 667 markkaa [7]), Hemgårdin 2,275 markkaa [8]), Pienolan 1,750 markkaa [9]), Toukolan 200 markkaa [10]), Kallion 7,000 markkaa [11]), josta sittemmin ilmoitettiin säästyvän 5,250 markkaa [12]), Kruununhakaan perustettavan lastentarhan 1,650 markkaa [13]), Pääskylän 2,014 markkaa [14]), Vallilan 1,750 markkaa [15]) ja Solhällan 2,100 markkaa [16]).

Yleiset työt nimiseen pääluokkaan sisältyvistä käyttövaroistaan kaupunginhallitus myönsi [17]) 5,000 markkaa apulastentarha Aulan huoneiston laajentamista sekä erinäisiä korjaus- ja muutostöitä varten.

Koska Hämeenkyrön Lintolassa toimivan lasten kesäsiirtolan johtajatarta H. Laitista vastaan tehdyn ilmiannon johdosta hankitut selvitykset osoittivat mainitun ilmiannon aiheettomaksi, kaupunginhallitus päätti [18]), ettei asia antanut sille enempää toimenpiteen aihetta.

Helsingin käsityöopiston Puutarhakadun 4:ssä olevan huoneiston vuokran maksamiseksi kaupunginhallitus päätti [19]) kehoittaa rahatoimistoa suorittamaan 53,508 markkaa Opetustoimi nimiseen pääluokkaan sisältyvästä avustusmäärärahasta Helsingin käsityökoulu.

Suomalaisen normaalilyseon 50-vuotisriemujuhlan järjestämiseen kaupunginhallitus myönsi [20]) yleisistä käyttövaroistaan riemujuhlatoimikunnan käytettäväksi 15,000 markkaa.

---

[1]) Khs 28 p. tammik. 248 §. — [2]) Khn jstc 26 p. lokak. 3,980 §. — [3]) Khs 4 p. helmik. 292 §. — [4]) S:n 25 p. marrask. 2,171 §. — [5]) S:n 29 p. heinäk. 1,334 a §. — [6]) S:n 9 p. syysk. 1,607 §. — [7]) S:n 11 p. helmik. 362 §. — [8]) S:n 18 p. helmik. 402 §. — [9]) S:n 4 p. maalisk. 513 §. — [10]) S:n 4 p. maalisk. 514 §. — [11]) S:n 4 p. maalisk. 515 §. — [12]) S:n 3 p. kesäk. 1,149 §. — [13]) S:n 4 p. maalisk. 516 §. — [14]) S:n 4 p. maalisk. 517 §. — [15]) S:n 18 p. maalisk. 614 §. — [16]) S:n 3 p. kesäk. 1,148 §. — [17]) S:n 25 p. maalisk. 641 §. — [18]) S:n 9 p. syysk. 1,610 §. — [19]) S:n 30 p. syysk. 1,771 §. — [20]) S:n 9 p. syysk. 1,575 §.

Sivistystoimi

Kaupunginkirjasto. Merimiehenkadun lukuhuoneiston valvojan E. Willmanin kuukausipalkkaa korotettiin [1]) 76 markkaa helmikuun 1 p:stä 1938 lukien.

Kaupunginhallitus oikeutti [2]) kaupunginkirjaston avustavan kirjastonhoitajan L. Pohjalan ja amanuenssi I. Blåfieldin edelleen jäämään virkoihinsa v:n 1938 loppuun sekä Kallion haarakirjaston johtajan E. Grönroosin maaliskuun 18 p:ään 1939 ja amanuenssi S. Sivénin maaliskuun 13 p:ään 1939, näiden kaikkien saavutettua säädetyn eroamisiän.

Amanuenssi H. Granström oikeutettiin [3]) v:n 1939 loppuun asti varsinaisen virkansa ohella toimimaan tuntiopettajana Grankullan yhteiskoulussa 8 tuntia viikossa.

Ylimääräinen apulainen H. Hidén oikeutettiin [4]) v:n 1938 loppuun asti asumaan kaupungin ulkopuolella.

Pasilan haarakirjaston korotetun vuokran suorittamiseen kaupunginhallitus myönsi [5]) käyttövaroistaan arvaamattomiin vuokriin ja vuokrankorotuksiin 700 markkaa.

Valtion kirjastotoimiston anomus pääkirjaston n.s. satuhuoneen käyttämisestä kertomusvuoden elokuun 16 p:n ja joulukuun 15 p:n välisenä aikana järjestettäviä kirjastonhoitajain valmistuskursseja varten hyväksyttiin [6]) ehdoin, etteivät kurssit häirinneet kirjaston säännöllistä toimintaa, että kirjastolle varattiin oikeus käyttää kyseistä huonetta milloin siellä ei annettu kurssiopetusta sekä että kaupungille suoritettiin 2,000 markan korvaus puheena olevasta luovutuksesta.

Rautatienvirkamies O. Helpin kaupunginkirjaston kielioloja koskevan kantelun johdosta kaupunginkirjaston johtokunta ryhtyi toimenpiteisiin siinä mainittujen epäkohtien poistamiseksi, minkä johdosta kaupunginhallitus ei enää katsonut [7]) tarpeelliseksi ryhtyä enempiin toimenpiteisiin asiassa.

Kallion haarakirjastosta heinäkuu 13 ja 14 p:n välisenä yönä tapahtuneen murtovarkauden kautta hävinneet 300 markkaa määrättiin [8]) poistettaviksi haarakirjaston tileistä hyvittämällä tiliä Sekalaisten tulojen poistot ja palautukset.

Käpylän kansakoulun, lastentarhan ja haarakirjaston huoneisto-olot. Tilanahtauden käytyä huomattavaksi Käpylän kansakoulutalossa, jossa myöskin kaupungin lastentarha ja haarakirjasto toimivat, kaupunginhallitus päätti [9]) antaa yleisten töiden lautakunnalle tehtäväksi yksissä neuvoin kiinteistölautakunnan, lastentarhain johtokunnan ja kaupunginkirjaston johtokunnan kanssa laatia ehdotuksen ja luonnospiirustukset lastentarhain ja kaupunginkirjaston yhteisen talon rakentamiseksi Käpylään.

Kaupunginorkesterin viranhaltijat. Kaupunginhallitus myönsi kaupunginorkesterin intendentille E. Pingoudille sairaslomaa täysin palkkaeduin huhtikuun 15 p:n ja toukokuun 15 p:n väliseksi ajaksi [10]) sekä oikeuksin nostaa 2/3 pohjapalkastaan ynnä ikäkorotuksensa marraskuun 9 p:n ja joulukuun 9 p:n väliseksi ajaksi [11]). Orkesterin taloudenhoitaja E. Zilliacus

---

[1]) Khs 8 p. heinäk. 1,342 §. — [2]) S:n 7 p. toukok. 925 § ja 22 p. jouluk. 2,389 §. — [3]) S:n 22 p. jouluk. 2,390 §. — [4]) Khn jsto 31 p. elok. 3,811 §. — [5]) Khs 25 p. maalisk. 640 §. — [6]) S:n 3 p. kesäk. 1,147 §. — [7]) S:n 11 p. helmik. 360 §. — [8]) S:n 12 p. elok. 1,432 §. — [9]) S:n 15 p. huhtik. 771 §. — [10]) S:n 13 p. toukok. 994 §. — [11]) S:n 2 p. jouluk. 2,262 §.

määrättiin mainittuina aikoina hoitamaan intendentinvirkaa ja rouva K. Saramo huhtikuun 15 p:n ja toukokuun 15 p:n sekä marraskuun 18 p:n ja joulukuun 9 p:n välisenä aikana taloudenhoitajanvirkaa.

Kaupunginorkesterin johtajalle professori G. Schnéevoigtille myönnettiin [1]) sairaslomaa helmikuun 15 p:n ja maaliskuun 31 p:n väliseksi ajaksi viransijaisenaan filosofiantohtori T. Haapanen, jonka kuukausipalkkio oli oleva 3,000 markkaa, kuitenkin niin, että jos hän tuona aikana joutui johtamaan jotakin sinfoniakonserttia oli hänelle erikoiskorvauksena tästä suoritettava 2,500 markkaa. Professori Schnéevoigtille myönnettiin [2]) Australian-matkaa varten virkavapautta huhtikuun 1 p:n ja lokakuun 15 p:n väliseksi ajaksi, mihin sisältyi myöskin hänen kesälomansa, oikeuttaen hänet tuona aikana kesälomapalkkaansa lukuunottamatta saamaan täydet palkkaetunsa yhdeltä kuukaudelta. Tohtori Haapanen määrättiin [3]) tällöin huhtikuun 1 p:n ja toukokuun 31 p:n sekä syyskuun 1 p:n ja lokakuun 15 p:n välisenä aikana huolehtimaan orkesterin johtajan tehtävistä samoin ehdoin kuin edellä mainitun sairasloman aikana.

Konserttimestari A. Hannikainen oikeutettiin [4]) hänelle syyskuun 18 p:stä 27 p:ään myönnetyn virkavapauden ajalta saamaan palkkaetunsa vähennettyinä 400 markalla, jotka oli suoritettava hänen viransijaiselleen taiteilija O. Haapalaiselle.

Orkesterin jäsen K. Kajanus, joka nautti virkavapautta lokakuun 2 p:stä 16 p:ään, oikeutettiin [5]) nostamaan 2/3 kyseisen lokakuun palkastaan. Samalla myönnettiin erinäisten hallintomenojen määrärahasta Sijaispalkkiot virkavapaustapauksissa 1,050 markan palkkio hänen viransijaiselleen taiteilija O. Haapalaiselle.

Orkesterin jäsen L. Saikkola oikeutettiin [6]) v:n 1938 loppuun asti asumaan kaupungin ulkopuolella.

Ennakkovarain myöntäminen kaupunginorkesterin taloudenhoitajalle y.m. Kaupunginhallitus päätti [7]) suostua siihen, että kaupunginorkesterin taloudenhoitaja sai enintään 30,000 markan ennakon käteismaksujen suorittamista varten kuukausittaista tilitystä vastaan, johon ennakkomäärään sisältyivät myöskin kannantavarat, sekä että palkkain maksaminen edelleen sai tapahtua orkesterin toimiston välityksellä ja että orkesterin taloudenhoitaja tätä varten sai kuukausittain erillisesti ennakkovaroista tilata rahatoimistosta palkkalistan osoittaman määrän, joka palkkalista sitten heti oli kuittauksineen palautettava rahatoimistoon.

Kaupunginorkesterin intendentin puhelinmaksut. Kaupunginhallitus oikeutti [8]) musiikkilautakunnan suorittamaan kaupunginorkesterin intendentin yksityispuhelimen puhelinmaksut orkesterin tarverahoista.

Bassoviulun hankkiminen kaupunginorkesterille. Musiikkilautakunnalle kaupunginhallitus sen tätä koskevan anomuksen johdosta päätti [9]) ilmoittaa, ettei sillä ollut mitään sitä vastaan, että lautakunta käytettävissä olevaa määrärahaa käyttäen osti orkesterille viidennen bassoviulun, edellyttäen ettei mainittua määrärahaa tämän johdosta ylitetty.

Kaupunginorkesterin luovuttaminen eri tilaisuuksiin. Kaupunginhallitus suostui kaupunginorkesterin maksuttomaan luovuttamiseen esiintymään

---

[1]) Khs 18 p. helmik. 405 §. — [2]) S:n 4 p. helmik. 315 §. — [3]) S:n 18 p. helmik. 406 § ja 18 p. kesäk. 1,265 §. — [4]) S:n 30 p. syysk. 1,774 § ja khn jsto 21 p. syysk. 3,876 §. — [5]) Khs 23 p. syysk. 1,705 §. — [6]) Khn jsto 21 p. syysk. 3,890 §. — [7]) Khs 25 p. helmik. 448 §. — [8]) S:n 25 p. helmik. 467 §. — [9]) S:n 25 p. maalisk. 638 §.

Suomen säveltaiteilijaliiton 20-vuotisjuhlakonsertissa [1]) ja sotamarsalkka Mannerheimin 70-vuotisjuhlassa [2]) sekä 3,500 markan korvauksesta Kotimainen työ nimisen yhdistyksen 25-vuotisjuhlan alkajaisissa [3]).

Kaupunginorkesterin valtionapu. Rahatoimenjohtajalle annettiin [4]) tehtäväksi neuvotella asianomaisten kanssa kaupunginorkesterin valtionavun korottamiseksi entisestään.

Kaupungin myöntämät avustukset. Kaupunginhallitus hyväksyi [5]) musiikkilautakunnan esityksen, jonka mukaan pääluokkaan Sivistystoimi sisältyvät taidelaitosten avustusmäärärahat jaettaisiin siten, että kustakin suoritettaisiin puolet helmikuussa, kolmas neljännes kesäkuussa ja viimeinen neljännes elokuussa.

Yleisistä käyttövaroistaan kaupunginhallitus myönsi [6]) Suomen muusikeriliitolle 3,000 markkaa avustuksena sille Pohjoismaisen muusikeriunioonin Helsingissä toukokuun 28 p:nä pidettävästä kongressista aiheutuvien menojen peittämiseen.

9. Kiinteää omaisuutta koskevat asiat

Hallinnolliset kysymykset

Kiinteistötoimiston viranhaltijat. Kiinteistötoimiston päällikölle J. W. Andersinille myönnettiin [7]) sairaslomaa täysin palkkaeduin heinäkuun 15 p:n ja elokuun 14 p:n väliseksi ajaksi sijaisenaan elokuun 7 p:ään asti talojenisännöitsijä S. Puranen ja tämän jälkeen toimiston kansliaosaston sihteeri T. Törnblom.

Täydet palkkaedut myönnettiin kaupungingeodeetti E. Saloselle [8]) hänen opintomatkaa varten kahdeksi viikoksi kesäkuun 21 p:stä lukien saamansa virkavapauden ajalta sekä talojenisännöitsijä S. Puraselle [9]) hänelle valtion väestönsuojelukeskuksen kursseihin osallistumista varten lokakuun 18 p:n ja 22 p:n väliseksi ajaksi myönnetyn virkavapauden ajalta.

Asemakaavaosaston arkkitehti V. Tuukkanen oikeutettiin [10]) lukuvuonna 1937/38 edelleen toimimaan rakennusopin ylimääräisenä opettajana Helsingin yliopiston maatalous-metsätieteellisessä tiedekunnassa.

Kansanpuistojen kaitsija D. Grön, joka kertomusvuoden heinäkuun 23 p:nä täytti 67 vuotta, oikeutettiin [11]) edelleen hoitamaan virkaansa heinäkuun 23 p:ään 1938 asti.

Eräiden viran- ja toimenhaltijain huoneistoistaan suoritettavien luontoisetukorvausten määrät vahvistettiin [12]).

Kaupunginhallitus hyväksyi [13]) eräiden muutosten tekemisen palkkasääntöön merkitsemättömien pysyväisten virkain palkkaluokitteluun, eräiden vakinaistettujen tointen määräämisen palkkaluokkiin sekä eräiden palkkasääntöön merkitsemättömien pysyväisten virkain haltijain palkankorotukset.

---

[1]) Khs 15 p. huhtik. 772 §. — [2]) S:n 3 p. kesäk. 1,152 §. — [3]) S:n 10 p. kesäk. 1,192 §. — [4]) S:n 23 p. syysk. 1,703 § — [5]) S:n 28 p. tammik. 242 §. — [6]) S:n 13 p. toukok. 970 §. — [7]) S:n 12 p. elok. 1,424 §. — [8]) S:n 27 p. toukok. 1,084 §. — [9]) S:n 28 p. lokak. 1,945 §. — [10]) S:n 9 p. syysk. 1,596 §. — [11]) S:n 3 p. kesäk. 1,130 §. — [12]) Khn jsto 19 p. tammik. 3,074 §, 19 p. toukok. 3,512 § ja 31 p. elok. 3,809 §. — [13]) Khs 18 p. maalisk. 585 §, 3 p. kesäk. 1,122 §, 29 p. heinäk. 1,336a §, 21 p. lokak. 1,903 § ja 28 p. lokak. 1,931 §.

Kiinteistötoimiston maatalousosaston keskuskassan hoito. Kaupunginhallitus suostui [1]) kiinteistötoimiston maatalousosaston Pukinmäessä olevan keskuskassan hoidon siirtämiseen kaupunginagronoomin apulaiselta toimistoapulaiselle hoidettavaksi samalla huomauttaen, että tarkoin oli valvottava voimassa olevaa määräystä siitä, että ennakko ei saanut ylittää 10,000 markkaa, ja että nyt määrättävän kassanhoitajan lähin esimies tarkoin noudatti kassa- ja tililaitosjohtosäännön 29 §:n 2 momentin määräystä.

Tonttien ja alueiden luettelointi. Kaupunginhallitus lähetti [2]) maistraatille jakolaitoksesta, tontinmittauksesta ja kiinteistöjen rekisteröimisestä kaupungissa maaliskuun 6 p:nä 1936 annetun asetuksen 48 §:n edellyttämän ehdotuksen tonttirekisteriin ja yleisten alueiden rekisteriin sekä tontinmuodostusluetteloon ja yleisten alueiden luetteloon merkittävistä tonteista ja alueista liittäen ehdotukseen selvityksen sen perusteista ja kartan, joka osoitti tonttirekisteriin ja yleisten alueiden rekisteriin vietäväksi ehdotettujen sekä tontinmuodostusluetteloon ja yleisten alueiden muodostusluetteloon merkittäviksi ehdotettujen alueiden rajat.

Tontinmittausten toimittaminen kaupungin omistamilla tonteilla. Kaupungingeodeetille annettiin [3]) tehtäväksi harkintansa mukaan suorittaa tontinmittauksia kaupungin omistamilla tonteilla sekä merkitä täten mitatut tontit lopullisesti tonttikirjaan, minkä ohessa kiinteistölautakuntaa päätettiin kehoittaa ottamaan tonttien myyntiehtoihin määräys siitä, että tontinostajan on suoritettava tontinmittauksesta aiheutuneet kustannukset.

Maanmittauskonttorin pyytämä selvitys. Uudenmaan läänin lääninmaanmittauskonttorin pyydettyä kaupungilta sen maarekisterin laatimista varten tarpeellista selvitystä kaupunginhallitus päätti [4]) vastauksessaan ilmoittaa m. m. seuraavaa: Koska maarekisterin ensimmäisen laatimisen pohjana oli erityinen järjestelytoimitus, jonka toimitusmies joutui ottamaan selvän useista maanmittauskonttorin pyytämistä tiedoista, ei kaikkia näitä tietoja, kuten esim. asemakaavoja ja tonttijakoja koskevia, liene tarpeellista lähettää maanmittauskonttorille. Toimitusmies oli ollut tutkimassa kyseisiä seikkoja kiinteistötoimiston maanmittaus- ja kartastotöiden osaston arkistossa ja oli hän vastaisuudessakin siihen tilaisuudessa. Samoin olivat kaupungin viranomaiset aina valmiit antamaan suullisesti tarpeelliset selitykset. Ottaen huomioon Helsingin kaupungin asemakaava- ja tonttijakoasioita koskevan aineiston laajuuden, kaupunginhallitus puolestaan piti asian täten järjestämistä joka suhteessa tarkoituksenmukaisempana kuin tavattoman laajaksi paisuvan kirjallisen selvityksen lähettämistä maanmittauskonttorille.

Kiinteän omaisuuden hankintaa ja luovutusta koskevat kysymykset

Oy. Mahogany nimisen yhtiön kanssa päätettiin [5]) neuvotella yhtiön omistaman tehdaskorttelissa n:o 167 olevan Ruoholahdenkadun tontin n:o 21 luovuttamisesta kaupungille pakkolunastusmenettelyä käyttämättä.

[1]) Khs 8 p. huhtik. 717 §; vrt. myös v:n 1931 kert. s. 245. — [2]) Khs 4 p. maalisk. 500 §. — [3]) S:n 1 p. heinäk. 1,300 §. — [4]) S:n 16 p. jouluk. 2,341 §. — [5]) S:n 16 p. jouluk. 2,337 ja 2,338 §.

Ab. Sörnässtrandilta ostettujen tonttien lainhuuto. Kaupungin hakiessa lainhuutoa Ab. Sörnässtrand nimiseltä yhtiöltä ostamilleen uudelleenjärjestetyn korttelin n:o 296 a tonteille n:ot 5, 7 ja 9, raastuvanoikeus pani lainhuudon myöntämisen ehdoksi sen, että Ab. Sörnässtrand sekä Kiinteistö oy. Hakaniemenkatu n:o 1 ja Kiinteistö oy. Hakaniemenkatu n:o 3 nimisten yhtiöiden välillä tonttien uudelleenjärjestelytarkoituksessa tehty vaihtovälikirja oli varustettava leimamerkeillä. Suoritettuaan kyseistä leimamaksua 11,070 markkaa kaupunginhallitus kehoitti [1]) asiamiesosastoaan anomaan valtiolta mainitun leimamaksun takaisinsaantia.

Kalliolinnan ranta-alue. Koska Kaivopuiston huvilatontin n:o 16, Kalliolinnan, täytealuetta tarvittiin suunniteltua rantatietä varten, kaupunginhallitus päätti [2]) ilmoittaa asiasta valtioneuvostolle samalla pyytäen vahvistusta siihen, ettei valtiolla ollut mitään muistuttamista rantaalueen palauttamista vastaan kaupungin hallintaan.

Lapinlahden sairaala-alueen osan ottaminen kaupungin hallintaan. Kaupunginhallitus päätti [3]), että n. 50,680 m²:n suuruinen osa Lapinlahden sairaala-aluetta otetaan välittömästi kaupungin hallintaan. Uuden aidan rakentamiseen myönnettiin yleisten töiden pääluokkaan sisältyvistä kaupunginhallituksen käyttövaroista 67,000 markkaa päättäen kehoittaa kiinteistölautakuntaa suorittamaan mainitun sairaalan ylilääkärille 4,000 markan suuruisen korvauksen hänen tällöin menettämästään puutarhamaasta.

Uuden tontin osoittaminen virastotaloa varten. Koska virastotaloa varten Hakaniemestä aikaisemmin varattua tonttia ei voitu sopivalla tavalla sijoittaa nyttemmin vahvistettuun asemakaavaan kaupunginhallitus antoi [4]) kiinteistölautakunnalle tehtäväksi ehdottaa uuden tontin osoittamista mainittua taloa varten korttelista n:o 287 sekä mitä virastoja aikaisemmin ehdotettujen lisäksi ehkä olisi sijoitettava virastotaloon.

Uutta sähköasemaa varten varatun alueen vapauttaminen sen entisestä käytöstä. Kaupunginhallitus päätti [5]) kehoittaa kiinteistölautakuntaa ryhtymään toimenpiteisiin kiinteistötoimiston laatimassa alustavassa asemakaavaehdotuksessa n:olla 216 a merkitystä korttelista sähkölaitoksen tarpeisiin varatun osan vapauttamiseksi sen entisestä käytöstä, minkä lisäksi yleisten töiden lautakunnalle annettiin tehtäväksi laadituttaa sähköasemarakennuksen piirustukset kustannusarvioineen.

Vuosittainen tonttien myynti. Kiinteistölautakunnan ehdottama luettelo kertomusvuonna myytävistä tonteista hyväksyttiin [6]). Samassa yhteydessä päätettiin [6]) kehoittaa kiinteistöjohtajaa valmistelemaan kysymystä myyntiehtojen osittaisesta muuttamisesta ja myyntiluettelon alistamisesta kokonaisuudessaan vuosittain kaupunginvaltuuston hyväksyttäväksi.

Tonttien myöntämistä yksityisille kouluille koskevain asiain käsittelyjärjestys. Kaupunginhallitus päätti [7]) kehoittaa kiinteistölautakuntaa ottamaan huomioon terveydenhoitolautakunnan esityksen, että ennenkuin joku tontti hyväksyttiin perustettavan yksityisen koulun talon paikaksi, oli joko asianomaisen viranomaisen tai koulun perustajain pyydettävä terveydenhoitolautakunnalta lausuntoa paikan sopivuudesta.

---

[1]) Khs 29 p. heinäk. 1,333a §; vrt. myös tämän kert. s. 53. — [2]) Khs 18 p. marrask. 2,092 §. — [3]) S:n 29 p. huhtik. 866 §. — [4]) S:n 9 p. jouluk. 2,293 §. — [5]) S:n 8 p. heinäk. 1,355 §. — [6]) S:n 28 p. tammik. 210 § ja 4 p. helmik. 288 §. — [7]) S:n 30 p. syysk. 1,760 §.

Helsingin toiselle suomalaiselle tyttökoululle varatun tontin vaihtaminen toiseen. Sen jälkeen kun oli havaittu, että korttelissa n:o 334, josta Helsingin toisen suomalaisen tyttökoulun uudelle koulutalolle oli varattu tontti, tuskin olisi kylliksi tilaa mainitulle rakennukselle samoin kuin että mainittu korttelі sijaitsi liian etäällä koulun varsinaisesta oppilasainesalueesta, Kruununhaasta, rakennushallituksen toimesta esitettiin kyseiselle koululle varatun tontin vaihtamista vastaavansuuruiseen Ensi linjan varrella olevan korttelin n:o 301 b kaakkoisosan tonttiin. Kaupunginhallitus palautti [1]) asian kiinteistölautakunnalle tarkemman selvityksen saamiseksi kyseisestä korttelin n:o 301 b tontista sekä vaihtoehtoisesti myöskin alunperin varatun tontin vaihtamisesta johonkin muuhun tonttiin.

Tontin luovuttaminen Helsingin käsityöopistolle. Helsingin käsityöopiston anottua tontin luovuttamista oman opistotalon rakentamiseksi sille kaupunginhallitus päätti [2]) siirtää asian käsittelyn siksi kuin Helsingin kasvatusopillisen talouskoulun ja Helsingin käsityöopiston vastaista toimintaa suunnittelemaan asetetun komitean ehdotus oli valmistunut.

Makasiinikorttelin n:o 150 myyntiä koskeva valitus. Eräiden henkilöiden valitettua [3]) Uudenmaan läänin maaherralle korttelin n:o 150 myyntiä Maakauppiaitten oy:lle ja Kauppiaitten keskuskunnalle koskevasta kaupunginvaltuuston päätöksestä tämä valitus kuitenkin hylättiin. Kaupunginhallitus merkitsi [4]) tämän tiedoksi päättäen antaa asiamiesosastolleen tehtäväksi valvoa kaupungin puhevaltaa asiassa.

Korttelin n:o 451 luovuttaminen vuokratalojen rakentamista varten. Arkkitehti V. Rewellin tiedusteltua, oliko kaupunki halukas luovuttamaan hänelle ilman huutokauppaa sopivan alueen, esim. Etel. Hesperian- ja Museokadun välisen korttelin n:o 451, vuokratalojen rakentamista varten, kaupunginhallitus kehoitti [5]) anojaa yksissä neuvoin kaupungin asemakaavaarkkitehdin kanssa harkitsemaan, eikö hänen rakennussuunnitelmaansa voitaisi toteuttaa jollakin muulla alueella kuin korttelissa n:o 451.

Alueiden luovuttaminen valtionrautateille. Kaupunginhallitus oli aikoinaan oikeuttanut rautatiehallituksen ottamaan haltuunsa Pasilan ja Huopalahden asemain väliltä radanoikaisua varten tarvittavan alueen, mikä kuului kaupungin Huopalahden kunnan Pikku-Huopalahden kylässä omistamaan Skogsbackan tilaan RN 5[2]. Kun tämä kuten kaikki muutkin valtion rautatiealueet oli erotettava valtiolle pakkolunastustoimin, on valtionrautateiden v.t. asiainvalvoja pyytänyt pakkolunastuslain 5 §:n edellyttämää lausuntoa siitä, ettei kaupungilla ollut mitään kyseistä pakkolunastusta vastaan. Kaupunginhallitus päätti [6]) antaa anotun lausunnon.

Kun valtionrautateiden Tuusulankadun ja Aleksis Kiven kadun kulmauksessa omistamalle alueelle suunniteltu autotalli suunnitelman mukaan myöhemmin muiden laitosten tarvetta varten laajennettuna tulisi sijaitsemaan osittain kaupungin alueella rautatiehallitus anoi tarvittavan alueen varaamista kyseiseen tarkoitukseen. Kaupunginhallitus ilmoitti [7]) vastauksessaan tiedoittavansa rautatiehallitukselle asiasta sitten kun kysymys puheena olevan alueen käytöstä tuli päiväjärjestykseen.

Tiheissä asumusryhmissä olevien vuokra-alueiden lunastaminen. Kaupunginhallitus päätti [8]) kehoittaa asiamiesosastoaan valvomaan kaupungin

---

[1]) Khs 25 p. marrask. 2,140 §. — [2]) S:n 21 p. lokak. 1,917 §. — [3]) Vrt. tämän kert. s. 54 . — [4]) Khs 12 p. elok. 1,414 §. — [5]) S:n 22 p. jouluk. 2,376 §. — [6]) S:n 16 p. syysk. 1,634 §. — [7]) S:n 1 p. heinäk. 1,306 §. — [8]) S:n 8 p. heinäk. 1,344 §.

etua kaikissa, tiheissä asumusryhmissä olevien vuokra-alueiden lunastamisesta helmikuun 28 p:nä 1936 annetun lain mukaan vireillepannuissa lunastusasioissa sekä vastustamaan lunastusvaatimuksia kaikissa niissä tapauksissa, joissa vaatimuksia ei voitu pitää täysin selvinä.

Herttoniemen vuokra-alueen n:o 40 A vuokraajille, jotka olivat tiedustelleet, millä ehdoin ja mistä hinnasta kaupunki oli halukas myymään tämän heidän vuokra-alueensa, päätettiin [1]) ilmoittaa, ettei kaupunki vapaaehtoisesti suostunut myymään mainittua vuokra-aluetta, varsinkin kun alueelle ei vielä ollut vahvistettu rakennussuunnitelmaa.

Kiinteistölautakunnan laatima ehdotus lunastettavien Oulunkylän vuokra-alueiden rajoista ja lunastushinnoista hyväksyttiin [2]).

Kaupunginhallituksen asiamiesosaston v.t. asiamies G. J. Stenbäck valtuutettiin [3]) edustamaan kaupunkia Oulunkylän kunnan alueella olevien vuokra-alueiden lunastustoimituksessa avustajanaan kiinteistötoimiston tonttiosaston notaari O. Christiansen.

Saatuaan tyydyttävät selvitykset eräistä aluksi hylätyistä Oulunkylän alueryhmään kuuluvien vuokra-alueiden lunastusanomuksista kaupunginhallitus päätti [4]) olla vastustamatta niitä.

Pasilan ent. ampumaradan takana olevan alueen luovuttaminen Suursuon vapaaehtoisen palokunnan käytettäväksi. Kaupunginhallitus päätti [5]) puolestaan suostua siihen, että kaupungille joutunutta mutta puolustusministeriön aikanaan alueella toimivan Suursuon vapaaehtoisen palokunnan käytettäväksi luovuttamaa aluetta edelleen sai käyttää samaan tarkoitukseen ehdoin, että se tarvittaessa korvauksetta luovutettiin takaisin kaupungille. Palokunnan anomukseen sen käytettävänä olevan alueen laajentamisesta sitä vastoin ei toistaiseksi katsottu voitavan suostua.

Tapanilan erään alueen luovuttaminen urheilukentäksi. Kaupunginhallitus päätti [6]) korvauksetta luovuttaa Helsingin maalaiskunnalle toistaiseksi urheilukenttänä käytettäväksi alueen Tapanilasta Koulu- jaPuutarhatien risteyksestä ehdoin, että maalaiskunta sitoutui kunnostamaan kentän kolmessa vuodessa ja huolehtimaan sen vastaisesta kunnossapidosta, että paikkakuntalaiset saivat vapaasti käyttää aluetta sekä että alue, jos kaupunki tarvitsi sitä muihin tarkoituksiin, oli kuuden kuukauden kuluessa irtisanomisesta luovutettava takaisin sille ilman kentän kunnostamisen y.m. aiheuttamien kulujen korvausvelvollisuutta.

Kiinteän omaisuuden vuokra- ja muuta nautintaoikeutta koskevat kysymykset

Asuntotonttien vuokraamisessa noudatettavien perusteiden muuttaminen. Kiinteistölautakuntaa päätettiin [7]) kehoittaa mitä pikimmin antamaan lausuntonsa siitä, pitäisikö asuntotonttien vuokraamisessa noudatettavia perusteita muuttaa ja millä tavoin, ollen lautakunnan lausunnossaan kiinnitettävä huomiota ennen kaikkea siihen, oliko liukuvaa vuokramaksua edelleen sovellettava.

---

[1]) Khs 28 p. tammik. 227 §. — [2]) S:n 16 p. syysk. 1,637 §. — [3]) S:n 18 p. marrask. 2,090 §. — [4]) S:n 7 p. lokak. 1,808 § ja 9 p. jouluk. 2,286 §. — [5]) S:n 23 p. syysk. 1,692 §. — [6]) S:n 16 p. syysk. 1,633 §. — [7]) S:n 11 p. maalisk. 564 §.

Hernesaaren tehdasalueen vuokraaminen Oy. Ford ab:lle. Oy. Ford ab:n kanssa käytiin neuvotteluja 10,000 m²:n suuruisen Hernesaaren alueen vuokraamisesta yhtiölle [1]). Kiinteistölautakunnan pidennettyä neuvottelujen ajan helmikuun 1 p:ään 1938, kaupunginhallitus hyväksyi [2]) tämän toimenpiteen.

Vuokraehtojen muuttaminen. Kiinteistölautakunta oikeutettiin [3]) pidentämään Helsingin laivatelakka oy:n telakka-alueen vuokra-aika heinäkuun 1 p:ään 1938 sellaisin ehdoin, että vuokra marraskuun 14 p:stä 1937 lähtien lasketaan 40,000 markan vuosivuokran mukaan eli 25,000 markaksi heinäkuun 1 p:ään 1938 asti, jolloin yhtiö puolestaan oli velvollinen luovuttamaan satamarakennustarkoituksiin alueita sen mukaan kuin rakennustyöt edistyivät.

Maalentokentän laajentamiseen osittain käytetyn Tattarbackenin tilan vuokraajalle J. V. Lindqvistille myönnettiin [4]) kaupunginhallituksen yleisistä käyttövaroista 9,021: 30 markan kertakaikkinen korvaus menetetystä vuokraoikeudestaan kenttää varten käytettyihin alueisiinsa ja palautuksena niistä suorittamastaan vuokrasta sekä samalla kehoittaa kiinteistölautakuntaa alentamaan hänen suoritettavansa vuosivuokra maaliskuun 14 p:stä lähtien 246: 70 markalla.

Ikopal oy:n vuokraaman Hernesaaren alueen n:o 6 vuokramaksu alennettiin [5]) kertomusvuodelta 33,500 markaksi.

Siihen katsoen, että Trustivapaa bensiini oy:n Herttoniemen öljysatamasta, Bensiinikadun ja Tuurholmanrannan kulmasta, kertomusvuoden maaliskuun 1 p:stä lukien vuokraaman 8,250 m²:n suuruisen alueen osalla ei vielä ollut loppuunsuoritettu kaupungille kuuluvaa maantäyttötyötä, kaupunginhallitus hyväksyi [6]) kiinteistölautakunnan esityksen 4,000 markan suuruisen vuokranosan palauttamisesta kertomusvuodelta ja vuokran alentamisesta sen jälkeen 4,800 markalla vuodessa siksi kuin vesialueena oleva osa aluetta oli täytetty.

Kaupunginhallitus päätti [7]) kehoittaa kiinteistölautakuntaa ottamaan Pelastusarmeijalle vuokratun Humaliston alueen n:o 22 vuokraoikeuden pidentämistä tarkoittavaan uuteen vuokrasopimukseen määräyksen siitä, että vuokraajan oli siirrettävä kyseistä aluetta ympäröivä aita alueen lounaisnurkassa 5 m sisäänpäin, sekä laadituttamaan asemakaavan muutosehdotuksen, jolla mainittu kulmaus pyöristettiin.

Tilusvaihdossa valtiolle keskusvankilan länsirajalta luovutettuun alueeseen sisältyi n. 615 m²:n suuruinen osa leski I. Lehtoselle vuokrattua Hermannin korttelin n:o 649 tonttia n:o 2. Tilusvaihtoa toimeenpantaessa ei ollut huomattu järjestää kyseistä vuokra-aluetta, vaan oli kaupunki edelleen kantanut vuokraa siitä kokonaisuudessaan, minkä vuoksi valtiolle päätettiin [8]) palauttaa sen maalla olevan alueosan vuokra kesäkuun 1 p:n 1931 ja lokakuun 1 p:n 1937 väliseltä ajalta eli 2,933: 05 markkaa myöntäen tarvittavat varat kiinteistöjen pääluokan lukuun Erinäiset menot sisältyvästä kaupunginhallituksen käytettävästä poistojen ja palautusten määrärahasta.

Sörnäs ab. nimisen yhtiön vuokrasopimusten purkaminen. Kaupungin-

[1]) Khs 25 p. marrask. 2,155 § ja 2 p. jouluk. 2,245 §; vrt. myös tämän kert. s. 57. — [2]) Khs 22 p. jouluk. 2,379 §. — [3]) S:n 12 p. elok. 1,428 §. — [4]) S:n 22 p. jouluk. 2,386 §; vrt. myös v:n 1935 kert. s. 88. — [5]) Khs 21 p. tammik. 169 §; vrt. myös v:n 1936 kert. s. 105. — [6]) Khs 25 p. marrask. 2,141 §. — [7]) S:n 18 p. kesäk. 1,248 §. — [8]) S:n 7 p. lokak. 1,806 §.

hallitus hyväksyi [1]) Sörnäs ab:lle kuuluvien alueiden luovuttamista kaupungille koskevat sopimusehdotukset.

Sittemmin merkittiin [2]) tiedoksi Sörnäs ab:n ilmoitus siitä, että se oli siirtänyt Helsingin osakepankille tai määräämälleen huhtikuun 30 p:nä tehtyihin sopimuksiin perustuvat oikeutensa, kuitenkin siten, että alueilla olevat rakennukset ja laitokset jäivät yhtiölle ja että yhtiön tuli saada käyttää alueita siten kuin kaupungin kanssa oli sovittu.

Erinäiset alueiden luovuttamista koskevat Sörnäs ab:n tekemät ehdotukset hyväksyttiin [3]) sekä myönnettiin kaupunginhallituksen yleisistä käyttövaroista enintään 10,000 markkaa Mäkelänkadun ja Päijänteentien ääreisen aidan ostamiseen, joka alueen korkeustasojen erotukseen katsoen todennäköisesti olisi uusittava.

Metallivarasto oy:n rakennuslupa-anomus. Kaupunginhallituksen epäävän lausunnon asiasta saatuaan maistraatti huhtikuun 21 p:nä 1936 hylkäsi Metallivarasto oy:n anomuksen saada rakentaa kaksi tilapäistä vajaa ja tilapäisen katoksen Helsingin kreikkalais-katoliselta seurakunnalta vuokraamalleen 900 m²:n suuruiselle alueelle Lauttasaarenkadun varrelle. Yhtiö valitti päätöksestä Uudenmaan läänin maaherralle, jolle annettavassa selityksessään kaupunginhallitus päätti ilmoittaa vastustaneensa rakennusluvan myöntämistä, koska suunnitellut rakennukset kreikkalais-katolisen hautausmaan, johon kyseinen alue sisältyi, järjestelysuunnitelman mukaisesti tulisivat olemaan Lauttasaarenkatuun liitettävällä alueella, sekä huomauttaa, ettei seurakunnalla edes ollut oikeutta ottaa alivuokralaisia sille yksinomaan hautausmaana käytettäväksi luovutetulle alueelle, joten kaupunki jo tämän nojalla olisi oikeutettu vaatimaan vuokra-alueen luovuttamista takaisin kaupungille. Maaherra ei katsonut olevan syytä maistraatin päätöksen muuttamiseen. Yhtiö valitti kuitenkin edelleen korkeimpaan hallinto-oikeuteen, jolle annettavassa lausunnossaan kaupunginhallitus päätti [4]) toistaa asiassa aikaisemmin esittämänsä näkökohdat.

Autovajan rakentamiseen myönnetty lupa. Kiinteistölautakunnan velvoitettua leskirouva S. Kavaleffin siirtämään Tuomarinkylän kartanon päärakennuksen viereen rakentamansa autovajan muuanne, tämä pyysi lautakunnan mainitun päätöksen kumoamista. Kaupunginhallitus päätti [5]) tällöin, huomauttaen samalla, ettei autovajarakennuksen rakentamiseen ollut hankittu kaupungilta tarpeellista rakennuslupaa ja ettei kyseisellä alueella kaupungin luvatta saanut suorittaa mitään uudisrakennus- tai muutostöitä, oikeuttaa rouva Kavaleffin suorittamaan loppuun autovajan rakennustyöt ja pitämään vajan nykyisellä paikallaan edellytyksin, että sen permanto laskettiin sementillä tai jollain muulla tulenkestävällä aineella, rakennuksen sisä- ja ulkoseinät rapattiin, asetettiin kipinänsammuttaja savupiippuun ja maalattiin rakennus viereisten talousrakennusten väriseksi, minkä lisäksi rouva Kavaleffin oli noudatettava niitä mahdollisia lisämääräyksiä tulenvaaran torjumisesta, joita palovakuutusyhtiöt mahdollisesti antoivat. Vielä rouva Kavaleffin oli sitouduttava luovuttamaan rakennus korvauksetta kaupungille vuokraoikeuden päättyessä.

---

[1]) Khs 29 p. huhtik. 854 § ja 13 p. toukok. 985 §; vrt. myös tämän kert. s. 59 ja 267. — [2]) Khs 8 p. heinäk. 1,354 §. — [3]) S:n 15 p. heinäk. 1,377 §. — [4]) S:n 11 p. helmik. 343 §. — [5]) S:n 7 p. tammik. 32 § ja 21 p. tammik. 166 §.

Lämpöjohtokanavain rakentaminen. Kaupunginhallitus oikeutti [1]) Helsingin yliopiston korvauksena siitä, että kaupunki oli saanut oikeuden rakentaa viemäritunnelin eräiden valtion omistamien tonttien alitse [2]), rakentamaan maatalous- ja metsätieteenopetusrakennusten lämmityskeskusta varten tarvittavat lämpöjohtokanavat Unioninkadun alitse korttelista n:o 42 kortteliin n:o 44 ja korttelissa n:o 44 Puutarhakadun alitse rakennustoimiston katurakennusosaston päällikön antamasta lausunnosta tarkemmin ilmenevin tavoin.

Haagan kauppalan erään viemärin liittäminen kaupungin viemäriverkostoon. Haagan kauppala oikeutettiin [3]) johtamaan eräs viemärinsä rakennustoimiston määräyksiä noudattaen Asematietä pitkin Yhdystiessä olevaan viemäriin.

Alkoholiliike oy:n Salmisaaressa olevat pistoraiteet. Alkoholiliike oy. huomautti kaupunginhallitukselle jättämässään kirjelmässä, että Salmisaaren tontin n:o 6 myyntiä Alkoholiliike oy:lle tarkoittavassa kauppakirjassa ei ollut mitään ehtoa tai määräystä tontille rakennettavan pistoraiteen poistamisesta, mutta että kyseisen tontin raidejärjestelyn hyväksymistä koskevassa kaupunginvaltuuston päätöksessä [4]) siitä huolimatta mainittiin, että yhtiön tuli kuuden kuukauden kuluessa irtisanomisesta poistaa samalla päätöksellä rakennettavaksi sallitut kolme pistoraidetta tontiltaan. Yhtiö katsoi näin ollen valtuuston päätöksen mainitun kohdan sisältävän kauppakirjan ehtojen muutoksen, sekä pyysi, että kaupunginhallitus poistaisi tämän määräyksen, joka muutenkaan tontin kauppakirjassa olevien ehtojen vastaisena tuskin oli juriidisesti pätevä. Kaupunginhallitus katsoi [5]) tällöin, että koska muistutuksen aiheuttanut määräys kuitenkaan ei tarkoittanut sitä, että kaupunki voisi irtisanomisajan jälkeen velvoittaa yhtiön luopumaan kaikesta raideyhteydestä tontilleen, ei sitä niinmuodoin myöskään voinut pitää ristiriitaisena kauppakirjan määräyksen kanssa, joten valtuuston päätöstä ei olisi tarpeen muuttaa, mutta, jottei enää myöhemminkään syntyisi epäilystä yhtiön oikeudesta ylläpitää ainakin yhtä pistoraidetta tontilleen voitaisiin valtuuston päätöksen edellyttämän sopimuksen sanamuoto kuitenkin laatia tämän mukaiseksi.

Kaapelin laskeminen erääseen kaapelikaivoon. Kaupunginhallitus päätti [6]) oikeuttaa posti- ja lennätinhallituksen laskemaan puhelinmaakaapelin Korkeavuorenkadun n:osta 37 saman kadun n:on 35 kohdalla olevaan kaapelikaivoon edellyttäen, että kadun avaustyö tapahtui rakennustoimiston valvonnan alaisena, että Helsingin puhelinyhdistys suostui mainittuun järjestelyyn ja että laskettava kaapeli ei ollut esteenä mahdollisesti toimitettavalle kadun alentamiselle, jonka yhteydessä syntyvät kaapelin alentamiskustannukset posti- ja lennätinhallituksen oli korvattava kaupungille.

Suurjännitejohdon rakentaminen Talin maiden halki. Ab. M. G. Stenius niminen yhtiö oli anonut saada rakentaa 5,000 voltin suurjännitejohdon alueeltaan Talin koivukujan kaupungin puoleisesta osasta mainitun kujan poikki ja edelleen Talin maiden halki yhtiön Mätäojan ja Turuntien kulmauksessa tien etelä- ja joen itäpuolella omistamalle alueelle. Edellyttäen, että yhtiö antoi kaupungille hyväksyttävän sitoumuksen olla käyttämättä suunniteltua johtoa hankintajohtona, kaupunginhallitus suostui [7]) anomuk-

[1]) Khs 25 p. helmik. 456 §. — [2]) Vrt. v:n 1936 kert. s. 31. — [3]) Khs 7 p. toukok. 921 §. — [4]) Ks. tämän kert. s. 60. — [5]) Khs 22 p. jouluk. 2,380 §. — [6]) S:n 7 p. toukok. 919 §. — [7]) S:n 4 p. maalisk. 504 §.

seen sellaisin ehdoin, että johto rakennettiin kauppa- ja teollisuusministeriön maaliskuun 1 p:nä 1930 vahvistamien varmuusmääräysten mukaisesti ja että yhtiö sitoutui kohtuullisesti korvaamaan kaupungille kaiken sen vahingon, minkä johdon rakentaminen ja käyttö kaupungille aiheuttivat.

Sähkölinjain johtamista koskeva sopimus. Kaupunginhallitus päätti [1]) oikeuttaa kiinteistölautakunnan sopimaan Suomen sähkö oy. Gottfr. Strömberg ja Oy. Malmin sähkölaitos nimisten yhtiöiden kanssa n.s. Malmgårdin suurjännitelinjan siirtämisestä Pitäjänmäellä, kuitenkin ottaen huomioon, ettei entisten kuluttajain sähkövirran saanti tämän kautta vaikeutunut.

Puhelinkaapelin johtaminen Kulosaarelle. Helsingin puhelinyhdistykselle annettiin [2]) lupa maanalaisen puhelinkaapelin johtamiseen kaupungin Kulosaarella omistaman Lautturinkujan tontin n:o 6 kautta ehdoin, että alue yhdistyksen toimesta siistittiin kaapelin asentamisen jälkeen sekä että se yhdistyksen kustannuksella siirrettiin toiseen paikkaan, jos tämä asemakaavajärjestelyjen tai muiden syiden takia osoittautui tarpeelliseksi.

Puhelinkytkinkaappien sijoittaminen kaduille. Helsingin puhelinyhdistyksen anomuksiin puhelinkytkinkaappien sijoittamisesta Siltasaarenkadun talon n:o 12 edustalle [3]) sekä Linnankoskenkadulle [4]) päätettiin suostua.

Hiekan y.m. otto. Kaupunginhallitus päätti [5]) kehoittaa kiinteistöjohtajaa ryhtymään toimenpiteisiin kaupungin sorakuopissa olevan soran määrän ja laadun selville saamiseksi.

Luvaton puun kaataminen. Yleisten töiden lautakuntaa kehoitettiin [6]) vaatimaan 30 markan suuruinen korvaus rakennusmestari P. H. Huotarilta hänen Käpylässä Pohjolankadun ja Tähtitien välisellä alueella suorittamastaan luvattomasta puun kaatamisesta, huomauttaen samalla hänen tekonsa epäasiallisuudesta.

Eläintarhanajo. Pallokenttä oy:n ilmoitus Eläintarhanajon tilityksestä merkittiin [7]) tiedoksi.

Korvauksen Eläintarhanajon kilpailuradan ympäristön puhdistamisesta ja kunnostamisesta kilpailujen jälkeen käsittävän rakennustoimiston laskun sisältö, 2,555 markkaa, päätettiin [8]) ottaa huomioon menoeränä Eläintarhanajon tilityksessä.

It. Teatterikujan käyttö liikenneväylänä. Suomalaisen teatteritalon oy:n It. Teatterikujaan pystyttämien ajoliikenteen estävien pylväiden poistamista koskevassa oikeusjutussa [9]) hovioikeus toukokuun 29 p:nä 1936 antamallaan tuomiolla, koskei kaupunginhallitus ollut vastoin yhtiön kieltoa näyttänyt, että yhtiö, jolla kiistämättä oli ollut oikeus valita, oliko kyseinen yhtiön tonttiin kuuluva alue muodostettava kaduksi vai ei, olisi suostunut siihen, että alueella sai harjoittaa yleistä ajoliikennettä, eikä se seikka, että yhtiö oli rakennuttanut ja sallinut naapuritonttien omistajain rakennuttaa alueelle jalkakäytävät, osoittanut yhtiön tällöin luovuttaneen aluetta yleiseksi kaduksi, kumoten raastuvanoikeuden päätöksen oli hylännyt kanteen, mutta asian laatuun katsoen jättänyt yhtiön omaksi vahingoksi sillä jutussa olleet kulut. Kaupunginhallitus ja Suomalaisen

[1]) Khs 18 p. kesäk. 1,256 §. — [2]) S:n 25 p. maalisk. 628 §. — [3]) S:n 18 p. helmik. 384 §. — [4]) S:n 20 p. toukok. 1,028 §. — [5]) S:n 2 p. jouluk. 2,234 §. — [6]) S:n 10 p. kesäk. 1,203 §. — [7]) S:n 18 p. kesäk. 1,250 §. — [8]) Khn jsto 1 p. heinäk. 3,618 § ja 5 p. elok. 3,743 § sekä khs 12 p. elok. 1,427 §. — [9]) Vrt. v:n 1935 kert. s. 98.

teatteritalon oy. hakivat kumpikin muutosta hovioikeuden tuomioon, mutta korkein oikeus ei katsonut olevan syytä sen muuttamiseen.

Kiinteistöjohtajaa päätettiin [1]) tällöin kehoittaa valmistamaan kaupunginvaltuuston hyväksyttäväksi ehdotus yhtiön tontin sijaitsemispaikan, II kaupunginosan korttelin n:o 39 a, asemakaavan muuttamiseksi siten, että kyseinen It. Teatterikujan alue tulisi kaduksi.

Mainitun asemakaavanmuutoksen [2]) tultua vahvistetuksi, kaupunginhallitus päätti [3]) kehoittaa asiamiesosastoaan ryhtymään toimenpiteisiin It. Teatterikujan hankkimiseksi kaupungille.

Linja-autoliikenne. Kaupunginhallitus päätti [4]), että länteenpäin suuntautuvan paikallisen linja-autoliikenteen päätepaikka oli siirrettävä heinäkuun alkupäivinä Rautatientorilta linja-autoasemalle aseman lounaispuolella olevan jalkakäytävän reunaan, johon oli järjestettävä paikka kahdeksalle autolle, sekä että puheena olevan autoliikenteen linja-autojen pysäköimispaikaksi oli varattava silloisen pysäköimispaikan viimeinen paikkarivi sekä tarpeen vaatiessa Simonkadun talon n:o 12 vastapäätä oleva aukio.

Edelleen päätettiin [5]), että Kasarmitorin linja-autoasema oli lakkautettava siirtäen Munkkiniemen linja-auton päätepaikka Erottajalle ja Kasarmitorin aseman muun liikenteen päätepaikka Rautatientorille kertomusvuoden syyskuun 1 p:nä, mihin asti viimeksi mainitut linja-autot saivat käyttää vanhaa reittiään korttelin n:o 53 ympäri ilman oikeutta pysäköidä Kasarmitorilla.

Raitiotie ja omnibus oy. oikeutettiin [6]) rakentamaan Erottajan puukorokkeelle henkilökuntaansa varten kioskirakennus ehdoin, että yhtiö sitoutui torin joutuessa järjestelyn alaiseksi siirtämään kioskin toiseen kaupungin osoittamaan paikkaan. Samalla määrättiin Lauttasaaren linja-autolinjain päätepaikka olemaan Erottajalla, Ruotsalaisen teatterin kohdalla.

Omnibus oy:n ilmoitettua aikovansa muuttaa Töölön—Kauppatorin—Katajanokan linja-autolinjansa kulkemaan Kampin- ja Fredrikinkadun kulmasta Malminrinnettä Albertinkadulle ja sitä pitkin Lönnrotinkadulle sekä Katajanokalla tekemään lisämutkan pitkin Kruunuvuoren-, Kauppias-, Vyö- ja Luotsikatua takaisin Satamakadulle, kaupunginhallitus päätti [7]) ilmoittaa, ettei sillä ollut mitään muistutettavaa suunnitelmaa ynnä ajateltuja pysäkkipaikkoja vastaan.

Herttoniemen siirtolapuutarhuriyhdistyksen ilmoitettua toivovansa kaupunginhallituksen kehoittavan Raitiotie ja omnibus oy:tä huolehtimaan riittävän Herttoniemen siirtolapuutarhan ja kaupungin välisen linja-autoliikenteen järjestämisestä, tehtiin asiaa koskeva tiedustelu mainitulle yhtiölle, joka kuitenkaan itse ei ollut tilaisuudessa sitä järjestämään. Sitä vastoin se alustavasti sopi Helsingin ympäristön autolinjat oy:n kanssa, joka liikennöi Helsingin—Kivinokan linjaa, että raitiovaunuista tälle linjalle siirtyvät matkustajat oikeutettaisiin raitiotielipun esittäessään jatkamaan matkaa samoin lisämaksuin, joka vastaavassa tapauksessa oli voimassa Kulosaaren linja-autolinjalla, eli 1: 50 markalla, tapahtuen vaihto ainoastaan Sörnäisten apteekin kohdalla; tämän edun vastikkeena raitiotieyhtiö puolestaan oikeuttaisi mainitulta yksityiseltä linjalta kaupunkiin tulevat

---

[1]) Khs 25 p. helmik. 439 §. — [2]) Vrt. tämän kert. s. 63. — [3]) Khs 9 p. syysk. 1,589 §. — [4]) S:n 1 p. heinäk. 1,308 §. — [5]) S:n 1 p. heinäk. 1,316 §. — [6]) S:n 21 p. lokak. 1,910 §. — [7]) S:n 8 p. huhtik. 725 §.

matkustajat lisämaksutta jatkamaan matkaansa raitioteillä esittäessään lipun yhtiön kyseisellä linjalla suoritetusta maksusta. Kaupunginhallituksella ei ollut [1]) mitään tällaista järjestelyä vastaan.

Autoasemain sijoittamisesta sekä niiden varustamisesta puhelimilla kaupunginhallitus teki [2]) joukon päätöksiä.

Puistojen y.m. käyttöoikeuksia myönnettiin [3]) eräin ehdoin 14 eri tapauksessa.

Tivolin ylläpitäminen Kaisaniemessä. Koteja kodittomille lapsille ja Kenraali Mannerheimin lastensuojeluliitto oikeutettiin [4]) sijoittamaan tivolinsa sen entiselle paikalle Kaisaniemen puistoon huhtikuun 25 p:n ja kesäkuun 13 p:n väliseksi ajaksi.

Asemakaavakysymykset

Sisäasiainministeriön vahvistamat asemakaavanmuutokset [5]). Kaupunginhallitukselle saapui ilmoitukset siitä, että sisäasiainministeriö oli vahvistanut seuraavia kortteleita koskevat asemakaavan muutosehdotukset: I kaupunginosan kortteleita n:ot 7 [6]), 31 [7]), 44 [8]) ja 45 [9]); II kaupunginosan kortteleita n:ot 39 a [10]) ja 42 [11]); III kaupungin osan kortteleita n:ot 49 [12]) ja 52 [13]); IV kaupunginosan korttelia n:o 169 [14]); V kaupunginosan korttelia n:o 84 a [15]); VI kaupunginosan kortteleita n:ot 112 [16]) ja 123 [17]); VII kaupunginosan kortteleita n:ot 108 [18]), 133 [19]) ja 183 [20]); VIII kaupunginosan korttelia n:o 150 [21]); IX kaupunginosan korttelia n:o 203 [22]); X kaupunginosan kortteleita n:ot 274 [23]), 283 [24]) ja 296 a lähiympäristöineen [25]); XI kaupunginosan kortteleita n:ot 303 [26]), 316 [27]) ja 343 [28]); XIII kaupunginosan kortteleita n:ot 416 [29]) ja 426 [30]); XIV kaupunginosan kortteleita n:ot 464 [31]), 499 [32]), 512 [33]) ja 521 ynnä 522 [34]); XVI kaupunginosaa eli Reijolan aluetta [35]); sekä XXV kaupunginosaa eli Käpylän aluetta [36]).

Raastuvanoikeuden hyväksymät tontinmuodostukset. Raastuvanoikeus ilmoitti suostuneensa seuraavia kortteleita koskeviin tontinmuodostuksiin: I kaupunginosan kortteleita n:ot 31 [37]), 44 [38]) ja 45 [39]); III kaupunginosan

[1]) Khs 20 p. toukok. 1,037 §. — [2]) S:n 4 p. helmik. 300,301 ja 305 §, 25 p. maalisk. 625 §, 1 p. huhtik. 659 §, 23 p. syysk. 1,685 § 30 p. syysk. 1,761 § sekä 14 p. lokak. 1,849 §. — [3]) S:n 11 p. helmik. 350 §, 11 p., maalisk. 561 §, 18 p. maalisk. 606 §, 25 p. maalisk. 632 §, 22 p. huhtik. 829, 830 ja 832 §, 29 p. huhtik. 878 ja 879 §, 20 p. toukok. 1,034 §, 3 p. kesäk. 1,131 §, 10 p. kesäk. 1,206 §, 2 p. syysk. 1,531 § ja 9 p. syysk. 1,599 §. — [4]) S:n 11 p. maalisk. 559 §. — [5]) Vrt. Kunnall. asetuskok. s. 210—227. — [6]) Khs 20 p. toukok. 1,039 § ja 9 p. syysk. 1,586 §. — [7]) S:n 27 p. toukok. 1,085 § ja 9 p. syysk. 1,592 §. — [8]) S:n 21 p. tammik. 170 § ja 15 p. heinäk. 1,374 §. — [9]) S:n 7 p. tammik. 34 §, 21 p. tammik. 170 §, 4 p. helmik. 303 §, 15 p. heinäk. 1,374 §, 19 p. elok. 1,482 § ja 2 p. jouluk. 2,233 §. — [10]) S:n 27 p. toukok. 1,087 § ja 9 p. syysk. 1,589 §. — [11]) S:n 21 p. tammik. 170 § ja 15 p. heinäk. 1,374 §. — [12]) S:n 26 p. elok. 1,501 § ja 25 p. marrask. 2,159 §. — [13]) S:n 18 p. maalisk. 604 §. — [14]) S:n 15 p. huhtik. 765 § ja 9 p. syysk. 1,587 §. — [15]) S:n 18 p. maalisk. 602 §. — [16]) S:n 21 p. tammik. 171 § ja 22 p. huhtik. 827 §. — [17]) S:n 4 p. helmik. 302 §. — [18]) S:n 13 p. toukok. 981 §. — [19]) S:n 9 p. syysk. 1,591 §. — [20]) S:n 4 p. helmik. 308 § ja 29 p. huhtik. 873 §. — [21]) S:n 1 p. heinäk. 1,311 § ja 25 p. marrask. 2,160 §. — [22]) S:n 18 p. maalisk. 603 §. — [23]) S:n 15 p. huhtik. 756 § ja 9 p. syysk. 1,588 §. — [24]) S:n 19 p. elok. 1,481 § ja 2 p. jouluk. 2,232 §. — [25]) S:n 7 p. tammik. 33 §. — [26]) S:n 29 p. huhtik. 868 § ja 9 p. syysk. 1,590 §. — [27]) S:n 4 p. maalisk. 493 §. — [28]) S:n 1 p. heinäk. 1,315 §. — [29]) S:n 7 p. tammik. 35 §. — [30]) S:n 16 p. syysk. 1,638 § ja 2 p. jouluk. 2,231 §. — [31]) S:n 4 p. helmik. 304 §. — [32]) S:n 4 p. helmik. 307 § ja 22 p. huhtik. 828 §. — [33]) S:n 15 p. heinäk. 1,383 § ja 21 p. lokak. 1,901 §. — [34]) S:n 18 p. maalisk.601 §. — [35]) S:n 15 p. huhtik. 759 §. — [36]) S:n 15 p. huhtik. 764 §. — [37]) S:n 16 p. jouluk. 2,335 §. — [38]) S:n 11 p. marrask. 2,053 §. — [39]) S:n 4 p. maalisk. 491 § ja 26 p. elok. 1,503 §.

korttelia n:o 51 [1]); V kaupunginosan korttelia n:o 84 a [2]); VII kaupunginosan korttelia n:o 183 [3]); IX kaupunginosan korttelia n:o 200 [4]); X kaupunginosan kortteleita n:ot 296 a, 296 c ja 287 [5]); XIII kaupunginosan korttelia n:o 416 [6]); XIV kaupunginosan kortteleita n:ot 521 ja 522 [7]); sekä XXVI kaupunginosan kortteleita n:ot 980—993 [8]).

Eräiden korttelien korkeussuhteiden vahvistaminen. Kaupunginhallitus vahvisti kiinteistölautakunnan ehdottamat seuraavien korttelien korkeussuhteet: I kaupunginosan korttelin n:o 7 [9]); IV kaupunginosan korttelien n:ot 73 ja 74 [10]) sekä 80 [11]); VI kaupunginosan korttelin n:o 123 [12]); X kaupunginosan korttelien n:ot 296 a ja 296 c [13]); XI kaupunginosan korttelin n:o 335 [14]); XII kaupunginosan korttelin n:o 368 [15]); XIII kaupunginosan korttelien n:ot 416 [16]) ja 448 [17]); sekä XIV kaupunginosan korttelien n:ot 511 [18]), 516 [19]) ja 521 ynnä 522 [20]).

Osuustukkukauppa niminen osuuskunta oikeutettiin [21]) asianomaisten korkeustasomääräysten tultua vahvistetuiksi omalla kustannuksellaan alentamaan Käenkujan katupintaa rakennustoimiston ehdottamalla tavalla ehdoin, että työ suoritettiin toimiston katurakennusosaston valvonnan alaisena.

Kaivopuiston Länt. Puistotien leventämistä koskeva kiinteistölautakunnan laadituttama ehdotus hyväksyttiin [22]).

Runeberginkadun ja Etel. Hesperiankadun tontin n:o 22 läntisen sivun välinen puistikko. Kiinteistölautakunta oli kaupunginhallituksen kehoituksesta laadituttanut ehdotuksen Runeberginkadun ja Etel. Hesperiankadun välisen puistikon muuttamisesta rakennustonteiksi, mutta ei kuitenkaan itsekään voinut puoltaa sen toteuttamista. Kaupunginhallitus hyväksyi [23]) lautakunnan käsityksen puistikon säilyttämisestä asemakaavassa sekä kehoitti sitä myymään huutokaupalla ääreisen, voimassa olevan asemakaavan mukaisen Etel. Hesperiankadun tontin n:o 22 ehdoin, ettei puistikkoa kaupungin puolesta kertomusvuonna kunnostettu.

Asunto-oy. Hesperiankatu n:o 22 nimisen yhtiön ostettua kyseisen tontin kaupunginhallitus periaatteellisesti hyväksyi [24]) esityksen puheena olevan puistikon pinnan alentamisesta viereisen jalkakäytävän tasoon ehdoin, että mainittu yhtiö kustansi puistikon kunnostamisen, kuitenkin enintään 120,000 markan kustannuksin, sekä kehoitti kiinteistölautakuntaa laadituttamaan tarpeelliset asemakaavan ynnä korkeustasojen muutosehdotukset ollen yhtiö asemakaavaehdotuksen mukaan oikeutettava kellarikerroksen sisustamiseen kyseiselle tontille rakennettavaan taloonsa.

Krematorion itäpuolella olevan puistoalueen järjestelyehdotuksen muuttaminen. Kaupunginhallitus hyväksyi [25]) kiinteistölautakunnan laatiman ehdotuksen krematorion itäpuolella olevan puistoalueen aikaisemmin hyväksytyn järjestelysuunnitelman muuttamisesta.

Kasarmitorin järjestely. Kaupunginhallitus hyväksyi [26]) kiinteistö-

[1]) Khs 1 p. huhtik. 657 §. — [2]) S:n 3 p. kesäk. 1,132 §. — [3]) S:n 8 p. heinäk. 1,352 §. — [4]) S:n 9 p. jouluk. 2,285 §. — [5]) S:n 3 p. kesäk. 1,133 §. — [6]) S:n 4 p. maalisk. 490 §. — [7]) S:n 3 p. kesäk. 1,127 §. — [8]) S:n 7 p. tammik. 38 §. — [9]) S:n 16 p. jouluk. 2,340 §. — [10]) S:n 29 p. heinäk. 1,355a § ja 26 p. elok. 1,502 §. — [11]) S:n 25 p. marrask. 2,136 §. — [12]) S:n 1 p. huhtik. 661 §. — [13]) S:n 25 p. helmik. 455 §. — [14]) S:n 28 p. lokak. 1,944 §. — [15]) S:n 15 p. heinäk. 1,380 § ja 12 p. elok. 1,426 §. — [16]) S:n 22 p. huhtik. 825 §. — [17]) S:n 28 p. lokak. 1,943 §. — [18]) S:n 16 p. jouluk. 2,339 §. — [19]) S:n 29 p. heinäk. 1,353a §. — [20]) S:n 22 p. huhtik. 826 §. — [21]) S:n 2 p. jouluk. 2,241 §. — [22]) S:n 8 p. heinäk. 1,353 §. — [23]) S:n 4 p. helmik. 311 §. — [24]) S:n 29 p. heinäk. 1,349a §. — [25]) S:n 4 p. helmik. 306 §. — [26]) S:n 8 p. heinäk. 1,347 §.

toimiston asemakaavaosaston laatiman Kasarmitorin järjestelyä tarkoittavan piirustuksen siten, että torin etelälaitaan järjestettäisiin ruohokaistale.

Rautatientorin järjestely. Kiinteistölautakuntaa kehoitettiin [1]) kiireisesti laatimaan kilpailuehtoehdotus Rautatientorin järjestelyä tarkoittavan yleisen kilpailun julistamiseksi sekä esitys asian esittämiseksi kaupunginvaltuustolle. Kiinteistötoimiston kuitenkin huomautettua, ettei kilpailuehtoja voitu laatia ennen palkintolautakunnan nimittämistä, kaupunginhallitus asetti [2]) viisi henkilöä käsittävän palkintolautakunnan kyseistä tarkoitusta varten, määräten sen puheenjohtajaksi kaupunginjohtajan ja jäseniksi kiinteistöjohtajan ja kiinteistötoimiston asemakaava-arkkitehdin B. Brunilan sekä kehoittaen Suomen arkkitehtiliittoa valitsemaan siihen puuttuvat kaksi jäsentä. Edelleen kaupunginhallitus määräsi kilpailussa jaettavaksi kolme palkintoa, suuruudeltaan 12,000 markkaa, 8,000 markkaa ja 4,000 markkaa.

Rakennusten torniosain sisustamista koskeva rakennushallituksen kirjelmä merkittiin [3]) tiedoksi.

Rakentamisoikeuden lisääminen. Rakennusmestari H. Kaartinen oikeutettiin [4]) käyttämään omistamansa Runeberginkadun tontin n:o 44 pihamaan alla oleva tila rakennustarkoituksiin edellytyksin, että hän tästä suoritti kaupungille 72,000 markan korvauksen, joka oli lisättävä kauppahintaan.

Asunto-oy. Helsingin Helmi nimisen yhtiön anottua omistamalleen Helsinginkadun tontille n:o 4 rakennettavan uudisrakennuksensa rakentamisoikeuden lisäämistä siten, että rakennuksen Pengerkadun puoleinen kattolista saataisiin rakentaa samaan tasoon kuin Helsinginkadun puoleinen, jolloin sivustarakennus kuitenkin tulisi olemaan ainoastaan kaksikerroksinen, kaupunginhallitus suostui [5]) kiinteistölautakunnan laadituttaman asianmukaisen asemakaavan muutosehdotuksen julkipanemiseen ja siitä kuuluttamiseen ehdoin, että yhtiö jätti kaupunginkansliaan sitoumuksen 52,500 markan suuruisen korvauksen suorittamisesta kaupungille heti kun sisäasiainministeriö oli vahvistanut muutosehdotuksen.

Kiinteistölautakunnan laadituttettua saamansa kehoituksen [6]) mukaisesti Tarkkampujankadun tontille n:o 12 rakennettavan uudisrakennuksen ullakkokerroksen sisustamisoikeuden aiheuttaman asemakaavan muutosehdotuksen ja arvioitua mainitusta rakentamisoikeuden lisäämisestä kaupungille suoritettavan korvauksen 52,500 markaksi, kaupunginhallitus suostui [7]) muutosehdotuksen julkipanemiseen ja siitä kuuluttamiseen.

Ab. Stockmann oy:n anottua saada käyttää korttelin n:o 138 varastotontilla n:o 7 olevaa varastosuojarakennustaan osittain työhuoneena, kaupunginhallitus päätti [8]) valtuuttaa kiinteistöjohtajan ryhtymään neuvotteluihin mainitussa korttelissa olevien tonttien omistajain kanssa kyseisten tonttien uudelleenjärjestelystä ja suunniteltujen asemakaavamääräysten vahvistamisesta niille.

Kortteli n:o 345. Kiinteistölautakuntaa päätettiin [9]) kehoittaa laadituttamaan korttelin n:o 345 rakentamattomien tonttien järjestelyehdotus, jonka mukaan korttelin päissä olevat tontit edelleen säilytettäisiin

[1]) Khs 29 p. heinäk. 1,359a § ja 5 p. elok. 1,405 §. — [2]) S:n 19 p. elok. 1,485 §. — [3]) S:n 28 p. tammik. 226 §. — [4]) S:n 4 p maalisk. 501 §. — [5])S:n 11 p. helmik. 345 §. — [6]) Ks. v:n 1936 kert. s. 118. — [7]) Khs 7 p. tammik. 37 §. — [8]) S:n 30 p. jouluk. 2,420 §. — [9]) S:n 23 p. syysk. 1,696 §.

asuntotontteina samalla kuin yhteiskunnallisen korkeakoulun kummallekin puolelle järjestettäisiin kapea puistikko.

Puhdistuslaitosalueiden rajat. Kiinteistölautakunnalle annettiin [1]) tehtäväksi määrätä Näkinkujan pumppuasemaa varten tarvittavan alueen rajat. Kiinteistötoimiston asemakaavaosastoa kehoitettiin samalla ottamaan huomioon täydellistä bioloogista puhdistuslaitosta varten tarvittava alue, kun Tervasaaren puhdistuslaitoksen alue penkereineen merkittiin asemakaavaan.

Tehdastontit. Kiinteistölautakuntaa kehoitettiin [2]) harkitsemaan, voitiinko ja millä tavoin Mäkelänkadun, Käpylän ja Pasilan aseman välistä aluetta käyttää tehdastonteiksi.

Maanmittaus- y.m. toimitukset

Botbyn kylään kuuluvan vesialueen ja vesijätön jakaminen. Katsoen, että Helsingin pitäjän Botbyn kylän n:olle 2 kuuluva vesialue ja kylän koko vesijättö oli jaettava, kaupunginhallitus päätti [3]) kehoittaa asiamiesosastoaan tekemään menettelystä maanmittaustoimituksessa lokakuun 26 p:nä 1916 annetun asetuksen edellyttämin tavoin Uudenmaan läänin maaherralle anomuksen asiassa.

Kaupunginagronoomin valtuudet edustaa kaupunkia eräissä toimituksissa. Kaupunginagronoomi A. J. Tamminen valtuutettiin edustamaan kaupunkia kaikissa Helsingin lähiympäristön kuntain tiekunnissa, manttaalikunnissa ja ojanperkausyhtymissä [4]), Tuomarinkylän kohdalla valtamaantieltä Tomtbackaan johtavan tilustien kunnossapitoa käsittelevässä kokouksessa [5]) sekä Pakinkylässä olevan Pakinojan perkaussuunnitelmaa käsittelevässä kokouksessa [6]).

Kaupunginagronoomi Tamminen, joka oli edustanut kaupunkia Herttoniemen—Hevossalmen tieltä m.m. Tuurholman tilan halki Stansvikin tilalle johtavan tien oikaisua ja uudelleenrakentamista koskevassa asiassa suhtautuen kielteisesti uuden tien rakentamiseen, ilmoitti, ettei hän enää tielautakunnan jo hyväksyttyä tien rakentamisanomuksen voinut esiintyä kaupungin edustajana asiassa vanhan valtuutuksensa perusteella, esitti, että kaupungingeodeetille annettaisiin tehtäväksi tutkia kyseisen tien kameraalista luonnetta ja ottaa selvää siitä seikasta, olivatko kaikki asianomaiset kutsuttu asiassa kuultaviksi sekä ilmoitti arvioivansa tietä varten mahdollisesti luovutettavan maan hinnaksi 20 markkaa m²:ltä. Tällöin päätettiin [7]) ennen lopullisen ratkaisun tekoa asiassa hankkia kaupunginlakimiehen ja kiinteistölautakunnan lausunnot siitä. Kun ne oli saatu, valtuutettiin [8]) kaupunginagronoomi Tamminen edelleen edustamaan kaupunkia asiassa kehoituksin pysyä aikaisemmalla kielteisellä kannallaan ja mitä tulee korvausvaatimukseen vaatia tiemaan hintana 15 markkaa m²:ltä sekä korvauksena tien aiheuttamasta haitasta 100,000 markkaa.

Kaupungingeodeetin y.m. valtuudet edustaa kaupunkia eräissä toimituksissa. Kaupungingeodeetti E. Salonen valtuutettiin edustamaan kaupunkia Helsingin maalaiskunnassa olevan Malmin kylän tiloilla M 13, RN 7[72] ja Filpus RN 7[157] pidettävässä lohkomistoimituksessa [9]); Huopalahden kun-

[1]) Khs 4 p. marrask. 1,971 §. — [2]) S:n 19 p. elok. 1,476 §. — [3]) S:n 28 p. lokak. 1,940 §. — [4]) S:n 18 p. maalisk. 600 §. — [5]) S:n 18 p. kesäk. 1,251 §. — [6]) S:n 1 p. heinäk. 1,302 §. — [7]) S:n 9 p. jouluk. 2,289 §. — [8]) S:n 22 p. jouluk. 2,378 §. — [9]) S:n 18 p. maalisk. 607 §.

nassa olevan Munkkiniemen tilan n:o 1 vesialueiden jakotoimituksessa [1]); Tikkurilan taajaväkisen yhdyskunnan rakennussuunnitelman laatimista tarkoittavassa mittaus- ja kartoitustoimituksessa [2]); Tikkurilan taajaväkisen yhdyskunnan rakennussuunnitelmalla järjestettäväksi määrätyllä alueella Helsingin pitäjässä Tikkurilan ja Suutarinkylän kylien sekä Hakkilan yksinäistalon mailla olevien epäselvien rajain käynnissä [3]); siinä toimituksessa, jossa oli selvitettävä, mitkä alueet oli merkittävä laadittavaan kaupungin tonttikirjaan ja mitkä vietävä kaupungin maarekisteriin [4]); Helsingin maalaiskunnassa olevien Koivulan tilan RN 3^{397} ja Pietilän tilan RN 3^{396} jatkettavissa rajankäyntitoimituksissa [5]); siinä kokouksessa, jossa toimitettiin Viikin—Herttoniemen ja Herttoniemen—Puodinkylän maantietä varten valtiolle pakkolunastettavien alueiden maanmittaustehtävät [6]); eräitä valtionrautateiden pakkolunastettavia tai valtionrautateiden alueesta valtioneuvoston suostumuksella myytyjä alueita koskevissa maanmittaustoimituksissa [7]); sekä kaupungin ja sen evankelis-luterilaisten seurakuntain välisessä tilusvaihdossa ja sen yhteydessä suoritettavassa maanmittaustoimituksessa Helsingin pitäjän Malmin ja Botbyn kylissä [8]), valtuuttaen [9]) sittemmin kaupungingeodeetti toimimaan siten, että kaupungin luovutettavaa aluetta pienennettiin seurakuntain luovutettavan alueen kautta kulkevaa seurakunnille kuulumatonta tiealuetta vastaavalla määrällä.

Kaupungingeodeetti Salonen valittiin [10]) niinikään Helsingin—Turun maantien oikaisemista varten Huopalahden kunnan Munkkiniemen ja Pikku-Huopalahden kyläin pakkolunastettavien alueiden pakkolunastuslautakunnan jäseneksi ja asiamiesosastoa kehoitettiin samalla edustamaan kaupunkia lautakunnan pidettävässä kokouksessa, ollen asiamiehen tällöin ilmoitettava, ettei kaupunki vaatinut mitään korvausta pakkolunastusasiassa.

Kansanpuistot, siirtolapuutarhat, urheilukentät y.m.

Korkeasaari. Yleisten töiden lautakunnalle annettiin [11]) tehtäväksi laadituttaa Korkeasaarelle rakennettavan uuden aasitallin piirustukset.

Kaupunginhallitus myönsi [12]) Työväenopistojen liiton heinäkuun 2 p:n ja 4 p:n välisenä aikana pidettävien opistopäivien osanottajille Korkeasaaren laivamaksuista samanlaisen alennuksen kuin yleensä laivalipuista myönnettiin koululaisretkeilijöille, luopuen niin ollen tässä tapauksessa siitä 1 markan suuruisesta edestakaisen matkalipun hinnan osuudesta, minkä Merenkulku oy. säännöllisissä tapauksissa oli velvollinen suorittamaan kaupungille.

Korkeasaaren irtaimiston palovakuutusmäärä päätettiin [13]) korottaa 150,000 markkaan.

Mustikkamaa. Yleisten töiden pääluokkaan sisältyvistä käyttövaroistaan kaupunginhallitus myönsi [14]) 7,500 markkaa Mustikkamaan ulkoilmanäyttämön katsomon kunnostamiseksi tarpeellisten louhimistöiden suorittamiseen.

---

[1]) Khs 25 p. maalisk. 624 §. — [2]) S:n 20 p. toukok. 1,038 §. — [3]) S:n 1 p. heinäk. 1,303 §. — [4]) S:n 3 p. kesäk. 1,129 §. — [5]) S:n 26 p. elok. 1,504 §. — [6]) S:n 11 p. marrask. 2,054 §. — [7]) S:n 2 p. jouluk. 2,239 §. — [8]) S:n 2 p. jouluk. 2,242 §. — [9]) S:n 9 p. jouluk. 2,291 §. — [10]) S:n 27 p. toukok. 1,090 §. — [11]) S:n 16 p. jouluk. 2,342 §. — [12]) S:n 1 p. heinäk. 1,301 §. — [13]) S:n 15 p. heinäk. 1,371 §. — [14]) S:n 23 p. syysk. 1,695 §.

Tuurholma ja Kivinokka. Kaupunginhallitus päätti [1]) esittää Uudenmaan läänin maaherralle, että Tuurholman ja Kivinokan kansanpuistoihin leiriytymisajoiksi komennettaisiin täydellisen järjestyksen ylläpitoon tarvittava määrä poliisimiehiä.

Järjestyksen ylläpito Lammassaarella. Raittiusyhdistys Koitolle kaupunginhallitus päätti [2]) kehoittaa kiinteistölautakuntaa suorittamaan omista käyttövaroistaan 3,000 markan suuruisen avustuksen yhdistyksen hallinnassa olevan Lammassaaren järjestyksenpitoa ja puhdistusta varten ehdoin, että saaren järjestysmiehen tehtävänä olisi mahdollisuuksien mukaan huolehtia järjestyksestä myöskin Lammassaarta ympäröivällä vesialueella ja Klobben nimisellä saarella.

Siirtolapuutarhaneuvojan oikeuttaminen kantamaan perunapalstamaksuja. Kaupunginhallitus oikeutti [3]) siirtolapuutarhaneuvojan kantamaan perunapalstain vuokramaksut, ollen kertyneet varat tällöin päivittäin tilitettävä rahatoimistoon niin, etteivät päivästä toiseen siirtolapuutarhaneuvojan hallussa olevat varat ylittäneet 2,000 markkaa.

Urheilukentän rakentaminen naisille. Suomen naisten liikuntakasvatusliiton, Työväen urheiluliiton ja Käpylän naisvoimistelijain naisten urheilukentän rakentamista tarkoittava anomus ei antanut [4]) kaupunginhallitukselle muuta toimenpiteen aihetta kuin, että päätettiin kehoittaa kiinteistölautakuntaa Pasilan ja Turuntien välisen alueen asemakaavaa suunnitellessaan ottamaan huomioon myöskin tämän seudun urheilukentäntarve.

Kesänviettopaikkain y.m. järjestäminen lapsille. Toimenpiteisiin ryhtymistä lastenpuistojen, leikkikenttien ja kahlaamojen sekä kesänviettopaikkojen järjestämiseksi kaupungissa oleskeleville lapsille koskeva vtn Räisäsen aloite päätettiin [5]) jätttää asianomaisen apulaiskaupunginjohtajan valmisteltavaksi.

Eläintarhan urheilukenttä. Rakennustoimisto oikeutettiin [6]) korjauttamaan Eläintarhan urheilukentän kovaäänistorni torvineen käyttäen tähän 5,000 markkaa uimahuoneiden, urheilupaviljonkien y.m. korjaus- ja kunnossapitomäärärahasta.

Laakson ratsastuskenttä. Rakennustoimiston talo-osaston laatima suunnitelma katselijaparvekkeen rakentamisesta Laakson ratsastuskentälle hyväksyttiin [7]) kiinteistölautakunnan siihen esittämin muutoksin ja lisäyksin sekä oikeutettiin yleisten töiden lautakunta käyttämään tähän tuloa tuottamattomien pääomamenojen pääluokan lukuun Urheilukentät mainittua tarkoitusta varten merkitty määräraha kokonaisuudessaan. Palkintotuomarin korokkeen ja käymälän rakentamiseksi ratsastuskentälle kaupunginhallitus osoitti [8]) 28,500 markkaa yleisten töiden pääluokkaan sisältyvistä käyttövaroistaan.

Pohjoismaisten ratsastuskisain päätoimikunnalle, joka oli anonut Laakson ratsastuskentän nimen muuttamista Helsingin ratsastusstadioniksi, päätettiin [9]) ilmoittaa, ettei kaupungilla ollut mitään sitä vastaan, että tätä vielä puolivalmista kenttää pohjoismaisten ratsastuskisain mainosjulisteissa nimitettiin mainitulla tavalla.

Kentän valmistuttua kaupunginhallitus päätti [10]) järjestää sen avajaisjuhlan.

---

[1]) Khs 1 p. heinäk. 1,305 §. — [2]) S:n 29 p. huhtik. 870 §. — [3]) S:n 15 p. huhtik. 751 §. — [4]) S:n 23 p. syysk. 1,690 §. — [5]) S:n 20 p. toukok. 1,052 § — [6]) S:n 20 p. toukok. 1,040 §. — [7]) S:n 15 p. huhtik. 767 §. — [8]) S:n 27 p. toukok. 1,089 §. — [9]) S:n 7 p. toukok. 915 §. — [10]) S:n 3 p. kesäk. 1,135 §.

Suomen ratsastajain liiton anottua Laakson kentän luovuttamista VIII pohjoismaisia ratsastuskilpailuja varten kesäkuun 16 p:n ja 20 p:n välisenä aikana kiinteistölautakunta vuokrasi sen sille mainituksi ajaksi 5,000 markan vuokrasta, minkä toimenpiteen kaupunginhallitus myöhemmin hyväksyi [1]).

Lentokentän lähistön kunnostaminen. Kiinteistötoimiston maatalousosastolle annettiin [2]) tehtäväksi poistaa eräitä puita maalentokentän kaakkoisen kiitotien jatkeelta lentokentän rajan ulkopuolelta.

Taloja, huoneistoja y.m. koskevat kysymykset

Huoneistojen luovuttaminen eri tarkoituksiin. Kaupunginvaltuuston istuntosalissa päätettiin sallia pitää Helsinki-seuran järjestämä juhlatilaisuus huhtikuun 8 p:nä [3]); Kansainvälisen ampuja-unionin kongressi elokuun 7 p:nä [4]); Suomen palloliiton 30-vuotisjuhlakokous toukokuun 20 p:nä [5]); Asuntoreformiyhdistyksen esitelmätilaisuus samoin toukokuun 20 p:nä [6]); sekä Engeln-Ehrenströmin muistomerkkiehdotusten näyttely joulukuun 2 p:n ja 7 p:n välisenä aikana [7]).

Kiinteistölautakuntaa päätettiin [8]) kehoittaa yksissä neuvoin yleisten töiden lautakunnan kanssa varaamaan Herttoniemen asemamiehille kaksi talvikäyttöönkin kelpaavaa huoneen ja keittiön asuntoa halkovajoineen ja kellareineen asemarakennuksen läheisyydestä.

Rakennusten y.m. myynti. Kiinteistölautakunta oikeutettiin julkisella huutokaupalla myymään purettaviksi ja poiskuljetettaviksi Autopalatsi oy:lle korttelista n:o 315 vuokratulla alueella olevat kaksi puurakennusta, viimeksi mainitut kuitenkin vasta sitten kun sinne siirrettävä yömaja keväällä lopetti toimintansa [9]), ent. Pauligin pienempi huvilarakennus sen jälkeen kun sen mahdollinen käyttäminen yömajana oli päättynyt [10]) ja eräät Herttoniemen öljysatama-alueella olevat kaupungin omistamat huvilat [11]) sekä 7,000 markan kauppahinnasta Itämerenkadun varastoalueella n:o 10 olevat vaja ja aita [12]).

Lisäksi kiinteistölautakunta oikeutettiin myymään Ison ja Pienen Verkkosaaren välinen rimasilta 2,000 markasta [13]) sekä Sarkapelto n:o 1 nimisen huvilan pesutuvan eteisessä säilytetty vanha vesipumppu putkineen ja säiliöastioineen sopiviksi harkitsemillaan ehdoilla [14]).

Hietaniemenkadun talossa n:o 4 suoritettava uudistustyö. Hietaniemenkadun talon n:o 4 autotallin asetusten mukaisen varauloskäytävän rakentamiseen kaupunginhallitus myönsi [15]) 7,000 markkaa yleisten töiden pääluokkaan sisältyvistä käyttövaroistaan.

Korttelissa n:o 178 olevan tehdasrakennuksen korjaustyöt. Kiinteistölautakunta valtuutettiin [16]) tekemään Oy. Ford ab:n kanssa sopimus lautakunnan ehdottamien korjaustöiden suorittamisesta yhtiön kaupungilta vuokraamassa korttelissa n:o 178 olevassa tehdasrakennuksessa ehdoin, että yhtiö antoi tarpeelliset varat ennakolta käytettäviksi oikeuksin laskea tämän etumaksun hyväkseen v:n 1938 vuokramaksujen tai, jos yhtiö sitä

---

[1]) Khs 3 p. kesäk. 1,134 §. — [2]) S:n 14 p. tammik. 138 §. — [3]) S:n 1 p. huhtik. 649 §. — [4]) S:n 15 p. huhtik. 745 §. — [5]) S:n 22 p. huhtik. 816 §. — [6]) S:n 13 p. toukok. 968 §. — [7]) S:n 25 p. marrask. 2,125 §. — [8]) S:n 27 p. toukok. 1,093 §. — [9]) S:n 28 p. tammik. 232 § ja 11 p. maalisk. 563 §. — [10]) S:n 28 p. tammik. 239 §. — [11]) S:n 18 p. helmik. 387 § ja 2 p. syysk. 1,529 §. — [12]) S:n 7 p. lokak. 1,807 §. — [13]) Khn jsto 16 p. marrask. 4,063 §. — [14]) S:n 4 p. toukok. 3,442 §. — [15]) Khs 2 p. syysk. 1,527 §. — [16]) S:n 3 p. kesäk. 1,136 §.

ennen osti kyseisen rakennuksen, kauppasumman yhteydessä, kaupungin merkitessä tarpeellisen määrärahan viimeksi mainitun vuoden talousarvioonsa.

Höyrykattilan uusiminen. Kaupunginhallitus myönsi [1]) yleisten töiden pääluokkaan sisältyvistä käyttövaroistaan 20,100 markkaa uuden höyrykattilan hankkimiseen Sofiankadun talon n:o 4 lämpökeskukseen.

Kunnallisten työväenasuntojen isännöitsijän asunnon vuokra. V:n 1936 arvaamattomien vuokrain ja vuokrankorotusten määrärahasta kaupunginhallitus myönsi 7,150 markkaa [2]) ja kertomusvuoden vastaavista varoista 17,160 markkaa [3]) kunnallisten työväenasuntojen isännöitsijän Kangasalantien talossa n:o 11 olevan asunnon yhtiövuokran suorittamiseen, päättäen kehoittaa kiinteistölautakuntaa vastedes merkitsemään siihen tarvittavan määrärahan talousarvioehdotukseensa.

Kauppahallit. Kasarmitorin kauppahallin julkisivujen maalaamista varten kaupunginhallitus myönsi [4]) 7,000 markkaa yleisten töiden pääluokkaan sisältyvistä käyttövaroistaan.

Kasarmitorin kauppahallissa sen lattian liukkauden vuoksi loukkaantuneelle rouva S. Kuhlmanille kaupunginhallitus myönsi [5]) yleisistä käyttövaroistaan 3,000 markan suuruisen korvauksen sekä päätti kehoittaa kiinteistölautakuntaa huolehtimaan tarpeellisten varoitusmerkkien asettamisesta halliin.

Kioskit. Kaupunginhallitus hyväksyi [6]) n:olla 65 merkityn piirustuksen uusien virvoitusjuomakioskien malliksi.

Heikin- ja Simonkadun kulmauksen kioski päätettiin sijoittaa Lasipalatsin etelänpuoleisen keskimmäisen istutuskaistaleen Heikinkadun puoleiseen päähän Heikinkadun reunassa olevan puun taakse [7]) sekä Runebergin- ja Etel. Hesperiankadun kulmauksen kioski Runebergin- ja Apollonkadun kulmaukseen suunnitellulle istutukselle siten, että sen julkisivu tuli Runeberginkadun puoleisen jalkakäytävän reunaan [8]).

Kiinteistölautakuntaa päätettiin [9]) kehoittaa antamaan vuokralle Hakasalmen puistossa oleva kioski sellaisin ehdoin, ettei siitä aiheutunut kaupungille mitään kustannuksia.

Mukavuuslaitokset [10]). Kaupunginhallitus hyväksyi [11]) kiinteistölautakunnan ehdotuksen mukavuuslaitoksen sijoittamisesta Sturen- ja Roineenkadun kulmaukseen tehdastontin n:o 21 ääreiselle rinteelle.

Kaupunginhallitus oikeutti [12]) kiinteistölautakunnan myymään Meritorin vanhan mukavuuslaitoksen poiskuljetettavaksi ilman julkista huutokauppaa korkeimman kirjallisen tarjouksen tekijälle sekä myönsi laitoksen purkamiskustannusten peittämiseen kauppahinnan lisäksi 1,000 markkaa yleisistä käyttövaroistaan. Merisatamaan myöhemmin rakennettava uusi vedenheittolaitos päätettiin [13]) sijoittaa satamaradan eteläpuolelle Neitsytpolun itäpuolella olevan muuntajan viereen huomioonottaen yleisten töiden lautakunnan ehdotus viemärin järjestämisestä suoraan Kaivopuiston rantaan laskevaksi.

---

[1]) Khs 9 p. syysk. 1,594 §. — [2]) S:n 7 p. tammik. 36 §. — [3]) S:n 1 p. huhtik. 663 §. — [4]) S:n 8 p. heinäk. 1,351 §. — [5]) S:n 25 p. marrask. 2,148 §. — [6]) S:n 25 p. maalisk. 627 §. — [7]) S:n 22 p. huhtik. 831 §, 29 p. huhtik. 880 § ja 13 p. toukok. 984 §. — [8]) S:n 22 p. huhtik. 831 §. — [9]) S:n 4 p. marrask. 1,986 §. — [10]) Ks. myös tämän kert. s. 209. — [11]) Khs 29 p. heinäk. 1,356 a §. — [12]) S:n 1 p. heinäk. 1,309 §. — [13]) S:n 25 p. marrask. 2,146 §.

Kiinteän omaisuuden palovakuuttaminen. Kaupunginhallitus teki [1]) joukon päätöksiä erilaisten rakennusten jättämisestä palovakuuttamatta.

Nikkilän sairaala-alueella oleva peltikattoinen halkovaja päätettiin [2]) palovakuuttaa 40,000 markasta.

Toivolan koulukodin keittiörakennuksen palovakuutus päätettiin [3]) korottaa 260,000 markkaan.

Palovahinkojen korjaaminen. Palovakuuttamattoman kiinteän omaisuuden korjaamiseen tulipalon sattuessa varatuista käyttövaroistaan kaupunginhallitus myönsi [4]) 11,279: 45 markkaa palaneen Munkkisaaren tehdasrakennuksen [5]) korjaamiseen.

Kiinteistölautakunta oikeutettiin [6]) käyttämään eräissä rakennuksissa sattuneiden tulipalojen johdosta asianomaisilta vakuutusyhtiöiltä saadut korvaukset kyseisten palovahinkojen korjaamiseen.

Omakotitoiminta. Kiinteistölautakunnalle annettiin [7]) tehtäväksi toimittaa eräitä vt Linturin kaupunginhallitukselle omakotitoiminnasta jättämässä promemoriassa tarkoitettuja laskelmia.

Kaupungin verottaminen vieraissa kunnissa. Helsingin maalaiskunnassa olevien kaupungin omistamien kiinteistöjen ja yritysten veroilmoituksia koskeva mainitun maalaiskunnan taksoituslautakunnan esitys päätettiin [8]) lähettää kiinteistölautakunnalle asianomaisiin toimenpiteisiin ryhtymistä varten.

Yksityisten talojen rakennuspiirustuksia koskevat päätökset. Kaupunginhallitus hyväksyi seuraavat rakennuspiirustukset y. m.:

Pelastusarmeijan kiinteimistö oy:n Alppikadun tontille n:o 25 rakennettavan talon piirustukset ja töiden kustannusarvion [9]);

Suomalaisen yhteiskoulun oy:n Nervanderinkadun tontille n:o 13 teetettävän koulutalon piirustukset ja kustannusarvion vahvistaen ennen kaupungin saatavia kiinnitettävien kiinnitysten määrän 5,000,000 markaksi [10]);

Helsingin keskuksen yhteiskoulun Töölönkadun 55:een rakennettavaksi suunnitellun koulutalon piirustukset ja kustannusarvion, vahvistaen ennen kaupungin saatavia kiinnitettävien kiinnitysten määrän 945,000 markaksi [11]); sekä

A. Äijälän koulu oy:n Arkadiankadun tontille n:o 28 rakennettavan koulutalon piirustukset päättäen ennen lopullisen kustannusarviota koskevan lausunnon antamista hankkia kiinteistölautakunnan lausunnon siitä [12]).

Sosiaaliministeriölle päätettiin [13]) ilmoittaa, että kiinteistölautakunnalle oli jätetty uudet korttelin n:o 898 tontille n:o 23 rakennettavan talon rakennuspiirustukset, mitkä täyttivät sosiaaliministeriön kaupungille tätä rakennusta varten myöntämään lainaan liittyvät ehdot.

Kulosaaren sillan siltamaksut. Raitiotie ja omnibus oy:n linja-autoista päätettiin [14]) tammikuun 1 p:stä 1937 lukien kantaa Kulosaaren sillan siltamaksuna 1: 50 markkaa vuoroa kohden.

---

[1]) Khs 28 p. tammik. 218 §, 11 p. helmik. 338 §, 18 p. kesäk. 1,249 §, 1 p. heinäk. 1,310 §, 16 p. syysk. 1,626 ja 1,632 §, 23 p. syysk. 1,673 §, 28 p. lokak. 1,926 § ja 30 p. jouluk. 2,403 §. — [2]) S:n 1 p. heinäk. 1,310 §. — [3]) S:n 4 p. marrask. 1,983 §. — [4]) S:n 1 p. heinäk. 1,304 §. — [5]) Vrt. v:n 1936 kert. s. 125. — [6]) Khs 8 p. huhtik. 722 §, 20 p. toukok. 1,035 §, 10 p. kesäk. 1,201 §, 23 p. syysk. 1,687 § ja 25 p. marrask. 2,149 §. — [7]) S:n 22 p. jouluk. 2,381 §. — [8]) Khn jsto 6 p. huhtik. 3,318 §. — [9]) Khs 11 p. helmik. 347 §. — [10]) S:n 4 p. maalisk. 494 §. — [11]) S:n 4 p. maalisk. 495 §. — [12]) S:n 16 p. jouluk. 2,345 §. — [13]) S:n 11 p. helmik. 337 §. — [14]) S:n 7 p. lokak. 1,810 §.

Seuraavat henkilöryhmät oikeutettiin saamaan 1 markan hintaisia Kulosaaren sillan ylittämisen kausikortteja kertomusvuoden kesäkauden ajaksi: Herttoniemen siirtolapuutarhaviljelijät perheineen [1]); Kalliolan vapaaopiston oppilaiden ja kerholaisten kesäkodin käyttäjät [2]); Helsingin suomenkielisen työväenopiston opistolaisyhdistyksen jäsenet [3]); eteläisen suomalaisen seurakunnan kesäkodin käyttäjät [4]); Sörnäisten suomalaisen seurakunnan kesäkodin käyttäjät [5]); eteläisen ruotsalaisen seurakunnan kesäkodin käyttäjät [6]); Helsingin kristillisen työväenyhdistyksen nuorisoosaston jäsenet [7]); Kristillisen työläisnuorison liiton Helsingin osaston jäsenet [8]); sekä Helsingin nuorten miesten kristillisen yhdistyksen kesätoimintaan osallistuva nuoriso [9]).

Helsingin kaupunkilähetys oikeutettiin [10]) kertomusvuoden kesäkuun 1 p:n ja syyskuun 1 p:n välisenä aikana maksutta kuljettamaan kaupungin köyhien kotien lapsia Kulosaaren sillan yli Kaupunkilähetyksen Mäntysaaressa olevaan päiväsiirtolaan, koskien maksuvapaus myöskin lasten hoitajia.

Pelastusarmeija oikeutettiin [11]) maksutta kuljettamaan Mustikkamaalla olevan päiväsiirtolansa lapsia kertomusvuoden kesä—elokuun aikana Kulosaaren sillan yli.

Kaupungin hallintoon kuulumattomia alueita koskevat kysymykset

Rakennuslupa-anomuksista annettavat lausunnot. Uudenmaan läänin maaherralle tehtävistä kaupungin lähiympäristöä koskevista rakennuslupa-anomuksista maaherra oli ennen pyytänyt kaupunginhallituksen kautta kiinteistölautakunnan lausunnon, joka sitten kaupunginkanslian toimesta oli lähetetty maaherralle asiaa kaupunginhallituksessa esittelemättä. Sittemmin maaherra kuitenkin muutti välipäätöksensä sanamuotoa siten, että lausunto pyydettiin kaupungilta eikä kiinteistölautakunnalta, joten lausunnot siis muodollisista syistä nyttemmin pitäisi esitellä kaupunginhallituksessa. Kun rakennuslupa-anomukset kuitenkin yleensä olivat sangen kiireellisiä ja kun kiinteistölautakunnan lausuntoihin näissä asioissa tuskin tarvitsi tehdä muutoksia, kaupunginkanslia oli erinäisissä tapauksissa toimittanut kiinteistölautakunnan lausunnon suoraan kaupungin lausuntona maaherralle. Kaupunginhallitus hyväksyi [12]) nämä toimenpiteet oikeuttaen kaupunginkanslian edelleenkin menettelemään samalla tavoin.

Eräiden yhdyskuntain rakennussuunnitelmia y.m. koskevat lausunnot. Kaupunginhallitus päätti [13]) Uudenmaan läänin maaherralle pyynnöstä annettavassa lausunnossaan ilmoittaa, ettei hallituksella ollut mitään huomauttamista Munkkiniemen yhdyskunnan rakennussuunnitelman [14]) hyväksymistä vastaan sille esitetyssä muutetussa muodossa.

Pakinkylän eräät maanomistajat olivat jättäneet maaherralle Pakinkylän rakennussuunnitelman [15]) muuttamista koskevan valituksen, jossa he vastustivat eräiden siinä mainittujen teiden rakentamista osittain koska

[1]) Khs 15 p. huhtik. 758 §. — [2]) S:n 22 p. huhtik. 824 §. — [3]) S:n 7 p. toukok. 914 §. — [4]) S:n 15 p. huhtik. 763 §. — [5]) S:n 15 p. huhtik. 760 §. — [6]) S:n 27 p. toukok. 1,091 §. — [7]) S:n 8 p. huhtik. 721 §. — [8]) S:n 29 p. huhtik. 869 §. — [9]) S:n 10 p. kesäk. 1,200 §. — [10]) S:n 7 p. toukok. 912 §. — [11]) S:n 29 p. huhtik. 867 §. — [12]) S:n 29 p. huhtik. 874 §. — [13]) S:n 28 p. tammik. 229 §. — [14]) Ks. v:n 1932 kert. s. 296. — [15]) Ks. v:n 1936 kert. s. 73.

ne jakoivat heidän maa-alueensa osiin, osittain koska niistä ei olisi heille niistä johtuvia kustannuksia vastaavaa hyötyä. Maaherralle valituksen johdosta annettavassa lausunnossaan kaupunginhallitus päätti [1]) esittää, että kyseiset muistutukset jätettäisiin huomioonottamatta.

Agronoomi K. M. Soinisen jätettyä maaherralle Pukinmäen rakennussuunnitelman [2]) hyväksymistä vastaan tähdätyn muistutuskirjelmän, jossa hän anoi kyseisen rakennussuunnitelman jättämistä kokonaan vahvistamatta hänen omistusoikeuttaan eräihin tiloihin loukkaavana ja asemakaavalaissa rakennussuunnitelmille asetettuja edellytyksiä vastaamattomaan taikka rakennussuunnitelman laatimista uudelleen siten, että hänelle myönnettäisiin sellainen hänen omistamiensa palstain käyttöoikeus, että hän voisi käyttää niitä hyväkseen maanarvoa vastaavalla kohtuullista hyötyä tuottavalla tavalla, kaupunginhallitus pyynnöstä päätti [3]) lähettää maaherralle kiinteistölautakunnan asiasta antaman lausunnon, jossa esitettiin mainitun muistutuksen jättämistä varteenottamatta, samalla ilmoittaen yhtyvänsä siihen.

Lääninkanslian pyydettyä kaupunginhallitukselta lausuntoa Lauttasaaren valtuuston hyväksymästä Lauttasaaren rakennusjärjestyksestä, kaupunginhallitus, koska olisi suotavaa, että Lauttasaaren rakennusjärjestys soveltuvissa kohdin mikäli mahdollista olisi yhdenmukainen kaupungin rakennusjärjestyksen kanssa, aluksi päätti [4]) pyytää asiasta lausuntoa kaupungin uutta rakennusjärjestystä valmistelemaan asetetulta komitealta.

Pakinojan perkaus. Sen jälkeen kun Pakinkylässä olevan Pakinojan perkaushankkeen puolesta oli kaupunginhallitukselta tiedusteltu, voitiinko suunnitellun, Oy. Kauppakulman omistaman palstan rajalta alkavan ja Vantaanjokeen virtaavan, m.m. Hyrylän—Tuomarinkylän tien alitse johtavan viemärin kaivamista avo-ojaan pitää tarkoituksenmukaisena ja kaupungin asemakaavaan sopeutuvana, kaupunginhallitus päätti [5]) ilmoittaa aloitteentekijöille, ettei se vastustanut Pakinojan suunniteltua perkausta mutta kuitenkin pitävänsä tätä toimenpidettä vain väliaikaisena.

Helsingin lentokenttä. Merkittiin [6]) tiedoksi, että kulkulaitosten ja yleisten töiden ministeriö oli antanut hyväksymisensä Aero oy:n päätökselle ottaa Helsingin lentokentän päälliköksi kapteeni B. von Willebrand käyttäen hänen apunaan lennonjohtajina Aero oy:n liikennelentäjiä lentokapteeneita G. Lihriä, V. Leppästä ja M. Rauniota, joista ensiksi mainitun samalla tuli toimia kentän apulaispäällikkönä, sekä lentokentän toimiston hoitajaksi konttoripäällikkö E. Veikkanen.

Tie- ja vesirakennushallituksen esitettyä, että lentokentälle rakennettavan poltto- ja voiteluainehuoltoaseman paikaksi luovutettaisiin korvauksetta valtiolle n. 3.8 ha:n suuruinen alue, kaupunginhallitus päätti [7]) vastata, ettei sillä ollut mitään sitä vastaan että huoltoasema säiliöineen rakennettiin suunnitellulle paikalle ehdoin, että tie- ja vesirakennushallitus sopi kyseisen alueen vuokraajalle tästä maksettavasta korvauksesta ja että huoltoasema sekä säiliöt poistettiin siinä tapauksessa, että kaupunginvaltuusto, jolle asiasta aikanaan oli tehtävä esitys, puolestaan ei hyväksyisi kyseisen alueen luovuttamista.

---

[1]) Khs 28 p. tammik. 230 §. — [2]) Ks. v:n 1936 kert. s. 72. — [3]) Khs 10 p. kesäk. 1,204 §. — [4]) S:n 16 p. jouluk. 2,343 §. — [5]) S:n 12 p. elok. 1,425 §. — [6]) S:n 25 p. helmik. 464 §. — [7]) S:n 8 p. huhtik. 733 §.

Posti- ja lennätinhallitus oli anonut saada tarpeellisten sokkolento- ja sokkolaskuradiolaitteiden sijoittamista varten käytettäväkseen laatimiinsa karttoihin kirjaimilla A, B ja C merkityt alueet sekä pyytänyt niiden liittämistä lisäsopimuksella lentokentän alueisiin. Tällöin kaupunginhallitus oikeutti [1]) posti- ja lennätinhallituksen korvauksetta käyttämään mainittuja alueita, aluetta C kuitenkin vain 4×4 m:n laajuisena, toistaiseksi ja siksi kuin kysymys lisäalueen luovuttamisesta lentokenttää varten oli ratkaistu, sekä johtamaan maanalaiset kaapelit mainittuihin radiolaitteisiin ehdoin, että posti- ja lennätinhallitus korvasi alueiden vuokraajille heidän tämän johdosta kärsimänsä vahingon.

Kaupunginhallitus päätti [2]) ilmoittaa tie- ja vesirakennushallitukselle suostuvansa sen esitykseen lentokentän kaakkoispuolella, Helsingin—Porvoon vanhan maantien varrella, kilometrillä 11—12, missä maantie kulki pienen kukkulan yli, olevien posti- ja lennätinhallituksen sekä Keravan puhelinyhtiön puhelinlinjain siirtämisestä kauemmaksi lentokentästä mäen toiselle puolelle tulevan uuden tien varrelle ehdoin, että: valtion on sovittava vahingonkorvauksesta vuokraajien A. Lepistön ja K. R. Viikin kanssa, joiden peltoalueelle uudet linjapylväät suunnitelman mukaan tulisivat pystytetyiksi; valtio on velvollinen tulevaisuudessa siirtämään puheena olevat linjat uuteen kaupungin määrättävään paikkaan, jos kaupunki katsoo omien maankäyttösuunnitelmiensa sitä vaativan; ja valtion on noudatettava kiinteistötoimiston maatalousosaston antamia ohjeita ja määräyksiä johtojen ja linjapylväiden sijoittamisessa sekä suoritettava kaupungille korvausta linjatöiden vuoksi mahdollisesti kaadettavista puista mainitun osaston laskutuksen mukaisesti.

Tie- ja vesirakennushallitukselle päätettiin [3]) ilmoittaa, ettei kaupunginhallituksella ollut mitään sen anomusta vastaan saada rakentaa suunnittelemiinsa kohtiin kaupungin omistamalle alueelle pintavalaisimet ja tuulensuunnan osoittajat lentokenttää varten ehdoin, että tie- ja vesirakennushallitus korvasi alueiden vuokraajille heidän tämän johdosta kärsimänsä vahingot. Asiasta päätettiin tehdä esitys kaupunginvaltuustolle sitten kun luovutettavan alueen rajat oli saatu lopullisesti määritellyksi.

Kaupunginhallitus päätti [4]) ilmoittaa tie- ja vesirakennushallitukselle myöntävänsä sille oikeuden korvauksetta rakentaa lentokentälle sen esittämät estevalolaitteet kiinteistölautakunnan määrittelemin ehdoin.

Tie- ja vesirakennushallitukselle päätettiin [5]) ilmoittaa, ettei kaupunginhallituksella ollut mitään muistuttamista sitä vastaan, että eräät lentokentän toiseen rakennusvaiheeseen kuuluvat työt suoritettiin jo kertomusvuonna.

10. Yleisiä töitä koskevat asiat

Rakennustoimiston viranhaltijat. Kaupunginhallitus päätti [6]), että rakennustoimiston talorakennusosaston kaksi avoinna olevaa apulaisarkkitehdinvirkaa oli täytettävä vasta v:n 1938 alusta lukien sekä että virkain väliaikaisille hoitajille saatiin maksaa virkain pohjapalkka lyhentämättömänä.

Sairaslomaa myönnettiin virkasäännön mukaisin palkkaeduin kaupun-

[1]) Khs 2 p. syysk. 1,536 §. — [2]) S:n 20 p. toukok. 1,041 §. — [3]) S:n 20 p. toukok. 1,044 §. — [4]) S:n 2 p. syysk. 1,535 §. — [5]) S:n 8 p. heinäk. 1,358 §. — [6]) S:n 29 p. heinäk. 1,364 a §.

gininsinööri O. Martikaiselle [1]) tammikuun 12 p:n ja 31 p:n väliseksi ajaksi sijaisenaan katurakennuspäällikkö K. J. Willandt, katurakennuspäällikkö Willandtille [2]) lokakuun 26 p:ń ja v:n 1938 helmikuun 6 p:n väliseksi ajaksi sijaisenaan joulukuun 7 p:n ja v:n 1938 helmikuun 6 p:n välisenä aikana avustava katurakennuspäällikkö R. Granqvist ja viimeksi mainitun sijaisena oman toimensa ohella toimistoinsinööri W. Starck sekä varastonpäällikkö O. Haglundille [3]) helmikuun 8 p:stä huhtikuun 6 p:ään sijaisinaan varastokirjanpitäjä P. Spets ja varastonhoitaja E. Kurejoki omien virkainsa ohella siten, että jälkimmäisen oli huolehdittava kaikista ostoista ja hankinnoista sekä edellisen kaikista muista tehtävistä.

Kulosaaren sillan vakinaisen vartijan sairassijaiselle toukokuun 4 p:n ja 14 p:n välisenä aikana määrättiin [4]) suoritettavaksi 440 markan palkkio Kulosaaren sillan käyttö- ja korjauskustannusten määrärahasta.

Service du Pays nimisen toiminimen tiedoitettua suunnittelevansa m.m. Helsingin kaupungin rakennuksia koskevaa julkaisua, kaupunginhallitus ilmoitti [5]) kaupunginarkkitehdille, ettei sillä ollut mitään sitä vastaan, että tämä huolehti mainitun julkaisun toimittamisesta.

Katurakennusosaston insinöörit H. A. Relander [6]), W. Starck [6]) ja O. Tanner [7]) oikeutettiin päävirkainsa hoidon ohella toimimaan Helsingin teollisuuskoulun tuntiopettajina, kaksi ensiksi mainittua lokakuun 1 p:n ja v:n 1938 maaliskuun 31 p:n välisenä aikana, ja viimeksi mainittu v:n 1939 kevätlukukauden loppuun sekä rakennustoimiston tiliviraston kamreeri R. Brandt [8]) hoitamaan Oulunkylän kunnankamreerinvirkaa v:n 1939 loppuun.

Satamarakennusosaston rakennusmestarit A. S. Hongell [9]) ja R. Puupponen [10]) sekä työnjohtaja W. Valpas [10]) oikeutettiin säädetyn eroamisiän saavutettuaan edelleen jäämään virkoihinsa vastaavasti toukokuun 9 p:ään 1938, kesäkuun 12 p:ään 1937 ja syyskuun 5 p:ään 1937 asti. Samassa yhteydessä päätettiin [9]) yleisten töiden lautakunnalle huomauttaa virkasäännön 5 §:n määräyksestä siitä ajasta, jonka kuluessa tällaiset esitykset oli tehtävä.

Kaupunginhallitus suostui [11]) eräiden viranhaltijain anomuksiin saada asua kaupungin ulkopuolella.

Talorakennusosaston toimistoapulainen T. Forsman oikeutettiin [12]) ikäkorotusten saamiseksi lukemaan hyväkseen revisioapulaisena joulukuun 4 p:stä 1933 kesäkuun 30 p:ään 1934 palvelemansa aika ja näin ollen saamaan ensimmäinen ikäkorotus elokuun 1 p:stä 1937 lukien.

Täydet palkkaedut myönnettiin seuraaville viranhaltijoille heidän alla mainituilta virkavapausajoiltaan: satamarakennusosaston insinöörille P. Dunckerille [13]) kahdelta viikolta kesäloman lisäksi, katurakennusosaston toimistoinsinöörille W. Starckille [14]) kesäkuun 17 p:n ja 26 p:n väliseltä ajalta sekä puisto-osastolla toimivalle kaupunginpuutarhurille E. Arangolle [15]) syyskuun 21 p:n ja 28 p:n väliseltä ajalta.

---

[1]) Khs 28 p. tammik. 238 §. — [2]) S:n 11 p. marrask. 2,068 § ja 22 p. jouluk. 2,383 §. — [3]) S:n 18 p. helmik. 399 § ja 18 p. maalisk. 608 §. — [4]) Khn jsto 25 p. toukok. 3,538 §. — [5]) Khs 19 p. elok. 1,477 §. — [6]) S:n 2 p. syysk. 1,537 §. — [7]) S:n 18 p. marrask. 2,106 §. — [8]) S:n 22 p. jouluk. 2,384 §. — [9]) S:n 8 p. heinäk. 1,356 §. — [10]) S:n 7 p. tammik. 46 §. — [11]) Khn jsto 19 p. tammik. 3,081 §, 2 p. helmik. 3,129 §, 1 p. kesäk. 3,567 §, 21 p. jouluk. 4,150 § ja 28 p. jouluk. 4,170 §. — [12]) Khs 15 p. huhtik. 752 §. — [13]) S:n 4 p. helmik. 313 §. — [14]) S:n 3 p. kesäk. 1,143 §. — [15]) S:n 9 p. syysk. 1,601 §.

Kansliaosaston sihteerin I. Nordbergin viransijaiselle hänen elokuun 19 p:n ja 31 p:n välisenä virkavapausaikanaan, varatuomari T. Nordbergille, päätettiin [1]) palkkiona suorittaa 1,000 markkaa virkavapaan säästyneestä palkasta.

Lippujen hankkiminen y.m. Kaupunginhallitus myönsi yleisten töiden pääluokan lukuun Varasto sisältyvästä määrärahasta Liput ja lipputangot 13,550 markkaa [2]) lippujen hankkimiseen sekä samaan pääluokkaan sisältyvistä käyttövaroistaan 12,000 markkaa [3]) lippuhylsyjen valmistamiseen ja asettamiseen paikoilleen.

Varasto. Kaupunginhallitus hyväksyi [4]) omasta puolestaan Herttoniemen radan työmäärärahalla hankittujen koneiden siirtämistä rakennustoimiston varasto-osastolle tarkoittavan yleisten töiden lautakunnan esityksen sekä kehoitti lautakuntaa huomioimaan kaluston lunastamisen varasto-osastolle v:n 1938 talousarvioehdotuksessaan.

Yleisten töiden lautakuntaa kehoitettiin [5]) laatimaan ja aikanaan toimittamaan kaupunginhallitukselle ehdotus siitä menettelytavasta, jota vastaisuudessa olisi noudatettava kaupungin kiinteistöistä erotettujen esineiden säilyttämisessä ja rahaksimuuttamisessa.

Rakennustoimiston suorittamista töistä kannettavat maksut [6]). Kaupunginhallitus muutti [7]) rakennustoimiston teknillisiltä laitoksilta veloitettavan lisäprosentin määrää koskevaa aikaisempaa päätöstään [8]) siten, että teknillisiltä laitoksilta veloitettaisiin kertomusvuoden alusta lukien lisäkorvauksena säännöllisesti 10 % työkustannuksista.

Maantienjatkeiden kunnossapitoon myönnetty valtionapu. Merkittiin tiedoksi ilmoitukset, että kaupungille oli myönnetty valtionapua Helsingin—Tuomarinkylän maantien kunnossapidosta v. 1936 47,341: 05 markkaa [9]), Herttoniemen tienristeyksen ja Puodinkylän välisen maantien kunnossapidosta v. 1936 23,556: 05 markkaa [10]) sekä Turuntien ja siihen liittyvän Huopalahden asemalle johtavan tien, Hämeentien sekä Mäkelänkadun kunnossapidosta ja talvipuhtaanapidosta niiden kaupunkiin yhdistetyllä alueella v. 1936 78,453: 40 markkaa [11]).

Urakkajärjestelmän noudattaminen kaupungin töissä. Eväten Suomen rakennusurakoitsijayhdistyksen kaupungin talorakennustöiden suoritustavan muuttamista koskevan esityksen kaupunginhallitus päätti [12]), että sen aikaisempi päätös [13]) asiassa edelleen oli jäävä voimaan.

Virastotalon rakentaminen. Kaupunginhallitus antoi [14]) yleisten töiden lautakunnalle tehtäväksi laadituttaa uudet luonnospiirustukset kustannusarvioineen virastotalon rakentamiseksi tarkoitusta varten aikaisemmin ajatellulle Hakaniementorin etelälaidan alueelle lähinnä huoltolautakunnan, lastensuojelulautakunnan, kansakoulujen johtokuntain, sairaalahallituksen tai terveydenhoitolautakunnan, työnvälitystoimiston sekä keskuskeittolan huoneistotarpeita silmälläpitäen ja ottaen huomioon aikaisempaa ehdotusta vastaan tehdyt huomautukset, mahdollinen alueliitos, kaupungin virastojen entinen sijoitus sekä uuden poliisitalon ja raastuvanoikeuden talon

---

[1]) Khn jsto 21 p. syysk. 3,877 §. — [2]) Khs 1 p. heinäk. 1,282 §. — [3]) S:n 18 p. marrask. 2,076 §. — [4]) S:n 22 p. huhtik. 833 §. — [5]) Khn jsto 21 p. jouluk. 4,152 §. — [6]) Vrt. Kunnall. asetuskok. s. 54. — [7]) Khs 18 p. helmik. 391 §. — [8]) Ks. v:n 1931 kert. s. 178. — [9]) Khs 4 p. maalisk. 506 §. — [10]) S:n 4 p. maalisk. 507 §. — [11]) S:n 11 p. helmik. 357 § ja 29 p. heinäk. 1,368 a §. — [12]) S:n 13 p. toukok. 988 §. — [13]) Ks. v:n 1932 kert. s. 237 §. — [14]) Khs 1 p. huhtik. 664 §; vrt. myös v:n 1933 kert. s. 118.

rakentamisen aiheuttama huoneistolisäys kaupungin vanhoissa kiinteistöissä.

Linja-autoasema. Kaupunginhallitus hyväksyi [1]) yleisten töiden lautakunnan ehdotuksen linja-autoaseman lippujenmyyntipaikkain lukumäärän lisäämisestä sekä myönsi tarkoitusta varten 34,700 markkaa yleisten töiden pääluokkaan sisältyvistä käyttövaroistaan.

Postikujan alle sijoitettava autotalli. Posti- ja lennätinhallitukselta päätettiin [2]) tiedustella, millä ehdoin se olisi halukas vuokraamaan kaupungilta Postikujan katupinnan alle mahdollisesti rakennettavan autotallin sellaisin edellytyksin, että posti- ja lennätinhallitus itse huolehti autotallin lämmittämisestä.

Mukavuuslaitokset [3]). Hyväksyen kiinteistölautakunnan ehdotuksen Teatteriesplanaadissa olevan vedenheittosuojan siirtämisestä takaisin aikaisemmalle paikalleen n. 5 m:n päähän nykyisestä mukavuuslaitoksesta kaupunginhallitus myönsi [4]) yleisten töiden pääluokkaan sisältyvistä käyttövaroistaan 30,000 markan määrärahan kuudelle henkilölle tarkoitetun vedenheittosuojan rakentamiseksi mainitulle paikalle rakennustoimiston laatiman ehdotuksen n:o 3 mukaisesti.

Sittemmin kaupunginhallitus hyväksyi [5]) rakennustoimiston esityksen Teatteriesplanaadin entisen, yleiseen mukavuuslaitokseen aikoinaan järjestetyn vedenheittolaitoksen käytön lopettamisesta siten, että entiseen vedenheittolaitokseen johtava aukko oli suljettava ovella, sekä myönsi rakennustoimistolle kyseisen järjestelyn toimittamiseen 2,800 markkaa yleisten töiden pääluokkaan sisältyvistä käyttövaroistaan.

Kaupunginhallitus päätti [6]), ettei Tyska skolföreningen i Helsingfors nimisen yhdistyksen anomus Kampintorilla Malmin- ja Fredrikinkadun kulmauksessa olevan vedenheittolaitoksen poistamisesta antanut sille muuta toimenpiteen aihetta kuin että teknillisten laitosten hallitusta oli kehoitettava harkitsemaan, miten kortteliin n:o 216 a rakennettavaksi suunniteltuun sähkölaitoksen ala-aseman taloon [7]) voitaisiin sijoittaa yleinen mukavuuslaitos. Saamansa kehoituksen mukaisesti teknillisten laitosten hallitus sitten oli harkinnut asiaa ja tällöin ehdottomasti asettunut vastustavalle kannalle. Kaupunginhallitus antoi [8]) kuitenkin kaupunginarkkitehdille tehtäväksi laatia suunnitelman, jossa myöskin mukavuuslaitos olisi sijoitettuna kyseiseen rakennukseen.

Resvoin kappeli. Kaupunginhallitus teki [9]) valtioneuvostolle esityksen, että valtio ennen kertomusvuoden kesäkuun 1 p:ää poistaisi Resvoin kappelin jäännökset entisen venäläisten sotilaiden hautausmaan alueelta taikka että, ellei valtioneuvosto katsonut olevan syytä ryhtyä tähän, kaupunki oikeutettaisiin käyttämään sen rakennusaineet eri hautausmaa-alueiden ympäri rakennettavia kiviaitoja varten. Helsingin yksityisen kreikkalaiskatolisen seurakunnan sittemmin pyydettyä opetusministeriöltä lupaa saada käyttää kyseisiä rakennusaineita oman hautausmaansa ympäri rakennettavaa kiviaitaa varten kaupunginhallitus päätti [10]) tämän anomuksen johdosta annettavassa lausunnossaan ilmoittaa, ettei sillä ollut mitään anomukseen myöntymistä vastaan ehdoin, että rakennusaineet poistettiin ennen kesä-

[1]) Khs 29 p. heinäk. 1,348 a §. — [2]) S:n 22 p. jouluk. 2,385 §. — [3]) Ks. myös tämän kert. s. 202. — [4]) Khs 15 p. huhtik. 757 §. — [5]) S:n 10 p. kesäk. 1,207 §. — [6]) S:n 14 p. lokak. 1,851 §. — [7]) Vrt. tämän kert. s. 59. — [8]) Khs 4 p. marrask. 1,990 §. — [9]) S:n 15 p. huhtik. 768 §. — [10]) S:n 13 p. toukok. 992 §.

kuun 1 p:ää. Opetusministeriö ilmoitti sittemmin mainituin ehdoin myöntäneensä anotun oikeuden [1]).

Kaupungin katuosuuksien päällystyksen uusiminen. Yleisten töiden pääluokkaan katujen päällystyksen uusimista varten sisältyvistä käyttövaroistaan kaupunginhallitus osoitti [2]) 217,000 markan suuruisen määrärahan yleisten töiden lautakunnan käytettäväksi eräiden kaupungille kuuluvien katuosuuksien, nimittäin Mariankadun 3:n ja 22:n, Puutarha- ja Liisankadun välisen Unioninkadun osan läntisen jalkakäytävän, Etel. Makasiinikadun 1:n, Castréninkadun 15—17:n ja It. Papinkadun 1:n, päällystyksen uusimiseen.

Kaupunginhallituksen esityksestä maistraatti heinäkuun 13 p:nä suostui [3]) Ankkurikadun kunnostamistöiden lykkäämiseen lokakuun 1 p:ään 1938.

Yksityisten katuosuuksien kunnossapitoa koskevien eräiden yhtiöiden tekemien valitusten [4]) johdosta korkeimpaan hallinto-oikeuteen annettavissa selityksissään kaupunginhallitus päätti [5]) esittää valitukset hylättäviksi Uudenmaan läänin maaherralle asiassa aikaisemmin esittämiensä perusteiden [4]) nojalla.

Jalkakäytävien järjestely. Yleisten töiden lautakunnan esitys Itämerenkadun ja Kalmistokadun kulmauksessa olevien jalkakäytävien järjestelystä hyväksyttiin [6]).

Katujen leventäminen. Puolustusministeriön tiedusteltua, milloin kaupunki aikoi suorittaa eräät valtion ja kaupungin välisen tilusvaihtosopimuksen [7]) mukaisen Hämeentien leventämisen yhteydessä olevat työt, päätettiin [8]) ilmoittaa, että valtion mainitun kadun leventämiseen Helsingin keskusvankilan alueesta luovuttaman alueen vanha aita jo oli vankilan viranomaisten toimesta siirretty sekä aloitettu kadun leventämistyöt varatyöohjelmaan sisältyvää määrärahaa käyttäen.

Siltavuorenrannan leventämissuunnitelma, jonka toteuttamista varten kertomusvuoden talouarvioon oli merkitty määräraha, päätettiin [9]) toistaiseksi toteuttaa ainoastaan siten, että katu levennettiin vain 16 m:iin jättäen suunniteltu rannanpuoleinen jalkakäytävä puuistutuksineen toistaiseksi rakentamatta ja suorittaen työt siten, että pääsy laitureille ja varastopaikoille jäi mahdolliseksi.

Katajanokan katusilta. Kaupunginhallitus myönsi [10]) yleisten töiden pääluokkaan sisältyvistä käyttövaroistaan yleisten töiden lautakunnan käytettäväksi 70,000 markan suuruisen määrärahan Katajanokalle johtavan katusillan vahvistamista varten lautakunnan esittämän vaihtoehdon II mukaisesti, johon kuului sillan vinotukien uusiminen tukien silta väliaikaisesti.

Sittemmin hyväksyttiin [11]) yleisten töiden lautakunnan myöhemmin tekemä ehdotus, että sillan entiset tukitelineet toistaiseksi pysytettäisiin paikoillaan ja vinotuet jätettäisiin korjaamatta siksi kuin kysymys Katajanokalle johtavien liikenneväylien parantamisesta saatettiin lopulliseen ratkaisuun sekä että teräsrakenteiden korjaamiseen ja kunnostamiseen

---

[1]) Khs 27 p. toukok. 1,095 §. — [2]) S:n 18 p. kesäk. 1,258 §. — [3]) S:n 8 p. heinäk. 1,357 § ja 5 p. elok. 1,409 §. — [4]) Ks. v:n 1936 kert. s. 129. — [5]) Khs 11 p. helmik. 353 ja 354 §. — [6]) S:n 7 p. lokak. 1,817 §. — [7]) Vrt. v:n 1936 kert. s. 101. — [8]) Khs 4 p. helmik. 309 §. — [9]) S:n 2 p. syysk. 1,539 §. — [10]) S:n 21 p. tammik. 173 § — [11]) S:n 3 p. kesäk. 1,140 §.

varattu 30,000 markan erä käytettäisiin sillan ja sen tukitelineiden hoitokustannuksiin.

Tervasaarelle rakennettava penger. Kaupunginhallituksen pyydettyä [1]) Uudenmaan läänin maaherralta lupaa saada rakennustoimiston laatimain piirustusten mukaan rakentaa kaupungin satama-alueelle Liisankadun ja Pohjoisrannan risteyksestä suoraan Tervasaareen kiinteä aukoton penger, johon laskettaisiin Tervasaarelle rakennettavaksi suunniteltua viemäriveden puhdistuslaitosta varten tarpeelliset viemärijohdot, maaherra heinäkuun 23 p:nä 1902 annetun vesioikeuslain säännöksiin nojautuen maaliskuun 22 p:nä myönsi anotun luvan [2]).

Lauttasaaren silta. Yleisten töiden lautakunnan käytettäväksi myönnettiin [3]) v:n 1936 talousarvion yleisten töiden pääluokkaan merkityistä kaupunginhallituksen käyttövaroista 4,000 markan suuruinen määräraha erinäisten kalusteiden ja tarvikkeiden hankkimiseksi Lauttasaaren sillan läppäsillalle.

Lauttasaaren sillan käyttö- ja kunnossapitokustannuksiin myönnettiin [4]) 72,000 markkaa kertomusvuoden talousarvion vastaavista varoista.

Kulosaareen johtava talvitie. Kaupunginhallitus kehoitti [5]) yleisten töiden lautakuntaa järjestämään ajosillan hevosajoneuvoille Kulosaaren sillan luota jäälle sillan kaupungin puoleisessa päässä käyttäen tähän satamien korjaus- ja kunnossapitomäärärahaa Sillat jäälle sekä laiturien ja railojen viereiset aidat.

Reimarsin alueella olevan tierummun korjaaminen. Yleisten töiden lautakunta oikeutettiin [6]) suorituttamaan erään Reimarsin alueella olevan tierummun korjaustyö käyttäen siihen teiden yleistä kunnossapitomäärärahaa.

Helsingin—Jorvaksen tie. Helsingin—Jorvaksen maantien kilometrimittauksen suorittamista tarkoittavasta Uudenmaan tie- ja vesirakennuspiirin piiri-insinöörin esityksestä kaupunginhallitus päätti [7]) antaa yleisten töiden lautakunnan kyseisen mittauksen toimittamisesta laatiman ehdotuksen mukaisen lausunnon.

Tuomarinkylän tie. Tuomarinkylän tien päällystämiseen Vantaanjoen sillalta kaupunkiin päin yleisten töiden lautakunta oikeutettiin [8]) käyttämään katujen ja teiden korjaus- ja kunnossapitomäärärahaa Teiden päällystäminen kestopeitteellä kaupunginhallituksen määräyksen mukaan.

Maantieksi julistaminen. Merkittiin tiedoksi ilmoitus, että valtioneuvosto joulukuun 17 p:nä 1936 oli julistanut maantieksi Lauttasaarella olevan 2.2 km:n pituisen Helsingin—Jorvaksen tien osan [9]) sekä saman vuoden joulukuun 30 p:nä Herttoniemen rautatienylikäytävän ja Herttoniemen salmen välisen tien ja mainitulle tielle Viikin—Herttoniemen maantieltä rakennetun yhdystien [10]), viimeksi mainitut ehdoin, että kaupunki saattoi ne valtion hyväksyttävään kuntoon. Edellä mainitut tiet oli aikanaan jätettävä valtion välittömään hoitoon tie- ja vesirakennushallituksen toimesta kunnossapidettäviksi. Kaupunginhallituksen anomuksen [11]) Hevossalmen—Degerön—Viikin tien v:n 1934—36 kunnossapitokustannusten suorittamisesta kaupungille valtioneuvosto sitä vastoin epäsi.

---

[1]) Khs 7 p. tammik. 45 §. — [2]) S:n 8 p. huhtik. 730 §. — [3]) Khn jsto 19 p. tammik. 3,082 §. — [4]) Khs 18 p. marrask. 2,108 §. — [5]) S:n 11 p. helmik. 349 §. — [6]) S:n 4 p. marrask. 1,993 §. — [7]) S:n 25 p. marrask. 2,161 §. — [8]) S:n 3 p. kesäk. 1,142 §. — [9]) S:n 7 p. tammik. 50 §. — [10]) S:n 18 p. helmik. 392 §. — [11]) Ks. v:n 1936 kert. s. 133.

Uudenmaan piirin piiri-insinöörin toimitettua tieasetuksen 17 §:n edellyttämän vastaanottotarkastuksen [1]) Herttoniemen rautatienylikäytävän ja salmen välisellä tiellä ja mainitulle tielle Viikin—Herttoniemen maantieltä rakennetulla yhdystiellä ja ehdotettua että kyseinen tie otettaisiin v:n 1938 alusta lukien maantienä kunnossapidettäväksi ehdoin, että kaupunki sitä ennen korjasi sen havaitsemat tien puutteellisuudet, kaupunginhallitus oikeutti [2]) yleisten töiden lautakunnan suorittamaan vaaditut korjaustyöt teiden kunnossapitomäärärahaa käyttäen, enintään 105,000 markan kustannuksin, sekä päätti tien vastaisesta kunnossapidosta, että se otetaan kaupungin huolehdittavaksi kaupungin alueella olevien maantienjatkeiden kunnossapidosta maksettavaa korvausta vastaan, kuitenkin edellyttäen, että vaadittuihin töihin kuuluva Degerön museon kulmauksessa olevan mutkan oikaiseminen toimitettiin vasta alueella suoritettujen katujärjestelyjen yhteydessä.

Maanteiden oikaiseminen. Merkittiin [3]) tiedoksi tie- ja vesirakennushallituksen ilmoitus tarkoituksestaan toukokuussa pienin työvoimin aloittaa Helsingin—Nurmijärven maantien oikaisutyöt Helsingin kaupungin ja Kaarelan välillä, Haagan kauppalan ja Helsingin maalaiskunnan alueella.

Kaupunginhallitus esitti [4]) tie- ja vesirakennushallitukselle, että sen suunnittelema Helsingin—Sipoon maantien Malmin hautausmaan pohjoispuolitse kulkevan osan oikaisu johdettaisiin kulkemaan mainitun hautausmaan eteläpuolitse Viikin latokartanon kohdalta Mosaholman kautta haarateineen lentokentän tien risteykseen, sekä että tutkittaisiin kyseisen tienoikaisun toteuttamismahdollisuuksia.

Uudet korokkeet ja liikennemerkit. Tie- ja vesirakennushallitus lähetti kaupunginhallitukselle valtioneuvoston heinäkuun 8 p:nä tekemän liikennemerkkejä koskevan päätöksen mukaisesti vahvistamiensa liikennemerkkivärien värikortin pyynnöin, että siinä olevia värivivahduksia noudatettaisiin kaupungin alueelle pystytettävissä liikennemerkeissä. Ilmoitus merkittiin [5]) tiedoksi.

Tie- ja vesirakennushallituksen myöhemmin lähetettyä kaupunginhallitukselle ehdotuksen tarkemmiksi ohjeiksi liikennemerkkien sijoittamisesta sekä merkkeihin kuuluvista pylväistä ja siitä, mitä muuten on noudatettava merkkejä pystytettäessä, kaupunginhallitus antoi [6]) oman lausuntonsa siitä kiinteistölautakunnan ehdotuksen mukaisesti eräin lisähuomautuksin.

Uusia korokkeita ja liikennemerkkejä varten kaupunginhallituksen käytettäviksi varatuista varoista myönnettiin kolmen varoitustaulun asettamiseen Svenska samskolan i Helsingfors nimisen koulun edustalle Puistokadulle 1,200 markkaa [7]); Rautatientorin linja-autoaseman liikennekilpien uusimiseen 3,200 markkaa [8]); länteenpäin suuntautuvan paikallislinja-autoliikenteen päätepaikan Rautatientorilta linja-autoasemalle siirtämisen [9]) johdosta tarpeellisten liikennemerkkien asettamiseen 2,000 markkaa [10]), kuorma-autojen pysäköimispaikan järjestämisen johdosta Hakaniementorin itälaitaan tarpeellisten liikennemerkkien pystyttämiseen 300 markkaa [11]); autojen pysäköimispaikan Hotelli Grandin edustalle järjestämisen

[1]) Khs 4 p. maalisk. 503 §. — [2]) S:n 7 p. lokak. 1,818 §. — [3]) S:n 21 p. tammik. 168 §; vrt. myös v:n 1936 kert. s. 31. — [4]) Khs 25 p. maalisk. 629 §. — [5]) S:n 28 p. lokak. 1,939 §. — [6]) S:n 25 p. marrask. 2,153 §. — [7]) S:n 11 p. helmik. 346 §. — [8]) S:n 4 p. maalisk. 497 §. — [9]) Ks. tämän kert. s. 194. — [10]) Khs 1 p. heinäk. 1,308 §. — [11]) S:n 1 p. heinäk. 1,312 §.

edellyttämiä liikennemerkkejä varten 300 markkaa [1]); liikennemerkin asettamiseen Itämerenkadulle järjestettävälle linja-autopysäkille tarvittavat varat [2]); poliisilaitoksen liikennemerkkivaraston täydentämiseen 14,100 markkaa [3]); Yrjön- ja Roobertinkadun kulmauksen tilapäisen järjestelyn tarpeellisiksi tekemiä liikennemerkkejä varten 1,850 markkaa [4]); suojateiden maalaamiseksi sekä väliaikaisten korokkeiden ja liikennemerkkien asettamiseksi toimeenpantavan liikennekulttuuriviikon johdosta 5,000 markkaa [5]); varoitusmerkkien asettamiseen Töölön ruotsalaisen yhteiskoulun edustalle 1,000 markkaa [6]); autojen pysäköimispaikan järjestämisen johdosta valtionrautateiden hallintorakennuksen edustalle tarpeellisten liikennemerkkien pystyttämiseen 350 markkaa [7]); suojakaiteiden rakentamiseen Hakaniementorin luoteiskulmaan ja Rautatientorin lounaiskulmaan 32,000 markkaa [8]); varoitusmerkkien pystyttämiseen Vuorimiehen- ja Kasarmi- sekä Kasarmi- ja Tähtitorninkadun risteyksiin 1,000 markkaa [9]); liikennemerkin pystyttämiseen Heikinkadun itäisen puolen länsireunaan osoittamaan mainitun kadun Aleksanterin- ja Kaivokadun välisen osan pohjoispäässä olevan autojen pysäköimispaikan eteläistä päätekohtaa 300 markkaa [10]); varoitusmerkkien asettamiseen Kampinkadulle Helsingin yhteiskoulun ja realilukion sisäänkäytävän edustalle 1,000 markkaa [11]); Yrjön- ja Roobertinkadun kulmauksessa olevien suojakaiteiden uudelleenjärjestelyyn 500 markkaa [12]); sekä Kalliolinnantien ajoliikenteen muuttamisen johdosta yksisuuntaiseksi, sulkien tie myötäpäivään kulkevalta liikenteeltä, tarpeellisen liikennemerkin pystyttämiseen 300 markkaa [13]).

Yleisten töiden pääluokkaan sisältyvistä kaupunginhallituksen käyttövaroista myönnettiin raitiotiekorokkeiden rakentamiseen Runebergin-, Museo- ja Caloniuksenkadun risteykseen Raitiotie ja omnibus oy:n asiakirjoissa olevan piirustuksen mukaisesti 5,300 markkaa, kehoittaen kiinteistöjohtajaa kiireisesti valmistelemaan kysymystä jalankulkuliikenteen ohjaamista tarkoittavien aitojen asettamisesta Museokadun ja Runebergin-kadun kulmaan kummallekin puolelle jalkakäytävän reunaan [14]); Albertin-, Lapinlahden- ja Ruoholahdenkadun risteyksen liikennekorokkeiden uudelleenjärjestämiseksi kiinteistöjohtajan esittämän piirustuksen mukaisesti 13,000 markkaa [15]); kiinteistölautakunnan suunnitelman mukaisen suojatien järjestämiseen kokeeksi Keskus- ja Aleksanterinkadun risteykseen 18,000 markkaa [16]); suoja-aidan pystyttämiseen Snellmaninkadun talossa n:o 19 toimivan lastentarhan sisäänkäytävän edustalle 1,250 markkaa [17]); sekä Kaivokadun liikennepöntön metallisen reunan korvaamiseksi puusta tehdyllä reunalla 600 markkaa [18]). Teknilliselle johtajalle annettiin [18]) tehtäväksi ehdottaa, miten tehokas valaistus olisi järjestettävä kaupungin liikenneohjauspaikoille.

Kaupunginhallitus hyväksyi [19]) kiinteistölautakunnan ehdotuksen korokkeen rakentamisesta ylioppilastalon aukiolle yleisten töiden lautakunnan ehdottamalla tavalla hakatuista kivistä ja pienennettynä kiinteistötoimiston

---

[1]) Khs 1 p. heinäk. 1,314 §. — [2]) S:n 15 p. heinäk. 1,376 §. — [3]) S:n 5 p. elok. 1,403 §. — [4]) S:n 5 p. elok. 1,404 §. — [5]) S:n 7 p. lokak. 1,809 §. — [6]) S:n 21 p. lokak. 1,906 §. — [7]) S:n 4 p. marrask. 1,987 §. — [8]) S:n 11 p. marrask. 2,056 §. — [9]) S:n 11 p. marrask. 2,057 §. — [10]) S:n 18 p. marrask. 2,095 §. — [11]) S:n 2 p. jouluk. 2,235 §. — [12]) S:n 2 p. jouluk. 2,243 §. — [13]) S:n 16 p. jouluk. 2,344 §. — [14]) S:n 15 p. huhtik. 762 §. — [15]) S:n 10 p. kesäk. 1,208 §. — [16]) S:n 8 p. heinäk. 1,345 §. — [17]) S:n 14 p. lokak. 1,850 §. — [18]) S:n 25 p. marrask. 2,147 §. — [19]) S:n 4 p. maalisk. 488 § ja 18 p. maalisk. 593 §.

asemakaavaosaston laatiman punavärillä muutetun vaihtoehdotuksen n:o 2 mukaisesti.

Kaupunginhallitus päätti [1]), että Etel. Esplanaadikadun pohjoispuolella oleva pysäköimiskieltomerkki oli siirrettävä poliisilaitoksen tekemän esityksen mukaisesti Etel. Esplanaadikadun ja Korkeavuorenkadun kulmaan Etel. Esplanaadikadun eteläpuolelle.

Helsingin autoilijat nimisen yhdistyksen anomus raitioteiden merkkivalojen lisäämisestä lähetettiin [2]) Raitiotie ja omnibus oy:lle kehoituksin harkita, eikö sellaisiin kadunristeyksiin, joiden kohdalla vaunut eivät pysähtyneet, voitaisi asettaa raitioteiden merkkivaloja. Mainittu yhtiö ilmoitti myöhemmin päättäneensä järjestää pyydetyt merkkivalot Lapinlahdenkadun ja Malminrinteen, Kalevan- ja Yrjönkadun, Hietalahden- ja Lönnrotinkadun, Aleksanterin- ja Mikonkadun, Aleksanterin- ja Fabianinkadun, Bulevardin- ja Yrjönkadun sekä Snellmanin- ja Vironkadun risteyksiin [3]).

Viemärit. Kaupunginhallitus päätti [4]), että Hesperiankadulta Savilaan rakennettava uusi likavesijohto, mikä alunperin oli suunniteltu rakennettavaksi entisen johdon viereen, rakennetaan Töölön sokeritehtaan alueella pitkin rantaa kulkevaksi rakennustoimiston uuden ehdotuksen mukaisesti. Kirjallisen sopimuksen teko Suomen sokeri oy:n kanssa viemärijohdon suunnan muuttamisesta sen alueella jätettiin kiinteistöjohtajan valmisteltavaksi.

Oulunkylän kunnan Etumetsä nimisellä alueella olevan Arjala nimisen palstan omistaja oli varustanut sille rakennuttamansa huvilan viemärijohdoilla ja johtanut ne Tuomarinkylän tien sivuojaan tai tarkemmin sanoen erästä salaojaputkea ympäröivään sorasaartoon, josta viemärivesi pääsi maantien sivuojaan aiheuttaen löyhkää ja saattaen ojan salaojituksen tukkeutumisen vaaralle alttiiksi. Kaupunginhallitus päätti [5]) tämän johdosta tieasetuksen 52 §:n nojalla pyytää tie- ja vesirakennushallitusta tekemään Uudenmaan läänin maaherralle esityksen kyseisen epäkohdan poistamiseksi. Sittemmin merkittiin tiedoksi tie- ja vesirakennushallituksen ilmoitus, että maaherra sen anomuksesta syyskuun 17 p:nä antamallaan päätöksellä oli kieltänyt mainitun tilan omistajaa hänelle siinä suhteessa asetetun 500 markan sakon uhalla johdattamasta viemärivettä kyseiseltä tilalta Helsingin—Tuomarinkylän maantien sivuojaan [6]).

Tie- ja vesirakennushallitus oli kertomusvuoden kesäkuun 4 p:nä päättänyt, että Helsingin—Jorvaksen maantien Lauttasaaressa olevalla alueelle oli asetettava tien suuntaiset viemäri- ja vesipääjohdot niin etäälle tiestä, etteivät ne tietä vastaisuudessa levennettäessä jääneet tienpinnan alle ja että haarajohdot oli rakennettava siten, ettei tietä myöhemmin johtoja korjattaessa tarvinnut avata. Lauttasaaren yhdyskunnan vesijohtokomitea ja yhdyskunnan valtuusto olivat anoneet mainitun päätöksen muuttamista. Asiasta annettavassa lausunnossaan kaupunginhallitus asettui [7]) sille kannalle, että kyseistä päätöstä oli pidettävä kohtuuttomana, mutta että, kun kuitenkin viemäri- ja vesijohdot jo pääasiallisesti oli laskettu Helsingin—Jorvaksen maantien eteläpuolelle ja niiden sijoittaminen vain lyhyemmällä matkalla maantien alle ei ollut toivottavaa koska tien päällystäminen kestopeitteellä tämän vuoksi vaikeutuisi ja lykkääntyisi, tie -ja vesiraken-

[1]) Khs 9 p. syysk. 1,600 §. — [2]) S:n 28 p. lokak. 1,941 §. — [3]) S:n 25 p. marrask. 2,158 §. — [4]) S:n 29 p. huhtik 883 §. — [5]) S:n 11 p. maalisk. 567 §. — [6]) S:n 7 p. lokak. 1,812 §. — [7]) S:n 16 p. syysk. 1,641 §.

nushallituksen mainittua sijoitusta koskevia määräyksiä ei olisi syytä tässä kohden muuttaa. Talojohtojen rakentamista tunnelleihin koskevaa vaatimusta kaupunginhallitus ei voinut puoltaa.

Lietteen myynti. Yleisten töiden lautakunta oikeutettiin [1]) tekemään herra A. Sotamaan kanssa sopimus kaupungin puhdistuslaitoksista saadun lietteen myymisestä hänelle laaditun sopimusehdotuksen mukaisesti.

Ampumaradat. Käyttövaroistaan erinäisiin avustustöihin kaupunginhallitus myönsi [2]) 10,000 markkaa ampumaradoille johtavien teiden ja niiden lähiympäristön siistimiseksi ja kunnostamiseksi köyhäinhoidollisena varatyönä.

Istutukset. Kaupunginhallitus hyväksyi [3]) yleisten töiden lautakunnan ehdotuksen Liisanpuistikossa olevan patsaan ympäröimisestä istutuksella myöntäen tätä varten 1,300 markkaa yleisten töiden pääluokkaan sisältyvistä käyttövaroistaan.

Yleisten töiden lautakunta oikeutettiin [4]) istuttamaan harmahtavia kivikkokasveja eduskuntatalon pohjoispuolella olevalle kalliolle.

Urheilukadun istutusten parannustöiden suorittamiseen kaupunginhallitus myönsi [5]) 10,000 markkaa istutusten korjaus- ja kunnossapitomäärärahasta Satunnaiset istuttamis- ja puhdistustyöt kaupunginhallituksen määräyksen mukaan.

Kaupunginhallitus hyväksyi [6]) rakennustoimiston puisto-osaston laatiman muutetun Agricolan kirkon länsipuolella olevan puisto-osan järjestelyehdotuksen.

Kahlaamon järjestämistä Tehtaanpuistoon koskevassa asiassa kaupunginhallitus päätti [6]), että ennen enempiin toimenpiteisiin ryhtymistä oli hankittava tarpeellinen selvitys asian terveydellisestä puolesta.

Pronssikauden aikaisen haudan suojaaminen. Kaupunginhallitus hyväksyi [7]) rakennustoimiston satamarakennusosaston ehdotuksen erään pronssikauden aikaisen haudan suojaamisesta osoittaen sitä varten yleisten töiden pääluokkaan sisältyvistä käyttövaroistaan 1,500 markkaa.

Töiden aloittamiseen ja jatkamiseen myönnetty lupa. Yleisten töiden lautakunnan anomukseen saada aloittaa erinäisiä talousarvioon sisältyviä töitä sitä mukaa kuin niiden tarkoituksenmukainen järjestely sitä vaati, kaupunginhallitus myöntyi [8]) huomauttaen, että työt mikäli mahdollista oli jaettava tasaisesti koko vuodelle.

Asianomaisille lautakunnille päätettiin [9]) ilmoittaa, että sellaisia töitä, jotka oli kertomusvuonna aloitettu ja joiden jatkamiseen v:n 1938 talousarvioon oli merkitty siirtomääräraha, sai vuoden vaihteen jälkeen keskeytymättä jatkaa.

Puistotyöntekijäin työmahdollisuudet. Talvitöiden järjestämisestä puistotyöntekijöille tehdyn esityksen johdosta kaupunginhallitus päätti [10]) kehoittaa rakennustoimiston puisto-osaston töissä kesän aikana olleita henkilöitä työnvälitystoimiston tai työttömyyshuoltokanslian välityksellä hakeutumaan puhtaanapitolaitoksen tilapäisiin talvitöihin.

Varatyöt. Ottaen huomioon, että eräiden v:n 1938 katu- y.m. töiden aloittaminen aiheutti supistusta varatyöohjelmaan varsinkin kun työn-

[1]) Khs 21 p. tammik. 179 §. — [2]) S:n 15 p. heinäk. 1,373 §. — [3]) S:n 29 p. heinäk. 1,352 a §. — [4]) S:n 30 p. syysk. 1,764 §. — [5]) S:n 30 p. syysk. 1,763 §. — [6]) S:n 18 p. marrask. 2,101 §. — [7]) S:n 11 p. maalisk. 562 §. — [8]) S:n 11 p. helmik. 356 §. — [9]) S:n 30 p. jouluk. 2,407 §. — [10]) S:n 3 p. kesäk. 1,139 §; ks. myös khs 28 p. lokak. 1,955 §.

saantimahdollisuudet alkoivat olla paremmat kuin moniin vuosiin, kaupunginhallitus päätti [1]), että varatöitä järjestettäisiin marraskuussa 125 miehelle ja joulukuussa 175 miehelle, jotka työntekijämäärät vastasivat ohjelman vahvistettua laajuutta jos rakennustoimiston jo sijoittamat ylimääräiset työntekijät laskettiin mukaan. Varatyöntekijöistä sijoitettaisiin krematorion puistoalueelle marraskuussa 25 ja joulukuussa 75 miestä, Turuntien itäpuolen viemärin rakentamiseen kumpaisenakin kuukautena 50 miestä sekä korttelissa n:o 296 a olevan kaupungin tonttialueen louhimiseen molempina kuukausina samoin 50 miestä. Kyseisiä töitä varten osoitettiin 750,000 markkaa määrärahasta Yleiset varatyöt kaupunginvaltuuston määräyksen mukaan.

Varatöiden seisahduksen välttämiseksi vuoden vaihteessa kaupunginhallitus oikeutti [2]) yleisten töiden lautakunnan v:n 1938 alussa toimeenpanemaan mainittua vuotta varten laatimansa ohjelman pohjalla varatöitä 350 työntekijälle.

Yleisten töiden lautakuntaa kehoitettiin [3]) v:n 1938 varatyöohjelman laadinnan yhteydessä harkitsemaan Helsingin kunnantyöntekijäin keskustoimikunnan esitystä työttömyyden torjumiseksi järjestettävissä töissä maksettavien palkkain muuttamisesta.

Tulipalot. Herttoniemessä sattuneen metsäpalon sammutuskustannuksiin kaupunginhallitus myönsi [4]) yleisten töiden lautakunnan käytettäväksi 2,282 markkaa yleisistä käyttövaroistaan.

Kaupunginhallitus oikeutti [5]) rakennustoimiston korvaamaan Kaisaniemen työmaalla sattuneen tulipalon kaupungille aiheuttaman vahingon, 3,096 markkaa, samoin kuin eräiden työntekijäin tässä palossa tuhoutuneen 300 markaksi arvioidun omaisuuden tuloa tuottamattomien pääomamenojen pääluokan lukuun Viemärit sisältyvästä määrärahasta Viemäri Museokadulta Siltavuorenrantaan, Keskuskadun ja Siltavuorenrannan välinen osa.

Vahingonkorvaus. Kaupunginhallitus oikeutti [6]) yleisten töiden lautakunnan Täytteen vastaanotto rannoilla nimisestä satamain korjaus- ja kunnossapitomäärärahasta suorittamaan 2,195 markan suuruisen korvauksen autonkuljettaja V. Rahkoselle, jonka auto oli vahingoittunut maan vajotessa Hernesaaren rannan täytepaikalla kivikuormaa autosta purettaessa. Samalla lautakuntaa kehoitettiin asettamaan kaikille kaupungin kaatopaikoille ilmoitustauluja, joissa huomautettiin, ettei kaupunki vastannut rantapenkereen luhistumisesta tai muusta sellaisesta kuljetusautolle aiheutuneesta vahingosta, ollen kaatopaikoilla olevien kaupungin valvojain asiana, ennenkuin he osoittivat autonkuljettajille paikan, erikoisesti kiinnittää heidän huomionsa tähän ilmoitukseen; lisäksi voitaisiin harkita sellaisen järjestelmän käytäntöön ottamista, että autonkuljettajain oli merkittävä nimensä kaatopaikalla säilytettävään kirjaan tunnustaen siten saaneensa kaupungin ilmoituksen tiedoksi.

11. Puhtaanapitoa koskevat asiat

Puhtaanapitolaitoksen viranhaltijat. Asiapoika U. Pelkoselle, joka helmikuun 2 p:n ja syyskuun 1 p:n väliseksi ajaksi oman toimensa ohella

[1]) Khs 18 p. marrask. 2,082 §. — [2]) S:n 30 p. jouluk. 2,408 §. — [3]) S:n 2 p. jouluk. 2,222 §. — [4]) S:n 29 p. heinäk. 1,350 a §. — [5]) S:n 18 p. marrask. 2,103 §. — [6]) S:n 10 p. kesäk. 1,209 §.

oli määrätty hoitamaan avoinna olevaa vahtimestarinvirkaa, päätettiin [1]) suorittaa 400 markan suuruinen kuukausittainen lisäpalkkio puhtaanapitolaitoksen tiliviraston sääntöpalkkaisten virkain määrärahan säästyneistä varoista.

Eräiden tulojen ja menojen tilittäminen. Kaupunginhallitus oikeutti [2]) puhtaanapitolaitoksen tilastollisessa kirjanpidossaan korvaamaan v:n 1936 talousarvion puhtaanapitotulojen osaston momenteillä Kaupungin katujen, teiden ja yleisten paikkojen puhtaanapito sekä Satama-alueiden puhtaanapito syntyvät vajaukset käyttäen saman vuoden puhtaanapitomenojen pääluokkaan sisältyvään katujen ja kiinteistöjen puhtaanapitomäärärahaan Työpalkat myönnettyä lisäystä.

Autojen osto. Kaupunginhallitus oikeutti [3]) puhtaanapitolautakunnan ostamaan 11 kuorma-autoa käyttämällä katujen ja kiinteistöjen puhtaanapitomäärärahaa Työkoneet sitä kuitenkaan ylittämättä.

Katujen luokittelu. Puhtaanapitolautakunnan ehdotus katujen luokitteluun [4]) niiden talvipuhtaanapidon suhteen tehtävistä muutoksista hyväksyttiin [5]).

Hakaniementorin kahden pistoraiteen puhtaanapito. Puhtaanapitolaitokselle annettiin [6]) tehtäväksi huolehtia kahden Hakaniementorilla olevan pistoraiteen puhtaanapidosta.

Hesperiankatujen puhtaanapito. Kun kaupunki ennen oli puhtaanapitänyt puolet Etel. Hesperiankadun ja Pohj. Hesperiankadun ajoradasta sekä puiston puoleiset jalkakäytävät mutta kertomusvuoden kesällä lopettanut ajorataosuuksien puhtaanapidon kaupungille kuulumattomana, eräät asianosaiset taloyhtiöt anoivat, että puhtaanapitolaitos edelleen velvoitettaisiin huolehtimaan molempien Hesperiankatujen puolen leveyden puhtaanapidosta. Kun kaupunginhallituksen käsityksen mukaan kyseinen puhtaanapito rakennusjärjestyksen määräysten mukaisesti kuului asianomaisille talonomistajille ja katuajoratain talvipuhtaanapito vaati asian kiireellistä järjestämistä kaupunginhallitus päätti [7]) esittää maistraatille, että se ryhtyisi poliisijärjestyksen 90 §:ssä säädettyihin toimenpiteisiin talonomistajain velvoittamiseksi täyttämään tehtävänsä.

Maistraatti ratkaisi huhtikuun 6 p:nä asian velvoittaen rakennusjärjestyksen 16, 20 ja 131 §:ään sekä poliisijärjestyksen 49 §:ään nojautuen molempain Hesperiankatujen varrella olevien tonttien omistajat huolimatta siitä, että kaupunki aikaisemmin oli huolehtinut mainitusta puhtaanapidosta, kunkin katuosuudeltaan ennen huhtikuun 9 p:ää huolehtimaan kyseisten katuajoratain talvipuhtaanapidosta 15 m:n päähän tontin rajasta, uhalla että, jos tämän velvoituksen täyttäminen edelleen laiminlyötiin, puuttuva puhtaanapito toimitettaisiin heidän kustannuksellaan. Samalla maistraatti määräsi päätöksen toimeenpantavaksi, vaikka siihen haettaisiinkin muutosta [8]).

Kaupungin vastapuolien, yhtä lukuunottamatta, valitettua maistraatin päätöksestä Uudenmaan läänin maaherralle, kaupunginhallitus päätti [9]) antaa asiamiesosastolle tehtäväksi maaherralle tämän johdosta annettavassa selityksessä anoa valitusten hylkäämistä.

Kortteliin n:o 99 kuuluvien katujen kunnossapito. Koska rautatieasemaa

[1]) Khn jsto 9 p. helmik. 3,150 §. — [2]) Khs 21 p. tammik. 182 §. — [3]) S:n 8 p. huhtik. 732 §. — [4]) Ks. v:n 1931 kert. s. 160 ja 33*. — [5]) Khs 16 p. jouluk. 2,346 §. — [6]) S:n 11 p. maalisk. 570 §; vrt. myös tämän kert. s. 223. — [7]) Khs 28 p. tammik. 236 §. — [8]) S:n 15 p. huhtik. 766 §. — [9]) S:n 1 p. heinäk. 1,318 §.

ympäröiviä alueita koskevassa tilusvaihtosopimuksessa [1]) ei nimenomaan ollut määrätty, että korttelin n:o 99 tonttien n:ot 3 ja 4 omistajain tuli kunnossa- ja puhtaanapitää tonttien itärajalla oleva 8 m:n levyinen uusi katu koko leveydeltään kaupunginhallitus päätti [2]) tehdä asianosaisten tontinomistajain kanssa tätä koskevan lisäsopimuksen.

Kaivopuiston erään tontin tieosuuden kunnossapito. It. Puistotien tontin n:o 10 omistava Ab. Östra Brunnsparken 10 niminen yhtiö ilmoitti haluavansa irtisanoa tonttinsa katukunnossapitoa koskevan sopimuksen, koska se katsoi itse voivansa pitää katuosuutensa puhtaana huomattavasti halvemmalla kuin sen oli siitä suoritettava kaupungille. Ottaen huomioon, että kustannusten jaoitus ei perustunut molemminpuoliseen vapaaehtoiseen sopimukseen vaan vahvistettuun rakennusjärjestykseen, kaupunginhallitus ilmoitti [3]) yhtiölle kieltäytyvänsä hyväksymästä sen irtisanomista.

Kirkkokadun tontin n:o 7 katuosuuden puhtaanapitoa koskeva valitus. Maistraatin sakotettua Kirkkokadun tontin n:o 7 omistajaa, filosofianmaisteri H. Kallialaa siitä, että tämä oli jatkuvasti laiminlyönyt velvollisuutensa poistaa katuosuudeltaan liikennettä häiritsevän lumen, maisteri Kalliala anoi Uudenmaan läänin maaherralta maistraatin päätöksen kumoamista, huomauttaen, että kyseistä katuosuutta käytettiin Raitiotie ja omnibus oy:n linja-autojen pääteasemana, joten sen puhtaanapitovelvollisuus kuului joko kaupungille tai edellä mainitulle yhtiölle. Ollen kuitenkin päinvastaista mieltä asiassa kaupunginhallitus päätti [4]) maaherralle annettavassa lausunnossaan anoa valituksen hylkäämistä aiheettomana.

Malmin kaatopaikka. Korkeimman hallinto-oikeuden, johon kaupunginhallitus oli valittanut [5]) Malmin kaatopaikalla vallitsevien epäkohtien korjaamista koskevasta Uudenmaan läänin maaherran päätöksestä [6]), palautettua asian maaherran uudelleen käsiteltäväksi, jolloin tämä kehoitti maistraattia kertomusvuoden kesäkuun kuluessa hankkimaan kaupunginvaltuuston lausunnon kysymyksestä kokonaan uuden kaatopaikan järjestämisestä. Kaupunginhallitus päätti [7]) tällöin ilmoittaa maistraatille, että valtuuston asiaa koskeva lausunto voitiin antaa aikaisintaan syksyllä. Samalla hallitus päätti kehoittaa kiinteistölautakuntaa kiireimmiten tekemään sille esityksen uuden kaatopaikan sijoittamisesta.

12. Satamaoloja koskevat asiat

Satamalaitoksen viranhaltijat. Virastovaratyöntekijäin palkkaamiseksi satamahallintotoimistoon kaupunginhallitus myönsi [8]) 6,100 mark kaa käyttövaroistaan työttömyyden varalta.

Satamakannantaosaston satamakamreeri I. Liljeros [9]) ja vaakamestari K. Kyrklund [10]), jotka täyttivät edellinen 68 vuotta huhtikuun 22 p:nä 1937 ja jälkimmäinen 67 vuotta tammikuun 1 p:nä 1938, oikeutettiin edelleen jäämään virkoihinsa vastaavasti huhtikuun 22 p:ään 1938 ja toukokuun 1 p:ään 1938.

---

[1]) Ks. v:n 1935 kert. s. 12 ja 86—87. — [2]) Khs 11 p. helmik. 348 §. — [3]) S:n 11 p. maalisk. 571 §; vrt. myös v:n 1922 kert. s. 226 ja v:n 1935 kert. s. 113. — [4]) Khs 2 p. syysk. 1,540 §. — [5]) Ks. v:n 1934 kert. s. 101. — [6]) Ks v:n 1933 kert. s. 32*. — [7]) Khs 18 p. kesäk. 1,253§. — [8]) S:n 7 p. tammik. 29 §. — [9]) S:n 28 p. tammik. 235 §; vrt. myös v:n 1936 kert. s. 220. — [10]) Khs 16 p. jouluk. 2,347 §.

Eräät satamahallintotoimiston viranhaltijat oikeutettiin [1]) asumaan kaupungin ulkopuolella.

Satamahallintotoimiston v.t. vahtimestarille sinä aikana, jolloin sen vahtimestari R. Kumenius oli asevelvollisuuttaan suorittamassa marraskuun 19 p:stä alkaen, päätettiin [2]) suorittaa täysi pohjapalkka eli 1,500 markkaa kuukaudessa.

Satamalautakunta oikeutettiin [3]) suorittamaan satamakannantaosaston konttorivahtimestarille 700 markasta 1,200 markkaan korotettua kuukausipalkkaa helmikuun 1 p:stä lukien, edellyttäen, ettei satamakannannan tilapäisen työvoiman määrärahaa tämän johdosta ylitetty.

Konttorikirjuri M. Kauppalalle [4]), joka tammikuun 1 p:n 1934 ja lokakuun 1 p:n 1936 välisen ajan oli toiminut v. t. konttorikirjurina, v. t. vaakavahtimestarina, v. t. apulaisvaakamestarina ja v. t. konttorikirjurina, myönnettiin ensimmäinen ikäkorotus syyskuun 1 p:stä 1937 lukien sekä vahtimestari R. Kumeniukselle [5]), joka marraskuun 1 p:n 1932 ja tammikuun 1 p:n 1937 välisen ajan oli toiminut osittain tilapäisenä vahtimestarina, osittain v. t. vaakavahtimestarina ja osittain v. t. vahtimestarina ensimmäinen ikäkorotus viimeksi mainitusta päivästä lukien.

Sörnäs ab:n käyttämän vesialueen vuokra. Sörnäs ab., joka v. 1924 oli saanut rahatoimikamarilta luvan käyttää tukinuittotarkoituksiin kaupungille kuuluvaa Verkkosaarien ja Kyläsaaren välistä vesialuetta 10,000 markan suuruisesta korvauksesta mainitulta vuodelta, oli v:sta 1925 alkaen edelleenkin jatkuvasti ilman sopimusta ja korvauksetta pitänyt sitä hallussaan. Tämän johdosta kaupunginhallituksen asiamiesosasto vaati raastuvanoikeudessa yhtiön velvoittamista suorittamaan kaupungille puheena olevaa korvausta mainitulta ajalta sekä sen velvoittamista luovuttamaan alue kaupungin hallintaan. Sittemmin sovittiin [6]) oikeudenkäynti siten, että yhtiön tuli suorittaa yhteensä 50,000 markan korvaus ja luovuttaa vesialue kaupungin vapaaseen hallintaan. Kaupunginhallitus päätti [7]), että kyseinen korvauserä oli kirjattava erinäisten talousarvion ulkopuoleisten tulojen tilille.

Talviliikenne purjehduskautena 1936/37. Merkittiin [8]) tiedoksi satamalautakunnan kaupunginhallitukselle lähettämä satamalaitoksen johtajan laatima katsaus talviliikenteeseen purjehduskautena 1936/37.

Laiturihuoltotariffi. Kaupunginhallitus hyväksyi [9]) Helsingin makasiini oy:n laiturihuoltotariffiin ehdottamat muutokset tulemaan voimaan toukokuun 1 p:stä lukien.

Liikennemaksujen veloittamista koskevat valitukset. Korkeimman hallinto-oikeuden kumottua joulukuun 3 p:nä 1936 eräiden Suomalainen Shell oy:n suorittamien 143,592: 85 markan suuruisten liikennemaksujen palauttamista [10]) koskevan Uudenmaan läänin lääninhallituksen päätöksen ja palautettua asian uudelleen läänin maaherran käsiteltäväksi, tämä harkitsi oikeaksi velvoittaa kaupungin maksamaan kyseiset maksut yhtiölle takaisin. Samalla velvoitettiin kaupunki maksamaan yhtiölle takaisin myöskin ne 209,487: 64 markan suuruiset liikennemaksut [10]), joiden palauttamisen epäämistä tarkoittavasta päätöksestä yhtiö niinikään oli valittanut maa-

[1]) Khn jsto 16 p. helmik. 3,177 §, 16 p. maalisk. 3,277 § ja 12 p. elok. 3,757 §. — [2]) Khs 11 p. marrask. 2,062 §. — [3]) S:n 18 p. helmik. 395 §. — [4]) S:n 4 p. helmik. 293 §. — [5]) S:n 7 p. tammik. 25 §. — [6]) S:n 29 p. huhtik. 853 §. — [7]) S:n 10 p. kesäk. 1,195 §. — [8]) S:n 20 p. toukok. 1,042 §. — [9]) S:n 29 p. huhtik. 882 §; vrt. myös v:n 1931 kert. s. 117. — [10]) Vrt. v:n 1936 kert. s. 144.

herralle. Kaupunginhallitus antoi [1]) kaupunginlakimiehelle tehtäväksi valittaa korkeimpaan hallinto-oikeuteen edellä mainituista maaherran päätöksistä.

Maaherran niinikään velvoitettua kaupungin suorittamaan takaisin Nobel Standard oy. Suomessa nimiselle yhtiölle eräät siltä kannetut 112,393: 25 markan ja 36,551: 15 markan suuruiset liikennemaksut [2]), joiden palauttamisen epäämistä tarkoittavasta kaupunginhallituksen päätöksestä yhtiö oli valittanut maaherralle, kaupunginhallitus antoi [3]) kaupunginlakimiehelle tehtäväksi valittaa korkeimpaan hallinto-oikeuteen maaherran mainituista päätöksistä.

Jäänmurtajat. Merkittiin [4]) tiedoksi Hietalahden sulkutelakka ja konepaja oy:n kirjallinen kutsu koematkoille kaupungin uudella Otso nimisellä jäänmurtajalla.

Kaupunginhallitus päätti [5]), että jäänmurtaja Otson Helsingin—Porkkalan väylän aukipitämiseksi antamasta avustuksesta aiheutuvat kustannukset suoritetaan ennakkona kaupunginkassasta talousarvion ulkopuolella siksi kuin valtio korvasi ne.

Kaupunginhallitus oikeutti [6]) satamalautakunnan käyttämään tuloa tuottavien pääomamenojen pääluokkaan sisältyvistä satamain määrärahasta Satama- ja saaristojäänsärkijän tulensammutuslaitteet enintään 7,200 markkaa kierrososoittajain hankkimiseksi jäänmurtaja Otson konehuoneeseen, edellyttäen kuitenkin, ettei mainittua määrärahaa ylitetty.

Merkittiin [7]) tiedoksi kulkulaitosten ja yleisten töiden ministeriön joulukuun 9 p:nä 1936 antama päätös, jolla se eräin ehdoin oikeutti kaupunginhallituksen 10 vuoden aikana mainitusta päivästä lukien käyttämään jäänmurtaja Otsossa lähetys- ja vastaanottoradiolaitteita.

Radiopuhelimen hankkimiseksi jäänmurtaja Herculekseen kaupunginhallitus oikeutti [8]) satamalautakunnan käyttämään tuloa tuottavien pääomamenojen pääluokkaan sisältyvän satamain määrärahan Satama- ja saaristojäänsärkijän radiolaitteet jäännöksestä tarvittavan rahamäärän.

Kaupunginhallituksen anomuksesta kulkulaitosten ja yleisten töiden ministeriö maaliskuun 18 p:nä 1937 antamallaan päätöksellä oikeutti kaupungin eräin ehdoin 10 vuoden aikana mainitusta päivästä lukien käyttämään jäänmurtaja Herculeksessa lähetys- ja vastaanottoradiolaitteita [9]).

Hinaaja H 2. V:n 1936 talousarvion yleisten töiden pääluokkaan sisältyvistä käyttövaroistaan kaupunginhallitus myönsi [10]) 4,800 markan suuruisen määrärahan Hinaaja H 2:n mainitun vuoden säilytyskustannusten suorittamiseen.

Tulli- ja pakkahuoneet. Kaupunginhallitus oikeutti [11]) yleisten töiden lautakunnan suorittamaan Katajanokan uudessa makasiinirakennuksessa putkipostilaitoksen rakentamisen toiseen kerrokseen pilkutustoimistosta tullaustoimistoon enintään 58,000 markan kustannuksin, kahden asiakirjahissin asentamisen toisesta kerroksesta kolmanteen enintään 22,000 mar-

---

[1]) Khs 18 p. kesäk. 1,260 §. — [2]) Vrt. v:n 1935 kert. s. 133 ja v:n 1936 kert. s. 144. — [3]) Khs 18 p. kesäk. 1,261 § ja 16 p. syysk. 1,640 §. — [4]) S:n 7 p. tammik. 49 §. — [5]) S:n 1 p. huhtik. 668 §. — [6]) S:n 18 p. helmik. 397 §. — [7]) S:n 14 p. tammik. 137 §; vrt. myös v:n 1936 kert. s. 119. — [8]) Khs 18 p. helmik. 394 §. — [9]) S:n 27 p. toukok. 1,094 §. — [10]) S:n 21 p. tammik. 176 §. — [11]) S:n 3 p. kesäk. 1,141 §.

kan kustannuksin ja puhelinkeskushuoneen rakentamisen tullilaitosta varten kolmanteen kerrokseen enintään 30,000 markan kustannuksin sekä päätti aikanaan alistaa asian kaupunginvaltuuston hyväksyttäväksi mahdollisen lisämäärärahan myöntämisen yhteydessä kyseistä makasiinirakennusta varten.

Satamalautakunnan esitys puhelimien asentamisesta Katajanokan uuteen tullimakasiiniin hyväksyttiin [1]) sekä oikeutettiin rahatoimisto sopimaan puhelimien hankkimisesta Helsingin puhelinyhdistyksen kanssa sen asettamin ehdoin ja satamalaitoksen johtajalta hankittavan lisäselvityksen mukaisesti.

Katajanokan uuden tullimakasiinin jäähdytyslaitoksen koneenhoitajalle päätettiin [2]) heinäkuun alusta lukien sallia suorittaa satamakannannan tilapäisen työvoiman määrärahasta 2,500 markan suuruista kuukausipalkkaa.

Rakennustoimiston ilmoitettua Katajanokan uuden tullimakasiinin syyskuun 27 p:nä valmistuvan käytäntöön otettavaksi, tullihallitukselle päätettiin [3]) tiedoittaa, että se mainittuna päivänä voi ottaa haltuunsa tullilaitokselle varatut kyseisen rakennuksen huoneistot.

Yleisten töiden pääluokkaan sisältyvistä kaupunginhallituksen käyttövaroista myönnettiin [4]) 2,200 markkaa puhelinkopin järjestämiseksi tullauspakkahuoneeseen.

Hyväksyen satamalautakunnan esityksen päällysvaatteiden säilytyshuoneen järjestämisestä kaupungin pakkahuonehenkilökuntaa varten III tullikamarin pakkahuoneen pakettiosastolle kaupunginhallitus myönsi [5]) yleisten töiden pääluokkaan sisältyvistä käyttövaroistaan 6,000 markkaa.

Tullihallitus oli pyytänyt kaupunginhallitusta määräämään edustajansa neuvottelemaan Pohj. Satamakadun 6:sta uuteen postitaloon siirrettävän Helsingin II tullikamarin eli postitullikamarin kalustamisesta mainitun tullikamarin tullinhoitajan kanssa, jonka tullihallitus oli määrännyt edustajakseen, sekä aikanaan neuvottelemaan ja sopimaan postihallituksen kanssa, jonka hallintaan uusi postitalo todennäköisesti joutui, kaupungin kustannettavista huoneiston vuokrasta, lämmöstä, valaistuksesta y. m. Kaupunginhallitus määräsi [6]) satamalaitoksen johtajan neuvottelemaan edellä mainituista seikoista.

Yleisten töiden pääluokkaan sisältyvistä käyttövaroistaan kaupunginhallitus myönsi [7]) 36,000 markkaa Rahapajanrannan varastorakennuksen n:o 9 korjaamiseksi yleisten töiden lautakunnan ehdottamalla tavalla.

Juuston vienti. Maan juustomeijerien edustajain esitettyä kaupunginhallitukselle juuston viennin keskittämistä edelleenkin Helsinkiin, päätettiin [8]) vastauksena ilmoittaa, että kaupunki Eteläsataman uusien makasiinirakennusten suunnittelussa kiinnittää huomiota myöskin heidän esittämiinsä toivomuksiin.

Satamatyöntekijäin oleskeluhuoneet. Eväten Helsingin makasiini oy:n esityksen irtaimiston hankkimisesta kaupungin kustannuksella Länsisataman satamatyöntekijäin oleskeluhuonerakennukseen yhtiö oikeutettiin [9]) itse hyväksymään sen ruokalanpitäjä sekä ilmoitettiin kaupunginhallituksen tyytyvän tämän asettamiin vuokraehtoihin.

---

[1]) Khs 15 p heinäk. 1,386 §. — [2]) S:n 18 p. kesäk. 1,263 §. — [3]) S:n 23 p. syysk. 1,701 §. — [4]) Khn jsto 26 p. tammik. 3,104 §. — [5]) Khs 18 p. maalisk. 609 §. — [6]) S:n 4 p. marrask. 1,996 §. — [7]) S:n 18 p. marrask. 2,102 §. — [8]) S:n 18 p. kesäk. 1,254 §. — [9]) S:n 18 p. kesäk. 1,262 §.

Punnitsemisvälineet. Vastauksessaan vaakamestarien käytettävinä olevien punnitsemisvälineiden huonoa hoitoa koskevaan vakaustoimiston huomautuskirjelmään kaupunginhallitus päätti [1]) ilmoittaa jo ryhtyneensä asian vaatimiin toimeenpiteisiin.

Nosturien hankinta. Kaupunginhallitus ilmoitti [2]) yleisten töiden lautakunnalle, ettei sillä ollut mitään muistuttamista sitä vastaan, että Crichton Vulcan oy:lle suoritettiin sen toimittaman nosturihankinnan viivästymisen johdosta siltä pidätetyt maksuerät.

Myrskyvaroituslaitteet. Kaupunginhallitus myönsi [3]) yleisistä käyttövaroistaan 8,600 markan määrärahan satamalautakunnan käytettäväksi uuteen myrskyvaroitusjärjestelmään kuuluvien laitteiden hankkimista varten.

Kahden loiston hankkiminen. Kaupunginhallitus päätti [4]) merkitä v:n 1938 talousarvioehdotukseensa 60,000 markan suuruisen määrärahan Länsisataman väylän merkitsemiseksi kahdella loistolla oikeuttaen rakennustoimiston satamarakennusosaston käyttämään nämä varat jo kertomusvuonna. Päätös alistettiin kaupunginvaltuuston hyväksyttäväksi.

Laiturit. Kaupunginhallitus hyväksyi [5]) yleisten töiden lautakunnan ehdotuksen, että Hietarannan laivalaiturin pohjoisosa heti purettaisiin laiturien kunnossapitomäärärahaa käyttäen niin pitkälti että laiturin pituudeksi jäi 23 m, jäljelle jäävän osan kansi korjattaisiin niin, ettei siitä olisi vaaraa henkilöliikenteelle, laituri suljettaisiin estepaaluilla ajoliikenteeltä, laiturin jäljelle jäävän osan uusimiseen merkittäisiin määräraha talousarvioon, kun sillan uusiminen oli tarpeen, ja laituri tällöin tarpeen mukaan alennettaisiin ja muutettaisiin.

Rakennustoimiston satamarakennusosaston ehdotus venelaiturin rakentamisesta Eläintarhanlahden pohjoisrannalle hyväksyttiin [6]).

Rahapajanrannan laiturin jatkeosan rakentamiseen ryhdyttäessä oli otaksuttu, että laiturin takainen alue voitaisiin täyttää vasta vuoden lopulla, mutta kun töiden kestäessä havaittiin, että täyttäminen voitaisiin suorittaa jo syyskuun loppupuolella, kaupunginhallitus hyväksyi [7]) tästä johtuvan työjärjestyksen muuttamisen rakennustoimiston satamarakennusosaston ehdottamalla tavalla ja myönsi hiekan sinne toimittavalle J. G. Mouritzen & C:o A/S nimiselle toiminimelle oikeuden ottaa kyseiseen tarkoitukseen tarvittavan hiekan ilmaiseksi kaupungin vesialueelta.

Herttoniemen öljysatama. Kaupunginhallitus oikeutti [8]) yleisten töiden lautakunnan esittämällään tavalla rakentamaan vesijohdon vetämisen yhteydessä myöskin viemärin Herttoniemen öljysatamaan käyttäen työn suoritukseen tuloa tuottavien pääomamenojen pääluokkaan sisältyvää satamain määrärahaa Herttoniemen rakennustöiden jatkaminen.

Rautatiet. Kaupunginhallitus hyväksyi [9]) yleisten töiden lautakunnan esityksen Rahapajanrannan rautatieraiteiden järjestelytoimenpiteistä sekä hälytyslaitteiden asettamisesta sinne.

Kaupunginhallitus päätti [10]) tehdä rautatiehallitukselle yleisten töiden lautakunnan ehdottaman esityksen kaikkien Kyläsaaren ääreisten lisä-

[1]) Khs 11 p. marrask. 2,066 §. — [2]) S:n 30 p. syysk. 1,766 §. — [3]) S:n 14 p. tammik. 134 §. — [4]) S:n 15 p. heinäk. 1,387 §. — [5]) S:n 7 p. tammik. 43 §. — [6]) S:n 1 p. huhtik. 667 §. — [7]) S:n 2 p. syysk. 1,538 §. — [8]) S:n 4 p. helmik. 312 §. — [9]) S:n 21 p. tammik. 178 §; vrt. myös v:n 1936 kert. s. 119. — [10]) Khs 5 p. elok. 1,408 §.

raiteiden käytön rajoitusten poistamisesta sekä toimittaa sille sen haluamat tohtori Th. Bremerin antamat takeet ratapenkereen kestävyydestä.

Rakennustoimiston satamarakennusosastolle annettiin [1]) tehtäväksi huolehtia kahden Hakaniementorilla olevan pistoraiteen kunnossapidosta.

Kaupunginhallitus hyväksyi [2]) yleisten töiden lautakunnan ehdotuksen Herttoniemen radan asemarakennuksen rakentamisesta puusta 320,000 markan kustannuksin sekä alisti rautatiehallituksen hyväksyttäväksi asematalon luonnospiirustukset ynnä ehdotuksen rautatiehenkilökunnan huoneistojen järjestämiseksi Herttoniemen huvilaan n:o 16 siten, että järjestettäisiin toistaiseksi ainoastaan yksi, asemalle päin oleva huoneen ja keittiön käsittävä huoneisto rautatiehenkilökunnalle, esitti, että Herttoniemen asemalle toistaiseksi rakennettaisiin ainoastaan kaksi sivuraidetta ja että matkustajalaituria saisi lyhentää, sekä lähetti rautatiehallitukselle Herttoniemen öljysatamaan rakennetun purkauslaiturin piirustuksen erikoispiirustuksineen. Rautatiehallitus ilmoitti sittemmin eräin varauksin ja huomautuksin hyväksyneensä kyseisten töiden piirustukset [3]).

Yleisten töiden lautakunnan ilmoitettua Oulunkylän—Herttoniemen radan pääraiteen ja Herttoniemen öljysataman satamaraiteen valmistumisesta, jolloin, koska asemarakennukset eivät vielä kertomusvuonna valmistuneet, rataa kuitenkaan ei vielä voitaisi avata liikenteelle, kaupunginhallitus päätti [4]) esittää rautatiehallitukselle, että se ryhtyisi toimenpiteisiin väliaikaisen, täysiä vaunukuormia käsittävän tavarajunaliikenteen järjestämiseksi Oulunkylän—Herttoniemen radalla. Kun Oulunkylän—Herttoniemen rata leikkasi Viikin—Porvoon maantien tietasossa kahdessa paikassa, nimittäin paalujen 220 ja 315+15 kohdalla ja öljysataman raide sitä paitsi leikkasi Viikin—Degerön maantien paalun 2+10 kohdalla, kaupunginhallitus tiedusteli [5]) rautatiehallituksen mielipidettä siitä, millaisiin turvallisuustoimenpiteisiin näissä risteyskohdissa olisi ryhdyttävä, ottaen huomioon, että liikenne kyseisellä radalla aluksi olisi perin pieni. Rautatiehallitus ilmoitti sittemmin, että kyseinen rata avataan tavaraliikenteelle vaunukuormin heti kun kulkulaitosten ja yleisten töiden ministeriö oli antanut asianomaisen siltä jo anotun luvan ja kun kaupungin toimesta ja kustannuksella oli hankittu rautatiehallituksen hyväksymät tiepuomit laadittuun karttapiirrokseen paalulla 220 merkitylle Viikin—Porvoon maantien ylikäytävälle, jonka vartionti kaupungin myös tuli kustantaa. Rakennustoimiston satamarakennusosaston laadittua ehdotuksen kyseisten turvalaitteiden järjestämisestä, minkä ehdotuksen rautatiehallitus eräin ehdoin hyväksyi, kaupunginhallituskin puolestaan hyväksyi [6]) sen. Kulkulaitosten ja yleisten töiden ministeriö suostui marraskuun 12 p:nä mainitun rautatien väliaikaiseen avaamiseen joulukuun 1 p:stä lukien täysiä vaunukuormia käsittävälle tavaraliikenteelle, jota sai jatkaa joulukuun 31 p:ään 1938 huomioonottaen: että liikenne suoritetaan valtionrautateiden toimesta ja niiden kustannuksella ja käyttämällä veturi- ja junapalvelukseen valtionrautateiden henkilökuntaa; että liikenteessä noudatetaan valtionrautateillä voimassa olevaa liikenne- ja tariffisääntöä; että liikenteestä kertyvät tulot lankeavat kokonaan valtionrautateille; että kaupunki huolehtii radan vartioimisesta sekä sen kunnossa- ja puhtaanapidosta, lukuunottamatta kuitenkaan aurausta, jonka valtionrautatiet toimittavat; että rau-

[1]) Khs 11 p. maalisk. 570 §; vrt. myös tämän kert. s. 217. — [2]) Khs 14 p. lokak. 1,857 §. — [3]) S:n 25 p. marrask. 2,165 §. — [4]) S:n 14 p. lokak. 1,855 §. — [5]) S:n 14 p. lokak. 1,856 §. — [6]) S:n 11 p. marrask. 2,070 §.

tatiehallitus on rautatiellä kuljetettavaksi otetuista tavaroista vastuussa, sen mukaan kuin valtionrautateiden liikennessännössä säädetään, kun taas rautatienkäytöstä aiheutuvan vahingon vastuusta on noudatettava, mitä rautatienkäytöstä johtuvan vahingon vastuusta helmikuun 19 p:nä 1898 annetun lain 9 §:ssä on säädetty; sekä että rautatiehallitus on oikeutettu antamaan tarkemmat määräykset liikenteen hoidosta ja järjestelystä ynnä siitä, mitä turvallisuuden ylläpitämiseksi kyseisellä rautatiellä on tarpeen. Päätös merkittiin [1]) tiedoksi. Herttoniemen radan liikenteelle avaamisen päivänä kaupunginhallitus järjesti [2]) eräitä juhlallisuuksia.

Rautatiehallituksen esitettyä kaupunginhallitukselle, että rautatielaitokselle kuuluva, Hakaniementorilla oleva vaihdekoju saataisiin siirtää Sörnäisten rantatien tontin n:ot 9—11 kohdalle, kaupunginhallitus päätti [3]) toistaiseksi luovuttaa sieltä valtionrautateiden käytettäväksi laadittuun karttaan punavärillä merkityn alueen, jolla ennestään oli kaksi valtionrautateiden työkalukoppia, mitkä viimeksi mainitut tällöin mieluiten olisi siirrettävä muualle.

Kaupunginhallitus päätti [4]) huhtikuun 1 p:stä lukien 6 kuukauden irtisanomisajoin ja 200 markan vuosivuokrasta vuokrata rautatiehallitukselle Länsisatamassa, korttelin n:o 256 koillispuolella olevan Lastauttajan- ja Saukonkadun välisen kolmionmuotoisen alueen rakennettavan 4.7×6.5 m:n suuruisen työntekijäin työ-, oleskelu- ja varastorakennuksen paikaksi.

Lentosatamat. Kaupunginhallitus päätti [5]) esittää kulkulaitosten ja yleisten töiden ministeriölle Kellosaaren lentosataman vuokraamista, täydennettynä Aero oy:n sinne rakentamalla kaupungille tarjoamalla työpajarakennuksella, merivartiolaitokselle 30,000 markan vuosivuokrasta ja 6 kuukauden irtisanomisajoin, kuitenkin siten, että irtisanominen sai tapahtua aikaisintaan tammikuun 1 p:nä 1940, sekä ehdoin, että merivartiolaitos salli muidenkin lentosatamaa mahdollisesti tarvitsevain käyttää sitä asianmukaisesti vahvistettua korvausta vastaan. Kysymys puheena olleen työpajarakennuksen lunastamisesta jätettiin riippuvaiseksi valtion viranomaisten suhtautumisesta tehtyyn esitykseen.

Kaupunginhallitus myönsi [6]) yleisistä käyttövaroistaan 1,250 markkaa satamalautakunnan käytettäväksi Kellosaaren vartiointiin.

Katajanokan lentosatamassa olevat rakennukset päätettiin [7]) korvauksetta luovuttaa rakennustoimiston satamarakennusosastolle oikeuttaen se purkamaan ne Katajanokan sataman rakentamisen tehdessä tämän tarpeelliseksi; hyvässä kunnossa olevat lentolaiturit samoin kuin työnjohtajan koppi päätettiin samalla siirtää Kellosaareen.

Kellosaaren lentohalli. Yleisistä käyttövaroistaan kaupunginhallitus myönsi [8]) 2,786: 40 markan määrärahan Polyteknikkojen ilmailukerhon liitokoneiden säilyttämiseksi Kellosaaren lentohallissa tammikuun 1 p:n ja syyskuun 15 p:n välisenä aikana. Sittemmin kerho oikeutettiin [9]) säilyttämään neljä liitokonettaan mainitussa hallissa syyskuun 15 p:ään 1938 asti ehdoin, että koneet heti poistettiin hallista jos ne aiheuttivat epäjärjestystä, jos hallissa esiintyi tilan puutetta tai jos se muuten havaittiin tarpeelliseksi, minkä lisäksi kaupunginhallitus myönsi yleisistä käyttö-

[1]) Khs 25 p. marrask. 2,164 §. — [2]) S:n 25 p. marrask. 2,176 a §. — [3]) S:n 11 p. marrask. 2,067 §. — [4]) S:n 21 p. tammik. 172 §. — [5]) S:n 13 p. toukok. 991 §. — [6]) S:n 2 p. syysk. 1,534 §. — [7]) S:n 14 p. tammik. 136 §. — [8]) S:n 14 p. tammik. 135 §; vrt. myös v:n 1936 kert. s. 116. — [9]) Khs 11 p. marrask. 2,063 §.

varoistaan 4,400: 80 markan määrärahan kertomusvuoden vuokran suorittamiseksi kehoittaen satamalautakuntaa aikanaan tekemään esityksen määrärahan myöntämisestä v:n 1938 vuokraa varten.

Suomen ilmapuolustusliiton Kellosaaren lentohallissa tammikuun 29 p:n ja huhtikuun 30 p:n välisenä aikana säilytettyjen liitokoneiden säilytysvuokran suorittamiseksi kaupunginhallitus myönsi [1]) yleisistä käyttövaroistaan 2,060: 80 markkaa.

Helsingin ilmapuolustusyhdistys oikeutettiin [2]) säilyttämään neljä liito- ja purjelentokonettaan Kellosaaren lentohallissa kertomusvuoden toukokuun 1 p:n ja joulukuun 31 p:n välisenä aikana ehdoin, että koneet heti poistettiin hallista, jos ne aiheuttivat epäjärjestystä, jos hallissa esiintyi tilanpuutetta tai jos se muuten havaittiin tarpeelliseksi, minkä lisäksi kaupunginhallituksen yleisistä käyttövaroista myönnettiin 12,994: 60 markkaa kertomusvuoden vuokran maksamiseksi.

Satamien sulkeminen sivullisilta. Kaupunginhallitus myönsi [3]) yleisten töiden pääluokkaan sisältyvistä käyttövaroistaan 5,000 markkaa yleisten töiden lautakunnalle satamain sulkemista sivullisilta tarkoittavien kieltotaulujen asettamiseksi rakennustoimiston satamarakennusosaston määräämille paikoille sekä päätti kansakoulujen johtokunnille lähetettävissä kirjelmissä kehoittaa kansakoulujen johtajia joka syksy huomauttamaan kansakouluoppilaille satama-alueilla liikkumisen vaarallisuudesta ja vältettävyydestä sekä lähettää kouluhallitukselle samanlaisen kehoituksen oppikouluihin nähden.

Kalasumppualusten viipyminen satamissa. Merkittiin [4]) tiedoksi terveydenhoitolautakunnan ilmoitus Södra Finlands fisktransportförening nimiselle yhdistykselle antamastaan suostumuksesta siihen, että se sai vuorokauden läpeensä pitää kalasumppualuksiaan satamahallituksen määräämillä Eteläsataman myyntipaikoilla toukokuun 1 p:ään 1938 saakka.

Satama-alueella aluksista tapahtuva kauppa. Muuttaen aikaisempaa päätöstään [5]) asiassa kaupunginhallitus päätti [6]), että satama-alueella aluksista tapahtuvan kaupan harjoittaminen oli sallittu arkipäivisin klo 8—12.

Satama-alueiden aitaaminen. Kaupunginhallitus päätti [7]) ilmoittaa satamalautakunnalle, että oikeuden myöntäminen katuosuuksien erilleen aitaamiseen rakennusjärjestyksen 74 §:n mukaisesti kuului maistraatille myöskin kaupungin satama-alueen ollessa kyseessä. Samalla hallitus antoi rakennusjärjestyksen uudelleenlaatimista varten asetetun komitean tehtäväksi mainitun pykälän muuttamisen siten, että satamalautakunta saisi oikeuden ratkaista tällaiset asiat mikäli ne koskivat varsinaisen satama-alueen piirissä olevia aitauksia.

Sitä vastoin kaupunginhallitus päätti [8]) evätä satamalautakunnan esityksen, että rahatoimikamarin katualueen sulkemisesta satama-alueella suoritettavien maksujen maksuunpanosta antamia toimintaohjeita muutettaisiin siten, että rakennustarkastuksen olisi tällaisesta sulkemisesta ilmoitettava satamalautakunnalle, että korvauksen veloittaminen kuuluisi satamalautakunnalle ja että aitaamisen jatkumisaikaa koskeva valvonta kuuluisi satamaviranomaisille.

[1]) Khs 18 p. maalisk. 610 §. — [2]) S:n 11 p. marrask. 2,064 §. — [3]) S:n 7 p. tammik. 44 §. — [4]) S:n 28 p. lokak. 1,959 §. — [5]) Ks. v:n 1936 kert. s. 209. — [6]) Khs 2 p. jouluk. 2,240 §. — [7]) S:n 15 p. huhtik. 738 § ja 20 p. toukok. 1,001 §. — [8]) S:n 28 p. lokak. 1,956 §.

Oy. Alkoholiliike ab. nimisen yhtiön jäähdytysjohdot y. m. Oy. Alkoholiliike ab. nimiselle yhtiölle myönnettiin [1]) lupa jäähdytysvesiputkien vetämiseen Salmisaaressa omistamansa tontin pohjoispäästä mereen ja väliaikaisen jäähdytysvesikaivon rakentamiseen kunnes kaivon lopullinen paikka ja rakenne määrättiin Lauttasaarenrannan rakentamisen yhteydessä, kuitenkin ehdoin, että yhtiö huolehti niistä turvallisuustoimenpiteistä, jotka olivat tarpeen vahinkojen sattumisen estämiseksi lämpimästä vedestä aiheutuvan jäiden heikkenemisen takia.

Merkittiin [2]) tiedoksi Oy. Alkoholiliike ab:n ilmoitus, että se suostui huolehtimaan edellä mainituista turvallisuustoimenpiteistä.

Moottorivenenopeuskilpailujen toimeenpano Kaivopuiston selällä. Kaupunginhallitus suostui [3]) Finlands motorbåtsklubb nimisen yhdistyksen anomien moottorivenenopeuskilpailujen toimeenpanoon Harakan, Särkän ja viimeksi mainitun saaren ohi kulkevan suuren kulkuväylän rajoittamalla alueella ehdoin: että yhdistys sopi kahvila Vedutan ja Ullanlinnan kylpylaitoksen vuokraajain kanssa Kaivopuiston sulkemisesta sekä Merenkävijät nimisen purjehdusseuran kanssa siitä, että suuri kulkuväylä pidettiin kilpailuveneistä vapaana; että yhtiö hankki Uudenmaan läänin maaherran suostumuksen saaristotuloväyläin sulkemiseen kilpailujen ajaksi; että yhtiö asetti satamakapteenin osoittamiin paikkoihin vartijat yleisöä varten; että ajoissa ilmoitettiin sanomalehdissä mainittujen väyläin sulkemisesta kilpailujen ajaksi; että liikenne kilpailualueelle ja -alueelta suljettiin vasta tuntia ennen kilpailujen alkamista; että kilpailuveneet eivät harjoitelleet kilpailuradan ulkopuoleisella vesialueella; sekä että kilpailuja varten tarvittavat merkkipoijut asetettiin paikoilleen vasta kilpailupäivän aamuna ja poistettiin viimeistään kilpailujen jälkeisenä päivänä ennen klo 12.

Suomenlinnan linnoituspiirin aiheuttamat haitat. Saatuaan satamalautakunnalta pyytämänsä selostuksen [4]) Suomenlinnan linnoituspiirin aiheuttamien haittojen korvaamista koskevasta kysymyksestä ja hankittuaan eräitä lisäselvityksiä asiassa kaupunginhallitus päätti [5]), ettei kaupungin puolesta ollut vaadittava mitään korvauksia kyseisistä vahingoista ja haitoista.

Eteläsataman valaistus. Satamalautakuntaa päätettiin [6]) kehoittaa satamaliikenteen valaistusmäärärahasta suorittamaan sähkölaitokselle 115 markkaa v:n 1936 markkinapäivinä Eteläsatamassa kulutetusta sähkövirrasta.

13. Teknillisiä laitoksia koskevat asiat

Sakkokorko- ja perimispalkkiomääräykset. Kaupunginhallitus päätti [7]), ettei sakkokorkoa [8]) ollut sovellettava kaasun- ja sähkönkulutuslaskuihin, mutta että vedenkulutuslaskun suorituksen viivästyessä oli perittävä 6 %:n viivästyskorko sekä, milloin maksuvelvollinen laiminlöi työ- tai tavaralaskun suorituksen, 8 %:n sakkokorko, oikeuttaen teknilliset laitokset olemaan soveltamatta sakkokorkoa sellaisissa erikoistapauksissa, jolloin ne katsoivat tähän olevan pakoittavan syyn. Vesijohtolaitos oikeu-

[1]) Khs 21 p. lokak. 1,912 §. — [2]) S:n 4 p. marrask. 2,000 §. — [3]) S:n 20 p. toukok. 1,029 §. — [4]) Vrt. v:n 1936 kert. s. 148. — [5]) Khs 14 p. tammik. 112 §. — [6]) Khn jsto 23 p. helmik. 3,196 §; vrt. myös tämän kert. s. 229. — [7]) Khs 11 p. helmik. 340 §. — [8]) Ks. v:n 1936 kert. s. 142.

tettiin [1]) sittemmin veloittamaan korkoa maksamattomista laskuista vasta kantokuukauden 15 p:stä alkaen.

Sähkö- ja kaasulaskujen suorittaminen. Kaupunginhallitus päätti [2]), että kaupungin sähkö- ja kaasulaskujen suoritus sai tapahtua kassa-aikana myöskin rahatoimistossa.

Uudistusrahastot. Teknillisten laitosten hallituksen esitettyä, että perustettaisiin erityiset uudistusrahastot, joihin siirrettäisiin osa teknillisten laitosten voitosta, kaupunginhallitus hyläten esityksen edellisen vuoden osalta päätti [3]) kehoittaa teknillisten laitosten hallitusta aikanaan laatimaan mainittujen rahastojen sääntöehdotuksen.

Lupa töiden aloittamiseen. Teknillisten laitosten hallitus oikeutettiin [4]) aloittamaan erinäisiä uudistöitä, joita varten talousarvioon oli merkitty siirtomäärärahat.

Työntekijäin palkat. Teknillisten laitosten ammattiosaston ehdotettua kertomusvuoden alusta voimaan tulevan työntekijäin palkkatariffin selventämistä, teknillisten laitosten hallitus ilmoitti omaksuvansa kaasulaitoksen esittämän kannan, jonka mukaan putkenasentajain apumiehet oli luettava vanhemmiksi apulaisiksi sen jälkeen kun he olivat työskennelleet nuorempina apumiehinä yhden vuoden ajan, riippuen ylennys kuitenkin kunkin työkyvystä ja taidosta, sekä katsovansa kysymyksen koskevan vahvistetun palkkatariffin soveltamista sellaisissa tapauksissa, joissa ratkaisun oli katsottava kuuluvan asianomaisille laitoksille itselleen. Kaupunginhallitus hyväksyi [5]) teknillisten laitosten hallituksen omaksuman kannan sekä päätti, ettei esitys antanut sille aihetta enempiin toimenpiteisiin.

Teknillisten laitosten ammattiosaston myöhemmin tekemän esityksen teknillisten laitosten velvoittamisesta suuremmassa määrin käyttämään oikeuttaan korottaa työntekijäinsä palkkoja kaupunginhallitus epäsi [6]), mutta päätti [6]) sitä vastoin korottaa kaasulaitoksen vanhempien putkenlaskijain ja vesijohtolaitoksen vanhempien putkenlaskijain ja -asentajain alimman tuntipalkan heinäkuun 15 p:stä 1937 lukien 11 markasta 11: 50 markkaan.

Vesijohtolaitoksen viranhaltijat. Teknillisten laitosten hallituksen asiasta tekemään tiedusteluun päätettiin [7]) vastata, että vesijohtolaitoksen joulukuun 4 p:nä avoimeksi joutuva kamreerinvirka saatiin täyttää tavallisessa järjestyksessä.

Kaupunginhallitus päätti [8]), että vesijohtolaitoksen kamreerille O. Kurténille saatiin maksaa 3,000 markan korvaus hänen apulaiskirjanpitäjä E. Björklundin tammikuun kestäneen virkavapauden aikana suorittamastaan ylityöstä.

Vesijohtolaitoksen toimitusjohtajalle A. Skogille ja laboratorion johtajalle K. Alfthanille annettiin [9]) tehtäväksi perehtyä Tukholman kaupungin uuteen vesijohtolaitokseen; matkarahaa myönnettiin vesijohtolaitoksen lukuun sisältyvistä kaupunginhallituksen käyttövaroista edelliselle 5,000 markkaa ja jälkimmäiselle 4,000 markkaa.

Kaksi vesijohtolaitoksen viranhaltijaa oikeutettiin [10]) asumaan kaupungin ulkopuolella toinen v:n 1938 ja toinen v:n 1939 loppuun.

---

[1]) Khs 29 p. huhtik. 858 §. — [2]) S:n 23 p. syysk. 1,678 §. — [3]) S:n 20 p. toukok. 1,016 §. — [4]) S:n 11 p. helmik. 355 §. — [5]) S:n 7 p. tammik. 47 §. — [6]) S:n 15 p. heinäk. 1,385 §. — [7]) S:n 4 p. marrask. 1,998 §. — [8]) S:n 8 p. huhtik. 720 §. — [9]) S:n 22 p. huhtik. 835 §. — [10]) Khn jsto 19 p. tammik. 3,080 § ja 2 p. marrask. 4,018 §.

Vesijohtolaitoksen uuden painejohdon sijoitus. Kiinteistötoimiston asemakaavaosaston laadittua kaksi vaihtoehtoista suunnitelmaa Vanhastakaupungista Alppilan vuorelle johdettavan painejohdon suuntauksesta [1]), kaupunginhallitus omasta puolestaan päätti [2]) hyväksyä painejohdon suuntauksen kiinteistölautakunnan esittämällä tavalla pitkin Mäkelänkatua sen ulkopuolella, sekä pyytää rautatiehallitukselta lupaa tämän suuntauksen edellyttämän tunnelin louhimiseen Pasilan konepaja-alueen alitse.

Talvivesipostin rakentaminen Kaisaniemen pienelle kentälle. Kaupunginhallitus päätti [3]), että Kaisaniemen pienelle kentälle rakennetaan siellä käynnissä olevien viemäritöiden yhteydessä talvivesiposti rakennustoimiston katurakennusosaston esittämän vaihtoehto II:n mukaan myöntäen tarkoitusta varten 14,000 markkaa yleisten töiden pääluokkaan sisältyvistä käyttövaroistaan.

Kesävesijohdon vetäminen Kaisaniemen ravintolan pihamaalle. Yleisten töiden pääluokkaan sisältyvistä käyttövaroistaan kaupunginhallitus myönsi [4]) 3,000 markkaa kesävesijohdon vetämiseen Kaisaniemen ravintolan pihamaalle.

Kaasulaitoksen viranhaltijat. Johtoverkkoinsinööri G. T. Berg [5]), kemisti E. Sundgrén [6]) ja kirjanpitäjä F. Carlström [7]) oikeutettiin hoitamaan seuraavia sivutoimia: ensiksi mainittu perustamaansa patenttitoimistoa v:n 1937 loppuun, keskimmäinen Tynnyrintekijänkadun talon n:o 2 isännöitsijäntointa v:n 1938 loppuun ja viimeksi mainittu Bulevardin talon n:o 14 isännöitsijäntointa tammikuun 1 p:ään 1940.

Ulkotyöntekijäin esimies A. F. Andersén [8]), joka kesäkuun 6 p:nä 1937 täytti 68 vuotta, ja lampunhoitajain esimies E. R. Kairenius [9]), joka tammikuun 1 p:nä 1938 täytti 69 vuotta, oikeutettiin jäämään virkoihinsa edellinen kesäkuun 6 p:ään 1938 ja jälkimmäinen tammikuun 1 p:ään 1939.

Käyttöinsinööri J. Rahkoselle myönnettiin [10]) kaasulaitoksen korjausten ja muiden kustannusten määrärahasta 10,000 markan suuruinen apuraha tavanmukaisin ehdoin matkan tekemiseksi Ruotsiin, Hollantiin ja Saksaan tutkiakseen mahdollisuuksia kaasulaitoksen viistokamariuunien korjaamiseen ja bensolipesijäin muuttamiseen ammoniakkipesijöinä käytettäviksi.

Avustavalle työnjohtajalle A. Keisalolle, joka oli toiminut tuntipalkkaisena laboratorioharjoittelijana ja laboranttina syyskuun 13 p:stä 1933 toukokuun 19 p:ään 1937, myönnettiin [11]) ensimmäinen ikäkorotus kesäkuun 1 p:stä 1937 lukien.

Kaasutariffi. Teknillisten laitosten hallitus oikeutettiin [12]) kertomusvuoden ensimmäisestä lukemajaksosta lähtien soveltamaan ehdotettua kaasulaitoksen uutta kaasutariffia; kaupunginvaltuustolle päätettiin esittää tämän toimenpiteen hyväksymistä [13]).

Kaasujohdon asentaminen Nordenskiöldinkatuun. Kaupunginhallitus myönsi [14]) kaasulaitoksen lukuun sisältyvistä käyttövaroistaan 44,000 markkaa 130 m:n pituisen 300 mm:n kaasujohdon asentamiseen Nordenskiöldinkatuun Stadiontieltä itäänpäin.

---

[1]) Vrt. v:n 1936 kert. s. 28. — [2]) Khs 22 p. huhtik. 839 §. — [3]) S:n 4 p. maalisk. 502 §. — [4]) S:n 25 p. marrask. 2,142 §. — [5]) S:n 7 p. lokak. 1,811 §. — [6]) S:n 7 p. tammik. 48 §. — [7]) S:n 25 p. marrask. 2,170 §. — [8]) S:n 22 p. huhtik. 836 §; vrt. myös v:n 1936 kert. s. 220. — [9]) Khs 4 p. marrask. 1,999 §; vrt. myös v:n 1936 kert. s. 220. — [10]) Khs 15 p. huhtik. 769 §. — [11]) S:n 21 p. lokak. 1,894 §. — [12]) S:n 21 p. tammik. 181 §. — [13]) Vrt. tämän kert. s. 83. — [14]) Khs 7 p. lokak. 1,815 §.

Kaasunjakelujohdon asentaminen Paciuksenkatuun. Kaupunginhallitus myönsi [1]) kaasulaitoksen lukuun sisältyvistä käyttövaroistaan 19,000 markkaa kaasunjakelujohdon asentamiseen Munkkiniemen- ja Lääkärinkadun väliseen Paciuksenkadun osaan.

Vesikaasulaitoksen myynti. Teknillisten laitosten hallituksen esitykseen kaasulaitoksen vanhan vesikaasulaitoksen myymisestä myönnyttiin [2]).

Sähkölaitoksen viranhaltijat. Kassa- ja tiliviraston kamreeri G. Weckman, joka elokuun 2 p:nä 1937 täytti 68 vuotta, oikeutettiin [3]) edelleen jäämään virkaansa elokuun 2 p:ään 1938 asti.

Myönnettäessä eläkettä kattilamestari V. A. Berghällille, joka sairauden vuoksi erosi virastaan syyskuun 1 p:nä 1937, teknillisten laitosten hallitus oli anonut huomioitavaksi hänen kolmivuorotyössä tammikuun 1 p:stä 1912 maaliskuun 1 p:ään 1914 olemansa aika, mutta kaupunginhallitus päätti [4]) ilmoittaa sille, että kattilamestari Berghäll oli oikeutettu eläkkeen saamiseksi lukemaan hyväkseen ainoastaan todelliset palvelusvuotensa.

Konttoriapulainen R. Åhmanille [5]), joka oli toiminut tilapäisenä konttoriapulaisena toukokuun 17 p:stä 1932 kesäkuun 1 p:ään 1937, myönnettiin ensimmäinen ikäkorotus viimeksi mainitusta päivästä ja toinen ikäkorotus kesäkuun 1 p:stä 1938 lukien sekä piirtäjä P. Orasteelle [6]), joka oli toiminut tilapäisenä piirtäjänä joulukuun 1 p:stä 1929 joulukuun 31 p:ään 1936, toinen ikäkorotus tammikuun 1 p:stä 1937 lukien.

Teknillisten laitosten hallitukselle päätettiin [7]) ilmoittaa, että sen päätös 4,500 markan suuruisen matka-apurahan myöntämisestä toimitusjohtaja A. Marsiolle osallistumista varten Kööpenhaminassa pidettävään pohjoismaisten sähköteknikkojen kongressiin saatiin panna täytäntöön.

Katuvalaistus. Tekniliselle johtajalle annettiin [8]) tehtäväksi laatia ehdotus tehoisan valaistuksen järjestämisestä kaupungin liikenneohjauspaikoille.

Sähkölaitos nimiseen talousarvion lukuun sisältyvistä v:n 1936 käyttövaroistaan kaupunginhallitus myönsi [9]) 900 markkaa väliaikaisen valaistuksen järjestämiseen Messukentälle.

V:n 1937 vastaavista varoista myönnettiin Eteläsatamassa v:n 1936 markkinapäiviksi suoritettujen laiturivalaistustöiden maksamiseen 926: 95 markkaa [10]); sähkölaitoksen ehdotuksen mukaisen katuvalaistuksen järjestämiseen Nilsiän- ja Pälkäneentielle 23,000 markkaa [11]); katuvalaistuksen järjestämiseksi Hernesaarelle teknillisten laitosten hallituksen ehdottamalla tavalla 6,000 markkaa [12]); sähkövalaistuksen järjestämiseksi Eteläsataman kääntösillan viereiselle puusillalle teknillisten laitosten hallituksen ehdotuksen mukaisesti 6,000 markkaa [13]); sekä julkisivuvalaistuksen lopulliseen kuntoonpanoon 29,000 markkaa [14]).

Södra Finlands fisktransportförening nimisen yhdistyksen anottua uuden valopisteen järjestämistä entisten lisäksi Eteläsataman uuden suojalaiturin eteläosassa olevaan valaistuspylvääseen, teknillisten laitosten hallitus ilmoitti sähkölaitoksen jo suorittaneen mainitun työn, mikä merkittiin [15]) tiedoksi.

---

[1]) Khs 21 p. tammik. 183 §. — [2]) S:n 18 p. kesäk. 1,257 § ja khn jsto 1 p. heinäk. 3,680 §. — [3]) Khs 22 p. huhtik. 837 §; vrt. myös v:n 1936 kert. s. 220. — [4]) Khs 1 p. heinäk. 1,285 §. — [5]) S:n 1 p. heinäk. 1,296 §. — [6]) S:n 28 p. tammik. 216 §. — [7]) S:n 19 p. elok. 1,473 § ja 23 p. syysk. 1,662 §. — [8]) S:n 25 p. marrask. 2,147 §. — [9]) Khn jsto 5 p. tammik. 3,027 §. — [10]) S:n 23 p. helmik. 3,196 §; vrt. myös tämän kert. s. 226. — [11]) Khs 2 p. syysk. 1,532 §. — [12]) S:n 23 p. syysk. 1,698 §. — [13]) S:n 23 p. syysk. 1,699 §. — [14]) S:n 18 p. marrask. 2,076 §. — [15]) S:n 25 p. marrask. 2,167 §.

Sähkölaitoksen ja Imatran voima oy:n väliset riitakysymykset. Merkittiin [1]) tiedoksi teknillisten laitosten hallituksen ilmoitus Imatran voima oy:n menettelystä viedä sähkölaitokselta eräitä kuluttajia.

Imatran voima oy:n rajoitettua v:n 1936 joulukuussa ylivoimaisen esteen vuoksi tehonantoaan kaupungille, sähkölaitos, joka katsoi, ettei tällainen rajoitus saanut olla suhteellisesti suurempi kuin se, mikä vastasi ylivoimaisen esteen johdosta pienentynyttä yhtiön kokonaistehon hankintamahdollisuutta, veloitti sitä puuttuvasta energiasta. Yhtiö, jonka käsitys asiasta taas oli, että se sai mielinmäärin rajoittaa tehonantoa tai vaikkapa lopettaa sen kokonaan, kieltäytyi korvausta suorittamasta. Kun kysymyksen oikeudellinen ratkaisu kuitenkin ilmeisesti vaatisi kustannuksia, jotka eivät edes tulisi olemaan kohtuullisessa suhteessa veloitettuun määrään, sähkölaitos sittemmin anoi teknillisten laitosten hallitukselta kyseisen laskutuksen peruuttamista, ja viimeksi mainittu alisti kysymyksen kokonaisuudessaan kaupunginhallituksen ratkaistavaksi. Tämä oikeutti [2]) tällöin sähkölaitoksen luopumaan riidanalaisesta veloituksesta.

14. Teurastamoa, keskuskeittolaa ja myyntiaittaa koskevat asiat

Teurastamo

Teurastamon viranhaltijat. Merkittiin [3]) tiedoksi maatalousministeriön päätös määrätä eläinlääkäri V. Troberg hoitamaan teurastamon nuoremman tarkastuseläinlääkärin virkaa kertomusvuoden alusta lukien toistaiseksi ja enintään siksi kuin virka vakinaisesti täytettiin. Sittemmin kaupunginhallitus valitsi [4]) eläinlääkäri Trobergin kyseisen viran vakinaiseksi haltijaksi huhtikuun 1 p:stä lukien ja maatalousministeriö antoi maaliskuun 16 p:nä hänelle määräyksen hoitaa virkaa [5]).

Teurastamon johtaja H. Tallqvist, apulaisjohtaja J. Sjölund, vanhemmat tarkastuseläinlääkärit B. Engdahl ja T. Troberg sekä nuorempi tarkastuseläinlääkäri V. Troberg oikeutettiin [6]) toimimaan teurastamon kautta maasta vietävän teurastetun siipikarjan tarkastajina.

Sairaslomaa täysin palkkaeduin myönnettiin [7]) nuoremmalle tarkastuseläinlääkärille V. Trobergille maaliskuun 10 p:n ja huhtikuun 23 p:n väliseksi ajaksi sijaisenaan eläinlääkäri W. Castrén, jolle myönnettiin määrärahasta Sairaslomasijaiset 5,250 markan suuruinen palkkio.

Teurastamon eräille viranhaltijoille myönnettiin [8]) oikeus asua kaupungin ulkopuolella v:n 1939 loppuun.

Lämmittäjä N. Lahdelle, joka elokuun 15 p:n 1928 ja syyskuun 1 p:n 1933 välisen ajan oli toiminut sähkölaitoksen lämmittäjänä tuntipalkalla, myönnettiin [9]) kolmas palkankorotus syyskuun 1 p:stä 1938 lukien.

Rahatoimiston osastopäällikölle L. Lahtiselle myönnettiin [10]) kaupunginhallituksen yleisistä käyttövaroista 2,500 markan suuruinen kertakaikkinen korvaus hänen teurastamon kirjanpitäjänä ollessaan v. 1933 suorittamistaan teurastamon suunnittelutöistä.

---

[1]) Khs 13 p. toukok. 987 §. — [2]) S:n 30 p. jouluk. 2,423 §. — [3]) S:n 14 p. tammik. 139 §. — [4]) S:n 11 p. maalisk. 573 §. — [5]) S:n 1 p. huhtik. 677 §. — [6]) S:n 11 p. maalisk. 577 §. — [7]) S:n 29 p. huhtik. 888 §. — [8]) Khn jsto 30 p. marrask. 4,093 §. — [9]) Khs 10 p. kesäk. 1,197 §. — [10]) S:n 25 p. maalisk. 643 § ja 22 p. huhtik. 843 §.

Asiantuntijain käyttö teurastamoa koskevissa tutkimuksissa. Kaupunginhallitus hyväksyi [1]) teurastamon jäähdytyslaitoksessa ilmenneitä vikoja ja puutteellisuuksia tutkimaan asetetun komitean toimenpiteen kutsua professorit E. Hubendick ja H. Kreüger suorittamaan mainitun tutkimuksen. Heidän palkkioidensa suorittamiseen kaupunginhallitus myönsi [2]) ennakolta kaupunginkassasta 8,040 Ruotsin kruunua määräten samalla, että tämä määrä aikanaan oli otettava teurastamon jäähdyttämön uudistamiseen myönnettävästä määrärahasta.

Suomen sementinvalmistajain yhdistyksen, jota edellä mainittu komitea oli pyytänyt suorittamaan eräitä betonitutkimuksia, annettua osan tehtävästään Paraisten kalkkivuori oy:lle, kaupunginhallitus päätti [3]) kehoittaa rahatoimistoa suorittamaan viimeksi mainitun yhtiön palkkion, 5,000 markkaa, samalla tavoin kuin edellä mainitut asiantuntijapalkkiotkin.

Hedelmäjäähdyttämön suunnittelussa ja rakentamisessa asiantuntijana avustaneelle insinööri C. R. Rosenqvistille myönnettiin [4]) 1,100 markan palkkio kaupunginhallituksen v:n 1936 yleisistä käyttövaroista.

Insinööri J. Töttermanille hyväksyttiin [5]) maksettavaksi hänen suorittamistaan teurastamon sähkövirtatutkimuksista 1,850 markkaa kaupunginhallituksen yleisistä käyttövaroista.

Yleisten töiden lautakunta oikeutettiin [6]) käyttämään insinööri E. Holmbergia asiantuntijana eräiden teurastamon hallirakennusten alla olevien viemärien sekä hallien painuneiden lattiain korjaamisen tutkimisessa sekä tarpeen vaatiessa tilaamaan häneltä ehdotus korjaustöiden suoritustavasta.

Luentojen y.m. järjestäminen teurastamoon. Teurastamossa päätettiin [7]) sallia pitää sotaväen joukko-osastojen muonavarastojen hoitajille luentoja marraskuun 22, 24 ja 25 p:nä ja käytännöllistä opetusta saman kuukauden 24 p:nä sekä näyttää laitosta vieraille mainitun kuukauden 26 p:nä.

Teurastamoon päätettiin [8]) niinikään järjestää eräitä Helsingin lihataloudellisen yhdistyksen toimeenpantavan lihataloudellisen viikon aikana pidettäviä näyttelyitä y.m. tilaisuuksia.

Korjaustöiden suorittaminen teurastamossa. Teurastamolautakunnan ilmoitus teurastamon jäähdyttämön kompressorin korjaamisesta merkittiin [9]) tiedoksi.

Teurastamon jäähdytyslaitoksessa ilmenneitä vikoja ja puutteellisuuksia tutkimaan asetetun komitean esityksen mukaisesti kaupunginhallitus päätti [10]) antaa tehtäväksi:

yleisten töiden lautakunnalle laadituttaa suunnitelman ja kustannusarvion niistä rakennus- y.m. töistä, jotka on suoritettava ilmajäähdyttäjäin tiivistämisen yhteydessä;

yleisten töiden lautakunnalle laatia suunnitelman ja kustannusarvion niistä rakennus-, putki- y.m. töistä, jotka on suoritettava kahden uuden jäähdytyskoneen asentamisen johdosta, kummastakin erikseen;

teknillisten laitosten hallitukselle suorituttaa tehoisan koepumppauksen teurastamon alueelta tai sen lähistöltä saatavan pohjaveden paljouden määräämiseksi;

---

[1]) Khs 7 p. tammik. 51 §. — [2]) S:n 22 p. huhtik. 840 § ja 2 p. jouluk. 2,254 §. — [3]) S:n 18 p. kesäk. 1,268 §. — [4]) Khn jsto 19 p. tammik. 3,083 §. — [5]) S:n 6 p. huhtik. 3,341 §. — [6]) Khs 30 p. syysk. 1,769 §. — [7]) S:n 18 p. marrask. 2,118 §. — [8]) S:n 14 p. lokak. 1,858 §. — [9]) S:n 15 p. heinäk. 1,388 §. — [10]) S:n 18 p. marrask. 2,116 §.

teknillisten laitosten hallitukselle tutkia, voidaanko teurastamon jäähdytysveden tarve tyydyttää sähkölaitoksen lauhdeveden hankinnan yhteydessä ja myönteisessä tapauksessa yksissä neuvoin yleisten töiden lautakunnan kanssa laatia kustannuslaskelman tämän järjestelmän toteuttamiseksi; sekä

yleisten töiden lautakunnalle laatia suunnitelman ja kustannusarvion vesijohdon ja viemärin vetämisestä teurastamosta mereen ja vaihtoehtoisesti vain viemärin rakentamisesta.

Kun teurastamon jäähdytyslaitoksen eristystyön laadun toteamiseksi professori E. Hubendickin johdolla toimeenpannut kokeet antoivat huonolaiset tulokset mutta kuitenkin vasta jonkun vuoden perästä varmuudella voitaisiin todeta jatkuiko eristyksen tehon huononeminen, päätettiin [1]) pyytää työn suorittajaa, The Insulite C:o of Finland nimistä yhtiötä jatkamaan tammikuun 31 p:nä 1938 päättyvää takausaikaansa uhalla, että kaupunki muuten heti suoritettujen kokeiden nojalla vaati 500,000 markan suuruisen takausmäärän maksamista sille.

Siipikarjateurastamo. Merkittiin [2]) tiedoksi, että maatalousministeriö oli suostunut kaupunginhallituksen anomukseen teurastamon sairasosaston käyttämisestä toistaiseksi ja siksi kuin siipikarjateurastamo valmistui sellaisena vientiteurastamona kuin sitä koskevan lain täytäntöönpanoasetuksessa edellytettiin, antaen samalla Helsingin kaupungin siipikarjateurastamolle järjestysnumeron 6.

Maatalousministeriö ilmoitti niinikään hyväksyneensä kaupunginhallituksen sille lähettämät siipikarjateurastamon piirustukset ja työselityksen [3]).

Kaupunginhallitus oikeutti [4]) yleisten töiden lautakunnan käyttämään pääluokkaan Kiinteistöt sisältyvästä teurastamon rakennusten vuosikorjausmäärärahasta 15,000 markkaa siipikarjateurastamon rakennustöiden vuoksi siirrettävän putkikulvertin rakennuskustannuksiin.

Sittemmin merkittiin [5]) tiedoksi rakennustoimiston ilmoitus siipikarjateurastamon rakennustöiden valmistumisesta.

Teurastamoalueen erään osan vuokralleanto. Kaupunginhallitus hyväksyi [6]) teurastamolautakunnan toimenpiteen vuokrata Autorakenne oy:lle erään toistaiseksi käyttämättömän teurastamoalueen kaakkoisosassa olevan maakappaleen autonalustojen tilapäiseksi säilytyspaikaksi 1,000 markan kuukausivuokrasta.

Karja- ja maataloustuotteiden tukkukauppiasliiton valitus. Karja- ja maataloustuotteiden tukkukauppiasliiton, joka oli tehnyt Uudenmaan läänin maaherralle eräihin teurastamotaksoihin tehtyjä muutoksia koskevan valituksen, myöhemmin ilmoitettua luopuvansa valituksestaan, maaherra antamassaan päätöksessä totesi asian rauenneen, mikä merkittiin [7]) tiedoksi.

Teurastamon toimintakertomus. Kaupunginhallitus suostui [8]) teurastamolautakunnan anomukseen teurastamon v:n 1936 toimintakertomuksen painattamisesta myöskin ruotsinkielisenä.

---

[1]) Khs 18 p. marrask. 2,117 §. — [2]) S:n 11 p. helmik. 361 §. — [3]) S:n 11 p. helmik. 363 §; vrt. myös v:n 1935 kert. s. 25. — [4]) Khs 18 p. marrask. 2,110 §. — [5]) S:n 14 p. lokak. 1,859 §. — [6]) S:n 29 p. huhtik. 884 §. — [7]) S:n 25 p. maalisk. 639 §. —) S:n 29 p. huhtik. 885 §.

Keskuskeittola

Keskuskeittola. Keskuskeittolan johtokuntaan valittiin [1]) kertomusvuodeksi puheenjohtajaksi rouva H. Gebhard, jonka samalla tuli toimia keittolan toimitusjohtajana, varsinaisiksi jäseniksi herra S. Koskinen ja lääketieteenlisensiaatti U. Tötterman sekä varajäseniksi arkkitehti S. Lagerborg-Stenius ja herra A. Kari. Toimitusjohtajan palkkio vahvistettiin samalla 1,000 markaksi kuukaudessa.

Keskuskeittolan johtajaksi laitoksen muutetun johtosäännön mukaisesti valittiin [2]) osastopäällikkö E. Sarkia 5,300 markan kuukausipalkoin marraskuun 1 p:stä lukien.

Keskuskeittolan johtokunnan esitys lääkärin palkkaamisesta keittolan henkilökuntaa varten evättiin [3]) muuten paitsi että johtokunta oikeutettiin [3]) sopimaan tuberkuloosihuoltotoimiston kanssa keittolan henkilökunnan röntgenläpivalaisemisesta kahdesti vuodessa ja erikoistapauksissa useamminkin.

Kaupunginhallitus hyväksyi [4]) keskuskeittolan ehdotuksen, että kansakouluille toimitettavien ruoka-annosten hinta huhtikuun 1 p:stä lukien korotettaisiin 2: 25 markasta 2: 50 markkaan litralta.

Keskuskeittola oikeutettiin [5]) tekemään sopimus Helsingfors simsällskap nimisen seuran kanssa Uunisaaren ravintolan pidosta kesällä edellytyksin, ettei keittolan määrärahoja tämän johdosta ylitetty.

Keskuskeittolan Katariinankadun varrella olevan huoneiston osoittauduttua vähemmän sopivaksi tarkoitukseensa kaupunginhallitus kehoitti [6]) kiinteistölautakuntaa yksissä neuvoin keskuskeittolan toimitusjohtajan ja kaupunginarkkitehdin kanssa tutkimaan, olisiko Sturenkadun talo n:o 27 sopiva keskuskeittolan tarpeisiin sekä mitä korjaus- ja muutostöitä keittolan sijoittamisesta sinne aiheutuisi.

Eväten keskuskeittolan anomuksen eräiden muutostöiden suorittamisesta keittolan Katariinankadun varrella olevassa huoneistossa kaupunginhallitus myönsi [7]) yleisten töiden pääluokkaan sisältyvistä käyttövaroistaan 25,200 markkaa tarpeellisten korjaustöiden suorittamiseen siellä.

Myyntiaitta

Työlaitosten myyntiaitan johtokuntaan valittiin [8]) kertomusvuodeksi puheenjohtajaksi huoltotoimen toimitusjohtaja B. Sarlin ja varapuheenjohtajaksi lastensuojelunjohtaja R. Liukkonen sekä jäseniksi sähköteknikko V. V. Salovaara, naisten työtuvan toimitusjohtaja P. Kiljunen ja apulaiskaupunginkamreeri N. O. Fellman.

15. Muut asiat

Erilaisille yhdistyksille y.m. myönnetyt avustukset. Kaupunginhallituksen yleisistä käyttövaroista myönnettiin sovinnollisuuden viikon toimikunnan työvaliokunnalle kovaäänisten järjestämiseksi uudenvuodenvastaanottojuhlaa varten Senaatintorille 1,700 markkaa [9]); Helsingissä elo-

[1]) Khs 14 p. tammik. 123 §. — [2]) S:n 28 p. lokak. 1,925 §; vrt. myös tämän kert. s. 86. — [3]) Khs 11 p. maalisk. 549 §. — [4]) S:n 11 p. maalisk. 579 §. — [5]) S:n 10 p. kesäk. 1,198 §. — [6]) S:n 11 p. marrask. 2,049 §. — [7]) S:n 10 p. kesäk. 1,194 §. — [8]) S:n 14 p. tammik. 125 §. — [9]) S:n 22 p. jouluk. 2,359 §.

kuun 11—14 p:nä pidettävälle pohjoismaiden kaupunginlääkärien kokoukselle 16,000 markkaa [1]); Kotimainen työ nimisen yhdistyksen 25-vuotisjuhlan järjestämiseen lokakuun 10 ja 16 p:nä välisenä aikana 15,000 markkaa [2]); liikennekulttuurikomitealle liikenneviikon järjestämiseen syksyllä 5,000 markka [3]) Finlandssvenska utlandsdelegationen ja Suomen ulkomaankävijäin seura nimisille yhdistyksille vastaanottojen järjestämiseksi ulkomaisille matkailijoille vastaavasti 2,500 markkaa ja 6,000 markkaa [4]); Vanhan kaartin 125-vuotisjuhlan juhlatoimikunnalle miehistön ruokailu- ja matkakustannusten peittämiseen 10,000 markkaa [5]); Suomen konemestariliiton toukokuussa Helsinkiin järjestettävien V skandinavisen merenkulkuteknillisen konferenssin ja The Interscandinavian Union of Engeneers nimisen konemestarijärjestöjen keskusyhtymän kongressin kustannusten peittämiseen 6,000 markkaa [6]); sekä avustuksena Flyktskytteklubben i Helsingfors nimiselle yhdistykselle 10,000 markkaa [7]).

Suomen ylioppilaskuntien liiton anottua avustuksen myöntämistä ja erinäisiin toimenpiteisiin ryhtymistä Kansainvälisen ylioppilasliiton neuvoston kokouksen sekä ylioppilaiden maailmankisain järjestämiseksi v. 1939 Helsinkiin kaupunginhallitus päätti [8]) liitolle ilmoittaa, että asia viime kädessä oli kaupunginvaltuuston ratkaistava mutta että hallitus oli asettunut myönteiselle kannalle päättäen tehdä valtuustolle esityksen 100,000 markan avustuksen myöntämisestä tarkoitukseen, mistä määrästä osa saataisiin nostaa jo v:n 1938 kuluessa, sekä erinäisiin muihin tarpeellisiksi katsomiinsa toimenpiteisiin ryhtymisestä.

Kaupungin mainostaminen eri julkaisuissa y.m. Kaupunginhallitus myönsi yleisistä käyttövaroistaan Reclamic nimiselle toiminimelle Suomen matkaoppaan julkaisemista varten 5,000 markkaa [9]); ilmoitusten julkaisemiseen Suomen matkailijayhdistyksen julkaisemassa lehdessä Suomen matkailu 1,600 markkaa [10]); kaupunginmuseota esittävän mainoksen painattamiseen herra M. V. Helmiön toimesta laadittavaan kaupungin liikenneoloja ja nähtävyyksiä kuvaavaan karttaan 200 markkaa [11]); Helsinkiä koskevain kuvasivujen painattamiseen Suomen ylioppilaskuntain liiton julkaisemassa Suomi-Finland, Pohjolan etuvartio nimisessä propagandajulkaisussa 5,000 markkaa [12]); Helsingin ohjelma ampujain maailmanmestaruuskilpailujen aikana nimisen julkaisun Helsinkiä esittävästä kansikuvasta 500 markkaa [13]); kaupunkia esittävän mainoksen kustantamiseen Helsingin, Tampereen ja Turun työväen mieskuorojen tulevan konserttimatkan johdosta julkaistavaan vihkoseen 1,000 markkaa [14]); kaupunkia koskevain ilmoitusten julkaisemiseen Stockholms Dagblad nimisessä tukholmalaisessa sanomalehdessä 362 Ruotsin kruunua [15]); sekä Helsinkiä koskevan kaksisivuisen artikkelin julkaisemiseen La Finlande en 1937 nimisessä Oy. The Finland Year Book Ltd nimisen yhtiön julkaisussa 3,000 markkaa [16]).

La Finlande en 1937 nimistä julkaisua päätettiin [17]) ostaa kolme kappaletta myöntäen tarkoitusta varten 480 markkaa kaupunginhallituksen

[1]) Khs 1 p. huhtik. 647 §. — [2]) S:n 23 p. syysk. 1,660 §. — [3]) S:n 9 p. syysk. 1,595 §. — [4]) S:n 15 p. huhtik. 739 §. — [5]) S:n 25 p. helmik. 437 §. — [6]) S:n 22 p. huhtik. 814 §. — [7]) S:n 8 p. huhtik. 711 §. — [8]) S:n 30 p. jouluk. 2,414 §. — [9]) S:n 4 p. helmik. 287 §. — [10]) Khn jsto 20 p. huhtik. 3,372 §. — [11]) S:n 27 p. huhtik. 3,397 §. — [12]) Khs 3 p. kesäk. 1,116 § ja 11 p. marrask. 2,045 §. — [13]) Khn jsto 12 p. elok. 3,746 § — [14]) S:n 6 p. huhtik. 3,312 §. — [15]) Khs 11 p. helmik. 327 § ja khn jsto 1 p. kesäk. 3,542 §. — [16]) Khs 13 p. toukok. 964 §. — [17]) Khn jsto 8 p. heinäk. 3,682 §.

yleisistä käyttövaroista. Samoista varoista myönnettiin [1]) 1,700 markkaa Suomen kartanot nimisen teoksen seitsemän suomenkielisen ja 4 ruotsinkielisen kappaleen maksettaviksi lankeavien maksuerien suorittamiseen.

Rautatieläisten lepokotiyhdistykselle päätettiin [2]) kaupunginkanslian tarverahoista suorittaa 2,000 markkaa Valtionrautatiet 1912—1937 nimisen julkaisun täysinahkakansiin sidotusta loistopainoksesta.

Taideteosten osto. Määrärahasta Taideteosten osto kaupunginhallitus myönsi yhteensä 23,450 markkaa eräiden taiteilijain A. Boehmin, R. Ekelundin, I. Ikosen, M. Oinosen, A. Paischeffin, W. Rosenbergin, J. Salmisen, H. Tandefeltin, V. Tigerin, Y. Yrjölän ja I. Vuoren taideteosten ostamiseksi kaupungille Suomen taiteilijain vuosinäyttelystä [3]); 25,000 markkaa kaupunginvaltuuston entisen puheenjohtajan I. Lindforsin muotokuvan tilaamiseen taiteilija V. Thomélta [4]), 25,000 markkaa valtuuston entisen puheenjohtajan Y. Harvian muotokuvan tilaamiseksi taiteilija V. Blomstedtilta [5]); 400 markkaa erään akvarellin lunastamiseen itävaltalaiselta ylioppilaalta W. Schachnerilta [6]); 8,000 markkaa erään veistoksen ostamiseksi kuvanveistäjä Y. Liipolalta [7]); sekä 5,000 markkaa erään poroaiheisen veistoksen ostamiseksi puujalustoineen kuvanveistäjä A. Ravander-Ravakselta [8]).

K. Kuutola nimisen toiminimen 300 markan suuruinen lasku erään taulun kehystämisestä hyväksyttiin [9]) maksettavaksi samoista varoista.

Kaupunginhallituksen yleisistä käyttövaroista hyväksyttiin [10]) maksettavaksi 350 markkaa filosofianmaisteri E. Richterille, jota oli käytetty asiantuntijana taideteoksia Suomen taiteilijain vuosinäyttelystä ostettaessa.

C. L. Engelin kirjekokoelma. Helsingin kaupungin historiatoimikunta oikeutettiin [11]) käyttämään sekalaisten yleisten töiden pääluokkaan sen tarpeisiin merkityistä varoista enintään 22,000 markkaa C. L. Engelin kirje- ja piirroskokoelman lunastamiseen.

Historiatoimikunta oikeutettiin [12]) säilyttämään edellä mainittu kokoelma toistaiseksi valtionarkistossa sekä päättämään, ketkä oikeutetaan sitä käyttämään.

Kaupunkia esittävien valokuvien osto. Kaupungin painatustöiden valvoja, sittemmin kiinteistötoimiston asemakaavaosasto, oikeutettiin [13]) ostamaan tarpeellinen määrä kaupunkia esittäviä valokuvia negatiiveineen käyttäen 10,000 markkaa kaupunginhallituksen yleisistä käyttövaroista.

Porin kaupunkia koskevan kuvateoksen saantia koskeva ilmoitus merkittiin [14]) tiedoksi.

Väestönsuojelu. Sairaalatarkastaja M. Saarenheimo valittiin [15]) sairaalahallituksen edustajaksi väestönsuojelutoimikuntaan.

Väestönsuojelutoimikunnan ilmoitus siitä, että majuri E. Rutanen maaliskuun 1 p:stä lukien hoiti toimikunnan sihteerin tehtäviä merkittiin [16]) tiedoksi.

---

[1]) Khs 18 p. helmik. 367 §. — [2]) Khn jsto 4 p. toukok. 3,428 §. — [3]) Khs 1 p. huhtik. 646 § ja 8 p. huhtik. 713 §. — [4]) S:n 14 p. tammik. 110 § ja 1 p. huhtik. 646 §. — [5]) S:n 13 p. toukok. 969 §. — [6]) S:n 2 p. syysk. 1,515 §. — [7]) S:n 13 p. toukok. 965 §. — [8]) S:n 30 p. jouluk. 2,398 §. — [9]) Khn jsto 12 p. tammik. 3,037 §. — [10]) S:n 23 p. maalisk. 3,281 §. — [11]) Khs 16 p. syysk. 1,615 §. — [12]) S:n 30 p. jouluk. 2,396 §. — [13]) S:n 5 p. elok. 1,395 § ja 18 p. marrask. 2,078 §. — [14]) S:n 4 p. helmik. 286 §. — [15]) S:n 4 p. marrask. 1,992 §. — [16]) S:n 11 p. maalisk. 568 §.

Väestönsuojelua varten talousarvioon merkitty määräraha myönnettiin [1]) vuoden varrella pienissä erissä kokonaisuudessaan väestönsuojelutoimikunnan käytettäväksi.

Kaupunginhallitus päätti [2]) kehoittaa kysymykseen tulevia kaupungin virastoja sisällyttämään v:n 1938 talousarvioehdotuksiinsa virastojen alaisten laitosten osalle tulevat väestönsuojelutarpeiden hankintakustannukset sekä pyytämään mahdollisista omista väestönsuojelua tarkoittavista suunnitelmistaan väestönsuojelutoimikunnan lausunnon ennenkuin niistä tehtiin lopullinen esitys.

Yleisten töiden lautakunnan laadituttama suunnitelma väestönsuojan rakentamisesta teurastamon alueelle hyväksyttiin [3]).

Asianomaisia kaupungin lautakuntia päätettiin [4]) kehoittaa huolehtimaan siitä, että väestönsuojeluvälineiden säilytyspaikoille määrättiin hoitajat, joiden tuli noudattaa Suomen kaasusuojelujärjestön laatimia kaasusuojeluvälineiden ja -tarvikkeiden varastoimis- ja hoito-ohjeita.

Väestönsuojelutoimikunnan toimintakertomus marraskuun 29 p:n 1935 ja joulukuun 18 p:n 1936 väliseltä ajalta merkittiin [5]) tiedoksi.

Liikekannallepanon sattuessa puolustuslaitokselle luovutettavat hevoset ja ajoneuvot. Merkittiin [6]) tiedoksi puolustusministeriön päätös Helsingin kaupungin puolustuslaitokselle liikekannallepanon sattuessa luovutettavien hevosten ja ajoneuvojen lukumäärästä.

Neli oy:n vahingonkorvausvaatimus. Otsakkeessa mainittu yhtiö vaati kaupungilta vahingonkorvausta sen johdosta, että kesällä sattuneen rankkasateen johdosta yhtiön Aleksanterinkadun 36:n kellarissa olevaan varastohuoneeseen käymäläputkien kautta tunkeutui likavetta aiheuttaen 14,026: 50 markan suuruisen vahingon. Kaupunginhallitus päätti [7]) evätä korvausvaatimuksen kaupungille kuulumattomana mutta alistaa maistraatin harkittavaksi, eikö ollut syytä kehoittaa kyseisen talon omistajaa heti poistamaan talon kellarissa olevaa määräysten vastaista ja terveydellisestikin haitallista vesiklosettia.

Erään henkilön henkikirjoituksen julistaminen laittomaksi. Korkein hallinto-oikeus oli syyskuun 24 p:nä 1935 antamallaan päätöksellä velvoittanut Degerbyn kunnan köyhäinhoitolautakunnan korvaamaan Helsingin kaupungin köyhäinhoitolautakunnalle v. 1921 ja 1922 Helsingissä sekä v. 1925—30 Degerbyssä henkikirjoitetulle työntekijä O. F. Liljeholmille v:n 1933 toukokuun 15 p:n jälkeen annetun ja annettavan köyhäinhoidon kustannukset. Uudenmaan läänin maaherralle jättämässään kirjelmässä Degerbyn kunta tällöin anoi kyseisen Degerbyssä tapahtuneen henkikirjoituksen poistamista laittomana koska työntekijä Liljeholm ei v. 1925—30 asunut Degerbyssä vaan oli v. 1925—28 vankilassa ja v. 1928—30 mielisairaalassa ja tuli vain vankila- ja sairaalaviranomaisten ilmoituksen perusteella merkityksi Degerbyn kunnan henkikirjaan. Kaupunginhallitus päätti [8]) antaa kaupunginlakimiehelle tehtäväksi annettavassa lausunnossa esittää, ettei maaherra ottaisi anomusta tutkittavakseen, koska Degerbyn kunnan puhevalta asiassa jo lienee menetetty, sekä, sen varalta, että maa-

---

[1]) Khs 21 p. tammik. 175 §, 13 p. toukok. 989 § ja 18 p. marrask. 2,104 § sekä khn jsto 9 p. maalisk. 3,225 ja 1 p. heinäk. 3,679 §. — [2]) Khs 13 p. toukok. 990 §. — [3]) S:n 2 p. jouluk. 2,247 §. — [4]) S:n 13 p. toukok. 989 §. — [5]) S:n 18 p. helmik. 390 §. — [6]) S:n 22 p. huhtik. 813 §; vrt. myös v:n 1936 kert. s. 211. — [7]) Khs 14 p. lokak. 1,854 §. — [8]) S:n 21 p. tammik. 153 §.

herra ryhtyisi asiallisesti tutkimaan anomusta, sen hylkäämistä, koska kyseisen henkikirjoituksen lainvastaisuutta ei ollut näytetty toteen.

Oy. Matkahuolto ab. Kaupunginhallitus ilmoitti [1]) Oy. Matkahuolto ab:lle suostuvansa sen ehdotuksiin linja-autoaseman vahvistettujen toimistomaksujen muuttamisesta.

Helsingfors fastighets ab:n johtokuntaa kehoitettiin [2]) heti irtisanomaan pankkiluottonsa, jotka voitiin siirtää kaupungille.

Helsingin kaupungin rakennus oy. n:o 3. Kaupunginhallitus suostui [3]) Helsingin kaupungin rakennus oy. n:o 3 nimisen yhtiön esitykseen sen muuttamisesta asunto-osakeyhtiöksi.

Raitiotie ja omnibus oy. Raitiotie ja omnibus oy:n johtokuntaan ehdotettiin [4]) valittaviksi entiset edustajat sekä varsinaisiksi tilintarkastajiksi filosofiantohtori R. Tuhti ja professori G. von Wendt ja varatilintarkastajiksi kaupunginkamreeri P. J. Björk ja pankinjohtaja V. Sipi.

Kaupunginhallitus hyväksyi [5]) puolestaan eräin muutoksin Raitiotie ja omnibus oy:n ehdotuksen sen eläkekassan uudeksi johtosäännöksi.

Raitiotie ja omnibus oy:n pyynnöstä kaupunginhallitus päätti [6]) tehdä valtioneuvostolle eräitä tekeillä olevaa moottoriajoneuvoasetusta koskevia huomautuksia.

Oy. Omnibus ab. Raitiotie ja omnibus oy:n ostettua Oy. Omnibus ab:n osakkeet [7]), sen johtokuntaan ehdotettiin [8]) valittaviksi varsinaisiksi jäseniksi kiinteistöjohtaja E. von Frenckell, rahatoimenjohtaja J. Helo, pankinjohtaja E. Hj. Rydman, sähköasentaja V. V. Salovaara ja lääketieteen- ja kirurgiantohtori E. Suolahti sekä varajäseniksi kiinteistötoimiston päällikkö J. W. Andersin ja toimittaja Y. Räisänen.

Raitiotie ja omnibus oy:tä päätettiin [9]) kehoittaa valitsemaan edustajakseen Oy. Omnibus ab:n varsinaiseen yhtiökokoukseen teknillinen johtaja E. Moring kehoituksin äänestää yhtiön purkamisen puolesta.

V:n 1938 alusta lukien varsinaisen toimintansa lopettavan Oy. Omnibus ab:n johtokuntaan valittiin [10]) purkamistoimenpiteitä varten mainituksi vuodeksi sen entiset jäsenet sekä tilintarkastajiksi kaupunginkamreeri P. J. Björk ja reviisori E. Sederholm.

Mankala fors ab. Mankala fors ab:n kaupunginkassassa oleva talletus päätettiin [11]) edelleenkin pitää sijoitettuna rahatoimistossa.

Kaupunginhallitus päätti [12]) kehoittaa Mankala fors ab. nimistä yhtiötä luovuttamaan Tapolan—Mankalan tiehoitokunnalle käyttöoikeuden mainitun kylätien oikaisemista varten tarvittavaan, yhtiölle kuuluvan Ruuhalan tilan alueeseen ehdoin, ettei tästä aiheutunut mitään kuluja kaupungille.

Kaupunginhallitus valitsi [13]) kaupunginjohtajan, rahatoimenjohtajan ja teknillisen johtajan neuvottelemaan Oy. Mankala ab:n kanssa, jonka osakeenemmistön Etelä-Suomen voima oy. omisti sen ja Mankala fors ab:n yhtymistä koskevista asioista. Kun kyseisissä neuvotteluissa oli päätetty yhteisesti hankkia puolueeton arviointi kummankin yhtiön koskiosuuksista niihin liittyvine maineen sekä alustava suunnitelma likimääräisine kustannusarvioineen vesivoimalaitoksen rakentamisesta Mankalan koskiin, kau-

[1]) Khs 3 p. kesäk. 1,126 §; vrt. myös v:n 1935 kert. s. 204. — [2]) Khs 18 p. maalisk. 599 §. — [3]) S:n 18 p. kesäk. 1,252 §. — [4]) S:n 18 p. maalisk. 595 §. — [5]) S:n 15 p. heinäk. 1,369 §. — [6]) S:n 8 p. huhtik. 724 §. — [7]) Vrt. tämän kert. s. 92. — [8]) Khs 28 p. tammik. 231 §. — [9]) S:n 18 p. maalisk. 596 §. — [10]) S:n 18 p. marrask. 2,094 §. — [11]) S:n 9 p. syysk. 1,582 §. — [12]) S:n 2 p. jouluk. 2,248 §. — [13]) S:n 2 p. syysk. 1,533 § ja 9 p. syysk. 1,602 §.

punginhallitus tämän mukaisesti päätti [1]), että oli laadittava alustava ehdotus tarpeellisine selvityksineen Mankalan koskien rakentamiseksi sekä kehoitti Mankala fors ab. nimistä yhtiötä suorittamaan puolet siitä aiheutuvista kuluista sen käytettävinä olevista varoista.

Helsingin makasiini oy. Helsingin makasiini oy:n hallintoneuvostoon ehdotettiin [2]) valittaviksi entiset jäsenet teknillinen johtaja E. Moring ja varatuomari A. Söderholm sekä toimittaja Y. Räisänen ja tilintarkastajiksi rahatoimenjohtaja J. Helo ja kaupunginreviisori J. Toiviainen.

Kaupunginhallitus ilmoitti [3]), ettei sillä ollut mitään huomauttamista Helsingin makasiini oy:n laadituttamaa sen eläke- ja apukassan sääntöehdotusta vastaan edellyttäen, että sääntöjen 2 §:stä poistettiin määräys yhtiön palveluksessa olevien henkilöiden velvollisuudesta olla kassan jäseninä.

Ab. Bollplan. Ab. Bollplan nimisen yhtiön johtokuntaan sekä tilintarkastajiksi ehdotettiin [4]) valittaviksi entiset henkilöt.

Kiinteistöjohtajan ilmoitus yhtiön aikomuksesta ottaa 100,000 markan suuruinen luotto merkittiin [4]) tiedoksi.

Malmin kalkkihiekkatiilitehdas oy. Malmin kalkkihiekkatiilitehdas oy:n johtokuntaan ehdotettiin [5]) valittaviksi varsinaisiksi jäseniksi pankin johtaja E. Hj. Rydman, kaupungininsinööri O. Martikainen ja insinööri H. Zilliacus ja varajäseniksi kaupunginsihteeri E. Mantere ja työnvälitysneuvoja T. Uski sekä tilintarkastajiksi kaupunginkamreeri P. J. Björk ja kaupunginreviisori N. Fellman ja varatilintarkastajaksi rahatoimiston osastopäällikkö E. Jernström.

Kaupunginhallitus oikeutti [6]) Malmin kalkkihiekkatiilitehdas oy:n johtokuntansa esittämin ehdoin myymään omistamansa tiilitehtaan irtaimiston Oy. Saseka ab:lle sekä antoi asiamiesosastolleen tehtäväksi ryhtyä toimenpiteisiin Malmin kalkkihiekkatiilitehdas oy:n purkamiseksi.

Etelä-Suomen voima oy. Etelä-Suomen voima oy:n johtokuntaan sekä tilintarkastajiksi ehdotettiin [7]) valittaviksi entiset henkilöt.

Voima- ja polttoainetaloudellinen yhdistys. Voima- ja polttoainetaloudellisen yhdistyksen hallituksen erovuorossa olevat jäsenet päätettiin [8]) kehoittaa uudelleen valittaviksi.

Jäsenten valitseminen asunto-osakeyhtiöiden ja -osuuskuntain johtokuntiin ja hallituksiin. Kaupungin edustajiksi niiden asunto-osakeyhtiöiden ja -osuuskuntain johtokuntiin ja hallituksiin, joissa kaupungilla oli osakkeita tai osuuksia tai joille se oli myöntänyt lainoja, valittiin tai ehdotettiin valittaviksi seuraavat henkilöt:

Asunto-oy. Osmo-Käpylä: rakennustarkastaja A. Toivonen sekä varalle kiinteistötoimiston avustava osastonjohtaja E. Paalanen [9]);

Asunto-osuuskunta Nelikulma: kansliasihteeri A. Blomberg, toimittaja K.-A. Fagerholm, sähköasentaja V. V. Salovaara ja kiinteistötoimiston osastonjohtaja J. A. Savolainen sekä varalle kansliasihteeri A. Danielson ja toimistosihteeri E. Varonen [10]);

Asunto-oy. Stenbäckkatu 18—20: filosofianmaisteri V. Kaukoranta ja tarkastaja T. Salervo [11]);

---

[1]) Khs 25 p. marrask. 2,162 §. — [2]) S:n 25 p. maalisk. 633 §. — [3]) S:n 25 p. helmik. 446 §. — [4]) S:n 27 p. toukok. 1,092 §. — [5]) S:n 16 p. jouluk. 2,334 §. — [6]) S:n 2 p. jouluk. 2,244 §. — [7]) S:n 25 p. helmik. 463 §. — [8]) S:n 25 p. maalisk. 634 §. — [9]) S:n 14 p. tammik. 131 §. — [10]) S:n 14 p. tammik. 132 §. — [11]) S:n 28 p. tammik. 224 §.

Asunto-oy. Hauho: talojenisännöitsijä S. Puranen, kiinteistötoimiston osastonjohtaja J. A. Savolainen ja libristi F. Sundqvist sekä varalle kiinteistötoimiston sihteeri T. Törnblom ja johtaja T. Wanonen [1]);

Ab. Åshaka oy.: kaupunginsihteeri E. Mantere, kiinteistötoimiston osastonjohtaja J. A. Savolainen ja kiinteistötoimiston sihteeri T. Törnblom [2]);

Oy. Helsingin kansanasunnot: kiinteistötoimiston päällikkö J. W. Andersin ja johtaja E. Karikoski ja varalle kiinteistötoimiston osastonjohtaja J. A. Savolainen sekä tilintarkastajiksi kaupunginkamreeri P. J. Björk ja varalle apulaiskaupunginkamreeri N. Fellman [3]);

Asunto-oy. Virkamiesasuntoja: kiinteistötoimiston päällikkö J. W. Andersin, kansliasihteeri A. Blomberg ja kaupunginsihteeri E. Mantere sekä varalle kiinteistötoimiston osastonjohtaja J. A. Savolainen ja työnvälitysneuvoja T. Uski [4]);

Asunto-oy. Sture: kiinteistötoimiston päällikkö J. W. Andersin, kansliasihteeri A. Blomberg ja kaupunginsihteeri E. Mantere sekä varalle asemakaava-arkkitehti B. Brunila ja kiinteistötoimiston sihteeri T. Törnblom [5]);

Asunto-oy. Savila bostads ab.: kansliasihteeri A. Blomberg [6]);

Oy. Lapinlahdenkatu 27: kauppias K. G. Hyvönen, suomenkielisten kansakoulujen taloudenhoitaja S. Ojanne, talojenisännöitsijä S. Puranen, varatuomari L. Silvenius ja kiinteistötoimiston sihteeri T. Törnblom ja varalle rouva F. Hyvönen ja kaupunginsihteeri E. Mantere sekä tilintarkastajiksi kaupunginkamreeri P. J. Björk ja rahatoimiston osastopäällikkö E. Jernström ja varalle apulaiskaupunginkamreeri N. Fellman [7]);

Ab. Gräsviksgatan 5: kaupunginsihteeri E. Mantere, talojenisännöitsijä S. Puranen ja kiinteistötoimiston sihteeri T. Törnblom sekä tilintarkastajiksi kaupunginkamreeri P. J. Björk ja kaupunginreviisori J. Toiviainen [8]);

Helsingfors fastighets ab.: kaupunginsihteeri E. Mantere, talojenisännöitsijä S. Puranen ja kiinteistötoimiston sihteeri T. Törnblom sekä tilintarkastajiksi kaupunginkamreeri P. J. Björk ja varalle rahatoimiston osastopäällikkö E. Jernström [9]);

Vallilan asunto-osuuskunta: kansliasihteeri A. Blomberg, kiinteistötoimiston osastonjohtaja J. A. Savolainen ja työnvälitysneuvoja T. Uski sekä varalle kaupunginsihteeri E. Mantere ja talojenisännöitsijä S. Puranen [10]);

Oy. Virkamiesasuntoja Sampsantie 40: kiinteistötoimiston päällikkö J. W. Andersin, avustava kaupunginarkkitehti W. Määttä ja kiinteistötoimiston osastonjohtaja J. A. Savolainen sekä varalle kansliasihteerit J. Ståhlberg ja C. Toppelius [11]);

Virkamiesasunto-oy. Sampsantie 50: kaupunginkamreeri P. J. Björk, kansliasihteeri A. Blomberg ja kiinteistötoimiston osastonjohtaja J. A. Savolainen [12]);

Asunto-oy. Tyyni: kiinteistötoimiston osastonjohtaja J. A. Savolainen, kiinteistötoimiston sihteeri T. Törnblom ja työnvälitysneuvoja T. Uski sekä varalle kansliasihteerit A. Blomberg ja J. Ståhlberg [13]);

---

[1]) Khs 25 p. helmik. 454 §. — [2]) S:n 25 p. helmik. 457 §. — [3]) S:n 25 p. helmik. 458 §. — [4]) S:n 4 p. maalisk. 489 §. — [5]) S:n 4 p. maalisk. 496 §. — [6]) S:n 11 p. maalisk. 557 §. — [7]) S:n 4 p. maalisk. 486 § ja 11 p. maalisk. 566 §. — [8]) S:n 18 p. maalisk. 597 §. — [9]) S:n 18 p. maalisk. 599 §. — [10]) S:n 18 p. maalisk. 605 §. — [11]) S:n 14 p. lokak. 1,841 §. — [12]) S:n 29 p. huhtik. 871 §. — [13]) S:n 14 p. lokak. 1,842 §.

Asunto-osuuskunta Käpy: kiinteistötoimiston osastonjohtaja J. A. Savolainen, kansliasihteeri J. Ståhlberg ja työnvälitysneuvoja T. Uski sekä varalle kiinteistötoimiston sihteeri T. Törnblom ja toimitsija A. Valta [1]);

Oma-asunto-oy.: kiinteistötoimiston osastonjohtaja J. A. Savolainen, kiinteistötoimiston sihteeri T. Törnblom ja työnvälitysneuvoja T. Uski sekä varalle kansliasihteerit A. Danielson ja J. Ståhlberg [2]);

Asunto-osuuskunta Haapa: kansliasihteeri A. Blomberg, kaupunginhallituksen asiamies V. Merivirta ja työnvälitysneuvoja T. Uski sekä varalle kansliasihteeri J. Ståhlberg ja kiinteistötoimiston sihteeri T. Törnblom [3]);

Asunto-osuuskunta Käpylä: kansliasihteeri A. Blomberg, kaupunginhallituksen asiamies V. Merivirta, avustava kaupunginarkkitehti V. Määttä ja työnvälitysneuvoja T. Uski sekä varalle kansliasihteerit A. Danielson ja J. Ståhlberg [4]);

Asunto-oy. Aito bostads ab.: kiinteistötoimiston osastonjohtaja J. A. Savolainen, kiinteistötoimiston sihteeri T. Törnblom ja työnvälitysneuvoja T. Uski sekä varalle kiinteistötoimiston avustava osastonjohtaja E. Paalanen ja kansliasihteeri J. Ståhlberg [5]);

Asunto-oy. Vallilan pienasunnot n:o 2: asemakaava-arkkitehti B. Brunila, johtaja K. R. Heinonen ja kiinteistötoimiston osastonjohtaja J. A. Savolainen sekä varalle kansliasihteeri J. Ståhlberg ja työnvälitysneuvoja T. Uski [6]);

Helsingin kaupungin rakennus oy. n:o 3: toimistonjohtaja Y. Harvia, rahatoimenjohtaja J. Helo ja työnvälitysneuvoja T. Uski ja varalle kansliasihteeri A. Blomberg ja kiinteistötoimiston osastonjohtaja J. A. Savolainen sekä tilintarkastajiksi kaupunginkamreeri P. J. Björk ja talojenisännöitsijä S. Puranen ja varalle kansliasihteeri G. Brotherus ja reviisori O. Paldani [7]);

Helsingin kaupungin rakennus oy. n:o 4: toimistonjohtaja Y. Harvia, rahatoimenjohtaja J. Helo, kiinteistötoimiston osastonjohtaja J. A. Savolainen, lääketieteenlisensiaatti O. Tudeer ja työnvälitysneuvoja T. Uski sekä varalle asemakaava-arkkitehti B. Brunila, kansliasihteeri J. Ståhlberg ja kiinteistötoimiston sihteeri T. Törnblom sekä tilintarkastajiksi kaupunginkamreeri P. J. Björk ja filosofiantohtori J. Jännes ja varalle reviisori O. Paldani ja talojenisännöitsijä S. Puranen [8]); sekä

Asunto-osuuskunta Voitto: talojenisännöitsijä S. Puranen, sähköasentaja V. V. Salovaara ja kiinteistötoimiston osastonjohtaja J. A .Savolainen sekä varalle kansliasihteerit A. Blomberg ja J. Ståhlberg [9]);

Kutsuntalautakuntaan kertomusvuoden asevelvollisuuskutsuntaa varten kaupunginhallitus valitsi [10]) everstiluutnantti I. Lydmanin varsinaiseksi ja eversti U. A. Hillmanin varajäseneksi.

Helsingin kansanteatteri oy:n johtokuntaan kaupunginhallitus valitsi [11]) toimistonjohtaja Y. Harvian.

Suomalainen ooppera oy:n hallintoneuvostoon kaupunginhallitus valitsi [12]) musiikkilautakunnan puheenjohtajan E. Suolahden.

Helsingin sokeaintalo-säätiön hallitukseen kaupunginhallitus valitsi [13]) kolmivuotiskaudeksi 1938—40 kansliasihteeri A. Blombergin ja huoltotoi-

[1]) Khs 14 p. lokak. 1,843 §. — [2]) S:n 14 p. lokak. 1,844 §. — [3]) S:n 14 p. lokak. 1,845 §. — [4]) S:n 14 p. lokak. 1,846 §. — [5]) S:n 14 p. lokak. 1,852 §. — [6]) S:n 21 p. lokak. 1,908 §. — [7]) S:n 25 p. marrask. 2,156 §. — [8]) S:n 25 p. marrask. 2,157 §. — [9]) S:n 2 p. jouluk. 2,246 §. — [10]) S:n 19 p. elok. 1,474 §. — [11]) S:n 4 p. helmik. 317 §. — [12]) S:n 21 p. lokak. 1,885§. — [13]) S:n 2 p. jouluk. 2,255 §.

men toimitusjohtajan B. Sarlinin; säätiön v:n 1938 tilien tarkastajaksi valittiin [1]) apulaiskaupunginkamreeri N. Fellman.

Suomen messut osuuskunta. Merkittiin [2]) tiedoksi, että Suomen messut osuuskunnan hallintoneuvostoon oli seuraavaksi toimikaudeksi valittu kiinteistöjohtaja E. von Frenckell varsinaiseksi jäseneksi ja teknillinen johtaja E. Moring ja kaupunginarkkitehti G. Taucher varajäseniksi sekä kaupunginkamreeri P. J. Björk tilintarkastajaksi ja apulaiskaupunginkamreeri N. Fellman varatilintarkastajaksi.

[1]) Khs 2 p. jouluk. 2,256 §. — [2]) S:n 4 p. maalisk. 475 §.

III. Kiinteistölautakunta

Kaupunginvaltuuston valitsemana kiinteistölautakunnan puheenjohtajana toimi kertomusvuonna toimistonjohtaja Y. Harvia ja sen jäseninä rakennusmestari P. Astikainen, veturinkuljettaja F. B. Gröndahl, johtaja J. Hellsten, filosofianlisensiaatti K. Huhtala, päätoimittaja R. G. Kallia, johtaja T. Salmio, insinööri E. von Schantz ja ent. työnvälitysneuvoja T. Uski. Lautakunnan valitsemana varapuheenjohtajana toimi johtaja Salmio. Kaupunginhallituksen edustajana lautakunnassa oli kiinteistöjohtaja E. von Frenckell.

Maatalousjaostoon kuuluivat puheenjohtajana johtaja Salmio ja jäseninä johtaja Hellsten ja päätoimittaja Kallia, tonttijaostoon puheenjohtajana insinööri von Schantz sekä jäseninä toimistonjohtaja Harvia ja ent. työnvälitysneuvoja Uski ja talojaostoon puheenjohtajana filosofianlisensiaatti Huhtala sekä jäseninä veturinkuljettaja Gröndahl ja rakennusmestari Astikainen.

Kiinteistölautakunnalla oli vuoden aikana 53, maatalousjaostolla 9, tonttijaostolla 50 ja talojaostolla 15 kokousta. Lautakunnan pöytäkirjain pykäläluku oli 2,250 ja lähetettyjen kirjeiden luku 912. Maatalousjaoston pöytäkirjain pykäläluku oli 23, tonttijaoston 820 ja talojaoston 75. Kiinteistötoimiston kansliaosaston diaariin merkittyjen asiain luku oli 3,051, näistä yleisiä asioita 639, kansliaosastolle kuuluvia asioita 18, tonttiosastolle 1,263, maatalousosastolle 171, asemakaavaosastolle 385, maanmittaus- ja kartastotöiden osastolle 24, talo-osastolle 328 ja kansanpuisto-osastolle kuuluvia 223.

Lautakunnan vuoden aikana käsittelemistä asioista mainittakoon seuraavat:

1. Kiinteistötoimiston päällikön ja kansliaosaston toimialaan kuuluvat asiat

Lautakunnan kokoukset päätettiin [1]) pitää maanantaisin klo 16, kesäaikana klo 15 tai pyhän sattuessa seuraavana arkipäivänä.

Ilmoitukset ja kuulutukset. Päätettiin [2]), että lautakunnan ilmoitukset ja kuulutukset oli julkaistava sanomalehdissä Ajan suunta, Arbetarbladet, Helsingin sanomat, Hufvudstadsbladet, Suomen sosialidemokraatti ja Uusi Suomi.

Laskujen hyväksyminen. Järjestettiin [3]) kysymys laskujen hyväksymisestä v:n 1938 aikana.

Vakuusasiakirjojen tarkastus. Tarkastuksessa todettiin [4]), että puuttuvat velkakirjat oli joko maksettu tai muuten ehtojen tultua täytetyiksi

[1])Kiint. lautak. 4 p. tammik. 4 §. — [2]) S:n 4 p. tammik. 5 §. — [3]) S:n 20 p. jouluk. 2,176 §. — [4]) S:n 28 p. jouluk. 2,250 §.

kuittausta vastaan luovutettu velallisille sekä että eräiden velkakirjain kiinnitykset oli uudistettava v:n 1938 kuluessa.

Kiinteistötoimiston viranhaltijat. Tilapäisiksi toimistoapulaisiksi kiinteistötoimiston tonttiosastolle päätettiin palkata neiti A. Ertinaho tammikuun 29 p:stä 3 kuukaudeksi [1]) sekä rouva A. Kyllönen edelleen huhtikuun 29 p:stä toistaiseksi, kuitenkin enintään vuoden loppuun [2]), molemmat 1,300 markan kuukausipalkkiosta.

V:ksi 1938 päätettiin [3]) palkata seuraavat tilapäiset viranhaltijat: kansliaosastolle asiapoika N. Osenius 600 markan, tonttiosastolle rakennusmestarit H. Jokinen 3,500 markan ja A. Niklander 2,000 markan, maatalousosastolle kanslia-apulainen T. Jussila 1,350 markan, asemakaavaosastolle piirtäjät S. Andersin 2,800 markan, L. Forsell 1,400 markan ja A. Tammilehto laskua vastaan enintään 1,600 markan, maanmittaus- ja kartastotöiden osastolle vaakitsija T. Laine 2,600 markan, piirtäjät L. Lagerstam 1,900 markan, K. Turpeinen 1,700 markan, O. Suvanto 1,700 markan ja H. Mäkipää 700 markan sekä vahtimestarinapulainen J. Hindström 1,100 markan, talo-osastolle rakennusmestari S. Lahtinen 2,900 markan, toimistoapulainen J. Milan 2,700 markan ja kanslia-apulainen M. Länsivaara 1,500 markan sekä kansanpuisto-osastolle kanslia-apulainen E. Rantanen 1,500 markan kuukausipalkkiosta; sitä paitsi oikeutettiin toimistopäällikkö yhdessä asemakaava-arkkitehdin kanssa ottamaan asiapoika asemakaavaosastolle.

Kiinteistötoimiston päällikölle J. W. Andersinille päätettiin [4]) puoltaa sairaslomaa heinäkuun 15 p:n ja elokuun 14 p:n väliseksi ajaksi ja ehdottaa viransijaisiksi talojenisännöitsijä S. Puranen heinäkuun 26 p:stä elokuun 8:nteen sekä sihteeri T. Törnblom elokuun 9 p:stä elokuun 14:nteen.

Asemakaavaosaston piirtäjälle J. R. Cajanderille myönnettiin [5]) sairaslomaa marraskuun 13 p:n 1937 ja tammikuun 1 p:n 1938 väliseksi ajaksi.

Kansliaosaston notaarille E. Ruudulle myönnettiin [6]) reserviharjoitusten vuoksi virkavapautta kesäkuun 2 p:n ja heinäkuun 2 p:n väliseksi ajaksi ja hänen sijaisekseen määrättiin varatuomari T. Lagerlöf 3,000 markan kuukausipalkkiosta; koska viimeksi mainittu ei kuitenkaan saapunut sijaisuutta hoitamaan, määrättiin [7]) notaari Ruudun sijaiseksi kesäkuun 7 p:stä hovioikeudenauskultantti O. Porras 2,500 markan kuukausipalkkiosta.

Päätettiin [8]) puoltaa kaupunginhallitukselle täyden palkan myöntämistä kaupungingeodeetti E. Saloselle hänelle opintomatkaa varten myönnetyn virkavapauden kesäkuun 21 p:n ja heinäkuun 4 p:n väliseltä ajalta sekä talojenisännöitsijä S. Puraselle niiden 5 päivän ajalta, jolloin hän osallistui väestönsuojelukursseihin.

Viranhaltijain kesälomat. Eräiden kiinteistötoimiston viranhaltijain kesäloma-ajat vahvistettiin [9]) ollen toimistopäällikkö oikeutettu tekemään aikoihin pienempiä muutoksia; osastonjohtajat valtuutettiin järjestämään muiden viranhaltijain kesälomat.

---

[1]) Kiint. lautak. 25 p. tammik. 126 §. — [2]) S:n 3 p. toukok. 741 §. — [3]) S:n 20 p. jouluk. 2,178 §. — [4]) S:n 2 p. elok. 1,292 §; vrt. tämän kert. s. 185. — [5]) Kiint. lautak. 22 p. marrask. 1,970 § ja 20 p. jouluk. 2,171 §. — [6]) S:n 24 p. toukok. 942 §. — [7]) S:n 7 p. kesäk. 1,004 §. — [8]) S:n 18 p. toukok. 855 § ja 18 p. lokak. 1,733 §; vrt. tämän kert. s. 185. — [9]) Kiint. lautak. 26 p. huhtik. 689 §.

Suomen kolmanteen yleiseen asuntokongressiin lautakunta valitsi [1]) edustajikseen jäsenet J. Hellstenin, K. Huhtalan ja T. Uskin sekä kiinteistötoimiston viranhaltijat B. Brunilan, E. Paalasen ja J. A. Savolaisen.

Eräät virkojen nimitykset. Kaupunginhallituksen kaupungin eri lautakunnille lähettämän virkojen virallisia nimityksiä koskevan kiertokirjeen johdosta kiinteistölautakunta päätti [2]) ilmoittaa kaupunginhallitukselle kiinteistötoimiston johtosäännössä mainittujen muiden virkojen nimitysten olevan tarkoituksenmukaisia paitsi 31 §:n 2 kohdassa oleva nimitys hallirenki, joka olisi muutettava nimitykseksi hallimies, ruotsiksi hallbetjänt. Lisäksi päätettiin, että talousarviossa esiintyvä nimitys halli. kaitsija oli v:n 1938 alusta muutettava nimitykseksi halliesimies; kaikkia osastoja kehoitettiin v:n 1938 talousarvioehdotusta laatiessaan käyttämään johtosäännössä mainittuja virallisia nimiä.

Korttelin n:o 416 tontin n:o 13 myynti. Lautakunta päätti [3]) myydä korttelin n:o 416 Nervanderinkadun tontin n:o 13 Suomalainen yhteiskoulu oy:lle kaupunginvaltuuston vahvistamin ehdoin [4]) sekä antaa sihteerin tehtäväksi huolehtia päätöksen toteuttamisesta niin pian kuin tontti oli muodostettu.

Oulunkylässä itsenäiseksi lunastettaviksi vaadittujen vuokra-alueiden määrääminen ja arvioiminen. Päätettiin [5]) esittää kaupunginhallitukselle, että määrätyistä syistä vastustettaisiin eräiden Oulunkylässä olevien vuokraajien vuokra-alueita koskevia lunastusvaatimuksia, että ehdotus luovutettavista alueista hyväksyttäisiin ja että lautakunnan asettaman toimikunnan lunastettaville alueille määräämät yksikköhinnat vahvistettaisiin. Kun sittemmin eräät huvilapalstojen vuokraajat olivat peruuttaneet esittämänsä lunastusvaatimukset, päätti [6]) lautakunta ehdottaa, että lautakunta oikeutettaisiin pidentämään kaikkien Oulunkylän huvilapalstojen vuokra-ajat, läntisessä huvilaryhmässä sijaitsevien palstojen vuokra-ajat huhtikuun 1 p:ään 1955 sekä eteläisessä ja itäisessä ryhmässä sijaitsevien tammikuun 1 p:ään 1960, korottamalla nykyiset vuokrat kymmenkertaisiksi ja muuten lautakunnan määräämillä ehdoilla.

Vuokrasopimuksen raukeaminen. Koska neidit L. ja I. Alcenius, joille kaupunki kesäkuun 28 p:nä 1927 oli vuokrannut Humaliston huvilapalstan n:o 17 b:n, nyttemmin olivat kuolleet, eikä tontilla olevien rakennusten haltija ollut anonut vuokraoikeuden siirtämistä itselleen, päätti [7]) lautakunta vuokrasopimuksen 9 kohdan nojalla merkitä sopimuksen rauenneeksi myöhemmin kuolleen neiti I. Alceniuksen kuolinpäivästä, maaliskuun 3 p:stä 1936, ja katsoa siitä lähtien neitien Alcenius nimissä suoritetut vuokrat korvaukseksi rakennusten pitämisestä palstalla. Rakennustoimistoa kehoitettiin olemaan toistaiseksi vastaanottamatta mainitusta palstasta lankeavia vuokria ja tonttiosastolle annettiin tehtäväksi tehdä esitys vuokrasuhteen mahdollisesta järjestelystä tai häätötoimepiteisiin ryhtymisestä palstalla olevien rakennusten omistajaa vastaan.

Takauksen hyväksyminen vuokramaksun suorittamiseksi tai rakennusvelvollisuuden vakuudeksi vahvistettiin [8]) 4 tapauksessa.

---

[1]) Kiint. lautak 2 p. elok. 1,293 §. — [2]) S:n 19 p. huhtik. 642 §. — [3]) S:n 18 p. tammik. 84 §. — [4]) Ks. v:n 1936 kert. s. 17. — [5]) Kiint. lautak. 6 p. syysk. 1,465 §, 27 p. syysk. 1,585 §, 4 p. lokak. 1,625 § ja 29 p. marrask. 2,023 §. — [6]) S:n 8 p. marrask. 1,874 §. — [7]) S:n 2 p. elok. 1,295 §. — [8]) S:n 30 p. maalisk. 514 §, 12 p. huhtik. 594 §, 18 p. toukok. 860 § ja 20 p. jouluk. 2,179 §.

Vuokramaksujen vakuus. Päätettyään [1]) joulukuun 29 p:nä 1936 pidentää 111 Vallilan tontin vuokraoikeuden 10 vuodeksi tammikuun 1 p:stä 1940, lautakunta päätti [2]), ettei vuokramaksuja kiinnitettäisi.

Höyryalus H 5:n myynti. Kaupunginvaltuuston päätöksen [3]) mukaan lautakunta päätti [4]) myydä höyryalus H 5:n Merenkulku oy:lle antaen päätöksen toimeenpanon sihteerin ja kansanpuistojen isännöitsijän tehtäväksi.

Tinkimaitoa luovutettaessa myönnetty luotto. Päätettiin [5]), että tinkimaitoa luovutettaessa kaupungin maatiloilta ei myönnetä 2 kuukautta pitempää luottoa ja että maatalousosaston toimistossa oli sopivalla tavalla tarkkailtava saamisten perimisiä.

Ratkaisemattomat asiat. Diaariin merkittyjen ratkaisemattomien asiain luettelo tarkastettiin [6]). Samalla päätettiin, että lautakunnan keskeneräisistä asioista oli vastedes vuosittain laadittava luettelo marraskuun 1 p:nä ja mainittu luettelo esitettävä lautakunnalle seuraavan helmikuun kuluessa.

Talousarvioehdotus v:ksi 1938 hyväksyttiin [7]).

Lautakunnan käyttövarat. V:n 1937 käyttövaroista myönnettiin seuraavat määrärahat:

siirtolapuutarhaneuvoja E. Kochin osallistumiseksi Kööpenhaminassa elokuun 5—9 p:nä pidettävään pohjoismaiseen siirtolapuutarhakongressiin 4,000 markkaa [8]);

professori H. Fabritiukselle korvausmaksuna 4,000 markkaa [9]);

Raittiusyhdistys Koitto nimiselle yhdistykselle 3,000 markkaa [10]);

professori K. Sundmanille aikamerkin antamisesta ja uuden merkkipallon hankkimisesta 2,840 markkaa [11]);

6 kiinteistölautakunnan edustajan III asuntokongressin osanottomaksun suorittamiseksi yhteensä 300 markkaa [12]);

10 Malminkylässä ja 24 Tapaninkylässä sijaitsevan tilan lohkomiskustannuksiin 2,421: 15 markkaa [13]); sekä

joulukuusen pystyttämiseksi Senaatintorille, Hakaniementorille ja Arkadiankadun kortteliin n:o 198 yhteensä 14,250 markkaa [14]).

Esityksiä kaupunginhallitukselle tehtiin m.m. asioista, jotka koskivat: ikäkorotusten myöntämistä eräille kiinteistötoimiston sääntöpalkkaisille viranhaltijoille [15]), erinäisiä katujen ja yleisten paikkojen korjaus- ja uudistustöitä [16]), eräiden virkain siirtämistä ylempiin palkkaluokkiin [17]), eräiden kiinteistötoimiston tilapäisten tointen vakinaistamista [18]), erästä Tuurholman tilasta lunastettavan maan arviointia [19]), myytyjen tonttien maksamatonta kauppahintaa ja rakennusvelvollisuutta koskevien velkakirjojen säilyttämistä [20]) ja kiinteistöjen tileissäsyntyvien ylityksien peittämistä [21]).

Lausuntoja kaupunginhallitukselle annettiin m. m. asioista, jotka koskivat: eräitä kortteleissa n:ot 169, 173 ja 89 sijaitsevien tonttien ja

[1]) Vrt. v:n 1936 kert. s. 22 ja 253. — [2]) Kiint. lautak. 25 p. tammik. 128 §. — [3]) Ks. tämän kert. s. 73. — [4]) Kiint. lautak. 1 p. helmik. 176 §. — [5]) S:n 18 p. tammik. 85 §. — [6]) S:n 22 p. helmik. 296 § ja 8 p. maalisk. 385 §. — [7]) S:n 30 p. elok. 1,413 § ja 4 p. lokak. 1,624 §. — [8]) S:n 1 p. maalisk. 344 §. — [9]) S:n 10 p. toukok. 807 §. — [10]) S:n 10 p. toukok. 809 §. — [11]) S:n 11 p. lokak. 1,675 §. — [12]) S:n 8 p. marrask.1,876 §. — [13]) S:n 15 p. marrask. 1,933 §. — [14]) S:n 13 p. jouluk. 2,154 § ja 20 p. jouluk. 2,174 §. — [15]) S:n 10 p. toukok. 811 § ja 15 p. marrask. 1,935 §. — [16]) S:n 14 p. kesäk. 1,053 §. — [17]) S:n 20 p. syysk. 1,537 § ja 29 p. marrask. 2,021 §. — [18]) S:n 29 p. marrask. 2,020 §. — [19]) S:n 13 p. jouluk. 2,123 §. — [20]) S:n 1 p marrask. 1,825 §. — [21]) S:n 20 p. jouluk. 2,175 §.

kiinteistöjen myyntitarjouksia [1]), matka-apuraha-anomuksia [2]), viranhaltijain kesäloman pidentämistä erinäisissä tapauksissa sekä virkasäännön eräiden pykälien muuttamista [3]), Helsingin—Turun maantien oikaisemista varten luovutettavan tiealueen korvausmaksua [4]), rakennuskiinteistöjen ja tonttien pääoma-arvoille laskettavan korkoprosentin vahvistamista [5]), Helsingin kaupungin ympäristön kunnallista jaoitusta [6]), vuositilintarkastajien tekemiä huomautuksia [7]), erinäisiä tilojen myyntitarjouksia [8]), Kulosaaren sillan rakentamista koskevaa komitean mietintöä [9]), työntekijäin palkkojen korottamista [10]), Herttoniemen rautatie-, teollisuus- ja öljysatama-alueilla suoritettavia töitä sekä Herttoniemen radan varrella olevien alueiden hallintoa ja käyttöä [11]), kaupungin asunto-olojen tutkimista [12]), kaupungin lähiympäristön linja-autoliikenteen keskittämistä Helsingin raitiotie- ja omnibus oy:lle [13]), ruoppaustöitä Kaivopuiston itäisen rannan kohdalla [14]), Ruoholahdenkadun tontin n:o 21 asemakaavanmuutosta [15]), Helsingin kaupungin asuntotarkastuksen johtosääntöehdotusta [16]) sekä vuokra-alueiden itsenäiseksi lunastamista koskevia kysymyksiä [17]).

2. Kiinteistötoimiston tonttiosaston toimialaan kuuluvat asiat

Myydyt tontit. Kiinteistölautakunta möi vuoden aikana alla mainitut tontit:

Korttelin numero	Katu	Tontin numero	Ostaja	Tontin pinta-ala, m²	Huutokauppahinta, mk
448	Etel. Hesperiankatu	22	Rakennusmestari L. Reitz [18])	1,419.2	2,585,000
339	Fleminginkatu	12a	Rakennusmestari M. Peltola [19])	897.1	300,000
339	»	12b	Varatuomari L. K. Orraeus [20])	897.1	257,000
339	»	14a	Rakennusmestari O. Hovi ja isännöitsijä A. Kehä [21])	897.1	271,000
346	Harjutori	6	Työnjohtaja R. Rautiainen [22])	1,195.7	718,500
499	Humalistonkatu	1	Kamreeri R. Estlander [23])	1,157.0	1,310,000
41	Kaisaniemenkatu	1	Nuorten miesten kristillinen yhdistys [24])	1,739.0	1,789,000

[1]) Kiint. lautak. 15 p. helmik. 259 §,5 p. huhtik. 550 §, 12 p. huhtik. 593 §, 14 p. kesäk. 1,052 §, 2 p. elok. 1,294 § ja 15 p. marrask. 1,932 §. — [2]) S:n 1 p. maalisk. 343 § ja 5 p. huhtik. 549 §. — [3]) S:n 22 p. maalisk. 476 §. — [4]) S:n 18 p. toukok. 858 §. — [5]) S:n 24 p. toukok. 912 §. — [6]) S:n 8 p. helmik. 217 §, 18 p. toukok. 859 §, 24 p. toukok. 913 § ja 30 p. elok. 1,412 §. — [7]) S:n 28 p. kesäk. 1,127 §. — [8]) S:n 14 p. kesäk. 1,054 §, 21 p. kesäk. 1,099 §, 6 p. syysk. 1,464 §, 27 p. syysk. 1,584 §, 18 p. lokak. 1,730 §, 1 p. marrask. 1,824 § ja 15 p. marrask. 1,930 ja 1,931 §. — [9]) S:n 20 p. syysk. 1,536 § ja 4 p. lokak. 1,623 §. — [10]) S:n 11 p. lokak. 1,672 §. — [11]) S:n 31 p. toukok. 964 § ja 13 p. jouluk. 2,121 §. — [12]) S:n 18 p. lokak. 1,731 §. — [13]) S:n 25 p. lokak. 1,784 §. — [14]) S:n 8 p. marrask. 1,877 §. — [15]) S:n 1 p. marrask. 1,822 § ja 22 p. marrask. 1,971 §. — [16]) S:n 13 p. jouluk. 2,122 §. — [17]) S:n 7 p. kesäk. 1,003 § ja 1 p. marrask. 1,823 §. — [18]) Tonttij. 8 p. maalisk. 144 § ja kiint. lautak. 8 p. maalisk. 396 §. — [19]) Tonttij. 8 p. helmik. 64 ja 77 § ja kiint. lautak. 8 p. helmik. 227 §. — [20]) Tonttij. 5 p. huhtik. 221 §, 12 p. huhtik. 232 § ja kiint. lautak. 12 p. huhtik. 604 §. — [21]) Tonttij. 18 p. toukok. 338 §, 24 p. toukok. 340 § ja kiint. lautak. 24 p. toukok. 920 §. — [22]) Tonttij. 18 p. lokak. 652 §, 25 p. lokak. 671 § ja kiint. lautak. 25 p. lokak. 1,787 §. — [23]) Tonttij. 10 p. toukok. 326 §, 18 p. toukok. 327 § ja kiint. lautak. 18 p. toukok. 879 §. — [24]) Tonttij. 24 p. toukok. 341 §, 31 p. toukok. 359 §, 7 p. kesäk. 360 § ja kiint. lautak. 7 p. kesäk. 1,016 §.

Korttelin numero	Katu	Tontin numero	Ostaja	Tontin pinta-ala, m²	Huutokauppahinta, mk
361	Kustaankatu	8a	Rakennusmestarit O. Kauriinvaha ja E. Lehtinen [1]	509.1	299,000
511	Linnankoskenkatu	25	Kenraali Mannerheimin Lastensuojeluliitto [2]	3,730.0	1,400,000
361	»	8b	Talonomistaja E. Lindberg [3]	533.8	305,500
512	Messeniuksenkatu	5	Rakennusmestarit L. Louhos ja U. Urasto [4]	1,225.8	933,600
504	Minna Canthin katu	16	Rakennusmestari F. A. Virta [5]	796.9	513,000
504	Nordenskiöldinkatu	2	Rakennusmestari L. Reitz [6]	929.0	821,000
504	»	4	Rak.liike Orraeus & K:ni oy. [7]	563.4	460,000
504	»	6	Rakennusmestari V. J. Pirjola [8]	576.6	526,000
505	»	7	Rakennusmestari O. Suvanto [9]	1,121.9	789,400
504	»	8	Rakennusmestari O. E. Lund [10]	807.8	532,000
522	»	9	Rakennusmestarit E. Kuusisto ja A. Euramaa [11]	1,207.3	1,342,000
504	»	10	Rakennusmest. V. Lempiäinen [12]	551.6	704,000
332	Pengerkatu	6	Rakennusmestari J. Unkila ja isännöitsijä J. Vänskä [13]	1,119.0	251,700
332	»	8	Varatuomari L. K. Orraeus [14]	1,239.0	887,000
331	»	9	Metsänhoitaja E. Manninen [15]	1,192.4	774,000
331	»	13a	Rakennusteknikko T. Ermala [16]	926.3	340,000
331	»	13b	Rakennusmestari T. Airola [17]	947.0	297,000
512	Päivärinnankatu	4	Varatuomari A. Mangström [18]	1,290.6	505,000
513	»	5a	Johtaja S. von Gerdten [19]	1,000.0	420,000
513	»	5b	Rakennusmestari K. W. Saxell [20]	1,000.0	450,000
512	»	6	Rakennusmestari J. A. Pohjanvuori [21]	702.0	507,000
513	»	7a	Rakennusmestari K. Taurila [22]	1,000.0	500,000
474	Runeberginkatu	59	Varatuomari U. Ekman [23]	972.5	1,800,000

[1]) Tonttij. 13 p.syysk. 543 ja 546 § ja kiint. lautak. 13 p. syysk. 1,510 §. — [2]) Kiint. lautak. 31 p. toukok. 960 §; ks. myös tämän kert. s. 57 — [3]) Tonttij. 25 p. lokak. 670 ja 672 § ja kiint. lautak. 25 p. lokak. 1,787 §. — [4]) Tonttij. 1 p. maalisk. 124 §, 8 p. maalisk. 145 § ja kiint. lautak. 8 p. maalisk. 396 §. — [5]) Tonttij. 22 p. helmik. 105 ja 118 § ja kiint. lautak. 22 p. helmik. 309 §. — [6]) Tonttij. 1 p. helmik. 59 §, 8 p. helmik. 75 § ja kiint. lautak. 8 p. helmik. 227 §. — [7]) Tonttij. 8 p. helmik. 63 ja 76 § ja kiint. lautak. 8 p. helmik. 227 §. — [8]) Tonttij. 8 p. helmik. 68 §, 15 p. helmik. 98 § ja kiint. lautak. 15 p. helmik. 263 §. — [9]) Tonttij. 8 p. maalisk. 159 §, 15 p. maalisk. 165 ja kiint. lautak. 15 p. maalisk. 456 §. — [10]) Tonttij. 8 p. helmik. 67 §, 15 p. helmik. 99 § ja kiint. lautak. 15 p. helmik. 263 §. — [11]) Tonttij. 15 p. marrask. 756 §, 22 p. marrask. 762 § ja kiint. lautak. 22 p. marrask. 1,972 §. — [12]) Tonttij. 8 p. helmik. 81 §, 22 p. helmik. 107 §, 1 p. maalisk. 139 § ja kiint. lautak. 1 p. maalisk. 359 §. — [13]) Tonttij. 15 p. maalisk. 163 ja 166 § ja kiint. lautak. 15 p. maalisk. 456§. — [14]) Tonttij. 11 p. lokak. 639 ja 640 §, 18 p. lokak. 649 § ja kiint. lautak. 18 p. lokak. 1,735 §. — [15]) Tonttij. 8 p. marrask. 715 §, 15 p. marrask. 728 ja 730 § ja kiint. lautak. 15 p. marrask. 1,936 §. — [16]) Tonttij. 26 p. huhtik. 280 ja 283 § ja kiint. lautak. 26 p. huhtik. 730 §. — [17]) Tonttij. 5 p. heinäk. 417 § ja kiint. lautak. 5 p. heinäk. 1,172 §. — [18]) Tonttij. 8 p. maalisk. 143 ja 146 § ja kiint. lautak. 8 p. maalisk. 396 §. — [19]) Tonttij. 8 p. helmik. 80 §, 15 p. helmik. 101 § ja kiint. lautak. 15 p. helmik. 263 §. — [20]) Tonttij. 8 p. helmik. 79 §, 15 p. helmik. 103 ja 104 § ja kiint. lautak. 15 p. helmik. 263 §. — [21]) Tonttij. 22 p. helmik. 106 §, 1 p. maalisk. 138 § ja kiint. lautak. 1 p. maalisk. 359 §. — [22]) Tonttij. 15 p. helmik. 87 §, 22 p. helmik. 117 § ja kiint. lautak. 22 p. helmik. 309 §. — [23]) Tonttij. 2 p. elok. 481 §, 9 p. elok. 483 § ja kiint. lautak. 9 p. elok. 1,360 §.

Korttelin numero	Katu	Tontin numero	Ostaja	Tontin pinta-ala, m²	Huutokauppahinta, mk
505	Ruusankatu	3	Asunto-oy. Ruusankatu 3 [1])	710.5	627,500
505	»	5	Rakennusmestari L. Lönnqvist [2])	1,217.2	778,000
331	Sakarinkatu	4	Rakennusmestari A. Lehtonen [3])	741.8	468,500
522	Savilankatu	1a	Insinööri E. Ääri [4])	587.2	540,000
522	»	1b	Rakennusmestari Y. Kiviranta [5])	517.4	460,000
500	Topeliuksenkatu	21	Rakennusmestari G. Welroos [6])	969.0	695,000
500	»	23	Rakennusmestari L. Reitz [7])	756.8	477,000
500	»	25	Insinööri I. Voionmaa [8])	1,079.0	782,000
522	Turuntie	43b	Rakennusmestari L. A. Pajunen [9])	871.9	1,176,000
521	»	45	Rakennusmest. V. J. Pirjola [10])	683.3	640,500
521	»	47	Rakennusmest. L. A. Pajunen [11])	1,481.4	1,081,000
521	»	49	Rakennusmestari J. A. Pohjanvuori [12])	1,573.1	1,115,500
521	»	51	Rakennusmestari K. W. Saxell [13])	649.3	563,500
512	»	70a	Rakennusmestari A. Ijäs [14])	951.2	1,319,000
522	Urheilukatu	28	Kamreeri R. Estlander [15])	973.5	524,400
522	»	30	Rakennusmest. L. A. Pajunen [16])	792.0	550,000
522	»	32	Rakennusmestari V. Leino [17])	891.0	551,000
521	»	36	Varatuomari J. Eerikäinen [18])	937.4	614,000
521	»	38	Rakennusmestari O. Saari [19])	725.7	461,000
521	»	40	Rakennusmestari F. A. Virta [20])	725.7	408,000
521	»	42	Työnjohtaja V. Jokinen [21])	912.8	468,000

Aikaisemmin tehty Ruusankadun tonttien n:ot 3 ja 5 vuokrausta koskeva sopimus, joka oli voimassa maaliskuun 1 p:ään 1937, päätettiin [22]) lakkauttaa tontin n:o 3 osalta jo tammikuun 4 p:nä 1937 ja määrätä tontin n:o 5 vuosivuokra tammikuun 4 p:n jälkeiseltä ajalta 9,130 markaksi.

---

[1]) Tonttij. 22 p. helmik. 109 § ja kiint. lautak. 4 p. tammik. 10 §, 11 p. tammik. 67 §, 1 p. helmik. 180 § ja 15 p. helmik. 260 §. — [2]) Tonttij. 11 p. tammik. 23 §, 18 p. tammik. 24 § ja kiint. lautak. 18 p. tammik. 94 §. — [3]) Tonttij. 15 p. helmik. 86 ja 102 § ja kiint. lautak. 15 p. helmik. 263 §. — [4]) Tonttij. 13 p. syysk. 542 ja 545 § ja kiint. lautak. 13 p. syysk. 1,510 §. — [5]) Tonttij. 8 p. maalisk. 162 §, 19 p. huhtik. 252 §, 26 p. huhtik. 282 § ja kiint. lautak. 26 p. huhtik. 730 §. — [6]) Tonttij. 8 p. helmik. 85 §, 15 p. helmik. 100 § ja kiint. lautak. 15 p. helmik. 263 §. — [7]) Tonttij. 8 p. helmik. 65 ja 78 § ja kiint. lautak. 8 p. helmik. 227 §. — [8]) Tonttij. 8 p. helmik. 66 §, 15 p. helmik. 97 § ja kiint. lautak. 15 p. helmik. 263 §. — [9]) Tonttij. 15 p. maalisk. 186 §, 22 p. maalisk. 190 § ja kiint. lautak. 22 p. maalisk. 491 §. — [10]) Tonttij. 23 p. elok. 497 § ja kiint. lautak. 23 p. elok. 1,376 §. — [11]) Tonttij. 30 p. elok. 520 §, 6 p. syysk. 529 § ja kiint. lautak. 6 p. syysk. 1,468 §. — [12]) Tonttij. 1 p. marrask. 692 ja 701 §, 8 p. marrask. 704 § ja kiint. lautak. 8 p. marrask. 1,881 §. — [13]) Tonttij. 30 p. elok. 519 § ja kiint. lautak. 30 p. elok. 1,422 §. — [14]) Tonttij. 22 p. helmik. 108 §, 1 p. maalisk. 140 § ja kiint. lautak. 1 p. maalisk. 359 §. — [15]) Tonttij. 23 p. elok. 497 § ja kiint. lautak. 23 p. elok. 1,376 §. — [16]) Tonttij. 1 p. marrask. 691 §, 8 p. marrask. 703 § ja kiint. lautak. 8 p. marrask. 1,881 §. — [17]) Tonttij. 8 p. marrask. 702 ja 705 § ja kiint. lautak. 8 p. marrask. 1,881 §. — [18]) Tonttij. 18 p. lokak. 648 ja 650 § ja kiint. lautak. 18 p.lokak. 1,735 §. — [19]) Tonttij. 11 p. lokak. 616 ja 617 § ja kiint. lautak. 11 p.lokak. 1,676 §. — [20]) Tonttij. 9 p. elok. 496 §, 23 p. elok. 497 § ja kiint. lautak. 23 p. elok. 1,376 §. — [21]) Tonttij. 6 p. syysk. 530 §, 13 p. syysk. 544 § ja kiint. lautak. 13 p. syysk. 1,510 §. — [22]) Kiint. lautak. 15 p. helmik. 260 §.

Huutokauppaehtojen laiminlyönnin takia peruutettiin [1]) edellä käyneen huutokaupan jälkeen hyväksytyt, kahdessa tapauksessa korttelin n:o 499 Humalistonkadun tontin n:o 1, kahdessa tapauksessa korttelin n:o 346 Harjutorin tontin n:o 6 ja yhdessä tapauksessa korttelin n:o 338 b Harjutorin tontin n:o 12 myyntiä koskevat päätökset ja katsottiin tontit joutuneeksi kaupungille takaisin; lisäksi päätettiin periä asianomaisilta tontin ostajilta kaupungille mainituista huutokaupoista aiheutuneet ilmoituskulut sekä eräissä tapauksissa huutokauppahintojen välinen erotus milloin uudessa huutokaupassa tehty ja hyväksytty tarjous oli pienempi kuin aikaisempi.

Tonttien myyntiluettelo v:ksi 1937 vahvistettiin [2]).

Tontin luovuttaminen Koulukujan yhteislyseolle. Päätettiin [3]) esittää kaupunginvaltuustolle, että tämä oikeuttaisi lautakunnan ilman huutokauppaa myymään erinäisin ehdoin Koulukujan yhteislyseolle kortteliin n:o 419 muodostettavan Arkadiankadun tontin n:o 28.

Vuokralle annetut asuntotontit ja -palstat. Kiinteistölautakunta teki seuraavat asuntotarkoituksiin käytettävää maata koskevat vuokrasopimukset:

Tontti tai palsta	Vuokraaja	Vuokrakausi päättyy	Vuosivuokra, mk
Hermanni I, kortt. n:o 649, tontti n:o 2	Rouva I. Lehtonen, neidit I. Lehtonen ja K. Lehtonen [4])	6 kk. irtis. jälk.	2,750
Koskela, kortt. n:o 980, tontti n:o 5	Herra W. W. Wihanta [5])	1945, toukok. 31	3,600
		1955, toukok. 31	5,200
		1965, toukok. 31	6,800
		1975, toukok. 31	8,400
		1985, toukok. 31	10,000
S:n kortt. n:o 981, tontti n:o3	Kirvesmies E. R. Koski [6])	1945, toukok. 31	1,400
		1955, toukok. 31	2,000
		1965, toukok. 31	2,600
		1975, toukok. 31	3,200
		1985, toukok. 31	3,800
S:n kortt. n:o 981, tontti n:o 9	Muurari J. Väänänen [7])	1985, toukok. 31	Kuten edell.
S:n kortt. n:o 981, tontti n:o 11	Rappari T. Simolin [8])	1985, toukok. 31	»
S:n kortt. n:o 981, tontti n:o 15	Arkkitehti K. S. Sandelin [9])	1985, toukok. 31	»

[1]) Tonttij. 15 p. maalisk. 164 ja 167 §, 30 p. maalisk. 217 §, 5 p. huhtik. 218 §, 19 p. huhtik. 253 § ja 26 p. huhtik. 281 §, 26 p. heinäk. 457 §, 2 p. elok. 468 §, 23 p. elok. 505 §, 30 p. elok. 519 §, 22 p. marrask. 770 § ja kiint. lautak. 15 p. maalisk. 456 §, 5 p. huhtik. 560 §, 12 p. huhtik. 596 §, 26 p. huhtik. 729 ja 730 §, 10 p. toukok. 822 §, 2 p. elok. 1,328 §, 30 p. elok. 1,422 § ja 18 p. lokak. 1,734 §. — [2]) Tonttij. 21 p. tammik. 30 §, kiint. lautak. 25 p. tammik. 139 § ja 1 p. helmik. 188 §. — [3]) Kiint. lautak. 7 p. kesäk. 1,012 §. — [4]) Kiint. lautak. 8 p. marrask. 1,887 §. — [5]) Tonttij. 10 p. toukok. 323 §. — [6]) S:n 19 p. huhtik. 258 §. — [7])S:n 11 p. tammik. 7 §. — [8]) S:n 22 p. maalisk. 206 §. — [9]) S:n 18 p. lokak. 669 §.

Tontti tai palsta	Vuokraaja	Vuokrakausi päättyy	Vuosivuokra, mk
Koskela, kortt. n:o 982, tontti n:o 2	Kirvesmies N. Hämäläinen [1]	1945, toukok. 31	1,500
		1955, toukok. 31	2,200
		1965, toukok. 31	2,800
		1975, toukok. 31	3,400
		1985, toukok. 31	4,000
S:n kortt. n:o 982, tontti n:o 4	Autoasentaja E. H. V. Riskusalo [2]	1985, toukok. 31	Kuten edell.
S:n kortt. n:o 982, tontti n:o 8	Ulkotyöntekijä K. L. Sandborg [3]	1985, toukok. 31	»
S:n kortt. n:o 982, tontti n:o 10	Rakennustyöntekijä V. A. Humalamäki [4]	1985, toukok. 31	»
S:n kortt. n:o 982, tontti n:o 18	Asioitsija V. Hj. Oksanen [5]	1985, toukok. 31	»
S:n kortt. n:o 983, tontti n:o 1	Rouva A. K. Liehu [6]	1945, toukok. 31	2,400
		1955, toukok. 31	3,500
		1965, toukok. 31	4,600
		1975, toukok. 31	5,700
		1985, toukok. 31	6,800
S:n kortt. n:o 983, tontti n:o 5a	Varastonhoitaja M. Korvenranta [7]	1945, toukok. 31	1,200
		1955, toukok. 31	1,730
		1965, toukok. 31	2,260
		1975, toukok. 31	2,790
		1985, toukok. 31	3,320
S:n kortt. n:o 983, tontti n:o 7	Metallityöntekijä K. O. Hinttoniemi ja kirvesmies J. K. Ranta [8]	1945, toukok. 31	1,700
		1955, toukok. 31	2,400
		1965, toukok. 31	3,200
		1975, toukok. 31	4,000
		1985, toukok. 31	4,800
S:n kortt. n:o 983, tontti n:o 9	Rouva A. Liehu [9]	1945, toukok. 31	1,600
		1955, toukok. 31	2,300
		1965, toukok. 31	3,000
		1975, toukok. 31	3,700
		1985, toukok. 31	4,400
S:n kortt. n:o 983, tontti n:o 11	Korityöntekijä T. Koivunen [10]	1945, toukok. 31	1,500
		1955, toukok. 31	2,200
		1965, toukok. 31	2,800
		1975, toukok. 31	3,400
		1985, toukok. 31	4,000
S:n kortt. n:o 983, tontti n:o 15	Työnjohtaja Y. Mastomäki [11]	1945, toukok. 31	1,500
		1955, toukok. 31	2,200
		1965, toukok. 31	2,800
		1975, toukok. 31	3,400
		1985, toukok. 31	4,000
S:n kortt. n:o 984, tontti n:o 4	Kivityöntekijä U. V. Heino [12]	1945, toukok. 31	1,200
		1955, toukok. 31	1,730
		1965, toukok. 31	2,260
		1975, toukok. 31	2,790
		1985, toukok. 31	3,320

[1]) Tonttij. 19 p. huhtik. 277 §. — [2]) S:n 1 p. helmik. 52 § ja 12 p. huhtik. 245 §. — [3]) S:n 8 p. maalisk. 147 §, 15 p. maalisk. 178 § ja 24 p. toukok. 348 §. — [4]) S:n 15 p. maalisk. 179 §. — [5]) S:n 11 p. tammik. 20 §. — [6]) S:n 11 p. lokak. 641 § ja 18 p. lokak. 662 §. — [7]) S:n 11 p. tammik. 22 § ja 14 p. kesäk. 384 §. — [8]) S:n 5p. huhtik. 224 §. — [9]) S:n 7 p. kesäk. 367 §. — [10]) S:n 15 p. maalisk. 177 §. [11]) S:n 15 p. maalisk. 180 §. — [12]) S:n 23 p. elok. 502 §.

Tontti tai palsta	Vuokraaja	Vuokrakausi päättyy	Vuosivuokra, mk
Koskela, kortt. n:o 984, tontti n:o 18	Kirvesmies E. Hyösniemi [1]	1945, toukok. 31	1,350
		1955, toukok. 31	1,925
		1965, toukok. 31	2,500
		1975, toukok. 31	3,080
		1985, toukok. 31	3,670
S:n kortt. n:o 984, tontti n:o 20	Työntekijä S. A. Rajaniemi [2]	1945, toukok. 31	1,400
		1955, toukok. 31	2,000
		1965, toukok. 31	2,600
		1975, toukok. 31	3,200
		1985, toukok. 31	3,800
S:n kortt. n:o 985, tontti n:o 17	Kirvesmies A. W. Söderström [3]	1945, toukok. 31	2,400
		1955, toukok. 31	3,500
		1965, toukok. 31	4,600
		1975, toukok. 31	5,700
		1985, toukok. 31	6,800
S:n kortt. n:o 985, tontti n:o 19	Kivityöntekijä A. Venäläinen [4]	1945, toukok. 31	1,600
		1955, toukok. 31	2,300
		1965, toukok. 31	3,000
		1975, toukok. 31	3,700
		1985, toukok. 31	4,400
S:n kortt. n:o 985, tontti n:o 21	Linja-autonkuljettaja J. E. Gustafsson [5]	1945, toukok. 31	1,400
		1955, toukok. 31	2,000
		1965, toukok. 31	2,600
		1975, toukok. 31	3,200
		1985, toukok. 31	3,800
S:n kortt. n:o 985, tontti n:o 23	Korkkimatonkiinnittäjä E. A. Perttilä [6]	1985, toukok. 31	Kuten edell.
S:n kortt. n:o 985, tontti n:o 25	Rakennustyöntekijä O. Hänninen [7]	1985, toukok. 31	»
S:n kortt. n:o 985, tontti n:o 27	Korityöntekijä A. V. Koskinen [8]	1985, toukok. 31	»
S:n kortt. n:o 986, tontti n:o 31	Työnjohtaja H. A. Kovanen [9]	1985, toukok. 31	»
S:n kortt. n:o 986, tontti n:o 33	Sähkömonttööri K. M. Maavuori [10]	1985, toukok. 31	»
S:n kortt. n:o 986, tontti n:o 35	Kirvesmies Å. Gustafsson [11]	1985, toukok. 31	»
S:n kortt. n:o 986, tontti n:o 37	Linja-autonkuljettaja A. A. Kautto [12]	1985, toukok. 31	»
S:n kortt. n:o 986, tontti n:o 39	Rakennustyöntekijä E. Heinonen [13]	1985, toukok. 31	»
S:n kortt. n:o 986, tontti n:o 29	Huonekalutyöntekijä L. Kemppainen [14]	1945, toukok. 31	1,350
		1955, toukok. 31	1,925
		1965, toukok. 31	2,500
		1975, toukok. 31	3,080
		1985, toukok. 31	3,670
S:n kortt. n:o 986, tontti n:o 41	Levyseppä A. E. Backman [15]	1945, toukok. 31	1,500
		1955, toukok. 31	2,200
		1965, toukok. 31	2,800
		1975, toukok. 31	3,400
		1985, toukok. 31	4,000

[1]) Tonttij. 26 p. heinäk. 464 §. — [2]) S:n 27 p. syysk. 583 §. — [3]) S:n 25 p. lokak. 679 §. — [4]) S:n 19 p. heinäk. 455 §. — [5]) S:n 2 p. elok. 474 §. — [6])S:n 19 p. heinäk. 448 §. — [7]) S:n 19 p. heinäk. 444 §, 23 p. elok. 512 § ja 13 p. syysk. 548 §. — [8])S:n 26 p. heinäk. 461 §. — [9]) S:n 7 p. jouluk. 799 §. — [10]) S:n 20 p. syysk. 574 §. — [11]) S:n 2 p. elok. 473 §. — [12]) S:n 2 p. elok. 472 §. — [13]) S:n 15 p. marrask. 748 §. — [14]) S:n 23 p. elok. 507 §. — [15]) S:n 19 p. heinäk. 447 § ja kiint. lautak. 9 p. elok. 1,343 § ja 23 p. elok. 1,385 §.

Tontti tai palsta	Vuokraaja	Vuokrakausi päättyy	Vuosivuokra, mk
Koskela, kortt. n:o 986, tontti n:o 43	Sekatyöntekijä T. Routavuo [1]	1945, toukok. 31	1,450
		1955, toukok. 31	2,100
		1965, toukok. 31	2,700
		1975, toukok. 31	3,300
		1985, toukok. 31	3,900
S:n kortt. n:o 987, tontti n:o 26	Autonkuljettaja V. Alatalo [2]	1945, toukok. 31	1,350
		1955, toukok. 31	1,925
		1965, toukok. 31	2,500
		1975, toukok. 31	3,080
		1985, toukok. 31	3,670
S:n kortt. n:o 987, tontti n:o 28	Autonkuljettaja T. E. Lehto [3]	1945, toukok. 31	1,400
		1955, toukok. 31	2,000
		1965, toukok. 31	2,600
		1975, toukok. 31	3,200
		1985, toukok. 31	3,800
S:n kortt. n:o 987, tontti n:o 30	Työntekijä J. M. Selenius [4]	1985, toukok. 31	Kuten edell.
S:n kortt n:o 987, tontti n:o 32	Kirvesmies E. Gustafsson [5]	1985, toukok. 31	»
S:n kortt. n:o 987, tontti n:o 34	Putkityöntekijä E. O. V. Kauppinen [6]	1985, toukok. 31	»
S:n kortt. n:o 987, tontti n:o 36	Autoilija L. E. Isohiisi [7]	1985, toukok. 31	»
S:n kortt. n:o 987, tontti n:o 38	Huonekalujen valmistaja Y. J. Yliluoma [8]	1985, toukok. 31	»
S:n kortt. n:o 989, tontti n:o 20	Muurari H. A. Pohjoisrinne [9]	1945, toukok. 31	1,500
		1955, toukok. 31	2,200
		1965, toukok. 31	2,800
		1975, toukok. 31	3,400
		1985, toukok. 31	4,000
Kumpula, kortt. n:o 927, tontti n:o 71	Autonkuljettaja A. J. Markonsuo [10]	1940, kesäk. 1	1,200
		1950, kesäk. 1	1,800
		1960, kesäk. 1	2,250
		1970, kesäk. 1	2,700
		1980, kesäk. 1	3,200
S:n kortt. n:o 928, tontti n:o 65	Herra J. Elo [11]	1940, toukok. 31	7,600
		1950, toukok. 31	11,400
		1960, toukok. 31	14,250
		1970, toukok. 31	17,100
		1980, toukok. 31	20,000
S:n kortt. n:o 929, tontti n:o 75	Työnjohtaja H. Lehtonen [12]	1940, toukok. 31	5,200
		1950, toukok. 31	7,800
		1960, toukok. 31	9,750
		1970, toukok. 31	11,700
		1980, toukok. 31	13,650
S:n kortt. n:o 934, tontti n:o 57	Liikemies E. Heinonen [13]	1940, toukok. 31	2,400
		1950, toukok. 31	3,600
		1960, toukok. 31	4,500
		1970, toukok. 31	5,400
		1980, toukok. 31	6,300

[1]) Tonttij. 23 p. elok. 512 § ja kiint. lautak. 23 p. elok. 1,385 §. — [2]) Tonttij. 22 p. marrask. 772 §. — [3]) S:n 19 p. heinäk. 456 §, 27 p. syysk. 584 § ja 29 p. marrask. 779 §. — [4]) S:n 18 p. lokak. 658 §. — [5]) S:n 9 p. elok. 488 §, 23 p. elok. 498 § ja 30 p. elok. 522 §. — [6]) S:n 30 p. elok. 521 §. — [7]) S:n 2 p. elok. 475 §. — [8]) S:n 7 p. jouluk. 797 §. — [9]) S:n 3 p. toukok. 313 § ja 18 p. toukok. 334 §. — [10]) Kiint. lautak. 5 p. heinäk. 1,174§. — [11]) S:n 21 p. kesäk. 1,104 § ja 23 p. elok. 1,380 §. — [12]) Tonttij. 2 p. elok. 480 §. — [13]) S:n 13 p. jouluk. 810 §.

Tontti tai palsta	Vuokraaja	Vuokrakausi päättyy	Vuosivuokra, mk
Kumpula, kortt. n:o 934, tontti n:o 59	Liikemies E. Heinonen [1]	1980, toukok. 31	Kuten edell.
S:n kortt. n:o 937, tontti n:o 33	Rouva U. Makkonen [2]	1945, kesäk. 1	1,500
		1955, kesäk. 1	1,875
		1965, kesäk. 1	2,270
		1980, kesäk. 1	2,625
Kumpula, kortt. n:o 937, tontti n:o 48	Kirvesmies E. Lamberg [3]	1940, toukok. 31	2,800
		1950, toukok. 31	4,200
		1960, toukok. 31	5,250
		1970, toukok. 31	6,300
		1980, toukok. 31	7,400
S:n kortt. n:o 937, tontti n:o 50	Autonkuljettaja O. J. Hagelberg [4]	1940, toukok. 31	2,400
		1950, toukok. 31	3,600
		1960, toukok. 31	4,500
		1970, toukok. 31	5,400
		1980, toukok. 31	6,300
S:n kortt. n:o 941, tontti n:o 24	Vaakaaja A. Nikula [5]	1945, kesäk. 1	1,800
		1955, kesäk. 1	2,250
		1965, kesäk. 1	2,700
		1980, kesäk. 1	3,150
Käpylä, kortt. n:o 825, n. 5,060 m²:n suuruinen alue	Oy. Helsingin kansanasunnot [6]	1943, toukok. 31	13,500
		1953, toukok. 31	19,500
		1963, toukok. 31	25,500
		1973, toukok. 31	31,500
S:n kortt. n:o 892, tontti n:o 4 a	Rakennusliike L. M. Salovaara [7]	1940, toukok. 31	2,000
		1945, toukok. 31	3,000
		1955, toukok. 31	3,750
		1965, toukok. 31	4,500
		1975, toukok. 31	5,250
		1985, toukok. 31	6,000
S:n kortt. n:o 893 a, tontti n:o 5	Lakitieteenylioppilas L. Tarvo [8]	1940, toukok. 31	3,500
		1945, toukok. 31	5,250
		1955, toukok. 31	6,550
		1965, toukok. 31	7,800
		1975, toukok. 31	9,100
		1985, toukok. 31	10,400
S:n kortt. n:o 893 a, tontti n:o 7	Rakennusmestari A. A. Uimakallio [9]	1940, toukok. 31	1,800
		1945, toukok. 31	2,700
		1955, toukok. 31	3,350
		1965, toukok. 31	4,000
		1975, toukok. 31	4,650
		1985, toukok. 31	5,300
S:n kortt. n:o 893 a, tontti n:o 13	Rakennusmestari W. E. Sandelin [10]	1940, toukok. 31	1,700
		1945, toukok. 31	2,550
		1955, toukok. 31	3,200
		1965, toukok. 31	3,750
		1975, toukok. 31	4,300
		1985, toukok. 31	4,900
S:n kortt. n:o 893 a, tontti n:o 15	Kirjanpitäjä A. Bergström [11]	1985, toukok. 31	Kuten edell.

[1]) Tonttij. 13 jouluk. 810 §. — [2]) Kiint. lautak. 5 p. heinäk. 1,176 § ja 30 p. elok. 1,414 §. — [3]) Tonttij.4 p. lokak. 608 §. — [4]) S:n 22 p. maalisk. 205 §. — [5]) Kiint. lautak. 19 p.huhtik. 646 §. — [6]) S:n 5 p. huhtik. 553 §. — [7]) Tonttij. 11 p. lokak. 647 §. — [8]) S:n 14 p. kesäk. 382 §. — [9]) S:n 31 p. toukok. 355 §. — [10]) S:n 11 p. lokak.645 §. — [11]) S:n 14 p. kesäk. 378 §.

Tontti tai palsta	Vuokraaja	Vuokrakausi päättyy	Vuosivuokra, mk
Käpylä kortt. n:o 893 a, tontti n:o 17	Kansakoulunopettaja A. S. Knaapi [1])	1985, toukok. 31	Kuten edell.
S:n kortt. n:o 893 a, tontti n:o 19	Työnjohtaja J. Äyräs [2])	1985, toukok. 31	»
S:n kortt. n:o 893 a, tontti n:o 21	Rakennusmestari T. S. Back [3])	1985, toukok. 31	»
S:n kortt. n:o 893 b, tontti n:o 36	Autoliikkeenharjoittaja A. R. Olin [4])	1940, toukok. 31	2,000
		1945, toukok. 31	3,000
		1955, toukok. 31	3,750
		1965, toukok. 31	4,500
		1975, toukok. 31	5,250
		1985, toukok. 31	6,000
S:n kortt. n:o 893 b, tontti n:o 40	Rakennusmestari L. J. Bäck [5])	1985, toukok. 31	Kuten edell.
S:n kortt. n:o 893 b, tontti n:o 42	Rakennusmestari M. Sainio [6])	1985, toukok. 31	»
S:n kortt. n:o 894, tontti n:o 23	Työnjohtaja V. J. Virtanen [7])	1940, toukok. 31	2,000
		1945, toukok. 31	3,000
		1955, toukok. 31	3,750
		1965, toukok. 31	4,500
		1975, toukok. 31	5,250
		1985, toukok. 31	6,000
S:n kortt. n:o 894, tontti n:o 44	Johtaja T. Lähteenmäki [8])	1985, toukok. 31	Kuten edell.
S:n kortt. n:o 894, tontti n:o 50	Liikemies G. U. Jyläs [9])	1985, toukok. 31	»
S:n kortt. n:o 895, tontti n:o 14	Varatuomari Y. V. Tornivuori [10])	1940, toukok. 31	1,700
		1945, toukok. 31	2,550
		1955, toukok. 31	3,200
		1965, toukok. 31	3,750
		1975, toukok. 31	4,300
		1985, toukok. 31	4,900
S:n kortt. n:o 895, tontti n:o 16	Puutavarakauppias I. Jyläs [11])	1985, toukok. 31	Kuten edell.
S:n kortt. n:o 895, tontti n:o 18	Rouva V. Koski [12])	1985, toukok. 31	»
S:n kortt. n:o 896, tontti n:o 4	Kirvesmies J. Salminen [13])	1985, toukok. 31	»
S:n kortt. n:o 896, tontti n:o 8	Liikemies B. Lindholm [14])	1985, toukok. 31	»
S:n kortt. n:o 896, tontti n:o 12	Speditööri A. A. Kohi [15])	1985, toukok. 31	»
S:n kortt. n:o 897, tontti n:o 21	Opettaja A. A. Viirre [16])	1985, toukok. 31	»
S:n kortt. n:o 897, tontti n:o 23	Työnjohtaja Y. Vinberg [17])	1985, toukok. 31	»
S:n kortt. n:o 897, tontti n:o 27	Konttoristi G. Löfhjelm [18])	1985, toukok. 31	»

[1]) Tonttij 20 p. syysk. 558 §. — [2]) S:n 2 p. elok. 479 §. — [3]) S:n 25 p. lokak. 683 §. — [4])S:n 20 p. syysk. 556 §. — [5]) S:n 20 p. syysk. 555 §. — [6]) S:n 11 p. lokak. 636 §. [7]) S:n 2 p. elok. 476 §. — [8]) S:n 8 p. marrask. 723 §. — [9]) S:n 8 p. marrask. 725 §. — [10]) S:n 25 p. lokak. 688 §. — [11]) S:n 5 p. heinäk. 431 §. — [12]) S:n 15 p. maalisk. 185 §. — [13]) S:n 31 p. toukok. 357 §. — [14]) S:n 7 p. kesäk. 372 §. — [15]) S:n 4 p. lokak. 615 §. — [16]) S:n 8 p. marrask. 724 §. — [17]) S:n 26 p. heinäk. 462 §. — [18]) S:n 8 p. helmik. 69 § ja 21 p. kesäk. 395 §.

Tontti tai palsta	Vuokraaja	Vuokrakausi päättyy	Vuosivuokra, mk
Käpylä, kortt. n:o 898, tontti n:o 21	Everstiluutnantti E. Kuusela [1]	1985, toukok. 31	Kuten edell.
S:n kortt. n:o 898, tontti n:o 22	Filosofianmaisteri E. J. Koroma [2]	1985, toukok. 31	»
S:n kortt. n:o 898, tontti n:o 25	Johtaja F. M. Sahala [3]	1985, toukok. 31	»
S:n kortt. n:o 898, tontti n:o 26	Tullivartija A. Laanti [4]	1985, toukok. 31	»
S:n kortt. n:o 899, tontti n:o 15	Rakennusmestari M. Tauriala [5]	1940, toukok. 31	1,800
		1945, toukok. 31	2,700
		1955, toukok. 31	3,350
		1965, toukok. 31	4,000
		1975, toukok. 31	4,650
		1985, toukok. 31	5,300
S:n kortt. n:o 899, tontti n:o 16	Kansakoulunopettaja E. Hornborg [6]	1985, toukok. 31	Kuten edell.
S:n kortt. n:o 899, tontti n:o 19	Pankinvirkailija T. E. Tauriala [7]	1985, toukok. 31	»
Reimars, kortt. n:o 19, tontti n:o 7	Kirvesmies F. A. Fredriksson [8]	1940, jouluk. 31	800
		1950, jouluk. 31	1,020
		1960, jouluk. 31	1,100
		1970, jouluk. 31	1,360
S:n kortt. n:o 24, tontti n:o 1	Asemamies A. L. Salovaara [9]	1940, jouluk. 31	950
		1950, jouluk. 31	1,150
		1960, jouluk. 31	1,400
		1970, jouluk. 31	1,650
Reimars, kortt. n:o 25, tontti n:o 2	Muurari P. V. Salo [10]	1940, jouluk. 31	700
		1950, jouluk. 31	880
		1960, jouluk. 31	1,050
		1970, jouluk. 31	1,200
S:n kortt. n:o 25, tontti n:o 3	Autoasentaja L. Vaskivaara [11]	1940, jouluk. 31	850
		1950, jouluk. 31	1,020
		1960, jouluk. 31	1,190
		1970, jouluk. 31	1,360
S:n kortt. n:o 26, tontti n:o 7	Lämmittäjä W. G. Lindfors [12]	1940, jouluk. 31	1,250
		1950, jouluk. 31	1,550
		1960, jouluk. 31	1,850
		1970, jouluk. 31	2,100
S:n kortt. n:o 26, tontti n:o 9	Valaja T. Alhainen [13]	1940, jouluk. 31	1,100
		1950, jouluk. 31	1,350
		1960, jouluk. 31	1,600
		1970, jouluk. 31	1,850
S:n kortt. n:o 26, tontti n:o 10	Rappari T. Sirola [14]	1970, jouluk. 31	Kuten edell.
S:n kortt. n:o 26, tontti n:o 11	Piirimies V. E. A. Vuono [15]	1970, jouluk. 31	»

[1]) Tonttij. 8 p. helmik 73 §. — [2]) S:n 25 p. lokak. 690 §. — [3]) S:n 19 p. huhtik. 273 §. — [4]) S:n 11 p. tammik. 6 §. — [5]) S:n 10 p. toukok. 321 §. — [6]) S:n 21 p. kesäk. 401 §. — [7]) S:n 7 p. kesäk. 376 §. — [8]) S:n 6 p. syysk. 536 §. — [9]) S:n 4 p. lokak. 596 §. — [10]) S:n 7 p. kesäk. 373 §. — [11]) S:n 8 p. maalisk. 153 §. — [12]) S:n 4 p. lokak. 594 §. — [13]) S:n 5 p. heinäk. 427§. — [14]) S:n 12 p. heinäk. 441 §. — [15]) S:n 23 p. elok. 508 §.

Tontti tai palsta	Vuokraaja	Vuokrakausi päättyy	Vuosivuokra, mk
Vallila, kortt. n:o 539, tontti n:o 16	Rakennusmestarit T. O. Riipinen ja A. Nuotio [1]	1944, jouluk. 31	19,970
		1954, jouluk. 31	24,580
		1964, jouluk. 31	29,960
		1974, jouluk. 31	35,330
		1984, jouluk. 31	40,700
		1999, jouluk. 31	46,080
S:n kortt. n:o 548, tontti n:o 22	Rakennusmestarit A. Nuotio ja T. O. Riipinen [2]	1944, jouluk. 31	19,340
		1954, jouluk. 31	23,810
		1964, jouluk. 31	29,020
		1974, jouluk. 31	34,220
		1984, jouluk. 31	39,430
		1999, jouluk. 31	44,640
S:n kortt. n:o 551, tontti n:o 23	Rakennusmestarit J. Hongisto ja P. H. Huotari [3]	1944, jouluk. 31	53,510
		1954, jouluk. 31	65,855
		1964, jouluk. 31	80,260
		1974, jouluk. 31	94,670
		1984, jouluk. 31	109,075
		1999, jouluk. 31	123,480

Oy. Helsingin kansanasunnot nimiselle yhtiölle päätettiin [4] lisäksi varata myöhemmin oteutettavia rakennusyrityksiä varten Käpylän korttelin n:o 825 jälellä oleva osa, jonka vuokra määrätään vasta rakentamiseen ryhdyttäessä.

Vuokralle annetut viljelyspalstat. Kiinteistölautakunnan tonttijaosto vuokrasi seuraavat viljelyspalstat alla mainituille henkilöille:

Alue	Vuokraaja	Vuokrakausi päättyy	Vuosivuokra, mk
Hermanni, syöttöpalsta litt. A^{1-13} n. 0.5 ha	Ajuri Hj. Laaksonen [5]	1937, jouluk. 31	200
Käpylä, raviradan eteläpuolella oleva n. 4 ha:n suuruinen viljelyspalsta	Vartija V. Packalén [6]	1938, jouluk. 31	2,300
S:n raviradan eteläpuolella oleva n. 1.5 ha:n suuruinen viljelyspalsta	Ajuri Hj. Laaksonen [7]	1938, jouluk. 31	1,200
S:n raviradan eteläpuolella oleva n. 1.6 ha:n suuruinen viljelyspalsta	Vartija V. Packalén [8]	1938, jouluk. 31	1,000
S:n raviradan eteläpuolella oleva n. 1 ha:n suuruinen viljelyspalsta	Rouva H. Valo [9]	1938, jouluk. 31	800
S:n raviradan eteläpuolella oleva n. 1 ha:n suuruinen viljelyspalsta	Ajuri H. Lindberg [10]	1938, jouluk. 31	800
Meilahti, syöttöpalsta litt. B	Ajuri J. Sandberg [11]	1938, jouluk. 31	75
S:n palsta litt. 1 Av	Ajuri J. Sandberg [12]	3 kk. irtis. jälk.	175
S:n viljelyspalsta litt. e	Ajuri A. Lindström [13]	1937, jouluk. 31	1,000
S:n viljelyspalsta n:o 2 Toivola	Talonmies J. E. Vitick [14]	1937, kesän ajaksi	900
Reijola, viljelyspalsta litt. D	Herra A. From [15]	1937, jouluk. 31	200

[1]) Kiint. lautak. 23 p. elok. 1,386 §. — [2]) S:n 25 p. tammik. 140 §. — [3]) S:n 6 p. syysk. 1,467 §. — [4]) S:n 5 p. huhtik. 553 §. — [5])Tonttij. 19 p. huhtik. 261 §. — [6]) S:n 15 p. marrask. 751 §. — [7]) S:n15 p. marrask. 750 §. — [8]) S:n 7 p. jouluk. 794 §. — [9]) S:n 15 p. marrask. 753 §. — [10]) S:n 15 p. marrask. 752 §.— [11]) S:n 15 p. marrask. 755 §. — [12]) S:n 15 p. marrask. 754 §. — [13]) S:n 22 p. helmik. 113 §. — [14]) S:n 14 p. kesäk. 388 §. — [15]) S:n 19 p. huhtik. 268 §.

Pidennetyt asuntoalueiden vuokraoikeudet. Kiinteistölautakunta pidensi erinäisin ehdoin seuraavia alueita koskevat sopimukset:

Tontti tai palsta	Vuokraaja	Vuokrakausi pidennetty		Vuosivuokra, mk
		mistä	mihin	
Humalisto, huvilapalsta n:o 17 c	Leskirouva H. Tuomela [1]	1937, lokak. 16	1 kk. irtis. jälk.	4,000
S:n huvilapalsta n:o 24	Rouva E. Segerberg [2]	1938, tammik. 1	1940, jouluk. 31	8,400
S:n korttelin n:o 511, tontit n:ot 28 ja 30	Pelastusarmeija [3]	1938, tammik. 1	1940, jouluk. 31	2,400
Kuusisaari, huvilapalsta n:o 1	Herra Hj. Palmu [4]	1938, tammik. 1	1942, toukok. 31	1,750
S:n huvilapalsta n:o 2	Suomen luterilaisen evankeliumiyhdistyksen nuorisoliiton Helsingin osasto [5]	1938, tammik. 1	1942, toukok. 31	2,170
S:n huvilapalsta n:o 3				1,760
Länt. Kaivopuisto, huvila-alue n:o 1	Neiti N. Alfthan [6]	1938, kesäk. 1	1939, kesäk. 1	2,000
S:n huvila-alue n:o 1a	Leskirouva E. Staudinger [7]	1938, kesäk. 1	1939, kesäk. 1	4,800
S:n huvila-alue n:o 2	Senaattori Th. Wegeliuksen kuolinpesä [7]	1938, kesäk. 1	1939, kesäk. 1	6,300
S:n huvila-alue n:o 3	Neiti K. Lindelöf ja herra E. Lindelöf [7]	1938, kesäk. 1	1939, kesäk. 1	10,000
S:n huvila-alue n:o 5	Rouva M. Lindstedt [7]	1938, kesäk. 1	1939, kesäk. 1	6,750
S:n huvila-alue n:o 6	Herra C. Mattson [7]	1938, kesäk. 1	1939, kesäk. 1	4,500
Eläintarha, huvila-alue n:o 13	Vanhain ystävät [8]	1941, tammik. 1	1951, tammik. 1	1,000
Meilahti, huvilapalsta n:o 5 litt. D Isberg	Rouva A. Martikainen [9]	1938, tammik. 16	1 kk. irtis. jälk.	2,400
S:n huvilapalsta n:o 19	Puutarhuri A. Blomfelt [10]	1938, tammik. 1	1942, jouluk. 31	6,000
S:n tonttipaikka litt. E	Ajuri K. W. Jussila [9]	1938, tammik. 16	1 kk. irtis. jälk.	2,400
IV kaup. osa, kortt. 168, tontti n:o 21	Ab. Arbetarbostäderna å villan Lungnet [11]	1937, maalisk. 1	1938, maalisk. 1	19,800
Miramar n:o 56b,	Hammaslääkäri T. H. J. Ekman [12]	1938, tammik. 1	1940, jouluk. 31	10,000
Oulunkylä, Myllypelto n:o 4	Maanviljelijä J. Finne [13]	1938, tammik. 1	6 kk. irtis. jälk.	3,600
Reijola, asuntopalsta n:o 6	Kirjaltaja W. E. Nyström [14]	1937, syysk. 16	1 kk. irtis. jälk.	3,000
S:n huvila-alue n:o 4 a	Rouva S. Lindström [15]	1938, tammik. 16	1 kk. irtis. jälk.	720
S:n huvilapalsta n:o 8	Liikemies A. H. Oksa [15]	1938, tammik. 16	1 kk. irtis. jälk.	1,500
S:n paja-alue	Seppä K. Mäkinen [15]	1938, tammik. 16	1 kk. irtis. jälk.	2,000
Topeliuksenkatu, kortt. n:o 495, tontti n:o 8	Arkkitehti C. Sandelin [15]	1937, lokak. 16	1 kk. irtis. jälk.	5,000
Vallila, kortt. n:o 580, tontti n:o 68	Herra R. Lindström ja neiti C. Lindström [16]	1937, jouluk. 1	6 kk. irtis. jälk.	33,200

[1]) Kiint. lautak. 30 p. elok. 1,423 §. — [2]) S:n 18 p. toukok. 866 §. — [3]) S:n 7 p. kesäk. 1,008 §. — [4]) S:n 1 p. maalisk. 353 §. — [5]) S:n 1 p. maalisk. 354§. — [6]) S:n 8 p. marrask. 1,882 §. — [7])S:n 4 p. tammik. 7 § ja 8 p. marrask. 1,883 §. — [8]) S:n 4 p. tammik. 6 §; vrt. v:n 1936 kert. s. 22. — [9]) S:n 23 p. elok. 1,383 §. — [10]) S:n 22 p. maalisk. 481 §. — [11]) S:n 1 p. maalisk. 350 §. — [12]) S:n 21 p. kesäk. 1,105 ja 1,106 §. — [13]) Tonttij. 22 p. marrask. 764 §. — [14]) Kiint. lautak. 4 p. lokak. 1,626 §. — [15]) S:n 23 p. elok. 1,383 §. — [16]) S:n 12 p. huhtik. 595 §.

Samalla kun päätettiin jatkaa Pelastusarmeijalle Humallahden huvilapalstasta n:o 22, joka vahvistetussa asemakaavassa on sama kuin tontit n:ot 25, 28 ja 30 käsittävä kortteli n:o 511, vuokrattujen tonttien n:ot 28 ja 30 vuokra-aikaa 3 vuodella, päätettiin [1]) ilmoittaa, että tonttia n:o 25 rajoittava lankkuaita oli v:n 1938 alusta siirrettävä tämän tontin ja tonttien n:ot 28 ja 30 väliselle rajalle sekä Linnankosken- ja Stenbäckinkadun kulmassa tontilla n:o 30 oleva aita asemakaavaosaston määräämään paikkaan.

Pidennetyt viljelysalueiden vuokraoikeudet. Kiinteistölautakunta pidensi seuraavia viljelysalueita koskevat vuokrasopimukset:

Alue	Vuokraaja	Vuokrakausi pidennetty		Vuosivuokra, mk
		mistä	mihin	
Koskela, viljelyspalsta, litt. b	Herra A. Örmark [2])	1937, tammik. 1	1937, jouluk. 31	125
Kumpula, n.s. Elannon palsta, n. 0.85 ha	Herra E. Syvänen [3])	1937, tammik. 1	1937, jouluk. 31	700
S:n puutarhapalsta litt y	Puutarhatyöntekijä J. Toivonen [4])	1937, tammik. 1	1937, jouluk. 31	300
S:n syöttöpalstat litt. a-b-c-d-a	Puutarhuri C. R. Lindberg [5])	1937, tammik. 1	1937, jouluk. 31	650
S:n syöttöpalsta litt. b	Ajuri J. E. Ylöstalo [6])	1937, tammik. 1	1937, jouluk. 31	200
S:n syöttöpalsta litt. ö	Ajuri G. H. Hagelberg [7])	1937, tammik. 1	1937, jouluk. 31	500
S:n viljelyspalstat litt. e ja f	Puutarhuri C. R. Lindberg [5])	1937, tammik. 1	1937, jouluk. 31	2,400
S:n viljelyspalstat litt. 1^1, 1^2 ja m	Ajuri S. Räisänen [8])	1937, tammik. 1	1937, jouluk. 31	1,000
S:n viljelyspalsta litt. U	Puutarhuri C. R. Lindberg [5])	1937, tammik. 1	1937, jouluk. 31	600
S:n viljelyspalsta n:o 15	Rouva I. Ansinen [9])	1937, tammik. 1	1937, jouluk. 31	200
Lapinlahden sairaala-alue, kaupungin hallussa oleva syöttöpalsta	Ajuri J. Alastalo [10])	1937, tammik. 1	Enintään kesän ajaksi	100
Meilahti, viljelysalue n:o 3 ja n:o 2 a Toivola	Talonmies J. E. Witick [11])	1937, tammik. 1	1937, jouluk. 31	400
Pasila, viljelyspalstat litt. o, p, r ja s, yhteensä 1.3 ha	Ajuri T. Heino [12])	1938, tammik. 1	1938, jouluk. 31	650
S:n viljelyspalsta litt. q, 1.88 ha	Ajuri T. Heino [12])	1938, tammik. 1	1938, jouluk. 31	850
Reijola, syöttöpalstat litt. g^1 ja g^2	Ajuri E. V. Vennola [13])	1937, tammik. 1	1937, jouluk. 31	400
S:n syöttöpalsta n:o 10	Ajuri H. Kattainen [14])	1937, tammik. 1	1937, jouluk. 31	200
S:n syöttöpalsta n:o XII	Leskirouva G. Näsi [15])	1937, tammik .1	1937, jouluk. 31	300
S:n viljelyspalsta litt. e	Ajuri A. Lindström [16])	1938, tammik. 1	1938, jouluk. 31	400
S:n viljelyspalsta litt. y	Ajuri V. Korhonen [17])	1937, tammik. 1	1937, jouluk. 31	200
S:n viljelyspalstat Punamäki litt. A ja Meilahti n:ot 6 ja 7	Ajuri J. V. Sohlman [18])	1937, tammik. 1	1937, jouluk. 31	300

[1]) Kiint. lautak. 7 p. kesäk. 1,008 §. — [2]) Tontt.j. 22 maalisk. 202 §. — [3]) S:n 12 p. huhtik. 233 §. — [4]) S:n 11 p. tammik. 17 §. — [5]) S:n 11 p. tammik. 4 §. — [6]) S:n 3 p. toukok. 296 §. — [7]) S:n 19 p.huhtik. 259 §. — [8]) S:n 12 p. huhtik. 237 §. — [9]) S:n 24 p. toukok. 343 §. — [10]) S:n 14 p. kesäk. 380 §. — [11]) S:n 19 p. huhtik. 263 §. — [12]) S:n 4 p. lokak. 605 §. — [13]) S:n 18 p. tammik. 25 §. — [14]) S:n 22 p. maalisk. 203 §. — [15]) S:n 14 p. kesäk. 381 §. — [16]) S:n 11 p. lokak. 618 §. — [17]) S:n 31 p. toukok. 352 § — [18]) S:n. 12 p. huhtik. 251 §.

Asuntotonttien ja huvilapalstojen vuokraoikeuden siirto. Kiinteistölautakunta hyväksyi seuraavien asuntotonttien ja huvilapalstojen vuokraoikeuden siirron:

Tontti tai palsta	Uusi vuokraaja
Hermanni, kortt. n:o III b, tontti n:o 6	Talonomistaja D., rouva A. M. ja herra H. D. Pulkkinen [1]
Hermanni II, kortt. n:o XVI, tontti n:o 2	Leskirouva A. J. Lindfors [2]
S:n » » XIX » » 3	Rouva V. Vaulo [3]
S:n » » 22 » » 1	Rouva E. Helen [4]
Herttoniemi, huvila-alue n:o 70	Kirvesmies K. V. Löfstedt [5]
Kokkosaari, n. 600 m²:n suuruinen alue	Leskirouva A. Karlsson [6]
Koskela, kortt. n:o 981, tontti n:o 13	Autonkuljettaja E. J. Vihavainen ja työntekijä H. A. Salminen [7]
S:n » » 982 » » 8	Autonkuljettaja R. Röman [8]
S:n » » 983 » » 3	Herra E. ja rouva L. Laurila sekä herra K. ja rouva S. Kyllönen [9]
S:n » » 983 » » 7	Kirvesmies J. K. Ranta [10]
S:n » » 983 » » 12	Viilaaja N. J. Mattsson [11]
S:n » » 985 » » 27	Herra K. V. Vikman [12]
Kumpula, » » 923 » » 91	Herra H. ja rouva A. Karhunsuo [13]
S:n » » 923 » » 101	Varastomies E. Lohi [14]
S:n » » 924 » » 83	Maalari E. Nuutinen [15]
S:n » » 924 » » 94	Muurari N. Eloranta [16]
S:n » » 925 » » 81	Vaatturi K. V. ja rouva A. A. Sirola [17]
S:n » » 925 » » 85	Rouva N. Allenius [18]
S:n » » 925 » » 87	Puuseppä J. Kivinen [19]
S:n » » 926 » » 1	Näyttelijä A. V. Anttila [20]
S:n » » 926 » » 11	Maalari Y. R. Vaahtera [21]
S:n » » 926 » » 84	Asentaja K. G. ja rouva I. Sundberg [22]
S:n » » 926 » » 86	Kirjakauppa-apulainen A. Kaasinen [23]
S:n » » 926 » » 90	Kauppias H. ja rouva M. Iisala [24]
S:n » » 927 » » 73	Kauppa-apulainen L. Lehtonen [25]
S:n » » 927 » » 75	Autonkuljettaja V. E. Linden [26]
S:n » » 927 » » 77	Lämmittäjä F. E. Tötterman [27]
S:n » » 929 » » 77	Leskirouva E. Groundstroem [28]
S:n » » 931 » » 36	Rouva E. Ritari [29]
S:n » » 931 » » 38	Opiskelija P. Ritari [30]
S:n » » 931 » » 40	Neiti S. Hakala [31]
S:n » » 931 » » 42	Neiti I. Vänttinen [32]
S:n » » 931 » » 46	Rouva N. Allenius [33]
S:n » » 931 » » 46	Maalari T. ja rouva K. Rastas [34]
S:n » » 932 » » 59	Rouva I. Vihanta [35]
S:n » » 932 » » 59	Rouva A. Hakala [36]

[1]) Tonttij. 19 p. huhtik. 271 §. — [2]) S:n 25 p. lokak. 674 §. — [3]) S:n 3 p. toukok. 294 §. — [4]) S:n 1 p. helmik. 44 §. — [5]) S:n 1 p. helmik. 51 §. — [6]) S:n 8 p. marrask. 707 §. — [7]) S:n 11 p. lokak. 622 §. — [8]) S:n 30 p. elok. 524 §. — [9]) S:n 28 p. kesäk. 404 §. — [10]) S:n 20 p. syysk. 566 §. — [11]) S:n 7 p. kesäk. 370 §. — [12]) S:n 11 p. lokak. 624 §. — [13]) S:n 25 p. tammik. 35 §. — [14]) S:n 2 p. elok. 471 §. — [15]) S:n 25 p. tammik. 34 §. — [16]) S:n 4 p. lokak. 614 §. — [17]) S:n 12 p. huhtik. 250 §. — [18]) S:n 4 p. lokak. 595 §. — [19]) S:n 19 p. huhtik. 269 §. — [20]) S:n 14 p. kesäk. 389 §. — [21]) S:n 22 p. helmik. 110 §. — [22]) S:n 5 p. huhtik. 227 §. — [23]) S:n 21 p. kesäk. 393 §. — [24]) S:n 5 p. huhtik. 228 §. — [25]) S:n 27 p. syysk. 589 §. — [26]) S:n 4 p. lokak. 607 §. — [27]) S:n 27 p. syysk. 590 §. — [28]) S:n 19 p. heinäk. 452 §. — [29]) S:n 18 p. toukok. 330 §. — [30]) S:n 18 p. toukok. 329 §. — [31]) S:n 27 p. syysk. 575 §. — [32]) S:n 27 p. syysk. 576 § ja 18 p. lokak. 666 §. — [33]) S:n 10 p. toukok. 318 §. — [34]) S:n 6 p. syysk. 533 §. — [35]) S:n 18 p. toukok. 328 §. — [36]) S:n 27 p. syysk. 577 §.

Tontti tai palsta	Uusi vuokraaja
Kumpula, kortt. n:o 932 tontti n:o 61	Neiti A. T. Luhtanen [1]
S:n » » 932 » » 61	Herra K. E. Hakala [2]
S:n » » 932 » » 61	Rouva A. Hakala [3]
S:n » » 932 » » 64 ja 66	Kansakoulunopettaja V. Mustala ja neiti L. Jaakkola [4]
S:n » » 932 » » 72 ja 74	Kreikkalaiskatolinen seurakunta [5]
S:n » » 933 » » 65 ja 67	Herra T. ja rouva A. Tiusanen [6]
S:n » » 936 » » 24	Prokuristi V. Sarlio [7]
S:n » » 936 » » 30	Kauppias S. Lavén [8]
S:n » » 939 » » 35	Rouva N. Allenius [9]
S:n » » 940 » » 2	Rouva A. Söderberg [10]
S:n » » 940 » » 6	Leskirouva H. M. ja neiti S. M. Kotialho [11]
S:n » » 941 » » 18	Lämmittäjä T. Tammilehto [12]
S:n » » 943 » » 7	Talonomistaja E. E. Samuelsson [13]
Käpylä » » 823 » » 7	Arkkitehti V. Palmqvist [14]
S:n » » 823 » » 7	Kauppatieteenkandidaatti R. K. Teerisuo [15]
S:n » » 823 » » 9	Seminaarinjohtaja J. M. ja rouva F. M. Mikkola [16]
S:n » » 868 » » 4	Insinööri J. H. Stockus [17]
S:n » » 868 » » 22	Leskirouva I. Ikonen [18]
S:n » » 873 » » 4	Herra H. L. ja rouva M. Laaksonen [19]
S:n » » 873 » » 7 b	Konemestari J. Hanski [20]
S:n » » 874 » » 8	Veturinkuljettaja E. J. ja rouva K. M. Friman [21]
S:n » » 874 » » 25	Saarnaaja L. A. Hokkanen [22]
S:n » » 891 » » 46	Filosofianmaisteri M. Leppo [23]
S:n » » 892 » » 4 b	Johtaja T. A. Viinikka [24]
S:n » » 892 » » 8	Rouva A. Hakala [25]
S:n » » 892 » » 8	Rouva I. Vihanta [26]
S:n » » 892 » » 8	Veljekset Udd rakennuskonttori [27]
S:n » » 892 » » 54	Johtaja N. N. Nikkilä [28]
S:n » » 892 » » 62	Konttoristi A. R. Engblom [29]
S:n » » 893 a » » 9	Kirjaltaja E. Lindström [30]
Länt. Kaivopuisto, huvila-alue n:o 1 a	Leskirouva E. Staudinger [31]
Meilahti, huvilapalsta litt. D	Neiti A. Kotimäki [32]
Oulunkylä, huvila-alue Sarkamäki n:o 3	Tarkastaja T. N. ja rouva A. M. Vyhtinen [33]
S:n huvilapalsta Suursuo n:o 11	Työntekijä U. R. Juhankoski [34]
S:n » » » 14	Herra J. ja rouva E. Nuorama [35]
S:n It. huvilaryhmä, huvilapalstat n:ot 40A ja 40 B	Herra R. Lindbäck [36]
S:n » » huvilapalsta n:o 44 B	Leskirouva A. C. Lindbäck [37]
S:n » » Kullobacka n:o 4	Leskirouva H. Rasmusson [38]
S:n » » Myllypelto n:o 1	Neiti O. Keinänen [39]

[1]) Tonttij. 26 p. huhtik. 287 §. — [2]) S:n 27 p. syysk. 578 §. — [3]) S:n 20 p. jouluk. 816 §. — [4]) S:n 30 p. maalisk. 212 §. — [5]) Kiint. lautak. 5 p. huhtik. 55 7 §. — [6]) Tonttij. 26 p. huhtik. 286 §. — [7]) S:n 15 p. helmik. 90 §. — [8]) S:n 5 p. heinäk. 419 §. — [9]) S:n 8 p. marrask. 726 §. — [10]) S:n 21p. kesäk. 394 §. — [11]) S:n 29 p. marrask. 776 §. — [12]) S:n 8 p. marrask. 716 §. — [13]) Sn 22 p. helmik. 120 §. — [14]) S:n 15 p. helmik. 96 §. — [15]) S:n 30 p. maalisk. 214 §. — [16]) S:n 9 p. elok. 491 §. — [17]) S:n 8 p. maalisk. 156 §. — [18]) S:n 28 p. kesäk. 407 §. — [19]) S:n 12 p. heinäk. 438 §. — [20]) S:n 1 p. maalisk. 141 §. — [21]) S:n 15 p. maalisk. 187 §. — [22]) S:n 11 p. tammik. 3 §. — [23]) S:n 15 p. maalisk. 171 §. — [24]) S:n 7 p. kesäk. 369 §. — [25]) S:n 18 p. tammik. 26 §. — [26]) S:n 13 p. syysk. 553 §. — [27]) S:n 15 p. marrask. 757 §. — [28]) S:n 31 p. toukok. 353 §. — [29]) S:n 15 p. maalisk. 172 §. — [30]) S:n 22 p. marrask. 765 §. — [31]) S:n 8 p. marrask. 717 §. — [32]) S:n 8 p. maalisk. 155 §. — [33]) S:n 9 p. elok. 493 §. — [34]) S:n 11 p. tammik. 2 §. — [35]) S:n 1 p. helmik. 48 §. — [36]) S:n 20 p. s yysk. 567 §. — [37]) S:n 20 p. syysk. 568 §. — [38]) S:n 26 p. huhtik. 285 §. — [39]) S:n 22 p. helmik. 116 §.

Tontti tai palsta	Uusi vuokraaja
Oulunkylä, Länt. huvilaryhmä, huvilapalsta Suursuo n:o 6	Mekaanikko V. Saarisalo [1]
S:n » » huvilapalsta Suursuo n:o 10	Uunintekijä Th. Bärmanin oikeudenomistajat [2]
S:n » » huvilapalsta Suursuo n:o 15 a	Leskirouva I. Sundell [3]
Pasila, kortt. n:o 560, tontti n:o 2	Arvopaperiteknikko V. V. Lindroos [4]
S:n » » 565 » » 3	Faktori G. E. Lindgren [5]
S:n » » 566 » » 18	Leskirouva S. Nyman [6]
Reijola, huvila-alue n:o 4 a	Rouva I. J. Lindström [7]
Reimars, kortt. n:o 21, tontti n:o 3	Insinöörinrouva H. Grönros [8]
S:n » » 21 » » 6	Maanviljelijä K. A. Virtanen [9]
S:n » » 27 » » $4\,^4/_5$ suuruinen osa	Kirjeenvaihtaja K. O. Wallenius [10]
S:n » » 28 » » 2	Rautatientyöntekijä U. V. Ylänne [11]
S:n » » 28 » » 2	Metallisorvaaja V. ja rouva E. Turunen [12]
Ruskeasuo, huvila-alue n:o 13	Ent. maanviljelijä H. Eklund [13]
S:n » » 37	Ajuri D. J. Ikonen [14]
Toukola, kortt. n:o 908, tontti n:o 3	Herra V. ja rouva E. Öst [15]
S:n » » 908 » » 4	Maalari O. Heinonen ja herra O. Orasmaa [16]
S:n » » 911 » » 4	Kauppias E. Linjamaa [17]
S:n » » 913 » » 8	Työnjohtaja E. A. Nyman [18]
S:n » » 915 » » 9	Rouva J. M. Vittaniemi [19]
S:n » » 916 » » 14	Työnjohtaja F. V. Lehtonen [20]
Uusipelto, huvila-alue n:o 45	Farmaseutti E. E. ja kansakoulunopettaja A. M. Launis [21]
Vallila, kortt. n:o 530, tontti n:o 3	Konttoristi Å. V. W. Rahikainen [22]
S:n » » 530 » » 4	Leskirouva H. V. ja neiti A.-L. Jyvä [23]
S:n » » 530 » » 9	Leskirouva M. Heinonen [24]
S:n » » 530 » » 13	Asunto-oy. Mäkelänkatu 13 [25]
S:n » » 531 » » 19	Rouva M. Kangasniemi [26]
S:n » » 531 » » 22	Vanginvartija A. Korpisen kuolinpesä [27]
S:n » » 531 » » 42	Herra Hj. Ojansuu [28]
S:n » » 536 » » 25	Kauppias N. Wivolinin oikeudenomistajat [29]
S:n » » 537 » » 2	Leskirouva M. Lehtonen [30]
S:n » » 540 » » 7	Konttoristi Å. V. W. Rahikainen [31]
S:n » » 540 » » 17	Leskirouva H. Frilander sekä rouvat H. Salonius ja E. Vahtera [32]
S:n » » 542 » » 3	Puuseppä K. A. Löfmanin oikeudenomistajat [33]
S:n » » 543 » » 4	Leskirouva M. A., neiti H. I. ja herra J. A. Rauvo [34]
S:n » » 543 » » 6	Talonomistaja J. A. Nyholm [35]
S:n » » 543 » » 6	Herra Hj. Ojansuu [36]

[1]) Tonttij. 20 p. syysk. 565 §. — [2]) S:n 18 p. lokak. 660 §. — [3]) S:n 14 p. kesäk. 391 §. — [4]) S:n 5 p. huhtik. 230 §. — [5]) S:n 11p. lokak. 628 §. — [6]) S:n 31 p. toukok. 351 §. — [7]) S:n 25 p. tammik. 33 §. — [8]) S:n 14 p. kesäk. 390 §. — [9]) S:n 25 p. lokak. 686 §. — [10]) S:n 13 p. syysk. 552 §. — [11]) S:n 25 p. tammik. 36 §. — [12]) S:n 15 p. marrask. 743 §. — [13]) S:n 15 p. marrask. 744 §. — [14]) S:n 15 p. marrask. 731 §. — [15]) S:n 31 p. toukok. 358 §. — [16]) S:n 3 p. toukok. 310 §. — [17]) S:n 25 p. lokak. 685 §. — [18]) S:n 1 p. marrask. 693 §. — [19]) S:n 9 p. elok. 494 §. — [20]) S:n 12 p. huhtik. 239 §. — [21]) S:n 8 p. helmik. 71 §. — [22]) S:n 8 p. maalisk. 161 §. — [23]) S:n 10 p. toukok. 319 §. — [24]) S:n 19 p. heinäk. 453 §. — [25]) S:n 20 p. syysk. 573 §. — [26]) S:n 25 p. tammik. 32 §. — [27]) S:n 9 p. elok. 492 §. — [28]) S:n 8 p. maalisk. 160 §. — [29]) S:n 21 p. kesäk. 398 §. — [30]) S:n 5 p. heinäk. 432 §. — [31]) S:n 8 p. maalisk. 161 §. — [32]) S:n 30 p. maalisk. 213 §. — [33]) S:n 30 p. maalisk. 210 §. — [34]) S:n 22 p. maalisk. 198 §. — [35]) S:n 22 maalisk. 209 §. — [36]) S:n 6 p. syysk. 534 §.

Tontti tai palsta	Uusi vuokraaja
Vallila, kortt. n:o 544 tontti n:o 8	Leskirouva F. Kallioinen [1])
S:n » » 547 » » 8	Rouva A. Melart, neiti L. Bastman, ylioppilas A. I. R. Packalén ja koululainen R. A. Packalén [2])
S:n » » 549 » » 24	Herra K. A. Holmberg [3])
S:n » » 550 » » 16	Rouva S. Numminen, herra J. V. Poikolainen ja neiti I. K. Poikolainen [4])
S:n » » 550 » » 18	Kauppias L. Mikkola [5])

Tehdastonttien vuokrasopimuskaavake hyväksyttiin [6]).

Vuokralle annetut tehdastontit. Kiinteistölautakunta teki seuraavat tehdastarkoituksiin käytettävää maata koskevat vuokrasopimukset:

Tontti	Vuokraaja	Vuokrakausi päättyy	Vuosivuokra, mk
XX kaup. osa, kortt. n:o 788, n. 2,000 m²:n suuruinen tontti Lauttasaarenkadun varrella	Suomen väri- ja vernissatehdas oy. [7])	1942, jouluk. 31	40,000 —
		1947, jouluk. 31	50,000 —
		1952, jouluk. 31	62,000 —
		1957, jouluk. 31	76,000 —
Mäkelä, kortt. n:o 694, tontti n:o 21	Paperi ja painotuote oy. [8])	1947, huhtik. 30	8,910 —
		1957, huhtik. 30	11,800 —
		1967, huhtik. 30	14,700 —
S:n kortt. n:o 696, tontit n:ot 5 ja 7	Rauta- ja metallivalimo Suomi [9])	1938, huhtik. 12	18,478 —
		1940, huhtik. 12	21,869 20
		1948, huhtik. 12	25,869 20
		1950, huhtik. 12	29,260 40
		1958, huhtik. 12	33,260 40
S:n kortt. n:o 699, tontti n:o 10	Lääketehdas Orion oy. [10])	1943, jouluk. 31	13,340 —
		1953, jouluk. 31	18,720 —
		1963, jouluk. 31	23,960 —
Vallila, kortt. n:o 532, tontti n:o 12	Taito oy. [11])	1947, jouluk. 31	24,680 50
		1957, jouluk. 31	32,654 20
		1967, jouluk. 31	40,722 80
S:n kortt. n:o 532, tontti n:o 14	Rakennusmestari E. Niemelä [12])	1947, jouluk. 31	26,786 50
		1957, jouluk. 31	35,440 60
		1967, jouluk. 31	44,197 70
S:n kortt. n:o 532, tontti n:o 20	Nylund & Rahikainen oy. [13])	1947, jouluk. 31	18,875 —
		1957, jouluk. 31	24,970 —
		1967, jouluk. 31	31,140 —
S:n kortti n:o 581, tontti n:o 5	Raitiotie ja omnibus oy. [14])	1940, jouluk. 31	4,465 —

Yllä mainitun vuokrakauden jälkeen oli Suomen väri- ja vernissatehdas oy:llä oikeus saada kyseessä oleva vuokrasopimuksensa pidennetyksi edelleen 10 vuodeksi, jolloin vuotuinen vuokramaksu oli joulukuun 31

[1]) Tonttij. 30 p. maalisk. 211 §. — [2]) S:n 29 p. marrask. 777 §. — [3]) S:n 1 p. helmik. 47 §. — [4]) S:n 15 p. maalisk. 189 §. — [5]) S:n 24 p. toukok. 345 §. — [6]) Kiint. lautak. 8 p. maalisk. 393 §. — [7]) S:n 20 p. jouluk. 2,187 §. — [8]) S:n 19 p. huhtik. 643 §. — [9]) S:n 21 p. kesäk. 1,107 §. — [10]) S:n 20 p. syysk. 1,542 §. — [11]) S:n 29 p. marrask. 2,029 §. — [12]) S:n 29 p. marrask. 2,030 §. — [13]) S:n 27 p. syysk. 1,595 §, 18 p. lokak. 1,747 § ja 29 p. marrask. 2,031 §. — [14]) S:n 7 p. kesäk. 1,018 §.

p:ään 1962 92,000 markkaa ja siitä joulukuun 31 p:ään 1967 110,000 markkaa [1]).

Tehdastonttien vuokraoikeuden siirto. Hyväksyttiin [2]) Mäkelän korttelin n:o 693 Teollisuuskadun tontin n:o 27 vuokraoikeuden siirto Ateri oy:lle ja Mäkelän korttelin n:o 696 teollisuustontin n:o 7 vuokraoikeuden siirto Rauta- ja metallivalimo Suomi nimiselle toiminimelle.

Arkadiankadun katukahvila. Helsingin osuuskauppa nimiselle osuuskunnalle vuokrattiin [3]) edelleen Arkadiankadun talon n:o 23 edustalla oleva nurmikkoalue toukokuun 1 p:n ja lokakuun 1 p:n väliseksi ajaksi 5,000 markan vuokrasta.

Ulkoilmanäyttämöt. Helsingin työväen teatterin kannatusyhdistykselle vuokrattiin [4]) Vallilan ulkoilmanäyttämöalue kesäkuun 1 p:stä 1938 5 vuodeksi 100 markan vuosivuokrasta ehdoin, että alue tarvittaessa luovutettiin kaupungille takaisin, ei kuitenkaan kesä—elokuun aikana, ellei siitä ennen toukokuun 15 p:ää oltu ilmoitettu yhdistykselle.

Muuttaen aikaisemmin tekemäänsä päätöstä [5]), jonka mukaan Helsingin voimistelijat oikeutettiin vuokraamallaan Hesperian huvila-alueella n:o 61 a pitämään ulkoilmanäyttämöä syyskuun 15 p:ään 10,000 markan maksusta, lautakunta päätti [6]) alentaa kyseistä huvila-aluetta koskevan vuokran 5,000 markkaan.

Helsingfors segelklubb nimiselle yhdistykselle vuokrattiin [7]) Lauttasaaren Rakkaudenniemen pohjoisrannalta n. 3,140 m²:n suuruinen alue toukokuun 1 p:stä lokakuun 1 p:ään 500 markan vuokrasta ollen vuokraaja oikeutettu käyttämään niemen lounaisrannalla olevalta laiturilta vuokra-alueelle johtavaa tietä.

Etelä Humalluoto vuokrattiin [8]) edelleen Merimelojat nimiselle yhdistykselle tammikuun 1 p:stä toistaiseksi vuoden irtisanomisajoin entisin ehdoin.

Iso Verkkosaari. Isolla Verkkosaarella oleva tehdasrakennus vuokrattiin [9]) Oy. Saseka ab:lle heinäkuun 1 p:stä toistaiseksi 1 kuukauden irtisanomisajoin 500 markan kuukausivuokrasta.

Pieni Verkkosaari. Herra A. Valleniukselle vuokrattiin [10]) Pieneltä Verkkosaarelta n. 2,016 m²:n suuruinen alue heinäkuun 1 p:stä toistaiseksi 1 kuukauden irtisanomisajoin 1,000 markan kuukausivuokrasta.

N. s. laivatelakka-alue vuokrattiin [11]) edelleen Helsingin laivatelakka oy:lle marraskuun 14 p:n 1937 ja heinäkuun 1 p:n 1938 väliseksi ajaksi yhteensä 25,000 markasta.

Kellosaaren lentosatama. Lautakunta päätti [12]) kaupunginhallitukselle puoltaa Aero oy:n Kellosaaren lentosatamassa omistaman työpajan ostamista kaupungille lämmitys- ja valaistuslaitteineen sekä kalustoineen enintään 30,000 markan hinnasta sekä pidentää mainitun yhtiön kanssa elokuun 24 p:nä 1931 tehdyn vuokrasopimuksen voimassaoloaikaa syyskuun 1 p:stä 1936 maaliskuun 1 p:ään 1937.

Helsingin keskusvankilalle kuuluvan alueen vuokraaminen. Koska oli käynyt ilmi, että kaupunki oli kesäkuun 1 p:stä 1931 lähtien vuokrannut

---

[1]) Kiint. lautak. 20 p. jouluk. 2,187 §. — [2]) S:n 5 p. huhtik. 555 §, 7 p. kesäk. 1,005 § ja tonttij. 5 p. huhtik. 229 §. — [3]) Kiint. lautak. 1 p. maalisk. 349 §. — [4]) S:n 18 p. tammik. 92 §. — [5]) S:n 1 p. helmik. 183 §. — [6])S:n 10 p. toukok. 819 §. — [7]) S:n 19 p. huhtik. 649 §. — [8]) S:n 22 p. helmik. 298 §. — [9]) S:n 5 p. heinäk. 1,170 §. — [10]) S:n 5 p. heinäk. 1,171 § ja tonttij. 6 p. syysk. 531 §. — [11]) Kiint. lautak. 30 p. elok. 1,417 §. — [12]) S:n 1p. helmik. 190 §.

keskusvankilalle kuuluvan tontilla n:o 2 Hermannin korttelissa n:o 649 olevan alueen ja kantanut siitä vuokraa, päätti [1]) lautakunta purkaa kyseistä tonttia koskevan vuokrasopimuksen lokakuun 1 p:stä, koska vuokraajat vastoin vuokrasopimuksen määräyksiä olivat sallineet tontilla harjoitettavan tehdasliikettä sekä lisäksi laiminlyöneet kertomusvuoden kolmannen vuosineljänneksen heinäkuun 1 p:nä maksettavaksi langenneen vuokraerän suorittamisen, luovuttaa maaliskuun 21 p:nä 1931 päivätyn tilusvaihdon nojalla keskusvankilan omistukseen siirtyneen n. 615 m²:n suuruisen osan mainitusta tontista keskusvankilalle sekä ehdottaa kaupunginhallitukselle, että kaupungin mainitusta alueesta kantamat vuokrat, yhteensä 2,933: 05 markkaa, kesäkuun 1 p:n 1931 ja lokakuun 1 p:n 1937 väliseltä ajalta, palautettaisiin keskusvankilalle.

Vuokra-alueen rajojen järjestely. Suomen hiilihappo oy:lle kaupunginvaltuuston maaliskuun 4 p:nä 1936 tekemän päätöksen nojalla vuokratusta alueesta päätettiin [2]) seuraavaa: hyväksyä yhtiön ehdotus sille vuokratun alueen rajojen järjestelyksi huomioon ottaen satamarakennusosaston esittämät näkökohdat sekä määrätä täten järjestetyn alueen vuosivuokra 38,500 markaksi, vuokrata yhtiölle edellä mainitun alueen vierestä n. 900 m²:n suuruinen alue toukokuun 1 p:stä 1939 toistaiseksi 6 kuukauden irtisanomisajoin 4,500 markan vuosivuokrasta, hyväksyä vuokrasopimuksen 2 kohdan sanamuoto seuraavaksi: Vuokra-aluetta saadaan käyttää hiilihappotehdasta ja muuta kemiallista teollisuutta varten eikä sille saa ilman kiinteistölautakunnan lupaa rakentaa uudisrakennuksia, sekä evätä yhtiön anomus muilta kohdin.

Varastoalueet. Vuoden aikana lautakunta tai sen tonttijaosto antoi vuokralle useita varasto- y.m. alueita, myönsi tällaisten alueiden vuokraoikeuden pidennyksiä ja hyväksyi niiden siirtoja, mutta on näitä koskevat tiedot jätetty pois tästä kertomuksesta. Samoin tiedot tällaisten alueiden luvattomasta käytöstä sekä niistä aiheutuneista ylimääräisistä veloituksista on jätetty pois kertomuksesta.

Bensiininjakeluasemat. Trustivapaa bensiini oy. oikeutettiin [3]) Fredrikinkadun tontin 56:ssa olevalle bensiininjakeluasemalle asettamaan toinen enintään 500 litran vetoinen maanpäällinen pumppu, josta syystä aseman vuosivuokraa korotettiin 12,000 markalla.

Suomen mineraaliöljy oy. oikeutettiin [4]) vaihtamaan Liisantorilla oleva bensiininjakelukioskinsa uuteen lautakunnan hyväksymien piirustusten mukaiseen kioskiin ehdoin, että uusi kioski oli sijoitettava n. 15 m nykyisen kioskin paikalta Liisankadulle päin. Vuokrasopimusta ei kuitenkaan pidennetty.

Bensiini oy. oikeutettiin [5]) pystyttämään maanpäällinen petroolinjakelulaite sekä Ruoholahden että Merisataman bensiininjakeluasemille 1 kuukauden irtisanomisajoin 2,000 markan vuosivuokrasta laitteelta.

Bensiini oy:lle vuokrattiin [6]) Reijolan korttelin n:o 741 pohjoispäässä Turuntien varrella oleva bensiininjakeluaseman paikka 10 vuodeksi 12,000 markan vuosivuokrasta jakelupylväältä.

Suomalainen Shell oy. oikeutettiin [7]) asettamaan petroolinjakelupumppu Länt. Brahenkadun tontilla n:o 14 olevalle bensiininjakeluase-

[1]) Kiint. lautak. 27 p. syysk. 1,588 §. — [2]) S:n 27 p. syysk. 1,587 §. — [3]) S:n 11 p. tammik. 37 § ja 5 p. huhtik. 558 §. — [4]) S:n 26 p. huhtik. 694 §. — [5]) S:n 26 p. huhtik. 700 §. — [6]) Tonttij. 3 p. toukok. 293 § ja kiint. lautak. 3 p. toukok. 750 § ja 10 p. toukok. 823 §. — [7]) Kiint. lautak. 20 p. jouluk. 2,181 §.

malle tammikuun 1 p:stä huhtikuun 23 p:ään 1938 2,000 markan lisävuokrasta.

Pidennetyt bensiininjakelupaikkojen vuokraoikeudet. Kiinteistölautakunta pidensi seuraavia bensiininjakeluasemien paikkoja koskevat vuokrasopimukset:

Paikka	Vuokraaja	Vuokrakausi pidennetty		Vuosivuokra, mk
		mistä	mihin	
Dagmarinkatu, tontti n:o 1	Bensiini oy. [1])	1937, tammik. 1	1938, jouluk. 31	12,000
Hietalahdentori, kauppahallin vierusta	Bensiinin kuluttajain oy. [2])	1938, tammik. 1	1938, jouluk. 31	12,000
Hämeentie, Toukolan niitty	Keskusosuusliike Hankkija [3])	1937, tammik. 1	1938, jouluk. 31	12,000
Kampintori	Suomalainen Shell oy. [4])	1937, heinäk. 1	1938, kesäk. 30	15,000
Katajanokka	Bensiini oy. [5])	1937, toukok. 1	1938, huhtik. 30	12,000
Pitkänsillanranta	Bensiini oy. [5])	1937, toukok. 17	1938, toukok. 16	7,000
Puutarhakatu	Bensiini oy. [5])	1937, huhtik. 1	1938, maalisk. 31	12,500
Ruoholahti	Bensiini oy. [6])	1937, toukok. 1	1941, huhtik. 30	12,000
Sirpalesaari	Suomen mineraaliöljy oy. [7])	1937, tammik. 1	1939, jouluk. 31	7,000
Sturenkatu	Bensiini oy. [5])	1937, kesäk. 11	1938, kesäk. 10	12,000
Turuntien ja Kivelänkadun kulma	Bensiinin kuluttajain oy. [8])	1937, elok. 13	1938, elok. 12	12,000

Salmisaaren bensiininvarastopaikka. Salmisaarella olevan bensiininvarastopaikan vuokraoikeus siirrettiin [9]) johtaja Ch. R. Jensenille.

Gulf Oil Corporation niminen yhtiö, joka oli ottanut hallintaansa Suomalainen nafta oy:n jatkaen viimeksi mainitun yhtiön toimintaa toiminimellä Suomalainen Gulf Oil Company oy., merkittiin [10]) kaikkien Suomalainen nafta oy:n kaupungilta vuokraamien alueiden vuokraajaksi.

Vuokran alentaminen. Leskirouva J. Karlssonin Vanhastakaupungista vuokraaman viljelyspalstan Forsby litt. d. vuosivuokra päätettiin alentaa 1,700 markkaan huhtikuun 1 p:stä [11]) sekä neiti C. ja herra R. Lindströmin vuokraaman Hämeentien tontin n:o 68 vuosivuokra 16,000 markkaan kesäkuun 1 p:stä [12]).

Vuokran korottaminen. Sitten kun kaupunginvaltuusto huhtikuun 28 p:nä oli päättänyt [13]) korottaa Autopalatsi oy:n korttelista n:o 215 a vuokraaman alueen vuosivuokraa 100,000 markalla, päätti [14]) lautakunta kantaa korotettua vuokraa heinäkuun 1 p:stä alkaen.

Vapaan siirto-oikeuden myöntäminen. Lakitieteenkadidaatti G. Norrménille myönnettiin [15]) vapaa siirto-oikeus Helsingin pitäjässä Tuurholman verotilalla olevaan Tallbacka nimiseen huvilapalstaan vuokrasopimuksessa mainittavin ehdoin, että kaupungilla oli oikeus vuokraajaa kuulematta ja

[1]) Kiint. lautak. 11 p. tammik. 47 § ja tonttij. 20 p. jouluk. 812 §. — [2]) Tonttij. 13 p. jouluk. 800 §. — [3]) S:n 23 p. elok. 504 § ja 29 p. marrask. 782 §. — [4]) S:n 21 p. kesäk. 388 §. — [5]) S:n 1 p. maalisk. 125 §. — [6]) S:n 1 p. maalisk. 125 § ja kiint. lautak. 20 p. jouluk. 2,191 §. — [7]) Kiint. lautak. 1 p. helmik. 185 §. — [8]) S:n 5 p. heinäk. 1,175 §. — [9]) Tonttij. 19 p. heinäk. 449 §. — [10]) S:n 7 p. jouluk. 788 §. — [11]) Kiint. lautak. 15 p. maalisk. 448 §. — [12]) S:n 18 p. toukok. 874 §. — [13]) Ks. tämän kert. s. 58. — [14]) Kiint. lautak. 10 p. toukok. 818 §. — [15]) S:n 29 p. marrask. 2,033 §.

hänen kustannuksellaan hakea kiinnitys mainitun huvilapalstan vuokraoikeuteen vuokramaksun vakuudeksi ja että jokaisesta siirrosta oli lautakunnalle kuukauden kuluessa ilmoitettava.

Autokorjaamo Tammi sekä k:ni oy:n kanssa tehty Vallilan korttelin n:o 581 tonttia n:o 5 koskeva vuokrasopimus päätettiin [1]) purkaa kesäkuun 15 p:stä.

Vuokrasopimuksen irtisanominen. Tontteja, huvila-, viljelys- y.m. alueita koskevia vuokrasopimuksia irtisanottiin 12 tapauksessa [2]).

Hesperian tontilla n:o 61 a olevien rakennusten purkaminen. Päätettiin [3]) evätä rouva M. Wyscheslavoffin kuolinpesän Hesperian tontilla n:o 61 a olevia asuntopalstoja litt. A ja B ja tehdastonttia litt. C koskeva vuokraoikeuden pidennysanomus, myöntää hakijalle rakennusten purkamista varten vuokravapaata aikaa elokuun 1 p:ään ehdoin, että rakennuksissa asuvat vuokralaiset muuttivat pois viimeistään kesäkuun 6 p:nä, jos rakennuksissa viimeksi mainitun päivän jälkeen asuttiin, kannettiin alueesta vuokraa 5,000 markkaa kuukaudessa, ja ilmoittaa hakijalle, että rakennusten kivijalat olivat myöskin pois siirrettävät, mutta että hakija voi näiden sekä kivirakennuksista saatavan tiilimurskan siirtämisestä sopia kaupungin rakennustoimiston kanssa.

Munkkisaaren myllyrakennus. Munkkisaaren mylly oy. oikeutettiin [4]) rakentamaan vuokraamalleen tontille esittämänsä lisärakennukset asemakaavan n:o 2 mukaan ja velvoitettiin heinäkuun 15 p:stä pääalueen vuokraehdoin ja vuokra-ajaksi vuokraamaan erikoinen kartalla merkitty n. 1,020 m^2:n suuruinen alue.

Varastorakennuksen rakentaminen. Hissko oy. oikeutettiin [5]) rakentamaan väliaikainen varastorakennus vuokraamansa korttelin n:o 699 Nilsiäntien tontin n:o 8 rakennusrajan ulkopuolelle ollen rakennus poistettava 6 kuukauden kuluttua irtisanomisesta.

Lupa lauantaimajojen pystyttämiseen. Helsingin poliisien yhdistys oikeutettiin [6]) pystyttämään enintään n. 50 m:n päähän Lauttasaaren neljänneltä patterialueelta vuokraamastaan entisestä Åbergin huvilasta enintään 25 lauantaimajaa ehdoin, ettei aluetta aidattu eikä puita kaadettu ja että alue pidettiin vuokraajan toimesta siistinä; mainittu alue vuokrattiin 625 markan kuukausivuokrasta kesäkuun 1 p:stä 1 kuukauden irtisanomisajoin ollen alueella noudatettava kansanpuistojen leiriytymisalueita varten vahvistettuja järjestyssääntöjä.

Ruokailukojujen pito-oikeus. Alla mainitut henkilöt tai yhtiöt oikeutettiin pitämään ruokailukojua seuraavissa paikoissa: rouva F. Berg Harjutorilla tammikuun 11 p:stä 2 viikon irtisanomisajoin 300 markan kuukausivuokrasta [7]), Asunto oy. Turuntie 43 a niminen yhtiö korttelista n:o 522 vuokraamillaan alueilla tammikuun 17 p:stä alueiden yhteisestä 320 markan kuukausivuokrasta [8]), Rakennustoimi oy. tonttiosaston lähemmin osoittamalla paikalla Kampin alueella huhtikuun 19 p:stä 2 viikon irtisanomisajoin 300 markan kuukausivuokrasta [9]) sekä Heteka oy. vuokraamansa Vallilan korttelin n:o 699 Nilsiäntien tontin n:o 16 ra-

---

[1]) Kiint. lautak. 7 p. kesäk. 1,018 §. — [2]) S:n 11 p. tammik. 42 ja 46 §, 8 p. helmik. 218 §, 15 p. maalisk. 453 §, 7 p. kesäk. 1,018 §, 21 p. kesäk. 1,109 §, 12 p. heinäk. 1,216 §, 23 p. elok. 1,379 ja 1,383 §, 20 p. syysk. 1,540 §, 25 p. lokak. 1,790 § ja 15 p. marrask. 1,940 §. — [3])S:n 8 p. helmik. 222 §. — [4]) S:n 12 p. heinäk. 1,214 §. — [5]) S:n 30 p. elok. 1,421 §. — [6]) S:n 18 p. toukok. 875 §. — [7]) Tonttij. 11 p. tammik. 8 § ja 27 p. syysk. 582 §. — [8]) S:n 18 p. tammik. 27 §. — [9]) S:n 19 p. huhtik. 272 §.

kennusrajan ulkopuolella toistaiseksi 6 kuukauden irtisanomisajoin [1]); kojun pitämiseen oli asianomaisten hankittava myös terveydenhoitolautakunnan suostumus.

Muuntoasema. Helsingin kaupungin sähkölaitos oikeutettiin [2]) asentamaan muuntoasema Limingantien varrelle.

Sörnäs aktiebolag. Toimikunnan, jonka kiinteistölautakunta oli asettanut tarkastamaan Sörnäs ab:lta kaupungin hallintaan siirtyviä alueita, jätettyä tarkastuskertomuksensa, päätti [3]) lautakunta ottaa yhtiölle vuokratut kyseiset alueet kaupungin hallintaan sekä ryhtyi samalla muihin alueiden kunnostamisesta y.m. seikoista aiheutuviin toimenpiteisiin.

Leiritoiminta. Helsingin nuorten miesten kristillinen yhdistys oikeutettiin [4]) järjestämään Lauttasaaren neljännellä patterialueella kesäkuun 15 p:n ja 24 p:n välisenä aikana leiritoimintaa helsinkiläisille varattomille nuorille miehille ehdoin, että alue puhdistettiin hyvin leiripäivien päätyttyä ja että leirillä tarkoin noudatettiin lautakunnan vahvistamia järjestyssääntöjä.

Erinäisten ranta-alueiden katselmus. Satamalautakunnan ehdotuksesta päätettiin [5]) toimittaa syksyllä katselmus kaupungin hallintaan joutuneiden Taivallahden ja Humallahden välillä olevien laajojen ranta-alueiden järjestämiseksi.

Kolmivuotiskatselmukset. V. 1936 ja 1937 pidettyjen kolmivuotiskatselmusten johdosta päätettiin [6]) ilmoittaa asianomaisille vuokraajille heidän alueillaan havaituista puutteellisuuksista sekä kehoittaa vuokraajia määräajassa korjaamaan ne.

Kolmivuotiskatselmusten perusteella määrättyjen korjaus- ja muutostöiden suoritusten lykkäyksiä myönnettiin [7]) 8 tapauksessa.

Kolmivuotiskatselmusten järjestys v:ksi 1937 hyväksyttiin [8]).

Lupia mainoslaitteiden asettamiseen myönnettiin [9]) 6 tapauksessa.

Kaupungin puistojen y. m. käyttöoikeuksia myönnettiin [10]) 19 tapauksessa.

Lupa puhelinkytkinkaapin asettamiseen myönnettiin [11]) 1 tapauksessa.

Yhteiset palomuurit. 2 tapauksessa tehtiin [12]) sopimus yhteisen palomuurin rakentamisesta.

Lupa nousuportaiden rakentamiseen myönnettiin [13]) 1 tapauksessa.

Rakentamisajan pidentämiseen suostuttiin [14]) tai ehdotettiin suostuttavaksi 4 tapauksessa.

Vuokramaksun ja lainain koron maksun lykkäykseen suostuttiin [15]) 5 tapauksessa.

Lainan kiinnityksen postponoimiseen suostuttiin [16]) 1 tapauksessa.

---

[1]) Kiint. lautak. 26 p. huhtik. 728 §. — [2]) S:n 10 p. toukok. 813 § ja 7 p. kesäk. 1,006 §. — [3]) S:n 10 p. toukok. 825 §, 5 p. heinäk. 1,169 §, 23 p. elok. 1,375 § ja 13 p. syysk. 1,512 §; vrt. tämän kert. s. 59 ja 191 — [4]) Kiint. lautak. 14 p. kesäk. 1,057 §. — [5]) S:n 21 p. kesä k. 1,108 §. — [6]) S:n 31 p. toukok. 966 §. — [7]) S:n 12 p. heinäk. 1,209, 1,210 ja 1,222 §, 19 p. heinäk. 1,248 §, 2 p. elok. 1,301 ja 1,303 §, 9 p. elok. 1,341 § ja 23 p. elok. 1,378 §. — [8]) S:n 23 p. elok. 1,368 §. — [9]) S:n 8 p. helmik. 226 §, 5 p. huhtik. 552 §, 3 p. toukok. 748 §, 20 p. syysk. 1,544 §, 18 p. lokak. 1,743 § ja 25 p. lokak. 1,789 §. — [10]) Tonttij. 18 p. toukok. 337 §, 14 p. kesäk. 379 ja 392 § ja 21 p. kesäk. 392 §. — [11]) Kiint. lautak. 8 p. marrask. 1,878 §. — [12]) S:n 22 p. maalisk. 486 § ja 7 p. jouluk. 2,079 §. — [13]) S:n 22 p. marrask. 1,974 §. — [14]) S:n 22 p. helmik. 299 §, 8 p. maalisk. 387 §, 23 p. elok. 1,380 § ja tonttij. 13 p. jouluk. 801 §. — [15]) Kiint. lautak. 11 p. tammik. 45 §, 18 p. tammik. 91 §, 1 p. helmik. 184 §, 19 p. huhtik. 644 § ja 7 p. jouluk. 2,076 §. — [16]) S:n 26 p. huhtik. 695 §.

Lykkäys rakennuksen purkamisessa myönnettiin [1]) 2 tapauksessa.
Häätötoimenpiteisiin ryhdyttiin [2]) 1 tapauksessa.

Lupa pyykinkuivaustelineiden asettamiseen. Asunto oy. Kotiharju niminen yhtiö oikeutettiin [3]) asettamaan pyykinkuivaustelineet tonttiosaston lähemmin määräämälle paikalle korttelin n:o 345 Harjutorinkadun tontille n:o 2.

Niitto-oikeus. Meilahden syöttöpalstan litt. B niitto-oikeus myönnettiin [4]) ajuri V. Sandbergille 75 markan korvauksesta.

Hyväksyttyjä piirustuksia. Vuoden aikana hyväksyttiin, muutamat eräin ehdoin, Koskelan [5]), Kumpulan [6]), Käpylän [7]), Reimarsin [8]) ja Taivaskallion [9]) vuokra-alueille, muille asuntoalueille [10]) sekä varasto- ja teollisuusalueille [11]) teetettävien uudisrakennusten piirustuksia ja sikäläisten vanhempien rakennusten muutospiirustuksia sekä joko uudis- tai muutospiirustukset muuntaja-aseman laajentamista varten Hämeentien varrelle [12]), starttipaviljonkia varten Hallonnäsgrundet nimiselle karille [13]), vajarakennusta varten eräälle Kyläsaaren vuokra-alueelle [14]), pajarakennusta varten kortteliin n:o 386 [15]), ehdollisesti kahvilarakennusta varten Taivaskalliolta vuokratulle kahvila-alueelle [16]), bensiininjakeluasemia varten Reijolaan sekä Eerikinkadun ja Ruoholahdenrannan risteyksessä olevalle alueelle [17]), myllyrakennuksen laajentamista varten kortteliin n:o 177 [18]), saunarakennusta varten Käpylän kortteliin n:o 824 [19]), liiterirakennusta varten Koskelan viljelyspalstalle litt. d [20]) sekä myllylaitosta varten Vanhaankaupunkiin [21]).

[1]) Kiint. lautak. 4 p. lokak. 1,634 § ja tonttij. 20 p. jouluk. 820 §. — [2]) Kiint. lautak. 12 p. heinäk. 1,217 §. — [3]) Tonttij. 18 p. toukok. 335 §. — [4]) S:n 21 p. kesäk. 391 §. — [5]) Tonttij. 11 p. tammik. 21 §, 25 p. tammik. 39—42 §, 1 p. maalisk. 127 §, 22 p. maalisk. 207 §, 12 p. huhtik. 242 ja 243 §, 19 p. huhtik. 274 ja 275 §, 26 p. huhtik. 289 §, 3 p. toukok. 306 ja 307 §, 10 p. toukok. 322 §, 24 p. toukok. 347 §, 7 p. kesäk. 371 ja 374 §, 5 p. heinäk. 428 §, 12 p. heinäk. 442 §, 23 p. elok. 512 §, 6 p. syysk. 539, 540 ja 541 §, 13 p. syysk. 556 ja 557 §, 4 p. lokak. 610 §, 11 p. lokak. 634 ja 635 §, kiint. lautak. 11 p. lokak. 1,683 §, tonttij. 18 p. lokak. 664, 665 ja 667 §, 25 p. lokak. 687 §, 8 p. marrask. 712, 713 ja 722 §, 15 p. marrask. 760 § sekä 29 p. marrask. 784 ja 786 §. — [6]) Tonttij. 24 p. toukok. 349 §, 23 p. elok. 518 §, 13 p. syysk. 558 §, 15 p. marrask. 759 § ja 22 p. marrask. 773 §. — [7]) S:n 22 p. maalisk. 204 §, 12 p. huhtik. 247 §, 21 p. kesäk. 387 § ja 13 p. jouluk. 809 §. — [8]) S:n 10 p. toukok. 320 §, 5 p. heinäk. 427 §, 12 p. heinäk. 441 §, 19 p. heinäk. 451 §, 23 p. elok. 508 § ja 6 p. syysk. 536 §. — [9]) S:n 18 p. tammik. 28 ja 29 §, 22 p. helmik. 119 §, 8 p. maalisk. 150—152 §, 15 p. maalisk. 173 ja 183 §, 30 p. maalisk. 215 §, 14 p. kesäk. 382 §, 21 p. kesäk. 395, 399 ja 400 §, 28 p. kesäk. 408 §, 5 p. heinäk. 430 §, 26 p. heinäk. 462 §, 23 p. elok. 509 §, 30 p. elok. 526 §, 6 p. syysk. 535 §, 27 p. syysk. 592 §, 4 p. lokak. 611 §, 11 p. lokak. 644 §, 1 p. marrask. 700 §, 8 p. marrask. 711, 719, 720 ja 721 §, 15 p. marrask. 758 §, 22 p. marrask. 763 ja 774 § sekä 29 p. marrask. 785 ja 787 §. — [10]) Kiint. lautak. 1 p. helmik. 181 §, 22 p. helmik. 301 ja 302 §, tonttij. 15 p. maalisk. 181 §, 7 p. kesäk. 368 §, kiint. lautak. 27 p. syysk. 1,593 § ja tonttij. 11 p. lokak. 646 §. — [11]) Tonttij. 25 p. tammik. 38 §, 1 p. helmik. 46, 60, 61 ja 62 §, 8 p. helmik. 83 §, 15 p. helmik. 92—94 §, 5 p. huhtik. 231 §, 12 p. huhtik. 234 §, 19 p. huhtik. 254, 256 ja 279 §, 26 p. huhtik. 292 §, 3 p. toukok. 309 ja 312 §, 7 p kesäk. 377 §, 14 p. kesäk. 385 §, 21 p. kesäk. 396 ja 402 §, 28 p. kesäk. 405 §, 12 p. heinäk. 435 §, 19 p. heinäk. 454 §, 23 p. elok. 517 §, 13 p. syysk. 550 ja 555 §, 20 p. syysk. 569 ja 572 §, 11 p. lokak. 619, 625 ja 638 §, 18 p. lokak 655 §, 25 p. lokak. 681 §, 1 p. marrask. 699 §, 15 p. marrask. 742 §, 22 p. marrask. 771 § ja 7 p. jouluk. 798 §. — [12]) S:n 8 p. helmik. 70 §. — [13]) S:n 22 p. helmik. 121 §. — [14]) S:n 1 p. maalisk. 126 §. — [15]) S:n 24 p. toukok. 346 §. — [16]) S:n 26 p. heinäk. 467 §. — [17]) S:n 2 p. elok. 477 §, 11 p. lokak. 623 § ja 8 p. marrask. 718 §. — [18]) S:n 23 p. elok. 516 §, — [19]) S:n 27 p. syysk. 585 §. — [20]) S:n 25 p. lokak. 678 §. — [21]) S:n 8 p. marrask. 714 §.

Meilahden katu- ja viemärityösuunnitelma. Päätettiin [1]) puoltaa katurakennusosaston ehdotusta Meilahden kaupunginosan katu- ja viemärityösuunnitelmaksi sekä ehdottaa v:n 1938 talousarvioon otettavaksi koko mainitun suunnitelman toteuttamiseksi tarvittava, 6,668,000 markkaa, tai ainakin 2,738,000 markan suuruinen määräraha suunnitelman toteuttamiseksi 2 ryhmän alueella ja Turuntien itäpuolella.

Kaupungin omistukseen joutuneiden omakotitalojen myyntihinnat vahvistettiin [2]).

Erinäisten omakotialueilla olevien tonttien vuokraoikeuden myyntiä tai tontteja koskevien vuokrasopimusten tekoa sekä asianomaisilla tonteilla sijaitsevien omakotirakennusten myyntiä koskevia sopimuksia tehtiin [3]) 12 tapauksessa.

Koskelan omakotialueen korttelien n:ot 984—988 tonttien vuokrat vahvistettiin [4]) sekä määrättiin kortteleissa käytettävät rakennustyypit; samoin vahvistettiin [5]) korttelin n:o 986 tonttien n:ot 41 ja 43 vuokrat.

Aidan kunnostaminen korttelissa n:o 927. Kumpulan korttelin n:o 927 tonttien n:ot 12 ja 81 vuokraajat oikeutettiin [6]) korvauksetta pitämään tonttien Aavasaksantien puoleiset aidat nykyisillä paikoillaan toistaiseksi ollen kuitenkin istutukset istutettava 3 m:n päähän nykyisestä kadun reunasta.

Yleishyödyllisen rakennustoiminnan edistämislainarahastosta myönnettiin [7]) vuoden aikana neljä 30,000 markan, neljä 35,000 markan ja viis 40,000 markan suuruista lainaa eli yhteensä 460,000 markkaa.

Omakotilainojen myöntäminen. Vuoden aikana myönnettiin [8]) kaikkiaan 14 omakotilainaa, joista yksi 25,000 markan, seitsemän 30,000 markan, yksi 35,000 markan ja viisi 40,000 markan suuruista lainaa eli yhteensä 470,000 markkaa.

Tonttiosaston viranhaltijat. Omakotitalojen rakentamista valvovan ja neuvovan rakennusmestarin palkkaamiseksi tonttiosastolle joulukuun ajaksi myönnettiin [9]) 3,500 markkaa, joka oli suoritettava kiinteistölautakunnan ja kiinteistötoimiston Tilapäistä työvoimaa nimisestä määrärahasta.

Keskusautohuoltoasema. Päätettiin [10]) asettaa komitea valmistelemaan kysymystä linja-autoasemien ja autohuoltoasemien sijoittamisesta ja valittiin komitean puheenjohtajaksi johtaja Salmio sekä jäseniksi johtaja Hellsten ja varatuomari Kallia.

---

[1]) Kiint. lautak. 12 p. heinäk. 1,215 §. — [2]) S:n 22 p. maalisk. 483 § ja 25 p. lokak. 1,794 §. — [3]) S:n 22 p. maalisk. 489 §, 30 p. maalisk. 517 §, 19 p. huhtik. 646 §, 24 p. toukok. 919 §, 21 p. kesäk. 1,100 §, 5 p. heinäk. 1,174 ja 1,176 §, 2 p. elok. 1,298 §, 23 p. elok. 1,373 §, 30 p. elok. 1,414 §, 27 p. syysk. 1,591 §, 1 p. marrask. 1,827 §, 22 p. marrask. 1,973 ja 1,978 § ja 20 p. jouluk. 2,182 §. — [4]) S:n 12 p. heinäk. 1,212 §. — [5]) S:n 23 p. elok. 1,385 §. — [6]) S:n 23 p. elok. 1,382 §. — [7]) Tonttij. 1 p. helmik. 53 §, 30 p. maalisk. 216 §, 18 p. toukok. 336 §, 14 p. kesäk. 383 §, 15 p. marrask. 745 ja 746 §, 22 p. marrask. 775 §, 29 p. marrask. 781 §, 7 p. jouluk. 789 §, 13 p. jouluk. 802 ja 804 § ja 20 p. jouluk. 813 ja 817 §. — [8]) S:n 15 p. maalisk. 175 ja 176 §, 5 p. heinäk. 418, 420, 421 ja 433 §, 12 p. heinäk. 439 §, 26 p. heinäk. 460 §, 13 p. syysk. 554 §, 20 p. syysk. 571 §, 4 p. lokak. 609 §, 11 p. lokak. 637 §, 1 p. marrask. 698 § ja 8 p. marrask. 727 §. — [9]) Kiint. lautak. 15 p. marrask. 1,943 §. — [10]) S:n 15 p. marrask. 1,937 §.

Esityksiä kaupunginhallitukselle tehtiin m. m. asioista, jotka koskivat: valtion omakotilainarahastosta otettavia lainoja [1]), Lapinniemen sairaala-alueen keskiosan luovuttamista kaupungille [2]), lainojen kiinnityksen postponoimista [3]), eräitä Suomen sokeri oy:lle luovutettujen alueiden järjestelyjä [4]), Katajanokan korttelin n:o 150 myyntiä [5]), kaupungille kuuluvan revolverisorvin myyntiä [6]), Autopalatsi oy:n keskusautohallin piirustuksia [7]), ulkoilmakokouksen järjestämislupaa [8]), syytteen nostamista metsänhaaskauksesta [9]), erään Hernesaarelta vuokratun varastoalueen vuokraoikeutta ja -ehtoja [10]), omakotialueen perustamista Oulunkylään [11]), tontinluovutusmuotoa Vallilassa [12]), Koskelan omakotialueen katujen rakentamista [13]), kortteleissa n:ot 532 ja 532 a olevien tonttien vuokraamista sekä vuokraperusteiden määräämistä [14]), Ison ja Pienen Verkkosaaren välisen rimasillan myyntiä [15]), lisätyövoiman palkkaamista tonttiosastolle [16]), Sörnäisten kortteleissa n:ot 272 ja 273 olevien tonttien vuokrausehtoja [17]), tonttien luovuttamista Töölön vapaaseurakunnalle sekä Svenska Olaus Petri församlingen i Helsingfors nimiselle seurakunnalle [18]) ja eräitä muutoksia Autopalatsi oy:n uudisrakennuksessa [19]).

Lausuntoja kaupunginhallitukselle annettiin m. m. asioista, jotka koskivat: kilpailun järjestämistä uusien pienasuntotyyppien luomiseksi [20]), tontin luovuttamista kauppakorkeakoululle [21]), puhelinkytkinkaapin asettamista Siltasaaren- ja Linnankoskenkadulle [22]), bensiinisäiliöiden ja bensiininjakelulaitteiden rakentamista [23]), asuntotyyppikysymyksen selvittämiseksi suunniteltua rakennusyritystä Käpylän korttelissa n:o 825 [24]), Helsingin kaupungin ja Helsingin juutalaisen seurakunnan välistä sopimusta [25]), tivolin pystyttämisoikeutta [26]), Apollonkadun tontin n:o 10 rakennusaikaa [27]), maanalaisen puhelinkaapelin rakentamista Kulosaareen [28]) ent. Resvoin kappelin rakennusaineiden poistamista [29]), viemärijohtotöitä Käpylän korttelissa n:o 825 [30]), tontin luovuttamista Lastenlinna nimistä lastenhoitolaitosta varten [31]), ulkoilmakokouksen järjestämis-

---

[1]) Kiint. lautak. 4 p. tammik. 8 §, 18 p. tammik. 90 §, 1 p. helmik. 186 §, 22 p. maalisk. 485 §, tonttij. 5 p. huhtik. 225 §, kiint. lautak. 12 p. huhtik. 602 §, 3 p. toukok. 745 §, 10 p. toukok. 820 §, 18 p. toukok. 877 §, 7 p. kesäk. 1,014 §, 28 p. kesäk. 1,131 §, 12 p. heinäk. 1,213 §, 19 p. heinäk. 1,249 §, 13 p. syysk. 1,515 §, 27 p. syysk. 1,589 §, 18 p. lokak. 1,738 §, 25 p. lokak. 1,791 §, 15 p. marrask. 1,942 §, 22 p. marrask. 1,980 §, 29 p. marrask. 2,027 §. — [2]) S:n 1 p. helmik. 187 §. — [3]) Tonttij. 1 p. helmik. 50 §, 8 p. helmik. 72 §, kiint. lautak. 1 p. maalisk. 356, 357 ja 358 §, 26 p. huhtik. 696 ja 697 §, 7 p. kesäk. 1,010 ja 1,011 §, tonttij. 7 p. kesäk. 361 §, kiint. lautak. 5 p. heinäk. 1,168 §, 2 p. elok. 1,299 §, 30 p. elok. 1,424 §, tonttij. 30 p. elok. 525 §, kiint. lautak. 4 p. lokak. 1,627, 1,628 ja 1,632 §, 18 p. lokak. 1,739, 1,742, 1,745 ja 1,746 §, tonttij. 15 p. marrask. 747 §, kiint. lautak. 15 p. marrask. 1,939 §, tonttij. 7 p. jouluk. 795 §. — [4]) Kiint. lautak. 1 p. maalisk. 379 §. — [5]) S:n 22 p. maalisk. 484 §. — [6]) S:n 5 p. huhtik. 551 § ja 21 p. kesäk. 1,102 §. — [7]) S:n 12 p. huhtik. 600 §. — [8]) S:n 19 p. huhtik. 647 § ja 18 p. toukok. 878 §. — [9]) S:n 26 p. huhtik. 691 §. — [10]) S:n 31 p. toukok. 970 §. — [11]) S:n 14 p. kesäk. 1,060 §. — [12]) S:n 16 p. kesäk. 1,087 §. — [13]) S:n 20 p. syysk. 1,543 §. — [14]) S:n 27 p. syysk. 1,594 §. — [15]) S:n 8 p. marrask. 1,880 §. — [16]) S:n 15 p. marrask. 1,943 §. — [17]) S:n 29 p. marrask. 2,028 §. — [18]) S:n 7 p. jouluk. 2,074 ja 2,075 §. — [19]) S:n 13 p. jouluk. 2,128 §. — [20]) S:n 11 p. tammik. 44 §. — [21]) S:n 25 p. tammik. 141 §, 1 p. maalisk. 347 § ja 24 p. toukok. 922 §. — [22]) S:n 1 p. helmik. 191 § ja 10 p. toukok. 816 §. — [23]) S:n 8 p. helmik. 223 §, 8 p. maalisk. 390 §, 12 p. heinäk. 1,220 §, 23 p. elok. 1,384 ja 1,387 § ja 13 p. syysk. 1,513 §. — [24]) S:n 22 p. helmik. 304 §. — [25]) S:n 22 p. helmik. 308 §. — [26]) S:n 1 p. maalisk. 348 § ja 21 p. kesäk. 1,111 §. — [27]) S:n 1 p. maalisk. 352 §. — [28]) S:n 15 p. maalisk. 450 §. — [29]) S:n 5 p. huhtik. 554 §. — [30]) S:n 19 p. huhtik. 650 §. — [31]) S:n 3 p. toukok. 746 §.

lupaa [1]), eräille yleishyödyllisille rakennusyhtymille myönnettyjen kuoletuslainojen korkokannan alentamista [2]), maanalaisen raakaöljysäiliön asettamista kortteliin n:o 581 [3]), korttelin n:o 369 kunnostamista [4]), Autopalatsi oy:n vuokranpidennysanomusta [5]), autotallin rakentamista Ruoholahden varastoalueelle n:o 1 [6]), tontin vuokraamista Hernesaarelta tehdasrakennusta varten [7]), Käpylän kortteliin n:o 837 suunnitellun lastentarha- ja kirjastorakennuksen luonnospiirustuksia [8]), kortteliin n:o 334 merkityn koulutontin vaihtoa [9]), vuokramaksun palauttamista eräästä Herttoniemen öljysataman alueesta [10]), tonttien luovuttamista suomenkielisiä kansakouluja varten [11]), Sörnäisten korttelin n:o 272 kunnostamista [12]), tontin vuokraamista autohuoltoasemaa varten [13]), tehdastontin vuokraamista korttelista n:o 273 [14]) sekä tarjousta Humaliston huvila-alueella n:o 17 b olevan asuinrakennuksen lunastamiseksi kaupungille [15]).

Kunnalliselle keskustoimistolle päätettiin [16]) lähettää vastaus esittämäänsä kiertokyselyyn, joka koski rakennustarkoitukseen käytetyn maanvuokrausta kaupungeissa ja kauppaloissa v:n 1936 lopussa.

3. Kiinteistötoimiston maatalousosaston toimialaan kuuluvat asiat

Vuokralle annetut viljelyspalstat. Kiinteistölautakunta vuokrasi seuraavat viljelyspalstat alla mainituille henkilöille:

Alue	Vuokraaja	Vuokrakausi päättyy	Vuosivuokra, mk
Herttoniemi, osa n.s. Petterssonin pellosta	Vuokraaja K. E. Sundholm [17])	1937, jouluk. 31, sen jälk. vuod. kerr. 3 kk. irtis. ajoin	400 ha:lta
S:n n. 2.58 ha:n suuruinen osa n.s. Petterssonin pellosta	Maanviljelijä V. Boström [18])	1940, jouluk. 31, sen jälk. vuod. kerr. 3 kk. irtis. ajoin	600 1,200
S:n n. 7.62 ha:n suuruinen viljelysalue, n.s. Sohlin torpan pellot	Puutarhuri R. Eskolin [19])	1938, jouluk. 31, sen jälk. vuod. kerr. 3 kk. irtis. ajoin	3,048
S:n n. 15.5 ha:n suuruinen peltoalue sekä n.s. Kivimäen asuinrakennus ulkorakennuksineen ja latoineen	Vuokraaja P. Kotivirta [20])	1937, jouluk. 31, sen jälk. vuod. kerr. 2 kk. irtis. ajoin.	8,500
S:n n. 4 ha:n suuruinen peltoalue	Työntekijä T. Arvela [21])	1937, jouluk. 31, sen jälk. vuod. kerr. 3 kk. irtis. ajoin	2,200

[1]) Kiint. lautak. 10 p. toukok. 815 §. — [2]) S:n 10 p. toukok. 821 §. — [3]) S:n 18 p. toukok. 863 §. — [4]) S:n 7 p. kesäk. 1,009 §. — [5]) S:n 9 p. elok. 1,342 §. — [6]) S:n 13 p. syysk. 1,514 §. — [7]) S:n 4 p. lokak. 1,635 ja 1 p. marrask. 1,837 §. — [8]) S:n 18 p. lokak. 1,736 §. — [9]) S:n 8 p. marrask. 1,884 §. — [10]) S:n 8 p. marrask. 1,885 §. — [11]) S:n 22 p. marrask. 1,976 §. — [12]) S:n 29 p. marrask. 2,028 §. — [13]) S:n 7 p. jouluk. 2,707 §. — [14]) S:n 20 p. jouluk. 2,183 §. — [15]) S:n 20 p. jouluk. 2,184 §. — [16]) S:n 8 p. helmik. 219 §. — [17]) S:n 3 p. toukok. 762 §. — [18]) S:n 11 p. lokak. 1,696 §. — [19]) S:n 30 p. elok. 1,439 §. — [20]) S:n 8 p. helmik. 228 §. — [21]) S:n 22 p. helmik. 312 §.

Alue	Vuokraaja	Vuokrakausi päättyy	Vuosivuokra, mk
Herttoniemi, n. 2.38 ha:n suuruinen peltoalue Sofielund nimisestä tilasta	Puutarhuri V. O. Heino [1]	1938, jouluk. 31, sen jälk. vuod. kerr. 3 kk. irtis. ajoin	1,070
S:n n. 3.90 ha:n suuruinen peltoalue ja 0.4 ha laidunta	Maanviljelijä A. Andersson [2]	Kuten edell.	1,700
S:n n. 4.1 ha:n suuruinen viljelyspalsta	Kirvesmies A. Ruoho [3]	1938, jouluk. 31, sen jälk. vuod. kerr. 3 kk. irtis. ajoin	1,800
Korpaksen tila, n. 2.55 ha	Tuki ja työ niminen yhdistys [4]	Kuten edell.	1,000
Käpylä, vanha, n. 0.76 ha peltoa	Maanviljelijä V. Lehtimäki [5]	Kuten edell.	500
S:n 0.76 ha peltoa	Rouva I. Laine [6]	1937, jouluk. 31, sen jälk. vuod. kerr. 3 kk. irtis. ajoin	400
S:n viljelyspalsta n:o 3	Herra A. Huttunen [7]	1938, jouluk. 31, sen jälk. vuod. kerr. 3 kk. irtis. ajoin	500
Malmin kylä, huvila n:o 101b RN 2^{180} ja huvila n:o 102 RN 2^{181}, yhteensä 0.164 ha	Peltiseppä U. A. Koskinen [8]	Kuten edell.	100
S:n n.s. Karlssonin tonttialue	Liikemies J. Laukkanen [9]	1937, jouluk. 31, sen jälk. vuod. kerr. 3 kk. irtis. ajoin	900
Malmin kylä, Nallibacka, 1.2 ha:n suuruinen peltoja 0.02 ha:n suuruinen tonttialue	Leipuri A. Froloffin perilliset [10]	1937, jouluk. 31, sen jälk. vuod. kerr. 3 kk. irtis. ajoin	1,000
S:n Norrbacka, n. 1.75 ha	Työntekijä T. A. Sahlström [11]	1938, jouluk. 31, sen jälk. vuod. kerr. 3 kk. irtis. ajoin	700
S:n tontti n:o 1 Brusastien varrella, n. 0.33 ha peltoa ja 0.28 ha tonttia	Maanviljelijä G. Öhrnberg [12]	1937, jouluk. 31, sen jälk. vuod. kerr. 3 kk. irtis. ajoin	725 850
S:n 100 m^2:n suuruinen alue Ströms n:o 4 nimisestä tilasta	Rakennusmestari V. F. Stenström [13]	1937, jouluk. 31, sen jälk. vuosineljänn. kerr. 3 kk. irtis. ajoin	100 125
Mäkelän tila Herttoniemen kylässä, n. 0.67 ha.	Höylääjä E. Holmberg [14]	1938, jouluk. 31, sen jälk. vuod. kerr. 3 kk. irtis. ajoin	335
S:n n. 2.47 ha	Työntekijä E. K. Liukula [15]	1939, jouluk. 31, sen jälk. vuod. kerr. 3 kk. irtis. ajoin	500 1,200
Oulunkylä, Nybondas, n. 0.18 ha	Rouva A. Logren [16]	1937, jouluk. 31, sen jälk. vuod. kerr. 3 kk. irtis. ajoin	100
S:n Oulunkylän kartano, 4.65 ha	Kauppias E. Bergman [17]	Kuten edell.	2,700

[1]) Kiint. lautak. 22 p. marrask. 1,986 §. — [2]) S:n 11 p. lokak. 1,703 §. — [3]) S:n 30 p. elok. 1,440 §. — [4]) S:n 29 p. marrask. 2,035 §. — [5]) S:n 11 p. lokak. 1,700 §. — [6]) S:n 3 p. toukok. 760 §. — [7]) S:n 29 p. marrask. 2,036 §. — [8]) S:n 30 p. elok. 1,434 §. — [9]) S:n 25 p. tammik. 146 §. — [10]) S:n 25 p. tammik. 145 §. — [11]) S:n 18 p. lokak. 1,749 §. — [12]) S:n 11 p. lokak. 1,702 § ja 18 p. lokak. 1,752 §. — [13]) S:n 18 p. lokak. 1,748 §. — [14]) S:n 8 p. marrask. 1,889 §. — [15]) S:n8 p. marrask. 1,888 §. — [16]) S:n 3 p. toukok. 759 §. — [17]) S:n 3 p. toukok. 755 §.

Alue	Vuokraaja	Vuokrakausi päättyy	Vuosivuokra, mk
Oulunkylä, Oulunkylän kartanon ja Nybondaksen peltoaluetta n. 1.42 ha	Halkokauppias K. E. Bergren [1]	Kuten edell.	550
S:n Suursuo, n. 1.4 ha	Pakinkylän maatalouskerho [2]	1938, jouluk. 31, sen jälk. vuod. kerr. 3 kk. irtis. ajoin	700
S:n Suursuon palstoja n. 2.17 ha sekä Pakinkylän palstoja n. 0.96 ha	Palstatilallinen K. Logren [3]	Kuten edell.	2,100
S:n Suursuon palstoja n. 2.22 ha sekä Pakinkylän ja Murmästarsin palstoja, n. 1.68 ha	Palstatilallinen N. Kilpinen [4]	Kuten edell.	1,900
S:n Suursuo, n. 3.85 ha	Leskirouva E. Rosendahl [5]	Kuten edell.	2,200
Pakinkylä, Koivutie, palsta n:o 11	Kirvesmies B. Leino [6]	1937, jouluk. 31, sen jälk. vuod. kerr. 3 kk. irtis. ajoin	200
Pukinmäki, n. 1 ha peltoa	Pukinmäen maatalouskerho [7]	1938, jouluk. 31, sen jälk. vuod. kerr. 3 kk. irtis. ajoin	700
Puodinkylä, Björkholmen, n. 0.21 ha ja kesämaja	Herra H. Wikström [8]	Kuten edell.	500
Tuurholman tila, puutarha, asuinrakennus, kasvihuone, kellari ja vajarakennus	Herra K. F. Lindberg [9]	Kuten edell.	7,000
Viikinmäki, n. 0.06 ha	Mäkitupalainen K. W. Ranta [10]	1937, jouluk. 31, sen jälk. vuod. kerr. 3 kk. irtis. ajoin	300
S:n n. 0.14 ha	Rouva O. Virtanen [11]	Kuten edell.	400
S:n n. 0.14 ha	Tullivartija E. J. Hyyppä [12]	Kuten edell.	350
S:n n. 0.18 ha	Imatran voima oy. [13]	1941, jouluk. 31, sen jälk. vuod. kerr. 3 kk. irtis. ajoin	500
S:n n. 1.08 ha	Työntekijä T. A. Sahlström [14]	1938, jouluk. 31, sen jälk. vuod. kerr. 3 kk. irtis. ajoin	720
S:n n. 3.9 ha:n suuruinen Brakvikin alue	Maanviljelijä G. Thusberg [15]	1937, jouluk. 31, sen jälk. vuod. kerr. 3 kk. irtis. ajoin	1,580 2,000
S:n n.s. Nymanin vuokra-alue, n. 2.0 ha	Puutarhuri E. Lundqvist [16]	Kuten edell.	800

[1]) Kiint. lautak. 3 p. toukok. 751 §. — [2]) S:n 22 p. marrask. 1,985 §. — [3]) S:n 30 p. elok. 1,437 §. — [4]) S:n 30 p. elok. 1,438 §. — [5]) S:n 30 p. elok. 1,433 §. — [6]) S:n 25 p. tammik. 147 §. — [7]) S:n 29 p. marrask. 2,034 §. — [8]) S:n 19 p. heinäk. 1,262 §. — [9]) S:n 13 p. jouluk. 2,131 §. — [10]) S:n 18 p. lokak. 1,750 §. — [11]) S:n 11 p. lokak. 1,692 §. — [12]) S:n 30 p. elok. 1,431 §. — [13]) S:n 3 p. toukok. 753 §. — [14]) S:n 30 p. elok. 1,442 §. — [15]) S:n 30 p. elok. 1,441 §. — [16]) S:n 25 p. tammik. 149 §.

Pidennetyt viljelysalueiden vuokraoikeudet. Kiinteistölautakunta pidensi seuraavia viljelysalueita koskevat vuokrasopimukset:

Alue	Vuokraaja	Vuokrakausi pidennetty		Vuosivuokra, mk
		mistä	mihin	
Malmin kylä, Töllintien alue n:o 7	Vuokraaja E. Peltonen [1])	1937, maalisk. 14	1937, jouluk. 31,	400
			sen jälk. vuod. kerr. 3 kk. irtis. ajoin	500
S:n Kiertomäentien alue n:o 8	Mäkitupalainen E. Grönroos [2])	1937, maalisk. 14	1937, jouluk. 31,	200
		1938, tammik. 1	1938, jouluk. 31, sen jälk. vuod. kerr. 3 kk. irtis. ajoin	250
S:n mäkitupa-alue	Herra G. M. Karlsson [3])	1936, syysk. 30	1939, jouluk. 31	350
S:n Suursuo, n. 2.28 ha sekä Örskis ja Ainola n. 2.30 ha	Palstatilallinen I. Kalliomäki [4])	1938, tammik. 1	1938, jouluk. 31, sen jälk. vuod. kerr. 3 kk. irtis. ajoin	1,700
S:n Vanha Puodinkyläntie, alue n:o 20, n. 0.33 ha	Vahtimestari E. Laakso [5])	1938, tammik. 1	Kuten edell.	400
S:n Vanha Puodinkyläntie, alue n:o 32	Leskirouva M. Bärgman [6])	1937, maalisk. 14	1937, jouluk. 31,	200
		1938, tammik. 1	1938, jouluk. 31, sen jälk. vuod. kerr. 3 kk. irtis. ajoin	250
Oulunkylä, viljelyspalsta litt. Z	Rautatieläinen E.Ekholm [7])	1937, tammik. 1	1937, jouluk. 31, sen jälk. vuod. kerr. 3 kk. irtis. ajoin	3,000
Pukinmäki, n. 1,100 m² metsää	Professori K. T. Jutila [8])	1937, tammik. 1	Kuten edell.	100
S:n Sonaby n. 1.03 ha	Puutarhuri R. Bäcklund [9])	1938, tammik. 1	1938, jouluk. 31, sen jälk. vuod. kerr. 3 kk. irtis. ajoin	700
S:n Söderängin neljä viljelyspalstaa	Maanviljelijä G. Öhrnberg [10])	1938, huhtik. 1	Kuten edell.	1,035
Starensin tila 13 ha	Palstatilallinen A. I. Tiainen [11])	1938, tammik. 1	Vuoden kerr. 3 kk. irtis. ajoin	4,500
Tuomarinkylä, n.s. Paloheinän viljelysalue	Kauppias E. Bergman [12])	1938, tammik. 1	1938, jouluk. 31, sen jälk. vuod. kerr. 3. kk. irtis. ajoin	2,900
Tuurholma, puutarha rakennuksineen	Puutarhuri G. Åberg [13])	1937, tammik. 1	1937, jouluk. 31, sen jälk. vuod. kerr. 3 kk. irtis. ajoin	6,000
Viikinmäki, n. 0.42 ha	Maanviljelijä V. Boström [14])	1937, maalisk. 14	Kuten edell.	200

[1]) Kiint. lautak. 20 p. syysk. 1,551 §. — [2]) S:n 20 p. syysk. 1,553 §. — [3]) S:n 11 p. lokak. 1,691 §. — [4]) S:n 11 p. lokak. 1,704 §. — [5]) S:n 18 p. lokak. 1,751 §. — [6]) S:n 20 p. syysk. 1,552 §. — [7]) S:n 11 p. tammik. 53 §. — [8]) S:n 11 p. tammik. 50 §. — [9]) S:n 11 p. lokak. 1,705 §. — [10]) S:n 22 p. marrask. 1,987 §. — [11]) S:n 19 p. heinäk. 1,264 §. — [12]) S:n 30 p. elok. 1,430 §. — [13]) S:n 11 p. tammik. 49 §. — [14]) S:n 11 p. lokak. 1,695 §.

Alue	Vuokraaja	Vuokrakausi pidennetty		Vuosivuokra, mk
		mistä	mihin	
Viikinmäki n. 1.16 ha	Torppari H. Thusberg [1])	1937, maalisk. 14 1938, tammik. 1	1937, jouluk. 31 1938, jouluk. 31, sen jälk. vuod. kerr. 3 kk. irtis. ajoin	400 500
S:n mäkitupa-alue, n. 0.1 ha tonttimaata ja n. 1.75 ha peltoa	Puutarhuri E. Lundqvist [2])	1937, maalisk. 14	1937, jouluk. 31	1,550
S:n mäkitupa-alue, n. 0.1 ha tonttimaata ja 4.86 ha viljelysmaata	Puutarhuri E. Lundqvist [2])	1938, tammik. 1	1938, jouluk. 31, sen jälk. vuod. kerr. 3 kk. irtis. ajoin	3,200
S:n n.s. Öhrnbergin mäkitupa-alue, n. 0.128 ha	Maanviljelijä G. Öhrnberg [3])	1937, maalisk. 14 1938, tammik. 1	1937, jouluk. 31 1941, jouluk. 31	475 600
Vindåbackan tontti rakennuksineen, n. 7.27 ha peltoa ja n. 1.87 ha laidunta	Maanvuokraaja P. Saarinen [4])	1938, tammik. 1	1938, jouluk. 31, sen jälk. vuod. kerr. 3 kk. irtis. ajoin	4,500

Bensiininjakelupaikan vuokraaminen. Päätettiin [5]) vuokrata liikemies V. Matilaiselle n. 150 m²:n suuruinen, Pakinkylän Ilmarinen nimiseen palstatilaan, RN 4[111], kuuluva alue syyskuun 1 p:stä 1937 joulukuun 31 p:ään 1940 sekä sen jälkeen vuodeksi kerrallaan 1,800 markan vuosivuokrasta. Alueelle rakennettavan kioskin piirustukset oli jätettävä kiinteistölautakunnan hyväksyttäviksi.

Alueen vuokraaminen koiratarhaa varten. Neiti A. von Wendtille vuokrattiin [6]) pohjois Herttoniemestä n. 1 ha:n suuruinen alue koiratarhaa varten huhtikuun 1 p:stä 1937 joulukuun 31 p:ään 1941 ja sen jälkeen edelleen vuodeksi kerrallaan 3 kuukauden irtisanomisajoin 500 markan vuosivuokrasta erinäisin ehdoin. Myöhemmin hyväksyttiin [7]) piirustukset koiratarhaa varten.

Vuokran alentaminen. Sen johdosta, että E. Voltin Malmin Nallibackasta vuokraamasta alueesta n:o 10 eli litt. J K A oli lentokentälle vievää tietä varten otettu n. 0.06 ha viljelysmaata, alennettiin [8]) alueen vuokra v:lta 1936 200 markaksi.

Vuokra-ajan pidennys. Oy. Liikenne ab:lle vuokratun Pajamäki nimisen alueen vuokra-aikaa pidennettiin [9]) 1 vuodella eli joulukuun 31 p:ään 1942.

Vuokrasopimus irtisanottiin [10]) 3 tapauksessa.

Vuokrasopimuksen muuttaminen. Koska maanviljelijä V. Boströmille, poliisikonstaapeli J. F. Nummelinille ja herra E. Levanderille, kullekin, Pukinmäessä olevasta Mosaholman vuokra-alueesta n:o 3 vuokratusta 4 ha:n suuruisesta osasta luovutettiin osa valtiolle ampumarataa varten, päätettiin [11]) muuttaa Boströmin kanssa tehtyä vuokrasopimusta siten, että

[1]) Kiint. lautak. 20 p. syysk. 1,550 §. — [2]) S:n 11 p. lokak. 1,698 §. — [3]) S:n 11 p. lokak. 1,701 §. — [4]) S:n 11 p. lokak. 1,694 §. — [5]) S:n 30 p. elok. 1,432 §. — [6]) S:n 1p. maalisk. 361 § ja 8 p. maalisk. 398 §. — [7]) Maatalousj. 14 p. toukok. 13 §. — [8]) Kiint. lautak. 25 p. tammik. 148 §. — [9]) S:n 13 p. jouluk. 2,129 §. — [10]) S:n 11 p. lokak. 1,690 ja 1,697 § sekä maatalousj. 19 p. lokak. 17 §. — [11]) Kiint. lautak. 11 p. lokak. 1,685, 1,686 ja 1,687 §.

vuokratun alueen pinta-alaksi merkittiin n. 3.26 ha tammikuun 1 p:stä 1937 ja vuosivuokraksi 1,630 markkaa, Nummelinin vuokrasopimusta siten, että vuokratun alueen pinta-alaksi merkittiin n. 3.82 ha, josta Mosaholman vuokra-alueesta n:o 3 n. 1.8 ha ja Helsingin pitäjän Malmin kylässä olevasta Karls nimisestä tilasta RN 1[3] n. 2.02 ha ja vuosivuokraksi 1,850: 80 markkaa maaliskuun 14 p:stä 1937 sekä Levanderin vuokrasopimusta siten, että vuokratun alueen pinta-alaksi merkittiin n. 3.93 ha ja vuosivuokraksi 1,903: 90 markkaa maaliskuun 14 p:stä 1937.

Ruokailukojun pito-oikeus. Rouva I. Falk oikeutettiin [1]) pitämään ruokailukojua Viikinmäen tilan maalla kertomusvuoden sekä sen jälkeen vuoden kerrallaan 3 kuukauden irtisanomisajoin 500 markan maksusta vuodelta ollen maksu suoritettava kokonaisuudessaan kertomusvuodeltakin.

Kioskin pito-oikeus. Leipuri M. Poutiainen oikeutettiin [2]) edelleen pitämään Tapanilassa Koulutien ja Palokunnantien risteyksessä sijaitsevaa kioskiaan syyskuun 1 p:stä vuoden kerrallaan 3 kuukauden irtisanomisajoin 1,200 markan vuosivuokrasta.

Jännitejohdot. Puolustusministeriön teknillinen osasto oikeutettiin [3]) rakentamaan sähköjohtokeskus sähkövirran siirtämistä varten ampumaradalle Helsingin lentokentälle johdetusta suurjännitelinjasta 150 markan vuotuista etukäteen maksettavaa korvausta vastaan ehdoin, että anoja sopi asianomaisten vuokraajien kanssa pylväiden pystyttämisestä heidän alueillaan. Lupa oli voimassa 5 vuotta tammikuun 1 p:stä 1937 ja oli sen suhteen noudatettava niitä ehtoja, jotka lautakunta määräsi [4]) heinäkuun 27 p:nä 1936 myöntäessään luvan suurjännitelinjan rakentamiseen Helsingin lentokentälle.

Oikeusministeriö oikeutettiin [5]) pitämään Malmgårdin virkataloon vedetty suurjännitelinja silloisella paikallaan 5 vuotta v:n 1937 alusta lukien, minkä jälkeen mainittu lupa oli voimassa kalenterivuoden kerrallaan 3 kuukauden irtisanomisajoin; linjan pitämisestä suoritettava korvaus määrättiin 315: 50 markaksi vuodessa ollen se perittävä myös v:lta 1936. Muut ehdot päätettiin määrätä lautakunnan toukokuun 20 p:nä 1935 tekemän päätöksen mukaisiksi. Sittemmin Malmin sähkölaitos oy. oikeutettiin [6]) siirtämään Malmgårdin—Pitäjänmäen suurjännitelinja yhtiön osoittamaan paikkaan ehdoin, että kaikki ne määräykset, jotka mainittiin kiinteistölautakunnan ja oikeusministeriön välisessä tammikuun 11 p. tehdyssä kyseistä linjaa koskevassa sopimuksessa, pidettiin edelleen voimassa ja että yhtiö oli velvollinen korvaamaan siirrosta mahdollisesti koituvat viljelysvahingot kiinteistötoimiston maatalousosastolle.

Etelä-Suomen voima oy. oikeutettiin [7]) rakentamaan pienjännitejohto Herttoniemen siirtolapuutarhan vieressä olevasta muuntajasta Naurissaareen 5 vuodeksi tammikuun 1 p:stä 1937 sekä sen jälkeen kalenterivuodeksi kerrallaan 3 kuukauden irtisanomisajoin 100 markan etukäteen maksettavasta korvauksesta vuodessa. Kaupungin etujen vaatiessa oli johto muutettava toiseen paikkaan.

Ab. M. G. Stenius niminen yhtiö oikeutettiin [8]) vetämään suurjännitelinja Talin kartanon maiden halki 100 markan vuotuisesta korvauksesta.

---

[1]) Kiint. lautak. 30 p. elok. 1,429 §. — [2]) S:n 30 p. elok. 1,426 §. — [3]) S:n 4 p. tammik. 13 §. — [4]) Vrt. v. 1936 kert. s. 255. — [5]) Kiint. lautak. 11 p. tammik. 52 § ja 8 p. helmik. 229 §. — [6]) S:n 18 p. toukok. 881 § ja 19p. heinäk. 1,258 §. — [7]) S:n 11 p. tammik. 55 §. — [8]) S:n 25 p. tammik. 142 §.

Metsästysoikeus Vanhankaupungin lahdella ja sen ympärillä olevilla vesillä sekä Klobben niminen luoto vuokrattiin [1]) palopäällikkö G. Waseniukselle v:ksi 1937 100 markan vuokrasta.

Leiritoiminta. Helsingin nuorten miesten kristillinen yhdistys oikeutettiin [2]) pitämään kesäleiriä eräällä Tomtbackan tilaan kuuluvalla joenranta-alueella n.s. Ruthinkosken alapuolella 300 markan korvauksesta.

Liikennöimislupa esittämällään reitillä Malmin ja Helsingin välillä myönnettiin [3]) liikennöitsijä E. Laineelle 3 vuodeksi.

Oikeus jään ottamiseen Vantaanjoesta myönnettiin [4]) 1 tapauksessa 50 pennin maksusta m²:ltä.

Varastoalueita vuokrattiin [5]) 1 tapauksessa.

Häätötoimenpiteisiin ryhdyttiin [6]) 2 tapauksessa.

Maatalousosaston viranhaltijat. Ylioppilas T. Jussila määrättiin [7]) maaliskuun 1 p:stä toistaiseksi, kuitenkin enintään vuoden loppuun, toiminaam maatalousosaston ylimääräisenä toimistoapulaisena.

Käyttövarat. V:n 1937 käyttövaroista myönnettiin sairasapua ent. muonamiehelle A. Juslinille 1,470: 80 markkaa [8]) ja hautausapua E. Pylväinäsen kuolinpesälle 1,500 markkaa [9]).

Esityksiä kaupunginhallitukselle tehtiin m.m. asioista, jotka koskivat: vuokra-alueiden järjestelyä keskusampumarataa varten luovutettavalla alueella [10]), erään v:n 1936 määrärahan ylitysoikeutta [11]), maatalousosaston toimiston kassan hoitoa [12]), Helsingin lentoaseman sokkolento-radiolaitteita [13]), erinäisiä tilipoistoja [14]), suoritetun palovakuutussumman käyttämistä uuden navetta- ja tallirakennuksen rakentamiseksi Malmin Gästgifvars nimisellä vuokra-alueella [15]), Puodinkylän ja Marjaniemen vesialueiden ja vesijättöjen jakamista [16]) sekä sikatalouden perustamista Tomtbackan tilalle [17]).

Lausuntoja kaupunginhallitukselle annettiin m.m. asioista, jotka koskivat: tontin vuokrausta Tervalammen tilan maalta [18]), eräiden sähköjohtojen rakentamista Taliin [19]), Marjaniemen koulutonttia [20]), erästä palkka-, eläke- ja hautausapuanomusta [21]), erinäisiä kaupungille suoritettavia korkomaksuja [22]), erinäisiä Helsingin lentokenttää koskevia kysymyksiä [23]), Helsingin-Kouvolan ratasuunnan tutkimista [24]), Puodinkylän emätilan käyttöä lastensuojelutarkoituksiin [25]), soranottoalueen luovuttamista Tervalammen tilalle [26]), Suursuon vapaaehtoiselle palokunnalle luovutettua maa-aluetta [27]), erään Pukinmäessä olevan maa-alueen erottamista [28]), uhkasakon määräämistä Malmin keskusampumaradalla asiatta liikkuville [29]), alueen luovuttamista lyhytaaltoradioasemaa varten [30]), pesulaiturin raken-

---

[1]) Kiint. lautak. 19 p. heinäk. 1,254 §. — [2]) S:n 12 p. huhtik. 605 §. — [3]) S:n 19 p. heinäk. 1,253 §. — [4]) Maatalousj. 11 p. tammik. 1 §. — [5]) Kiint. lautak. 25 p. tammik. 143 §. — [6]) S:n 20 p. syysk. 1,554 § ja 13 p. jouluk. 2,133 §. — [7]) S:n 1 p. maalisk. 362 §. — [8]) S:n 12 p. huhtik. 606 §. — [9]) S:n 11 p. lokak. 1,693 §. — [10]) S:n 11 p. tammik. 66 §. — [11]) S:n 1 p. helmik. 192 §. — [12]) S:n 15 p. maalisk. 457 §. — [13]) S:n 19 p. heinäk. 1,259 §. — [14]) S:n 13 p. syysk. 1,516 §, ja 11 p. lokak. 1,699 §. — [15]) S:n 13 p. syysk. 1,519 §. — [16]) S:n 11 p. lokak. 1,688 §. — [17]) S:n 8 p. marrask. 1,890 §. — [18]) S:n 25 p. tammik. 144 §. — [19]) S:n 25 p. tammik. 150 §. — [20]) S:n 25 p. tammik. 151 §. — [21]) S:n 8 p. helmik. 230 ja 231 §, 22 p. helmik. 313 § ja 15 p. maalisk. 475 §. — [22]) S:n 1 p. maalisk. 360 §. — [23]) S:n 5 p. huhtik. 562 §, 3 p. toukok. 752 § ja 19 p. heinäk. 1,260 §. — [24]) S:n 12 p. huhtik. 607 §. — [25]) S:n 19 p. heinäk. 1,263 § ja 20 p. syysk. 1,547 §. — [26]) S:n 30 p. elok. 1,436 §. — [27]) S:n 13 p. syysk. 1,518 §. — [28]) S:n 20 p. syysk. 1,548§. — [29]) S:n 1 p. marrask. 1,839 §. — [30]) S:n 29 p. marrask. 2,037 §.

tamista Vantaanjokeen Ryssänsillan alapuolelle [1]) ja alueen varaamista Oulunkylästä viljelyspalstatoimintaa varten [2]).

4. Kiinteistötoimiston asemakaavaosaston toimialaan kuuluvat asiat

Asemakaavat. Kaupunginhallitukselle päätettiin [3]) puoltaa asemakaavaehdotusta, joka koski XXIII kaupunginosaa (Toukolan ja Arabian alueita).

Asemakaavamuutokset. Kaupunginhallitukselle päätettiin puoltaa asemakaavamuutoksia, jotka koskivat: XI kaupunginosan korttelia n:o 343 [4]), VIII kaupunginosan korttelia n:o 141 [5]), IV kaupunginosan korttelia n:o 169 [6]), XI kaupunginosan korttelia n:o 303 [7]), VII kaupunginosan korttelia n:o 133 [8]), II kaupunginosan korttelia n:o 39 a [9]), VIII kaupunginosan korttelia n:o 150 [10]), XIV kaupunginosan korttelia n:o 512 [11]), XIV kaupunginosan kortteleita n:ot 495—497, 501—503, 508 ja 510 [12]), I kaupunginosan korttelia n:o 45 [13]), XIII kaupunginosan korttelia n:o 426 [14]), II kaupunginosan kortteleita n:ot 39 b, 96, 99 ja 103 [15]), XIII kaupunginosan korttelia n:o 419 [16]), XII kaupunginosan korttelia n:o 350 [17]), XV kaupunginosan kortteleita n:ot 519, 520, 528, 602, 605, 607, 608 ja 634 [18]), XII kaupunginosan korttelia n:o 359 [19]), IX kaupunginosan korttelia n:o 204 [20]), XII kaupunginosan kortteleita n:ot 387 ja 388 [21]), VI kaupunginosan korttelia n:o 226 [22]), XIV kaupunginosan korttelia n:o 478 [23]), XI kaupunginosan korttelia n:o 331 [24]) ja Hietalahdenkadun leventämistä [25]).

Jaoituskaavat. Kaupunginhallitukselle päätettiin puoltaa jaoituskaavan muutosehdotuksia, jotka koskivat Mäkelän alueen tehdaskortteleita n:ot 696 ja 699 [26]) ja Nilsiäntien tontteja n:ot 12 ja 14 [27]).

Korkeustasot. Kaupunginhallitukselle päätettiin puoltaa korkeustasopiirustuksia, jotka koskivat: kortteleita n:ot 296 a ja 296 c [28]), korttelia n:o 123 [29]), korttelia n:o 416 [30]), kortteleita n:ot 521 ja 522 [31]), korttelia n:o 28 [32]), kortteleita n:ot 984—988 ja korttelia n:o 516 [33]), kortteleita n:ot 73 ja 74 [34]), korttelia n:o 335 [35]), korttelia n:o 448 [36]), korttelia n:o 80 [37]), korttelia n:o 511 [38]), korttelia n:o 7 [39]), korttelia n:o 326 [40]), kortteleita n:ot 355 ja 356 [41]) sekä korttelia n:o 78 [42]).

Katuprofiilit. Kaupunginhallitukselle päätettiin puoltaa asemakaavaosaston laatimia ehdotuksia, jotka koskivat yliopiston kirjaston kohdalla olevan Unioninkadun katuprofiilin uudelleenjärjestelyä [43]), Sturenkadun

---

[1]) Kiint. lautak. 13 p. jouluk. 2,130 §. — [2]) S:n 28 p. jouluk. 2,242 §. — [3]) S:n 8 p. maalisk. 404 §. — [4]) S:n 11 p .tammik. 58 §. — [5]) S:n 22 p. helmik. 317 §. — [6]) S:n 1 p. maalisk. 368 §. — [7]) S:n 22 p. maalisk. 494 §. — [8]) S:n 5 p. huhtik. 565 §. — [9]) S:n 12 p. huhtik. 613 §. — [10]) S:n 3 p. toukok. 769 §. — [11]) S:n 24 p. toukok. 930 §. — [12]) S:n 14 p. kesäk. 1,071 §. — [13]) S:n 28p. kesäk. 1,139 §. — [14]) S:n 19 p. heinäk. 1,269 §. — [15]) S:n 6 p. syysk. 1,473 §. — [16]) S:n 6 p. syysk. 1,474 §. — [17]) S:n 27 p. syysk. 1,602 §. — [18]) S:n 11 p. lokak. 1,714 §. — [19]) S:n 25 p. lokak. 1,797 §. — [20]) S:n 25 p. lokak. 1,798 §. — [21]) S:n 25 p. lokak. 1,800 §. — [22]) S:n 15 p. marrask. 1,947 §. — [23]) S:n 22 p. marrask. 1,991 §. — [24]) S:n 20 p. jouluk. 2,192 §. — [25]) S:n 20 p. jouluk. 2,195 §. — [26]) S:n 11 p. tammik. 56 § ja 5 p. huhtik. 571 §. — [27]) S:n 8 p. maalisk. 399 §. — [28]) S:n 11 p. tammik. 59 §. — [29]) S:n 15 p. helmik. 270 §. — [30]) S:n 8 p.maalisk. 402 §. — [31]) S:n 15 p. maalisk. 459 §. — [32]) S:n 12 p. huhtik. 614 §. — [33]) S:n 31 p. toukok. 985 §. — [34]) S:n 5 p. heinäk. 1,183 §. — [35]) S:n 20 p. syysk. 1,558 §. — [36]) S:n 20 p. syysk. 1,562 §. — [37]) S:n 18 p. lokak. 1,755 §. — [38]) S:n 8 p. marrask. 1,895 §. — [39]) S:n 8 p. marrask. 1,898 §. — [40]) S:n 29 p. marrask. 2,041 §. — [41]) S:n 29 p. marrask. 2,051 §. — [42]) S:n 28 p. jouluk. 2,244 §. — [43]) S:n12 p. huhtik. 614§.

n:o 17 katuprofiilin muutosta [1]) ja Läntisen rantatien pohjoisosan poikkiprofiilia [2]).

Alueiden järjestelyjä. Kaupunginhallitukselle päätettiin puoltaa asemakaavaosaston laatimia ehdotuksia, jotka koskivat: Albertin-, Lapinlahden- ja Ruoholahdenkadun risteyksen uudelleenjärjestelyä [3]), Läntisen Puistotien leventämistä [4]), Rautatientorin [5]), Hesperian puistikon [6]), Kasarmitorin [7]), Temppeliaukion puistikon [8]) sekä Niittykadun ja Tavaststjernankadun välisen puiston järjestelyä [9]), krematorion takaisen puistoalueen kunnostamista [10]) sekä leikkikentän järjestämistä Säästöpankinrannan ja Eläintarhantien risteykseen [11]).

Rakennussuunnitelmat. Kaupunginhallitukselle päätettiin [12]) puoltaa rakennussuunnitelmia, jotka koskivat Herttoniemen tehdaskortteleita n:ot 51—56.

Käpylän autoasema. Kaupunginhallitukselle päätettiin [13]) puoltaa Käpylän autoaseman ja sen puhelimen siirtämistä Sampsan- ja Pohjolankadun kulmasta Mäkelän- ja Pohjolankadun kulmaan.

Lupa Kytkinkaapin asettamiseen myönnettiin [14]) 2 tapauksessa.

Asemakaavaosaston viranhaltijat. Päätettiin [15]), että asemakaavaosastolle saataisiin ottaa tilapäinen mittausapulainen enintään 5 kuukauden ajaksi 600—800 markan kuukausipalkkiosta.

Asemakaavaosastolle perustettuun uuteen arkkitehdinvirkaan valittiin [16]) arkkitehti O. Flodin.

Esityksiä kaupunginhallitukselle tehtiin m.m. asioista, jotka koskivat: kaupungin ympäristön viemäriolojen järjestelyä [17]), Korkeavuorenkadun alentamista paloaseman kohdalta [18]), kaiteiden järjestämistä kaupungin keskustan katuristeyksiin [19]), rautatieaseman läntisen vuokra-autoaseman uuden sijoituspaikan vahvistamista [20]), varoitusmerkkien asettamista koulurakennuksen kohdalle Sutelantielle [21]), kioskin sijoittamista Erottajan puukorokkeelle [22]) ja ajoliikenteen järjestelyä Kalliolinnantiellä [23]).

Lausuntoja kaupunginhallitukselle annettiin m.m. asioista, jotka koskivat: Katajanokan katusillan vahvistamista [24]), suoja-aidan rakentamista eräiden koulujen kohdalle, liikennemerkkien asettamista sekä eräitä liikennejärjestykseen lisättäviä määräyksiä [25]), Munkkiniemen yhdyskunnan III kaupunginosan korttelien n:ot 115 ja 122 [26]), Brändön huvilakaupungin korttelin n:o 8 [27]), Pakinkylän [28]), Pukinmäen [29]), Stansvikin tilan [30]), Westendin huvilakaupungin [31]) sekä Munkkiniemessä olevan Villa Munksnäs

---

[1]) Kiint. lautak. 7 p. kesäk. 1,021 §. — [2]) S:n 12 p. heinäk. 1,225 §. — [3]) S:n 5 p. huhtik. 566 §. — [4]) S:n 19 p. huhtik. 656 § ja 18 p. toukok. 889 §. — [5]) S:n 24 p. toukok. 931 § ja 19 p. heinäk. 1,271 §. — [6]) S:n 14 p. kesäk. 1,072 ja 1,073 §. — [7]) S:n 28 p. kesäk. 1,141 §. — [8]) S:n 4 p. lokak. 1,642 §. — [9]) S:n 20 p. jouluk. 2,199 §. — [10]) S:n 12 p. heinäk. 1,226 §. — [11]) S:n 20 p. jouluk. 2,200 §. — [12]) S:n 22 p. helmik. 318 §. — [13]) S:n 18 p. tammik. 100 §. — [14]) S:n 4 p. lokak. 1,643 § ja 11 p. lokak. 1,709 §. — [15]) S:n 26 p. huhtik. 716 §. — [16]) S:n 21 p. kesäk. 1,118 §. — [17]) S:n 24 p. toukok. 928 §. — [18]) S:n 28 p. kesäk. 1,138 §. — [19]) S:n 28 p. kesäk. 1,140 §, 18 p. lokak. 1,757 §, 1 p. marrask. 1,850 § ja 29 p. marrask. 2,052 §. — [20]) S:n 20 p. syysk. 1,563 §. — [21]) S:n 4 p. lokak. 1,644 §. — [22]) S:n 18 p. lokak. 1,756 §. — [23]) S:n 13 p. jouluk. 2,143 §. — [24]) S:n 11 p. tammik. 57 § ja 24 p. toukok. 927 §. — [25]) S:n 18 p. tammik. 99 §, 3 p. toukok. 770 §, 14 p. kesäk. 1,069 §, 28 p. kesäk. 1,140 §, 2 p. elok. 1,305 §, 9 p. elok. 1,348 §, 20 p. syysk. 1,559 §, 25 p. lokak. 1,796 §, 8 p. marrask. 1,894 § ja 15 p. marrask. 1,944 §. — [26]) S:n 18 p. tammik. 101 §. — [27]) S:n 18 p. tammik. 102 §. — [28]) S:n 18 p. tammik. 103 §. — [29]) S:n 1 p. maalisk. 364 § ja 24 p. toukok. 925 §. — [30]) S:n 13 p. syysk. 1,524 §. — [31]) S:n 29 p. marrask. 2,040 §.

nimisen alueen [1]) rakennussuunnitelmia, rakennus- ja järjestely- y. m. töitä Johanneksen kirkon urheilukentällä [2]), Bensiinikadulla [3]), Sirkuspuistikossa [4]), Toukolan niityllä [5]), erinäisillä tehdastonteilla [6]), Käpylän aseman ohitse kulkevalla tiellä [7]), Erottajankadulla [8]), korttelissa n:o 345 [9]), Taivaskallion puistoalueella [10]), Liisankadun ja Pohjoisrannan risteyksessä [11]), Käenkujan tontin n:o 5 kohdalla [12]), Postikujalla [13]) ja Kaivopuistossa [14]), uuden poliisitalon paikkaa [15]), makasiinikorttelin n:o 138 käyttöä [16]), sillan rakentamista Munkkiniemeen [17]), erinäisten pysäköimispaikkain järjestämistä [18]), erinäisiä paikallislinja-autoliikennettä koskevia kysymyksiä [19]), jalkakäytävän järjestelyä Turuntien tontin n:o 30 kohdalla [20]), Temppeliaukiolle suunniteltua kirkkoa koskevia kysymyksiä [21]), Topeliuksenkadun ja Rajasaarentien kulmassa olevan autoaseman siirtämistä [22]), eräitä mukavuuslaitoksia koskevia kysymyksiä [23]), asemakaavanmuutoksia [24]) kortteleissa n:ot 124, 781, 49, 77, 52 ja 512, uusien koulutalojen rakentamista suomenkielisille kansakouluille [25]), uusien venelaiturien rakentamista Eläintarhan pohjoisrannalle [26]), viemäritöitä Eläintarhan urheilukentällä [27]), Ruskeasuon alueella [28]) sekä Jorvaksen maantien alueella Lauttasaaressa [29]), puhelinkaapelin laskemista Korkeavuorenkadun talosta n:o 37 [30]), alueluovutuksia valtionrautateille Kaisaniemestä [31]) ja Skogsbackan tilasta RN 5[2] [32]), Kuusisaaren ja Lauttasaaren rakennusjärjestysehdotusta [33]), XXIII kaupunginosan asemakaava-ehdotusta [34]), Pakinkylässä olevan Pakinojan perkausta [35]), Siltavuorenrannan rantalaiturin rakentamista [36]), korttelin n:o 781 rautatieraidesuunnitelmaa [37]), alueen luovuttamista urheilukentäksi Tapanilassa [38]), ullakon sisustamista korttelissa n:o 38 b [39]), rakennusrajoja korttelin n:o 331 Pengerkadun tontilla n:o 13 a [40]), ajotien kunnossapitovelvollisuutta Loviisankadun tonttien n:ot 1 ja 2 kohdalla [41]), liikenteen väliaikaista järjestelyä Keskuskadun ja Kaivokadun risteyksessä [42]), korokkeiden rakentamista

---

[1]) Kiint. lautak. 29 p. marrask. 2,048 §. — [2]) S:n 18 p. tammik. 104 §. — [3]) S:n 25 p. tammik. 157 §. — [4]) S:n 3 p. toukok. 768 §. — [5]) S:n 31 p. toukok. 981 §. — [6]) S:n 31 p. toukok. 984 § ja 7 p. kesäk. 1,024 §. — [7]) S:n 14 p. kesäk. 1,070 § ja 13 p. syysk. 1,520 §. — [8]) S:n 5 p. heinäk. 1,182 §. — [9]) S:n 19 p. heinäk. 1,267 § ja 15 p. marrask. 1,945 §. — [10]) S:n 19 p. heinäk. 1,268 §. — [11]) S:n 27 p. syysk. 1,603 §. — [12]) S:n 11 p. lokak. 1,716 § ja 15 p. marrask. 1,949 §. — [13]) S:n 18 p. lokak. 1,762 §. — [14]) S:n 22 p. marrask. 1,990 §. — [15]) S:n 25 p. tammik. 159 §. — [16]) S:n 1 p. helmik. 201 § ja 29 p. marrask. 2,042 §. — [17]) S:n 8 p. helmik. 233 §. — [18]) S:n 8 p. helmik. 236 §, 14 p. kesäk. 1,068 §, 21 p. kesäk. 1,117 §, 30 p. elok. 1,449 § ja 25 p. lokak. 1,795 §. — [19]) S:n 8 p. helmik. 237 §, 15 p. helmik. 271 §, 5 p. huhtik. 572—573 §, 10 p. toukok. 833 §. 21 p. kesäk. 1,119 §, 28 p. kesäk. 1,141 §, 5 p. heinäk. 1,178 §, 30 p. elok. 1,446 ja 1,447 §, 1 p. marrask. 1,848 § ja 22 p. marrask. 1,993 §. — [20]) S:n 22 p. helmik. 316 §. — [21]) S:n 1 p. maalisk. 365 §, 1 p. marrask. 1,846 § ja 8 p. marrask. 1,896 §. — [22]) S:n 8 p. maalisk. 400 §. — [23]) S:n 8 p. maalisk. 401 §, 12 p. heinäk. 1,224 §, 19 p. heinäk. 1,270 §, 4 p. lokak. 1,639 ja 1,640 § sekä 18 p. lokak. 1,761 §. — [24]) S:n 8 p. maalisk. 406 §, 24 p. toukok. 926 §, 5 p. heinäk. 1,180 §, 11 p. lokak. 1,710 §, 25 p. lokak. 1,799 §, 8 p. marrask. 1,900 § ja 13 p. jouluk. 2,136 §. — [25]) S:n 15 p. maalisk. 458 §. — [26]) S:n 22 p. maalisk. 493 §. — [27]) S:n 5 p. huhtik. 570 §. — [28]) S:n 28 p. kesäk. 1,142 §. — [29]) S:n 30 p. elok. 1,448 §. — [30]) S:n 26 p. huhtik. 708 §. — [31]) S:n 10 p. toukok. 832 §. — [32]) S:n 6 p. syysk. 1,472 §. — [33]) S:n 24 p. toukok. 932 § ja 7 p. jouluk. 2,080 §. — [34]) S:n 28 p. kesäk. 1,137 §. — [35]) S:n 2 p. elok. 1,304 §. — [36]) S:n 9 p. elok. 1,345 §. — [37]) S:n 23 p. elok. 1,398 § ja 18 p. lokak. 1,760 §. — [38]) S:n 30 p. elok. 1,445 §. — [39]) S:n 6 p. syysk. 1,475 §. — [40]) S:n 4 p. lokak. 1,645 § ja 1 p. marrask. 1,843 §. — [41]) S:n 11 p. lokak. 1,711 §. — [42]) S:n 18 p. lokak. 1,758 §.

Kaisaniemen ja Fabianinkadun kulmaan [1]), Helsingin—Jorvaksen maantien kilometrimittausta [2]), polkupyöräliikenteen järjestelyä Helsingin kaupungin alueella [3]), muutoksia erinäisten katujen talvipuhtaanapitoluokittelussa [4]), ruotsinkielisen työväenopistotalon ja korttelin n:o 419 Arkadiankadun tontille n:o 28 rakennettavan koulutalon piirustuksia [5]), korttelin n:o 169 Lapinlahdenkadun tontin n:o 14 uudelleenjärjestelyä [6]), alueen luovuttamista vuokratalojen rakentamiseksi [7]) sekä aatekilpailun julistamista Helsingin keskuksen järjestelyksi [8]).

5. Kiinteistötoimiston maanmittaus- ja kartastotöiden osaston toimialaan kuuluvat asiat

Tonttijakokartat. Kaupunginhallitukselle päätettiin puoltaa tonttijakokarttoja, jotka koskivat korttelia n:o 274 [9]), korttelia n:o 31 [10]), korttelia n:o 7 [11]), korttelia n:o 426 [12]), korttelia n:o 283 [13]), kortteleita n:ot 496, 497, 503, 508 ja 510 [14]), korttelia n:o 167 [15]) sekä korttelia n:o 99 [16]).

Tienkäyttöoikeus. O. W. Nyströmin perillisille myönnettiin [17]) tienkäyttöoikeus Oulunkylässä O. W. Nyströmin ja Helsingin kaupungin kesken v. 1933 laaditussa tilusvaihtosopimuksessa mainitun alueen n:o VI ja sen itäpuolella kulkevan tien väliin jääpään, rajapyykistä n:o 16 etelään päin olevaan 7 m leveään alueeseen ehdoin, että asianomaiset suorittivat kaikki alueen tieksi tekemisestä ja sen tienä kunnossapitämisestä aiheutuvat kustannukset.

Henkilöauton osto. Maanmittaus- ja kartastotöiden osaston käytettäväksi päätettiin [18]) ostaa Ford merkkinen henkilöauto sekä lisäksi esittää osastolle ostettavaksi polkupyörä.

Maanmittaus- ja kartastotöiden osaston viranhaltijat. Tilapäiseksi vaakitsijaksi päätettiin [19]) määrätä osaston tilapäinen piirtäjä T. A. Laine toukokuun 1 p:stä toistaiseksi, kuitenkin enintään vuoden loppuun, 2,600 markan kuukausipalkkiosta sekä neiti H. Mäkipää piirtäjäharjoittelijaksi toukokuun 1 p:n ja marraskuun 15 p:n väliseksi ajaksi 400 markan kuukausipalkkiosta.

Piirtäjä K. Turpeiselle myönnettiin [20]) 1,700 markan kuukausipalkkio kesäkuun 1 p:stä vuoden loppuun sekä määrättiin samaksi ajaksi osaston tilapäiseksi piirtäjäksi rakennusmestari O. Suvanto 1,700 markan kuukausipalkkiosta.

Käyttövarat. V:n 1937 käyttövaroista myönnettiin [21]) eräille mittausapulaisille palkkioita reserviharjoitusten, sairaus- tai kesäloma-ajalta yhteensä 6 tapauksessa.

Lausuntoja kaupunginhallitukselle annettiin m.m. asioista, jotka koskivat: korttelin n:o 99 tonttien n:ot 3 ja 4 yhdistämistä [22]), Stansvikin tilustien

[1]) Kiint. lautak. 1 p. marrask. 1,849 §. — [2]) S:n 8 p. marrask. 1,897 §. — [3]) S:n 22 p. marrask. 1,992 §. — [4]) S:n 29 p. marrask. 2,049 §. — [5]) S:n 29 p. marrask. 2,050 § ja 13 p. jouluk. 2,142 §. — [6]) S:n 7 p. jouluk. 2,085 §. — [7]) S:n 13 p. jouluk. 2,137 §. — [8]) S:n 13 p. jouluk. 2,139 §. — [9]) S:n 15 p. helmik. 273 §. — [10]) S:n 30 p. maalisk. 527 §. — [11]) S:n12 p. huhtik. 616 §. — [12]) S:n 2 p. elok. 1,317 §. — [13]) S:n 14 p. kesäk. 1,076 §. — [14]) S:n 6 p. syysk. 1,480 §. — [15]) S:n 8 p. marrask. 1,903 §. — [16]) S:n 8 p. marrask. 1,901 § ja 13 p. jouluk. 2,145 §. — [17]) S:n 7 p. jouluk. 2,086 §. — [18]) S:n 15 p. helmik. 274 § ja 14 p. kesäk. 1,077 §. — [19]) S:n 19 p. huhtik. 659 § ja 26 p. huhtik. 717 §. — [20]) S:n 31 p. toukok. 988 §. — [21]) S:n 9 p. elok. 1,359 §, 23 p. elok. 1,399 ja 1,400 §, 4 p. lokak. 1,646 § ja 20 p. jouluk. 2,204 §. — [22]) S:n 8 p. marrask. 1,901 §.

rakentamista [1]), Helsingin kaupungin maarekisterin laatimista [2]), sekä korttelien n:o 167 ja 167 a tonttijakoa [3]).

6. Kiinteistötoimiston talo-osaston toimialaan kuuluvat asiat

Kauppahallit. Vuoden aikana huutokaupattiin 19 Kauppatorin hallin myymälän vuokraoikeudet yhteensä 10,375 markan kuukausivuokrasta [4]), 4 Kasarmitorin hallin myymälän vuokraoikeudet yhteensä 1,510 markan kuukausivuokrasta [5]), 15 Hakaniementorin hallin myymälän vuokraoikeudet yhteensä 3,440 markan kuukausivuokrasta [6]) ja 6 Hietalahden hallin myymälän vuokraoikeudet yhteensä 1,375 markan kuukausivuokrasta [7]).

Hietalahden hallin vihannesmyymälöissä päätettiin [8]) hyväksyä myöskin kotimaisten omenien ja marjojen myynti.

Torikauppa. Päätettiin [9]), että Kauppatorin korttelin n:o XIV n:oissa 2—36 saataisiin tästä lähtien myydä hedelmiä vuokran ollessa 195 markkaa myyntipaikalta.

Kauppatorin kortteliin n:o VI päätettiin [10]) sijoittaa 9 kalantukkumyyntipaikkaa 500 markan kuukausivuokrasta ja 20 oksan- ja marjanmyyntipaikkaa entisin kuukausivuokrin. Korttelista n:o X päätettiin lakkauttaa 18 kalanmyyntipaikkaa ja järjestää sijalle 5 hedelmäntukkumyyntipaikkaa 500 markan kuukausivuokrasta sekä 15 oksan- ja marjanmyyntipaikkaa 60 markan kuukausivuokrasta.

V:ksi 1938 päätettiin [11]) Kauppatorilta vuokrata puutarhaviljelijöille 22 kiinteää myyntipaikkaa entisin ehdoin. Huutokaupalla vuokrattiin [12]) korttelista C (vihanneksia) 10 myyntipaikkaa yhteensä 5,980 markan kuukausivuokrasta sekä korttelista D (kukkia) 9 myyntipaikkaa yhteensä 4,690 markan kuukausivuokrasta. Myymättä jääneet myyntipaikat päätettiin huutokaupata huhtikuussa 1938 toukokuun 1 p:n ja lokakuun 31 p:n 1938 väliseksi ajaksi.

Kioskeissa ja myyntipaikoissa sekä ulkosalla harjoitettu kauppa ja muu ansiotoiminta. Lautakunta päätti [13]), että v. 1935 huutokaupatut makkaranmyyntipaikat oli v:ksi 1938 ja 1939 tarjottava vuokralle ilman huutokauppaa niiden silloisille vuokraajille. Sen ohessa päätettiin, että v:ksi 1938 ja 1939 oli tarjottava julkisella huutokaupalla vuokrattaviksi seuraavat uudet myyntipaikat: Arkadiankatu/Fredrikinkatu, alin kuukausivuokra 1,000 markkaa ja Linnankoskenkatu/Turuntie, alin kuukausivuokra 500 markkaa.

Uusien paikkojen huutokauppaehdot vahvistettiin seuraaviksi:

1. Kauppaa saadaan harjoittaa ainoastaan sillä paikalla, joka on tarkoitukseen osoitettu, eikä myyntivaunua saa viedä paikalle ennen klo 21 ja on se sieltä poistettava klo 3 yöllä.

[1]) Kiint. lautak. 29 p. marrask. 2,054 §. — [2]) S:n 7 p. jouluk. 2,087 §. — [3]) S:n 7 p. jouluk. 2,088 §. — [4]) Taloj. 15 p. helmik. 13 §, 30 p. maalisk. 20 §, 10 p. toukok. 34 §, 18 p. elok. 48 §, 11 p. lokak. 59 § ja 7 p. jouluk. 72 §. — [5]) S:n 15 p. helmik. 12 §, 30 p. maalisk. 23 § ja 12 p. huhtik. 25 §. — [6]) S:n 25 p. tammik. 5 §, 15 p. helmik. 10 §, 10 p. toukok. 36 §, 7 p. kesäk. 43 §, 11 p. lokak. 57 ja 60 §, 1 p. marrask. 62 § ja 7 p. jouluk. 73 §. — [7]) S:n 12 p. huhtik. 26 §, 10 p. toukok. 37 §, 7 p. kesäk. 39 § ja 11 p. lokak. 61 §. — [8]) Kiint. lautak. 20 p. syysk. 1,566 §. — [9]) S:n 12 p. huhtik. 621 §. — [10]) S:n 19 p. heinäk. 1,274 §. — [11]) S:n 6 p. syysk. 1,485 § ja 18 p. lokak. 1,766 §. — [12]) S:n 29 p. marrask. 2,060 §. — [13]) S:n 1 p. marrask. 1,854 §.

2. Paikoilla saadaan myydä lämpimiä nakkimakkaroita ainoastaan sinapin, etikan ja paperiin suljetun leivän kera tai ilman niitä.

3. Myyntivaunuun tulee ennen kaupan aloittamista olla terveydenhoitolautakunnan tarkoitukseen hyväksymä ja rakenteeltaan sellainen, ettei myytävä tavara voi joutua likaantumiselle alttiiksi.

4. Vaunussa tulee olla näkyvällä paikalla kaupan harjoittajan ja sen tehtaan nimi, jonka tavaraa siitä myydään.

5. Makkarain paino ei saa laskea alle 25 gr:n kappaletta kohden.

6. Myyjän tulee tarkoin noudattaa terveydenhoitolautakunnan mahdollisesti antamia ohjeita, ja poliisin sekä tori- ja hallikaupan valvojan määräyksiä.

7. Jos kaupan harjoittaja tai hänen apulaisensa tekee itsensä syypääksi rikolliseen menettelyyn tai muussa suhteessa osoittautuu sopimattomaksi makkarakauppaa harjoittamaan, laiminlyö vuokramaksun suorittamisen sovittuna aikana, taikka myy ala-arvoista tavaraa, jota terveydenhoitolautakunta ei hyväksy, voi kiinteistötoimisto heti peruuttaa hänen myyntioikeutensa ilman, että sitä ennen suoritettua vuokramaksua suoritetaan takaisin, jota paitsi myyntipaikan vuokraaja on velvollinen korvaamaan kaupungille ehkä koituvan vahingon.

8. Vuokramaksu on suoritettava etukäteen. Maksun myöhästyessä suoritetaan 8 % korko maksettavaksi erääntyneelle määrälle sekä 20 markkaa ylimääräisestä kannosta.

9. Myyntipaikat vuokrataan ainoastaan niille Helsingissä asuville kaupunkilaisille, jotka ovat suorittaneet kaupungille tulevat verot ja maksut vähintäin viideltä edelliseltä vuodelta.

10. Myyntipaikkaa ei saa luovuttaa toiselle ilman kiinteistötoimiston suostumusta.

11. Vakuudeksi vuokramaksujen säännöllisestä suorittamisesta on vuokraajan heti, kun tarjous on hyväksytty, talletettava kaupungin kassaan 2 kuukauden vuokra, joka maksetaan takaisin vuokra-ajan päättyessä.

12. Myyntipaikat vuokrataan kahdeksi vuodeksi tammikuun 1 p:stä 1938 klo 21 lukien ja siis tammikuun 1 p:ään 1939 klo 3 saakka.

13. Vuokra-ajan kuluessa ei myönnetä uusia myyntipaikkoja.

14. Tarjoukset alistetaan kiinteistölautakunnan hyväksyttäviksi.

Muuttaen edellämainittua päätöstään siten, että silloiset ja uudet Arkadian- ja Fredrikinkadun sekä Linnankoskenkadun ja Turuntien kulmissa olevat makkaranmyyntipaikat vuokrattaisiin ainoastaan v:ksi 1938, lautakunta päätti [1]) vuokrata silloiset myyntipaikat paitsi Kasarmitorin ja Kauppatorin myyntipaikkoja, niiden entisille vuokraajille ilman huutokauppaa entisin vuokrin ja niillä ehdoin, jotka lautakunta vahvisti marraskuun 1 p:nä 1937 uusille myyntipaikoille. Kauppatorin ja Kasarmitorin myyntipaikat päätettiin vuokrata julkisella huutokaupalla pohjavuokran ollessa 30 % silloista vuokraa alempi sekä muuten yllä mainituin ehdoin. Lisäksi päätettiin järjestää uudet myyntipaikat Katajanokan puistikkoon sekä Mäkelän- ja Sturenkadun kulmaan ollen nämä vuokrattava julkisella huutokaupalla 500 markan pohjavuokrasta kuukaudessa ja samoin ehdoin kuin muutkin paikat.

Edellä mainitun päätöksen mukaan uusittiin [2]) 15 makkaranmyyntipaikkaa koskevat vuokrasopimukset v:ksi 1938 yhteensä 359,400 markan

[1]) Kiint. lautak. 10 p. marrask. 1,917 §. — [2]) S:n 22 p. marrask. 2,001 §.

vuosivuokrasta ja julkisella huutokaupalla vuokrattiin 5 myyntipaikkaa yhteensä 69,360 markan vuosivuokrasta. Katajanokan uudesta myyntipaikasta ei tehty yhtään tarjousta.

Päätettiin [1]), että makkaran myyntiä saataisii nharjoittaa vapun- ja uudenvuodenpäivän vastaisena yönä klo 21—5:een.

Virvoitusjuomakioskit [2]), joihin luettiin myöskin kolme uutta kioskia, mikäli ne ehtivät valmistua, ja vaunupaikat [3]) virvoitusjuomien myyntiä varten sekä jäätelönmyyntipaikat [4]), joista enintään 50 % annettaisiin samalle liikkeelle, päätettiin vuokrata huutokaupalla ja määrättiin niiden alimmat vuokrat. Huutokaupalla vuokrattiin 25 virvoitusjuomakioskia yhteensä 552,300 markan vuokrasta [5]), 4 vaunupaikkaa yhteensä 12,400 markan vuokrasta [6]) ja 45 jäätelönmyyntipaikkaa yhteensä 680,800 markan vuokrasta [7]) huhtikuun 15 ja lokakuun 15 p:n väliseltä ajalta.

Lisäksi päätettiin [8]) tarjota kesäksi 1937 julkisella huutokaupalla vuokrattavaksi yksi jäätelönmyyntipaikka Kulosaaressa n.s. Herttoniemen bulevardilla alimman vuokran ollessa 1,000 markkaa.

Lasipalatsi oy. oikeutettiin [9]) järjestämään jäätelönmyyntipaikka linja-autoaseman alueelle kertomusvuodeksi 15,000 markan vuosivuokrasta.

Kertomusvuonna rakennetun kolmen uuden virvoitusjuomakioskin vuokrat päätettiin [10]) alentaa yhteensä 45,500 markkaan huhtikuun 15 p:n ja lokakuun 15 p:n väliseltä ajalta.

Hedelmien myyntipaikat vahvistettiin [11]) seuraaviksi: Kaisaniemessä lammikon länsipuolella ja Liisankadun kohdalla sekä Eläintarhassa Helsinginkadun varrella ja Nordenskiöldinkadun varrella millä paikoilla saatiin harjoittaa kyseistä kauppaa lauantaisin, juhla-aattoina ja pyhinä. Huutokaupassa hyväksyttiin [12]) tarjoukset yhteensä 15,200 markasta.

Kukkien, tekokukkien ja oksien myynti sallittiin [13]) palmulauantaina, sitä seuraavana yönä, palmusunnuntaina, vapunaattona, vapunpäivän vastaisena yönä ja vapunpäivänä erikoisesti määrätyillä paikoilla ollen kunkin myyjän halli- ja torikaupan valvojalta tarkoitusta varten lunastettava lupakortti, josta maksu määrättiin 15 markaksi kerralta ja henkilöltä.

Viljelemättömien kukkien myyntipaikat vahvistettiin [14]); lisäksi päätettiin ylioppilastalon aukiolla olevalle Kolme seppää nimistä kuvapatsasta ympäröivälle korokkeelle järjestää kolme kiinteää kukkien myyntipaikkaa, jotka tarjottaisiin huutokaupalla vuokrattaviksi. Järjestetyssä huutokaupassa ei tehty yhtään tarjousta. Huutokaupan jälkeen vuokrattiin [15]) mainitut myyntipaikat heinäkuun 1 p:n ja lokakuun 15 p:n väliseksi ajaksi yhteensä 1,750 markan vuokrasta.

Kukkien ja seppeleiden myyntipaikka Hietaniemenkadulla vastapäätä läntisen hautausmaan kappelia päätettiin [16]) vuokrata huutokaupalla toukokuun 1 p:n ja joulukuun 31 p:n väliseksi ajaksi alimman vuokran ollessa 100 markkaa. Huutokaupassa vuokrattiin [17]) paikka 100 markan kuukausivuokrasta.

---

[1]) Kiint. laut. 12 p. huhtik. 617 §. — [2]) S:n 15 p. helmik. 279 §. — [3]) S:n 15 p. helmik. 280 §. — [4]) S:n 22 p. helmik. 335 §. — [5]) S:n 30 p. maalisk. 532 §. — [6]) S:n 30 p. maalisk. 533 §. — [7]) S:n 5 p. huhtik. 577 § ja 21 p. kesäk. 1,125 §. — [8]) S:n 15 p. maalisk. 473 §. — [9]) S:n 22 p. helmik. 334 §. — [10]) S:n 5 p. heinäk. 1,191 §. — [11]) S:n 15 p. helmik. 278 §. — [12]) S:n 15 p. maalisk. 470 §. — [13]) S:n 22 p. helmik. 333 § ja 26 p. huhtik. 723 §. — [14]) S:n 19 p. huhtik 662 §, 26 p. huhtik. 724 § ja 7 p. kesäk. 1,031 §. — [15]) S:n 5 p. heinäk. 1,190 §. — [16]) S:n 26 p. huhtik. 722 §. — [17]) S:n 10 p. toukok. 838 §.

Valokuvauspaikat v:ksi 1937 määrättiin [1]) ja päätettiin vuokrata julkisella huutokaupalla. Edellä käyneen huutokaupan jälkeen vuokrattiin [2]) kaikkiaan 9 valokuvauspaikkaa yhteensä 20,640 markan vuokrasta.

Herra K. M. Koskelle vuokrattiin [3]) edelleen v:ksi 1937 kaukoputkipaikat Tähtitorninvuorella ja Kaisaniemessä 300 markan vuosivuokrasta.

Kuluvana purjehduskautena päätettiin [4]) luovuttaa julkisella huutokaupalla turistilaivojen maihinnousupaikoilla harjoitettavan kaupan järjestämiseksi seuraavat kolme myyntipaikkaa: Eteläsataman laiturilla Vironaltaan tai matkustajapaviljongin läheisyydessä, Kaivopuistossa Merenkävijäin laiturilla tai sen välittömässä läheisyydessä ja Länsisatamassa Laivalaiturin eteläpäässä. Edellä käyneen huutokaupan jälkeen vuokrattiin [5]) kaikki kolme muistoesineiden myyntipaikkaa yhteensä 16,850 markasta kesäkuun 1 p:n ja syyskuun 15 p:n väliseltä ajalta Kotiteollisuus oy. Pirtille.

Ab. Libra niminen yhtiö oikeutettiin [6]) kesän aikana pitämään henkilövaakoja yleisön käytettävissä Kaivopuistossa 1,500 markan ja Hietarannalla 1,250 markan maksusta vaa'alta ehdoin, että tarkoitukseen käytettiin laillisia punnitsemisvälineitä.

Akateeminen kirjakauppa oikeutettiin [7]) toukokuun 15 p:n ja syyskuun 15 p:n välisenä aikana harjoittamaan sanoma- ja aikakauslehtien myyntiä Pohjois- ja Eteläsatamassa yhteensä 1,000 markan vuokrasta.

Sanomalehtien myyntipaikat [8]) *sekä kengänkiilloituspaikat* [9]) v:ksi 1938 vahvistettiin.

Joulukuusien myyntipaikat sekä niistä kannettavat vuokrat määrättiin [10]).

Joulupadat. Pelastusarmeija oikeutettiin [11]) sijoittamaan joulupatoja erinäisiin paikkoihin kaupungilla.

Virvokkeiden tarjoilu Eläintarhanajon aikana. Päätettiin [12]), että Eläintarhanajo-Djurgårdsloppet nimiseltä yhdistykseltä oli perittävä 3,000 markan maksu tarjoilu- ja myyntioikeudesta eläintarhanajon aikana Eläintarhan kilpailualueella toukokuun 9 p:nä.

Kaivohuone. Johtaja H. Johanssonin Kaivohuonetta koskeva vuokrasopimus päätettiin [13]) siirtää Brunnshuset, H. Johansson & Co nimiselle komandiittiyhtiölle ehdoin, että esitettiin hyväksyttävä takuu vuokran suorittamiseksi.

Veduta niminen kahvilarakennus Kaivopuistossa vuokrattiin [14]) edelleen rouva O. Suhoselle v:ksi 1938 entisin ehdoin 40,000 markan vuosivuokrasta.

Ullanlinnan kylpylaitos vuokrattiin [15]) Ulrikasborgs bad och kuranstalt konsortium nimiselle yhtymälle toukokuun 1 p:stä yhdeksi vuodeksi 100 markan vuokrasta.

Suomi Filmi osakeyhtiölle päätettiin [16]) vuokrata korttelissa n:o 177 sijaitsevan Munkkisaaren tehdasrakennuksen toinen kerros osittain sekä kolmas ja neljäs kerros kokonaan elokuvausta ja siihen kuuluvaa toimintaa varten siitä päivästä alkaen, jolloin huoneistot voitiin luovuttaa kaupungin puolesta valmiina yhtiön hallintaan, 5 vuodeksi, kuitenkin

---

[1]) Kiint. lautak. 25 p. tammik. 161 §. — [2]) S:n 15 p. maalisk. 469 §. — [3]) Taloj. 25 p. tammik. 1 §. — [4]) Kiint.lautak. 24 p. toukok. 933 § ja 31 p. toukok. 990 §. — [5]) S:n 7 p. kesäk. 1,030 §. — [6]) Taloj. 12 p. huhtik. 28 §. — [7]) S:n 26 p. huhtik. 29 §. — [8]) Kiint. lautak. 20 p. jouluk. 2,210 §. — [9]) S:n 20 p. jouluk. 2,211 §. — [10]) Taloj. 1 p. marrask. 65 §. — [11]) Kiint. lautak. 7 p. jouluk. 2,090 §. — [12]) S:n 26 p. huhtik. 721 §. — [13]) S:n 15 p. marrask. 1,950 §. — [14]) S:n 22 p. marrask. 1,997 §. — [15]) S:n 8 p. maalisk. 411 §. — [16]) S:n 22 p. marrask. 2,002 §.

siten, että vuokrakausi päättyi kesäkuun 1 p:nä 1943 ja jatkui siitä edelleen vuoden kerrallaan ellei sitä irtisanottu viimeistään helmikuussa sinä vuonna, jolloin vuokrakausi päättyi, 21,450 markan etukäteen maksettavasta kuukausivuokrasta ja ehdoin, että yhtiö asetti kiinteistölautakunnan hyväksymän vakuuden vuokran maksamiseksi ja ettei kaupunki ollut velvollinen järjestämään hissiä rakennukseen.

Helsingin värjäämö osakeyhtiölle päätettiin [1]) vuokrata Helsingin mattotehdas oy:n hallinnassa ollut Munkkisaaren tehdasrakennuksessa sijaitseva huoneisto maaliskuun 15 p:stä erinäisin ehdoin 5,000 markan kuukausivuokrasta 5 vuodeksi, jonka jälkeen vuokrasopimus oli päättyvä ilman eri irtisanomista.

Vuokralle annettuja huviloita. Talojenisännöitsijä oikeutettiin [2]) vuokraamaan Lauttasaaren neljännellä patterialueella oleva n.s. entinen Åbergin huvila Helsingin poliisien yhdistykselle toukokuun 1 p:stä 3 kuukauden irtisanomisajoin 2,000 markan vuosivuokrasta.

Helsingin kunnantyöntekijäin keskustoimikunnalle päätettiin [3]) vuokrata Kulosaaren kartanon päärakennus, 2 irrallista leikkitupaa, n.s. punainen huvila saunoineen, kesämaja ja kartanoon kuuluva puutarha kesäkuun 1 p:stä toistaiseksi 1 kuukauden irtisanomisajoin 2,400 markan kuukausivuokrasta erinäisin ehdoin.

Talo-osasto oikeutettiin [4]) vuokraamaan Herttoniemen huvila n:o 9 b Postimiesliitolle 3,000 markan vuosivuokrasta, huvila n:o 10 Helsingin suomalaiselle lähetysyhdistykselle 2,400 markan vuosivuokrasta ja huvila n:o 15 Helsingin rikospoliisiyhdistys Heri nimiselle yhdistykselle 2,400 markan vuosivuokrasta, kaikki 1 kuukauden irtisanomisajoin.

Suomenkielisen työväenopiston opistolaisyhdistykselle päätettiin [5]) vuokrata Hallonnäs niminen huvila Lauttasaaresta tammikuun 1 p:stä 1938 5 vuodeksi 2,000 markan vuosivuokrasta erinäisin ehdoin.

Telttailu. Helsingin kunnantyöntekijäin keskustoimikunta nimisen yhdistyksen käytettäväksi luovutettiin [6]) alue Kulosaaren kartanon läheisyydestä telttojen pystyttämistä varten ehdoin, etteivät teltat ylittäneet kansanpuistoissa sallittuja mittoja.

Vuokralle otetut huoneistot. Kiinteistölautakunta otti vuoden aikana vuokralle kaupungin virastoja ja laitoksia varten seuraavat huoneistot:

Virasto tai laitos, jota varten huoneisto vuokrattiin	Vuokranantaja	Osoite	Vuokrakausi		Kuukausivuokra, mk
			alkaa	päättyy	
Poliisilaitos [7])	Raitiotie ja omnibus oy.	Eurantie 7	1936, marrask. 1	1937, kesäk. 1	200
Kansakoulut [8])	Puolustusministeriö	Iso Itä Mustasaari rakennus C IV. 132	1937, heinäk. 1	1940, kesäk. 1	100
Apulastentarha Aula [9])	Helsingin työväen säästöpankki	Eläintarhantie 1	1937, kesäk. 1	1939, kesäk. 1	1,200
Lastentarha Alppimaja [10])	Asunto-oy. Castréninkatu 28	Castréninkatu 28	1937, syysk. 1	1942, kesäk. 1	5,117
Kallion lastenseimi [10])	Asunto-oy. Castréninkatu 28	Castréninkatu 28	1937, syysk. 1	1942, kesäk. 1	1,716

[1]) Kiint. lautak. 8 p. helmik. 242 §. — [2]) S:n 15 p. maalisk. 466 §. — [3]) S:n 3 p. toukok. 772 § ja 7 p. kesäk. 1,026 §. — [4]) S:n 18 p. toukok. 894 §. — [5]) S:n 20 p. jouluk. 2,206 §. — [6]) S:n 7 p. kesäk. 1,027 §ja 15 p. marrask. 1,952 §. — [7]) S:n 18 p. tammik. 108 §. — [8]) S:n 11 p. lokak. 1,719 §. — [9]) S:n 15 p. maalisk. 463 §. — [10]) S:n 1 p. helmik. 207 §.

Virasto tai laitos, jota varten huoneisto vuokrattiin	Vuokranantaja	Osoite	Vuokrakausi		Kuukausivuokra, mk
			alkaa	päättyy	
Lastentarha Hemgård [1])	Kauppias C. Maijala	Hämeentie 67	1937, kesäk. 1	1942, kesäk. 1, sen jälk. vuod. kerr. ellei irtis. helmik.	5,000
Kallion suomalainen lastentarha [2])	Keskinäinen henkivakuutusyhtiö Suomi	Siltasaarenkatu 11	1937, kesäk. 1	1938, kesäk. 1	4,250
Lastentarha Kalliorinne [3])	Teollisuusseutujen evankelioimisseuran työkeskus Kalliola	Vaasanrinne 5	1937, syysk. 1	1939, toukok. 31	3,000
Lastentarha Virkkula [4])	Asunto oy. Snellmannink. 19	Snellmaninkatu 19	1937, elok. 1	1938, kesäk. 1	3,000
Lastentarha Toimela [5])	Oy. Vuorimiehenkatu 12	Vuorimiehenkatu 12	1937, kesäk. 1	1938, kesäk. 1	1,600 ilm. lämpöä
Lastentarha Pääskylä [6])	Venäläinen hyväntekeväisyysyhdistys	Hämeentie 39	1937, kesäk. 1	1940, kesäk. 1	2,621 sekä 3/18 lämmityskust.
Lastentarha Toukola [7])	Asunto-oy. Limingantie 78	Limingantie 78	1937, kesäk. 1	1942, kesäk. 1	3,000
Huoltolautakunnan työtupa [6])	Venäläinen hyväntekeväisyysyhdistys	Hämeentie 39	1937, kesäk. 1	1940, kesäk. 1	3,097 sekä 4/18 lämmityskust.
Töölön lastenhoidon neuvola [8])	Leo asunto-oy.	Savilankatu 3	1937, kesäk. 1	1937, jouluk. 31, sen jälk. vuod. kerr. 1 kk. irtis. ajoin	150
Työnvälitystoimisto [9])	Fastighets ab. Balder	Helenankatu 4	1937, kesäk. 1	1938, kesäk. 1	1,850
S:n [10])	Byggnads ab. Enen	Satamakatu 2	1938, tammik. 1	1942, toukok. 31	1,000
S:n [11])	Ab. Gräsviksgatan 5	Ruoholahdenkatu 5	1937, maalisk. 1	1937, toukok. 31	2,000
Naisten työtupa [12])	Asunto-oy. Itä Viertotie 35	Hämeentie 35	1938, tammik. 1	1939, kesäk. 1	8,100
S:n [13])	Insinööri K. Elo	Pohj. Esplanaadikatu 37	1937, maalisk. 15	1937, kesäk. 1	2,500 ilm. lämpöä

Työnvälitystoimistoa varten Helenankadun 4:stä vuokrattu huoneisto vuokrattiin [9]) ehdoin, että vuokranantaja kustansi tarpeelliset muutos- ja korjaustyöt, mutta jos huoneistosta luovuttiin vuoden kuluttua, oli kaupungin maksettava korvauksena muutostöistä 1,800 markkaa.

Kaupungin vuokralle ottamien huoneistojen vuokrien korottaminen. Edellytyksin, että kiinteistölautakunnan kaupunginhallitukselta vuokrien korotuksia varten anomat määrärahat myönnetään, päätettiin hyväksyä kesäkuun 1 p:stä seuraavat vuokrankorotukset: huoltolautakunnan tarvetta varten Siltasaarenkadun talosta n:o 3—5 vuokrattujen huoneistojen vuosivuokra 173,600 markasta 200,000 markkaan [14]), huoltolautakunnan avustuskansliaa n:o 2 varten Siltasaarenkadun talosta n:o 11 vuokratun huoneiston kuukausivuokra 2,500 markasta 2,700 markkaan [15]), lastentarha

[1]) Kiint. lautak. 8 p. helmik. 243 §. — [2]) S:n 22 p. helmik. 328 § ja 18 p. toukok. 896 §. — [3]) S:n 14 p. kesäk. 1,082 §. — [4]) S:n 22 p. helmik. 327 §. — [5]) S:n 30 p. maalisk. 535 § ja 18 p. toukok. 891 §. — [6]) S:n 22 p. helmik. 326 §. — [7]) S:n 22 p. helmik. 330 §. — [8]) S:n 10 p. toukok. 837 §. — [9]) S:n 25 p. tammik. 163 §. — [10]) S:n 1 p. marrask. 1,852 § ja 8 p. marrask. 1,907 §. — [11]) S:n 11 p. tammik. 60 §. — [12]) S:n 9 p. elok. 1,354 §. — [13]) S:n 15 p. maalisk. 468 §. — [14]) S:n 22 p. helmik. 325 §. — [15]) S:n 22 p. helmik. 329 §.

Pienolaa varten Eerikinkadun talosta n:o 14 vuokratun huoneiston kuukausivuokra 2,600 markasta 2,850 markkaan [1]), Vallilan lastentarhaa varten Keuruuntien talosta n:o 14 vuokratun huoneiston kuukausivuokra 2,000 markasta 2,250 markkaan [2]), Pasilan haarakirjastoa varten Hertankadun talosta n:o 5 vuokratun huoneiston kuukausivuokra 1,800 markasta 1,900 markkaan [3]), huoltolautakunnan piirikansliaa varten Franzéninkadun talosta n:o 13 vuokratun huoneiston kuukausivuokra 3,000 markasta 3,335 [4]) markkaan ja lastentarha Solhällaa varten Toisen linjan talosta n:o 2 vuokratun huoneiston kuukausivuokra 4,200 markasta 4,500 markkaan [5]) sekä tammikuun 1 p:stä 1938 huoltolautakunnan työtupaa varten Kotkankadun talosta n:o 9 vuokratun huoneiston kuukausivuokra 9,000 markasta 9,200 markkaan [6]) ja huoltolautakunnan avustuskansliaa varten Vilhonvuorenkadun talosta n:o 7—9 vuokratun huoneiston kuukausivuokra 2,100 markasta 2,400 markkaan [7]).

Vuokralleotettuja autotalleja y. m. Kaupungin keskuskeittolan kahta kuorma-autoa varten päätettiin [8]) vuokrata paikat Kustaankadun talon n:o 6 autotallista lokakuun 1 p:stä 1937 kesäkuun 1 p:ään 1938 500 markan kuukausivuokrasta lämpöineen sekä V poliisipiirin autoja varten autotallin Helsingin kaupungin rakennus oy:n n:o 3 omistamasta Somerontien talosta n:o 14—22 lokakuun 1 p:stä 1937 toistaiseksi 1 kuukauden irtisanomisajoin 200 markan kuukausivuokrasta lämpöineen.

Viljelyspalstatoimikunnan tarpeita varten päätettiin [9]) vuokrata jo aikaisemmin vuokralla ollut perunakellari P. J. Svenssonin kuolinpesän omistamasta Hämeentien talosta n:o 96 b syyskuun 15 p:n 1937 ja toukokuun 1 p:n 1938 väliseksi ajaksi 100 markan kuukausivuokrasta jatkuen sopimus edelleen 1 kuukauden irtisanomisajoin ellei sitä irtisanottu viimeistään maaliskuussa.

Osakkeiden myynti. Köyhäinhoitolautakunnalta kiinteistölautakunnan hoitoon siirretyt Asunto-oy. Hauho nimisen yhtiön asuntoon n:o 87 oikeuttavat osakkeet n:ot 375, 376 ja 377 päätettiin [10]) myydä leipurimestari V. Rauhamolle 37,000 markasta erinäisin ehdoin.

Kolmivuotiskatselmuksessa määrättyjen erinäisten korjaus- ja muutostöiden lykkäyksiä myönnettiin [11]) 1 tapauksessa.

Lupa puhelinkioskin pystyttämiseen myönnettiin [12]) 7 tapauksessa.

Talousarvio. Talo-osaston talousarvioehdotus v:ksi 1938 hyväksyttiin [13]) erinäisin muutoksin.

Kunnalliset työväenasunnot. Päätettiin [14]), että kunnallisten työväenasuntojen isännöitsijän on asuttava kaupungin omistamassa osakehuoneistossa Kangasalantien 11:ssä ollen asunnosta suoritettava luontoisetukorvaus oleva 1,136 markkaa kuukaudessa.

Päätettiin [15]), ettei sellaisia ulkokuntalaisia, joilla oli mahdollisuus saada kotipaikkaoikeus Helsingissä, tästä lähtien otettaisi vuokralaisiksi kunnallisiin työväenasuntoihin.

---

[1]) Kiint. lautak. 22 p. helmik. 332 §. — [2]) S:n 8 p. maalisk. 410 §. — [3]) S:n 15 p. maalisk. 464 §. — [4]) S:n 3 p. toukok. 773 §. — [5]) S:n 18 p. toukok. 892 §. — [6]) S:n 15 p. marrask. 1,954 §. — [7]) S:n 22 p. marrask. 2,003 §. — [8]) S:n 4 p. lokak. 1,654 § ja 1,655 §. — [9]) S:n 1 p. marrask. 1,855 §. — [10]) S:n 27 p. syysk. 1,610 §. — [11]) S:n 2 p. elok. 1,319 §. — [12]) S:n 18 p. tammik. 105 §, 1 p. maalisk. 371 §, 30 p. maalisk. 528 ja 529 §, 5 p. huhtik. 579 §, 11 p. lokak. 1,720 § ja 29 p. marrask. 2,055 §. — [13]) Taloj. 18 p. elok. 49 §. — [14]) Kiint. lautak. 4 p. tammik. 22 §. — [15]) S:n 5 p. huhtik. 576 §.

Kunnallisten työväenasuntojen vuokrat päätettiin [1]) korottaa 25 markkalla huonetta kohden kesäkuun 1 p:stä.

Kunnallisten työväenasuntojen kerhokeskukselle myönnettiin 38 kerholaisen lähettämiseksi kilpailumatkalle Porvooseen 400 markkaa [2]), kerholaisten joulujuhlan järjestämiseksi 405 markkaa [3]) sekä erinäisten kerhotyötarpeiden hankkimiseksi 657 markkaa [4]).

Hyväksyttiin [5]) kunnallisten työväenasuntojen parannetut järjestyssäännöt sekä vahvistettiin [6]) uudet vuokrasopimuslomakkeet.

Hyväksyttiin [7]) esitys erinäisten aikakauslehtien tilaamisesta kunnallisten työväenasuntojen kerhokeskukseen v:ksi 1938.

Talo-osaston viranhaltijat. Avustavaksi talojenisännöitsijäksi valittiin [8]) toimitusjohtaja U. J. Kallio maaliskuun 1 p:stä sekä samasta päivästä lukien halli- ja torikaupan valvojan toimeen majuri O. A. Kohonen.

Käyttövarat. V:n 1937 käyttövaroista myönnettiin [9]) enintään 980 markkaa kukanmyyjien varustamiseksi numerolaatoilla.

Miesten keskuskodin korjaustyöt. Talo-osaston vuosikorjausmäärärahoista myönnettiin [10]) 938: 25 markan korvaus G. V. Nordlundin kuolinpesälle erinäisten korjaus- ja puhdistustöiden suorittamisesta sielullisesti sairaiden miesten keskuskotia varten vuokratussa rakennuksessa.

Esityksiä kaupunginhallitukselle tehtiin m.m. asioista, jotka koskivat: erinäisten rakennusten hävitys- ja purkamistöitä [11]), ikäkorotuksia sekä eräitä lisäyksiä palkkasääntöön merkitsemättömien pysyväisten virkain luokitteluun [12]), tulipalon aiheuttamien vahinkojen korjaamista Munkkisaaren tehdasrakennuksella ja kunnallisissa työväenasunnoissa [13]), kaupungin velvollisuutta huolehtia muiden kuin nimenomaan Helsingin kaupungin poliisilaitoksen huoneisto- y. m. tarpeista [14]), Herttoniemen huviloiden n:ot 8, 9, 9 a, 10, 11 ja 12 huutokauppaamista [15]), eräiden uusien rakennusten palovakuutusarvoja [16]), Vallilan kunnallisten työväenasuntojen pihamaiden osittaista istuttamista [17]), v:n 1938 talousarvioehdotuksen yhteydessä huomioon otettavia väestönsuojelutarpeiden hankintakustannuksia sekä väestönsuojien kuntoonpanokustannuksia [18]), eräitä vuokranalennusanomuksia [19]) sekä erään tapaturman aiheuttamaa vahingonkorvausvaatimusta [20]).

Lausuntoja kaupunginhallitukselle annettiin m. m. asioista, jotka koskivat: verotusvalmistelukunnan huoneiston laajentamista [21]), Kivelän sairaalan alueella olevan huvilarakennuksen purkamista [22]), korttelista n:o 178 Ford motor company of Finland oy:lle vuokratun alueen vuokra-ajan pidentämistä [23]), erinäisten juhlien ja kansainvälisten moottorivenekilpailujen järjestämistä Kaivopuiston alueella [24]), autoasemapuhelimien sijoitus-

[1]) Kiint. lautak. 26 p. huhtik. 718 §. — [2]) Taloj. 13 p. syysk. 51 § ja 11 p. lokak. 55 §. — [3]) S:n 29 p. marrask. 69 §. — [4]) S:n 7 p. jouluk. 74 §. — [5]) S:n 7 p. jouluk. 70 §. — [6]) S:n 7 p. jouluk. 71 §. — [7]) S:n 7 p. jouluk. 75 §. — [8]) Kiint. lautak. 15 p. helmik. 275 ja 276 §. — [9]) S:n 5 p. huhtik. 578 §. — [10]) S:n 12 p. heinäk. 1,228 §. — [11]) S:n 11 p. tammik. 63 §, 18 p. tammik. 106 §, 1 p. maalisk. 372 §, 21 p. kesäk. 1,124 § ja 11 p. lokak. 1,721 §. — [12]) S:n 1 p. maalisk. 375 §, 18 p. toukok. 890 §, 21 p. kesäk. 1,123 § ja 9 p. elok. 1,351—1,352 §. — [13]) S:n 10 p. toukok. 835 § ja 15 p. marrask. 1,957 §. — [14]) S:n 9 p. elok. 1,349 §. — [15]) S:n 23 p. elok. 1,404 §. — [16]) S:n 6 p. syysk. 1,488 ja 1,490 §, 18 p. lokak. 1,765 §, 25 p. lokak. 1,805 § ja 20 p. jouluk. 2,213 §. — [17]) S:n 13 p. syysk. 1,525 §. — [18]) S:n 4 p. lokak. 1,647 §. — [19]) S:n 4 p. lokak. 1,652 § ja 1 p. marrask. 1,856 §. — [20]) S:n 15 p. marrask. 1,958 §. — [21]) S:n 4 p. tammik. 21 §. — [22]) S:n 18 p. tammik. 107 §. — [23]) S:n 15 p. helmik. 277 §. — [24]) S:n 1 p. maalisk. 374 §, 12 p. huhtik. 618 §, 26 p. huhtik. 720 §, 10 p. toukok. 836 § ja 29 p. marrask. 2,056 §.

paikan määräämistä [1]), liikkuvaa katufilmausta [2]), terveydenhoitojärjestyksen 52 §:n muuttamista [3]), muutos- ja korjaustöitä poliisilaitoksen [4]), keskuskeittolan [5]) ja Kallion lastenseimen [6]) huoneistoissa, linja-autoaseman toimistomaksujen muuttamista ja lipunmyyntipalkkiota [7]), anomusta tuberkuloottisten sairaskotien keskittämisestä samaan paikkaan [8]), Herttoniemeen luvattomasti pystytettyjä telttoja ja majoja [9]), linja-autoaseman järjestyssääntöjen muutoksia [10]), satamassa tapahtuvan muistoesinekaupan yhteydessä ilmenneiden epäkohtien poistamista [11]), Vallilan kunnallisten työväenasuntojen vuokrankorotuksia [12]), anomuksia erinäisten rakennusten vuokralle saamisesta [13]), Vallilan kerhotyönjohtajan palkkausta [14]), Hietalahdentorin marja- ja vihannesmyyjien käyttöoikeutta Hietalahdentorin hallin mukavuuslaitokseen [15]), Snellmaninkadun 12:ssa olevan rakentamattoman tontin erään osan luovuttamista lastentarhan leikkikentäksi [16]), Herttoniemen Hirvenpää nimistä huvilaa koskevaa ostotarjousta [17]) ja oman talon rakentamista Vallilan lastentarhalle [18]).

7. Kiinteistötoimiston kansanpuisto-osaston toimialaan kuuluvat asiat

Alueiden vuokraaminen kansanpuistoista. Kivinokan kansanpuistossa oleva Rälläkkäniemi niminen alue ja sillä oleva kalastajatorppa vuokrattiin [19]) edelleen voimistelu- ja urheiluseura Helsingin Ponnistukselle huhtikuun 1 p:stä yhdeksi vuodeksi 1,300 markan vuokrasta.

Kansanpuistojen ravintolat ja kioskit. Korkeasaaren ravintola päätettiin [20]) vuokrata perustettavalle Korkeasaaren ravintola oy:lle v:n 1937 alusta 3 vuodeksi 50,000 markan vuosivuokrasta, ollen kaupunki suorittava ravintolarakennuksessa kertomusvuonna tarvittavat korjaukset, mutta vuokraajan itsensä sen jälkeen huolehdittava kaikista rakennuksen sisäkorjauksista ja kaluston korjauksista. Jos saarella oleva uimalaitos vuokrattiin jollekin toiselle oli tälle varattava tilaisuus myydä uimalaitosta käyttäville virvoitusjuomia joko omaan laskuunsa tai ravintolan vuokraajan hankkimia virvoitusjuomia, joista ravintolan vuokraaja sai kantaa voittoa 10 %.

Osuusliike Elanto oikeutettiin [21]) kesän aikana myymään elintarpeita ja virvokkeita sekä harjoittamaan kahvitarjoilua Kivinokan kansanpuistossa 5,000 markan vuokrasta ollen liike oikeutettu myöskin rakentamaan kyseiselle kansanpuistoalueelle kansanpuistojen isännöitsijän kanssa sovitulle paikalle esittämiensä piirustusten mukaisen myymälä- ja kahvilakioskin.

Pihlajasaaren ravintolarakennus päätettiin [22]) vuokrata kesäkaudeksi 1937 rouva B. Nylundille 12,000 markan vuokrasta.

---

[1]) Kiint. lautak. 8 p. maalisk. 409 § ja 4 p. lokak. 1,653 §. — [2]) S:n 15 p. maalisk. 467 §. — [3]) S:n 5 p. huhtik. 574§. — [4]) S:n 26 p. huhtik. 719 §, 24 p. toukok. 934 §, 31 p. toukok. 991 §, 5 p. heinäk. 1,185, 1,186 ja 1,187 § sekä 10 p. marrask. 1,918 §. — [5]) S:n 31 p. toukok. 989 §. — [6]) S:n 28 p. kesäk. 1,145 §. — [7]) S:n 18 p. toukok. 895 §. — [8]) S:n 14 p. kesäk. 1,078 §. — [9]) S:n 28 p. kesäk. 1,149 §. — [10]) S:n 2 p. elok. 1,318 §. — [11]) S:n 6 p. syysk. 1,481 §. — [12]) Taloj. 13 p. syysk. 50 § ja kiint. lautak. 20 p. syysk. 1,564 §. — [13]) Kiint. lautak. 18 p. lokak. 1,764 §, 25 p. lokak. 1,804 § ja 15 p. marrask. 1,953 §. — [14]) S:n 8 p. marrask. 1,910 §. — [15]) S:n 22 p. marrask.2,000 §. — [16]) S:n 29 p. marrask. 2,057 §. — [17]) S:n 13 p. jouluk. 2,152 §. — [18]) S:n 20 p. jouluk. 2,212 §. — [19]) S:n 12 p. huhtik. 622 §. — [20]) S:n 18 p. tammik. 114 §. — [21]) S:n 12 p. huhtik. 625 §. — [22]) S:n 12 p. huhtik. 628 §.

Lauttasaaren kahvilakioski vuokrattiin [1]) kesän ajaksi rouva E. Bergenströmille 1,200 markan vuokrasta ja Varsasaaren kioski samaksi ajaksi liikemies V. Klevströmille 800 markasta.

Rouva H. Rosqvist oikeutettiin [2]) kesän aikana harjoittamaan kioskikauppaa Satamasaaressa ja käyttämään asuntonaan saarella olevan huvilan kahta yläkerran huonetta 600 markan vuokrasta.

Tuurholman kansanpuiston kahvilakioski ja alueella olevat kaksi muuta kioskia vuokrattiin [3]) toukokuun 15 p:stä 1937 toukokuun 1 p:ään 1938 rouva K. Laaksoselle 3,000 markan vuokrasta.

Seurasaaren ravintola vuokrattiin [4]) edelleen v:ksi 1938 rouva A. Axille entisin ehdoin.

Vartija V. Eitsi oikeutettiin [5]) harjoittamaan kioskikauppaa sekä huolehtimaan omaan laskuunsa vaatteiden maksullisesta säilyttämisestä Eläintarhan urheilukentän luistinradalla 300 markan talvivuokrasta. Vaatteiden säilyttämisestä oli yleisöä veloitettava enintään 1 markalla henkilöltä.

Kansanpuistojen ravintoloiden ja kioskien hintaluettelo vahvistettiin [6]).

Kansanpuistoissa harjoitettu kauppa ja muu ansiotoiminta. Rohdoskauppias H. Saarelainen oikeutettiin [7]) kesän aikana myymään uimapukuja ja uimatarpeita Hietarannalla 2,000 markan vuokrasta sekä rakentamaan nykyisen kangastelttansa tilalle uuden myyntimajan joko insuliitista tai faneerista.

Rouva R. Laine oikeutettiin [8]) kesän aikana myymään uimatarpeita ja ihovoiteita Pihlajasaarella 200 markan vuokrasta.

Kansanpuistojen luovuttaminen erinäisiin tarkoituksiin. Helsingin retkeilykerhoille ja Helsingin soutuklubille luovutettiin [9]) edelleen leiripaikaksi niiden hallinnassa jo aikaisempinakin kesinä ollut alue Degeröstä erinäisin ehdoin.

Lauttasaarelta luovutettiin [10]) kesäleiripaikka Pelastusarmeijan nuorisoosastolle sekä Helsingin sosialidemokraattiselle raittiusjärjestölle leirialueeksi sama alue kuin edellisenäkin kesänä heinäkuun 1 p:n ja 15 p:n väliseksi ajaksi.

Tuurholman kansanpuistossa sallittiin [11]) telttailu sunnuntai- ja pyhäpäivien vastaisina öinä kesäkuun 15 p:stä elokuun 15 p:ään.

Nuoret Italian ystävät niminen yhdistys oikeutettiin [12]) majoittamaan Lauttasaaren neljännen patterin alueelle 70 saksalaista ja suomalaista koulupoikaa heinäkuun 29 p:n ja 30 p:n väliseksi yöksi.

Korkeasaaren eläintarha. Ostamalla tai vaihtamalla päätettiin eläintarhaan hankkia seuraavat eläimet: 4 merihanhea [13]), 1 pari kalifornialaisia merileijonia [14]), 1 pari laamaeläimiä [15]), uroskameeli [16]), 3 karhunpentua [17]), 1 pari skotlantilaisia riekkoja [18]), 4 metsähanhea ja 2 naaraspuolista heinäsorsaa [19]), 1 pari mustia Australian joutsenia, 1 pari gemssejä ja 1 uros-

[1]) Kiint. lautak. 19 p. huhtik. 666 ja 667 §. — [2]) S:n 3 p. toukok. 782 §. — [3]) S:n 3 p. toukok. 784 §. — [4]) S:n 28 p. jouluk. 2,245 §. — [5]) S:n 18 p. tammik. 111 ja 112 § sekä 7 p. jouluk. 2,096 §. — [6]) S:n 24 p. toukok. 941 §. — [7]) S:n 19 p. huhtik. 665 §. — [8]) S:n 10 p. toukok. 844 §. — [9]) S:n 3 p. toukok. 781 §. — [10]) S:n 18 p. toukok. 903 § ja 7 p. kesäk. 1,034 §. — [11]) S:n 14 p. kesäk. 1,085 §. — [12]) S:n 2 p. elok. 1,326 §. — [13]) S:n 11 p. tammik. 64 §. — [14]) S:n 22 p. helmik. 337 §. — [15]) S:n 8 p. maalisk. 414 §. — [16]) S:n 8 p. maalisk. 413 §. — [17]) S:n 5 p. huhtik. 583 §. — [18]) S:n 19 p. heinäk. 1,283 §. — [19]) S:n 4 p. lokak. 1,656 §.

puolinen alppikauris [1]) sekä 2 naaraspuolista amherstfasaania ja 1 naaraspuolinen kuningasfasaani [2]).

Liikanaisina eläiminä päätettiin myydä 3 naaraspesukarhua ja 2 pentua sekä 2—3 riikinkukkokanaa [3]), 7 hopeakettua, 4 minkin pentua ja 2 karakulpässikaritsaa [4]).

Musti niminen ajoporo lopetettiin [5]).

Kustannus oy. Otava oikeutettiin [6]) myymään Korkeasaarella rehumestari V. Lehtosen teosta, Korkeasaaren eläimiä, 1 vuoden ajan toukokuun 1 p:stä.

Kansanpuistojen huvilat. Helsingin opettajayhdistyksen kesävirkistystoimikunta oikeutettiin [7]) kuluvan talven aikana käyttämään Lauttasaaren kansanpuiston kaitsijan rakennuksen kahta tyhjänä olevaa huonetta kansakoululaisten talviretkeilymajana erinäisin ehdoin.

Korkeasaaren ravintola oy:lle vuokrattiin [8]) kertomusvuoden kesäkaudeksi Palosaaren huvila yhtä huonetta lukuunottamatta 5,000 markan vuokrasta ehdoin, ettei korjausvaatimuksia esitetty.

Helsingin pohjoisen suomalaisen seurakunnan kanssa tehty Mustasaaren ravintola-, huvila- ja kesämajarakennuksia koskeva vuokrasopimus päätettiin [9]) pidentää kesäkuun 1 p:stä 1938 toukokuun 30 p:ään 1943 entisin ehdoin sekä lisäksi oikeuttaa seurakunta omalla kustannuksellaan rakentamaan Mustasaaren länsirannalle saunarakennus 100 markan vuosivuokrasta, kunnostamaan venevalkama ja rakentamaan n. 40 × 50 m²:n suuruinen urheilukenttä saaren länsiosassa olevalle vesijättöpaikalle, kaikki erinäisin ehdoin.

V:n 1937 kesän ajaksi vuokrattiin seuraavat huvilat alla mainituille henkilöille:

Pihlajasaaressa Kansallis-osake-pankin entinen huvila Osuusliike Elannon työnjohtajain ja konttorihenkilökunnan kerhoille 5,000 markasta [10]), huvilat n:ot 2 ja 4 Helsingin poliisien kesäkotitoimikunnalle 3,000 markasta [11]), huvilan n:o 1 yläkerta talojenisännöitsijä S. Puraselle 2,000 markasta [12]), rantatupa työnvälitysneuvoja T. Uskille 600 markasta [13]), entinen Sillmanin huvila liikemies E. Kietzille 2,700 markasta [14]) ja kaitsijan asunnon yläkerta rahatoimiston toimistoapulaisille 300 markasta [15]), Seurasaaren kaitsijan asunnon yläkerta liikemies E. Mattakselle 2,000 markasta [16]), Lauttasaaren kaitsijan asuinrakennuksessa vapaana olevat huoneet varatuomari V. Björkqvistille 1,000 markasta [17]) sekä Tuurholman rantahuvila teurastamon johtajalle H. Tallqvistille 1,800 markasta [18]), n.s. Sylvanderin huvila rouva E. Sandmanille 900 markasta [19]) ja n.s. leipomotupa rouva E. Rantaselle 400 markasta [20]).

Mustikkamaan itäniemekkeellä oleva huvila vuokrattiin Helsingin sosialidemokraattiselle nuorisoyhdistykselle kesäkuun 1 p:stä 1,000 markan vuosivuokrasta [21]) ja sen rantahuvila Helsingin työväenyhdistykselle huhtikuun 1 p:stä 2 vuodeksi 2,000 markan vuosivuokrasta [22]).

---

[1]) Kiint. lautak. 20 p. syysk. 1,569 §. — [2]) S:n 11 p. lokak. 1,724 §. — [3]) S:n 23 p. elok. 1,407 §. — [4]) S:n 7 p. jouluk. 2,098 §. — [5]) S:n 4 p. lokak. 1,657 §. — [6]) S:n 10 p. toukok. 848 §. — [7]) S:n 4 p. tammik. 25 §. — [8]) S:n 18 p. tammik. 114 §. — [9]) S:n 1 p. maalisk. 377 §. — [10]) S:n 19 p. huhtik. 672 §. — [11]) S:n 3 p. toukok. 785 §. — [12]) S:n 3 p. toukok. 786 §. — [13]) S:n 3 p. toukok. 787 §. — [14]) S:n 3 p. toukok. 788 §. — [15]) S:n 18 p. toukok. 904 §. — [16]) S:n 3 p. toukok. 789 §. — [17]) S:n 3 p. toukok. 790 §. — [18]) S:n 3 p. toukok. 791 §. — [19]) S:n 3 p. toukok. 792 §. — [20]) S:n 3 p. toukok. 793 §. — [21]) S:n 3 p. toukok. 795 §. — [22]) S:n 18 p. toukok. 899 §.

Liikenne kansanpuistoihin. Herra A. Nyholmille myönnettiin [1]) yksinoikeus kesän aikana harjoittaa moottoriveneliikennettä linjalla Toukola—Kyläsaari—Kivinokka esittämänsä aikataulun ja ehdottamiensa kuljetusmaksujen mukaan; liikennöitsijän oli tästä oikeudestaan suoritettava kaupungille 3,000 markan korvaus. Lisäksi oli Raittiusyhdistys Koiton moottorivene oikeutettu välittämään liikennettä Kivinokalle matkallaan Pitkänsillanrannasta Lammassaareen arkipäivisin klo 19 ja sunnuntaisin klo 9.

Aikataulut liikennettä varten kansanpuistoihin v:ksi 1937 vahvistettiin [2]).

Koska Merenkulku oy. tarjoutuessaan ostamaan kaupungilta höyrylaiva H 5:n oli sitoutunut välittämään laivaliikennettä Hietalahdesta Pihlajasaareen sekä supistetussa muodossa myös Lauttasaaren kansanpuistoon, päätettiin [3]) marraskuun 23 p:nä 1936 tehdyn päätöksen mukaan sopia yhtiön kanssa mainitun liikenteen järjestämisestä siten, että liikennöitsijän oli suoritettava kaupungille liikenneveroa 50 penniä yksinkertaisesta 3 markkaa maksavasta matkasta, 25 penniä puolesta eli lasten matkalipusta sekä 10 % 2: 50 markan suuruisista alennuslipuista, joita myytiin 10 lipun erissä. Koululaisten opettajiensa johdolla tekemistä matkoista, jolloin kannettiin puolet liikennemaksuista, ei liikenneveroa suoritettu. Jos reitillä oli käytettävä apuveneitä, oli niiden suoritettava kaupungille veroa sama määrä kuin vakinaisen vuorolaivan.

Järjestyssäännöt. Kivinokan, Varsasaaren ja Satamasaaren kansanpuistoja varten vahvistettiin [4]) uudet järjestyssäännöt.

Urheilukentät. Kaupungin Eläintarhan urheilukentällä omistamat pukusuojat vuokrattiin ja mainitun kentän sekä eräiden muiden urheilukenttien kenttävuorot jaettiin kilpailutarkoituksia varten eri urheilujärjestöjen kesken [5]).

Teknillinen toimisto Sarco oikeutettiin [6]) yhden päivän kilpailujen ajaksi Eläintarhan urheilukentälle asettamistaan äänenvahvistuskoneista ja puhelimista kantamaan vuokraa enintään 700 markkaa.

Muuttamalla elokuun 24 p:nä 1931 tehtyä [7]) päätöstä päätettiin [8]), että Hesperian pesäpallokentästä, sitä kilpailuja varten vuokrattaessa, oli tästä lähtien kannettava ainoastaan kertakaikista perusvuokraa seuraavasti: pääsymaksuttomista julkisista kilpailuista 50 markkaa, pääsymaksullisista helsinkiläisten yhdistysten välisistä kilpailuista 75 markkaa, pääsymaksullisista kansallisista kilpailuista 100 markkaa sekä pääsymaksullisista maakuntain välisistä tai kansainvälisista kilpailuista 300 markkaa ja oli vuokraajan kustannettava pääsylippujen hankinnasta ja myynnistä sekä muista järjestelytoimenpiteistä aiheutuvat menot.

Kansanpuistojen isännöitsijä oikeutettiin [9]) vuokraamaan urheilukenttiä kilpailutarkoituksiin ennen varsinaisten kilpailulupien myöntämistä.

Urheilukenttiä luovutettiin tai ehdotettiin luovutettavaksi juhlatilaisuuksia varten 2 tapauksessa [10]).

Katselijakorokkeiden lainaamisiin ja siirtoihin suostuttiin [11]) 5 tapauksessa.

---

[1]) Kiint. lautak. 19 p. huhtik. 663 §. — [2]) S:n 19 p. huhtik. 669 §. — [3]) S:n 19 p. huhtik. 670 §. — [4]) S:n 22 p. maalisk. 503 §. — [5]) S:n 26 p. huhtik. 727 § ja 3 p. toukok. 776 §. — [6]) S:n 10 p. toukok. 843 §. — [7]) Ks. v:n 1931 kert. s. 315. — [8]) Kiint. lautak. 19 p. huhtik. 668 §. — [9]) S:n 12 p. huhtik. 626 §. — [10]) S:n 19 p. huhtik. 664 § ja 21 p. kesäk. 1,126 §. — [11]) S:n 15 p. helmik. 281 §, 3 p. toukok. 777 §, 7 p. kesäk. 1,032 §, 12 p. heinäk. 1,231 § ja 7 p. jouluk. 2,100 §.

Kansanpuisto-osaston toimistoapulainen E. Rantanen oikeutettiin [1]) sivutoimenaan hoitamaan urheilukenttien rahastajan tehtäviä ensi urheilukautena.

Kotkat niminen voimistelu- ja urheiluseura oikeutettiin [2]) pystyttämään nyrkkeilylava Mustikkamaalle ehdoin, että lavalla varattiin muillekin nyrkkeilyseuroille maksuttomia harjoitustilaisuuksia, ettei lavaa luovutettu muita kuin nyrkkeilytilaisuuksia varten ja että lava sekä sen ympäristö pidettiin siistissä kunnossa.

Edellyttäen, että kaupunginhallitus luovutti Laakson ratsastuskentän kaupungin omaan hallintaan, päätettiin [3]) kenttä vuokrata Ratsastajainliitolle pohjoismaisia ratsastuskilpailuja varten kesäkuun 16—20 p:nä 5,000 markan vuokrasta. Sen ohessa kansanpuistojen isännöitsijä oikeutettiin vuokraamaan mainittua ratsastuskenttää muita mahdollisia ratsastuskilpailuja varten niillä ehdoin, jotka kaupunginhallitus lautakunnan esityksestä mahdollisesti hyväksyi.

Uimalaitokset. Uunisaarten uimalaitos vuokrattiin [4]) Helsingfors simsällskap nimiselle yhdistykselle viisivuotiskaudeksi 1937—41; laiva- ja pääsymaksuna seura oikeutettiin kantamaan aikuisilta enintään 2 markkaa ja lapsilta enintään 1 markka. Jos edellä mainituista maksuista kertyneet tulot ylittivät 130,000 markkaa, oli seuran maksettava kaupungille veroa 5 %, ja jos ne ylittivät 150,000 markkaa, oli veroa suoritettava 10 %.

Humallahden uimalaitos luovutettiin [5]) kesäksi 1937 Helsingin uimareille ja Mustikkamaan uimalaitos Helsingin työväen uimareille ehdoin, että laitoksilla pidettäisiin uimakoulua, jossa koululaiset saisivat maksutonta opetusta määräajoin; lisäksi oli poliisi- ja palomiehistölle varattava tilaisuus maksuttomaan uintiin.

Seurasaaren uimalaitos vuokrattiin [5]) edelleen kesän ajaksi rouva A. Michelssonille 2,500 markan vuokrasta ehdoin, että kaupungilla oli oikeus pitää saarella pari vapaauintipaikkaa.

Korkeasaaren uimalaitokset ja uimaranta vuokrattiin [5]) kesän ajaksi rouva A. Rantamäelle 500 markan vuokrasta. Uintimaksut määrättiin aikuisilta 1 markaksi ja lapsilta 50 penniksi sisältyen niihin myös vaatteiden säilytys. Korkeasaaren henkilökunta sekä heidän saarella asuvat perheenjäsenensä olivat oikeutetut käyttämään maksuttomasti uimarantaa.

Luistinradat. Luistelukaudeksi 1937—38 oikeutettiin [6]) Helsingin luistelijat rakentamaan luistinrata Kaisaniemen isolle kentälle, Työväen luistelijat sekä Vesa, Kullervo ja Ponnistus nimiset yhdistykset Kallion urheilukentälle, Helsingfors skridskoklubb niminen yhdistys Johanneksen kirkon luona olevalle kentälle, Idrottsföreningen Kamraterna niminen yhdistys Väinämöisenkadun varrella olevalle kentälle ja Suomen jääkiekkoliitto Kampin kentälle. Luvansaajien tuli entistä huolellisemmin noudattaa kaupunginhallituksen vahvistamia [7]) urheilu- ja leikkikenttien luistinradoiksi luovuttamista koskevia ehtoja ja oli Helsingin yliopiston voimistelulaitoksella samanlainen oikeus luistinratojen käyttöön kuin mainittujen ehtojen mukaan oli luokkaluistelussa oppi- ja kansakouluilla.

Eläintarhan urheilukentän luistinradalla päätettiin [8]) kantaa vaatteiden säilyttämisestä 1 markka henkilöltä.

---

[1]) Kiint. lautak. 3 p. toukok. 779 §. — [2]) S:n 24 p. toukok. 939 §. — [3]) S:n 31 p. toukok. 996 §. — [4]) S:n 5 p. huhtik. 582 §. — [5]) S:n 3 p. toukok. 794 §. — [6]) S:n 18 p. lokak. 1,767 §. — [7]) Ks. v:n 1933 kert. s. 104. — [8]) Kiint. lautak. 18 p. tammik. 112 §.

Hiihtomäet. Herttoniemen hiihtomäen vuokra maksullisista kansallisista ja kansainvälisistä kilpailuista päätettiin [1]) määrätä 300 markan kertakaikkiseksi maksuksi sekä piiri- ja paikkakunnallisista kilpailuista 200 markaksi ollen mäki kilpailuja varten kunnostettava kaupungin puclesta, kuitenkin edellyttäen, että lunta on tarpeeksi, mutta vuokraajan huolehdittava kaikista muista kilpailujen aiheuttamista kuluista. Kansanpuistojen isännöitsijä oikeutettiin määräämään kuinka suuren alueen mäen ympäristössä vuokraaja sai eristää kilpailujen ajaksi ja ratkaisemaan myöhemmin mahdollisesti jätetyt anomukset sekä maksullisten että maksuttomien kilpailutilaisuuksien järjestämisestä. Edellisen ohessa hiihtomäki vuokrattiin Helsingin hiihtäjät nimiselle yhdistykselle kansallisia kilpailuja varten tammikuun 31 p:nä.

Päätettiin [2]), että Fastholmaa vastapäätä olevalla mäenrinteellä Herttoniemen hyppyrimäen vieressä jo pari vuotta sitten aloitettuja perkaustöitä jatkettaisiin ja tälle rinteelle raivattaisiin n. 15—20 m:n levyinen pujottelueli slalomrata ja että näissä töissä käytettäisiin vapautuneita vankeja.

Pihlajasaaren puhelinlinja. Nobel standard oy. Suomessa niminen yhtiö oikeutettiin [3]) käyttämään toistaiseksi 6 kuukauden irtisanomisajoin kahta johtoa kaupungin Pihlajasaareen rakennetussa puhelinlinjassa ehdoin, että yhtiö maksoi korvausta 1,500 markkaa vuodessa ja suoritti kolmanneksen linjan korjauskustannuksista.

Huoneiston vuokraaminen merivartiolaitokselle. Merivartiolaitokselle päätettiin [4]) vuokrata radioasemaa varten kolme huonetta Lauttasaaren kaitsijarakennuksen läntisestä osasta tammikuun 1 p:stä 1938 5 vuodeksi 400 markan kuukausivuokrasta erinäisin ehdoin.

Hyväksyttyjä piirustuksia. Hyväksyttiin [5]) piirustukset uutta tanssilavaa varten Mustikkamaalle.

Siirtolapuutarhat. Siirtolapuutarhurintoimeen valittiin [6]) puutarhuri M. Nurminen maaliskuun 1 p:stä; siirtolapuutarhurin tuli asua kaupungin omistamassa rakennuksessa Kumpulan siirtolapuutarhassa ja oli hänellä oikeus apuväkeä käyttäen harjoittaa kioskikauppaa puutarhan porttirakennuksessa sekä viljellä puutarhurin asuinrakennuksen edessä olevaa 1,000 m^2:n suuruista viljelyspalstaa.

Apulaissiirtolapuutarhaneuvojaksi määrättiin [7]) puutarhaneuvoja E. E. Huuskanen tammikuun 1 p:stä 1938 toistaiseksi ja enintään vuoden loppuun 1,700 markan kuukausipalkkiosta.

Päätettiin [8]), että siirtolapuutarhoihin ei saa pystyttää korkeita radion ulkoantennimastoja.

Herttoniemen siirtolapuutarhaan päätettiin [9]) siirtää Hietarannalta muutamia penkkejä sekä koristaa puutarhan pääsisäänkäytävä köynnöskasviportilla.

Päätettiin [10]), että ne Talin siirtolapuutarhan viljelijät, jotka vuokrasivat palstan vasta syyskuun 1 p:stä, saivat muokata maan valmiiksi kevättä varten ja aloittaa rakennustyöt ehdoin, että maksoivat tästä oikeudesta kertomusvuonna 50 markkaa.

Hyväksyttiin [11]) uusi majatyyppi toiseksi rakennustyypiksi Talin siirtolapuutarhaan.

---

[1]) Kiint. lautak. 18 p. tammik. 113 §. — [2]) S:n 28 p. jouluk. 2,248 §. — [3]) S:n 7 p. jouluk. 2,095 §. — [4]) S:n 7 p. jouluk. 2,094 §. — [5]) S:n 11 p. lokak. 1,722 §. — [6]) S:n 22 p. helmik. 338 §. — [7]) S:n 20 p. syysk. 1,571 § ja 20 p. jouluk. 2,214 §. — [8]) S:n 1 p. maalisk. 378 §. — [9]) S:n 3 p. toukok. 780 §. — [10]) S:n 2 p. elok. 1,323 §. — [11]) S:n 9 p. elok. 1,356 §.

Talin siirtolapuutarhayhdistys oikeutettiin [1]) siirtolapuutarhan kerhorakennuksen käyttöön myöskin talvisin erinäisin ehdoin.

Vallilan siirtolapuutarhaan rakennettava paviljonki päätettiin [2]) sijoittaa siirtolapuutarhan suuremman leikkikentän eteläpäähän.

Vallilan siirtolapuutarhayhdistys hyväksyttiin [3]) siirtolapuutarhan alueella olevan kioskipaikan vuokraajaksi.

Kansanpuisto-osaston viranhaltijat. Kansanpuisto-osaston kanslia-apulaiselle E. Rantaselle myönnettiin [4]) sairaslomaa maaliskuun 22 p:n ja huhtikuun 22 p:n väliseksi ajaksi ja määrättiin toimittaja J. Nyyssönen tilapäiseksi kanslia-apulaiseksi huhtikuun 5 p:stä huhtikuun 25 p:ään kiinteistölautakunnan ja kiinteistötoimiston Tilapäistä työvoimaa nimisestä määrärahasta maksettavasta 500 markan palkkiosta.

Kansapuisto-osaston kesäapulaiseksi määrättiin [5]) rouva R. E. Osola kesäkuun 15 p:stä elokuun 15 p:ään 1,300 markan kuukausipalkkiosta.

Hietarannan kaitsijan tointa määrättiin [6]) väliaikaisena hoitamaan toistaiseksi heinäkuun 1 p:stä vartija J. E. Vuorinen 1,900 markan kuukausipalkkiosta sekä hänen sijaisekseen [7]) elokuun 6 p:n ja 27 p:n väliseksi ajaksi Pihlajasaaren uimavartija T. Ovaska 1,197 markan palkkiosta.

Käyttövarat. V:n 1937 käyttövaroista myönnettiin seuraavat määrärahat: Kumpulan siirtolapuutarhan tilapäisen vartijan palkkaamiseksi tammi—helmikuun ajaksi 600 markkaa [8]), Mustasaaren linnuston ennakkotutkimusta varten 500 markkaa [9]), sairasavustuksia 5 tapauksessa, yhteensä 3,271: 30 markkaa [10]), hautajaisseppeleen hankkimiseksi Hietarannan kaitsijalle O. Paanaselle 150 markkaa [11]), kansainvälisissä urheilukilpailuissa elokuun 18 p:nä sattuneen vajauksen peittämiseksi 90 markkaa [12]) ja Mustikkamaan ulkoilmanäyttämön katsomon kunnostamiseksi 7,500 markkaa [13]).

Vuoden 1938 menoarvio. Päätettiin [14]) ilmoittaa kaupunginhallitukselle, että kiinteistölautakunta puolestaan hyväksyi ne korjaus- ja uudistustyöt, jotka yleisten töiden lautakunta ehdotti otettavaksi v:n 1938 talousarvioehdotukseen ja esitti lisäksi menoarvioon otettavaksi 77,000 markan määrärahan valaistuslaitteiden rakentamiseksi Kaisaniemeen.

Esityksiä kaupunginhallitukselle tehtiin m. m. asioista, jotka koskivat: sekatyöntekijä J. H. Lindströmin eläkeanomusta [15]), erinäisiä korjaus-, laajennus- y. m. töitä Kaisaniemen pienellä kentällä [16]), Eläintarhan urheilukentällä [17]) sekä Seurasaaren [18]) ja Pihlajasaaren [19]) ravintolarakennuksessa, erinäisten korjaus- ja muutostöiden suorittamisiin y. m. tarvittavia määrärahoja [20]), perunapalstamaksujen kannon siirtämistä kansan-puisto-osastolle [21]), töiden järjestämistä vapautuneille vangeille [22]), kilpailujen järjestämistä Kaivopuistoon syyskuun 26 p:nä [23]), Laakson ratsastuskentän hallintaa ja hoitoa [24]), matka-apurahojen myöntämistä siirtolapuutarha-

---

[1]) Kiint. lautak 27 p. syysk. 1,611 §. — [2]) S:n 26 p. huhtik. 726 § ja 5 p. heinäk. 1,192 §. — [3]) S:n 20 p. syysk. 1,570 §. — [4]) S:n 12 p. huhtik. 624 §. — [5]) S:n 14 p. kesäk. 1,086 §. — [6]) S:n 28 p. kesäk. 1,151 §. — [7]) S:n 2 p. elok. 1,327 §. — [8]) S:n 18 p. tammik. 110 §. — [9]) S:n 8 p. maalisk. 415 §. — [10]) S:n 19 p. huhtik. 671 §, 18 p. toukok. 897§, 19 p. heinäk. 1,278 §, 2 p. elok. 1,325 § ja 9 p. elok. 1,355 §. — [11]) S:n 28 p. kesäk. 1,152 §. — [12]) S:n 23 p. elok. 1,405 §. — [13]) S:n 13 p. syysk. 1,530 §. — [14]) S:n 27 p. syysk. 1,612 §. — [15]) S:n 11 p. tammik. 65 §. — [16]) S:n 8 p. helmik. 245 §. — [17]) S:n 10 p. toukok. 843 §. — [18]) S:n 10 p. toukok. 846 §. — [19]) S:n 25 p. lokak. 1,807 §. — [20]) S:n 30 p. maalisk. 536 § ja 18 p. toukok. 898, 905 ja 906 §. — [21]) S:n 5 p. huhtik. 585 §. — [22]) S:n 12 p. huhtik. 627 §, 19 p. heinäk. 1,281 §, 15 p. marrask. 1,959 § ja 28 p. jouluk. 2,247 §. — [23]) S:n 10 p. toukok. 845 §. — [24]) S:n 31 p. toukok. 995 §.

viljelijöille Tanskan siirtolapuutarhakongressiin osallistumiseksi [1]), poliisimiehen asettamista telttailuajaksi erinäisiin kansanpuistoihin [2]), pienoisluistinradan rakentamista Sepänkadun kentälle [3]), erinäisiä toimenpiteita Korkeasaaren eläintarhan 50-vuotisjuhlan johdosta [4]) sekä Käpylän raviradan vartijan asuin- ja tallirakennuksen lunastamista [5]).

Lausuntoja kaupunginhallitukselle annettiin m. m. asioista, jotka koskivat: rakennus-, raivaus- y. m. töitä Käpylän raviradalla [6]), Suomen metsästysyhdistyksen vuokraamalla ampumarata-alueella [7]), Laakson ratsastuskentällä [8]) ja Lammassaaressa [9]), valaistun alueen järjestämistä hiihtotekniikan harjoittamista varten [10]), lentonäytöksen järjestämistä Lauttasaaren selälle [11]) matka-apuraha-anomuksia osallistumiseksi Kööpenhaminassa pidettävään pohjoismaiseen siirtolapuutarhakokoukseen [12]), pysyväisen retkeilylautakunnan perustamista Helsinkiin [13]), urheilukilpailujen järjestämistä Kaisaniemeen syyskuun 19 p:nä [14]), töiden järjestämistä Helsingissä kotipaikkaoikeuden omaaville vapautuneille vangeille [15]), työmahdollisuuksien varaamista kansanpuistojen vartijoille ja vanhemmille työntekijöille [16]), luistinradan järjestämistä Annalan urheilukentälle [17]) ja Suomenlinnaan [18]) sekä kansainvälisten auto- ja moottoripyöräkilpailujen järjestämistä Eläintarhaan toukokuun 15 p:nä [19]).

8. Erinäisten kiinteistölautakunnan alaisten viranhaltijain toimintakertomukset

Kiinteistötoimiston maatalousosaston kertomus v:lta 1937 sisälsi seuraavaa:

Toiminta. Maatalousosaston toimintatavassa ei ole tapahtunut muutoksia.

Virkailijat. Osaston entisten virkojen lisäksi perustettiin kertomusvuonna yksi kanslia-apulaisentoimi, jota hoiti ylioppilas T. Jussila 1,350 markan kuukausipalkkiosta.

Maatilat. Maatilojen hallinnassa ja hoidossa ei ole tapahtunut suurempia muutoksia. Osaston kertomusvuonna hoitamien ja sen valvonnan alaisina olevien tilain ja tilusryhmien nimet ja viljelysalat olivat seuraavat:

Tilan nimi	Omassa viljelyksessä, ha	Omalla väellä, ha	Tilapäisesti vuokralla, ha	Varsinaisia vuokra-alueita, ha	Yhteensä, ha
Tuomarinkylä	346.86	2.34	0.62	21.80	371.62
Pukinmäki ja Oulunkylä	230.55	2.30	5.06	210.00	447.91
Tali	84.94	0.86	5.60	20.80	112.20
Tomtbacka	166.21	1.17	—	—	167.38
Fallkulla	129.25	0.90	9.58	3.11	142.84

[1]) Kiint. lautak. 7 p. kesäk. 1,033 §. — [2]) S:n 14 p. kesäk. 1,085 §. — [3]) S:n 25 p. lokak. 1,808 §. — [4]) S:n 1 p. marrask. 1,857 §. — [5]) S:n 8 p. marrask. 1,912 §. — [6]) S:n 4 p. tammik. 24 §. — [7]) S:n 15 p. helmik.282 §. — [8]) S:n 5 p. huhtik. 581 §. — [9]) S:n 12 p. huhtik. 623 §. — [10]) S:n 25 p. tammik. 164 §. — [11]) S:n 15 p. maalisk. 474 §. — [12]) S:n 30 p. maalisk. 537 §. — [13]) S:n 5. p. huhtik. 580 §. — [14]) S:n 30 p. elok. 1,457 §. — [15]) S:n 13 p. syysk. 1,529 §. — [16]) S:n 11 p. lokak. 1,723 §. — [17]) S:n 18 p. lokak. 1,768 §. — [18]) S:n 13 p. jouluk. 2,153 §. — [19]) S:n 28 p. jouluk. 2,246 §.

Tilan nimi	Omassa viljelyksess, ha	Omalla väellä, ha	Tilapäisesti vuokralla, ha	Varsinaisia vuokra-alueita, ha	Yhteensä, ha
Tuurholma	—	—	—	17.50	17.50
Herttoniemi	23.50	—	—	190.87	214.37
Puodinkylä	—	—	—	138.00	138.00
Viikinmäki	—	—	—	51.00	51.00
Kaarela	—	—	—	98.50	98.50
Korpas	—	—	—	16.00	16.00
Yhteensä	981.31	7.57	20.86	767.58	1,777.32

Herttoniemen pelloista viljeltiin 8.0 ha Pukinmäestä käsin ja 15.5 ha Fallkullasta käsin.

Viljelysjärjestelmät. Omassa viljelyksessä olevia peltoja, Herttoniemeä lukuunottamatta, viljeltiin seuraavasti:

	Tuomarinkylässä		Pukinmäessä ja Oulunkylässä		Talissa		Tomtbackassa		Fallkullassa		Yhteensä	
	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%
Kesantoa	22.6	6.5	10.8	4.7	7.8	9.2	9.1	5.5	4.7	3.6	55.0	5.7
Ruista	15.2	4.4	9.7	4.2	8.0	9.4	5.6	3.4	16.2	12.5	54.7	5.7
Syysvehnää	13.1	3.8	7.8	3.4	—	—	7.5	4.5	—	—	28.4	3.0
Kevätvehnää	24.2	7.0	4.2	1.8	—	—	5.0	3.0	—	—	33.4	3.5
Ohraa	28.3	8.1	45.4	19.7	4.3	5.1	27.1	16.3	4.3	3.3	109.4	11.4
Kauraa	83.9	24.2	17.9	7.8	25.7	30.3	37.5	22.6	35.3	27.3	200.3	20.9
Perunoita	16.5	4.7	18.2	7.9	9.0	10.6	7.9	4.7	8.4	6.5	60.0	6.3
Lanttuja	1.0	0.3	1.2	0.5	0.9	1.1	—	—	—	—	3.1	0.3
Rehukaalia	0.3	0.1	0.3	0.2	—	—	—	—	—	—	0.6	0.1
Rehujuurikkaita	1.7	0.5	1.9	0.8	—	—	—	—	2.0	1.6	5.6	0.6
Vihantarehua	—	—	0.5	0.2	0.6	0.7	—	—	—	—	1.1	0.1
Heinää	130.0	37.5	83.5	36.2	26.7	31.4	62.0	37.3	40.4	31.2	342.6	35.8
Laidunta	7.5	2.2	22.6	9.8	0.2	0.2	—	—	13.7	10.6	44.0	4.6
Siemenheinää	2.6	0.7	3.0	1.3	0.8	0.9	2.5	1.5	1.0	0.8	9.9	1.0
Keittiökasveja	—	—	3.5	1.5	0.9	1.1	—	—	3.3	2.6	7.7	0.8
Herneitä	—	—	—	—	—	—	2.0	1.2	—	—	2.0	0.2
Yhteensä	346.9	100.0	230.5	100.0	84.9	100.0	166.2	100.0	129.3	100.0	957.8	100.0

Peltojen käyttö prosenteissa eri viljelyskasvien tuotantoon nähden oli kahtena viimeisenä vuonna seuraava:

Vuosi	Kesantoa, %	Ruista, %	Syysvehnää, %	Kevätvehnää, %	Ohraa, %	Kauraa, %	Perunoita, keittiö- ja juurikasveja, %	Heinää ja laidunta, %	Muuta, %
1937	5.7	5.7	3.0	3.5	11.4	20.9	8.0	41.4	0.4
1936	7.9	5.2	2.5	1.3	6.9	22.3	8.1	45.4	0.4

Kylvöt. Kertomusvuonna kylvömäärät olivat seuraavat:

	Tuomarinkylässä, kg	Pukinmäessä ja Oulunkylässä, kg	Talissa, kg	Tomtbackassa, kg	Fallkullassa, kg	Yhteensä, kg
Ruista	3,210	1,450	2,400	1,200	1,750	10,010
Syysvehnää	2,600	3,340	—	1,520	—	7,460
Kevätvehnää	7,240	1,400	—	1,470	—	10,110
Ohraa	6,414	10,345	925	6,720	950	25,354
Kauraa	17,505	4,050	6,125	11,940	9,175	48,795
Perunoita	33,150	43,112	21,624	16,320	17,068	131,274
Vikkeriä	468	223	—	—	—	691
Herneitä	380	—	—	574	—	954
Apilansiementä	75	79	—	136	40	330
Timoteinsiementä	482	315	260	310	477	1,844

Lisäksi kylvettiin Herttoniemessä kauraa 5,675 kg, josta Pukinmäen osalle tuli 1,800 kg ja Fallkullan osalle 3,875 kg.

Kylvetyt kasvilaadut olivat seuraavat: ruis: Petkus (vanha) ja Sangasten, syysvehnä: Varma ja Panu, kevätvehnä: Timantti ja Pika II, ohra: Binder, Ollinohra ja Tammi, kaura: Esa, Kultasade II ja Orion II, peruna: Tinvald Perfection, Majesteetti, Ruusulehti ja Ben Lomand, herne: Martta ja Konkordia sekä lanttu: Bangholm, Ruotsalainen keltainen ja Göta.

Tärkeimpien viljelyskasvien sadot olivat seuraavat:

		Kaikkiaan					
		Tuomarinkylässä	Pukinmäessä ja Oulunkylässä	Talissa	Tomtbackassa	Fallkullassa	Kaikilla tiloilla
Ruista	kg	27,710	29,160	11,800	13,597	27,337	109,604
Syysvehnää	»	47,410	24,290	—	27,450	—	99,150
Kevätvehnää	»	60,390	12,030	—	12,910	—	85,330
Ohraa	»	63,877	95,734	8,350	74,262	3,400	245,623
Kauraa	»	187,197	34,979	52,400	66,523	53,137	394,236
Perunoita	»	239,250	222,666	127,330	105,400	98,056	792,702
Juurikkaita ja lanttuja	»	56,400	103,050	39,630	—	29,100	228,180
Heinää	»	476,450	282,600	95,200	190,750	82,700	1,127,700
Apilansiementä	»	115	545	—	410	—	1,070
Timoteinsiementä	»	420	610	220	230	282	1,762

Pahnoja arvioitiin saadun kaikkiaan n. 1,000,000 kg, herneitä 6,108 kg, vikkeriä 4,315 kg, vihantarehua 25,000 kg, juurikasvinnaatteja 82,000 kg, ruohoa 226,850 kg, rehukaalia 20,100 kg, porkkanoita 43,182 kg ja perunajuuria 23,754 kg. Kaalin y.m.s. keittiökasvien satoa ei laskettu.

Hehtaaria kohden

		Tuomarinkylässä	Pukinmäessä ja Oulunkylässä	Talissa	Tomtbackassa	Fallkullassa	Kaikilla tiloilla
Ruista	kg	1,829	3,006	1,468	2,428	1,687	2,004
Syysvehnää	»	3,633	3,094	—	3,685	—	3,497
Kevätvehnää	»	2,495	2,850	—	2,582	—	2,553
Ohraa	»	2,260	2,110	1,933	2,741	791	2,246
Kauraa	»	2,231	1,957	2,033	1,774	1,505	1,968
Perunoita	»	14,491	12,261	14,227	13,275	11,673	13,220
Rehujuurikkaita	»	28,470	38,000	—	—	14,550	26,743
Lanttuja	»	7,200	25,875	46,624	—	—	25,548
Porkkanoita	»	—	29,345	28,417	—	—	•
Herneitä	»	—	—	—	2,414	—	2,414
Heinää	»	3,665	3,381	3,566	3,077	2,050	3,291

Fallkullan tilalla sadot olivat huonot sen takia, että tila oli vasta toista vuotta maatalousosaston hoidossa ja maanlaatu siellä ei ollut luonnostaankaan yhtä hyvä kuin muilla tiloilla. Tuomarinkylässä maakirput tuhosivat lanttusadon. Heinänkasvulle vuosi ei ollut erikoisen suotuisa ja kaurassa tavattiin runsaasti lentonokea. Sadon laatu oli kuitenkin yleensä hyvä lukuunottamatta Herttoniemen kauraa, jossa oli punahernettä.

Risuriukusalaojitusta jatkettiin kaikilla tiloilla entiseen tapaan. Kalkkikivijauhoa käytettiin 50,000 kg. Talissa otettiin viljelykseen n. 5 ha vanhaa luonnonniittyä. Fallkullan tilalla ajettiin soille jonkin verran savea ja Tuomarinkylässä ja Pukinmäessä mutaa ja turpeita.

Lannoitus. Eri lannoittimien käyttö oli seuraava:

Tilan nimi	Karjanlantaa, tonnia	Kaupunkilantaa, kuormaa	Salpietaria, kg	Ammoniumsulfaattia, kg	Fosfaatteja, kg	Kalisuolaa, 40 %, kg
Tuomarinkylä	890	1,950	3,000	15,000	28,000	8,500
Pukinmäki ja Oulunk.	448	624	2,400	12,000	23,200	6,600
Tali	195	730	1,000	2,500	9,500	2,800
Tomtbacka	250	1,110	1,000	9,000	14,000	4,000
Fallkulla	275	450	1,550	5,000	10,400	4,500
Herttoniemi	—	—	—	1,500	1,600	800
Yhteensä	2,058	4,864	8,950	45,000	86,700	27,200

Hevosia oli vuoden alussa 73 ja vuoden lopussa 67. Eri tilain kesken hevoset jakautuivat seuraavasti:

Tilan nimi	Tammik. 1 p:nä, kaikkiaan	Jouluk. 1 p:nä, kaikkiaan	Keskimäärin	100 ha:n peltoalaa kohden
Tuomarinkylä	[1] 30	23	24.3	7.0
Pukinmäki ja Oulunkylä	18	17	17.5	7.3
Tali	9	7	8.0	9.3
Tomtbacka	12	13	12.7	7.6
Fallkulla	9	7	8.0	5.5
Yhteensä	77	67	70.5	7.12

[1]) Näistä 5 varsaa.

Hevospäivätöitä suoritettiin kaikkiaan 16,038.5, keskimäärin hevosta kohden 227.4 ja viljelyshehtaaria kohden 16.2 kuten seuraavat luvut osoittavat:

Tilan nimi	Päiviä yhteensä	Päiviä hevosta kohden	Päiviä vilj. ha:a kohden
Tuomarinkylä	5,494.5	226.1	15.7
Pukinmäki ja Oulunkylä	4,137.5	236.0	17.2
Tali	1,605.0	200.6	18.7
Tomtbacka	3,040.5	239.4	18.2
Fallkulla	1,761.0	220.1	12.1
Yhteensä	16,038.5	227.5	16.2

Hevospäivätyön kustannus laskettiin kertomusvuonna 28: 99 markaksi.

Karjatalous. Koko karjan lukumäärä keskimäärin tarkastusvuonna oli Tuomarinkylässä 29.2, Pukinmäessä ja Oulunkylässä 39.6 sekä Fallkullassa 21.6 ja koko karjan keskimääräinen tuotanto tarkastusvuonna seuraava:

	Lehmien luku	Maitoa, kg	Rasva-%	Rasvaa, kg
Tuomarinkylä	29.2	3,360	4.3	146.0
Pukinmäki ja Oulunkylä	39.6	3,573	4.1	146.2
Fallkulla	21.6	3,484	4.0	140.7

Säännöllisesti lypsäneiden lehmien keskimääräinen maidontuotanto tarkastusvuonna oli Tuomarinkylässä 3,483 kg, Pukinmäessä ja Oulunkylässä 3,777 kg ja Fallkullassa 3,652 kg.

Eri rehulajien käyttö tarkastusvuonna oli kokonaismäärään verraten prosenteissa seuraava:

Rehulaji	Tuomarinkylässä	Pukinmäessä ja Oulunkylässä	Fallkullassa
Öljyväkirehua	6.9	5.9	9.4
Muuta ostettua väkirehua	4.7	4.2	8.4
Kotoista väkirehua	13.1	7.4	10.6
Heiniä	22.8	27.6	33.3
Olkia	—	3.0	2.3
Muuta tuoretta	22.7	15.6	6.5
Laidunta	29.8	36.3	29.5

Tuomarinkylässä on Länsi-Suomen karjaa, Pukinmäessä ja Oulunkylässä sekä Fallkullassa Ayrshire karjaa.

Maitoa kertyi kaikkiaan 300,057 kg ja sen bruttoarvo laskettiin 504,535: 10 markaksi. Kirjanpidollinen keskihinta kg:lta oli 1: 68 markkaa, edellisenä vuonna 1: 56 markkaa.

Sikatalous. Talissa pidettyä sikataloutta valaisevat seuraavat tiedot:

	Tammik. 1 p:nä	Lisäys vuoden aikana Ostettuja	Syntyneitä	Siirretyjä	Yhteensä	Vähennys vuoden aikana Myytyjä	Kuolleita	Siirretyjä	Jouluk. 31 p:nä	Yhteensä
Karjuja	2	1	—	—	3	1	—	—	2	3
Emakoita	31	—	—	11	42	8	—	—	34	42
Nuoria sikoja	12	—	—	24	36	11	1	11	13	36
Porsaita	33	—	481	—	514	327	100	24	63	514
Yhteensä	78	1	481	35	595	347	101	35	112	595

Porsaiden syntyväisyys oli kertomusvuonna heikko ja kuolevaisuus suuri, mutta taloudellinen tulos oli kuitenkin parempi kuin edellisenä vuonna. Epäkohtien korjaamiseen on ryhdytty.

Työväki. Vakinaisen työväen lukumäärä oli kertomusvuonna seuraava:

Tilan nimi	Työnjohtajia 1/1	31/12	Muonamiehiä 1/1	31/12	Naispalvelijoita 1/1	31/12	Yhteensä 1/1	31/12
Tuomarinkylässä	2	3	21	22	1	1	24	26
Pukinmäessä ja Oulunkylässä..	4	4	13	14	3	3	20	21
Talissa	1	1	6	7	—	—	7	8
Tomtbackassa	1	1	11	11	—	—	12	12
Fallkullassa	2	2	7	7	1	1	10	10
Metsän hoidossa	2	2	1	1	—	—	3	3
Yhteensä	12	13	59	62	5	5	76	80

Vakinaisen väen lisäksi pidettiin päiväpalkkalaisia tarpeen mukaan.

Työpäiviä suoritettiin, työnjohto ja erinäiset urakkatyöt poislaskettuina, seuraavasti:

Tilan nimi	Miehen työpäiviä yhteensä	Naisen ja lapsen työpäiviä yhteensä	Kaikki työpäivät miehen työpäiviksi muunnettuina Kaikkiaan	Ha:a kohden
Tuomarinkylä	9,053.0	3,390.0	11,313.0	32.4
Pukinmäki ja Oulunkylä ...	6,006.0	4,800.5	9,206.0	38.2
Tali	3,341.0	742.5	3,836.0	44.7
Tomtbacka	4,155.0	1,441.5	5,116.0	30.6
Fallkulla	3,671.0	1,832.5	4,893.0	33.6
Yhteensä	26,226.0	12,207.0	34,364.0	34.8

Keskipäiväpalkka laskettiin 40: 56 markaksi, edellisenä vuonna 38: 97 markaksi.

Irtaimisto. Kertomusvuonna hankitusta kalustosta mainittakoon m.m. 1 kuorma-auto, 2 traktoria ja 1 puimakone. Kaikkiaan ostettiin irtaimistoa 236,950: 60 markalla.

Varastot. Vuoden viimeisenä päivänä suoritetun inventoimisen mukaan varastot olivat seuraavat:

	Mk		Mk
Viljaa, rehua ja juurikasveja	1,191,454: 65	Öljyä	6,633: 50
Eloja	357,050: —	Nahkaa	1,325: —
Väkirehua	72,117: 85	Rakennustarvikkeita	6,613: 50
Apulantaa	38,671: —	Rautatavaraa	15,928: —
Puutavaraa	37,688: —	Sekalaista	62,291: —
Halkoja	68,320: —	Yhteensä	1,858,092: 50

Rakennukset. Kertomusvuonna tehdyistä uudisrakennuksista mainittakoon työnjohtajan rakennus Tomtbackassa ja puimala Tuomarinkylässä.

Kirjanpito ja taloudellinen tulos. Kameraalisen kirjanpidon mukaan tulot ja menot olivat seuraavat:

Tulot

	Talousarvion mukaan, mk	Kirjain mukaan, mk
Tulot maatalousosaston hoitamista tiloista	4,417,639: —	5,813,824: 20
Vuokralle annettujen tilojen vuokramaksut y. m.	300,000: —	338,424: 50
Yhteensä	4,717,639: —	6,152,248: 70

Menot

	Talousarvion mukaan, mk	Kirjain mukaan, mk
Sääntöpalkkaiset virat	159,380: —	159,380: —
Tilapäistä työvoimaa	1,446,770: —	1,630,450: 65
Vuokra, toimiston, tilityserä	7,200: —	7,200: —
Lämpö »	1,000: —	853: 55
Valaistus »	1,200: —	874: 20
Siivoaminen »	1,500: —	1,200: —
Puhtaanapito, nuohous	4,000: —	4,264: —
Kaluston hankinta	364,000: —	236,950: 60
» kunnossapito	85,000: —	91,479: 70
Tarverahat	9,000: —	10,480: 45
Lääkkeet ja sairaanhoitotarvikkeet	9,000: —	6,963: 30
Metsänhoito, metsänhoitaja	12,000: —	17,186: 50
Tallit	250,000: —	344,442: 35
Navetat ja sikala	506,000: —	447,106: —
Maanviljelys	700,000: —	699,975: 20
Verot ja vakuutusmaksut	190,000: —	187,250: 85
Rakennukset	470,000: —	510,173: 40
Korot konttokuranttitilistä kaupunginkassaan	90,000: —	93,838: 30
Yhteensä	4,306,050: —	4,450,069: 05

Menoihin tuli vakinaisten menojen lisäksi poistoja 128,726: 85 markkaa, joten menojen ollessa kaikkiaan 4,578,795: 90 markkaa ja tulojen 6,152,248: 70 markkaa jäi ylijäämäksi 1,573,452: 80 markkaa. Kun ylijäämään lisätään kaupunginkassaan suoritetut korot, 93,838: 30 markkaa,

hyötyi kaupunginkassa maatalousosaston hoitamista tiloista kaikkiaan 1,667,291: 10 markkaa, edellisenä vuonna 1,349,421: 80 markkaa. Rasitukseton tulos ilman korkoja, veroja y.m.s. oli 1,854,541: 95 markkaa, edellisenä vuonna 1,519,663: 30 markkaa.

Voitto- ja tappiotili oli seuraava:

Tilit	Voitto, mk	Tilit	Tappio, mk
Maanviljelys	1,860,214: 65	Karjatalous	16,606: 85
Puutarha	31,702: 65	Rakennukset	373,868: 15
Sikala	17,133: 05	Kalusto	239,690: 35
Metsätalous	220,086: 40	Puhdas tuotto ilman korkoja	1,897,412: 95
Vuokratalous	318,355: 10		
Sekalaista	80,086: 45		
Yhteensä	2,527,578: 30	Yhteensä	2,527,578: 30

Kun edellä olevassa yhdistelmässä mainittua nettovoittoa laskettaessa ei ole huomioitu kaupunginkassaan maksettuja korkoja, on tämä summa, 1,897,412: 95 markkaa, edellisenä vuonna 1,285,076: 80 markkaa, kaupungin maatiloilta saama todellinen hyöty, joka vastaisi 4 %:n mukaan 47,435,324 markan pääoman korkoa.

Kaupungingeodeetin antama toimintakertomus v:lta 1937 oli seuraavan sisältöinen:

Maanmittaus- ja kartastotöiden osaston henkilökunnan muodostivat kaupungingeodeetti, avustava kaupungingeodeetti, insinööri, kaksi vaakitsijaa, ylimääräinen vaakitsija, kaksi piirtäjää, joista toinen toimi pääasiallisesti kanslia-apulaisena ja arkistonhoitajana, neljä ylimääräistä piirtäjää, piirtäjäharjoittelija ja vahtimestarin apulainen.

Osaston hoidossa olevan tonttikirjan pidosta aiheutuvien tehtävien lisäksi suoritettiin osastolla kertomusvuonna seuraavat työt: 209 tontinmittausta, niistä 4 kaupungin tarpeisiin; 159 kivijalantarkastusta; 29 tonttirajan paalutusta, 142 otetta ja jäljennöstä tonttikartoista ja mittakirjoista; 40 korkeuden määräystä ja muuta toimitusta; 435 otetta ja todistusta tonttikirjasta, niistä 4 kaupungin tarpeisiin; 273 karttapiirrosta ja jäljennöstä; 28 tonttijakokarttaa selityksineen; 24 esitystä; sekä 110 kirjelmää ja lausuntoa.

Muusta toiminnasta mainittakoon seuraavaa:

Kaupungin ja sen ympäristön kiintopisteverkkoa täydennettiin ja laajennettiin pääasiallisesti itäisillä alueilla Herttoniemen ja Puodinkylän tienoilla, pohjoisessa Tomtbackan ja Nackbölen alueella sekä varsinaisella kaupungin alueella pääasiallisesti Vallilassa, Toukolassa, Kumpulassa ja Koskelassa. Yhteensä vuoden aikana rakennettiin ja havaittiin 33 uutta kolmio-, 480 monikulmio- ja 21 korkeuskiintopistettä. Monikulmiomittauksen yhteydessä mitattujen sivujen pituus on yhteensä n. 68,000 m.

Kartoitusta suoritettiin Malmin- ja Tapaninkylässä n. 266 ha, Puodinkylässä n. 100 ha sekä Tomtbackassa ja Nackbölessä n. 265 ha eli yhteensä

n. 631 ha. Tämän lisäksi suoritettiin täydennysmittauksia Pakin- ja Oulunkylässä sekä eri puolilla kaupunkialuetta. Pintavaakitusta suoritettiin samoilla alueilla kuin kartoitusta eli siis yhteensä n. 630 ha:n suuruisella alueella.

Sisätöinä vuoden aikana suoritettiin m.m. havaitun 33 kolmiopisteen tasoituslaskut ja 335 monikulmiopisteen koordinaattilaskut sekä piirrettiin 51 kpl mittakaavassa 1: 500 olevaa karttalehteä, joiden käsittämä alue on n. 330 ha. Lisäksi tehtiin tonttien myyntiluettelon laatimista varten tarpeelliset kuutio- ja pinta-alalaskelmat sekä suoritettiin tonttirekisterikarttojen laatimista sekä muita uuden kiinteistörekisterin laatimisessa kysymykseen tulleita töitä.

Kaupungingeodeetti oli kaupungin edustajana 11 maanmittaus- ja pakkolunastustoimituksessa sekä jäsenenä yhdessä pakkolunastuslautakunnassa.

Kunnallisten työväenasuntojen hoidosta v. 1937 annettu kertomus sisälsi seuraavaa:

Kertomusvuonna asuntojen lukumäärä pysyi muuttumattomana, mutta asuntojen vuokria korotettiin 25 markkaa huonetta kohden.

Seuraavasta yhdistelmästä ilmenee kaikkien kunnallisten työväenasuntojen huoneistojen ja huoneiden sekä niissä asuneiden henkilöiden lukumäärä v:n 1937 lopussa:

Asuntoryhmä	Huoneistoja	Huoneita	Niissä asuvia kaikkiaan	Henkilöitä huonetta kohden
Hietaniemenkatu	66	77	222	2.9
Kirstinkatu	39	42	148	3.5
Somerontie	155	160	507	3.2
Kangasalantie	239	240	817	3.4
Karstulantie	334	502	1,367	2.7
Sammatintie	48	72	213	3.0
Mäkelänkatu	87	174	424	2.4
Kaikki asunnot	968	1,267	3,698	2.9

Vastaava asukasluku v. 1936 oli 3,780 ja henkilöluku huonetta kohden 3.0.

Menot ja tulot. Kertomusvuoden menosääntöön kunnallisia työväenasuntoja varten merkityt määrärahat ja niiden käyttö ilmenee seuraavasta taulukosta[1]):

[1]) Isännöitsijän palkka sekä muut yhteiset hallintokustannukset merkitään kiinteistötoimiston tilille eivätkä sisälly seuraavalla sivulla olevaan yhdistelmään. Taulukon vuokraerään sisältyy kerhohuoneiston vuokramenoja 33,600 markkaa ja lastenseimen vuokramenoja 13,020 markkaa. Korjauskustannuksiin eivät sisälly rakennusten ulkokorjauksista johtuvat menot.

Menoerä	Määräraha, mk	Kustannukset tilien mukaan, mk
Palkkaukset	146,280: —	148,951: 55
Tilapäinen työvoima	25,200: —	25,200: —
Kesälomasijaiset	4,750: —	3,925: —
Vuokra	81,620: —	98,780: —
Lämpö	7,628: —	4,782: 90
Valaistus	50,000: —	42,306: 55
Siivoaminen	1,250: —	993: 20
Vedenkulutus	158,290: —	155,618: 50
Puhtaanapito	137,400: —	134,758: 90
Kaluston hankinta	800: —	699: —
Kaluston kunnossapito	3,000: —	2,610: 50
Kasvatustoiminta	10,000: —	9,805: 85
Korjaukset	210,000: —	217,446: 55
Yhteensä	836,218: —	845,878: 50

Eri asuntoryhmien kesken kustannukset jakautuivat seuraavasti:

Asuntoryhmä	Mk	Asuntoryhmä	Mk
Hietaniemenkatu	78,171: —	Sammatintie	31,927: 90
Kirstinkatu	30,474: 45	Kangasalantie 11, isännöitsijän huoneisto	18,645: 05
Somerontie	102,728: 45	Yhteensä	772,781: 35
Kangasalantie	122,691: 30	Kerhotoiminta	60,077: 15
Karstulantie	236,471: 95	Lastenseimen vuokra	13,020: —
Mäkelänkatu	151,671: 25	Kaikkiaan	845,878: 50

Vuokrasaatavia oli edellisestä vuodesta siirretty 36,510 markkaa, josta v:sta 1933 1,505 markkaa, v:sta 1934 355 markkaa, v:sta 1935 1,460 markkaa ja v:sta 1936 33,190 markkaa, ja kertomusvuoden vuokrat arvioitiin 2,947,680 markaksi, joten talousarvioon merkittiin tuloja yhteensä 2,984,190 markkaa, mutta kun vuokrat korotettiin kesäkuun 1 p:stä 1937 alkaen, tulivat todelliset tulot paljon suuremmiksi kuin mitä talousarvioon oli merkitty. V:n 1937 kuluessa maksettiin v:n 1933 saatavia 505 markkaa, v:n 1934 355 markkaa, v:n 1936 29,057: 50 markkaa eli yhteensä 29,917: 50 markkaa. V:n 1933 jäämiä poistettiin 1,000 markkaa, v:n 1935 jäämiä 1,460 markkaa ja v:n 1936 jäämiä 3,832: 50 markkaa sekä siirrettiin 300 markan jäämä v:een 1938. Todellisuudessa veloitettiin 3,208,922 markkaa, mistä määrästä poistettiin 4,752: 50 markkaa ja siirrettiin v:een 1938 31,177: 50 markkaa. Loput, 3,172,992 markkaa, maksettiin.

Kiinteistötoimiston kansanpuisto-osaston eri toiminta-aloihin jakautuva toimintakertomus v:lta 1937 sisälsi seuraavaa:

Urheilutoiminta. *Luistinradat.* Jääpelialueiden puutteen poistamiseksi jäädytettiin kertomusvuonna Eläintarhan urheilukenttä luistinradaksi,

jonka jäädytetty pinta-ala oli n. 7,000 m². Tällä radalla pelattiin useita sekä piiri- että koululaisotteluita. Radalla kävijöiden lukumäärä nousi n. 15,000:een. Rata avattiin virallisesti tammikuun 12 p:nä ja suljettiin, kuten kunnan muutkin luistinradat, maaliskuun 16 p:nä. Eläintarhan luistinrata oli ainoa kunnan radoista, jossa kannettiin pääsymaksua arkipäivisin klo 17 jälkeen ja sunnuntaisin koko päivän. Pääsymaksu oli 50 penniä lapsilta ja 1 markka aikuisilta sekä sunnuntaisin vastaavasti 1 ja 2 markkaa. Muut kunnan luistinradat olivat samat kuin aikaisemminkin, nimittäin suuremmat maaluistinradat Käpylän, n. 5,600 m², ja Vallilan, n. 4,900 m², urheilukentillä sekä lasten luistinradat, n. 600—1,800 m², Pasilan, Runeberginkadun ja Neitsytpolun leikkikentillä sekä Hietalahden merialtaassa ja Katajanokan rannalla upseerikasinon luona. Näiden lisäksi jäädytettiin uusi luistinrata Hesperiankadun leikkikentälle, mutta Siltavuorenrannalla ennen ollut rata jätettiin rakentamatta paikalla suoritettujen viemäritöiden takia. Käpylän luistinradalla kävi talven aikana n. 15,000 luistelijaa, Vallilassa n. 18,000 ja lasten luistinradoista olivat eniten käytetyt Neitsytpolun ja Runeberginkadun radat. Kunnan luistinratojen yhteinen jäädytetty pinta-ala oli n. 23,000 m². Yksityisten omistamista luistinradoista sijaitsivat Helsingin luistelijain rata, n. 11,000 m², Kaisaniemen suurella kentällä, Helsingfors skridskoklubb nimisen seuran rata, n. 3,800 m², Johanneksen kirkon kentällä, Helsingin työväen luistelijain rata, n. 10,000 m², Kallion urheilukentällä, Idrottsföreningen kamraterna nimisen seuran rata, n. 7,200 m², Väinämöisenkadun kentällä, Suomen jääkiekkoliiton rata, n. 7,200 m², Kampin kentällä ja Pallokenttä oy:n luistinrata-alue, n. 9,000 m², Pallokentällä. Yksityisten hallussa olevien ratojen yhteinen pinta-ala oli n. 48,200 m², ja kaikkien kaupungissa olevien luistinratojen yhteinen pinta-ala n. 71,200 m².

Luistinkautta 1936/37 häiritsi suojasää usein. Jo marraskuun 18 p:nä aloitettiin muutamien kenttien jäädyttäminen, mutta parin päivän kuluttua suojasää sulatti kaiken jään. Vasta joulun tienoilla päästiin jonkun verran luistelemaan. Myöhemmin talven aikana runsas lumentulo teki suurta haittaa luistinradoille. Opettajan johdolla tapahtunut koulu- ja luokkaluistelu oli edelleen maksuton kaikilla luistinradoilla [1]).

Hyppyri- ja kelkkamäet. Myöhästyneen lumentulon takia hyppyri- ja kelkkamäkien kunnostaminen aloitettiin vasta helmikuun 4 p:nä. Kaivopuistoon rakennettiin poikia varten pieni hyppyrimäki, jossa voitiin suorittaa vain n. 5—7 m:n pituisia hyppyjä. Mäki sai heti suuren käyttäjäjoukon. Hyppyrimäkiä oli kaupungissa kaikkiaan 6, nimittäin Herttoniemen, Alppilan, Meilahden, Käpylän, Helsinginkadun ja Kaivopuiston mäet. Eniten käytettyjä olivat Helsinginkadun, Käpylän ja Meilahden mäet. Alppilan hyppyrimäki oli jokseenkin käyttämätön mäen vanhanaikaisuuden takia. Hyppyrimäet suljettiin maaliskuun 22 p:nä.

Kelkkamäet sijaitsivat entisillä paikoillaan, nimittäin Kaisaniemen puistossa 3, Lapinlahdenkadun, Tehtaankadun, Nervanderinkadun, Runeberginkadun, Sepänkadun, Telakkakadun, Hesperiankadun, Suvannontien, Hauhontien, Castréninkadun ja Kangasalantien varrella, Katajanokalla, Suomenlinnassa ja Pasilassa, Kallion ja Haapaniemen kentillä, kussakin 1, sekä Kaivopuistossa ja Siltavuorenrannalla kummassakin 2. Uusi mäki rakennettiin Torkkelinkadun puistikkoon. Kelkkamäkiä oli kaikkiaan 24.

[1]) Vrt. tämän kert. s. 242*.

Hiihdon ja yleensä talviurheilun kannalta tammikuu oli epäedullinen. Parhaat talviurheilupäivät olivat vasta helmi—maaliskuun vaihteessa, jolloin koululaisilla oli myös erittäin edullinen hiihtoloma.

Urheilukentät. Kaupungin urheilukenttien sekä hyppyri- ja kelkkamäkien rakentamisesta ja kunnossapidosta huolehtivat edelleen yleisten töiden lautakunnan alaiset rakennustoimiston katu- ja talorakennusosastot sekä niiden hallinnasta toimiston kansanpuisto-osasto.

Uusina kenttäalueina mainittakoon Laakson ratsastuskenttä ja Sepänkadun kenttä. Edellinen valmistui keväällä, jolloin rakennettiin kentän pintakerros ja katsomo 500 hengelle. Kesäkuussa pidettiin kentällä pohjoismaiset ratsastuskilpailut. Sepänkadun leikki- ja palloilukentän tasoitustyöt päättyivät vasta syksyllä 1937.

Kenttien käyttö oli ehkä hiukan pienempi kuin edellisenä kesänä, mihin lienevät olleet osaksi syynä erittäin kauniit kesäpäivät, jotka houkuttelivat urheilijoita uimarannoille. Kentät avattiin varsinaisesti huhtikuun 17 p:nä, Haapaniemen kenttä kuitenkin jo huhtikuun 8 p:nä, ja suljettiin lokakuun 24 p:nä.

Eläintarhan urheilukenttää käytettiin eniten. Harjoittelijain lukumäärä oli n. 48,000, josta naisia n. 1,000. Liikkeiden ja seurojen jäsentenvälisiä pikkukilpailuja pidettiin n. 350. Lämminvesisuihkua käytettiin 6,627 kertaa. Eniten harjoittelijoita oli urheilukentällä elokuun 25 p:nä, jolloin laskettiin miehiä olleen 650 ja naisia 10. Maksullisia kilpailuja pidettiin 28, joissa oli yhteensä 52,177 katsojaa. Bruttotulot olivat 608,535 markkaa, josta yhdistyksille maksettiin 507,129 markkaa. Muiden kenttien käytöstä esitetään seuraavaa: Kallion kentällä pidettiin maksuttomia pikkukilpailuja n. 240 ja harjoittelemassa kävi kaikkiaan n. 25,500 henkilöä, joista naisia n. 4,000. Pyöräilijöitä kävi harjoitusvuoroillaan keskimäärin 40—50. Kentällä pelattiin paljon etenkin jalkapalloa. Väinämöisenkadun kentällä pelattiin 72 puulaakiottelua, 142 Suomen palloliiton jalkapallo-ottelua sekä suuri määrä koululaisotteluita. Haapaniemen kentällä pelattiin etupäässä Työväen urheiluliiton alaisten seurojen pesäpallo-otteluita, kaikkiaan 228. Koululaisotteluita pelattiin n. 70 ja Elannon eri työryhmien välisiä jalkapallo-otteluita 12. Käpylän kentällä järjestettiin 26 yleisurheilu-, 23 pesäpallo- ja 10 jalkapallokilpailua, jotka kaikki olivat maksuttomia. Annalan kentällä järjestetyistä otteluista mainittakoon 42 jalkapallo- ja 25 yleisurheilukilpailua. Käpylän raviradan tilapäistä ruohokenttää jalkapalloilijat edelleen käyttivät ahkerasti, päivisin kävi n. 50—100 palloilijaa. Varsinkin keväisin ja syksyisin kenttävuorot olivat haluttuja. Toukokuussa kävi kentällä kaikkiaan n. 2,000, kesäkuussa n. 1,500, heinäkuussa n. 1,700, elokuussa n. 2,000 ja syyskuussa n. 700 palloilijaa. Kaisaniemen suurta ja pientä kenttää käyttivät etupäässä koululaiset. Urheilu propaganda idrott niminen seura järjesti kentällä myös lukuisia pesäpallokilpailuja, jolloin katsojia saattoi olla n. 3,000—4,000 kerrallaan. Lisäksi pelattiin iltaisin n. 3,000 muuta puulaakiottelua jalkapallossa. Hesperian pesäpallokenttää käytettiin etupäässä kilpailukenttänä. Maksullisia otteluita oli 49. Johanneksen kirkon ja Kampin kenttiä sekä Messukenttää käytettiin myös ahkerasti. Viimeksi mainitulla pelattiin kymmenittäin puulaakiotteluita ja alempien sarjojen virallisia piiriotteluita jalkapallossa. Kaisaniemen tenniskentät avattiin toukokuun 5 p:nä ja suljettiin lokakuun 11 p:nä. Vuokrattujen tuntien lukumäärä oli 2,813 ja vuokra tunnilta 15 markkaa.

Kentällä tehdyistä uudistuksista mainittakoon ainoastaan Kallion ja

Annalan kenttien vesijohtoverkostojen laajennustyöt, Neitsytpolun luistinradan vesiposti sekä Käpylän kentän pylväät ja vaijeri yleisön eristämiseksi.

Kansanpuistot. Kaupungilla oli v. 1937 samat kansanpuistot kuin edellisenäkin vuonna, luvultaan kaikkiaan 13, jos sellaisena pidetään myös Uunisaaren kansanpuistonluontoista merikylpylää. Seuraavasta yhdistelmästä selviää kansanpuistojen perustamisvuosi ja pinta-ala:

	Perustamisvuosi	Pinta-ala, ha		Perustamisvuosi	Pinta-ala, ha
Korkeasaari	1862	21,300	Pihlajasaari	1929	17,154
eläintarha sinne	1888	—	Lauttasaari	1929	22,720
Seurasaari	1889	44,960	Hietaranta	1930	8,502
Tuurholma	1906	19,642	Kivinokka	1931	27,310
Mustikkamaa	1921	35,205	Satamasaari	1934	4,170
Palosaari	1925	1,422	Uunisaari	1934	1,500
Mustasaari	1927	6,380	Yhteensä		226,055
Varsasaari	1928	15,790			

V. 1937 kesä oli ilmastollisesti kovin suotuisa ulkoilijoille, uintiurheilun harrastajille ja auringonkylpijöille. Jo toukokuu oli poikkeuksellisen lämmin, joskin hieman sateinen. Kaikki kolme varsinaista kesäkuukautta oli lämpimimpiä ja kuivimpia mitä Suomessa yleensä on ollut ja elokuu lämpimimpiä mitä tiedetään. Veden lämpö pysytteli tasaisesti 20 asteen yläpuolella. Kaunis sää houkutteli runsaasti yleisöä kansanpuistoihin. Säännöllistä liikennettä kansanpuistoihin välittävillä höyry- ja moottorilaivoilla kävi Seurasaaressa, Mustasaaressa, Pihlajasaaressa, Lauttasaaressa, Korkeasaaressa, Kivinokassa ja Mustikkamaalla yhteensä n. 600,000 henkilöä [1]). Myöskin kuljettiin kansanpuistoihin paljon omilla veneillä sekä jalkaisin. Eniten nousi kävijäin luku Korkeasaaressa sinne äskettäin rakennetun leijonalinnan takia. Liioittelematta voitanee sanoa, että esim. Mustikkamaalla käy kesäisin n. 400,000 henkilöä, Seurasaaressa n. 100,000, Pihlajasaaressa n. 45,000, Kivinokassa n. 80,000, Mustasaaressa n. 20,000, Tuurholmassa n. 10,000 j.n.e., joten kansanpuistoissa käy kesäisin yli miljoona henkilöä. Tähän sisältyvät myöskin Hietarannalla kävijät, jossa varsinaisia auringonkylpijöitä ja uijia oli n. 350,000. Hietarannan pukusuojaa käytti v. 1937 64,558 henkilöä, joista miehiä 36,927 ja naisia 27,631, edellisenä vuonna pukusuojan käyttäjiä oli 52,887. V. 1937 pukusuojan käyttö jakautui eri kuukausien kesken seuraavasti: toukokuussa oli pukusuojan käyttäjiä 1,007, kesäkuussa 18,747, heinäkuussa 25,880, elokuussa 18,607 ja syyskuussa 317. Juhannusaattona poltettiin Hietarannalla kokko, jolloin yleisöä oli läsnä n. 12,000. Se, missä määrin kaupungin eri uimalaitoksia käytettiin v. 1937, ilmenee urheilulautakunnan kertomuksesta [2]). Sen lisäksi mainittakoon, että Seurasaaren vapaauintirannalla käy kesäisin n. 4,000 henkilöä. V. 1937 kävi saaren uimalaitoksella n. 14,000 henkilöä, joista miehiä 7,500, naisia 6,000 ja lapsia 500. Korkeasaaren uimalaitosten käyttö vilkastui myöskin ja kävi siellä viimeksi mainittuna kesänä n. 3,600 aikuista ja 700 lasta. Samoin kasvoi Herttoniemen uimarannan käyttäjien luku nousten sunnuntaisin jo n.

[1]) Tarkemmat tiedot kaupungin oman aluksen sekä yksinoikeutettujen alusten välittämästä liikenteestä kansanpuistoihin v. 1928—37 on esitettynä Helsingin kaupungin tilastollisessa vuosikirjassa v:lta 1938. — [2]) Ks. tämän kert. s. 241*.

1,000:een. Hietarannalla sattui kertomusvuoden aikana 2 hukkumistapausta ja sitä paitsi 15 henkilöä tarvitsi uimavartijain apua. Tavallisin syy avun tarpeeseen oli uidessa vallannut väsymys.

V. 1937 sallittiin telttailu viidessä kansanpuistossa, nimittäin Kivinokassa, Varsasaaressa, Satamasaaressa, Lauttasaaressa ja Tuurholmassa, joista kolmessa ensiksi mainitussa koko kesän eli toukokuun 15 p:stä syyskuun 15 p:ään, ja Lauttasaaressa ja Tuurholmassa vain sunnuntain vastaisina öinä. Juhannuksena sallittiin yöpyminen kaikissa muissa kansanpuistoissa paitsi ei Korkeasaaressa. Kivinokka on kaupungin suurin telttailualue, jossa kyseisenä kesänä oli 763 vakinaista telttaa ja sunnuntain vastaisina öinä lisäksi n. 15—20 tilapäistelttaa. Jo toukokuussa oli pystytettynä 527 telttaa, vaikka asukkaat muuttivat niihin varsinaisesti vasta kesäkuun puolivälissä. Toukokuussa yöpyi ulkoilijoita n. 40—50 teltassa, keskikesällä nousi yöpyvien luku n. 2,000:een. Sunnuntaisin kävi Kivinokassa lisäksi suunnilleen sama määrä tilapäisiä ulkoilijoita. Liikennettä Kivinokkaanvälittivät linja-autot Kulosaaren kautta ja moottoriveneet Kyläsaaren laiturista. Moottoriveneillä tuli kesän aikana Kivinokkaan n. 29,000 henkilöä, joista lapsia n. 6,000. Suurin osa ulkoilijoista tuli kuitenkin jalkaisin tai polkupyörillä. Varsasaaressa oli telttojen lukumäärä suurin juhannuksena, jolloin vakinaisia telttoja oli 501 ja tilapäisiä telttoja 116. Suurin osa Varsasaaren yleisöstä saapui moottoriveneillä Ruoholahdesta. Kertomusvuoden juhannuksena tuli saareen vuokramoottoreilla 2,890 henkilöä, lisäksi laskettiin samana päivänä saaren rannoilla olleen 283 moottori- ja purjealusta, jotka olivat tuoneet saareen n. 1,700 henkilöä, ja Westendin kautta saapui n. 150 henkilöä, joten saaressa oli juhannuksena ennätysmäärä yleisöä eli n. 5,000 henkilöä. Satamasaaressa oli vakinaisten telttain suurin luku 157 ja tilapäistelttoja sunnuntain vastaisina öinä n. 30—40. Saareen tehdään yleensä kesäisin lukuisia huvimatkoja, kyseisenä kesänä niitä tehtiin 28. Sunnuntaisin käy saaressa paljon tilapäisulkoilijoita ja juhannuspäivänä laskettiin saaressa olleen n. 2,500 henkilöä. Lauttasaaressa, jossa yöpyminen sallittiin vain sunnuntain vastaisina öinä, oli telttoja keskimäärin n. 100. V. 1937 kävi saaressa sunnuntaisin yleisöä enemmän kuin ennen ja juhannuksena kävijäin lukumäärä nousi tuhansiin. Tuurholmassa oli telttojen lukumäärä suurin heinäkuussa, jolloin niitä oli 33. Yleensä Tuurholman käyttö oli vähäinen nousten siellä kävijöiden luku koko kesän aikana vain 8,000—9,000:een.

Helsingin retkeilykerhojen telttailualueella Degerössä kävi kesän aikana n. 3,500 henkilöä ja telttojen lukumäärä oli keskimäärin 30. Tälle telttailualueelle tekivät eri helsinkiläiset retkeilykerhot kaikkiaan n. 50 retkeä.

Eläintarha. Korkeasaaren eläintarhan toiminnasta eläintarhan valvoja antoi seuraavat tiedot:

Henkilökunnan lukumäärää lisättiin ylimääräisellä eläintenhoitajalla, joksi otettiin eläintarhassa aikaisemmin kesäloma- ja viransijaisena toiminut V. Kanerva.

Uudistustöistä ja korjauksista mainittakoon seuraavat: Entisen n.s. kalkkunahäkin paikalle, puutarhurin rakennuksesta itään, pystytettiin tilava kaksitoistakulmainen kupukattoinen rautahäkki eteisineen. Häkki rakennettiin amerikkalaiselle puupiikkisialle, mutta säilytettiin siinä toistaiseksi ilvesparia. Työ suoritettiin eläintarhan omaan laskuun rehumestarin johdolla tilapäistä työvoimaa käyttäen. Muflonlampaiden tarhan lounaisnurkkaukseen pystytettiin kuusikulmainen tallipaviljonki, jonka rakennustar-

peet saatiin pääasiallisesti edellisenä vuonna hajoitetun puhvelitarhan tallista. Tallin sisäpuolella sijainnut alkeellinen lautasuoja poistettiin. Saaren itäpuolella sijaitsevalle kallionlaelle, kaatokuopan ja piisonitarhan väliin, pystytettiin hirsiaitaus hankinnanalaista myskihärkäkolmikkoa varten. Sen yhteyteen rakennettiin rakennustoimiston huonerakennusosaston viimeistelemien piirustusten mukaan pienehkö talli pyöröhirsistä. Tarhaan, joka on kuiva ja aurinkoinen, sijoitettiin väliaikaisesti karakullampaat. Puhvelitarhan, hirvitarhan, alppikauris- ja gemssitarhan sekä jänistarhain ääreen tehtiin 4 maahan upotettua sementtistä lantasäiliötä. Muflonlampaiden, alppikauriin ja gemssien sekä kotimaisten hirvien tarhat varustettiin vesijohtoon liitetyillä, sementtisillä juoma-altailla. Kotkahäkkien vesialtaat uusittiin ja kumpainenkin häkkiosasto varustettiin sementtisillä syöttöpöydillä. Ylikiipeämisen estämiseksi korotettiin alppikauriin ja gemssien aitausta puusäleistöllä. Tarhaan tehtiin laudoista tekovuoristo eläinten kiipeämistarpeen tyydyttämiseksi. Jänistarhat varustettiin eläinten karkuun pääsyn estämiseksi sisäpuolisella verkkoräystäällä. Mäyrähäkin puoliskot jaettiin väliverkolla kahtia eläinten esilläpidon helpottamiseksi. Talousrakennusten ryhmässä sijaitsevassa pitkässä vajarakennuksessa järjestettiin entinen rakennustarvikkeiden säilytyshuone eläinten muonavarastoksi ja yhdistettiin entiseen muonavarastohuoneeseen, joka oli osoittautunut aivan liian ahtaaksi. Vuohi- ja lammastallin sekä porovajan lattiat korjattiin perusteellisesti. Apinapatsaiden suojuskaiteet varustettiin verkoilla. Leijonalinnassa varustettiin karsinain väliseinät lujalla panssariverkolla leijonan turvaamiseksi viereisen karsinan asukkaiden hyökkäyksiltä. Yleisökaide maalattiin ja porraskaiteen puuosat pellitettiin. Fasaanihäkistö, kettuhäkki, kotkahäkki, kaninitarhan aidat, pesukarhuhäkki, jänistarhan uudet rautaosat, muflontarhan aita, uusi nurkkatalli ja vanha sisäsuoja sekä hirvieläinten talli kattoineen maalattiin.

Eläimistö. Vuoden lopussa oli eläintarhassa 155 eri eläinlajia, yhteensä 567 kappaletta, kuten seuraavasta yhdistelmästä ilmenee:

	Kpl	Eri lajeja		Kpl	Eri lajeja
Imettäväisiä	257	69	Matelijoita	13	7
Lintuja	284	76	Kaloja	13	3
			Yhteensä	567	155

Erinäiset pikkueläimet eivät sisälly täysilukuisina esitettyyn yhdistelmään. Edelliseen vuoteen verraten eläinlajien lukumäärä lisääntyi 14:llä. Eläintarhan eläimistö arvioitiin vuoden lopussa 405,080 markaksi, ollen lisäys edellisestä vuodesta 70,010 markkaa.

Ostamalla hankittiin eläintarhaan 3 karhunpentua, nuori 2-kyttyräinen uroskameli, 1 mäyrä, 9 huuhkajaa, 2 kurkea, 1 pari joutsenia, 1 amerikkalainen krokotiili y.m. Vaihtamalla hankittiin 1 pari laamaeläimiä, 1 pari gemssejä, nuori urospuolinen alppikauris, 1 pari mustia joutsenia ja 2 paria merihanhia. Lahjaksi saatiin 1 naaraspuolinen hirvenvasikka, husaariapina, 1 pari Virginian hirviä ja 1 pari amerikkalaisia röyhelöpyitä ja viiriäisiä. Eläintarhassa syntyneistä ja eloonjääneistä eläimistä mainittakoon 3 karakulkaritsaa, 5 kuusipeuraa, 2 metsäkaurista, 1 saksanhirvi, 2 poroa, 9 hopeakettua, 2 pesukarhua, 8 minkkiä, 27 frettiä, 1 rhesusapina ja 8 riikinkukkoa.

Vuoden aikana myytiin eläintarhasta 6 hopeakettua, 1 karhu, 5 pesukarhua, 4 minkkiä, 1 karakulpässi ja 6 riikinkukkoa. Vaihtamalla luovutettiin 2 hirvenvasikkaa, 3 muflonkaritsaa, 2 poroa, 2 hopeakettua, 22 frettiä, 11 huuhkajaa, 2 kurkea, 2 kotimaista joutsenta ja 1 pari riikinkukkoja. Eläintarhassa kuoli tai lopetettiin m.m. 1 metsäkauris, 1 amerikanmäyrä, 1 villisikakarju, 2 kuusipeuraa, 1 poro, 1 rhesusapina, 1 minkki, 1 galapagoskilpikonna, 1 swinhoefasaani, 1 pikkukiljuhanhi ja 1 kurki. Poistettujen eläinten arvo laskettiin 57,805 markaksi, josta poisvaihdettujen ja myytyjen arvo oli 32,642 markkaa ja kuolleiden ja lopetettujen arvo 25,163 markkaa.

Leijonalinnaa pidettiin auki päivisin tarpeen mukaan n. 4—12 t. läpi koko vuoden. Linnassa kävi 116,169 maksanutta henkilöä, joilta pääsymaksuja kertyi kaikkiaan 200,686 markkaa. Tilasto osoittaa suunnilleen joka toisen saaressa kävijän käyneen linnassa.

Huviajeluja ja -ratsastuksia järjestettiin poroilla, aaseilla sekä äskettäin hankitulla uroskamelilla. Leudon ja vähälumisen talven takia porolla-ajo supistui vain neljään talvisunnuntaihin. Tuloja ajoista ja ratsastuksista kertyi kaikkiaan 12,621 markkaa, josta nettotuloa 8,338: 75 markkaa.

Akvariorakennus, kivikokoelma ja näkötorni olivat avoinna kuten ennenkin, viimeksi mainittu 1 markan pääsymaksusta.

Korkeasaaren puisto-osasto huolehti puutarhatöistä eri kansanpuistoissa. Osaston toimesta istutettiin erilaisia kukantaimia ja kukkia Korkeasaareen 11,000, Seurasaareen 3,500, Mustasaareen 2,000, Mustikkamaalle 1,300, Pihlajasaareen 2,300. Tuurholmaan 475, Satamasaareen 500, Kivinokkaan 575, Lauttasaareen 235, Palosaareen 700 ja Varsasaareen 125. Talvitöinä ajettiin multaa kansanpuistoihin ja lisättiin siten nurmikkoalueita varsinkin Korkeasaaressa, Mustikkamaalla ja Pihlajasaaressa. Uudis- ja korjaustöistä kansanpuistoissa mainittakoon erikoisesti Korkeasaareen saatu W.C.-laitos.

Siirtolapuutarhat. Siirtolapuutarhoja oli v. 1937 viisi, nimittäin Ruskeasuon, Kumpulan, Vallilan, Herttoniemen ja Talin siirtolapuutarhat, joista viimeksi mainittu valmistui syksyllä 1937. Siirtolapuutarhan kaikki palstat, yhteensä 241, vuokrattiin uusille viljelijöille viimeistään syyskuussa.

Kaikissa siirtolapuutarhoissa tehtiin tavanmukaisia korjaus- ja rakennustöitä. Vallilan siirtolapuutarhaan rakennettiin kerhohuoneisto, joka valmistui heinäkuussa. Herttoniemen siirtolapuutarhassa järjestettiin viljelijöiden omilla palstoillaan viljelemien kasvilajien puutarhanäyttely. Näytteillä oli m.m. kauniita omenia, päärynöitä, luumuja ja kirsikoita huolimatta siitä, että Herttoniemen puutarhaa viljeltiin vasta neljättä kesää. Näyttely järjestettiin opetustarkoituksessa.

Kesäisin siirtolapuutarhoissa suoritettavan neuvontatyön lisäksi annettiin palstan viljelijöille talvisaikaankin neuvoja puutarhanhoidon eri aloilta esitelmien ja havainto-opetuksen muodossa erikoisina kerhoiltoina, joita pidettiin työväenopistossa joka toinen lauantai. Tähän opetustarkoitukseen saatu huoneisto oli siirtolaisyhdistysten vapaasti käytettävissä.

V. 1937 puutarhakonsulentit laativat 27 siirtolapuutarhapalstapiirustusta sekä 33 omakotipuutarhapiirustusta ja kaupunkitalojen pihamaakoristelupiirustusta. Siirtolapuutarhamajojen piirustuksia myytiin 57 kappaletta.

Puutarhaneuvontaa harjoitettiin myöskin Käpylän, Kumpulan ja Toukolan omakotialueilla sekä niillä kaupungin pihamailla, joille laadittiin puutarhapiirustukset.

IV. Tilastotoimisto

Tilastotoimiston toimintakertomus v:lta 1937 oli seuraavan sisältöinen:

Toimiston henkilökunta. Tammikuun 1 p:nä astuivat vakinaisina viranhaltijoina virkoihin toinen aktuaari M. Jalo ja 3 palkkaluokkaan kuuluvat laskuapulaiset A. Grönroos ja A. Soura.

Sairaslomaa nautti assistentti I. Juselius kesäkuun 15 ja 28 p:n välisen ajan sijaisenaan ylimääräinen apulainen L. Ruotsalainen, laskuapulainen H. Montell kuukauden ajan maaliskuun 23 p:stä sijaisenaan ylimääräinen apulainen L. Ruotsalainen sekä edelleen kuukauden ajan lokakuun 26 p:stä sijaisenaan laskuapulainen A.-M. Erwe, jonka virkaa hoiti ylimääräinen apulainen H. Hynynen, laskuapulainen A. Emeléus kesälomansa lisäksi kahden viikon ajan heinäkuussa sijaisenaan ylimääräinen apulainen H. Hynynen ja edelleen marraskuun 16 p:stä joulukuun 31 p:ään sijaisenaan laskuapulainen A. Soura, jonka virkaa hoiti marraskuussa ylioppilas J. Strandberg ja joulukuussa ylimääräinen apulainen H. Hynynen, sekä laskuapulainen A. Grönroos 3 viikon ajan tammikuun 18 p:stä sijaisenaan ylimääräinen apulainen H. Hynynen. Laskuapulainen B. Koskio nautti palkatonta lomaa 2 viikon ajan elokuun 5 p:stä sijaisenaan ylioppilas J. Strandberg. Reserviharjoitusten takia myönnettiin laskuapulaiselle R. Moisiolle virkavapautta elokuun 4 p:stä syyskuun 3 p:ään sijaisenaan ylimääräinen apulainen H. Hynynen. Vahtimestari A. Gröndahlin jouduttua marraskuun 15 p:nä asevelvollisuuspalvelukseen määrättiin hänen sijaisekseen nuorukainen W. Böhling.

Ylimääräisinä apulaisina toimivat kaupunginhallituksen määrääminä koko vuoden filosofianmaisteri L. Ruotsalainen ja neiti H. Hynynen, jotka molemmat eri aikoina hoitivat vakinaisten virkojen viransijaisuuksia; jälkimmäinen nautti palkatonta virkavapautta viikon ajan heinäkuussa. Lisäksi toimi ylimääräisenä apulaisena ylioppilas J. Strandberg hoitaen myöskin tarvittaessa vakinaisten virkojen viransijaisuuksia; sairaslomaa myönnettiin viimeksi mainitulle heinäkuun 20 p:stä elokuun 2 p:ään. Tuberkuloosihuoltotoimiston tilastotöissä, joista selostus edempänä, toimi ylimääräisenä apulaisena neiti K. Orava tammi—maaliskuun ajan ja sen jälkeen neiti I. Yltiö toukokuun 18 p:ään. Kunnalliskertomusten yleishakemiston töitä varten otettiin ylimääräisiksi apulaisiksi lokakuun 1 p:stä neidit I. Jauhiainen ja H. Suolahti.

Rahatoimikamarin aikanaan tekemän päätöksen nojalla toimi sen entinen sihteeri filosofianmaisteri H. Dalström toimistossa koko vuoden vanhojen kunnalliskertomusten toimittajana; kaupunginhallituksen syyskuun 16 p:nä tekemän päätöksen mukaan määrättiin hänelle sitä paitsi kunnalliskertomusten yleishakemiston töiden valvonta. Arkiston järjestämis- ja luetteloimistöissä toimi edelleen valtionarkiston amanuenssi B. Federley työskennellen tarpeen mukaan klo 9—10 aamuisin. Tilastotoimiston enti-

nen amanuenssi, kiinteistötoimiston notaari E. Ruutu hoiti edelleen tuntipalkoin kunnallisen asetuskokoelman toimittamista.

Siivooja M. Nyberg siivoustyössä loukkaantuneena nautti sairaslomaa 7 viikon ajan ja ryhtyi työhönsä marraskuun 6 p:nä. Vakuutus oy. Pohjola suoritti hänelle sittemmin korvauksena lääkärinhoidosta ja lääkkeistä yhteensä 452 markkaa; siivooja Nybergille myönnetty päiväraha suoritettiin sitä vastoin kaupunginkassaan, koska hän sairaana ollessaan oli saanut täyden palkan.

Laskuapulaiset P. A. Cavén, A. Grönroos ja A. Soura oikeutettiin ikäkorotuksiin nähden laskemaan hyväkseen aika, jonka olivat olleet toimistossa ylimääräisinä apulaisina.

Tilastotoimiston ehdotuksen, että toimistoon v:n 1938 alusta perustettaisiin tilapäinen, 3,600 markan kuukausipalkkainen aktuaarintoimi, jonka haltija, johtajan tehtäviä huojentaen, ensi sijassa huolehtisi kunnalliskalenterin ja kunnallisen asetuskokoelman julkaisemisesta ja lisäksi osallistuisi esiintyviin tilapäistöihin ja erikoistiedustelujen toimittamiseen, kaupunginhallitus epäsi marraskuun 4 p:nä.

Palkkaukset. Kaupunginvaltuusto päätti joulukuun 15 p:nä, että sääntöpalkkaisille viranhaltijoille oli v. 1938 suoritettava palkanlisä, 6 % pohjapalkasta, lähinnä seuraavaan 5 markkaan pyöristettynä, kuitenkin siten että alimman korotuksen oli oltava 100 markkaa kuukaudessa. Samoin päätettiin, että myöskin niille tilapäisten työvoimain määrärahoista palkatuille viranhaltijoille, jotka olivat olleet vähintään vuoden toimessaan ja saivat siitä pääasiallisen toimeentulonsa, oli suoritettava kaupunginhallituksen määräämä palkanlisä. Tämän johdosta kaupunginhallitus tammikuun 4 p:nä 1938 päätti myöntää ylimääräisille apulaisille L. Ruotsalaiselle ja H. Hynyselle kummallekin 100 markan palkanlisän sekä määräsi, että siivooja S. Kylkiselle oli suoritettava 1,100 markan kuukausipalkka sekä 88 markan palkanlisä ja siivooja M. Nybergille 300 markan kuukausipalkka ja 25 markan palkanlisä.

Muut henkilökuntaa koskevat asiat. Helsingin kaupungin toimen- ja viranhaltijain yhdistyksen anottua kaupunginhallitukselta erinäisiä muutoksia voimassa olevaan virkasääntöön, tilastotoimisto huhtikuun 27 p:nä päivätyssä lausunnossa ehdotti, että yhdistyksen ehdotukset saisivat raueta, mutta että kaupunginhallitus ryhtyisi toimenpiteisiin kaikkien n.s. tilapäisten mutta silti pysyväisesti kaupungin palveluksessa olevien viranhaltijain virkain muuttamiseksi sääntöpalkkaisiksi.

Kaupunginvaltuuston päätettyä perustaa leski- ja orpokassan kaupungin viranhaltijoita ja työntekijöitä varten, ilmoittautui ainoastaan 5 toimiston miespuolista viranhaltijaa kassan osakkaiksi. Verohuoltotoimistoon kuului toimistosta 9 jäsentä.

Julkaisutoiminta. Vuoden aikana ilmestyi tilastotoimiston julkaisemina seuraavat 9 teosta:

Kesäk. 8 Helsingin kaupungin tilasto. I. Terveyden- ja sairaanhoito. 20. 1935. Edellinen osa. Vuosikertomuksia. IV + 108 s.
» 12 Helsingin kaupungin kunnalliskalenteri. 13. 1937. X + 319 s.
» » Kommunalkalender för Helsingfors stad. 13. 1937. X + 320 s.
» 16 Helsingin kaupungin kunnallinen asetuskokoelma. 14. 1936. XVII + 266 s.
» » Kommunal författningssamling för Helsingfors stad. 14. 1936. XVII + 266 s.

Syysk. 1 Kertomus Helsingin kaupungin kunnallishallinnosta. 48. 1935. IV + 276 + 218 s.
Jouluk. 23 Helsingin kaupungin tilasto. VI. Opetuslaitokset. 9. 1933/34—1935/36. V + 77 + 50 s.
» » Helsingfors stads statistik. VI. Undervisningsväsen. 9. 1933/34—1935/36. De svenska undervisningsanstalterna. V + 22 + 21 s.
» 31 Helsingin kaupungin tilastollinen vuosikirja. Statistisk årsbok för Helsingfors stad. 30. 1937. XV + 403 s.

Kunnalliskalenteri ilmestyi tällä kertaa täydellisenä ja sisältyi siihen selostus kunnallisten viranomaisten ja laitosten järjestelystä ja toimintamuodoista. Tilastollisen vuosikirjan taulukkojen muodollinen puoli tarkastettiin perusteellisesti tullen sama työ jatkumaan seuraavanakin vuonna.

Eripainoksina toimitettiin asetuskokoelmassa julkaistuista asetuksista työnvälitystoimiston ohjesääntöä 200 kpl, kaupungin ja Imatran voima oy:n välistä sopimusta 50 kpl sekä huoltolautakunnan ja sen jaostojen y.m. työjärjestystä 600 kpl. Seuraavista asetuksista otettiin uudet painokset: terveydenhoitojärjestyksestä 600 kpl, virkasäännöstä 500 + 300 kpl, kalamyymälöitä koskevista säännöksistä 100 + 100 kpl, kunnallisten sairaalain hoitomaksujen taksasta 200 kpl ja tarkastusmaitoa koskevista säännöksistä 100 + 100 kpl. Lisäksi painettiin lappuja, joissa oli autotaksaan tehtyjä muutoksia, 900 + 900 kpl.

Tietoja ja selvityksiä muille viranomaisille ja yksityisille annettiin kuten ennenkin. Täten annettiin m.m. sosiaaliministeriön sosiaaliselta tutkimustoimistolta kuukausittain saaduista elintarpeiden hintoja ja vuosineljänneksittäin saaduista elinkustannusindeksiä koskevista tiedoista jäljennökset niitä haluaville kunnallisille viranomaisille, kuukausittain laivaliikennettä koskevia tietoja satamahallintotoimistolle ja Brysselin Institut International du Commerce nimiselle laitokselle, tietoja rakennustoiminnasta ja köyhäinhoitoavustusta saaneista sosiaaliministeriön sosiaaliselle tutkimustoimistolle, Uudenmaan lääninhallitukselle erinäisiä sen vuosikertomustaan varten tarvitsemia tauluja, Vakuutus oy. Pohjolalle tietoja tapaturman varalta vakuutettujen kaupungin työntekijäin lukumäärästä ja heidän työpalkoistaan, kaupungin raha-asioita valaisevia tilastotietoja tilastolliselle päätoimistolle, pohjoismaiden pääkaupunkien yhteistä tilastoa varten tarvittavat Helsinkiä koskevat tiedot Kööpenhaminan kaupungin tilastokonttorille (kyseiset tiedot, joita useiden uusien tilastotaulukkojen johdosta oli huomattavasti enemmän kuin edellisenä vuonna, painettiin ensin Kööpenhaminan tilastollisessa vuosikirjassa ja otettiin sen jälkeen Tukholman, Oslon, Göteborgin ja Helsingin vastaaviin vuosikirjoihin) sekä kansainvälisen tilastoseuran toimistolle täydentäviä tietoja sen toimittamaa suurten kaupunkien vuosikirjaa varten.

Pienempiä tietoja, ilmoituksia ja selvityksiä annettiin sitä paitsi useille viranomaisille ja yksityisille sekä kotimaassa että ulkomailla. Täten lähetettiin m.m. Kanadaan Vancouverin kaupungille selostus Helsingin hallintojärjestelmästä ja raha-asioista ja Lontooseen County Councilin pyytämät kaupungin uimarantoja ja kansanpuistoja koskevat tiedot valokuvineen. Kaupunginjohtajalle annettiin henkikirjoitusasetukseen ehdotettuja muutoksia koskeva lausunto.

Samoin kuin edellisinäkin vuosina toimitettiin jälleen poliisin avulla

vuoden vaihteessa vuokraamattomien huoneiden laskenta; saadut tiedot sekä laskelmat asuntoreservin suuruudesta lähetettiin kaupunginhallitukselle ja julkaistiin sanomalehdissä.

Tavanmukainen vuokraintiedustelu kaupungissa suoritettiin syyskuussa entiseen tapaan ja kerätty aineisto lähetettiin sosiaaliministeriön sosiaaliselle tutkimustoimistolle, joka laski tulokset ja lähetti laatimansa taulukot tilastotoimistolle.

Vuoden alussa pidennettiin tilastollisen päätoimiston kanssa tehty verotilaston laadinnassa suoritettavaa yhteistyötä koskeva sopimus siten, että se koski valtion tulo- ja omaisuusverosta v:lta 1935 ja kunnallisverosta v:lta 1936 laadittavaa tilastoa. Tämän mukaan tilastotoimiston tuli lävistää kaikki näitä tilastoja varten tarvittavat kortit käyttämällä siihen asianomaisia veroluetteloita ja tilastollisen päätoimiston tuli hankkia tilastokortit, asettaa tilastotoimiston käytettäväksi toinen työssä tarvittava lävistyskone sekä käsitellä lävistetyt kortit ja laatia niistä tilastotaulut. Koska tilastollisen päätoimiston puolelta väitettiin, että tilastotoimistossa korttien lävistämisessä ja niiden tarkastuksessa ei oltu noudatettu tarpeellista huolellisuutta ja täsmällisyyttä, joten aineistoon oli tullut paljon virheitä, päätoimisto vaati, että tarkastus tällä kertaa oli suoritettava sen toimesta, mutta tilastotoimiston kustannuksella, oli tähän tilastotoimiston pakko suostua. Sittemmin todettiin kortteja tarkastettaessa, että virheellisiä kortteja oli vain n. 300 eli 0.5 % koko määrästä, joten päätoimiston väite huolimattomuudesta oli täysin aiheeton. Toimenpide aiheutti tilastotoimistolle 9,070 markan lisämenon, jonka kaupunginhallitus myönsi varoistaan.

Vuoden aikana annettiin tilastotoimiston arkistossa säilytettyjen henkikirjojen jäljennöksien nojalla 252 todistusta siitä, olivatko niissä mainitut henkilöt olleet hengillekirjoitetut Helsingissä, v. 1936 todistuksia annettiin 267 ja v. 1935 369.

Toimenpiteet kunnallisen tilaston kehittämiseksi ja parantamiseksi. Vuoden aikana tilastotoimisto valmisti seuraavan vuoden alussa tapahtuvaa ja jo kauan suunniteltua köyhäinhoitotilaston aineiston koneelliseen käsittelyyn siirtymistä, josta v:n 1936 kertomuksessa on yksityiskohtainen selostus. Tarpeelliset kortit joko painettiin tai tilattiin ja yksityiskohtainen työsuunnitelma laadittiin.

Kunnalliselle keskustoimistolle lähetettiin pyynnöstä promemoria, jossa esitettiin ne haitat, jotka suunniteltu Lauttasaaren siirtäminen kirkollisessa suhteessa Helsingin pohjoisiin seurakuntiin kuuluvaksi aiheuttaisi kaupungin väestötilastolle, joka perustui kirkonkirjoihin. Tulevaisuutta silmälläpitäen korostettiin samassa yhteydessä kysymystä, miten kaupungin väestötilasto voitaisiin saada vain sen omaa väestöä käsittäväksi.

Tuberkuloosihuoltotoimiston tilasto. Tuberkuloosihuoltotoimiston johtajan ilmoitettua, ettei hän toimiston potilaita käsittävän kortiston laajuuden takia voinut laatia yhtä seikkaperäistä tilastoa kuin aikaisemmin toimistossa käyneistä potilaista ja kaupungin tuberkuloosirekisteriin merkityistä henkilöistä, lupasi tilastotoimisto ammattiviraston ominaisuudessa tässä työssä avustaa huoltotoimistoa. Koska huoltotoimiston 56 korttilaatikkoa käsittävässä kortistossa säilytettiin sekä entisten että nykyisten asiakkaiden kortit aakkosjärjestyksessä ja näitä kortteja jatkuvasti tarvittiin huoltotoimiston jokapäiväisessä työssä voimatta yhden vuoden

asiakaspiirin kortteja poistaa kortistosta tilastollista käsittelyä varten, oli ainoa keino vuositilaston aikaansaamiseksi n.s. Hollerith-järjestelmän käytäntöön ottaminen. Tuberkuloosihuoltotoimiston johtajan kanssa tehdyn sopimuksen mukaan toimisto vuokrasi lävistyskoneen ja hankki tarpeelliset tilastokortit sekä asetti huoltotoimistoon apulaisen, joka läpikävi koko kortiston merkiten lävistämällä tiedot kortteihin v. 1936 huoltotoimistossa käyneistä henkilöistä. Työ kesti suunnilleen 3 kuukautta ja sen jälkeen lajiteltiin ja laskettiin lävistetyt kortit, joita oli 15,238, Hollerith-järjestelmän asioimiston (International Business Machines Corporation of Finland) toimesta sekä laadittiin tuberkuloosihuoltotoimiston pyytämät tilastotaulut. Koska huoltotoimistolla ja tilastotoimistolla ei ollut varoja työn kustantamiseen, myönsi kaupunginhallitus tähän tarkoitukseen 11,253 markkaa. Järjestelmä ei kokemuksen puutteesta toiminut vielä ensimmäisenä vuonna täysin tyydyttävästi, mutta kehittynee vuosien kuluessa tehden sen avulla laaditun tilaston monipuolisemmaksi. Tämä työ tustustutti tilastotoimistoa reikäkorttijärjestelmän mahdollisuuksiin ja vaatimuksiin, joissa tarvittiin kokemusta v. 1938 köyhäinhoitotilaston aineiston koneelliseen käsittelyyn siirryttäessä.

Asuntotiedustelu. V. 1935 tilastotoimisto teki kaupunginhallitukselle ehdotuksen Helsingin asunto-olojen tutkimisesta; ehdotus lähetettiin kiinteistölautakunnalle lausuntoa varten. Syksyllä 1937 sosiaaliministeriön sosiaalinen tutkimustoimisto ehdotti valtioneuvostolle, että kaupunkien asunto-olojen tutkimiseen myönnettäisiin valtion varoja. Hallituksen varattua tarkoitukseen tarpeellisen määrärahan v:n 1938 talousarvioehdotukseen, sosiaalinen tutkimustoimisto esitti kaupunginhallitukselle laatimansa suunnitelman tutkimuksen toimittamiseksi, jonka mukaan kaikista kaupungissa olevista pienasunnoista heinäkuun 1 p:nä tutkittaisiin huomioon ottaen niissä vallitsevat sosiaaliset ja hygieeniset olot; tutkimustoimisto painattaisi tarpeelliset lomakkeet, kaupungin viranomaiset huolehtisivat tietojen keräämisestä, m.m. asunnonhaltijan tuloja koskevista tiedoista, ja tutkimustoimisto suorittaisi aineiston käsittelyn ja tutkimuksen tulosten julkaisemisen.

Lausunnossaan tilastotoimisto puolsi kaupungin osallistumista ehdotettuun tutkimukseen, joka oli suunnilleen samanlainen kuin toimiston aikaisemmin ehdottama. Kaupunginhallitus päätti sittemmin antaa tilastotoimiston tehtäväksi tutkimuksen toimittamisen kaupungin alueella ja että kaupungin kustannustensa korvaamiseksi oli pyydettävä sosiaaliselta tutkimustoimistolta 1: 50 markkaa kustakin täytetystä lomakkeesta sekä 10,000 markkaa osuutena yleiskustannuksiin. Kaupunginvaltuusto merkitsi myös v:n 1938 talousarvioon tutkimuksesta kaupungille aiheutuvat arvioidut kustannukset, 30,000 markkaa. Tilastotoimisto ryhtyi tutkimuksen toimittamiseen vuoden lopussa laatien ensin täydellisen luettelon kaupungissa olevista erisuuruisista asuinnoista, mihin perustuen v:n 1938 alussa valittiin tutkittavat pienasunnot.

Vanhat kunnalliskertomukset ja kunnalliskertomusten yleishakemisto. Huhtikuussa kaupunginvaltuuston asettama historiatoimikunta ilmoitti kaupunginhallitukselle, että kaupungin v:n 1875 jälkeisen historian osan valmistelutöihin oli ryhdytty ja silloin havaittu, että kunnalliskertomukset v:lta 1879—87 olivat vielä painattamatta, joskin niitä koskevat selostukset kaupunginvaltuuston toiminnasta olivat työn alaisina ja melkein valmiit painettaviksi. Kunnalliskertomusten ja niihin liittyvien painettujen asia-

kirjojen käyttämistä kaupungin historian lähteinä vaikeutti suuresti se, ettei niillä ollut yhtenäistä hakemistoa, jonka johdosta historiatoimikunta esitti kaupunginhallitukselle kunnalliskertomusten yhtenäisen hakemiston kirjoittamista.

Lausunnossaan tilastotoimisto ilmoitti jo v. 1928 ehdottaneensa rahatoimistolle kunnalliskertomusten yleishakemiston laatimista, jota ennen oli kuitenkin laadittava ja painettava selostus kaupunginvaltuuston toiminnasta v. 1875—87, miltä ajalta kunnalliskertomukset puuttuivat. V. 1929 rahatoimikamari kehoitti tilastotoimistoa ryhtymään työhön määräten siihen sihteerinsä filosofianmaisteri H. Dalströmin, joka erinäisin väliajoin työskennellen kirjoitti v. 1875—86 koskevat selostukset; myöskin viimeinen vuosikerta oli melkein valmis. V:n 1875—78 kertomukset oli myöskin painettu. Toimisto ehdotti sen tähden, että saataisiin ryhtyä seuraavia vuosia selostavien kertomusten painattamiseen, minkä jälkeen maisteri Dalström hänelle rahatoimiston antaman määräyksen mukaan oli valmis ryhtymään yleishakemiston laatimiseen, sekä että töiden jouduttamiseksi asetettaisiin apulainen maisteri Dalströmin käytettäväksi.

Asiaa käsiteltäessä kaupunginhallitus päätti kehoittaa tilastotoimistoa kiireellisesti laatimaan työsuunnitelman kunnalliskertomusten suomenkielisen yleishakemiston laatimiseksi. Elokuun 23 p:nä toimisto lähettikin sellaisen, ehdotuksin, että toimisto saisi viipymättä ryhtyä yleishakemiston laatimiseen esittämiensä suuntaviivojen mukaisesti. Samalla suunniteltiin erikoisen henkilön palkkaamista näiden töiden johtoon, jolloin maisteri Dalströmille v. 1929 annettu vastaava määräys tulisi peruutettavaksi, koska hänen ensi sijassa oli huolehdittava painattamattomien kertomusten julkaisemisesta; varsinaisen hakemiston laatimiseen ajateltiin palkattavaksi aluksi kaksi apulaista lokakuun 1 p:stä, toinen mahdollisesti vasta tammikuun 1 p:stä, kun työhön oli tarpeeksi perehdytty. Kaupunginhallitus puolestaan päätti hyväksyä tilastotoimiston ehdottaman suunnitelman myöntäen kahden apulaisen palkaamiseen loka-joulukuun ajaksi tarvittavat varat. Sittemmin kaupunginhallitus oikeutti tilastotoimiston käyttämään maisteri Dalströmiä rekisteröimistöiden valvojana ja johtajana.

Lokakuun 1 p:nä ryhdyttiin laatimaan kyseistä yleishakemistoa, jolloin toinen apulainen sai laadittavakseen yleisen asiarekisterin ja toinen henkilörekisterin; näiden rekisterien valmistuttua suunniteltiin ryhdyttäväksi kiinteistörekisterin laatimiseen. Hakemisto ajateltiin ainakin aluksi painattaa ainoastaan suomenkielisenä; koska v:n 1887—1901 kertomukset ovat yksinomaan ruotsinkieliset, viitataan suomenkielisessäkin hakemistossa ruotsinkielisiin julkaisuihin. V:n 1879—87 kertomukset rekisteröidään vasta niiden painattamisen jälkeen. Yleishakemisto tulee käsittämään kyseiset julkaisut kokonaisuudessaan, siis myöskin niissä olevat lautakuntien ja laitosten vuosikertomukset sekä lisäksi rahatoimikamarin erikseen painetut kertomukset v:lta 1876—87, mutta kaikki muut erillisinä painoksina ilmestyneet selostukset ja kertomukset jäävät rekisteröimistyössä huomioon ottamatta.

Talousarvioon merkittiin sittemmin ruotsinkielisten, v:n 1879—87, kertomusten painattamiseen tarpeellinen määräraha sekä lisäksi määräraha niiden suomentamiseksi, joten v. 1939 voidaan ryhtyä viimeksi mainittuun työhön.

Kaupungin virkojen luettelot. Kaupunginvaltuuston päätettyä v:n 1936 lopussa siirtää useita kunnallisia virkoja toiseen palkkaluokkaan

suunnitteli tilastotoimisto täydellisen kaupungin sääntöpalkkaisten virkojen luettelon julkaisemista kunnallisessa asetuskokoelmassa. Tällöin havaittiin, ettei kaupunginvaltuuston päätöksissä useissa tapauksissa käytetty asianomaisten virkojen johtosäännöissä tai erikoisissa päätöksissä esiintyviä nimityksiä. Tilastotoimisto ehdotti sen vuoksi kaupunginhallitukselle, että se oikeutettaisiin virkojen luokittelua osoittavissa asetuskokoelman luetteloissa käyttämään virkojen virallisia nimityksiä sekä että kaupunginhallitus kehoittaisi asianomaisia ensi vuoden talousarvioehdotusta laadittaessa käyttämään samoin virkojen virallisia nimityksiä. Kaupunginhallitus päätti kuitenkin kehoittaa asianomaisia lautakuntia y.m. tarkastamaan ovatko asianomaisissa johtosäännöissä mainittujen virkojen nimitykset tarkoituksenmukaiset sekä tekemään mahdollisesti tarpeellisiksi havaitsemiaan ehdotuksia nimityksien muttamiseksi. Näin ollen kysymys jäi toistaiseksi ratkaisematta ja suunniteltu täydellinen virkojen luettelo asetuskokoelmaan ottamatta. Tilastotoimisto totesi kuitenkin, että v:n 1938 talousarvion liitteessä I, sääntöpalkkaisten virkojen luettelossa, useat entiset mielivaltaiset poikkeukset johtosääntöjen nimityksistä oli korjattu.

Saatuaan mainitun kehoituksen kaupunginhallitukselta, tilastotoimisto omasta puolestaan ehdotti, että johtajaa vastedes nimitettäisiin toimistopäälliköksi, aktuaaria ensimmäiseksi aktuaariksi ja laskuapulaisia toimistoapulaisiksi.

Kunnallisten viranomaisten tekemät ehdotukset kaupunginhallitus lähetti sittemmin kaupunginvaltuuston asettamalle palkkakomitealle.

Menot ja tulot. Seuraava taulukko osoittaa, missä määrin toimiston käytettävissä olevia määrärahoja käytettiin:

Menoerät	Määrärahat talousarvion mukaan	Lisämäärärahat	Yhteensä	Menot	Määrärahan säästö (+) tai ylitys (—)
	Markkaa ja penniä				
Sääntöpalkkaiset virat	676,260 —	[2]) 24,240 —	700,500 —	699,409 —	+1,091 —
Tilapäistä työvoimaa	127,600 —	[3]) 400 —	128,000 —	[4]) 148,303 30	[5]) —20,303 30
Vuokra	86,832 —	— —	86,832 —	86,832 —	— —
Valaistus	8,483 —	— —	8,483 —	5,635 35	+2,847 65
Siivoaminen	3,250 —	— —	3,250 —	3,122 80	+127 20
Painatus ja sidonta	[1]) 287,363 15	— —	287,363 15	247,291 30	[6]) +40,071 85
Tarverahat	22,000 —	— —	22,000 —	21,682 80	+317 20
Yhteensä	[1])1,211,788 15	24,640 —	1,236,428 15	1,212,276 55	[7]) +24,151 60

Vuoden talousarvio päättyi 1,172,425 markkaan, jota paitsi edellisen vuoden painatusmäärärahasta siirtyi 39,363: 15 markkaa. Varoja oli siis toimiston käytettävissä yhteensä 1,211,788: 15 markkaa. Tämän

[1]) Siitä edellisestä vuodesta siirtynyt 39,363: 15 mk — [2]) 13,440 mk tililtä Ikälisäykset ja palkankorotukset, 9,100 mk tililtä Sairaslomasijaiset ja 1,700 mk tililtä Sijaispalkkiot virkavapaustapauksissa. — [3]) Kaupunginhallituksen yleisjaoston marraskuun 16 p:nä myöntämä määräraha siivoojan palkkamiseen tililtä Sairaslomasijaiset. — [4]) Sen lisäksi suoritettiin 9,000 mk kahden tilapäisen apulaisen palkkaamiseen kaupunginhallituksen tilapäisen työvoiman määrärahasta. — [5]) Kaupunginvaltuusto oikeutti lokakuun 6 p:nä toimiston ylittämään tiliä 20,323 mk. — [6]) Siirtynyt kokonaisuudessaan seuraavaan vuoteen. — [7]) Vrt. alav. 6.

lisäksi myönnettiin asianomaisilta tileiltä 13,440 markkaa uusien sääntöpalkkaisten viranhaltijain ikäkorotuksiin ja 11,200 markkaa sijaispalkkioihin viranhaltijain sairauden tai reserviharjoituksissa olon aikana, jota paitsi toimisto oikeutettiin ylittämään tilapäisen työvoimansa määrärahan 20,323 markalla, josta 11,253 markkaa meni tuberkuloosihuoltotoimiston tilaston laatimiseen ja 9,070 markkaa verotustilaston reikäkorttien tarkastamiseen. Menot nousivat yhteensä 1,212,276: 55 markkaan, minkä lisäksi 40,071: 85 markkaa siirtyi seuraavan vuoden painatustilille. Summaan ei kuitenkaan sisälly se 9,000 markkaa, mikä käytettiin kunnalliskertomusten yleishakemiston laatimisessa työskennelleiden apulaisten palkkaamiseen, koska kyseinen meno kaupungin kirjanpidossa oli merkitty kaupunginhallituksen tilapäisen työvoiman tilille.

Yleisestä kalustomäärärahasta kaupunginhallitus myönsi 1,050 markkaa lomakekaapin, 610 markkaa kirjahyllyn, 340 markkaa kirjoituspöydän, 664 markkaa korttilokerokaapin ja 7,607: 50 markkaa (josta 1,000 markkaa saatiin korvauksena luovutetusta vanhasta Dalton-koneesta) Addo-yhteenlaskukoneen hankkimiseen. Kaupunginhallituksen käyttövaroista myönnettiin 3,300 markkaa kahden arkistohyllyn ja kirjastohuoneen korokkeen teettämiseen ja kaluston korjausmäärärahasta 440 markkaa neljän pöydän korjaamiseen.

Tulot toimiston myydyistä julkaisuista olivat 4,620: 10 markkaa.

Lähetysten lukumäärä oli 2,331, joista lähetettyjä kirjeitä 740 ja jaettuja julkaisuja 1,591.

Kirjasto lisääntyi 842 numerolla.

V. Ulosottolaitos

Helsingin kaupungin ulosottolaitoksen tarkastajan kertomus toimintavuodelta 1937 oli seuraava:

Helsingin kaupungin ulosottolaitoksen tarkastusosaston päätehtävänä oli edelleenkin valvoa toisen kaupunginvoudin konttorin toimintaa, mikä käsitti verojäämien pakkoperintää.

Alempana annetaan tietoja toisen kaupunginvoudin konttoriin perimistä varten jätetyistä verolipuista sekä tämän perimisen tuloksista v. 1937:

			Näistä lipuista:				
	Lukumäärä tammikuun 1 p:nä	Vuoden aikana saapuneita	Yhteensä	Perittiin	Palautettiin	Jäi jäljelle v:een 1938	Perittyjä % :na koko lukumäärästä
Kunnallisvero	58,243	60,728	118,971	32,975	28,398	57,598	27.7
Valtion tulo- ja omaisuusvero..	7,650	13,820	21,470	11,197	4,134	6,139	52.2
Kirkollisvero	9,775	58,699	68,474	32,327	29,784	6,363	47.2
Yhteensä	75,668	133,247	208,915	76,499	62,316	70,100	36.6

Näiden verolippujen edustama rahamäärä oli seuraava:

	Kunnallisvero, mk	Valtion tulo- ja omaisuusvero, mk	Kirkollisvero, mk	Yhteensä, mk
Edellisestä vuodesta jäljellä olevien	51,494,905	14,092,476	1,324,390	66,911,771
V. 1937 perittäviksi saapuneiden	47,037,080	10,696,751	3,844,047	61,577,878
Yhteensä	98,531,985	24,789,227	5,168,437	128,489,649
Perittyjen	27,786,448	11,519,461	2,921,898	42,227,807
Palautettujen	18,420,561	3,012,386	1,272,556	22,705,503
V:een 1938 jääneiden	52,324,976	10,257,380	973,983	63,556,339
Yhteensä	98,531,985	24,789,227	5,168,437	128,489,649

Perittyjen verolippujen jakautuminen verolajeihin ja verotusvuosiin käy selville seuraavasta yhdistelmästä:

	Verolippujen lukumäärä	Peritty veromäärä, mk	Peritty veronlisäys, mk
Kunnallisvero vuodesta:			
1933 ja aikaisemmin	3,002	2,199,767	555,167
1934	3,674	2,819,622	414,270
1935	23,800	20,180,329	1,065,435
1936	2,499	2,586,730	44,000
Yhteensä	32,975	27,786,448	2,078,872

	Verolippujen lukumäärä	Peritty veromäärä, mk	Peritty veronlisäys, mk
Valtion tulo- ja omaisuusvero vuodesta:			
1933 ja aikaisemmin	439	317,168	90,782
1934	2,281	4,328,843	648,164
1935	8,477	6,873,450	258,641
Yhteensä	11,197	11,519,461	997,587
Kirkollisvero vuodesta:			
1933 ja aikaisemmin	1,151	117,304	—
1934	9,923	755,176	—
1935	21,253	2,049,418	—
Yhteensä	32,327	2,921,898	—
Kaiken kaikkiaan	76,499	42,227,807	3,076,459
Siitä vuodesta:			
1933 ja aikaisemmin	4,592	2,634,239	645,949
1934	15,878	7,903,641	1,062,434
1935	53,530	29,103,197	1,324,076
1936	2,499	2,586,730	44,000

Toimeksiantajien Helsingissä perittäviksi jättämistä verolipuista palautettiin vuoden kuluessa yhteensä 62,316 merkinnöin, ettei veromääriä voitu laillisesti periä seuraavista syistä (estelajin mukaan):

	Verovelvolliset olivat:				
	Varattomia	Löytymättömiä	Muut estelajit	Virka-aputapaukset	Yhteensä
Kunnallisvero vuodesta:					
1933 ja aikaisemmin	2,773	293	104	346	3,516
1934	2,634	397	132	263	3,426
1935	9,833	3,418	2,708	2,780	18,739
1936	105	228	614	1,770	2,717
Yhteensä	15,345	4,336	3,558	5,159	28,398
Valtion tulo- ja omaisuusvero vuodesta:					
1933 ja aikaisemmin	205	28	10	16	259
1934	1,009	221	55	111	1,396
1935	1,123	371	200	785	2,479
Yhteensä	2,337	620	265	912	4,134
Kirkollisvero vuodesta:					
1933 ja aikaisemmin	1,123	172	46	103	1,444
1934	9,826	2,622	278	515	13,241
1935	4,350	6,356	787	3,606	15,099
Yhteensä	15,299	9,150	1,111	4,224	29,784
Kaiken kaikkiaan	32,981	14,106	4,934	10,295	62,316

Muist.: Aikaisemmin sanottiin määrättynä vuonna maksuunpannun kunnallisveron olevan lähinnä edellisen vuoden veroa, koska se oli määrätty verovelvollisten sen vuoden tulojen perusteella. V. 1934 tapahtuneella lainmuutoksella on säädetty, että verotusmäärä on varainhoitovuoden veroa, t.s. sen vuoden, jona maksuunpano tapahtuu. Vertausmahdollisuuksien saamiseksi muihin verolajeihin ja edellisiin verotusvuosiin ei tätä terminologiaa kuitenkaan ole noudatettu esillä olevassa toimintakertomuksessa, vaan tarkoittavat siinä mainitut vuosiluvut verotetun tulon nautintavuosia.

Edellä mainituista perittäväksi jätetyistä kunnallisverolipuista palautettiin 23.9 %, valtion tulo- ja omaisuusverolipuista 19.3 % ja kirkollisverolipuista 43.5 % eli kaikista 29.8 %. Koko palautusmäärästä, 62,316 kappaleesta, oli kunnallisverolippuja 45.6 %, valtion tulo- ja omaisuusverolippuja 6.6 % ja kirkollisverolippuja 47.8 %. Estelajin mukaan palautettujen verolippujen ryhmitys oli seuraava: varattomia 52.9 %, löytymättömiä 22.7 %, muita estelajeja 7.9 % ja virka-avun pyynnöin palautettuja verolippuja 16.5 %.

Nämä luvut valaisevat perintätyön kielteistä tulosta. V. 1936 palautettiin 65,966 verolippua, joten siis palautettujen verolippujen lukumäärä kertomusvuonna väheni 3,650.

Sitä paitsi perittiin ulosottolaitoksen toimesta seuraavat sekalaiset verot ja maksut:

Vero- tai maksulaji	Perittyjen verolippujen luku	Peritty määrä, mk
Koiraveroa	227	47,708: 50
Kauppayhdistyksen veloittamia maksuja	1,668	34,357: 95
Sairaalamaksuja	128	53,537: 25
Erilaisia uudisrakennusmaksuja	26	54,940: 65
Tuulaaki- ja liikennemaksuja	25	1,397: 85
Apteekkimaksuja	1	22,385: —
Katuosien kunnossa- ja puhtaanapitomaksuja	3	262: 45
Radiolupamaksuja (maaseutuosaston perimiä)	424	42,400: —
Ruotsalaiselle Olaus Petrin seurakunnalle tulevia veroja	102	10,409: 20
Venäläiselle kreikkalais-katoliselle seurakunnalle tulevia veroja	749	44,234: 90
Juutalaiselle seurakunnalle tulevia veroja	38	18,860: —
Saksalaiselle seurakunnalle tulevia veroja	52	12,607: 80
Yhteensä	3,443	343,101: 55

Sekalaisten verojen ja maksujen perintä tuotti 98,628: 05 markkaa vähemmän kuin v. 1936.

Kaikkiaan perittiin v. 1937 yhteensä 79,942 Helsingin verolippua, edellisenä vuonna 79,672 verolippua. Näiden verolippujen edustama rahamäärä nousi v. 1937 45,647,367: 90 markkaan oltuaan v. 1936 41,272,797: 15 markkaa, joten rahallinen perintätulos kasvoi 4,374,570: 75 markkaa eli 10.6 %. Kunnallisveron perintätulos parani edelleen. Perittyjen verolippujen lukumäärä lisääntyi 2,141 eli 6.9 % ja niiden raha-arvo 909,563: 50 markkaa eli 3.1 % v:n 1936 vastaaviin määriin verraten. Tämä kunnallisverojen pakkoperinnän tuloksen tuntuva kasvu on todisteena perintätyön jatkuvasta tehostumisesta, kun huomioidaan, että tämän verolajin koko tilitettävä verolippuvarasto, yhteensä 118,971 kappaletta, edustaen raha-arvoltaan 98,531,985 markkaa, lisääntyi v:n 1936 lukumäärään verraten vain 1.8 % ja raha-arvoon nähden 3.6 %. Valtion tulo- ja omaisuusveron pakkoperinnässä oli perittyjen verolippujen lukumäärä v. 1937 11,197, edellisenä vuonna 14,829, ja verolippujen rahallinen arvo v. 1937 12,517,047: 90 markkaa ja v. 1936 9,112,071: 05 markkaa, joten verolippujen lukumäärä väheni v:een 1936 verraten 3,632 eli 24.5 % ja verolippujen edustama rahamäärä kasvoi 3,404,976: 85 markkaa eli 37.4 %. Tämä suuri rahallinen tulos johtuu siitä, että v. 1937 saatiin perityksi kahdelta suurelta vakuutusyhtiöltä v:n 1934 valtion tulo- ja omaisuusverojäämät, jotka nousivat yhteensä n. 3,584,000 markkaan. Jos v:n 1937 perintätuloksesta vähennetään saatu verojäämä jää v:n 1937 valtion tulo- ja omaisuusveron rahallinen perintä-

tulos n. 2.0 % pienemmäksi v:n 1936 vastaavaa tulosta. Kertomusvuoden rahallinen tulos on kuitenkin hyvä, kun huomioidaan, että tämän veroryhmän koko verolippuvarasto väheni v:n 1936 määrästä lukumääräisesti 23.1 % ja raha-arvoon katsoen 1.5 %. Kirkollisverojen ryhmässä perittiin 32,327 verolippua vastaavan rahamäärän ollessa 2,921,898: 05 markkaa, v. 1936 perittiin 30,070 verolippua, joten verolippujen lukumäärä kasvoi 2,257 eli 7.5 % ja verolippujen edustama rahamäärä 158,658: 45 markkaa eli 5.7 %. Tätäkin tulosta on pidettävä hyvänä, kun huomioidaan, että kertomusvuoden koko verolippuvarasto, yhteensä 68,474 kappaletta, edustaen raha-arvoltaan 5,168,437 markkaa, väheni v:n 1936 määrästä lukumääräisesti 5.6 % ja raha-arvoon katsoen 2.4 %. Sekalaisten verojen ja maksujen verolippulukumäärä oli 3,443 ja verolippujen edustama raha-arvo 343,101: 55 markkaa, joten v. 1937 perittyjen verolippujen lukumäärä väheni v:n 1936 tulokseen verraten 496 eli 12.6 % ja vastaava rahamäärä 98,628: 05 markkaa eli 22.8 %.

Virka-avun pyynnöin toisen kaupunginvoudin konttoriin saapuneita verolippuja perittiin v. 1937 321 eli 3.1 % enemmän kuin v. 1936, jolloin verolippujen luku oli 10,289. Lippujen edustamat rahamäärät olivat vastaavasti 4,600,005 markkaa ja 4,473,109: 65 markkaa ollen lisäys 126,895: 35 markkaa eli 2.8 %. Lisäksi perittiin kertomusvuonna 424 radiolupamaksua, joiden vastaava rahamäärä oli 42,400 markkaa. Jäännös v:n 1936 tilittämättömistä veroista oli 770,944: 03 markkaa. V. 1937 tilitettävä kokonaismäärä oli siis 5,413,349: 03 markkaa, josta toimeksiantajille samana vuonna tilitettiin 4,999,207: 75 markkaa ja v:een 1938 siirtyi 414,141: 28 markkaa. Kertomusvuonna virka-avun pyynnöin toisen kaupunginvoudin konttoriin saapuneiden verolippujen lukumäärä oli 26,684 ja niiden edustama raha-arvo 10,709,069: 74 markkaa. Maaseudulle lähetettyjen vastauskirjeiden luku oli 12,067.

Pakollisesti perittyjen verojäämien kokonaismäärä veronlisäyksineen, joka v. 1936 oli 45,745,906: 80 markkaa, nousi v. 1937 50,247,372: 90 markkaan vastaavien verolippulukumäärien ollessa 89,961 ja 90,552. Verolippujen lukumäärä lisääntyi siis 591 eli 0.7 % ja rahamäärä 4,501,466: 10 markkaa eli 9.8 %.

VI. Verotusvalmisteluvirasto

Verotusvalmisteluviraston kertomus v:lta 1937 sisälsi seuraavaa:

V:n 1936 loppuun mennessä päättyi verotusvalmistelukunta nimisen kunnallisen lautakunnan toiminta ja sanotun lautakunnan alainen virasto, johon v:sta 1921 alkaen kuului myös valtion palkkaamia viranhaltijoita, koska mainitusta vuodesta lähtien viraston tehtävänä oli myös valtion tulo- ja omaisuusverotuksen valmistelu, alkoi toimintansa uuden johtosääntönsä mukaisesti, jonka kaupunginvaltuusto oli hyväksynyt syyskuun 16 p:nä 1936 ja Uudenmaan läänin maaherra lokakuun 6 p:nä. Samalla mainitut viranomaiset olivat hyväksyneet toimintaohjeet niille kahdelle tarkkailijalle, joiden tehtävänä edellä mainitun johtosäännön mukaan oli valvoa viraston toimintaa ja varsinkin sen varojen käyttöä. Tällä uudestijärjestelyllä korjattiin monta viraston toiminnassa tähän asti ilmennyttä puutteellisuutta, joista mainittakoon m.m. viraston voimassaolleen ohjesäännön vanhentuneisuus ja täydellisesti käytäntöön soveltumattomuus, sellaisten vahvistettujen perusteiden puuttuminen, joiden mukaan viraston menot oli jaettava Helsingin kaupungin ja valtion kesken, sekä viraston toiminnan ja varsinkin sen varojen hoidon valvonnan puutteellinen järjestely.

Uudestijärjestelyn mukaisesti kaupunginhallitus määräsi jo v. 1936 verotusvalmisteluviraston tarkkailijaksi v:ksi 1937 pankinjohtaja V. V. Sipin ja Uudenmaan läänin maaherra puolestaan toiseksi tarkkailijaksi kamreeri T. Sundqvistin. Viraston sääntöpalkkaisiin virkoihin uudestijärjestely aiheutti seuraavat muutokset: verotusvalmistelukunnan puheenjohtajan virka, joka kuului 15 palkkaluokkaan, muuttui 12 palkkaluokkaan kuuluvaksi verotusvalmisteluviraston johtajan viraksi, kuitenkin siten, että virka eläkkeeseen nähden luettiin edelleen kuuluvaksi 15 palkkaluokkaan, ja seitsemän 5 palkkaluokkaan kuulunutta kanslistinvirkaa muuttui yhtä moneksi 4 palkkaluokkaan kuuluvaksi vanhemman kanslistin viraksi. Verotusvalmistelukunnan ensimmäisen sihteerin varatuomari B. von Fieandtin, toisen sihteerin varatuomari E. Blomkvistin sekä apulaissihteerin hovioikeudenauskultantti W. Wirtasen, jotka jo pitemmän ajan olivat toimineet verotusasiain esittelijöinä kaupunginhallituksessa ja viimeksi mainittu myöskin kaupunginhallituksen pöytäkirjan pitäjänä veroasioita käsitteltäessä sekä maaherran asiamiehenä Helsingin kaupungin tulo- ja omaisuusverolautakunnassa, kaupunginhallitus määräsi edelleen v:n 1937 alusta hoitamaan samoja tehtäviä kaupunginhallituksessa. Kaupungin vakinaiseen palkkasääntöön merkitsemättömät pysyväiset virat, nimittäin 3 vanhemman kanslistin ja 6 nuoremman kanslistin virkaa, 20 kansliaapulaisenvirkaa ja 1 vahtimestarinvirka tulivat uudestijärjestelyssä muutetuiksi kaupungin sääntöpalkkaisiksi viroiksi siten, että kahteen ensiksi mainittuun ryhmään kuuluvista viroista muodostettiin yhdeksän 3 palkka-

luokkaan kuuluvaa nuoremman kanslistin virkaa, kanslia-apulaisenvirat sijoitettiin 2 palkkaluokkaan ja vahtimestarinvirka 4 palkkaluokkaan. Verotusvalmisteluviraston johtajan ehdotuksesta kaupunginhallitus sekä maaherra hyväksyivät viraston kansliapäällikköksi tähän virkaan kuuluvia tehtäviä aikaisemmin hoitaneen konttoripäällikkö V. Nikon sekä viraston asianvalvojaksi lakitieteenkandidaatti B. Holmuddin, joka samoin jo aikaisemmin oli hoitanut virastossa tähän virkaan kuuluvia tehtäviä. Muihin viraston uudestijärjestelyssä perustettuihin ei-sääntöpalkkaisiin virkoihin määrättiin yleensä henkilöitä, jotka jo aikaisemmin olivat hoitaneet samanlaisia tehtäviä, nimittäin keskuskauppakamarin hyväksymän tilintarkastajan pätevyyden omaavaksi liikekäsittelijäksi reviisori I. Krieg sekä muiksi liikekäsittelijöiksi B. Ahlskog ja B. Liljeström, kiinteistökäsittelijöiksi M. Klinthe, B. Lindström, A. Ståhle ja V. Viik, osastonjohtajiksi O. Korhonen, W. Leinonen, A. Lindgren, K. Lindroos, A. Standertskjöld, I. Tarpila, G. Willberg, R. Zeiden ja V. Suosalmi sekä käsittelijöiksi E. Päiviö, M. Schauman, K. von Schoultz ja A. Tamelander.

Vuoden aikana henkilökunnassa tapahtuneista muutoksista mainittakoon, että käsittelijä von Schoultz erosi virastaan korkean ikänsä ja sairaalloisuuden perusteella syyskuun 30 p:nä ja hänen sijaansa määrättiin lakitieteenylioppilas S. Saaresmaa, samoin erosi virastaan kanslia-apulainen W. Idestam säädetyn ikärajan saavuttaneena toukokuun 27 p:nä määräten kaupunginhallitus hänen sijaansa kesäkuun 10 p:nä 1937 rouva L. Holmströmin, joka aikaisemmin oli toiminut valtion palkkaamana kanslia-apulaisena.

Verotusvalmisteluvirasto antoi v:n 1937 aikana 1,049 selitystä tai lausuntoa, joista 841 kaupunginhallitukselle ja 208 lääninhallitukselle, teki 103 esitystä tai anomusta, joista 53 kaupunginhallitukselle ja 50 lääninhallitukselle, lähetti 2,330 kirjettä eri virastoille, toiminimille y.m. sekä antoi n. 2,500 todistusta viranomaisille ja verovelvollisille y.m. Edellä mainituista esityksistä ja lausunnoista mainittakoon kaupunginhallitukselle huhtikuun 14 p:nä annettu puoltava lausunto viraston osastonjohtajain kaupunginhallitukselle tekemästä palkkauksensa parantamista koskevasta anomuksesta sekä esitys liikekäsittelijä B. Ahlskogin palkan korottamisesta ainakin 4,000 markkaan kuukaudessa ja vahtimestarintoimen korottamisesta 5 palkkaluokkaan.

Virastolle annettiin kertomusvuonna tapahtuvaa kunnallistaksoitusta varten 149,557 tuloilmoitusta, v. 1936 143,464, sekä tulo- ja omaisuusverotusta varten 142,105 veroilmoitusta, edellisenä vuonna 137,414. Kehoituksia ilmoitusvelvollisuuden täyttämiseksi lähetettiin kyseisenä vuonna 10,800, jota paitsi lähetettiin suuri joukko kehoituksia annettujen tulo- ja veroilmoitusten täydentämiseksi. Kehoituksia palkantarkkailuilmoitusten antamiseksi toimitettiin n. 4,000 virastolle ja työnantajalle, jotka toimittivat virastoon tasaluvuin 200,000 palkantarkkailuilmoitusta. Näistä ilmoituksista koski n. 15,000 kaupungin lähiseuduilla asuvia henkilöitä, jota paitsi 6,474 tarkkailuilmoitusta koski sellaisia täällä verovelvollisiksi katsottuja henkilöitä, jotka olivat laiminlyöneet valtiolle tulevan veroilmoituksensa ja joista 6,021 oli laiminlyönyt myös kunnallisen tuloilmoituksensa.

Kunnallisen taksoituslautakunnan kokoukset alkoivat tammikuun 4 p:nä ja päättyivät seuranneen kesäkuun 1 p:nä. Lautakunta kokoontui kokonaisuudessaan 4 kertaa, jota paitsi sen muodostamien seitsemän osaston kokousten lukumäärät olivat seuraavat: ensimmäisen osaston 24, toisen

25, kolmannen 33, neljännen 36, viidennen 29, kuudennen 29 ja seitsemännen 33. Lokakuun 29 p:nä lautakunta piti vielä kokouksen, jossa se teki maaherralle ehdotuksen maatalouskiinteistöjen taksoitusperusteista. Tuloja omaisuusverolautakunnan kokouksia pidettiin useimmiten samalla kertaa kuin taksoituslautakunnan tai sen osastojen kokouksia, jonka lisäksi lautakunnalla oli kokouksia myöhemminkin eli syyskuun puoliväliin asti, jolloin veroluettelon lyhennysote asetettiin verovelvollisten nähtäväksi.

Verotettujen lukumäärä oli kunnallisverotuksessa 132,950, edellisenä vuonna 125,985, ja valtionverotuksessa 64,510, edellisenä vuonna 57,366. Veroäyrien lukumäärä, joka v. 1936 oli ollut 28,054,706, kohosi v. 1937 31,645,501:een. Maksettavaksi määrätyn tulo- ja omaisuusveron määrä, joka edellisenä vuonna oli ollut 298,806,228: 75 markkaa, kohosi v. 1937 346,560,666: 35 markkaan, josta 4,599,673: 95 markkaa tuli tulo- ja omaisuusverolain 23 a §:ssä mainitun lisäveron osalle.

V:n 1936 tulojen perusteella toimitetusta kunnallistaksoituksesta tehtiin tutkijalautakunnalle 2,478 valitusta, edellisenä vuonna 3,509, jotka tutkijalautakunta käsitteli elokuun 9, 11, 12, 14 ja 16 p:nä pitämissään kokouksissa. Valituksista 1,051 aiheutti joko taksoituksen poistamisen tai alentamisen, jota vastoin 1,427 valitusta hylättiin kokonaan. Tutkijalautakunnan päätösten johdosta poistettiin 111,381 veroäyriä, joten veroäyrien kokonaislukumääräksi jäi 31,534,120. Veroäyreistä jakautui kiinteistötulojen osalle 11.9 %, liike- ja ammattitulojen osalle 22.2 % sekä palkka- y.m. tulojen osalle 65.9 %. Veroäyriltä maksettava veromäärä määrättiin v:lta 1936 7: 50 markaksi oltuaan v:lta 1935 7: 90 markkaa.

Tulo- ja omaisuusverotuksesta tehtiin Uudenmaan läänin tarkastuslautakunnalle 279 valitusta, jotka sanottu lautakunta käsitteli lokakuun loppupuolella sekä marraskuun aikana pitämissään kokouksissa. Tarkastuslautakunnan päätösten kautta veron kokonaismäärä aleni 345,316,207: 45 markkaan, josta 4,574,257: 10 markkaa tuli edellä mainitun lisäveron osalle.

Verotusvalmisteluviraston käytettävänä oli v:n 1936 päättyessä kaupungin varoilla ostettua kalustoa 204,285 markan hankinta-arvosta ja valtion omistamaa kalustoa 330,037: 65 markan arvosta. V:n 1937 aikana hankittiin kaupungin varoilla kaksi kirjoituskonetta yhteensä 10,400 markan hinnasta.

Verotusvalmisteluviraston tarkkailijain kertomus v:lta 1937 esitetään tämän kertomuksen sivulla 246*.

VII. Yleiset työt

Kaupungin yleisten töiden lautakunnan v:lta 1937 laatima kertomus oli seuraavan sisältöinen:

Yleisten töiden lautakuntaan kuuluivat v. 1937 puheenjohtajana toimittaja E. Huttunen, varapuheenjohtajana filosofiantohtori B. Nybergh helmikuun 10 p:ään ja helmikuun 16 p:stä vanhempi oikeusneuvosmies K. Furuhjelm sekä jäseninä pankinjohtaja T. Grotenfelt, sähkötyöntekijä O. Oksanen, monttööri H. Puukko, professori O. Tarjanne ja insinööri T. Vähäkallio. Kaupunginhallituksen edustajana oli teknillinen johtaja E. Moring. Sihteerinä toimi varatuomari I. Nordberg. Lautakunta kokoontui 43 kertaa ja käsitteli kokouksissaan 1,035 asiaa. Lähetettyjen kirjelmien luku oli 400.

Vuoden aikana teetetyistä suurehkoista uudis- ja korjaustöistä tehdään selkoa rakennustoimiston eri osastojen toimintaa koskevissa selostuksissa.

Lautakunnan alaisina olivat rakennustoimisto ja sen tilivirasto. Rakennustoimisto toimi kaupungininsinöörin johdolla jakautuen kansliaan ja 5 osastoon, nimittäin satamarakennusosastoon, katurakennusosastoon, talorakennusosastoon, puisto-osastoon ja varasto-osastoon. Toimiston tilejä hoiti sen tilivirasto. Lähetettyjen kirjelmien luku oli 269.

Työntekijät ja työpalkat. Seuraava taulukko osoittaa rakennustoimiston eri osastojen työntekijäin lukumäärän kunkin kuukauden lopussa:

Kuukausi	Satamarakennusosasto	Katurakennusosasto	Talorakennusosasto	Puisto-osasto	Varasto-osasto	Yhteensä	Näistä varatöissä: Satamarakennusosasto	Näistä varatöissä: Katurakennusosasto	Näistä varatöissä: Yhteensä
Tammikuu	435	1,209	190	45	136	2,015	44	510	554
Helmikuu	471	1,210	223	47	137	2,088	46	505	551
Maaliskuu	508	1,146	204	54	136	2,048	58	441	499
Huhtikuu	471	958	278	390	137	2,234	—	240	240
Toukokuu	492	826	289	313	133	2,053	—	—	—
Kesäkuu	468	833	406	276	127	2,110	—	—	—
Heinäkuu	450	833	379	232	124	2,018	—	—	—
Elokuu	465	833	288	213	130	1,929	—	—	—
Syyskuu	439	851	265	149	127	1,831	—	—	—
Lokakuu	413	1,131	220	128	127	2,019	—	—	—
Marraskuu	412	1,269	227	51	129	2,088	—	132	132
Joulukuu	394	1,296	258	48	127	2,123	—	186	186

Vakinaisissa töissä maksettiin kertomusvuoden aikana kaupunginvaltuuston joulukuun 2 p:nä 1936 vahvistaman palkkatariffin mukaiset palkat.

Varatöissä maksettiin vuoden alussa samat palkat kuin v. 1936 eli aputyöntekijöille 4: 90 markkaa, rusnaajille 5: 30 markkaa ja ammattimie-

hille 5: 70 markkaa tunnilta, mutta kaupunginvaltuuston tammikuun 20 p:nä tekemän päätöksen mukaan korotettiin palkat tammikuun 23 p:stä 50 pennillä tunnilta eli siis vastaavasti edellä mainituille työntekijöille 5: 40, 5: 80 ja 6: 20 markkaan. Edellisen ohella valtuusto päätti, että Herttoniemen työt suoritettaisiin vakinaisina töinä tavallisin palkoin.

Kesälomaa myönnettiin kertomus vuoden aikana 1,843 työntekijälle yhteensä 21,098 työpäivää seuraavasta yhdistelmästä lähemmin ilmenevin tavoin:

Osasto	Työntekijöitä, jotka ovat nauttineet kesälomaa					Kesäloma-päiviä yhteensä
	4 päivää	7 päivää	2 viikkoa	3 viikkoa	yhteensä	
Satamarakennusosasto	74	29	238	131	472	5,713
Katurakennusosasto	140	80	347	306	873	10,792
Talorakennusosasto	55	37	60	36	188	1,847
Varasto-osasto	12	26	64	31	133	1,556
Puisto-osasto	117	20	23	17	177	1,190
Yhteensä	398	192	732	521	1,843	21,098

Tapaturmat. Tapaturmaisesti vahingoittui 401 työntekijää, joille tämän perusteella suoritettiin vahingonkorvausta yhteensä 229,928 markkaa. Invaliideiksi joutuneiden 8 työntekijän puolesta maksettiin elinkorkorahastoon yhteensä 259,168: 65 markkaa. Tapaturmista aiheutuneet kustannukset nousivat yhteensä 489,096: 65 markkaan. Työntekijät olivat vakuutetut Vakuutus oy. Pohjolassa.

Satamarakennusosaston henkilökuntaan kuuluivat satamarakennuspäällikkö, avustava satamarakennuspäällikkö, toimistoinsinööri, 9 apulaisinsinööriä, 2 vaakitsijaa ja 3 piirtäjää. Vuoden aikana erosi 3 insinööriä ja palvelukseen otettiin 2 insinööriä. Kirjanpidosta ja kirjaamis- y.m. toimistotöistä huolehti 4 toimistoapulaista. Kaupungin myöntämällä matka-apurahalla kävi yksi osaston insinööreistä Saksassa ja Italiassa perehtymässä siltarakennuksiin.

Suoranaisesta työnjohdosta osaston työmailla huolehti 19 rakennusmestaria, 9 apulaistyönjohtajaa, 1 nosturien esimies ja 1 varastokirjuri.

Vakinaisissa töissä, Herttoniemen työt mukaanluettuina, olevien työntekijäin lukumäärä oli vuoden alussa 372, suureni keväällä niin, että kesäkuun alussa oli 512 ja pieneni sitten heinä—joulukuun aikana 375:ksi. Varatöitä teetettiin ainoastaan tammi—huhtikuussa, jolloin työntekijöitä oli 36—58 miestä, ja joulukuussa, jolloin työntekijäin lukumäärä oli 20.

Paitsi yleisten töiden lautakunnalle kertomusvuoden aikana annettuja lausuntoja ja tehtyjä esityksiä satamarakennusosasto antoi satamalautakunnalle 73 lausuntoa.

Katujen kunnossapitoon kuului satama-alueiden katujen ja laiturien päällysteen korjaaminen. Lauttasaaren sillasta etelään oleva osa Lauttasaarenrantaa kunnostettiin.

Lönnrotinsillan kaltevan osan katupeite uusittiin. Naurissaaren silta korjattiin.

Nihdin lähellä oleva kompassintarkistuspaalukko, jonka paalujen jäykisteet olivat vioittuneet, korjattiin. Herttoniemen öljylaiturin edustalle asetettiin kaksi poijua.

Rahapajanrannan neljän uuden nosturin varaosia hankittiin.

Katajanokan pohjoisrannan varrella oleva purkauslaituri ja Kulosaaressa Turvikia vastapäätä oleva höyryvenelaituri korjattiin. Pohjoisen venesataman kalastusmoottorivenelaituriin tehtiin kiinteä aallonsuojus. Meren aikaisen jäätymisen takia tarvittiin laiturien kunnossapitoon lisämääräraha.

Rahapajanrannan rautatieraiteistoa muutettiin, koska uloin raide täytyi eräiltä osin sulkea liikenteeltä. Länsisatamaan asetettiin uusia maahan upotettuja vaihteen asettimia, yksi Laivarannalle ja kaksi Saukonrannalle. Arabian raide tarkistettiin. Herttoniemen radan kunnossapitokustannukset suoritettiin Herttoniemen öljysatamaa varten varatuista määrärahoista radan tultua avatuksi väliaikaiselle liikenteelle.

Venepaikkoja oli 2,180, joista 1,687 ulkopaalullisia tai aituuksellisia. Vuokrattuna oli 1,597 venepaikkaa. Jää oli joulukuussa niin luja, että se täytyi särkeä keveiden laiturien ympäriltä. Työn suorittamiseksi tarvittiin lisämääräraha.

Uusia tavara- ja siltalavoja ja telineitä tehtiin Rahapajanrannan uuden varastorakennuksen viereisessä liikenteessä käytettäväksi. Lisämääräraha tarvittiin.

Siltoja rannalta jäälle rakennettiin kahdeksaan paikkaan. Jalkakäytävä jäitse Suomenlinnaan oli käytännössä helmi—maaliskuussa.

Ruoppauslaitoksella ja kourakaivimella ruopattiin tavallista perusteellisemmin kaikkien suurten viemärien suiden edustat ja lumenkaatopaikkojen tienoot. Viemärien edustojen ruoppaamiset maksoivat 133,810 markkaa ja lumenkaatopaikkojen ruoppaamiset 80,035 markkaa. Ruoppauslaitoksella ruopattiin myös Kaivopuiston ja Valkosaaren välinen salmi ja syvennettiin Herttoniemen öljysataman väylä, mutta näiden ruoppausten kustannukset suoritettiin asianomaisten uudisrakennusten määrärahoista. Katurakennusosaston laskuun ruopattiin kouru Liisankadulta Tervasaareen johtavalle penkereelle. Kourakaivimella ruopattiin eräiden laiturien vierustoja ja Arabian kohdalla olevan viemärinsuun n:o 47 tienoo. Ruoppauslaitos oli käytännössä toukokuun 7 p:stä joulukuun 21 p:ään, jolloin 188 työpäivässä ruopattiin kaikkiaan 111,580 m³ eli 594 m³ päivässä. Ruoppa vietiin Suomenlinnan ulkopuolelle. Hinaukseen käytettiin ajoittain satamajäänmurtajaa Herculesta.

Mittauksia ja tutkimuksia tehtiin Seurasaaren sillan tienoilla, Lauttasaaren itärannalla olevan, kaupungin äskettäin hankkiman alueen viereisellä ranta-alueella, Kaivopuiston itäosan rantatien suunnittelemiseksi Valkosaaren pohjoispuolella olevan karin kohdalla, Etelärannan varrella, Rahapajanrannan varastorakennusten n:ot 8 ja 9 kohdalla ja saman alueen uudelleensuunnittelemiseksi, Eläintarhanrannan varrella, Verkkosaarten alueella, Kulosaaren uuden sillan suunnittelemiseksi ja Sörnäisten niemen itäpuolelle aiotun rantalaiturin suunnittelemiseksi.

Ruoppauslaitos, hinausalus H 1 ja rautaiset proomut olivat talven telakoituina Helsingin laivatelakalla, moottoriveneet ja puiset proomut osaston telakalla Jätkäsaaressa. Puinen pohjaluukkuinen proomu n:o 13 ja väliproomu n:o 22 uusittiin täydellisesti.

Ruoholahdenrannan valaistuslaitteet rakennettiin valmiiksi käyttämällä rautapylväitä ja maanalaisia johtoja. Laivarannan I varaston kohdalla olevaa valaistusta parannettiin.

Täytettä otettiin Hernesaareen, Eläintarhanrantaan, Verkkosaaren

alueelle ja Kyläsaarentien pohjoispuolelle. Sitä paitsi saatiin täytettä Länsisatamaan, Katajanokalle ja Sörnäisten kortteliin n:o 272.

Länsisataman uudisrakennustöinä tehtiin Laivarannan päähän väliaikainen päätelaituri uraraudoista, täytettiin sen takainen alue ja päällystettiin tämä laiturialue asfalttiemulsiosepellyksellä. Hietasaarenkadun viemäriä ja vesijohtoa jatkettiin päätelaituriin saakka. Niinikään jatkettiin tämän kadun rautatieraiteita ja päällystettä. Korttelin n:o 265 viereinen ranta täytettiin. Länsisatamaan asetettiin neljäs autovaaka Majakkakatuun.

Kaivopuiston ja Valkosaaren välitse Eteläsatamaan johtavan väylän syventämiseen ryhdyttiin. Laivatelakan alueen ja Siltatien varrella olevaa kalliopohjaa ruopattiin puhtaaksi tarkoituksella louhia pohjaa seuraavana talvena. Laivatelakan edustalla olevan karin louhimiseen ryhdyttiin.

Makasiinirannan jatkaminen Eteläsataman laivatelakan alueen kohdalle alettiin pohjan ruoppaamisella. Sitä paitsi purettiin telakan konepajarakennuksen rannan puolella, telakan etelärajasta pohjoiseen päin ollut kivitäyte kaivinkoneella. Osa telakan rakennuksista purettiin. Laiturin ja koko telakka-alueen maaperä tutkittiin uudelleen.

Katajanokan uudisrakennustöitä jatkettiin. Rahapajanrantaa jatkettiin 112 m:n pituudelta arkkulaiturilla, jonka vieressä veden syvyys on 10 m. Laiturin jatkaminen on täten päättynyt. Päätelaituri tehtiin uraraudoista. Laiturin ja rannan välisen vesialueen täytteeksi tuotiin 65,640 m³ merihiekkaa Pihlajasaaren ja Santahaminan lähistöltä. Katajanokan itäpään täyttämistä jatkettiin. Kruunuvuorenkatua jatkettiin koilliseen päin Hylkysaarta vastapäätä olevaan rantaan. Jatke päällystettiin asfalttiemulsiosepellyksellä. Rahapajanrannan uuden varastorakennuksen varrella olevat laiturialueet ja sen takana oleva katu päällystettiin niinikään asfalttiemulsiosepellyksellä. Uuden laiturin laiturialueelle asetettiin ahtokivikerros. Rahapajanrannan rautatieraiteita jatkettiin ja ne liitettiin vetoraiteella uuden varastorakennuksen takana oleviin raiteisiin ja päävetoraiteisiin. Yksi raide jatkettiin ulottumaan Hylkysaarta vastapäätä olevalle rannalle. Viemäri- ja vesijohtoja asetettiin uuden varastorakennuksen takana olevaan katuun ja Kruunuvuorenkadun jatkeeseen. Kruunuvuorenkadun pääviemäriä jatkettiin täytealueen ja laiturin poikki.

Rahapajanrannan varastorakennus rakennettiin valmiiksi ja avattiin liikenteelle lokakuun 1 p:nä. Lisämääräraha tarvittiin v:n 1938 menosääntöön.

Rahapajanrannalle tilatuista neljästä nosturista, jotka toimitti Oy. Crichton-Vulcan ab., saatiin molemmat 2½—5 tonnin nosturit käytäntöön helmikuun 22 p:nä, mutta molemmat 2 ½ tonnin nosturit lakon takia vasta kesäkuun 18 p:nä; hankkijan vetoomus voittamattomiin esteisiin hyväksyttiin. Varastorakennuksen n:o 11 itäpuolella oleva nosturin raide rakennettiin valmiiksi.

Sörnäisten väylää levennettiin Mustikkamaan kohdalla pohjoisessa olevan itäviitan tienoolta n. 10 m itään päin. Pohjakalliota louhittiin 630 m³ eli 8 m:n syvyyteen.

Väylien viitoittamiseksi valopoijuilla hankittiin kaksi AGA-valopoijua, joista toinen Pihlajasaaren pohjoispuolelle ja toinen Mustikkamaan kohdalle.

Herttoniemen rakennustöitä jatkettiin vakinaisena työnä. Oulunkylän—Herttoniemen radan pengerrys viimeisteltiin, rata kiskoitettiin ja raide tuettiin Vantaan sillalta öljysataman laiturille asti heinä—syyskuussa. Oulunkylän ja Herttoniemen asemien kesken saatiin suora puhelinyhteys

puhelinyhdistyksen johtoja myöten. Rata avattiin väliaikaiselle liikenteelle joulukuun 1 p:nä. Herttoniemen aseman kaksi sivuraidetta ja öljysataman yksi sivuraide kiskoitettiin. Asemalaiturista rakennettiin osa. Vesijohto säiliöineen ja pumppuasemineen rakennettiin valmiiksi, samoin vesijohto öljysatamaan. Säiliö täytettiin vedellä joulukuun 23 p:nä. Asianomaisella luvalla rakennettiin Bensiinikadun viemäri, syvennettiin väylä 7.5 m:n syvyiseksi, levennettiin 80 m:n levyiseksi ja harattiin. Öljylaiturin tienoille asetettiin kaksi kiinnityspoijua. Öljysatamaan rakensi kaksi liikettä säiliönsä; säiliöt otettiin käytäntöön marraskuussa, jolloin saapui ensimmäinen öljylaiva. Herttoniemen aseman itäpuolelta teollisuustarkoituksiin varatun alueen rautatielle tehtiin penger ja ryhdyttiin teollisuusalueen Rautatiekadun pengertämiseen.

Humallahteen rakennettiin Rajasaaren penkereen eteläpuolelle laiturit 160 veneelle. Vartiokopin rakensi talousrakennusosasto.

Vaakojen säilytysvajan Murtajankadulle Länsisatamaan rakensi talorakennusosasto.

Katajanokan käyntisilta korjattiin. Kaikki puuosat uusittiin ja rautaiset ulokkeet maalattiin. Haapaniemen purkauslaituri uudistettiin täydellisesti ja suurennettiin samalla.

Eläintarhanlahteen rakennettiin uudet laiturit 75 veneelle niiden venepaikkojen tilalle, jotka menetettiin rantaa täytettäessä.

Yleisiä varatöitä oli käynnissä ainoastaan tammi—huhtikuussa ja joulukuussa. Varatöinä louhittiin Salmisaarella Itämerenkadun eteläpuolella ollut kallio. Kustannukset olivat 374,437 markkaa.

Katajanokan silta tuettiin pystyttämällä sillan alle puiset pukit. Näin tuettuna silta saattoi kestää raskaiden vuoroautojen ja samalla raitiotievaunujen aiheuttaman rasituksen. Siltarakenteiden vahvistaminen jätettiin suorittamatta, koska todennäköisesti tämä silta piakkoin tulisi tarpeettomaksi. Väliaikaisiksi aiotut pukit jätettiin paikoilleen. Ne maksoivat 30,729 markkaa.

Herttoniemen öljysataman luona oleva pronssikauden aikainen hauta aidattiin muinaistieteellisen toimikunnan ehdotuksesta. Aitaaminen maksoi 1,500 markkaa.

Suuntaloistoja pystytettiin Länsisataman väylän varrelle Lauttasaaren loiston jäätyä Lauttasaaren sillan varjoon. Määräraha merkittiin v:n 1938 menosääntöön.

Korttelin n:o 272 kunnostamiseen ja penkereen tekemiseen rannalta Isoon Verkkosaareen ryhdyttiin. Näiden alueiden käyttöoikeus oli Sörnäs ab:n kanssa tehdyn sopimuksen nojalla siirtynyt kaupungille. Määräraha merkittiin v:n 1938 menosääntöön.

Kulosaaren suunnitellun sillan pienoiskuvan hankkimiseen myönnettiin 10,000 markkaa.

Lauttasaaren sillan kunnossapitoon ja käyttöön myönnettiin 71,277 markkaa.

Oulunkylän—Herttoniemen radan väliaikaiseen liikennöimiseen joulukuun aikana myönnettiin 8,021: 50 markkaa.

Itämerenkadun ja Kalmistokadun jalkakäytäviä asfaltoitiin. Kun ajotien korottaminen risteyskohdassa oli keskeytettävä lumentulon takia, siirrettiin määrärahan jäännös v:een 1938.

Lauttasaaren sillan merkkilaitteet varoitustauluineen valmistuivat ja hyväksyttiin.

Muiden viranomaisten sekä yksityisten laskuun suoritettiin töitä 1,296,926 markan arvosta. Niistä mainittakoon Tervasaaren penkereen paikan ruoppaaminen katurakennusosaston laskuun, Uunisaaren uimarannan ja teurastamon raiteiden kunnossapito sekä johtokaivantojen tekeminen Rahapajanrannan uuden varastorakennuksen takia talorakennusosaston laskuun, satamanosturien käyttö sekä puhelin- ja sähköjohtojen kaivannon tekeminen Ruoholahdenrantaan satamaliikenneosaston laskuun, Saukonkadun nosturinperustuksen loppuosan uusiminen ja autovaa'an asettaminen Majakkakatuun Helsingin makasiini oy:n laskuun, kaivantojen tekeminen vesijohdoille Laivarantaan, Munkkisaareen, Rahapajanrannan uuden varastorakennuksen takaiseen katuun, Kruunuvuorenkatuun ja Rahapajanrannan itäosaan, Sörnäisten ja Sompasaaren välisen vedenalaisen vesijohdon korjaaminen ja Vanhassakaupungissa suoritetut pohjatutkimukset vesijohtolaitoksen laskuun, Kulosaaren sillan kunnossapito kaupunginhallituksen laskuun, Korkeasaaren lauttalaiturin suurentaminen ja sen vierustan ruoppaaminen, Hietarannan hyppysillan pidentäminen sekä Pihlajasaaressa, Hietarannassa ja Herttoniemessä, viimeksi mainitussa venelaiturin takia, suoritetut työt kansanpuistojen laskuun, Sörnäisten sähkökeskusaseman takia tehdyt louhimis- ja sukellustyöt, Herttoniemen öljysataman muuntajakoppi sekä vaihtovirtajohto laivatelakan alueelle sähkölaitoksen laskuun, venelaiturin kunnossapito kaasulaitoksen laskuun sekä rautatievaunujen pesualtaan suurentaminen ja uuden pesualtaan rakentaminen teurastamon laskuun. Korvauksina laitureille ja silloille aiheutetuista vaurioista saatiin 12,672 markkaa. Helsingin puhelinyhdistyksen laskuun tehtiin kaivantoja johdoille Rahapajanrannan uuteen varastorakennukseen, Eteläsataman tullitarkastamoon, Länsisataman työntekijäin ruokalaan ja Saukonkatuun korttelin n:o 258 varrelle. Alkoholiliikkeen Salmisaarelle rakenteilla olevien laitosten takia suoritettiin ruoppaustöitä kourakaivimella, samoin ruopattiin Hietalahden telakan rantaa. Lauttasaaren vesijohdon takia rakennettiin mittarin kaivo.

Laskuun suoritettujen töiden yleiskulujen korvauksena laskutettiin 71,501 markkaa; sekalaiset tulot, m.m. veneiden talteenotosta, olivat 1,688 markkaa.

Katurakennusosasto. Osaston henkilökunnan muodostivat katurakennuspäällikkö, avustava katurakennuspäällikkö, toimistoinsinööri, 10 apulaisinsinööriä, 1 kemisti, 2 laboranttia, 3 vaakitsijaa, 5 piirtäjää sekä 9 toimistoapulaista. Suoranaisesta työnjohdosta osaston työmailla ja puhdistuslaitoksissa huolehti 48 rakennusmestaria, 16 apulaistyönjohtajaa, 3 konemestaria ja 7 koneenkäyttäjää.

Vakinaisissa töissä olleiden työntekijäin lukumäärä oli suurin, 1,138 miestä, marraskuussa ja pienin, 655 miestä, tammikuussa. Varatyöntekijäin lukumäärä oli suurin helmikuussa, jolloin töissä oli 514 miestä.

Katujen ja yleisten paikkain korjausta ja kunnossapitoa varten oli menoarviossa määrärahoja yhteensä 1,000,000 markkaa ja myöhemmin myönnettiin 36,000 markan lisämääräraha työpalkkain korottamiseksi. Kustannukset nousivat 1,033,225 markkaan jakautuen seuraaviin eriin: kiveykset 263,967: 55 markkaan, sepelöimiset 303,453: 55 markkaan, käytävät 353,775: 30 markkaan, painuneiden katujen korjaus ja tasoitus 18,044: 65 markkaan sekä työnjohto ja sekalaiset menot 93,983: 95 markkaan.

Teiden korjaamiseen myönnettiin 2,100,000 markan määräraha sekä

75,000 markan lisämääräraha. Kustannukset olivat 2,104,226: 80 markkaa. Teiden korjausta, uudelleensepelöimistä ja asfaltoimista suoritettiin yhteensä 198,419 m².

Maantienjatkeiden kunnossapitokustannukset, joihin valtio osallistuu määrätyllä erällä, nousivat 100,797: 75 markkaan. Maantienjatkeiden parannuskustannukset olivat 97,362: 75 markkaa.

Sopimuksiin perustuva yksityisten katuosuuksien kunnossapito Hämeentiellä maksoi 8,773: 95 markkaa, kaupungin katuosien viereiset kaiteet 154,693: 40 markkaa, katukilpien uudistus 18,545: 55 markkaa, mittaukset ja tutkimukset 111,670: 40 markkaa, uudet korokkeet ja liikennemerkit 46,945: 60 markkaa, kenttäkivikatujen asfaltointi 145,658: 05 markkaa, teiden päällystäminen pysyvällä päällysteellä 393,778: 80 markkaa, Vallilan katujen ja teiden lopullinen kunnostaminen 102,900: 20 markkaa, samoin Käpylän 102,547: 55 markkaa, täytemaan vastaanotto 77,909: 15 markkaa, erinäisten alueiden siistiminen 3,872: 10 markkaa sekä Sörnäisten rantatien päällysteen korjaus 200,122: 70 markkaa.

Uudistöistä mainittakoon seuraavat työkustannusten ollessa alla mainitut: Talin siirtolapuutarhan kunnostamistöiden jatkaminen 682,169: 65 markkaa, Kasarmitorin jälellä olleen osan päällystäminen 323,475: 15 markkaa, Meritullintorin järjestely 66,475: 30 markkaa, Pohj. Esplanaadikadun ja Heikinkadun risteyksen järjestely 73,175 markkaa, Lapinlahden puistikon luoteispään järjestely 36,437: 70 markkaa, Hietalahdentorin kalanmyyntikorttelin päällystäminen asfalttibetonilla 28,531: 90 markkaa, puukuoppien teko ja puiden istutus Mechelininkadun ja Hietarannan väliseen Hietaniemenkatuun 369,170: 75 markkaa, Urheilukadun ja Toivonkadun kulman järjestely 62,084: 05 markkaa, Sallinkadun ja Nordenskiöldinkadun välisen Urheilukadun korottaminen ja päällystäminen nykyiseen leveyteen 435,837: 35 markkaa, Savilankadun korottaminen ja uudelleenpäällystäminen 59,249: 05 markkaa, Hakaniemen halleihin kuuluvan Sörnäisten rantatien puoleisen käytävän asfaltointi ja hallin etelänpuoleisen sorastetun pihamaan päällystäminen asfaltilla 53,194 markkaa, Aleksis Kiven kadun ja siltapenkereen välisen Sturenkadun korottaminen ja uudelleenpäällystäminen 92,625: 10 markkaa, Mäkelänkadun ja Arabiankadun välisen Pohjolankadun käytävien päällystäminen 255,212: 70 markkaa, Pitkänsillan ja Oikokadun välisen Siltavuorenrannan leventäminen 268,444: 50 markkaa, stadionin etupihan länsipuolisten tulokäytävien päällystäminen 111,750: 55 markkaa, Sammonkadun jatke Kullervonkadulle asti 93,905: 90 markkaa, Kullervonkadun tasoitus ja lopputasoitus 213,861: 90 markkaa, Hietaniemellä olevien mooseksenuskolaisten y.m. hautausmaiden järjestelyn yhteydessä rakennetut tiet 279,618: 40 markkaa, Turuntien ja Topeliuksenkadun välisen Linnankoskenkadun leventäminen täyteen leveyteen 650,770: 15 markkaa, Topeliuksenkadun ja Valhallankadun välisen Linnankoskenkadun tasoitus 533,511: 70 markkaa, Humalistonkujan tasoitus 18,251: 15 markkaa, Päivärinnankadun tasoitus 147,087: 80 markkaa, Hakaniemenkujan tasoitus 157,930: 20 markkaa, Viherniemenkadun tasoitus 216,876 markkaa, Kumpulantien ja Koskelantien välisen Mäkelänkadun lopputasoitustyöt ja puuistutukset 613,482: 50 markkaa, Arabiankadun ja Käpyläntien välisen Pohjolankadun pohjoinen jalkakäytävä 172,401: 35 markkaa, kunnalliskodin omakotialueen katujen tasoitus 255,560: 85 markkaa, tuberkuloosisairaalan alueen teiden tasoitus ja asfalttisepelöiminen 49,467: 45 markkaa, It. Puistotien

ja Siltatien järjestely 61,379: 90 markkaa, Turuntien ja Urheilukadun välisen Nordenskiöldinkadun tasoitus 283,306: 80 markkaa, Nordenskiöldinkadun ja Reijolankadun välisen Urheilukadun tasoitus 261,808: 25 markkaa, Kivelän sairaalan teiden päällystäminen 50,969: 35 markkaa, Tilkan sairaalan itä- ja pohjoispuolelle suunniteltujen katujen rakentaminen 85,240: 10 markkaa sekä Turuntien ja Meilahden järjestely korttelin n:o 485 kohdalla 203,027: 90 markkaa.

Kustannukset niistä uusista kaduista, joita varten määräraha oli menoarviossa, nousivat yhteensä 6,584,120: 75 markkaan. Katujen, teiden ja yleisten paikkain korjaukseen ja kunnossapitoon käytettiin 4,703,029: 75 markkaa, joten siis katujen, teiden ja yleisten paikkain kokonaiskustannukset vuoden aikana nousivat 11,287,150: 50 markkaan.

Kanavien ja viemärien korjaus- ja kunnossapitokustannukset nousivat 750,158: 45 markkaan jakautuen seuraavasti: johdot 328,256: 15 markkaa, sadevesikaivot 255,732: 90 markkaa, ojat 19,428: 55 markkaa sekä työnjohto ja sekalaiset menot 146,740: 85 markkaa. Välttämättömiä viemäriverkon täydennystöitä suoritettiin useissa eri paikoissa kaupunkia kustannusten ollessa yhteensä 206,992: 40 markkaa. Viemärien huuhteluvesikustannukset olivat 9,870: 50 markkaa. Alppilan puhdistuslaitoksen käyttö- ja hoitokustannukset nousivat 51,897: 85 markkaan, Savilan pumppuaseman 234,574: 80 markkaan, Nikkilän sairaalan viemäriveden puhdistuslaitoksen 51,994: 80 markkaan, Rajasaaren puhdistuslaitoksen 280,665: 75 markkaan ja Kyläsaaren puhdistuslaitoksen 609,836: 10 markkaan. Kyläsaaren puhdistuslaitoksen tulot kaasun ja lietteen myynnistä olivat yhteensä ainoastaan 89,784: 90 markkaa syystä, ettei Kyläsaaren suuresta lietesäiliöstä voitu ottaa kaasua talteen useaan kuukauteen lämminvesijohtojen korjauksen takia.

Alppilan puhdistuslaitoksen puhdistusteho oli tyydyttävä. Laitoksen kokonaispuhdistusteho mitattuna 5 vuorokauden biokemiallisen hapenkulutuksen mukaan oli keskimäärin 70 %.

Nikkilän sairaalan viemäriveden puhdistuslaitoksessa puhdistusteho oli erinomainen. Kokonaispuhdistusteho mitattuna 5 vuorokauden biokemiallisen hapenkulutuksen mukaan oli keskimäärin 92 %.

Savilan pumppuasemalla pumputtiin Rajasaaren puhdistuslaitokseen 2,096,790 m^3 viemärivettä ja Töölönlahteen sadevesisäiliön kautta 16,048 m^3 eli yhteensä 2,112,838 m^3. Sähköenergian kokonaiskulutus laitoksessa oli 166,341 kWt. Hiekanerottimesta poistettiin 63 m^3 hiekkaa ja välpistä 32.5 m^3 välppäjätteitä.

Rajasaaren puhdistuslaitoksessa puhdistettiin vuoden aikana 4,008,400 m^3 viemärivettä, mistä määrästä 1,911,690 m^3 tuli laitokseen gravitaatiojohdoissa ja pumputtiin Rajasaaressa, loput pumputtiin suoraan Savilasta. Saostuvien aineiden määrä oli laitokseen tulevassa vedessä keskimäärin 6.6 cm^3 litraa kohden 2 tunnissa ja mekaanisesti puhdistetussa vedessä keskimäärin 0.5 cm^3 litraa kohden 2 tunnissa. Mekaaninen puhdistusteho oli siis n. 91 %. Mitattuna 5 vuorokauden biokemiallisen hapenkulutuksen mukaan kokonaispuhdistusteho oli keskimäärin n. 28 %.

Laitoksen kaasuntuotanto vuoden aikana oli 206,131 m^3 metaanikaasua. Tuotetusta kaasusta käytettiin 151,165 m^3 puhdistuslaitoksen ja pumppuaseman voima- ja valaistustarpeisiin sekä lietesäiliöiden ja konehuoneen lämmittämiseen ja laboratorion sekä konemestarien asuntojen keittotarpeisiin. Ylijäämä, 54,966 m^3 metaanikaasua, täytyi laskea il-

maan, koska toistaiseksi ei ole yhdysjohtoa kaupungin kaasulaitokselle. Kaasumoottoreiden jäähdytysvettä käytettiin lämmitystarkoituksiin. Myös moottoreiden poistokaasujen lämpö otettiin talteen etulämmittäjällä. Siten saatu lämpö riitti suuren osan vuotta tyydyttämään laitoksen lämmöntarpeen. Lietelavoille johdettiin 1,204 m³ lietettä. Kuivumisen kautta lietteen tilavuus supistui 628 m³:ksi, mikä lietemäärä käytettiin osaksi kaupungin omiin tarpeisiin ja osaksi myytiin. Hiekanerottimesta poistettiin 64.4 m³ hiekkaa ja välpistä 40.4 m³ välppäjätteitä. Kokonaiskäyttökustannukset, korot ja kuoletukset poislaskettuina, olivat 7 penniä puhdistettua likavesikuutiometriä kohden. Kun laitokseen on nykyään liitetty n. 60,000 henkilöä, olivat kustannukset henkilöä kohden 4: 70 markkaa vuodessa.

Kyläsaaren puhdistuslaitoksessa puhdistettiin vuoden aikana 2,397,961 m³ viemärivettä, josta bioloogisesti 1,306,561 m³ ja jäännös mekaanisesti. Biolooginen kokonaispuhdistusteho mitattuna 5 vuorokauden biokemiallisen hapenkulutuksen mukaan oli keskimäärin 97 % ja mekaaninen puhdistusteho keskimäärin 29 %. Saostuvien aineiden määrä oli laitokseen tulevassa vedessä keskimäärin 15.5 cm³ litraa kohden 2 tunnissa ja mekaanisesti puhdistetussa vedessä 1.2 cm³ litraa kohden 2 tunnissa. Saostuviin aineisiin nähden mekaaninen puhdistusteho oli siis 92 %. Vuoden paras biolooginen puhdistusteho oli 100 % 5 vuorokauden biokemiallisen hapenkulutuksen mukaan ja paras puhdistustulos 0 mg litraa kohden 5 vuorokauden biokemiallisen hapenkulutuksen mukaan puhdistetussa vedessä. Keskimäärin 5 vuorokauden biokemiallien hapenkulutus puhdistetussa vedessä oli vuoden aikana 16 mg litraa kohden. Laitoksen kaasuntuotanto vuoden aikana oli ainoastaan 163,237 m³ metaanikaasua syystä, ettei kaasua useaan kuukauteen voitu ottaa talteen erillisen lietesäiliön lämpökierukoiden korjauksen takia. Kaasu myytiin kaupungin kaasulaitokselle. Lietelavoille johdettiin 10,731 m³ lietettä. Kuivumisen kautta lietteen tilavuus supistui 2,116 m³:ksi, mikä lietemäärä käytettiin osaksi kaupungin omiin tarpeisiin ja osaksi myytiin. Hiekanerottimesta poistettiin 52.8 m³ hiekkaa ja välpistä 32.5 m³ välppäjätteitä. Laitoksen voimankulutus oli kaikkiaan 621,286 kWt. Laitoksen kokonaiskäyttökustannukset, pumppuaminen ja kemistin palkka mukaanluettuna, mutta korot ja kuoletukset huomioon ottamatta, olivat vähentyneen kaasuntuotannon johdosta 24 penniä puhdistettua likavesikuutiometriä kohden vastaten 9: 50 markkaa laitokseen liitettyä henkilöä kohden vuodessa koko henkilöluvun ollessa 60,000.

Filosofiantohtori I. Välikangas, jolle oli annettu tehtäväksi tutkia Taivallahden, Humallahden ja Töölönlahden vesien laatua sekä näiden lahtien itsepuhdistuskykyä, loppuunsuoritti tehtävänsä luovuttaen kaupungille tutkimuksensa tulokset ja asian johdosta antamansa lausunnon, josta ilmeni, että sen veden biologinen puhdistus, mikä johdettiin Rajasaareen, oli välttämätön sekä että Tervasaaren puhdistuslaitos olisi saatava rakennetuksi niin pian kuin mahdollista.

Muista vuoden aikana suoritetuista tutkimuksista mainittakoon, että katurakennusosaston käyttämiä asfalttiemulsioita tutkittiin sekä teknillisen korkeakoulun aineenkoetuslaitoksessa että keskuslaboratoriossa. Nämä tutkimukset osoittivat osan emulsiosta ala-arvoiseksi, minkä johdosta osoittautui välttämättömäksi katurakennusosaston järjestää oma laboratorio asfalttiemulsioiden ja muiden tierakennusaineiden tutkimiseksi.

Tällaisen laboratorion laitteiden ostamiseksi varattiin määräraha v:n 1938 menoarvioon.

Paitsi niitä suunnitelmia, joita laadittiin katurakennusosaston suorittamiksi katu- ja viemäritöiksi sekä v:n 1938 menoarviota varten, laadittiin vuoden aikana m.m. suunnitelma Tervalammen työlaitoksen viemäriverkkoa ja viemäriveden puhdistuslaitosta varten. Vanhan viemäriverkon uudelleenlaskemista ei ehditty työvoiman puutteen takia ensinkään suorittaa kertomusvuoden aikana.

Vuoden aikana suoritetuista suurehkoista viemäriverkon uudis- ja täydennystöistä mainittakoon seuraavat kustannusten noustessa alla mainittuihin määriin: viemärin uudelleenrakentaminen Museokadulta Siltavuorenrantaan It. Teatterikujan ja Siltavuorenrannan väliseltä osalta 6,314,324: 35 markkaan, jolloin 2,082,273: 95 markkaa siirrettiin v:een 1938; kokoojajohto Siltavuorenrannasta Liisankadun ja Pohjoisrannan risteykseen 1,549,094: 80 markkaan, jolloin 790,905: 20 markkaa siirrettiin v:een 1938; likavesijohto Hesperiankadulta Savilaan 959,159: 25 markkaan; Pasilasta Pikku-Huopalahteen johtavan viemärin pidentäminen 160 m:llä 333,942: 60 markkaan; korttelin n:o 667 lävitse kulkevien viemärien uusinta 311,700: 35 markkaan; betoniputkivalimon täydennystyöt 61,152: 40 markkaan; Rajasaaren puhdistuslaitoksen mekaanisen osan viimeistelytyöt 289,949: 95 markkaan; viemäri Sotkamonkujalta Hämeentielle Syyriankatua pitkin ja sieltä mereen Arabian tehtaan eteläpuolitse 2,422,002: 30 markkaan, jolloin 1,425,997: 70 markkaa siirrettiin v:een 1938; teurastamon alueen viemärien uusinta 999,228: 50 markkaan; sekä erinäisiä välttämättömiä viemäriverkon täydennystöitä eri osissa kaupunkia 1,080,098: 95 markkaan.

Uusien katujen rakennustöiden yhteydessä rakennettiin viemäreitä alla mainittuihin katuihin kustannusten ollessa seuraavat: Sammonkadun jatkeeseen Kullervonkadulle asti 62,912: 50 markkaa, Hietaniemellä olevien mooseksenuskolaisten y.m. hautausmaiden järjestelyn yhteydessä rakennetut viemärit 68,622: 65 markkaa, Topeliuksenkadun ja Valhallankadun väliseen Linnankoskenkatuun 102,937: 55 markkaa, jolloin 147,062: 45 markkaa siirrettiin v:een 1938, Päivärinnankatuun 85,373: 90 markkaa, Hakaniemenkujaan ja Hakaniemenkatuun 218,382: 10 markkaa, Viherniemenkatuun 133,430: 95 markkaa, kunnalliskodin omakotialueelle 252,683: 70 markkaa, Tilkan sairaalan itä- ja pohjoispuolella oleviin katuihin 87,203: 15 markkaa sekä Turuntien ja Urheilukadun väliseen Nordenskiöldinkatuun 41,688: 40 markkaa.

Menoarvioon merkittyjen uusien viemärijohtojen ja puhdistuslaitosten, putkivalimon ja teurastamon johdot mukaanluettuina, yhteenlasketut kustannukset vuoden aikana olivat 15,373,888: 35 markkaa ja viemärien ja kanavien korjaus- ja kunnossapitokustannukset sekä puhdistuslaitosten käyttö- ja hoitokustannukset yhteensä 2,195,990: 65 markkaa. Puhdistuslaitosten ja putkivalimon vuokra oli yhteensä 109,260 markkaa. Viemärien ja puhdistuslaitosten kokonaiskustannukset olivat siis yhteensä 17,679,139 markkaa.

Urheilukenttien korjauksia ja kunnossapitoa suoritettiin menoarvioon varattujen määrärahojen mukaisesti. Kustannukset olivat seuraavat: Eläintarhan, Kallion, Haapaniemen, Käpylän, Väinämöisenkadun, Kaisaniemen ja Annalan urheilukenttien kunnossapito 206,543: 80 markkaa, Alppilan ja Herttoniemen hiihtomäkien kunnossapito 19,908: 15 markkaa,

hiihtomäkien rakentaminen ja kunnossapito 29,580: 85 markkaa, kelkkamäkien rakentaminen ja kunnossapito 195,658: 20 markkaa, Kaisaniemen verkkopallokenttien kunnossapito 16,016: 50 markkaa, maaluistinratojen järjestäminen ja kunnossapito 257,792: 65 markkaa, Mustikkamaan juhlakentän kunnossapito 5,343: 40 markkaa, pesäpallokenttien kunnossapito 9,758: 55 markkaa, ratsastusteiden ja Laakson ratsastusradan kunnossapito 51,960: 75 markkaa, erinäiset työt Eläintarhan urheilukentällä 14,000 markkaa ja Käpylän urheilukentällä 30,801: 60 markkaa, urheilu- ja leikkikenttien vesi- ja juomavesipaikat 103,995: 15 markkaa sekä vedenkulutus kenttien kastelua ja kahlaamoa varten 26,289: 30 markkaa.

Uudisrakennuksista mainittakoon Eläintarhan urheilukentän käymälärakennuksen vesijohto ja viemärijohto 239,000 markkaa, Tehtaanpuiston pallokentän lopputasoitus, sorastus ja vesipostien asetus sinne 117,268: 50 markkaa sekä Pasilan palloilukentän töiden loppuunsuorittaminen 30,000 markkaa.

Edellisestä vuodesta siirtyneillä määrärahoilla suoritettiin m. m. alla mainitut työt kustannusten ollessa seuraavat: Heikinkadun tasoituksen jatkaminen 142,507: 75 markkaa, rautatieaseman länsipuolella olevan aukion järjestelytöiden jatkaminen 176,880: 30 markkaa, Niittykadun lopputasoitus 231,089: 90 markkaa ja Merikadun kokoojajohto 162,523: 20 markkaa.

Työttömyyden lieventämiseksi suoritettiin vuoden aikana alla mainitut työt kustannusten ollessa seuraavat: Paciuksenkadun tasoitus ja viemärijohto 1,034,225: 90 markkaa, Ensi linjan tasoitus ja viemärijohto 145,052: 80 markkaa, Turuntien viemäriä 170 m Ruskeasuolta kaupunkiin päin 208,982 markkaa, viemäri Valpurintieltä Tilkan sillalle 794,758: 75 markkaa, viemäri Lääkärinkadulta Valpurintielle 164,508: 55 markkaa, Josafatinkadun tasoitus ja viemärijohto 138,859: 90 markkaa, Mäkelänkadun tasoitus ja viemärijohto 900,958: 70 markkaa, krematorion viereisen puistoalueen tasoitus 491,442: 50 markkaa, Kumpulantien tasoitus ja viemärijohto 775,234: 45 markkaa, korttelissa n:o 296 a kallion louhinta kaupungin tontilla 166,980 markkaa sekä Hämeentien leventäminen keskusvankila-alueen kohdalla 356,753: 70 markkaa. Varatöihin käytettiin kaikkiaan 5,177,757: 25 markkaa.

Paitsi edellä mainittuja menoarvioon sisältyviä tai erikoisesta määräyksestä tehtyjä töitä, suoritettiin myös töitä kaupungin muille laitoksille ja yksityisille talonomistajille, ollen näiden töiden kustannukset 6,763,913: 55 markkaa.

Talorakennusosasto. Talorakennusosaston henkilökunnan muodostivat kaupunginarkkitehti, avustava kaupunginarkkitehti, lämpöteknikko, 6 apulaisarkkitehtiä, 1 ylimääräinen arkkitehti, 2 piirtäjää, kirjanpitäjä ja 4 toimistoapulaista. Suoranaisesta työnjohdosta osaston työmailla huolehti 16 rakennusmestaria. Vuoden aikana erosivat apulaisarkkitehdit R. V. Luukkonen ja A. Hytönen, joiden tilalle yleisten töiden lautakunta valitsi arkkitehdit H. Harmian ja A. Muroman. Avoinna ollut toimistoapulaisentoimi täytettiin vakinaisesti.

Työvoima vaihteli ollen 225 työntekijää tammikuun ensimmäisellä viikolla ja 258 joulukuun viimeisellä viikolla. Suurin työntekijäin lukumäärä oli kesä—heinäkuun vaihteessa, jolloin työntekijöitä oli 412.

Kaupungin omistamien rakennusten ja talojen korjausta ja kunnossapitoa varten oli menoarvioon varattu varoja yhteensä 6,182,150 markkaa,

johon lisättiin 179,000 markkaa työntekijäin työpalkkojen korottamiseen varatusta määrärahasta sekä menoarviossa huomioimatta jätettyjä ylimääräisiä töitä varten 40,250 markkaa, joten käytettävissä olevia varoja oli kaikkiaan 6,401,400 markkaa. Korjaus- ja kunnossapitokustannukset nousivat 6,154,423: 70 markkaan. Joulukuussa sattuneen kovan lumentulon takia ylitettiin kaupunginvaltuuston oikeuttamana asiaankuuluvia määrärahoja yhteensä 69,416: 65 markalla. V:een 1938 siirrettiin 52,000 markkaa Etelärannan talon n:o 10 peltikaton uusimiseksi. Kun vuoden aikana kertyneestä säästöstä, 316,392: 95 markasta, vähennetään ylitetyt määrät ja mainittu siirto, jää palautukseksi kaupunginkassaan 194,976: 30 markkaa.

Uudis- ja muutosrakennustöihin oli käytettävissä yhteensä 17,047,772 markkaa, johon lisättiin 256,000 markkaa työntekijäin työpalkkojen korottamiseen varatusta määrärahasta. Edellisen ohella v:sta 1936 siirtyi 2,930,469: 40 markkaa ja etukäteen teetettiin v:n 1938 menoarviossa huomioituja töitä 78,772: 30 markalla. Kun talorakennusosastolla oli lisäksi Rahapajanrannan varastorakennuksessa suoritettavia töitä varten 5,451,553: 85 markkaa, oli käytettävissä oleva määräraha kaikkiaan 25,764,567: 55 markkaa. Kustannukset suoritetuista töistä nousivat yhteensä 16,520,357: 90 markkaan. Säästöstä siirtyi v:een 1938 9,091,183: 65 markkaa ja kaupunginkassaan palautui 153,026 markkaa.

Lisäksi suoritettiin kaupunginvaltuuston ja kaupunginhallituksen käyttövaroista myönnetyillä määrärahoilla sekä etukäteen v:n 1938 määrärahoista myönnetyillä varoilla erinäisiä töitä, joiden yhteinen kustannus arvioitiin 1,185,960 markaksi, mutta joiden todelliset kustannukset tulivat 42,827: 15 markkaa pienemmiksi, palautuen tämä määrä kaupunginkassaan.

Toisten kunnallisten laitosten ja viranomaisten laskuun suoritettiin töitä yhteensä 383,968: 85 markalla.

Talorakennusosaston v. 1937 suorittamien töiden kokonaiskustannukset olivat 24,201,883: 30 markkaa.

Seuraavat suurehkot uudisrakennustyöt loppuunsuoritettiin vuoden aikana alla mainituin kustannuksin:

Rahapajanrannan varastorakennusta varten Katajanokalla oli v. 1935—37 satamarakennusosastolle myönnettyjä määrärahoja 14,100,208: 35 markkaa. Kustannukset satamarakennusosaston suorittamasta paalutus-, perustus- ja eristystöistä vedenpainetta vastaan nousivat 4,208,431: 25 markkaan ja kustannukset kaikista muista töistä, jotka talorakennusosasto suoritti, nousivat 9,889,404: 80 markkaan. Koko rakennuksen kokonaiskustannukset nousivat siis 14,097,836: 05 markkaan. Kun rakennuksen kuutiosisältö on 36,627.56 m³, nousi kustannus 381: 77 markkaan m³:ltä. Jos vähennetään kustannukset jäähdytyslaitoksesta, automaattisista palohälyytyslaitteista, sähkövalaisimista, toimistopöydistä, vaatekaapeista, tavaravaaoista, putkipostista, kirjehisseistä y.m., yhteensä 1,143,171: 20 markkaa, oli kustannus 350: 81 markkaa m³:ltä.

Kanateurastamon teurastuslaitokselle määrärahan ollessa 400,000 markkaa eli siihen lisättynä työntekijäin palkkojen korottamiseen varatusta määräärahasta 16,000 markkaa sekä v:n 1938 talousarvioon merkitty 79,500 markkaa, kaikkiaan 495,500 markkaa, kustannukset nousivat 494,772: 30 markkaan, joten säästöä jäi 727: 70 markkaa.

Nikkilän sairaalan pesulan sekä kone- ja kattilahuoneen lisärakennuksen työt loppuunsuoritettiin lukuunottamatta eräitä pienempiä täydennystöitä.

Tuberkuloosisairaalan hallintorakennuksen läntinen siipirakennus sekä Nikkilän sairaalan sairaspaviljonki C muurattiin vuoden aikana ollen sisustustyöt käynnissä vuoden vaihteessa.

Sitä paitsi suoritettiin eräitä pienempiä uudis- ja muutosrakennustöitä, joista mainittakoon: 3 kioskirakennusta, vesitorni Ryttylän koulukotiin, katsojaparveke, käymälä y.m. Laakson ratsastuskentälle, Toivolan koulukodin keittiörakennuksen lisärakentaminen sekä muutostöitä Suomenlinnan kansakoulussa.

Tulipalon vahingoittaman Munkkisaaren tehdasrakennuksen korjaustyöt aloitettiin.

Talorakennusosastolla käsiteltiin vuoden aikana 496 diaariin vietyä asiaa, joista annettiin lausuntoja yleisten töiden lautakunnalle, kaupunginhallitukselle tai muille viranomaisille. Laadituista uudis- ja muutosrakennuspiirustuksista mainittakoon seuraavien yritysten piirustusehdotukset: uuden vesilinnan (3 ehdotusta), Sofianlehdon alueelle tulevan vastaanotto- ja ammattioppilaskodin, Kivelän sairaalan leipomon, Laakson ratsastuskentän katsojaparvekkeen y.m., Tervalammen työlaitoksen hoidokkirakennusten, talousrakennuksen, pesutuvan ja saunan sekä navettarakennuksen, Käpylän kansakoulun muutostöiden, Väinölänkadun tontille n:o 5 rakennettavan kirjasto- ja lastentarharakennuksen, Herttoniemen asemarakennuksen y.m., Munkkisaaren tehdasrakennuksen muutostöiden, sähkölaitoksen Kampin ala-aseman, Pihlajasaaren ravintolarakennuksen lisärakennusten, Minervankadun tontille n:o 4 tulevan työväenopiston, uuden ammattikoulutalon, vesijohtolaitoksen työpajan lisärakennuksen, teurastamon väestönsuojan sekä tuberkuloosisairaalan kattilahuoneen laajentamiseksi y.m. Pää- ja työpiirustuksia laadittiin Kivelän sairaalan ruumishuonetta, Nikkilän sairaalan paviljonkia C sekä teurastamon siipikarjan teurastusrakennusta y.m. varten.

Lämpöteknikko. Lämpöteknikon valvontaan kuului kertomusvuoden lopussa 78 laitosta, joissa kattiloita oli yhteensä 180 ja niiden tulipinta 4,142 m². Vuoden aikana kattiloiden luku lisääntyi 5:llä ja tulipinta 250 m²:llä. Lisäksi hankittiin yksi vedenetulämmittäjä, lämpöpinta 216 m², Nikkilän sairaalan lämpökeskukseen. Laatunsa puolesta kattilat jakautuivat seuraavasti:

Höyrykattilat	Luku	Tulipinta, m², yhteensä	Tulipinta, m², keskimäärin kattilaa kohden
Korkeapainekattilat, työpaine > 0.5 kg/cm²	19	1,248	65.7
Matalapainekattilat, työpaine < 0.5 kg/cm²	83	1,472	17.7
Yhteensä	102	2,720	—
Lämminvesikattilat	78	1,422	18.2
Kaikkiaan	180	4,142	—

Vuoden aikana suoritetuista suurehkoista lämpö- ja vesijohtotöistä mainittakoon seuraavat: siipikarjateurastamon työselitys ja hankintaohjelma lämpö-, vesi- ja viemäri- sekä ilmanvaihtolaitteita varten, tarjousten tarkastus, työn valvonta ja lopputarkastus, Katajanokan tullimakasiinin lämpö-, vesi-, viemäri- ja ilmanvaihtolaitteiden sekä jäähdytyskoneiden asennustöiden valvonta ja lopputarkastus, Nikkilän sairaalan pesulan lämpö-, vesi-, viemäri- ja höyryjohtojen, ilmanvaihtolaitteiden ja pesu-

koneiden asennustöiden valvonta, Nikkilän sairaalan lämpökeskuksen korkeapainehöyrykattilan ja vedenkäsittelylaitoksen asennustöiden valvonta, ohjelmapiirustukset lämpökeskuksen korkea- ja matalapainejohtoja, syöttövesi-, ulospuhallus-, lämpö- y.m. johtoja varten, putkijohtojen työselitykset ja hankintaohjelmat, tarjousten tarkastus ja asennustöiden valvonta, Nikkilän sairaalan rakennuksen C työselitys ja hankintaohjelma, lämpö-, vesi-, viemäri- ja ilmanvaihtolaitteita varten, tarjousten tarkastus ja asennustöiden valvonta sekä Munkkisaaren tehdasrakennuksen ja tuberkuloosisairaalan lisärakennuksen samoin kuin viimeksi mainitun.

Lisäksi suoritettiin vuoden aikana lukuisia alustavia suunnitelmia ja kustannusarvioita.

Polttoainekulutus lämpökeskuksissa v. 1937 oli yhteensä 15,565 tonnia koksiksi redusoituna merkiten 509 tonnin lisäystä edelliseen vuoteen verraten, mikä johtui pääasiassa lisärakennusten takia.

Puisto-osasto. Osaston henkilökuntaan kuuluivat kaupunginpuutarhuri, avustava kaupunginpuutarhuri ja toimistoapulainen. Työnjohtajista toimi 3 kuukausipalkoin ja 4 tuntipalkoin. Uudistöissä oli 2 tilapäistä työnjohtajaa. Lisäksi oli osaston palveluksessa kasvihuoneen puutarhuri, taimiston puutarhuri, talonmies, 20 puistovahtia sekä 5—6 puutarhaharjoittelijaa.

Työntekijäin lukumäärä oli suurin huhtikuun lopussa, nimittäin 390 ja pienin tammikuun alussa eli 41. Työntekijäin keskimääräinen luku viikossa oli 164.

Talvitöistä mainittakoon työkalujen, lavaikkunoiden, hiekkalaatikoiden y.m. korjaustyöt sekä kasvien hoitaminen kasvihuoneessa, kellareissa y.m. Vanhoja lavaikkunoita maalattiin 79 ja uusia hankittiin, lasitettiin ja maalattiin 100. Puiden leikkausta suoritettiin pitkin talvea. Lämpimiä taimilavoja aloitettiin laskea maaliskuun alkupäivinä ja jatketttiin toukokuun puolelle saakka. Kaikkiaan oli lämpölavoja 504 ikkunanalaa ja lisäksi 42 ikkunanalaa uusia lämpöputkilavoja, jotka otettiin käytäntöön maaliskuun 10 p:nä.

Puistojen puhdistus aloitettiin varhaisen kevään johdosta huhtikuun 14 p:nä ja muutamia päiviä myöhemmin nurmikkokenttien kunnostaminen ja kylvö. Samaan aikaan siirrettiin puistoihin penkkejä, paperikoreja ja lasten hiekkalaatikoita, viimeksi mainittuja oli yhteensä 85. Lasten 27 keinua asetettiin paikoilleen huhtikuun lopussa, jolloin puistovahdit järjestettiin piireihinsä.

Vesilinnut vietiin Alppilan lammikolle huhtikuun 23 p:nä ja tuotiin takaisin lintuhuoneeseen marraskuun 11 p:nä. Töölönlahdella majaili talven aikana parisataa villisorsaa, joiden ruokinnasta kaupunginpuutarha huolehti. Muutamia puolikesyjä sorsapareja oleskeli lahdella koko kesänajan.

Rakennustoimiston työpajalla maalautettiin vuoden aikana 471 vanhaa puistopenkkiä. Uusia puistopenkkejä teetettiin samassa paikassa 138, joista 75 oli n.s. koivujalkapenkkejä ja loput puupenkkejä. Kalustoluettelon mukaan vuoden lopussa puistopenkkejä oli yhteensä 1,713. Uutta rautalanka-aitaa pantiin vuoden aikana 3,798 m. Näiden aitojen pituus oli yhteensä 56,662 m ja niissä rautaseipäitä 21,078. Paperikoreja oli puistoissa 303.

Osaston tilauksesta vesijohtolaitos asetti kesävesijohdon mittarikaivoineen Tehtaanpuistoon, Merisatamaan ja Kaivopuistoon Ullanlinnan itäpuolelle. Kaisaniemessä jatkettiin kesävesijohtoa katuosaston talvipostista urheilukentälle lähelle ravintolaa.

Puisto- ja kujannepuita sekä pensaita ruiskutettiin osittain neljään eri kertaan.

Vuoden aikana merkittiin muistiin 55 tapausta puistoihin kohdistetusta omavaltaisuudesta ja vahingonteosta, jotka arvioitiin rahallisesti n. 5,660 markaksi. Koirien aiheuttamat vahingot olivat myös melkoiset.

Talvipuutarhaa hoidettiin samaan tapaan kuin ennenkin. Kukkivia kasveja vaihdettiin sinne tarpeen mukaan.

Ensimmäisinä ryhmäkukkina keväällä olivat edellisenä syksynä istutetut tulpaanit, narsissit, hyasintit ja krokukset, joita oli istutettu yhteensä 45,601 31 eri puistikkoon. Kesäkukkia ja niihin verrattavia taimia istutettiin 45 eri puistoon ja puistikkoon yhteensä 54,682. Monivuotisten kukkien taimia istutettiin eri paikkoihin yhteensä 12,159. Puistoihin istutettujen kukkasipulien, kesäkukkien ja perennain yhteinen lukumäärä oli 112,442 ja arvioitiin niiden hinta 271,073: 10 markaksi.

Koristepuita ja pensaita istutettiin 58 eri paikkaan, yhteensä 10,934, ja laskettiin niiden arvo 162,915 markaksi.

Puisto-osaston varsinaiset menot nousivat yhteensä 3,782,400: 80 markkaan, josta puistojen ja istutusten kunnossapitokustannukset tekivät yhteensä 1,966,180: 45 markkaa. Työntekijäin palkkojen korottamiseen myönnetystä määrärahasta lisättiin näiden menojen tileille yhteensä 110,000 markkaa. Puistojen ja istutusten kunnossapitokustannukset jakautuivat seuraavasti:

	Mk		Mk
Kasvihuoneet	174,256: 75	Käpylän urheilukenttä	11,633: 95
Kaupunginpuutarha	168,079: 30	Nervanderinpuistikko	11,512: 50
Kaivopuisto	112,589: 75	Aleksis Kiven kadun istutukset	11,488: —
Tähtitorninvuori	108,588: 10	Vuorimiehenpuistikko	11,120: —
Kappeliesplanaadi, Runebergin esplanaadi, Teatteriesplanaadi	88,783: 15	Kangasalantien leikkikenttä	11,094: —
Kaisaniemi	88,213: 60	Säätytalonpuistikko	10,785: —
Eläintarha	72,365: 50	Hietaniemenkadun varsi	10,775: —
Hesperianesplanaadi	60,652: 80	Simonkadun kujanne	10,398: —
Engelinaukio	47,094: —	Puutarhakadun puistikko	10,266: —
Talvipuutarhan edustalla olevat pengermät	44,866: 50	Kasarmitorin istutukset	10,099: —
Topeliuksenpuisto	41,257: —	Ensipuistikko	9,877: —
Vanhan kirkon puisto	39,804: 25	Johanneksen kirkon istutukset	9,166: —
Eiran puistikko	33,738: 50	Väinämöisenkadun urheilukentän istutukset	8,988: 50
Katajanokan puistikot	31,558: —	Hämeentien runkopuut	8,206: —
Hakasalmen ja Hesperian puistot	28,597: 50	Pohjolankadun istutukset	8,160: —
Hietaranta	28,138: 60	Koulupuistikko	8,149: 60
Punanotko	26,754: —	Vilhonvuori	7,970: —
Mechelininkadun istutukset	26,005: 75	Kolmikulma	7,927: —
Alppila	24,750: —	Turuntien ja Arkadiankadun kolmioistutukset	7,876: —
Heikinkatu	18,619: —	Meritori	7,794: —
Kallion kirkon istutukset	15,675: —	Hietaniemenkadun kolmio	7,745: —
Mäkelänkadun istutukset	15,495: —	Kallion kirjastotalon istutukset	7,721: —
Haudat	15,108: 50	Turuntien ja Museokadun kulma	7,620: 90
Ullanpuistikko	14,645: 50	Snellmanin puistikko	7,558: —
Liisanpuistikko	14,565: 25	Annalan urheilukenttä	7,276: 15
Kallion urheilukenttä	14,047: —	Runeberginkadun leikkikenttä	7,144: 50
Kirurgisen sairaalan istutukset	13,517: —	Haapaniemen urheilukenttä	7,031: —
Hauhontien puistikot	12,798: —		
Puijonkadun puistikko	12,496: —		
Ritaritalonpuistikko	11,750: 75		

	Mk
Keuruuntien istutukset	6,931: —
Runebergin patsaan istutukset	6,878: —
Ateneumin istutukset	6,725: —
Torkkelinpuistikko	6,692: 10
Lönnrotinpuistikko	6,643: —
Koskelantien koillispään istutukset	6,278: 75
Telakanpuistikko	6,236: —
Siltavuorenranta	5,972: —
Myllyrinne	5,900: —
Runebergin patsaan koristelu	5,298: 75
Pengerkadun rinne	5,079: —
Ruoholahdenpuistikko	4,883: —
Franzéninkadun istutukset	4,821: —
Apollonpuistikko	4,815: —
Teknillisen korkeakoulun puistikko	4,473: —
Dagmarinkadun leikkikenttä	4,443: —
Lapinlahdenpuistikko	4,394: —
Lönnrotin patsaan koristelu	4,195: 25
Kapteeninkadun puistikko	4,119: —
Aleksanteri II:n patsaan istutukset	3,945: —
Saksalaisen kirkon istutuktukset	3,746: —
Porthanin- ja Pengerkadun välinen istutus	3,659: —
Sirkuspuistikko	3,502: 50
Museokadun leikkikenttä ..	3,473: —
Hankkijan edusta	3,271: —
Agricolanpuistikko	3,174: —
Bulevardin puuistutukset ..	2,984: —
Fredrikintori	2,722: —
Caloniuksen- ja Runebergin-kadun kulmaistutukset	2,640: —
Porvoonkadun puistikot ...	2,395: —
Helsingin- ja Vaasankadun kolmio	2,145: 35
Teollisuuskoulun edusta ...	2,078: —
Edelfeltintien istutus	1,927: —
Fredrikinkadun pohjoispään istutukset	1,922: —
Kaarlen- ja Castréninkadun kulma	1,782: —
Kotkankadun istutukset ...	1,628: —
Kinnekulle	1,563: —
Helsingin- ja Flemingin-kadun kulma	1,494: —
Snellmanin patsaan koristelu	1,470: —
Arkadian- ja Runebergin-kadun kulma	1,461: —
Agricolankujan puistikko .	1,438: —
Perhonkadun leikkikenttä .	1,429: —
Urheilukadun istutukset ...	1,376: —
Maurinkadun pohjoispään istutukset	1,367: —
Helsingin- ja Sturenkadun kulma	1,274: 50
Teknillisen korkeakoulun sähköteknillisen laitoksen istutukset	1,258: —
Paulantien leikkikenttä	1,226: —
Pääskylänpuistikko	1,205: —
Aadolfinrinne	1,194: —
Turuntien puuistutukset ..	1,159: —
Laivurinkadun rinne	1,075: —
Perämiehenkadun istutuktukset	1,047: —
Pohjoisrannan lehmukset .	1,010: —
Topeliuksenkadun puuistutukset	916: —
Pitkänsillanranta	903: —
Arkadian- ja Pohj. Rautatiekadun kulmaistutukset	786: —
Itäinen Alppirinne	768: —
Kammionkadun lehmukset	700: —
Tehtaanpuisto	650: —
Pasilan torin istutukset	627: —
Toukolan konepajan nurmipiennar	564: —
Konservatorion läheinen rinne	311: —
Pietarinkadun kastanjat ...	306: —
Meritullinkadun pohjoispään istutukset	184: —
Hernesaarenkadun istutuktukset	180: —
Ammattienedistämislaitoksen edusta	100: —
Sekalaista	135,176: 10
Yhteensä	1,966,180: 45

Tuloa tuottamattomiin pääomamenoihin sisältyivät m.m. seuraavat uudistyöt: Tehtaanpuiston lopullinen kunnostaminen, Merisataman istutustöiden jatkaminen, stadionin eteläpuolella olevat nurmikkokaistaleet, Vilhonvuoren tasoitustöiden jatkaminen, Auroran- ja Puhemiehenkadun välisen alueen siistiminen ja istuttaminen, Mechelininkadun itäpuolella olevan Humallahden puiston puhdistaminen ja kunnostaminen Kammionkadulta Kinnekullen huvilan rajaan saakka, krematorion takaisen alueen kunnostaminen, istutukset Pitkänsillan molempiin päihin ja Pitkänsillanrannalle, lehmukset Töölöntorin laitaan Tykistökadun puolelle sekä Oikokadun varrella olevan kallion kivikkokasvi-istutukset. Uudistöihin käytet-

tiin yhteensä 1,310,874: 25 markkaa ja työntekijäin palkkojen korottamiseksi myönnettiin lisäystä 43,000 markkaa.

Katurakennusosaston laskuun puisto-osasto suoritti erinäisiä istutus- y.m. töitä 337,107: 20 markan arvosta. Talorakennusosaston laskuun suoritettiin istutustöitä Nikkilän sairaalan alueella 8,106: 40 markan kustannuksin. Myöskin suoritettiin töitä kiinteistölautakunnan ja sähkölaitoksen laskuun.

Kaupunginpuutarhasta myytiin taimia, kukkia, pensaita y.m. sekä vuokrattiin kasveja juhlatilaisuuksiin, joista tulot nousivat kaikkiaan 126,996: 90 markkaan. Vuoden lopussa kaupunginpuutarhan ja molempien taimistojen koristepuiden ja pensaiden yhteinen arvo oli 487,558: 50 markkaa.

Varasto-osaston henkilökuntaan kuuluivat varastonpäällikkö, varastokirjanpitäjä, 1 inventtaaja ja 4 toimistoapulaista. Päävarastossa, Malminkadun 5:ssä, oli varastonhoitaja, apulaisvarastonhoitaja ja 2 toimistoapulaista sekä korjauspajassa 1 korjauspajainsinööri, 1 piirtäjä ja 4 toimistoapulaista.

Osaston tehtävänä oli hoitaa mainittua päävarastoa sekä Ruoholahdessa, Hakaniemessä ja Toukolassa olevia varastoja sekä Toukolassa sijaitsevaa konepajaa ja huolehtia rakennustoimiston tarveaineiden, työkoneiden ja -välineiden sekä kaluston hankinnoista ja hoidosta.

Kertomusvuoden aikana rakennustoimiston eri osastot sekä kaupungin muut virastot ja yksityiset henkilöt käyttivät konepajaa ja saivat varastosta tarveaineita rahassa arvioituna seuraavasti:

	Konepajatöiden raha-arvo, mk	Varastosta luovutettujen tarveaineiden raha-arvo, mk
Toimisto-osasto	—	21,100: —
Katurakennusosasto	1,219,249: 35	6,729,604: 80
Satamarakennusosasto	616,435: 65	3,323,100: 40
Talorakennusosasto	891,760: 55	789,276: 30
Puisto-osasto	153,479: —	56,296: 65
Varasto-osasto	1,266,372: 90	211,668: 25
Konepajat	—	1,544,301: 45
Muut kaupungin laitokset	193,857: 05	114,054: 75
Yksityiset	36,999: 70	44,729: 05
Yhteensä	4,378,154: 20	12,834,131: 65

Varastoitujen rakennustarpeiden arvo eli varastosäästö oli tammikuun 1 p:nä 1937 3,856,631: 15 markkaa. Vuoden aikana ostettiin tarveaineita 14,562,987: 70 markalla ja käytettiin 12,834,131: 65 markan arvosta, joten v:een 1938 siirtyvän varaston arvo oli 5,585,487: 20 markkaa.

Tilivirasto. Tiliviraston henkilökunnan muodostivat kamreeri, 2 kirjanpitäjää ja 3 toimistoapulaista.

Tilitodistuksia oli vuoden aikana 23,122, laskutuksia 1,848 ja lähetettyjä kirjelmiä 1,412.

Tiliviraston käteiskassan rahanvaihto oli kertomusvuoden aikana 7,045,331: 50 markkaa. Viraston määrärahat olivat yhteensä 257,320 markkaa ja menot 245,389: 85 markkaa.

VIII. Puhtaanapito

Puhtaanapitolaitoksen kertomus v:lta 1937 oli seuraavan sisältöinen:

Puhtaanapitolautakunta. Kaupungin puhtaanapitotoimen ylin johto kuului puhtaanapitolautakunnalle. Siitä, missä määrin terveydenhoitolautakunnalla oli toimivaltaa puhtaanapitoasioissa, säädettiin terveydenhoitosäännöissä ja Helsingin kaupungin terveydenhoitojärjestyksessä.

Lautakunnan tehtävänä oli valvoa kaupungin katujen, yleisten paikkain ja satama-alueiden puhtaanapitoa ja rikkojen käyttämistä kaupungille taloudellisesti mahdollisimman edullisesti sekä sopia asianomaisten kiinteistöjen omistajien kanssa heille kuuluvien puhtaanapitovelvollisuuksien suorittamisesta, hyväksyä tarveaineita, työkaluja y.m. koskevia hankintatarjouksia sekä ratkaista kaupunginvaltuuston määräämien perusteiden mukaan m.m. kysymykset puhtaanapitolaitoksen työntekijäin palkkauksesta sekä sairas- ja hautausavustusta.

Puhtaanapitolautakuntaan kuuluivat kertomusvuonna toimittaja A. Aalto ja hänen kuolemansa jälkeen piirisihteeri A. Valta puheenjohtajana, varatuomari A. Linturi varapuheenjohtajana sekä muina jäseninä johtaja J. Hellsten, seppä K. Kaukonen, pankkivirkailija A. Monnberg, teknologiantohtori Y. Talvitie ja piirisihteeri A. Valta sekä viimeksi mainitun tilalla, hänen jouduttuaan puheenjohtajantointa hoitamaan, työntekijä O. Nuutinen. Kaupunginhallituksen edustajana lautakunnassa oli teknillinen johtaja E. Moring. Sihteerinä toimi vanhempi oikeusneuvosmies K. Furuhjelm ja esittelijänä puhtaanapitolaitoksen johtaja E. Rosenbröijer.

Puhtaanapitolautakunta kokoontui kertomusvuonna 15 kertaa. Pöytäkirjain pykäläluku oli 209, diaariin vietyjen asiain luku 363 ja lähetettyjen kirjelmien luku 53.

Lautakunta käsitteli vuoden aikana m.m. seuraavat asiat, jotka koskivat: uuden vahtimestarin nimittämistä laitokselle edellisen kuoleman johdosta, Ab. Östra Brunnsparken 10 nimisen yhtiön It. Puistotien varrella omistamaan tonttiin kuuluvan tieosuuden puhtaanapitoa, Kirkkokadun talon n:o 7 kohdalla olevan, talonomistajan laiminlyömän ajoradan talvipuhtaanapitoa, työmahdollisuuksien järjestämistä puhtaanapitolaitoksessa talven aikana kaupungin puistotyöntekijöille, viranhaltijain ja työntekijäin kesäloma-aikojen pidentämistä, kaupungin työmaiden yövartijain varustamista puolustusvälineillä, oikeutta saada ostaa laitokselle yksitoista kuorma-autoa talousarvioon merkityn kymmenen asemesta ylittämättä tarkoitukseen myönnettyä määrärahaa sekä erinäisiä ehdotuksia talvipuhtaanapitoon kohdistuvassa katujen luokittelussa. Lausuntoja annettiin m.m. asioista, jotka koskivat: tilastotoimiston laatimaa virkojen nimityksiä koskevaa esitystä, ehdotusta Helsingin läheisyydessä olevien yhteiskuntien liittämisestä kaupunkiin ja tämän toimenpiteen johdosta aiheutuvista puhtaanapitokustannuksista sekä Suomen kuljetustyöntekijäin liiton esitystä palkkojen korottamisesta.

Käsiteltiin viranhaltijain kesäloma-ajat, 2 viranhaltijain sairaslomaanomusta, 155 työntekijäin sairas- ja 3 hautausapuanomusta, 18 vuoden aikana sattunutta tapaturmaa sekä 7 työntekijäin eläkeanomusta.

Lautakunnan ehdotettua alaistensa työntekijäin palkkausolojen järjestämistä tammikuun 1 p:stä 1938 vahvisti kaupunginvaltuusto minimituntipalkat eri ammateissa määräten samalla:

että laitoksen johtaja oli oikeutettu yksityistapauksissa työntekijäin paremman ammattitaidon tai työkyvyn taikka ahkeruuden perusteella korottamaan palkkaa enintään 10 %:lla;

että kaupungin kustantamaa elinkorkoa tai eläkettä nauttivan työntekijän palkasta oli vähennettävä hänen elinkorkonsa tai eläkkeensä määrä vastaavalta ajalta;

että kaupunginhallitus oli oikeutettu erikoisten seikkojen perusteella korottamaan vahvistettua palkkaa määrätyn nimikkeen kohdalla enintään 10 %:lla; sekä

että urakkatyötariffien vahvistaminen oli asianomaisen lautakunnan asia.

V:n 1937 talousarvioon merkittyjen katujen ja kiinteistöjen puhtaanapitoon kuuluvien määrärahojen osoittautuessa riittämättömiksi tileillä Lämpö, Vedenkulutus ja Työpalkat, esitti lautakunta kyseisiä tilejä ylitettäviksi vastaavasti 8,450, 24,750 ja 2,100,100 markalla.

Tohtori Y. Talvitie, jonka kertomusvuonna suunnittelemaa Tanskan matkaa esitettiin tuettavaksi 1,500 markalla hänen tutustumisekseen samalla Tanskassa äskettäin rakennettuihin rikanpolttolaitoksiin, jätti sittemmin matkansa jälkeen lautakunnalle seikkaperäisen teknillisen ja taloudellisen selostuksen Fredriksbergin, Gentoften ja Aarhusin rikanpolttolaitoksista.

Puhtaanapitolaitos suoritti sekä kaupungille että sopimusten nojalla kaupungin muille viranomaisille ja yksityisille kiinteistöjen omistajille kuuluvan puhtaanapidon, huolehti kaupungin yleisten mukavuuslaitosten sekä puhtaanapitolaitoksen työvälineiden, koneiden ja tarveaineiden hoidosta ja kunnossapidosta sekä kerääntyvien jätteiden käsittelystä, jalostuksesta ja myynnistä.

Toiminta jakautui kuten aikaisemminkin katujen puhtaanapitoon, kiinteistöjen ja yleisten mukavuuslaitosten puhtaanapitoon sekä työkoneiden ja työvälineiden kunnossapitoon ja korjaukseen. Työt jaettiin seuraaviin erikoisosastoihin: hallinto, johon kuului toimisto ja tilivirasto, katujen puhtaanapito, kiinteistöjen ja yleisten mukavuuslaitosten puhtaanapito, hajoituskaivojen tyhjennys, Malmin kaatopaikan hoito, korjauspaja, autotallit ja -korjaamo, hevostalli ja varasto.

Hallinto. Puhtaanapitolaitosta johti kaupunginvaltuuston valitsema johtaja laitoksen tarkastajan ollessa apulaisjohtajana. Toimiston henkilökuntaan kuuluvista henkilöistä mainittakoon toimistoinsinööri, jonka erikoistehtäviin kuului m.m. tilastollisten yhdistelmien laatiminen eri töiden työilmoitusten perusteella, sekä ylityönjohtaja, joka valvoi lähinnä alimman työnjohdon toimintaa.

Puhtaanapitolautakunnan sekä puhtaanapitolaitoksen tilejä hoiti johtajan valvonnan alaisena puhtaanapitolaitoksen tilivirasto. Kassavirastona toimi rahatoimisto.

Tiliviraston henkilökunnan muodostivat kamreeri, kirjanpitäjä sekä neljä toimistoapulaista, joista yksi toimi avustavana kirjanpitäjänä, kaksi

veloittajina ja yksi kassanhoitajana, sekä vahtimestari. Kiinteistöjen puhtaanapidosta laadittujen ilmoitusten tarkkailua varten toimi kuormauspaikoilla kaksi kirjuria.

Puhtaanapitolaitos lähetti vuoden aikana 958 kirjettä, antoi 7,833 laskua suorittamistaan töistä sekä laati asetusten mukaista tilastoa työntekijöistään.

Katujen puhtaanapito. Puhtaanapitolaitoksen velvollisuuksiin kuului huolehtia kaupungille kuuluvien katuosuuksien, yleisten paikkain ja rantalaiturien puhtaanapidosta. VI:ssa ja IX:ssa kaupunginosissa oli puhtaanapito annettu kaupungin yksinoikeudeksi sikäli, että yksityiset mainittujen kaupunginosien kiinteistöjen omistajat suorittivat kaupungille heidän omistamistaan tonttialueiden suuruudesta riippuvan määrän näiden alueiden puhtaanapitokustannuksista. Edelleen laitos huolehti sopimusten nojalla kaupunginvaltuuston vahvistaman taksan mukaan yksityisille talonomistajille kuuluvien katuosuuksien puhtaanapidosta.

Katujen puhtaanapitotyöt jaettiin seitsemään piiriin siten, että XIII, XIV ja XV kaupunginosat kuuluivat ensimmäiseen piiriin, IV ja XX toiseen piiriin, V ja VI kolmanteen piiriin, III, VII, VIII ja IX neljänteen piiriin, I ja II viidenteen piiriin, X, XI ja XII kuudenteen piiriin sekä Vallila, Hermanni, Toukola ja Mäkelä seitsemänteen piiriin. Jokaisessa piirissä toimi vastuunalainen työnjohtaja ja sitä paitsi neljässä piirissä apulaistyönjohtaja.

Erilaatuisten työntekijäin keskimääräinen luku viikkoa kohden käy ilmi seuraavasta yhdistelmästä:

	Kesätöissä	Talvitöissä
Puhtaanapitotyöntekijöitä, miehiä	109	531
» naisia	10	10
Tuntipalkkaisia autonkuljettajia	16	14
Urakalla työskenteleviä autonkuljettajia	—	51
Ajomiehiä	2	2
Urakalla työskenteleviä yksityisiä ajureita omine hevosineen	—	108
Yhteensä	137	716

Koneellisia laitteita käytettiin:

	Kesätöissä	Talvitöissä
Kasteluvaunuja	1	—
Kasteluautoja	10	—
Lumiauroja, hevosen vetämiä	—	73
» moottori-	—	7
Tiehöyliä	—	6
Kuljetusvälineitä, laitoksen omia	2	2
» urakoitsijoiden	—	142
Kuorma-autoja, laitoksen omia	6	6
» urakoitsijoiden	—	110
Purgator-rattaita	96	—
Lakaisukoneita	5	—

Kesäkuukausina osasto käytti 2 hevosta ja talvikuukausina 173 hevosta, näistä oli 2 hevosta laitoksen omia.

Katujen kastelemiseen käytettiin imu- ja painepumpuilla varustettuja

kasteluautoja. Lakaisutyöt suoritettiin karrier-lakaisukoneilla sekä käsilakaisurattailla n. s. purgator-kojeilla. Ruoho poistettiin käyttämällä Kitko ja Vegebellum nimisiä kemikalioita, joita kului 2,450 kg 24,700 m²:llä. Katujen kastelemiseen kului 7,797 m³ merivettä ja 36,201 m³ vettä vesiposteista. Vedenkulutus oli erittäin kuivan ja helteisen kesän johdosta arvioitua määrää suurempi aiheuttaen määrärahan ylittämisen 22,089: 50 markalla. Pölyn sitomiseksi kasteltiin katuja ja teitä kloriidiliuoksella kuluen liuosta 11,220 kg 51,600 m²:llä. Katurikkoja poiskuljetettiin kaikkiaan 15,084 m³ kustannusten noustessa 92: 39 markkaan 1,000 m²:ltä.

Katujen puhtaanapidon talvityöt käsittivät lumenauraamista, -luontia ja -lakaisemista, jään hakkausta, katuojien avaamista, katukäytävien ja ajoteiden hiekoittamista, lumenkuljettamista kaatopaikoille sekä kaatopaikkojen hoidon.

Vuoden loppupuolella sattuneet runsaat lumisateet aiheuttivat työmäärärahojen ylittämisen 2,019,696: 10 markalla. Sataneen lumen paksuutta mitattaessa kolmessa eri paikassa kaupunkia saatiin lumentulon keskiarvoksi 1 cm tammikuussa, 68 cm helmikuussa, 70 cm maaliskuussa, 13 cm marraskuussa ja 128 cm joulukuussa.

Kaupunginhallituksen v. 1931 vahvistamaa ohjelmaa lumen poistamiseksi kaupungin kaduilta ja teiltä noudatettiin pienin muutoksin myöskin kertomusvuonna.

Kuten edellisinäkin vuosina käytettiin talvitöissä ryhmäjärjestelmää. Lumenauraaminen toimitettiin osittain vuokrahevosten ja -autojen vetämillä lumiauroilla, osittain laitoksen moottoriauroilla. Tiehöylätraktoreja käytettiin ajoteiden tasoittamiseen ja leventämiseen. Lumenkuljetus suoritettiin urakkatyönä melkein yksinomaan vuokrahevosilla ja -autoilla. Hevosilla kuljetettavia kuormia varten oli järjestetty 15 ja moottorivoimalla kuljetettavia kuormia varten 9 lumenkaatopaikkaa. Ainoastaan puhtaanapitolaitoksen käytettäväksi suuren lumentulon aikana luovutettiin sekä hevosilla että moottorivoimalla kuljetettavia lumikuormia varten Helsingin laivatelakka oy:n tienoo, Etelärannassa rautatiesillan itäpuolella oleva alue ja Arabian alueen eteläpuolen tienoo.

Puhtaanapitolaitoksen käytettävissä oli 10 hiekkavajaa eri osissa kaupunkia, joihin voitiin varastoida yhtaikaa enintään 3,000 m³ hiekkaa.

Eri tarkoituksiin katujen puhtaanapitotöissä käytetty työtuntimäärä ilmenee seuraavasta taulukosta:

Työn laatu	Henkilöpäivätyöt		Hevospäivätyöt		Autopäivätyöt	
	Vakin. työaika	Yliaika	Vakin. työaika	Yliaika	Vakin. työaika	Yliaika
	Työtunteja					
Lakaisu	170,441	256	2,128	—	16,981	83
Lumenluonti y.m.	299,337	2,428	—	—	—	—
Lumenauraus	39,376	942	22,710	591	8,258	428
Lumenkuljetus	—	—	60,813	—	37,818	—
Lumenkaatopaikk. hoito	49,896	1,889	—	—	286	—
Hiekoitus	14,371	2,005	24,636	744	5,191	1,197
Kastelu	5,537	25	48	—	5,489	25
Tilapäiset työt	4,311	4	516	—	587	4
Yhteensä	583,269	7,549	110,851	1,335	74,610	1,737

Osaston toimesta puhtaanapidetty pinta-ala oli yhteensä 2,400,000 m², josta kustannukset nousivat kaikkiaan 10,417,301: 60 markkaan ja m²:ä kohden 4: 34 markkaan.

Kiinteistöjen ja yleisten mukavuuslaitosten puhtaanapito. Puhtaanapitolaitos huolehti kaupungin omien kiinteistöjen ja yleisten mukavuuslaitosten sekä sopimusten nojalla yksityisille talonomistajille kuuluvien kiinteistöjen puhtaanapidosta, kuten alla olevat luvut v:lta 1933—37 tarkemmin osoittavat:

	1933	1934	1935	1936	1937
Yksityisten kiinteistöt:					
Vuosisopimukselliset	1,600	1,585	1,544	1,537	1,570
Ylimääräiset	69	73	94	54	140
Uudisrakennukset	73	32	60	48	86
Kaupungin kiinteistöt:					
Vuosisopimukselliset	79	84	93	92	92
Ylimääräiset	31	20	36	32	68
Miesten yleiset käymälät:					
W.C.-järjestelmä	1	1	1	1	1
Astiajärjestelmä	28	28	28	28	28
Naisten yleiset käymälät:					
W.C.-järjestelmä	1	1	1	1	1
Astiajärjestelmä	26	26	26	26	26
Vedenheittopaikat:					
Miesten	63	63	63	63	63
Naisten	13	13	13	13	13

Kustannukset edellä mainittujen kiinteistöjen ja yleisten mukavuuslaitosten puhtaanapidosta nousivat kertomusvuonna 6,019,042: 15 markkaan.

Kiinteistöjen ja yleisten mukavuuslaitosten puhtaanapito oli jaettu kahteen pääpiiriin kuormausasemineen. Molemmissa piireissä toimi vastuunalainen työnjohtaja, joka lähinnä valvoi jätteiden kuljetus-, kuormaus- ja purkaustöitä. Kuormien tarkkailua varten toimi kirjurina apulaistyönjohtaja. Kuormauspaikat sijaitsivat Kyläsaaren alueella korttelissa n:o 662 ja Länsisataman alueella n:o 263, mistä jätteet rautateitse kuljetettiin Malmin kaatopaikalle ja eri rautatieasemille yksityisille tilanomistajille. Sitä paitsi kuljetettiin suurehko määrä jätteitä tilapäisille kaupungin läheisyydessä oleville kaatopaikoille.

Viikoittain tehtiin kirjallisia ilmoituksia kuljetettujen erilaisten jätteiden määrästä. Seuraavassa esitetään yhdistelmä näistä ilmoituksista:

Jätteiden laatu	Kuljetettu maan täytteeksi	Kuljetettu myytäväksi					Kaikkiaan
		Kaupungin maatiloille	Tilanomistajille kaupungin läheisyyteen	Viikin latokartanoon	Länsisataman kuormauspaikalta lähetettäväksi	Kyläsaaren kuormauspaikalta lähetettäväksi	
	m³						
Rikkoja, talous- ja paperijätteitä	21,382	8,520	25,044	40,693	10,336	3,338	109,313
Makkilantaa	—	5	—	—	1,412	3,570	4,987
Hevoslantaa	—	58	48	—	166	—	272
Hajoituskaivojätteitä	—	—	—	—	2,409	2,430	4,839
Tuhkaa	14,507	—	2,281	—	—	—	16,788
Rakennus- y.m. jätteitä	684	—	—	—	—	—	684
Yhteensä	36,573	8,583	27,373	40,693	14,323	9,338	136,883

Kuormausasemilla kuormattu määrä jakautui seuraavasti:

Jätteiden laatu	Länsisataman asemalla kuormattu			Kyläsaaren asemalla kuormattu			Kaikkiaan
	rautatievaunuihin lähetettäväksi		ostajien ajoneuvoihin	rautatievaunuihin lähetettäväksi		ostajien ajoneuvoihin	
	Malmin kaatopaikalle	muille asemille		Malmin kaatopaikalle	muille asemille		
	m³						
Rikkoja, talous- ja paperijätteitä	6,420	3,916	—	1,082	2,256	—	13,674
Makkilantaa	1,116	263	33	3,173	227	170	4,982
Hevoslantaa	—	166	—	—	—	—	166
Hajoituskaivojätteitä	2,409	—	—	2,430	—	—	4,839
Yhteensä	9,945	4,345	33	6,685	2,483	170	23,661

Kaupungista lähetettiin seuraava määrä vaunukuormia jätteitä suoraan alla mainituille asemille:

Asema	Makkilantaa	Hevoslantaa	Rikkoja, talous- ja paperijätteitä	Yhteensä
Espoo	—	—	1	1
Jokela	—	—	1	1
Jorvas	—	1	2	3
Kauklahti	1	—	14	15
Kauniainen	—	4	—	4
Kela	1	—	—	1
Kilo	—	—	8	8
Kirkkonummi	50	—	—	50
Malmi	—	—	140	140
Masala	6	1	44	51
Nikkilä	—	—	3	3
Pitäjänmäki	—	—	4	4
Tikkurila	—	—	1	1
Yhteensä	58	6	218	282

Malmin kaatopaikalle lähetettiin makkilantaa 415, rikkoja, talous- ja paperijätteitä 256 sekä hajoituskaivojätteitä 682 rautatievaunullista eli yhteensä 1,353 rautatievaunullista. Rautateitse lähetettyjä jätteitä kertyi siis kaiken kaikkiaan 1,635 rautatievaunullista.

Osaston eri työntekijäin keskimäärä viikkoa kohden näkyy seuraavasta yhdistelmästä:

Ajomiehiä	7	Vaunumiehiä	4
Autonkuljettajia	47	Siivoojia	9
Apureita	32	Yhteensä	99

Teknilliseen varustukseen kuului 28 erikoisautoa, 25 laitoksen kuorma-autoa, 4 yksityisten kuorma-autoa, 1 kaivontyhjennysauto, 7 kpl rattaita, 7 rekeä ja 7 laitoksen hevosta.

Hajoituskaivojen tyhjennys. Vuoden aikana tyhjennettiin 617 talon kaivot. 172 kaivoa tyhjennettiin perinpohjin korjausta varten. Sitä paitsi

tyhjennettiin 120 sade- ja likavesikaivoa. Työn suoritti 8 työntekijää laitoksen kaivontyhjennysautolla ja neljällä urakoitsijoiden omistamalla kuorma-autolla. Puhtaanapitolaitoksen suorittama erä hajoituskaivojen tyhjentämisessä nousi 336,585: 05 markkaan.

Kiinteistöjen puhtaanapitoon käytetty määrä tunteja selviää seuraavasta taulukosta:

Työn laatu	Henkilöpäivätyöt		Hevospäivätyöt		Autopäivätyöt	
	Vakin. työ-aika	Ylі-aika	Vakin. työ-aika	Ylі-aika	Vakin. työ-aika	Ylі-aika
	Työtunteja					
Kiinteistöjen puhtaanapito	87,956	1,978	14,852	222	90,821	1,986
Mukavuuslaitosten puhtaanapito	22,118	—	218	—	432	—
Hajoituskaivojen tyhjenn.	998	—	—	—	998	—
Yhteensä	111,072	1,978	15,070	222	92,251	1,986

Malmin kaatopaikka. Työn valvonta oli uskottu työnjohtajalle ja hänen alaisenaan työskenteli 6 miestä jätteiden purkaus- ja kuormaustöissä, 2 miestä kaatopaikkojen hoidossa, 1 mies levyastioiden puhdistuksessa, 5 miestä levyastioiden korjaustöissä ja 2 vartijaa, yhteensä 16 miestä.

Tuntien lukumäärä eri töissä oli seuraava:

Työn laatu	Työtunteja	Työn laatu	Työtunteja
Jätteiden purkaus	11,326	Levyastiain korjaus	10,422
Raatojen poltto	1,212	Rautatievaunujen korjaus	316
Kaatopaikan hoito	4,420	Rakennusten kunnossapito	432
Höyrykattilan lämmitys	1,348	Vahdit	3,952
Levyastiain puhdistus	2,446	Yhteensä	35,874

Polttouunissa poltettiin vuoden aikana 286 koiraa, 352 kissaa ja 4 hevosta, yhteensä 642 raatoa sekä sitä paitsi 5,399 kg pilaantunutta lihaa.

Korjauspaja. Työn lähin valvonta oli uskottu työnjohtajalle. Työntekijäin lukumäärä viikkoa kohden oli 19, joista 9 ammattityöntekijää ja 10 aputyöntekijää. Korjauspajan kertomusvuoden työtunnit vastaavine työkustannuksineen selviää seuraavasta yhdistelmästä:

Työn laatu	Työtunteja	Kustannukset, mk
Katujen puhtaanapito-osaston laskuun pidetty kunnossa:		
Työkaluja	2,769	27,671: —
Työkojeita ja ajoneuvoja	5,546	53,374: 50
Työkojuja ja hiekkavajoja	1,244	12,427: 50
Lumisiltoja	3,707	35,557: 50
Hiekkalaatikoita	1,531	14,963: 50

Työn laatu	Työtunteja	Kustannukset, mk
Kiinteistöjen puhtaanapito-osaston laskuun pidetty kunnossa:		
Työkaluja	140	1,540: —
Jätesäiliöitä	4,394	44,050: 50
Työkojeita ja ajoneuvoja	947	9,876: —
Työkojuja	1,001	10,392: 50
Yleisiä mukavuuslaitoksia	2,318	23,245: 75
Hevostallin töitä	220	2,310: —
Autotallin töitä	15,695	149,089: 50
Sekalaisia töitä	2,478	20,295: 50
Yhteensä	41,990	404,793: 75

Korjauspajan työkustannukset nousivat kaikkiaan 790,748: 70 markkaan, josta työntekijäin palkat tekivät 404,793: 75 markkaa.

Autotallit ja -korjaamo. Lähin johto autotalleissa ja -korjaamossa oli uskottu erityiselle ammattityönjohtajalle. Työntekijäin lukumäärä keskimäärin viikkoa kohden oli 20, joista 12 ammattityöntekijää ja 8 aputyöntekijää.

Autokorjaamo sijaitsi puhtaanapitolaitoksen keskusaseman alueella Turuntien 24:ssä, jossa laitoksen käytettävänä oli myös kaksi puurakennusta 64 moottoriajoneuvolle. Sitä paitsi oli laitoksen käytettäväksi vuokrattu autotalli Hämeentien 92:sta 26 autolle. Autovarasto käsitti 90 autoa seuraavia merkkejä:

Kuorma-autoja:		Kasteluautoja:	
Ford	29	Berliet	4
Chevrolet	18	De Dion Bouton	1
International	1	Selden	2
Dodge Brothers	4	Daimler-Benz	3
Volvo	2	Karrier lakaisukoneita	5
Morris	2	Magirus kaivontyhjennysautoja	1
Reo	1	Tiekarhu tiehöyliä	6
Diamond	1	Buick henkilöautoja	1
Sisu	4	Harley Dawidson moottori-pyöriä	1
Federal	4	Yhteensä	90

Kuorma-autojen käyttämä työtuntimäärä alla mainittuihin tarkoituksiin oli seuraava:

Kuljettamaan:	Työtunteja	Kuljettamaan:	Työtunteja
Talousjätteitä	87,011	Hiekkaa	2,445
Makkilantaa	6,228	Luudaksia	86
Rikkoja	11,600	Sekalaista	856
Lunta	2,721	Yhteensä	110,947

Kasteluautoja käytettiin 5,514 tuntia, lakaisukoneita 5,464, tiehöyliä 2,240 ja kaivontyhjennysautoa 998 tuntia.

Hevostalli. Puhtaanapitolaitoksen hevostalli sijaitsi Kampin alueella. Hevosten hoito oli uskottu yhdelle tallimiehelle, jonka työtuntimäärä

vuoden aikana oli 2,368. Vuoden alussa oli 11 hevosta, vuoden aikana lopetettiin 1 hevonen, joten hevosten lukumäärä vuoden lopussa oli 10. Hevosten ruokkimiseen käytettiin 40,040 kg heiniä ja 14,712 kg kauroja. Hevoset olivat sairaina 285 päivää. Hevosten hoitokustannukset nousivat kaikkiaan 109,052: 60 markkaan ja hevosta kohden 10,144: 42 markkaan. Hevosten suorittama työtuntimäärä oli yhteensä 20,476 ja se jakautui seuraavien töiden osalle:

Työn laatu	Työtunteja
Katujen puhtaanapito	4,786
Kiinteistöjen puhtaanapito	15,292
Raatojen kuljetus	398
Yhteensä	20,476

Varaston hoito oli uskottu erityiselle varastomiehelle. Varastokortit pidettiin laitoksen toimistossa. Varastossa olevat tavarat olivat varustetut stafettikorteilla. Tammikuun 1 p:nä varaston arvo arvioitiin 228,053: 15 markaksi, vuoden aikana ostettiin tavaroita 1,187,575: 15 markan arvosta ja käytettiin 1,135,100: 25 markan arvosta, joten varasto joulukuun 31 p:nä arvioitiin 280,528: 05 markaksi.

Menot ja tulot. Puhtaanapitolaitoksen liiketilinpäätös joulukuun 31 p:nä osoitti menot seuraaviksi:

Menoerät	Katujen puhtaanapito			Kiinteistöjen ja yleisten mukavuuslaitosten puhtaanapito			Kaikkiaan
	Yleinen	Sopimusten mukainen	Yhteensä	Yleinen	Sopimusten mukainen	Yhteensä	
	Markkaa						
	Menot						
Hallintokulungit	169,472	115,311	284,783	160,154	137,441	297,595	582,378
Vuokra	176,922	25,673	202,595	7,370	62,100	69,470	272,065
Lämpö.....	20,764	3,270	24,034	17,797	22,477	40,273	64,308
Valaistus	6,966	1,056	8,022	5,385	13,655	19,040	27,062
Vedenkulutus	61,926	9,258	71,184	4,579	327	4,906	76,090
Kalusto	265,840	65,839	331,679	46,984	393,080	440,064	771,743
Kaluston kunnossapito	390,406	50,217	440,623	111,450	656,345	767,795	1,208,418
Tarverahat	26,606	1,004	27,610	17,909	168,441	186,350	213,960
Lääkkeet ja sairaanhoitotarvikkeet. ..	430	81	511	79	1,669	1,748	2,259
Työpalkat	6,431,484	1,439,240	7,870,724	959,566	1,943,557	2,903,123	10,773,847
Tarveaineet	533,439	48,774	582,213	195,872	471,354	667,226	1,249,439
Yleisten laitteiden kunnossapito	33,212	4,986	38,198	90,119	3,072	93,191	131,389
Käyttövoima	3,163	504	3,667	1,602	3,875	5,477	9,144
Työntekijäin erinäiset edut	371,077	51,247	422,324	58,664	240,194	298,858	721,182
Hevosten elatus	7,498	1,500	8,998	—	40,991	40,991	49,989
Vakuutusmaksut	24,340	2,919	27,259	1,946	68,156	70,102	97,361
Kiinteistö	72,877	—	72,877	108,948	—	108,948	181,825
Poistot ja palautukset	—	—	—	—	3,885	3,885	3,885
Sopimusten mukaisen puhtaanapidon voitto	—	—	—	—	22,487	22,487	22,487
Yhteensä	8,596,422	1,820,879	10,417,301	1,788,424	4,253,106	6,041,529	16,458,831

Tuloja oli kaikkiaan 16,458,831 markkaa, josta yleisen puhtaanapidon osalle tuli 10,384,845 markkaa ja sopimusten mukaisen puhtaanapidon osalle 6,073,985 markkaa, kuten seuraavasta yhdistelmästä lähemmin selviää:

Tuloerät	Mk	Tuloerät	Mk
Yleinen puhtaanapito		Kaluston ja kiinteistön kuoletus- ja korkokustannukset	431,215
Valtion tieosuudet	7,237		*Yhteensä 10,384,846*
Yleiset kadut, torit ja paikat	5,792,853		
Satama-alueet	2,029,899		
Lumenkaatopaikat	418,968		
Sekalaiset työt	13,907	*Sopimusten mukainen puhtaanapito*	
Maksut mukavuuslaitosten käyttämisestä	33,636	Yksityisten katuosuudet	1,390,861
Sekalaiset tulot	22,929	Kaupungin katuosuudet	717,307
Kuormausasemien kustannukset	520,873	Yksityisten kiinteistöt	3,557,012
Kaatopaikkojen kustannukset	514,864	Kaupungin kiinteistöt	254,298
Mukavuuslaitosten kustannukset	598,465	Lannan myynti	154,507
		Yhteensä	*6,073,985*
		Kaikkiaan	16,458,831

Kameraalisen kirjanpidon mukaan menot nousivat 16,288,835: 10 markkaan ja tulot 13,229,471: 45 markkaan talousarvioon merkittyjen määrien ollessa vastaavasti [1]) 14,513,837 markkaa ja 12,839,178 markkaa [2]).

Varat. Joulukuun 31 p:nä 1936 vietiin puhtaanapitolaitoksen kalusto kirjoihin 4,170,431: 15 markan arvoisena ja kiinteistö 1,173,063: 10 markan arvoisena. Kertomusvuoden aikana hankittiin kalustoa 808,559: 70 markalla. Kun 522,794: 05 markkaa poistettiin kaluston arvosta ja 123,171: 60 markkaa kiinteistön arvosta, niin siirrettiin 5,506,088: 30 markkaa säästönä v:een 1938.

Työntekijäin erinäiset edut. Vuoden aikana myönnettiin 210 työntekijälle sairasapua 21,289 työtunnista ja 3 työntekijän kuolemantapauksen johdosta maksettiin heidän perillisilleen asetuksenmukaista hautausapua.

Kesälomaa nautti 321 työntekijää, niistä 152 18 päivää, 114 12 päivää, 33 7 päivää ja 22 4 päivää vastaten yhteensä 33,950 työtuntia.

Vuoden kuluessa sattui 25 tapaturmaa, joista maksettiin asianmukaista korvausta.

Työntekijöille suoritettiin palkkoina kaikkiaan 10,621,111: 55 markkaa ja erinäisinä etuina 721,181: 70 markkaa, josta 172,341: 25 markkaa sairas- ja hautausapua, 306,728: 50 markkaa kesälomapalkkoja, 85,987: 60 markkaa tapaturmavakuutusmaksuja, 77,426: 85 markkaa vaatetusmaksuja, 10,723 markkaa vapaapäiväpalkkoja, 55,034 markkaa sunnuntaityöstä ja 12,940: 50 markkaa reserviharjoituksissa olevien työntekijäin palkkoja.

[1]) Tähän sisältyy vuoden varrella myönnetyt lisämäärärahat, 491,505 mk. Yksityiskohtaiset tiedot on julkaistu Helsingin kaupungin tilastossa V. 22. 1937.

IX. Satamahallinto

Satamalautakunnan v:lta 1937 antama toimintakertomus oli seuraavan sisältöinen:

Satamalautakunta. *Kokoonpano.* Satamalautakuntaan kuuluivat v. 1937 kauppaneuvos I. Lindfors, puheenjohtajana, vuorineuvos K. A. Paloheimo, varapuheenjohtajana, sekä jäseninä vahtimestari U. Ilmanen, filosofiantohtori P. R. Korpisaari, viilaaja K. Laakso, viimeksi mainittu elokuun 26 p:ään ja sen jälkeen työntekijä A. Numminen, lakitieteenkandidaatti G. Norrmén ja filosofiantohtori H. Ramsay. Kaupunginhallituksen edustajana lautakunnassa oli teknillinen johtaja E. Moring. Lautakunnan sihteerinä toimi filosofiankandidaatti A. Kivilinna.

Kokoukset y.m. Lautakunta kokoontui kertomusvuonna 20 kertaa. Pöytäkirjain pykäläluku oli 559 ja lähetettyjen kirjeiden luku 413, pöytäkirjanotteita annettiin 738.

Satamahallintotoimiston ja sen osastojen päälliköt. Satamahallintotoimistoa johti satamalaitoksen johtaja, filosofianmaisteri K. W. Hoppu. Satamaliikenneosaston päällikkönä toimi satamakapteeni J. A. Lehtonen ja satamakannantaosaston päällikkönä satamakamreeri I. Liljeros.

Satamahallintotoimiston viranhaltijat. Satamahallintotoimiston v. t. vahtimestariksi määrättiin lokakuun 26 p:nä ylioppilas P. Väistö marraskuun 19 p:stä vahtimestari R. Kumeniuksen jouduttua asevelvollisuuspalvelukseen.

Satamaliikenneosaston virat ja viranhaltijat. Kaupunginvaltuuston kesäkuun 16 p:nä 1937 tekemän päätöksen mukaan perustettiin satamalautakunnan esityksestä satamaliikenneosastolle v:n 1938 alusta seuraavat uudet virat: 10 palkkaluokkaan ja IV kielitaitoluokkaan kuuluva aluksenpäällikönvirka, kaksi 8 palkkaluokkaan ja V kielitaitoluokkaan kuuluvaa ensimmäisen konemestarin virkaa, 6 palkkaluokkaan ja V kielitaitoluokkaan kuuluva toisen konemestarin virka ja 6 palkkaluokkaan ja V kielitaitoluokkaan kuuluva kolmannen konemestarin virka sekä heinäkuun 1 p:stä 1937 3 palkkaluokkaan ja V kielitaitoluokkaan kuuluva toimistoapulaisenvirka. Samalla lakkautettiin tammikuun 1 p:stä 1938 jäänmurtaja Otson 3 palkkaluokkaan kuuluva tunkkimiehenvirka.

Kesäkuun 29 p:nä määrättiin ylioppilas K. Hallavuo v.t. toimistoapulaiseksi heinäkuun 16 p:stä 1,500 markan kuukausipalkkiosta. Syyskuun 3 p:nä irtisanottiin alikonemestari V. K. Tuuminen tammikuun 1 p:stä 1938 jäänmurtaja Otson tunkkimiehen virasta ja nimitettiin samasta päivästä kolmanneksi konemestariksi määräyksellä toimia jäänmurtaja Otsolla. Joulukuun 21 p:nä nimitettiin merikapteeni O. J. Saarinen aluksenpäällikön virkaan määräyksellä toimia satamahinaaja Herculeksen päällikkönä, ylikonemestari A. W. Gustafsson nimitettiin ensimmäisen konemestarin virkaan määräyksellä toimia satamahinaaja Herculeksella; alikonemestari K. J. Skarp nimitettiin toisen konemestarin virkaan määräyksellä toimia satamahinaaja Herculeksella ja ylikonemestari A. J. Stenström nimitettiin ensimmäisen konemestarin virkaan määräyksellä toimia jäänmurtaja Otsolla, kaikki tammikuun 1 p:stä 1938 alkaen. Joulukuun 7 p:nä mää-

rättiin merikapteeni P. Tuomela tammikuun 1 p:stä 1938 talvikauden loppuun murtaja Otson perämieheksi 2,700 markan kuukausipalkkiosta ja alikonemestari A. Sario samaksi ajaksi toiseksi konemestariksi 2,000 markan kuukausipalkkiosta.

Satamakannantaosaston viranhaltijat. Tammikuun 28 p:nä kaupunginhallitus oikeutti satamalautakunnan esityksestä satamakamreeri I. Liljerosin, hänen täytettyään 68 vuotta, jäämään virkaansa huhtikuun 22 p:ään 1938.

Helmikuun 9 p:nä peruutettiin vahtimestari R. Huiman määräys toimia satamakannantaosaston vahtimestarina ja määrättiin ylimääräinen vaakavahtimestari R. Ingman mainitun osaston vahtimestariksi helmikuun 1 p:stä 700 markan kuukausipalkkiosta. Helmikuun 18 p:nä kaupunginhallitus hyväksyi satamalautakunnan esityksestä satamakannantaosaston vahtimestarin palkan 1,200 markaksi kuukaudessa.

Toukokuun 26 p:nä määrättiin ylioppilaskokelas O. Hiltunen ja ylimääräinen vahtimestari R. Ingman ylimääräisiksi konttorikirjureiksi kesäkuun 1 p:stä elokuun 31 p:ään 1,500 markan kuukausipalkkiosta, kesäkuun 2 p:nä P. O. Roos satamakannantaosaston vahtimestariksi kesäkuun 1 p:stä elokuun 31 p:ään ja seuraavat henkilöt Katajanokan uuden tullimakasiinin alla mainittuihin virkoihin: kesäkuun 2 p:nä lämmittäjä O. M. Tuominen lämpöjohtojen koneenkäyttäjäksi kesäkuun 16 p:stä 1,700 markan kuukausipalkkiosta, kesäkuun 29 p:nä sähkötyöntekijä K. Laakso jäähdytyslaitoksen koneenkäyttäjäksi heinäkuun 16 p:stä ollen kyseisen toimen kuukausipalkka oleva kaupunginhallituksen kesäkuun 18 p:nä tekemän päätöksen mukaan 2,500 markkaa, hissikoneenkäyttäjä E. Tossavainen hissilaitoksen koneenkäyttäjäksi elokuun 23 p:stä 1,500 markan kuukausipalkkiosta ja V. S. Virtanen samasta päivästä hissilaitoksen koneenkäyttäjän apulaiseksi 1,350 markan kuukausipalkkiosta sekä elokuun 3 p:nä lämmittäjä K. Tuominen lämmittäjäksi elokuun 16 p:stä 1,700 markan kuukausipalkkiosta. Lokakuun 26 p:nä nimitettiin konttorikirjuri K. K. Tolvanen satamakannantaosaston toimentajan virkaan marraskuun 1 p:stä ja määrättiin ylimääräinen vaakamestari V. K. Mielonen saman osaston v. t. konttorikirjuriksi sekä moottoriveneenkuljettaja A. A. Tuominen Katajanokan uuden tullimakasiinin lämmittäjäksi marraskuun 1 p:stä 1,700 markan kuukausipalkkiosta ja marraskuun 16 p:nä G. A. Stigell saman laitoksen hissikoneenkäyttäjän apulaiseksi marraskuun 17 p:stä 1,350 markan kuukausipalkkiosta.

Joulukuun 21 p:nä oikeutettiin vaakamestari K. K. Kyrklund, hänen täytettyään 67 vuotta, jäämään virkaansa toukokuun 1 p:ään 1938.

Kaupunginhallituksen tammikuun 5 p:nä 1937 tekemän päätöksen mukaan myönnettiin vaakavahtimestari J. Nygrenille 1,203 markan eläke kuukaudessa tammikuun 1 p:stä 1937.

Palkankorotuksia. Kaupunginvaltuuston joulukuun 2 p:nä 1936 tekemän päätöksen mukaan siirrettiin tammikuun 1 p:stä 1937 satamaliikenneosaston ilmoitusosaston esimiehen virka 8 palkkaluokkaan, avustavan esimiehen virka 5 palkkaluokkaan, tarkastuskonstaapelien virat 5 palkkaluokkaan, satamakonstaapelien virat 4 palkkaluokkaan ja vedenantomiesten virat 3 palkkaluokkaan sekä huhtikuun 28 p:nä 1937 tehdyn päätöksen mukaan satamahinaaja Herculeksen miehistön palkat toukokuun 8 p:stä 1937 seuraaviksi: pursimiehen palkka 1,600 markaksi, kansimiehien 1,425 markaksi ja lämmittäjien 1,400 markaksi kuukaudessa.

Virkavapaudet. Seuraavat viranhaltijat nauttivat sairauden takia virkavapautta täysin palkkaeduin: satamahallintotoimiston aktuaari A. Kivilinna joulukuun 28 p:stä 1937 tammikuun 10 p:ään 1938, satamakonstaapeli H. A. Malmberg syyskuun 17 p:stä lokakuun 16 p:ään, satamakonstaapeli J. Sjöblom joulukuun 17 p:stä 1937 tammikuun 17 p:ään 1938, sivuosaston esimies H. Wallén maaliskuun 15 p:stä huhtikuun 26 p:ään, sivuosaston esimies I. Lagerström toukokuun 24 p:stä kesäkuun 5 p:ään ja konttorikirjuri E. Voss-Lagerlund marraskuun 8 p:stä 1937 helmikuun 8 p:ään 1938, viimeksi mainittu täysin palkkaeduin kahden ensimmäisen kuukauden aikana. Reserviharjoitusten takia laskuttaja E. Candolin oli virkavapaa elokuun 10 ja 30 p:n välisen ajan.

Lausuntoja. Kaupungin ja valtion viranomaisille sekä Suomen satamaliitolle annettiin kertomusvuoden aikana kaikkiaan 66 lausuntoa, joista 36 kaupunginhallitukselle, 24 kiinteistölautakunnalle, 1 yleisten töiden lautakunnalle, 1 maistraatille, 1 ulkoasiainministeriölle, 1 merenkulkuhallitukselle ja 2 Suomen satamaliitolle.

K a u p u n g i n h a l l i t u k s e l l e annettiin seuraavat lausunnot: Helmikuun 9 p:nä: Helsingin tullivirkamiesyhdistyksen anomuksesta tullaushuoneiden järjestämisestä pakkahuoneisiin; Maakauppiaitten oy:n ja Kauppiaitten Keskuskunnan tontinvuokrausanomuksesta; rannikkotykistörykmentti I:n Santahaminan ja Suomenlinnan vesiyhteyksiä koskevasta kirjelmästä. Maaliskuun 9 p:nä: Helsingin ympäristön kunnallisen jaoituksen muuttamisehdotuksesta; Suomen ilmapuolustusliiton anomuksesta saada maksutta säilyttää liito- ja purjelentokoneitaan Kellosaaren hallissa. Huhtikuun 13 p:nä: nimityksen erilaisuuksista johtosäännöissä ja talousarviossa; siviili-ilmailun valvojan ehdotuksesta Kellosaaren lentosataman laajentamiseksi. Huhtikuun 21 p:nä: Helsingin makasiini oy:n laiturihuoltotaksan korottamista koskevasta ehdotuksesta; satama-alueella olevan katualueen erilleenaitaamisluvan myöntämisoikeudesta. Toukokuun 4 p:nä: Polttoaine osuuskunnan vuokra-ajan pidentämistä koskevasta anomuksesta ja autovaa'an asettamisesta katualueelle Länsisatamassa; Helsingin kaupungin virkamiesten yhdistyksen ja Helsingin kaupungin toimen- ja viranhaltijain yhdistyksen esityksistä muutoksiksi virkasääntöön; Finlands motorbåtsklubb nimisen yhdistyksen anomuksesta saada järjestää moottoriveneiden kansainväliset nopeuskilpailut Kaivopuistossa. Toukokuun 26 p:nä: juustonviennin keskittämistä Helsinkiin koskevasta Helsingistä itään sijaitsevien juustonviejien anomuksesta; Ruotsin alamaisen kapteeni A. Schumbergin anomuksesta koululaivojen vapauttamiseksi vastavuoroisuutta noudattaen merenkulkumaksuista; Helsingin Osakepankin Sörnäs ab. nimistä yhtiötä koskevan jutun yhteydessä tekemistä esityksistä ja ilmoituksista. Kesäkuun 29 p:nä: Finlands motorbåtsklubb nimisen yhdistyksen anomuksesta käytössään olevan venelaiturin jatkamiseksi; Helsingin laivatelakka oy:n vuokra-ajan pidentämistä koskevasta anomuksesta. Elokuun 26 p:nä: yleisten töiden lautakunnan ehdotuksesta Tervasaaren penkereen rakentamiseksi; Herttoniemen väylän syvyydestä ja sen syventämismahdollisuuksista. Syyskuun 3 p:nä: Kulosaaren sillan rakentamista tutkimaan asetetun komitean mietinnöstä. Syyskuun 14 p:nä: Suomenlinnan paikalliskomendantin Suomenlinnan laivojen odotushuoneen mukavuuslaitosta koskevasta kirjelmästä. Lokakuun 4 p:nä: tehdastontin vuokraamisesta Ford Motor Company of Finland oy:lle. Lokakuun 26 p:nä: vakaustoimiston vaakojen säilytystä

koskevasta kirjelmästä; Polyteknikkojen ilmailukerhon liito- ja purjelentokoneiden maksuttomasta säilytyksestä Kellosaaren lentohallissa; Helsingin ilmapuolustusyhdistyksen liito- ja purjelentokoneiden maksuttomasta säilytyksestä Kellosaaren lentohallissa. Marraskuun 16 p:nä: Finlands motorbåts klubb nimisen yhdistyksen venelaiturin jatkamista koskevasta anomuksesta; eräiden vihannes- ja hedelmäviljelijäin anomuksesta jälleenmyynnin estämiseksi ja myyntiajan pidentämiseksi Kauppatorin altaassa; Helsingin varuskunnan komendanttiviraston itsenäisyyspäivän ilotulitusta koskevasta kirjelmästä; Eteläsataman hallissa toimivien vihanneskauppiaiden esityksestä Kauppatorin altaassa tapahtuvan veneistä myynnin ajan lyhentämiseksi. Joulukuun 21 p:nä: Sörnäisten korttelin n:o 272 järjestelystä; Sörnäisiin rakennettavan tullivartijain päivystyshuoneen paikasta ja piirustuksista; Kellosaaren lentohallin vuokraamisesta merivartiolaitokselle. Joulukuun 28 p:nä: alueen vuokraamisesta Saseka oy:lle; Finlands motorbåts klubb nimisen yhdistyksen anomuksesta saada järjestää kansainväliset nopeuskilpailut Kaivopuiston edustalla syksyllä 1938; Hålvikin tielautakunnan Herttoniemen väylän yli johtavaa tilapäistä siltaa koskevasta anomuksesta; sekä vesijohtolaitoksen esityksestä uuden vesijohdon rakentamiseksi Suomenlinnaan.

K i i n t e i s t ö l a u t a k u n n a l l e annettiin seuraavat lausunnot: Tammikuun 19 p:nä: Soinne & K:ni nimisen yhtiön anomuksesta saada vuokrata varastoalue Länsisatamassa; Suomen mineraaliöljy oy:n anomuksesta saada vuokrata edelleen Sirpalesaaressa oleva bensiiniasema. Helmikuun 9 p:nä: Ford Motor Company of Finland oy:n vuokra-ajan pidentämistä koskevasta anomuksesta. Maaliskuun 9 p:nä: Painoväri oy:n anomuksesta saada vuokrata tontti Itämerenkadun varrelta; tukkuliike Svend Örumin anomuksesta saada vuokrata tontti Lauttasaarenkadun varrelta; Termo oy:n vuokra-ajan pidentämistä ja vuokran alentamista koskevasta anomuksesta. Huhtikuun 13 p:nä: Munkkisaarella palovahingoittuneen kivisen tehdasrakennuksen ja läheisten puurakennusten korjaamisesta tai poistamisesta; Voinvienti-osuusliike Valion anomuksesta saada ostaa tontti Ruoholahdesta. Toukokuun 4 p:nä: Tieaine oy:n anomuksesta saada vuokrata alue Herne- ja Munkkisaaren väliltä; Wicander & Larsson oy:n anomuksesta saada vuokrata alue Lauttasaarenkadun varrelta; matkailumuistoesineiden myyntipaikoista ja niiden luovutusehdoista. Toukokuun 26 p:nä: Wetek oy:n vuokra-anomuksesta; Ikopal oy:n vuokraoikeuden pidentämistä koskevasta anomuksesta; International Agency oy:n vuokra-anomuksesta; Helsingin uusi kirjapaino oy:n vuokra-anomuksesta. Kesäkuun 16 p:nä: Voinvienti-osuusliike Valion tontinvuokrausanomuksesta. Elokuun 3 p:nä: Bensiinin kuluttajat oy:n jakelumittareista Länsisatamassa. Syyskuun 14 p:nä: K. H. Renlund oy:n vuokra-anomuksesta. Lokakuun 26 p:nä: Trustivapaa bensiini oy:n vuokranalennusanomuksesta. Marraskuun 16 p:nä: Suomalainen nafta oy:n anomuksesta saada vuokrata lisäalue Herttoniemestä. Joulukuun 7 p:nä: J. Merivaaran anomuksesta saada ostaa tai vuokrata tehdastontti; Suomen väri- ja vernissatehdas oy:n vuokra-anomuksesta; Suomen kaapelitehdas oy:n vuokra-anomuksesta; ja Vesijohtoliike Huber oy:n vuokra-anomuksesta.

Y l e i s t e n t ö i d e n l a u t a k u n n i l l e annettiin lausunto kesäkuun 29 p:nä Tervasaaren penkereen rakennussuunnitelmista.

M a i s t r a a t i l l e annettiin lausunto elokuun 3 p:nä parmaajain parmaustaksan korottamisanomuksesta.

Ulkoasiainministeriölle annettiin lausunto maaliskuun 9 p:nä erään ulkomaisen toiminimen rusinavarkauksia Suomen satamissa koskevan valituksen johdosta.

Merenkulkuhallituksen sotilasasiainosastolle annettiin lausunto huhtikuun 14 p:nä osaston esityksestä ankkuroinnin kieltämiseksi eräillä kaupungin vesialueilla.

Suomen satamaliitolle annettiin lausunto lokakuun 26 p:nä mahdollisista puutteellisuuksista merenmittauksessa ja viitoituksessa sekä joulukuun 7 p:nä ehdotuksesta uudeksi liikennemaksutariffiksi.

Hyväksyttyjä piirustuksia. Helmikuun 9 p:nä hyväksyttiin Rake oy:n Länsisatamassa olevan varastorakennuksen jatkon piirustukset, toukokuun 26 p:nä Paraisten kalkkivuori oy:n Sörnäisten rantatien varrelle rakennettavan sementtisilon ja purkauslaitteen piirustukset, kesäkuun 16 p:nä Rautakonttori oy:n Katajanokalle rakennettavan varastorakennuksen piirustukset ja G. H. H. oy:n Länsisatamassa olevan varaston muutospiirustukset, kesäkuun 29 p:nä Polttoaine osuuskunnan Länsisataman kortteliin n:o 258 rakennettavan toimisto- ja varastorakennuksen piirustukset, elokuun 3 p:nä Wicander & Larsson oy:n Katajanokan varastoalueelle n:o 15 ja F. H. Lindroosin Katajanokan varastoalueelle n:o 12 rakennettavien varastorakennusten piirustukset, syyskuun 14 p:nä Helsingin uusi kirjapaino oy:n Länsisataman kortteliin n:o 261 rakennettavan varastorakennuksen piirustukset ja lokakuun 26 p:nä Stevedoring oy:n kortteliin n:o 270 rakennettavan varasto- ja päivystysrakennuksen piirustukset.

Maa- ja vesialuevuokraukset. Tammikuun 19 p:nä vuokrattiin Sörnäisten varastopaikka n:o 9 Suomalainen Shell oy:lle edelleen 6 kuukaudeksi 3 markan vuorokausivuokrasta m²:ltä ja kesäkuun 16 p:nä uudistettiin sopimus jälleen 6 kuukaudeksi entisin ehdoin. Helmikuun 9 p:nä vuokrattiin Paraisten kalkkivuori oy:lle vesialue Sörnäisten rantatien varrelta yhtiön purkauslaiturin vierestä sementtisiloa ja purkauslaitetta varten 6 kuukauden irtisanomisajoin 4 markan vuosivuokrasta m²:ltä. Huhtikuun 21 p:nä vuokrattiin Rautakonttori oy:lle kaksi Katajanokan aluetta 6 kuukauden irtisanomisajoin 20 markan vuosivuokrasta m²:ltä. Toukokuun 4 p:nä uudistettiin sopimus A. Eklöf ab:n vuokraamasta vesialueesta Vanhankaupungin selällä purjehduskaudeksi 1937 entisin ehdoin. Toukokuun 26 p:nä vuokrattiin Wicander & Larsson oy:lle osa Katajanokan varastoaluetta n:o 15 6 kuukauden irtisanomisajoin 20 markan vuosivuokrasta m²:ltä ja uusittiin Hiili ja koksi oy:n vuokraoikeus Majakkakadun viereiseen kaistaleeseen entisin ehdoin. Kesäkuun 16 p:nä uusittiin G. H. H. oy:n kanssa tehty sopimus ajosillan paikasta Länsisatamassa 6 kuukauden irtisanomisajoin 20 markan vuosivuokrasta m²:ltä. Elokuun 3 p:nä vuokrattiin liikemies F. H. Lindroosille Katajanokan varastoalue n:o 12 6 kuukauden irtisanomisajoin 20 markan vuosivuokrasta m²:ltä. Elokuun 26 p:nä uudelleen järjestettiin väliaikaisesti rakennustöiden takia Suomen höyrylaiva oy:n Katajanokalla olevat hiilivarastoalueet. Lokakuun 26 p:nä vuokrattiin Helsingin makasiini oy:lle toimistohuone laiturihuoltoa varten 2 vuodeksi kerrallaan 3 kuukauden irtisanomisajoin 180 markan vuosivuokrasta m²:ltä. Marraskuun 16 p:nä siirrettiin Finlands speditions central ab. nimisen toiminimen konttorikojun paikan vuokrasopimus Helsingin huolinta oy:lle ja irtisanottiin Helsingin makasiini oy:n kanssa tehty postitullikamarin huoneistoa koskeva sopimus.

Taksojen muutoksia. Toukokuun 26 p:nä hyväksyttiin muutoksia nosturitaksaan, lokakuun 26 p:nä tavaran säilytystaksaan kaupungin tavaravajoissa ja marraskuun 16 p:nä tavaran tilapäistä säilyttämistä satama-alueella koskevaan taksaan.

Pakkahuoneen ulkopuolella punnitsevien vaakamestarien taksan ylityöaikaa koskeva kohta muutettiin joulukuun 7 p:nä siten, että ylityöksi laskettiin aika klo 17—8 muina arkipäivinä, paitsi lauantaisin klo 14—8.

Laituripituus ja satamalaitteet. Laituripituus oli kertomusvuoden lopussa 5,226 m, edellisen vuoden lopussa 5,013 m. Varastorakennusten lattia-ala oli joulukuun 31 p:nä 1937 118,041 m², edellisen vuoden lopussa 108,830 m². Syyskuun 27 p:nä valmistui Katajanokalla uusi tullikamari, jonka lattiapinta-ala oli 8,861 m²; tullikamarin uudenaikaisiin teknillisiin laitteisiin kuului m.m. kaksi jäähdytysosastoa. Nostokurkia oli kertomusvuoden lopussa 35 kappaletta, joulukuun 31 p:nä 1936 33 kappaletta. Rautatieraidetta oli joulukuun 31 p:nä 1937 57,458 m, edellisen vuoden lopussa 46,644 m, vaihteita oli 192 eli 2 enemmän kuin edellisen vuoden lopussa. Venepaikkoja oli vuoden lopussa 2,064.

Sataman aukiolo. Helsingin satamassa liikenne jatkui läpi vuoden valtion jäänmurtajien ja kaupungin omistamien alusten Otson ja Herculeksen avustaessa talviliikenteen aikana. Sörnäisten satama suljettiin tammikuun 30 p:nä ja avattiin liikenteelle huhtikuun 12 p:nä.

Sataman mainostaminen. Helsingin satamaa mainostivat ilmoituksin seuraavat päivä- ja aikakausjulkaisut: Kauppalehti, Kansan Lehti, Tampereen Sanomat, Liikemaailma, Laivastolehti, Revue Commerciale de Finlande, Norges Rederforbund, Hansa, Scandinavian Shipping Gazette, Excelsior, Kraks Vejviser ja Lloyd's List. Vuoden lopussa valmistui Helsingin satamaa selostava 78 sivun laajuinen englanninkielinen käsikirja Port of Helsinki, jota jaettiin liikennöitsijöille kotimaassa ja ulkomailla, viranomaisille, lähetystöille ja konsulaateille. Satamalaitoksen johtaja selosti Helsingin satamaa kirjoituksin Hansa lehdessä sekä eräissä muissa ulkomaisissa ja kotimaisissa julkaisuissa. Edellisten lisäksi monet kotimaiset päivä- ja aikakauslehdet julkaisivat Helsingin satamaa koskettelevia kirjoituksia ja pääkaupungin sekä osaksi myös maaseutulehdille toimitettiin säännöllisesti sataman liikennettä ja tuloja koskevia uutisia.

Opintomatka. Huhtikuun 18—19 p:nä satamalaitoksen johtaja ja satamakamreeri kävivät Turussa tutustumassa tullilaitoksen välityksellä tapahtuvaan tuulaaki- ja liikennemaksujen kantoon.

Satamajäänmurtaja Otso. Tammikuun 19 p:nä hyväksyttiin satamajäänmurtaja Otson vastaanottopöytäkirja, satamalaitoksen johtaja valtuutettiin kirjoituttamaan alus alusrekisteriin ja helmikuun 12 p:ksi päätettiin järjestää liike-elämän ja lehdistön edustajien tutustumismatka aluksella. Helmikuun 9 p:nä hyväksyttiin yli-insinööri Rissasen lausunnon perusteella radiolaitteet, jotka kulkulaitosten ja yleisten töiden ministeriö oli hyväksynyt käyttöön. Samana päivänä päätettiin esittää kaupunginhallitukselle alukseen hankittavaksi kierrosluvun osoittajat, mihin kaupunginhallitus suostuikin, lisäksi päätettiin hankkia alukseen varapotkuri ja vara-akseli. Maaliskuun 9 p:nä vahvistettiin merenkulkuhallituksen kanssa tehty sopimus Otson asettamisesta avustamaan linjalla Helsinki—Porkkala; huhtikuun 21 p:nä vahvistettiin alukselle keulaviiri.

Satamahinaaja Hercules. Helmikuun 9 p:nä tehtiin esitys radiopuheli-

men hankkimisesta satamahinaaja Herculekseen; kaupunginhallitus hyväksyi esityksen.

Myrskyvaroitusjärjestelmä. Tammikuun 14 p:nä kaupunginhallitus myönsi satamalautakunnan esityksestä 8,600 markkaa uuden myrskyvaroitusjärjestelmän hankkimiseksi pääpaloaseman torniin.

Länsisataman linjaloistot. Kesäkuun 29 p:nä lautakunta teki esityksen 60,000 markan suuruisen määrärahan myöntämisestä Länsisataman linjaloistojen uusimiseksi; kaupunginvaltuusto hyväksyi esityksen elokuun 25 p:nä.

Makasiinirannan laituri. Joulukuun 21 p:nä vahvistettiin satamarakennusosaston ehdotus Makasiinirannan laiturin ja sen jatkeen suunnaksi.

Herttoniemen öljysatama. Kaupunginvaltuuston lokakuun 10 p:nä päätettyä merkitä v:n 1938 talousarvioon 2,800,000 markkaa Herttoniemen väylän syventämiseksi ja 293,000 markkaa viemäri- ja valaistustöihin sekä oikeutettua yleisten töiden lautakunnan käyttämään edellisestä määrärahasta 400,000 markkaa ja jälkimmäisen määrärahan kokonaan jo kertomusvuonna, merkittiin Herttoniemen väylä uudestaan ja ruopattiin sekä harattiin 24 jalan syvyisten alusten kuljettavaksi.

Satamakannanta postitullikamarissa. Syyskuun 3 p:nä päätettiin kannanta postitullikamarissa jättää syyskuun 16 p:stä tullinhoitajan tehtäväksi 1,000 markan kuukausikorvauksesta ja hyväksyttiin tätä koskevat ohjeet ja sopimus; postitullikamarissa toiminut satamakannantaosaston sivuosasto päätettiin siirtää Katajanokan uuteen tullimakasiiniin.

Pakkahuone Katajanokan uudella tullimakasiinilla. Syyskuun 3 p:nä määrättiin Katajanokan uuden tullimakasiinin toinen kerros pakkahuoneeksi ja marraskuun 16 p:nä päätettiin VI tullikamarin kirjelmän johdosta, että makasiinin kolmattakin kerrosta käytettäisiin toistaiseksi pakkahuoneena.

Venepaikkamaksut. Huhtikuun 13 p:nä vahvistettiin Humallahden peräkiinnikkeillä varustettujen venepaikkojen kesävuokra 200 markaksi ja peräkiinnikettä vailla olevien paikkojen vuokra 100 markaksi sekä päätettiin, että veneistä, joilla oli numeroitu paikka, ei kanneta numerolaattamaksua, mutta joilla sitä ei ollut, kannetaan rekisteröimismaksuna 17 markkaa.

Uuden tullimakasiinin kalustaminen. Helmikuun 9 p:nä satamalautakunta teki esityksen Katajanokan uuden tullimakasiinin kalustamisesta; tarkoitusta varten kaupunginvaltuusto myönsi huhtikuun 14 p:nä 380,000 markkaa v:n 1938 talousarvioon merkittäväksi oikeuksin määrärahan käyttöön jo kertomusvuonna.

Satamaliikenneosaston moottorivene. Kaupunginvaltuuston v:n 1938 talousarvioon ottamalla 23,000 markan määrärahalla hankittiin satamaliikenneosaston n.s. mahonkiveneeseen uusi moottorikone.

Muita asioita. Tammikuun 7 p:nä kaupunginhallitus myönsi satamalautakunnan Suomen laivanvarustajain yhdistyksen aloitteesta tekemän esityksen johdosta 5,000 markkaa yleisten töiden lautakunnan käytettäväksi liikkumiskieltotaulujen asettamiseksi satama-alueelle sekä kehoitti kansakoulujen johtokuntia ja kouluhallitusta varoittamaan koulujen oppilaita satama-alueella liikkumisen vaarallisuudesta. Helmikuun 9 p:nä vahvistettiin Lauttasaaren vesijohdon johtoputken suunta ja mittarikaivon paikka Salmisaarella. Huhtikuun 13 p:nä hyväksyttiin Sörnäisistä Kulosaareen vedettävän Helsingin puhelinyhdistyksen puhelinkaapelin

suunta. Maaliskuun 9 p:nä päätettiin ottaa käytäntöön Rahapajanrannalle tilatut kaksi nosturia ja vahvistettiin niiden lopullinen sijoitus. Toukokuun 5 p:nä myönnettiin Helsingin makasiini oy:lle lupa asentaa neljäs autovaaka Länsisatamaan. Elokuun 3 p:nä kehoitettiin, Nyländska jaktklubben nimisen pursiseuran anomuksen johdosta, satamarakennusosastoa tutkimaan Valkosaarenkarien edustan ja niiden välisen salmen syventämis- ja ruoppausmahdollisuuksia.

Satamaliikenne. Helsingin satamaan saapui kertomusvuoden aikana 8,355 alusta, joiden nettovetomäärä oli 2,409,483 rekisteritonnia, ja satamasta lähti 8,351 alusta, joiden nettovetomäärä oli 2,408,653 rekisteritonnia. Edellisenä vuonna saapui 8,336 alusta, joiden nettovetomäärä oli 2,220,490 rekisteritonnia, ja lähti 8,334 alusta, joiden vetomäärä oli 2,219,284 rekisteritonnia. Kertomusvuonna saapuneiden alusten luku kasvoi 19:llä ja vetomäärä 188,993 rekisteritonnia eli 8.5 % sekä lähteneiden alusten luku 17:llä ja vetomäärä 189,369 rekisteritonnia eli 8.5 %.

Helsingin satamassa käyneiden alusten luku- ja vetomäärä eri kuukausina oli seuraava:

Kuukausi	Saapuneet alukset						Lähteneet alukset					
	Ulkomainen merenkulku		Rannikkoliikenne		Yhteensä		Ulkomainen merenkulku		Rannikkoliikenne		Yhteensä	
	Lukumäärä	Nettovetomäärä, rek. tonnia	Lukumäärä	Nettovetomäärä, rek. tonnia	Lukumäärä	Nettovetomäärä, rek. tonnia	Lukumäärä	Nettovetomäärä, rek. tonnia	Lukumäärä	Nettovetomäärä, rek. tonnia	Lukumäärä	Nettovetomäärä, rek. tonnia
Tammikuu	139	106,728	80	7,571	219	114,299	147	116,244	83	9,009	230	125,253
Helmikuu	83	69,430	—	—	83	69,430	77	65,655	—	—	77	65,655
Maaliskuu	81	66,139	2	138	83	66,277	74	60,303	2	138	76	60,441
Huhtikuu	153	148,485	110	6,102	263	154,587	151	134,724	103	5,664	254	140,388
Toukokuu	257	203,789	818	40,424	1,075	244,213	251	209,724	797	39,560	1,048	249,284
Kesäkuu	274	226,726	861	42,675	1,135	269,401	276	219,317	887	43,738	1,163	263,055
Heinäkuu	287	318,979	953	46,658	1,240	365,637	303	339,390	940	45,339	1,243	384,729
Elokuu	282	285,329	924	43,577	1,206	328,906	281	286,084	914	44,263	1,195	330,347
Syyskuu	238	172,335	782	36,100	1,020	208,435	238	169,209	717	35,374	955	204,583
Lokakuu	218	176,460	726	32,324	944	208,784	219	183,241	814	33,826	1,033	217,067
Marraskuu	217	161,328	578	27,875	795	189,203	217	157,946	567	27,513	784	185,459
Joulukuu	184	178,835	108	11,476	292	190,311	180	171,214	113	11,178	293	182,392
Yhteensä	2,413	2,114,563	5,942	294,920	8,355	2,409,483	2,414	2,113,051	5,937	295,602	8,351	2,408,653
Näistä H:stä. kotoisin:												
kaikkiaan ...	907	671,282	372	43,646	1,279	714,928	909	676,109	371	43,151	1,280	719,260
%	37.6	31.7	6.3	14.8	15.3	29.7	37.7	32.0	6.2	14.6	15.3	29.9

Ulkomainen merenkulku. Saapuneiden alusten luku kertomusvuonna oli 222 eli 10.1 % ja vetomäärä 190,097 rekisteritonnia eli 9.9 % sekä lähteneiden alusten luku 226 eli 10.3 % ja vetomäärä 188,682 rekisteritonnia eli 9.8 % suurempi kuin edellisenä vuonna.

Rannikkoliikenne oli kertomusvuonna hiukan pienempi kuin edellisenä vuonna. Saapuneiden alusten luku oli 203 eli 3.3 % ja vetomäärä 1,104 rekisteritonnia eli 0.4 % sekä lähteneiden luku 209 eli 3.4 % pienempi kuin edellisenä vuonna, mutta lähteneiden tonnimäärä kuitenkin 687 rekisteritonnia eli 0.2 % suurempi.

Ulkomaan tavaraliikenne. V. 1937 saapui Helsingin sataman kautta ulkomailta meritse tavaraa 1,550,510 painotonnia ja lähti ulkomaille 450,915 painotonnia; koko ulkomainen tavaraliikenne oli siis 2,001,425

painotonnia ja sivuutti nyt ensimmäisen kerran kahden miljoonan painotonnin rajan. Edellisenä vuonna vastaavat luvut olivat 1,207,313, 372,500 ja 1,579,813. Tuonti lisääntyi kertomusvuonna 343,197 painotonnia eli 28.4 % ja vienti 78,415 painotonnia eli 21.1 %. Koko ulkomainen tavaraliikenne lisääntyi 421,612 painotonnia eli 26.7 %.

Tuontitavarat jakautuivat pääryhmiin seuraavasti:

	Painotonnia
Kappaletavara	446,153
Vilja	60,091
Hiilet ja koksit	687,069
Öljyt	136,054
Lannoitusaineet	14,601
Koneet, rauta y.m. raskas tavara	45,202
Sahattu puutavara	219
Muu puutavara	487
Muu tavara	160,634
Yhteensä	1,550,510

Kappaletavaran tuonti lisääntyi 80,103 painotonnia eli 21.9 % ja oli 55.3 % koko maan kappaletavaratuonnista, koksin ja kivihiilen tuonti lisääntyi 130,348 painotonnia eli 23.4 % ollen 31.1 % koko maan tuonnista. Öljyn tuonti oli 61.6 % koko maan öljyn tuonnista.

Vientitavarat jakautuivat pääryhmiin seuraavasti:

	Painotonnia
Paperi	108,944
Puuhioke ja selluloosa	82,973
Pahvi ja kartonki	12,999
Faneeri	23,349
Kappaletavara	83,871
Sahattu puutavara	94,804
Paperipuu	19,785
Propsit	4,462
Muu sahaamaton puutavara	8,280
Malmit	775
Muu tavara	10,673
Yhteensä	450,915

Sahattua puutavaraa vietiin 33,857 standerttia, edellisen vuoden vastaava luku oli 31,552.

Tuonti ja vienti jakautuivat eri kuukausille seuraavasti:

	Tuonti, painotonnia	Vienti, painotonnia	Yhteensä, painotonnia
Tammikuu	66,776	22,713	89,489
Helmikuu	62,508	58,280	120,788
Maaliskuu	62,641	55,667	118,308
Huhtikuu	102,179	67,358	169,537
Toukokuu	182,454	34,429	216,883
Kesäkuu	199,138	31,629	230,767
Heinäkuu	139,959	39,990	179,949

	Tuonti, painotonnia	Vienti, painotonnia	Yhteensä, painotonnia
Elokuu	173,727	25,153	198,880
Syyskuu	137,648	32,638	170,286
Lokakuu	160,744	28,389	189,133
Marraskuu	135,334	28,118	163,452
Joulukuu	127,402	26,551	153,953
Yhteensä	1,550,510	450,915	2,001,425

Suomalaiset alukset toivat Helsinkiin ulkomailta tavaraa 760,115 painotonnia eli 49.0 % Helsingin tuonnista ja ulkomaiset alukset 790,395 painotonnia eli 51.0 % ,suomalaiset alukset veivät Helsingistä 246,404 painotonnia eli 54.6 % ja ulkomaiset alukset 204,511 painotonnia eli 45.4 %. Koko Helsingin ulkomaan tavaraliikenteestä tuli suomalaisten alusten osalle 1,006,519 painotonnia eli 50.3 % ja ulkomaisten alusten osalle 994,906 painotonnia eli 49.7 %. Edellisenä vuonna tuotiin tavaraa suomalaisilla aluksilla 52.0 % ja ulkomaisilla 48.0 % ja vietiin suomalaisilla aluksilla 53.6 % ja ulkomaisilla 46.4 % tullen siten koko tavaraliikenteestä suomalaisten alusten osalle 52.4 % ja ulkomaisten osalle 47.6 %.

Ulkomaankaupan raha-arvo [1]). Helsingin tuonnin raha-arvo oli kertomusvuonna 4,815,717,000 markkaa ja viennin 1,237,141,000 markkaa eli siis ulkomaankaupan raha-arvo yhteensä 6,052,858,000 markkaa. Edellisenä vuonna vastaavat luvut olivat 3,181,755,000 ja 909,754,000. Kertomusvuonna tuonnin raha-arvo oli 1,633,962,000 markkaa eli 51.4 % ja viennin 327,387,000 markkaa eli 36.0 % suurempi kuin edellisenä vuonna; koko ulkomaankaupan raha-arvo oli siten kertomusvuonna 1,961,349,000 markkaa eli 47.9 % suurempi kuin edellisenä vuonna.

Rautatieliikenne. Helsingin satamien rautatieliikennettä valaisee seuraava taulukko:

Satama	Saapuneet vaunut		Lähteneet vaunut		Saapunut tavara		Lähtenyt tavara	
	kuormattuina	tyhjinä	kuormattuina	tyhjinä	kaikkiaan	siitä täysinä vaunukuormina	kaikkiaan	siitä täysinä vaunukuormina
	kpl				painotonnia			
Länsisatama	31,386	21,436	46,270	6,552	332,934	330,879	512,791	511,142
Eteläsatama	22,641	6,103	27,308	1,436	238,384	219,000	221,000	175,992
Sörnäinen	17,395	3,057	8,620	11,832	131,625	131,608	82,660	76,361
Yhteensä	71,422	30,596	82,198	19,820	702,943	681,487	816,451	763,495

Saapuneita ja lähteneitä vaunuja oli kumpiakin kaikkiaan 102,018, edellisistä oli kuormattuina 70.0 % ja jälkimmäisistä 80.6 %.

Pikatavaraa saapui satama-asemille kaikkiaan 246 tonnia ja lähetettiin yhteensä 489 tonnia.

Rautatielaitoksen veloitukset satamassa nousivat 45.1 miljoonaan markkaan.

Kauttakulkuliikenne Venäjälle käsitti Länsisatamasta 1,453 vaunukuormaa, yhteensä 19,069 tonnia, ja Katajanokan tavara-asemalta 1,695 tonnia eli kaikkiaan 20,764 tonnia lähtevää tavaraa; edellisenä vuonna

[1]) Takaisinviennin raha-arvo, v. 1936 51,506,000 mk ja v. 1937 81,318,267 mk, mukaanluettuna.

vastaava luku oli 7,368. Kertomusvuonna saapunut tavaramäärä oli ainoastaan 180 tonnia, edellisenä vuonna 358 tonnia. Vilkkaimmillaan liikenne oli maalis-, loka- ja joulukuulla, jolloin lähti tavaraa kaikkiaan 16,304 tonnia.

Kalantuonti. Elävää kalaa tuotiin sumpuissa Helsingin satamaan kaikkiaan 654,366 kg, edellisenä vuonna 665,480 kg.

Matkailija-alukset. V. 1937 kävi Helsingin satamassa 22 matkailija-alusta eli yksi enemmän kuin edellisenä vuonna. Seuraavassa luetellaan mainittuna vuonna satamassa käyneet alukset:

Käyntipäivä	Aluksen nimi	Nettovetomäärä, rek. tonnia	Kansallisuus	Matkustajien luku
11/6	Gripsholm	9,772	ruotsalainen	844
25/6	Vandyck	7,960	englantilainen	306
1/7	Orontes	12,000	»	514
7/7	General v. Steuben	8,584	saksalainen	344
16/7	Orontes	12,000	englantilainen	532
22/7	Empress of Australia	12,177	»	343
24/7	Lancastria	9,686	»	669
24/7	Franconia	12,162	»	435
27/7	Kungsholm	10,379	ruotsalainen	483
28/7	Rotterdam	15,056	hollantilainen	519
29/7	Orontes	12,000	englantilainen	450
30/7	Reliance	9,298	saksalainen	458
30/7	Dilwara	6,688	englantilainen	1,119
5/8	Orion	14,097	»	503
7/8	Pilsudski	8,168	puolalainen	542
10/8	Gripsholm	9,772	ruotsalainen	457
15/8	Colombie	7,722	ranskalainen	334
15/8	Milwaukee	9,402	saksalainen	568
15/8	Dilwara	6,688	englantilainen	1,113
16/8	Orontes	12,000	»	520
24/8	Arandora Star	8,578	»	382
30/8	Stella Polaris	2,775	norjalainen	131

Näillä aluksilla oli yhteensä 11,566 matkustajaa ja ne viipyivät kaupungissa muutaman tunnin tai tekivät kiertomatkoja Helsingin ympäristöön. Edellisenä vuonna oli matkustajia 8,608 eli 2,958 henkilöä vähemmän.

Nosturit. Kertomusvuoden aikana valmistui Rahapajanrannalla kaksi 2½—5 tonnin ja kaksi 2 tonnin nosturia. Nosturien käyttötunteja oli kaikkiaan 12,932 ollen lukumäärä 81.5 % suurempi kuin edellisenä vuonna. Eri kuukausien kesken käyttötunnit jakautuivat seuraavasti:

	Makasiinilaiturin 25 tonnin nosturin käyttötunteja	Rahapajanlaiturin 2½—5 tonnin nosturien käyttötunteja	Rahapajanlaiturin 2½ tonnin nosturin käyttötunteja	Käyttötunteja yhteensä
Tammikuu	24	150	311	485
Helmikuu	19	355	601	975
Maaliskuu	25	487	550	1,062
Huhtikuu	37	569	557	1,163
Toukokuu	41	477	637	1,155
Kesäkuu	43	342	607	992
Heinäkuu	42	400	581	1,023
Elokuu	49	396	692	1,137

	Makasiinilaiturin 25 tonnin nosturin käyttötunteja	Rahapajanlaiturin 2½—5 tonnin nosturien käyttötunteja	Rahapajanlaiturin 2½ tonnin nosturin käyttötunteja	Käyttötunteja yhteensä
Syyskuu	57	440	736	1,233
Lokakuu	54	500	762	1,316
Marraskuu	43	394	631	1,068
Joulukuu	51	501	771	1,323
Yhteensä	485	5,011	7,436	12,932

Satamavesipostit. Satamavesiposteista otettiin mittarien mukaan vettä 58,888 m³, josta 33,194 m³ myytiin satamassa käyneille aluksille, 4,351 m³ annettiin maksutta valtion jäänmurtajille ja 1,571 m³ jäänmurtaja Otsolle ja satamahinaaja Herculekselle. Hukkaan joutui siten 19,772 m³, josta osa pakkasten aikana juoksutettiin johdoista johtojen jäätymisen estämiseksi.

Jäänmurtajat. Jäänmurtaja Otso oli kertomusvuoden aikana kulussa 649 tuntia, kulki tänä aikana 2,264 meripeninkulmaa ja hinaten avusti 172 alusta, josta kertyi hinausmaksuina 133,300 markkaa. Satamahinaaja Hercules oli kulussa 1,531 tuntia, hinaten avusti 178 kauppa-alusta sekä suoritti satamarakennusosaston hinauksia, joista kaikista veloitettiin yhteensä 245,547: 50 markkaa.

Kompassien tarkistus. Kompassien tarkistusta varten oli 54 alusta kiinnitettynä tarkistuspoijuun ja 87 alusta tarkistuspaalustoon.

Satamakannanta. Satamakannantaosasto veloitti satamatuloja kertomusvuoden aikana yhteensä 43,055,852: 30 markkaa vastaavan määrän edellisenä vuonna ollessa 34,277,091: 65 markkaa. Lisäys oli siis 8,778,760: 65 markkaa eli 25.6 %. Tämän vuoden veloitus ylitti siten v:n 1928 veloituksen, 34,850,566: 25 markkaa, 8,205,286: 05 markalla eli 23.5 %:lla, ollen siten suurin tähän asti veloitettu satamakannanta.

Veloitettujen maksujen kokonaismäärä ylitti tuloarviossa arvioidun määrän, kuten selviää seuraavasta yhdistelmästä:

	Arvioidut tulot, mk	Todelliset tulot, mk	Ylijäämä (+) tai vajaus (—), mk
Tuulaaki kaupunkiin osoitetuista tavaroista	14,000,000: —	16,881,831: 15	+2,881,831: 15
Tuulaaki muihin kaupunkeihin osoitetuista tavaroista	500,000: —	594,046: 95	+ 94,046: 95
Liikennemaksut	12,700,000: —	17,409,305: 45	+4,709,305: 45
Makasiininvuokrat	180,000: —	222,025: 70	+ 42,025: 70
Satamamaksut	4,000,000: —	4,955,172: 30	+ 955,172: 30
Nosturimaksut	350,000: —	580,580: —	+ 230,580: —
Maksut aluksille annetusta vedestä	330,000: —	398,108: —	+ 68,108: —
Paikanvuokrat	1,100,000: —	1,195,351: 50	+ 95,351: 50
Venelaiturimaksut	185,000: —	194,851: —	+ 9,851: —
Jää- ja hinausmaksut	200,000: —	378,847: 50	+ 178,847: 50
Helsingin makasiini oy:n suoritettava korvaus satamakannantaosaston viranpitäjäin palkkauksesta	212,855: —	189,120: —	— 23,735: —
Lentokoneiden satamamaksut	10,000: —	31,633: 60	+ 21,633: 60
Erinäiset huoneistovuokrat	26,400: —	22,005: —	— 4,395: —
Automaattipuhelimet	1,000: —	2,974: 15	+ 1,974: 15
Yhteensä	33,795,255: —	43,055,852: 30	+9,260,597: 30

Kertomusvuoden tuloarvioon verraten veloitus osoitti 9,260,597: 30 markan eli 27.4 %:n lisäystä. Kun veloitetusta määrästä vähennetään

palautukset, 656,488: 80 markkaa, jää veloitus 8,604,108: 50 markkaa eli 25.5 % tuloarvion määrää suuremmaksi.

Tuulaakimaksut kaupunkiin osoitetuista tavaroista nousivat 16,879,794: 25 markkaan ja vientitavaroista 2,036: 90 markkaan. Ulkomailta maahan tuotujen, yleisestä varastosta otettujen tavarain tuulaakimaksut nousivat 2,900,758: 35 markkaan, mikä määrä sisältyy jo edellä mainittuun tuontitavaroista saatuun tuulaakimaksujen kokonaismäärään. Kaupunkiin osoitetusta tavarasta suoritettua tuulaakia peruutettiin 32,689: 80 markkaa, joten nettoveloitukseksi jäi 16,849,141: 35 markkaa, ollen summa 2,928,269: 80 markkaa eli 21.0 % edellisen vuoden vastaavaa määrää suurempi.

Tuulaakimaksut muihin kaupunkeihin osoitetusta tavarasta nousivat 594,046: 95 markkaan ollen summa 134,239: 75 markkaa eli 29.2 % suurempi kuin edellisenä vuonna. Kyseiset tuulaakimaksut jakautuivat v. 1937 ja 1936 seuraavien kaupunkien kesken.

	1937 Mk	1936 Mk
Tampere	395,094: 20	292,570: 95
Lahti	130,124: —	111,991: 90
Hämeenlinna	41,780: 50	34,370: 30
Jyväskylä	27,048: 25	20,874: 05
Yhteensä	594,046: 95	459,807: 20

Liikennemaksujen kokonaismäärä oli 17,409,305: 45 markkaa, josta ulkomailta tulleista tavaroista 15,421,694: 10 markkaa, maasta viedyistä tavaroista 1,741,340: 10 markkaa ja oman maan paikkakunnilta saapuneista tavaroista 246,271: 25 markkaa. Ulkomailta maahan tuotujen, yleisestä varastosta otettujen tavarain liikennemaksut nousivat 2,065,861:15 markkaan sisältyen määrä jo edellä oleviin ulkomailta tuotujen tavarain liikennemaksuihin. Peruutukset, 3,951: 10 markkaa, huomioonottaen, jää nettoveloitukseksi 17,405,354: 35 markkaa, ollen summa 4,530,473: 40 markkaa eli 35.2 % edellisen vuoden vastaavaa määrää suurempi.

Satamamaksut nousivat 4,955,172: 30 markkaan, josta peruutukset ja alennukset, 619,847: 90 markkaa, vähennettyinä, jää nettoveloitukseksi 4,335,324: 40 markkaa, ollen se 518,101: 70 markkaa eli 13.6 % suurempi edellisen vuoden vastaavaa määrää. Satamamaksujen veloitus jakautui erilaista liikennettä harjoittavien alusten kesken seuraavasti:

	Mk
1) aluksista, jotka saapuivat suoraan ulkomailta tai lähtivät ulkomaille	4,220,125: 90
2) aluksista, jotka ulkomaan liikenteessä poikkesivat toiseen Suomen satamaan purkamaan tai lastaamaan	232,720: 60
3) aluksista, jotka tullikamaripassilla kulkivat kotimaisessa liikenteessä	4,089: —
4) aluksista, jotka ilman tullikamaripassia kulkivat kotimaisessa liikenteessä	184,192: 40
5) aluksista, jotka tullikamaripiirissä harjoittivat matkustajaliikennettä	12,014: 60
6) aluksista, jotka tullikamaripiirissä harjoittivat hinauksia ja pelastuksia	298: 80
7) jäämaksuja	301,731: —
Yhteensä	4,955,172: 30

Ulkomaista liikennettä harjoittavien alusten, ryhmien 1, 2 ja 7, satamamaksut jakautuivat edellisen jakoperusteen ja alusten kotipaikan mukaan seuraavasti:

Ryhmä	Helsinkiläiset alukset, mk	Muut suomalaiset alukset, mk	Ulkomaiset alukset, mk	Yhteensä, mk
1)	1,362,337: 30	279,763: —	2,578,025: 60	4,220,125: 90
2)	159,409: 60	32,618: 60	40,692: 40	232,720: 60
7)	121,915: 50	29,667: 50	150,148: —	301,731: —
Yhteensä	1,643,662: 40	342,049: 10	2,768,866: —	4,754,577: 50

Satamamaksuista tuli helsinkiläisten alusten osalle 34.6 %, muille suomalaisille aluksille 7.2 % ja ulkomaisille aluksille 58.2 %. Peruutukset ja alennukset huomioonottaen nousi helsinkiläisten alusten osuus (alennukset ja palautukset 314,090: 75 markkaa) 1,329,571: 65 markkaan, muiden suomalaisten alusten (alennukset ja palautukset 20,279: 75 markkaa) 321,769: 35 markkaan ja ulkomaisten alusten (alennukset ja palautukset 285,477: 40 markkaa) 2,483,388: 60 markkaan eli yhteensä satamamaksut 4,134,729: 60 markkaan, ollen helsinkiläisten alusten osuus silloin 32.1 %, muiden suomalaisten alusten 7.8 % ja ulkomaisten alusten 60.1 %.

Matkailija-alusten suorittamat satamamaksut nousivat 479,440: 80 markkaan, josta alennukset, 344,899: 20 markkaa, vähennettyinä, jää nettoveloitukseksi 134,541: 60 markkaa.

Kotimaan liikenteessä kulkevien alusten satamamaksut nousivat 200,594: 80 markkaan, josta alennukset ja peruutukset, 14,994:30 markkaa, vähennettyinä, jäi suoritettavaksi 185,600: 50 markkaa.

Makasiininvuokria saatiin 23.3 % enemmän kuin mitä kertomusvuoden tuloarviossa oli arvioitu, mutta olivat ainoastaan 32,258 markkaa eli 17.0 % suuremmat kuin edellisenä vuonna. On huomattava, että Katajanokan uuden tullimakasiinin kellarissa ja yhdessä makasiinin kolmesta kerroksesta säilytetyistä tavaroista kannettiin makasiininvuokria lokakuun 1 päivästä. Eri tavaravajain kesken vuokrat jakautuivat seuraavasti:

	Mk		Mk		Mk
N:o 1	8,495: 20	N:o 7	29,760: 80	N:o 11	67,540: 20
» 2	7,101: 90	» 8	18,153: 20	» 12[1])...	8,254: —
» 3	8,074: 40	» 9	26,946: 80	Yhteensä	222,025: 70
» 4	10,410: 80	» 10	37,288: 40		

Tavaravajoista n:ot 5 ja 6 ovat nykyään tullipakkahuoneina, samoin uuden tullimakasiinin 2 ja 3 kerros. Tavaravajassa n:o 11 säilytettiin etupäässä vuotia nousten tuontivuotien vuokra 26,143 markkaan ja vientivuotien vuokra 14,515: 20 markkaan.

Paikanvuokrat ylittivät 8.7 %:lla tuloarviossa arvioidun määrän ollen 144,957: 45 markkaa eli 13.8 % edellisen vuoden vastaavaa määrää suuremmat. Laitureille varastoidusta tavarasta kertyi vuokria 67,795: 75 markkaa ja vuokratuista varastoalueista 1,127,555: 75 markkaa ollen viimeksi mainitusta summasta 748,180: 55 markkaa eli 66.4 % Helsingin makasiini oy:n suorittamaa vuokraa.

Aluksille annetusta vedestä kertyi tuloja 20.6 % yli arvioidun määrän

[1]) Uusi tullimakasiini.

nousten summa 398,108 markkaan eli 13.5 % suuremmaksi kuin edellisenä vuonna.

Venelaiturimaksut ylittivät 5.3 %:lla tuloarviossa arvioidun määrän ja olivat 7,906 markkaa eli 4.2 % edellisen vuoden vastaavaa määrää suuremmat.

Lentokoneiden satamamaksujen veloitus ylitti 216.3 %:lla tuloarviossa arvioidun määrän ollen 97,584: 50 markkaa eli 75.5 % edellisen vuoden vastaavaa määrää pienempi.

Nettoveloitus nousi kertomusvuonna 42,399,363: 50 markkaan ja oli 8,792,225: 80 markkaa eli 26.2 % edellisen vuoden vastaavaa määrää suurempi. Palautukset ja peruutukset tekivät 656,488: 80 markkaa, edellisenä vuonna 669,953: 95 markkaa.

Veloitusilmoituskirjoja oli 279,824 eli 39,321 (16.3 %) enemmän kuin edellisenä vuonna. Keskimääräinen veloitettu määrä kutakin ilmoituskirjaa kohden eri osastoissa selviää seuraavasta:

	Veloitettu bruttomäärä, mk	Ilmoituskirjain koko lukumäärä	Keskimääräinen veloitettu määrä, mk
Pääosasto	12,077,553: 60	103,568	116: 61
Alaosasto [1])	555,374: 70	30,873	17: 99
I sivuosasto [2])	964,667: 05	6,939	139: 02
II »	4,188,623: 85	45,610	91: 84
III »	7,980,815: 15	19,330	412: 87
IV »	9,874,607: 05	35,106	281: 28
V »	7,414,210: 90	38,398	193: 09
Yhteensä	43,055,852: 30	279,824	153: 87

Maksuista vapautettujen veloitusilmoituskirjojen lukumäärä oli 39,633, niistä 554 kauttakulkutavaroita varten.

Eri kuukausien kesken v. 1937 ja 1936 veloitus [3]) jakautui seuraavasti:

	1937 Mk	1936 Mk
Tammikuu	2,893,667: 85	2,745,131: 10
Helmikuu	2,675,631: 35	2,124,711: 15
Maaliskuu	2,958,500: 45	1,844,825: 10
Huhtikuu	4,273,401: 45	3,029,640: 85
Toukokuu	4,171,948: 75	3,000,693: 25
Kesäkuu	3,812,201: 50	3,052,936: 70
Heinäkuu	3,933,325: 10	3,454,861: 40
Elokuu	3,687,700: 25	3,004,059: 75
Syyskuu	3,759,014: 25	2,956,712: 60
Lokakuu	3,912,539: 55	3,146,019: 30
Marraskuu	3,383,830: 10	2,825,326: 25
Joulukuu	3,404,971: 70	2,882,279: 20
Yhteensä	42,866,732: 30	34,067,196: 65

[1]) Posti. — [2]) Avattu lokakuun 1 p:nä 1937. — [3]) Helsingin makasiini oy:n suoritettavaa korvausta 189,120 mk v. 1937 ja 209, 895 mk v. 1936, satamakannanta-osaston viranhaltijain palkkauksesta, huomioon ottamatta.

Saatavia edellisiltä vuosilta oli 101,050: 20 markkaa; kun summaan lisätään vuoden nettoveloitus, oli veloitettava määrä 42,500,413: 70 markkaa.

Kannanta. Kertomusvuoden veloituksia kertyi 42,899,716: 95 markkaa ja edellisien vuosien veloituksia 122,604: 25 markkaa eli yhteensä 43,022,321: 20 markkaa, ollen summa 99.6 % koko veloitettavasta määrästä. Rahatoimiston välityksellä kannettiin 190,376: 30 markkaa. Poistoja kertymättömistä saatavista tehtiin 290: 35 markan arvosta vastaten 0.2 % koko edellisen vuoden saatavamäärästä. Palautukset, kertomusvuoden veloituksista 656,488: 80 markkaa ja edellisen vuoden veloituksista 21,844: 40 markkaa eli yhteensä 678,333: 20 markkaa huomioiden, jäi nettokannoksi 42,343,988 markkaa ja saatavia seuraavaan vuoteen 156,135: 35 markkaa, kaikki v:lta 1937. Yhdessä vararikossa valvottiin saatavia 65: 90 markkaa.

Helsingin makasiini oy:n kautta veloitettiin tuulaakia 9,095,627: 30 markkaa ja liikennemaksuja 8,193,190: 65 markkaa eli yhteensä 17,288,817: 95 markkaa, mikä määrä vuoden kuluessa tilitettiin satamakannantaosastolle.

Tullipakkahuoneen ulkopuolella tapahtuva tavarain punnitseminen. Tullipakkahuoneen ulkopuolella suoritettiin tavarain punnitsemisia 44 eri liikkeelle, joiden laskuun punnittiin 8,128 tonnia ja 32,013,983 litraa erilaista tavaraa, vastaavan määrän edellisenä vuonna ollessa 7,359.3 tonnia. Näihin punnituksiin käytettiin kaikkiaan 6,949 tuntia, ja vaakamestarit kantoivat niistä korvauksina 207,849: 50 markkaa, mistä määrästä tuli heidän omiksi palkkioikseen 103,444: 25 markkaa, heidän 27 apulaisensa palkkioksi 80,921 markkaa sekä muihin kustannuksiin 23,484: 25 markkaa.

Helsingin makasiini oy. varastoi tavaraa kertomusvuoden aikana 27,173 tonnia vastaavan määrän edellisenä vuonna ollessa 25,496 tonnia sekä antoi varastosta tavaraa 26,041 tonnia vastaavan määrän edellisenä vuonna ollessa 29,498 tonnia. Yhtiön laiturihuolto v. 1937 ja 1936 osoitti seuraavaa:

	1937	1936
Aluksien lukumäärä	1,392	1,238
Tavaralähetysten lukumäärä	128,338	102,582
Siitä laiturihuollon kautta	120,640	97,177
Kokonaislasti tonneja	591,097	433,998
Siitä laiturihuollon kautta	273,378	199,498

Länsisataman satamatyöntekijäin ravintola, jota ryhdyttiin rakentamaan vuoden alkupuolella, valmistui syyskuussa ja luovutettiin käyttöön lokakuun 1 p:nä. Rakennus maksoi 1,280,515: 75 markkaa. Kaupungin ja yhtiön välisen sopimuksen mukaisesti suoritettiin yhtiölle 29,700 markkaa korvauksena v:n 1937 viimeiseltä neljännekseltä. Yhtiö lisäsi kertomusvuonna välineistöään yhdellä autovaa'alla ja avasi lokakuun 1 p:nä neljännen laiturihuollon toimiston Katajanokan uudessa tullimakasiinissa.

X. Palolaitos

Palolautakunnan kertomus vakinaisen palokunnan toiminnasta v. 1937 oli seuraavan sisältöinen:

Palolautakunnan jäsenet ja toiminta. Palolautakuntaan, joka maistraatin alaisena valvoo palotointa, kuuluivat v. 1937 seuraavat henkilöt: puheenjohtajana filosofiantohtori B. Nybergh, varapuheenjohtajana teknologiantohtori Y. Talvitie sekä jäseninä viilaaja Hj. Horniemi, diploomiinsinööri E. Lucander, monttööri H. Puukko ja kaupunginhallituksen edustajana lääketieteen- ja kirurgiantohtori E. Suolahti. Sihteerinä toimi kansliasihteeri G. V. Brotherus.

Palolautakunta kokoontui kertomusvuoden aikana 16 kertaa käsitellen tällöin 98 varsinaista asiaa, jotka antoivat aihetta lausuntoihin tai esityksien tekemiseen viranomaisille; pöytäkirjaan merkittiin 75 tiedonantoa. Erinäisille kaupungin viranomaisille ja yksityisille annettiin sitä paitsi palopäällikön toimesta 549, edellisenä vuonna 474, kirjallista lausuntoa, esitystä tai todistusta. Asemakaava- ja rakennusasioita koskevia lausuntoja palolautakunta antoi 46 ja palopäällikkö 285.

Tärkeimmistä palolautakunnan kertomusvuoden aikana käsittelemistä asioista mainittakoon seuraavat:

Tammikuun 11 p:nä päätettiin kaupunginhallitukselle annettavassa lausunnossa, joka koski tie- ja vesirakennushallituksen esitystä Helsingin lentokentän palotoimen järjestelyksi, puoltaa lentokentän palotorjunnan valvonnan siirtämistä Helsingin palokunnalle ehdoin, että valtio kustansi paikalle tarpeellisen sammutus- ja pelastuskaluston ensiapua varten sekä korvasi kaupungille tarpeellisista tarkastuksista aiheutuvat matkakulut sekä kustannukset kaupungin palokunnan tarpeen vaatiessa antamasta sammutusavusta ja suorittamasta sairaskuljetuksesta. Maaliskuun 10 p:nä palolautakunta hyväksyi tie- ja vesirakennushallituksen suunnitelman mainitun palotorjunnan valvonnan järjestämiseksi ja huhtikuun 1 p:nä kaupunginhallitus päätti, että kaupungin palokunta suostui hälytyksen tapahtuessa avustamaan sammutus- ja avustustöissä lentokentällä, edellytyksin, että paikalle lähetetty paloupseeri toimi sammutustyönjohtajana ja että palokunta tällaisessa tapauksessa sai palolautakunnan määräämän korvauksen avustaan.

Kaupunginhallitukselle lähetettävässä kirjelmässä päätettiin puoltaa vapaan lääkäri- ja sairaalahoidon myöntämistä kaikille palokunnan viranhaltijoille. Asiaa ei ratkaistu kertomusvuoden aikana.

Toimistonjohtaja Y. Harvian mietintö eräiden kaupungin ympäristöalueiden liittämisestä Helsingin kaupunkiin sekä palopäällikön asiasta palotoimen järjestelyn kannalta antama lausunto käsiteltiin maaliskuun 31 p:nä. Asiasta päätettiin antaa palopäällikön ehdotuksen mukainen lausunto. Kertakustannukset alueiden liittämisestä nousisivat 21,037,600 markkaan ja vuotuiskustannukset 3,396,040 markkaan. Suurimmat kertakustannukset aiheutuisivat 11 uuden paloaseman rakentamisesta ja yhden ruiskulaivan hankkimisesta Suomenlinnaan, tehden nämä kustannukset yhteensä 15,800,000 markkaa.

Asetettiin komitea käsittelemään kysymyksiä uuden palomestarinviran sekä työkomennuskunnan perustamisesta. Uuden palomestarinviran perustamista koskevassa mietinnössään komitea ehdotti, että palonehkäisypalveluksen tehostamiseksi perustettaisiin palotarkastajanvirka. Palolautakunnan puollettua ehdotusta kaupunginvaltuusto marraskuun 17 p:nä päätti perustaa mainitun viran v:n 1938 alusta. Työkomennuskunnan perustamista koskevasta kysymyksestä komitea ei kertomusvuoden aikana antanut mietintöään.

Korkeimman hallinto-oikeuden päätösten johdosta, jotka koskivat uuden palojärjestyksen hyväksymistä ja kaupungin nuohoustoimen järjestelyä, päätettiin ehdottaa, että palojärjestyksen 33 §:ään lisättäisiin näin kuuluva 2) momentti: Nuohoustoimenhoitajan on hankittava nuohoushenkilökunnalleen palolautakunnan hyväksyminen. Lisäksi ehdotettiin, että nuohoustoimen uudelleenjärjestelyä koskeva asia lykättäisiin siksi, kunnes uusi palojärjestys oli saanut lain voiman.

Palolautakunnan esityksen, että palokunnan päällystölle, alipäällystölle ja miehistölle kustannettaisiin vapaa virkapuku, kaupunginvaltuusto hyväksyi, tullen päätös voimaan v:n 1938 alusta, ehdoin, ettei virkapukua saanut käyttää muulloin kuin virantoimituksessa.

Heinäkuun 8—10 p:nä palopäällikkö osallistui palolaitoksen kutsuttuna edustajana Kööpenhaminan palokunnan 250-vuotisjuhlaan.

Palokunta. *Virkailijat.* Palokunnan kolmas palomestari J. V. Salonen erosi palokunnan palveluksesta syyskuun 1 p:nä ja virkaatoimittavana palomestarina toimi vuoden loppuun ruiskumestari O. Johansson. Sittemmin valittiin kolmanneksi palomestariksi luutnantti A. A. R. Harne. Vastaperustettuun uuteen palotarkastajantoimeen valittiin insinööri T. S. Sundquist v:n 1938 alusta. Vanhempi palokorpraali A. Kare siirtyi täysin palvelleena eläkkeelle heinäkuun 1 p:nä. Kertomusvuoden aikana erosi palokunnan palveluksesta kaikkiaan 9 sääntöpalkkaista viranhaltijaa ja vakinaiseen palvelukseen otettiin niinikään 9 sääntöpalkkaista viranhaltijaa.

Terveydentila. Palokersantti A. G. Heino kuoli elokuun 12 p:nä lyhyen sairauden jälkeen. Muuten terveydentila palokunnassa oli kertomusvuoden aikana tyydyttävä. Vakavampia tapaturmia ei sattunut tulipalojen eikä harjoitusten yhteydessä. 56 miestä sairasti yhteensä 1,152 päivää.

Kalusto. Palokunnan kalustossa tapahtui vuoden aikana erinäisiä muutoksia. Kaluston lukumäärä väheni yhdellä moottoriruiskulla, joka luovutettiin Bengtsårin koulukodille ja lisääntyi kolmella uudella moottoriajoneuvolla. Sitä paitsi muutettiin eräs vanha henkilöauto sairasvaunuksi ja eräs vanha sairasvaunu järjestettiin vesivahinkojen suojeluautoksi. Joulukuun 31 p:nä 1937 palokunnan kaluston ja tarvekalujen kirjoihin merkitty arvo oli 7,766,535 markkaa.

Letkujen määrä jakautui eri paloasemille seuraavasti:

Liittimien suuruus	Pääpaloasema	Kallio	Käpylä	Pasila	Sörnäisten niemi	Yhteensä
	Metriä					
2″	3,340	2,020	480	400	180	6,420
3″	4,850	2,700	540	510	510	9,110
Yhteensä	8,190	4,720	1,020	910	690	15,530

Palokunnan miesvahvuus ja moottoriajoneuvojen luku oli seuraava:

Paloasema	Henkilökunta				Moottoriajoneuvot						Moottoriruiskuja
	Päällystöä	Alipäällystöä	Miehistöä	Kaikkiaan	Paloautoja	Henkilöautoja	Sairaankuljetusautoja	Linjakorjausautoja	Kuormaautoja	Kaikkiaan	
Pääpaloasema	3	8	72	83	10	4	4	1	2	21	3
Kallio	1	4	35	40	7	1	1	—	1	10	—
Käpylä	—	1	6	7	1	—	1	—	—	2	1
Pasila	—	—	6	6	1	—	—	—	—	1	—
Sörnäisten niemi	—	—	6	6	1	—	—	—	—	1	—
Yhteensä	4	13	125	142	20	5	6	1	3	35	4

Palokunnalla oli yksi vaahtosammutusauto, joka oli varustettu 1,000 min./litr. vesipumpulla, kaksi letkuautoa, kaksi konetikapuuautoa, yksi kaasu- ja valaistusauto ja kolmetoista ruiskuautoa, joista viimeksi mainituista yksi oli varustettu 400, yksi 750, kolme 1,000, kolme 1,100 ja kaksi 1,500 min./litr. pumpulla sekä kolme 2,000 min./litr. pumpulla. Moottoriruiskuista, joita oli neljä, oli yksi 250, yksi 600 ja kaksi 700 min./litr. tehoista.

Palokunnan kaikkien moottoriajoneuvojen yhteinen ajomatka oli 77,509 km.

Paloilmoitus. Palolennätinkeskuksia oli pääpaloasemalla sekä Kallion, Käpylän, Pasilan ja Sörnäisten niemen paloasemilla.

Yksityisiä palokelloja tuli 1 lisää, käytännössä oli palokelloja kaikkiaan 250. Lennätinverkkoon kytkettyjä yksityisiä palokelloja oli kaikkiaan 23 paikassa. Automaattihälyttäjiä oli kolmessa paikassa. Palohälytyspuhelin oli kytkettynä puhelinkeskukseen erikoisnumerolla 500, johtoja oli 3. Paloasemien välisiä tiedoituksia varten oli asemien välillä suoraan kulkeva puhelinjohto.

Palopostit ja muut vedenottopaikat. Vesijohdon paloposteja tuli lisää 28, kaikkiaan niitä oli 1,464. Yksityisiä, vesijohtolaitoksen hoidossa olevia paloposteja oli 32. Palokaivoja oli 3.

Vapaaehtoinen palokunta. Vapaaehtoisen reservipalokunnan päällystön miesluku oli 33 ja miehistön 350.

Kalustoon kuului 4 paloautoa, joista 3 ruiskuautoa, 1 kalustoauto ja 2 irrallista moottoriruiskua sekä 4,500 m letkuja.

Vapaaehtoisen palokunnan lentävään osastoon kuului 40 miestä; sen hälytys oli järjestetty tapahtuvaksi puhelinkeskuksen kautta kulkevalla hälytyspuhelimella. Yleinen hälytys tehtiin palotorvella pääpaloseman tornista. Kaupunki avusti kertomusvuonna vapaaehtoista palokuntaa 20,000 markalla. Kyseisen vuoden aikana kutsuttiin vapaaehtoinen palokunta avuksi kaksi kertaa.

Palotarkastukset. Palotarkastukset suoritettiin samoin kuin edellisenäkin vuonna. Vuoden kuluessa tarkastettiin kaikki kaupungin alueella olevat kiinteistöt. Paitsi näitä tarkastuksia palomestarit suorittivat 660 ylimääräistä tarkastusta tulen- ja henkilöturvallisuuteen nähden vaarallisissa laitoksissa. Näistä tarkastuksista ensimmäinen palomestari suoritti 179, toinen 263 ja kolmas 218. Tämän ohella palopäällikkö toimitti tarkastuksia

yleisissä kokoussaleissa, teattereissa, bensiininsäilytyspaikoissa, filmivarastoissa, suurehkoissa autovajoissa y.m. tulenaroissa paikoissa.

Turvavartio teattereissa. Teattereissa y.m.s. huoneistoissa oltiin vartiossa näytäntöjen aikana seuraavasti: Kansallisteatterissa 2—3 miestä 270 kertaa, Kansanteatterissa 1—2 miestä 269 kertaa, Ruotsalaisessa teatterissa 2—3 miestä 313 kertaa, Koiton näyttämöllä 1 mies 204 kertaa, Suomalaisessa oopperassa 2—3 miestä 139 kertaa, Kaartin maneesissa (tivoli) 1 mies 16 kertaa, Balderloosin juhlahuoneistossa 1 mies 3 kertaa, Hämäläisten talossa 1 mies 5 kertaa ja Valkoisessa salissa 1 mies 2 kertaa.

Nuohoustoimi. Kaupunki oli nuohoustöiden suorittamiseksi jaettu 11 nuohouspiiriin. Jokaisessa piirissä oli piirinuohooja velvollinen tarpeellisine apumiehineen maistraatin vahvistaman taksan mukaan toimittamaan savutorvien ja tulisijojen puhdistuksen sekä pyynnöstä nuohoamaan kaakeliuunien putket ja muut pienehköt savujohdot.

Palojärjestyksen mukaan piirinuohooja oli vastuunalainen siitä, että nuohoaminen tapahtui oikeaan aikaan ja niin huolellisesti, ettei jäänyt nokivalkean vaaraa. Hän oli myöskin velvollinen korvaamaan itse aiheuttamansa vahingot tulisijoissa tai savuhormissa.

Piirinuohooja otti itse palvelukseensa tarvittavan miehistön ja maksoi sille palkan. Hän ei nauttinut palkkaa kaupunginkassasta. Nuohoamistöiden suorittamiseksi tarvittavat varat piirimestari kantoi edellä mainitun taksan mukaan suoraan talonomistajilta.

Nokivalkeiden lukumäärä v. 1926—37 oli seuraava:

1926	44	1930	41	1934	19
1927	58	1931	31	1935	16
1928	47	1932	28	1936	29
1929	68	1933	20	1937	18

Tulipalot. Palokunta hälytettiin kertomusvuoden aikana 470 kertaa, niistä 282 kertaa todellisen tulipalon tai tulipalonvaaran johdosta, 18 kertaa nokivalkean tähden, 29 kertaa käryn ja savun takia, 19 kertaa happikoje- tai pulmoottoriavustuksen antamiseksi, 23 kertaa erehdyksestä, 7 kertaa yksityisten hoidossa olevassa palolennätinverkostossa esiintyneen vian takia, 32 kertaa ilkivaltaisuudesta (edellisenä vuonna 27 kertaa), 10 kertaa vedenpumppuamiseksi sekä 50 kertaa muista syistä. Edelliseen vuoteen verraten palohälytysten lukumäärä kasvoi 54:llä ja tulipalojen lukumäärä 26:lla.

Tulipaloja oli tammikuussa 27, helmikuussa 13, maaliskuussa 25, huhtikuussa 12, toukokuussa 21, kesäkuussa 35, heinäkuussa 26, elokuussa 36, syyskuussa 21, lokakuussa 27, marraskuussa 19 ja joulukuussa 20.

Ensimmäinen tieto tulen irtipääsystä saatiin 189 tapauksessa puhelimitse, 88 tapauksessa palolennättimellä ja 5 tapauksessa suullisen sanantuojan kautta. 188 tulipaloa sattui päivällä klo 6—18 välisenä aikana ja 94 tulipaloa yöllä klo 18—6 välisenä aikana.

Tulipalojen jakautuminen tulen irtipääsypaikan mukaan näkyy seuraavasta yhdistelmästä:

	Kivirakennuksia	Puurakennuksia	Yhteensä
Asuinhuoneita	44	17	61
Kellareita	7	1	8
Työhuoneita	6	3	9
Ullakoita	4	3	7
Varastosuojia tai ulkohuonerakennuksia	7	13	20
Tehtaita tai työpajoja	11	3	14
Myymälöitä	5	—	5
Ravintoloita	1	—	1
Rakenteilla olevia taloja	17	1	18
Pesutupia	4	—	4
Leipomoita	2	—	2
Saunoja	2	—	2
Teattereita ja elokuvateattereita	2	—	2
Hissejä ja nostokurkia	5	—	5
Kattoja	2	1	3
Pannuhuoneita	1	—	1
Bensiininjakeluasemia	2	—	2
Retkeilymajoja	—	1	1
Autovajoja ja korjaamoja	3	1	4
Muita tulen irtipääsypaikkoja	—	—	113
Yhteensä	125	44	282

Yllä luettelemattomat muut tulen irtipääsypaikat olivat: hiilivarastoja 50, autoja ja moottoripyöriä 15, laivoja ja moottoriveneitä 10, ruohikkoja y.m. maa-alueita 15, rikkalaatikoita 1, mainoskilpiä 3, tervapatoja 4, kaatopaikkoja 4, raitio- ja rautatievaunuja 7, siltoja 2 ja lautavarastoja 2.

Eri palopiirien, kaupunginosien, esikaupunkien ja kaupungin ulkopuolella sijaitsevien alueiden kesken tulipalot jakautuivat seuraavasti:

I palopiiri 81, II palopiiri 106, III palopiiri 89 ja palopiirien ulkopuolella 6 eli yhteensä 282.

I	kaupunginosa	12	
II	»	18	
III	»	14	
IV	»	24	
V	»	7	
VI	»	15	
VII	»	14	
VIII	»	1	
IX	»	3	
X	»	19	
XI	»	13	
XII	»	18	
XIII	»	8	
XIV	»	17	
XV	kaupunginosa	1	
XX	»	50	
Pasila		5	
Meilahti		1	
Ruskeasuo		1	
Vallila		17	
Hermanni		2	
Toukola		5	
Arabia		1	
Vanhakaupunki		3	
Käpylä		5	
Saaret		2	
Kaupungin ulkopuolella olevat alueet		6	
Yhteensä		282	

Tulen irtipääsyn syyt näkyvät alla olevasta yhdistelmästä:

Itsesytytys	64	Tulisijan tai savujohdon liiallinen kuumentuminen	23
Avotulen varomaton käsittely	33	Oikosulku sähköjohdoissa	21
Tulisijoista pudonneet kekäleet ja kipinät	24		

Tulenarkojen nesteiden ja aineiden varomaton käsittely	17	Räjähdys	5
Lasten leikkiminen tulella	13	Sähkökeittokoje tai silitysrauta	5
Varomaton tupakanpoltto	12	Puhalluslampun varomaton käsittely	2
Puutteellinen tulisija tai savujohto	12	Syttyminen kaasuliekistä	2
Moottorin kaasuttajan tai pakoputken sytyttämä	11	Tulensekaisen tuhkan sopimaton säilytyspaikka	1
Uuttauskojeen varomaton käsittely	8	Salaman sytyttämä	1
Moottorin kuumentuminen	8	Kitkan aikaansaama	1
		Selvillesaamaton syy	19
		Yhteensä	282

Kertomusvuoden aikana sattuneesta 282 tulipalosta oli 160 eli 56.7 % pientä eli sellaista, että ne sammutettiin pönttöruiskulla tai muulla ensiapuruiskulla, 108 eli 38.3 % keskikokoista, jotka sammutettiin käyttämällä yhtä vesijohdon, moottoriruiskun tai n.s. säiliöruiskun suihkua sekä 14 eli 5.0 % vakavampaa laatua, joissa tarvittiin suurempi määrä vesisuihkuja tulen sammuttamiseen.

Yksi sattuneista tulipaloista oli niin suuri, että palokunnan piti kokonaisuudessaan osallistua sammutustyöhön.

Vakavaluontoisimpiin tulipaloihin kuuluviksi voidaan lukea seuraavat tulipalot:

Tammikuun 2 p:nä syttyi elokuvateatteri Unikan konehuoneessa viimeisen näytännön jälkeen vaihdettava filmiohjelma palamaan aiheuttaen samalla valtavan räjähdyksen, jolloin konehuoneen ja katsomon välinen seinä luhistui alas katsomoon. Filmikone ja filmit tuhoutuivat ja eräs palomiehistä joutui saamiensa palohaavojen takia sairaalahoitoon. Vahingot nousivat n. 100,000 markkaan.

Tammikuun 12 p:nä tuli pääsi irti avotulen varomattoman käsittelyn johdosta Unioninkadun 20:ssa sijaitsevassa E. Hellbergin radiotyöpajan ruiskumaalaamossa. Tuli levisi nopeasti ja tuhosi koko työpajan kalustoineen ja työvälineineen; lisäksi vesi turmeli samassa rakennuksessa ollutta kangas- ja lankavarastoa. Sammutuksessa käytettiin 5 suihkua. Vahingot olivat n. 500,000 markkaa.

Maaliskuun 25 p:nä syttyi Munkkisaaren tehdaskorttelissa suuri tulipalo, jonka sammutukseen osallistui Helsingin palokunta kokonaisuudessaan sekä lisäksi palopäällystökoulu ja Helsingin vapaaehtoinen palokunta eli yhteensä 104 miestä. Tuli oli saanut alkunsa Helsingin autokoritehdas oy:n korjauspajassa ja levisi nopeasti yli koko rakennusryhmän. Tuli tuhosi koko rakennuksen, n. 20 linja- ja kuorma-autoa sekä muiden tehtaiden varastoja ja koneita. Sammutuksessa oli käytännössä 20 suihkua ja vesimäärä oli n. 7,000—8,000 litraa minuutissa. Vahingot olivat n. 1 ½ miljoonaa markkaa.

Heinäkuun 9 p:nä syttyi ammusvarikolla Vallisaaressa tuhoisa tulipalo, jolloin paloi 16 rakennusta. Tulipalon sammutusta vaikeuttivat yhtämittaiset ankarat räjähdykset. Palossa ja palohaavoihin kuoli yhteensä 12 henkilöä. Paikallisten palokuntien ja sotaväen lisäksi osallistui sammutustyöhön osasto Helsingin palokunnasta. Palokunnan sairasvaunut kuljettivat useita loukkaantuneita sairaalaan.

Tapaturmat. Tulipalojen yhteydessä sattuneista tapaturmista mainitta-

koon, että tammikuun 2 p:nä elokuvateatteri Unikan konehuoneessa tapahtuneen filmiräjähdyksen yhteydessä kaksi palomiestä sai palohaavoja kasvoihinsa ja käsiinsä, joista toisen miehen saamat viat vaativat pari viikkoa sairaalahoitoa.

Palovahingot ja niiden korvaaminen. Tulen välittömästi uhkaaman irtaimen omaisuuden arvo oli 66,520,900 markkaa ja kiinteän omaisuuden arvo 305,534,400 markkaa eli yhteensä 372,055,300 markkaa. Vahingon suuruus tai palovahingon korvauksen määrä irtaimistosta nousi 3,105,645: 75 markkaan ja kiinteimistöstä 1,649,709: 75 markkaan eli yhteensä 4,755,355: 50 markkaan.

Palovahingonkorvauksia kotimaiset vakuutuslaitokset suorittivat 4,731,285: 35 markkaa ja ulkomaiset vakuutuslaitokset 24,070: 15 markkaa eli yhteensä 1.3 % uhatun omaisuuden arvosta.

Vertailun vuoksi on seuraavassa merkitty palovahingon korvausprosentit v:n 1926—37 väliseltä ajalta:

1926	1.5	1929	0.9	1932	0.9	1935	0.4
1927	1.6	1930	1.0	1933	2.3	1936	1.1
1928	3.0	1931	0.6	1934	0.6	1937	1.3

Sairaankuljetustoimi. Sairaankuljetusautoja käytettiin kertomusvuoden aikana yhteensä 5,684 kertaa, joista 5,540 kertaa sairaiden ja 144 kertaa tapaturmaisesti vahingoittuneiden henkilöiden kuljettamiseen. Vastaavat luvut v. 1936 olivat 5,172, 5,076 ja 96. Kuljetusten lukumäärä lisääntyi 512:lla. Ajojen lukumäärä oli päivää kohden 15.6 eli 1.5 suurempi kuin edellisenä vuonna.

Kuljetukset jakautuivat eri kuukausien kesken seuraavasti:

	Sairaustapauksia	Tapaturmia	Yhteensä		Sairaustapauksia	Tapaturmia	Yhteensä
Tammikuu	444	5	449	Heinäkuu	356	23	379
Helmikuu	482	13	495	Elokuu	393	11	404
Maaliskuu	558	8	566	Syyskuu	397	12	409
Huhtikuu	579	11	590	Lokakuu	432	6	438
Toukokuu	509	16	525	Marraskuu	428	11	439
Kesäkuu	445	17	462	Joulukuu	517	11	528
				Yhteensä	5,540	144	5,684

Kuljetusmatkojen pituus oli 42,358 km, edellisenä vuonna 37,011 km, ja kuljetuksista suoritettiin kaupunginkassaan yhteensä 178,115 markkaa, edellisenä vuonna 154,415 markkaa.

Palolaitoksen todelliset kustannukset v. 1937 käyvät ilmi seuraavasta taulukosta:

	Määräraha, mk	Kustannukset kirjojen mukaan, mk	Säästö (+) tai ylitys (—) mk
Palkkiot	25,500: —	20,994: —	+ 4,506: —
Sääntöpalkkaiset virat	[1])4,180,670: —	4,119,778: —	+60,892: —
Kesälomasijaiset	115,000: —	92,520: —	+22,480: —
Vuokra	890,920: —	890,920: —	—

[1]) Tähän sisältyy vuoden aikana myönnetty lisämääräraha 16,315 markkaa.

	Määräraha, mk	Kustannukset kirjojen mukaan, mk	Säästö (+) tai ylitys (−) mk
Lämpö	274,500: —	305,513: 50 [1]	— 31,013: 50
Valaistus	50,000: —	44,686: 30	+ 5,313: 70
Siivoaminen	12,000: —	11,223: 30	+ 776: 70
Vedenkulutus	34,000: —	33,333: 10	+ 666: 90
Puhtaanapito	6,000: —	5,844: 15	+ 155: 85
Kaluston hankinta	1,067,000: —	1,038,172: 20	+ 28,827: 80
Kaluston kunnossapito	200,000: —	300,628: 15 [2]	— 100,628: 15
Painatus ja sidonta	24,000: —	3,663: 25 [3]	+ 20,336: 75
Tarverahat	22,000: —	21,991: 05	+ 8: 95
Vaatteiden pesu	33,000: —	19,883: —	+ 13,117: —
Lääkkeet ja sairaanhoitotarvikkeet	7,000: —	5,453: 05	+ 1,546: 95
Yleisten laitteiden kunnossapito	5,000: —	4,898: 85	+ 101: 15
Käyttövoimaa	14,400: —	7,112: 60	+ 7,287: 40
Hevosten elatus	3,000: —	—	+ 3,000: —
Autojen käyttö	95,000: —	93,035: 05	+ 1,964: 95
Vakuutusmaksut	55,000: —	54,674: 05	+ 325: 95
Yhteensä	7,113,990: —	7,074,323: 60	+ 39,666: 40

Edellä mainittujen määrärahojen lisäksi kaupunginhallitus myönsi 9,450 markkaa kaasusuojeluvälineiden ja 4,355 markkaa uuden kirjoituskoneen hankkimiseksi.

Kutakin kaupungin henkikirjoissa olevaa asukasta kohden nousivat kustannukset 29: 88 markkaan.

Avustus- ja huvirahasto. Palokunnan avustus- ja huvirahasto sai alkunsa siitä, että kaupunginvaltuusto myönsi palokunnalle määrätyn osan kertyneistä sairaankuljetusmaksuista. Pääomamäärä oli kertomusvuoden alussa 355,004: 36 markkaa.

Rahasto lisääntyi vuoden kuluessa sairaankuljetusmaksuista 18,060 markkaa, koroista 12,216: 74 markkaa, lahjoista sekä palotornin sisäänpääsy-, puhelin- y.m. maksuista 8,270: 50 markkaa eli yhteensä 38,547:24 markkaa.

Menot, käsittäen kapellimestarien palkkaamisen palokunnan soittokuntia varten, kirjojen, sanomalehtien ja urheilukilpailupalkintojen ostot, tarjoilun miehistölle juhlapäivinä, palokunnan kesäkodin vuokraan ja ylläpitoon tarvittavat maksut y.m., nousivat 35,545: 85 markkaan. Joulukuun 31 p:nä 1937 rahaston pääomamäärä oli 358,005: 75 markkaa, josta 97,500 markkaa oli sijoitettuna Helsingin kaupungin v:n 1934 5 ½ %:n obligatioihin, 10 kpl. litt. B, 16,400 markkaa pankkiosakkeina sekä pankissa 137,587: 40 markkaa talletustilillä ja 106,518: 35 markkaa säästötilillä.

---

[1]) Lokakuun 27 p:nä kaupunginvaltuusto myönsi oikeuden ylittää määrärahaa 65,000 markkaa. — [2]) Samoin 77,000 markkaa. — [3]) Tästä 20,000 markkaa siirrettiin v:een 1938.

XI. Teurastamo

Teurastamon toimintakertomus [1]) v:lta 1937 oli seuraavan sisältöinen:

Teurastamolautakunta. *Kokoonpano ja kokoukset.* Kokouksessaan joulukuun 16 p:nä 1936 kaupunginvaltuusto valitsi teurastamolautakunnan puheenjohtajaksi kauppaneuvos S. A. Hariman sekä lautakunnan muiksi jäseniksi kaupungineläinlääkäri eläinlääketieteentohtori W. Ehrströmin, toimittaja A. E. Leinon, osastopäällikkö F. Moisalan ja pankkivirkailija A. E. Monnbergin. Kaupunginhallituksen edustajana lautakunnassa oli sosiaalijohtaja J. W. Keto ja hänen virkalomansa aikana virkaatoimittava sosiaalijohtaja J. E. Janatuinen. Lautakunnan varapuheenjohtajana toimi eläinlääketieteentohtori W. Ehrström ja sihteerinä kaupunginhallituksen kansliasihteeri A. Blomberg.

Teurastamolautakunta kokoontui v. 1937 13 kertaa ja oli sen käsittelemien asiain pykäläluku 159 ja sen lähettämien kirjeiden luku 108.

Lausunnot y.m. Lautakunnan kertomusvuonna kaupunginhallitukselle antamista lausunnoista ja esityksistä mainittakoon seuraavat: esitys teurastamon eläinlääkärien oikeuttamisesta toimimaan maastavietävän teurastetun siipikarjan tarkastajina; lausunto nuoremman tarkastuseläinlääkärinviran hakijoista; lausunto siipikarjateurastamon piirustuksista ja kustannusarviosta; lausunto erinäisistä virkasääntöön ehdotetuista muutoksista; lausunto valtioneuvoston asettaman selvitysmiehen ehdotuksesta Helsingin kaupungin kunnallisen jaoituksen muuttamiseksi; esitys teurastamon erinäisten virkojen nimitysten muuttamiseksi tarkoituksenmukaisiksi; esitykset lisäyksen tekemisestä lihantukkumyyntihallin halli-, myynti- y.m. maksujen laskemiseksi vahvistettuun taksaan; esitys määrärahan myöntämisestä siipikarjateurastamon sisustamiseksi ja kalustamiseksi; lausunto väestönsuojelutoimikunnan ehdotuksesta määrärahan varaamiseksi talousarvioon väestönsuojeluvälineiden hankkimiseksi ja väestönsuojien rakentamiseksi; lausunto Suomen kunnantyöntekijäin liiton ja Helsingin kaupungin toimen- ja viranhaltijain yhdistyksen ehdotuksista teurastamon erinäisten viranhaltijain palkkojen korottamiseksi; lausunto yleisten töiden lautakunnan suunnitelmasta väestönsuojan rakentamiseksi; lausunto Suomen elintarvetyöläisten liiton ehdotuksesta määrärahan varaamiseksi talousarvioon teurastajien vuosilomapalkkoja varten; sekä ehdotus teurastamon tilapäisen henkilökunnan palkkojen korottamiseksi.

Laitoksen toiminta selviää teurastamon johtajan laatimasta, jälempänä esitetystä kertomuksesta ja tilastollisesta selvityksestä.

Laitoksen toiminta. *Muutokset henkilökunnassa.* Nuoremmaksi tarkastuseläinlääkäriksi nimitettiin eläinlääkäri V. Troberg huhtikuun 1 p:stä. Ylimääräiset halliapulaiset E. Wullf ja K. I. Nordqvist vapautuivat tehtävistään, edellinen toukokuun 3 p:nä ja jälkimmäinen heinäkuun 21 p:nä.

[1]) Eräät kertomusta seuraneet taulukkotiedot, joita ei ole tähän merkitty, on julkaistu Helsingin kaupungin tilastollisessa vuosikirjassa v:lta 1938.

Ylimääräisiksi halliapulaisiksi otettiin E. Hyvärinen toukokuun 12 p:nä ja M. Flinkman heinäkuun 21 p:nä. Apu- ja puhtaanapitomiehen tehtävistä vapautuivat E. Keltamäki ja K. Vainio maaliskuun 1 p:nä. Apu- ja puhtaanapitomiehiksi otettiin A. Laakso ja H. Öhberg maaliskuun 1 p:nä, R. Heimberg toukokuun 3 p:nä, O. Stam kesäkuun 29 p:nä, I. Saari heinäkuun 15 p:nä ja A. Lahti syyskuun 14 p:nä. Näistä vapautui O.Stam syyskuun 16 p:nä ja A. Laakso syyskuun 30 p:nä. Tilapäisenä korjausmiehenä toimi A. Nisonen kesäkuun 1 p:stä joulukuun 9 p:ään. Teurastajaoppilaista suoritti A. Rintala vaaditun harjoittelun marraskuun 1 p:n 1936 ja huhtikuun 30 p:n 1937 välisenä aikana ja T. Snellman huhtikuun 1 p:n ja heinäkuun 31 p:n 1937 välisenä aikana.

Toukokuun 19 p:nä kaupunginvaltuusto päätti perustaa teurastamoon tammikuun 1 p:stä 1938 seuraavat sääntöpalkkaiset virat: yksi 5 palkkaluokkaan kuuluva jäähdyttämönhoitajanvirka, yksi 4 palkkaluokkaan kuuluva vaakaajanvirka, kolme 3 palkkaluokkaan kuuluvaa halliapulaisenvirkaa ja yksi 3 palkkaluokkaan kuuluva kassakirjaajanvirka sekä kaksi palkkasääntöön merkitsemättömien pysyväisten virkojen 15 palkkaluokkaan kuuluvaa siivoojanvirkaa. Teurastamolautakunta täytti virat joulukuun 11 p:nä nimittämällä jäähdyttämönhoitajaksi F. Nyströmin, vaakaajaksi P. Taavenikun, halliapulaisiksi V. Lindbergin, F. O. Malmin ja F. O. Virtasen, kassakirjaajaksi Å. Ekholmin sekä siivoojiksi H. M. Tuomiluodon ja A. E. Valovirran.

Sairaslomaa nauttivat ylimääräinen siivooja H. M. Tuomiluoto tammikuun 18 p:stä tammikuun 30 p:ään, helmikuun 4 p:nä ja helmikuun 12 p:stä maaliskuun 6 p:ään sijaisenaan H. Hill; nuorempi tarkastuseläinlääkäri V. Troberg maaliskuun 10 p:stä huhtikuun 23 p:ään sijaisenaan W. Castrén; ylimääräinen halliapulainen E. Wulff maaliskuun 16 p:stä maaliskuun 31 p:ään sijaisenaan R. Heimberg, ylimääräinen halliapulainen K. I. Nordqvist huhtikuun 16 p:stä kesäkuun 20 p:ään sijaisinaan A. Olo ja O. Stam; portinvartija J. E. Leivo huhtikuun 29 p:stä toukokuun 15 p:ään sijaisenaan L. Oksa; trikiinintutkija I. Berglund toukokuun 25 p:stä toukokuun 31 p:ään sijaisenaan K. Pärssinen; yövartija J. S. Palmqvist toukokuun 29 p:stä kesäkuun 15 p:ään sijaisenaan A. Laakso; halliesimies F. O. Pekkarinen syyskuun 1 p:stä syyskuun 30 p:ään sijaisenaan H. Öhberg; apu- ja puhtaanapitomies W. Schohin syyskuun 1 p:stä syyskuun 4 p:ään sijaisenaan A. Lahti, ylimääräinen vartija F. Lehto syyskuun 5 p:stä syyskuun 7 p:ään sijaisenaan A. Lahti; apu- ja puhtaanapitomies E. Hyvärinen syyskuun 8 p:nä sijaisenaan A. Lahti; ylimääräinen halliapulainen V. Lindberg syyskuun 9 p:stä syyskuun 13 p:ään sijaisenaan A. Lahti; trikiinintutkija A. Pärssinen syyskuun 13 p:stä syyskuun 26 p:ään sijaisenaan U. Marklund sekä kassanhoitaja ja kanslisti I. Heinonen lokakuun 1 p:stä joulukuun 31 p:ään sijaisenaan S. Pirttilä. Sairaslomaa ilman erityistä sijaista nauttivat ylimääräinen halliapulainen K. I. Nordqvist tammikuun 21 p:stä huhtikuun 15 p:ään; ylimääräinen halliapulainen E. Wulff helmikuun 4 p:stä maaliskuun 15 p:ään ja huhtikuun 1 ja 2 p:nä; vaakaaja U. Forssell helmikuun 6 p:stä helmikuun 20 p:ään; apu- ja puhtaanapitomies E. Hyvärinen helmikuun 27 p:nä, maaliskuun 23 ja 24 p:nä, elokuun 26 ja 27 p:nä sekä joulukuun 3 p:stä joulukuun 6 p:ään; apu- ja puhtaanapitomies A. Laakso maaliskuun 10 p:stä maaliskuun 13 p:ään ja huhtikuun 19 ja 20 p:nä; ylimääräinen vaakaaja P. Paulamaa huhtikuun 8 p:nä, ylimääräinen halliapulainen O. Malm huhtikuun 28 p:stä huhtikuun 30 p:ään;

ylimääräinen vartija F. Lehto elokuun 12 p:stä syyskuun 4 p:ään ja syyskuun 8 p:stä syyskuun 11 p:ään; apu- ja puhtaanapitomies W. Schohin elokuun 28 p:stä elokuun 31 p:ään ja marraskuun 15 p:stä marraskuun 20 p:ään; ylimääräinen halliapulainen V. Lindberg syyskuun 8 p:nä; ja halliesimies F. O. Pekkarinen marraskuun 15 p:stä joulukuun 6 p:ään. Työssä sattuneiden tapaturmien johdosta olivat seuraavat teurastajat työhön kykenemättömiä: T. Snellman toukokuun 13 p:stä toukokuun 19 p:ään, toukokuun 31 p:stä kesäkuun 7 p:ään ja kesäkuun 14 p:stä kesäkuun 19 p:ään; A. Rintala kesäkuun 5 p:stä kesäkuun 12 p:ään ja elokuun 19 p:stä elokuun 31 p:ään; N. Peräkorpi kesäkuun 29 p:stä heinäkuun 10 p:ään; V. Hammar heinäkuun 16 p:stä heinäkuun 21 p:ään; L. Saarinen heinäkuun 16 p:stä heinäkuun 24 p:ään; P. Saarinen marraskuun 6 p:stä marraskuun 22 p:ään; ja V. Salminen marraskuun 10 p:stä marraskuun 20 p:ään.

Harjoittelijat. Lihantarkastus- ja laboratorioharjoittelijoina olivat eläinlääkärit Th. W. Dammert tammikuun 16 p:stä maaliskuun 18 p:ään, R. J. F. Rosenberg helmikuun 2 p:stä helmikuun 26 p:ään, Y. J. Aalto helmikuun 1 p:stä helmikuun 28 p:ään, T. Ryynänen heinäkuun 15 p:stä elokuun 13 p:ään, K. J. Nordström syyskuun 9 p:stä lokakuun 14 p:ään, R. Moberg lokakuun 23 p:stä marraskuun 6 p:ään, W. Rasmus lokakuun 23 p:stä marraskuun 6 p:ään ja M. J. Huovila marraskuun 15 p:stä joulukuun 15 p:ään. Vain lihantarkastusta harjoitteli eläinlääkäri E. Liljeberg tammikuun 25 p:stä maaliskuun 7 p:ään. Vain laboratoriossa harjoittelivat eläinlääkärit B. Blom huhtikuun 9 p:stä huhtikuun 29 p:ään, M. A. Lindén huhtikuun 12 p:stä huhtikuun 16 p:ään, E. Luomanen elokuun 20 p:stä syyskuun 20 p:ään, E. M. Bussman elokuun 24 p:stä elokuun 28 p:ään, N. von Troil syyskuun 18 p:stä lukien tilapäisesti, L. Nuutila syyskuun 30 p:stä lokakuun 12 p:ään ja A. W. Alopaeus joulukuun 9 p:stä joulukuun 17 p:ään. Trikiinintutkimista harjoittelivat neidit A. Karlsson huhtikuun 30 p:stä toukokuun 15 p:ään, K. Pärssinen toukokuun 1 p:stä toukokuun 15 p:ään ja K. L. Sopero marraskuun 25 p:stä joulukuun 9 p:ään.

Retkikuntia. Niinkuin ennenkin kävi kertomusvuonna lukuisia retkikuntia teurastamoon tutustumassa. Marraskuussa vietetyn lihataloudellisen viikon aikana järjestettiin teurastamossa useita viikon ohjelmaan kuuluvia tilaisuuksia.

Teurastusosastot. *Teurastushalleissa* teurastettiin ja tarkastettiin v. 1934—37 seuraava määrä eläimiä:

	1934	1935	1936	1937
Sonneja	1,942	1,985	3,101	3,469
Lehmiä	7,695	7,442	10,573	16,361
Hiehoja ja isoja vasikoita	7,459	6,905	9,219	10,998
Pikkuvasikoita	816	800	1,158	2,945
Lampaita ja vuohia	3,326	4,585	5,475	8,657
Sikoja	9,310	11,843	16,313	19,340
Porsaita	16	65	59	105
Hevosia	50	63	83	158
Poroja	—	—	15	—
Yhteensä	30,614	33,688	45,996	62,033

Yllä luetellut v:n 1937 ruhot vastasivat 4,887,829 kg lihaa, josta 64.4 % oli nautakarjan-, 2.2 % lampaan-, 32.6 % sian- ja porsaan- sekä 0.8 % hevosenlihaa.

Teurastettua karjaa tarkastettaessa määrättiin erikoiskäsiteltäväksi 78 raavasta ja 55 vasikkaa, kun taas seuraava määrä hylättiin:

	Hylättyjä koko ruhoja, kpl	Hylättyjä koko ruhoja, kg	Hylättyjä ruhonosia, kpl	Hylättyjä ruhonosia, kg	Kaikkiaan, kg
Sonneja	2	713	6	10	723
Lehmiä	37	5,073	81	660.5	5,733.5
Hiehoja ja isoja vasikoita	3	160	—	—	160
Pikkuvasikoita	8	104	—	—	104
Lampaita ja vuohia	1	20	10	19	39
Sikoja	18	1,465	172	634	2,099
Porsaita	4	98	—	—	98
Hevosia	3	485	—	—	485
Yhteensä	76	8,118	269	1,323.5	9,441.5

Sitä paitsi hylättiin kaikkiaan 35,330.5 kg elimiä, joten tällä osastolla hylätyn lihan kokonaismäärä on 44,772 kg.

Teurastusosastoilla teurastetut eläimet olivat saapuneet kaupunkiin joko maanteitse tai rautateitse kuten alla olevasta yhdistelmästä lähemmin selviää:

	Maanteitse saapuneita	Rautateitse saapuneita	Kaikkiaan
Raavaita	11,505	22,268	33,773
Lampaita ja vuohia	1,695	6,962	8,657
Sikoja	13,099	6,241	19,340
Porsaita	6	99	105
Hevosia	101	57	158
Yhteensä	26,406	35,627	62,033

Karjatallien käyttö. Eläinten talleissa olon vuorokausimäärä ilmenee seuraavista numeroista:

	Tammik.	Helmik.	Maalisk.	Huhtik.	Toukok.	Kesäk.	Heinäk.	Elok.	Syysk.	Lokak.	Marrask.	Jouluk.	Koko vuosi
Raavaita ...	349	189	178	218	223	300	389	454	571	286	653	295	4,105
Vasikoita ...	—	—	1	—	—	—	5	6	10	—	8	—	30
Lampaita ...	39	25	18	32	81	54	39	100	107	89	255	40	879
Hevosia	1	3	—	—	3	—	—	4	2	3	8	9	33
Sikoja	100	46	66	126	74	212	162	292	190	144	151	94	1,657
Porsaita	1	2	1	—	3	7	3	—	—	—	—	6	23

Kaikista teuraseläimistä oli talleissa yli yön keskimäärin 10.8 %. Hevosista oli yli yön 14.5 %, raavaista ja vasikoista 12.2 %, lampaista 10.1 % ja sioista 8.6 %.

Rehuja myytiin eri kuukausina seuraavasti:

	Tammik.	Helmik.	Maalisk.	Huhtik.	Toukok.	Kesäk.	Heinäk.	Elok.	Syysk.	Lokak.	Marrask.	Jouluk.	Koko vuosi
Heiniä, kg. ..	1,950	1,120	748	1,145	1,085	1,807	1,485	1,605	1,985	1,145	4,050	1,143	19,268
Kauroja » ..	8	52	21	18	25	72	26	135	55	663	566	82	1,723
Kauran-rouheita » ..	74	52	43	84	36	85	50	96	44	73	354	847	1,838

Suolipesimössä puhdistettiin eri kuukausina seuraavat määrät eri eläinten elimiä:

	Tammik.	Helmik.	Maalisk.	Huhtik.	Toukok.	Kesäk.	Heinäk.	Elok.	Syysk.	Lokak.	Marrask.	Jouluk.	Koko vuosi
Raavasten, sikojen, hevosten, kpl	2,275	2,103	2,464	2,585	4,286	4,414	5,671	6,533	6,217	4,441	5,465	3,980	50,434
Pikkuvasikoiden, lampaiden, porsaiden, kpl	179	133	172	247	473	645	1,218	2,695	2,611	1,962	986	385	11,706

Vuotien tarkastus. Vuotia tarkastettiin eri kuukausina seuraavat määrät:

Kuukausi	Tarkastettu kpl	Leimattu kpl	Nylkyvikoja kpl	Nylkyvikoja %	Luonnonvikoja kpl	Luonnonvikoja %
Tammikuu	1,459	1,385	51	3.5	23	1.6
Helmikuu	1,121	1,047	41	3.7	33	2.9
Maaliskuu	1,365	1,268	36	2.6	61	4.5
Huhtikuu	1,426	1,282	39	2.7	105	7.4
Toukokuu	2,410	2,142	65	2.7	203	8.4
Kesäkuu	2,441	2,139	112	4.6	190	7.8
Heinäkuu	3,573	3,254	94	2.6	225	6.3
Elokuu	4,337	4,053	152	3.5	132	3.0
Syyskuu	4,295	4,043	155	3.6	97	2.3
Lokakuu	2,893	2,714	100	3.5	79	2.7
Marraskuu	3,357	3,027	131	3.9	199	5.9
Joulukuu	1,905	1,631	95	5.0	179	9.4
Koko vuosi	30,582	27,985	1,071	3.5	1,526	5.0

Siipikarjateurastamo. Helsingin kaupungin siipikarjateurastamon rakennustyöt valmistuivat lokakuussa ja laitoksen vastaanotto tapahtui saman kuukauden 21 p:nä. Laitos aloitti toimintansa marraskuun alusta ja maatalousministeriö antoi sille järjestysnumeron 6.

Kertomusvuoden kanateurastus ja siitä kertyneet tulot ilmenevät alla olevasta yhdistelmästä:

Kuukausi	Kpl	Mk	Kuukausi	Kpl	Mk
Tammikuu	1,262	662: 75	Heinäkuu	1,200	747: 50
Helmikuu	4,429	2,282: —	Elokuu	2,697	1,372: —
Maaliskuu	1,171	650: 50	Syyskuu	1,852	844: 50
Huhtikuu	786	414: 25	Lokakuu	6,707	3,410: 25
Toukokuu	888	454: 50	Marraskuu	13,192	6,615: —
Kesäkuu	2,892	1,474: —	Joulukuu	12,829	6,427: 50
			Koko vuosi	49,905	25,354: 75

Kanoista oli tuotu rautateitse 33,232 kpl. ja maanteitse 16,673 kpl.

Lihantarkastamossa tarkastettiin v:n 1937 kuluessa kaikkiaan 2,648,269 kg lihaa keskipainojen mukaan laskettuna. Tarkastukset kohdistuivat 87,499 kg:aan paloiteltua lihaa sekä alla mainittuihin ruholajeihin; vertauksen vuoksi julkaistaan v:n 1936 vastaavat luvut:

	1936		1937	
	Koko ruhoja, kpl	Puoli-ruhoja, kpl	Koko ruhoja, kpl	Puoli-ruhoja, kpl
Sonneja	132	—	152	—
Lehmiä	4,990	14	5,089	20
Hiehoja ja isoja vasikoita	16,308	8	15,021	10
Pikkuvasikoita	23,949	24	28,180	25
Lampaita ja vuohia	14,430	11	15,561	9
Sikoja	7,382	193	7,222	225
Porsaita	406	—	393	—
Hevosia	117	—	208	—
Yhteensä	67,714	250	71,826	289

Tarkastusten johdosta erikoiskäsiteltiin 10 raavasta ja 22 isoa vasikkaa sekä hylättiin seuraava määrä koko ruhoja ja ruhojen osia:

	Hylättyjä koko ruhoja,		Hylättyjä ruhonosia,		Kaikkiaan, kg
	kpl	kg	kpl	kg	
Sonneja	3	546	3	38	584
Lehmiä	73	9,688	38	500	10,188
Isoja vasikoita	23	1,147	66	613.5	1,760.5
Pikkuvasikoita	275	3,784	123	571	4,355
Lampaita ja vuohia	24	273	38	126	399
Sikoja	13	1,158	307	1,531	2,689
Porsaita	6	120	1	1	121
Hevosia	6	988	3	147	1,135
Paloiteltua lihaa	—	—	—	983.5	983.5
Yhteensä	423	17,704	579	4,511	22,215

Sitä paitsi hylättiin kaikkiaan 34,179 kg elimiä, joten tällä osastolla hylätyn lihan kokonaismäärä on 56,394 kg.

Tukkumyyntihallia, jäähdyttämöä ja jäädyttämöä käytettiin eri kuukausina seuraavasti:

	Tammik.	Helmik.	Maalisk.	Huhtik.	Toukok.	Kesäk.	Heinäk.	Elok.	Syysk.	Lokak.	Marrask.	Jouluk.	Koko vuosi
	Tukkumyyntihallissa myytyjä												
Raavaita ..... kpl	3,636	3,017	3,675	3,359	3,400	2,862	3,529	3,740	4,683	4,304	4,679	4,364	45,248
Isoja vasikoita »	4,363	3,487	4,613	4,671	4,146	3,854	4,551	4,723	6,154	4,834	4,761	5,008	55,165
Pikkuvasikoita »	525	384	557	918	802	622	1,615	1,575	2,096	2,323	2,563	2,240	16,220
Lampaita ..... »	2,962	1,951	2,248	2,063	1,646	1,421	2,396	5,255	8,036	8,555	6,569	3,889	46,991
Sikoja ..... »	3,692	3,954	3,898	3,484	3,270	2,774	2,712	2,992	3,592	3,863	4,732	5,591	44,554
Porsaita ..... »	34	27	41	46	15	21	18	23	18	14	31	140	428
Hevosia ..... »	—	—	—	—	1	—	25	15	43	103	180	35	402
Muuta tavaraa, kg	2,433	6,257	10,150	14,374	15,145	13,065	10,159	8,429	12,705	19,169	14,973	13,159	140,018

	Tammik.	Helmik.	Maalisk.	Huhtik.	Toukok.	Kesäk.	Heinäk.	Elok.	Syysk.	Lokak.	Marrask.	Jouluk.	Koko vuosi
Riippuvien ruhojen osastoissa säilytettyjä													
Raavaita ..... kpl	3,183	1,615	1,987	1,993	2,401	1,971	3,206	2,996	5,062	3,474	3,478	4,239	35,605
Isoja vasikoita »	3,891	1,973	2,429	2,436	2,935	2,410	3,918	3,663	6,187	4,246	4,250	5,181	43,519
Pikkuvasikoita »	1,535	1,393	2,323	1,027	1,071	846	1,089	1,044	1,125	719	475	1,823	14,470
Lampaita ..... »	1,210	616	961	747	681	779	1,578	3,472	5,706	5,127	4,252	3,371	28,500
Sikoja ..... »	2,109	3,343	3,178	2,959	3,263	3,478	3,949	4,319	3,938	3,991	4,367	6,103	44,997
Porsaita..... »	84	99	63	39	30	99	26	18	41	20	31	310	860
Hevosia ..... »	38	34	44	24	71	63	90	59	108	100	425	117	1,173
Muuta tavaraa, kg	2,946	4,911	5,669	9,084	8,955	12,398	10,947	7,530	8,269	9,878	6,881	10,391	97,859
Jäädyttämössä säilytettyjä													
Metsänriistaa . kg	391	25	1,465	114	56	—	—	395	5,753	10,297	1,847	829	21,172
Kanoja ..... »	551	832	—	84	—	296	1,932	861	787	593	1,114	54	7,104
Lihaa ..... »	—	2,502	125	553	50	50	416	200	2,518	25,459	16,379	200	48,452
Muuta tavaraa »	—	—	—	200	—	—	—	—	—	—	—	—	200
Tukkumyyntihallia käyttämättä teurastusosastoista lihana vietyjä													
Raavaita ..... kpl	87	79	74	74	113	187	187	223	135	103	110	75	1,447
Isoja vasikoita »	—	—	—	—	2	3	7	39	13	6	3	1	74
Pikkuvasikoita »	1	—	3	10	—	—	—	—	—	2	2	—	18
Lampaita ..... »	1	3	3	—	1	—	—	4	1	1	—	—	14
Sikoja ..... »	47	17	24	25	25	6	1	1	—	1	23	11	181
Porsaita ..... »	—	1	—	—	—	—	—	—	—	2	—	5	8
Hevosia ..... »	14	1	2	—	4	—	—	—	—	—	—	—	21
Tukkumyyntihallin myyntimaksuja maksamatta teurastusosastoista vietyjä jäähdyttämössä säilytettyjä													
Raavaita ..... kpl	—	—	—	—	1	—	—	—	1	4	—	—	6
Isoja vasikoita »	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	1
Pikkuvasikoita »	—	—	—	—	3	—	—	—	—	1	4	—	8
Sikoja ..... »	5	85	70	148	135	125	133	65	137	146	107	239	1,395
Porsaita ..... »	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	60	60
Hevosia ..... »	—	2	3	5	7	2	—	—	—	—	—	—	19
Tarkastamossa tarkastettuja, mutta ei tukkumyyntihallissa myytyjä													
Raavaita ..... kpl	5	13	7	13	5	6	4	5	18	21	4	1	102
Isoja vasikoita »	86	98	102	100	73	89	38	40	87	66	38	47	864
Pikkuvasikoita »	1,985	2,058	3,657	3,951	1,682	744	363	521	549	575	560	369	17,014
Lampaita ..... »	68	39	33	41	44	42	46	35	261	208	121	25	963
Sikoja ..... »	61	73	95	80	44	31	27	24	49	40	33	33	590
Porsaita ..... »	8	5	3	2	2	1	—	—	2	7	2	25	57
Hevosia ..... »	10	9	9	14	11	5	—	1	—	1	—	—	60
Paloit. lihaa, kg	1,449	1,465	1,710	2,606	3,924	6,343	5,314	720	1,162	7,696	7,195	11,608	51,192

Kilogrammoiksi muunnettuina muuttuvat edellä esitetyt numerot seuraaviksi:

Kuukausi	Tukkumyyntihallissa myytyjä[1])	Rippuvien ruhojen osastoissa säilytettyjä[2])	Jäädyttämössä säilytettyjä[1])	Tukkumyyntihallia käyttämättä teurastusosastoista kuumana lihana vietyjä[2])	Tukkumyyntihallin myyntimaksuja maksamatta teurastusosastoista vietyjä jäähdyttämössä pidettyjä[2])	Tarkastamossa tarkastettuja, mutta ei tukkumyyntihallissa myytyjä[2])
Tammikuu	989,790	777,420	942	18,441	412	45,164
Helmikuu	860,381	581,132	3,359	11,856	7,484	48,070
Maaliskuu	1,032,673	656,621	1,590	12,049	6,488	74,377
Huhtikuu	986,808	616,148	951	11,719	13,396	80,731
Toukokuu	952,256	722,219	106	17,656	12,978	40,856
Kesäkuu	823,711	736,627	346	24,678	10,781	26,819
Heinäkuu	911,495	934,483	2,348	24,468	10,960	15,801
Elokuu	972,108	936,519	1,456	30,756	5,356	13,766
Syyskuu	1,272,543	1,318,724	9,057	18,017	11,469	22,834
Lokakuu	1,229,008	1,025,105	36,349	13,714	12,560	28,319
Marraskuu	1,361,070	1,114,107	19,340	16,213	8,877	22,224
Joulukuu	1,245,090	1,325,502	1,083	10,721	21,195	23,027
Koko vuosi	12,636,933	10,744,607	76,927	210,288	121,956	441,988

Teurastamon juoksuratoja, sähkövinttureja y.m. laitteita käytettiin seuraavaa muualla tarkastettua lihamäärää varten:

	Tammik.	Helmik.	Maalisk.	Huhtik.	Toukok.	Kesäk.	Heinäk.	Elok.	Syysk.	Lokak.	Marrask.	Jouluk.	Koko vuosi
Raavaita ..... kpl	1,724	1,442	1,710	1,549	1,392	1,009	881	1,053	1,521	1,510	1,557	1,691	17,039
Isoja vasikoita »	3,187	2,554	3,302	3,321	2,667	2,517	2,563	2,444	3,297	2,814	2,794	3,330	34,790
Pikkuvasikoita »	1,318	762	1,375	3,096	1,214	568	648	663	970	856	1,004	636	13,110
Lampaita ..... »	2,024	1,142	1,388	1,317	1,035	867	1,309	2,029	3,512	3,968	3,780	2,401	24,772
Sikoja ..... »	2,208	2,538	2,467	2,010	1,363	736	645	712	1,452	1,995	2,250	2,831	21,207
Porsaita ..... »	25	23	39	41	13	17	12	19	17	11	20	94	331
Hevosia ..... »	4	7	4	10	7	9	10	8	26	22	65	10	182
Muuta tavaraa, kg	19,817	20,247	27,576	33,126	23,348	16,974	12,509	15,117	26,863	40,596	36,780	44,323	317,276

Näiden ruhojen lihamäärä oli todellisten ja keskipainojen mukaan laskettuna eri kuukausina seuraava:

	Kg		Kg
Tammikuu	572,779	Heinäkuu	284,726
Helmikuu	509,295	Elokuu	304,597
Maaliskuu	610,031	Syyskuu	516,506
Huhtikuu	595,464	Lokakuu	549,487
Toukokuu	447,085	Marraskuu	591,511
Kesäkuu	328,305	Joulukuu	620,091
		Koko vuosi	5,929,877

[1]) Todellinen paino. — [2]) Keskipainojen mukaan.

Punnitseminen. Seuraavat numerot valaisevat laitoksessa suoritettua muuta punnitsemista:

Punnittu	Tammik.	Helmik.	Maalisk.	Huhtik.	Toukok.	Kesäk.	Heinäk.	Elok.	Syysk.	Lokak.	Marrask.	Jouluk.	Koko vuosi
Vuotia ..... kpl	1,873	1,485	1,856	1,930	2,976	3,357	4,418	4,882	5,179	3,657	3,871	2,720	38,204
Elävää karjaa »	—	—	35	14	27	30	—	—	—	21	69	—	196
Teurastusosast.:													
Hevosia, raavaita, sikoja, kpl	163	189	165	206	202	194	221	161	163	229	330	104	2,327
Vasikoita, lampaita, porsaita, kpl	2	6	7	30	14	19	15	36	50	16	10	8	213
Muuta tavaraa, kg	23,239	4,724	4,471	6,633	13,740	11,165	15,031	15,322	16,749	9,303	17,336	8,905	146,618

Helsingissä myydyn **lihan hintojen** vaihtelu näkyy taulukosta III.

Laboratorio. Vuoden kuluessa tehtiin laboratoriossa 320 täydellistä bakteriologista tutkimusta keittokokeineen, 225 pienempää bakteriologista, bakterioskopista ja histologista tutkimusta, 102 keittokoetta ilman samanaikaista bakteriologista tutkimusta sekä 27,172.5 sian ruhoa ja 67,356 kiloa paloiteltua sianlihaa koskevat trikiinikokeet.

Täydellisiä koko ruhoja koskevia bakteriologisia tutkimuksia valaisevat seuraavat yksityistiedot:

Ruhot olivat saapuneet			Ruholajit							Tutkimukset osoittivat ruhojen olevan				Tutkittuja koko ruhoja kaikkiaan
Lihantarkastamosta	Teurastusosastoista	Muualta	Raavaita	Hiehoja ja isoja vasikoita	Pikkuvasikoita	Lampaita	Sikoja	Porsaita	Hevosia	Septikemisiä	Vahvasti bakteeripitoisia	Heikosti bakteeripitoisia	Bakteerivapaita	
219	92	9	122	88	60	1	40	6	3	49	43	152	76	320

Kaikista tutkituista ruhoista 15.3 % oli septikemisiä, 60.9 % bakteeripitoisia ja 23.8 % bakteerivapaita.

Septikemisistä ruhoista mainittakoon vielä seuraavaa:

Ruhot olivat saapuneet			Ruholajit				Septikemian olivat aiheuttaneet							Septikemisiä ruhoja kaikkiaan
Lihantarkastamosta	Teurastusosastoista	Muualta	Raavaita	Hiehoja ja isoja vasikoita	Pikkuvasikoita	Sikoja	Kolibakteerit	Streptokokit	Diplokokit	Diplostreptokokit	Punatautibakteerit	Anaerobabakteerit	Gärtnerbakteerit	
Absoluuttiset luvut														
43	4	2	11	2	31	5	37	4	3	2	1	1	1	49
Prosenttiluvut														
19.6	4.3	22.2	9.0	2.3	51.7	12.5	75.5	8.2	6.1	4.1	2.0	2.0	2.0	—

Täydellisen bakteriologisen tutkimuksen yhteydessä tehtiin ruhoista keittokokeita ja todettiin 120 ruhossa vierasta hajua, tehden tämä 37.5 %. Haju oli 74 tapauksessa vahva ja 46 tapauksessa heikko.

Tutkimusten perusteella hävitettiin ruhoista kokonaan 127 eli 39.7 %. Ainoastaan keittokokeen perusteella hävitettiin ruhoista 26 eli 8.1 %.

Taulukko II valaisee näitä tutkimuksia yksityiskohtaisemmin.

Pienemmät bakteriologiset, bakterioskopiset ja histologiset tutkimukset jakautuivat seuraavasti: 20 pernaruttokoetta, 152 tuberkuloosikoetta, 18 muuta bakteriologista ja bakterioskopista koetta ja 35 histologista koetta.

Kaikki pernaruttokokeet olivat kielteiset.

Tuberkuloositutkimuksia valaisevat seuraavat yksityiskohtaiset tiedot:

Ruhot olivat saapuneet		Ruholajit		Diagnoosi					Tutkittuja ruhoja kaikkiaan
				Myönteinen				Kielteinen	
Lihantarkastamosta	Teurastusosastoista	Raavaita	Sikoja	Raavaita	Sikoja	Mikroskoopin avulla	Marsun avulla		
3	149	4	148	1	119	117	3	32	152

Myönteisiä tuloksia tutkimuksista saatiin 78.9 %. Pelkästään mikroskoopilla suoritetuista tutkimuksista oli myönteisiä 77.0 %.

Histologisissa tutkimuksissa todettiin m.m. carcinomia 5, sarkomia 2, actinomykomia 3 ja myxofibromia 1 tapauksessa.

Keittokokeet ilman samanaikaista bakteriologista tutkimusta jakautuivat eläinlajeihin nähden seuraavasti: 58 sikaa, 26 lehmää, 8 pikkuvasikkaa, 6 isoa vasikkaa, 2 hiehoa ja 2 porsasta. Vierasta hajua todettiin 44 ruhossa, tehden se 43.1 %. Haju oli 25 tapauksessa vahva ja 19 tapauksessa heikko. 58 ruhossa ei todettu vierasta hajua.

Trikiinien varalta otettiin tarkastettaviksi teurastushalleista yhteensä 19,445 sikaa ja porsasta ja lihantarkastamosta yhteensä 7,727.5 sikaa ja porsasta sekä 67,356 kg paloiteltua sianlihaa. Trikiinejä ei todettu.

Sairasosasto. Sairasosastossa teurastettiin tai obdusoitiin vuoden kuluessa seuraavat 20 eläintä:

Lehmiä	4	Lampaita	1
Hiehoja	1	Sikoja	4
Isoja vasikoita	1	Porsaita	1
Pikkuvasikoita	7	Hevosia	1

Tarttuvia tauteja ei todettu.

Tarkastuseläinlääkärien toteamat taudit ja niistä johtuvat toimenpiteet käyvät selville taulukosta I. Cysticercus inermis-taudin ja tuberkuloosin esiintymistä valaisevat seuraavat yksityiskohtaiset tiedot:

Cysticercus inermis:

Ruhot olivat saapuneet		Kehitysaste		Rakkuloitten luku		Rakkulat löytyivät			Ruhoja kaikkiaan
Lihantarkastamosta	Teurastusosastoista	Kuolleita	Eläviä	Yksi	Useampia	Ainostaan päästä	Ainoastaan sydämestä	Useammista paikoista	
Absoluuttiset luvut									
32	133	106	59	133	32	105	49	11	165
Prosenttiluvut									
0.16	0.43	64.2	35.8	80.6	19.4	63.6	29.7	6.7	—

Tuberkuloosia todettiin ainoastaan 1 naudassa ja muutokset olivat havaittavissa nieluntakaisissa rauhasissa. Sioissa olivat muutokset 32 tapauksessa huomattavissa ainoastaan nielurauhasissa, 85 tapauksessa ainoastaan suolirauhasissa ja 2 tapauksessa sekä nielu- että suolirauhasissa.

Cysticercus inermis ja tuberculosis tautien esiintymiset v. 1934—37 ilmenevät alla olevasta yhdistelmästä:

	Cysticerus inermis		Tuberculosis			
Vuosi	Nautojen luku	%	Nautojen luku	%	Sikojen luku	%
1934	158	0.38	3	0.007	8	0.05
1935	140	0.36	12	0.03	30	0.15
1936	163	0.37	4	0.009	84	0.35
1937	165	0.32	1	0.002	119	0.45

Käyttöosasto. *Konekeskuksessa* sijaitsee laitoksen pääjako sähköä, höyryä, lämmintä ja kylmää vettä varten, sekä jäähdytyshuoneiden jäähdyttämistä varten kaksi metyleenikloriidi turbokompressoria à 300,000 kaloria tunnissa yhteensä 600,000 kaloria tunnissa, tarpeellisine apukoneineen. Siihen kuuluvat lisäksi kaukomittari jäähdytyshuoneiden lämmön ja kosteuden mittaamista varten, jäätehdas, jonka valmistuskyky on 10,000 kg kirkasta jäätä vuorokaudessa, varasto jään säilytystä varten ja korjauspaja metallitöitä varten. Eri koneiden käyttö selviää seuraavasta taulukosta:

	Tammik.	Helmik.	Maalisk.	Huhtik.	Toukok.	Kesäk.	Heinäk.	Elok.	Syysk.	Lokak.	Marrask.	Jouluk.	Koko vuosi
	Käyttöaika tuntia ja minuuttia kaikkiaan												
Jäähdytyskoneet	140.25	106.30	137.20	204.35	284.45	389.20	437.30	421.45	317.45	210.15	217.00	119.20	2,986.30
I	97.40	31.35	87.05	142.35	55.50	99.10	437.30	50.05	5.00	26.50	104.05	109.20	1,246.45
II	42.45	74.55	50.15	62.00	228.55	290.10	—	371.40	312.45	183.25	112.55	10.00	1,739.45
Suolaliuospumput jäähdyttämön	142.25	107.00	137.20	204.35	284.45	391.55	437.40	421.45	317.45	212.05	217.00	119.20	2,993.35
1	—	106.00	135.20	204.35	284.45	208.40	105.15	17.40	—	186.50	217.00	119.20	1,585.25
2	142.25	1.00	2.00	—	—	183.15	332.25	404.05	317.45	25.15	—	—	1,408.10
jäädyttämön ...	142.25	107.00	137.20	204.35	284.45	392.00	437.40	421.45	317.45	212.05	217.00	119.20	2,993.40
3	—	106.00	132.20	144.30	261.15	—	—	—	—	186.50	217.00	119.20	1,167.15
4	142.25	1.00	5.00	60.05	23.30	392.00	437.40	421.45	317.45	25.15	—	—	1,826.25

	Tammik.	Helmik.	Maalisk.	Huhtik.	Toukok.	Kesäk.	Heinäk.	Elok.	Syysk.	Lokak.	Marrask.	Jouluk.	Koko vuosi
	Käyttöaika, tuntia ja minuuttia kaikkiaan												
jäähdytysveden kiertopumput	161.00	123.20	161.50	224.40	304.40	403.50	449.05	433.50	335.50	238.25	235.40	141.00	3,213.10
5	161.00	123.20	158.30	224.40	78.00	41.10	—	—	—	178.40	235.40	141.00	1,342.00
6	—	—	3.20	—	226.40	362.40	449.05	433.50	335.50	59.45	—	—	1,871.10
Tyhjöpumput													
1	3.45	9.30	7.50	1.45	60.00	11.15	13.20	—	—	9.50	8.15	6.30	132.00
2	3.45	7.30	5.15	5.10	8.50	8.15	10.25	10.00	8.30	11.20	6.45	—	85.45
Ilmapumppu	9.10	10.35	—	11.45	28.55	81.55	119.30	144.30	95.50	13.55	31.25	—	547.30
Jäähdyttämön tuulettajat													
I	128.25	97.20	138.50	197.10	271.55	333.35	364.15	336.45	269.25	192.20	179.25	119.15	2,628.40
II	129.25	99.20	139.50	197.10	271.55	336.10	368.35	349.20	277.50	204.05	205.45	122.10	2,701.35
III	116.15	82.50	102.15	169.00	256.10	339.05	393.25	394.35	295.05	208.50	212.20	199.30	2,769.20
Otsonilaitteet													
I	—	—	—	—	—	12.00	30.00	31.00	30.00	30.00	—	—	133.00
II	—	—	—	—	—	12.00	30.00	31.00	30.00	30.00	—	—	133.00
	Keskimääräinen käyttöaika, tuntia ja minuuttia vuorokaudessa												
Jäähdytyskoneet	4.32	3.48	4.26	6.49	9.11	12.59	14.07	13.36	10.35	6.47	7.14	3.51	8.11
Jäähdytt. tuulett.	4.10	3.31	4.30	6.34	8.46	11.10	11.49	11.04	9.33	6.24	6.25	3.54	7.18
Jäädytt. tuulett.	3.45	2.57	3.18	5.38	8.16	11.18	12.41	12.44	9.50	6.44	7.05	6.26	7.35
Jäähdytysvesip.	5.12	4.24	5.13	7.29	9.50	13.28	14.29	14.00	11.12	7.41	7.51	4.33	8.48
	Tonnia												
Jäätä valmistettu	10	10	—	10	20	50	70	80	60	10	30	—	350
	Kilogrammaa												
Kloorkalsiumia käytetty	1,500	900	600	1,800	2,000	4,600	5,200	6,000	4,100	3,500	2,300	1,100	33,600

Lämpökeskus. Eri rakennusten lämmittämistä ja tarvittavan lämpimän veden valmistamista varten on 2 Babcock & Wilcox vesiputkikattilaa à 190 m², yhteensä 380 m² 10 kg työpaineella, varustettuna 160 m²:n suuruisella savukaasu-etulämmittäjällä sekä koneellisella hiilensyöttölaitoksella (ketjuarinalla). Höyrykattilat on mitoitettu niin suuriksi, että käytännössä on yksi kattila kerrallaan, toisen toimiessa varalla. Lämpökeskuksen käyttö kuukausittain selviää seuraavasta taulukosta:

Kuukausi	Höyrykattilat N:o I Lämmitetty	Höyrykattilat N:o I Annettu höyryä	Höyrykattilat N:o II Lämmitetty	Höyrykattilat N:o II Annettu höyryä	Arinamoottori käynyt	Hiilinosturi käynyt	Vettä kulutettu m³	Kivihiiltä poltettu, tonnia	Keskimääräinen käyttö vuorokaudessa: Lämmitetty	Annettu höyryä	Vettä kulutettu, m³	Kivihiiltä poltettu, tonnia
	Tuntia ja minuuttia								Tunt. ja m.			
Tammikuu	—	—	443.00	426.00	435.05	19.24	81	117.40	14.17	13.45	2.613	3.787
Helmikuu	—	—	482.00	473.00	478.40	20.26	84	124.20	17.13	16.54	3.000	4.436
Maaliskuu	—	—	503.30	488.30	495.00	21.56	89	120.35	16.15	15.45	2.871	3.882
Huhtikuu	—	—	337.50	315.15	334.25	14.06	39	72.00	11.16	10.35	1.300	2.400
Toukokuu	—	—	264.20	246.05	256.05	7.56	24	48.60	8.32	7.56	0.774	1.568
Kesäkuu	—	—	265.20	245.50	256.40	6.54	15	37.65	8.50	8.12	0.500	1.255
Heinäkuu	268.00	245.05	—	—	259.45	2.38	23	35.05	8.38	7.54	0.742	1.131
Elokuu	257.00	236.10	—	—	248.55	7.14	32	35.00	8.17	7.37	1.032	1.129
Syyskuu	256.00	234.40	—	—	247.35	9.38	38	41.60	8.32	7.49	1.267	1.387
Lokakuu	306.45	286.20	—	—	296.40	12.06	62	63.10	9.54	9.14	2.000	2.035
Marraskuu	346.45	328.25	—	—	337.15	14.36	59	87.20	11.33	10.57	1.967	2.907
Joulukuu	589.20	578.15	—	—	583.30	26.08	142	140.20	19.01	18.39	4.581	4.523
Koko vuosi	2,023.50	1,908.55	2,296.00	2,194.40	4,229.35	163.02	688	922.35	11.50	11.15	1.885	2.527
Kattilat I ja II yhteensä			4,319.50	4,103.35								

Vedenkulutus kuutiometreissä oli seuraava:

Lämpökeskus	688	Suurkarjan teurastamo	6,442
Jäähdytyskoneet	8,132	Lihantarkastamo	84
Lämminvesisäiliö I	2,719	Saniteettiteurastamo	43
» II	10,101	Suurkarjan talli	536
Hallintorakennus ja ravintola	2,137	Pienkarjan talli	533
Ilmapumppu	318	Vuotavarasto	111
Jään valmistus	350	Lantala	1,226
Tukkumyyntihalli	689	Rautatievaunupesimö:	
Jäähdyttämöt	218	Lihavaunuja	653
Sikateurastamo ja laboratorio	2,720	Karjavaunuja	2,731
Suolipesimö	14,534	Muu kulutus	221
Mahantyhjennyshuone	49,159	Yhteensä	104,345

Alla olevat numerot osoittavat vedenkulutuksen kuutiometreissä kuukausittain:

Tammikuu	4,194	Toukokuu	6,056	Syyskuu	13,762
Helmikuu	3,823	Kesäkuu	7,014	Lokakuu	9,775
Maaliskuu	4,319	Heinäkuu	11,889	Marraskuu	11,651
Huhtikuu	5,436	Elokuu	17,736	Joulukuu	8,690

Rautatievaunupesimöt. Teurastamolle on uskottu saapuvien liha- ja karjavaunujen puhdistus ja desinfioiminen. Eri kuukausina puhdistettiin rautatievaunuja seuraavasti:

	Tammik.	Helmik.	Maalisk.	Huhtik.	Toukok.	Kesäk.	Heinäk.	Elok.	Syysk.	Lokak.	Marrask.	Jouluk.	Koko vuosi
Lihavaunuja	263	244	263	282	210	156	159	154	217	256	265	250	2,719
Karjavaunuja ...	243	162	208	218	321	296	337	450	481	423	431	269	3,839
Yhteensä	506	406	471	500	531	452	496	604	698	679	696	519	6,558

Keskimääräinen vedenkulutus vaunua kohden oli 0.804 m^3.

Sähkönkulutus. Laitoksen tarvitsema sähkövirta saadaan Helsingin kaupungin sähkölaitoksen muuntoasemalta pienjännitteisenä, suuria moottoreja varten 500 voltin ja pienempiä moottoreja varten 220/127 voltin jännitteellä. Eri jännitteisen sähkövirran kulutus kilovattitunneissa kuukausittain näkyy alla olevista numeroista:

	220/127 V:n valaistusvirta, kWh	220 V:n voimavirta, kWh	500 V:n voimavirta, kWh	Koko kulutus, kWh	Huippukuormitus, 200 V	Huippukuormitus, 500 V
Tammikuu	7,353	8,556	26,800	42,709	55.2	—
Helmikuu	5,608	7,439	19,440	32,487	48.5	—
Maaliskuu	4,000	8,828	26,240	39,068	26.4	—
Huhtikuu	2,639	11,218	39,200	53,057	70.0	214
Toukokuu	1,908	15,369	55,920	73,197	74.8	225
Kesäkuu	1,583	21,361	77,920	100,864	74.6	270
Heinäkuu	1,547	24,124	96,960	122,631	74.2	255
Elokuu	2,136	23,724	89,520	115,380	75.5	244
Syyskuu	3,127	19,163	63,840	86,130	84.2	230
Lokakuu	6,310	11,633	40,880	58,823	44.0	—
Marraskuu	9,630	12,825	44,640	67,095	52.0	—
Joulukuu	9,649	8,372	23,480	41,501	64.0	—
Koko vuosi	55,490	172,612	604,840	832,942	—	—

Teurastamon tulot ja menot. Talousarvion mukaan oli kertomusvuonna tuloja arvioitu kertyvän yhteensä 3,600,000 markkaa, siitä 750,000 markkaa teurastusosastojen, 700,000 markkaa lihantarkastamon, 950,000 markkaa tukkumyyntihallin, 275,000 markkaa kuljetusratojen y.m. käyttämisestä, 881,656 markkaa muita tuloja ja 43,344 markkaa luontoisetujen korvausta. Todellisuudessa tulot nousivat yhteensä 4,774,283: 75 markkaan.

Eri tuloerät ilmenevät seuraavasta yhdistelmästä:

	Mk		Mk
Teurastusosastot	1,129,328: 75	Karjatallien käyttö	28,706: —
Lihantarkastusosasto	743,427: —	Punnitusmaksut	26,301: 50
Tukkumyyntihalli	1,250,429: 55	Esijäähdyttämön ja riippuvien ruhojen osaston käyttö sekä säilytyskammioiden vuokrat	651,427: 20
Juoksuratojen, y.m. laitteiden käyttö	296,541: 15		
Suolipesimön käyttö	112,574: —		

	Mk		Mk
Konttorihuoneiden, ravintolan, bensiininjakeluaseman ja karsinain vuokrat	86,168: 90	Vaunujen puhdistus y.m. ..	200,381: 70
		Vuotavaraston vuokrat ja ostoluvat	112,322: 80
Heinien ja kauranrouheiden myynti	19,922: —	Elävän karjan myynti	18,298: —
Jäiden myynti	43,639: 75	Muut tulot	11,471: 45
		Luontoisetujen korvaaminen	43,344: —
		Yhteensä	4,774,283: 75

Kertyneet tulot olivat siis 1,174,283: 75 markkaa eli 32.6 % arvioitua määrää suuremmat. Teurastusosastojen tulot osoittivat 379,328: 75 markan, lihantarkastamon 43,427 markan, tukkumyyntihallin 300,429: 55 markan, kuljetusratojen y.m. laitteiden käyttö 21,541: 15 markan ja muut tulot 429,557: 30 markan ylitystä talousarvioon nähden.

Alla olevat luvut osoittavat miten kokonaistulot jakautuivat eri kuukausiin:

	Mk		Mk
Tammikuu	365,087: 60	Heinäkuu	422,613: 05
Helmikuu	276,735: 65	Elokuu	385,252: 50
Maaliskuu	328,600: 85	Syyskuu	464,190: 55
Huhtikuu	387,017: 85	Lokakuu	524,005: 90
Toukokuu	334,741: 40	Marraskuu	495,399: 60
Kesäkuu	302,583: 40	Joulukuu	488,055: 40
		Yhteensä	4,774,283: 75

Kaupungin v:n 1937 talousarvioon merkittiin teurastamoa varten määrärahoja yhteensä 3,874,456 markkaa, johon kertomusvuoden kuluessa myönnettiin lisämäärärahoja yhteensä 43,337: 25 markkaa. Kaikkiaan oli siis käytettävissä 3,917,793: 25 markkaa, mistä käytettiin 3,963,245: 40 markkaa. Viimeksi mainittuun määrään sisältyy myös teurastamon tilitysvuokra 1,152,900 markkaa. Vajausta kertyi 45,452: 15 markkaa. Eri menoeriin määrärahat ja kustannukset jakautuivat seuraavasti:

	Talousarvion määräraha, mk	Lisämääräraha, mk	Menot tilien mukaan, mk	Säästö (+) tai ylitys (—), mk
Palkiot	29,000: —	—	26,500: —	+ 2,500: —
Sääntöpalkkaiset virat	904,840: —	36,693: —	941,023: —	+ 510: —
Palkkasääntöön merkitsemättömät pysyväiset virat	97,956: —	1,449: —	99,405: —	—
Tilapäistä työvoimaa	383,400: —	5,195: 25	372,282: 45	+16,312: 80
Kesälomasijaiset	25,085: —	—	25,025: —	+ 60: —
Vuokra	1,152,900: —	—	1,152,900: —	—
Lämpö	177,800: —	—	243,853: 35	—66,053: 35
Valaistus	55,000: —	—	53,513: 55	+ 1,486: 45
Siivoaminen	6,000: —	—	4,079: 50	+ 1,920: 50
Vedenkulutus	160,000: —	—	205,895: 10	—45,895: 10
Puhtaanapito	57,000: —	—	39,444: 10	+17,555: 90
Painatus ja sidonta	40,000: —	—	39,999: 30	+ —: 70
Tarverahat	90,000: —	—	89,949: 95	+ 50: 05
Vaatteiden pesu	8,000: —	—	8,000: —	—
Koneiden ja työkalujen hankinta	40,000: —	—	38,747: 05	+ 1,252: 95
Yleisten laitteiden kunnossapito	183,100: —	—	183,068: 05	+ 31: 95
Tapaturmavakuutusmaksut	30,000: —	—	4,352: 50	+25,647: 50
Käyttövoima	338,500: —	—	304,389: 65	+34,110: 35
Rehut ja kuivikkeet	12,270: —	—	24,168: —	—11,898: —
Tarveaineet	83,605: —	—	106,649: 85	—23,044: 85
Yhteensä	3,874,456: —	43,337: 25	3,963,245: 40	—45,452: 15

I. Hylkäämiset, ryhmitettyinä nii-

	Hylkäämisen syy		Teurastus-											
			Sonneja ja härkiä			Lehmiä			Hiehoja ja isoja vasik.			Pikkuvasikoita		
			Koko ruhoja elimineen	Ruhonosia elimineen tai ilman	Elimiä y.m.	Koko ruhoja elimineen	Ruhonosia elimineen tai ilman	Elimiä y.m.	Koko ruhoja elimineen	Ruhonosia elimineen tai ilman	Elimiä y.m.	Koko ruhoja elimineen	Ruhonosia elimineen tai ilman	Elimiä y.m.
1	Abscessus	Märkäpesäkkeet	—	1	12	1	4	148	—	—	9	—	—	1
2	Actinomycosis	Sädesienitauti	—	—	7	—	—	27	—	—	5	—	—	—
3	Angiectasia hepatis	Pilkkumaksa	—	—	—	—	—	33	—	—	—	—	—	—
4	Arthritis, bursitis	Nivel- tai limapussintulehdus	—	1	—	1	19	—	1	—	—	1	—	—
5	Cachexia	Nääntyminen	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—
6	Contusiones, fracturae, haemorrhagia	Ruhjevammat, luunmurtumat, verenvuodot	—	4	2	—	44	16	1	—	—	1	—	—
7	Cystae	Rakkokasvaimet	—	—	—	—	—	25	—	—	2	—	—	—
8	Cysticercus inermis	Matorakkulat	—	—	32	—	—	46	—	—	54	—	—	1
9	Cysticercus tenuicollis	Matorakkulat	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
10	Distomatosis	Maksamadot	—	—	535	—	—	4,006	—	—	363	—	—	—
11	Erysipelas suis	Sikaruusu	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
12	Gastritis et pericarditis traumatica	Traumaattinen maha- ja sydänpussintulehdus	1	—	4	8	2	22	—	—	—	—	—	—
13	Hepatitis	Maksatulehdus	—	—	2	2	—	8	—	—	3	—	—	—
14	Icterus	Keltatauti	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—
15	—	Kehittymättömyys	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—
16	—	Likaantuminen	—	—	—	—	—	1	—	—	1	—	—	—
17	Mastitis	Utaretulehdus	—	—	—	1	1	246	—	—	—	—	—	—
18	Metritis	Kohtutulehdus	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—
19	Nephritis	Munuaistulehdus	—	—	1	4	—	20	—	—	2	1	—	—
20	Pericarditis	Sydänpussintulehdus	—	—	—	3	—	2	—	—	—	—	—	—
21	—	Pilaantuminen	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
22	Pleuritis	Keuhkopussintulehdus	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—
23	Pneumonia	Keuhkokuume	—	—	3	—	—	13	1	—	—	—	—	—
24	Septicaemia	Verenmyrkytys	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—
25	Tuberculosis	Nystyrätauti	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—
26	Tumores	Kasvannaiset	—	—	—	2	—	4	—	—	—	—	—	—
27	—	Rehu-, kalttausvesi-, veriaspiratio	—	—	292	—	—	1,017	—	—	947	—	—	—
28	—	Vieras haju, väri, maku	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
29	Aliae invasiones	Muut loistaudit	—	—	—	—	1	5	—	—	—	—	—	—
30	Alii morbi	Muut taudit	—	—	5	12	10	148	—	—	4	3	—	1
31		Yhteensä	2	6	895	37	81	5,790	3	—	1,390	8	—	3

Huom.: Taulukkosarekkeeseen Elimiä y.m. merkityt luvut eivät osoita yksityisten

den syyn ja kohteiden mukaan

osastot																										
												Lihantarkastamo														
Lampaita			Sikoja			Porsaita			Hevosia			Sonneja ja härkiä			Lehmiä			Hiehoja ja isoja vasik.			Pikkuvasikoita				
Koko ruhoja elimineen	Ruhonosia elimineen tai ilman	Elimiä y.m.	Koko ruhoja elimineen	Ruhonosia elimineen tai ilman	Elimiä y.m.	Koko ruhoja elimineen	Ruhonosia elimineen tai ilman	Elimiä y.m.	Koko ruhoja elimineen	Ruhonosia elimineen tai ilman	Elimiä y.m.	Koko ruhoja elimineen	Ruhonosia elimineen tai ilman	Elimiä y.m.	Koko ruhoja elimineen	Ruhonosia elimineen tai ilman	Elimiä y.m.	Koko ruhoja elimineen	Ruhonosia elimineen tai ilman	Elimiä y.m.	Koko ruhoja elimineen	Ruhonosia elimineen tai ilman	Elimiä y.m.		
—	—	—	—	28	25	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	12	—	—	—	—	—	—	1
—	—	—	—	7	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3	—	—	1	—	—	—	2
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	7	—	—	1	—	—	—	3
—	—	—	—	14	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	3	5	—	1	—	—	2	—	—	4
—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	5
—	10	1	—	66	17	—	—	—	—	—	—	—	2	—	2	14	5	1	8	1	1	—	—	6
—	—	—	—	—	14	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	6	—	—	—	—	—	—	7
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	7	—	—	3	1	—	21	—	—	—	8
—	—	62	—	—	34	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	9
—	—	611	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	12	—	—	445	—	—	52	—	—	—	10
—	—	—	1	2	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	11
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	12
—	—	—	—	—	13	—	—	2	—	—	—	—	—	2	8	—	6	—	—	6	—	—	1	13
—	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	1	1	—	1	13	—	2	14
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	26	—	—	15
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	1	18	—	3	69	2	7	33	16
—	—	—	—	1	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	10	1	42	—	—	—	—	—	—	17
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	1	—	—	—	—	—	—	18
—	—	—	—	—	5	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	1	—	—	2	1	—	1	19
—	—	—	—	19	468	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	20
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	22	10	13	76	5	44	246	122	114	657	21
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	22
—	—	1	—	—	144	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	4	1	—	2	2	—	—	23
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	5	—	—	1	—	—	39	—	—	24
—	—	—	—	—	117	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	25
—	—	—	—	5	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	26
—	—	2	—	—	3,222	—	—	—	—	—	—	—	—	38	—	—	221	—	—	266	—	—	2	27
1	—	—	3	—	1	—	—	—	—	—	—	1	—	—	13	1	3	8	11	8	20	2	6	28
—	—	—	—	—	51	—	—	—	1	—	4	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	29
—	—	102	13	30	110	4	—	—	1	—	1	—	1	—	12	3	19	4	—	6	47	—	15	30
1	10	779	18	172	4,231	4	—	2	3	—	5	3	3	83	73	38	873	23	66	684	275	123	717	31

elinten lukua, vaan eläinten lukua, joista ne on hylätty.

Jatkoa

	Hylkäämisen syy		Lihantarkastamo												Paloiteltua lihaa, kg
			Lampaita			Sikoja			Porsaita			Hevosia			
			Koko ruhoja elimineen	Ruhonosia elimineen tai ilman	Elimiä y.m.	Koko ruhoja elimineen	Ruhonosia elimineen tai ilman	Elimiä y.m.	Koko ruhoja elimineen	Ruhonosia elimineen tai ilman	Elimiä y.m.	Koko ruhoja elimineen	Ruhonosia elimineen tai ilman	Elimiä y.m.	
1	Abscessus	Märkäpesäkkeet	—	—	—	1	2	1	—	—	—	—	—	1	—
2	Actinomycosis	Sädesienitauti	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
3	Angiectasia hepatis	Pilkkumaksa	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
4	Arthritis, bursitis	Nivel- tai limapussintulehdus	—	—	—	—	4	—	—	—	—	—	—	—	—
5	Cachexia	Nääntyminen	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
6	Contusiones, fracturae, haemorrhagia	Ruhjevammat, luunmurtumat, verenvuodot	—	1	—	—	57	—	—	—	—	—	2	—	8
7	Cystae	Rakkokasvaimet	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
8	Cysticercus inermis	Matorakkulat	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
9	Cysticercus tenuicollis	Matorakkulat	—	—	19	—	—	5	—	—	—	—	—	—	—
10	Distomatosis	Maksamadot	—	—	215	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
11	Erysipelas suis	Sikaruusu	—	—	—	4	1	2	—	—	—	—	—	—	—
12	Gastritis et pericarditis traumatica	Traumaattinen maha- ja sydänpussintulehdus	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
13	Hepatitis	Maksatulehdus	1	—	—	1	—	1	1	—	1	—	—	—	—
14	Icterus	Keltatauti	1	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—
15	—	Kehittämättömyys	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
16	—	Likaantuminen	—	1	4	—	3	11	—	—	—	1	—	2	—
17	Mastitis	Utaretulehdus	—	—	—	—	—	4	—	—	—	—	—	—	—
18	Metritis	Kohtutulehdus	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
19	Nephritis	Munuaistulehdus	—	—	—	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—
20	Pericarditis	Sydänpussintulehdus	—	—	—	—	—	8	—	—	2	—	—	—	—
21	—	Pilaantuminen	17	36	151	2	223	131	—	—	—	2	1	4	975.5
22	Pleuritis	Keuhkopussintulehdus	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
23	Pneumonia	Keuhkokuume	—	—	4	—	—	2	—	—	1	—	—	1	—
24	Septicaemia	Verenmyrkytys	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—
25	Tuberculosis	Nystyrätauti	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—
26	Tumores	Kasvannaiset	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
27	—	Rehu-, kalttausvesi-, veriaspiratio	—	—	—	—	—	1,186	—	—	—	—	—	1	—
28	—	Vieras haju, väri, maku	1	—	—	2	13	—	3	1	—	—	—	—	—
29	Aliae invasiones	Muut loistaudit	—	—	42	—	—	5	—	—	—	—	—	5	—
30	Alii morbi	Muut taudit	3	—	40	1	4	6	2	—	1	3	—	—	—
31		Yhteensä	24	38	475	13	307	1,366	6	1	5	6	3	14	983.5

Huom.: Ks. edell. siv. huomautusta.

II. Septikemian varalta laboratoriossa tutkitut ruhot

Tutkimuksen syy		Isoja nautoja		Isoja vasik.		Pikku-vasik.		Lam-paita		Sikoja		Por-saita		Hevosia		Yhteensä
		Septi-kemisiä	Ei sept.	Septi-kemisiä	Ei sept.	Septi-kemisiä	Ei sept.	Septi-kemisiä	Ei sept.	Septi-kemisiä	Ei sept.	Septi-kemisiä	Ei sept.	Septi-kemisiä	Ei sept.	
Abscessus	Märkäpesäkkeet	—	2	—	—	—	—	—	—	—	4	—	—	—	—	6
—	Ajettuneet rauhaset	1	—	—	—	1	—	—	—	—	1	—	—	—	—	3
Arthritis	Niveltulehdus	—	4	—	—	—	2	—	—	—	2	—	—	—	—	8
Ascitis	Vesitauti	—	1	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	2
Atelectasis	Ilmatyhjyys	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	1
Enteritis	Suolitulehdus	—	1	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—	3
Erysipelas	Sikaruusu	—	—	—	—	—	—	—	—	1	9	—	—	—	—	10
Fractura	Luunmurtuma	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	1
Gastritis traumatica	Traumaattinen mahatulehdus	1	15	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	17
Gastroenteritis	Maha- ja suolitulehdus	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1
Haemorrhagia	Verenvuoto	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1
Hepatitis	Maksatulehdus	2	12	1	—	—	1	—	—	1	1	—	2	—	—	20
—	Hätäteurastus	—	4	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	5
Icterus	Keltatauti	—	3	—	1	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	5
Lienitis	Pernatulehdus	—	—	—	—	2	3	—	—	—	1	—	—	—	—	6
Lymphomatosis	Imusolmukekasvaintauti	—	1	—	—	—	—	—	—	1	1	—	—	—	—	3
Mastitis	Utaretulehdus	5	20	—	—	—	—	—	—	1	1	—	—	—	—	27
Metritis	Kohtutulehdus	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2
Nephritis	Munuaistulehdus	1	9	—	—	1	1	—	—	1	1	—	—	—	—	14
Obstipatio	Umpitauti	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1
Pericarditis traumatica	Sydänpussintulehdus	—	12	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	12
Peritonitis	Vatsakalvontulehdus	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1
Phlegmone	Ajotulehdus	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1
Pleuritis	Keuhkopussintulehdus	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1
Pneumonia	Keuhkokuume	—	7	—	3	2	—	—	—	—	4	—	1	—	—	17
Prolapsus uteri	Kohdun esiinluiskahdus	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	1
—	Punaiset rauhaset	—	1	—	1	2	1	—	—	—	—	—	—	—	—	5
Pyelonephritis	Munuais- ja munuaisaltaantuleh.	—	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2
Rachitis	Luunhauraus	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	1
—	Septikemian merkit	—	6	1	2	22	18	—	—	—	2	—	1	—	1	53
Tumores	Kasvannaiset	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2
Vaccin variol	Rokotusaineella käsittely	—	—	—	75	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	75
—	Vaikea synnytys	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1
—	Vieras haju	—	5	—	1	1	1	—	—	—	1	—	1	—	—	10
—	Vieras väri	—	—	—	—	—	1	—	—	—	1	—	—	—	—	2
	Yhteensä	11	111	2	86	31	29	—	1	5	35	—	6	—	3	320

III. Lihan tukkuhinnat Helsingissä vuonna 1937

Kuukausi ja hintataso	Naudat			Juottovasikat			Pikkuvasikat			Lampaat			Siat		
	Paras laatu	Keski-laatu	Huon. laatu	Paras laatu	Keski-laatu	Huon. laatu	Paras laatu	Keski-laatu	Huon. laatu	Paras laatu	Keski-laatu	Huon. laatu	Paras laatu	Keski-laatu	Huon. laatu
	Hinta kilogrammalta, markkaa ja penniä														
Tammikuu, korkein	8 25	7 —	5 —	14 —	12 —	10 —	5 50	— —	5 25	12 —	11 —	8 —	14 —	13 50	11 50
» alin	7 75	6 50	4 50	13 —	11 —	9 —	5 50	— —	5 25	11 —	10 —	8 —	13 50	12 75	11 —
Helmikuu, korkein	8 50	7 —	5 —	13 50	12 —	10 —	5 50	5 50	5 25	12 50	11 50	9 —	13 50	13 25	11 50
» alin.....	8 —	6 50	5 —	13 —	11 —	9 —	5 50	5 50	5 25	12 —	11 —	8 —	13 25	12 75	11 —
Maaliskuu, korkein	9 —	8 —	6 —	14 —	12 —	10 —	6 —	5 50	5 50	13 50	12 —	10 —	13 —	12 50	11 —
» alin.....	8 50	7 50	5 50	13 —	12 —	10 —	6 —	5 —	5 50	13 —	12 —	10 —	12 75	12 50	11 —
Huhtikuu, korkein	8 75	7 50	5 —	14 —	12 —	10 —	— —	4 50	— —	12 —	11 —	9 —	12 —	11 50	10 —
» alin ...	8 —	6 —	4 50	13 —	11 —	9 —	— —	4 —	— —	11 50	10 —	7 —	11 50	11 —	9 —
Toukokuu, korkein	9 —	7 50	5 50	14 —	12 —	10 —	5 —	4 50	4 50	13 —	12 —	8 —	13 —	12 75	10 50
» alin ...	8 75	7 —	5 —	14 —	12 —	10 —	5 —	4 50	4 50	13 —	11 —	8 —	12 50	12 —	10 —
Kesäkuu, korkein	9 50	9 —	6 50	14 —	12 —	10 —	5 50	6 —	5 —	13 —	12 —	9 —	13 50	13 —	11 —
» alin ...	8 50	7 —	5 —	13 —	11 —	10 —	5 —	6 —	4 50	12 —	10 —	7 —	13 —	12 50	10 —
Heinäkuu, korkein	9 50	8 —	6 50	14 —	12 —	10 —	— —	6 —	— —	13 —	12 —	9 —	13 75	13 50	11 50
» alin ...	9 —	7 50	5 50	14 —	12 —	10 —	— —	6 —	— —	12 —	10 50	7 —	13 75	13 50	11 —
Elokuu, korkein	9 —	8 —	6 —	15 —	13 —	10 —	— —	6 —	— —	12 50	11 50	9 —	13 75	13 50	11 —
» alin ...	9 —	7 50	5 50	14 —	12 —	9 —	— —	6 —	— —	12 —	10 —	7 —	13 50	13 25	10 50
Syyskuu, korkein	9 25	7 50	6 —	16 —	13 —	11 —	— —	6 —	— —	13 —	11 —	7 —	13 50	13 25	11 50
» alin ...	8 50	6 —	4 —	13 —	12 —	10 —	— —	5 —	— —	11 —	9 —	6 —	13 25	12 75	11 —
Lokakuu, korkein	9 —	7 —	4 —	15 —	12 —	10 —	— —	5 —	— —	11 50	10 —	7 —	13 50	13 —	11 —
» alin ...	8 25	6 50	3 50	14 —	12 —	10 —	— —	5 —	— —	9 —	7 50	5 —	12 75	12 25	10 50
Marraskuu, korkein	9 —	7 50	4 —	14 50	12 —	10 —	— —	5 50	— —	10 —	8 50	6 50	13 50	13 25	11 —
» alin ...	8 75	7 —	3 50	14 —	12 —	10 —	— —	5 —	— —	10 —	8 —	6 —	12 75	12 —	10 50
Joulukuu, korkein	9 25	7 50	5 —	16 —	13 —	11 —	— —	6 —	— —	11 —	10 —	8 —	[1] 14 —	13 —	11 —
» alin ...	9 —	7 —	4 —	14 —	12 —	10 —	— —	6 —	— —	9 —	7 50	6 —	[1] 13 —	12 —	9 50

IV. Lihantuonti Helsinkiin rautateitse muille asemille kuin teurastamon raiteeseen sekä meritse Virosta vuosina 1934—37

Vuosi ja kuukausi	Helsingin pikatavara-asema	Töölön tavara-asema	Sörnäisten asema	Vallilan asema	Kaikki	Virosta tuotua lihaa	Kaiken kaikkiaan
	kg						
1937							
Tammikuu.....	4,281	1,688	—	35,452	41,421	94,614	136,035
Helmikuu	2,168	2,160	—	24,842	29,170	93,824	122,994
Maaliskuu	2,870	2,142	—	29,824	34,836	50,572	85,408
Huhtikuu	3,918	880	—	32,778	37,576	55,109	92,685
Toukokuu	7,405	768	—	11,033	19,206	53,092	72,298
Kesäkuu	4,810	—	—	8,508	13,318	46,618	59,936
Heinäkuu	3,139	—	—	5,617	8,756	39,425	48,181
Elokuu	3,207	—	—	5,983	9,190	—	9,190
Syyskuu	8,942	—	—	12,327	21,269	—	21,269
Lokakuu	9,510	64	—	8,679	18,253	—	18,253
Marraskuu	7,580	240	—	8,095	15,915	—	15,915
Joulukuu	8,930	698	—	20,325	29,953	45,922	75,875
Koko vuosi	*66,760*	*8,640*	—	*203,463*	*278,863*	*479,176*	*758,039*
1936	78,329	27,692	—	67,429	173,450	420,376	593,826
1935	100,905	25,864	6,421	45,941	179,131	474,201	653,332
1934	149,042	37,742	85,463	—	272,247	197,025	469,272

[1]) 40—55 kilon painoisten sikojen parhaan laadun korkein hinta oli 15 mk ja alin 14 mk kg:lta.

XII. Huoltotoimi

Huoltolautakunnan kertomus[1]) Helsingin kaupungin yhteiskunnallisen huollon hallinnosta v. 1937 oli seuraava:

I. Yleiskatsaus huolto-oloihin ja huoltolautakunnan toimintaan

A. Uudet huoltolait ja huolto-olot

Vuosi 1937 on merkkivuosi maamme yhteiskunnallisen huoltotoimen historiassa. Sen alussa tulivat voimaan uudet huoltolait. Tammikuun 17 p:nä 1936 annettiin laki kunnallisesta huoltolautakunnasta, lastensuojelulaki, irtolaislaki sekä alkoholistilaki ja tehtiin samalla muutoksia eräisiin köyhäinhoitolain, holhouslain ja rikoslain pykäliin. Näitä lakeja, kesäkuun 1 p:nä 1922 annettu köyhäinhoitolaki mukaan luettuna, on ryhdytty yhteisellä nimellä kutsumaan huoltolaeiksi, sillä niihin sisältyvät säännökset järjestävät maamme varsinaisen yhteiskunnallisen huoltotoiminnan sellaisena, kuin miksi sen ala mainittujen lakien mukaisesti on laajentunut. Lisäksi on mainittava, että samana tammikuun 17 p:nä 1936 annettiin laki avioliiton ulkopuolella syntyneistä lapsista annetun lain muuttamisesta, joka sekin tuli voimaan v:n 1937 alusta ja jossa säädettiin, että määrätyt holhouslautakunnalle ja sen puheenjohtajalle aikaisemmin kuuluneet tehtävät siirtyivät v:n 1937 alusta lukien huoltolautakunnalle tai sen lastensuojeluosastolle sekä niiden puheenjohtajille, joten avioliiton ulkopuolella syntyneistä lapsista annettu laki myös tuli kuulumaan n.s. huoltolakien piiriin. Uusia huoltolakeja koskevat toimeenpanoasetukset annettiin toukokuun 8 p:nä 1936.

Tammikuun 1 p:nä 1937 kääntyi siten lehti maamme yhteiskunnallisen huoltotoimen historiassa. Osa vanhaa siirtyi menneisyyden helmaan, osa niistä puitteista, joissa yhteiskuntaelämäämme oli rakennettu, poistui ja uusia tienviittoja kohosi eteen.

Uudet huoltolait eivät kuitenkaan millään muotoa kumonneet tietoisuuteen vanhastaan jo syvälti juurtuneita yhteiskunnallisen huollon perusteita ja päämääriä. Ne vain laajensivat ja syvensivät yhteiskunnallisen huollon alaa ottamalla sen piiriin, sen välittömien toimenpiteiden kohteiksi, määrätyin edellytyksin muitakin kuin pelkästään aineellista avustusta kaipaavia, ja samalla luotiin niissä perusta yhteiskunnallisen huoltotoiminnan keskitykselle. Siten huoltolait liittyvät ajanmukaisena kehityksen renkaana sosiaaliseen lainsäädäntöömme.

Köyhäinhoitolautakunta, joka oli saanut vaikeina aikoina huolehtia puutetta ja hätää poistavasta ja sitä ehkäisevästä yhteiskunnallisesta toi-

[1]) Eräät kertomusta seuranneet taulukkotiedot, joita ei ole tähän merkitty, on julkaistu Helsingin kaupungin tilastollisessa vuosikirjassa v:lta 1938.

minnasta, lopetti työnsä v:n 1936 päättyessä. Tilalle astui huoltolautakunta laajennettuine tehtävineen.

Helsingin kaupungissa on huoltolakien ohella yhteiskunnallisen huollon hallinnossa noudatettavana joulukuun 4 p:nä 1936 annettu asetus Helsingin kaupungin yhteiskunnallisen huollon hallinnosta huomioonottaen, että Helsingin kaupungissa tämän asetuksen nojalla huolehtii lapsiin ja nuoriin henkilöihin kohdistuvan yhteiskunnallisen huollon hallinnosta erillinen lastensuojelulautakunta, paitsi milloin on kysymyksessä tammikuun 17 p:nä 1936 annetun lastensuojelulain 9 §:n 2 mom:n a) kohdassa mainittu tapaus taikka kotipaikkaoikeuden selvitys tahi korvauksenhaku hoitokustannuksista.

Ne ohje- ja johtosäännöt sekä työjärjestykset, joilla pääkaupungin huoltotoimi sekä huoltolautakunnan ja -viraston toiminta kertomusvuoden alusta lukien lähemmin on järjestetty, ovat seuraavat: 1) Helsingin kaupungin huolto-ohjesääntö, kaupunginvaltuuston hyväksymä lokakuun 7 p:nä 1936 ja sosiaaliministeriön vahvistama joulukuun 11 p:nä 1936, 2) Helsingin kaupungin huoltolautakunnan alaisten huoltolaitosten ohjesääntö, kaupunginvaltuuston hyväksymä marraskuun 11 p:nä 1936 ja sosiaaliministeriön vahvistama joulukuun 21 p:nä 1936; 3) Helsingin kaupungin huoltolautakunnan sekä sen asettamien osastojen, jaostojen ja johtokuntien työjärjestys, kaupunginvaltuuston vahvistama kesäkuun 2 p:nä 1937; 4) Helsingin kaupungin huoltolautakunnan alaisten työtupien ohjesääntö, kaupunginvaltuuston vahvistama kesäkuun 2 p:nä 1937; ja 5) Helsingin kaupungin huoltolautakunnan alaisten viranhaltijain johtosääntö, huoltolautakunnan vahvistama kesäkuun 14 p:nä 1937.

Huoltolautakunnan tehtäviin on kuulunut köyhäinhoitolakiin, irtolaislakiin ja alkoholistilakiin perustuva huolto. Lisäksi tulivat myös työttömyyshuoltoon kuuluvat asiat kaupunginhallituksen päätöksen mukaisesti vuoden alusta lukien huoltolautakunnan hoidettaviksi, sen jälkeen kuin heinäkuun 23 p:nä 1936 annetussa työnvälityslaissa oli kielletty antamasta näitä tehtäviä työnvälitystoimistolle.

Edullisena jatkuneesta yleisestä taloudellisesta tilanteesta johtuen on kaupunkikunnan asukkaiden turvautuminen köyhäinhoidon apuun kertomusvuonna edelleen huomattavasti pienentynyt. Sitä osoittaa selvästi välittömästi avustettujen henkilöiden lukumäärän kehitys pahimman pulavuoden 1933 jälkeen. Oltuaan v. 1933 35,282, v. 1934 28,166, v. 1935 25,639 ja v. 1936 23,499 lukumäärä aleni kertomusvuonna 18,872:een. Vaikka toisaalta huoltoviraston toiminta onkin laajentunut uusien huollon alojen kautta, ovat huoltomenot kokonaisuudessaan alentuneet edelliseen vuoteen verrattuna n. 3.6 miljoonalla markalla [1]) tehden kertomusvuonna 57,728,178: 45 markkaa. Niinikään huoltoviraston työmäärää osoittavat numerot, mikäli ne koskevat varsinkin köyhäinhoitoa varten asetettujen huoltokanslioiden toimintaa, ovat edelleen alentuneet. Tällöin on kuitenkin otettava huomioon, että pelkkää ulkonaista työn paljoutta osoittavien numeroiden pienentyessä on voitu kiinnittää entistä suurempaa huomiota esitutkimuksien y.m. tehtävien tarkkaan ja huolelliseen suorittamiseen sekä m.m. avustuksien väärinkäytön tehokkaampaan valvontaan, missä suhteissa edellisinä pulavuosina oli olosuhteiden pakosta jouduttu vaatimuksista tinkimään.

[1]) Vertailussa on huomioitu myös Tervalammen työlaitoksen menot.

Kehitys köyhäinhoitolakiin perustuvan, suurimpia kustannuksia vaativan huollon alalla näyttää siis edelleen jatkuvan kohti normaalisia olosuhteita. Todennäköistä kuitenkin on, että yhtä alhaisiin numeroihin kuin ennen v. 1929 alkanutta pulakautta tuskin enää voidaan päästä. Sen sijaan on odotettavissa, että irtolais-, alkoholisti- ja työttömyyshuolto ensimmäisen, suureksi osaksi kokeilevaa laatua olleen toimintavuoden jälkeen tulevat huomattavasti laajenemaan ja vaatimaan huoltoviranomaisilta osakseen kasvavaa huomiota ja työtä.

B. Hallinto ja organisatio

Lautakunnan kokoonpano. Huoltolautakuntaan kuului kertomusvuonna 10 jäsentä ja 10 lisäjäsentä; varajäseniä ja varalisäjäseniä oli vastaavat määrät. Lautakunnan kokoonpano oli seuraava:

Jäsenet:	Varajäsenet:
Insinööri F. Kreander	Pastori Th. af Björkstén
Rakennusmestari G. Welroos	Tullipäällysmies A. Forsström
Toimistonjohtaja H. Allenius	Taloudenhoitaja K. Wilén
Putkityöntekijä J. A. Kivistö	Toimitsija J. Virtanen
Toimittaja H. Adler	Konttoristi E. Jokinen
Kirjaltaja R. Paasio	Varastotyöntekijä S. Laine
Rouva S. Saveri [1])	Myymälänhoitaja L. Pukander
Pastori F. E. Lilja	Opettajatar A. Kallioniemi
Pankinjohtaja V. Sipi	Johtaja A. Linko
Varatuomari M. Olsson	Merenkulkuneuvos A. Viranko
Lisäjäsenet:	**Varalisäjäsenet:**
Johtaja J. Hellsten	Kansakoulunopettaja K. Saltzman
Rouva E. Östenson	Aluelääkäri L. Wetterstrand
Konemestari G. A. Lemström	Toimitusjohtaja L. B. Liljefors
Rouva M. Paaso	Malliveistäjä T. Kuukkanen
Liikkeenhoitaja U. Merilinna [1])	Kivityöntekijä O. Nuutinen
Rouva F. Pietikäinen	Rouva E. Huttunen
Rouva E. Stolt	Työnjohtaja J. V. Tuomi
Teologiantohtori V. Päivänsalo	Kouluhoitajatar L. Hagan
Esittelijäneuvos A. Vehilä	Filosofianmaisteri H. Cannelin
Filosofianmaisteri E. Korpela	Kansakoululääkäri E. Alho

Varalisäjäsen Huttusen kuoltua astui hänen sijaansa elokuun 25 p:stä lukien konttoristi E. K. Kalervo.

Lautakunnan puheenjohtajana toimi jäsen Kreander ja varapuheenjohtajana jäsen Paasio.

Valvontapiirit. Kaupunki oli köyhäinhoitoa varten jaettu vuoden alussa 14 valvontapiiriin, mutta yhden avustuskanslian tultua lakkautetuksi toukokuun 1 p:stä lukien supistettiin piirien luku 12:ksi. Näiden piirien valvojina toimivat seuraavat lautakunnan jäsenet ja lisäjäsenet: piirissä

[1]) Jäsen Saverin oli kaupunginvaltuusto aluksi valinnut lisäjäseneksi ja lisäjäsen Merilinnan jäseneksi, mutta kun lain mukaan ainakin yhden jäsenen tuli olla nainen, muutti valtuusto tammikuun 13 p:nä 1937 aikaisempaa päätöstään siten, että lautakunnan kokoonpanoksi lopullisesti tuli yllä oleva.

I a jäsen Welroos, I b lisäjäsen Paaso, II a jäsenet Lilja tammikuun 1 p:stä huhtikuun 30 p:ään ja Olsson toukokuun 1 p:stä joulukuun 31 p:ään, II b jäsen Saveri tammikuun 1 p:stä huhtikuun 30 p:ään ja lisäjäsen Stolt toukokuun 1 p:stä joulukuun 31 p:ään, III a jäsenet Adler tammikuun 1 p:stä huhtikuun 30 p:ään ja Lilja toukokuun 1 p:stä joulukuun 31 p:ään, III b lisäjäsen Korpela tammikuun 1 p:stä huhtikuun 30 p:ään ja jäsen Adler toukokuun 1 p:stä joulukuun 31 p:ään, IV a jäsen Sipi, IV b jäsen Pietikäinen, V a lisäjäsen Merilinna tammikuun 1 p:stä huhtikuun 30 p:ään ja jäsen Saveri toukokuun 1 p:stä joulukuun 31 p:ään, V b lisäjäsen Lemström, VII a jäsen Kivistö, VII b lisäjäsen Östenson, sekä piireissä VIII a jäsen Olsson ja VIII b lisäjäsen Stolt tammikuun 1 p:n ja huhtikuun 30 p:n välisen ajan, minkä jälkeen nämä kaksi viimeksi mainittua piiriä uuden jaon kautta lakkasivat olemasta itsenäisinä piireinä.

Valvontapiirit olivat vuoden alusta huhtikuun loppuun samat kuin edellisenä vuonna. Toukokuun alusta tapahtuneen valvontapiirien lukumäärän supistamisen jälkeen muuttuivat piirien alueet seuraaviksi:

I a piiri käsitti: VIII kaupunginosan kokonaisuudessaan sekä III, V, VI ja VII kaupunginosista sen alueen, jonka rajoina olivat: Hietalahti, Bulevardi, Albertinkatu, Uudenmaankatu, Erottajankatu, Heikinkatu, Pohj. Esplanaadikatu, Eteläsatama, Bernhardinkatu, Fabianinkatu, Kaartinkuja, Ullanlinnankatu, Punanotkonpuisto, Merimiehenkatu, Telakkakatu ja Hietalahti.

I b piiri: VI, VII ja IX kaupunginosista sen alueen, jonka rajoina olivat Hietalahti, Merimiehenkatu, Punanotkonpuisto, Ullanlinnankatu, Kaartinkuja, Fabianinkatu, Bernhardinkatu, Eteläsatama, Merisatama ja Hietalahti sekä Eteläsataman suulla olevat saaret ynnä Suomenlinnan.

II a piiri: X ja XI kaupunginosista sen alueen, jonka rajoina olivat Helsinginkatu, Vallininkatu, Alppikatu, Kirstinkatu, Castréninkatu, Neljäs linja, Hämeentie, Näkinkuja, Sörnäisten rantatie, Eläintarhantie, Eläintarhanlahti ja Töölönlahti.

II b piiri: I ja II kaupunginosan kokonaisuudessaan sekä X kaupunginosasta sen alueen, jonka rajoina olivat Eläintarhanlahti, Eläintarhantie, Hämeentie, Näkinkuja, Siltavuorensatama ja Kaisaniemenlahti, ynnä Korkeasaaren, Palosaaren, Hylkysaaren ja Tervasaaren.

III a piiri: Käpylän, Vanhankaupungin, Arabian ja Toukolan kaupunginosat kokonaan sekä Vallilan kaupunginosasta sen alueen, jonka rajoina olivat rautatie, Kumpulantie, Mäkelänkatu, Hattulantie, Kangasalantie, Sturenkatu, Hämeentie, Oihonnantie ja Vanhankaupungin selkä.

III b piiri: Vallilan ja Hermannin kaupunginosista sen alueen, jonka rajoina olivat Teollisuuskatu, Kumpulantie, Mäkelänkatu, Hattulantie, Kangasalantie, Sturenkatu, Hämeentie, Päijänteentie ja Mäkelänkatu.

IV a piiri: asuma-alueet Reijola, Uusipelto, Ruskeasuo ja Tilkka sekä XIII, XIV ja XV kaupunginosat kokonaisuudessaan ynnä IV kaupunginosasta sen alueen, jonka rajoina olivat Ruoholahti, Ruoholahdenranta, Työmiehenkatu, Lapinlahdenkatu, Eerikinkatu, Fredrikinkatu, Kalevankatu, Heikinkatu ja rautatie.

IV b piiri: XX kaupunginosan kokonaisuudessaan sekä IV ja V kaupunginosista sen alueen, jonka rajoina olivat Ruoholahti, Ruoholahdenranta, Työmiehenkatu, Lapinlahdenkatu, Eerikinkatu, Fredrikinkatu, Kalevankatu, Heikinkatu, Erottajankatu, Uudenmaankatu, Albertinkatu, Bulevardi ja Hietalahti.

V a piiri: Pasilan sekä XI ja XII kaupunginosista sen alueen, jonka rajoina olivat Teollisuuskatu, Sturenkatu, Kirstinkatu, Alppikatu, Vallininkatu, Helsinginkatu ja rautatie.

V b piiri: XI ja XII kaupunginosista sen alueen, jonka rajoina olivat Teollisuuskatu, Harjukatu, Harjutorinkatu, Franzéninkatu, Fleminginkatu, Helsinginkatu, Kaarlenkatu, Castréninkatu, Kirstinkatu ja Sturenkatu.

VII a piiri: Hermannin sekä X ja XII kaupunginosista sen alueen, jonka rajoina olivat Vanhankaupungin selkä, Sörnäisten satama, Käenkuja, Torkkelinkatu, Harjutorinkatu, Harjukatu, Teollisuuskatu, Mäkelänkatu, Päijänteentie, Hämeentie ja Oihonnantie.

VII b piiri: X ja XI kaupunginosista sen alueen, jonka rajoina olivat Sörnäisten satama, Käenkuja, Torkkelinkatu, Franzéninkatu, Fleminginkatu, Helsinginkatu, Kaarlenkatu, Castréninkatu, Neljäs linja, Hämeentie ja Näkinkuja, sekä Kana, Hana, Sompa, Nihti ja Mustikkamaa nimiset saaret.

Huoltolautakunnan osastot ja jaostot. Sosiaaliministeriön joulukuun 11 p:nä 1936 vahvistaman Helsingin kaupungin huolto-ohjesäännön mukaan on lautakunnassa kertomusvuoden alusta lukien neljä osastoa, nimittäin hallinto-osasto, köyhäinhoito-osasto, irtolaishuolto-osasto ja alkoholistihuolto-osasto. Näiden osastojen tehtävät, sellaisina kuin ne ovat määrättyinä kaupungin huolto-ohjesäännössä, ja kokoonpano käyvät selville seuraavasta, samoin niiden jakautuminen tarpeellisiin jaostoihin ja näiden tehtävät ja jäsenet.

Hallinto-osasto käsittelee kaikki sellaiset yhteiskunnallisen huollon hallintoa koskevat asiat, joita ei ole määrätty muun elimen päätettäviksi, ja on hallinto-osastolla oikeus yksimielisellä päätöksellä ratkaista myös huoltolautakunnan päätösvaltaan kuuluvia asioita, jos ne ovat niin kiireellisiä, etteivät ne siedä lykkäystä lautakunnan seuraavaan kokoukseen, mutta on ratkaisusta ilmoitettava lautakunnan seuraavassa kokouksessa. Osaston käsittelemiin asioihin on kuulunut huoltoviraston virkailijoita koskevia ja muita juoksevia tai kiireellisiä tehtäviä, kuten tilapäisten virkailijoiden ja palveluskunnan ottamista, sairas- ja virkaloman myöntämistä sekä kaupunginvaltuuston päätöksen mukaisesti myös työttömyyshuoltoa koskevat asiat, ja kuului osastoon lautakunnan puheenjohtaja puheenjohtajana, sen varapuheenjohtaja varapuheenjohtajana sekä muina jäseninä muiden kolmen osaston puheenjohtajat, nimittäin huoltotoimen toimitusjohtaja köyhäinhoito-osaston puheenjohtajan ominaisuudessa ja kolmas apulaisjohtaja irtolais- ja alkoholistiosastojen puheenjohtajan ominaisuudessa, sekä jäsenet Sipi ja Adler valittuina. Varajäseninä toimivat varajäsenet af Björksten ja Laine, asianomaiset osastojen puheenjohtajien varamiehet sekä varajäsenet Linko ja Jokinen.

Köyhäinhoito-osaston asiana on

1) valvoa, että annetaan tarpeenmukaista elatusta ja hoitoa henkilöille, joille kunta lain mukaan on velvollinen sitä hankkimaan, tai että annetaan tarkoituksenmukaista avustusta, jotta estettäisiin varaton joutumasta elatuksen tai hoidon puutteeseen;

2) päättää köyhäinhoidon hyväksi tehtyjen lahjoitusten käytöstä lahjoittajan määräysten mukaisesti;

3) täyttää ne muut tehtävät, jotka köyhäinhoitolain mukaan huoltolautakunnalle kuuluvat; sekä

4) täyttää tammikuun 17 p:nä 1936 annetun lastensuojelulain 9 §:n 2

momentin a) kohdassa mainitussa tapauksessa ne lasten ja nuorten henkilöiden yhteiskunnallista huoltoa koskevat tehtävät, jotka lastensuojelulain ja lastensuojeluasetuksen mukaan kuuluvat huoltolautakunnalle.

Köyhäinhoito-osastoon kuului puheenjohtajana huoltotoimen toimitusjohtaja viran puolesta sekä jäseninä köyhäinhoito-osaston jaostojen varapuheenjohtajat, joista Paasio osaston varapuheenjohtajana, sekä varajäseninä ensimmäinen apulaisjohtaja ja asianomaisten jaostojen varapuheenjohtajien varamiehet.

Huolto-ohjesäännön mukaan huoltolautakunta jakaa osaston vuoden alussa tarpeellisiin jaostoihin käsittelemään asioita, jotka koskevat

1) köyhäinhoidon antamista ja edellä mainitun 4 kohdan mukaan osastolle kuuluvaa yhteiskunnallista huoltoa;

2) täyden köyhäinhoidon varaan joutuneen henkilön omaisuuden haltuun ottamista;

3) edellisessä kohdassa tarkoitetun omaisuuden käyttämistä hoidon korvaamiseen;

4) luopumista köyhäinhoidon korvauksesta;

5) hoidokin ottamista kunnalliskotiin tai työlaitokseen sekä hoidokin toimittamista muuhun hoitolaitokseen tai sijoittamista yksityiskotiin; sekä

6) köyhäinhoidon työtupia ja työmaita.

Osasto jaettiin tämän mukaisesti 12 jaostoon, joista kuitenkin yksi, kahdeksas, toimi vain huhtikuun loppuun saakka. Näistä jaostot I—VIII käsittelivät kaupungin alueella oleskelevien köyhäinhoitoanomuksia ollen kullakin oma rajoitettu alueensa kaupungista hoidettavanaan, lukuunottamatta VI jaostoa, joka ratkaisi laitoksiin ottamista koskevat sekä vakinaista asuntoa vailla olevien anomukset katsomatta siihen, missä kaupunginosassa ja piirissä asianomainen asui. Kussakin jaostossa toimi puheenjohtajana lautakunnan määräämä asianomainen apulaisjohtaja viran puolesta sekä muina jäseninä kaksi lautakunnan keskuudestaan valitsemaa jäsentä, joista toinen lisäjäsenistä valittuna, nimittäin ensimmäisessä jaostossa jäsen Welroos ja lisäjäsen Paaso, toisessa jaostossa jäsen Lilja ja lisäjäsen Merilinna vuoden alusta huhtikuun loppuun sekä toukokuun 1 p:stä joulukuun 31 p:ään jäsen Olsson ja lisäjäsen Stolt, kolmannessa jaostossa jäsen Adler ja lisäjäsen Korpela huhtikuun loppuun sekä sen jälkeen jäsenet Lilja ja Adler, neljännessä jaostossa jäsen Sipi ja lisäjäsen Pietikäinen, viidennessä jaostossa jäsen Saveri ja lisäjäsen Lemström, kuudennessa jaostossa jäsen Paasio ja lisäjäsen Hellsten, seitsemännessä jaostossa jäsen Kivistö ja lisäjäsen Östenson sekä kahdeksannessa jaostossa jäsen Olsson ja lisäjäsen Stolt huhtikuun loppuun, minkä jälkeen tämä jaosto lakkautettiin vastaavan avustuskanslian toiminnan tultua lopetetuksi.

Yhdeksäs jaosto käsitteli ulkokunnissa avustettujen helsinkiläisten korvausasioita koskevat tehtävät ja kuuluivat siihen lautakunnan jäsenistä puheenjohtajana Allenius, varapuheenjohtajana Vehilä ja jäsenenä Paasio sekä näiden varajäseninä Wilén, Cannelin ja Laine.

Kymmenes jaosto päätti asioista, jotka koskivat täyden köyhäinhoidon varaan joutuneen henkilön omaisuuden haltuunottoa, ja kuuluivat siihen puheenjohtajana asianomainen apulaisjohtaja viran puolesta määrättynä sekä varapuheenjohtajana lautakunnan jäsen Kivistö tammikuun 1 p:n ja huhtikuun 30 p:n välisen ajan ja jäsen Paaso toukokuun 1 p:n ja joulukuun 31 p:n välisen ajan sekä jäsenenä lautakunnan lisäjäsen Lemström.

Näiden varajäseninä olivat toinen köyhäinhoito-asioita hoitavista apulaisjohtajista sekä jäsenet Virtanen tammikuun 1 p:stä huhtikuun 30 p:ään ja Kuukkanen toukokuun 1 p:stä joulukuun 31 p:ään sekä Liljefors.

Yhdestoista jaosto päätti täyden köyhäinhoidon varaan joutuneen henkilön haltuunotetun omaisuuden käyttämisestä hoidon korvaamiseen ja kuuluivat siihen puheenjohtajana huoltotoimen toimitusjohtaja viran puolesta, varapuheenjohtajana lautakunnan jäsen Olsson ja jäsenenä lautakunnan lisäjäsen Päivänsalo sekä näiden varamiehinä ensimmäinen apulaisjohtaja sekä jäsenet Viranko ja Hagan.

Kahdestoista jaosto toimi työtupien johtokuntana kuuluen siihen puheenjohtajana huoltotoimen toimitusjohtaja viran puolesta sekä valittuina lautakunnan jäsen Kreander ja lisäjäsen Saveri, edellinen varapuheenjohtajana, varajäseninä toinen apulaisjohtaja tammikuun 1 p:n ja huhtikuun 30 p:n välisen ajan ja ensimmäinen apulaisjohtaja toukokuun 1 p:n ja joulukuun 31 p:n välisen ajan sekä lautakunnan varajäsen af Björkstén ja varalisäjäsen Nuutinen.

Irtolaishuolto-osaston asiana on täyttää irtolaislain ja irtolaisasetuksen mukaan huoltolautakunnalle kuuluvat tehtävät, ja ovat siihen kuuluneet puheenjohtajana kolmas apulaisjohtaja viran puolesta määrättynä sekä valittuina jaostojen varapuheenjohtajat Lilja ja Kivistö, edellinen varapuheenjohtajana, lautakunnan lisäjäsenet Paaso ja Pietikäinen, edellinen kuitenkin vain huhtikuun loppuun, jolloin hänen sijaansa tuli jäsen Allenius. Näiden varamiehinä ovat olleet ensimmäinen apulaisjohtaja tammikuun 1 p:n ja huhtikuun 30 p:n välisen ajan ja toinen apulaisjohtaja toukokuun 1 p:n ja joulukuun 31 p:n välisen ajan sekä jäsenet ja lisäjäsenet Kallioniemi, Virtanen, Kuukkanen, jonka tilalla toukokuun 1 p:stä alkaen Wilén, sekä Huttunen, jonka tilalla elokuun 25 p:stä alkaen Kalervo.

Osasto jaetaan huolto-ohjesäännön mukaan kunkin vuoden alussa kahteen jaostoon, joista ensimmäinen käsittelee miespuolisia ja toinen naispuolisia irtolaisia koskevia, irtolaislain 24 §:n 1 mom:n 1 kohdassa tarkoitettuja toimenpiteitä. Ensimmäiseen jaostoon on kuulunut puheenjohtajana osaston puheenjohtaja ja jäseninä jäsen Kivistö ja lisäjäsen Paaso, edellinen varapuheenjohtajana, tullen viimeksi mainitun tilalle ja samalla varapuheenjohtajaksi toukokuun 1 p:stä alkaen Allenius. Varalla olivat ensimmäinen apulaisjohtaja sekä varajäsen Virtanen ja varalisäjäsen Kuukkanen, mutta tuli näiden tilalle toukokuun 1 p:stä alkaen toinen apulaisjohtaja ja varajäsenet Wilén ja Virtanen. Toiseen jaostoon on kuulunut puheenjohtajana osaston puheenjohtaja, varapuheenjohtajana jäsen Lilja ja jäsenenä lisäjäsen Pietikäinen, sekä varalla ensimmäinen apulaisjohtaja, jonka tilalla toukokuun 1 p:stä alkaen toinen apulaisjohtaja, varajäsen Kallioniemi ja varalisäjäsen Huttunen. Irtolaishuollon valvontaan nähden on kaupunki ollut yhtenä piirinä ja yleisvalvojina ovat toimineet lautakunnan jäsenistä ja lisäjäsenistä valittuina Lilja, Kivistö ja Pietikäinen koko kertomusvuoden sekä Paaso tammikuun 1 p:n ja huhtikuun 30 p:n välisen ajan ja Allenius toukokuun 1 p:n ja joulukuun 31 p:n välisen ajan.

Alkoholistihuolto-osaston asiana on täyttää alkoholistilain ja alkoholistiasetuksen mukaan huoltolautakunnalle kuuluvat tehtävät, ja ovat siihen kuuluneet puheenjohtajana kolmas apulaisjohtaja viran puolesta määrättynä, jäseninä jaostojen varapuheenjohtajat Kreander ja Stolt, edellinen varapuheenjohtajana, lisäjäsenet Vehilä ja Östenson. Näiden varajäseninä

on ollut toinen apulaisjohtaja, varajäsen af Björkstén ja varalisäjäsenet Tuomi, Cannelin ja Wetterstrand.

Osasto jaetaan vuosittain kahteen jaostoon, joista ensimmäinen käsittelee miespuolisia ja toinen naispuolisia alkoholisteja koskevia, alkoholistilain 17 §:n 1 mom:n 1—3 kohdissa tarkoitettuja toimenpiteitä. Ensimmäiseen jaostoon on kuulunut puheenjohtajana osaston puheenjohtaja, varapuheenjohtajana jäsen Kreander ja jäsenenä lisäjäsen Vehilä. Varalla ovat olleet toinen apulaisjohtaja, varajäsen af Björkstén ja varalisäjäsen Cannelin. Toiseen jaostoon on kuulunut puheenjohtajana osaston puheenjohtaja ja jäseninä lisäjäsenet Stolt ja Östenson, edellinen varapuheenjohtajana, sekä varalla toinen apulaisjohtaja ja varalisäjäsenet Tuomi ja Wetterstrand. Alkoholistihuollon valvontaan nähden on kaupunki ollut yhtenä piirinä ja ovat yleisvalvojina toimineet lautakunnan jäsenistä ja lisäjäsenistä valittuina Kreander, Stolt, Vehilä ja Östenson.

Huoltolautakunnan alaisten huoltolaitosten johtokuntiin valittiin seuraavat henkilöt:

Kunnalliskodin ja sen yhteydessä olevan työlaitoksen johtokuntaan valitsi lautakunta jäsenistään puheenjohtajaksi Alleniuksen, varapuheenjohtajaksi Virtasen ja jäseneksi Haganin. Varalla olivat Wilén, Saveri ja Lemström.

Tervalammen työlaitoksen johtokuntaan valittiin puheenjohtajaksi Sipi, varapuheenjohtajaksi Welroos ja jäseneksi Adler, jonka tilalle toukokuun 1 p:stä alkaen Merilinna, sekä varajäseniksi Linko, Forsström ja agronomi J. Tamminen.

Kaupunginhallituksen edustajana huoltolautakunnan hallinto- ja köyhäinhoito-osastoissa on ollut rahatoimenjohtaja J. Helo ja irtolais- ja alkoholistiosastossa toimittaja Y. Räisänen. Jaostoissa ja huoltolaitosten johtokunnissa ovat kaupunginhallitusta edustaneet sen seuraavat vuosijäsenet: jaostossa, joka päättää täyden köyhäinhoidon varaan joutuneiden omaisuuden käyttämisestä hoidon korvaukseen sekä samoin kunnalliskodin ja sen yhteydessä olevan työlaitoksen johtokunnassa insinööri A. K. Myrsky, huoltolautakunnan työtupien johtokuntana toimivassa jaostossa ylikonemestari V. V. Salovaara sekä Tervalammen työlaitoksen johtokunnassa varatuomari O. E. Tulenheimo.

C. Kokoukset ja tärkeimmät päätökset

Kokoukset. Huoltolautakunnalla kokonaisuudessaan oli vuoden varrella 3 varsinaista ja 5 ylimääräistä kokousta, joissa käsiteltiin yhteensä 84 asiaa. Hallinto-osastolla oli 8 varsinaista ja 8 ylimääräistä kokousta, joissa käsiteltiin yhteensä 400 asiaa. Köyhäinhoito-osastolla oli 4 kokousta, joissa asioita yhteensä 7, ja sen eri jaostot kokoutuivat seuraavasti:

Jaosto	Kokouksia	Käsiteltyjä asioita	Jaosto	Kokouksia	Käsiteltyjä asioita
I	21	5,555	VII	20	5,894
II	23	6,154	VIII	7	2,203
III	22	5,163	IX	19	2,938
IV	23	5,612	X	2	326
V	22	6,058	XI	4	82
VI	23	7,452	XII	18	131

Irtolaishuolto-osasto kokoontui 16 kokoukseen käsitellen yhteensä 275 asiaa, ja sen ensimmäinen jaosto 12 kertaa asioiden luvun ollessa 86 sekä toinen jaosto 17 kertaa käsitellen 131 asiaa.

Alkoholistihuolto-osastolla oli kokouksia 23, joissa käsiteltiin 504 asiaa, sen ensimmäisellä jaostolla 22 kokousta ja niissä 274 asiaa sekä toisella jaostolla 8 kokousta, joissa käsiteltyjä asioita 40.

Kunnalliskodin ja sen yhteydessä olevan työlaitoksen johtokunnan kokouksia oli 11 ja niissä käsiteltyjä asioita 332.

Tervalammen työlaitoksen johtokunnalla oli 17 kokousta ja niissä käsiteltyjä asioita 165.

Lautakunnan käsittelemät asiat. Huoltolautakunnan ja sen hallintoosaston kertomusvuoden kuluessa käsittelemistä joko periaatteellista laatua olevista tai yleisempää mielenkiintoa herättävistä asioista mainittakoon seuraavat:

Kuten v:n 1936 toimintakertomuksessa (s. 6—7) jo on mainittu, järjestettiin Helsingin kaupungin yhteiskunnallisen huollon hallinto uusien huoltolakien johdosta uudelleen kaupunginvaltuuston ehdottamalla ja tasavallan presidentin joulukuun 4 p:nä 1936 antamalla asetuksella Helsingin kaupungin yhteiskunnallisen huollon hallinnosta, jonka mukaan varsinainen lastensuojelutoiminta edelleen oli uskottava erilliselle lastensuojelulautakunnalle, sekä valtuuston hyväksymällä ja sosiaaliministeriön joulukuun 11 p:nä 1936 vahvistamalla Helsingin kaupungin huolto-ohjesäännöllä ja valtuuston hyväksymällä ja sosiaaliministeriön joulukuun 21 p:nä 1936 vahvistamalla Helsingin kaupungin huoltolautakunnan alaisten huoltolaitosten ohjesäännöllä, jotka kaikki tulivat voimaan tammikuun 1 p:stä 1937 lukien ja joissa oli otettu huomioon uusissa huoltolaeissa kunnallisin itsehallintotoimin toteutettavat entisestään laajentuvat huoltotehtävät. Sama köyhäinhoitolautakunnan kokouksessa maaliskuun 2 p:nä 1936 asetettu komitea, joka oli laatinut ehdotukset asetukseksi sekä ohjesäännöiksi, oli jo v:n 1936 kuluessa laatinut ehdotukset myös Helsingin kaupungin huoltolautakunnan, sen asettamien osastojen, jaostojen ja johtokuntien sekä sen alaisten viranhaltijain johtosäännöksi, huoltotoimen kassa- ja tiliviraston johtosäännöksi sekä huoltolautakunnan alaisten työtupien johtosäännöksi, ja otettiin nämä ehdotukset käsiteltäviksi huoltolautakunnan ensimmäisessä kokouksessa tammikuun 2 p:nä. Huoltolautakunta hyväksyi ehdotuksen, mikäli ne koskivat viran- ja toimenhaltijain tehtäviä, eräin muutoksin tuleviksi voimaan sanotusta kokouspäivästä lukien, mutta päätti samalla, että ehdotukset, sikäli kuin niissä oli huoltolautakuntaa sekä sen asettamia osastoja, jaostoja ja johtokuntia koskevia määräyksiä ja ne siten olivat huoltolautakunnan työjärjestyksen veroisia, olivat saatettavat kaupunginvaltuuston vahvistettaviksi, kuitenkin niin, että niitäkin oli, välitilan välttämiseksi, noudatettava tammikuun 2 p:stä lukien, kunnes kaupunginvaltuusto oli asian ratkaissut. Kaupunginkanslian kirjeessä helmikuun 18 p:ltä n:o 66 ilmoitettiin huoltolautakunnalle, että kaupunginvaltuusto oli kokouksessaan helmikuun 10 p:nä, käsitellessään esitystä Helsingin kaupungin huoltolautakunnan, sen osastojen, jaostojen ja johtokuntien sekä sen alaisten viranhaltijain, Helsingin kaupungin huoltoviraston kassa- ja tilitoimiston ja Helsingin kaupungin huoltolautakunnan alaisten työtupien johtosääntöjen vahvistamisesta, eräiltä osiltaan hyväksynyt mainitut johtosäännöt, yhdellä muutoksella, kaupunginhallituksen esittämiltä osilta väliaikaiseksi ohjeeksi mainitulle lautakunnalle, sen osas-

toille ja jaostoille sekä johtokunnille kuin myös viranhaltijoille, kassa- ja tilitoimistolle ja työtuville. Otteella pöytäkirjastaan helmikuun 25 p:ltä, 451 §, kaupunginhallitus ilmoitti asettaneensa komitean laatimaan lopulliset ehdotukset johtosäännöiksi huoltolautakunnalle, sen osastoille, jaostoille ja johtokunnille sekä sen alaisille viranhaltijoille, kassa- ja tilitoimistolle ja työtuville sekä lastensuojelulautakunnalle ja sen alaisille johtokunnille ja viranhaltijoille sekä valinneensa sen puheenjohtajaksi rahatoimenjohtaja J. Helon ja jäseniksi pormestari L. Ehrnroothin ja toimitusjohtaja B. Sarlinin, minkä lisäksi kaupunginhallitus oli oikeuttanut huoltolautakunnan valitsemaan yhden jäsenen komiteaan, joksi jäseneksi valittiin esittelijäneuvos A. Vehilä. Komitean sihteerinä toimi huoltolautakunnan sihteeri A. Simonen. Siihen nähden, että näin asetettu komitea oli katsonut tehtäväkseen valmistaa ehdotukset ainoastaan niiksi määräyksiksi, jotka lain sekä asian mukaan olivat kaupunginvaltuuston vahvistettavat eli ehdotuksen huoltolautakunnan työjärjestykseksi sekä työtupien ohjesäännöksi, huoltolautakunta kokouksessaan toukokuun 3 p:nä asetti toimikunnan tarkistamaan kokouksessaan tammikuun 2 p:nä hyväksymänsä viran- ja toimenhaltijain tehtäviä koskevat johtosäännöt ja valitsi sen puheenjohtajaksi huoltolautakunnan puheenjohtajan, insinööri F. Kreanderin sekä jäseniksi lautakunnan jäsenen R. Paasion, lisäjäsenen A. Vehilän ja huoltotoimen toimitusjohtajan B. Sarlinin. Komitean sihteerinä toimi huoltolautakunnan sihteeri A. Simonen. Kirjelmällä kesäkuun 10 p:ltä n:o 175 kaupunginkanslia ilmoitti, että kaupunginvaltuusto oli kokouksessaan kesäkuun 2 p:nä vahvistanut edellä mainitun rahatoimenjohtaja J. Helon puheenjohdolla työskennelleen komitean ehdotukset Helsingin kaupungin huoltolautakunnan sekä sen asettamien osastojen, jaostojen ja johtokuntien työjärjestykseksi ja Helsingin kaupungin huoltolautakunnan alaisten työtupien ohjesäännöksi; ja kokouksessaan kesäkuun 14 p:nä huoltolautakunta vuorostaan vahvisti lautakunnan puheenjohtajan F. Kreanderin puheenjohdolla työskennelleen toimikunnan laatiman ehdotuksen Helsingin kaupungin huoltolautakunnan alaisten viranhaltijain johtosäännöksi, johon oli sisällytetty myös kassa- ja tilitoimiston viranhaltijain tehtäviä koskevat määräykset, mutta päätti lautakunta samalla, että Tervalammen työlaitoksen viranhaltijoita koskevat, pykäliin 70—81 sisältyvät määräykset olivat voimassa ainoastaan toistaiseksi, koska niihin oli uudisrakennusten valmistuttua ja virkailijakunnan sen johdosta lisääntyessä tehtävä muutoksia. Näin oli uusien huoltolakien johdosta tarpeelliseksi käynyt huoltotoimen hallinto-organisatio saatu lopullisesti kiteytetyksi.

Otteella pöytäkirjastaan joulukuun 10 p:ltä 1936, 2,305 §, kaupunginhallitus ilmoitti huoltolautakunnalle päättäneensä m.m., että v:n 1937 alusta lukien kaupungin vakinaisista töistä työttömyystöihin osoittaminen oli järjestettävä huoltolautakunnan kautta siten kuin asia yleisten töiden lautakunnan ehdotuksen mukaan oli sitä ennen ollut järjestetty työnvälitystoimiston kautta, mutta kuitenkin huomioonottaen, että huoltolautakunnalle oli annettava ajoissa tieto työttömyystöihin siirrettävistä työntekijöistä, niin että lautakunta oli tilaisuudessa toteamaan näiden yhteiskunnallisen avun tarpeen. Kokouksessaan tammikuun 2 p:nä 1937 huoltolautakunta päätti saattaa tämän kaupunginhallituksen päätöksen alaisensa työttömyyshuoltokanslian tietoon ja noudatettavaksi.

Kirjelmällä tammikuun 8 p:ltä n:o 1 kaupunginkanslia ilmoitti huoltolautakunnalle m.m., että kaupunginvaltuusto oli kokouksessaan joulu-

kuun 2 p:nä 1936, käsitellessään kaupunginhallituksen esitystä kaupungin viranhaltijain palkkaluokitteluihin tehtävistä korjauksista y.m., tehnyt huoltolautakunnan alaisen huoltoviraston viranhaltijain palkkaluokitteluun sellaiset muutokset, että viraston 19 kodissakävijänvirasta 9 voitiin v:n 1937 alusta lukien siirtää 5 palkkaluokasta 6:nteen, ylivahtimestarinvirka samoin 4 palkkaluokasta 5:nteen, kassa- ja tilitoimiston vahtimestarin virka samoin 3 palkkaluokasta 4:nteen sekä kunnalliskodin työlaitoksen kahden vahtimestarinvirat 4 palkkaluokasta 5:nteen. Huoltolautakunta käsitteli asian kokouksessaan tammikuun 18 p:nä ja päätti antaa kassa- ja tilitoimistolle toimeksi ottaa varteen kaupunginvaltuuston hyväksymät palkankorotukset, kuitenkin siten, että 9 kodissakävijänvirasta toistaiseksi oli siirrrettävä 5 palkkaluokasta 6:nteen vain 7, koska VIII huoltokanslia tuli, valtuuston päätöksen mukaisesti, lakkautettavaksi toukokuun 1 p:stä 1937 lukien eikä vielä ollut riittävää kokemusta siitä, tarvittiinko irtolais- ja alkoholistihuoltokansliaan ylemmän palkkaluokan kodissakävijää. Mainituiksi seitsemäksi ylemmän palkkaluokan kodissakävijäksi määrättiin samalla kodissakävijät E. Eklund, I. Ekman, T. Eloniemi, R. I. Gröndahl, I. Kohonen, S. Nieminen ja R. Silén oikeuksin saada ylennetty palkka helmikuun 1 p:stä lukien sekä velvollisuuksin kullekin määrätyssä huoltokansliassaan vanhemman kodissakävijän ominaisuudessa hoitaa n.s. legaaliset tutkimukset uusissa tapauksissa niin pitkälle kuin heidän aikansa siihen riitti, jotta ensitarkastuksen pöytäkirjat muodostuisivat mahdollisimman tarkoiksi. Kun kaupunginhallitus kuitenkin oli päättänyt alistaa edellä mainitun lautakunnan päätöksen tutkittavakseen, mikäli se koski vain 7 kodissakävijänviran siirtämistä ylempään palkkaluokkaan, ja kaupunginhallitus, saatuaan asiassa lautakunnan lähemmän perustelun, vasta kokouksessaan helmikuun 4 p:nä 1937 päätti, että lautakunnan päätös saatiin panna täytäntöön, mistä kaupunginhallituksen päätöksestä lautakunnalle saapui ilmoitus vasta helmikuun 11 p:nä, lautakunta kokouksessaan maaliskuun 1 p:nä päätti, että vanhemmiksi ylennetyt kodissakävijät ryhtyvät hoitamaan heille määrättyjä tehtäviä vasta maaliskuun 1 p:stä lukien ja saavat vasta siitä alkaen korotetun palkan. Samalla päätettiin, että vanhempien kodissakävijäin oli, toimitusjohtajan antamien lähempien ohjeiden mukaan, suoritettava edellä kerrottujen uusien ja n.s. uusiksi tulleiden tapausten tutkimusten lisäksi, sikäli kuin aika riitti, myös sairaaloiden maksusitoumuspyynnöistä johtuvia tutkimuksia. Kokouksessaan toukokuun 3 p:nä huoltolautakunta päätti, että sen jälkeen kuin oli käynyt selville, että myös irtolais- ja alkoholistihuoltokansliassa oli sekä irtolais- että alkoholistiosastolla tarpeen vanhempi kodissakävijä, irtolais- ja alkoholistihuoltokansliaan oli sellaiset asetettava, ja määräsi toukokuun 1 p:stä lukien näiksi kodissakävijät E. Gebauerin ja O. Kervisen, joten kaikki 9 vanhempaa kodissakävijää on toukokuun 1 p:stä lukien ollut toimessa.

Otteella pöytäkirjastaan joulukuun 23 p:ltä 1936, 2,390 §, kaupunginhallitus ilmoitti suostuneensa huoltolautakunnan esitykseen, että huoltovirastossa saatiin v:n 1937 alusta lukien saman vuoden toukokuun loppuun asti pitää 9 virastovaratyöntekijää. Kun viraston asiamiestoimistossa kuitenkin pulavuosina kertyneen asioiden runsauden vuoksi edelleen tarvittiin lisätyövoimia, oikeutti kaupunginhallitus otteella pöytäkirjastaan toukokuun 13 p:ltä, 974 §, huoltolautakunnan pitämään mainitun määrän virastovaratyöntekijöitä viraston palveluksessa seuranneen elokuun loppuun. Myöhemmin saatiin kaupunginhallitukselta oikeus virastovaratyöntekijäin

työskentelyn jatkamiseen huoltoviraston asiamiestoimistossa loppuvuodenkin aikana, kuitenkin niin, että heitä syyskuun 1 p:stä 14 p:ään oli vain 7 sekä syyskuun 15 p:stä alkaen vuoden loppuun 8.

Sitten kuin sosiaaliministeriö oli kiertokirjeellä helmikuun 8 p:ltä 1932 n:o 3 oikeuttanut köyhäinhoitolautakunnat asianomaisten läänien maaherroilta anomaan tarpeellisiksi katsomansa määrät luottokuljetuslippuja työttöminä kuljeskelevien ulkokuntalaisten palauttamiseksi kotipaikkakunnilleen ja sellaisia oli Helsingin kaupungin köyhäinhoitolautakunnalle myönnetty vuosittain, huoltolautakunta anoi niitä huoltoviraston käytettäväksi myös v:n 1937 aikana, ja saatiinkin niitä riittävä määrä.

Kuten aikaisemmissa vuosikertomuksissa on mainittu, on Pelastusarmeija monena talvena ylläpitänyt kaupungissa kodittomien miesten lämmittelytupaa, jossa kävijöille samalla on annettu lämmintä ruokaa. Tätä toimintaa, jonka avulla on pyritty torjumaan kerjuuta sekä toimettomien henkilöiden oleskelua rautatieaseman y.m. julkisten rakennusten eteisissä ja yksityisten porraskäytävissä, kaupunki on kertomusvuoden kuluessa edelleen, huoltolautakunnan suosituksesta, tukenut myöntämällä Pelastusarmeijalle tarkoitusta varten apurahoja.

Myöskin Helsingin kaupungin erinäisten huoltolaitosten yhteisen myyntiaitan toimintaa on kertomusvuonna jatkettu. Myyntiaitta on edelleen työskennellyt kaupunginhallituksen asettaman erillisen johtokunnan alaisena, ja on sen johtokuntaan kuulunut huoltolautakunnan edustajana huoltotoimen toimitusjohtaja B. Sarlin myyntiaitan johtokunnan puheenjohtajana.

Otteella pöytäkirjastaan tammikuun 21 p:ltä, 185 §, kaupunginhallitus ilmoitti huoltolautakunnalle päättäneensä ensimmäisen kaupunginlääkärin esityksestä jättää terveydenhoitolautakunnan tehtäväksi yhdessä huoltoviranomaisten kanssa harkita, oliko tarpeellista vahvistaa taksa ulkokuntalaisilta tuberkuloottisten asuntoloissa annettavasta hoidosta kannettavan maksun määräämiseksi sekä myönteisessä tapauksessa laatia ehdotus sellaiseksi taksaksi sekä niiksi muiksi toimenpiteiksi, mitkä siitä ehkä johtuivat; ja aiheutui tämä aloite siitä, että oli otettu pohdittavaksi, eikö tuberkuloottisia ulkokuntalaisia, jotka suurelta osalta majailivat yömajoissa sekä asukkeina perheissä, olisi tartuntavaaran ehkäisemiseksi sijoitettava tuberkuloottisten asuntoloihin asumaan ja heiltä itseltään tai, milloin he eivät siihen kykenisi, korvausvelvollisilta kannettava vahvistetun taksan mukainen suoritus. Kokouksessaan helmikuun 1 p:nä huoltolautakunta valitsi edustajikseen terveydenhoitoviranomaisten kanssa asiasta käytäviin neuvotteluihin puheenjohtajansa sekä huoltotoimen toimitusjohtajan ja ensimmäisen apulaisjohtajan. Neuvottelukunnan valmistettua asiassa mietintönsä ja ehdotuksensa kaupunginkanslia kirjeellä huhtikuun 22 p:ltä n:o 129 ilmoitti kaupunginvaltuuston kokouksessaan huhtikuun 14 p:nä päättäneen, että ulkokuntalaisilta oli tuberkuloosihuoltotoimiston alaisissa asuntoloissa kannettava kaikkiaan 8 markan suuruinen maksu vuorokaudelta kesäkuun 1 p:stä 1937 lukien. Tämän päätöksen toimeenpanon yksityiskohdista tehtiin seikkaperäinen menettelytapasopimus tuberkuloosihuoltotoimiston ja huoltoviraston kesken.

Kirjelmällä tammikuun 22 p:ltä n:o 335 huoltotoimen toimitusjohtaja esitti kaupunginhallitukselle, että kaupunginhallitus ryhtyisi sellaisiin toimenpiteisiin, että kaupungin puhtaanapitolaitoksen satunnaisiin töihin, kuten lumenluontiin, lakaisuun ja lumen auraukseen, milloin varsinainen

työvoima osoittautuisi niihin riittämättömäksi, otettaisiin tarvittava tilapäinen työvoima huoltolautakunnan alaisen työttömyyshuoltokanslian työttömyyskortistoon hyväksytyistä työttömistä, joiden yhteiskunnallisen avun tarve sen kautta oli tullut todetuksi, sekä että ottaminen vähemmän kiireellisissä tapauksissa tapahtuisi tilaamalla työntekijät työttömyyshuoltokansliasta ja kiireellisissä tapauksissa siten, että asianomainen työnjohtaja aamuisin työvoimaa ottaessaan tarkastaisi, että työhön pyrkivällä oli työttömyyshuoltokortti, jotka kortit työnjohtaja keräisi haltuunsa ja toimittaisi sitten luetteloituina työttömyyshuoltokansliaan, mistä asianomaiset työn päätyttyä saisivat ne takaisin. Otteella pöytäkirjastaan tammikuun 28 p:ltä, 219 §, kaupunginhallitus ilmoitti päättäneensä hyväksyä huoltotoimen toimitusjohtajan esityksen sekä ilmoittaa, että puheenaolevista töistä oli maksettava sama palkka kuin varatöistä. Lisäksi oli kaupunginhallitus päättänyt saattaa työttömyyshuoltokanslian tietoon, etteivät mainitut työt saaneet aiheuttaa mitään muutoksia kysymykseen tulevien työntekijäin muihin työnsaantimahdollisuuksiin.

Kun alkoholistilain voimaan tulon johdosta alkoholistit olivat laissa edellytetyissä tapauksissa toimitettavat lääkärin tarkastettaviksi ja lääkärin annettava tarkastuksestaan alkoholistiasetuksessa säädetyssä järjestyksessä todistus, huoltotoimen toimitusjohtaja teki kaupunginhallitukselle esityksen asian järjestämiseksi ja totesi siinä, etteivät kaupungin virkalääkärit johtosääntöjensä mukaan olleet velvolliset toimittamaan näin kysymykseen tulleita tarkastuksia ilman eri korvausta. Otteella pöytäkirjastaan helmikuun 18 p:ltä, 380 §, kaupunginhallitus ilmoitti päättäneensä järjestää alkoholistien lääkärintarkastuksen siten, että toinen kaupunginlääkäri joko itse tai yhdessä sielullisesti sairaiden vastaanottoaseman apulaislääkärin kanssa huolehti näistä tarkastuksista saaden korvaukseksi Terveydenhoitolautakunta ja sen toimisto nimisen menoarvion luvun momentilta Tilapäistä työvoimaa 80 markkaa kustakin ensimmäisestä tarkastuksesta annettavasta todistuksesta sekä 40 markkaa mahdollisesti kysymykseen tulevasta samaa henkilöä koskevasta toisesta todistuksesta, joka on annettu 12 kuukauden kuluessa ensimmäisestä tarkastuksesta.

Huoltolautakunnan hallinto-osaston kokouksessa kesäkuun 21 p:nä huoltotoimen toimitusjohtaja ehdotti, että hallinto-osasto päättäisi pyytää kaupunginhallitusta asettamaan komitean harkitsemaan kysymystä, mihin toimenpiteisiin olisi ryhdyttävä niihin tarttuvalla asteella olevaa tuberkuloosia sairastaviin alkoholisteihin nähden, joita heidän juopottelevan elämäntapansa vuoksi ei voitu sijoittaa tuberkuloottisten asuntoloihin eikä häiritsevän käytöksensä vuoksi hoitaa tuberkuloosisairaalassa, sekä niihin muihinkin alkoholisteihin nähden, joita, vaikka he olivat lain mukaan yleiseen alkoholistihuoltolaan toimitettavat, ei ollut ollut mahdollisuutta sellaiseen saada vallitsevan tilanpuutteen takia tai siitä syystä, ettei heitä, tarttuvan tautinsa vuoksi, suostuttu alkoholistihuoltolaan ottamaan, joten he olivat terveydellisenä vaarana ympäristölleen. Hallinto-osasto hyväksyi toimitusjohtajan asiassa laatiman kirjallisen ehdotuksen perusteluineen, ja kokouksessaan heinäkuun 15 p:nä pöytäkirjansa 1,370 §:n kohdalla kaupunginhallitus päättikin asettaa mainitun komitean ja kutsui sen puheenjohtajaksi varatuomari E. Tulenheimon sekä yhdeksi jäseneksi toimittaja Y. Räisäsen. Samalla kaupunginhallitus päätti kehoittaa huoltolautakuntaa ja terveydenhoitolautakuntaa valitsemaan edustajansa komiteaan. Kokouksessaan elokuun 2 p:nä huoltolautakunnan hallinto-osasto

valitsi edustajakseen komiteaan huoltotoimen toimitusjohtajan B. Sarlinin. Terveydenhoitolautakuntaa edusti komiteassa tuberkuloosihuoltotoimiston lääkäri A. V. Wirta. Komitean sihteerinä toimi huoltoviraston kolmas apulaisjohtaja O. Toivola. Kun komitean mietintö ei valmistunut kertomusvuoden aikana, ei sen ehdotusten selostaminen ole kuulunut v:n 1937 toimintakertomuksen yhteyteen.

Lähetteellä elokuun 17 p:ltä kaupunginhallitus pyysi huoltolautakunnalta lausuntoa lähetettä seuranneesta Suomen Vankeusyhdistys r.y:n hallituksen kaupunginhallitukselle toimittamasta anomuksesta, että kaupunginhallituksen toimesta kaupungin seuraavan vuoden menoarvioon varattaisiin 300,000 markan suuruinen määräraha työmahdollisuuksien järjestämiseksi huolto- ja kokeilutarkoituksessa Helsingin kaupungissa kotipaikkaoikeuden omaaville, rikoksesta rangaistuille henkilöille; ja kokouksessaan syyskuun 6 p:nä huoltolautakunnan hallinto-osasto hyväksyi huoltotoimen toimitusjohtajan laatiman ehdotuksen lausunnoksi asiassa kaupunginhallitukselle, missä lausunnossa asetuttiin sille kannalle, että mainittua työtoimintaa, jota Suomen Vankeusyhdistys oli jo kokeillut, oli välttämättä jatkettava asosiaalisen aineksen resosialisoinnin ehdottomana edellytyksenä sekä että työtilaisuuksien laajentamiseksi yhdistykselle olisi myönnettävä pyytämänsä korotettu avustus, joka olisi suoritettava menomomentilta Erinäisiä avustustöitä, kaupunginhallituksen käytettäväksi. Köyhäinhoidollisia töitä varten ja töiden järjestämiseksi vapautuneille vangeille, mikä menomomentti, jotta yhdistys voisi ryhtyä ajoissa suunnittelemaan töiden johtoa, olisi jaettava kahteen eri alakohtaan, joista toinen koskisi vapautetuille vangeille järjestettäviä töitä ja sisältäisi 300,000 markan erän. Kirjeessä syyskuun 2 p:ltä huoltolautakunnan irtolaishuolto-osasto ja alkoholistihuolto-osasto esittivät yhteisesti, että huoltolautakunnan hallinto-osasto ryhtyisi sellaisiin toimenpiteisiin, että edellä mainitulle menomomentille varattaisiin v:ksi 1938 750,000 markan suuruinen määräraha käytettäväksi osastojen ehdottamalla tavalla töiden järjestämiseksi työttömille irtolaisille ja alkoholisteille; ja hallinto-osasto kokouksessaan syyskuun 6 p:nä päättikin, huoltotoimen toimitusjohtajan lausunnon mukaisesti, että kaupunginhallitukselle oli tehtävä esitys, että mainittua tarkoitusta sekä n.s. köyhäinhoidollisia varatöitä varten varattaisiin v. 1938 käytettäväksi mainitulla menomomentilla yhteensä 850,000 markkaa yli sen 300,000 markan, jota oli puollettu annettavaksi Suomen Vankeusyhdistys r.y:lle. Otteella pöytäkirjastaan syyskuun 30 p:ltä, 1,758 §, kaupunginhallitus ilmoitti päättäneensä merkitä ehdollisesti v:n 1938 talousarvioehdotukseen usein mainitun menomomentin kohdalle 1,000,000 markan suuruisen määrärahan käytettäväksi töiden järjestämiseksi vapautuneille vangeille, huoltoa kaipaaville alkoholisteille ja irtolaisille sekä n.s. köyhäinhoidollisia varatöitä varten. Huoltolautakunnan kokouksessa lokakuun 11 p:nä huoltotoimen toimitusjohtaja lisäksi esitti, että kaupunginvaltuustolle tehtäisiin esitys, että työtilaisuuksien järjestämiseksi huoltolautakunnan huollossa oleville naispuolisille irtolaisille ja alkoholisteille lautakunnan alaisiin työtupiin saataisiin tammikuun 1 p:stä 1938 lukien kokeeksi ottaa erillisille osastoille yhteensä enintään 40 irtolais- ja alkoholistinaista sekä käyttää näiden osastojen menoihin menoarvion Työtuvat nimisen luvun määrärahoja varteenottamalla, että työtupien varsinaisia hoidokkeja vastaavasti vähennettäisiin. Huoltolautakunta hyväksyi toimitusjohtajan esityksen ja kirjeellä marraskuun 4 p:ltä n:o 297 kaupunginkanslia ilmoitti,

että valtuusto oli kokouksessaan lokakuun 27 p:nä päättänyt, että huoltolautakunnan alaisiin työtupiin saatiin v:n 1938 aikana ottaa huoltolautakunnan huollettavia alkoholisteja ja irtolaisia enintään 40 edellyttämällä, ettei työtupien hoidokkien kokonaislukumäärä sen kautta suurentunut.

Lähetteellä toukokuun 12 p:ltä kaupunginhallitus pyysi huoltolautakunnalta lausuntoa lähetettä seuranneesta Helsingin ammatillinen paikallisjärjestö r.y:n anomuksesta, että kaupunginhallitus ryhtyisi toimenpiteisiin työttömyyden takia annettujen köyhäinhoitoavustusten takaisin perimisen lopettamiseksi. Huoltolautakunta päätti kokouksessaan toukokuun 24 p:nä lausuntonaan asiassa kaupunginhallitukselle toistaa kaiken sen, mitä köyhäinhoitolautakunta oli samanlaisen anomuksen johdosta antamassaan lausunnossa marraskuun 5 p:ltä 1934 esittänyt, ja asettui siten sekä periaatteessa että käytännöllisten vaikeuksien vuoksi vastustamaan anomusta, minkä lisäksi todettiin, ettei päätöksen teko asiassa kuulunut kaupunginhallituksen toimivaltaan. Jotta velkomuskortiston korttimäärä, joka pulavuosina oli kasvanut n. 40,000 korttiin nousevaksi, saataisiin supistumaan ja mahdollisimman inhimillinen tulkinta korvausasioissa käytäntöön, päätti huoltolautakunta samalla ottaa seuraavassa kokouksessaan korvauskysymyksen koko laajuudessaan pohdittavakseen. Kokouksessaan kesäkuun 14 p:nä lautakunta sitten hyväksyikin toimitusjohtajan asiassa valmistaman laajan esityksen menettelyohjeiksi perimisasioissa ja korvauksesta luopumisessa.

Kun kunnalliskoti oli pulavuosina osoittautunut liian ahtaaksi, oli köyhäinhoitolautakunta aikanaan tehnyt sopimuksen Hyvinkään kauppalan huoltolautakunnan kanssa enintään 30 helsinkiläisen kunnalliskotihoidokin hoitamisesta kauppalan kunnalliskodissa 17 markan suuruista korvausta vastaan hoitovuorokaudelta, mikä sopimus, viimeksi lokakuun 15 p:nä 1936 uudistettuna, päättyi joulukuun 31 p:nä 1937. Siihen nähden, että noususuhdanteen johdosta sijaluku kunnalliskodissa jälleen oli todettu riittäväksi, huoltolautakunta kokouksessaan lokakuun 4 p:nä päätti, ettei sopimusta enää ollut uudistettava.

Kuten v:n 1936 toimintakertomuksessa on mainittu, ilmoitti köyhäinhoitolautakunta kirjelmässään kaupunginhallitukselle joulukuun 22 p:ltä 1936, että Tervalammen työlaitoksen uudisrakennuksia suunniteltaessa olisi varattava niihin yhteensä 120 hoidokkisijaa. Otteella pöytäkirjastaan helmikuun 25 p:ltä, 452 §, kaupunginhallitus ilmoitti huoltolautakunnalle päättäneensä antaa yleisten töiden lautakunnalle toimeksi yksissä neuvoin huoltolautakunnan kanssa laatia luonnospiirustukset kustannusarvioineen yhteensä 120 hoidokkia varten tarkoitetuille rakennuksille Tervalammen uuteen työlaitokseen, mitkä hoidokkirakennukset oli suunniteltava rakennettaviksi kivestä kaksikerroksisiksi sekä samalla luonnosteltava niihin liittyvät lisärakennukset ja navetta 125 lehmää varten. Lähetteellä kesäkuun 12 p:ltä kaupunginhallitus sitten pyysi huoltolautakunnalta lausuntoa yleisten töiden lautakunnan kirjeessä kesäkuun 8 p:ltä kaupunginhallitukselle lähettämistä Helsingin kaupungin rakennustoimiston valmistamista luonnospiirustuksista Tervalammen työlaitoksen uudisrakennuksia varten kustannusarvioineen, ja kokouksessaan kesäkuun 30 p:nä huoltolautakunta käsitteli asian ja antoi piirustuksista kustannusarvioineen samalle päivälle päivätyssä kirjelmässään laajahkon lausunnon, jossa tehtiin eräitä huomautuksia luonnoksia vastaan ja katsottiin navetan kustannusarvio liian kor-

keaksi. Viimeksi mainitun huomautuksen johdosta sai arkkitehti U. Sjöholm tehtäväkseen laatia luonnospiirustukset navettarakennusta varten, ja lähetteellä marraskuun 24 p:ltä kaupunginhallitus kehoitti huoltolautakuntaa antamaan lausuntonsa arkkitehti Sjöholmin valmistamista navettarakennuksen luonnospiirustuksista summittaisine kustannusarvioineen, minkä lausunnon lautakunta antoikin kirjelmässä joulukuun 27 p:ltä yhtyen siinä Tervalammen työlaitokselta asiassa hankkimaansa lausuntoon. On lisäksi merkittävä, että kaupunginkanslia ilmoitti kirjelmällä marraskuun 4 p:ltä, että kaupunginvaltuusto oli kokouksessaan lokakuun 27 p:nä hyväksynyt kokouksen esityslistasta ilmenneen rakennusohjelman Tervalammen työlaitosta varten ja alistanut sen sosiaaliministeriön vahvistettavaksi, niin myös hyväksynyt n:olla 100/104 merkityt ja kesäkuun 8 p:nä päivätyt luonnospiirustukset Tervalammen työlaitokseen rakennettavia hoidokkirakennuksia ja talousrakennusta varten sekä päättänyt antaa yleisten töiden lautakunnalle tehtäväksi laadituttaa mainittujen rakennusten pääpiirustukset, joita laadittaessa oli mahdollisuuden mukaan otettava huomioon huoltolautakunnan esittämät huomautukset.

Kirjelmässä huhtikuun 28 p:ltä Tervalammen työlaitoksen johtaja saman laitoksen johtokunnan päätöksen mukaisesti esitti, että huoltolautakunnan hallinto-osasto tekisi kaupunginhallitukselle esityksen Helsingin kaupungin liittymisestä Työlaitosten keskusliittoon, ilmoittaen samalla, että jäsenmaksu liitossa oli 3,000 markkaa vuodessa. Kokouksessaan toukokuun 3 p:ltä huoltolautakunta päätti hyväksyä esityksen sekä tehdä siitä esityksen kaupunginhallitukselle ja pyytää samalla 3,000 markan suuruista määrärahaa v:n 1937 jäsenmaksun suorittamista varten. Otteella pöytäkirjastaan toukokuun 20 p:ltä, 1,008 §, kaupunginhallitus ilmoitti oikeuttaneensa huoltolautakunnan ilmoittamaan Helsingin kaupungin Työlaitosten keskusliiton jäseneksi sekä osoittaneensa anotun määrärahan ensimmäisen jäsenmaksun suorittamiseksi. Kirjeellä kesäkuun 23 p:ltä Työlaitosten keskusliiton sihteeri ilmoitti, että Helsingin kaupunki oli hyväksytty liiton jäseneksi.

Kirjeessä huhtikuun 21 p:ltä kunnalliskodin ja sen yhteydessä olevan työlaitoksen johtokunta ja kirjeessä huhtikuun 28 p:ltä Tervalammen työlaitoksen johtokunta pyysivät, että huoltolautakunta ryhtyisi tarpeellisiin toimenpiteisiin kunnalliskodin yhteydessä olevassa työlaitoksessa ja Tervalammen työlaitoksessa olevien velallisten työsuoritusten arvioimisperusteiden ja kuntoisuusrahojen maksuperusteiden yhdenmukaistamiseksi sekä huoltolaitosten ohjesäännön 20 §:n 2 mom:n edellyttämän järjestyssäännön laatimiseksi samanlaiseksi kummallekin työlaitokselle, minkä lisäksi kunnalliskodin yhteydessä olevan työlaitoksen johtokunnan kirjelmässä esitettiin, että samalla kuin uusi järjestyssääntö molemmille työlaitoksille valmistettaisiin, kunnalliskodille laadittaisiin erityinen järjestyssääntönsä, niin ettei se olisi yhteinen Käpylässä sijaitsevan työlaitoksen kanssa. Kokouksessaan toukokuun 3 p:nä huoltolautakunnan hallinto-osasto käsitteli asian ja asetti, huoltotoimen toimitusjohtajan ehdotuksen mukaisesti, komitean valmistamaan tarpeelliset ehdotukset asiassa. Komitean puheenjohtajaksi valittiin Tervalammen työlaitoksen johtokunnan puheenjohtaja, pankinjohtaja V. Sipi, sekä jäseniksi kunnalliskodin ja sen yhteydessä olevan työlaitoksen johtokunnan puheenjohtaja, toimistonjohtaja H. Allenius, mainittujen laitosten johtaja H. Waahterlinna ja Tervalammen työlaitoksen johtaja E. Isotalo. Sihteerinä komiteassa toimi huoltolautakunnan sihteeri

A. Simonen. Komitean valmistettua täten kysymykseen tulleet ehdotukset järjestyssäännöiksi ja päiväjärjestyksiksi kunnalliskodille, sen yhteydessä olevalle työlaitokselle ja Tervalammen työlaitokselle sekä samoin ehdotuksen molemmissa työlaitoksissa olevien hoidokkien työnsuoritusten ja käytöksen arvosteluperusteiksi huoltolautakunta otti kokouksessaan joulukuun 27 p:nä ehdotukset käsiteltäväkseen, mutta päätti ennen niiden lopullista vahvistusta pyytää niistä kummankin alussa mainitun johtokunnan lausunnot, minkä vuoksi lopullinen ratkaisu siirtyi seuraavaan vuoteen.

Kirjeessä elokuun 5 p:ltä terveydenhoitolautakunta pyysi kaupunginhallitusta ryhtymään sellaisiin toimenpiteisiin, että kysymys kunnalliskodin sikalan paikasta, koska sikalasta oli aiheutunut haittaa sen ympärille olevalle asutukselle, ratkaistaisiin mitä pikimmin. Lähetteellä elokuun 18 p:ltä kaupunginhallitus pyysi asiassa huoltolautakunnan lausuntoa. Lautakunta käsitteli asian kokouksessaan lokakuun 11 p:nä ja päätti, kunnalliskodin ja sen yhteydessä olevan työlaitoksen johtokunnan mielipiteeseen yhtyen, lausuntonaan esittää, että kunnalliskodin sikala saisi toimia entisessä laajuudessaan entisellä paikallaan, kunnes kysymys Tervalammen työlaitoksen maatalousrakennuksista oli tullut ratkaistuksi, minkä jälkeen sikalan mahdollinen lopettaminen tai muualle siirtäminen oli otettava uudelleen käsiteltäväksi. Otteella pöytäkirjastaan lokakuun 28 p:ltä kaupunginhallitus ilmoitti päättäneensä, että kunnalliskodin sikala sai toistaiseksi jäädä paikalleen. Vielä on merkittävä, että kaupunginhallitus pyysi lähetteellä marraskuun 23 p:ltä huoltolautakunnalta lausuntoa kiinteistölautakunnan kaupunginhallitukselle kirjeessä marraskuun 18 p:ltä tekemästä esityksestä, että Tomtbackan navettarakennukseen perustettaisiin sikala. Sitten kuin asiassa oli hankittu kunnalliskodin ja sen yhteydessä olevan työlaitoksen johtokunnan ja Tervalammen työlaitoksen johtokunnan lausunnot, huoltolautakunta kokouksessaan joulukuun 27 p:nä päätti, mainittujen johtokuntien lausuntoihin yhtyen, lausua, ettei kunnalliskodin sikalaa ainakaan toistaiseksi olisi lakkautettava, vaikka Tomtbackaan perustettaisiin ehdotetun suuruinen sikala, sekä ettei lautakunta tahtonut vastustaa sikalan perustamista Tomtbackaan väliaikaisena toimenpiteenä, mutta että sikalakysymys kokonaisuudessaan olisi otettava ratkaistavaksi vasta sen jälkeen kuin Tervalammen työlaitoksen rakennuskysymykset oli ratkaistu.

Kokouksessaan marraskuun 22 p:nä huoltolautakunta päätti tehdä erillisen esityksen uuden saunan rakentamisesta kunnalliskodin Oulunkylässä sijaitsevan haaraosaston tarpeeksi.

Sitten kuin kaupunginvaltuusto oli talousarviokäsittelyn yhteydessä päättänyt, että köyhäinhoitoa varten asetettu VIII huoltokanslia oli toukokuun 1 p:stä 1937 lukien lakkautettava, koska noususuhdanteen vuoksi voitiin tulla toimeen 7 huoltokanslialla, huoltolautakunta kokouksessaan maaliskuun 22 p:nä teki tarpeelliset muutokset huoltolautakunnan osastojen ja jaostojen kokoonpanoon sekä valvontapiireihin ja kokouksessaan maaliskuun 30 p:nä huoltolautakunnan hallinto-osasto hyväksyi toimitusjohtajan ehdotuksen edellä mainitusta lakkautuksesta johtuviksi virkailijakunnan vähennyksiksi ja siirroiksi.

Otteella pöytäkirjastaan syyskuun 23 p:ltä kaupunginhallitus ilmoitti huoltolautakunnalle päättäneensä sillä kertaa hylätä köyhäinhoitolauta-

kunnan aikanaan valmistaman ehdotuksen, joka koski huoltolautakunnan ylimääräisen virkailijakunnan osittaista vakinaistamista.

Sitten kuin huoltotoimen toimitusjohtaja oli kirjelmässä syyskuun 3 p:ltä huoltolautakunnan puolesta anonut, että sosiaaliministeriö hyväksyisi kunnallisesta huoltolautakunnasta toukokuun 8 p:nä 1936 annetun asetuksen 1 §:n nojalla Helsingin kaupungin huoltovirastossa käytettäviksi anomukseen liitetyt yhteiskunnallisen huollon alaisista henkilöistä pidettävät kortit ja luettelot, sosiaaliministeriön huoltoasiainosaston päällikkö ilmoitti kirjeessä syyskuun 3 p:ltä ministeriön huoltoasiainosaston hyväksyneen anomuksen ja vahvistaneen siinä mainitut rekisterikortit huoltovirastossa käytettäviksi.

Kirjeessä tammikuun 22 p:ltä kaupunginkanslia kehoitti huoltolautakuntaa, kaupunginhallituksen joulukuun 17 p:nä 1936 tekemän päätöksen mukaisesti, antamaan kaupunginhallitukselle lausunnon valtioneuvoston asettaman selvitysmiehen laatimasta ehdotuksesta Helsingin kaupungin ympäristön kunnallisen jaoituksen muuttamiseksi kiinnittämällä huomiota ehdotetun liitoksen suotavuuteen yleensä sekä siitä erikoisesti kaupungille aiheutuviin summittaisiin kustannuksiin liitosta lähinnä seuraavina vuosina. Huoltolautakunta käsitteli asian alustavasti hallinto-osastonsa kokouksessa helmikuun 11 p:nä ja päätti silloin jättää lausuntoehdotuksen laatimisen huoltotoimen toimitusjohtajan ja lautakunnan sihteerin yhteisesti tehtäväksi. Kokouksessaan toukokuun 24 p:nä hallinto-osasto käsitteli alustavasti toimitusjohtajan ja sihteerin valmistaman laajan lausuntoehdotuksen siihen liittyvine taulukkoliitteineen, mutta päätti lykätä asian sen laajakantoisuuden vuoksi huoltolautakunnan ratkaistavaksi. Kokouksessaan kesäkuun 14 p:nä huoltolautakunta käsitteli asian lopullisesti ja hyväksyi lausuntoehdotuksen sen loppuun hallinto-osaston toivomuksesta tehtyine korjauksineen. Lausunto lähetettiin kaupunginhallitukselle kirjelmänä kesäkuun 14 p:ltä n:o 1,279.

Kun maaliskuun 12—13 p:n välisenä yönä huoltoviraston VI huoltokansliaan oli tehty murtovarkaus ja siinä onnistuttu saamaan m.m. käytettäväksi n.s. tavaraosoituksia ja niitä väärentämällä ottamaan Oy. Mantereen kenkätehtaasta tavaraa 1,342 markan arvosta ja naisten työtuvista 3,167 markan arvosta sekä huoltolautakunnan alaisista työtuvista 2,341 markan arvosta, huoltolautakunnan hallinto-osasto kokouksessaan marraskuun 1 p:nä päätti pyytää kaupunginhallitukselta oikeutusta maksattaa nämä erät mainituille tavaran luovuttajille menomomentilta Suoranaiset avustukset, koska luovuttajat taitavasti tehdyn väärennyksen johdosta olivat joutuneet toimimaan hyvässä uskossa. Lähetteellä marraskuun 9 p:ltä kaupunginhallitus kehoitti huoltolautakuntaa antamaan kaupunginhallitukselle kaupunginreviisorin kirjelmässä marraskuun 9 p:ltä asiassa pyytämät selitykset, ja päätti hallinto-osasto kokouksessaan joulukuun 3 p:nä hyväksyä laaditun ehdotuksen lautakunnan selitykseksi toimitettavaksi asiamiestoimiston notaarin M. Leideniuksen antaman selityksen kera kaupunginhallitukselle. Ratkaisu siirtyi v:een 1938.

Kirjeessä marraskuun 17 p:ltä kaupunginreviisori vaati huoltolautakunnalta tietoja siitä, miten v:sta 1931 lähtien lautakunnan vuosikertomuksissa esiintyneet tiedot työtupien hoidokkien suurimmista lukumääristä ja tehtyjen työpäivien määristä oli laskettu. Kirjeessä marraskuun 22 p:ltä toimitusjohtaja ilmoitti kaupunginreviisorille, että numerot oli laskettu palkanmaksukausittain palkkalistojen pohjalla ja ne siten osittain tulleet harhaan-

johtaviksi, jopa kaksinkertaisiksi, kun numeroiden kokoojat eivät olleet huomanneet liittää kertomuksiin selvittävää alaviittaa. Tämän vastauksen johdosta kaupunginreviisori kirjeellä marraskuun 23 p:ltä kääntyi uudelleen huoltolautakunnan puoleen tiedustellen lautakunnalta jälleen, mistä virheet olivat johtuneet sekä ilmoittaen odottavansa, että lautakunta ryhtyisi toimenpiteisiin sanotunlaisten virheiden ehkäisemiseksi vastaisuudessa, Lautakunta käsitteli asian kokouksessaan joulukuun 27 p:nä ja päätti. samalla kuin lautakunta valitti tapahtunutta erehdystä, hyväksyä toimitusjohtajan asiassa valmistaman promemorian siihen liittyvine ponsineen, joissa rekisterikanslian esimiehen ja virkailijakunnan tietoon saatettiin, että kunkin oli ensitietoja antaessaan ja yhdistelmiä laatiessaan katsottava, että ne olivat oikeat ja vastattava niistä.

Otteella pöytäkirjastaan lokakuun 7 p:ltä kaupunginhallitus ilmoitti päättäneensä saattaa kaikkien lauta- ja johtokuntien sekä hallitusten tietoon, etteivät kaupungin virkamiehet saaneet ottaa suorittaakseen tehtäviä, jotka olivat ristiriidassa heidän virkatehtäviensä kanssa.

Huoltolautakunnan kokouksessa marraskuun 22 p:nä huoltotoimen toimitusjohtaja ehdotti, että sitten kuin syyskuun 24 p:nä 1937 oli annettu laki äitiysavustuksesta, joka laki tuli voimaan tammikuun 1 p:stä 1938 alkaen, ja lain toimeenpanoasetus oli parhaillaan valmistelun alaisena, joutuen äitiysavustus lain mukaan huoltolautakuntien tutkittavaksi ja päätettäväksi, tämän valtion korvattavan huoltomuodon hallinnollista organisointia Helsingin kaupungissa suunnittelemaan asetettaisiin komitea, joka saisi tehtäväkseen laatia kiireellisesti ehdotuksen äitiysavustusasioiden käsittely- ja päättämisjärjestyksestä y.m. asian yhteydessä olevista seikoista esitettäväksi huoltolautakunnan hyväksyttäväksi. Lautakunta hyväksyi esityksen ja valitsi komitean puheenjohtajaksi toimitusjohtaja B. Sarlinin sekä jäseniksi lautakunnan varapuheenjohtajan R. Paasion, lisäjäsenen L. Haganin ja toisen apulaisjohtajan H. Lindroosin. Komitean sihteerinä toimi huoltolautakunnan sihteeri A. Simonen. Kirjeessä marraskuun 30 p:ltä huoltolautakunnan hallinto-osastolle komitea, ilmoittaen puheenjohtajansa neuvotelleen asiasta sosiaaliministeriön ja lastensuojelulautakunnan toimitusjohtajan kanssa, ehdotti, että kaupunginhallitukselle tehtäisiin kiireellisesti esitys, että äitiysavustuksen hallinnollinen hoito Helsingin kaupungissa määrättäisiin lastensuojelulautakunnan asiaksi. Kokouksessaan joulukuun 3 p:nä hallinto-osasto päätti kiireellisenä asiana yksimielisesti hyväksyä komitean ehdotuksen sekä lähettää sen kaupunginhallitukselle asianmukaisia toimenpiteitä varten.

Kirjeessä marraskuun 4 p:ltä kaupunginkanslia ilmoitti, että kaupunginvaltuusto oli kokouksessaan lokakuun 27 p:nä päättänyt, että kaupunki mahdollisuuksien mukaan tuli järjestämään aluelääkäreille vastaanottohuoneistot huoltolautakunnan alaisten kanslioiden huoneistojen yhteyteen sekä suorittamaan v:n 1938 alusta lukien niille aluelääkäreille, joille tällaista huoneistoa ei voitu hankkia, korvauksena vastaanoton järjestämisestä heidän yksityishuoneistoissaan 600 markkaa kuukaudessa.

Paitsi edellä selostettuja huoltolautakunnan ja sen hallinto-osaston käsittelemiä asioita, on vielä mainittava, että huoltotoimen toimitusjohtaja on vuoden varrella antanut virkailijakunnalle lukuisia kiertokirjeitä, joissa viraston hallinto-organisatiota on selvitetty ja tehostettu sekä menettelytapoja ohjattu kohti suurempaa yhdenmukaisuutta.

D. Katsaus huoltoviraston toimintaan

Virkailijat. Kertomusvuoden alusta huoltoviraston käsiteltäviksi tulleiden uusien huoltotehtävien johdosta perustettiin kaksi uutta kansliaa, nim. yhdistetty irtolais- ja alkoholistihuoltokanslia sekä työttömyyshuoltokanslia, mikä aiheutti erinäisten uusien virkamiesten ja muun henkilökunnan palkkaamista sekä erinäisiä muitakin muutoksia henkilökunnassa. Irtolaisia ja alkoholisteja koskevien asioiden hoitoa varten asetettiin ylimääräinen kolmas apulaisjohtaja, mihin toimeen määrättiin tammikuun 1 p:stä lukien lautakunnan ylimääräinen sihteeri, hovioikeudenauskultantti O. Toivola. Ylimääräiseksi sihteeriksi samasta päivästä lukien määrättiin lakitieteenkandidaatti A. Simonen. Ylimääräisiksi kanslianesimiehiksi määrättiin kertomusvuoden alusta irtolais- ja alkoholistihuoltokansliaan V avustuskanslian ylimääräinen kanslianesimies filosofiankandidaatti E. Rikkonen, jonka tilalle V kansliaan filosofiankandidaatti P. Roine, sekä rekisterikanslian ylimääräisen kanslianesimiehen toimeen filosofiankandidaatti H. Valve ja VIII avustuskansliaan filosofianmaisteri E. Mäkisen erottua vuoden vaihteessa herra V. Blomberg tammikuun 1 p:n ja huhtikuun 30 p:n väliseksi ajaksi sekä työttömyyshuoltokansliaan johtaja V. O. Ahtio.

Ylimääräiseksi toiseksi apulaisjohtajaksi filosofianmaisteri S. Seppälän tultua nimitetyksi työnvälitystoimiston johtajaksi määrättiin ylimääräinen kanslianesimies V. Mattlar helmikuun 15 p:stä lukien ja hänen tultuaan valituksi työnvälitystoimiston osastonjohtajaksi ylimääräinen kanslianesimies H. Lindroos maaliskuun 16 p:stä lukien. Näiden nimitysten johdosta toimivat ylimääräisinä kanslianesimiehinä I kansliassa maaliskuun 16 p:stä alkaen rouva O. Ilvesviita ja IV kansliassa toukokuun 1 p:stä alkaen herra V. Blomberg. Rekisterikanslian esimiehenä filosofiankandidaatti Valveen erottua toimi lokakuun 20 p:stä alkaen vuoden loppuun kanslianhoitaja H. Sahrman.

Kahteen vakinaiseen nuoremman kodissakävijän virkaan nimitettiin huhtikuun 1 p:stä alkaen rouva O. E. Kervinen ja neiti N. E. Sederholm ja yhteen vakinaiseen nuoremman kirjuriapulaisen virkaan huhtikuun 1 p:stä alkaen rouva A.-L. Koutamo.

Asiamies V. A. Eloniemi erosi lautakunnan palveluksesta syyskuun lopussa, ja eläkkeelle siirtyivät vuoden kuluessa kodissakävijät A. Ritz sekä L. Winter. Lisäksi on erinäisiä pienempiä muutoksia ja siirtoja lomien, sairaustapausten y.m. johdosta tapahtunut ylimääräisten virkailijain keskuudessa.

Kansliatyö. Huoltolautakunnan kesäkuun 14 p:nä 1937 vahvistaman huoltolautakunnan alaisten viranhaltijain johtosäännön mukaan on huoltovirastossa kolme toimistoa: yleinen toimisto, asiamiestoimisto sekä kassa- ja tilitoimisto.

Yleisen toimiston alaisina toimivat keskuskanslia, rekisterikanslia, irtolais- ja alkoholistihuoltokanslia, työttömyyshuoltokanslia sekä köyhäinhoitoa varten asetetut huoltokansliat.

Yleisestä toimistosta lähetettiin kertomusvuonna yhteensä 7,203 kirjelmää, johon ei kuitenkaan sisälly irtolais- ja alkoholistihuoltokanslian kirjeenvaihto. Niistä tuli keskuskanslian osalle 2,200, köyhäinhoitoa varten asetettujen huoltokanslioiden osalle 4,673, rekisterikanslian osalle 213 ja työttömyyshuoltokanslian osalle 117.

Anomuksia köyhäinhoidon saamisesta tehtiin köyhäinhoitoa varten asetettuihin huoltokanslioihin yhteensä 54,519. Niistä valmisteli I kanslia 7,683, II kanslia 7,742, III kanslia 5,960, IV kanslia 6,871, V kanslia 7,587, VI (laitos-) kanslia 8,312, VII kanslia 7,827 ja VIII kanslia 2,537. Kunnalliskotiin ja työlaitokseen pääsyä koskevia anomuksia tehtiin 297 ja hyväksyttiin niistä 288.

Köyhäinhoitoa varten asetetuissa huoltokanslioissa käsiteltyjen asioiden lukumäärä oli yhteensä 287,752, joista I kansliassa 34,705, II:ssa 40,839, III:ssa 41,164, IV:ssä 30,433, V:ssä 40,104, VI:ssa (laitoskansliassa) 38,238, VII:ssä 49,072 ja VIII:ssa 13,197. Näiden kanslioiden kodissakävijät suorittivat yhteensä 55,063 kotikäyntiä, jotka jakautuivat eri kanslioihin kuuluvien valvontapiirien kesken siten, että I kanslian osalle tuli 7,740, II:n 7,713, III:n 6,315, IV:n 7,017, V:n 7,731, VI:n (laitoskanslian) 8,410, VII:n 7,615 ja VIII:n 2,522. Kanslianesimiehet toimittivat edellisten lisäksi yhteensä 1,953 tarkistuskäyntiä avunsaajain luona.

Köyhäinhoidon diakonissat suorittivat määrätyissä tapauksissa avustusten jaon ja antoivat huoltoa perheissä, joissa oli alaikäisiä tai sairaita tai muita sellaisia henkilöitä, jotka tarvitsivat erikoishuoltoa. Diakonissojen ja diakonissanapulaisten tekemiä kotikäyntejä oli yhteensä 31,603.

Huoltolautakunnan keskuskanslia sijaitsi edelleen vuokrahuoneistossa Siltasaarenkadun talossa n:ot 3—5. Köyhäinhoitoa varten asetetut huoltokansliat pidettiin avoinna yleisölle arkipäivisin klo 9—14, paitsi lauantaisin ja juhla-aattoina klo 9—13.

Rekisterikansliassa hoidetun avunsaajain keskusrekisterin henkilökorttien lukumäärä lisääntyi kertomusvuonna 4,050 uudella kortilla ja käsitti rekisteri vuoden päättyessä 101,954 korttia. Henkilöasiakirjavihkojen eli n.s. aktien luku kasvoi 4,132:lla ja oli niiden määrä vuoden lopussa 95,971. Rekisteristä annettiin avunanojia koskevia tietoja viranomaisille, avustusjärjestöille ja yksityisille 2,656 tapauksessa. Kansliassa erikseen pidetyn sairaalahoito- ja lääkekortiston n.s. elävien korttien luku oli kertomusvuonna 11,619. Kansliasta annettujen uusien avustuskorttien luku oli 1,904. Näiden kortistojen ja tehtävien hoidon ohella on kansliasta annettu kirjallisesti verotusvalmisteluvirastolle sen pyytämät tiedot 13,757 avunsaajasta sekä huolehdittu huoltotoimintaa valaisevien tilastollisten katsausten laatimisesta ja niiden aineiston kokoamisesta sekä suoritettu kaupungin ja valtion tilastoja varten tarpeellisten ensitietojen kerääminen.

Irtolais- ja alkoholistihuoltokanslian työmäärää ei voida pelkin tilastonumeroin selvittää kuin osaksi. Seuraavassa samoin kuin tilastollisessa osastossa huoltoon otetuista irtolaisista ja alkoholisteista julkaistuihin numerotietoihin nähden on siitä syystä otettava huomioon, että ne tutkimukset, jotka on kohdistettava jokaisen kanslian tietoon tulleen henkilön elämäntapaan ennen kuin häneen voidaan ryhtyä soveltamaan huoltotoimenpiteitä, ovat huomattavasti perusteellisempia ja suuritöisempiä kuin esim. vastaavasti köyhäinhoidon ollessa kysymyksessä.

Alkoholistitapauksia ilmoitettiin kertomusvuonna kanslialle tai muuten tuli sen tietoon kaikkiaan 2,036 ja irtolaistapauksia 395. Kertomusvuonna annettiin kodissakävijäin tutkittaviksi 1,170 alkoholisti- ja 388 irtolaistapausta, joista kuitenkin 356 alkoholisti ja 97 irtolaistapausta raukesi. Alkoholisteihin kohdistuvia varoituspäätöksiä tehtiin 202, valvontapäätöksiä 194, huoltolaesityksiä 90. Erikoisvalvoja määrättiin 34 alkoholistille. Irtolaisiin kohdistuvia varoituspäätöksiä tehtiin 174, valvonta-

päätöksiä 79, työlaitokseen lähettämisesityksiä maaherralle 3, minkä lisäksi poliisiviranomaisten toimesta tehtiin työlaitosesityksiä 38 henkilöstä ja pakkotyöesityksiä 80 henkilöstä. Erikoisvalvoja määrättiin 8 irtolaiselle. Tarkempi selvitys lopullisesti huoltoon otetuista eli n.s. rekisteröidyistä alkoholisteista, luvultaan 421, ja samoin rekisteröidyistä irtolaisista, luvultaan 364, on suoritettu sivuilla 39—48. Kansliasta lähetettiin 2,736 ja sinne saapui 3,430 kirjelmää.

Asiamiestoimisto oli tehtävien laatuun nähden jaettuna viiteen eri kansliaan.

I. Yleiskanslia hoiti pääasiallisesti seuraavat toimiston yleisluontoiset tehtävät: 1) huoltolautakunnan ja sen holhouksen alaisten edun valvonnat, 2) huoltolautakunnan täyteen huolenpitoon joutuneiden henkilöiden omaisuuden haltuunoton ja rahaksimuuton, 3) köyhäinhoidon avustusta ja sen korvaamista koskevat valitukset, 4) korvausta koskevat lainhaut, 5) kotipaikkaoikeusselvittelyt ja henkikirjoitusta koskevat tutkimukset arkistoissa, 6) elatusvelvollisten maksukyvyn tutkimukset ja lausunnot korvauskyvystä, 7) köyhäinhoidon avustuksen väärinkäyttöä koskevat tutkimukset ja niiden aiheuttamat oikeudenkäynnit, 8) toispaikkakuntalaisten kotikuntaan lähettämisen edellytysten tutkimukset ja niiden johdosta aiheutuneet lainhaut selityksineen sekä 9) toisissa kunnissa asuvien helsinkiläisten huoltoa koskevien korvaushakemusten esittelyt jaoston kokouksissa.

II. Ulkokuntalaisia koskevien asiain eli A-kanslia huolehti korvausten perimisistä toisilta kunnilta sekä valmisteluista toispaikkakuntalaisten lähettämiseksi kotipaikkakuntiinsa. Toisiin kuntiin kohdistuvia korvausvaatimuksia esitettiin kaikkiaan 3,904 avunsaajapäähenkilöä [1]) koskevassa tapauksessa, joista 3,393 huoltolautakunnan ja loput lastensuojelulautakunnan antamasta huollosta. Kokonaismäärästä oli kertomusvuonna vireillepantuja uusia tapauksia 1,346, joista 1,211 koski huoltolautakunnan antamaa huoltoa. Kaikista vireillä olevista tapauksista saatiin kertomusvuonna lopullisesti selvitetyiksi 1,750, joista 1,600 huoltolautakunnan, loput lastensuojelulautakunnan. Kansliaan saapui kirjelmiä 8,049 ja niitä lähetettiin 12,011.

III. Ulkokunnissa huollettuja helsinkiläisiä koskevien asiain eli B-kanslia hoiti toisissa kunnissa asuvien, mutta Helsingissä kotipaikkaoikeuden omaavien avustuksista tehtyjen korvausvaatimusten selvittelyt ja valmisteli niihin kuuluvat asiat käsittelyä varten köyhäinhoito-osaston IX jaostossa. Vuoden varrella saapui toisilta kunnilta korvausvaatimuksia, jotka huoltolautakuntien antaman hoidon osalta koskivat 983 eri päähenkiöä, mutta nousi laskutustapausten määrä heidän kohdaltaan 3,334:ään.

Näiden tehtävien lisäksi oli kanslian asiana hoitaa alkoholisti- ja irtolaislakien nojalla alkoholistihuoltoloissa ja työlaitoksissa hoidettujen kustannuksia koskevat korvausasiat ja selvittelyt, kohdistuivatpa ne yksityisiin, kuntiin tai valtioon tahi olivat kuntien ja huoltoloiden Helsingille esittämiä vaatimuksia. Kansliaan saapui 5,416 ja sieltä lähetettiin 2,792 kirjelmää.

[1]) Kun asiamiestoimiston perimiskortisto on siten järjestetty, että kaikki saman perheen jäsenille annetut avustukset esiintyvät yhtenä n. s. »tapauksena», mistä lähinnä vastaa perheen päähenkilö, koskevat siis haetut korvaukset useammille eri henkilöille annettua avustusta kuin päähenkilöiden luku osoittaa. Samasta päähenkilötapauksesta saatetaan vuoden kuluessa tehdä useampia korvausvaatimuksia, ja on kukin tällainen vaatimus aikaisemmissa vuosikertomuksissa B-kansliassa luettu eri tapaukseksi, mistä johtuen nyt esitetyt numerot sen kohdalla eivät ole suoraan verrannolliset aikaisempiin.

IV. Valtiontapausten eli D-kanslia hoiti korvauksen hakemiset valtiolta. Köyhäinhoitolain nojalla annetusta huollosta, jonka valtio lain mukaan on velvollinen korvaamaan, tehtiin 654 eri henkilöä koskevassa tapauksessa korvausvaatimus ja koski niistä 598 huoltolautakunnan ja loput lastensuojelulautakunnan antamaa avustusta. Näiden lisäksi kanslia haki valtiolta korvausta lautakunnan 69 henkilölle antamasta ammattiopetusavustuksesta, viiden ulkomaalaisen matka-avustuksesta ja 22 raajarikolle lautakunnan toimesta hankituista proteeseista; näistä hylättiin 18 ammattiopetus- ja 9 proteesianomusta. Kansliaan saapui 2,874 ja sieltä lähetettiin 2,084 kirjelmää.

V. Yksityisiin elatusvelvollisiin kohdistuvien korvausasiain eli L-kanslia hoiti korvauksen velkomiset yksityisiltä, toiminimiltä y.m. yhtymiltä, vakuutus- y.m. laitoksilta sekä vararikko- ja kuolinpesistä, valmisteli niitä koskevat lainhakuasiakirjat, teki maksuvarojen puutteessa olevien elatusvelvollisten kanssa sopimukset vastaisuudessa tapahtuvasta korvauksen suorittamisesta, hoiti työlaitokseen lähettämiset ja valmisteli luopumisehdotukset korvauksen velkomisesta. Yksityisiltä elatusvelvollisilta haettiin korvausta 35,396 [1]) avunsaajapäähenkilölle annetusta avusta, joista 32,024 oli huoltolautakunnan ja loput lastensuojelulautakunnan. Uusia tapauksia oli kaikkiaan 2,056, joista huoltolautakunnan 1,794 ja loput lastensuojelulautakunnan. Kertomusvuonna selvitettiin lopullisesti kaikkiaan 4,391 tapausta, niistä huoltolautakunnan 4,293. Kansliaan saapui 42,676 ja sieltä lähetettiin 67,734 kirjelmää.

Työlaitokseen kanslia lähetti työkorvausta suorittamaan 253 miestä ja kunnalliskotiin 13 naista.

Asiamiestoimiston järjestysmiehet suorittivat kertomusvuonna toimiston asioissa viraston ulkopuolella yhteensä 7,123 käyntiä, joista 3,849 eri virastoihin, 2,961 elatusvelvollisten ja avunsaajain luo näiden kutsumiseksi virastoon sekä 313 kuolin- ja vararikkopesien selvityksen y.m. tutkimuksien yhteydessä. Elatusvelvollisille ja avunsaajille ovat järjestysmiehet vielä lähettäneet 22,951 kirjeellistä kutsua sekä osoitetoimistossa selvittäneet 30,565 osoitetta, minkä lisäksi 2,835 osoitetta on tuloksetta yritetty selvittää.

Koko asiamiestoimiston kirjeenvaihdon laatu ja laajuus ilmenee taulukosta 10, siv. 147*. Lähetettyjen kirjelmien kokonaisluku oli 84,621 ja saapuneiden 59,015, joten siis kirjeenvaihto on edelliseen vuoteen verraten laajentunut.

II. Huoltotoimenpiteet ja huoltoa saaneet

A. Köyhäinhoitolakiin perustuva huolto

Avunsaajat

Avunsaajien lukumäärä. Varsinaisia avunsaajia oli yhteensä 14,994 henkilöä eli 5.1 % kaupungin kirkonkirjoihin ja siviilirekisteriin merkitystä asukasluvusta vuoden lopussa. Edelliseen vuoteen verrattuna oli vähennystä 2,759 henkilöä eli 15.5 %.

[1]) Kun korvausvelvollisia yhtä avunsaaja-tapausta kohden saattaa olla useampiakin, nousi näiden elatusvelvollisten määrä kaikkiaan 40,897 henkilöön.

Tilapäistä avustusta eli vain kotiavustusta alle 500 markkaa saaneita oli 3,878 henkilöä, mikä edelliseen vuoteen verraten merkitsi 1,868 henkilön eli 32.5 %:n vähennystä, siis huomattavasti jyrkempää alenemista kuin varsinaisten avunsaajain kohdalla. Laskemalla molemmat edellä mainitut avunsaajain ryhmät yhteen saadaan välittömästi avustettujen luvuksi 18,872 henkilöä.

Näiden lisäksi on kotiin annetuista varsinaisista kotiavustuksista välillisesti tullut osalliseksi 6,548 henkilöä. Laskemalla yhteen varsinaiset sekä tilapäisesti ja välillisesti avustetut, saadaan summaksi 25,420, joka henkilöluku osoittaa Helsingin kaupungin köyhäinhoidosta välittömästi tai välillisesti osallisiksi tulleiden määrän.

Yllä mainittuihin lukuihin sisältymättöminä ryhminä on vielä mainittava muiden kuntien avustamat mutta Helsingissä kotipaikkaoikeutta nauttivat henkilöt, yhteensä 983, sekä köyhäinhoidon varsinaisiin määrärahoihin kuulumattomilla lahjoitusvaroilla avustetut 234 henkilöä.

Köyhäinhoidon avustusta nauttineiden lukumäärän kehitystä vuosina 1928—37 absoluuttisesti sekä suhteessa kirkonkirjoihin ja siviilirekisteriin merkittyyn [1]) kaupungin väestöön kunkin vuoden lopussa osoittaa seuraava vertailu:

	1928	1929	1930	1931	1932	1933	1934	1935	1936	1937
	Absoluuttiset luvut									
Varsinaiset avunsaajat	7,633	9,116	11,499	16,001	22,197	25,343	20,612	19,174	17,753	14,994
Varsinaiset+tilapäiset avunsaajat	9,676	12,342	14,819	22,299	31,507	35,282	28,166	25,639	23,499	18,872
Varsinaiset+tilapäiset+välillisesti avustetut ...	11,936	15,917	20,210	31,808	45,168	50,939	39,346	35,555	32,446	25,420
	%:na väkiluvusta									
Varsinaiset avunsaajat	3.3	3.9	4.7	6.1	8.4	9.4	7.6	6.9	6.3	5.1
Varsinaiset+tilapäiset avunsaajat	4.2	5.2	6.1	8.5	11.9	13.1	10.3	9.2	8.3	6.4
Varsinaiset+tilapäiset+välillisesti avustetut	5.2	6.7	8.3	12.2	17.0	19.0	14.4	12.8	11.4	8.7

Kun yksityiskohtaisempia tilastotietoja kerätään vain tärkeimmästä avunsaajien ryhmästä, nimittäin varsinaisista, koskevat siis kaikki seuraavat selvitykset yksinomaan näitä. Kaikista varsinaisista avunsaajista oli 11,661 eli 77.8 % syntynyt muulla paikkakunnalla kuin Helsingin kaupungissa. Erikseen miehiin, naisiin ja alle 16-vuotiaisiin lapsiin nähden oli tämä suhde seuraava:

	Miehiä	Naisia	Lapsia	Yhteensä
Muualla kuin Helsingissä syntyneitä	4,628	6,912	121	11,661
%:na varsinaisista avunsaajista	75.2	84.3	18.8	77.8

Noin $^3/_4$ miehistä ja runsaasti $^4/_5$ naisista ei siis kuulunut kaupungin syntyperäiseen väestöön. Sen sijaan oli alle 16-vuotiaista avustetuista yli $^4/_5$ syntyisin helsinkiläisiä.

[1]) Vertailuperusteena on virallisen köyhäinhoitotilaston mukaisesti käytetty kirkonkirjoihin ja siviilirekisteriin merkittyä väkilukua, vaikka vertailu henkikirjoitettuun väestöön vastaisi enemmän todellisuutta, ja olisivat suhdeluvut viimeksi mainittua menettelytapaa noudattaen hieman suuremmat kuin nyt lasketut.

Avunsaajien kotipaikkaoikeus. Köyhäinhoidollinen kotipaikkaoikeus muualla kuin Helsingin kaupungissa oli 2,795 henkilöllä eli 18.6 %:lla varsinaisista avunsaajista. Erikseen miehiin, naisiin ja alle 16-vuotiaisiin lapsiin nähden oli vastaava luku seuraava:

	Miehiä	Naisia	Lapsia	Yhteensä
Muualla kuin Helsingissä kotipaikkaoikeuden omaavia	962	1,694	139	2,795
%:na varsinaisista avunsaajista	15.6	20.7	21.6	18.6

Tämän avustettavien ryhmän absoluuttinen ja prosentuaalinen osuus kaikista varsinaisista avustetuista on vuosina 1928—37 ollut seuraava:

	1928	1929	1930	1931	1932	1933	1934	1935	1936	1937
Muualla kuin Helsingissä kotipaikkaoikeuden omaavien luku	1,447	2,246	2,815	4,153	5,395	5,174	3,934	3,727	3,370	2,795
%:na varsinaisista avunsaajista	19.0	24.6	24.5	26.3	24.3	20.4	19.1	19.4	19.0	18.6

Avuntarpeen syy. Avuntarpeen syynä 16 vuotta täyttäneillä avunsaajilla oli useimmissa tapauksissa sairaus, kivulloisuus ja työkyvyttömyys, joiden osuus oli 55.2 % (siitä mielisairaus 12.6 %, tuberkuloosi 6.3 %, nivelreumatismi 1.1 %, tylsä- ja vähämielisyys 0.9 %, raajarikkoisuus 0.8 %, sokeus ja kuurous 0.4 % sekä muut sairaudet 33.1 %). Työttömyyden osuus oli 16.6 %, vanhuudenheikkouden 13.7 %, riittämättömän ansion 5.2 %, aviopuolison perheensä jättämisen 2.4 %, aviottoman lapsen elättämisen 2.2 %, synnytyksen 1.3 %, perheen suurilukuisuuden 1.1 % ja aviopuolison kuoleman 0.1 % sekä tässä mainitsemattomien muiden syiden osuus 2.2 %.

Kymmenvuotiskautena 1928—37 on eri syyryhmien suhteellinen osuus prosenteissa laskettuna vaihdellut seuraavasti:

Avuntarpeen syy	1928	1929	1930	1931	1932	1933	1934	1935	1936	1937
Vanhuudenheikkous	15.6	13.3	10.4	8.2	7.1	8.1	9.6	10.3	11.1	13.7
Mielisairaus- ja tylsämielisyys	17.7	15.2	12.8	10.2	8.0	7.0	9.4	10.4	11.3	13.5
Muut sairaudet [1]	50.8	50.9	47.0	40.5	33.9	25.1	30.0	33.3	35.2	41.7
Aviopuolison kuolema	0.2	0.1	0.1	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.1
Perheen lukuisuus	1.8	1.7	1.3	2.4	1.0	0.9	1.1	1.1	1.1	1.1
Epäsosiaalinen elämäntapa [2]	4.5	6.1	6.3	6.7	6.3	6.3	6.7	6.5	6.5	5.4
Työttömyys	5.2	9.4	17.7	27.1	38.6	47.0	37.8	32.2	28.1	16.6
Muut syyt [3]	4.2	3.3	4.4	4.9	5.1	5.6	5.4	6.2	6.7	7.9
Yhteensä	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0

Alle 16-vuotiaiden lasten avuntarpeen syynä oli kertomusvuonna lapsen sairaus tai viallisuus 84.0 %:lla, perheen suurilukuisuus 3.4 %:lla ja muut syyt 12.6 %:lla.

[1]) Tähän on luettu erilaiset sairaudet, sokeus, kuurous, raajarikkoisuus ja vähentynyt työkyky. — [2]) Tähän on luettu avunsaajan tai hänen aviopuolisonsa työhaluttomuus, huolimattomuus ja irstas elämä, aviopuolison perheensä jättäminen ja vapausrangaistus sekä aviottoman lapsen elättäminen. — [3]) Tähän on luettu riittämätön ansio, synnytys sekä muut sekalaiset syyt.

Aikuisiin avunsaajiin nähden on kertomusvuonna ensi kerran tilastollisen tutkimuksen avulla selvitetty avuntarpeen pääsyyn ohella vaikuttava lisäsyy. Huomioonotettava lisäsyy on esiintynyt 2,248 henkilön kohdalla, joista 700:lla sairaus, kivulloisuus tai vähentynyt työkyky, 540:llä työttömyys, 263:lla juoppous ja 240:llä riittämätön ansio, muiden lisäsyyryhmien ollessa pienempiä.

Avustuksen muoto. Avustuksen muodon mukaan ryhmiteltyinä jakautuvat varsinaiset avunsaajat seuraavalla tavalla:

	Miehiä	Naisia	Lapsia	Yhteensä
Yksinomaan laitoksissa olleita	1,578	2,951	400	4,929
» yksityishoidossa olleita	7	2	—	9
» kotiavustusta saaneita	3,103	3,714	45	6,862
Laitoshoidon lisäksi yksityishoidossa olleita	—	2	—	2
Laitoshoidon lisäksi kotiavustusta saaneita	1,461	1,527	199	3,187
Yksityishoidon lisäksi kotiavustusta saaneita	1	1	—	2
Laitos- sekä yksityishoidon lisäksi kotiavustusta saaneita	2	1	—	3
Yhteensä	6,152	8,198	644	14,994

Jos avunsaajat ryhmitellään maan virallisessa köyhäinhoitotilastossa käytännössä olevan menettelytavan mukaan, jolloin yksityishoidon katsotaan voittavan kotiavustuksen ja laitoshoidon molemmat edelliset, saadaan seuraava asetelma:

	Miehiä	Naisia	Lapsia	Yhteensä
Laitoksissa olleita	3,041	4,481	599	8,121
Yksityishoidossa olleita	8	3	—	11
Kotiavustusta saaneita	3,103	3,714	45	6,862
Yhteensä	6,152	8,198	644	14,994

Laitoshoitoa joko yksinomaan tai yksityishoidon ja kotiavustuksen ohella on siis saanut 54.1 % varsinaisista avunsaajista, yksinomaan kotiavustusta 45.8 % yksityishoidon osuuden ollessa vain 0.1 %.

Avustuksen säännöllisyys tai lyhytaikaisuus [1]). Kertomusvuonna tutkittiin ensi kerran myös miten avunsaajat jakautuvat avustuksen säännöllisyyden tai lyhytaikaisuuden mukaan. Säännölliseksi on tällöin katsottu avustus, jota on keskeytymättä annettu vähintään 6 kuukauden aikana, sekä avustus, joka täyttämättä keskeytymättömyyden vaatimusta on kestänyt vähintään 9 kuukautta. Lyhytaikaista on ollut kaikki muu avustus. Tämän perusteen nojalla saadaan seuraava taulukko säännöllistä ja lyhytaikaista avustusta v:n 1937 aikana saaneista henkilöistä:

Avustus	Miehiä	Naisia	Lapsia	Yhteensä
Säännöllistä	2,698	4,814	27	7,539
Lyhytaikaista	3,454	3,384	617	7,455
Yhteensä	6,152	8,198	644	14,994

[1]) Ks. myös taul. 4 s. 141*.

Avustus oli ollut säännöllistä vähän yli puolella eli 50.3 %:lla kaikista avunsaajista. Miehet ja naiset eroavat tässä suhteessa toisistaan siten, että miehistä suurin osa eli 56.1 % sai lyhytaikaista mutta naisista suurin osa eli 58.7 % säännöllistä avustusta. Lasten saama avustus oli yleensä lyhytaikaista vain 4.2 %:n saadessa säännöllistä köyhäinhoitoavustusta.

Edellä esitettyä jakoperustetta käyttäen on myös otettu selvää, miten suuri osa varsinaisista avunsaajista on köyhäinhoidon vakinaisia asiakkaita. Tiedot on tällöin rajoitettu koskemaan viisivuotiskautta 1933—37, ja havainnot ovat seuraavat: uusia ensi kerran v. 1937 avustettuja oli 2,551, joista 281 joutui saamaan säännöllistä avustusta; koko viisivuotiskauden aikana säännöllisesti avustettuja oli 5,483 eli 36.6 % kaikista varsinaisista avunsaajista, ja on tätä ryhmää pidettävä köyhäinhoidon pysyvänä rasituksena; näiden lisäksi oli kaikkina viitenä vuotena avustettu 4,523 henkilöä, mutta olivat he saaneet eräinä vuosina säännöllistä, eräinä taas lyhytaikaista avustusta. Molempien viimeksi mainittujen ryhmien yhteisluku 10,006 osoittaa niiden henkilöiden määrän, jotka jokaisen viiden viimeksi kuluneen vuoden aikana olivat turvautuneet köyhäinhoidon varsinaiseen avustukseen.

Avunsaajien siviilisääty ja syntyperä. Siviilisäädyn mukaan varsinaiset 16 vuotta täyttäneet avunsaajat jakautuivat siten, että heistä oli naimattomia 46.9 %, naimisissa olevia 30.9 %, eronneita 4.9 % ja leskiä 17.3 %.

Syntyperän mukaan ryhmittyivät alle 16-vuotiaat avunsaajat siten, että heistä oli 528 eli 82.0 % aviosyntyisiä ja loput 116 eli 18.0 % aviottomia. Isä tai äiti oli kuollut 58:lta avustetulta lapselta ja 55:n isästä ei ollut tietoa.

Avunsaajien ikä [1]). Ikäänsä nähden oli varsinaisista avunsaajista 95.7 % 16 vuotta täyttäneitä ja vain 4.3 % alle 16 vuotiaita lapsia. 16 vuotta täyttäneiden jakautuminen eri ikäryhmiin oli alla olevan taulukon mukainen:

Ikä vuoden päättyessä, vuotta	Miehet		Naiset		Yhteensä	
	Luku	%	Luku	%	Luku	%
16—20	119	1.9	210	2.6	329	2.3
20—30	1,115	18.1	1,409	17.2	2,524	17.6
30—40	1,675	27.2	1,380	16.8	3,055	21.3
40—50	1,331	21.6	1,266	15.4	2,597	18.1
50—55	527	8.6	709	8.7	1,236	8.6
55—60	434	7.1	681	8.3	1,115	7.8
60—70	583	9.5	1,272	15.5	1,855	12.9
70—	367	6.0	1,271	15.5	1,638	11.4
Tuntematon	1	0.0	—	—	1	0.0
Yhteensä	6,152	100.0	8,198	100.0	14,350	100.0

Kaikista täysikasvuisista avunsaajista esiintyivät lukuisimpina ikäryhmät 30—40 tehden 21.3 % ja 40—50 tehden 18.1 %, 55 vuotta täyttäneitä ja sitä vanhempia oli 32.1 %. Naisten keskuudessa oli näitten vanhimpien ikäryhmien osuus huomattavasti suurempi, nimittäin 39.3 %, kuin miesten, jossa se oli 22.5 %.

Huomattava on, että ikäryhmittelyä on aikaisemmasta jonkin verran muutettu, mikä johtuu virallisen huoltotilaston uusimisesta.

[1]) Ks. myös taul. 3 s. 141*.

Avunsaajien ammatti. Täysikasvuiset avunsaajat jakautuivat seuraaviin ammattiryhmiin [1]): Tehdas- ja ammattityöntekijöitä sekä yleisten ja yksityisten laitosten palveluskuntaa oli 31.3 %, muita työntekijöitä 29.4 %, yksityisten palvelijoita 13.9 % ja itsenäisiä liikkeenharjoittajia, liikeapulaisia ja työnjohtajia 15.6 %. Virkamiehiä ja vapaitten ammattien harjoittajia oli vain 1.8 %, maanviljelyksen, kalastuksen tai merimiehen ammatin harjoittajia 1.7 % sekä muiden elinkeinojen harjoittajia tai ilman tunnettua ammattia olevia 6.3 %.

Alle 16-vuotiaat lapset on ryhmitelty vanhempiensa ammatin mukaan, aviosyntyiset isän ja aviottomat äidin. Näistä oli tehdas- ja ammattityöntekijöitä sekä laitosten palveluskuntaa 44.1 %, muita työntekijöitä 30.1 %, itsenäisiä liikkeenharjoittajia, liikeapulaisia ja työnjohtajia 13.4 % sekä yksityisten palvelijoita 7.6 %, muiden ammattiryhmien osuuden ollessa aivan vähäisen.

Avunsaajien asunto-olot. Avunsaajien asunto-oloista on nyt ensi kertaa esiintyvä selvitys [2]), johon on antanut aihetta vuokra-avustuksen yleisyys kotiavustusta saaneiden keskuudessa. Se osoittaa, että 5,328 avunsaajaa asui 1 huoneen asunnoissa, 1,577 2 huoneen asunnoissa ja 262 kolme tai useampia huoneita käsittävissä asunnoissa. Asukkeina asui 2,532 ja yömajoissa 243 henkilöä; loput olivat koko vuoden laitoksissa tai olivat heidän asunto-olonsa tuntemattomia. Selvitystä asumistiheydestä, vuokratasosta y.m. ei ole ensiaineiston puutteellisuuden vuoksi tällä kertaa voitu vielä suorittaa.

Seuraavissa erikoiskatsauksissa tehdään vielä lähemmin selkoa eri avustusmuotojen avulla huolletuista avunsaajista, nimittäin laitoshoitoa saaneista yleensä sekä huoltolautakunnan omissa laitoksissa olleista erikseen, yksityishoidossa olleista ja kotiavustusta saaneista.

Laitoshoito

Köyhäinhoitolain nojalla hoidettiin avunsaajista kertomusvuonna eri laitoksissa 3,041 miestä, 4,481 naista ja 599 alle 16-vuotiasta lasta eli kaikkiaan 8,121 eri henkilöä (ed. vuonna 8,720). Seuraava erittely osoittaa lähemmin, miten monta henkilöä erilaisissa laitoksissa on hoidettu.

---

[1]) Tässä huomautettakoon, että köyhäinhoitotilaston laatimisessa käytetyn menettelytavan johdosta ei voida tarkoin jakaa avunsaajia ruumiillisen tai henkisen työn tekijöihin, minkä vuoksi siitä nyt on luovuttu. Tämä jako on aikaisemmissa köyhäinhoitolautakunnan vuosikertomuksissa tehty ja tällöin luettu henkisen työn tekijöihin seuraavat ammattiryhmät: a) virkamiehet ja vapaiden ammattien harjoittajat, b) itsenäiset liikkeenharjoittajat, c) liikeapulaiset ja työnjohtajat, d) yleisessä palveluksessa tai yksityisissä laitoksissa toimiva palveluskunta. — [2]) Ks. taul. 1 s. 140*.

Laitoksissa hoidettujen henkilöiden ja heidän hoitopäiviensä luku v. 1937

16 vuotta täyttäneet

Laitos	Hoidokit			Hoitopäiviä kaikkiaan			Hoitopäiviä keskimäärin hoidokkia kohden
	Miehiä	Naisia	Yhteensä	Miesten	Naisten	Yhteensä	
Laitoksissa hoidettuja yhteensä	**3,041**	**4,481**	**7,522**	**491,344**	**650,417**	**1,141,761**	**151.8**
Kaupungin omat laitokset	**2,650**	**3,485**	**6,135**	**448,613**	**537,835**	**986,448**	**160.8**
Huoltolautakunnan alaiset	*952*	*721*	*1,673*	*192,096*	*184,036*	*376,132*	*224.8*
Kunnalliskoti	524	721	1,245	114,798	184,036	298,834	240.0
Kunnalliskodin yhteydessa oleva työlaitos	522	—	522	56,661	—	56,661	108.5
Tervalammen työlaitos	171	—	171	20,637	—	20,637	120.7
Sairaalat	*1,204*	*1,981*	*3,185*	*68,574*	*86,813*	*155,387*	*48.8*
Marian sairaala	568	1,233	1,801	16,538	25,105	41,643	23.1
Kivelän sairaala	415	638	1,053	26,863	45,501	72,364	68.7
Tuberkuloosisairaala	272	150	422	25,089	15,864	40,953	97.0
Kulkutautisairaala	17	46	63	84	343	427	6.8
Mielisairaalat ja sielullisesti sairaiden keskuskodit	*631*	*868*	*1,499*	*187,943*	*266,986*	*454,929*	*303.5*
Nikkilän sairaala	497	645	1,142	155,520	209,856	365,376	319.9
Kivelän sairaala	110	203	313	25,712	50,797	76,509	244.4
Keskuskodit	39	53	92	6,711	6,333	13,044	141.8
Muiden omistamat laitokset	**558**	**1,296**	**1,854**	**42,731**	**112,582**	**155,313**	**83.8**
Vanhainkodit ja turvakodit	*39*	*314*	*353*	*10,904*	*35,338*	*46,242*	*131.0*
Hyvinkään kunnalliskoti	24	7	31	8,562	2,588	11,150	359.7
Vanhainkoti Altenheim	—	14	14	—	5,045	5,045	360.4
» De gamlas hem	—	1	1	—	365	365	365.0
» Etel. ruotsalaisen seurakunnan	—	1	1	—	[1] 396	[1] 396	365.0
» Fridhäll	1	—	1	153	—	153	153.0
» Hemgården	1	7	8	365	2,545	2,910	363.8
» Iltala	—	3	3	—	625	625	208.3
» Mariayhdistyksen	—	9	9	—	3,003	3,003	333.7
» Rouvasväenyhdistyksen	—	6	6	—	399	399	66.5
» Ruotsalaisen metodistiseurakunnan	—	7	7	—	2,040	2,040	291.4
» Vaasan ukkokoti	1	—	1	365	—	365	365.0
» Venäläisten	1	13	14	31	3,844	3,875	276.8
» Vesper	—	1	1	—	122	122	122.0
Turvakoti Aurinko	1	2	3	365	730	1,095	365.0
Lepokoti Alisalo	—	94	94	—	3,258	3,258	34.7
» Lepopirtti	4	32	36	185	1,277	1,462	40.6
» Punainen tupa	—	1	1	—	31	31	31.0
Pippingsköldin koti	—	100	100	—	6,233	6,233	62.3
Pelastusarmeijan äitienkoti Solhem	—	6	6	—	580	580	96.7
Sofie Mannerheimin koti	—	9	9	—	755	755	83.9
Sokeainkoti	2	2	4	153	455	608	152.0
Kuuromykkäinkoti Åvik	—	1	1	—	[2] 457	[2] 457	365.0
Turva, alkoholistiparantola	1	—	1	31	—	31	31.0
Perniön alkoholistihuoltola	2	—	2	169	—	169	84.5
Kuhankosken tyttökoti	—	1	1	—	365	365	365.0
Toivolan poikakoti	2	—	2	525	—	525	262.5
Lastenkoti Pisara	—	2	2	—	225	225	112.5

[1]) Tähän sisältyy 31 v:n 1936 tilastosta puuttuvaa päivää. — [2]) S:n 92 päivää.

Laitos	Hoidokit			Hoitopäiviä kaikkiaan			Hoitopäiviä keskimäärin hoidokkia kohden
	Miehiä	Naisia	Yhteensä	Miesten	Naisten	Yhteensä	
Työkodit ja -siirtolat	—	*59*	*59*	—	*5,950*	*5,950*	*100.8*
Vastaanottokoti Betania	—	36	36	—	1,871	1,871	52.0
Rajamäen naissiirtola	—	2	2	—	550	550	275.0
Valkonauhan työkoti	—	11	11	—	2,857	2,857	259.7
Turvakoti Väinölä	—	10	10	—	672	672	67.2
Sairaalat, parantolat y.m.s.	*354*	*787*	*1,141*	*9,906*	*20,812*	*30,718*	*26.9*
Helsingin yleisen sairaalan synnytysosasto	—	261	261	—	3,434	3,434	13.2
muut osastot	109	277	386	2,677	6,709	9,386	24.3
Kätilöopisto	—	5	5	—	55	55	11.0
Boijen sairaala	—	8	8	—	83	83	10.4
Suomen punaisen ristin sairaala	236	209	445	4,203	3,612	7,815	17.6
Helsingin diakonissalaitos	1	3	4	12	439	451	112.8
Veikkolan parantola	—	4	4	—	251	251	62.8
Erilaiset muut parantolat	8	8	16	847	1,062	1,909	119.3
Helsingin sairaskoti	1	17	18	365	4,634	4,999	277.7
Raajarikkoisten huoltolaitos	—	2	2	—	107	107	53.5
Kaatumatautisten hoitolat	6	2	8	1,802	426	2,228	278.5
Mielisairashoitolat	*175*	*232*	*407*	*21,921*	*50,482*	*72,403*	*77.9*
Kammion sairaala	—	1	1	—	18	18	18.0
Lapinlahden sairaala	123	103	226	5,838	10,803	16,641	73.6
Niuvanniemen sairaala	—	2	2	—	[1] 822	[1] 822	365.0
Pitkäniemen sairaala	—	2	2	—	730	730	365.0
Seilin sairaala	—	2	2	—	611	611	305.5
Kellokosken sairaala	49	80	129	9,413	23,815	33,228	257.6
Seinäjoen piirisairaalat	14	20	34	4,239	6,719	10,958	322.3
Uudenkaupungin piirimielisairaala	1	24	25	241	6,234	6,475	259.0
Perttulan tylsämielisten kasvatuslaitos	3	1	4	1,095	365	1,460	365.0
Vaalialan tylsämielisten lasten hoitola	3	1	4	1,095	365	1,460	365.0

16 vuotta nuoremmat

Laitos	Hoidokit			Hoitopäiviä kaikkiaan			Hoitopäiviä keskimäärin hoidokkia kohden
	Poikia	Tyttöjä	Yhteensä	Poikien	Tyttöjen	Yhteensä	
Laitoksissa hoidettuja yhteensä	**319**	**280**	**599**	**9,613**	**9,693**	**19,306**	**32.2**
Kaupungin omat laitokset	**245**	**216**	**461**	**7,648**	**7,267**	**14,915**	**32.4**
Huoltolautakunnan alainen	*16*	*14*	*30*	*1,465*	*1,479*	*2,944*	*98.1*
Kunnalliskoti	16	14	30	1,465	1,479	2,944	98.1
Sairaalat	*230*	*203*	*433*	*6,183*	*5,788*	*11,971*	*27.6*
Marian sairaala	184	176	360	4,463	4,544	9,007	25.0
Kivelän sairaala	3	3	6	52	161	213	35.5
Tuberkuloosisairaala	7	9	16	1,127	753	1,880	117.5
Kulkutautisairaala	38	24	62	541	330	871	14.0

[1] Tähän sisältyy 92 v:n 1936 tilastosta puuttuvaa päivää.

Laitos	Hoidokit			Hoitopäiviä kaikkiaan			Hoitopäiviä keskimäärin hoidokkia kohden
	Poikia	Tyttöjä	Yhteensä	Poikien	Tyttöjen	Yhteensä	
Muiden omistamat laitokset	**77**	**71**	**148**	**1,965**	**2,426**	**4,391**	**29.7**
Turvakodit	*2*	—	*2*	*158*	—	*158*	*79.0*
Lepokoti Lepopirtti	1	—	1	15	—	15	15.0
Pelastusarmeijan lastenseimi	1	—	1	143	—	143	143.0
Kesäsiirtolat	*17*	*18*	*35*	*714*	*735*	*1,449*	*41.4*
Sairaalat, parantolat y.m.s.	*54*	*51*	*105*	*1,031*	*1,613*	*2,644*	*25.2*
Helsingin yleinen sairaala	18	29	47	449	914	1,363	29.0
Suomen punaisen ristin sairaala	35	20	55	580	302	882	16.0
Veikkolan parantola	—	1	1	—	137	137	137.0
Högsandin parantola	—	1	1	—	244	244	244.0
Raajarikkoisten huoltolaitos	1	1	2	2	16	18	9.0
Mielisairashoitolat	*4*	*2*	*6*	*62*	*78*	*140*	*23.3*
Lapinlahden sairaala	4	2	6	62	78	140	23.3

Huoltolautakunnan alaisissa laitoksissa hoidettiin kaikista laitoksissa olleista 952 miestä, 721 naista ja 30 lasta eli kaikkiaan 1,703 eri henkilöä. Näiden huoltolautakunnan omien laitosten, kunnalliskodin, sen yhteydessä olevan työlaitoksen sekä Tervalammen työlaitoksen toiminta selviää tarkemmin seuraavasta.

Kunnalliskoti ja sen yhteydessä oleva työlaitos

Hoidokit. Kunnalliskodissa ja sen yhteydessä olevassa työlaitoksessa hoidettiin kertomusvuonna 1,651 täysikasvuista henkilöä (930 miestä ja 721 naista) sekä 30 lasta (16 poikaa ja 14 tyttöä), yhteensä 1,681 henkilöä, joista osa oli vuoden kuluessa sekä kunnalliskodissa, työlaitoksessa että Tervalammen työlaitoksessa ja eräät useampia kertoja joissakin näistä. Edellisestä vuodesta jäljellä olevia oli 1,060 henkilöä, vuoden varrella otettiin 621 ja poistettiin 654. V:een 1938 jäi siis jäljelle 1,027 henkilöä, joista 499 miestä (niistä 168 työlaitoksessa), 521 naista ja 7 lasta. Kahteentoista vuoteen sitten v:n 1925 ei hoidokkien lukumäärä vuoden päättyessä ole ollut alhaisempi kuin kertomusvuonna.

Poistetuista henkilöistä:

Siirtyi vapaaseen elämään	296	Karkasi laitoksesta	13
Lähetettiin kotiseudulleen	23	Kuoli	132
Siirrettiin muihin laitoksiin	190	Yhteensä	654

Vuoden päättyessä jäljellä olevat hoidokit jakautuivat kunnalliskodissa ja työlaitoksessa viettämänsä ajan pituuden mukaan seuraavasti:

Aika	Hoidokkeja	Aika	Hoidokkeja
Alle 1 vuoden	285	11—15 vuotta	130
1—5 vuotta	363	16—20 »	28
6—10 »	197	21— »	24
		Yhteensä	1,027

Uusien hoidokkien saapumista ja entisten poistamista sekä keskimääräistä hoidokkilukua eri kuukausina valaisee seuraava asetelma:

	Laitoksiin otettuja	Laitoksista poistettuja	Keskimääräinen hoidokkiluku päivää kohden		Laitoksiin otettuja	Laitoksista poistettuja	Keskimääräinen hoidokkiluku päivää kohden
Tammikuu ..	67	56	1,046	Heinäkuu ...	34	39	881
Helmikuu ...	70	54	1,045	Elokuu	31	39	879
Maaliskuu ...	64	56	1,048	Syyskuu	50	40	933
Huhtikuu ...	60	63	1,034	Lokakuu	61	37	979
Toukokuu ...	31	59	983	Marraskuu ..	80	60	1,017
Kesäkuu	39	68	929	Joulukuu ...	34	83	1,022
				Koko vuonna	621	654	983

Hoitopäiviä oli vuoden varrella 358,439 ja jakautuivat ne seuraavasti:

	Hoitopäiviä kaikkiaan			Hoitopäiviä keskimäärin hoidokkia kohden	
	Kunnalliskoti	Työlaitos	Yhteensä	Kunnalliskoti	Työlaitos
Miesten	114,798	56,661	171,459	219	109
Naisten	184,036	—	184,036	255	—
Lasten	2,944	—	2,944	98	—
Yhteensä	301,778	56,661	358,439	237	109

Menot ja tulot. Kunnalliskodin ja sen yhteydessä olevan työlaitoksen menot ja tulot olivat:

Menot	Mk	Tulot	Mk
Kunnalliskodin	7,541,566: —	Kunnalliskodin	152,323: 45
Työlaitoksen	1,669,800: —	Työlaitoksen	352,615: 80
Yhteiset menot	852,329: 85	Luontoisetujen korv.	592,386: 60
Yhteensä	10,063,695: 85	Yhteensä	1,097,325: 85

Tuotannollisten laitosten nettovoitto kertomusvuonna oli 235,148: 15 markkaa alentuen edellisestä vuodesta 38.4 %:lla. Nettovoitosta tuli maanviljelyksen osalle 12,496: 70 markkaa, sikalan osalle 173,564 markkaa ja pesulaitoksen osalle 49,087: 45 markkaa.

Bruttokustannus kunnalliskodin kirjanpidon mukaan hoidokkia ja päivää kohden lapset mukaanluettuina oli 28: 08 markkaa, rakennuskonttorin laskuun suoritetut vuosi- y.m. korjausten menot 325,087 markkaa huomioonotettuina 28: 98 markkaa. Jos vähennetään kunnalliskodin ja työlaitoksen tulot, saadaan nettokustannukseksi hoidokkipäivää kohden 25: 02 markkaa. Jos otetaan huomioon myös tuotantolaitosten nettotulot, alenee hoidokkipäivän kustannus 24: 36 markkaan. Jos lisäksi vähennetään hoidokkien ylläpidosta asiamiestoimiston toimesta perityt rahakorvaukset 695,126: 95 markkaa, jotka tosin eivät esiinny kunnalliskodin kirjanpidossa tuloina, alenee sanottu nettokustannus 22: 42 markkaan.

Hoidokkien työ. Työkykyisiä hoidokkeja pidettiin työssä laitosten taloustehtävissä ja työsaleissa sekä maanviljelystöissä, sikalassa ja pesulaitoksessa.

Hoidokeista oli 328 miestä ja 27 naista vuoden varrella korvaamassa työllään kaupungin heille antamaa köyhäinhoitoa, ja laskettiin heidän korvanneen kaupungille 451,750 markkaa.

Lääkärinhoito. Lääkärinhoidosta huolehti laitosten vakinainen lääkäri käyden säännöllisesti joka päivä laitoksissa. Polikliinisten käyntien luku koko vuonna oli 3,898, ollen suurimmillaan huhtikuussa (443 käyntiä) ja pienimmillään heinäkuussa (228 käyntiä).

Kuolemantapauksia sattui kaikkiaan 132, jotka jakautuivat kuolemansyyn mukaan seuraavasti:

Kuolemansyy	Miehiä	Naisia	Yhteensä
Verisuonten kalkkeutuminen	16	26	42
Sydän- ja munuaistaudit	16	17	33
Vanhuudenheikkous	5	25	30
Aivohalvaus	4	6	10
Keuhkokuume	—	6	6
Syöpä	1	4	5
Unitauti	1	1	2
Kasvi aivoissa	—	1	1
Struuma	—	1	1
Itsemurha	1	—	1
Paralysia	1	—	1
Yhteensä	45	87	132

Sielunhoito ja muu henkinen virkistystoiminta. Jumalanpalveluksia pidettiin laitoksessa 75 ja hartaushetkiä eri osastoilla yhteensä 268, minkä lisäksi on jaettu ehtoollista, suoritettu henkilökohtaista sielunhoitotyötä y.m.

Kirjasto käsitti yhteensä 3,585 nidosta, niistä 1,727 ruotsinkielistä. Lainauksien luku oli 9,019. Lukusalikäyntien kokonaisluku oli 57,643 ja oli hoidokkien käytettävissä kaikkiaan 33 suomenkielistä ja 13 ruotsinkielistä sanomalehtivuosikertaa.

Maanviljelys ja puutarhanhoito. Maanviljelystä ja puutarhanhoitoa harjoitettiin entiseen tapaan pääasiallisesti laitoksen omiksi tarpeiksi. Työlaitoksen hoidokkien maanviljelyksessä suorittamista päivätöistä velottiin 25 markkaa hevospäivätyöstä ja 10 markkaa hoidokkipäivätyöstä. Maanviljelyksen nettotulo oli 12,496: 70 markkaa; bruttomenot ja bruttotulot käyvät selville s. 52 olevasta taulukosta.

Sikala. Sikakanta oli vuoden alussa 306 eläintä ja vuoden päättyessä 346. Vuoden varrella myytiin 108 elävää eläintä 21,375 markasta ja 18,150 kg sianlihaa 225,729: 50 markasta. Laitosten omaan ruokatalouteen toimitettiin sianlihaa 23,943 kg arvoltaan 287,038: 50 markkaa. Nettotulo sikalasta oli 173,564 markkaa.

Pesulaitos. Kunnalliskodin pesulaitoksessa suoritettiin entiseen tapaan omien laitosten vaatteiden pesun lisäksi myöskin Kivelän sairaalan, Kullatorpan lastenkodin, useiden kaupungin virastojen, kouluhammasklinikoiden ja laitosten virkailijoiden vaatteiden pesua. Pestyjen ja mankeloitujen vaatteiden kokonaispaino oli 391,147 kg (v. 1936 419,349 kg). Pesulaitoksessa työskenteli 2 johtajatarta, 17 palkattua pesijätärtä ja keskimäärin 12 hoidokkia, joiden päivätyöstä pesulaitokselta velottiin 10 mark-

kaa. Pesulaitoksen nettovoitto oli 49,087: 45 markkaa (v. 1936 180,052: 15), alentuen edellisestä vuodesta n. 72.7 %:lla, mihin oli syynä osaksi Kivelän sairaalan pesun huomattava vähentyminen, osaksi pesun hinnan alentuminen 20 pennillä kiloa kohden.

Tervalammen työlaitos

Hoidokit. Kertomusvuonna hoidettiin Tervalammen työlaitoksessa kaikkiaan 171 eri henkilöä. Näistä oli laitoksessa yksinomaan Khl:n 56 §:n nojalla 127, yksinomaan 31 §:n nojalla 31 ja molempien pykälien nojalla 13 henkilöä. Edellisestä vuodesta jäljellä olevia oli 49 henkilöä, vuoden varrella otettiin [1]) 144 ja poistettiin 125, joten v:een 1938 jäi 68 henkilöä, joista 56 §:n nojalla 53 ja 31 §:n nojalla 15 henkilöä. Poistetuista siirtyi vapaaseen elämään 103, siirrettiin muihin laitoksiin 16, siirrettiin velanmaksajiksi 5 ja 1 kuoli.

Uusien hoidokkien saapumista ja entisten poistamista sekä keskimääräistä hoidokkilukua päivää kohden kuukausittain osoittaa seuraava yhdistelmä:

	Laitokseen otettuja	Laitoksesta poistettuja	Keskimääräinen hoidokkiluku päivää kohden		Laitokseen otettuja	Laitoksesta poistettuja	Keskimääräinen hoidokkiluku päivää kohden
Tammikuu .	16	17	47	Heinäkuu .	5	12	59
Helmikuu ...	13	11	47	Elokuu	8	7	54
Maaliskuu ..	7	5	49	Syyskuu ...	17	14	61
Huhtikuu ...	21	15	49	Lokakuu ..	13	11	61
Toukokuu ..	13	7	57	Marraskuu	16	13	65
Kesäkuu	10	9	57	Joulukuu .	5	4	68
				Koko vuonna	144	125	57

Hoitopäivien luku koko vuonna oli 20,637.

Menot ja tulot. Työlaitoksen bruttomenot olivat 815,130: 80 markkaa ja bruttotulot 249,009: 10 markkaa. Maatilan nettovoitto oli 494,059: 30 markkaa. Bruttokustannus kirjanpidon mukaan hoidokkia ja päivää kohden oli 39: 50 markkaa (rakennuskorjauksiin ja irtaimiston hankintaan käytetty 236,414: 05 markkaa huomioonottaen 50: 95 markkaa). Jos bruttokustannuksista vähennetään työlaitoksesta kertyneet tulot, saadaan nettokustannukseksi 27: 43 markkaa. Jos vielä otetaan huomioon maatilan nettotuotto, alenevat nettokustannukset hoidokkipäivältä 3: 49 markkaan.

Hoidokkien työ. Hoidokit työskentelivät taloustehtävissä, metsätaloustöissä, peltoviljelystöissä, puutarhassa, navetassa, tallissa, sikalassa, rakennustöissä y.m. tehden kaikkiaan 16,751 työpäivää. Heidän laskettiin korvanneen kaupungille saamaansa köyhäinhoitoa 228,092: 60 markan arvosta.

Terveyden- ja sielunhoito y.m. Työlaitoksen lääkäri suoritti säännöllisiä tarkastuskäyntejä vastaanottoineen kerran kuukaudessa sekä eräitä ylimääräisiä käyntejä ja tarkasti tällöin yhteensä 217 sairaustapausta.

[1]) Kaikkiin niihin lukuihin nähden, jotka koskevat hoidokkien vaihtumista laitoksessa, on otettava huomioon, etteivät ne tarkoita eri henkilöitä, sillä sama henkilö on saattanut saapua ja poistua laitoksesta useamman kerran vuoden aikana.

Lääkärin vastaanottohuoneessa Vihdissä on hoidettu 80 tapausta. Kuolemantapauksia sattui 1.

Laitoksen sielunhoidosta on huolehtinut Vihdin seurakunnan papisto ja muusta valistustoiminnasta eri luennoitsijat. Myös pieni kirjasto hoidokkien käyttöä varten on jo olemassa.

Maatila. Viljelty pinta-ala, joka kokonaisuudessaan oli 202.8 ha, jakautui viljelyskasvien sekä kylvö- ja satomäärien mukaan seuraavasti:

	Viljelysala, ha	Kylvömäärä, kg	Sato	
			Kaikkiaan, kg	Hehtaaria kohden, kg
Kesanto	20.0	—	—	—
Syysruis	15.0	2,315	28,979	1,935
Syysvehnä	9.1	2,000	31,761	3,490
Kevätvehnä	15.2	4,410	29,451	1,938
Ohra	1.2	200	1,555	1,296
Kaura	34.1	7,690	51,390	1,507
Herne	1.2	780	820	683
Peruna	7.5	22,900	81,650	10,945
Lanttu	2.3	43	36,000	15,319
Rehujuurikas	1.2	32	30,000	25,000
Rehukaali	0.3	18	18,000	54,545
Vihantarehu	5.0	1,708	38,000	7,631
Heinä	74.0	•	231,600	3,131
Siemenheinä, timotei	5.9	•	340	•
» apila			640	•
Peltolaidun	5.0	—	—	—
Puutarha	5.8	•	•	•

Lannoitukseen käytettiin 800 kuormaa karjanlantaa, 1,200 kuormaa savea, 3,600 kg kalkkisalpietaria, 12,400 kg ammoniumsulfaattia, 29,600 kg kotkafosfaattia ja 5,200 kg kalisuolaa (40 %). Hevostyöpäiviä suoritettiin yhteensä 3,873.5. Nautakarjan luku oli vuoden alussa 67 ja lopussa 88 päätä. Lehmien (29.5) keskituotanto oli tarkastusvuonna 1936/37 3,722 kg maitoa, 148.5 kg rasvaa, rasvaprosentin ollessa 4.0 % ja säännöllisten (6 kpl) vastaavasti 3,082 kg 131.6 kg, 4.3 %. Sikalassa oli vuoden alussa 51 ja lopussa 134 eläintä. Teuraaksi myytiin 64 sikaa ja 2 porsasta.

Yksityishoitoon (elätteelle) sijoitus

Yksityiskoteihin hoidettavaksi oli kertomusvuonna sijoitettu 16 täysikasvuista henkilöä, joista 10 miestä ja 6 naista. Heidän hoitopäiviensä luku oli kaikkiaan 4,017. Sijoitetuista henkilöistä oli kuitenkin vain 7 miestä ja 2 naista ollut yksinomaan sijoituskotihoidossa; muut olivat lisäksi saaneet laitoshoitoa, kotiavustusta tai molempia.

Kotiavustukset

Kertomusvuonna jaettiin kotiavustusta kaikkiaan 10,054 Helsingissä asuvalle varsinaiselle avunsaajalle, joista 6,862 oli saanut yksinomaan kotiavustusta vähintään 500 markan arvosta; muut olivat kotiavustuksen ohella saaneet myös laitos- tai yksityishoitoa. Tilapäistä avustusta eli kotiavustusta alle 500 markan arvosta sai edellisten lisäksi 3,878 henkilöä. Varsinaisille avunsaajille annetusta kotiavustuksesta on vielä päässyt osalliseksi 2,084 aviopuolisoa ja 4,464 lasta.

Seuraavasta yhdistelmästä käy selville perhesuhteet ja lasten luku niissä tapauksissa, joissa lapset ovat päässeet osallisiksi kotiavustuksesta:

Lasten luku	Perheitä, joihin kuului			Yhteensä
	mies ja vaimo	mies	vaimo	
1	541	12	562	1,115
2	411	7	248	666
3	187	4	93	284
4	84	2	33	119
5	68	2	12	82
6	24	—	1	25
7	8	—	1	9
8	6	—	—	6
9	2	—	—	2
Yhteensä	1,331	27	950	2,308

Lapsia oli siis näissä perheissä yhteensä 4,464 eli keskimäärin perhettä kohden 1.9 (ed. vuonna samoin 1.9).

Laskemalla yhteen varsinaiset ja tilapäiset kotiavustusta saaneet sekä kotiavustuksista osallisiksi tulleet saadaan summaksi 20,480, joka osoittaa niiden Helsingissä asuvien henkilöiden luvun, jotka suoraan tai välillisesti ovat päässeet nauttimaan kotiavustuksia.

Kotiavustukset annettiin osittain rahana, osittain ruokatavaroiden, jalkineiden, vaatteiden, polttopuiden y.m. muodossa. Rahana annettujen avustuksien osuus oli 86.6 % ja tarveaineina annettujen osuus 11.4 %. Mitä kotiavustustasoon tulee, osoittavat kuukautta ja avustustapausta kohden suoritetut laskelmat sen kertomusvuonna jonkin verran kohonneen, mikä elinkustannusindeksin nousun johdosta olikin tarpeen. Kotiavustus tapausta kohden kuukaudessa, jolloin perhekin on luettu yhdeksi tapaukseksi, on viime vuosina kehittynyt seuraavasti:

V. 1934 ..... 257: 03 markkaa V. 1936 ..... 295: 62 markkaa
» 1935 ..... 282: 29 » » 1937 ..... 306: 04 »

Kertomusvuoden kuluessa Helsingissä asuville kuukausittain jaetut kotiavustukset käyvät selville alla olevasta taulukosta:

Kuukausi	Kotiavustukset, markkaa					
	Rahana	Polttopuina	Ruokana	Vaatteina	Muussa muodossa	Yhteensä
Tammikuu	1,945,390	116,991	193,834	46,069	26,971	2,329,255
Helmikuu	2,020,458	154,640	187,370	59,948	24,085	2,446,501
Maaliskuu	1,931,732	96,012	159,185	47,504	22,323	2,256,756
Huhtikuu	1,842,029	46,309	133,234	38,299	17,734	2,077,605
Toukokuu	1,672,119	9,188	88,355	30,538	7,305	1,807,505
Kesäkuu	1,439,559	2,483	54,719	23,194	4,389	1,524,344
Heinäkuu	1,334,404	753	38,240	20,907	4,750	1,399,054
Elokuu	1,289,830	945	34,465	15,791	5,825	1,346,856
Syyskuu	1,353,003	64,259	38,269	17,961	5,997	1,479,489
Lokakuu	1,392,718	156,833	42,385	33,485	7,736	1,633,157
Marraskuu	1,455,572	71,750	50,468	26,572	8,937	1,613,299
Joulukuu	1,521,002	116,226	56,775	38,797	10,711	1,743,511
Koko vuosi	19,197,816	836,389	1,077,299	399,065	146,763	21,657,332

Vastaavat avustustapaukset näkyvät alla olevasta taulukosta:

Kuukausi	Koti-avustus-tapauksia	Näistä uusia avustustapauksia	
		Kaikkiaan	Syynä työttömyys
Tammikuu	7,764	387	271
Helmikuu	7,728	367	248
Maaliskuu	7,191	258	172
Huhtikuu	6,812	282	202
Toukokuu	6,007	224	136
Kesäkuu	5,231	175	85
Heinäkuu	4,818	126	82
Elokuu	4,613	183	93
Syyskuu	4,810	145	78
Lokakuu	5,095	269	127
Marraskuu	5,200	304	162
Joulukuu	5,498	287	143
Koko vuosi	70,767	3,007	1,799
Avustuskanslia, jonka toimesta avustus on annettu			
I	10,104	433	130
II	10,170	577	510
III	8,935	216	106
IV	9,156	272	106
V	10,253	381	289
VI	8,064	588	334
VII	10,202	418	247
VIII	3,883	122	77
Yhteensä	70,767	3,007	1,799

Päiväkodeissa oleskelun muodossa avustusta saaneet lapset on myös luettu muiden kotiavustusta saaneiden lukumäärään. Mainittakoon, että heitä oli 24 poikaa ja 19 tyttöä.

Huoltolautakunnan työtuvat

Kertomusvuonna oli toiminnassa 5 työtupaa, joihin voitiin tilanahtauden vuoksi sijoittaa vähemmän työntekijöitä kuin ennen, nim. yhteensä 392 työntekijää, joista Hämeentien 39:ssä olevaan 110 naista, Kulmavuorenkadun 2:ssa 50 naista ja 50 miestä, Kotkankadun 9:ssä 132 miestä sekä Kirstinkadun 16:ssa sijaitsevaan 50 miestä.

Työntekijäin palkkaetuihin kuului rahapalkkaa 7—18 markkaa työpäivältä sekä lisäksi työpäivinä työtuvissa tarjotut kaksi ateriaa ja aamuisin voileipää ja maitoa sekä juhlapäivinä, tavallisia sunnuntaipäiviä lukuunottamatta, yksi ateria keskuskeittolassa.

Naisten työtuvissa on tehty seuraavia töitä: puku- ja liinavaateompelua, virkkausta, peitteiden ja patjojen valmistusta, matonkuteitten leikkelyä, mattojen, rantatuoli- ja pyheliinakankaitten kutomista ja neuletöitä y.m. Miesten työtuvissa on valmistettu huonekaluja, leluja, rantatuoleja sekä kookosmattoja ja suoritettu jalkineiden korjauksia, verhoilua ja maalaus-

töitä. Suurimmat ostajat ja tilaajat ovat olleet kaupungin omat laitokset, kuten huoltolautakunnan kansliat, lastenkodit, lastentarhat ja eräät yksityiset suurliikkeet.

Työskentelevien lukumäärä vaihteli eri kuukausina ollen suurin, 414, maaliskuun 26 p:n ja huhtikuun 22 p:n välisenä aikana ja pienin, 305, heinäkuun 16 p:n ja elokuun 12 p:n välisenä aikana. Työpäivien luku koko vuonna oli 99,635.

Työtupien bruttokustannukset tekivät 2,954,007: 50 markkaa. Tulot olivat 1,092,274: 30 markkaa, joten nettomenoksi jää 1,861,733: 20 markkaa. Työntekijää ja työpäivää kohden laskettuna oli bruttomeno 29: 65 markkaa ja nettomeno 18: 69 markkaa, nousten nettomeno edellisestä vuodesta 1: 98 markalla. Jos kuitenkin otetaan huomioon vuoden päättyessä myymättömänä olevan valmistevaraston sekä työainevaraston arvo 271,007: 05 markkaa, supistuu nettomeno 15: 97 markaksi työntekijää ja työpäivää kohden.

Työtupien merkitys on ollut siinä, että niiden avulla on voitu hyödylliseen työhön käyttää sellaista osittain työkykyistä työvoimaa, joka muuten olisi joutunut suoranaisen avustuksen varaan. Huomattava on, että työtuvissa työskennelleitä ei ole luettu tilastollisissa selvityksissä avunsaajiin, mikäli he eivät ole saaneet muuta huoltoa.

Lahjoitusrahastojen koroilla avustetut

Köyhäinhoidolle lahjoitettujen rahastojen korkoja kertyi kertomusvuonna seuraavasti:

	Mk		Mk
Hedvig Charlotta Gripenbergin rahasto	668: 40	Maria Bergmanin testamenttirahasto	596: 80
Alexandras understöd	429: 30	Adolf Fredrik Sierckin rahasto	417: 75
Carl Sierckenin rahasto	167: 10	Lisette Gardbergin rahasto	59: 70
Gustava Katharina Brobergin ym. rahastot	1,757: 75	Elsa Maria Lampan rahasto	859: 30
W. J. S. Westzynthiuksen testamenttirahasto	1,247: 30	Puolisoiden Isak Mattson-Kivilän apurahasto	15,956: —
Waldemar Wavulinin lahjoitusrahasto	895: 20	Emma Grefbergin rahasto	6,894: 85
Wilhelm Elgin rahasto	614: 80	Alfred Kordelinin avustusrahasto	12,500: —
L. A. Laurentin rahasto	4,528: 80	Yhteensä	61,667: 75
John Holmströmin rahasto kainojen köyhien hyväksi	13,764: 35		
Carl Gustaf Hanellin rahasto	310: 35		

Kertyneistä korkovaroista jaettiin huoltolautakunnan toimesta avustuksiksi 234 eri henkilöille yhteensä 53,245: 70 markkaa. Kun näillä avustuksilla ei ole lain perusteella annetun köyhäinhoidon luonnetta, ei tätä summaa ole sisällytetty huoltotoimen varsinaisiin menoihin, eikä lahjoitusvaroja saaneita henkilöitä ole myöskään tilastollisissa selvityksissä otettu huomioon, mikäli he eivät ole saaneet avustusta köyhäinhoitolain nojalla. Huomattava kuitenkin on, että suurin osa heistä on samalla saanut lain perusteella annettua köyhäinhoitoavustusta.

B. Irtolaislakiin perustuva huolto

Huollettujen lukumäärä. Irtolaishuoltoon joutui kertomusvuonna 364 henkilöä, joista 118 miestä ja 246 naista. Huolletuista irtolaisista oli siis 67.6 % naisia. Näiden lisäksi käsiteltiin irtolaisina 7 miestä ja 6 naista, jotka kuitenkin myöhemmin vuoden kuluessa siirrettiin alkoholistikäsittelyyn ja jotka tilastollisessa selvittelyssä on luettu alkoholisteihin.

Syntymäpaikan mukaisesta ryhmittelystä käy selville, että syntyperäisiä helsinkiläisiä oli heistä vain 62 eli 17.0 %, erikseen miehistä 28.8 % ja naisista 11.4 %. Kaikista irtolaisista oli syntynyt, prosenteissa:

	Miehiä	Naisia	Kaikkiaan
Suomen kaupungeissa	44.9	28.1	33.5
» maalaiskunnissa	47.5	70.3	62.9
Ulkomailla	7.6	1.6	3.6
Yhteensä	100.0	100.0	100.0

Irtolaishuoltoon joutuneet voidaan köyhäinhoidollisen kotipaikkaoikeuden perusteella ryhmitellä seuraavasti:

Kotipaikka	Miehiä	Naisia	Yhteensä
Helsinki	63	124	187
Helsinkiä ympäröivät kunnat [1])	5	3	8
Uudenmaan läänin muut kaupungit	—	1	1
» » » maalaiskunnat	1	6	7
Suomen muut kaupungit	9	13	22
» » maalaiskunnat	13	11	24
Valtion tapaukset	4	3	7
Tuntematon	23	85	[2])108
Yhteensä	118	246	364

Kotipaikkaoikeus Helsingissä oli selvitetyistä siis 187:llä eli 51.4 %:lla kaikista. Muita kuin Suomen kansalaisia oli irtolaisissa 4 miestä ja 2 naista. Äidinkielenä oli suomi 317:lla eli 87.1 %:lla, ruotsi 45:llä eli 12.4 %:lla ja lopuilla 2:lla jokin muu kieli.

Irtolaishuollon peruste. Ne perusteet, joiden nojalla asianomaiset henkilöt ovat lain mukaan voineet joutua irtolaishuollon alaisiksi, ovat: 1) kuljeksiva elämä, 2) tavanomainen työn vieroksuminen, 3) kerjuu, 4) ammattihaureus tai 5) jokin muu peruste. Ryhmittämällä irtolaiset tämän mukaisesti ja sitä perustetta silmälläpitäen, jota on katsottu pääperusteeksi heidän ensi kerran irtolaishuoltoon joutuessaan, saadaan seuraava asetelma:

Huollon peruste	Miehiä	Naisia	Yhteensä
Kuljeksiva elämä	18	2	20
Työn vieroksuminen	7	—	7
Kerjuu	54	1	55
Ammattihaureus	—	241	241
Muu peruste	39	2	41
Yhteensä	118	246	364

[1]) Huopalahti, Haaga, Oulunkylä, Helsingin mlk. ja Kulosaari. — [2]) Tuntemattomien suuri lukumäärä johtuu etupäässä siitä, että pakkotyöhön määrätyistä ei kotipaikkaoikeutta ole selvitetty, koska kotipaikkaoikeuskysymyksellä ei heihin nähden ole huoltolautakunnan kannalta erikoisempaa merkitystä.

Irtolaisnaisten valtaosa, 241 eli 98.0 %, joutui huollettavaksi ammattihaureuden perusteella ja loput 5 eli 2.0 % kuljeksivan elämän, kerjuun tai jonkin muun perusteen nojalla. Miehillä sen sijaan kerjuu oli tärkeimpänä perusteena, ja kuului tähän ryhmään 54 eli 45.8 %; »muilla perusteilla» huoltoon joutuneisiin eli henkilöihin, jotka muulla elämäntavallaan kuin haureudella tuottavat ilmeistä vaaraa yleiselle järjestykselle, turvallisuudelle tai siveellisyydelle, kuului 39 eli 33.0 %, kun taas kuljeksiva elämä tai työn vieroksuminen ovat olleet syynä 21.2 %:lla.

Huoltotoimenpiteet. Irtolaisten suhteen käytettäviä huoltotoimenpiteitä ovat varoitus ja sen ohessa mahdollinen kotikuntaan lähettäminen, irtolaisvalvonta sekä työlaitokseen tai pakkotyöhön määrääminen. Alla olevasta yhdistelmästä ilmenee, missä määrin käytännössä on sovellettu eri huoltomuotoja:

Huoltotoimenpide	Miehiä	Naisia	Yhteensä
Varoitus	64	86	150
Kotikuntaan lähettäminen	7	3	10
Irtolaisvalvonta	21	52	73
Työlaitos	14	24	38
Pakkotyö	11	69	80
Ei toimenpidettä	1	12	13
Yhteensä	118	246	364

Vain varoituksen saaneita oli 41.2 % kaikista, pakkotyöhön määrättiin 22.0 %, työlaitokseen 10.4 % ja irtolaisvalvonnan alaisina oli 20.1 %. Aivan vuoden lopussa huoltoon joutuneisiin 13 henkilöön ei ehditty vielä kertomusvuonna toimenpiteitä täytäntöönpanna.

Seuraavasta yhdistelmästä selviää lisäksi, missä määrin eri irtolaisiin nähden on ainoana toimenpiteenä käytetty joko lievempiä tai suoraan ankarampia toimenpiteitä sekä missä määrin lievempien toimenpiteiden osoittauduttua tehottomiksi on siirrytty ankarampaan huoltomuotoon.

Huoltotoimenpide	Miehiä	Naisia	Yhteensä
Yksinomaan varoitus	64	86	150
» kotikuntaan lähettäminen	3	2	5
» irtolaisvalvonta	20	41	61
» työlaitos	13	20	33
» pakkotyö	11	69	80
Varoitus + kotikuntaan lähettäminen	4	1	5
» + valvonta	1	11	12
» + työlaitos	—	2	2
Valvonta + työlaitos	1	2	3
Ilman huoltotoimenpiteitä	1	12	13
Yhteensä	118	246	364

Huomattava on, että lähes kaikkiin työlaitoksiin ja pakkotyöhön toimitettuihin irtolaisiin, viittä lukuuottamatta, on suoraan sovellettu näitä ankarimpia huoltomuotoja. Tämä johtui siitä, että poliisiviranomaiset joutuivat runsaasti soveltamaan irtolaislain 29 §:n 3 mom:ssa olevaa

säännöstä, jonka mukaan poliisipäällikön on ilman edellä käypiä lievempiä huoltotoimenpiteitä tehtävä maaherralle irtolaisesta laitosesitys, jos tämä on kahden viimeisen vuoden kuluessa ollut työlaitoksessa, pakkotyössä tai vapausrangaistusta kärsimässä. Esitykset laitokseen lähettämiseksi teki poliisipäällikkö 115 ja huoltolautakunnan irtolaisosasto 3 henkilöstä. Ehdollisesti vapautettiin ennen vuoden päättymistä 1 pakkotyöhön toimitettu nainen.

Hoitopäivien luku irtolaistyölaitoksissa oli kaikkiaan 1,726, siitä 451 miesten ja 1,275 naisten. Näihin lukuihin eivät siis sisälly hoitopäivät pakkotyössä, joista ei aiheudu kunnalle mitään kustannuksia.

Siviilisääty ja syntyperä. Siviilisäätyyn nähden ryhmittyivät irtolaiset seuraavasti:

Siviilisääty	Miehet		Naiset		Yhteensä	
	Luku	%	Luku	%	Luku	%
Naimattomia	87	73.7	195	79.3	282	77.5
Naimisissa, yhdessä asuvia	10	8.5	10	4.1	20	5.5
» erossa asuvia	10	8.5	18	7.3	28	7.7
Eronneita	7	5.9	17	6.9	24	6.6
Leskiä	4	3.4	6	2.4	10	2.7
Yhteensä	118	100.0	246	100.0	364	100.0

Laillistamatta yhdessä asuvia oli näistä vain 8 naista. Aviottomina syntyneitä oli kaikista irtolaisista 9.3 %, erikseen miehistä 4.2 % ja naisista 11.8 %. Kodin ulkopuolella oli kasvatettu miehistä 9.3 % ja naisista 10.6 %.

Lapsia oli kaikkiaan 68 irtolaisella yhteensä 99, joista 40:llä irtolaisella aviottomia lapsia 49.

Ikä [1]). Eri ikäluokkien suhteelliset osuudet prosenteissa olivat irtolaishuoltoon joutuneiden keskuudessa seuraavat:

	[2]) 18—21 v.	21—30 v.	30—40 v.	40—50 v.	50—60 v.	60— v.	Yhteensä
Miehet	7.6	35.6	35.6	9.3	8.5	3.4	100.0
Naiset	4.1	48.4	34.1	11.8	1.2	0.4	100.0
Kaikki	5.2	44.2	34.6	11.0	3.6	1.4	100.0

Koulusivistys. Koulusivistykseltään oli irtolaisista mitään koulua käymättömiä 18 eli 4.9 %, vain osan kansakoulua oli käynyt 64 eli 17.6 %, kansakoulun käyneitä oli 254 eli 69.8 %, oppikoulua vähemmän kuin 5 luokkaa oli käynyt 11 eli 3.0 %, keskikoulu-, oppikoulun lukioluokkien tai ylioppilassivistys oli 4:llä eli 1.1 %:lla sekä kaupallinen tai muu ammattikoulusivistys 12:lla eli 3.3 %:lla.

Ammatti. Aikaisemmin pääasiallisesti harjoittamansa ammatin mukaan ryhmittyivät irtolaiset seuraavasti:

[1]) Ks. myös taul. 5 s. 142*—143* — [2]) Huomattava on, että irtolaiskäsittelyä ei voida soveltaa 18 vuotta nuorempaan henkilöön.

	Miehet		Naiset	
	Luku	%	Luku	%
Virkamiehiä ja vapaiden ammattien harjoittajia	1	0.9	—	—
Maatalous sivuelinkeinoineen	3	2.5	—	—
Itsenäisiä liikkeenharjoittajia	9	7.6	28	11.4
Liikehenkilökuntaa:				
a. päällystöä, työnjohtajia, konttorihenkilökuntaa	2	1.7	4	1.6
b. työntekijöitä	1	0.9	8	3.3
Tehdas- y.m. ammattityöntekijöitä	30	25.4	61	24.8
Muita työntekijöitä	66	55.9	17	6.9
Palveluskuntaa	2	1.7	—	—
Yksityisten palvelijoita	—	—	124	50.4
Muun elinkeinon harjoittajia	3	2.5	4	1.6
Ilman elinkeinoa tai tointa olevia	1	0.9	—	—
Yhteensä	118	100.0	246	100.0

Mitä yksityisiin ammatteihin tulee, muodostivat aputyöntekijät,luvultaan 58, suurimman ja muista selvästi eroittuvan ryhmän miesten kohdalla. Naisista oli hieman yli puolet, 124, kotiapulaisia, ja niinikään tehdastyöntekijät luvultaan 25, itsenäiset ompelijat luvultaan 21 sekä tarjoilijat ja ravintola-apulaiset luvultaan 20 esiintyvät suhteellisen huomattavina ryhminä. Suurin osa irtolaisista oli ammatti- ja muiden työntekijäin sekä maataloutta tai sen sivuelinkeinoja harjoittavien kodeista.

Muita tietoja. On katsottu olevan syytä irtolaisiin nähden lisäksi saada selvitetyiksi sellaisia yhteiskunnalliselta kannalta tärkeitä seikkoja kuin heidän aikaisempi irtolaisuutensa, rikollisuutensa, erinäiset tarttuvat sairaudet, asumisolosuhteet, alkoholinkäyttö y.m.s.

Ennen uuden irtolaislain nojalla huoltoon joutumistaan oli irtolaisuudesta ja kerjuusta jo aikaisemmin käsitelty 330 eli 90.7 % irtolaishuoltoon otetuista. Ensimmäinen irtolaiskäsittely oli yleensä tapahtunut varhaisessa iässä. Kun otetaan huomioon nekin, jotka vasta kertomusvuonna ensi kerran joutuivat irtolaiskäsittelyyn, havaitaan, että miehistä oli 55.9 % ja naisista 74.8 % joutunut ensi kerran irtolaisena käsitellyksi alle 25-vuotiaina ja vastaavasti alle 21-vuotiaina miehistä 35.6 % sekä naisista 39.8 %.

Rikoksista tuomittuja oli etupäässä rikosrekisteriotteista saatujen tietojen mukaan 199 eli 54.7 % kaikista, miehistä erikseen 89 eli 75.4 %. 113 tuomituista oli kaksi tai useamman kerran tuomittuja. Omaisuusrikokset olivat olleet irtolaisten yleisimmin tekemiä rikoksia, nim. noin $^2/_3$ kaikista, senjälkeen väkijuomalainsäädäntöön kohdistuvat rikokset, yksilöön kohdistuvien rikosten tehdessä 4.4 % kaikista irtolaisten tekemistä rikoksista. Rikoksista tuomitut irtolaiset olivat yleensä tehneet ensimmäisen rikoksensa nuorina, miehistä 44.9 % alle 21-vuotiaina ja 64.0 % alle 25-vuotiaina, naisista vastaavasti 35.5 % ja 53.6 %.

Sukupuolitautia oli aikaisemmin sairastanut miehistä 12 ja naisista 210 eli naisista siis 85.4 % ja miehistä vain 10.2 % sekä kertomusvuonna 5 miestä ja 59 naista; miehiä koskevat tiedot perustuvat heidän omiin ilmoituksiinsa. Keuhkotautia oli aikaisemmin sairastanut 8 miestä ja 7 naista sekä kertomusvuonna 8 miestä ja 6 naista. Mielisairaalassa oli aikaisemmin hoidettu 6 miestä ja 9 naista.

Irtolaisten väkijuomien käyttöä tutkittaessa on saatu selville, että vain 12 eli 3.3 % oli raittiita, 181 eli 49.7 % käytti väkijuomia jonkin verran ja 171 eli 47.0 % juopotteli.

Huoltoonjoutumishetkellä asuivat irtolaiset seuraavasti:

Asui:	Miehet		Naiset		Yhteensä	
	Luku	%	Luku	%	Luku	%
Kotona	17	14.4	36	14.6	53	14.6
Asukkina	12	10.2	64	26.0	76	20.9
Yömajassa	54	45.8	8	3.3	62	17.0
Muualla	35	29.6	138	56.1	173	47.5
Yhteensä	118	100.0	246	100.0	364	100.0

Valtaosa irtolaismiehistä asui siis yömajoissa, kun taas suurin osa irtolaisnaisista asusti »muualla» eli matkustajakodeissa, hotelleissa y.m.

Köyhäinhoitoa ennen kertomusvuotta oli irtolaisista saanut 203 henkilöä eli 55.8 % kaikista, erikseen miehistä 83 eli 70.3 % ja naisista 120 eli 48.8 %. Kertomusvuonna sai köyhäinhoidon avustusta 57 miestä ja 24 naista. Heidän saamansa kotiavustuksen määrä oli 57,601: 60 markkaa. Lisäksi hoidettiin heitä, lukuunottamatta irtolaistyölaitoksia, köyhäinhoitolain nojalla muissa laitoksissa 4,371 vuorokautta, nimittäin:

Laitosryhmä	Miesten hoitopäiviä	Naisten hoitopäiviä	Hoitopäiviä kaikkiaan
Kunnalliskoti	34	1,449	1,483
Työlaitokset	1,407	—	1,407
Sairaalat	193	499	692
Tuberkuloosisairaalat	243	107	350
Mielisairaalat	10	—	10
Muut laitokset	—	429	429
Yhteensä	1,887	2,484	4,371

Kustannukset. Lasketut kustannukset irtolaishuollosta ovat kertomusvuonna kaupungille nousseet 201,206 markkaan, mistä hallintomenoja 172,976 markkaa ja irtolaistyölaitosten hoitomaksuja 28,230 markkaa. Jos tästä kuitenkin vähennetään muissa kunnissa kotipaikkaoikeuden omaavien työlaitosmaksuista perittävät korvaukset 11,500 markkaa, jää kustannuksiksi 189,706 markkaa eli kutakin huoltoon otettua irtolaista kohden 521: 17 markkaa.

C. Alkoholistilakiin perustuva huolto

Huoltoviraston alkoholistihuoltokanslialle tehtiin kertomusvuoden kuluessa ilmoitus kaikkiaan 2,036 henkilöstä, joita voitiin epäillä alkoholisteiksi. Ilmoituksista oli 335 omaisten tekemiä sekä 1,488 juopumuskortistosta esille tulleita. Kun yksityisen henkilön asettaminen alkoholistihuoltotoimenpiteiden alaiseksi edellyttää verrattain perusteellisia ja suuritöisiäkin tutkimuksia, ei kertomusvuonna ole ehditty tutkia ja huoltoon ottaa näistä kuin vain murto-osa.

Huollettujen lukumäärä. Alkoholistihuoltotoimenpiteiden alaiseksi joutui siten kertomusvuonna lopullisesti 421 henkilöä, niistä 385 miestä ja 36 naista. Näiden lisäksi käsiteltiin alkoholisteina myös 4 henkilöä, jotka kuitenkin myöhemmin vuoden kuluessa siirrettiin irtolaishuoltokäsittelyyn ja on heidät tilastollisessa selvityksessä luettu irtolaisiin.

Huoltoon joutuneiden alkoholistien syntymäpaikan mukaisesta ryhmittelystä havaitaan, että syntyperäisiä helsinkiläisiä oli heissä vain 27.6 %, miesten kohdalla hieman enemmän kuin naisten. Kaikista alkoholisteista oli syntynyt prosenteissa:

	Miehiä	Naisia	Yhteensä
Suomen, kaupungeissa	52.0	47.2	51.6
» maalaiskunnissa	45.7	52.8	46.3
Ulkomailla	2.3	—	2.1

Muita kuin Suomen kansalaisia oli alkoholisteissa 2 miestä. Äidinkielenä oli suomi 372:lla eli 88.3 %:lla, ruotsi 47:llä eli 11.2 %:lla ja lopuilla 2:lla jokin muu kieli.

Huollon peruste. Perusteita, joiden nojalla alkoholistien suhteen on lain mukaan ryhdytty huoltotoimenpiteisiin, erotetaan tilastossa: 1) vaarallisuus, 2) häiriö tai pahennus, 3) elatusvelvollisuuden laiminlyönti, 4) joutuminen läheisen henkilön rasitukseksi, 5) köyhäinhoidon tarve, 6) juopumuspidätykset sekä 7) vapaaehtoisuus.

Alkoholistien ryhmittely sen perusteen mukaan, jonka nojalla heidät ensiksi on otettu alkoholistihuoltoon, selviää alla olevasta taulukosta:

Huollon peruste	Miehet		Naiset		Yhteensä	
	Luku	%	Luku	%	Luku	%
Vaarallisuus	7	1.8	1	2.8	8	1.9
Häiriö tai pahennus	105	27.3	21	58.3	126	29.9
Elatusvelvollisuuden laiminlyönti	86	22.3	—	—	86	20.4
Rasitukseksi joutuminen	78	20.3	1	2.8	79	18.8
Köyhäinhoidon tarve	40	10.4	4	11.1	44	10.5
Juopumuspidätykset	68	17.7	9	25.0	77	18.3
Vapaaehtoisuus	1	0.2	—	—	1	0.2
Yhteensä	385	100.0	36	100.0	421	100.0

Suurin osa alkoholisteista, 209 eli 49.6 %, on siis joutunut huoltoon taloudellisten seikkojen, elatusvelvollisuuden laiminlyönnin, omaistensa rasitukseksi joutumisen tai köyhäinhoidon tarpeen johdosta. Häiriö tai pahennus oli perusteena 29.9 %:lla, juopumuspidätykset 18.3 %:lla ja vaarallisuus 1.9 %:lla. Vapaaehtoisena otettiin huoltoon huoltolautakunnan kustannuksella vain 1 miespuolinen alkoholisti, joka jo ennen alkoholistilain voimaan tuloa oli yksityisessä alkoholistihuoltolassa hoidettavana [1]).

Huoltotoimenpiteet. Alkoholistien palauttamiseksi raittiiseen ja säännölliseen elämäntapaan voidaan alkoholistilain mukaan edeltävänä toimenpiteenä käyttää varoitusta ja sen yhteydessä tapahtuvaa ohjausta ja tukevaa toimintaa. Varsinaisina huoltotoimenpiteinä tulevat kysymykseen raittiusvalvonta ja hoito yleisessä alkoholistihuoltolassa. Alkoholistihuoltolasta poispäästetty henkilö on vielä sen jälkeen lain määräämän ajan raittiusvalvonnassa, jota seuraavassa nimitetään jälkivalvonnaksi. Miten huoltoon joutuneet alkoholistit ryhmittyivät heihin kertomusvuoden aikana viimeksi sovelletun toimenpiteen mukaan, käy selville seuraavasta taulukosta [2]):

[1]) Huomattava on, että vapaaehtoisina huoltoloissa hoidetuista alkoholisteista huoltolautakunta saa virallisen tiedon vasta sen jälkeen kuin asianomaiset ovat vapautuneet huoltoloista ja joutuneet n. s. jälkivalvontaan. — [2]) Ks. myös taul. 8 s. 145*.

Huoltotoimenpide	Miehet		Naiset		Yhteensä	
	Luku	%	Luku	%	Luku	%
Varoitus	150	39.0	21	58.3	171	40.6
Raittiusvalvonta	148	38.4	12	33.3	160	38.0
Huoltolahoito	86	22.3	3	8.3	89	21.2
Jälkivalvonta	1	0.3	—	—	1	0.2
Yhteensä	385	100.0	36	100.0	421	100.0

Yli $^1/_5$ alkoholisteista oli siis sellaisia, joiden kohdalla oli tarvis turvautua huoltolahoitoon joko suoraan tai edeltäneen varoituksen, valvonnan tai molempien jälkeen. Huomattava kuitenkin on, että 30 eli $^1/_3$ huoltolahoitoon luetuista ei vielä kertomusvuoden päättyessä oltu toimitettu huoltolaan, mikä johtui siitä, että osa asianomaisista huoltolauhan peloittamina sittemmin ryhtyi viettämään raitista ja säännöllistä elämää, sekä osittain myös siitä, että eräitä koskevat maaherranpäätökset saapuivat huoltolautakunnalle vasta kertomusvuoden päätyttyä.

Seuraavasta yhdistelmästä selviää lisäksi, missä määrin eri alkoholisteihin nähden on ainoana toimenpiteenä käytetty joko lievempiä tai suoraan ankarampia toimenpiteitä sekä missä määrin lievempien toimenpiteiden osoittauduttua tehottomiksi on siirrytty ankarampaan huoltomuotoon.

Huoltotoimenpiteet	Miehiä	Naisia	Yhteensä
Yksinomaan varoitus	150	21	171
» valvonta	139	12	151
» huoltola	52	2	54
Varoitus + valvonta	9	—	9
» + valvonta + huoltola	1	—	1
» + huoltola	5	—	5
Valvonta + huoltola	28	1	29
Huoltola + jälkivalvonta	1	—	1
Yhteensä	385	36	421

Kun tämän yhdistelmän numerot pohjautuvat vain yhden vuoden huoltotoimintaan, ei siitä voida tehdä ratkaisevia johtopäätöksiä eri huoltotoimenpiteiden tehokkuuteen nähden, varsinkin kun useissa tapauksissa alkoholistien jouduttua vuoden lopulla huoltoon ei useampia kuin yhtä toimenpidettä heihin nähden ole ehditty soveltaa.

Hoitopäivien luku alkoholistihuoltoloissa oli yhteensä 5,245, niistä naisten osalla 101.

Siviilisääty ja syntyperä. Siviilisäätyyn nähden ryhmittyivät alkoholistit seuraavasti:

Siviilisääty	Miehet		Naiset		Yhteensä	
	Luku	%	Luku	%	Luku	%
Naimattomia	144	37.4	15	41.7	159	37.8
Naimisissa olevia	174	45.2	16	44.4	190	45.1
Eronneita	56	14.5	2	5.6	58	13.8
Leskiä	11	2.9	3	8.3	14	3.3
Yhteensä	385	100.0	36	100.0	421	100.0

Naimisissa olevista miehistä asui kuitenkin 28 eli noin kuudesosa ja naisista 4 eli neljäsosa erossa aviopuolisostaan. Laillistamatta yhdessäasuvia oli kaikista alkoholisteista 7 eli 1.7 %. Aviottomina syntyneitä oli alkoholisteista 4.8 %, erikseen miehistä 3.9 % ja naisista 13.9 %. Kodin ulkopuolella oli kasvatettu 4.3 % kaikista alkoholisteista, erikseen 3.4 % miehistä ja 13.9 % naisista.

Lapsia oli 201 alkoholistilla yhteensä 411, joista aviottomia 20 eli 4.9 %. Miehillä oli keskimäärin enemmän lapsia, 2.1, kuin naisilla, 1.4.

Ikä. Alkoholistihuoltoon joutuneiden ikäryhmityksestä [1]) selviää, että nuorimpien, alle 21-vuotiaitten ikäluokkien osuus oli sangen pieni, vain 1.4 %, samaten 50 vuotta vanhempien ikäluokkien osuus 12.4 %, suurimman osan eli 71.3 % ollessa 30—50 vuotiaita. Eri ikäluokkien suhteelliset osuudet olivat:

	Alle 18 v.	18—21 v.	21—30 v.	30—40 v.	40—50 v.	50—60 v.	60— v.	Kaikkiaan
Luku	1	5	63	174	126	47	5	421
%	0.2	1.2	15.0	41.3	29.9	11.2	1.2	100.0

Koulusivistykseltään oli alkoholisteista mitään koulua käymättömiä 8 eli 1.9 %, vain osan kansakoulua oli käynyt 83 eli 19.7 %, kansakoulun käyneitä oli 231 eli 54.9 %, oppikoulua vähemmän kuin 5 luokkaa oli käynyt 21 eli 5.0 %, keskikoulu-, oppikoulun lukioluokkien tai ylioppilassivistys oli 35:llä eli 8.3 %:lla, akateemisen loppututkinnon oli suorittanut 8 eli 1.9 % ja kaupallinen tai muu ammattikoulusivistys oli 32:lla eli 7.6 %:lla, kolmen alkoholistin koulusivistyksen ollessa tuntemattoman.

Ammatti. Ammatin mukaan alkoholistit jakautuivat seuraavasti:

	Miehet		Naiset	
	Luku	%	Luku	%
Virkamiehiä ja vapaiden ammattien harjoittajia	27	7.0	1	2.8
Maatalous sivuelinkeinoineen	4	1.0	—	—
Itsenäisiä liikkeenharjoittajia	46	12.0	5	13.9
Liikehenkilökuntaa:				
a. päällystöä, työnjohtajia, konttorihenkilökuntaa	34	8.8	1	2.8
b. työntekijöitä	9	2.3	3	8.3
Tehdas- y.m. ammattityöntekijöitä	152	39.5	10	27.8
Muita työntekijöitä	95	24.7	3	8.3
Merimiehiä ja kalastajia	2	0.5	—	—
Palveluskuntaa	9	2.3	—	—
Yksityisten palvelijoita	—	—	9	25.0
Muun elinkeinon harjoittajia	6	1.6	3	8.3
Ilman elinkeinoa tai tointa olevia	1	0.3	1	2.8
Yhteensä	385	100.0	36	100.0

Suurimman ammattiryhmän muodostivat tehdas- y.m. ammattityöntekijät kuuluen siihen 38.5 % kaikista alkoholisteista. Myös muiden työntekijäin (apu-, satama- y.m. työntekijäin) osuus oli huomattava, 23.3 %. Seuraavina suuruusjärjestyksessä olivat itsenäiset liikkeenharjoittajat, 12.1 %, liikealan päällystö ja konttorihenkilökunta 8.3 % sekä virkamiehet ja vapaiden ammattien harjoittajat 6.7 %. Naisten keskuudessa

[1]) Ks. myös taul. 8—9 s. 145*—146*.

olivat suurimpina ryhminä tehdas- y.m. ammattityöntekijät, yksityisten palvelijat sekä itsenäiset liikkeenharjoittajat.

Vanhempiensa ammatin mukaan ryhmittyivät kaikki alkoholistihuoltoon otetut siten, että lähes 1/3 eli 132 oli ammattityöläisten, 73 itsenäisten liikkeenharjoittajain ja 67 maatalousammatteja harjoittavien sekä 58 muiden työntekijäin kodeista muiden ammattiryhmien esiintyessä vähäisempinä.

Muita tietoja. Yllä olevien selvitysten lisäksi on vielä katsottu olevan syytä tutkia alkoholistien juopottelun laatua, rikollisuutta, sairauksia, niitä olosuhteita, joissa he asuvat, y.m. ja esitetään seuraavassa eräitä tärkeimpiä täten saatuja tietoja.

Alkoholistihuoltoon otettujen henkilöiden juopottelun ja heidän pääasiallisesti käyttämiensä väkijuomien laatua valaisee seuraava yhdistelmä:

Väkijuomien laatu	Juopottelun laatu						Alkoholisteja kaikkiaan		
	jatkuva		kausittainen		säännötön				
	Miehiä	Naisia	Miehiä	Naisia	Miehiä	Naisia	Miehiä	Naisia	Yhteensä
Väkevät juomat	91	4	51	2	239	25	381	31	412
Olut	—	1	—	—	4	4	4	5	9
Yhteensä	91	5	51	2	243	29	385	36	421

Pääasiallisesti viiniä käyttäviä ei ollut lainkaan, mutta 26 väkevien juomien ja oluen ryhmään luetuista alkoholisteista käytti sitä lisäjuomana samoin kuin 262 väkevien juomien alkoholistia käytti lisäksi olutta. Väkijuomien käytön olivat alkoholistit aloittaneet alla olevan yhdistelmän osoittamassa iässä:

	Väkijuomien käyttö alkoi huoltoon joutuneiden ollessa						Alkoholisteja kaikkiaan
	Alle 18 v.	18—21 v.	21—25 v.	25—30 v.	30— v.	Tuntematon	
Miehet	107	145	79	30	23	1	385
Naiset	6	10	7	8	5	—	36
Kaikki, luku	113	155	86	38	28	1	421
» %	26.9	36.8	20.4	9.0	6.7	0.2	100.0

Rikoksista tuomittuja [1]) oli alkoholisteista 131 eli 31.1 %, joista 8 naista. 50 miestä ja 2 naista näistä oli kaksi tai useamman kerran tuomittuja. Omaisuusrikokset olivat olleet alkoholistien yleisimmin tekemiä rikoksia, 65.4 % kaikista, yksilöön kohdistuvia rikoksia oli 13.4 %, väkijuomalainsäädäntöön kohdistuvia 9.3 % ja loput muita rikoksia. Ensimmäisen rikoksensa oli alle 21-vuotiaana tehnyt tuomituista miehistä 25.2 % ja naisista 37.5 % sekä alle 25-vuotiaina miehistä 47.2 % ja naisista 37.5 %. Irtolaisina ennen uusien huoltolakien voimaan astumista oli alkoholisteista käsitelty 210 eli 49.9 %, niistä naisia 25.

[1]) Ks. myös taul. 9 s. 146*; tiedot perustuvat pääasiallisesti asianomaisten omiin ilmoituksiin.

Sukupuolitautia oli ennen huoltoonjoutumisvuotta sairastanut 74 miestä ja 17 naista. Kertomusvuonna näitä oli 16 miestä ja 3 naista. Keuhkotautia oli aikaisemmin sairastanut 14 miestä ja 2 naista, kertomusvuonna 11 miestä ja 2 naista. Mielisairaaloissa [1]) oli hoidettu 94 miestä ja 5 naista.

Seuraavasta yhdistelmästä selviää, missä alkoholistit suurimman osan kertomusvuotta asuivat:

Asui:	Miehet		Naiset		Yhteensä	
	Luku	%	Luku	%	Luku	%
Kotona	220	57.1	15	41.7	235	55.8
Asukkina	51	13.3	9	25.0	60	14.2
Yömajassa	81	21.0	3	8.3	84	20.0
Muualla	33	8.6	9	25.0	42	10.0
Yhteensä	385	100.0	36	100.0	421	100.0

Suurin osa alkoholisteista eli 55.8 % asui siis kotonaan ja loput asukkeina, yömajoissa ja muualla.

Työssä oli miehistä 284 eli 73.8 %, naisista 22 eli 61.1 %. Työttöminä oli 97 miestä ja 12 naista. Pysyväisesti työkyvyttömiksi todettiin 4 miestä ja 2 naista.

Köyhäinhoidon avustusta oli ennen huoltovuotta saanut 298 miestä ja 26 naista, yhteensä 324 henkilöä eli siis 77.0 % alkoholisteista. Kertomusvuonna sai köyhäinhoidon avustusta 188 miestä ja 14 naista, yhteensä 202 henkilöä, eli 48.0 % kaikista alkoholisteista. Heidän saamansa kotiavustuksen määrä oli 284,324 markkaa. Lisäksi hoidettiin heitä köyhäinhoitolain nojalla eri laitoksissa allaolevien lukujen lähemmin osoittamalla tavalla:

Laitosryhmä	Miesten hoitopäiviä	Naisten hoitopäiviä	Hoitopäiviä kaikkiaan
Kunnalliskoti	563	331	894
Työlaitokset	5,168	—	5,168
Sairaalat	948	36	984
Tuberkuloosisairaalat	291	61	352
Mielisairaalat	2,836	12	2,848
Muut laitokset	—	11	11
Yhteensä	9,806	451	10,257

Kustannukset. Kaupunkikunnan lasketut kustannukset alkoholistihuollosta ovat kertomusvuonna nousseet 223,643 markkaan, mihin on luettu myös lääkärintarkastuksista terveydenhoitolautakunnan menomomenteilta maksettavat 8,920 markkaa. Hallintomenoja oli tästä 175,927 markkaa, alkoholistihuoltolamaksuja 35,116 markkaa, matka- ja kuljetuskustannuksia 3,680 markkaa. Jos kuitenkin otetaan huomioon ulkokunnissa kotipaikkaoikeuden omaavien huollosta perittävät korvaukset 6,497 markkaa, alenevat kustannukset 217,146 markkaan, mikä kutakin huoltoon otettua alkoholistia kohden tekee 515: 79 markkaa.

[1]) Hoidon syynä ei ole tarvinnut olla varsinainen mielisairaus, koska vaikeimpia alkoholisteja on aikaisemmin huoltoloiden puuttuessa täytynyt hoitaa mielisairaaloissa.

D. Työttömyyshuolto

Kuten köyhäinhoidon toimintakertomuksesta v:lta 1936 jo kävi selville, joutui työttömyyshuolto v:n 1937 alusta lukien uuden työnvälityslain voimaantulon johdosta huoltolautakunnan hoidettavaksi varsinaisten työttömyystöiden teettämisen kuitenkin jäädessä kaupungin työviranomaisten tehtäväksi. Huoltovirastolle täten annettuja uusia huoltotehtäviä on hoitanut vuoden alusta perustettu erityinen työttömyyshuoltokanslia, jossa työttömyyshuoltotöihin pyrkivien anomukset käsitellään, pidetään työttömyyskortistoa ja osoitetaan työttömät työttömyystöihin asianomaisten kaupungin töistä huolehtivien virastojen tilauksesta.

Työttömyyshuoltokortistoon ottamista koskevia anomuksia jätti työttömyyshuoltokansliaan selontekovuonna kaikkiaan 3,640 eri henkilöä. Kun kuitenkin anomuksista hylättiin 165 ja osa hyväksytyistä jätti työttömyyskorttinsa noutamatta, supistui kortistoon lopullisesti otettujen luku 3,045:ksi, joista miehiä 2,252 ja naisia 793.

Syntyperäisiä helsinkiläisiä oli kaikista kortistoon otetuista 25.0 %, miehistä kuitenkin huomattavasti enemmän, 28.9 %, kuin naisista, 13.8 %. Maalaiskunnissa syntyneitä oli kaikkiaan 58.8 %, miehistä hieman yli puolet ja naisista yli $^2/_3$.

Kotipaikkaoikeus oli muualla kuin Helsingissä vain 5.8 %:lla kaikista, miehistä 4.7 %:lla ja naisista 9.1 %:lla.

Miesten työttömyyshuoltotyöt ovat olleet rakennustoimiston satama- ja katurakennustöitä, naiset on osoitettu naisten työtuvalle järjestettyihin töihin. Valtion työttömyyshuoltotöihin on tammi—elokuun aikana saatu sijoittaa miespuolisia työntekijöitä määräprosentti kunnan omiin huoltotöihin sijoitettujen luvusta.

Alla olevasta taulukosta käy selville kunkin kuukauden lopussa työttömyyskortistossa kaikkiaan olevien, huoltotöihin osoitettujen ja ilman työtä olevien lukumäärät:

Kuukausi	Kunnan työttömyyshuoltotöissä olevia		Valtion työttömyyshuoltotöissä olevia	Kaikissa työttömyyshuoltotöissä olevia	Ilman työtä olevia			Kaikkiaan kortistossa olevia		
	miehiä	naisia	miehiä	yhteensä	miehiä	naisia	yhteensä	miehiä	naisia	yhteensä
Tammikuu	483	186	61	730	597	102	699	1,141	288	1,429
Helmikuu	374	212	55	641	602	217	819	1,031	429	1,460
Maaliskuu	365	280	61	706	780	220	1,000	1,206	500	1,706
Huhtikuu	267	248	60	575	526	161	687	853	409	1,262
Toukokuu	18	124	39	181	434	115	549	491	239	730
Kesäkuu	6	121	35	162	218	132	350	259	253	512
Heinäkuu	7	—	33	40	168	134	302	208	134	342
Elokuu	—	115	33	148	182	140	322	215	255	470
Syyskuu	—	110	—	110	249	151	400	249	261	510
Lokakuu	—	165	—	165	299	168	467	299	333	632
Marraskuu	90	222	—	312	396	137	533	486	359	845
Joulukuu	137	222	—	359	194	142	336	331	364	695

Tästä taulukosta käy selville, että prosenteissa laskettuna on kuukausittain huoltotöihin sijoitettujen luku vaihdellut 11.7—51.7 %:iin ja olivat nämä suhdeluvut kuukausittain seuraavat:

	Miehistä %	Naisista %	Kaikista %		Miehistä %	Naisista %	Kaikista %
Tammikuu	47.7	64.6	51.1	Heinäkuu ...	19.2	—	11.7
Helmikuu ...	41.6	49.4	43.9	Elokuu	15.3	45.1	31.5
Maaliskuu ..	35.3	56.0	41.4	Syyskuu	—	42.1	21.6
Huhtikuu ...	38.3	60.6	45.6	Lokakuu	—	49.5	26.1
Toukokuu ...	11.6	51.9	24.8	Marraskuu ..	18.5	61.8	36.9
Kesäkuu	15.8	47.8	31.6	Joulukuu ...	41.4	61.0	51.7

Niitä kortistossa olevia, joille ei töitä ole voitu järjestää, on ollut avustettava köyhäinhoitotoimenpitein.

Kun työttömyyshuoltokortistoon otetuista melkein puolet (1,512) on ollut huoltovelvollisia huolehtien paitsi itsestään myös 1,303 aviopuolisosta ja 1,630 lapsesta, on kortiston osoittama työttömyys ulottanut vaikutuksensa siis kaikkiaan 5,978 henkilöön. Jos otetaan huomioon se seikka, että huoltovelvollisten prosentti miesten kohdalla oli 56.3 % ja naisten vain 30.8 %, näyttää se epäsuhde, joka töihinsijoittamisprosenttiin nähden vallitsi miesten ja naisten kesken, mikä asiantila ei kuitenkaan riippunut huoltolautakunnasta, sosiaaliselta kannalta korjausta kaipaavalta.

Iältään oli kortistoon otetuista työttömistä miehistä 11.7 % alle 26-vuotiaita, 70.7 % 26—50-vuotiaita ja 17.6 % 51-vuotiaita tai sitä vanhempia. Naisista vain 4.7 % oli alle 26-vuotiaita, 69.5 % 26—50 vuotiaita ja 25.8 % sitä vanhempia, joten naisten joukossa siis vanhemmat ikäluokat ovat olleet suhteellisesti runsaammin edustettuina.

Ammattinsa mukaan ryhmitettyinä jakautuivat kortistoon otetut seuraavasti:

	Miehiä	Naisia	Yhteensä
Maataloustyöntekijöitä, ammattitaitoisia	4	—	4
» muita	10	12	22
Teollisuustyöntekijöitä, ammattitaitoisia	374	166	540
» aputyöntekijöitä ja muita	7	14	21
Rakennustyöntekijöitä, ammattitaitoisia	393	—	393
» aputyöntekijöitä ja muita	898	136	1,034
Liikehenkilökuntaa	105	37	142
Ravintola-alalla toimineita	2	77	79
Liikennelaitoksissa toimineita	99	4	103
Henkisen työn tekijöitä	16	6	22
Taloustoimissa olleita	—	235	235
Erinäisiä muita ammatteja harjoittaneita	344	106	450
Yhteensä	2,252	793	3,045

Runsaasti yli puolet eli 57.3 % miehistä oli rakennustyöntekijöitä, teollisuustyöntekijöitä oli 16.9 %, erinäisten ammattien (partureita, vahtimestareita, talonmiehiä, vahteja y.m.) harjoittajia 15.3 % ja liikealan palveluksessa olleita 4.7 % muiden ryhmien osuuden ollessa aivan vähäisen. Naisista oli taloustoimia tehneitä 29.6 %, teollisuustyöntekijöitä 22.7 %, rakennustyöntekijöitä 17.2 %, erinäisiä ammatteja (partureita, kähertäjiä y.m.) harjoittaneita 13.4 %, ravintolapalveluskuntaa 9.7 % muiden ryhmien ollessa vähäisempiä.

III. Huoltotoimen kustannukset

A. Tulot ja menot

Kaupungin talousarviossa osoitettiin huoltotointa varten v:ksi 1937 varoja yhteensä 61,914,613 markkaa, josta määrästä kuitenkin 5,000,000 markkaa kaupunginvaltuuston ja 600,000 markkaa kaupunginhallituksen käytettäviksi arvaamattomien tarpeiden varalta. Huoltolautakunnalle jäi siis käytettäväksi määrärahoja yhteensä 56,314,613 markkaa, minkä lisäksi vuoden varrella kaupunginvaltuusto ja kaupunginhallitus myönsivät lautakunnalle lisämäärärahoja yhteensä 3,759,010: 70 markkaa, josta määrästä 19,063 markkaa viljelyspalstatoimintaa varten sekä 146,850 markkaa n.s. virastovaratyöntekijäin palkkaamiseen. Erikseen oli kaupunginhallituksen käytettävänä Tervalammen työlaitoksen irtaimiston perushankintoihin tuloa tuottamattomien pääomamenojen momentilla 700,000 markkaa [1]).

Huoltolautakunnan bruttomenot nousivat, jos Tervalammen perushankinnat jätetään laskelman ulkopuolelle, kaiken kaikkiaan 57,798,863: 45 markkaan, mutta kun siitä vähennetään Helsingin Sokeaintalosäätiölle, Pelastusarmeijalle ja Nuorten miesten kristilliselle yhdistykselle jaettujen avustusten yhteismäärä 70,685 markkaa sekä viljelyspalstatoimintaan käytetyt 19,063 markkaa ja virastovaratyöntekijäin palkkaukseen käytetty 146,850 markkaa, jää varsinaiseen huoltoon käytetyksi 57,562,265: 45 markkaa. Kun tästä huoltomenojen kokonaismäärästä vähennetään tulot 14,243,013: 60 markkaa, jää jäljelle 43,319,251: 85 markkaa, mikä summa siis osoittaa huoltolautakunnan toimesta annetusta varsinaisesta huollosta kaupunkikunnalle aiheutuneet todelliset nettomenot v. 1937. Mainittuun summaan sisältyy myös alkoholistien ja irtolaisten huollosta aiheutuneet kustannukset. Nettomenot ovat kymmenvuotiskautena 1928—37 kehittyneet seuraavasti:

1928	16,749,655: 10	1933 [3])	57,707,653: 40
1929 [2])	20,649,386: 80	1934 [4])	45,754,427: 10
1930	31,082,359: 05	1935 [5])	49,109,001: 35
1931	39,984,067: 05	1936	46,409,610: 50
1932	50,067,505: 80	1937	43,319,251: 85

Seuraavat taulukot [6]) osoittavat huoltotoimen arvioitujen ja todellisten tulojen ja menojen jakautumisen eri ryhmiin v. 1937:

[1]) Tästä summasta käytettiin sanottuun tarkoitukseen 427,962: 20 mk. — [2]) Lisäksi työttömille jaetut avustukset 402,700 mk. — [3]) Lisäksi työttömien ruoanjakelun järjestämiskustannukset 14,873 mk ja köyhäinhoitoviraston viranhaltijain opintokurssikustannukset 15,000 mk. — [4]) Lisäksi köyhäinhoitoviraston viranhaltijain opintokurssikustannukset 2,500 mk. — [5]) S:n 3,850 mk. — [6]) Yksityiskohtaisemmat tiedot on julkaistu Helsingin kaupungin tilastossa V. 22. 1937.

Tulot	Arvioidut tulot talousarvion mukaan	Todelliset tulot tilien mukaan	Määrä, jolla todelliset tulot ylittävät (+) tai alittavat (—) lasketut
	Markkaa ja penniä		
Korvaukset annetusta huollosta	11,500,000 —	9,008,797 65	— 2,491,202 35
Kunnalliskoti laitoksineen:			
Kunnalliskoti	173,500 —	152,323 45	— 21,176 55
Työlaitos	500,000 —	352,615 80	— 147,384 20
Maanviljelys	190,000 —	151,360 —	— 38,640 —
Sikala	525,000 —	534,143 —	+ 9,143 —
Pesulaitos	824,000 —	706,062 20	— 117,937 80
Tervalammen työlaitos	160,000 —	153,853 10	— 6,146 90
Tervalammen maatila	987,450 —	1,400,699 85	+ 413,249 85
Työtuvat	1,000,000 —	1,065,699 30	+ 65,699 30
Luontoisetujen korvaukset	746,479 —	[1]) 714,117 60	— 32,361 40
Talousarvion ulkopuolella	—	3,341 65	+ 3,341 65
Yhteensä	16,606,429 —	14,243,013 60	— 2,363,415 40

Menot	Talousarvioon otetut määrärahat	Vuoden varrella myönnetyt lisämäärärahat	Todelliset menot tilien mukaan	Säästö (+) tai ylitys (—)
	Markkaa ja penniä			
Huoltolautakunta	4,490,575 —	192,678 85	4,482,531 80	+ 200,722 05
Kassa- ja tilitoimisto	424,778 —	4,880 —	411,653 10	+ 18,004 90
Asiamiestoimisto	1,091,915 —	95,627 —	1,142,462 75	+ 45,079 25
Kunnalliskoti laitoksineen:				
Yhteiset kustannukset	862,460 —	1,528 —	852,329 85	+ 11,658 15
Kunnalliskoti	7,445,451 —	190,692 50	7,541,566 —	+ 94,577 50
Työlaitos	1,709,147 —	9,774 —	1,669,800 —	+ 49,121 —
Maanviljelys	138,900 —	—	138,863 30	+ 36 70
Sikala	359,420 —	1,320 —	360,579 —	+ 161 —
Pesulaitos	659,623 —	9,325 35	656,974 75	+ 11,973 60
Tervalammen työlaitos	892,200 —	7,309 —	815,130 80	+ 84,378 20
Tervalammen maatila	938,500 —	66,795 —	906,640 55	+ 98,654 45
Työtuvat	3,683,000 —	3,168 —	2,954,007 50	+ 732,160 50
Elätteelleanto	40,000 —	— —	26,700 —	+ 13,300 —
Sairaanhoito	10,660,000 —	— —	10,212,413 75	+ 447,586 25
Lomakkeet ja sairaanhoitotarvikkeet	600,000 —	— —	587,512 95	+ 12,487 05
Suoranaiset avustukset	22,000,000 —	3,000,000 —	24,596,227 15	+ 403,772 85
Päivähoitokustannukset	28,000 —	— —	19,019 —	+ 8,981 —
Matkakulut	37,000 —	10,000 —	46,139 70	+ 860 30
Hautauskulut	175,000 —	— —	141,713 50	+ 33,286 50
Viljelyspalstatoiminta	— —	19,063 —	19,063 —	+ — —
Virastovaratyöt	— —	146,850 —	146,850 —	— —
Yhteensä	56,235,969 —	3,759,010 70	[2])57,728,178 45	+ 2,266,801 25

[1]) Luontoisetujen korvauksista saatiin kunnalliskodissa ja työlaitoksessa 592,386: 60 mk, Tervalammen työlaitoksessa 95,156 mk ja työtuvissa 26,575 mk. — [2]) Laskelman ulkopuolelle jätetty yhdistysten y.m.s. avustukset 70,685 mk, (josta Sokeaintalo-säätiölle 50,000 mk, Pelastusarmeijalle 15,000 mk ja Nuorten miesten kristilliselle yhdistykselle 5,685 mk ja kaupunginhallituksen käyttämä 21,773: 20 mk, kaikkiaan siis 92,458: 20 mk.

B. Korvaukset annetusta köyhäinhoidosta

Asiamiestoimiston toimesta perittiin v. 1937 rahakorvausta annetusta huollosta 10,872,216: 75 markkaa, josta 9,008,797: 65 markkaa koski huoltolautakunnan ja 1,863,419: 10 markkaa lastensuojelulautakunnan antamaa huoltoa. Perimistyö jakautui eri kanslioiden kesken seuraavasti:

	Korvaus käyhäinhoidosta, mk	Korvaus lastensuojelusta, mk	Yhteensä, mk
A-kanslian toisilta kunnilta perimiä	5,421,432: 15	915,084: 05	6,336,516: 20
D-kanslian valtiolta perimiä	1,632,415: 15	416,920: 85	2,049,336: —
L-kanslian yksityisiltä perimiä	1,954,950: 35	531,414: 20	2,486,364: 55
Yhteensä	9,008,797: 65	1,863,419: 10	10,872,216: 75

Köyhäinhoidosta saatu korvausmäärä jakautui eri avustusmuotojen kesken seuraavasti:

	Korvausmäärä, mk
Kotiavustuksista	6,459,911: 75
Kunnalliskoti- ja työlaitoshoidosta	695,126: 95
Sairaalahoidosta	1,700,895: 15
Muusta köyhäinhoidosta	152,863: 80
Yhteensä	9,008,797: 65

Kotiavustusten aiheuttamista vuoden menoista saatiin siis rahakorvauksina takaisin 26.3 % (edellisenä vuonna 26.4 %), kunnalliskodin ja työlaitosten bruttomenoista 5.4 % (ed. v. 8.6 %) [1]), sairaanhoitomenoista 15.7 % (ed. v. 21.0 %) ja kokonaisbruttomenoista 15.6 % (ed. v. 18.1 %).

Paitsi rahassa suoritettua korvausta sai kunta hyvitystä huoltolautakunnan ja lastensuojelulautakunnan antamasta huollosta 328 mieheltä työlaitoksissa ja 27 naiselta kunnalliskodissa tehdyn työn muodossa. Täten saadun työkorvauksen määrä oli vuoden aikana yhteensä 679,842: 60 markkaa, josta 633,232: 30 markkaa saadun köyhäinhoidon ja 46,610: 30 markkaa lastensuojelulautakunnan antaman hoidon hyvitystä. Kaikkiaan kertyi raha- ja työkorvausta seuraavasti:

	Köyhäinhoito	Lastensuojelu	Yhteensä
Rahasuoritukset, mk	9,008,797: 65	1,863,419: 10	10,872,216: 75
Työllä hyvitetty, mk	633,232: 30	46,610: 30	679,842: 60
Kaikkiaan korvauksia, mk	9,642,029: 95	1,910,029: 40	11,552,059: 35

Niiden yksityisiä, toiminimiä, laitoksia y.m. koskevien velkomustapausten lukumäärä, joissa vuoden kuluessa saatiin korvausta, oli 7,947, näistä huoltolautakunnan 7,421 ja lastensuojelulautakunnan 526.

Köyhäinhoitoa koskeva rahakorvaussumma pieneni siis v:sta 1936 n. 2.1 milj. markalla, mikä aiheutui toisilta kunnilta saatujen korvausten vähentymisestä n. 2.1 milj. markalla sekä valtion korvausten supistumisesta n. 0.2 milj. markalla. Sen sijaan yksityisiltä saadut korvaukset lisääntyivät n. 0.2 milj. markalla eli n. 11 %:lla edellisestä vuodesta. Merkille-

[1]) Edellisenä vuonna ei, kuten nyt, otettu laskelmissa huomioon Tervalammen menoja, jotka silloin kulkivat talousarvion ulkopuolella.

pantavaa on, että yksityisiltä saatujen korvausten kasvaminen on v:sta 1932 alkaen ollut sangen nopeata lisääntyen viimeisten viiden vuoden kuluessa n. 2 ½ kertaiseksi, mihin on osittain vaikuttanut asiamiestoimiston tehostettu perimistoiminta, osittain taloudellisen suhdannekehityksen edullinen suunta. Kaikkien perittyjen korvausten suhteellista määrää verrattuna köyhäinhoidon bruttomenoihin valaisevat seuraavat luvut:

Vuosi	%	Vuosi	%	Vuosi	%
1928	15.1	1932	13.3	1935	15.4
1929	14.7	1933	15.3	1936	18.1
1930	13.1	1934	16.8	1937	15.6
1931	13.0				

Kertomusvuoden suhdeluku on hieman laskenut edellisestä vuodesta, mutta on tämä suhdeluku kymmenvuotiskautena 1928—37 v:n 1936 lisäksi vain kerran, nim. v. 1934, ollut suurempi kuin kertomusvuonna.

IV. Tauluja

1. Köyhäinhoidon avunsaajien asunto-olot v. 1937

Asuntomuoto	Miehiä	Naisia	Lapsia alle 16 v.	Yhteensä
1 keittiö	24	76	13	113
1 huone	1,837	2,679	297	4,813
1 » + keittokomero	176	193	33	402
1 » + keittiö	635	652	129	1,416
2 huonetta	36	37	8	81
2 » + keittokomero	29	45	6	80
2 » + keittiö	85	113	15	213
3 »	1	—	—	1
3 » + keittokomero	2	—	—	2
3— » + keittiö	22	21	3	46
Asui asukkina	973	1,536	23	2,532
» yömajassa	206	37	—	243
» laitoksissa koko vuoden	850	1,260	1	2,111
Tuntematon	1,276	1,549	116	2,941
Yhteensä	6,152	8,198	644	14,994

2. Kunnalliskodin yhteydessä olevan työlaitoksen työtoiminta v. 1937

Työtoiminnan haarat	Työtoiminnasta kertyneet tulot, mk				Siitä	
	Kunnalliskodille tehdyistä töistä	Työlaitokselle tehdyistä töistä	Muille laitoksille ja yksityisille tehdyistä töistä	Yhteensä	Käytettyjen työtarvikkeiden arvo, mk	Nettotulot (työpalkat), mk
Puunjalostamo	47,806	2,654	106,805	157,265	85,039	72,226
Jalkinetyöt	44,809	24,729	32,137	101,675	79,636	22,039
Sepäntyöt	30,591	3,410	53,660	87,661	49,514	38,147
Maalaamo	33,458	4,179	80,193	117,830	55,752	62,078
Räätälintyöt	30,634	48,192	4,895	83,721	69,607	14,114
Kirjansitomo	3,179	446	2,398	6,023	2,893	3,130
Sekalaistyöt	135,777	1,567	8,811	146,155	5,273	140,882
Yhteensä	326,254	85,177	288,899	700,330	347,714	352,616

3. Köyhäinhoidon avunsaajat iän ja hoitomuodon mukaan ryhmitettyinä vuonna 1937

Ikä vuoden päättyessä, vuotta	Laitoksissa hoidetut		Yksityishoidossa olleet		Vain kotiavustusta saaneet		Kaikki avunsaajat	Näistä huoltolautakunnan alaisissa laitoksissa hoidetut			
								Kunnalliskodissa		Kunnalliskodin yhteydessä olevassa työlaitoksessa	Tervalammen työlaitoksessa
	Mp.	Np.	Mp.	Np.	Mp.	Np.		Mp.	Np.	Mp.	Mp.
Alle 2	83	68	—	—	1	—	152	14	14	—	—
2— 5	80	73	—	—	11	4	168	1	—	—	—
5—10	86	83	—	—	4	7	180	1	—	—	—
10—16	70	56	—	—	9	9	144	—	—	—	—
Lapset yhteensä	*319*	*280*	—	—	*25*	*20*	*644*	*16*	*14*	—	—
16—20	59	157	2	—	58	53	329	—	8	2	—
20—25	195	538	1	—	219	84	1,037	5	14	24	7
25—30	317	598	1	—	382	189	1,487	23	9	40	21
30—35	402	506	—	—	458	210	1,576	29	24	67	37
35—40	369	395	2	—	444	269	1,479	36	29	74	33
40—45	335	328	—	—	366	315	1,344	32	33	69	30
45—50	334	318	1	2	295	303	1,253	46	32	78	21
50—55	276	308	—	—	251	401	1,236	39	38	65	15
55—60	220	270	—	—	214	411	1,115	43	46	50	3
60—65	192	247	—	—	149	430	1,018	55	68	34	3
65—70	120	213	1	—	121	382	837	57	77	10	—
70—75	103	212	—	—	96	306	717	63	108	4	—
75—	119	391	—	1	49	361	921	96	235	5	1
Tuntematon	—	—	—	—	1	—	1	—	—	—	—
Aikuiset yhteensä	*3,041*	*4,481*	*8*	*3*	*3,103*	*3,714*	*14,350*	*524*	*721*	*522*	*171*
Kaikki avunsaajat	**3,360**	**4,761**	8	3	**3,128**	**3,734**	**14,994**	**540**	**735**	**522**	**171**

4. Köyhäinhoidon avunsaajat avustuksen säännöllisyyden ja lyhytaikaisuuden sekä hoitomuodon mukaan ryhmitettyinä vuonna 1937

Hoitomuoto	Säännöllistä avustusta saaneet [1]				Lyhytaikaista avustusta saaneet [1]				Kaikki avunsaajat
	Miehiä	Naisia	Lapsia	Yhteensä	Miehiä	Naisia	Lapsia	Yhteensä	
Yksinomaan laitoksissa olleita	951	1,414	16	2,381	627	1,537	384	2,548	4,929
Yksinomaan yksityishoidossa olleita	6	2	—	8	1	—	—	1	9
Yksinomaan kotiavustusta saaneita	1,110	2,750	8	3,868	1,993	964	37	2,994	6,862
Laitoshoidon lisäksi yksityishoidossa olleita	—	2	—	2	—	—	—	—	2
Laitoshoidon lisäksi kotiavustusta saaneita	629	644	3	1,276	832	883	196	1,911	3,187
Yksityishoidon lisäksi kotiavustusta saaneita	—	1	—	1	1	—	—	1	2
Laitos- sekä yksityishoidon lisäksi kotiavustusta saaneita	2	1	—	3	—	—	—	—	3
Kaikki avunsaajat	2,698	4,814	27	7,539	3,454	3,384	617	7,455	14,994

5. Irtolaishuoltoon joutuneet henkilöt heitä koskevien henkilötietojen mukaan ja ikäluokittain ryhmitettyinä vuonna 1937

	18—21 v.		21—25 v.		25—30 v.		30—35 v.		35—40 v.		40—45 v.		45—50 v.		50—55 v.		55—60 v.		60— v.		Kaikki ikäluokat		
	Mp.	Np.	Mp.	Np.	Mp.	Np.	Mp.	Np.	Mp.	Np.	Mp.	Np.	Mp.	Np.	Mp.	Np.	Mp.	Np.	Mp.	Np.	Mp.	Np.	M.sp.
Pidätetty irtolaisuudesta																							
1 kerran	8	6	13	31	20	44	16	30	9	21	3	11	7	6	3	2	3	—	3	—	85	151	236
2 kertaa	1	1	5	11	2	15	8	12	5	8	1	6	—	4	2	—	—	—	1	1	25	58	83
3 »	—	3	1	8	1	5	2	3	—	3	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	5	22	27
4— »	—	—	—	3	—	2	—	5	2	2	—	2	—	—	1	1	—	—	—	—	3	15	18
Irtolaishuollon peruste																							
Kuljeksiva elämä	1	1	5	1	5	—	5	—	1	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	18	2	20
Työn vieroksuminen	—	—	—	—	3	—	—	—	2	—	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	7	—	7
Kerjuu	3	—	7	—	7	—	10	—	9	—	2	—	4	—	5	—	3	—	4	1	54	1	55
Ammattihaureus	—	9	—	52	—	66	—	50	—	32	—	19	—	10	—	3	—	—	—	—	—	241	241
Muu peruste	5	—	7	—	8	—	11	—	4	2	1	—	1	—	1	—	1	—	—	—	39	2	41
Viimeisen huoltotoimenpiteen laatu																							
Varoitus	7	3	10	28	12	24	15	17	8	7	3	4	2	3	2	—	3	—	2	—	64	86	150
Kotikuntaan lähettäminen	—	—	2	—	2	—	—	2	1	—	—	—	—	—	—	1	—	—	2	—	7	3	10
Irtolaisvalvonta	1	1	1	12	4	16	4	8	5	2	—	7	2	3	3	2	1	—	—	1	21	52	73
Työlaitos	1	5	4	4	4	8	2	4	2	1	—	2	—	—	1	—	—	—	—	—	14	24	38
Pakkotyö	—	—	2	6	1	15	5	16	—	23	1	6	2	3	—	—	—	—	—	—	11	69	80
Ei toimenpidettä	—	1	—	3	—	3	—	3	—	1	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—	1	12	13
Syntymäpaikka																							
Helsinki	2	1	6	6	8	8	7	6	5	4	1	2	3	1	1	—	1	—	—	—	34	28	62
Helsinkiä ympäröivät kunnat [1])	—	—	—	—	—	1	—	1	—	—	—	—	—	—	1	—	1	—	1	1	3	3	6
Muut Uudenmaan läänin kaupungit	—	—	1	2	1	3	1	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	3	6	9
» » » maalaiskunnat	2	3	1	5	1	8	1	6	1	5	—	3	—	1	1	—	—	—	1	—	8	31	39
» Suomen kaupungit	1	1	3	9	2	11	3	4	4	5	—	3	1	1	1	1	1	—	—	—	16	35	51
» » maalaiskunnat	3	5	6	29	10	35	12	31	5	20	3	10	2	7	1	2	1	—	2	—	45	139	184
Ulkomaat	1	—	2	2	1	—	2	2	1	—	—	—	1	—	1	—	—	—	—	—	9	4	13
Asui huoltoon joutuessaan																							
Kotona	2	1	3	11	5	9	1	8	2	3	1	3	1	—	—	1	—	—	2	—	17	36	53
Asukkina	2	2	1	18	2	19	3	13	2	4	—	2	1	5	—	1	1	—	—	—	12	64	76
Yömajassa	3	—	8	1	7	—	13	3	8	1	3	3	4	—	4	—	2	—	2	—	54	8	62
Muualla	2	7	7	23	9	38	9	26	4	26	—	11	1	5	2	1	1	—	—	1	35	138	173
Työkyky huoltoon joutuessaan																							
Työkykyisiä	9	10	19	53	22	65	26	48	16	33	4	18	7	10	5	3	2	—	2	1	112	241	353
Pysyväisesti työkyvyttömiä	—	—	—	—	1	1	—	2	—	1	—	1	—	—	1	—	2	—	2	—	6	5	11

Saanut köyhäinhoitoa v. 1937	3	—	12	2	11	1	9	5	7	7	2	6	1	2	5	1	4	—	3	—	57	24	81
» » *ennen v. 1937*	6	3	15	26	13	31	18	20	11	17	3	11	5	8	5	3	4	—	3	1	83	120	203
Käsitelty irtolaisuudesta (kerjuusta) ennen v. 1937																							
0 kertaa	3	1	6	6	4	6	5	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	20	14	34
Varoitettu tai toimitettu kotikuntaan																							
1—5 kertaa	5	4	4	26	13	12	11	7	4	2	2	1	—	—	2	—	—	—	1	—	42	52	94
6—10 »	1	3	8	9	5	15	8	8	9	1	—	2	2	—	1	—	1	—	—	—	35	38	73
11—20 »	—	1	1	10	1	14	2	15	1	2	—	1	4	1	1	1	1	—	—	—	11	45	56
21— »	—	—	—	2	—	19	—	19	1	27	2	15	1	9	2	2	2	—	2	1	10	94	104
Määrätty yleiseen työhön																							
1 kerran	—	1	2	7	1	7	4	6	—	3	1	3	—	3	1	—	—	—	1	—	10	30	40
2—kertaa	—	—	—	5	—	24	2	23	—	28	4	13	1	6	2	2	—	—	1	1	10	105	115
Rikollisuus																							
Tuomittu 0 kertaa	4	9	4	36	8	43	7	21	2	12	—	9	2	4	1	1	—	—	1	1	29	136	165
» 1 kerran	2	1	4	13	5	16	5	15	3	11	3	3	1	2	—	—	—	—	2	—	25	61	86
» 2 kertaa	1	—	3	2	6	3	3	8	5	6	1	2	2	2	1	2	—	—	—	—	22	25	47
» 3 »	1	—	4	—	—	1	1	4	—	—	—	4	2	1	—	—	—	—	—	—	8	10	18
» 4— »	1	—	4	2	4	3	10	2	6	5	—	1	—	1	4	—	4	—	1	—	34	14	48
» v. 1937	1	—	6	2	3	—	7	3	2	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	21	5	26
Väkijuomien käyttö																							
Raitis	1	—	1	—	2	3	1	—	2	1	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	8	4	12
Käyttää jonkin verran	8	7	13	35	13	37	10	25	3	9	3	5	—	4	2	1	3	—	3	—	58	123	181
Juopottelee	—	3	5	18	8	26	15	25	11	24	1	14	7	6	4	2	1	—	—	1	52	119	171
Pidätetty juopumuksesta v. 1937																							
koko vuonna 0 kertaa	4	5	7	23	6	37	5	19	3	10	3	7	—	4	1	1	—	—	3	—	32	106	138
» » 1—3 kertaa	3	5	7	26	12	21	10	24	4	16	—	8	4	6	2	1	1	—	—	—	43	107	150
» » 4— »	2	—	5	4	5	8	11	7	9	8	1	4	3	—	3	1	3	—	1	1	43	33	76
huoltoon joutumisen jälkeen																							
0 kertaa	7	9	17	43	21	58	18	47	6	31	4	17	4	10	3	2	—	—	4	1	84	218	302
1—3 »	2	1	1	10	2	8	5	1	4	3	—	1	2	—	2	—	2	—	—	—	20	24	44
4— »	—	—	1	—	—	—	3	2	6	—	—	1	1	—	1	1	2	—	—	—	14	4	18
Käsitelty myös alkoholistina v. 1937	1	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	3	1	4
Sairasti sukupuolitautia v. 1937	1	7	2	21	—	14	—	8	1	2	1	5	—	2	—	—	—	—	—	—	5	59	64
» *keuhkotautia v. 1937*	—	—	1	—	1	1	1	—	1	2	—	3	—	—	1	—	2	—	1	—	8	6	14
Irtolaishuoltoon otettuja kaikkiaan	**9**	**10**	**19**	**53**	**23**	**66**	**26**	**50**	**16**	**34**	**4**	**19**	**7**	**10**	**6**	**3**	**4**	**—**	**4**	**1**	**118**	**246**	**364**

[1]) Huopalahti, Haaga, Oulunkylä, Helsingin maalaiskunta ja Kulosaari.

6. Irtolaishuoltoon joutuneet henkilöt heitä koskevien henkilötietojen ja huollon perusteen mukaan ryhmitettyinä vuonna 1937

Huoltoon otettuja koskevat henkilötiedot	Irtolaishuollon peruste									Huoltoon otettuja kaikkiaan		
	Kuljeksiva elämä		Työn vieroksuminen		Kerjuu		Ammattihaureus	Muu peruste				
	Mp.	Np.	Mp.	Np.	Mp.	Np.	Np.	Mp.	Np.	Mp.	Np.	M.sp.
Siviilisääty												
Naimattomia	16	2	7	—	38	1	192	26	—	87	195	282
Naineita, yhdessä asuvia	—	—	—	—	4	—	10	6	—	10	10	20
» erossa asuvia	2	—	—	—	4	—	17	4	1	10	18	28
Eronneita	—	—	—	—	5	—	16	2	1	7	17	24
Leskiä	—	—	—	—	3	—	6	1	—	4	6	10
Syntyperä ja kasvatuspaikka												
Aviosyntyisiä	18	2	7	—	51	1	212	37	2	113	217	330
kotona kasvatettuja	16	2	6	—	48	1	194	34	2	104	199	303
kodin ulkop. kasvatettuja	2	—	1	—	3	—	18	3	—	9	18	27
Aviottomia	—	—	—	—	3	—	29	2	—	5	29	34
kotona kasvatettuja	—	—	—	—	1	—	21	2	—	3	21	24
kodin ulkop. kasvatettuja	—	—	—	—	2	—	8	—	—	2	8	10
Ammattiryhmä												
Virkamiehiä ja vapaiden ammattien harjoittajia	1	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1
Maatalous sivuelinkeinoineen	1	—	—	—	2	—	—	—	—	3	—	3
Itsenäisiä liikkeenharjoittajia	2	—	—	—	4	—	28	3	—	9	28	37
Liikehenkilökuntaa: päällystöä, työnjohtajia, konttorihenkilökuntaa	—	—	—	—	1	—	4	1	—	2	4	6
työntekijöitä	—	—	—	—	1	—	8	—	—	1	8	9
Tehdas- y.m. ammattityöntek.	4	1	1	—	10	—	60	15	—	30	61	91
Muita työntekijöitä	8	—	5	—	33	1	15	20	1	66	17	83
Palveluskuntaa	2	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	2
Yksityisten palvelijoita	—	1	—	—	—	—	122	—	1	—	124	124
Muun elinkeinon harjoittajia	—	—	1	—	2	—	4	—	—	3	4	7
Ilman elinkeinoa tai tointa olevia	—	—	—	—	1	—	—	—	—	1	—	1
Irtolaishuoltoon otettuja kaikkiaan	**18**	**2**	**7**	**—**	**54**	**1**	**241**	**39**	**2**	**118**	**246**	**364**

7. Irtolais- tai alkoholistihuoltoon joutuneet henkilöt v. 1937 ryhmitettyinä eri ikäluokkiin rikollisuutensa, irtolaisuutensa tai väkijuomien käytön alkamisen mukaan

Huoltoon otettujen rikollisuus, irtolaisuus tai väkijuomien käyttö alkoi heidän ollessaan	Irtolaishuoltoon otetut						Alkoholistihuoltoon otetut								
	Teki ensimmäisen rikoksen			Joutui ensimmäiseen irtolaiskäsittelyyn			Teki ensimmäisen rikoksen			Joutui ensimmäiseen irtolaiskäsittelyyn			Alkoi käyttää väkijuomia		
	Mp.	Np.	M.sp.	Mp.	Np.	M.sp.	Mp.	Np.	M.sp.	Mp.	Np.	M.sp.	Mp.	Np.	M.sp.
Alle 18 v.	10	12	22	13	34	47	13	1	14	25	3	28	107	6	113
18—20 »	30	27	57	29	64	93	18	2	20	20	1	21	145	10	155
20—25 »	17	20	37	24	86	110	27	—	27	37	8	45	79	7	86
25—30 »	12	26	38	23	44	67	15	2	17	40	5	45	30	8	38
30—35 »	6	11	17	16	8	24	15	—	15	27	1	28	18	3	21
35—40 »	6	3	9	6	9	15	3	—	3	19	4	23	4	1	5
40—45 »	1	2	3	4	1	5	5	1	6	6	3	9	—	—	—
45—50 »	—	—	—	1	—	1	2	2	4	8	—	8	1	—	1
50—55 »	1	—	1	—	—	—	1	—	1	2	—	2	—	1	1
55—60 »	1	—	1	—	—	—	—	—	—	1	—	1	—	—	—
60— »	—	—	—	2	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Ikä ilmoittamaton	5	9	14	—	—	—	24	—	24	—	—	—	1	—	1

8. Alkoholistihuoltoon joutuneet henkilöt heitä koskevien henkilötietojen mukaan ja ikäluokittain ryhmitettyinä vuonna 1937

	18—21 v.		21—25 v.		25—30 v.		30—35 v.		35—40 v.		40—45 v.		45—50 v.		50—55 v.		55—60 v.		60— v.		Kaikki ikäluokat		
	Mp.	Np.	Mp.	Np.	Mp.	Np.	Mp.	Np.	Mp.	Np.	Mp.	Np.	Mp.	Np.	Mp.	Np.	Mp.	Np.	Mp.	Np.	Mp.	Np.	M.sp.
Huollon peruste																							
Vaarallisuus	—	—	—	—	2	—	1	—	1	—	1	—	1	1	1	—	—	—	—	—	7	1	8
Häiriö tai pahennus	—	1	4	—	13	1	30	4	23	2	15	4	14	3	3	2	2	3	1	1	105	21	126
Elatusvelvollisuuden laiminlyönti	1	—	—	—	7	—	16	—	17	—	20	—	13	—	7	—	4	—	1	—	86	—	86
Rasitus	3	[1])1	5	—	19	—	12	—	12	—	12	—	6	—	4	—	4	—	1	—	78	1	79
Köyhäinhoidon tarve	—	—	—	—	2	1	7	—	8	1	7	—	7	1	3	1	5	—	1	—	40	4	44
Juopumuspidätykset	—	—	2	1	4	2	23	1	14	1	9	2	9	1	4	1	3	—	—	—	68	9	77
Vapaaehtoisuus	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1
Huoltotoimenpiteen laatu																							
Varoitus	3	[1])2	4	—	17	2	38	3	29	4	20	3	16	2	9	3	12	2	2	—	150	21	171
Raittiusvalvonta	1	—	5	1	16	1	38	1	27	—	28	3	21	3	7	1	5	1	—	1	148	12	160
Huoltolahoito, ei täytäntöönpantu	—	—	—	—	6	1	2	—	8	—	4	—	4	1	2	—	1	—	1	—	28	2	30
» täytäntöönpantu	—	—	2	—	8	—	12	1	11	—	11	—	9	—	4	—	—	—	1	—	58	1	59
Jälkivalvonta	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1
Huoltoon otettujen syntymäpaikka																							
Helsinki	2	[1])2	6	—	26	2	34	2	12	1	12	—	7	—	3	1	3	—	2	1	107	9	116
Helsinkiä ympäröivät kunnat [2])	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Muut Uudenmaan l:n kaupungit	—	—	—	—	1	—	—	—	3	1	2	—	3	—	—	—	—	—	—	—	9	1	10
» » » maalaiskunn.	—	—	—	—	2	—	9	—	15	—	7	1	5	—	2	—	1	—	—	—	41	1	42
» Suomen kaupungit	2	—	2	—	8	—	13	1	23	1	13	1	12	2	4	2	6	—	1	—	84	7	91
» » maalaiskunnat	—	—	3	1	8	2	33	2	21	1	28	4	21	4	12	1	8	3	1	—	135	18	153
Ulkomaat	—	—	—	—	2	—	1	—	1	—	2	—	2	—	1	—	—	—	—	—	9	—	9
Alkoholistihuoltoon otettuja kaikkiaan	**4**	[1])**2**	**11**	**1**	**47**	**4**	**90**	**5**	**75**	**4**	**64**	**6**	**50**	**6**	**22**	**4**	**18**	**3**	**4**	**1**	**385**	**36**	**421**

[1]) Näistä 1 alle 18 v. — [2]) Huopalahti, Haaga, Oulunkylä, Helsingin maalaiskunta ja Kulosaari.

9. Alkoholistihuoltoon joutuneet henkilöt heidän elämäänsä koskevien tietojen mukaan ja ikäluokittain ryhmitettyinä vuonna 1937

	18—21 v.		21—25 v.		25—30 v.		30—35 v.		35—40 v.		40— v.		Kaikki ikäluokat		
	Mp.	Np.	Mp.	Np.	Mp.	Np.	Mp.	Np.	Mp.	Np.	Mp.	Np.	Mp.	Np.	M.sp.
Asui huoltoon joutuessaan															
Kotona	4	[1])2	6	—	35	2	49	2	43	2	83	7	220	15	235
Asukkina	—	—	—	1	7	—	14	2	15	—	15	6	51	9	60
Yömajassa	—	—	4	—	4	—	22	—	12	1	39	2	81	3	84
Muualla	—	—	1	—	1	2	5	1	5	1	21	5	33	9	42
Työsuhde huoltoon joutuessaan															
Työssä olevia	2	[1])2	6	1	36	1	68	4	59	3	113	11	284	22	306
Työttömiä	2	—	5	—	11	3	21	1	16	1	42	7	97	12	109
Pysyväisesti työkyvyttömiä	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	3	2	4	2	6
Saanut köyhäinhoitoa v. 1937	1	—	5	1	15	2	47	2	35	1	85	8	188	14	202
» » *ennen v. 1937*	1	1	7	1	28	4	78	4	64	4	120	12	298	26	324
Käsitelty myös irtolaisuudesta v. 1937	1	1	—	—	—	3	2	—	2	—	2	2	7	6	13
Käsitelty irtolaisuudesta (kerjuusta) ennen v. 1937															
Ei käsitelty	3	[1])1	6	1	31	—	45	3	36	—	79	6	200	11	211
Varoitettu	1	1	3	—	13	1	24	1	26	1	49	4	116	8	124
Toimitettu kotikuntaan	—	—	—	—	2	—	11	—	5	1	13	—	31	1	32
Määrätty yleiseen työhön	—	—	2	—	1	3	10	1	8	2	17	10	38	16	54
Rikollisuus															
Tuomittu 0 kertaa	4	[1])2	5	1	32	3	61	4	52	2	108	16	262	28	290
» 1 kerran	—	—	3	—	7	1	15	1	14	1	27	3	66	6	72
» 2 kertaa	—	—	1	—	3	—	5	—	4	—	8	—	21	—	21
» 3 »	—	—	2	—	1	—	2	—	3	—	3	1	11	1	12
» 4— »	—	—	—	—	2	—	5	—	1	1	10	—	18	1	19
» kertaluku tuntematon	—	—	—	—	2	—	2	—	1	—	2	—	7	—	7
Tuomittu v. 1937	—	—	—	—	2	1	2	—	1	—	4	—	9	1	10
Pidätetty juopumuksesta v. 1937															
koko vuonna 0 kertaa	2	—	3	—	10	—	19	—	15	1	34	3	83	4	87
» » 1—3 »	—	1	5	—	21	1	30	4	21	2	63	5	140	13	153
» » 4— »	2	[1])1	3	1	16	3	41	1	39	1	61	12	162	19	181
huoltoon joutumisen jälkeen															
0 kertaa	3	1	6	1	34	—	53	4	37	4	92	11	225	21	246
1—3 »	1	[1])1	4	—	6	3	28	—	24	—	46	8	109	12	121
4— »	—	—	1	—	7	1	9	1	14	—	20	1	51	3	54
Sairasti sukupuolitautia v. 1937	—	—	1	—	1	—	3	1	5	—	6	2	16	3	19
Sairasti keuhkotautia v. 1937	—	—	—	—	2	—	4	1	2	—	3	1	11	2	13
Alkoholistihuoltoon otettuja kaikkiaan	**4**	**2**	**11**	**1**	**47**	**4**	**90**	**5**	**75**	**4**	**158**	**20**	**385**	**36**	**421**

[1]) Näistä 1 alle 18 v.

10. Yleiskatsaus huoltoviraston asiamiestoimiston kirjeenvaihtoon vuonna 1937

Laitos tai viranomainen y.m., jolta saapui tai jolle lähetettiin kirjelmä	Saapuneita kirjelmiä, jotka koskivat							Lähetettyjä kirjelmiä, jotka koskivat						
	köyhäinhoidon korvausvaatimuksia				Mutta köyhäinhoitoasioita	Alkoholisti- ja irtolaisasiain korvauksia	Yhteensä	köyhäinhoidon korvausvaatimuksia				Mutta köyhäinhoitoasioita	Alkoholisti- ja irtolaisasiain korvauksia	Yhteensä
	Toiselle kunnalle tehtyjä	Helsingin kaupungille tehtyjä	Valtiolle tehtyjä	Yksityiselle elatusvelvolliselle tehtyjä				Toiselle kunnalle tehtyjä	Helsingin kaupungille tehtyjä	Valtiolle tehtyjä	Yksityiselle elatusvelvolliselle tehtyjä			
Huoltolautakunnat	1,045	3,190	255	1,638	282	37	6,447	4,230	626	234	1,937	274	54	7,355
Lastensuojelulautakunnat	219	236	36	1,417	—	—	1,908	78	78	8	1,047	—	—	1,211
Korkein hallinto-oikeus	43	23	14	183	10	—	273	39	25	6	94	30	—	194
Sosiaaliministeriö	119	3	56	—	—	—	178	4	1	57	—	—	50	112
Lääninhallitukset	856	400	821	988	93	14	3,172	775	267	822	922	102	19	2,907
Poliisilaitokset	1,225	46	577	30,991	21	93	32,953	1,243	45	631	31,003	52	111	33,085
Kruununnimismiehet	342	—	26	964	—	—	1,332	312	—	29	1,021	—	—	1,362
Henkikirjoittajat	2,621	69	20	12	2	66	2,790	2,662	70	22	12	—	65	2,831
Kaupungin- ja kruununvoudit	10	—	—	107	—	—	117	73	1	—	163	—	—	237
Asiamiehet, maistraatit, valtuustot ja lähetystöt	10	7	8	48	—	—	73	10	5	9	28	—	—	52
Kirkkoherranvirastot	1,377	44	220	3,044	77	82	4,844	1,354	37	228	2,974	80	74	4,747
Yksityiset henkilöt, yhtymät ja laitokset	—	54	—	2,926	23	9	3,012	—	34	—	27,957	29	19	28,039
Muut	182	48	841	358	99	388	1,916	1,231	66	38	576	383	195	2,489
Yhteensä	8,049	4,120	2,874	42,676	607	689	59,015	12,011	1,255	2,084	67,734	950	587	84,621

11. Katsaus köyhäinhoitoa varten asetettujen huoltokansliain kansliatyöhön vuonna 1937

	Lähetteitä huoltolautakunnan			Maksusitoumuksia			Lääke- ja sairaanhoitotarvikemääräyksiä	Annettuja kotiavustuksia	Suoritettuja eläkkeelleantomaksuja	Suoritettuja laitoshoitomaksuja	Suoritettuja matka-y.m. avustuksia	Annettuja hautausavustuksia	Annettuja varattomuustodistuksia	Annettuja muita todistuksia	Vastaanotettuja anomuksia	Evättyjen anomusten ilmoituksia	Muita asioita	Asioita yhteensä
	kunnalliskotiin	työlaitokseen	työtupiin	sairaalohin	päiväkoteihin	muihin laitoksiin												
Kansliat																		
I	—	—	—	805	13	—	1,347	18,890	—	—	—	29	1,403	469	7,683	221	3,845	34,705
II	—	—	—	676	6	—	1,893	24,339	—	—	—	41	525	667	7,742	268	4,682	40,839
III	—	—	—	570	39	—	3,316	28,182	—	—	—	22	1,126	339	5,960	175	1,435	41,164
IV	—	—	—	787	5	—	2,102	16,485	—	—	—	37	1,739	412	6,871	458	1,537	30,433
V	—	—	—	823	12	—	1,408	23,996	—	—	—	35	1,686	152	7,587	898	3,507	40,104
VI	315	64	1,157	1,185	—	467	1,359	17,311	45	2,705	92	101	317	—	8,312	345	4,463	38,238
VII	—	—	—	823	4	—	1,223	28,611	—	—	—	33	1,754	1,543	7,827	813	6,441	49,072
VIII	—	—	—	265	5	—	604	7,666	—	—	—	7	190	148	2,537	48	1,727	13,197
Yhteensä	315	64	1,157	5,934	84	467	13,252	165,480	45	2,705	92	305	8,740	3,730	54,519	3,226	27,637	287,752
Kuukausi																		
Tammikuu	23	7	166	485	5	29	1,370	21,719	—	294		40	780	445	6,689	421	3,100	35,573
Helmikuu	29	12	128	529	8	37	1,405	21,585	—	218		27	727	528	5,481	352	3,318	34,384
Maaliskuu	30	6	117	531	9	38	1,514	18,890	10	202		31	684	422	4,843	326	3,217	30,870
Huhtikuu	37	5	54	614	3	46	1,522	17,111	—	307		28	707	229	4,882	381	3,089	29,015
Toukokuu	21	3	111	509	12	36	993	13,429	—	174		29	453	266	4,301	246	2,350	22,933
Kesäkuu	17	—	67	450	13	56	925	11,018	11	197		24	448	162	3,291	200	1,821	18,700
Heinäkuu	26	2	86	453	5	28	814	9,378	—	329		22	471	109	3,230	263	1,678	16,894
Elokuu	24	2	98	421	2	27	809	8,741	—	153		18	587	229	3,726	177	1,357	16,371
Syyskuu	25	6	75	461	21	35	945	9,865	9	165		21	2,033	432	5,215	160	2,209	21,677
Lokakuu	35	8	27	515	3	44	963	10,914	3	365		19	733	236	4,272	199	1,851	20,187
Marraskuu	23	6	157	491	3	51	1,012	10,953	—	205		20	605	349	4,638	245	1,890	20,648
Joulukuu	25	7	71	475	—	40	980	11,877	12	188		26	512	323	3,951	256	1,757	20,500
Yhteensä	315	64	1,157	5,934	84	467	13,252	165,480	45	2,797		305	8,740	3,730	54,519	3,226	27,637	287,752

XIII. Lastensuojelu

Lastensuojelulautakunnan v:lta 1937 antama kertomus[1]) oli seuraavan sisältöinen:

Yleiskatsaus. Vuosi 1937 on koko maamme lastensuojelutoiminnassa erikoisesti huomattava siihen nähden, että sen alussa astuivat voimaan tammikuun 17 p:nä 1936 vahvistettu lastensuojelulaki ja sen täydennyksenä toukokuun 8 p:nä 1936 annettu lastensuojeluasetus, joiden kautta tämä näihin asti suurelta osaltaan vapaaehtoisuuden varassa hoidettu ja eri kunnissa varsin erilaiselle tasolle jäänyt tärkeä työala saatiin vihdoinkin lakisääteiselle ja entistä yhtenäisemmälle pohjalle. Samoin astui kertomusvuoden alussa voimaan valtioneuvoston joulukuun 4 p:nä 1936 antama kunnallista huoltolautakuntaa koskevan lain 9 §:ään nojautuva erikoisasetus Helsingin kaupungin yhteiskunnallisen huollon hallinnosta, jonka mukaan lapsiin ja nuoriin henkilöihin kohdistuva huolto, paitsi milloin on kysymyksessä lastensuojelulain 9 §:n 2 momentin a-kohdassa mainittu tapaus, kotipaikkaoikeuden selvitys tai korvauksen haku hoitokustannuksista, on Helsingissä oleva edelleenkin hallinnollisesti itsenäisen lastensuojelulautakunnan asiana.

Näiden uusien lakisäännösten johdosta olivat lastensuojelulautakunnan ja sen alaisten lastenhuoltolaitosten vähän aikaisemmin tarkistetut ja täydennetyt ohjesäännöt muovailtavat jälleen toiseen asuun. Uuden lastensuojeluohjesäännön, jonka 4 §:n mukaan erikoinen jaosto lautakunnan päätösvaltaa käyttäen käsittelee kysymykset lapsen tai nuoren henkilön ottamisesta lautakunnan huostaan lastensuojelulain 12 §:n 1 momentissa mainitussa tapauksessa, kaupunginvaltuusto hyväksyi huhtikuun 28 p:nä 1937 ja sai se kesäkuun 9 p:nä 1937 sosiaaliministeriön vahvistuksen. Lastensuojelulautakunnan uuden työjärjestyksen sekä lastenhoidonneuvolain ja lastenhuoltolaitosten ohjesäännöt hyväksyi kaupunginvaltuusto lokakuun 6 p:nä 1937 alistaen viimeksi mainitut lastensuojelulain mukaisesti sosiaaliministeriön vahvistettaviksi, mikä ei kuitenkaan ennättänyt tapahtua kertomusvuoden aikana.

Mitä muuten tulee uusien huoltolakien vaikutukseen pääkaupungin lastensuojelutoiminnassa, joka käytännön vaatimuksesta on lähes neljänkymmenen vuoden kuluessa kehittynyt aste asteelta yhtä kauan valmisteilla olleen lastensuojelulain viittomiin suuntiin, on työn lisäys aikaisempiin vuosiin verrattuna tuntunut enimmän alaikäisten lainrikkojain asioiden seuraamisessa ja kasvattilasten hoidon valvonnassa, joissa suhteissa lastensuojelulaki toimeenpanoasetuksineen on tuonut uusia velvoituksia. Myöskin lain määräämää suojeluvalvontaa kasvatuksellisesti vaikeisiin

[1]) Eräät kertomusta seuranneet taulukkotiedot, joita ei ole tähän merkitty, on julkaistu Helsingin kaupungin tilastollisessa vuosikirjassa v:lta 1938.

lapsiin nähden on harjoitettu. Lautakunnan huostaanotettavain lasten lukumäärää ei lastensuojelulain voimaanastuminen toistaiseksi hyvien ansiomahdollisuuksien vallitessa ole pääkaupungissa lisännyt.

Kertomusvuoden lopussa määrättiin myöskin syyskuun 24 p:nä 1937 annetun ja kuluvan v:n 1938 alussa voimaanastuneen äitiysavustuslain sekä siihen liittyvän marraskuun 26 p:nä 1937 annetun toimeenpanoasetuksen edellyttämät avustustoimenpiteet lastensuojelulautakunnan huollettaviksi, mikä tähän asti saadun kokemuksen mukaan on suuresti lisännyt lautakunnan työtä. Lähempi selostus tästä liittyy kuitenkin vasta v:n 1938 toimintakertomukseen.

Muista pääkaupungin lastensuojelua koskevista yleisistä asioista ansaitsee erikoisesti mainita, että ahtaat ja muutenkin puutteelliset huoneistoolot ovat edelleen suuresti raskauttaneet hoitohenkilökunnan työtä useissa lautakunnan alaisissa lastenhuoltolaitoksissa ilman että tähän asiaintilaan olisi saatu lautakunnan esittämiä parannuksia. Monien vuosien odotuksen jälkeen on uutta vastaanotto- ja ammattioppilaskotia varten tosin jo merkitty määräraha talousarvioon, mutta rakennustöitä ei valitettavasti ole vieläkään aloitettu.

Lautakunnan kokoonpano. Lastensuojelulautakuntaan kuuluivat v:ksi 1937—39 valittuina päätoimittaja E. Kilpi puheenjohtajana, teologiantohtori P. Virkkunen varapuheenjohtajana ja muina varsinaisina jäseninä rouva M. Huttunen, toimisto-apulainen T. Larsson, oikeusneuvosmies T. Nilsson, kirjanpitäjä B. Tabelle ja professori A. Ylppö, sekä varajäseninä ylilääkäri P. Heiniö, toimittaja K. Kukkonen, toimittaja K. M. Rydberg, varatuomari R. V. Rönnholm ja opettajatar K. Saltzman.

Lautakunnan varsinaiset jäsenet, jäsen Larssonia lukuunottamatta, muodostivat samalla lautakunnan alaisissa laitoksissa toimivien kansakoulujen johtokunnan, johon opettajakunnan edustajana kuului v. 1937 opettaja V. E. Uusivirta sekä opettajiston varaedustajana opettaja T. Reino.

Kaupunginhallitusta edusti sekä lautakunnassa että koulujen johtokunnassa toimittaja Y. Räisänen.

Lastensuojeluohjesäännön 4 §:ssä säädettyyn jaostoon kuuluivat oikeusneuvosmies T. Nilsson puheenjohtajana, teologiantohtori P. Virkkunen varapuheenjohtajana ja muina varsinaisina jäseninä professori A. Ylppö ja rouva M. Huttunen sekä varajäseninä ylilääkäri P. Heiniö, päätoimittaja E. Kilpi, toimittaja K. Kukkonen ja opettajatar K. Saltzman.

Opetuksen tarkastuksesta lautakunnan alaisissa kouluissa huolehtivat Helsingin kaupungin kansakoulujen ohjesäännön mukaisesti suomenkielisten kansakoulujen ensimmäinen tarkastaja A. Huuskonen ruotsinkielisten kansakoulujen tarkastaja R. Malmbergin avustamana.

Lautakunnan sekä sen jaoston ja koulujen johtokunnan kokoukset. Lastensuojelulautakunta kokoontui entiseen tapaansa jokaisen kuukauden toisena ja neljäntenä tiistaina, paitsi kesä-, heinä- ja elokuun aikana, jolloin kokouksia oli ainoastaan kerran kuukaudessa. Ylimääräisiä kokouksia pidettiin 2 ja jaoston kokouksia 3. Kansakouluasioita, jolloin myöskin opettajakunnan edustaja osallistui päätöksiin, käsiteltiin 6 kokouksessa. Lisäksi kokoontuivat lautakunnan keskuudestaan eri tehtäviä varten asettamat valiokunnat 3 kertaa. Pöytäkirjat lautakunnan kokouksista toimintavuoden kuluessa sisältävät yhteensä 2,257 (edellisenä vuotena 1,941) eri asiaa, joista 605 (509) yleisen kanslian, 1,274 (1,104) turvattomain lasten huoltotoimiston ja 378 (328) aviottomain lasten huoltotoimiston esittämiä.

Tärkeimmät asiat. Paitsi uusien ohjesääntöjen ja talousarvioehdotuksen valmistelua, lasten huoltoonottamista, avustusten lakkauttamista, elatussopimusten vahvistamista, lasten koulunkäynnin ja jatko-opetuksen järjestelyä koskevia y.m. lastensuojeluviraston ja lastenhuoltolaitosten jokapäiväisestä toiminnasta johtuvia asioita, lautakunta käsitteli kertomusvuoden aikana erinäisiä yhteiskunnallisen lastensuojelun ja nuorisonhuollon sekä alaistensa laitosten ja niihin kuuluvien maatilojen kehittämistä tarkoittavia kysymyksiä, joista tässä mainittakoon seuraavat:

Tarkastaja M. Sillanpää y.m. olivat tehneet kaupunginvaltuustolle esityksen, että valtuusto jättäisi kaupunginhallituksen valmisteltavaksi kysymyksen vähintään 200 markkaa kuukaudessa käsittävän eläkkeenluontoisen lapsiavustuksen myöntämisestä sellaisille lapsille, joilla ei ole muita huoltajia kuin äitinsä, eivätkä äidin verotettavat tulot ylitä 9,000 markkaa vuodessa. Asiasta kaupunginhallitukselle tammikuun 12 p:nä antamassaan lausunnossa lautakunta huomautti, että erinäisten uusien lakien johdosta tämän kysymyksen käsittelypohja on meillä jonkun verran muuttunut v:n 1925 jälkeen, jolloin tarkastaja Sillanpään samantapainen aloite viimeksi oli kaupungin hallintoelimissä pohdittavana, mutta piti kuitenkin toivottavana, että kaupunginhallitus asettaisi komitean asian perinpohjaista selvittelyä ja mahdollisen avustussuunnitelman laatimista varten.

Koska komitea, jonka valtioneuvosto oli lokakuun 31 p:nä 1935 asettanut valmistelemaan kasvatus- ja tylsämielislaitosten valtionapua koskevia kysymyksiä, oli laatinut uuden, entisestä käytännöstä poikkeavan kaavakkeen kunnallisten ja yksityisten kasvatuslaitosten valtionavusta joulukuun 19 p:nä 1922 annetun lain sovelluttamista varten, jossa kaavakkeessa m.m. kunnan omistamien laitoshuoneistojen vuokra oli ehdotettu jätettäväksi valtion avustettavien menojen ulkopuolelle, huomautti lautakunta asiasta sosiaaliministeriölle joulukuun 14 p:nä 1937 lähettämässään kirjelmässä, ettei tällaista voimassa olevan lain tulkintaa voitane pitää oikeana, vaan että lautakunnan käsityksen mukaan kaupunki on edelleenkin oikeutettu liittämään valtion vuosittain avustettaviin vuokramenoihin ainakin korkoa ja kuoletusta vastaavan erän myöskin siitä omistamiensa laitosrakennusten perusarvosta, mikä jää jäljelle, kun valtion näihin rakennuksiin aikoinaan myöntämä osuus on ensin vähennetty. Tätä kysymystä, joka edellyttää kyseessäolevan valtionapulain selventämistäkin, ei ole vielä lopullisesti ratkaistu.

Sen johdosta, että lastensuojelulain 8 §:n 2 momentissa mainittujen 16 vuotta täyttäneiden nuorten lainrikkojain kotioloja koskevain selvitysten hankkiminen, poliisikuulustelun ja oikeuskäsittelyn seuraaminen sekä heille sopivien hoitopaikkojen toimittaminen aiheutti mainitun lain voimaantultua tässä suhteessa niin suuren työnlisäyksen, ettei siitä voitu lautakunnan omilla työvoimilla selvitä, tehtiin helmikuun 23 p:nä Vankeusyhdistyksen kanssa sopimus, jossa tämä suostui toistaiseksi avustamaan lautakuntaa näissä tehtävissä ilman muuta palkkiota kuin se vuotuinen kannatusavustus, minkä yhdistys muutenkin on saanut kaupungilta nuorten rikollisten kotioloja koskevista esitutkimuksistaan.

Helsingin ympäristöalueiden kaupunkiin liittämistä koskevasta kysymyksestä kaupunginhallitukselle huhtikuun 13 p:nä 1937 antamassaan lausunnossa asettui lautakunta omalta osaltaan puoltamaan selvitysmiehen ehdottamien alueiden ja myöskin Leppävaaran yhdistämistä kaupunkiin kaikessa laajuudessaan.

Koska kaupunkiin kesäksi jäävien lasten leikkikenttätoiminta kaipaa edelleen kehittämistä, varsinkin mikäli koskee leikkikenttien ulkonaisia toimintaedellytyksiä, esitti lautakunta kesäkuun 1 p:nä kaupunginhallitukselle, että lastenkesävirkistystoiminta otettaisiin pohtimisen alaiseksi ja että lasten leikkikentillä ja uimarannoilla viihtymisen ulkonaisiin edellytyksiin kaupungin eri osissa kiinnitettäisiin asianomaisten viranomaisten taholta entistä suurempaa huomiota. Kaupunginhallitus asettikin sittemmin komitean suunnittelemaan lasten leikki- ja uintipaikkojen järjestelyä.

Sen johdosta, että Nummen pitäjän Tavolan kylässä varsin primitiivisissä vuokrahuoneissa toimiva koulukoti apukouluasteella oleville pojille on osoittautunut liian pieneksi ja ottaen lisäksi huomioon lastenhuoltolaitosten lisääntyvän tarpeen vastaisuuttakin silmällä pitäen, teki lautakunta kesäkuun 15 p:nä kaupunginhallitukselle esityksen, että vuokraajalta vapautuva Puodinkylän kartano luovutettaisiin lautakunnan käytettäväksi, jonka esittämän suunnitelman mukaan normaalikykyiset lapset Helsingin pitäjän Pakinkylässä sijaitsevasta Toivolan koulukodista siirrettäisiin Puodinkylän kartanoon ja Toivolan koulukodin huoneistot luovutettaisiin Tavolan koulukodille, jonka huoneistojen vuokra-aika päättyy kesäkuun 1 p:nä 1940. Mainittu kartano on kuitenkin sittemmin suunniteltu käytettäväksi muihin tarkoituksiin.

Hyvösen lastenkodin johtokunnan esityksestä kaupunginhallitukselle heinäkuun 23 p:nä antamassaan lausunnossa lautakunta puolsi Vihdin pitäjässä, Enäjärven rannalla, sijaitsevan pienen Ukkola-nimisen huvilatilan ostamista mainitun laitoksen hoidokkien kesäkodiksi. Kaupunginhallitus suostuikin esitykseen ja saatiin tästä huvilasta erinäisin huoneistojen korjauksin sangen tilava ja viihtyisä kesänviettopaikka mainituille lapsille.

Koska ruoka-aineiden säilytyspaikat Bengtsårin koulukodissa olivat puutteelliset ja kasvihuoneetkin rappeutuneet, teki lautakunta elokuun 17 p:nä kaupunginhallitukselle esityksen näiden epäkohtien korjaamisesta. V:n 1938 talousarvioon merkittiinkin tarkoitusta varten 209,300 markan suuruinen määräraha.

Sen johdosta, että asiakkaiden luku Töölön lastenhoidonneuvolassa oli siinä määrin lisääntynyt, ettei yksi terveydenhoitaja enää ennättänyt tätä asemaa hoitaa, teki lautakunta elokuun 20 p:nä kaupunginvaltuustolle esityksen toisen terveydenhoitajan palkkaamisesta mainittuun neuvolaan, mikä myöskin hyväksyttiin.

Aikaisemmin evätyistä Ryttylän tilan puimaladon uusimisesta, lantalan laajentamisesta sekä halkovajan rakentamisesta teki lautakunta kaupunginhallitukselle elokuun 27 p:nä uuden esityksen, mikä hyväksyttiin ja v:n 1938 talousarvioon merkittiin näihin tarkoituksiin yhteensä 239,500 markan suurinen määräraha.

Sittenkun kaupunginhallitus kokouksessaan joulukuun 9 p:nä oli määrännyt äitiysavustuslaissa ja sen toimeenpanoasetuksessa säädetyt toimenpiteet pääkaupungissa lastensuojelulautakunnan huollettaviksi, teki lautakunta joulukuun 21 p:nä kaupunginhallitukselle esityksen, että äitiysavustuksiin kuuluvat vaatekappaleet Helsingin kaupungin osalta saataisiin valmistaa kaupungin omissa työlaitoksissa. Sosiaaliministeriön suostumuksella kaupunginhallitus järjestikin asian mainitulla tavalla.

Saman lain aiheuttamien kansliatehtävien suorittamiseksi teki lautakunta joulukuun 21 p:nä kaupunginvaltuustolle esityksen yhden uuden toi-

mistoapulaisen viran perustamisesta lastensuojeluvirastoon v:n 1938 helmikuun alusta lukien. Kaupunginvaltuusto myönsi toistaiseksi määrärahan ylimääräisen kanslistin palkkaamista varten.

Samana päivänä lautakunta teki kaupunginhallitukselle esityksen lastenhuoltolaitosten palveluskunnan sekä koulukotitiloilla työskentelevien maataloustyöntekijöiden työajan säännöstelystä yhdenmukaiseksi eri laitoksissa, mihin myöskin suostuttiin.

Koulukotitiloista puheenollen mainittakoon edelleen, että Bengtsårin ja Toivoniemen tiloilta voitiin myydä jälleen kertomusvuoden aikana joku määrä saha- ja kuusipaperipuita, minkä kaupan kaupunginhallitus järjesti lautakunnan tilien ulkopuolella.

Lastensuojeluvirasto ja sen virkailijat. Lastensuojelunjohtajana toimi filosofianmaisteri R. Liukkonen, jolle samalla oli keskitetty myöskin lautakunnan sihteerin tehtävät, kasvatuksellisista syistä huostaanotettujen lasten huoltolaitosten välitön valvonta ja lautakunnan talouden hoitaminen. Lautakunnan kassa- ja tiliasiat olivat edelleen yhdistettyinä huoltolautakunnan tilitoimistoon, kun taasen lastenhuoltokorvausten perimisestä huolehti huoltolautakunnan ja lastensuojelulautakunnan yhteinen asiamiestoimisto. — Koulukotien, vastaanotto- ja ammattioppilaskodin sekä Kullatorpan lastenkodin lääkärinä oli lääketieteen- ja kirurgiantohtori U. Muroma, joka tarkasti myöskin tylsämielisten laitoksiin ja aistivialliskouluihin pyrkivät lapset sekä yleensä 7 vuotta vanhemmat lautakunnan hoidokit ja lisäksi lautakunnan kesäksi maalle toimittamat lapset. Yleisen kanslian kansliatehtäviä hoiti neiti C. Nyström neiti M. Aallon avustamana sekä vastaanotto- ja rekisteritoimistoa neiti M. Tawaststjerna neitien H. Stråhlmanin ja T. Parman avustaessa toimistolle ilmoitettujen lastensuojelutapausten tutkimisessa.

Lastenvalvojana toimi varatuomari J. Kunnas syyskuun 10 p:ään saakka, jolloin tämän tehtävissään tunnollisen sekä käytökseltään tasaisen ja miellyttävän vasta 32 vuoden ikäisen virkamiehen elämä sammui järkyttävän kostomurhan uhrina. Muuan raivostunut elatusvelvolliseksi tuomittu oli vuorokautta aikaisemmin hyökännyt pistooli kädessä lastenvalvojan virkahuoneeseen ja laukaissut siitä työpöytänsä ääressä istuvaan varatuomari Kunnakseen kuolettavan kuulan ampuen vähän myöhemmin itsensäkin. Lastenvalvoja Kunnas, joka haudattiin kaupungin kustannuksella, jätti jälkeensä kauniin muiston. — Vuoden loppuosan hoiti lastenvalvojan tehtäviä väliaikaisesti varatuomari H. Miilumäki.

Lastenhuollontarkastajana sekä samalla nuorisonhuoltajana ja lastenvalvojan varamiehenä oli pastori K. F. Palomäki. Lastenvalvojan ja lastenhuollontarkastajan välittömässä johdossa toimiville aviottomain ja turvattomain lasten huoltotoimistoille kuuluvain lasten hoitoa valvoi lääketieteenlisensiaatti R. Granholm naistarkastajien neiti M. Ahlbergin ja rouva A. Stegmanin avustamana, joista edellinen huolehti 0—3 vuotiaiden ja jälkimmäinen sitä vanhempien lasten sijoituksista. Kaupunkiin sijoitettujen pikkulasten hoidon tarkkaajana toimi rouva I. Stenvall, jonka lisäksi myöskin kunnallisten lastenhoidonneuvolain hoitajat, neidit L. Soini ja L. Hirstiö sekä rouva R. Krohn, osallistuivat lautakunnan huostaan otettujen pikkulasten hoidon valvontaan. Samoin antoivat kaupungin avustamat yksityiset lastenhoidonneuvolat tässä tehtävässä apuansa. Kaupungissa yksityiskoteihin sijoitettujen 3 vuotta vanhempien lasten hoitoa valvoivat naisopastajat rouvat M. Ekholm ja E. Räty sekä

neiti M. Ramstedt, jotka huolehtivat myöskin nuorisonhuoltojaostolla tarpeellisista kotikäynneistä. Kansliatehtäviä turvattomain lasten huoltotoimistossa hoitivat neidit E. Ekholm ja G. Boldt sekä nuorisonhuoltojaostolla neiti E. Hirn. Lastenvalvojan perimistoimistoa hoiti rouva A. Aminoff ja aviottomain lasten huoltotoimiston kansliatehtävistä huolehtivat rouvat M. Hainari ja V. Hyvärinen.

Lautakunnan tekemäin päätösten johdosta tai muusta syystä lähetettiin lastensuojeluvirastosta kertomusvuoden kuluessa yhteensä 9,646 (edellisenä vuonna 7,817) kirjelmää tai laajempaa esitystä, joista 904 (716) lautakunnan puheenjohtajan ja sihteerin allekirjoittamia, 707 (664) toimitusjohtajan lähettämiä, 591 (508) rekisteritoimistosta, 1,912 (1,687) turvattomain lasten huolto-osastolta, 4,933 (3,742) aviottomain lasten osastolta ja 599 (500) nuorisonhuoltojaostolta toimitettuja. Näiden lisäksi lähetettiin viraston eri osastoilta lasten vanhemmille tai muille yksityisille henkilöille joukko kirjeellisiä kansliaankutsuja tai muita tiedusteluja, joita ei katsottu tarpeelliseksi rekisteröidä.

Ilmoitukset lastensuojelutoimenpiteitä kaipaavista lapsista. Lukuunottamatta lastensuojeluviraston nuorisonhuolto-jaostolle ilmoitettuja 531 koulusta poisjäänyttä lasta kuin myöskin saman jaoston välityksellä 312 kesäksi maalle pyrkinyttä sekä 1,821 leikkikentille ilmoittautunutta lasta jätettiin lautakunnan vastaanotto- ja rekisteritoimistoon kertomusvuoden kuluessa yhteensä 1,820 (edellisenä vuonna 1,449) ilmoitusta hoidon ja kasvatuksen puutteessa olevista lapsista ja nuorista henkilöistä, jakautuen ilmoitukset ilmoituksen tehneisiin nähden seuraavasti:

Huoltolautakunta	168	Vanhemmat itse	349
Kansakouluntarkastajat	31	Lastensuojeluyhdistykset	57
Poliisilaitos	183	Yksityishenkilöt	308
Muut viranomaiset	140	Lastensuojeluvirkailijat	584
		Yhteensä	1,820

Ilmoittajain tiedonantojen mukaan oli ilmoituksen aiheena:

Lain rikkominen	172	Lasten avioton syntyperä	507
Muut kasvatukselliset syyt	164	Lasten pahoinpitely tai huono hoito	104
Lasten aistiviallisuus tai vähälahjaisuus	14	Vanhempien huono elämä	88
Lasten turvattomuus	760	Muut syyt	11
		Yhteensä	1,820

Useat ilmoitetuista tapauksista olivat lastenvalvojalle tarkoitettuja tai osoittautuivat toimeenpannuissa tutkimuksissa sen laatuisiksi, etteivät ne aiheuttaneet asianomaisille annettuja ohjeita tai varoituksia ankarampia toimenpiteitä. Minkä verran ilmoitetuista lapsista oli otettava lautakunnan huostaan samoinkuin muutkin heihin kohdistuneet erikoisemmat toimenpiteet ja niiden perusteena olevat syyt ilmenevät seuraavista kertomuksessa esiintyvissä selostuksista.

Lastensuojelulautakunnan huostaan otetut lapset. V:n 1937 alussa oli lastensuojelulautakunnan täysihuollossa edellisestä vuodesta jäljellä kaik-

kiaan 2,453 lasta [1]). Vuoden kuluessa otettiin hoidettavaksi 690, joten kertomusvuoden aikana on lautakunnan täysihuollossa ollut yhteensä 3,143 lasta. Kun vuoden aikana poistettiin 714, jäi seuraavaan vuoteen kaikkiaan 2,429 lasta. Edellä mainituista 3,143 lapsesta oli lautakunnan yleisen kanslian huollettavana 416 suojelukasvatusta tarvitsevaa ja turvattomain lasten huoltotoimiston hoivissa 2,675 n. s. köyhäinhoidollista eli turvatonta lasta. Sitä paitsi oli 52 lasta osan vuodesta yleisen kanslian ja osan vuodesta turvattomain lasten huoltotoimiston huollossa. Lasten vaihtuminen vuoden kuluessa selviää seuraavasta yhdistelmästä:

Huolto-osasto	Jäljellä v:sta 1936 [1])		Uusia		Yhteensä		Eronneita		Jäljellä v:een 1938		V:n 1937 kuluessa poistettuja ja uudelleen hoitoon otettuja	
	Poikia	Tyttöjä	Poikia	Tyttöjä	Poikia	Tyttöjä	Poikia	Tyttöjä	Poikia	Tyttöjä	Poikia	Tyttöjä
Yleisen kanslian huollossa	274	76	90	28	364	104	81	14	283	90	4	—
Turvattomain lasten huoltotoimiston hoivissa	1,063	1,040	310	314	1,373	1,354	337	334	1,036	1,020	16	27
Yhteensä	1,337	1,116	[2]) 364	[2]) 326	[2]) 1,701	[2]) 1,442	[2]) 382	[2]) 332	1,319	1,110	20	27

Kuten edelläolevasta asetelmasta ilmenee, oli kertomusvuoden kuluessa hoidetuista lapsista 47 sellaisia, jotka syystä tai toisesta poistettiin lautakunnan huostasta, mutta myöhemmin otettiin jälleen lautakunnan hoitoon, suurin osa näistä turvattomain lasten osastolla.

Edellä mainituista 3,143 lapsesta oli osa sijoitettu lautakunnan omiin laitoksiin, osa yksityisten ylläpitämiin lastenhoitolaitoksiin ja yksityiskoteihin. Sitä paitsi hoidettiin aistiviallisia ja tylsämielisiä sekä raajarikkoisia heille sopivissa erikoislaitoksissa. Lisäksi on 4 lasta saanut vain raha-avustusta. Lasten jakaantuminen eri hoitomuotojen mukaan sekä hoitopäivien luku eri hoitopaikoissa selviää seuraavasta yhdistelmästä.

Hoitomuoto	Lapsia			Hoitopäiviä		
	Poikia	Tyttöjä	Yhteensä	Poikien	Tyttöjen	Yhteensä
Suojelukasvatusta tarvitsevia lapsia, joita hoidettiin						
lautakunnan omissa laitoksissa	310	44	354	83,052	13,315	96,367
aistiviallis- ja raajarikkoisten hoitoloissa	8	4	12	1,875	1,097	2,972
ammattikouluissa	3	—	3	610	—	610
sairaaloissa	9	2	11	263	18	281
vajaamielisten hoitoloissa	42	43	85	13,771	14,277	28,048
muissa laitoksissa	3	14	17	409	3,356	3,765
yksityisperheissä	3	—	3	708	—	708
vain raha-avustusta saaneita	1	1	2	—	—	—
Yhteensä	[2]) *364*	[2]) *104*	[2]) *468*	*100,688*	*32,063*	*132,751*

[1]) Edellisen vuoden vuosikertomuksen mukaan oli v:een 1937 hoitoon jääneitä kaikkiaan 2,467 lasta, joka tieto täten oikaistaan. — [2]) Kahdessa tai useammassa ryhmässä esiintyvä lapsi on otettu summaan vain kerran.

Hoitomuoto	Lapsia			Hoitopäiviä		
	Poikia	Tyttöjä	Yhteensä	Poikien	Tyttöjen	Yhteensä
Turvattomia lapsia joita hoidettiin:						
lautakunnan omissa laitoksissa	349	258	607	65,201	39,591	104,792
yksityisissä lastenhoitolaitoksissa ...	432	481	913	108,615	124,304	232,919
ammattikouluissa	—	2	2	—	365	365
sairaaloissa	59	60	119	2,577	2,807	5,384
yksityisperheissä	718	712	1,430	213,795	211,568	425,363
vain raha-avustusta saaneita	1	1	2	—	—	—
Yhteensä	[1] *1,373*	[1] *1,354*	[1] *2,727*	*390,188*	*378,635*	*768,823*
Kaikkiaan	[1] **1,701**	[1] **1,442**	[1] **3,143**	**490,876**	**410,698**	**901,574**

Mitä lasten syntyperään tulee, oli 1,742 eli 55.4 % avioliitossa syntyneitä, kun taas avioliiton ulkopuolella oli syntynyt 1,401 eli 44.6 %. Turvattomiin lapsiin nähden olivat vastaavat suhdeluvut 53.7 ja 46.3 sekä suojelukasvatusta tarvitseviin lapsiin nähden 66.0 ja 34.0. Kaikista aviosyntyisistä lapsista oli 854:llä eli 49.0 %:lla molemmat vanhemmat elossa, 684:llä eli 39.3 %:lla oli jompikumpi vanhemmista kuollut ja 204 eli 11.7 % oli täysin orpoja. Aviottomista lapsista 671:llä eli 47.9 %:lla oli sekä isä että äiti elossa, 638:lla eli 45.5 %:lla oli isä tai äiti kuollut tai isä tuntematon ja 92:lla eli 6.6 %:lla olivat molemmat vanhemmat kuolleet tai tuntemattomia.

Ikäänsä nähden lapset jakaantuivat seuraavasti:

Ikä vuoden päättyessä, vuotta	Suojelukasvatusta tarvitsevia lapsia		Turvattomia lapsia		Lapsia kaikkiaan	
	abs.	%	abs.	%	abs.	%
Alle 2	—	—	240	8.8	240	7.6
2— 7	11	2.4	741	27.2	749	23.8
7—13	95	20.3	1,043	38.2	1,122	35.7
13—16	162	34.7	496	18.2	633	20.2
16—18	147	31.5	191	7.0	332	10.6
18—	52	11.1	16	0.6	66	2.1
Tuntematon	1	0.0	—	—	1	0.0
Yhteensä	468	100.0	2,727	100.0	3,143	100.0

Suurin osa lapsista oli syntynyt Helsingissä, nim. 2,319 eli 75.3 % niistä, joiden syntymäpaikka oli tiedossa. Pääkaupunkia ympäröivissä kunnissa oli syntynyt 38 ja muualla Uudenmaan läänissä 189, joten muualla syntyneitä oli ainoastaan 533 eli 17.3 %. Köyhäinhoidollinen kotipaikkaoikeus oli 2,593:lla eli 83.9 %:lla Helsingissä, 88:lla kaupunkia ympäröivissä kunnissa sekä 94:llä muualla Uudenmaan läänissä. Vain 191:lla oli kotipaikkaoikeus jossakin muussa maan kunnassa, kun taas 125 lapsen hoitokustannukset valtio korvasi.

Jotta saataisiin selvitetyksi, mihin yhteiskuntaluokkaan lautakunnan huollossa olevat lapset kuuluvat, on heidät ryhmitetty vanhempainsa ammatin mukaan, aviosyntyiset isän ja aviottomat äidin ammatin mukaan. Sen nojalla oli m. m. tehdas- y. m. ammattityöntekijäin lapsia 1,036 eli 33.0 %, muiden työntekijäin 704 eli 22.4 %, palvelijoiden 525 eli 16.7 %,

[1]) Ks. tämän kert. s. 155* alav. 2.

itsenäisten liikkeenharjoittajien 312 eli 9.9 %, liikeapulaisten ja palveluskunnan 275 eli 8.7 % sekä virkamiesten ja vapaiden ammattien harjoittajien lapsia 58 eli 1.8 %.

Kodeissa toimitettujen tutkimusten mukaan on syynä siihen, miksi edellä mainitut lapset on otettu lautakunnan hoitoon, useimmissa tapauksissa ollut jokin vanhemmista johtuva seikka. Ainoastaan 415:ssä eli 13.2 %:ssa tapauksista on syy johtunut lapsesta; 267 lasta on nimittäin otettu sairauden, vajaamielisyyden, aistiviallisuuden tai raajarikkoisuuden ja 148 lasta pahantapaisuuden vuoksi lautakunnan huostaan. Sen sijaan 2,723:ssa eli 86.6 %:ssa tapauksista syy on johtunut vanhemmista. 757 eli 24.1 % lapsista on otettu huollettavaksi sen vuoksi, että vanhemmilta puuttuu kasvatuskyky, 704:llä eli 22.4 %:lla oli jompikumpi tai molemmat vanhemmista kuolleet, 409 lasta eli 13.0 % oli vanhempiensa hylkäämiä ja 446 lapsen, 14.2 %, vanhemmat olivat joko sairaita tai oli heillä muuten työkyky vähentynyt. 262 tapauksessa, 8.3 %, vanhemmat olivat joko työhaluttomia, huolimattomia tai juoppoja.

Äidinkielenä oli 2,484:llä eli 79.0 %:lla suomi, 571:llä eli 18.2 %:lla ruotsi ja 88:lla eli 2.8 %:lla jokin muu kieli.

Yleisen kanslian hoidokit ja niitä varten tarkoitetut laitokset

Suojelukasvatusta tarvitsevat edellä mainituista lautakunnan huostaan otetuista lapsista olivat lastensuojeluviraston yleisen kanslian hoidossa ja oli näiden huoltamiseen käytettävissä seuraavat kaupungin ylläpitämät laitokset:

Vastaanotto- ja ammattioppilaskoti talossa Merikatu 21. Edellinen näistä toimii havaintojentekolaitoksena kouluikäisten lasten vastaisiin hoitopaikkoihinsa sijoittamista varten, jota paitsi käytökseltään moitteettomat lapset voivat sen koululaisosastolla asuen käydä kaupungin kansa- ja ammattikouluissa. Ammattioppilaskoti taasen tarjoaa asunnon ja hoitoa sellaisille lautakunnan alaisista laitoksista kaupunkiin käsityöläisoppiin tai tehtaiden työpajoihin siirtyville pojille, joilla ei ole kunnollista omaa kotia ja jotka eivät yksin jätettyinä voisi vielä tulla elämässä ominneuvoin toimeen. Vastaanottokodissa on yhteensä 52 ja ammattioppilaskodissa 18 hoitopaikkaa. Kummankin laitoksen johtajana toimi opettaja M. Tuokko, emännöitsijänä neiti E. Mäiseli syyskuun 1 p:ään asti sekä senjälkeen neiti E. Gröning. Emännöitsijä hoiti samalla tyttöosastoa hoitajatarharjoittelijan avustamana. Poikaosaston hoitajattarena toimi neiti L. Ahola, apunaan toinen hoitajatarharjoittelija, ja ammattioppilaskotia hoiti neiti I. Jääskeläinen. Näiden lisäksi oli kaikilla osastoilla yhteinen keittäjä ja palvelija sekä leipoja ja pesijä.

Bengtsårin koulukoti siihen kuuluvine maatiloineen, Bromarvin pitäjässä, on kaksikielinen ja tarkoitettu enintään 85:lle yläkansakoulun tai jatkokoulun ikäasteella olevalle pojalle. Laitoksen johtajana toimi filosofianmaisteri L. Plathan marraskuun 1 p:ään asti, minkä jälkeen johtajan virkaa hoiti väliaikaisesti vuoden loppuun laitoksen ruotsinkielisen osaston opettaja C. A. Collén. Suomenkielisen osaston opettajana oli T. A. Mikkola. Kummankinkielisten jatkoluokkain opetustunteja hoitivat edellä mainitut opettajat sekä laitoksen johtaja yhteisesti. Koulukodin emännöitsijänä toimi neiti E. Ranta ja kolmeen eri asuntolaan sijoitettujen oppilaiden

hoitajattarina neidit Z. Ekholm, I. Hänninen ja S. Savonen maaliskuun 5 p:ään asti, jolloin viimeksi mainitun poistuttua hänen tilalleen tuli ensin neiti R. Ingman väliaikaisesti sekä kesäkuun 1 p:stä lukien virkaan vakinaisesti nimitetty neiti S. Korkeakoski. Käytännöllisten ammattien opetusta antoivat veistonopettaja M. J. Pitkänen, räätälimestari A. Stenlund, suutarimestari F. Mäkynen, puutarhuri J. E. Lindqvist, maataloustöiden johtaja A. Holmström, karjanhoitaja F. Merivirta sekä lämmittäjä-mekanikko A. Salmi. Lisäksi kuului laitoksen henkilökuntaan tallimies, renki, keittäjä, leipoja, kaksi pesijää ja kolme palvelijaa.

Tavolan koulukoti, Nummen pitäjässä, on tarkoitettu enintään 25:lle kehityksensä puolesta apukouluasteella olevalle suomenkieliselle pojalle. Laitoksen oppilasasuntolassa on 15 sijaa. Osa oppilaista on sijoitettu täysihoitoon laitoksen lähellä oleviin yksityisperheisiin. Koulukodin johtajana ja samalla opettajana toimi J. Jokinen sekä emännöitsijänä ja oppilasasuntolan hoitajattarena neiti M. Leppäniemi, apunaan keittäjä.

Ryttylän koulukoti omine maatiloineen, Hausjärven pitäjässä, voi ottaa vastaan 140 yläkansakoulun ja jatkokoulun ikäasteella olevaa suomenkielistä poikaa. Tämän koulukodin toiminnassa on kiinnitetty erikoista huomiota mahdollisimman monipuolisen ja tehokkaan ammattiopetuksen järjestämiseen. Laitoksen johtajana oli diploomi-insinööri V. Antila. Opettajina toimivat T. Reino, A. R. Taipale (virkavapaana olleen opettaja K. Ahtisen sijaisena) ja S. Pellinen. Emännöitsijänä oli neiti M. Nurmi. Viidessä eri kotikunnassa asuvien oppilaiden hoitajattarina toimivat neidit M. Aflecht, E. Roselius, T. Roukko, H. Ilvesvaara ja K. Kettunen maaliskuun 15 p:ään asti, jolloin viimeksi mainitun erottua tätä virkaa hoiti väliaikaisesti neiti A. Ohraniemi heinäkuun 1 p:ään saakka sekä sen jälkeen virkaan vakinaisesti nimitetty neiti R.-M. Blom. Hoitajattarien apuna on ollut hoitajatarharjoittelija. Opetusta eri ammateissa antoivat veistonopettaja L. Keinänen, metallitöidenopettaja V. J. Manner ja seppä K. Moisio, räätälimestari K. V. Laakso, suutarimestari J. A. Lampinen, puutarhuri L. Päivike, maataloustöidenjohtaja V. Niittylä ja karjakko M. Koskinen. Näiden lisäksi kuului laitoksen toimihenkilöihin keittäjä, leipoja, 3 palvelijaa, 2 pesijää, lämmittäjä, tallimies, navetta-apulainen ja 3 maataloustyöntekijää.

Toivoniemen koulukoti siihen kuuluvine maatiloineen, Lohjan pitäjässä, on tarkoitettu 40:lle kansakoulu- ja jatkokouluiässä olevalle suomenkieliselle tytölle. Laitoksen johtajattarena, joka osallistuu myös opetukseen, toimi neiti L. Kivekäs. Opettajattarena oli helmikuun 1 p:ään asti I. Pesonen ja siitä alkaen A. Itkonen sekä emännöitsijänä ja samalla talousaskareiden ohjaajana opettaja L. Virtanen. Lasten hoitajattarena ja samalla käsitöiden opettajattarena toimi käsityönopettaja V. Joukahainen. Maanviljelystehtävistä huolehti maataloustöidenjohtaja J. Arola tallimiehen ja 3 maataloustyömiehen avustamana ja navettatöistä karjakko M. Nurminen käyttäen vanhempia oppilaita apunaan. Lisäksi laitoksessa oli hoitajatarharjoittelija ja palvelija, toimien viimeksi mainittu myös puutarhanhoitajana.

Toivolan koulukoti, Helsingin pitäjän Pakinkylässä, oli lastensuojeluviraston eri toimistoille osittain yhteinen ja mainitaan siitä lähemmin turvattomain lasten huoltotoimiston yhteydessä.

Terveydenhoitoa edellä mainituissa laitoksissa valvoi, kuten jo toisessa yhteydessä on mainittu, lääketieteen- ja kirurgiantohtori U. Muroma ja

oppilaiden hammashoidosta huolehti kaupungin kouluhammasklinikan johtaja T. Hj. Ekman.

Tietopuolinen opetus koulukotien kouluissa oli järjestetty pääasiallisesti pääkaupungin kansakouluille vahvistettuja opetussuunnitelmia noudattaen.

V:n 1937 aikana oli kaikkiaan 310 yleisen kanslian hoidokkia sijoitettu edellä mainittuihin kaupungin ylläpitämiin koulukoteihin ja ilmenee oppilaiden vaihtuminen niissä seuraavasta yhdistelmästä:

Koulukoti	Lapsia				Hoitopäiviä
	V:sta 1936 siirtyneitä[1])	Uusia	Eronneita	Jäljellä vuoden päättyessä	
Bengtsår	56	32	22	66	22,255
Tavola	23	6	2	27	9,511
Ryttylä	123	35	45	113	43,075
Toivoniemi	31	11	8	34	13,039
Yhteensä	233	84	77	240	87,880

Oppilaiden käytöksen huolellinen valvominen laitoksissa on erittäin tärkeä asia. Tyydytyksellä voidaan todeta, ettei hoidokkien käytöksessä, pienempiä hairahduksia ja muutamia karkausyrityksiä lukuunottamatta, ole suurin piirtein katsoen ollut vakavampaa muistuttamisen aihetta. Asianomaisten johtajain kuukausittain lautakunnan kansliaan lähettämien arvostelujen mukaan, joissa eri arvostelijain vaatimusten mahdollinen erilaisuus on huomioonotettava, käyttäytyi alla mainitusta yhdistelmästä näkyvä prosenttimäärä kaikista oppilaista v. 1937 hyvin, tyydyttävästi tai huonosti:

	Bengtsår	Tavola	Ryttylä	Toivoniemi
Hyvin	54	85	60	48
Tyydyttävästi	26	12	28	52
Huonosti	20	3	12	—
Yhteensä	100	100	100	100

Muissa yleisen kanslian käytettävissä olleissa laitoksissa vaihtuivat hoidokit seuraavasti:

Hoitokoti	Lapsia				Hoitopäiviä
	V:sta 1936 siirtyneitä	Uusia	Eronneita	Jäljellä vuoden päättyessä	
Vastaanottokoti	2	39	37	4	1,343
Ammattioppilaskoti	21	15	17	19	6,417
Toivolan koulukodin eristysosasto	4	2	4	2	487
Yhteensä	27	56	58	25	8,247

Toivolan koulukodissa vietti sitä paitsi eräs kuuromykkäinkoulua käyvä poika lomaansa, yhteensä 120 päivää, samoinkuin Ryttylässä eräs Kajaanin seminaaria käyvä poika, yhteensä 120 päivää.

[1]) Ks. tämän kert. s. 155* alav. 1.

Aistiviallisia, raajarikkoisia ja tylsämielisiä lapsia oli lautakunnan yleisen kanslian huollossa yhteensä 97 seuraavassa taulukossa mainituissa laitoksissa; 1 lapsi on ollut vuoden kuluessa sekä Helsingin että Sortavalan diakonissalaitoksessa. Mainittakoon vielä, että sokeain-, kuuromykkäin- ja raajarikkoisten kouluissa olleet lapset ovat lomaansa viettäneet jossain muualla.

Laitos	Lapsia								Hoitopäiviä
	V:sta 1936 siirtyneitä		Uusia		Eronneita		Jäljellä vuoden päättyessä		
	Poikia	Tyttöjä	Poikia	Tyttöjä	Poikia	Tyttöjä	Poikia	Tyttöjä	
Kuopion sokeainkoulu .	1	—	—	—	—	—	1	—	248
Nikkarilan kuuromykkäinkoulu	—	—	—	1	—	—	—	1	365
Turun kuuromykk.k.	2	2	1	—	—	—	3	2	1,085
Jyväskylän »	1	1	—	—	—	—	1	1	488
Porvoon »	1	—	—	—	—	—	1	—	245
Raajarikkoisten työkoulu	2	—	—	—	—	—	2	—	541
Perttulan tylsämielisten kasvatuslaitos	2	—	—	—	—	—	2	—	730
Toivolan tylsämielisten kasvatuskoti Muhoksella	4	—	1	—	—	—	5	—	1,747
Kuhankosken tyttökoti Laukaassa.....	—	10	—	—	—	—	—	10	3,650
Sortavalan diakonissalaitos	8	10	1	2	2	1	7	11	6,981
Helsingin diakonissalaitos	18	15	5	5	1	2	22	18	13,866
Nikkilän mielisairaala ..	1	1	—	—	1	1	—	—	445
Oulun kaatuvatautisten kasvatuskoti.....	1	—	1	—	—	—	2	—	415
Seinäjoen piirisairaala...	—	—	—	1	—	—	—	1	214
Yhteensä	41	39	9	9	4	4	46	44	31,020

Yksityishoitoon oli sijoitettu 2 poikaa, joista toinen oli jäljellä edellisestä vuodesta ja toinen otettiin hoitoon vuoden aikana; molemmat jäivät seuraavaan vuoteen. Heidän hoitopäiviensä luku oli 706. Sitä paitsi oli 1 poika tilapäisesti 2 päivää yksityishoidossa tullessaan Tavolan koulukodista Helsinkiin sairaalaan.

Eri ammattikouluissa oli jäljellä edellisestä vuodesta 2 poikaa; vuoden kuluessa poistettiin niistä toinen, mutta tilalle tuli uusi, joten seuraavaan vuoteen jäi 2 poikaa. Hoitopäivien luku oli yhteensä 610.

Muissa laitoksissa oli selontekovuoden aikana yhteensä 17 lasta. Näistä oli jäljellä edellisestä vuodesta 1 poika ja 6 tyttöä; vuoden kuluessa sijoitettiin niihin 2 poikaa ja 8 tyttöä sekä poistettiin 1 poika ja 3 tyttöä, joten seuraavaan vuoteen jäi 2 poikaa ja 11 tyttöä; hoitopäiviä oli 3,765.

Sairaaloissa hoidettiin vuoden kuluessa 11 lasta yhteensä 281 päivää; näistä 10 lasta oli sitä paitsi ollut jossain muussa laitoksessa ja vain 1 oli sellainen, jota hoidettiin yksinomaan sairaalassa (68 päivää). Seuraavaan vuoteen jäi sairaalaan 1 poika.

Kustannukset. Koulukodeissa sekä vastaanotto- ja ammattioppilaskodeissa hoidettujen lasten päiväkustannukset näkyvät jäljempänä lautakunnan menojen ja tulojen yhteydessä. Edellä mainituissa vieraissa laitoksissa huollettujen aistiviallisten, raajarikkoisten ja tylsämielisten lasten hoitomaksuihin käytettiin kertomusvuoden kuluessa yhteensä 360,317: 50 markkaa, joten kaupungin osuus, lukuunottamatta näiden laitosten valtiolta saamaa kannatusapua, oli keskimäärin 11:60 markkaa lasta ja päivää kohden, ollen tylsämielisistä lapsista kuitenkin suoritettava 15 markkaa hoitopäivältä.

Alaikäiset lainrikkojat. Kuten edellä olleesta erittelystä ilmenee, oli Toivolan koulukodin eristysosastolla 6 alaikäistä lainrikkojaa huollettavana asiainsa tutkintoaikana yhteensä 487 päivää. Näistä saatiin tällaisten lasten erikoishoitoa koskevan sopimuksen mukaan sosiaaliministeriöltä 12,342 markan suuruinen korvaus.

Lastensuojeluasetuksen 7 §:n säännöksen mukaisesti on lautakunnan edustaja ollut läsnä poliisikuulusteluissa ja oikeudenistunnoissa lapsia tai nuoria henkilöitä koskevissa asioissa yhteensä 172 tapauksessa, jotka selviävät lähemmin seuraavasta yhdistelmästä:

Ilmoituksia tehneet:		Ilmoitettujen ikä:	
Poliisilaitos	126	Alle 15 vuotiaita	53
Kaupunginviskaali	36	15—16 »	34
Muu viranomainen	10	16—18 »	85
Yhteensä	172	Yhteensä	172

Näistä oli tyttöjä 16 ja poikia 156.

Hairahduksen laatu:		Rangaistus, ellei vapautettu:	
Varkaus tai näpistely	155	Ehdollinen tuomio	87
Kavallus	6	Vapausrangaistus	5
Pahoinpitely	2	Sakotettu tai vapautettu	48
Irtolaisuus tai juopottelu	9	Toteensaatava kuritus	29
		Määrätty yleiseen kasvatuslaitokseen	3
Yhteensä	172	Yhteensä	172

Ehdollisen tuomion saaneista 87:stä on lastensuojelulautakunta ottanut huostaansa 22.

Suojeluvalvoja on kertomusvuoden aikana asetettu 11 tapauksessa.

Turvattomain lasten huoltotoimiston hoidokit ja lastenkodit

Niinkuin aikaisemmin esitetystä yhdistelmästä näkyy, oli turvattomain lasten huoltotoimiston hoivissa kertomusvuoden aikana yhteensä 2,727 köyhäinhoidollista, oman kodin ulkopuolella kasvatettavaa lasta, joista suurin osa eli 2,343 lasta oli sijoitettu yksityishoitoon, nim. 1,430 yksityisperheisiin ja 913 yksityisiin lastenkoteihin. Koska varsinkaan hentojen pikkulasten maaseudulle lähettäminen ei ole lastenhoidon kannalta tarkoi-

tuksenmukaista eikä kouluikäisillekään lapsille aina heti ole sopivaa kasvatuskotia saatavissa oli toimiston käytettävissä seuraavat lastenkodit:

Sofianlehdon pikkulastenkoti, jonka eri osastoilla on yhteensä 100 hoitopaikkaa 0—2 vuoden ikäisille lapsille. Kodin johtajattarena toimi neiti E. Boström, emännöitsijänä rouva H. Luoto syyskuun 1 p:ään saakka ja sen jälkeen neiti E. Mäiseli. Eri osastoja hoitivat neidit N. Henriksson, S. Häkli, E. Lehtiö ja S. Pirkkalainen, joiden apuna toimi 10 ammattitaitoista lastenhoitajatarta ja 15 palkatonta hoitajatarharjoittelijaa kuusi kuukautta käsittävissä vuoroissa. Lisäksi kuului tämän laitoksen henkilökuntaan ompelija, keittäjä, 5 palvelijaa, 2 pesijää ja lämmittäjä-talonmies.

Reijolan lastenkoti, jossa eristysosastoineen on 35 hoitopaikkaa, on tarkoitettu pääasiallisesti lastentarhaiässä oleville normaalikykyisille lapsille. Kodin johtajattarena toimi rouva E. Ahlgren ja häntä avustivat lastenhoitajattaret, neidit A. Aaltonen, A. Carlén, K. Nyholm, T. Pertto ja E. Rehnström. Näiden lisäksi kuului lastenkodin henkilökuntaan ompelija, keittäjä, 2 palvelijaa ja talonmies.

Kummankin edellä mainitun lastenkodin lääkärinä toimi lääketieteenlisensiaatti R. Granholm.

Kullatorpan lastenkoti hitaammin kehittyviä ja sairaalloisia lastentarhaiässä olevia lapsia varten, jossa on niinikään 35 hoitopaikkaa. Kodin johtajattarena oli neiti A. Orola. Lastenhoitajattarina toimivat neidit A. Wright, I. Hannén ja H. Pekanvesa helmikuun 1 p:ään sekä K. Nässling heinäkuun 1 p:ään, tullen edellisen tilalle neiti K. Salo ja jälkimmäisen seuraajaksi neiti H. Heinänen. Lisäksi oli tässäkin lastenkodissa ompelija, keittäjä ja 2 palvelijaa. Lääkärinä toimi vastaanottokodin ja koulukotien lääkäri U. Muroma.

Toivolan koulukoti Helsingin pitäjän Pakinkylässä, omine maatalouksineen, joka on tarkoitettu enintään 85 huonohoitoiselle kansakouluiässä olevalle lapselle. Laitoksessa toimii vain suomenkielinen ala- ja yläkansakoulu, koska sinne sijoitetut ruotsinkieliset lapset voivat opiskella koulukodin lähellä sijaitsevassa Oulunkylän ruotsinkielisessä kansakoulussa. Koulukodin johtajana toimi K. A. Kurkela ja opettajina V. Uusivirta ja neiti R. Honkapirtti. Varsinaisia opettajia avusti yleisessä kasvatustyössä rouva L. Kurkela toimien samalla laitoksen kanslia-apulaisena ja tilapäisenä lastenhoitajattarena. Tässäkin koulukodissa oli kolme eri oppilasasuntolaa, joiden hoitajattarina toimivat neidit A. Eskola, H. Hirvonen ja L. Mäkelä, sekä lisäksi laitoksen aitauksen ulkopuolella sijaitsevaan rakennukseen järjestetty alaikäisistä lainrikkojista heidän asiainsa tutkintoaikana huolehtiva eristysosasto, joka oli kaitsija F. Korpelan valvonnan alainen. Koulukodin emännöitsijänä toimi rouva L. Vilkuna ja maataloustöiden johtajana P. Karvia. Sitä paitsi kuului laitoksen henkilökuntaan suutari, maataloustöiden johtajan apulainen, ompelija, keittäjä, karjakko ja 4 palvelijaa.

Vastaanottokodin koululaisosasto, jonne sijoitetut köyhäinhoidolliset lapset kävivät kaupungin kansakouluissa.

Lastenkotien silmälläpidosta huolehti lähinnä lastensuojelulautakunnan lastenhuollontarkastaja. Lasten terveydellisen puolen valvonta sekä ruokajärjestyksen määrääminen näissä kodeissa kuului lautakunnan lääkäreille aikaisemmin mainittua työnjakoa noudattaen.

Hoidokkien vaihtuminen v:n 1937 aikana kaupungin omissa lastenkodeissa selviää seuraavasta yhdistelmästä:

	Sofianlehdon pikkulastenkoti	Reijolan lastenkoti	Kullatorpan lastenkoti	Vastaanottokodin koululaisosasto	Toivolan koulukoti	Yhteensä
V:sta 1936 hoitoon jääneitä	98	33	33	50	77	291
V. 1937 hoitoon otettuja	107	104	24	66	77	378
Yhteensä	205	137	57	116	154	669
Edellä mainituista						
a) Edelleen toimiston hoidossa ollen:						
sijoitettiin yksityishoitoon	6	14	4	9	5	38
siirrettiin toiseen lastenkotiin	44	50	13	23	22	152
lähetettiin sairaalaan	4	3	1	—	2	10
b) Toimiston hoidosta siirtyneinä:						
luovutettiin vanhempain hoitoon	40	35	2	18	28	123
annettiin toisten maksuttomaan hoitoon	7	1	2	5	—	15
luovutettiin toisen kunnan hoitoon	2	—	1	3	4	10
lähetettiin muihin lastenhuoltolaitoksiin	1	1	4	7	17	30
kuoli	1	—	—	1	—	2
poistettiin muista syistä	—	—	—	3	4	7
Poistettuja yhteensä	105	104	27	69	82	387
V:een 1938 jääneitä	100	33	30	47	72	282

Tässä yhdistelmässä ei, edellisistä vuosikertomuksista poiketen, lasta ole merkitty poistetuksi, jos hän vuoden kuluessa tilapäisesti on ollut välillä sairaalassa tai jossain muualla esim. kesän aikana ja on palannut takaisin samaan lastenkotiin.

Yksityisiin lastenkoteihin ja yksityisiin perheisiin annettujen lasten vaihtuminen näkyy seuraavista luvuista. V. 1937 hoitoon otettujen ryhmään voi sama lapsi sisältyä useampaan kertaan, jos hän vuoden aikana on ollut useammassa hoitopaikassa. Näin on asianlaita Helsingissä sijaitseviin yksityisiin lastenkoteihin sijoitettuihin 2 lapseen nähden, maaseudun yksityisiin lastenkoteihin sijoitettuihin 11 lapseen nähden sekä maaseudulle yksityisiin perheisiin sijoitettuihin 3 lapseen nähden.

	Yksityisiin lastenkoteihin sijoitettuja lapsia		Yksityisiin perheisiin sijoitettuja lapsia		Yhteensä
	Helsinkiin	Maaseudulle	Helsinkiin	Maaseudulle	
V:sta 1936 hoitoon jääneitä	206	407	[1] 496	[1] 703	1,812
V. 1937 hoitoon otettuja	126	201	116	130	573
Yhteensä	332	608	612	833	2,385
Näistä	940		1,445		
a) Edelleen toimiston hoidossa ollen:					
siirrettiin toiseen sijoituspaikkaan	9	21	2	18	50
otettiin kunnan lastenkotiin	5	9	13	18	45
sijoitettiin yksityisiin lastenkoteihin	7	4	11	5	27
otettiin koulukotiin	1	4	3	9	17
toimitettiin sairaalaan	3	4	8	—	15

[1]) Ks. tämän kert. s. 155* alav. 1.

	Yksityisiin lastenkoteihin sijoitettuja lapsia		Yksityisiin perheisiin sijoitettuja lapsia		Yhteensä
	Helsinkiin	Maaseudulle	Helsinkiin	Maaseudulle	
b) Toimiston hoidosta poistettuina:					
siirrettiin yleiselle kansliaosastolle	1	6	4	11	22
luovutettiin vanhempainsa hoitoon	51	104	56	52	263
annettiin toisen kunnan hoitoon	9	17	5	2	33
pääsi ottolapseksi tai luovutettiin yksityishoitoon	4	7	5	9	25
poistettiin työkykyiseksi tultuaan	16	9	52	40	117
kuoli	—	1	1	2	4
poistettiin muista syistä	—	—	—	6	6
Poistettuja yhteensä	106	186	160	172	624
V:een 1938 jääneitä	226	422	452	661	1,761

Mitä muissa laitoksissa hoidettuihin lapsiin tulee, mainittakoon, että ammattikouluissa oli vuoden 1937 aikana 2 tyttöä, toinen ammattikoulussa Raivolassa 151 päivää ja toinen kotitalouskoulussa Jokioisissa 214 päivää. Molemmat poistuivat ennen vuoden loppua.

Yksityishoitoon annettavia lapsia koetettiin, mikäli mahdollista, sijoittaa sukulaistensa luokse. Hoitokotien sopivaisuudesta hankittiin paikallisten asiamiesten tai huoltolautakuntain välityksellä tarkat tiedot. Samoin lasten hoitoa niissä koetettiin valvoa tarkastuksien avulla, joita lautakunnan paikallisasiamiehet tai muut luotettavat henkilöt toimittivat neljästi vuodessa laatien kustakin tarkastuksesta erikoisen selostuksen. Myöskin lastenhuollontarkastaja apulaisineen koetti eri seuduille tekemillään tarkastusmatkoilla valvoa, että kasvatus ja hoito kasvatuskodeissa oli lasten ikä- ja kehityskautta vastaava. Kasvatuskodit olivat yleensä hyviä. Huonoiksi näyttäytyneistä hoitopaikoista siirrettiin lapset parempiin kasvatuskoteihin tai asiallisten syiden vaatiessa myöskin kaupungin omiin lastenhuoltolaitoksiin.

Kaikki kouluiässä olevat hoitolapset saivat käydä kansakoulua, josta johtuvat koulumaksut lautakunta suoritti. Sitä paitsi toimitti lautakunta 137 kansakoulukurssin suorittaneelle yksityishoitoon sijoitetulle lapselle tilaisuuden saada taipumuksiensa mukaista ammatillista jatko-opetusta seminaareissa, kauppa-, maamies- ja talouskouluissa, konekirjoituskursseilla tai erilaisiin käsityöammatteihin valmistavissa laitoksissa, käyttäen tähän tarkoitukseen sosiaaliministeriön köyhäinhoitotoimistolta tulevine osuuksineen yhteensä 137,335: 30 markkaa.

Maaseudulle yksityisiin perheisiin sijoitettujen lasten sijoitusalueet selviävät seuraavasta luettelosta:

Sijoitusalue	Lapsia			
	V:sta 1936 jääneitä	V. 1937 hoitoon otettuja	V. 1937 poistettuja	V:een 1938 jääneitä
Espoo	19	3	7	15
Kirkkonummi	47	2	7	42
Siuntio	16	3	3	16
Vihti	69	10	14	65
Helsingin pitäjä	63	7	16	54
Tuusula	26	5	5	26
Sipoo	10	—	3	7
Nurmijärvi	64	6	10	60
Ylivieska	7	—	1	6
Somero	39	5	3	41
Nurmo	7	7	—	14
Lapinlahti	1	—	1	—
Joroinen	1	1	—	2
Sievi	2	—	1	1
Lohja	11	3	2	12
Eri kunnat	[1]) 321	78	99	300
Yhteensä	703	130	172	661

Paikallisasiamiehinä toimivat rouvat M. Ekholm Helsingin pitäjässä ja A. Charpentier Espoossa, neiti M. Hoffman Kirkkonummella, rouva A. Olin Vihdissä, neidit J. Bergström Siuntiossa, H. Savimaa Tuusulassa, M. Byman Sipoossa ja M. Kielomaa Nurmijärvellä, rouvat L. Palomäki Lohjalla ja H. Tikkanen Joroisessa, opettajat L. Saarikoski Nurmossa, kansanopiston johtaja J. Kytömaa Ylivieskassa sekä maanviljelijät V. Jakola Sievissä ja A. W. Sinisalo Somerolla.

Eri sairaaloissa hoidettiin vuoden kuluessa yhteensä 119 lasta 5,384 päivää, näistä yksinomaan sairaalahoitoa saaneita oli 3 poikaa ja 5 tyttöä (1,247 hoitopäivää). Seuraavaan vuoteen jäi sairaaloihin 13 lasta, 5 poikaa ja 8 tyttöä.

Ottaen huomioon edellisestä vuodesta siirtyneet, kertomusvuoden aikana huostaanotetut ja hoidosta päästetyt jäi siis turvattomain lasten huoltotoimiston hoiviin v:een 1938, kuten jo aikaisemmin esitetystä yhdistelmästäkin näkyy, yhteensä 2,056 lasta.

Hoitomaksut yksityisperheisiin ja yksityisiin lastenkoteihin sijoitetuista lapsista vaihtelivat lasten iästä, terveydentilasta, kasvatusvanhempain sukulaisuudesta y. m. asiaan vaikuttavista seikoista johtuen 150 markasta 360 markkaan kuukaudessa, tehden keskimäärin yksityisperheissä kaupungissa n. 203 markkaa ja maaseudulla n. 166 markkaa sekä yksityisissä lastenkodeissa 2 vuotta nuoremmista 360 markkaa ja 2 vuotta vanhemmista n. 256 markkaa lasta ja kuukautta kohden. Tuberkuloottisten lasten hoidosta maksettiin lastenkoti Droppenille 13 markkaa päivältä. Kun lisäksi otetaan huomioon vieraiden kuntien velkomat koulumaksut sekä sairashoitokustannukset ja hellittävissä tapauksissa myönnetyt vaateavustukset, tulivat lautakunnan yksityishoitoon sijoittamat normaalikykyiset lapset, jollaisia oli joku määrä myös yleisen kanslian luetteloissa, aikaisemmin selostettuine jatko-opetuksineen maksamaan yhteensä 5,212,806: 70 markkaa eli keskimäärin n. 3,000 markkaa vuodessa kutakin lasta kohden — maksukykyisiltä vanhemmilta ja vierailta kunnilta perit-

[1]) Oikaistu.

tyjä korvauksia sekä valtiolta ammattiopetuskustannuksiin saatua osuutta lukuunottamatta.

Nuorisonhuoltojaosto. Jaostolle koulusta poisjääneiksi ilmoitettujen lasten luku oli toimintavuonna 531. Suoritettujen tiedustelujen ja kotikäyntien sekä kansliassa pidettyjen neuvottelujen kautta, jotka vuoden kuluessa nousivat 1,075:een, saatiin 429 lasta palaamaan kansakouluun. Muut lapset olivat keskeyttäneet koulunkäyntinsä seuraavista syistä:

Sairauden takia	17
Esitetty otettavaksi lautakunnan huostaan	12
Siirtynyt toiseen kouluun	32
Oli ansiotyössä	10
Muuttanut paikkakunnalta	31
Yhteensä	102

Edelleenkin oli jaoston käytettävänä 10,000 markan suuruinen määräraha rautatielippujen hankkimiseksi varattomille lapsille, jotka lähetettiin maalle viettämään kesää siellä asuvien omaistensa luo. Huoltoviranomaisten mainittuja lippuja lapsilleen anoneiden vanhempain varattomuudesta antaman lausunnon perusteella jaettiin 241 meno- ja paluulippua. Sellaisille varattomille lapsille, joilla ei ollut sukulaisia maaseudulla, jaosto toimitti lisäksi kirjeellisten tiedustelujen ja sanomalehti-ilmoitusten avulla kesäkoteja. Kaikkiaan 312 lasta sai täten ilmaisen kesänviettopaikan.

Kaupunginvaltuuston tarkoitukseen myöntämällä 35,000 markan suuruisella määrärahalla järjestettiin kaupungissa kesäänsä viettäville pienille lapsille 4 leikkikenttää, jotka sijaitsivat Hietarannassa, Eläintarhassa Borgströmin patsaan edustalla olevalla nurmikolla, Vallilassa Mäkelänkadun varrella sekä Kaivopuistossa. Kullakin kentällä toimivat ammattitaitoiset leikinohjaajat. Toiminta kesti kesäkuun 4 p:stä elokuun 18 p:ään. Ilmoittautuneita lapsia oli kaikkiaan 1,821, nimittäin 659 Hietarannassa, 368 Eläintarhan kentällä, 621 Vallilassa ja 173 Kaivopuiston kentällä; kutakin päivää kohden oli lapsia keskimäärin 100, 127, 147 ja 45. Leikkikenttien ohjelmassa oli erilaisia laulu- ja liikuntaleikkejä, urheiluharjoituksia ja kilpailuja urheilumerkkien saamiseksi, satujen kertomista, uintimatkoja, retkeilyjä y. m. lapsille viihtyisää ajanviettoa.

Alaikäisten katuammattilaisten valvonnan järjestämiseksi oli lastenhuollontarkastaja yhteistoiminnassa näiden ammattilaisten vakinaisten kaitsijain kanssa. Kengänkiilloittajiksi pyrki 109 poikaa, joista hyväksyttiin 98. Ansiotoimintansa ohella pojat osallistuivat kasvitarhatyöskentelyyn sekä Nuorten miesten kristillisen yhdistyksen heille järjestämiin urheilukilpailuihin ja veneretkiin.

Milloin kerjääviä lapsia tavattiin kaupungilla tai niistä jaostolle ilmoitettiin, otettiin selvää lasten kotioloista ja saatettiin asia köyhäinhoitoviranomaisten tiedoksi mahdollista avustuksen toimittamista varten.

Vuoden kuluessa hankittiin jaoston välityksellä toimipaikkoja 4 nuorelle tytölle.

Nuorisonhuoltajana lastenhuollontarkastaja valvoi yleishyödyllisiin tarkoituksiin varatusta määrärahasta lautakunnan suosituksesta avustettujen yksityisten lastenkotien ja yhdistysten toimintaa sekä antoi siitä kaupunginhallitukselle eri selostuksen.

Aviottomain lasten huoltotoimisto

Lastenvalvojan välittömässä johdossa toimivan aviottomain lasten huoltotoimiston tärkeimpinä tehtävinä olivat aviottomain lasten tiedustelu-minen ja luetteloiminen, elatusvelvollisuuden tutkiminen ja elatussopimuksien tai tuomioiden aikaansaaminen, elatusavun periminen, äitien opastaminen lastenhoidossa sekä lasten sijoittaminen hoitokoteihin ja hoidon valvominen.

Toimiston kirjoihin merkittyjen lasten luku oli seuraava:

	Alle 3 vuoden	3—17 vuotisia	Yhteensä
V:sta 1936 jäljellä olevia	523	2,375	2,898
Uusia hoidokkeja	399	80	479
Poistettuja hoidokkeja	151	326	477
V:een 1938 jääneitä	541	2,359	2,900

Toimiston saatua tietoonsa aviottoman lapsen syntymisen tai siirtymisen kaupunkiin taikka aviottoman äidin raskauden asianomainen naistarkastaja pääasiassa äidin ilmoituksen perusteella merkitsi luetteloon tarpeelliset tiedot lapsesta, äidistä ja elatusvelvollisesta sekä ne todisteet, jotka äiti saattoi esittää elatusvelvollisuuden selvittämistä varten. Näihin tietoihin perustuvat seuraavat yhdistelmät, jotka valaisevat vuoden lopulla luetteloissa olevien lasten äitien sekä elatusvelvollisten siviilisäätyä, ikää ja ammattia.

Äitien siviilisääty

Naimattomia	2,536
Leskiä tai laillisesti eronneita	226
Naineita	85
Tuntematon	53
Yhteensä	2,900

Elatusvelvollisten siviilisääty

Naimattomia	1,796
Leskimiehiä tai laillisesti eronneita	151
Naineita	321
Tuntematon	632
Yhteensä	2,900

Äitien ikä

—15 vuotiaita	3
16—20 »	475
21—25 »	1,062
26—30 »	660
31—35 »	362
36—40 »	212
41— »	61
Tuntematon	65
Yhteensä	2,900

Elatusvelvollisten ikä

16—20 vuotiaita	139
21—25 »	691
26—30 »	589
31—35 »	305
36—40 »	193
41—50 »	163
51— »	36
Tuntematon	784
Yhteensä	2,900

Äidit ryhmittyivät ammatin mukaan seuraavasti:

Kotiapulaisia	1,087	Tehtaantyöntekijöitä	218
Toimisto- ja myymäläapulaisia	257	Ulko- ja sekatyöntekijöitä	213
Ompelijoita ja modisteja	251	Tarjoilijoita	130
		Pesijöitä ja siivoojia	121

Partureita ja kähertäjiä	43	Karja- ja maataloustyöntekijöitä	12
Käsityöammattilaisia	40	Kauppiaita ja pikkuliikkeenharjoittajia	8
Kirjanpainajia ja -sitojia	39	Taiteilijoita	5
Kaupustelijoita y. m. pikkuelinkeinonharjoittajia	38	Opiskelijoita ja koululaisia	5
Silittäjiä	27	Opettajia	4
Raitiotie- ja voimavaunurahastajia	16	Kauppamatkustajia	2
Sairaanhoitajia ja kätilöitä	16	Sanomalehdentoimittajia	2
Kylvettäjiä ja hierojia	15	Ilman varsinaista tointa olevia	351
		Yhteensä	2,900

Elatusvelvolliset ryhmittyivät ammatin mukaan seuraavasti:

Ulko- ja sekatyöntekijöitä	584	Opiskelijoita ja koululaisia	38
Ammattityöntekijöitä ja käsityöläisiä	450	Taiteilijoita	33
Tehtaantyöntekijöitä	138	Poliiseja	38
Autonkuljettajia	130	Ajureita ja renkejä	37
Sotilashenkilöitä	106	Maataloustyöntekijöitä	30
Toimisto- ja myymäläapulaisia	102	Työnjohtajia	28
Merikapteeneja, merimiehiä y. m.	92	Kauppamatkustajia ja asiamiehiä	27
Maanviljelijöitä ja huvilanomistajia	86	Insinöörejä, lääkäreitä y. m. akateemisesti sivistyneitä	26
Liikemiehiä ja kauppiaita	84	Mekanikkoja ja teknikkoja	23
Kaupustelijoita y. m. pikkuelinkeinon harjoittajia	82	Rakennusmestareita	22
Lämmittäjiä ja koneenkäyttäjiä	59	Virkamiehiä	18
Palvelusmiehiä	57	Liikkeenjohtajia sekä toimisto- ja konttoripäällikköitä	16
Rautatieläisiä	43	Raitiovaununkuljettajia ja -tarkastajia	10
Kirjaltajia ja kirjapainotyöntekijöitä	41	Tarjoilijoita	7
Varastonhoitajia ja varastomiehiä	39	Sairaanhoitajia ja hierojia	5
		Kalastajia	5
		Ammatti tuntematon	444
		Yhteensä	2,900

Lasten sijoittamisessa avustivat äitejä naistarkastajat, jotka yksityisesti tiedustelemalla tai ilmoittamalla sanomalehdissä hankkivat sopivia hoitokoteja. Hoitokustannusten suorittaminen tuotti kuitenkin varattomille äideille suuria vaikeuksia, minkä vuoksi ne useimmissa tapauksissa suoritettiin lautakunnan puolesta ja velottiin elatusvelvollisilta sopimusten tai tuomioiden sekä äideiltä maksukyvyn mukaan.

Aviottomain lasten hoitoa valvoivat naisopastajat käyden nuorempien lasten hoitopaikkoja tarkastamassa keskimäärin kerran kuukaudessa ja vanhempien vähintään 4 kertaa vuodessa. Opastajat seurasivat lasten ruumiillista ja henkistä kehitystä sekä antoivat äideille ohjeita lasten järkiperäisessä hoidossa ja kasvatuksessa. Milloin lapsen katsottiin olevan sairashoidon tarpeessa, käytettiin asianomaisen lääkärin apua.

Lautakunnalle kuukausittain esitettyjen tiedonantojen mukaan lasten hoito-olot olivat seuraavat:

Äitinsä luona olevat lapset saivat:

	%
hyvän hoidon	50.77
suhteellisen hyvän hoidon	42.38
epätyydyttävän hoidon	6.85

Kasvatusäidin luo sijoitetut lapset saivat:

	%
hyvän hoidon	72.47
suhteellisen hyvän hoidon	26.66
epätyydyttävän hoidon	0.87

Äidin koti oli:

	%
hyvässä kunnossa	56.74
suhteellisen hyvässä kunnossa	40.44
epätyydyttävässä kunnossa	2.82

Kasvatusäidin koti oli:

	%
hyvässä kunnossa	62.97
suhteellisen hyvässä kunnossa	35.68
epätyydyttävässä kunnossa	1.35

Toimiston hoidokeista kuoli v:n 1937 aikana 21, joista kuollessaan 13 oli sairaalassa, 2 lastenkodissa, 2 synnytyslaitoksessa, 1 yksityishoidossa ja 3 äidin luona.

Kuolemansyy näkyy seuraavasta yhdistelmästä:

Synnynnäinen heikkous	7	Tuberkuloottinen aivokalvontulehdus	1
Keuhkokuume	3	Tulirokko	1
Ilmatiehytkatarri	3	Maha- ja suolitulehdus	1
Keuhkopussinmärkiminen	1	Yleinen myrkytys	1
Aivokalvontulehdus	1	Tuntematon syy	1
Keuhkotuberkuloosi	1	Yhteensä	21

Elatusvelvollisuuden lopullisen selvittämisen toimitti lastenvalvoja niiden tiedonantojen nojalla, joita äidit olivat antaneet naistarkastajille ilmoittamistaan elatusvelvollisista. Nämä selvittelyt suoritettiin tavallisesti lastenvalvojan ja asianosaisten keskeisissä neuvotteluissa. Lastenvalvojan suorittama työ ilmenee seuraavista luvuista:

Vuodesta 1936 oli 12 oikeusjuttua vireillä, uusia haasteita otettiin 72, yhdessä tapauksessa ei vastaajaa saatu haastetuksi ja viidessä tapauksessa saatiin aikaan sopimus haasteen tiedoksiannon jälkeen, joten vuoden aikana käsiteltiin oikeudessa 78 juttua. Näistä voitettiin 43, 11 kumottiin, 5:stä luovuttiin todistusten puutteessa sekä 19 juttua siirrettiin seuraavaan vuoteen.

Kanteen kumoaminen edellisissä 11 tapauksessa aiheutui seuraavista syistä: 10 tapauksessa olivat todistajien tiedot riittämättömät ja 1 tapauksessa kantaja ei voinut vannoa määrättyä täytevalaa. Kaikkiaan esiinnyttiin oikeudessa 220 kertaa.

Elatusvelvollisuus selvitettiin lopullisesti asianosaisten keskeisellä, lautakunnan vahvistamalla sopimuksella 139 tapauksessa, joista, kuten sanottu 5 tapauksessa vasta haasteen jälkeen.

Toimisto antoi aikaisempaan tapaan muiden paikkakuntien lastenvalvojain pyynnöstä virka-apua kaikissa lastenvalvojan virka-alaan kuuluvissa tehtävissä. Virka-apupyyntöjen yhteismäärä oli 268.

Elatus- ja kasvatusavustusten periminen. Toimiston toimesta perittiin kertomusvuonna elatus- ja kasvatusavustuksia Helsingin kaupungissa vakituisesti oleskeleville lapsille 1,167,104: 76 markkaa, josta isiltä perit-

tyjä 1,070,044: 76 markkaa ja äideiltä 97,060 markkaa. Lisäksi välitettiin ulkokuntalaisille lapsille pääkaupungissa työansioilla oleskelevilta elatusvelvollisilta 96,328: 10 markkaa, joten siis toimiston perimien elatus- ja kasvatusavustuksien yhteissumma oli 1,263,432: 86 markkaa.

Tilapäiset avustukset. Aviottomain lasten ja heidän äitiensä tilapäiseksi avustamiseksi oli osaston käytettäväksi varattu lautakunnan menoarvioon 60,000 markan suuruinen määräraha. Tästä käytettiin kaikkiaan 49,035: 85 markkaa, josta 27,139: 30 markkaa kului todistajapalkkioihin sekä lastenvalvojan kansliamenoihin, 19,896: 55 markkaa jaettiin kodissakävijäin esityksistä joko pieninä raha-avustuksina tai valmiina vaatekappaleina lapsensa kanssa suurimmassa ahdinkotilassa oleville äideille sekä 2,000 markkaa varattiin joulujuhlan järjestämiseksi lapsille ja heidän hoitajilleen. Edellä mainitun rahamäärän lisäksi jaettiin Adolf Holmgrenin lahjoitusrahaston korkovaroista yhteensä 2,250 markkaa kehoituspalkintoina lapsensa hyvin hoitaneille imettäville äideille.

Holhoustehtävät. Asianmukaisten erityisten holhousmääräysten perusteella oli lastenvalvojan holhouksen alaisena kertomusvuoden alussa 107 lasta ja vuoden lopussa 74, joista 47 oli varatonta ja 27 lapsella oli omaisuutta vuoden päättyessä kaikkiaan 325,955: 53 markkaa.

Ottolapsiksi hyviin, lapsirakkaisiin perheisiin toimitettiin kertomusvuonna asianomaisten äitien suostumuksella 23 aviotonta lasta.

Kasvattilapset. Lastensuojelulain säännösten mukaan tulee lastensuojelulautakunnan valvoa toiminta-alueellaan olevien kasvattilasten hoitoa ja kasvatusta. Näillä tarkoitetaan sellaisia lapsia, joita yksityiset ilman lastensuojelu- tai huoltolautakunnan välitystä ovat jättäneet vieraan henkilön taikka jonkun sukulaisensa hoitoon joko ilman hoitomaksua tai korvausta vastaan. Lastensuojeluvirasto julkaisi sanomalehdissä kuulutuksia ja kirjoituksia asiasta ja ilmoitettiin lautakunnalle kertomusvuonna yhteensä 274 kasvattilasta, joista poikia 133 ja tyttöjä 141. Näistä oli avioliiton ulkopuolella syntyneitä 252 ja aviolapsia 22. Suurin osa kasvattilapsista on ollut sukulaistensa luona hoidettavana ja ovat kasvattilasten hoidon ja kasvatuksen valvonnasta huolehtineet lastensuojeluviraston kodissakävijät, kukin omassa toimintapiirissään.

Lastenhoidonneuvolat

Paitsi Maitopisarayhdistyksen kunnan avustuksella kaupungin eri osissa ylläpitämää 5 lastenhoidon neuvonta-asemaa sekä Kenraali Mannerheimin lastensuojeluliiton lukuun Lastenlinnassa toiminutta ja Marian sairaalan yhteydessä olevaa neuvonta-asemaa, lautakunta ylläpiti kolmea kunnallista lastenhoidonneuvolaa. Näistä toimi yksi Tehtaankadun 1:ssä sijaitsevassa lastensairaalassa, toinen Töölössä Savilankadun 3:ssa ja kolmas Toukolassa Intiankadun 13:ssa.

Lastensairaalassa olevan lastenhoidonneuvolan toiminta-alueena oli edelleen Kruununhaka, Katajanokka, Kaivopuisto, II ja III kaupunginosa sekä Suomenlinna. Neuvolan lääkärinä toimi lääketieteen- ja kirurgiantohtori T. Salmi ja hoitajana terveydenhoitaja L. Soini.

Neuvolan kirjoissa oli lapsia kaikkiaan 891. Heidän vaihtumisensa kertomusvuoden aikana ilmenee seuraavasta yhdistelmästä:

	0—2 vuotiaita	2—7 vuotiaita	Yhteensä
V:sta 1936 siirtyneitä	309	235	544
Uusia	248	99	347
Eronneita	186	74	260
V:een 1938 jääneitä	320	311	631

Kirjoihin merkityistä lapsista oli uudelleen rekisteröityjä 76.

Lapsen kirjoista poistamisen aiheutti 147 tapauksessa lapsen muuttaminen pois piiristä, 10 tapauksessa siirtyminen kansakouluun ja 103 tapauksessa joku muu syy. Vuoden kuluessa ei kuollut yhtään lasta.

Kirjoihin merkityistä lapsista oli 78 avioliiton ulkopuolella syntynyttä.

Alle 1 kuukauden ikäisinä tuli neuvolan kirjoihin 108 lasta.

Neuvolan lääkäri otti vastaan 2 kertaa viikossa ja vuoden alusta järjestettiin lisäksi kerran kuukaudessa lääkärinvastaanotto 2—7 vuotisille lapsille erikseen. Vastaanottoja oli yhteensä 112 ja oli niillä kävijöiden lukumäärä 2,373, joista 1,750 alle 2 vuoden, 492 2—7 vuotiaita ja 131 muuta kävijää.

Terveydenhoitajan jokapäiväisillä vastaanottotunneilla oli kävijöiden lukumäärä 1,375. Terveydenhoitajan kansliatunteja oli yhteensä 982, mihin sisältyy lääkärin vastaanottoihin, valohoitoon, kurssien pitämiseen y. m. neuvolassa tapahtuneeseen toimintaan käytetty aika.

Kotikäyntejä tehtiin:

Neuvolan hoidokkien luokse:		
Alle 2 vuotiaiden lasten luokse	1,386	
2—7 » » »	508	1,894
Aviottomain lasten luokse		422
Kirjoihin merkitsemättömäin lasten luokse		235
Raskaana olevien naisten luokse		209
Asiakäyntejä		121
Hukkakäyntejä		490
	Yhteensä	3,371
Näistä oli sairaskäyntejä		110

Sairaskäyntien aiheena oli: ripuli 11; katarri 5; rokkokuume 1; vesirokko 3; hinkuyskä 5; angiina 6; tulirokko 2; kouristukset 1; korvatulehdus 2; tuberkuloosi 1; kyhmyruusu 1; nivelreumatismi 1; muiden tapausten ollessa kuumetta, nuhaa ja yskää.

Lastenkotiin toimitettiin 3 lasta, samoin kesäsiirtolaan. Yleistilan vahvistamiseksi annettiin maksutta valohoitoa 28 lapselle. Neuvolan lääkäri rokotti 196 lasta. Pirquetkoe tehtiin 135 lapselle.

Suomenlinnassa jatkettiin työtä entiseen tapaan. Siellä pidetyillä lääkärinvastaanotoilla oli kävijöitä 198. Kirjoissa oli 79 siellä asuvaa lasta, joista 28 alle 2 vuoden ja 51 2—7 vuotiaita. Kotikäyntejä tehtiin Suomenlinnassa 204.

Äitiyshuoltoa jatkettiin. Raskaana olevat naiset kävivät yleisen sairaalan naistautiosaston äitiysvastaanotoilla ja kotikäyntejä tehtiin, kuten edellä on mainittu, 209. Kirjoissa oli 65 tulevaa äitiä.

Avustustoiminnasta mainittakoon, että vaateavustusta toimitettiin 9 kotiin. Lastenvaunut lainattiin 5 kotiin. Köyhimpiin koteihin jaettiin

imettämisen edistämiseksi n. k. maitorahaa yhteensä 340 markkaa ja yhdelle naimattomalle äidille toimitettiin Adolf Holmgrenin lahjoitusrahaston korkovaroista 200 markan suuruinen imetyspalkkio. 13 kotiin annettiin joulupaketti. Varattomille lapsille hankittiin vahvistavia lääkkeitä, kuten vitolia, nutrolia y. m. yhteensä 750 markan arvosta.

Valistustarkoituksessa järjestettiin äideille 3 pientenlastenhoitoa käsittelevää luentosarjaa ja oli näille luennoille osallistuneiden lukumäärä 65. Ohjelmallisia illanviettoja äitien virkistyseksi järjestettiin kuten ennenkin Korkeavuorenkadun 10:ssä sijaitsevassa seurakuntasalissa äitien päivänä ja jouluna. Osanottajien lukumäärä näihin tilaisuuksiin oli n. 450. Näissä esitelmöivät lääketieteentohtori T. Salmi lasten kesäripulista, teologiantohtori P. Virkkunen lasten kasvatuksesta ja terveydenhoitaja A. Paananen Aurore Karamzinesta. Äitien ompeluseura kokoontui 2 kertaa kuukaudessa Töölön neuvolassa, ollen siinä osanottajia keskimäärin 15. Suomenlinnan äitien ompeluseura kokoontui kerran kuukaudessa, ja siinä oli osanottajia keskimäärin 16. Ompeluseuroissa luettiin samalla lastenhoitoa valaisevaa kirjallisuutta ja keskusteltiin myöskin terveyden- ja kodinhoitoa koskevista kysymyksistä. Taloudellisesti tukeva rouvien ompeluseura kokoontui 2 kertaa kuukaudessa terveydenhoitajan kotona.

Oppilasopetusta seurasivat valtion terveydenhoitajakurssien oppilaat ja lastensairaalassa työskentelevät lääketieteenkandidaatit.

Töölön lastenhoidonneuvolan toiminta-alueena oli Töölö, Meilahti ja Ruskeasuo. Neuvolan lääkärinä toimi lääketieteen- ja kirurgiantohtori U. Muroma ja terveydenhoitajana rouva R. Krohn joulukuun 7 p:ään saakka, jolloin hänelle myönnettiin vuoden virkaloma, sijaisena terveydenhoitaja H. Parviala.

Neuvolan kirjoissa oli vuoden kuluessa kaikkiaan 984 lasta ja kuukausittain keskimäärin 589 lasta. Kirjoihin merkittiin 159 alle 1 kuukauden ikäisinä. Aviottomia lapsia oli vuoden aikana kirjoissa 30. Sitä paitsi oli valvonnanalaisia lastensuojelulautakunnan hoidokkeja 31.

Lasten vaihtuminen kertomusvuoden kuluessa näkyy seuraavasta yhdistelmästä.

	0—2 vuotiaita	2—7 vuotiaita	Yhteensä
V:sta 1936 jäljellä olevia	348	159	507
Uusia	454	23	477
Eronneita	237	109	346
V:een 1938 jääneitä	483	155	638

Uusista lapsista oli uudelleen kirjoihin merkittyjä 0—2 vuotiaita 24 sekä 2—7 vuotiaita 27 lasta. 82 lasta täytti vuoden aikana 2 vuotta.

Kirjoista poistamisen aiheutti:

Lapsen sijoittaminen lastenkotiin	5
Poismuutto piiristä	200
Lapsen yli-ikäisyys	11
Kuolema	5
Jokin muu syy	125
Yhteensä	346

Kuoleman syynä oli:

Keuhkokuume	2	Keuhkopussintulehdus	1
Influenssa	1	Mahaportinkouristus	1

Lääkärin vastaanottoja pidettiin 0—2 vuotiaille lapsille 2 kertaa viikossa ja 2—7 vuoden ikäisille kerran kuukaudessa. Lääkärin vastaanotoilla kävi 2,360 2 v. nuorempaa lasta ja 260 yli 2 v. ikäistä lasta. Sitä paitsi 217 rokotettavaa ja 200 lasta rokkojaan näyttämässä, sekä 15 muuta asiakasta eli siis yhteensä 3,052 henkilöä.

Terveydenhoitaja piti jokapäiväisiä aamuvastaanottoja, joilla kävi 40 raskaana olevaa naista, 3,521 lasta alle 2 v. ja 525 lasta yli 2 v. sekä 440 muuta asiakasta, siis yhteensä 4,526 henkilöä. Terveydenhoitajan kansliatunteja oli 1,643, sisältyen siihen myös luentosarjoihin ja ompeluiltoihin käytetty aika. Valohoitoa annettiin 1,120 kertaa. Kunnan avustusta nauttivien perheiden lapset saivat sitä ilmaiseksi; muut maksoivat 5 markkaa kerralta.

Terveydenhoitaja teki kotikäyntejä:

Neuvolan hoidokkien luokse:

Alle 2 vuotiaiden lasten luokse	914	
2—7 » » »	83	997
Sairaskäyntejä		114
Aviottomien lasten luokse		298
Kirjoihin merkitsemättömien lasten luokse		278
Raskaana olevien naisten luokse		233
Asiakäyntejä		355
Hukkakäyntejä		541
	Yhteensä	2,816

Sairaskäyntien syynä oli: tulirokko 2; vesirokko 3; influenssa 2; angiina 8; keuhkokuume 5; kurkkutulehdus 11; korvatulehdus 3; katarri 4; mahaportinkouristus 2; ripuli 18; kuume 17; nuhakuume 39.

Äitiyshuoltoa jatkettiin kuten ennenkin kiinteässä yhteistyössä naistenklinikan äitiyshuoltoneuvolan kanssa. Vuoden kuluessa oli kirjoissa 130 raskaana olevaa naista.

Neuvolan tukemisyhdistys jatkoi toimintaansa entistä innokkaammin. Lastenhoitokirjallisuutta käsittävää lainakirjastoa kartutettiin 20 nidoksella, käsittäen se nyt 91 nidosta. Uusia lastenvaunuja hankittiin lainavarastoon vuoden kuluessa 5 kpl. Tukemisyhdistyksen erikoista kiitosta ansaitseva saavutus oli oma kesäsiirtola. Yhdistyksen jäsenet puuhasivat suurella innolla myyjäisiä tätä tarkoitusta varten. Myyjäiset pidettiin toukokuussa neuvolassa. Siitä saatujen varojen ja yhdistyksen muiden avustusten turvissa voitiin lähettää 6 erittäin köyhän kodin lasta koko kesäksi maalle. Lasten ikä vaihteli 1—6 v. Kesäsiirtola sijaitsi Hyvinkäällä Vatvuoren lepokodin pikkurakennuksessa. Yhdistys palkkasi Lastenlinnan kurssin suorittaneen hoitajattaren siirtolaan. Neuvolan terveydenhoitaja kävi kesäsiirtolassa joka toinen viikko.

Tukemisyhdistyksen lainavarastosta pidetään eri luetteloa ja kirjanpitoa, joita hoitaa yhdistyksen palkkaama henkilö. Lääkkeitä lahjoitettiin varattomille lapsille 433 markan arvosta. Jouluavustusta jaettiin ruuan ja vaatteiden muodossa 10 eri kotiin. Töölön sokeritehdas lahjoitti tukemisyhdistykselle 5,000 markkaa, samoin Kone ja silta oy. 1,000 markkaa, mitkä lahjoitukset kiittäen tässä mainittakoon.

Äitien ompeluiltoja pidettiin kahdesti kuukaudessa. Niissä kävi keskimäärin 10 äitiä. Äitienpäivänä ja jouluna järjestettiin äideille ohjelmallinen illanvietto. Näissä esitelmöivät lääketieteen- ja kirurgiantohtorit A. Apajalahti ja U. Muroma aiheista: steriliteetin syyt sekä riisitauti ja sen vastustaminen. Luentosarjoja pientenlastenhoidossa pidettiin 4.

Valtion terveydenhuolto-opiston oppilaat seurasivat työtä neuvolassa, ollen kukin heistä kuukauden työssä.

Toukolan lastenhoidonneuvolan työ jatkui entiseen tapaan, käsittäen pikkulasten- ja äitiyshuollon. Tämän neuvolan toiminta-alueeseen kuuluu edelleen Annala, Arabia, Kumpula, Toukola ja Vanhakaupunki.

Neuvolan lääkäreinä toimivat lääketieteen- ja kirurgiantohtori U. Muroma (lapset) sekä lääketieteenlisensiaatti E. Holmberg (äidit) ja hoitajana terveydenhoitaja L. Hirstiö.

Neuvolan kirjoissa oli kertomusvuonna yhteensä 349 lasta, joiden vaihtuminen näkyy seuraavasta luettelosta:

	0—2 vuotiaita	2—7 vuotiaita	Yhteensä
V:sta 1936 siirtyneitä	96	94	190
Uusia	107	52	159
Eronneita	34	58	92
V:een 1938 jääneitä	146	111	257
Syyt poistoihin jakautuivat seuraavasti:			
Poismuutto piiristä	30	23	53
Lapsen yli-ikäisyys	—	29	29
Kuolema	2	1	3
Jokin muu syy	2	5	7

Kuoleman aiheuttajana oli 1 tapauksessa vesipään johdosta toimitettu leikkaus kirurgisessa sairaalassa; 1 tapauksessa tulirokko ja 1 tapauksessa tulirokkoa seurannut keuhkopussinmärkimä; viimeksimainittu lapsi kuoli Marian sairaalassa.

Lastenlääkärillä oli vastaanotto joka arkitorstai, yhteensä 48 kertaa. Näillä vastaanotoilla kävi vuoden kuluessa 0—2 vuoden ikäisiä lapsia 676, 2—7 vuotiaita lapsia 237 ja muita henkilöitä 4, eli siis yhteensä 917.

Terveydenhoitajalla oli vastaanottoja kaikkiaan 301 kertaa, ollen kävijöiden lukumäärä yhteensä 1,650. Vastaanottoihin, kansliatöihin sekä neuvolan hoitoon käytetty aika teki 1,014 tuntia.

Terveyden hoitajan tekemät kotikäynnit jakautuivat seuraavasti:

Neuvolan hoidokkien luokse:		
Alle 2 vuotiaiden lasten luokse	970	
2—7 » » »	379	1,349
Aviottomien lasten luokse		783
Kirjoihin merkitsemättömien lasten luokse		93
Raskaana olevien naisten luokse		207
Asiakäyntejä		315
Hukkakäyntejä		444
	Yhteensä	3,191

Neuvolan kirjoissa olevien lasten luokse tehdyistä käynneistä oli 160 sairaskäyntiä, joista 108 käyntiä 0—2 vuotisten ja 52 käyntiä 2—7 vuotisten lasten luokse. Käynnit aiheutuivat seuraavista syistä: ripuli 23; hinkuyskä 10; vesirokko 2; influenssa 39; ihottuma 2; angiina 14; yskä ja katarri 43; kuume 12; kuume rokotuksen jälkeen 12; munuaistulehdus 1; virtsarakontulehdus 1; silmävuoto 1.

Pirquetkoe tehtiin 53 lapselle.

Neuvolassa toimitettiin touko- ja syyskuussa ilmainen rokotus, jolloin rokotettiin yhteensä 112 lasta.

Äitiyshuoltoa varten oli edelleen lääkärinvastaanottoja 2 kertaa kuukaudessa tuleville äideille, yhteensä 22 kertaa. Näillä vastaanotoilla kävi 148 äitiä. Terveydenhoitajan vastaanotoilla kävi vuoden kuluessa 131 äitiä. Verinäyte W.R:a ja Kahn tutkimusta varten otettiin 12 äidistä.

Avustuksena vähempiosaisille perheille voitiin jakaa, pääasiallisesti jouluna vaatteita ja jalkineita, joita lahjoittivat vuorineuvoksetar K. Herlitz'in ja rouva S. Anjalan johtamat ompeluseurat. Jouluavustusta antoivat sitä paitsi Osuusliike Elanto ja muutamat yksityiset henkilöt. Joulupaketteja jaettiin 36 kotiin. Neuvolan kautta toimitettiin useita työpaikkoja sekä äideille että vanhemmille lapsille, 2 äidille imettäjän paikat sekä 6 äidille mahdollisuus viedä päivittäin rintamaitoa Sofianlehdon lastenkotiin ja Marian sairaalan lastenosastolle. Neuvolan omistamat vuoteet, vaunut, reki, kylpyamme ja pikkulapsen vaatteet annettiin lainaksi lyhyemmiksi tai pidemmiksi ajoiksi.

Luentosarja pikkulapsen hoidosta järjestettiin sekä kevät- että syyslukukaudella. Keväällä osallistui kurssiin 7 äitiä, ollen tuntimäärä 10 sekä käynti työväensuojelumuseossa. Syyslukukauden kurssissa oli vain 4 äitiä, joille pidettiin 9 luentoa ja käytiin työväensuojelumuseossa. Kevättalvella pidettiin viisi eri kertaa ompeluseuraa, mutta kun osanotto siihen oli kovin vähäinen, ei syyslukukaudella ollut tätä toimintaa.

Äideille järjestettiin kuten edellisinäkin vuosina sekä kevät- että joulujuhlat, joihin osanotto oli ilahduttavan runsas.

Terveydenhoito

Vastaanotto- ja ammattioppilaskotia, Kullatorpan lastenkotia ja koulukoteja valvovan lääketieteen- ja kirurgiantohtori U. Muroman selostus vallinneesta terveydentilasta ja terveydellisistä olosuhteista mainituissa laitoksissa v. 1937 oli seuraavan sisältöinen:

Ohjesäännön mukaiset tarkastukset pidettiin vastaanotto- ja ammattioppilaskodeissa, Kullatorpan lastenkodissa sekä koulukodeissa.

Kaikki yllä mainittuihin laitoksiin otetut lapset tarkastettiin. Bengtsårin, Ryttylän, Toivoniemen ja Tavolan koulukodeissa sattuneissa äkillisissä sairaustapauksissa turvauduttiin, koulukotien etäisen aseman vuoksi Helsingistä, paikallisten lääkärien apuun. Muissa tapauksissa huolehti sairaanhoidosta lääketieteentohtori U. Muroma.

Tautitapaukset näkyvät seuraavasta yhdistelmästä:

Tauti	Vastaanottokoti	Ryttylä	Bengtsår	Toivola	Toivoniemi	Tavola	Kullatorppa	Yhteensä
Tulirokko	6	—	—	—	—	—	—	6
Keltatauti	—	—	—	—	—	—	1	1
Sikotauti	20	9	—	—	—	—	—	29
Influenssa	3	—	—	14	—	—	1	18
Angiina	2	10	—	—	—	—	11	23
Nuhakuume	—	1	3	44	8	—	—	56
Suolitulehdus	—	15	—	6	1	—	—	22
Keuhkotauti	—	1	—	—	—	—	—	1
Keuhkopussintulehdus	—	1	—	—	—	—	—	1
Korvatulehdus	—	—	—	2	—	—	—	2
Yhteensä	31	37	3	66	9	—	13	159

Kulkutaudin luontoisena esiintyi influenssaa ja sikotautia kevättalvella. Kuolemantapauksia ei ole ollut.

Tapaturmista mainittakoon, että Ryttylässä ruhjoutui eräältä oppilaalta oikea käsi turvepehkumyllyssä niin pahoin, että se oli leikattava kyynärpään yläpuolelta poikki.

Mitä asunto-oloihin tulee, on ilmakuutiotilavuus vastaanottokodissa, kuten aikaisemmin on osoitettu, aivan liian pieni. Uuden vastaanottokodin rakentamista olisi kiirehdittävä. Edellyttäen, että koulukodeissa olisivat kaikki paikat täynnä, olisi Ryttylässä (IV osasto), Bengtsårissa, Toivolassa ja Kullatorpassa ilmakuutiomäärä lasta kohden myös liian pieni, ollen 6.45—11.0 m^3 välillä. Toivolan luokkahuoneiden ilmakuutiomäärä on 2—3.5 m^3 oppilasta kohden, siis täysin epätyydyttävä. Toivoniemen kouluhuone on niinikään liian matala, joten se ei vastaa asetuksia. Uusi koulurakennus olisi sielläkin tarpeen.

Siisteys yleensä olosuhteisiin nähden eri laitoksissa oli kaikin puolin tyydyttävä.

Ruuanvalmistusmahdollisuudet olivat yleensä hyvät. Ruoka oli hyvää ja monipuolista, mikä ilmenee seuraavassa yhdistelmässä esiintyvästä hoidokkien keskimääräisestä painon lisäyksestä vuodessa:

	Kg		Kg
Vastaanottokoti	2.5	Toivoniemi	2.2
Ryttylä	3.5	Tavola	4.0
Bengtsår	4.5	Kullatorppa	1.2
Toivola	3.3		

Kullatorpan pieneen painonlisäykseen vaikuttaa luonnollisesti se, että siellä pääasiallisesti on vajaaälyisiä lapsia.

Lapsille yleensä on annettu raakoja hedelmiä ja vihanneksia koko talven. Heikoimmat ovat saaneet kalanmaksaöljyä vitolin muodossa.

Ruoansäilytys tuotti vaikeuksia vastaanottokodissa kesäisin kun ei ollut kylmiä säiliöitä. Samoin ei myöskään Bengtsårissa ruoansäilytys vastannut terveydenhoidollisia vaatimuksia. Tässä suhteessa olivatkin korjaustoimenpiteet parhaillaan suunnittelun alaisina. Toivolassa ja Kullatorpassa on saatu uudet kellarit, joten ruoansäilytys niissä nyt on asiallista.

Vedensaanti Toivoniemessä ei ole oikein järjestetty, koska keittiössä kuin myös juomavetenä käytetään järvivettä, mikä johtoja myöten tulee Lohjan järvestä ja voi joskus olla mutaistakin. Bengtsårissa juomavesi on huonoa ruostuneiden vesijohtojen vuoksi.

Vaatetus yleensä oli moitteeton. Vuodevaatteet olivat hyvät ja tarkoituksenmukaiset.

Koulukoteihin sijoitettujen lasten hampaidenhoidosta huolehti edelleen kaupungin kouluhammasklinikan johtaja T. H. J. Ekman suorittaen hampaiden korjaukset kauempana sijaitsevissa laitoksissa lautakunnan tätä tarkoitusta varten hankkimilla välineillä. Vastaanotto- ja ammattioppilaskotien hoidokit sekä Toivolan koulukodin oppilaat kävivät tarpeen vaatiessa kouluhammasklinikassa.

Koulukotien oppilaille järjestettiin kevättalvella Nummen Tavolassa yhteiset hiihtokilpailut sekä syksyllä Ryttylässä kilpailut kenttäurheilussa. Tällaiset eri laitosten väliset kilpailut ovat omiaan herättämään oppilaissa yhä suurempaa harrastusta urheiluun ja koituvat siten yleiselle terveydenhoidollekin hyödyksi.

Sofianlehdon pikkulastenkodin sekä Reijolan lastenkodin valvontalääkäri, lääketieteenlisensiaatti R. Granholm jätti näissä laitoksissa kertomusvuonna vallinneesta terveydentilasta seuraavan sisältöisen selostuksen:

Sofianlehdon pikkulastenkodissa oli v. 1937 kevättalvella verrattain paljon vaikeita tautitapauksia, kuten keuhkokuumetta, ankaraa henkitorventulehdusta, influenssaa ja angiinaa, sekä useita kulkutautitapauksia. Niinpä sairasti 5 lasta tulirokkoa, 1 kurkumätää ja 12 vesirokkoa, minkätähden uusien lasten vastaanotto oli ajoittain estetty. Tulirokkoon sairastui myös 1 lastenhoitaja ja 2 harjoittelijaa ja usealla oli angiina ja influenssa. Vaikeimmin sairastuneet siirrettiin, mikäli mahdollista, sairaalaan hoidettaviksi.

Kaksi lasta kuoli, toinen hyvin äkilliseen keuhkokuumeeseen, toinen verenvuototautiin. Hoidettujen lasten lukumäärä oli 205 ja kuolleisuusprosentti siis 0.98.

Esiintyneet tautitapaukset näkyvät lähemmin seuraavasta yhdistelmästä:

Tauti	0—1 v. vanh. lapsia	Yli 1 v. vanh. lapsia	Yhteensä	Näistä hoidettiin sairaalassa	kuoli
Vatsa- ja suolikatarri	10	5	15	—	—
Suun limakalvon tulehdus	—	6	6	—	—
Kurkkutulehdus	10	21	31	4	—
Kurkkumätä	—	1	1	1	—
Influenssa	19	29	48	2	—
Henkitorventulehdus (äkillinen)	25	24	49	1	—
» (pitkäaikainen)	1	1	2	—	—
Keuhkokuume	3	9	12	5	1
Keuhkopussintulehdus (tub.)	1	—	1	1	—
Korvatulehdus	7	9	16	—	—
Märkämuodostus poskiontelossa	—	1	1	—	—
Imurauhastulehdus	4	6	10	—	—
Tulirokko	2	3	5	5	—
Vesirokko	6	6	12	—	—
Virtsatiehyeiden tulehdus	11	3	14	1	—

Tauti	0—1 v. vanh. lapsia	Yli 1 v. vanh. lapsia	Yhteensä	Näistä hoidettiin sairaalassa	kuoli
Tippuri	1	—	1	1	—
Paise	2	2	4	—	—
Ihottumat	4	9	13	—	—
Riisitauti	13	3	16	—	—
Kouristus	1	—	1	—	—
Verenheikkous	2	2	4	—	—
Synnynnäinen heikkous	8	—	8	—	—
Verenvuototauti	1	—	1	1	1
Vesipää	—	1	1	—	—
Vajaakykyisyys	1	3	4	—	—
Kehitysvirheet	—	3	3	1	—
Tyrä	4	3	7	—	—
Solisluun murtuma	—	2	2	—	—
Yhteensä	136	152	288	23	2

Reijolan lastenkodissa sattuneet tautitapaukset näkyvät seuraavasta yhdistelmästä:

Tauti	Tapauksia
Vatsa- ja suolikatarri	2
Keltatauti	7
Influenssa	26
Kurkkutulehdus	6
Henkitorventulehdus	19
Keuhkokuume	3
Korvatulehdus	5
Imurauhastulehdus	2
Tulirokko	2
Tuberkuloosi imurauhasissa..	1
Suurentuneet nielurisat	7
Ihottumat	3
Lapamato	2
Yhteensä	85

Näistä hoidettiin sairaalassa:	
Keuhkokuume	2
Tulirokko	2
Tuberkuloosi imurauhasissa	1
Yhteensä	5

Kuolemantapauksia ei Reijolassa ollut. Hoidettujen lasten lukumäärä oli 137.

Katson velvollisuuteni olevan tässäkin mainita, että Reijolan lastenkodin muutenkin sopimaton karanteeniosasto on tullut vielä kylmemmäksi kuin ennen. Viime vuoden lopussa vallinneen pakkasen aikana oli lämpö lasten makuuhuoneessa, ulkoseinän ja lattian rajassa usein aamulla 0-asteessa eli vähän sen ylitse, vaikka huonetta lämmitettiin kahdesti päivässä.

Menot ja tulot

Lastensuojelutoiminnan aiheuttamat bruttomenot nousivat v. 1937 lautakunnan tilinpäätöksen mukaan 16,618,352: 55 markkaan jakautuen seuraaviin eriin:

Lastensuojelulautakunta	Mk	1,019,807: —
Kasvatuksellisesti laiminlyötyjen lasten koulukodit	»	3,261,615: 75
Vastaanotto- ja ammattioppilaskodit	»	612,445: 10
Toivolan koulukoti	»	947,775: 05
Lastenkodit	»	2,446,330: 65
Keuhkotautisten lasten hoito	»	597,049: —
Sijoitus yksityishoitoon ja jatko-opetus	»	4,615,757: 70
Lastenhoidonneuvolat	»	156,670: 70
Tylsämielisten, aistiviallisten ja raajarikkoisten lasten erikoishoito ja opetus	»	360,317: 50
Lastenvalvojan kansliamenot sekä aviottomain lasten avustaminen	»	49,035: 85
Lasten hammashoito, kesävirkistystoiminta sekä matkakulut	»	136,090: 60
Maatilat	»	1,869,457: 65
Avustukset yksityisille lastensuojeluyhdistyksille	»	546,000: —
Yhteensä	Mk	16,618,352: 55

Näiden menojen lisäksi oli rakennustoimiston tilille viety allamainittujen lastenhuoltolaitosten huoneistojen korjauskustannuksia seuraavat määrät:

Bengtsårin koulukoti	Mk	119,966: 80
Tavolan koulukoti	»	3,965: —
Ryttylän koulukoti	»	146,034: 55
Toivoniemen koulukoti	»	100,968: 50
Vastaanotto- ja ammattioppilaskoti	»	11,715: 85
Toivolan koulukoti	»	59,286: 20
Sofianlehdon pikkulastenkoti	»	86,923: 25
Reijolan lastenkoti	»	31,177: 05
Kullatorpan lastenkoti	»	43,765: 45
Yhteensä	Mk	603,802: 65

Lastensuojelutoiminnasta aiheutuneet tulot nousivat v. 1937 6,990,623: 55 markkaan jakautuen seuraaviin eriin:

Lastenhoidosta saatua korvausta:				
valtiolta	Mk	416,920: 85		
vierailta kunnilta	»	915,084: 05		
yksityisiltä korvausvelvollisilta	»	531,414: 20	Mk	1,863,419: 10
Koulukotien valtionapu v:lta 1937			»	2,093,866: 35
Koulukotien oppilastöistä			»	97,511: 60
Ammattioppilaskodin hoidokeilta			»	41,505: —
Maatilat tilittäneet:				
Bengtsårin tila	Mk	462,048: 05		
Toivoniemen tila	»	295,800: 10		
Ryttylän ja Siltalan tilat	»	864,542: 50		
Toivolan tila	»	381,490: 95	Mk	2,003,881: 60
Laitosten ja maatilojen henkilökunnan suorittamat luontoisetujen korvaukset			»	890,439: 90
Yhteensä			Mk	6,990,623: 55

Kun nämä tulot vähennetään edellä mainittujen kustannusten yhteissummasta, 17,222,155: 20 markasta, jää kaupunginkassaa rasittaviksi nettomenoiksi 10,231,531: 65 markkaa eli 423,864 markkaa enemmän kuin edellisenä vuonna.

Koulukoteihin kuuluvien tilojen maatalouskirjanpidossa, jossa on huomioitu myöskin vuoden lopussa olevat maatalousvarastot, tehtiin tilinpäätös siten, että laitosten käyttämistään rakennuksista maatiloille suorittamat vuosivuokrat, Bengtsårissa 197,000 markkaa, Toivoniemessä 53,100 markkaa, Ryttylässä 249,000 markkaa ja Toivolassa 96,600 markkaa eli yhteensä 595,700 markkaa, joista laitosten tuloihin sisältyy 40 %:n valtionapu, siirrettiin kaupunginkassaan kaupungin näihin kiinteistöihin sijoittamien pääomain korkojen ja kuoletusten hyvitykseksi. Näiden suorituksien sekä erinäisten maanparannus- ja rakennuskustannuksien lyhennysten jälkeen osoitti maataloustilien päätös voittoa Toivoniemessä 9,974: 90 markkaa, Ryttylässä 1,603: 65 markkaa ja Toivolassa 8,317: 60 markkaa, mutta Bengtsårissa tappiota 11,663: 60 markkaa. Kaikkien tilojen yhteiseksi voitoksi jäi näinmuodoin ainoastaan 8,232: 55 markkaa, mikä mainittujen laitosten valtionapua koskevassa lopputilityksessä on vähennetty valtionavun perusteena olevista vuosimenoista.

Eri laitosten varsinaiset menot, yksityishoitoon lähetettyjen lasten vaatetus sekä henkilökunnan luontoiseduistaan suorittama korvaus toimihenkilöiden palkoista poisluettuina, nousivat v. 1937 seuraaviin määriin.

	Kaikkiaan, mk	Lasta ja päivää kohden, mk	Lasta ja vuotta kohden, mk
Sofianlehdon pikkulastenkoti	1,360,412: 85	36: 61	13,361: 43
Reijolan lastenkoti	393,086: 35	32: 61	11,902: 81
Kullatorpan lastenkoti	296,390: 75	25: 21	9,199: 99
Vastaanottokoti	459,903: 25	24: 43	8,918: 54
Ammattioppilaskoti	100,600: 85	14: 90	5,439: 09
Toivolan koulukoti	853,815: 55	30: 75	11,226: 32
Bengtsårin koulukoti	951,867: 05	41: 72	15,229: 54
Tavolan koulukoti	178,226: 45	19: 07	6,958: 99
Ryttylän koulukoti	1,494,290: —	33: 87	12,361: 54
Toivoniemen koulukoti	334,326: 25	26: 15	9,545: 45
Yhteensä	6,422,919: 35	31: 58	11,527: 25

Seuraava taulukko osoittaa eriteltyinä varsinaiset lastenhoitomenot elatuspäivää kohden lastensuojelulautakunnan alaisissa laitoksissa v. 1937:

Menoerä	Lastenkodit			Vastaanottokoti	Ammattioppilaskoti	Koulukodit					Kaikkiaan
	Sofianlehto	Reijola	Kullatorppa			Toivola	Bengtsår	Tavola	Ryttylä	Toivoniemi	
	Penniä										
Palkkaukset	1,580	1,792	1,425	820	508	1,569	2,000	1,028	1,491	1,218	1,456
Vuokra, lämpö ja valo	1,112	697	319	787	98	425	996	77	713	407	693
Ruokinta	435	419	389	505	536	565	650	496	621	605	536
Vaatetus ja kalusto	298	256	272	217	243	348	331	204	342	227	296
Muut menot	236	97	116	114	105	168	195	102	220	158	177
Yhteensä	3,661	3,261	2,521	2,443	1,490	3,075	4,172	1,907	3,387	2,615	3,158

Ottaen huomioon myöskin rakennustoimiston omilla määrärahoillaan eri lastenhuoltolaitoksissa suorittamat huoneustojen korjauskustannukset, yhteensä 603,802: 65 markkaa, saadaan keskikustannukseksi lasta ja päivää kohden kaikissa laitoksissa 34: 55 markkaa sekä lasta ja vuotta kohden 12,610: 90 markkaa.

Pääasiallisesti palveluskunnan palkkojen uudelleen järjestelyn ja ruoka-aineiden hinnan kallistumisen johdosta ovat keskimääräiset lastenhoitokustannukset eri laitoksissa — Sofianlehdon pikkulastenkotia, vastaanottokotia ja Toivoniemen koulukotia lukuunottamatta — kohonneet 1: 68 markkaa lasta ja päivää kohden edelliseen vuoteen verrattuna. Kullatorpassa, Ryttylässä ja varsinkin Bengtsårissa on tähän hoitopäivien kallistumiseen kiinteiden menojen kohdalta vaikuttanut erikoisesti sekin seikka, ettei näissä laitoksissa ole ollut pitkin vuotta täyttä määrää hoidokkeja.

Palkkojen osalle tulee tästä hoitokustannusten kohoamisesta 96 penniä, ruokaan 22 penniä, lämpöön ja valoon 18 penniä sekä 32 penniä muihin laitosten yleisiin menoihin.

Lahjoitusrahastot

Lastensuojelulautakunnalle kuuluivat seuraavat lasten hyväksi lahjoitetut, rahatoimiston hoidossa olevat rahastot, joiden pääoma ja käytettävissä olevat korkovarat joulukuun 31 p:nä 1937 nousivat seuraaviin määriin:

	Pääoma, mk	Korot, mk
Adolf Holmgrenin lahjoitusrahasto turvattomille äideille ja lapsille	40,000: —	5,086: 80
L. A. Grönholmin Helsingin orpolasten rahasto	7,944: 30	290: —
Bergman-puolisoiden lahjoitusrahasto jatko-opetuksen hankkimiseksi turvattomille lapsille	61,000: —	2,237: 50
M. Kotschakin lastenvaatetusrahasto	51,400: —	11,501: 95
Aina ja Ivar Gordien lahjoitusrahasto	32,404: 10	—
Johan Gustaf Rosenbergin rahasto	11,283: 10	594: 80
Lasten kesäsiirtolain rahasto	19,331: 30	1,019: 05
Yhteensä	223,362: 80	20,730: 10

Hyvösen lastenkoti

Lastensuojelurahastoihin kuuluu myöskin aviopuolisoiden G. ja M. Hyvösen kaupungille lahjoittama omaisuus, jonka pääoma oli kertomusvuoden lopussa 2,075,224 markkaa sekä käytettävissä olevat korkovarat 363,567: 40 markkaa. Tämän rahaston korkovaroilla ylläpidetään Kotkankadun talossa n:o 14 n. 30 hoitopaikkaa käsittävää lastenkotia puutteenalaisille suomea tai ruotsia puhuville eri ikäisille lapsille. Ansaitsee samalla mainita, että näille lapsille ostettiin kertomusvuoden lopulla Enäjärven rannalta Vihdin pitäjässä Ukkola-niminen palstatila kesäkodiksi 190,000 markan hinnasta, ja on palstalla sijaitsevat rakennukset sittemmin korjattu melkoisin kustannuksin erittäin hyvään kuntoon. Lastenkodin hallintoa

hoitaa lastensuojelulautakunnan kolmeksi vuodeksi kerrallaan valitsema johtokunta, johon v:ksi 1937—39 valittuina kuuluivat tarkastaja M. Sillanpää puheenjohtajana sekä muina jäseninä lastentarhaintarkastaja E. Borenius, kansakoulujen taloudenhoitaja S. Ojanne, varatuomari L. Silvenius ja professori A. Ylppö.

Lastenkodin johtajattarena sekä samalla johtokunnan sihteerinä toimi neiti I. Siirala ja lääkärinä lääketieteenlisensiaatti R. Granholm. Lisäksi kuului laitoksen henkilökuntaan lastentarhanopettaja, 2 lastenhoitajaa, keittäjä, siivooja ja ompelija. V:n 1937 aikana lastenkodin henkilökunnassa tapahtuneista muutoksista mainittakoon, että lastentarhanopettaja M. Virola erosi kertomusvuonna toimestaan 8 vuotisen toiminta-aikansa jälkeen.

Lapsia oli kodissa kaikkiaan 32, joista poikia 13 ja tyttöjä 19. Lasten ikä vaihteli 2 vuodesta 17 vuoteen. Hoitopäiviä oli kaikkiaan 11,122.

Vuoden aikana lasten keskuudessa sattuneista sairaustapauksista mainittakoon 16 influenssatapausta, 6 keuhkoputki- ja ilmatiehytkatarritapausta, 4 anginatapausta sekä 1 tuhkarokkotapaus.

Lastenkodin menot v. 1937 olivat seuraavat:

Menoerä	Kaikkiaan, mk	Lasta ja päivää kohden, mk	Menoerä	Kaikkiaan, mk	Lasta ja päivää kohden, mk
Palkat	130,463: —	11: 73	Lämpö ja valaistus	11,242: 80	1: 01
Talous	86,105: 30	7: 74	Vuokra	50,000: —	4: 50
Vaatetus	23,449: 40	2: 11	Kulungit	30,703: 45	2: 76
Kalusto	6,762: 50	—: 61	Yhteensä	338,726: 45	30: 46

Tuloja kertyi kaikkiaan 342,141: 30 markkaa, joista säästöä edellisestä vuodesta 2,073: 35 markkaa, säätiön varoja [1]) 250,000 markkaa, lasten elatusmaksuja 39,431 markkaa, henkilökunnan suorittamia luontoisetujen korvauksia 40,630 markkaa, muita tuloja 9,795: 50 markkaa ja korkotuloja 211: 45 markkaa. Säästöä jäi v:een 1938 3,414: 85 markkaa.

[1]) Tähän on laskettu myös arvioitu vuokra 50,000 markkaa.

XIV. Kotitalouslautakunta

Kotitalouslautakunta antoi toiminnastaan v. 1937 seuraavan selostuksen:

Lautakunnan kokoonpano. Lautakuntaan kuuluivat kertomusvuonna tarkastaja M. Sillanpää puheenjohtajana, rouva H. Gebhard varapuheenjohtajana sekä muina jäseninä rouva H. Brander, arkkitehti S. Lagerborg-Stenius ja rouva M. Mutikainen. Kaupunginhallituksen edustajana lautakunnassa oli kaupunginhallituksen jäsen V. V. Salovaara. Sihteerinä toimi opettaja I. Grotenfelt. Vuoden aikana lautakunta kokoontui 10 kertaa. Lähetettyjen kirjeiden ja kirjelmien luku oli 162 ja saapuneiden 89.

Lautakunnan toimihenkilöt. Lautakunnan vakinaisista kotitalousneuvojista toimi käsityönopettaja I. Grotenfelt ja talousopettaja L. Virki kotitalouskerholassa ja talousopettaja M. Koivisto opetuskeittiössä. Väliaikaisena vastaavana opettajana opetuskeittiössä oli talousopettaja M. Helaakoski-Tuominen. Käsityönneuvojina toimivat rouvat L. Lehtonen ja H. Löfgrén sekä neiti A. Kautonen. Apuopettajina talouskursseilla olivat talousopettajat T. Lindroos, A. Tiirikka ja K. Vöry. Tyttökerhojen ohjaajina kevätlukukaudella toimivat lastentarhanopettajat A. Korpikuusi ja L. Mantere ja syyslukukaudella lastentarhanopettajat E. Lausio ja A.-L. Palmqvist. Laulua ja voimistelua ohjasivat rouva R. Hangasjärvi ja neiti T. Lehtonen.

Koska osoittautui välttämättömäksi yhden uuden vakinaisen opettajan palkkaaminen opetuskeittiöön, esitti kotitalouslautakunta helmikuun 22 p:nä kaupunginhallitukselle neljännen kotitalousneuvojan viran perustamista v:n 1938 alusta. Kaupunginvaltuusto hyväksyi esityksen huhtikuun 14 p:nä ja kaupunginhallitus valitsi joulukuun 2 p:nä kyseiseen toimeen lautakunnan ehdottaman talousopettaja K. Vöryn.

Toiminta. Kotitalouslautakunnan neuvonta- ja opetustoiminta tapahtui opetuskeittiöissä Helsinginkadun 26:ssa ja Fredrikinkadun 16:ssa sekä kotitalouskerholassa Mäkelänkadun 45:ssä. Sitä paitsi lautakunnalla oli käytettävänään asianomaisella luvalla suomenkielisen työväenopiston käsityösali.

Talousopetuksessa järjestettiin yhteensä 80 talouskurssia, joihin osallistui kaikkiaan 1,041 oppilasta, kuten selviää seuraavasta:

Opetusaine.	Kursseja	Kurssiin sisältyviä opetustilaisuuksia	Oppilaita
Taloudellinen ruoanlaitto	18	10	213
Monipuolinen »	7	10	87
Täydennyskurssi taloudellisessa ruoanlaitossa	6	6	94
Kevvätruokien valmistus	2	5	20
Kasisruokien »	3	5	33

Opetusaine	Kursseja	Kurssiin sisältyvia opetustilaisuuksia	Oppilaita
Pikkuruokien valmistus	12	6	191
Jouluruokien »	3	3	42
Leikkele- ja eväsruokien laitto	4	5	43
Leipominen	17	5	201
Säilöäminen	4	5	53
Talousopetus kerhotytöille	1	4	13
» kotiapulaisille	3	12	51
Yhteensä	80	76	1,041

Havainto-opetusta ja neuvontaa ruoanlaitossa, säilöämisessä ja kodinhoidossa annettiin kummassakin keittiössä yhteensä 46 kertaa noin 1,000 oppilaalle. Lautakunnan järjestämät erikoiskurssit kotiapulaisille sekä kaikki ruotsinkieliset talouskurssit pidettiin Fredrikinkadun 16:ssa toimivassa opetuskeittiössä. Erikoiskurssien ohella kotiapulaiset osallistuivat lukuisina myöskin kaikkiin muihin talouskursseihin.

Käsityönopetuksessa järjestettiin seuraavat kurssit:

Opetusaine	Kursseja	Kurssiin sisältyviä opetustilaisuuksia	Oppilaita
Käsityönneuvonta täysikasvuisille	24	16	939
» tytöille	2	30	92
Puvun koristelu	8	3	103
Hatun valmistus	6	5	98
Peitteen »	2	5	12
Patjan »	3	5	20
Parsiminen	3	3	24
Yhteensä	48	67	1,288

Kerran kuukaudessa järjestettiin kaikille kurssilaisille yhteisiä, maksuttomia koti-iltoja, joissa esitelmien avulla koetettiin selostaa kodin- ja terveydenhoitoa, kasvatusta, sosiaalisia huoltokysymyksiä y.m. seikkoja käsitteleviä kysymyksiä. Koti-iltoja pidettiin kaikkiaan 7 ja osallistui niihin yhteensä noin 900 henkilöä.

Kurssitoiminnan ohella harjoitettiin kerhotyötä lasten, nuorten tyttöjen ja äitien keskuudessa. Lasten ja tyttöjen kerhotoiminta tapahtui kotitalouskerholassa Mäkelänkadun 45:ssä. Tytöt jakautuivat iän perusteella 9 ryhmään, joihin kuului kaikkiaan 149 tyttöä. Nuorempia ohjattiin erilaisissa askarteluissa ja laululeikeissä ja vanhempia käsitöissä ja taloustoimissa. Kaikki ryhmät harrastivat urheilua, ulkoilmaleikkejä ja retkeilyä.

Aikuisia varten järjestettiin opetuskeittiöissä opintokerhoja, joihin kokoonnuttiin kerran viikossa. Ohjelmaan kuului m.m. kasvatusta, kodinhoitoa ja kirjallisuutta käsitteleviä kysymyksiä sekä laulua ja voimistelua. Juhlista mainittakoon äitienpäivä- ja joulujuhla. Opettajien johdolla tehtiin useita retkiä. Kerhoihin kuului yhteensä 235 jäsentä. Kertomusvuoden aikana lautakunnan järjestämiin kursseihin, kerhotyöhön, esitelmä- y.m. tilaisuuksiin osallistui kaikkiaan 4,604 henkilöä.

Asianomaisella luvalla kaupungin siirtolapuutarhojen jäsenkerhot pitivät kokouksiaan kotitalouskerholassa.

Menot. Seuraava taulukko osoittaa, missä määrin lautakunnan käytettävissä olevia määrärahoja käytettiin:

Menoerä	Määräraha	Todelliset menot	Säästetty (+) tai ylitetty (—) määrä
	Markkaa ja penniä		
Palkkiot	7,500 —	5,550 —	+ 1,950 —
Sääntöpalkkaiset virat	93,360 —	97,420 —	— 4,060 —
Tilapäistä työvoimaa	137,040 —	120,695 50	+ 16,344 50
Vuokra	79,200 —	79,200 —	— —
Lämpö	7,000 —	7,232 70	— 232 70
Valaistus	4,000 —	3,790 —	+ 210 —
Siivoaminen	5,000 —	4,983 95	+ 16 05
Kaluston kunnossapito	5,000 —	7,991 90	— 2,991 90
Painatus ja sidonta	1,000 —	550 —	+ 450 —
Tarverahat	9,000 —	8,988 10	+ 11 90
Tarveaineet kurssitoimintaa ja havainto-opetusta varten	43,000 —	67,962 50	— 24,962 50
Yhteensä	391,100 —	404,364 65	— 13,264 65

Tilapäisen työvoiman palkkaamiseen käytetystä määrärahasta tuli talousopetuksen osalle 31,400 markkaa, käsityönopetuksen osalle 57,960 markkaa, kerhotyöhön 11,705 markkaa sekä esitelmiin, siivoukseen y.m. 19,630: 50 markkaa.

Tulot. Erilaisista kursseista oli tuloja 59,530: 20 markkaa.

XV. Kaupunginkirjasto

Kaupunginkirjaston johtokunnan kertomus v:lta 1937 [1]) oli seuraavan sisältöinen:

Johtokunta. Kirjaston johtokuntaan kuuluivat filosofiantohtori A. H. Bergholm, puheenjohtajana, filosofiantohtori H. Renqvist, varapuheenjohtajana, sihteeri V. Aronen, toimistopäällikkö G. Modeen ja rouva E. Peräläinen. Kaupunginhallituksen edustajana kirjaston johtokunnassa oli rakennusmestari I. W. Udd. Johtokunta kokoontui kertomusvuonna 8 kertaa. Pääkirjaston kassan johtokunnan puheenjohtaja tarkasti 11 kertaa.

Henkilökunta. Vuoden alussa avoimena olleeseen Käpylän haarakirjastonhoitajan virkaan johtokunta nimitti tammikuun 22 p:nä rouva E. Walleniuksen, joka ryhtyi toimeensa helmikuun 1 p:nä. Vallilan haarakirjastonjohtajan virka, joka oli myöskin vuoden alussa haettavana, muutettiin kaupunginvaltuuston maaliskuun 3 p:nä tekemän päätöksen mukaisesti päätoimiseksi, 8 palkkaluokkaan kuuluvaksi viraksi, jonka haltijalla on täysi päivittäinen työvelvollisuus. Tämän viran haltijaksi johtokunta valitsi huhtikuun 27 p:nä Rauman kaupunginkirjaston hoitajan M. Kannisen, joka ryhtyi toimeensa kesäkuun 1 p:nä. Kallion haarakirjaston ylemmän palkkaluokan amanuenssi A. Grönroos, joka yli kolmenkymmenen vuoden ajan oli työskennellyt kirjastossa osoittaen toimessaan mitä suurinta harrastusta ja tunnollisuutta, sai sairauden takia pyytämänsä eron ja täyden eläkkeen huhtikuun 1 p:stä lukien. Hänen sijaansa johtokunta nimitti toukokuun 25 p:nä Turun kaupungin kirjaston amanuenssin E. Thermanin, joka astui virkaansa kesäkuun 16 p:nä. Ylemmän palkkaluokan amanuenssi A. Hertz, joka runsaasti 40 vuotta oli uutterasti toimien hoitanut virkatehtäviään pääkirjaston lukusaleissa, kuoli elokuun 3 p:nä. Hänen entiseen virkaansa johtokunta valitsi lokakuun 12 p:nä filosofiankandidaatti K. Kytömaan, joka ryhtyi toimeensa saman kuukauden 16 p:nä. Pääkirjaston apulaissiivooja A. Saarela sai iän takia eron toimestaan helmikuun 1 p:nä ja ylimääräisen eläkkeen maaliskuun 1 p:stä lukien. Hänen tilalleen otettiin apulaissiivoojaksi B. Järvinen, joka aloitti työnsä helmikuun 1 p:nä. Sairaslomaa myönnettiin 34 viranhaltijalle 69 eri tapauksessa yhteensä 2,923 työtuntia. Vastaavat luvut v. 1936 olivat 35, 86 ja 6,050.

Huoneistot. Kaupungin suomenkielisten kansakoulujen johtokunta pyysi kaupunginhallitukselta saada käytettäväkseen ne Käpylän kansakoulurakennuksessa sijaitsevat huoneistot, jotka oli luovutettu Käpylän haara-

[1]) Kertomukseen liittyvät taulukkotiedot lainausliikkeestä sekä käynneistä lukusaleissa on julkaistu Helsingin kaupungin tilastollisessa vuosikirjassa v:lta 1938.

kirjastolle ja lastentarhoille. Tämän johdosta kaupunginhallitus määräsi yleisten töiden lautakunnan tehtäväksi laatia erityisen, Käpylän haarakirjastolle ja lastentarhoille suunnitellun rakennuksen piirustukset yksissä neuvoin kiinteistölautakunnan, kirjaston johtokunnan ja lastentarhain johtokunnan kanssa. Näin meneteltiinkin ja kaupunginvaltuusto otti v:n 1938 menoarvioon määrärahan kyseisen rakennuksen aikaansaamiseksi. Koska huoneistoista johtuvat haitat erittäinkin pääkirjastossa ovat käyneet kovin vaikeiksi, lähetti kirjaston johtokunta lokakuun keskivaiheilla kaupunginhallitukselle kirjelmän, jossa selviteltiin kirjastossa vallitsevaa tilanpuutetta ja muita, toimintaa ja kehitystä ehkäiseviä epäkohtia ja laadittiin lähintä tulevaisuutta silmälläpitäen ehdotus niiden korjaamiseksi. Tämä esitys päättyi ehdotukseen, että kaupunginhallitus suosiollisesti tekisi voitavansa, jotta pääkirjastolle mahdollisimman pian rakennettaisiin uusi talo ja että ryhdyttäisiin valmistaviin toimenpiteisiin pienehkön talon rakentamiseksi Töölön haarakirjastolle sekä että kaupunginhallitus antaisi kiinteistölautakunnan toimeksi hankkia Vallilan haarakirjastolle nykyistä melkoisesti suuremman huoneiston sekä tilavan huoneiston kaupungin eteläosaan perustettavaksi aiotulle uudelle haarakirjastolle. Vuoden lopulla johtokunnalla oli tilaisuus antaa lausuntonsa muutamista tonteista, jotka mahdollisesti voisivat soveltua Töölön haarakirjaston uudisrakennuksen paikaksi.

Kirjastokurssien toimeenpanoa varten sai valtion kirjastotoimisto oikeuden kaupungille suoritettavaa korvausta vastaan käyttää pääkirjaston n.s. satusalia elokuun 15 ja joulukuun 15 p:n välisenä aikana niinä tunteina, jolloin kirjasto ei huoneita tarvinnut.

Lainausliike. Kirjojen lainauksessa ilmennyt väheneminen, joka on kirjastossa ollut havaittavissa lamakauden päättymisestä lukien, jatkui suurin piirtein kertomusvuonnakin. Vain Töölön haarakirjaston liikkeessä oli huomattavissa vähäinen lisäys. Kirjalainojen lukumäärä v. 1937 ja 1936 oli seuraava:

	1937		1936	
	Kaikkiaan	Keskimäärin lainauspäivää kohden	Kaikkiaan	Keskimäärin lainauspäivää kohden
Pääkirjasto	503,559	1,472	564,557	1,651
Kallion haarakirjasto .	249,669	730	279,984	819
Töölön » .	59,088	173	57,189	189
Vallilan » .	52,138	153	59,302	196
Käpylän » .	20,630	68	21,825	72
Pasilan » .	14,067	47	15,006	50
Yhteensä	899,151	2,643	997,863	2,977

Lainauspäivien lukumäärä oli pääkirjastossa ja Kallion haarakirjastossa 342, Töölön ja Vallilan haarakirjastoissa 341 sekä Käpylän ja Pasilan haarakirjastoissa 302. Töölön ja Vallilan haarakirjastojen lainausosastot pidettiin kesällä avoinna kaikkina arkipäivinä; ennen nämä osastot olivat kesäkuukausina olleet yleisön käytettävissä vain 3 kertaa viikossa. Päivittäinen lainausaika pysyi muuttumattomana.

Suurin määrä päivässä annettuja kirjalainoja oli 5,442 (6,224 v. 1936).

Aikuisille sekä toiselta puolen lapsille ja nuorisolle v. 1937 annettujen kirjalainojen välinen suhde selviää seuraavasta taulukosta:

	Kirjalainoja aikuisille		Kirjalainoja lapsille ja nuorisolle		Kirjalainoja kaikkiaan
	Luku	%	Luku	%	
Pääkirjasto	410,230	81.5	93,329	18.5	503,559
Kallion haarakirjasto	183,331	73.4	66,338	26.6	249,669
Töölön »	38,957	65.9	20,131	34.1	59,088
Vallilan »	34,115	65.4	18,023	34.6	52,138
Käpylän »	12,723	61.7	7,907	38.3	20,630
Pasilan »	9,230	65.6	4,837	34.4	14,067
Yhteensä	688,586	76.6	210,565	23.4	899,151

V. 1936 lainattiin aikuisille 763,263 nidosta eli 76.5 % sekä lapsille ja nuorisolle 234,600 nidosta eli 23.5 %. Aikuisten sekä lasten ja nuorison lainauksen välinen suhde muuttui siis vähäisessä määrin aikuisten eduksi.

Romaani- ja kertomuskirjallisuuden sekä muun kirjallisuuden lainauksen välinen suhde selviää seuraavasta taulukosta, jossa myös on otettu huomioon aikuisille sekä toiselta puolen lapsille ja nuorisolle annettujen lainain välinen ero:

	Kirjalainoja aikuisille				Kirjalainoja lapsille ja nuorisolle				Kirjalainoja kaikkiaan			
	Romaani-kirjallisuus		Muu kirjallisuus		Kertomus-kirjallisuus		Muu kirjallisuus		Romaani- ja kertomus-kirjallisuus		Muu kirjallisuus	
	Luku	%	Luku	%	Luku	%	Luku	%	Luku	%	Luku	%
Pääkirjasto	236,156	57.6	174,074	42.4	65,179	69.8	28,150	30.2	301,335	59.8	202,224	40.2
Kallion haarakirjasto	115,918	63.2	67,413	36.8	51,278	77.3	15,060	22.7	167,196	67.0	82,473	33.0
Töölön »	25,120	64.5	13,837	35.5	14,971	74.4	5,160	25.6	40,091	67.8	18,997	32.2
Vallilan »	21,346	62.6	12,769	37.4	14,017	77.8	4,006	22.2	35,363	67.8	16,775	32.2
Käpylän »	8,193	64.4	4,530	35.6	6,137	77.6	1,770	22.4	14,330	69.5	6,300	30.5
Pasilan »	5,370	58.2	3,860	41.8	3,715	76.8	1,122	23.2	9,085	64.6	4,982	35.4
Yhteensä	412,103	59.8	276,483	40.2	155,297	73.8	55,268	26.2	567,400	63.1	331,751	36.9

V. 1936 lainattiin kaikkiaan 630,009 nidosta eli 63.1 % romaani- ja kertomuskirjallisuutta sekä 367,854 nidosta eli 36.9 % muuta kirjallisuutta. Verrattaessa käy selville että kertomusvuonna esiintynyt lainausliikkeen väheneminen kohdistui tasan sekä romaani- ja kertomuskirjallisuuteen että myös muuhun kirjallisuuteen. Aikuisille lainatun tietokirjallisuuden lainausprosentti kohosi 39.7:stä v. 1936 40.2:een kertomusvuonna, kun taas lapsille ja nuorisolle annetun tietokirjallisuuden lainausprosentti aleni 27.6:sta v. 1936 26.2:een kertomusvuonna.

Erikielisen kirjallisuuden lainausta valaisee seuraava taulukko:

	Suomenkielinen kirjallisuus		Skandinavinen kirjallisuus		Muunkielinen kirjallisuus		Kirjalainoja kaikkiaan
	Luku	%	Luku	%	Luku	%	
Pääkirjasto	289,649	57.5	191,041	37.9	22,869	4.6	503,559
Kallion haarakirjasto	224,778	90.0	24,891	10.0	—	—	249,669
Töölön »	37,667	63.7	21,421	36.3	—	—	59,088
Vallilan »	43,794	84.0	8,344	16.0	—	—	52,138
Käpylän »	17,671	85.7	2,959	14.3	—	—	20,630
Pasilan »	12,357	87.8	1,710	12.2	—	—	14,067
Yhteensä	625,916	69.6	250,366	27.9	22,869	2.5	899,151

Kaikilta lainausosastoilta annettiin v. 1936 lainaksi suomenkielistä kirjallisuutta 684,334 nidosta, 68.6 %, skandinavista kirjallisuutta 288,753 nidosta, 28.9 %, sekä muunkielistä kirjallisuutta 24,776 nidosta, 2.5 %. Skandinavisen kirjallisuuden lainaus väheni niin muodoin kertomusvuonna tuntuvammin kuin suomenkielisen kirjallisuuden lainaus. Muunkielisen kirjallisuuden lainausta osoittava prosenttiluku pysyi muuttumattomana.

Kirjavaraston eri osastoista lainattujen nidosten luku ilmenee seuraavasta yhdistelmästä:

	Pääkirjasto	Kallion	Töölön	Vallilan	Käpylän	Pasilan	Kirjalainoja kaikkiaan	%
		haarakirjasto						
I. Uskontoa	6,915	1,365	299	292	109	60	9,040	1.0
II. Historiaa, arkeologiaa ja elämäkertoja	44,495	18,400	5,902	4,549	1,585	1,295	76,226	8.5
III. Maantietoa, kansatiedettä, antropologiaa ja matkakertomuksia	34,494	21,917	5,242	4,450	1,720	1,343	69,166	7.7
IV. Romaaneja, kertomuksia ja satuja	301,335	167,196	40,091	35,363	14,330	9,085	567,400	63.1
V. Runoja, näytelmiä, albumeja sekä kirjallisuushistoriaa ja taidetta	31,326	11,752	2,202	2,094	654	797	48,825	5.4
VI. Luonnontiedettä, matematiikkaa, lääketiedettä ja teknologiaa	28,073	10,401	2,062	2,077	838	472	43,923	4.9
VII. Oikeus- ja valtiotiedettä, yhteiskunnallisia kysymyksiä ja taloutta	18,388	5,426	728	755	399	216	25,912	2.9
VIII. Kielitiedettä	11,207	3,850	592	375	206	153	16,383	1.8
IX. Filosofiaa, siveysoppia, kasvatusta, kirja- ja kirjastotiedettä, urheilua sekä muita ja sekalaisia aineita	27,326	9,362	1,970	2,183	789	646	42,276	4.7
Yhteensä	503,559	249,669	59,088	52,138	20,630	14,067	899,151	100.0

V. 1936 olivat eri kirjallisuusosastoista annettujen lainain prosenttiluvut 1.0, 8.7, 7.9, 63.1, 5.4, 4.8, 2.8, 1.7 ja 4.6. Kertomusvuonna lisääntyivät siis suhteellisesti osastoista VI, VII, VIII ja IX annetut lainat, kun taas osastoista II ja III annetut lainat suhteellisesti vähenivät. I, IV ja V osastoon kuuluvan kirjallisuuden lainausta koskevat prosenttiluvut pysyivät muuttumattomina.

Kirjakokoelmia annettiin lainaksi kunnalliskotiin, yleiseen sairaalaan, Marian sairaalaan ja Kivelän sairaalaan.

Seikkaperäinen, lainausliikettä valaiseva tilasto ilmenee taululiitteestä II.

Kertomusvuonna lainaksi annetuista kirjoista on 211 palauttamatta. Näistä oli 179 lainattu pääkirjastosta, 22 Kallion haarakirjastosta, 5 Töölön haarakirjastosta ja 5 Vallilan haarakirjastosta.

Lainaajat. Kotilainoja sai kaikkiaan 45,319 henkilöä, joista 7,206 oli uusia lainaajia. Seuraavassa taulukossa esitetään lainaajia koskevia tietoja:

	Miehiä			Naisia			Lapsia ja nuorisoa			Lainaajia kaikkiaan
	Ruumiillisen työn tekijöitä	Muita	Yhteensä	Ruumiillisen työn tekijöitä	Muita	Yhteensä	Poikia	Tyttöjä	Yhteensä	
	Lainaajia, joiden äidinkieli oli suomi									
Pääkirjasto	3,258	3,798	7,056	2,709	4,867	7,576	1,059	629	1,688	16,320
Kallion haarakirjasto	2,579	1,384	3,963	2,256	1,620	3,876	1,185	892	2,077	9,916
Töölön »	263	218	481	359	406	765	461	220	681	1,927
Vallilan »	557	102	659	345	155	500	255	180	435	1,594
Käpylän »	78	166	244	201	90	291	199	137	336	871
Pasilan »	150	35	185	104	52	156	63	66	129	470
Yhteensä	6,885	5,703	12,588	5,974	7,190	13,164	3,222	2,124	5,346	31,098
	Lainaajia, joiden äidinkieli oli ruotsi									
Pääkirjasto	1,179	3,205	4,384	824	4,837	5,661	667	490	1,157	11,202
Kallion haarakirjasto	237	232	469	177	338	515	93	97	190	1,174
Töölön »	107	148	255	105	315	420	147	131	278	953
Vallilan »	82	23	105	53	42	95	54	49	103	303
Käpylän »	10	59	69	30	33	63	42	49	91	223
Pasilan »	17	17	34	10	14	24	11	10	21	79
Yhteensä	1,632	3,684	5,316	1,199	5,579	6,778	1,014	826	1,840	13,934
	Lainaajia, joiden äidinkieli oli jokin muu kieli									
Pääkirjasto	8	112	120	1	149	150	8	9	17	287
	Lainaajia kaikkiaan									
Pääkirjasto	4,445	7,115	11,560	3,534	9,853	13,387	1,734	1,128	2,862	27,809
Kallion haarakirjasto	2,816	1,616	4,432	2,433	1,958	4,391	1,278	989	2,267	11,090
Töölön »	370	366	736	464	721	1,185	608	351	959	2,880
Vallilan »	639	125	764	398	197	595	309	229	538	1,897
Käpylän »	88	225	313	231	123	354	241	186	427	1,094
Pasilan »	167	52	219	114	66	180	74	76	150	549
Yhteensä	8,525	9,499	18,024	7,174	12,918	20,092	4,244	2,959	7,203	45,319

V. 1936 oli lainaajien lukumäärä 46,664, joista 31,272:lla eli 67.0 %:lla oli äidinkielenään suomi, 15,122:lla eli 32.4 %:lla ruotsi ja 270:llä eli 0.6 %:lla jokin muu kieli. Vastaavat, kertomusvuotta koskevat prosenttiluvut ovat 68.6, 30.8 ja 0.6. Suomenkielisten lainaajien lukumäärä lisääntyi siis jälleen suhteellisesti, kun taas ruotsinkielisten lainaajien luku suhteellisesti väheni ja muiden lainaajien prosenttiluku pysyi muuttumattomana. Aikuisten ja nuorten lainaajien suhdeluku muuttui aikuisten eduksi; aikuisten prosenttiluku oli 84.1 (83.8 v. 1936) sekä lasten ja nuorison 15.9 (16.2 v. 1936). Ruumiillisen työn tekijöihin kuuluvien aikuisten lainaajien prosenttiluku oli 41.2 oltuaan 41.1 v. 1936 ja muiden aikuisten lainaajien 58.8 oltuaan 58.9 v. 1936. Miesten ja naisten lukumäärää osoittavat prosenttiluvut olivat: edellisten 47.3 (48.0 v. 1936) ja jälkimmäisten 52.7 (52.0 v. 1936). Nuorista lainaajista oli 58.9 % (59.4 v. 1936) poikia ja 41.1 % (40.6 v. 1936) tyttöjä.

Lukusalit. Pääkirjaston opintosali oli avoinna 354 päivää, kun taas muut lukusalit olivat yleisön käytettävissä 355 päivää. Kallion haarakirjaston aikuisten lukusali pidettiin yleisölle avoinna 354, lasten lukusali

340 ja sanomalehtisalit 355 päivää. Töölön haarakirjaston sanomalehtisali oli yleisölle avoinna 355 ja lasten lukuhuone 354 päivää. Vallilan haarakirjaston vastaavat aukiolopäivien luvut olivat 353 ja 349, Käpylän haarakirjaston vastaavasti 350 ja 349 sekä Pasilan haarakirjaston vastaavasti, 356 ja 354. Pienien haarakirjastojen aukiolopäivien lukumäärässä esiintyvä erilaisuus johtuu pääasiallisesti siitä, että niissä suoritettiin vuoden kuluessa korjaustöitä. Eteläinen lukuhuoneisto pidettiin avoinna 355 päivää.

Päivittäinen aukioloaika oli sama kuin edellisenäkin vuonna.

Lukusalikäyntien lukumäärä [1]) v. 1937 ja 1936 selviää seuraavasta taulukosta:

	Opintosali		Aikuisten lukusalit		Sanomalehtisalit		Lasten lukuhuoneet		Käyntejä kaikkiaan	
	1937	1936	1937	1936	1937	1936	1937	1936	1937	1936
Pääkirjasto	39,721	41,997	37,640	42,778	275,282	277,868	67,026	67,792	419,669	430,435
Haarakirjasto,										
Kallion	—	—	25,788	28,470	309,226	338,857	49,019	62,847	384,033	430,174
Töölön	—	—	—	—	153,734	145,858	23,671	22,022	177,405	167,880
Vallilan	—	—	—	—	149,001	167,822	29,388	32,069	178,389	199,891
Käpylän	—	—	—	—	69,942	69,417	6,797	6,097	76,739	75,514
Pasilan	—	—	—	—	17,652	29,152	9,230	6,424	26,882	35,576
Eteläinen lukuhuoneisto	—	—	—	—	—	—	—	—	216,028	209,065
Yhteensä	39,721	41,997	63,428	71,248	974,837	1,028,974	185,131	197,251	1,479,145	1,548,535

Lukusalikäyntien päivittäinen keskimäärä oli seuraava:

	1937	1936
Pääkirjasto	1,182	1,209
Kallion haarakirjasto	1,088	1,218
Töölön »	500	472
Vallilan »	506	561
Käpylän »	219	215
Pasilan »	76	100
Eteläinen lukuhuoneisto	609	587
Yhteensä	4,180	4,362

Vuoden varrella ilmestyneitä aikakaus- ja sanomalehtiä oli lukusaleissa yleisön käytettävissä seuraava määrä:

	Aikakauslehtiä,		Sanomalehtiä,	
	luku	kpl	luku	kpl
Pääkirjasto	344	385	63	85
Kallion haarakirjasto	133	169	40	79
Töölön »	51	57	20	24
Vallilan »	51	61	21	35
Käpylän »	38	40	16	20
Pasilan »	40	42	16	16
Eteläinen lukuhuoneisto	42	45	18	36

[1]) Taulukossa ilmoitetut käyntien määrät sanomalehtisaleissa sekä eteläisessä lukuhuoneistossa, samoin kuin Töölön, Vallilan, Käpylän ja Pasilan haarakirjastojen lasten lukuhuoneiden vastaavat luvut, eivät ole täysin tarkat, käynnit kun on merkitty mekaanisin laskukojein.

Satuillat. Talven, kevään ja syksyn kuluessa järjestettiin pääkirjastossa 37 suomenkielistä ja 36 ruotsinkielistä sekä Kallion haarakirjastossa 25 suomenkielistä ja 8 ruotsinkielistä satuiltaa lapsille.

Kirjavarasto. Kaupunginvaltuuston v. 1934 vahvistamien kirjavaraston tarkastusta koskevien säännösten mukaisesti toimittivat virkailijat kesäkuussa kirjallisuusryhmään IV (H-K sekä kaikki vieraskieliset kirjat tässä osastossa) kuuluvien kirjojen tarkastuksen. Inventtaustarkastajina olivat samoin kuin aikaisemminkin filosofianmaisterit C.-R. Gardberg ja S.-K. Kilpi. Tarkastuksen perusteella poistettiin puuttuneet 462 nidosta, joista 436 oli kuulunut pääkirjaston, 6 Kallion haarakirjaston, 1 Töölön haarakirjaston ja 19 Käpylän haarakirjaston kirjavarastoon. Paitsi näitä poistettiin luetteloista 270 v. 1933 lainattua kirjaa, joita ei kirjaston ollut onnistunut saada takaisin. Näistä oli 218 lainattu pääkirjastosta, 29 Kallion haarakirjastosta, 3 Töölön haarakirjastosta, 7 Vallilan haarakirjastosta, 10 Käpylän haarakirjastosta ja 3 Pasilan haarakirjastosta. Lisäksi poistettiin 3,163 lainausliikkeessä kulunutta kirjaa, joista 1,987 oli pääkirjaston, 832 Kallion haarakirjaston, 35 Töölön haarakirjaston, 218 Vallilan haarakirjaston, 89 Käpylän haarakirjaston ja 2 Pasilan haarakirjaston kirjoja. Kertomusvuonna poistettiin täten kaikkiaan 3,895 nidosta. Kirjastoon hankittiin ja luetteloitiin 12,563 uutta nidosta. Luetteloitu kirjavarasto käsitti vuoden alussa 224,740 nidosta. Vuoden päättyessä oli nidosten lukumäärä 233,408, joista 122,361 eli 52.4 % oli suomenkielistä ja 102,384 eli 43.9 % oli skandinavista sekä 8,663 eli 3.7 % muunkielistä (saksan-, ranskan-, englannin- ja vironkielistä) kirjallisuutta. Vastaavat v:n 1936 prosenttiluvut olivat 52.4, 44.0 ja 3.6.

Kirjavarasto jakautui vuoden lopussa eri kirjallisuusryhmiin seuraavasti:

	Nidoksia	%
I. Uskontoa	7,784	3.3
II. Historiaa, arkeologiaa ja elämäkertoja	22,080	9.5
III. Maantietoa, kansatiedettä, antropologiaa ja matkakertomuksia	13,363	5.7
IV. Romaaneja, kertomuksia ja satuja	89,062	38.2
V. Runoja, näytelmiä, albumeja sekä kirjallisuushistoriaa ja taidetta	26,396	11.3
VI. Luonnontiedettä, matematiikkaa, lääketiedettä ja teknologiaa	13,692	5.9
VII. Oikeus- ja valtiotiedettä, yhteiskunnallisia kysymyksiä ja taloutta	14,503	6.2
VIII. Kielitiedettä	3,759	1.6
IX. Filosofiaa, siveysoppia, kasvatusta, kirja- ja kirjastotiedettä, urheilua sekä muita ja sekalaisia aineita	14,411	6.2
X. Lukusaleihin sijoitettua kirjallisuutta (hakuteoksia, sidottuja aikakauslehtiä ja sanomalehtiä y.m.)	28,358	12.1
Yhteensä	233,408	100.0

Vastaavat prosenttiluvut v:lta 1936 olivat 3.3, 9.4, 5.6, 38.4, 11.4, 5.8, 6.2, 1.6, 6.1 ja 12.2.

Pääkirjaston ja eri haarakirjastojen kesken kirjavarasto jakautui seuraavasti:

	1937		1936	
	Nidoksia	%	Nidoksia	%
Pääkirjasto	136,292	58.4	131,413	58.5
Kallion haarakirjasto	56,592	24.3	54,537	24.3
Töölön »	16,492	7.1	15,794	7.0
Vallilan »	12,933	5.5	12,490	5.6
Käpylän »	7,080	3.0	6,829	3.0
Pasilan »	3,976	1.7	3,634	1.6
Eteläinen lukuhuoneisto	43	0.0	43	0.0
Yhteensä	233,408	100.0	224,740	100.0

Kirjavarasto, jonka arvo vuoden alussa laskettiin 5,263,950 markaksi, arvioitiin vuoden lopussa 5,586,010 markaksi.

Kirjalahjat. Ennen kaikkea mainittakoon Ranskan lähetystön vuoden lopulla antama tieto siitä, että kirjasto saa Ranskan valtiolta lahjana n. 10,000 frangin arvoisen kokoelman ranskalaista kirjallisuutta. Kirjastolla oli myöskin tilaisuus laatia kokoelman kokoonpanoa koskeva ehdotus.

Kirjastolle ovat antaneet kirjalahjoja kirjailijatar C. Benedict, professori C. von Bonsdorff, Christian science-yhdistys (Helsinki), herra E. Edelman, eduskunnan kirjasto, filosofianmaisteri C.-R. Gardberg, haarakirjastonjohtajat E. Grönroos ja M. Hagman, herra S. Ilmonen, Japanin Helsingin-lähetystö, kirjailija H. B. Lister, Lundin yliopiston kirjasto, kenraalitar C. Löfström, kirjailijatar H. Martin, herra J. B. Murray, Kustannus oy. Otava, herra J. Poikonen, Suomen Bukarestin pääkonsulinvirasto, neiti M. Teräskeli, Upsalan yliopiston kirjasto, neiti S. Walli ja valtioneuvoston julkaisuvarasto.

Kirjasto sai myös korvauksetta julkaisuja, joita olivat toimittaneet Arbetarnes bildningsförbund (Tukholma), Deichmanin kirjasto (Oslo), Deutsche Schule (Helsinki), eduskunnan kirjasto, Osuusliike Elanto, Göteborgin kaupunginkirjasto, Helsingin kauppiaitten kauppakoulu, Helsingin kaupungin huoltolautakunta, Helsingin kaupungin kirjapainokoulu, Helsingin kaupungin rahatoimisto, Helsingin kaupungin teknilliset laitokset, Helsingin kaupungin tilastotoimisto, Helsingin kaupunginhallitus, Helsingin säästöpankki, Hälsingborgin kaupunginkirjasto, International Conciliation (Carnegie Endowment for International Peace), kansainvälinen sosiaalipoliittisen yhteistyön valtuuskunta (Tukholma), kouluhallitus, kunnallinen keskustoimisto, Kuopion kaupunginkirjasto, maanmittaushallitus, metsätieteellinen tutkimuslaitos, Moskovan yliopiston paleontologinen laboratorio, Nuorten miesten kristillinen yhdistys (Helsinki), Odensen keskuskirjasto, Kustannus oy. Otava, Oulunkylän ruotsinkielinen yhteiskoulu, Pelastusarmeija, Oy. Pohjoismaiden yhdyspankki, Porin kaupunginkirjasto, posti- ja lennätinlaitos, postisäästöpankin hallitus, Rake oy., rautatiehallitus, Ruotsalaisen kirjallisuuden seura, Secretaria de educacion (Cuba), siviiliviraston leski- ja orpokassa, sosialiministeriö, Suomalainen partiopoikaliitto, Suomen maalarintyönantajien liitto, Suomen maataloustieteellinen seura, Suomen matkailijayhdistys, Suomen meripelastusseura, Suomen pankki, Suomen paperitehtaitten yhdistys, Suomen teollisuusliitto, Keskinäinen henkivakuutusyhtiö Suomi, Tampereen kaupunginhallitus, Tampereen kaupunginkirjasto, The Carnegie United Kingdom Trust, Tukholman kau-

punginkirjasto, tullihallituksen tilastokonttori, Turun kaupunginhallitus, Turun kaupunginkirjasto, Turun yliopisto, Upsalan yliopiston kirjasto, Vaasan kaupunginkirjasto, valtion kirjastotoimisto, Viipurin kaupunginhallitus, Viipurin kaupunginkirjasto ja yhdistys Ålands vänner sekä seuraavien aikakaus- ja sanomalehtien toimitukset: Aikain vartija, Bank of Finland, Barnens missionstidning, Christian Science Sentinel, Deutsche Allgemeine Zeitung, Elanto, Fama, Finlands försäkringstidskrift, Forstlig tidskrift, Freies Deutschland, Helsingin N.M.K.Y:n kuukauslehti, Herää valvomaan, Hissbladet, Hissilehti, Hufvudstadsbladet, Industritidningen, Inner Culture, Japan in Pictures, Kevätkylvö, Kirjasanomat, Kirjatyö—Bokarbete, Kirjojen maailma, Korsets budskap, Kuulovikainen, Kuva, Labor, Lasten Lähetyslehti, Leipuri, Maan suola, Mercator, Merimiehen ystävä, Metsätaloudellinen aikakauskirja, Missionstidning för Finland, Nuorten Pellervo, Nykyhetki, Otava, Pirkka, Pohjantähti, Prager Presse, Ristin voitto, Sisu-uutiset, Sjömansvännen, Sosialinen aikakauskirja — Social tidskrift, Suomalainen ylioppilas, Suomen kulkuneuvot, Suomen lähetyssanomia, Suomen matkailu, Suomen pienviljelijä, Suomen ravintolalehti, Säästöpankki, Teknikervärlden, Teollisuuslehti, Teosofi, Teosofiskt forum, Terveys, The Baltic Times, The Herald of Christian Science, The Warsaw Weekly, Tikkurilan viesti, Tuberkuloosilehti, Tuberkulosbladet, Turistliv i Finland, Työrintama, Unitas, Uskon sanoma, Vakuutussanomia, Wandlung, Vapaa katolinen kirkko ja Veikko.

Painosta julkaistiin kolme v. 1936 kirjastoon hankitun kirjallisuuden lisäluetteloa, joista ensimmäinen käsitti suomen- ja vironkielisen kirjallisuuden, toinen ruotsin-, tanskan- ja norjankielisen sekä kolmas saksan-, ranskan- ja englanninkielisen kirjallisuuden. Lisäksi julkaistiin painosta suomenkielinen kertomus kirjaston toiminnasta v. 1936.

Tulot. Kirjaston tulot nousivat 117,442: 90 markkaan vastaten 111,462: 30 markkaa v. 1936. Kallion haarakirjastosta varastettiin murtautumalla 300 markkaa. Kaupunginhallituksen määräyksen mukaisesti poistettiin tileistä varastettu määrä, joten kaupungin rahatoimistoon suoritettiin täten 117,142: 90 markkaa.

Pääkirjaston ja haarakirjastojen tulojen jakautuminen selviää seuraavasta taulukosta:

	Pääkirjasto	Kallion	Töölön	Vallilan	Käpylän	Pasilan	Tuloja kaikkiaan
		haarakirjasto					
	Markkaa ja penniä						
Kuukausi							
Tammikuu	9,898 —	1,923 85	422 60	226 40	82 70	219 30	[1] 12,952 35
Helmikuu	5,763 75	1,221 85	280 —	147 60	116 40	242 15	7,771 75
Maaliskuu	8,554 05	1,941 90	364 10	198 15	100 70	226 55	11,385 45
Huhtikuu	7,478 95	1,641 80	345 10	143 —	90 30	222 60	9,921 75
Toukokuu	8,637 —	2,112 60	384 60	206 60	105 50	273 60	11,719 90
Kesäkuu	5,733 35	1,412 65	228 50	288 90	80 70	275 40	8,019 50
Heinäkuu	6,366 70	1,715 95	300 40	239 30	227 70	233 10	9,083 15
Elokuu	5,241 15	1,400 80	399 —	261 50	78 —	234 60	7,615 05
Syyskuu	5,815 15	1,407 65	310 90	250 55	70 30	304 50	8,159 05
Lokakuu	6,346 40	1,675 80	228 70	213 55	75 —	216 —	8,755 45
Marraskuu	6,453 70	1,479 80	252 60	215 05	68 50	235 30	8,704 95
Joulukuu	[2] 10,162 95	1,884 90	448 80	327 25	134 50	206 40	[1] 13,354 55
Yhteensä	86,451 15	19,819 55	3,965 30	2,717 85	1,230 30	2,889 50	[1] 117,442 90

[1]) Ks. seur. siv. alav. 1. — [2]) S:n alav. 2.

Tuloerä	Pääkirjasto	Kallion haarakirjasto	Töölön haarakirjasto	Vallilan haarakirjasto	Käpylän haarakirjasto	Pasilan haarakirjasto	Tuloja kaikkiaan
	Markkaa ja penniä						
Sakkoja	79,350: 80	16,898: 70	3,738: 30	2,332: 85	1,046: 50	568: 50	103,935: 65
Suomenkielisten luettelojen myynti	212: —	1,472: —	26: —	89: 50	14: —	30: —	1,843: 50
Ruotsinkielisten luettelojen myynti	393: —	208: —	30: —	31: —	—: —	2: —	664: —
Vieraskielisten luettelojen myynti	48: —	—: —	—: —	1: 50	—: —	—: —	49: 50
Erääntyneitä vakuutuksia	1,610: —	103: —	—: —	40: —	—: —	—: —	1,753: —
Sekalaisia tuloja	[2] 4,837: 35	1,137: 85	171: —	223: —	169: 80	2,289: —	[1] 9,197: 25
Yhteensä	86,451: 15	19,819: 55	3,965: 30	2,717: 85	1,230: 30	2,889: 50	[1] 117,442: 90

Lainanottajat maksoivat sakkoja 66,916 tapauksessa. Kaupungin rahatoimistoon suoritettujen, erääntyneiden vakuuksien lukumäärä oli 70. Luetteloita myytiin kaikkiaan 1,178, joista 818 käsitti suomen- ja vironkielistä kirjallisuutta (A-ryhmä), 327 pääasiallisesti ruotsinkielistä (B-ryhmä) ja 33 yksinomaan saksan-, ranskan- ja englanninkielistä kirjallisuutta (C-ryhmä). Myydyt luettelot jakautuivat hintaansa ja laatuunsa nähden seuraavasti:

Luettelon hinta, mk	A-ryhmä	B-ryhmä	C-ryhmä	Yhteensä	Luettelon hinta, mk	A-ryhmä	B-ryhmä	C-ryhmä	Yhteensä
1: —	75	2	—	77	3: —	—	2	—	2
1: 50	—	—	33	33	5: —	7	—	—	7
2: —	707	322	—	1,029	12: —	26	1	—	27
2: 50	3	—	—	3	Yhteensä	818	327	33	1,178

Kadonneiden ja vahingoittuneiden kirjain korvausrahoja kertyi 4,246: 90 markkaa. Säästöä v:lta 1936 oli 13: 75 markkaa. Näillä varoilla hankittiin uutta kirjallisuutta ja lunastettiin aikaisemmin korvattuja kirjoja 4,251: 60 markan arvosta. Säästöä v:een 1938 jäi täten 9: 05 markkaa.

Menot [3] ilmenevät seuraavasta yhdistelmästä, johon on myös otettu kirjastolle myönnetyt määrärahat:

	Määräraha, mk	Menot, mk
Palkat, palkkiot ja sairasapu	1,891,721: —	1,861,415: 05
Vuokrat	537,520: —	537,520: —
Lämpö	69,345: —	69,179: 45
Valaistus	76,650: —	63,037: 10
Siivous	11,300: —	10,213: 10
Vedenkulutus	2,500: —	1,741: 60
Puhtaanapito	14,600: —	11,497: —
Kalusto	13,900: —	13,586: 60
Sidonta- ja painatuskulut	265,000: —	[4] 264,992: 15
Tarverahat	18,400: —	17,563: 25
Kirjallisuus	550,000: —	549,998: —
Yhteensä	3,450,936: —	3,400,743: 30

[1] Tähän sisältyvät eteläisen lukuhuoneiston tulot (tammikuussa 179: 50 mk, joulukuussa 189: 75 mk, kaikkiaan 369: 25 mk. — [2] Tähän sisältyy valtion kirjastotoimiston suorittama vuokra 2,000 mk. — [3] Tähän eivät sisälly kirjastorakennusten kunnossapidosta ja palovakuutuksesta aiheutuneet kulut. — [4] 227,614: 75 mk on käytetty sidonta- ja 37,377: 40 mk painatuskuluihin.

Kaupungin avustamat yritykset. Yhdistykset »Kirjoja sokeille» ja »Brage» sekä »Suomen työväen arkisto» ja »Kasvatusopillinen lukusali ja kirjasto» nimiset laitokset, joille kaupunginhallitus oli myöntänyt apurahoja yleishyödyllisten yritysten ja laitosten kannattamiseksi varatusta määrärahasta, olivat kertomusvuonna kirjaston johtokunnan valvonnan alaisina apurahojen käyttöön nähden.

XVI. Kaupunginmuseo

Helsingin kaupunginmuseon johtokunnan kertomus v:lta 1937 oli seuraavan sisältöinen:

Museon johtokunnan muodostivat professori A. Hämäläinen puheenjohtajana, professori V. Voionmaa sekä filosofiantohtori T. Stjernschantz. Museon johtaja A. W. Rancken toimi sihteerinä. Kaupunginhallituksen edustajana oli toimittaja C. Sundström. Johtokunta kokoontui vuoden kuluessa kuuteen vakinaiseen istuntoon, joissa käsiteltiin ja otettiin päätettäviksi museon hallintoa ja hoitoa koskevia asioita.

Museo oli avoinna yleisölle muina arkipäivinä klo 12—15, pääsymaksun ollessa 1 markka, paitsi perjantaisin klo 17—20, jolloin pääsy oli vapaa ja lauantaisin, jolloin museo oli suljettuna.

Museossa kävi vuoden kuluessa 3,994 henkilöä, joista maksavia oli 2,986. Oppaita myytiin 263.

Museon kokoelmat lisääntyivät 572 numeroa, joista arkistoaineistoa 21, karttoja 1, piirustuksia 2, tauluja ja kuvia 25, valokuvia 435, kirjallisuutta 31, rahoja, kunniamerkkejä ja leimoja 12, vaate- ja kudontakappaleita 6 sekä sekalaista museotavaraa, huonekaluja ja taloustarpeita 39.

Seuraavat henkilöt ja laitokset tekivät lahjoituksia museolle: neidit H. Wilckman, A. Kavaleff, S. Stjerncreutz ja L. Tötterman, tohtorinrouva A. Tollet, majurinrouva E. Wattawa, herra H. Fahlbeck, filosofiantohtori H. Waris, professori Fr. Elfving, valtiongeologi W. Wilkman, pormestari E. Öhmanin perilliset, asessori Edv. Stigzelius, kuvanveistäjä J. Friedlin kuolinpesä, Suomen messut, rouva K. Waronen, Kustannus oy. Otava, kansliapäällikkö O. Schauman, rouva L. Krohn, talo Turuntie 72, Söderström & C:o förlags ab. niminen yhtiö sekä J. Sireliuksen kuolinpesä.

Ostojen joukossa mainittakoon arvokkaita taideteoksia, joita ovat piirtäneet tai maalanneet R. Rindell, W. Orjala, H. Tandefelt, V. Saxelin y.m.; lisäksi ostettiin tuntemattoman taiteilijan valmistama kuningas Fredrik I muotokuvaa esittävä öljymaalaus. Valokuvia ostettiin herroilta Rönnberg, Vainio, Lönegren, Kavanto, Laakso, Luho, Nikolajew ja Valtari sekä Helsinkiä koskevaa kirjallisuutta Akateemisesta kirjakaupasta ja useista antikvarioista.

XVII. Musiikkilautakunta

Musiikkilautakunnan toiminnastaan v. 1937 laatima kertomus oli seuraavan sisältöinen:

Musiikkilautakunnan kokoonpano ja työ. V:ksi 1937 kaupunginvaltuusto valitsi musiikkilautakunnan puheenjohtajaksi lääketieteen- ja kirurgiantohtori E. Suolahden, varapuheenjohtajaksi filosofiantohtori H. Ramsayn sekä muiksi jäseniksi rouva E. von Frenckellin, vaatturi T. Hiekkarannan, kirjaltaja S. Leinon, filosofianmaisteri A. Maasalon ja asianajaja T. Sventorzetskin. Kaupunginhallituksen edustajana lautakunnassa oli apulaiskaupunginjohtaja J. W. Keto sekä hänen hallituksen jäsenenä ollessaan toimistonhoitaja E. Janatuinen. Sihteerinä toimi vanhempi oikeusneuvosmies K. Furuhjelm.

Lautakunta kokoontui kertomusvuoden aikana 13 kertaa. Kokouksissa pidettyjen pöytäkirjain pykäläluku oli yhteensä 195, lähetettyjen kirjeiden luku 144.

Kaupunginorkesterin toiminta. Orkesterin vakinainen miesluku v. 1937 oli 70. Orkesterin taiteellisena johtajana toimi edelleen professori G. Schnéevoigt.

Vuoden aikana toimeenpantiin 16 varsinaista sinfoniakonserttia, joista professori Schnéevoigt johti kuusi, Helmuth Thierfelder yhden, Leo Funtek yhden, Armas Järnefelt yhden, Werner Jansen yhden, Toivo Haapanen kaksi, K. B. Jirak yhden, Nikolai van Gilse van der Pals yhden, Tauno Hannikainen yhden ja Boris Sirpo yhden. Kansansinfoniakonsertteja oli 11, joista professori Schnéevoigt johti yhden, Nikolai van Gilse van der Pals viisi, Carl Bamberger yhden, Sulho Ranta yhden, Arvo Hannikainen yhden, Ole Edgren yhden ja Anton Fleischer yhden. Kansankonsertteja annettiin 23, joista Toivo Haapanen johti kuusi, Arvo Hannikainen kymmenen, Nikolai van Gilse van der Pals kaksi, Eero Selin yhden, Ole Edgren kaksi ja Jussi Blomstedt kaksi. Vuoden aikana annetun yhden ylimääräisen sinfoniakonsertin johti Armas Järnefelt ja vapunpäivänä annetun matinean Arvo Hannikainen. Lisäksi orkesteri esiintyi maksua vastaan kertomusvuoden aikana 17 kertaa. Oopperanäytäntöjä oli 125.

Edellä mainituissa sinfoniakonserteissa esiintyivät seuraavat solistit: Ida Händel, Anja Ignatius, Lea Luboshutz, Henri Temjanka ja Efrem Zimbalist (viulu); Yrjö Selin (sello); Kerttu Bernhard, Alexander Borowsky, Marcel Ciampi, Annie Fischer, Kurt Waldén ja Kauno Virtanen (piano); Irja Aholainen, Lea Piltti ja Oiva Soini (laulu); yhdessä konsertissa avusti Kilven kuoro.

Sinfoniakonserteissa esitettiin seuraavat sävellykset:

a) kotimaisia sävellyksiä: Fougstedt: Orkesterisarja f-duuri; Klami: Psalmus ja Alkusoitto näytelmään Nummisuutarit; Madetoja: Traagillinen episoodi ja Koskenlasku oopperasta Juha; Melartin: Epiloogi oopperasta

Aino; A. Merikanto: Tanhumusiikkia Kyllikin ryöstöstä; Pingoud: Suurkaupungin kasvot; Ranta: Sinfonia a-molli op. 54; Sibelius: Sinfonia II, Sinfonia III, Sinfonia VI, Sinfonia VII, Viulukonsertti ja Satu.

b) ulkomaisia sävellyksiä: Bach: Brandenburger Konzert III, Konsertti d-molli viululle ja oboelle ja Pianokonsertti d-molli; Bach-Respighi: Preludio ja fuuga d-duuri; Bach-Siloti: Alkusoitto kantaatista Wir danken Dir Gott; Beethoven: Sinfonia II, Sinfonia V, Sinfonia VI, Sinfonia VII, Sinfonia VIII, Alkusoitto Coriolan ja Pianokonsertti V ess-duuri; Brahms: Muunnelmia eräästä Haydnin teemasta 2 kertaa, Viulukonsertti d-duuri 2 kertaa; Bruckner: Sinfonia III; Cherubini: Sinfonia d-duuri; Chopin: Pianokonsertti e-molli; Dvorak: Sinfonia V (Aus der neuen Welt); Gram: Sinfonia II; Grieg: Sinfonisia tansseja; Jirak: Alkusoitto Shakespearen komediaan; Liszt: Pianokonsertti ess-duuri; Mendelssohn: Viulukonsertti e-molli; Mozart: Sinfonia c-duuri (Jupiter), Sinfonia g-molli, Konserttiaaria Mia speranza adorata; Prokofieff: Ouverture sur des thêmes juifs; Respighi: Gli Uccelli; Saint-Saëns: Viulukonsertti h-molli; Schumann: Sinfonia IV d-molli ja Pianokonsertti a-molli; R. Strauss: Zerbinettan aaria oopperasta Ariadne auf Naxos; Stravinsky: L'oiseau du feu; J. Suk: Meditatio vanhasta tshekkiläisestä koraalista Pyhä Ukuzel; Tshaikowsky: Sinfonia VI (Pathétique), Alkusoitto oopperasta Romeo ja Julia, Rococomuunnelmia sellolle ja orkesterille ja Pianokonsertti b-molli; sekä Walton: Sinfonia.

Varsinaisissa sinfoniakonserteissa kävi kaikkiaan 6,134 henkilöä eli keskimäärin 383.4 henkilöä konserttia kohden ja varsinaisissa kansansinfonia- ja kansankonserteissa 9,713 henkilöä eli keskimäärin 285.7 henkilöä konserttia kohden. Vastaavat luvut v. 1936 olivat 6,327 ja 8,904. Kertomusvuonna pidetyssä ylimääräisessä konsertissa oli 213 henkilöä, edellisenä vuonna, jolloin konsertteja pidettiin 2, oli 1,133 henkilöä.

Taloudelliset tulokset. Kaupunginorkesterin taloudellisista tuloksista esitetään seuraavat tiedot:

Tulot kaupunginorkesterin työstä v. 1937 olivat 864,273 markkaa, josta 282,273 markkaa oli tuloja orkesterin omista konserteista ja 582,000 markkaa tuloja avustamisesta oopperanäytännöissä ja konserteissa sekä nuottien vuokraamisesta. Tulot talousarviossa arvioitiin 890,000 markaksi. Kaupunginorkesterin valtionapu oli 450,000 markkaa.

Menot nousivat v. 1937, 3,359,590: 15 markkaan, josta palkkauksia 3,046,909 markkaa, konserttikuluja 201,160: 20 markkaa ja muita kuluja 111,520: 95 markkaa. Menot arvioitiin seuraavasti: palkkaukset 2,767,815 markkaa, konserttikulut 210,500 markkaa ja muut kulut 110,732 markkaa. Vuoden aikana lautakunta oikeutettiin ylittämään viimeksi mainitun tilin määrärahaa 8,000 markkaa bassoviulun ostamiseksi.

Kuukausitilintarkastukset. Musiikkilautakunnan ja kaupunginorkesterin voimassa olevan johtosäännön mukaan on orkesterin taloudenhoitaja velvollinen kuukausittain, viimeistään seuraavan kuukauden 7 p:nä, musiikkilautakunnalle antamaan kaksin kappalein laaditun tilin siihen kuuluvine todisteineen sekä vahvistetun kaavakkeen mukaisen taulun tuloista ja menoista. Jokaisen kuukauden alussa toimitettiin tilintarkastus ja havaittiin näissä kuukausitilintarkastuksissa tilien aina olevan kunnossa ja kassan aseman pitävän yhtä tilikirjain kanssa.

Vuoden 1938 talousarvio. Syyskuun 7 p:nä päivätyn kirjelmän ohella musiikkilautakunta lähetti kaupunginhallitukselle v:n 1938 talousarvio-

laskelmansa, jonka mukaan kaupungin lopullisten menojen kaupunginorkesterin voimassapidosta arvioitiin nousevan 2,109,137 markkaan.

Kaupungin avustamien laitosten valvonta. Musiikkilautakunnan asiana olevan kaupungin avustamien taidelaitosten työn valvonnan lautakunta järjesti samalla tavoin kuin edellisinäkin vuosina.

Teoston ja lautakunnan välinen sopimus. Säveltäjäin tekijänoikeustoimisto Teoston ja lautakunnan välillä tehtiin edelleen kalenterivuodeksi 1937 sopimus, jonka mukaan Teosto myönsi lautakunnalle oikeuden 15,000 markan korvausta vastaan sallia kaupunginorkesterin konserteissa v. 1937 rajoittamattomassa määrässä esitettävän kaikkia sävelteoksia, joiden esittämisoikeutta Teosto edusti tai sopimusaikana tuli edustamaan, lukuunottamatta sopimuksessa lähemmin selostettuja sävellyksiä.

Oopperan kanssa tehty sopimus. Musiikkilautakunnan ja Suomalainen ooppera oy:n välinen huhtikuun 29 p:nä 1936 tehty sopimus, jonka mukaan kaupunginorkesterin soittokausi kesti oopperassa syyskuun 15 p:stä 1936 huhtikuun 30 p:ään 1937 kuukausimaksun ollessa 70,000 markkaa, oli muuttumattomana voimassa edelleen syyskuun 15 p:stä 1937.

Konserttien radiointi. Orkesterin sinfonia- ja kansankonsertteja radioitiin kuten edellisinäkin vuosina kaupungille suoritettavan kertamaksun ollessa 4,000 markkaa sinfoniakonserttia ja 2,000 markkaa kansankonserttia kohden.

Musiikkilautakunnan esityksestä yleisradio kertomusvuoden aikana osallistui ulkomaisten vierailevien johtajien ja solistien palkkaamiseen.

Orkesterin johtajan virkaloma. Kaupunginorkesterin johtaja professori G. Schnéevoigt nautti kaupunginhallituksen hänelle myöntämää virkalomaa huhtikuun 1 p:stä lokakuun 10 p:ään, jolloin hän esiintyi Austraaliassa vierailevana johtajana. Professori Schnéevoigtin viransijaisena toimi filosofiantohtori T. Haapanen.

Orkesterin kannanta- ja ennakkovaroja koskevat uudet määräykset. Musiikkilautakunnan kaupunginhallitukselle tekemän kaupunginorkesterin ennakkovarojen rajoittamista ja kannantavarojen käyttämistä maksuihin koskevan esityksen johdosta kaupunginhallitus suostui helmikuun 25 p:nä siihen, että orkesterin taloudenhoitaja sai enintään 30,000 markkaa etukäteen, johon kannantavarat myös sisältyivät, käteismaksujen suorittamiseksi kuukausittain suoritettavaa tilitystä vastaan, että palkkojen maksaminen, vaikkei orkesterilla ollutkaan omaa kassavirastoa, tapahtui edelleen orkesterin toimiston välityksellä ja että taloudenhoitaja tätä varten sai kuukausittain erillisesti ennakkovaroista riippumatta tilata rahatoimistosta palkkalistan osoittaman summan ollen palkkalista heti kuittauksineen palautettava.

Ulkoilmakonsertit. Ulkoilmakonserttien järjestämiseksi v. 1937 myönnetty 25,000 markan määräraha jaettiin seuraavasti: 9,200 markkaa Helsingin suojeluskunnan torvisoittokunnalle kuudesta konsertista Töölössä Runeberginkadun aukiolla, kuudesta konsertista Kaivopuistossa ja tuberkuloosisairaalan edustalla sekä viidestä konsertista Pihlajasaaressa; 7,200 markkaa Rannikkolaivaston soittokunnalle kuudesta konsertista Kalliossa, Pasilassa ja Toukolassa; sekä 8,400 markkaa Helsingin työväenyhdistyksen soittokunnalle seitsemästä konsertista Käpylässä, kuudesta konsertista Hermannissa ja Vallilassa ja kahdesta konsertista Mustikkamaalla.

Konserttitalokysymys. Kesäkuun 2 p:nä musiikkilautakunta kaupunginhallitukselle erään kaupunginvaltuustolle osoitetun erinäisten val-

tuuston jäsenten allekirjoittaman konserttitalon rakentamista Helsinkiin koskevan aloitteen johdosta antamassaan lausunnossa piti mainittua aloitetta erittäin kannatettavana sekä kaupungin musiikkielämälle sangen tärkeänä. Konserttitalon paikaksi ehdotettu alue, Simon- ja Annankadun kulma (ent. narinkan paikka), oli lautakunnan mielestä tarkoitukseen sopiva.

Järjestyssääntö. Kesäkuun 2 p:nä musiikkilautakunta, jonka tehtävänä uuden ohjesäännön mukaan oli antaa kaupunginorkesterille järjestyssääntö, vahvisti osittain muutetun ja täydennetyn järjestyssäännön.

Orkesterin valtuuskunta. Orkesterin uuden järjestyssäännön mukaan orkesterin jäsenten oli kunkin soittokauden alussa valittava luottamusmiehistö, n.s. valtuuskunta, johon kuului kolme varsinaista ja kaksi varajäsentä ja jonka tehtävänä oli tarpeen tullen edustaa orkesterin jäsenistöä, sovitella orkesterin jäsenten keskuudessa mahdolliset erimielisyydet ja olla välittävänä elimenä musiikkilautakunnan ja orkesterin jäsenten kesken. Valtuuskunnan varsinaisiksi jäseniksi valittiin soittokaudeksi 1937/38 orkesterin jäsenet L. Laurila, M. Orlando ja E. Rantasuo sekä varajäseniksi Y. Selin ja H. Jäger.

XVIII. Rakennustarkastuskonttori

Rakennustarkastuskonttorin toiminnasta v:lta 1937 saatiin seuraavat tiedot:

Kertomusvuonna kaupungissa harjoitettu rakennustoiminta oli kaupungin kokoon verraten normaali. Hyväksyttyjen uudisrakennuspiirustusten lukumäärä oli 284, joista 71 oli lisärakennusten tai korotusten sekä 218 muutostöiden piirustuksia. Uudisrakennuksissa oli suunnitteilla 4,627 asuinhuoneistoa ja niissä 10,501 asuinhuonetta. Varasto-, myymälä-, työhuone- y.m.s. tilojen pinta-ala oli 184,829 m^2 ja kaikkien rakennusluvan saaneiden rakennusten yhteinen kuutiotilavuus 1,849,400 m^3.

Kertomusvuonna valmistui 191 uudisrakennusta, joista lisärakennuksia ja korotuksia oli 47; muutostöitä oli 193. Valmistuneiden asuinhuoneistojen lukumäärä oli 3,522 ja huoneiden lukumäärä 7,773. Huomioonottaen vuoden aikana puretut 1,272 huonetta oli asuinhuonelisäys siis 6,501. Valmistuneet asuinhuoneistot käsittivät keskimäärin 2.2 huonetta. Valmistuneiden rakennusten varasto-, myymälä-, työhuone- y.m. tilojen pinta-ala oli 137,461 m^2 ja rakennusten yhteinen kuutiotilavuus 1,386,275 m^3.

Vuoden aikana oli rakennustarkastuskonttorin valvonnan alaisena 506 työmaata, joista uudisrakennuksia oli 344 ja muutostöitä 162. Konttorin kortiston mukaan näillä työmailla suoritettiin n. 5,000 tarkastusta.

Arvion mukaan käytettiin v. 1937 rakennustarkastuskonttorin valvonnan alaisina olleisiin rakennuksiin n. 16,100 tonnia rautaa.

Rakennustarkastuskonttorin tulot rakennustarkastuksista ja rakennustöiden valvonnasta nousivat 1,053,084: 75 markkaan ja rakennusaikana käytetyn katumaan vuokrat 435,909 markkaan eli siis konttorin tulot yhteensä 1,488,993: 75 markkaan. Rakennustarkastuksesta aiheutuneet menot olivat 816,242: 05 markkaa.

XIX. Julkisivupiirustusten tarkastustoimikunta

Julkisivupiirustusten tarkastustoimikunnan toiminnastaan v. 1937 antama kertomus sisälsi seuraavaa:

Toimikuntaan kuuluivat kertomusvuonna itseoikeutettuina jäseninä rakennustarkastaja A. Toivonen, joka toimi samalla puheenjohtajana, asemakaava-arkkitehti B. Brunila ja kaupunginarkkitehti G. Taucher sekä kaupunginvaltuuston vuodeksi valitsemina jäseninä professori O. Tarjanne, joka samalla toimi varapuheenjohtajana, ja työnvälitysneuvoja T. Uski. Sihteerinä toimi rakennustarkastuskonttorin virkailija S. von Schoultz. Toimikunta kokoontui kertomusvuonna 26 kertaa. Sen pöytäkirjain pykäläluku oli 424.

Toimikunnan toiminta tapahtui v. 1937 samoja suuntaviivoja noudattaen kuin edellisinäkin vuosina. Vuoden kuluessa tarkastettiin 117 asuin- ja liikerakennus-, 79 omakotirakennus-, 34 tehdas-, varasto- y. m. rakennus- ja 23 korotusrakennus- ja lisärakennuspiirustusta, sekä 42 julkisivumuutos- ja 36 mainospiirustusta eli kaikkiaan 331 piirustusta. Huomattava osa piirustuksista hyväksyttiin lopullisesti vasta sen jälkeen kun toimikunnan vaatimat muutokset olivat tulleet huomioonotetuiksi. Uudisrakennuspiirustuksista hylättiin ensi käsittelyssä 72 ehdotusta ja 71 ehdotusta hyväksyttiin vasta määrättyjen muutosten jälkeen.

Yleisiä julkisivukaavioita toimikunta puolsi erinäisille kortteleille.

Toimikunnan menot nousivat kertomusvuonna 8,550 markkaan.

XX. Holhouslautakunta

Holhouslautakunnan kertomus v:lta 1937 oli seuraava:

Holhouslautakuntaan kuuluivat v. 1937 hallintoneuvos K. A. Kaira puheenjohtajana syyskuun 1 p:ään ja sen jälkeen varatuomari J. W. Sadeniemi sekä jäseninä esittelijäneuvos I. V. Groundstroem, varatuomari N. A. Lahtinen ja oikeusneuvos O. Möller. Sihteerinä toimi syyskuun 1 p:ään varatuomari Sadeniemi ja sen jälkeen varatuomari H. L. Borenius.

Lautakunta kokoontui vuoden aikana 51 kertaa. Säännönmukaiset kokoukset pidettiin joka tiistai, paitsi kesä-, heinä- ja elokuussa, jolloin säännönmukaisia kokouksia oli ainoastaan kuukauden ensimmäisenä ja kolmantena maanantaina.

Lautakunnan kokouksissa laadittujen pöytäkirjojen yhteinen pykälälukumäärä oli 753, sen vuoden aikana tarkastamien holhoustilien luku 712. Sen ohessa lautakunta pyynnöstä antoi holhoojille ja kasvattajille suullisia neuvoja ja tietoja holhouksenalaisten asiain hoidosta.

Lautakunnan kappaleeseen holhouskirjaa oli vuoden alussa merkittynä 1,050 holhous- ja uskotun miehen tointa, joista edellisiä oli 885 ja jälkimmäisiä 165; holhoustoimista oli 328 lakimääräistä ja 557 määräykseen perustuvaa. Kertomusvuoden lopussa oli holhouskirjaan merkittynä kaikkiaan 1,146 holhous- ja uskotun miehen tointa, joista lakimääräisiä holhoustoimia 428 ja määräykseen perustuvia 545 eli yhteensä 973; uskotun miehen toimia oli 173.

XXI. Oikeusaputoimisto

Oikeusavustajan kertomus Helsingin kaupungin oikeusaputoimiston toiminnasta v. 1937 oli seuraava:

Oikeusaputoimiston johtokuntaan kuuluivat kertomusvuonna vanhempi oikeusneuvosmies G. Leopold puheenjohtajana, varatuomari S. T. Mannermaa varapuheenjohtajana sekä muina jäseninä asianajaja N. Aronen ja varatuomarit B. Planting ja E. Tulenheimo. Kaupunginhallituksen edustajana johtokunnassa oli rahatoimenjohtaja J. Helo.

Johtokunta piti vuoden aikana viisi kokousta, joissa käsiteltiin pääasiassa juoksevia asioita.

Oikeusavustajan tointa hoiti edelleen varatuomari N. Lindegrén ja oikeusavustajan apulaisen tointa varatuomari Y. Hämesalo. Toimistoapulaisena toimi S. Ylhäinen. Kesälomasijaisina olivat varatuomari H. Miilumäki ja neiti S. Lindegrén.

Menosääntö nousi kertomusvuonna 165,205 markkaan oltuaan edellisenä vuonna 176,185 markkaa.

Oikeusaputoimisto sai vuoden aikana kuten ennenkin toimeksiantoja Tukholman kaupungin oikeusaputoimistolta (Stockholms stads rättshjälpsanstalt). Myöskin muutamat muut ulkomaiset oikeusaputoimistot käyttivät toimiston apua. Sitä paitsi oltiin molemminpuolisessa yhteydessä erinäisten kotimassa toimivien köyhäinasianajajain kanssa.

Muuten oikeusaputoimiston toiminta jatkui entiseen tapaan. Asiakkaiden ja asioiden luku pysyi suurin piirtein muuttumattomana. Työpalkkariitoja koskevat asiat vähenivät, mikä johtunee parantuneista työoloista, kun taas avioeroasiat lisääntyivät, samoin perheenelatusasiat, vaikkakin vähäisessä määrin. Seuraavat numerotiedot valaisevat lähemmin oikeusaputoimiston toimintaa kertomusvuonna:

Käyntien luku oli 11,823, edellisenä vuonna 12,009, v. 1935 12,132 ja v. 1934 12,914. Kertomusvuoden käynnit jakautuivat eri kuukausien osalle seuraavasti:

	Vastaanotto-päiviä	Käyntejä kaikkiaan	Käyntejä päivää kohden		Vastaanotto-päiviä	Käyntejä kaikkiaan	Käyntejä päivää kohden
Tammikuu	24	1,084	45.2	Heinäkuu ...	27	1,007	37.3
Helmikuu	24	963	40.1	Elokuu	26	989	38.0
Maaliskuu	23	1,201	52.2	Syyskuu	26	998	38.4
Huhtikuu	26	994	38.2	Lokakuu	26	1,010	38.8
Toukokuu	24	943	39.3	Marraskuu ...	26	959	36.9
Kesäkuu.....	25	899	36.0	Joulukuu	24	776	32.3
				Yhteensä	301	11,823	39.3

Kuten taulukosta näkyy, oli oikeusaputoimisto vuoden aikana avoinna 301 päivää. Käyntien luku päivää kohden oli 39.3, edellisenä vuonna 40.2 ja v. 1935 40.3. Suurin käyntien luku samana päivänä oli 76 ja pienin 11.

Alempana olevat tilastotiedot osoittavat rekisteröityjen asioiden luvun ja rekisteröityjen asiakkaiden säädyn, ammatin y.m. niissä asioissa, joissa toimisto ryhtyi oikeudenkäyntiin, kirjallisiin tehtäviin tai pitempiin suullisiin neuvotteluihin. Tällaisia asioita oli kaikkiaan 2,195, joista 2,131 oli kertomusvuonna tulleita ja 64 edelliseltä vuodelta siirtyneitä. Kirjallisia toimituksia oli 2,775, niistä hakemuskirjoja 1,679.

Säätynsä tai ammattinsa ja sukupuolensa mukaan kävijät ryhmittyivät seuraavasti:

	Mp	Np	Yht.
Ajureita	4	—	4
Asfalttityöntekijöitä	11	—	11
Asiatyttöjä	—	4	4
Autonkuljettajia	28	—	28
Ent. konemestareita	2	—	2
Ent. poliisikonstaapeleita	4	—	4
Ent. esikuntakapteeneja	1	—	1
Hierojia	1	3	4
Insinöörejä	1	—	1
Jalkinetyöntekijöitä	7	—	7
Jarrumiehiä	2	—	2
Juoksupoikia	5	—	5
Kahvinkuljettajia	—	3	3
Kauppamatkustajia	4	—	4
Keittäjiä	—	24	24
Kirjatyöntekijöitä	3	4	7
Kirvesmiehiä	34	—	34
Kivityöntekijöitä	8	—	8
Konepainajia	2	—	2
Konttoriapulaisia	—	8	8
Kulkukauppiaita	2	1	3
Kultaseppiä	3	—	3
Kutojia	—	4	4
Kylmänruoanlaittajia	—	2	2
Leipureita	4	6	10
Liikemiehiä	1	—	1
Liikeapulaisia	7	21	28
Lämmittäjiä	3	—	3
Maalareita	27	—	27
Mekaanikkoja	5	—	5
Merimiehiä	2	—	2
Metallityöntekijöitä	5	—	5
Modisteja	—	1	1
Monttöörejä	4	—	4
Muusikkoja	4	—	4
Muurareita	2	—	2
Mylläreitä	1	—	1
Naimisissa olevia naisia ja leskiä	—	751	751
Neitejä	—	10	10
Näyttelijöitä	—	1	1
Ompelijoita	—	44	44
Palvelijoita	—	87	87
Partureita	—	12	12
Peltiseppiä	10	—	10
Putkityöntekijöitä	1	—	1
Puuseppiä	17	—	17
Puutarhureita	1	1	2
Raitiovaununkonduktöörejä	2	—	2
Rappareita	5	—	5
Ravintola-apulaisia	—	17	17
Sanomalehdenmyyjiä	—	2	2
Siivoojia	—	48	48
Silittäjiä	—	1	1
Sorvaajia	4	—	4
Sähköasentajia	5	—	5
Taloudenhoitajia	—	2	2
Talonmiehiä	8	1	9
Tarjoilijoita	1	17	18
Turkkureita	—	1	1
Työntekijöitä	204	58	262
Tehtaantyöntekijöitä	1	19	20
Torikauppiaita	1	1	2
Uunintekijöitä	2	—	2

	Mp	Np	Yht.
Vahtimestareita ...	3	—	3
Vaattureita	13	—	13
Valokuvaajia	—	3	3
Varastotyöntekijöitä	10	3	13
Verhoilijoita	2	—	2
Viilaajia	11	—	11
Yövahteja	5	—	5
Yhteensä	493	1,160	1,653

Vuoden aikana käsiteltyjen juttujen ja asiain ryhmittyminen laatunsa mukaan selviää seuraavasta yhdistelmästä:

Velvoiteoikeuteen kuuluvia asioita:	
vuokrariitoja	33
työ- ja palkkariitoja	323
muita velkomisjuttuja	83
Esineoikeuteen kuuluvia asioita	10
Perheoikeuteen kuuluvia asioita:	
avioriitoja.....	24
avioeroja	143
perheen elatusasioita.....	137
kuolleeksi julistamisia	3
Perintöoikeuteen kuuluvia asioita	34
Testamenttioikeuteen kuuluvia asioita	7
Yleisiä veroja koskevia asioita	98
Holhousasioita	9
Vähäpätöisiä rikosasioita	2
Sotilasavustuksia	447
Tapaturma-asioita.....	19
Toimeksiantoja	48
Erinäisiä tiedusteluja, hakemuksia, valituksia y.m. ...	775
Yhteensä	2,195

Vireille pannuista jutuista ja asioista tuli, mikäli oikeusaputoimiston toimenpiteistä riippui, vuoden aikana lopullisesti ratkaistuiksi ja kirjoista poistetuiksi 2,151, kuten näkyy seuraavista luvuista:

Sopimalla ratkaistu	393
Oikeudenkäynnillä ratkaistu	217
Erinäis. syistä jätetty sillensä	64
Annettu eri viranomaisille ...	1,416
Juttuja, joissa toimisto otti haasteen mutta ei ajanut loppuun	61
Yhteensä	2,151

Edellä mainitut eri virastoille jätetyt 1,416 asiaa, joihin ei sisälly Helsingin raastuvanoikeuteen ja muualle otettuja haasteita, jakautuivat eri viranomaisten kesken seuraavasti:

Tasavallan presidentti	10	Turun hovioikeus	8
Valtioneuvosto	16	Uudenmaan läänin maaherra	635
Valtiovarainministeriö	13	Hämeen » »	1
Sisäasiainministeriö	1	Viipurin » »	1
Kulkulaitosten ja yleisten töiden ministeriö	15	Kuopion » »	2
Oikeusministeriö	1	Vakuutusneuvosto	14
Puolustusministeriö	3	Rautatiehallitus.....	1
Sosiaaliministeriö	4	Valtion tapaturmatoimisto ...	1
Ulkoasiainministeriö	1	Tampereen tuomiokapituli ...	1
Korkein oikeus	11	Helsingin kaupungin:	
Korkein hallinto-oikeus	132	kaupunginhallitus	10
		rahatoimisto	1

Helsingin kaupungin:	
taksoituslautakunta	1
tutkijalautakunta	36
maistraatti	420
raastuvanoikeus	16
huoltolautakunta	13
lastensuojelulautakunta	1
ensimm. kaupunginvouti	22
Helsingin sotilaspiirin esikunta	4
Helsingin pitäjän:	
kihlakunnanoikeus	3
kruunuvouti	1
tuomiokunnan tuomari	3
kunnallislautakunta	1
huoltolautakunta	1
Haagan tutkijalautakunta	1
Kokkolan raastuvanoikeus	1
Kotkan »	1
Porin »	1
Turun kaupunginvouti	2
Piikkiön tuomiokunn. tuomari	1
Tuusulan » »	1
Lapuan ja Nurmon pitäjien käräjäkunnan kihlakunnanoikeus	1
Sakkolan ja Vuokselan pitäjien käräjäkunnan kihlakunnanoikeus	1
Valtionrautateiden eläkelait.	1
Sotaväen ja eräiden kulkulaitosvirastojen leski- ja orpokassa	1
Yhteensä	1,416

Se seikka, että 64 asiaa jätettiin sillensä, johtui samoin kuin edellisinäkin vuosina siitä, etteivät oikeudenetsijät, sen jälkeen kun oikeusaputoimisto oli ryhtynyt ensimmäiseen toimenpiteeseen eikä sopimusta voitu saada aikaan, enää palanneet, mutta myöskin siitä, ettei ollut toiveita juttujen voittamisesta oikeudenkäynnillä, sekä lopuksi siitä, että hakijat eivät joko tahtoneet tai voineet esittää asian edelleen ajamiseen tarvittavaa varattomuustodistusta.

Syynä siihen, ettei toimisto ajanut perille 61 yllä mainittua juttua, joissa haaste jo oli otettu, oli osittain, että haaste oli otettu Helsingin ulkopuolella oleviin tuomioistuimiin, joissa toimiston virkamiehet toimiston voimassa olevan johtosäännön mukaan eivät ole velvolliset oikeudenetsijöitä avustamaan, osittain, ettei vastaajia oltu haasteella tavattu tai että asia oli järjestetty ennen oikeuden istuntoa.

Oikeudenkäyntiin ryhdyttiin vuoden kuluessa 312 asiassa. Näistä toimisto ajoi vuoden aikana loppuun 217 asiaa, joista 212 juttua voitettiin ja 5 hävittiin. Helsingin raastuvanoikeudessa esiinnyttiin vuoden kuluessa toimiston puolesta 377 kertaa 174 päivänä. Kun työpäivien luku nousi 301:een esiinnyttiin niin muodoin raastuvanoikeudessa useammin kuin joka toinen päivä.

XXII. Työnvälitystoimisto

Helsingin kaupungin työnvälitystoimiston kertomus[1]) v:lta 1937 oli seuraavan sisältäinen:

Uusi lainsäädäntö. Kertomusvuoden alussa astui voimaan heinäkuun 23 p:nä 1936 annettu uusi työnvälityslaki, joka varsin oleellisesti muutti entistä työnvälityslainsäädäntöä. Vaikkakaan ei ole paikallaan tässä yhteydessä lähemmin selostaa uutta lakia eikä liioin tehdä vertailuja sen ja vanhan lain välillä, on kuitenkin mainittava, mitä uutta nykyinen lainsäädäntö oleellisimmin sisältää. Voimassa olevan työnvälityslain ytimenä lienee pidettävä sitä, että työnvälitystoiminta nyt rajoittuu puhtaitten työnvälitysperiaatteitten piiriin kun laki nimenomaan kieltää antamasta työnvälitystoimistoille työttömyyshuoltoon kuuluvia tai muita työnvälitykselle vieraita tehtäviä. Työnvälityksen johtavana periaatteena on yksinomaan: työnantajalle paras saatavana oleva työvoima ja työntekijälle sellaista työtä, jota hän parhaiten kykenee suorittamaan. Työnvälityksen tehtävänä on saattaa työvoiman kysyntä ja tarjonta toistensa yhteyteen ja keskenään tasapainoon, työnvälitystoimistosta on luotava työn ja työvoiman luonnollinen kohtaamispaikka, s.o. paikka, josta odottava työ tapaa suorittajansa. Työnvälitysviranomaisen on entistä monin verroin tarkemmin seurattava työmarkkinoita ja täytettävä tehtävänsä aktiivisena tekijänä talouselämässä.

Työnvälityslautakunta. *Lautakunnan kokoonpano.* Työnvälityslautakunnan puheenjohtajana oli v. 1937 varatuomari E. Tulenheimo ja varapuheenjohtajana työnjohtaja K. Hiltunen. Lautakunnan jäseninä olivat johtaja W. Korhonen ja rakennusmestari O. Vilamo työnantajien edustajina sekä toimitsija L. Mikkonen ja eristäjä K. Saarnijärvi työntekijäin edustajina. Edellisten varajäseninä olivat kamreeri O. Tiderman ja insinööri V. J. Hintikka ja jälkimmäisten toimitsija T. Bryggari ja pianoteknikko J. Virtanen. Toimitsija Mikkosen kuoltua kertomusvuoden aikana valitsi kaupunginvaltuusto hänen tilalleen työnvälityslautakunnan jäseneksi toimitsija E. Härmän. Kaupunginhallituksen edustajana työnvälityslautakunnassa oli kaupungin rahatoimenjohtaja J. Helo.

Lautakunnan kokoukset. Työnvälityslautakunta kokoontui kertomusvuoden kuluessa 15 kertaa. Edellisenä vuonna kokoontui työnvälitystoimiston johtokunta 12 kertaa. Kokouksissaan lautakunta käsitteli yhteensä 173 (62) asiaa. Tärkeimmistä lautakunnan kokouksissaan käsittelemistä asioista mainittakoon seuraavat:

Vuoden ensimmäisessä kokouksessaan tammikuun 13 p:nä lautakunta valitsi työnvälitystoimiston ohjesäännön edellyttämät jäsenet ja varajäsenet henkisen työn osaston, nuoriso-osaston ja merimiesosaston toimikuntiin kolmivuotiskaudeksi 1937—39. Samassa kokouksessa lautakunta päätti julistaa haettaviksi toimiston uudelleen järjestelyn yhteydessä

[1]) Eräät kertomusta seuranneet taulukkotiedot, joita ei ole tähän merkitty, on julkaistu Helsingin kaupungin tilastollisessa vuosikirjassa v:lta 1938.

perustetut täyttämättä olevat henkisen työn osaston osastonjohtajan, nuoriso-osaston osastonjohtajan, rakennusammattimiesten alaosaston osastonhoitajan ja metalliammattimiesten alaosaston osastonhoitajan sääntöpalkkaiset virat.

Helmikuun 25 p:nä pidetyssä kokouksessa ilmoitettiin lautakunnalle, että kaupunginvaltuusto oli, tehdyn esityksen hyväksyen, suostunut eräiden työnvälitystoimiston viranhaltijoiden siirtämiseen uusiin virkoihin julistamatta näitä virkoja haettaviksi. Samassa kokouksessa lautakunta pyydettynä lausuntonaan päätti ilmoittaa kaupunginhallitukselle puoltavansa Helsingin kaupungin virkamiesyhdistyksen aloitetta sellaiseksi virkasääntöön tehtäväksi muutokseksi, että viranhaltijalle 15 vuoden palveluksesta tuleva vuosittainen loma olisi 6 viikkoa. Edelleen ilmoitettiin lautakunnalle samassa kokouksessa, että kiinteistölautakunta oli vuokrannut huoneistot työnvälitystoimiston henkisen työn osastoa ja nuoriso-osastoa varten.

Kokouksessaan maaliskuun 2 p:nä lautakunta toimitti haettaviksi julistettujen osastonjohtajien ja osastonhoitajien vaalit.

Maaliskuun 10 p:nä pidetyssä kokouksessa ilmoitettiin lautakunnalle, että kaupunginhallituksen päätöksen mukaan työnvälitystoimiston johtaja kuuluu kertomusvuonnakin viran puolesta jäsenenä kaupungin työttömyyskomiteaan. Samassa kokouksessa lautakunta antoi pyydetyn lausunnon Helsingin kaupungin toimen- ja viranhaltijain yhdistyksen aloitteen johdosta erinäisiksi kaupungin virkasääntöön tehtäviksi muutoksiksi. Vielä lautakunta päätti tässä kokouksessaan ehdottaa kaupunginhallitukselle eräitä muutoksia työnvälitystoimiston virka-aikaan sekä pyytää kaupunginhallitusta kehoittamaan kaupungin virastoja ja laitoksia, näiden tarvitessa työvoimaa ja nimenomaan lomasijaisia ja muuta tilapäistä työvoimaa, toimittamaan valintansa vasta otettuaan selvää myöskin työnvälitystoimiston ehkä tarjoamista mahdollisuuksista. Kummatkin nämä esitykset saivat kaupunginhallituksen hyväksymisen.

Huhtikuun 5 p:nä pidetyssä kokouksessa ilmoitettiin lautakunnalle sosiaaliministeriön suunnitelma maan kunnallisten työnvälityselinten edustajien kutsumisesta neuvottelukokoukseen myöhemmin keväällä, ja valitsi lautakunta edustajikseen sanotussa kokouksessa puheenjohtajan, varapuheenjohtajan, työnvälitystoimiston johtajan ja erikoisosastojen osastonjohtajat. Neuvottelukokous pidettiin toukokuun 24—25 p:nä ja sisältyi kokouksen ohjelmaan m.m. johtajan ja henkisen työn osaston osastonjohtajan esitelmät sekä kaupungin tarjoama kahvitilaisuus kokouksen osanottajille.

Toukokuun 8 p:nä pidetyssä kokouksessa lautakunnalle ilmoitettiin, että sen monivuotinen jäsen toimitsija L. Mikkonen oli kuollut huhtikuun 29 p:nä, sekä että lautakunnan puolesta oli laskettu seppele hänen haudalleen. Kokous kunnioitti hetken hiljaisuudella pidetyn jäsenensä muistoa.

Elokuun 16 p:nä pidetyssä kokouksessa ilmoitettiin lautakunnalle, että sosiaaliministeriön määräyksestä ja välityksellä oli kokeilutarkoituksessa toimitettu kaksi eri kertaa työnvälityslain täytäntöönpanoasetuksen tarkoittama vakanssiluettelo. Myöhemmin syksyllä tällaista luetteloa ruvettiin julkaisemaan säännöllisesti viikottain.

Saman kuukauden 26 p:nä pidetyssä kokouksessa lautakunta käsitteli työnvälitystoimistoa koskevan talousarvioehdotuksen v:lle 1938.

Syyskuun 28 p:nä pidetyssä kokouksessa ilmoitettiin lautakunnalle, että työnvälitystoimiston ensimmäinen johtaja A. H. Karvonen elokuun 27 p:nä oli kuollut ja että lautakunnan puolesta oli laskettu seppele hänen haudalleen.

Samassa kokouksessa lautakunta asetti komitean suunnittelemaan työnvälitystoimistolle uusia järjestyssääntöjä ja harkitsemaan johtosäännön laatimisen tarpeellisuutta. Komitean puheenjohtajaksi kutsuttiin lautakunnan puheenjohtaja ja jäseniksi toimittaja Huttunen ja työnvälitystoimiston johtaja.

Työnvälityslautakunnan aloitteesta oli kaupunginvaltuusto tehnyt esityksen sosiaaliministeriölle erityisen maatalousosaston perustamisesta Helsingin työnvälitystoimistoon ehdolla, että valtion korvattavaksi tuleva osuus osaston vuosimenoista määrättäisiin 75 %:ksi. Marraskuun 16 p:nä lautakunnan kokoukselle ilmoitettiin sosiaaliministeriön, tehdyn esityksen hyväksyen, määränneen, että Helsingin työnvälitystoimistoon on tammikuun 1 p:stä 1938 lukien perustettava erityinen osasto maatalousalan työnvälitystä varten sekä valtioneuvoston päättäneen suostua siihen, että valtio toistaiseksi korvaa 75 % osaston sellaisista vuosimenoista, joista työnvälityslain toimeenpanoasetuksen 16 §:n 1 momentissa mainitaan. Samassa kokouksessa lautakunta päätti julistaa perustettavan maatalousosaston ylimääräisen osastonjohtajan toimen haettavaksi. Seuraavassa kokouksessaan, joulukuun 11 p:nä, lautakunta valitsi sanottuun virkaan agronoomi O. Haapaniemen astuvaksi toimeen seuraavan tammikuun alussa.

Joulukuun 28 p:nä pidetyssä kokouksessa lautakunta antoi pyydetyn lausuntonsa sosiaaliministeriölle eduskunnan lausuman toivomuksen johdosta, että hallitus toimituttaisi tutkimuksen niistä epäkohdista, joita on esiintynyt työpaikkoja nimimerkillä haettavaksi ilmoitettaessa; lausunnossa oli pyydetty erikseen ilmoittamaan, oliko ja missä määrin p.o. ilmoittamistavasta ollut havaittavissa epäkohtia ja oliko tällaisiksi luettava myöskin sellaiset työpaikkailmoitukset, joissa työnantajaa mainitsematta pyydetään vastausta määrättyyn puhelinnumeroon. Lautakunta päätti lausuntonaan ilmoittaa pitävänsä suotavana lainsäädäntöteitse sellaisen käytännön luomista, että työpaikka ilmoitetaan aina selvästi p.o. ilmoituksissa, koska puhelinnumeroilmoituksen taakse on toisinaan todettu kätkeytyvän laitonta paikanvälitystä ja koska samanlainen mahdollisuus on olemassa nimimerkki-ilmoituksiin nähden.

Samassa kokouksessaan lautakunta päätti, että v:n 1938 alusta lukien työnvälitystoimiston naisosastolta lopetetaan ammattiväen ja siivoojain alaosasto, jonka työskentelyalue jaetaan siten, että sekatyöntekijäin alaosastolle siirretään puhdistustöitten (siivoojat, silittäjät ja pesijät) ryhmät ja ravintola-alaosastolle, jolta maatalousalan ja merialan naisasiakkaat siirtyvät asianomaisille erikoisosastoille, lisätään ammattitöiden ryhmät. Edelleen lautakunta päätti, että perustettava maatalousosasto sijoitetaan näin vapautuvaan toimistohuoneiston osaan.

Työnvälityslupien antamista yksityisille koskevat lausunnot. Lautakunta käsitteli kertomusvuonnakin useita sellaisia asioita, joissa lautakunnalta oli pyydetty lausuntoa käsittelyn pohjaksi kaupunginvaltuuston annettaville lausunnoille yksityisten yhdistysten sosiaaliministeriöltä pyytämien työnvälityslupien johdosta. Uudenkin työnvälityslain mukaan on nimittäin asianomaisen kunnan valtuustolta hankittava lausunto yksityisen yhdistyksen hakiessa sosiaaliministeriöltä toimilupa työnvälityksen harjoittamiseen.

Kokouksessaan helmikuun 25 p:nä lautakunta antoi puoltavan lausunnon Suomen Vankeusyhdistys r.y:n hakemuksesta saada toimilupa vankiloista vapautuneitten vankien ja ehdollisesti tuomittujen rikollisten maksuttoman työnvälityksen harjoittamiseen kaikilla työaloilla koko valtakunnassa. Kaupunginvaltuusto puolestaan antoi hakemuksesta myöskin puoltavan lausunnon, ja sosiaaliministeriö myönsi vankeusyhdistykselle haetun toimiluvan.

Samassa kokouksessaan lautakunta antoi, äänestyksen jälkeen, puoltavan lausunnon myöskin Liikealalla toimivien keskusavustustoimiston anomuksesta saada toimilupa liikealalla työskentelevien maksuttoman työnvälityksen harjoittamiseen Helsingin kaupungissa. Kaupunginvaltuusto sitä vastoin antoi anomuksesta epäävän lausunnon, ja sosiaaliministeriö vuorostaan hylkäsi anomuksen.

Kokouksessaan toukokuun 8 p:nä lautakunta antoi lausuntonsa Suomen konemestariliiton anomuksesta saada toimilupa yhdistyksen jäsenien maksullisen työnvälityksen harjoittamiseen koko valtakunnassa. Anomuksesta päätettiin antaa epäävä lausunto, lähinnä siitä syystä, että kunnallinen työnvälitys nykyään omaa edellytykset työnvälitystoiminnan tehokkaaseen suorittamiseen k.o. ammattialallakin ja että yhdistys aikoi kantaa huomattavan korkean maksun välitystehtävästään. Kaupunginvaltuusto antoi asiasta niinikään epäävän lausunnon, ja sosiaaliministeriö hylkäsi konemestariliiton anomuksen.

Kokouksessaan elokuun 16 p:nä lautakunta antoi epäävän lausunnon Finlands svenska kvinnoförbund nimisen yhdistyksen anomuksesta saada edelleen harjoittaa maksullista työnvälitystä jäsenilleen. Valtuusto vuorostaan puolsi anomusta ehdolla, ettei yhdistys kantaisi mitään maksua välitystoiminnastaan, mutta sosiaaliministeriö hylkäsi anomuksen.

Kokouksessaan syyskuun 28 p:nä lautakunta antoi lausunnon Suomen farmaseuttiliiton anomuksesta saada harjoittaa maksullista työnvälitystä jäsenilleen. Anomuksesta päätettiin, äänestyksen jälkeen, antaa epäävä lausunto, koska työnvälitystoimiston henkisen työn osasto parhaillaan on kehittymässä henkisen alan työnvälityksen koko maata käsittäväksi keskukseksi ja koska liiton työnvälitystoiminta, osoitettuaan viime vuosina jyrkkää laskua, on nykyään jokseenkin mitätöntä. Kaupunginvaltuusto antoi puolestaan myöskin epäävän lausunnon, mutta sosiaaliministeriö kuitenkin myönsi farmaseuttiliitolle työnvälitysluvan.

Työnvälitystoimiston johtajan opintomatka. Kokouksessaan helmikuun 25 p:nä lautakunta päätti, puheenjohtajan ehdotuksesta, kehoittaa työnvälitystoimiston johtajaa anomaan kaupunginhallitukselta apurahaa ulkomaista opintomatkaa varten, tarkoituksella tutustua skandinaviseen kunnallisen työnvälityksen järjestelyyn ja toimintaan, koska tällaisesta opintomatkasta epäilemättä olisi huomattava etu kaupungille ajankohtana, jolloin on laadittava uudet suuntaviivat työnvälitystoiminnalle. Kokouksessaan maaliskuun 10 p:nä lautakunta päätti toimittaa kaupunginhallitukselle johtajan stipendianomuksen sekä puoltaa sanottua anomusta. Kokouksessaan huhtikuun 5 p:nä ilmoitettiin sitten lautakunnalle, että kaupunginhallitus oli myöntänyt johtaja S. Seppälälle matka-apurahan Skandinaviaan tehtävää opintomatkaa varten sekä vastaavaksi ajaksi huhtikuussa kolmen viikon virkavapauden. Lautakunta määräsi k.o. ajaksi johtajan virkaa hoitamaan osastonjohtajat Y. Vuorjoen ja W. Mattlarin. Matkalta palattuaan antoi johtaja lautakunnan kokoukselle selostuksen matkalla tekemistään

havainnoista sekä niinikään piti niitä koskevan esitelmän aikaisemmin mainitussa työnvälityskokouksessa. Matkan opetuksia ja kokemuksia on sittemmin mahdollisuuden mukaan sovellettu toimiston toiminnassa ja järjestelyssä.

Työnvälitystoimisto. *Toimiston sisäinen järjestely.* Lain tarkoittama työnvälityksen tehostaminen on merkinnyt muutoksia työnvälitystoimiston osastojaossa. Edellisessä vuosikertomuksessa jo mainittiin, että kaupunginhallitus asetti v. 1936 komitean suunnittelemaan työnvälitystoimiston toiminnan järjestämistä, ja tämän komitean ehdottamat muutokset pantiin toimeen kertomusvuonna. Työnvälitystoimisto jakaantui täten miesosastoon ja naisosastoon yleisinä osastoina sekä kolmeen erikoisosastoon: henkisen työn osastoon, nuoriso-osastoon ja merimiesosastoon. Miesosasto jakaantui edelleen kolmeen alaosastoon, nimittäin rakennusammattimiesten, metalliammattimiesten ja sekatyöntekijäin alaosastoihin ja naisosasto vuorostaan neljään alaosastoon, nimittäin kotiapulaisten, ravintola- ja maataloustyöntekijäin, ammattityöntekijäin ja siivoojain sekä sekatyöntekijäin alaosastoihin. Kertomusvuoden lopussa tehtiin lisäksi päätökset eräiden muutosten toimeenpanemiseksi työnvälitystoimiston osastojaossa, mutta ne eivät astuneet voimaan vielä samana vuonna. [1])

Toimiston henkilökunta. Työnvälitystoimiston uudelleen järjestämisen yhteydessä oli julistettu haettavaksi työnvälitystoimiston johtajan toimi sekä henkisen työn osaston osastonjohtajan, nuoriso-osaston osastonjohtajan, metalliammattimiesten alaosaston osastonhoitajan ja rakennusammattimiesten alaosaston osastonhoitajan toimet. Työnvälitystoimiston johtajaksi valitsi kaupunginvaltuusto kokouksessaan helmikuun 10 p:nä huoltolautakunnan apulaisjohtajan filosofianmaisteri S. Seppälän. Työnvälityslautakunta täytti kokouksessaan maaliskuun 2 p:nä edellä mainitut osastonjohtajien ja osastonhoitajien toimet, valiten henkisen työn osaston osastonjohtajaksi 129 hakijasta filosofianmaisteri Y. Vuorjoen, nuoriso-osaston osastonjohtajaksi 176 hakijasta filosofianmaisteri W. Mattlarin, metalliammattimiesten alaosaston osastonhoitajaksi 69 hakijasta konemestari V. Landenin ja rakennusammattimiesten alaosaston osastonhoitajaksi 83 hakijasta työnvälitystoimiston toimistoapulaisen V. Jyrkänteen. Merimiesosaston osastonjohtajana toimi dipl. merikapteeni F. Huhtala ja sekatyömiesten alaosaston osastonhoitajana majuri E. A. Holmström. Vakinaisina apulaisina toimivat erikoisosastoilla neidit T. Melanen ja A. Ahovaara ja herra K. Vuolanne sekä miesosaston alaosastoilla herrat K. E. Teräs ja R. Ryöti. Avoimeksi joutunutta toimistoapulaisen tointa miesosastolla hoiti virkaa tekevänä herra M. Turunen. Naisosaston osastonhoitajina olivat: kotiapulaisten alaosastolla neiti E. Sundström, ravintolahenkilökunnan alaosastolla rouva R. Hänninen, ammattityöntekijäin ja siivoojain alaosastolla neiti A. Bruun ja sekatyöntekijäin alaosastolla neiti L. Ahkia. Apulaisina naisosaston alaosastoilla toimivat neidit S. Rechardt ja A. Vallinheimo ja rouva A. Veteli. Työnvälitystoimiston ylimääräisenä kirjaajana oli rouva L. Penttilä ja ylimääräisinä apulaisina miesosastolla koko kertomusvuoden herrat V. Jokinen ja T. Linnajoki sekä erikoisosastoilla vuoden loppupuolella filosofianmaisteri T. Helme ja rouva M. Seppälä.

---

[1]) Ks. tämän kert. s. 211*.

Lisäksi käytettiin toimistossa tilapäistä työvoimaa. Työnvälitystoimiston vahtimestarina toimi T. Leander.

Toimiston kirjeenvaihto. Työnvälitystoimistoon on kertomusvuonna saapunut 1,576 kirjelmää. V. 1936 oli vastaava luku 238, joten lukumäärä oli noussut 1,338:lla eli 562.2 %.

Lähetettyjen kirjelmien lukumäärä oli 4,065. Edellisenä vuonna oli lähetetty 1,859 kirjelmää, joten lisäys on 2,206 eli 118.7 %.

Työnhakemukset. Työnhakemuksista on huomioitava, että työnhakemus on voimassa, mikäli työhön sijoittamista ei tapahdu ilmoittautumisviikkoa seuraavan viikon loppuun saakka. Jos anomus tämän ajan umpeenkuluttua, mutta saman kalenterikuukauden aikana, uudistetaan, merkitään kuukausitilastoon uusi työnhakemus saman henkilön kohdalle. Samoin menetellään niissä tapauksissa, joissa työnhakija on osoitettu työhön, mikä on niin lyhytaikaista, että hän jo saman kalenterikuukauden sisällä tulee uudistamaan työnhakemuksensa. Jos työnhakemus on voimassa kuukauden taitteessa, merkitään se siirtona seuraavan kuukauden tilastoon.

Kertomusvuoden aikana tehtyjen työnhakemuksien määrää kuvaa seuraava taulukko:

Kuukausi	Edellisestä kuukaudesta siirretyt			Kuukauden aikana tehdyt			Yhteensä voimassa olleet		
	Miesten	Naisten	Kaikki	Miesten	Naisten	Kaikki	Miesten	Naisten	Kaikki
Tammikuu	—	—	—	3,725	2,047	5,772	3,725	2,047	5,772
Helmikuu	2,146	434	2,580	3,032	1,192	4,224	5,178	1,626	6,804
Maaliskuu	1,560	451	2,011	1,788	1,433	3,221	3,348	1,884	5,232
Huhtikuu	1,359	462	1,821	1,588	1,689	3,277	2,947	2,151	5,098
Toukokuu	987	344	1,331	1,652	1,806	3,458	2,639	2,150	4,789
Kesäkuu	952	339	1,291	1,567	1,705	3,272	2,519	2,044	4,563
Heinäkuu	816	302	1,118	1,256	1,283	2,539	2,072	1,585	3,657
Elokuu	583	309	892	1,506	1,940	3,446	2,089	2,249	4,338
Syyskuu	880	443	1,323	1,724	2,248	3,972	2,604	2,691	5,295
Lokakuu	1,042	428	1,470	1,932	1,859	3,791	2,974	2,287	5,261
Marraskuu	1,165	480	1,645	1,667	1,662	3,329	2,832	2,142	4,974
Joulukuu	1,225	462	1,687	1,597	1,475	3,072	2,822	1,937	4,759
Kaikkiaan	—	—	—	23,034	20,339	43,373	—	—	—

Kuten taulukosta ilmenee on työnhakemusten yhteinen lukumäärä 43,373, josta miesten tekemiä 23,034 eli 53.1 % ja naisten tekemiä 20,339 eli 46.9 %. Edellisen vuosikertomuksen mukaan oli v. 1936 työnhakemusten määrä 41,099, josta miesten tekemiä 23,041 eli 56.1 % ja naisten tekemiä 18,058 eli 43.9 %. Seuraavassa graafillisessa esityksessä on huomioitu siirrotkin, koska ainoastaan täten saadaan kuva kuukausittain voimassaolleitten työnhakemusten määrästä:

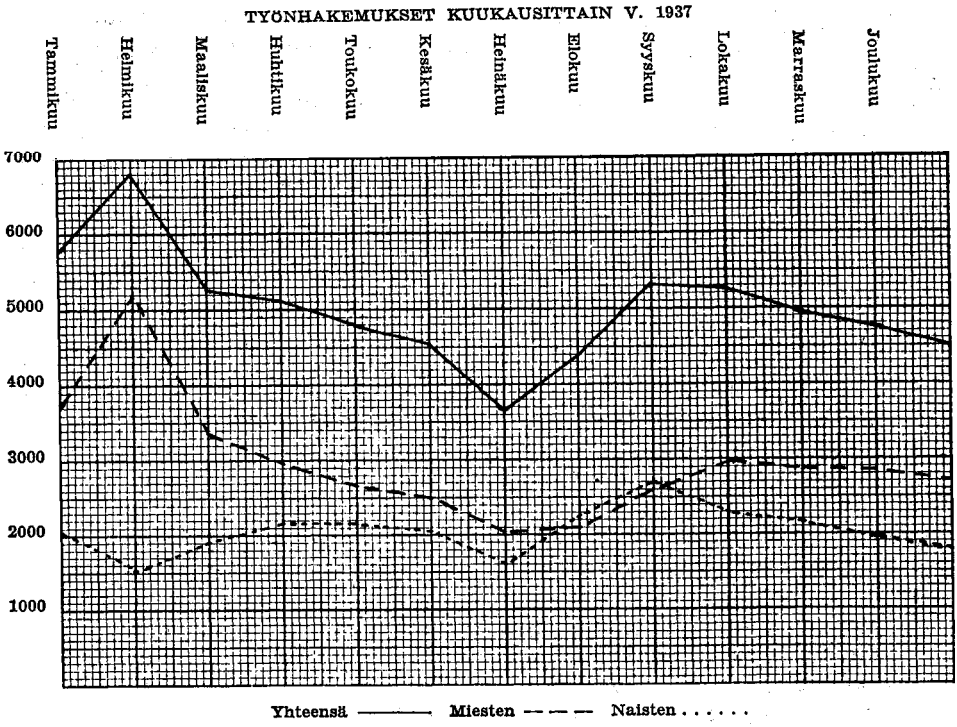

Ammattialoittain työnhakemukset ryhmittyivät seuraavasti:

Ammattiala	Miesten	Naisten	Kaikki
Maatalous	220	372	592
Metalliteollisuus	1,916	186	2,102
Kivi-, savi-, lasi- ja turveteollisuus	81	86	167
Kemiallinen teollisuus	17	157	174
Nahka-, kumi- ja karvateollisuus	137	69	206
Kehruu- ja kutomateollisuus	17	132	149
Pukutavara- ja puhdistusteollisuus	26	925	951
Paperiteollisuus	60	136	196
Puuteollisuus	425	70	495
Ravinto- ja nautintoaineteollisuus	96	449	545
Valaistuslaitokset	248	58	306
Graafillinen teollisuus	173	33	206
Rakennusteollisuus	6,465	533	6,998
Luokittamattomat teknilliset toimet	505	53	558
Liikeala	2,008	1,664	3,672
Ravintola- ja hotelliliike	119	2,223	2,342
Meriliikenne	2,080	92	2,172
Lastaus ja purkaminen	262	—	262
Maaliikennelaitokset	436	2	438
Opettajat ja muihin ryhmiin kuulumaton henkinen työ	544	358	902
Taloustoimet	—	10,044	10,044
Erinäiset toimet	7,199	2,697	9,896
Kaikkiaan	23,034	20,339	43,373
%	53	46	100

Tarkastettaessa miesten tekemiä työnhakemuksia huomataan, että suurin osa eli 31.3 % kuuluu otsikkoon Erinäiset toimet, mikä johtuu siitä, että tähän ryhmään kuuluu — asiapoikien ja erinäisten muitten tointen lisäksi — valtaosa sekatyömiesten alaosaston asiakkaitten työnhakemuksista. Seuraavina järjestyksessä ovat työnhakemukset rakennusteollisuuden alalla 28.1 %, meriliikenne 9.0 %, liikeala 8.7 % ja metalliteollisuus 8.3 %. Naisten tekemistä työnhakemuksista oli suurin määrä eli 49.4 % taloustoimen alalta. Lähinnä seurasi ryhmä Erinäiset toimet, josta on huomioonotettava sama maininta kuin miesosastonkin kohdalla. Tämän ryhmän työnhakemuksia oli 13.3 % naisten työnhakemusten yhteismäärästä. Seuraavina olivat ravintola- ja hotelliliike 10.9 %, liikeala 8.2 % sekä pukutavara- ja puhdistusteollisuus 4.5 %.

Työtä hakeneet henkilöt. Työnvälitystoimiston asiakkaina oli kertomusvuonna 16,099 eri henkilöä, josta miehiä 9,471 eli 58.8 % ja naisia 6,628 eli 41.2 %. Huomioonottaen, että sama henkilö esiintyy useissa tapauksissa työnhakijana eri kuukausina, esitetään seuraavassa taulukossa työtä hakeneiden henkilöiden lukumäärä kuukausittain:

Kuukausi	Miehiä	Naisia	Yhteensä	Kuukausi	Miehiä	Naisia	Yhteensä
Tammikuu .	3,384	1,189	4,573	Heinäkuu ..	1,533	972	2,505
Helmikuu ..	3,436	1,211	4,647	Elokuu	1,510	1,283	2,793
Maaliskuu .	2,626	1,127	3,753	Syyskuu	2,060	1,722	3,782
Huhtikuu ...	2,404	1,283	3,687	Lokakuu	2,421	1,565	3,986
Toukokuu .	2,036	1,095	3,131	Marraskuu .	2,217	1,429	3,646
Kesäkuu	1,962	1,096	3,058	Joulukuu ..	2,059	1,113	3,172

Taulukosta ilmenee, että miehet suhteellisesti kauemmin pysyivät toimiston hakijoina kuin naiset.

Muutokset edelliseen vuoteen verrattuna käyvät ilmi alla olevasta yhdistelmästä:

	1937		1936		Muutos	
	Luku	%	Luku	%	Luku	%
Miehet	9,471	58.8	10,755	64.2	—1,284	—11.9
Naiset	6,628	41.2	6,001	35.8	+ 627	+10.4
Yhteensä	16,099	100.0	16,756	100.0	— 657	— 3.9

Kuten huomataan on miesten lukumäärä alentunut 1,284 eli 11.9 %, kun sensijaan naisten lukumäärä osoittaa nousua 627 eli 10.4 %. Koko toimiston osalta on työtä hakeneitten henkilöitten lukumäärä laskenut 657 eli 3.9 %:lla. Vastaava lasku v. 1936 oli 14.0 %.

Seuraavat käyrät osoittavat työtä hakeneitten henkilöitten jakautumisen kuukausittain:

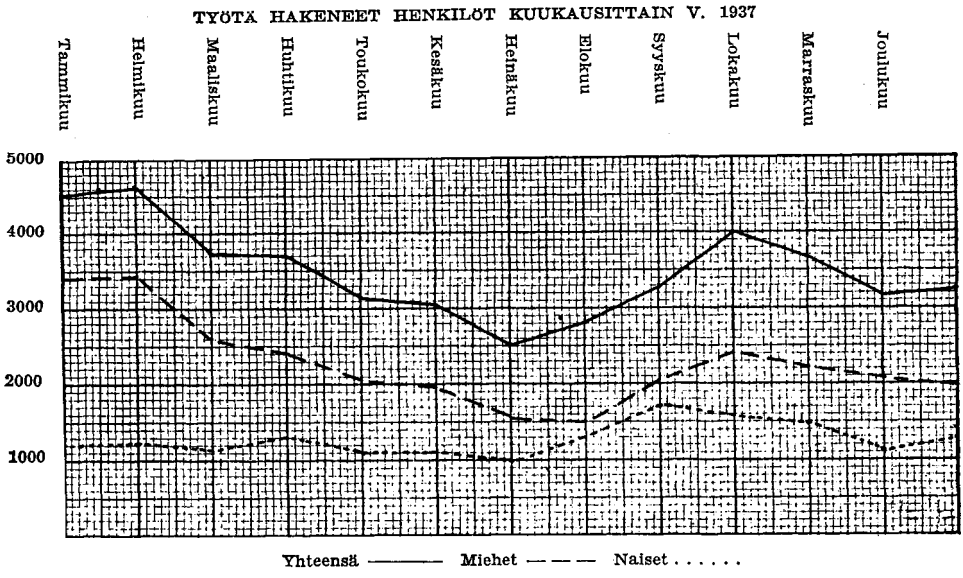

Työtä hakeneet henkilöt jakaantuivat eri ammattialoille seuraavasti:

Ammattiala	Miehiä	Naisia	Yhteensä
Maatalous	261	374	635
Metalliteollisuus	2,299	145	2,444
Kivi-, savi-, lasi- ja turveteollisuus	120	24	144
Kemiallinen teollisuus	21	32	53
Nahka-, kumi- ja karvateollisuus	207	44	251
Kehruu- ja kutomateollisuus	19	74	93
Pukutavara- ja puhdistusteollisuus	32	332	364
Paperiteollisuus	93	82	175
Puuteollisuus	581	46	627
Ravinto- ja nautintoaineteollisuus	126	216	342
Valaistuslaitokset	313	30	343
Graafillinen teollisuus	230	24	254
Rakennusteollisuus	7,390	344	7,734
Luokittamattomat teknilliset toimet	845	60	905
Liikeala	3,511	2,931	6,442
Ravintola- ja hotelliliike	183	2,235	2,418
Meriliikenne	3,005	109	3,114
Lastaus ja purkaminen	285	—	285
Maaliikennelaitokset	592	3	595
Opettajat ja muihin ryhmiin kuulumaton henkinen työ	1,162	856	2,018
Taloustoimet	—	5,546	5,546
Erinäiset toimet	6,373	1,578	7,951

Niinkuin luonnollista on, jakaantuivat toimiston välitystä hakeneet henkilöt ammattialoittain jokseenkin samassa suhteessa kuin työnhakemuksetkin.

Tarjotut työpaikat. Tarjottuihin työpaikkoihin samoinkuin työnhakemuksiinkin nähden on otettava huomioon, että ne sellaisilla työaloilla, joilla esiintyy työvoiman puutetta, ovat voimassa verraten pitkän ajan, siirtyen kuukaudesta toiseen.

Työpaikkatarjouksien jakautuminen eri kuukausille käy ilmi seuraavasta taulukosta:

Kuukausi	Edellisestä kuukaudesta siirretyt			Kuukauden aikana tarjotut			Yhteensä voimassa olleet		
	Miehille	Naisille	Kaikki	Miehille	Naisille	Kaikki	Miehille	Naisille	Kaikki
Tammikuu	—	—	—	258	983	1,241	258	983	1,241
Helmikuu	5	130	135	662	1,052	1,714	667	1,182	1,849
Maaliskuu	15	190	205	790	1,498	2,288	805	1,688	2,493
Huhtikuu	31	267	298	735	2,155	2,890	766	2,422	3,188
Toukokuu	43	544	587	717	2,358	3,075	760	2,902	3,662
Kesäkuu	47	577	624	930	1,935	2,865	977	2,512	3,489
Heinäkuu	51	354	405	649	1,601	2,250	700	1,955	2,655
Elokuu	53	425	478	810	2,447	3,257	863	2,872	3,735
Syyskuu	105	642	747	875	2,205	3,080	980	2,847	3,827
Lokakuu	131	478	609	771	1,719	2,490	902	2,197	3,099
Marraskuu	97	342	439	548	1,514	2,062	645	1,856	2,501
Joulukuu	80	348	428	816	1,629	2,445	896	1,977	2,873
Kaikkiaan	—	—	—	8,561	21,096	29,657	—	—	—

Kuten nähdään, tarjottiin toimiston täytettäväksi kertomusvuonna 29,657 työpaikkaa, joista miesten paikkoja 8,561 eli 28.9 % ja naisten paikkoja 21,096 eli 71.1 %. Edelliseen vuoteen verraten lisääntyi miehille tarjottujen paikkojen luku 1,532:lla eli 21.8 % ja naisille tarjottujen paikkojen luku 5,012:lla eli 31.2 %, joten työtarjoukset yhteensä lisääntyivät 6,544:llä eli 28.3 %. V. 1936 tapahtui myös sitä edelliseen vuoteen verrattuna lisäys miesten kohdalla 30.0 %, naisten kohdalla 13.5 % ja yhteensä 18.0 %.

Alla olevista käyristä nähdään työpaikkatarjousten jakautuminen kuukausittain:

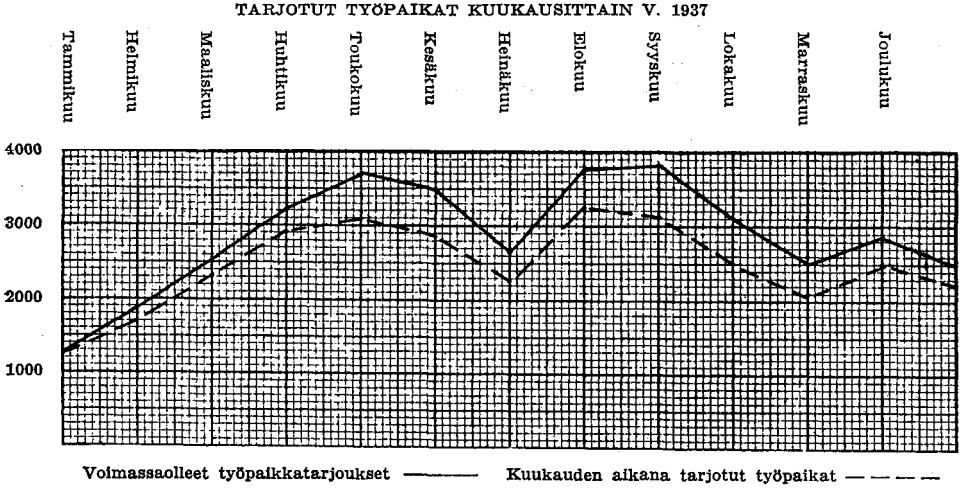

Työpaikkatarjoukset jakaantuivat eri ammattialoille seuraavasti:

Ammattiala	Miehille	Naisille	Kaikki
Maatalous	123	881	1,004
Metalliteollisuus	405	182	587
Kivi-, savi-, lasi- ja turveteollisuus	4	3	7
Kemiallinen teollisuus	6	27	33
Nahka-, kumi- ja karvateollisuus	26	56	82
Kehruu- ja kutomateollisuus	5	16	21
Pukutavara- ja puhdistusteollisuus	2	617	619
Paperiteollisuus	11	51	62
Puuteollisuus	92	51	143
Ravinto- ja nautintoaineteollisuus	12	105	117
Valaistuslaitokset	48	1	49
Graafillinen teollisuus	15	32	47
Rakennusteollisuus	1,348	96	1,444
Luokittamattomat teknilliset toimet	46	15	61
Liikeala	265	697	962
Ravintola- ja hotelliliike	15	2,848	2,863
Meriliikenne	1,013	49	1,062
Lastaus ja purkaminen	11	—	11
Maaliikennelaitokset	114	1	115
Opettajat ja muihin ryhmiin kuulumaton henkinen työ	61	118	179
Taloustoimet	—	12,580	12,580
Erinäiset toimet	4,939	2,670	7,609
Kaikkiaan	8,561	21,096	29,657
%	28.9	71.1	100.0

Miesten kohdalla suurin työvoiman kysyntä oli luokittamattomien n.s. erinäisten tointen kohdalla. Kuten edellä on mainittu kuuluvat tähän ryhmään pääasiallisesti sekatyöläiset ja asiapojat, minkätapaisia toimia siis tarjottiin 4,939 eli 57.7 % miespaikoista. Lähinnä seuraavat rakennusteollisuuteen kuuluvat toimet 1,348 eli 15.7 %, meriliikenteeseen kuuluvat toimet 1,013 eli 11.8 %, metalliteollisuuteen kuuluvat toimet 405 eli 4.7 %, liikealan toimet 265 eli 3.1 % ja maaliikennelaitokset 114 eli 1.3 %. Naisten kohdalla oli vilkkain työntarjonta taloustointen alalla: 12,580 paikkaa, mikä määrä on 59.6 % kaikista naisille tarjotuista paikoista. Järjestyksessä seuraavat: ravintola- ja hotelliliike 2,848 paikkaa eli 13.5 % kaikista, erinäiset toimet 2,670 eli 12.7 %, maatalous 881 eli 4.2 %, liikeala 697 eli 3.3 % sekä pukutavara- ja puhdistusteollisuus 617 paikkaa eli 2.9 % kaikista naisille tarjotuista työpaikoista.

Työnvälitykset. Työnvälitystoimiston aikaansaamien työnvälitysten lukumäärä ilmenee seuraavalla sivulla olevasta taulukosta, jossa välitykset on jaettu kuukausittain huomioonottaen myös muihin kuntiin toimitetut välitykset:

Kuukausi	Kaikki välitykset			Siitä muihin kuntiin		
	Miehiä	Naisia	Yhteensä	Miehiä	Naisia	Yhteensä
Tammikuu	253	725	978	12	50	62
Helmikuu	650	780	1,430	11	45	56
Maaliskuu	719	1,087	1,806	56	39	95
Huhtikuu	651	1,382	2,033	78	74	152
Toukokuu	628	1,584	2,212	95	81	176
Kesäkuu	816	1,397	2,213	84	77	161
Heinäkuu	564	1,023	1,587	127	47	174
Elokuu	650	1,464	2,114	146	56	202
Syyskuu	704	1,709	2,413	117	111	228
Lokakuu	687	1,316	2,003	50	105	155
Marraskuu	478	1,186	1,664	71	114	185
Joulukuu	733	1,190	1,923	77	69	146
Kaikkiaan	7,533	14,843	22,376	924	868	1,792
%	33.7	66.3	100.0	51.6	48.4	100.0

Työnvälitysten kokonaisluku on taulukon mukaan 22,376, josta miesten paikkoja 7,533 eli 33.7 % ja naisten paikkoja 14,843 eli 66.3 %. Muihin kuntiin toimitettiin 1,792 välitystä eli 8.0 % välitysten kokonaismäärästä. Näistä oli miespaikkoja 924 eli 51.6 % ja naisten paikkoja 868 eli 48.4 %. Muutokset edelliseen vuoteen verrattuna ilmenee seuraavasta yhdistelmästä:

	1937		1936		Muutos	
	Luku	%	Luku	%	Luku	%
Miesten paikkoja	7,533	33.7	6,855	33.7	+ 678	+ 9.9
Naisten paikkoja	14,843	66.3	13,488	66.3	+1,355	+10.0
Kaikkiaan	22,376	100.0	20,343	100.0	+2,033	+10.0

Työnvälitysten lukumäärässä oli siis tapahtunut nousua niin hyvin miesten kuin naistenkin kohdalla. Miehille välitetyt paikat olivat lisääntyneet 678:lla eli 9.9 %, naisille välitetyt 1,355:llä eli 10.0 % ja yhteismäärä 2,033:lla eli 10.0 %.

Havainnollisen kuvan työnvälitystoimiston välitystoiminnasta saa alla olevista kahdesta graafillisesta taulukosta, joista edellinen esittää työnvälitysten jakaantumisen eri kuukausille sekä mies- ja naispaikkojen keskinäisen suhteen ja jälkimmäinen työnvälitysten suhteen kuukausittain voimassa oleviin työpaikkatarjouksiin:

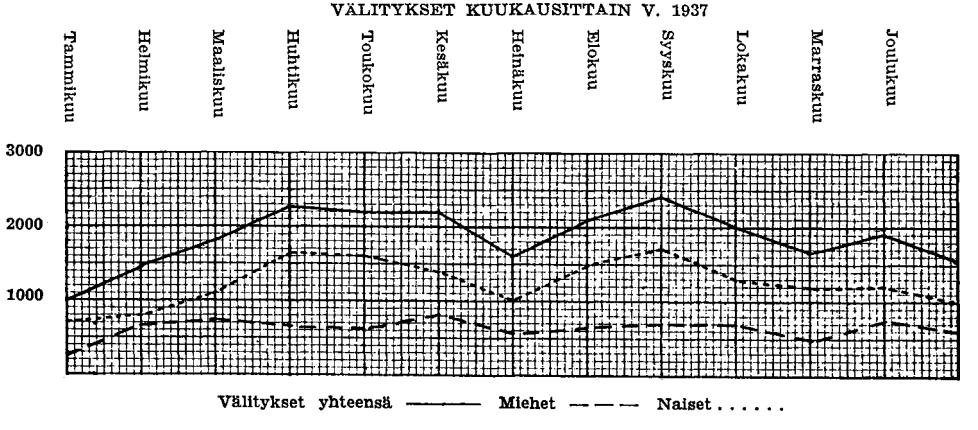

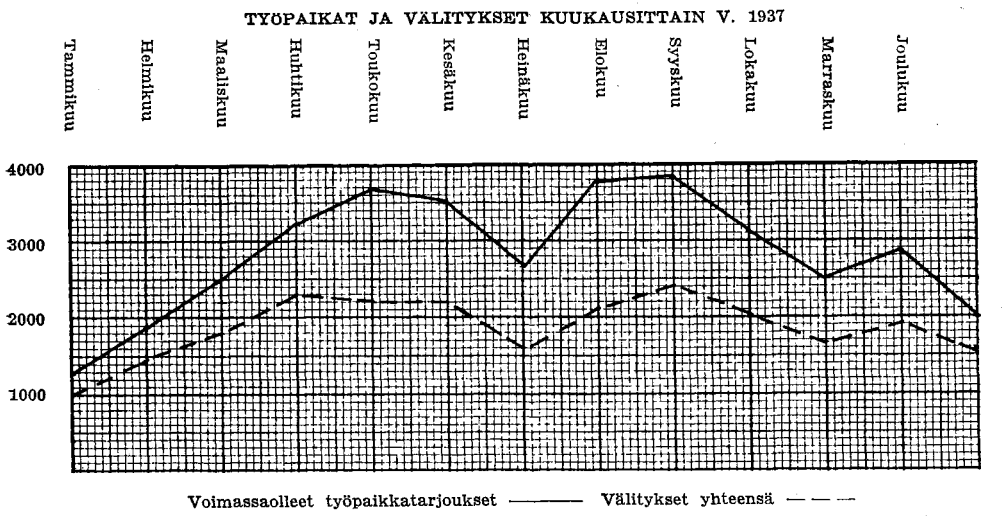

Eri ammattialoille työnvälitykset jakaantuivat seuraavasti:

Ammattiala	Miehiä	Naisia	Yhteensä
Maatalous	105	316	421
Metalliteollisuus	371	175	546
Kivi-, savi-, lasi- ja turveteollisuus	2	3	5
Kemiallinen teollisuus	3	25	28
Nahka-, kumi- ja karvateollisuus	20	28	48
Kehruu- ja kutomateollisuus	3	9	12
Pukutavara- ja puhdistusteollisuus	2	566	568
Paperiteollisuus	8	30	38
Puuteollisuus	61	50	111
Ravinto- ja nautintoaineteollisuus	11	75	86
Valaistuslaitokset	44	1	45
Graafillinen teollisuus	12	17	29
Rakennusteollisuus	1,249	92	1,341
Luokittamattomat teknilliset toimet	36	9	45
Liikeala	177	369	546
Ravintola- ja hotelliliike	13	1,540	1,553
Meriliikenne	894	43	937
Lastaus ja purkaminen	11	—	11
Maaliikennelaitokset	77	1	78
Opettajat ja muihin ryhmiin kuulumaton henkinen työ	15	33	48
Taloustoimet	—	9,193	9,193
Erinäiset toimet	4,419	2,268	6,687
Kaikkiaan	7,533	14,843	22,376
%	33.7	66.3	100.0

Toimitetuista työnvälityksistä oli miesten kohdalla 4,419 eli 58.7 % kaikista miespaikoista ryhmään Erinäiset toimet kuuluvia. Sen jälkeen seurasivat lähinnä rakennusteollisuuteen kuuluvat toimet 1,249:llä eli

16.6 %, meriliikenteeseen kuuluvat 894:llä eli 11.9 %, metalliteollisuuteen kuuluvat 371:llä eli 4.9 %, liikealaan kuuluvat 177:llä eli 2.3 % ja maatalouteen kuuluvat 105:llä eli 1.4 %. Naispaikoista kuului 9,193 eli 61.9 % naisvälitysten kokonaismäärästä taloustoimiin, 2,268 eli 15.3 % erinäisiin toimiin, 1,540 eli 10.4 % ravintola- ja hotellitoimiin, 566 eli 3.8 % pukutavara- ja puhdistusteollisuuteen, 369 eli 2.5 % liikealaan, 316 eli 2.1 % maatalouteen ja 175 eli 1.2 % metalliteollisuuteen.

Kokonaiskuvan työnvälitystoimiston toiminnasta kertomusvuonna antavat seuraavat käyrät:

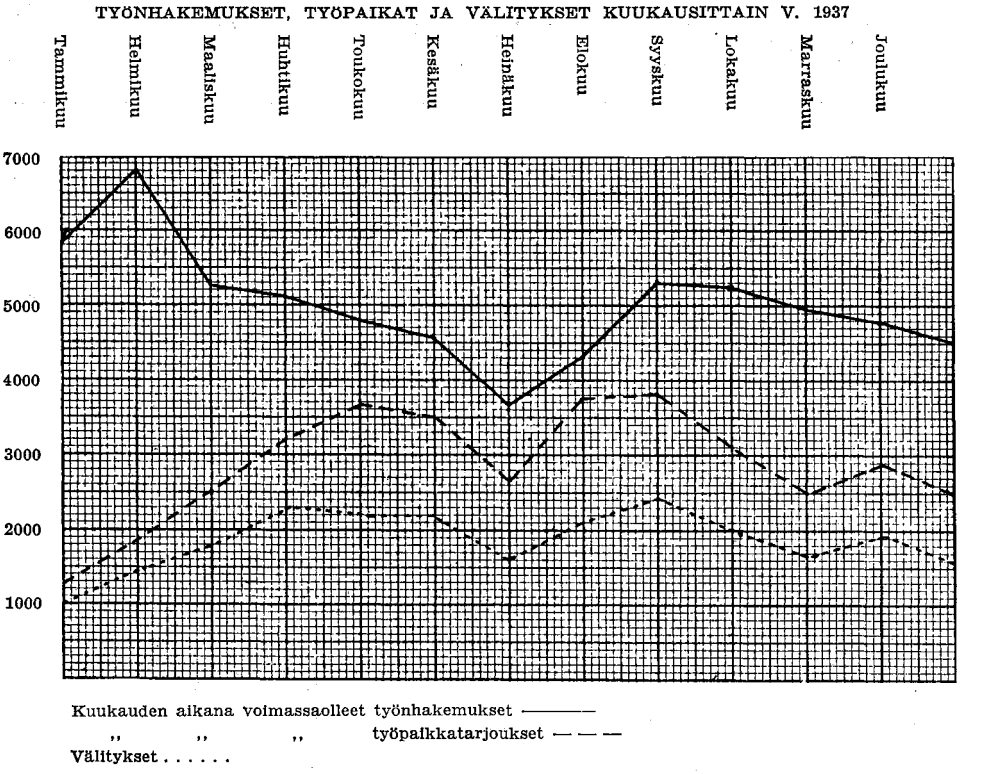

Erikoisosastojen toiminta. Kuten edellä jo mainittiin on työnvälitystoimistoon uuden työnvälityslain edellyttämällä tavalla kertomusvuoden aikana perustettu kaksi uutta erikoisosastoa nim. henkisen työn tekijäin ja nuorison työnvälitystä varten, joiden osastojen perustamisesta kaupunginvaltuusto oli tehnyt päätöksen marraskuun 11 p:nä 1936 ja jotka osastot aloittivat toimintansa kertomusvuoden maaliskuun 15 p:nä. Näitten erikoisosastojen lisäksi on v:sta 1928 alkaen työnvälitystoimiston yhteydessä toiminut erikoisosasto merimiesten työnvälitystä varten. Mainitut erikoisosastot, joitten toimintaa työnvälityslain ja työnvälitystoimiston ohjesäännön mukaan lähinnä valvovat erityiset toimikunnat, puheenjohtajanaan lautakunnan puheenjohtaja ja varapuheenjohtajanaan lautakunnan

varapuheenjohtaja, ovat kukin omalta kohdaltaan antaneet toiminnastaan lautakunnalle omat kertomuksensa, joista mainittakoon seuraavaa:

Henkisen työn osasto. Henkisen työn osaston toimikuntaan valitsi työnvälityslautakunta kertomusvuoden ensimmäisessä kokouksessaan kolmivuotiskaudeksi 1937—39 varsinaiset jäsenet everstiluutnantti V. A. M. Karikosken ja kauppatieteidenkandidaatti A. Kauppisen työnantajien edustajina ja tarkastaja E. Laineen ja toimitsija M. Leskisen työntekijäin edustajina sekä varajäsenet pankkivirkailija A. E. Monnbergin ja ekonoomi G. A. Hannénin työnantajien edustajina ja myymälänhoitaja V. Järvisen ja konttoristi L. Lehdon työntekijäin edustajina.

Henkisen työn osasto suunniteltiin alun alkuaan kehittymään henkisen työn välityksen koko maan käsittäväksi keskukseksi. Osasto onkin pyrkinyt hankkimaan mahdollisimman perusteellisen kokemuksen niillä osaston toimintapiiriin kuuluvilla ammattialoilla, jotka jo aikaisemmin ovat olleet julkisen työnvälityksen kohteena sekä, kokemuksen lisääntyessä, vähitellen laajentamaan toimintansa piiriä. Esimerkkinä tällaisesta toimipiirin laajentamisesta mainittakoon kansakoulunopettajien paikanvälitys, joka elokuun alussa siirtyi Kansakoulunopettajain liitolta osastolle, koskien toistaiseksi viransijaisuuksia ja väliaikaisia paikkoja. Osasto on luonnollisesti joutunut olemaan yhteistyössä muiden kunnallisten työnvälitystoimistojen kanssa ja erikoisesti Turun, Tampereen ja Viipurin toimistojen, joihin kertomusvuonna niinikään perustettiin erikoisosastot henkisen työn välitystä varten.

Erikoismaininnan ansaitsee, että osaston kirjoissa alusta alkaen olivat työnhakijoina valtion ja kuntien virastoihin n.s. virastovaratyöhön sijoitetut henkilöt. Näiden velvollisuutena oli uudistaa työhakemuksensa osastolle joka neljäs viikko, poikkeuksena muista työnhakijoista, joiden, pitääkseen työnhakemuksensa yhtämittaisesti voimassa, oli uudistettava hakemuksensa joka viikko.

Työnhakemuksia tehtiin osastolle kertomusvuonna kuukausittain seuraavasti:

Kuukausi	Edellisestä kuukaudesta siirretyt			Kuukauden aikana tehdyt			Yhteensä voimassa olleet		
	Miest.	Naist.	Kaikki	Miest.	Naist.	Kaikki	Miest.	Naist.	Kaikki
Maaliskuu	309	207	516	100	111	211	409	318	727
Huhtikuu	316	223	539	183	113	296	499	336	835
Toukokuu	272	219	491	159	94	253	431	313	744
Kesäkuu	230	218	448	206	139	345	436	357	793
Heinäkuu	285	202	487	92	99	191	377	301	678
Elokuu	257	206	463	170	141	311	427	347	774
Syyskuu	292	247	539	203	216	419	495	463	958
Lokakuu	292	262	554	185	192	377	477	454	931
Marraskuu	319	280	599	184	196	380	503	476	979
Joulukuu	309	284	593	197	192	389	506	476	982
Kaikkiaan	—	—	—	1,679	1,493	3,172	—	—	—

Työnhakijoita osastolla oli kertomusvuonna yhteensä 1,876 eri henkilöä, joista miehiä 926 eli 49.4 % ja naisia 950 eli 50.6 %. Virastovaratyössä oli 489 eli kaikista työnhakijoista 26.1 %, joista miehiä 270 eli 55.2 % ja naisia 219 eli 44.8 %. Muissa töissä tai ilman työtä olevien osaston työnhakijoiden lukumäärä oli näin ollen 1,387, joista miehiä 656 eli

47.3 % ja naisia 731 eli 52.7 %. Työnhakijoita esiintyi osastolla eri kuukausina seuraavan asetelman mukaan:

Kuukausi	Miehiä	Naisia	Yhteensä	Kuukausi	Miehiä	Naisia	Yhteensä
Maaliskuu .	404	283	687	Elokuu	344	293	637
Huhtikuu ..	384	306	690	Syyskuu ...	420	366	786
Toukokuu .	372	281	653	Lokakuu	420	392	812
Kesäkuu ...	358	282	640	Marraskuu ..	384	368	752
Heinäkuu ..	316	243	559	Joulukuu ..	418	397	815

Työpaikkatarjouksien jakautuminen eri kuukausille käy ilmi seuraavasta taulukosta:

Kuukausi	Edellisestä kuukaudesta siirretyt			Kuukauden aikana tarjotut			Yhteensä voimassa olleet		
	Mieh.	Nais.	Kaikki	Mieh.	Nais.	Kaikki	Mieh.	Nais.	Kaikki
Maaliskuu	—	11	11	5	51	56	5	62	67
Huhtikuu	3	15	18	29	48	77	32	63	95
Toukokuu	4	14	18	27	55	82	31	69	100
Kesäkuu	4	22	26	31	59	90	35	81	116
Heinäkuu	8	19	27	18	44	62	26	63	89
Elokuu	11	18	29	19	48	67	30	66	96
Syyskuu	17	20	37	52	73	125	69	93	162
Lokakuu	31	48	79	17	56	73	48	104	152
Marraskuu	21	27	48	44	70	114	65	97	162
Joulukuu	15	32	47	23	69	92	38	101	139
Kaikkiaan	—	—	—	265	573	838	—	—	—

Kuten taulukosta käy selville, on osastolle tarjottujen työpaikkojen yhteissumma 838, josta miehille 265 eli 31.6 % ja naisille 573 eli 68.4 %. Verraten suuret siirrot kuukaudesta toiseen on selitettävissä siitä henkisen työn alalla melko yleisestä ilmiöstä, että paikat tavallisesti tulevat täytetyiksi vasta useitten henkilöitten oltua ehdokkaina avoimeen paikkaan. Työpaikkatarjous tulee näissä tapauksissa olemaan voimassa suhteellisen pitkän ajan. Mitä tulee työpaikkatarjouksien jakaantumiseen eri ammattialoille, mainittakoon, että liikealan eri työpaikkoja osastolla on ollut yhteensä 633 eli 75.5 % kaikista paikoista. Tästä luvusta oli miespaikkoja 187 eli 29.5 % ja naispaikkoja 446 eli 70.5 % liikealan paikoista.

Ryhmää Opettajat ja muihin ryhmiin kuulumaton henkinen työ koski yhteensä 179 tarjottua paikkaa eli 21.4 % kokonaismäärästä. Näistä työpaikoista 61 eli 34.1 % oli miespaikkoja ja 118 eli 65.9 % naispaikkoja.

Työnvälitykset. Henkisen työn osaston aikaansaamien työnvälitysten määrä ja jakautuminen eri kuukausille käy ilmi alla olevasta yhdistelmästä:

Kuukausi	Miehiä	Naisia	Yhteensä	Kuukausi	Miehiä	Naisia	Yhteensä
Maaliskuu .	2	30	32	Elokuu	8	20	28
Huhtikuu ...	25	24	49	Syyskuu	24	22	46
Toukokuu .	16	22	38	Lokakuu	10	33	43
Kesäkuu	14	26	40	Marraskuu ..	26	36	62
Heinäkuu ...	12	20	32	Joulukuu ..	11	35	46
				Kaikkiaan	148	268	416
				%	35.6	64.4	100.0

Kertomusvuoden aikana osaston täyttämistä 416 työpaikasta oli miehille välitettyjä 148 eli 35.6 % ja naisille 268 eli 64.4 %. Helsingin ulkopuolelle oli yhteensä 63 välitystä eli 15.1 % kaikista välityksistä. Muualle välitettyjen yhteismäärästä oli 29 eli 46.0 % miehiä ja 34 eli 54.0 % naisia. Välityksistä kuului 122 miespaikkaa ja 230 naispaikkaa eli yhteensä 352 paikkaa liikealan toimiin ollen tämä luku 84.6 % välitysten yhteismäärästä. Opettajien ja muihin ryhmiin kuulumattoman henkisen työn osalle tuli miesten kohdalle 15 ja naisten kohdalle 31 eli yhteensä 46 välitystä ja siis 11.1 % kaikista välityksistä. Teollisuuden piiriin kuului 11 välitystä miehille ja 7 naisille, yhteensä 18 välitystä eli 4.3 % kokonaismäärästä. Välitysten lukumäärä 416 on 49.6 % kaikista tarjotuista työpaikoista, joitten luku oli 838.

Seuraavat käyrät esittävät kokonaiskuvan osaston toiminnasta kertomusvuonna:

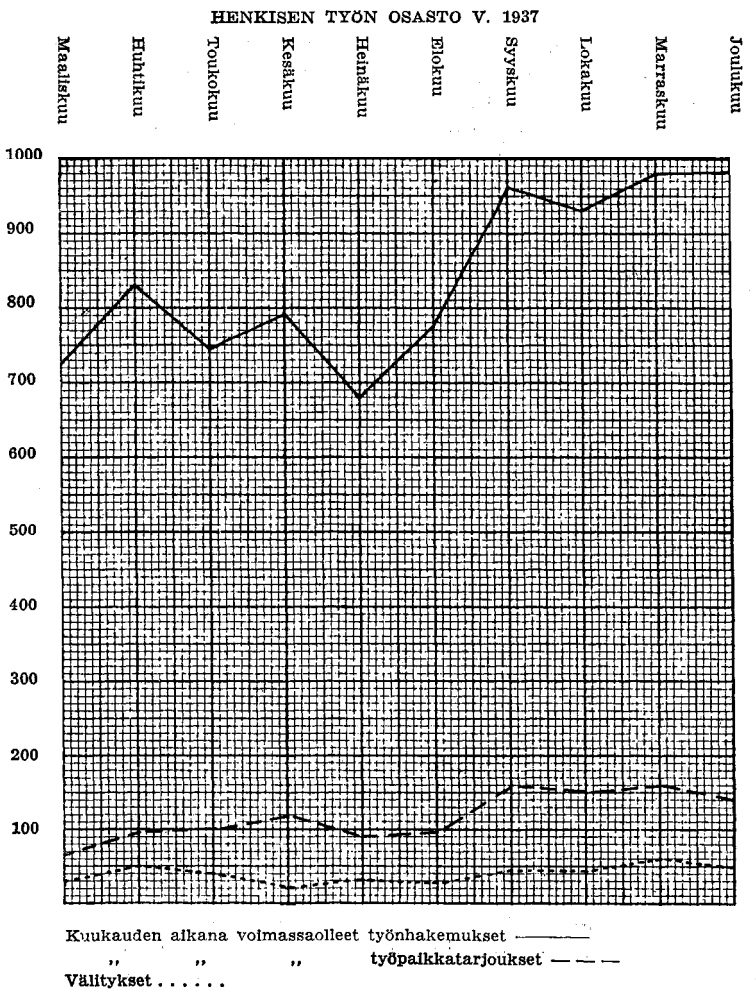

Nuoriso-osasto. Nuoriso-osaston toimikunnan jäseniksi valitsi työnvälityslautakunta kokouksessaan tammikuun 13 p:nä 1937 kolmivuotiskaudeksi 1937—39 varsinaisiksi jäseniksi työnantajain edustajina insinööri M. Burmeisterin ja kauppatieteidenkandidaatti E. Varangon ja työntekijäin edustajina toimittaja K.-A. Fagerholmin ja toimitsija A. Sumun sekä koululaitoksen ja vapaan nuorisotyön edustajana pastori N. Visapään. Varajäseniksi valittiin samassa kokouksessa työnantajain edustajina pastori A. A. Palmgren ja rehtori A. Salojoki sekä työntekijäin edustajina toimittaja K. Kukkonen ja toimittaja R. Paasio. Kokouksessaan toukokuun 8 p:nä työnvälityslautakunta täydensi vaalin valitsemalla koululaitoksen ja vapaan nuorisotyön edustajan varajäseneksi filosofiantohtori J. Teljon.

Nuoriso-osaston perustaminen johtuu, paitsi aikaisemmin mainituista yleisistä työnvälitystoiminnan tehostamispyrkimyksistä, ratkaisevassa määrin siitä tietoisuudesta, että nuorison toimittaminen työhön voi määräävästi vaikuttaa asianomaisen henkilön koko tulevaisuuteen ja että yhteiskunta työnvälityksen avulla voi tehokkaasti vaikuttaa nuoren työvoiman jakautumiseen yhteiskunnan todellisten tarpeiden mukaan. Työnvälityslaki edellyttääkin, että nuoriso-osaston toimintaan oleellisena osana liittyy nuorison ammatinvalinnan ohjaus.

Tarkoitustaan vastaavan ammatinvalinnan ohjauksen aikaansaamiseksi osasto ryhtyi toimenpiteisiin n.s. ammattikortiston laatimista varten. Kortistoon on aikomus kerätä talouselämän eri aloilta mahdollisimman tarkat tiedot ammateista. Työnvälitystoiminnassaan nuoriso-osasto on myöskin määrätietoisesti yrittänyt selvittää nuorille työnhakija-asiakkailleen ammatttaidon hankkimisen tärkeyttä.

Nuoriso-osastolle tehtyjen työnhakemusten lukumäärää kuvaa seuraava taulukko:

Kuukausi	Edellisestä kuukaudesta siirretyt			Kuukauden aikana tehdyt			Yhteensä voimassa olleet		
	Poik.	Tytt.	Kaikki	Poik.	Tytt.	Kaikki	Poik.	Tytt.	Kaikki
Maaliskuu	20	5	25	54	54	108	74	59	133
Huhtikuu	10	13	23	104	91	195	114	104	218
Toukokuu	15	14	29	121	84	205	136	98	234
Kesäkuu	47	35	82	176	141	317	223	176	399
Heinäkuu	30	25	55	97	60	157	127	85	212
Elokuu	12	13	25	143	124	267	155	137	292
Syyskuu	45	34	79	195	163	358	240	197	437
Lokakuu	40	17	57	196	155	351	236	172	408
Marraskuu	61	35	96	131	119	250	192	154	346
Joulukuu	53	22	75	57	53	110	110	75	185
Kaikkiaan	—	—	—	1,274	1,044	2,318	—	—	—

Kuten taulukosta ilmenee on työnhakemusten yhteinen lukumäärä 2,318, joista poikien tekemiä 1,274 eli 55.0 % ja tyttöjen tekemiä 1,044 eli 45.0 % kokonaismäärästä.

Työtä hakeneita henkilöitä oli nuoriso-osastolla kertomusvuoden aikana 1,587, jotka kaikki olivat alle 18-vuotiaita poikia ja tyttöjä. Poikia oli 797 eli 50.2 % ja tyttöjä 790 eli 49.8 %. Eri kuukausille työnhakijat jakaantuivat seuraavasti:

Kuukausi	Poikia	Tyttöjä	Yhteensä	Kuukausi	Poikia	Tyttöjä	Yhteensä
Maaliskuu .	71	55	126	Elokuu	136	128	264
Huhtikuu ...	96	93	189	Syyskuu ...	215	188	403
Toukokuu .	124	94	218	Lokakuu	213	163	376
Kesäkuu	200	160	360	Marraskuu ..	166	142	308
Heinäkuu ...	108	78	186	Joulukuu	98	68	166

Jos yllä olevaa taulukkoa verrataan aikaisemmin mainittuihin työnhakijalukuihin käy ilmi, että pojat suhteellisesti kauemmin ovat olleet toimiston kirjoissa kuin tytöt, jotka harvoja poikkeuksia lukuunottamatta ovat olleet hyvin helposti sijoitettavissa.

Työnhakijoitten pyrkimyksen eri ammattialoille näyttää alla oleva yhdistelmä:

Ammattiala	Poikia	Tyttöjä	Yhteensä
Maatalous	13	2	15
Teollisuus ja käsityö	636	68	704
Kauppa ja liikenne	193	256	449
Taloustoimet	—	353	353
Asiapojat ja -tytöt	404	298	702
Muut	181	192	373

Luvut tarkoittavat kuukausittain työtä hakeneita henkilöitä, joten niitten yhteissumma ei ole sama kuin työnhakijoiden todellinen määrä. Kuitenkin voidaan taulukosta selvästi huomata, että pojat pääasiallisesti ovat pyrkineet oppilaiksi teollisuustyöhön, kun taasen tytöt ovat hyvin runsaasti hakeutuneet konttori- ja liiketoimiin. Huomattavan osan tyttöasiakkaista muodostavat taloustoimiin pyrkivät tytöt. Nämä ovat miltei kaikki maalta tulleita tyttöjä, jotka ensimmäisenä toimena kaupunkiin pyrkiessään hakevat talousapulais- tai lastenhoitajatointa.

Nuoriso-osaston täytettäväksi tarjottujen työpaikkojen luku ja jakaantuminen eri kuukausille käy selville seuraavasta taulukosta:

Kuukausi	Edellisestä kuukaudesta siirretyt			Kuukauden aikana tarjotut			Yhteensä voimassa olleet		
	Pojille	Tytöille	Kaikki	Pojille	Tytöille	Kaikki	Pojille	Tytöille	Kaikki
Maaliskuu	14	22	36	92	100	192	106	122	228
Huhtikuu	26	33	59	111	233	344	137	266	403
Toukokuu	32	99	131	96	178	274	128	277	405
Kesäkuu	32	101	133	134	198	332	166	299	465
Heinäkuu	31	74	105	102	112	214	133	186	319
Elokuu	34	54	88	168	204	372	202	258	460
Syyskuu	77	112	189	183	259	442	260	371	631
Lokakuu	66	113	179	142	185	327	208	298	506
Marraskuu	60	82	142	78	137	215	138	219	357
Joulukuu	38	82	120	64	84	148	102	166	268
Kaikkiaan	—	—	—	1,170	1,690	2,860	—	—	—

Kuten taulukosta ilmenee tarjottiin osaston täytettäväksi kertomuksen käsittämänä aikana 2,860 työpaikkaa, joista pojille 1,170 eli 40.9 % ja tytöille 1,690 eli 59.1 %. Nämä työpaikat jakaantuivat 2,500:lle tilaukselle, joten siis 87.4 % kaikista tilauksista koski ainoastaan yhtä työntekijää.

Työpaikkatarjoukset jakaantuivat ammattiryhmittäin seuraavasti:

Ammattiala	Poikia	Tyttöjä	Yhteensä
Maatalous	4	6	10
Teollisuus ja käsityö	206	231	437
Kauppa ja liikenne	59	167	226
Taloustoimet	—	718	718
Asiapojat ja -tytöt	828	466	1,294
Muut	73	102	175
Kaikkiaan	1,170	1,690	2,860
%	40.9	59.1	100.0

Yhdistelmästä huomataan, että poikien kohdalla lähettitoimet muodostavat suurimman ryhmän, 828 paikkaa eli 70.8 % kaikista pojille tarjotuista paikoista. Lähinnä seuraavat teollisuus ja käsityö 206 paikkaa eli 17.6 % sekä kauppa ja liikenne 59 paikkaa eli 5.0 %. Tyttöjen kohdalla ovat luvut vastaavasti: taloustoimet 718 paikkaa eli 42.5 % tytöille tarjottujen paikkojen yhteissummasta, lähettitoimet 466 paikkaa eli 27.6 %, teollisuus ja käsityö 231 paikkaa eli 13.7 % sekä kauppa ja liikenne 167 paikkaa eli 9.9 %. Tässä yhteydessä on kuitenkin syytä huomauttaa, että suuri osa lähettitoimista on sellaisia, että edellytyksiä omaavalla työntekijällä on mahdollisuuksia kehittyä niissä ammattimieheksi. Työnantajain keskuudessa on aivan yleinen tapa ensin kokeilla nuoria lähettitoimissa, jotta he voisivat vakuuttautua näiden sopivaisuudesta alalle.

Nuoriso-osaston toimittamat työnvälitykset selviävät seuraavasta erittelystä:

Kuukausi	Poikia	Tyttöjä	Yhteensä	Kuukausi	Poikia	Tyttöjä	Yhteensä
Maaliskuu	43	29	72	Elokuu	68	66	134
Huhtikuu	58	48	106	Syyskuu	96	108	204
Toukokuu	50	47	97	Lokakuu	76	74	150
Kesäkuu	86	91	177	Marraskuu	46	69	115
Heinäkuu	56	34	90	Joulukuu	30	36	66
				Kaikkiaan	609	602	1,211

Työnvälitysten yhteissumma oli 1,211, josta poikien välityksiä 609 eli 50.3 % ja tyttöjen 602 eli 49.7 %. Välityksistä oli muihin kuntiin poikien kohdalla 13 ja tyttöjen kohdalla 24 eli yhteensä 37 välitystä, mikä on 3.1 % yhteismäärästä.

Ammattiryhmittäin jakaantuivat työnvälitykset seuraavasti:

Ammattiala	Poikia		Tyttöjä		Yhteensä	
	Luku	%	Luku	%	Luku	%
Maatalous	2	0.3	2	0.4	4	0.3
Teollisuus ja käsityö	163	26.8	113	18.8	276	22.8
Kauppa ja liikenne	32	5.3	67	11.1	99	8.2
Taloustoimet	—	—	197	32.7	197	16.3
Asiapojat ja -tytöt	377	61.9	185	30.7	562	46.4
Muut	35	5.7	38	6.3	73	6.0
Kaikkiaan	609	100.0	602	100.0	1,211	100.0

Yleiskuvan nuoriso-osaston toiminnasta maaliskuun 3 p:n ja joulukuun 31 p:n välisenä aikana antaa alla oleva graafillinen esitys:

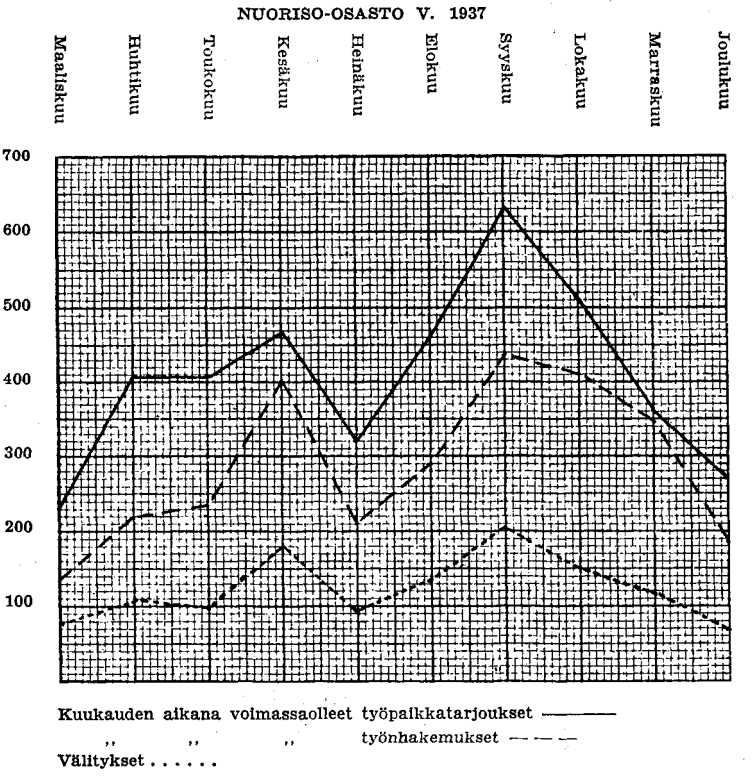

Merimiesosasto. Merimiesosaston toimikuntaan kuuluivat kertomusvuonna seuraavat varsinaiset jäsenet: työnantajien edustajina merikapteeni varatuomari H. A. Andersson ja merikapteeni K. T. Päiviö sekä työntekijäin edustajina merimiesunioonin asiamies K. R. Tuomikoski ja merimiesunioonin toinen sihteeri L. V. Metsämäki. Varajäseninä olivat työnantajien edustajina konemestari tarkastaja K. A. Höök ja osastopäällikkö A. Heikkinen sekä työntekijäin edustajina laivakirvesmies E .V. Långström ja alikonemestari V. R. Syrjänen.

Merimiesosaston täytettäväksi tarjottiin kertomusvuonna yhteensä 1,056 työpaikkaa; voimassa olleet työpaikkatarjoukset jakaantuivat kuukausittain seuraavasti:

Tammikuu	36	Toukokuu	97	Syyskuu	126
Helmikuu	16	Kesäkuu	194	Lokakuu	76
Maaliskuu	43	Heinäkuu	153	Marraskuu	75
Huhtikuu	70	Elokuu	129	Joulukuu	141

Vertailun vuoksi mainittakoon, että työpaikkatarjousten lukumäärä v. 1936 oli 559, joten se kertomusvuonna oli noussut 497:lla eli 88.9 %.

Tämä huomattava nousu, joka pääasiallisesti tulee kesäkuukausien osalle on osittain seurauksena merimiesosastolle järjestetystä säännöllisestä iltavastaanotosta kesäpurjehduskauden aikana. Pääasiallisesti siihen ovat kuitenkin vaikuttaneet jatkuvat hyvät työmarkkinat ja kauppalaivastomme huomattava kasvu.

Tarjotut työpaikat jakaantuivat osaston toimipiiriin kuuluvien ammattiryhmien kesken seuraavasti:

Ammattiryhmä	Luku	%
Laivanpäälliköitä ja perämiehiä	60	5.7
Konemestareita	148	14.0
Lämmittäjiä	154	14.6
Muita konemiehiä	122	11.6
Kansimiehiä	327	30.9
Keittiöhenkilökuntaa	208	19.7
Radiosähköttäjiä	18	1.7
Muita	19	1.8
Kaikkiaan	1,056	100.0

Osaston kertomusvuonna aikaansaamien välitysten lukumäärä oli yhteensä 936. Edellisen vuoden vastaava luku oli 556, joten välitysten kohdalla oli tapahtunut nousua 380 tapausta eli 68.3 %. Kuukausittain jakaantuivat välitykset seuraavasti:

Kuukausi	Työnvälityksiä yhteensä	Niistä muualle	Kuukausi	Työnvälityksiä yhteensä	Niistä muualle
Tammikuu	36	2	Heinäkuu	130	65
Helmikuu	16	9	Elokuu	116	57
Maaliskuu	43	24	Syyskuu	80	44
Huhtikuu	67	37	Lokakuu	49	28
Toukokuu	94	36	Marraskuu	52	32
Kesäkuu	158	55	Joulukuu	95	61
			Kaikkiaan	936	450

Kuten asetelmasta selviää oli vieraille paikkakunnille toimitettu 450 välitystä, mikä luku on 48.1 % välitysten yhteissummasta. Vastaava luku edellisenä vuonna oli 252 vastaten 45.3 % sen vuoden välityksistä.

Laivahenkilökuntaa välitettiin, paitsi kotimaisille laivanvarustajille myöskin hollantilaisiin, ruotsalaisiin, norjalaisiin, puolalaisiin ja englantilaisiin aluksiin sekä päällystöä Espanjaan merivartioiksi. Kotimaisiin aluksiin lähetettiin työvoimaa, paitsi kotimaassa oleviin satamiin, myöskin ulkomaille kuten Ruotsiin, Norjaan, Tanskaan, Englantiin, Hollantiin, Saksaan, Belgiaan ja Puolaan. Tätä toimintaa on ollut omiansa helpottamaan kaupunginhallituksen lautakunnan esityksestä myöntämä oikeus rahatoimiston hallussa olevan erikoistilin pitoon, jolta tililtä on välttämättömissä tapauksissa saatu etukäteen suorittaa työhön välitettyjen henkilöitten matkakustannukset ja jolle laivanvarustajat sittemmin laskun mukaan ovat suorittaneet takaisin k.o. ennakkomaksut.

Ryhmittäin välitykset jakaantuivat seuraavan asetelman mukaan:

Ammattiryhmä	Luku	%	Ammattiryhmä	Luku	%
Laivanpäälliköitä ja perämiehiä	59	6.3	Kansimiehiä	283	30.2
Konemestareita	135	14.4	Keittiöhenkilökuntaa	180	19.2
Lämmittäjiä	139	14.9	Radiosähköttäjiä	8	0.9
Muita konemiehiä	120	12.8	Muita	12	1.3
			Kaikkiaan	936	100.0

Tarjotuista paikoista täytettiin v. 1937 88.6 %. Osaston alueella esiintyi kertomusvuonna ajoittain työvoiman puutetta kansimiesten ja radiosähköttäjien kohdalla.

Merimiesosaston toiminnasta mainittakoon edelleen, että toiminnan tehostamiseksi on satamaviranomaisten luvalla kaupungin satamiin julkipantu mainostauluja. Kertomusvuoden aikana ryhdyttiin myös toimenpiteisiin uuden entistä ajanmukaisemman huoneiston hankkimiseksi osastolle. Lautakunnan tehtyä asiassa esityksen vuokrattiinkin sittemmin huoneisto Satamakadun talosta n:o 2. Muutto tapahtui kuitenkin vasta kertomusvuotta seuraavan vuoden alussa.

XXIII. Naisten työtupa

Naisten työtuvan toimintakertomus v:lta 1937 oli seuraavan sisältöinen:

Johtokunta. Naisten työtuvan johtokuntaan kuuluivat kaupunginhallituksen valitsemat entiset jäsenet pankinjohtaja E. Hj. Rydman puheenjohtajana, toimistonhoitaja J. E. Janatuinen varapuheenjohtajana sekä muina jäseninä arkkitehti S. Lagerborg- Stenius, toimittaja M. Olki ja tarkastaja M. Sillanpää. Sihteerinä toimi naisten työtuvan toimitusjohtaja P. E. Kiljunen.

Kertomusvuonna johtokunta piti 11 kokousta, joissa käsiteltiin 95 asiaa. Pöytäkirjain pykäläluku oli 102. Käsitellyt asiat koskivat työtuvan toiminnassa esiintyneitä käytännöllisiä kysymyksiä, aloitteita ja esityksiä kaupunginhallitukselle naistyöttömyyden lieventämiseksi, kaupunginhallituksen päätöksien toimeenpanoa, töiden suunnittelua y.m.

Toimihenkilöt. Työtuvan toimitusjohtajana toimi P. E. Kiljunen, kirjanpitäjänä neiti S. Järvinen sekä kassanhoitajana ja kanslistina neiti K. Virtanen.

Työtuvan johtajattarena toimi käsityönopettaja I. Allén apulaisinaan räätälimestari F. O. Korhonen ja käsityönopettajat M. Gartz, K. Holmström ja F. Kajava. Työtuvan alaosastolla olivat työnjohtajina käsityönopettajat A. Helo, H. Kukkonen, A. Rönnholm ja T. Sinkko.

Yleiskatsaus työttömyystilanteeseen. Uusien huoltolakien tultua voimaan v:n 1937 alusta ja sellaisten työttömien huoltotoiminnan, jotka samalla olivat yhteiskunnallisen huollon tarpeessa, siirryttyä työnvälitystoimistolta huoltolautakunnalle, tarkoitti naisten työtuvan toiminta mainitun vuoden alusta töiden järjestämistä ainoastaan huoltolautakunnan työttömyyshuoltokanslian kautta työosoituskortin saaneille henkilöille. Aikaisemmin sosiaaliministeriössä pidetty n.s. valtion työttömyyskortisto lopetettiin myös samalla ja vastaava työttömien rekisteröinti siirrettiin työttömyyshuoltokanslialle.

Edellä mainitusta syystä ei v:n 1937 työttömyystilannetta ja sen kehitystä voi numerollisesti verrata v:een 1936, mutta yleensä voi tehdä sen johtopäätöksen, että ammattitaitoisten naisten työttömyys edelleen väheni ja ettei täysin työkykyisiä ja alle 45 vuotiaita henkilöitä sanottavasti ollut työttömien joukossa. Mutta sellaisia työttömiä ammattitaidottomia naisia, joiden työtuvassa nauttima palkka oli osaksi avustusta, oli suhteellisesti enemmän.

Huoltolautakunnan työttömyyshuoltokanslian työttömyyskortisto osoittaa työttömien sekä työhön sijoitettujen naisten lukumäärän kunkin kuukauden lopussa seuraavaksi:

Kuukausi	Työttömiä naisia kaikkiaan	Niistä	
		työhön sijoitettuja	työttömiksi edelleen jääneitä
Tammikuu	288	186	102
Helmikuu	429	212	217
Maaliskuu	500	280	220
Huhtikuu	409	248	161
Toukokuu	239	124	115
Kesäkuu	253	121	132
Heinäkuu	134	—	134
Elokuu	255	115	140
Syyskuu	261	110	151
Lokakuu	333	165	168
Marraskuu	359	222	137
Joulukuu	364	222	142

Koska valtio ei osallistu ammattikurssien toimeenpanemiseen 45 vuotta vanhemmille työttömille naisille ja koska Helsingin työttömyystilanne koko maahan verraten oli suhteellisen hyvä, ei ammattikursseja v:n 1937 aikana ollenkaan järjestetty.

Työtuvan toiminta. Työtupa oli toiminnassa koko vuoden lukuunottamatta kesäloma-aikaa, heinäkuuta, jolloin se pidettiin suljettuna. Virkailijoiden kesälomat järjestettiin samaan aikaan.

Työntekijät. Työtuvassa työskennelleiden lukumäärä kunkin kuukauden alussa sekä heidän yhteenlaskettu työtuntimääränsä kunakin kuukautena näkyy seuraavasta yhdistelmästä:

Kuukausi	Työntekijöitä	Työtunteja	Kuukausi	Työntekijöitä	Työtunteja
Tammikuu	104	16,792.5	Heinäkuu	—	—
Helmikuu	104	18,284.0	Elokuu	107	16,952.0
Maaliskuu	113	16,468.0	Syyskuu	108	22,844.5
Huhtikuu	111	22,123.0	Lokakuu	107	17,971.5
Toukokuu	108	17,742.5	Marraskuu	103	17,880.5
Kesäkuu	120	23,354.0	Joulukuu	105	21,425.5

Työtunnit, joita oli yhteensä 211,838, jakautuivat työn laadun mukaan vuosineljänneksittäin seuraavasti:

Vuosineljännes	Varsinaisissa töissä	Urakkatöissä	Erikoistöissä	Kaikkiaan
I	17,478.5	30,901.5	3,164.5	51,544.5
II	20,984.0	38,002.5	4,233.0	63,219.5
III	12,945.5	24,115.0	2,736.0	39,796.5
IV	20,768.0	32,572.0	3,937.5	57,277.5
Koko vuosi	72,176.0	125,591.0	14,071.0	211,838.0

Vuoden aikana erosi työtuvasta 21 työntekijää ja uusia otettiin 22.

Tapaturmia sattui 1.

Työpalkat. Kesäloman alkaessa maksettiin työntekijöille lain edellyttämä joko 4:n tai 7:n päivän kesälomapalkka. V. 1937 maksetut työpalkat kesälomapalkkoineen nousivat yhteensä 948,029: 05 markkaan ollen työtuvassa työskentelevien keskimäärin ansaitsema viikkopalkka 182: 95

markkaa, v. 1936 178: 67 markkaa. Alin tuntipalkka aputyössä sekä sellaisissa töissä, joita ei voitu teettää urakalla, oli vuoden alussa 3 markkaa, mutta korotettiin kaupunginvaltuuston päätöksen mukaan maaliskuun alusta 3: 50 markkaan. Erikoistöissä tuntipalkka oli korkeampi työn laadusta riippuen. Tuntipalkkojen korotuksen yhteydessä tarkistettiin samalla urakkatöissä maksettavat kappalepalkat.

Työpalkkojen jakautuminen työn laadun mukaan näkyy seuraavasta taulukosta:

Vuosineljännes	Työtuvassa suoritetuista								Työntekijäin kotonaan suorittamista töistä maksettuja urakkapalkkoja		Maksettuja työpalkkoja kaikkiaan	
	varsinaisista töistä maksettuja				erikoistöistä maks.							
	tuntipalkkoja				tuntipalkkoja							
	kaikkiaan		keskim. tunn.		kaikkiaan		keskim. tunn.					
	Markkaa ja penniä											
I	56,446	30	3	23	140,642	30	4	55	16,460	60	5	20	5,828	55	219,377	75
II	75,569	20	3	60	166,513	10	4	38	23,933	15	5	65	8,700	65	274,716	10
III	46,390	25	3	58	107,608	95	4	46	15,961	30	5	83	5,724	—	175,684	50
IV	75,145	80	3	62	152,127	45	4	67	21,552	95	5	47	5,875	75	254,701	95
Koko vuosi...	253,551	55	3	51	566,891	80	4	51	77,908	—	5	54	26,128	95	924,480	30

Tappio työntekijäin työtuntia kohden oli 1: 47 markkaa ja työpäivää kohden 11: 15 markkaa, vastaavat luvut v. 1936 olivat 1: 30 ja 9: 86. Lisäys johtui pääasiallisesti maaliskuun alussa korotetuista työpalkoista sekä osaksi myöskin villakankaiden hintojen noususta voimatta kummassakaan tapauksessa vastaavasti korottaa tuotteiden myyntihintoja. Tappioon sisältyy myös ylimääräisinä kuluina m.m. työtuvan lattioiden korjausmenoja n. 4,000 markkaa. Myöskin työtuvan huoneiston tilitysvuokra sisältyy työtuvan menoihin, vaikka n. 1/4 tilasta käytettiin työtuvan alaosastojen toimintaa varten.

Tilausten hankinta ja tuotteiden myynti. V:n 1937 myynti nousi yli 200,000 markalla edelliseen vuoteen verraten. Suurin myynnin lisäys ilmeni yksityisten henkilöiden ja liikkeiden tekemissä ostoissa sekä hallimyymälän kautta tapahtuneessa tuotteiden myynnissä. Myöskin valtion laitosten, varsinkin sairaaloiden, ja suojeluskunnan sekä Lotta-Svärd yhdistyksen hankintoja oli enemmän kuin edellisenä vuonna, mutta kunnallisten laitosten tilaukset sen sijaan vähenivät.

Työtuvan valmisteista oli varsinkin riepumatoilla hyvä menekki ja niiden valmistamiseen tarvittiin n. kolmas osa koko työtuvan työntekijöistä. Matonkuteiden leikkaus- ja ompelutyötä suoritettiin myös työtuvan alaosastolla sekä huoltolautakunnan työtuvissa.

Toukokuun 21 ja 22 p:nä toimeenpannuissa myyjäisissä, jotka järjestettiin yhteisesti huoltolautakunnan työtupien kanssa, myytiin naisten työtuvan tuotteita yhteensä 55,011 markan arvosta.

Määrärahain käyttö ja tilinpäätös. V:n 1937 talousarvioon oli naisten työtuvan osalle merkitty 430,000 markkaa, josta käytettiin 372,713: 85 markkaa ja säästöä jäi 57,286: 15 markkaa. Kun työtuvan saatavat ja tavaravarastojen arvo nousivat yhteensä 61,548: 55 markalla ollen käytetystä määrärahasta tämä osa sidottuna tavaraan, oli työtuvan todellinen tappio kertomusvuonna 311,165: 30 markkaa, johon sisältyy myös eräitä ylimää-

räisiä kuluja, joita varten ei anottu eri määrärahaa, koska työtuvan omat tulot riittivät niihin.

Myönnettyä määrärahaa lukuunottamatta oli työtuvalla kertomusvuonna tuloja 2,301,214: 35 markkaa, edellisenä vuonna 2,083,562: 30 markkaa; menot, työtarpeiden hankinta mukaanluettuna, olivat 2,664,911: 60 markkaa, edellisenä vuonna 2,299,992: 15 markkaa, joten tulot olivat 86.1 % kokonaismenoista kuten edellisenäkin vuonna.

Työtuvan varat joulukuun 31 p:nä 1937 laadittujen inventaarioluetteloiden mukaan olivat 1,392,429 markkaa.

Yksityiskohtaisemmat tiedot työtuvan tuloista ja menoista ovat seuraavat:

Tulot	Mk	Menot	Mk
Kaupungin myöntämä määräraha	372,713: 85	Johto- ja henkilökunnan palkat	306,256: —
Tuloja tehdyistä töistä:		Työ- ja kesälomapalkat	948,029: 05
kaupungin sairaaloille	115,831: 45	Sairausavustuksia	18,502: 30
huoltolaitokselle	64,441: 35	Vuokrat	96,500: —
kansakouluille	257,118: 45	Sähkö	30,315: 50
muille kaupungin laitoksille	137,588: 10	Halkokulut	8,300: —
puolustusministeriölle	97,537: 15	Siivous	2,602: 65
suojeluskunnalle	60,510: 90	Kaluston osto ja kunnossapito	20,599: 60
Lotta-Svärd yhdistykselle	54,383: 40	Työainekustannukset	1,145,923: 05
yksityisille sairaaloille	119,599: 60	Mallienvuokra	3,991: 50
valtion sairaaloille	53,074: 50	Ilmoitus-, lähetys- y.m.s. kulut	25,367: 05
muille valtion laitoksille	8,902: 25	Hyvityksiä	50,754: 65
yksityisille laitoksille ja liikkeille	128,836: 45	Myyjäiskulut	3,978: —
käteisiä	476,517: 45	Sekalaiset kulut	3,792: 25
Vuosialennusta	39,147: 55	Tilisaatava	9,016: 60
Myyntiaitan myynti	327,691: 55		
Hallin myynti	360,034: 20		
Yhteensä	2,673,928: 20	Yhteensä	2,673,928: 20

Tasetili osoitti seuraavat numerot:

Varat	Mk	Velat	Mk
Saatavia	53,090: 85	Nostettu kaupungin varoja v. 1918—36	10,037,168: 98
Varasto:		—»— v. 1937	372,713: 85
työtuvassa	532,311: 70		
hallissa	106,024: 50		
myyntiaitassa	157,369: 50		
Kalusto:			
työtuvassa	508,982: 95		
kansliassa	34,649: 50		
Tappio:			
edellisiltä vuosilta	8,706,288: 53		
v:lta 1937	311,165: 30		
Yhteensä	10,409,882: 83	Yhteensä	10,409,882: 83

Työtuvan alaosasto. Koska valtion apurahan turvin toimivia ammattikursseja ei kertomusvuonna aikaisemmin mainituista syistä järjestetty, esitti johtokunta kaupunginhallitukselle, että työtuvan alaosaston toiminta järjestettäisiin sellaisia ammattitaidottomia henkilöitä varten, joita ei voitu ottaa varsinaiseen työtupaan. Kaupunginhallitus hyväksyi esitykset.

Alaosaston toimintaa sekä kevät- että syyslukukaudella valaisevat lähemmin alla olevat tiedot:

Työntekijät. Alaosaston työntekijäin lukumäärä kunkin kuukauden alussa sekä heidän yhteenlaskettu työtuntimääränsä kunakin työkuukautena näkyy seuraavasta yhdistelmästä:

Kuukausi	Työntekijöitä	Työtunteja	Kuukausi	Työntekijöitä	Työtunteja
Tammikuu	95	11,880.0	Lokakuu	[1]) 53	1,196.0
Helmikuu	100	11,534.0	Marraskuu	101	14,205.5
Maaliskuu	99	14,252.5	Joulukuu	113	18,479.5
Huhtikuu	156	23,088.0	Yhteensä		111,285.0
Toukokuu	133	16,649.5			

Työpalkat. Työntekijäin päiväpalkka 6-tuntiselta työpäivältä oli koko vuoden 18 markkaa eli 3 markkaa tunnilta. Kaikkiaan maksettiin työpalkkoja 334,525: 80 markkaa, mikä määrä jakautui eri kuukausien kesken seuraavasti:

Kuukausi	Maksettuja työpalkkoja, mk	Kuukausi	Maksettuja työpalkkoja, mk
Tammikuu	35,638: 80	Lokakuu	3,588: —
Helmikuu	34,602: —	Marraskuu	42,614: 50
Maaliskuu	42,793: 50	Joulukuu	55,440: 50
Huhtikuu	69,611: 80		
Toukokuu	50,236: 70	Koko vuosi	334,525: 80

Koska työtuvan alaosastolla työskenteli enimmäkseen vanhoja naisia, jotka pystyivät vain yksinkertaisempaan ompelutyöhön, leikattiin ja ommeltiin siellä pääasiassa matonkuteita; mikäli työntekijät pystyivät suoritettiin tilaustöitä. Ne, jotka pystyivät urakkatyöhön, siirrettiin työtupaan.

Määrärahat, menot ja tulot käyvät selville alla olevasta taulukosta:

Alaosaston toiminta-paikka	Toiminta-aika	Osan-ottajien luku-määrä	Myönnetty määräraha	Bruttomenot	Tulot	Nettomenot
			Markkaa ja penniä			
Suvilahdenkatu 4	2/1—15/2	100	69,000—	68,954 30	4,815—	64,139 30
» »	16/2—31/5	100	150,500—	130,098 30	12,019 25	118,079 05
Pohj. Esplanaadik. 37	17/3—31/5	80	89,000—	73,699 80	5,480 65	68,219 15
Suvilahdenkatu 4	25/10—31/12	110	110,000—	112,850—	8,902—	103,948—
	Yhteensä		418,500—	385,602 40	31,216 90	354,385 50

Säästöä jäi määrärahasta 64,114: 50 markkaa.

Ammattikurssit. Kuten edellä jo mainittiin ei ammattikursseja v:n 1937 aikana järjestetty. Ammattikurssien kalustojen arvo joulukuun 31 p:nä 1937 oli 73,696: 15 markkaa. Kalustoa käytettiin osittain työtuvan alaosastoilla.

[1]) Lokakuun 25 p:nä.

Loppukatsaus. Taloudellisen nousukauden johdosta sekä osaksi myös voimaan tulleiden uusien huoltolakien vaikutuksesta työtuvan toiminta kohdistui kertomusvuonna etupäässä sellaisten vanhempien naisten työttömyyden lieventämiseen, jotka eivät olleet tilaisuudessa saamaan työtä muualta, mutta kuitenkin työtuvassa ansaitsivat toimeentulonsa ja siten osaltaan vähensivät huoltolautakunnan avustuksia, joihin kaikki työtuvissa työskennelleet muuten olisivat olleet pakotetut turvautumaan.

XXIV. Myyntiaitta

Helsingin kaupungin työlaitosten myyntiaitan kertomus v:lta 1937 oli seuraavan sisältöinen:

Johtokunta y. m. Myyntiaitan johtokuntaan kuuluivat v. 1937 huoltotoimen toimitusjohtaja B. Sarlin puheenjohtajana, lastensuojelunjohtaja R. Liukkonen varapuheenjohtajana sekä jäseninä apulaiskaupunginkamreeri N. O. Fellman, naisten työtuvan toimitusjohtaja P. Kiljunen ja sähköteknikko V. Salovaara. Johtokunnan sihteerinä ja myyntiaitan valvojana toimi kamreeri Fellman. Johtokunta kokoontui vuoden aikana 5 kertaa. Pöytäkirjojen pykäläluku oli 30.

Myyntiaitan henkilökuntaan kuuluivat myyntiaitan hoitaja, myymäläapulainen ja lähetti.

Myynti. Myyntiaitan myynti v. 1937 oli 465,688: 05 markkaa ollen 16,752: 50 markkaa eli 3.7 % suurempi edellisen vuoden myyntiä. V. 1935 myynti oli 409,365: 25 markkaa, joten myynti kahden vuoden aikana on kasvanut 56,322: 80 markkaa eli 13.8 %. Eri kuukausien kesken myynti jakautui seuraavasti:

Kuukausi	1937 mk	1936 mk	Lisäys (+) tai vähennys (—) v. 1937 v:een 1936 verraten, mk
Tammikuu	24,087: 45	21,701: 90	+ 2,385: 55
Helmikuu	42,065: 70	36,980: 10	+ 5,085: 60
Maaliskuu	31,608: 15	30,243: 35	+ 1,364: 80
Huhtikuu	28,704: —	27,749: 20	+ 954: 80
Toukokuu	37,050: 50	37,025: 75	+ 24: 75
Kesäkuu	35,407: 05	47,226: 95	—11,819: 90
Heinäkuu	24,350: 80	25,237: 35	— 886: 55
Elokuu	21,787: 70	28,657: 50	— 6,869: 80
Syyskuu	46,841: 95	44,043: 05	+ 2,798: 90
Lokakuu	39,901: 60	35,669: 35	+ 4,232: 25
Marraskuu	33,024: —	32,692: 70	+ 331: 30
Joulukuu	100,859: 15	81,708: 35	+19,150: 80
Yhteensä	465,688: 05	448,935: 55	+16,752: 50

Kuten ennenkin oli myynti vilkkain joulukuussa ja sen jälkeen syyskuussa, joka nyt ensimmäisen kerran syrjäytti kesäkuun.

Eri tuotantolaitosten kesken myynti jakautui seuraavasti:

Laitos	1937 mk	1937 %	1936 mk	Lisäys (+) tai vähennys (—) v. 1937 v:een 1936 verraten, mk
Naisten työtupa	327,691: 55	70.4	316,956: 20	+10,735: 35
Huoltolautakunnan työtuvat	129,854: —	27.9	125,213: 85	+ 4,640: 15
Ryttylän koulukoti	3,855: —	0.8	—	+ 3,855: —
Bengtsårin koulukoti	3,149: —	0.6	1,677: —	+ 1,472: —
Toivoniemen koulukoti	751: —	0.2	2,259: —	— 1,508: —
Toivolan koulukoti	360: —	0.1	2,475: —	— 2,115: —
Nikkilän sairaala	17: 50	0.0	354: 50	— 337: —
Kunnalliskodin työlaitos	10: —	0.0	—	+ 10: —
Yhteensä	465,688: 05	100.0	448,935: 55	+16,752: 50

Kuten aikaisempinakin vuosina keskittyi myynti kertomusvuonna pääasiassa naisten ja huoltolautakunnan työtuvissa valmistettujen tuotteiden myyntiin, ja oli molempien laitosten tuotteiden myynnin lisäys suhteellisesti yhtä suuri edelliseen vuoteen verraten. Muissa laitoksissa valmistettujen tuotteiden myynti oli vain 1.7 % koko myynnistä.

Tavaravarasto. Myyntiaitassa olevat tavaravarastot inventoitiin vuoden aikana kaksi kertaa. Vuoden lopussa oli myyntiaitan varastossa eri tuotantolaitoksissa valmistettujen tuotteiden rahallinen arvo seuraava:

Laitos	1937 mk	1936 mk
Naisten työtupa	224,813: 60	213,693: 15
Huoltolautakunnan työtuvat	76,735: 30	61,856: —
Ryttylän koulukoti	6,855: —	—
Bengtsårin koulukoti	1,393: —	2,817: —
Toivoniemen koulukoti	2,395: —	1,846: —
Nikkilän sairaala	634: 95	652: 45
Kunnalliskodin työlaitos	416: —	—
Yhteensä	313,242: 85	280,864: 60

Varastossa olevien tavaroiden rahallinen arvo lisääntyi kertomusvuoden aikana 32,378: 25 markkaa.

Taloudellinen tulos. Myyntiaitan välityspalkkio myymistään eri laitosten valmisteista oli edelleen 15 % ollen tämän mukaan myyntiaitan tulot kertomusvuonna 69,863: 15 markkaa; edellisenä vuonna tulot olivat 67,340: 10 markkaa.

Menot jakautuivat seuraavasti:

Menoerät	1937 mk	1936 mk	Lisäys (+) tai vähennys (—) v. 1937 v:een 1936 verraten, mk
Johtokunnan palkkiot	1,700: —	1,240: —	+ 460: —
Palkat	39,400: —	39,950: —	— 550: —
Tilapäistä työvoimaa	4,430: —	3,518: —	+ 912: —
Vuokra lämpöineen	18,720: —	18,720: —	—
Valaistus	3,933: 35	3,995: 35	— 62: —
Siivoaminen	2,975: 80	3,579: 65	— 603: 85
Ilmoitusmenot	4,486: 75	3,326: 30	+1,160: 45
Sekalaiset menot	5,169: 90	8,631: 60	—3,461: 70
Yhteensä	80,815: 80	82,960: 90	—2,145: 10

Myyntiaitan menot vähenivät v. 1937 2,145: 10 markkaa v:een 1936 verraten ja kun tulot samalla lisääntyivät 2,523: 05 markkaa, pieneni tappio edelleen v:sta 1936 yhteensä 4,668: 15 markkaa eli 10,952: 65 markkaan, joka on 2.4 % koko myynnistä. V. 1936 tappio oli 15,620: 80 markkaa eli 3.5 % koko myynnistä.

Myyntiaitan taloudelliset tulokset ovat edelleen vuosi vuodelta parantuneet huolimatta siitä, että se toimii pienemmällä välityspalkkiolla kuin yleensä kyseessä olevien alojen liikkeet, joiden liiketoimintaa ei myyntiaitan toimintaan muutenkaan voi aivan täydelleen rinnastaa. Kaikesta päättäen on myyntiaitta vähitellen kehittyvä täydellisesti itsensäkannattavaksi liikkeeksi.

XXV. Urheilulautakunta

Urheilulautakunnan kertomus v:lta 1937 oli seuraava:

Urheilulautakuntaan kuuluivat v. 1937 puheenjohtajana lääketieteenlisensiaatti U. Tötterman, varapuheenjohtajana kamreeri T. Vilppula sekä jäseninä liikemies O. Fellman, puuseppä H. Kangas ja lääketieteenlisensiaatti L. Tanner. Kaupunginhallituksen edustajana lautakunnassa oli kiinteistöjohtaja E. von Frenckell ja sihteerinä toimi Helsingin kaupungin kansanpuistojen isännöitsijä K. Soinio.

Lautakunta kokoontui kertomusvuonna 10 kertaa; sen kokouksissa laadittujen pöytäkirjojen pykäläluku oli 46. Huomattavimmista lautakunnan toiminnan tapauksista v. 1937 mainittakoon seuraavat:

Kaupungin uimalaitokset lautakunta puolestaan ehdotti vuokrattaviksi siten, että Humallahden uimalaitos joutuisi Helsingin uimareille ja Mustikkamaan uimalaitos Helsingin työväen uimareille; Uunisaaren merikylpylä oli aikaisemman sopimuksen mukaan edelleen Helsingfors simsällskap nimisen seuran hallussa. Kaupunginvaltuuston v:n 1937 talousarvioon merkitsemän 40,000 markan suuruisen uimaseurojen avustusmäärärahan lautakunta jakoi tasan kolmen edellä mainitun seuran kesken. Avustuksen saaneiden seurojen oli ylläpidettävä uimalaitoksellaan uimakoulua, jossa koululaiset saivat maksutonta opetusta määräajoin. Poliisi- ja palomiehistölle oli samoin varattava maksuton uinti.

Mainitut uimaseurat antoivat seuraavat tilastotiedot hallussaan olevien uimalaitosten käytöstä:

Uimalaitos	Kävijöitä suunnilleen			Uimakoulun oppilaita			
	Maksavia	Maksutta käyneitä	Yhteensä	Kaikkiaan	Uimakandidaatti- ja -maisteritutkinnon suorittaneita		
					Mp.	Np.	Yhteensä
Humallahden	43,386	15,439	58,825	382	81	71	152
Uunisaaren	72,213	15,300	87,513	612	116	120	236
Mustikkamaan	31,000	4,000	35,000	605	90	112	202
Yhteensä	146,599	34,739	181,338	1,599	287	303	590

V. 1937 kesä oli uintiurheilulle sangen suotuisa. Ainoastaan heinäkuun loppupuoli oli sateista.

Talvella 1936/37 kunnalla oli 9 omaa luistinrataa, joista ennen muita mainittakoon kyseisenä talvena valmistunut Eläintarhan urheilukentän uusi luistinrata. Tämä rata, pinta-alaltaan n. 7,000 m², rakennettiin pääasiassa jääpallopelien harrastamiseen tarvittavien alueiden lisäämiseksi. Poikkeuksena muista kunnan radoista, joilla luistelu oli maksuton, kannettiin tällä radalla pääsymaksua arkipäivisin klo 17 jälkeen ja sunnuntaisin koko päivän. Muut kunnan suuremmat radat olivat edelleen Käpylän ja Vallilan kentillä sekä lasten luistinradat Pasilan, Runeberginkadun, Neit-

sytpolun ja Hesperiankadun leikkikentillä ja Hietalahden sisäsatamassa sekä Katajanokan rannalla. Kunnalle kuuluvien ratojen yhteinen jäädytetty pinta-ala oli n. 23,000 m². Yksityisten hallussa olevat radat olivat seuraavat: Helsingin luistelijain rata, n. 11,000 m², Kaisaniemen suurella kentällä, Helsingfors skridskoklubb nimisen seuran rata, n. 3,800 m², Johanneksen kirkon kentällä, Helsingin työväen luistelijain rata, n. 10,000 m², Kallion kentällä, Idrottsföreningen Kamraterna nimisen seuran rata, n. 7,200 m², Väinämöisenkadun kentällä, Suomen jääkiekkoliiton rata, n. 7,200 m², Kampin kentällä ja Pallokenttä oy:n ylläpitämät radat, n. 9,000 m², Pallokentällä. Yksityisten hallussa olevien luistinratojen yhteinen pinta-ala oli n. 48,200 m². Kaikkiaan talvella 1936/37 jäädytetyn luistelualueen pinta-ala oli n. 71,200 m².

Eläintarhan luistinradalla kävi n. 15,000 henkilöä, Vallilassa n. 18,000 henkilöä ja Käpylässä n. 12,000 henkilöä. Pienemmistä luistinradoista olivat Neitsytpolun ja Runeberginkadun radat eniten käytetyt. Yksityisten omistamilla radoilla koulu- ja luokkaluistelu oli maksuton; lisäksi jaettiin lautakunnan puolesta alennuskortteja, jotka oikeuttivat kansa- ja oppikoululaiset saamaan alennuksella haluamansa luistinradan talvikausilipun. Seuraava taulukko osoittaa, missä määrin koulut ja koululaiset käyttivät hyväkseen näitä etuja:

	Jaettu alennuskortteja			Luistinradoilla käyneitä,	
	kansakoululaisille	oppikoululaisille	yhteensä	luokkia	oppilaita
Johanneksen kirkon kentän rata	55	61	116	462	11,729
Kaisaniemen suuri rata	40	59	99	891	25,077
Kallion luistinrata	161	44	205	1,495	42,824
Kampin rata	16	20	36	560	13,172
Väinämöisenkadun rata	12	32	44	262	7,291
Pallokenttä oy:n rata	27	22	49	146	4,010
Yhteensä	311	238	549	3,816	104,103

Luistinseurojen lautakunnalle lähettämät tilikertomukset osoittivat luistelukauden 1936/37 taloudellisesti olleen hiukan edullisemman kuin edellisenä vuonna.

Jaettava määräraha, joka kertomusvuonna oli 60,000 markkaa, jaettiin siten, että ensin hyvitettiin kullekin luistinseuralle myydyt 12 markan alennukseen oikeuttavat alennuskortit. Tämän jälkeen annettiin Helsingin luistelijoille, Helsingfors skridskoklubb nimiselle seuralle ja Helsingin työväen luistelijoille 6,000 markan suuruinen pohja-avustus sekä Idrottsföreningen Kamraterna nimiselle seuralle, Suomen jääkiekkoliitolle ja Pallokenttä oy:lle 4,000 markan suuruinen vastaava avustus. Määrärahan jäännös, 23,412 markkaa, jaettiin seuroille suhteellisesti luokkaluistelun oppilasmäärän perusteella tullen kustakin oppilaasta seuroille hyvitystä 22.5 penniä. Kun loppusummia hiukan vielä tasoitettiin, myönnettiin avustusta eri luistinratoja ylläpitäville seuroille seuraavasti:

	Mk
Helsingin työväen luistelijat	18,200
Helsingin luistelijat	12,800
Helsingfors skridskoklubb	10,000

	Mk
Suomen jääkiekkoliitto	7,400
Idrottsföreningen Kamraterna	6,200
Pallokenttä oy	5,400
Yhteensä	60,000

Kunnalla oli 6 hyppyrimäkeä. Kaivopuistoon rakennettiin uusi, pieni, kesäksi säilöön siirrettävä lasten hyppyrimäki. Kelkkamäkiä oli 24. Uusi mäki rakennettiin Torkkelinkadun puistikkoon [1]). Kesän aikana tehdyistä töistä mainittakoon m.m. Laakson ratsastuskentän lopullinen valmistuminen kesäkuussa 1937 ja Sepänkadun kentän tasoitustyöt, jotka päättyivät samana syksynä. Molempia kenttiä käytettiin heti ahkerasti ja Laakson ratsastuskentällä pidettiin m.m. onnistuneet pohjoismaiset ratsastuskisat.

Kaupunginhallitukselle ja kiinteistölautakunnalle y.m. urheilulautakunta antoi lausuntoja sen toimintapiiriin kuuluvissa asioissa. Lisäksi suoritettiin kenttien pääkilpailujen vuokraamiset, uusina rakennettaviksi ehdotettiin uimaranta Vanhankaupungin lahdelle, urheilukenttä Kesäkadun ja Länt. Rantatien kulmaukseen, tenniskenttiä Etel. Hesperiankadun ja venäläisen sotilashautausmaan risteykseen ja erikoinen voimistelusali seuroille Lapinlahdenkadun uuteen kansakouluun sekä tarkistettiin sihteerin laatima promemoria Helsingin leikki- ja virkistyspaikoista ja tarpeellisista uudistustöistä kaupungin urheilukentillä, uimalaitoksissa y. m. Kaupunginvaltuusto hyväksyi sittemmin monet näistä ehdotuksista.

Göteborgissa syyskuun 4—5 p:nä pidettyyn pohjoismaiseen urheilukenttäkongressiin osallistui Helsingin kaupungin edustajana urheilulautakunnan puheenjohtaja pitäen kongressissa esitelmän Helsingin urheilukenttäoloista.

Lautakunta on myöskin puolestaan myötävaikuttanut siihen, että helsinkiläiset seurat saisivat voimisteluharjoitushuoneita stadionilla.

Kertomusvuoden talousarvioon merkityt määrärahat, 70,000 markkaa voimisteluseurain työn tukemiseksi ja 40,000 markkaa lasten ja varhaisnuorison voimistelu- ja leikkityön edistämiseksi, jaettiin seuraavien järjestöjen kesken:

	Voimisteluseurain työn tukemiseksi, mk	Lasten ja varhaisnuorison voimistelu- ja leikkityön edistämiseksi, mk	Yhteensä, mk
Helsingin naisvoimistelijat	5,300	2,400	7,700
Idrottsföreningen Kamraterna	3,800	2,400	6,200
Idrottsklubben 32	3,800	2,400	6,200
Helsingin työväen naisvoimistelijat	5,400	—	5,400
Helsingin Kisatoverit	2,800	2,400	5,200
Helsingin Tarmo	3,000	2,100	5,100
Työväen voimistelijat	4,000	900	4,900
Voimistelu- ja urheiluseura Kullervo	2,500	2,200	4,700
Helsingin Ponnistus	2,700	1,400	4,100
Helsingin Kisaveikot	2,000	1,800	3,800
Helsingin voimistelijat	3,000	700	3,700

[1]) Tarkempi selostus kunnallisten talvi- ja kesäurheilulaitteiden käytöstä sisältyy kiinteistötoimiston kansanpuisto-osaston kertomukseen; vrt. tämän kert. s. 306.

	Voimistelu-seurain työn tukemiseksi, mk	Lasten ja varhaisnuorison voimistelu- ja leikkityön edistämiseksi, mk	Yhteensä, mk
Helsingfors gymnastikklubb	3,400	—	3,400
Raittiusyhdistys Koiton voimistelu- ja urheiluseura Visa	2,000	1,400	3,400
Kronohagens idrottsförening	2,000	1,200	3,200
Helsingin Toverit	1,500	1,600	3,100
Voimistelu- ja urheiluseura Käpylän Kunto	1,500	1,200	2,700
Gymnastikföreningen i Helsingfors	2,500	—	2,500
Helsingfors svenska scoutdistrikt	—	2,500	2,500
Voimistelu- ja urheiluseura Kotkat	1,600	800	2,400
Suomalainen naisvoimisteluseura	2,200	—	2,200
Toukolan voimistelu- ja urheiluseura Teräs	1,300	800	2,100
Naisvoimisteluseura Säkenet	2,000	—	2,000
Jukolan pojat	1,000	700	1,700
Helsingin työväen hiihtäjät	—	1,300	1,300
Voimistelu- ja urheiluseura Käpylän urheiluveikot	500	800	1,300
Helsingin palloseura	400	800	1,200
Helsingin jalkapalloklubi	400	800	1,200
Lek- och idrottsutskottet av Svenskt förbund för fysisk fostran för Finlands kvinnor	—	1,100	1,100
Töölön naisvoimistelijat	1,100	—	1,100
Helsingin hiihtäjät	—	1,000	1,000
Kallion naisvoimistelijat	1,000	—	1,000
Kenttäurheilijat	400	600	1,000
Suomenlinnan urheilijat	500	500	1,000
Töölön voimistelu- ja urheiluseura Vesa	400	600	1,000
Käpylän naisvoimistelijat	900	—	900
Idrottsklubben Örnen	800	—	800
Helsingin työväen nyrkkeilijät	700	—	700
Helsingin voimailijat	700	—	700
Kuuromykkäin voimistelu- ja urheiluseura	600	—	600
Helsingin pallonlyöjät	—	600	600
Helsingin pallotoverit	—	600	600
Helsingin atleettiklubi	500	—	500
Helsingin naisurheilijat	500	—	500
Ryttylän koulukodin voimistelu- ja urheiluseura Yritys	—	500	500
Svenska kvinnoförbundets gymnastikklubb	500	—	500
Työväen mailapojat	—	500	500
Arsenal	—	400	400
Helsingin nyrkkeilyseura	400	—	400
Helsingin painimiehet	400	—	400
Helsingin työväen luistelijat	—	400	400
Suomalainen partiotyttöjärjestö Hespartto	—	300	300
Suomen naisten liikuntakasvatusliiton Helsingin osasto	—	300	300
Yhteensä	70,000	40,000	110,000

XXVI. Ammattioppilaslautakunta

Ammattioppilaslautakunnan toiminnasta v:lta 1937 saatiin seuraavat tiedot:

Lautakuntaan kuuluivat kertomusvuonna insinööri E. E. Söderman puheenjohtajana, talousneuvos A. Haanoja varapuheenjohtajana sekä jäseninä työnantajain edustajat talousneuvos A. Haanoja ja kultaseppä F. O. Lindroos sekä työntekijäin edustajat ilmajarrutarkastaja J. V. Laine ja kirjansitoja F. E. Merikoski; edellisten varajäseninä olivat insinööri K. F. Kreander ja kirjapainonjohtaja J. K. V. Paasio, jälkimmäisten rouva L. M. Ahmala ja vaatturi R. Virta. Sihteerinä toimi varatuomari T. Törnblom sekä kanslistina filosofianmaisteri G. Laurén lokakuun 31 p:ään ja sen jälkeen rouva T. Törnblom. Kokouksia pidettiin vuoden aikana 6 ollen niissä pidettyjen pöytäkirjojen pykälälukumäärä 49. Arvostelulautakunnan kokouksia pidettiin 22.

Kertomusvuonna luetteloitiin 130 oppisopimusta ja edellisiltä vuosilta oli jäljellä 1,569 sopimusta, joten luetteloituja sopimuksia oli vuoden lopussa kaikkiaan 1,699, niistä voimassa olevia 344. Vuoden kuluessa päättyi 52 sopimusta ja eri syistä purettiin 19 sopimusta. Ammattikokeissa hyväksyttiin kaikki kokeisiin osallistuneet 52 henkilöä. Kertomusvuoden aikana luetteloidut oppisopimukset jakautuivat ammatittain seuraavasti:

Ammatti	Sopimuksia	Ammatti	Sopimuksia
Seppiä	4	Turkkureita	1
Valajia	2	Latojia	[5])14
Kursoojia	1	Painajia	[6]) 8
Viilaajia	[1])21	Kemigraafeja	4
Rautasorvaajia	[2])11	Kivipainajia	1
Muita konetyöntekijöitä	3	Kirjansitojia	2
Kattilaseppiä	1	Valokuvaajia	3
Läkki- ja levyseppiä	[3])5	Konepuuseppiä	7
Kupariseppiä	2	Puusorvaajia	4
Käämijöitä	[4])3	Partureita	[7])5
Emaljityöntekijöitä	1	Kähertäjiä	2
Mallipuuseppiä	4	Kampaajia	1
Veturimiehiä	20		
		Yhteensä	130

Luetteloiduista oppisopimuksista oli 122 miesten oppisopimuksia ja 8 naisten, joista 5 kuului parturin, 2 kähertäjän ja 1 kampaajan ammattialaan.

29 oppilasta teki sopimuksen 3 vuodeksi ja 101 oppilasta 4 vuodeksi.

Oppilaskodissa asui ja kodin ruoassa oli kaikkiaan 16 oppilasta ja 114 oppilaalla oli oma asunto ja talous.

[1]) 6 sopimusta purettiin. — [2]) S:n 3 sopimusta. — [3]) S:n 2 sopimusta. — [4]) S:n 2 sopimusta. — [5]) S:n 1 sopimus. — [6]) S:n 4 sopimusta ja 1 sopimus pidennettiin. — [7]) 1 sopimus purettiin.

XXVII. Verotusvalmisteluviraston tarkkailijat

Verotusvalmisteluviraston tarkkailijain kertomus v:lta 1937 oli seuraavan sisältöinen:

Kertomusvuonna tarkastettiin kuukausittain verotusvalmisteluviraston tilit ja tarkattiin, että vahvistettua talousarviota oli noudatettu ja että menot perustuivat asianmukaisiin tosikkeisiin. Niistä verotusvalmisteluviraston menoista, jotka oli suoritettu rahatoimistosta, oli viraston tileihin merkitty jäljennökset menotosikkeista. Edelleen tarkattiin, että viranhaltijain palkkamenot oli suoritettu asianomaisten päätösten ja määräysten mukaan ja että määrärahoja oli käytetty tarkoituksenmukaisesti. Verotusvalmisteluviraston kassa tarkastettiin aika ajoin. Lisäksi tarkastettiin verotusvalmisteluviraston v:n 1937 tilien loppuyhdistelmä, jonka mukaan valtion menot olivat 1,777,264: 50 mk ja Helsingin kaupungin menot 2,012,258: 50 mk. Koska valtio lisäksi oli suorittanut henkikirjanotteista 28,912: 36 mk, verotusvalmisteluviraston huoneiston vuokraa 222,650 mk ja valtion verolomakkeiden painatuksesta 70,000 mk sekä kaupunki taksoitusluettelon ja kunnallisverolippujen kirjoittamisesta 84,928 mk, oli valtion lopullinen osuus verotusvalmisteluviraston menoista 2,098,826: 86 mk ja kaupungin osuus 2,097,186: 50 mk. Viimeksi mainitusta rahamäärästä on kuitenkin vähennettävä valtion ja kaupungin yhteisiin menoihin kuulumattomina tutkijalautakunnan jäsenten palkkioina suoritetut 3,225 mk, joten kaupungin lopulliseksi osuudeksi jäi 2,093,961: 50 mk.

Edellisen ohella annettiin lausuntoja, tehtiin ehdotuksia verotusvalmisteluvirastoa koskevissa asioissa sekä neuvoteltiin niistä viraston johtajan kanssa.

Verotusvalmisteluvirastossa oli vuoden aikana 46 kunnan ja 37 valtion palkkaamaa viranhaltijaa sekä lisäksi 16 henkilöä, jotka saivat palkkaa sekä valtiolta että kunnalta. Tilapäistöissä oli vuoden aikana kaikkiaan 92 henkilöä.

Palkkamenot nousivat kaikkiaan 3,464,986: 45 mk:aan, josta kunnan osalle tuli 1,678,731: 70 mk ja valtion osalle 1,786,254: 75 mk. Näistä kunnan menot jakautuivat seuraavasti: palkat ja palkkiot 1,334,395 mk, ikäkorotukset 227,021: 70 mk, palkkiot lautakuntien jäsenille sekä tarkkailijalle 64,700 mk ja ylityöt 52,615 mk eli yhteensä 1,678,731: 70 mk, sekä valtion menot seuraavasti: valtion verotuksen osa 838,045 mk, lahja- ja perintöverotuksen osa 75,050 mk, palkkiot tulo- ja omaisuusverolautakunnan jäsenille ja tarkkailijalle 125,760 mk, ylityöt 86,163 mk ja tilapäistyöt 661,236: 75 mk eli yhteensä 1,786,254: 75 mk. Tilien loppuyhdistelmässä oli

kunnalla seuraavat menoerät: palkkiot 64,700 mk, sääntöpalkkaiset virat 1,078,031: 70 mk ja hyvitys 750 mk, tilapäinen työvoima 559,150 mk ja hyvitys 22,400 mk, eli yhteensä 1,678,731: 70 mk, sekä valtiolla seuraavat menoerät: palkkiot 125,760 mk, tilapäinen työvoima, pysyväiset viranhaltijat, 838,045 mk, ja tilapäiset apulaiset 661,236: 75 mk, sekä ylityöt 86,163 mk eli yhteensä 1,711,204: 75 mk ja lahja- ja perintöverotusmenot, jotka eivät sisälly tässä esitettyyn loppuyhdistelmään, koska niistä pidetään eri tilit, 75,050 mk eli kaikkiaan 1,786,254: 75 mk.

V. 1937 olivat kunnan ja valtion osuuksien tilitystavat erilaisia molempien asianomaisten talousarvion erilaisen rakenteen takia.

HAKEMISTO

Sivu

Aasitallin rakentaminen Korkeasaarelle 199
Aero oy., Kellosaaren lentosataman vuokraaminen sille 224, 263
Agricolan kirkon länsipuolelle suunnitellut istutukset 215
Agricolankadun vesijohdon rakentaminen 83
Ahlströmin, R., rahastojen korkovarain käyttö 136
Aikakauslehtien myynti satamissa 285
Aikamerkin antaminen 245
Aistivialliset lapset, lastensuojelulautakunnan huostaan otetut 160*
Albertin-, Lapinlahden- ja Ruoholahdenkadun risteyksen uudelleenjärjestely 279
Aleksis Kiven koulu, kerhotoiminnan järjestäminen sen jatkoluokille 179
» » » sen osanotto Pariisin maailmannäyttelyyn 179
Alkoholiliike oy:n jäähdytysjohdot 226
» » Salmisaaressa olevat pistoraiteet 60, 192
Alkoholistien huolto ..... 44, 122, 163—164, 99*, 129*, 145*—146*
Alli Tryggs minne nimisen loosin avustaminen 176
Alppilan puhdistuslaitos 23*
Alueiden luetteloinnin 186
Alueliitosta, kaupungin, koskeva mietintö 96, 104*, 151*
Alueläkärien uuden johtosäännön hyväksyminen 34
» vastaanottohuoneistot 34, 105*
» virkoja koskevat päätökset 147
Amerikan lähetystön tonttia koskeva asemakaavanmuutos 66
Amerikkaan tehtävän konserttimatkan avustaminen 51
Ammatinvalintaa käsittelevän esitelmäsarjan järjestäminen kansakoulunopettajille 180
Ammattienedistämislaitos-säätiön hallintoneuvoston jäsenten ja varajäsenten vaali 90
» » koron alentamista koskeva anomus 13
Ammattientarkastus 35, 149, 181
Ammattiopetuslaitokset ..... 49—50, 181
Ammattioppilaskodin toiminta 157*
Ammattioppilaslautakunnan puheenjohtajan, jäsenten ja varajäsenten vaali .. 89
» vuosikertomus 245*
Ampumakilpailujen avustaminen 48
Ampumaradat, niille johtavien teiden y.m. siistiminen ja kunnostaminen 215
» sellaista varten tarvittavien vuokra-alueiden luovuttaminen ... 56
» sähkövirran siirtäminen sellaiselle 276
Anniskeluoikeuksia, väkijuomain, koskevat anomukset 87
Apollonkadun tontin n:o 10 rakentamisajan pidentäminen 54
Apukouluihin otettavien kansakouluoppilaiden älykokeet 178
Apulaiskaupunginkamreerinviran hoitaminen ja täyttäminen 99
Apurahat, ks. Avustukset, Eläkkeet ja Matka-apurahat.
Arabian ja Vanhankaupungin välisen linja-autoliikenteen järjestäminen 32
Arjalan viemärijohto 214
Arkadiankadun katukahvila 263
» tontin n:o 28 luovuttaminen Koulukujan yhteislyseolle ja Koulukujan kolmiluokkaiselle yhteislyseolle 54
Arsenal yhdistyksen avustaminen 244*
Asemakaavakysymykset ..... 61—72, 195, 278
Asevelvollisten hoidosta kulkutautisairaalassa kannettavat maksut 153
Asevelvollisuuskutsunta 240
Asfalttikeittimön kuljettaminen kaduilla 142
Askolinin, Ch., neiti, rahaston käyttömääräykset 14

Asuntokongressi ... 127, 244, 245
Asunto-olojen tutkiminen ... 17, 101, 5*
Asunto-osakeyhtiöiden johtokuntain jäsenten vaali ... 238—240
Asunto-osakeyhtiömuodon saattaminen uudelleen käytäntöön ... 48
Asunto-osuuskuntain johtokuntain jäsenten vaali ... 238—240
Asuntotarkastuksen määrärahain lisääminen ja ylittäminen ... 35
Asuntotarkastusvirasto ... 148
Asuntotontit ja -palstat, kiinteistölautakunnan vuokralle antamat ... 249—256
» » » niiden vuokraamisessa noudatettavien perusteiden muuttaminen ... 189
» » » niiden vuokraoikeuden siirto ... 259—262
» » » niitä koskevien vuokrasopimusten pidentäminen ... 257
Asutuskeskusten tulo- ja ohikulkuteitä koskeva kiertokirje ... 145
Aula työkotien kannatusyhdistykselle myönnetty avustus ... 174, 175
Autoasemat ... 279
Autohuoltoasemat ... 269
Autojen, kaupungin, käyttö ... 105
Autopalatsi oy., lainan myöntäminen sille ... 133
» oy:lle vuokratun alueen vuokraehtojen muuttaminen ... 58
Autotallin sijoittaminen Postikujan alle ... 209
Autovajan rakentaminen Tuomarinkylän tilan maalle ... 191
Autovakuutusrahasto ... 133
Aviottomain lasten valvonta ... 167*
Avunsaajat, köyhäinhoidolliset ... 109*
Avustukset, yleishyödyllisille yrityksille ja laitoksille myönnetyt 173—177, 233—234

Bad Grankulla oy., lainan myöntäminen sille ... 134
Barnavårdsföreningen i Finland yhdistys, lahjoitusvarain luovuttaminen sille 13
Bengtsårin koulukoti, sen toiminta ... 157*
» » » uudisrakennus- ja korjaustyöt ... 152*
» » sitä koskevat kaupunginhallituksen päätökset ... 168—169
Bensiininjakeluasemat ... 264—265, 275
Bensiininjakelulaitteiden y.m. rakentaminen ... 142
Bethel lastenkoti, sen avustaminen ... 174, 175
Boijen sairaalan avustaminen ... 18
Bollplan ab., sitä koskevat kysymykset ... 91, 238
Botbyn kylään kuuluvan vesialueen ja vesijätön jakaminen ... 198
Brage-yhdistyksen avustaminen ... 174, 175

Caritas-kesäsiirtolan avustaminen ... 173, 175

Desinfioimislaitoksen määrärahain ylittäminen ... 37
Diakonissain oikeuttaminen harjoittelemaan Marian sairaalassa ... 152
Durchmanin, Osk., lahjoitusrahaston korkovarain käyttö ... 135

Eduskuntatalon pohjoispuolella oleva kallio, istutusten järjestäminen sinne ... 215
Edustajain valitseminen eri tilaisuuksiin ... 10, 126—127
Edustusta varten myönnetyt määrärahat ... 10, 128—129
Eestiin suunniteltu kunnallismiesten kiertomatka ... 127
Ekholmin, C. F., stipendirahaston korkovarojen käyttö ... 14, 135
Elimäenkadun eräiden tonttien yhdistäminen ... 69, 70
Elinkeino-oikeuksien saantia koskevat anomukset ... 87
Eloniemi, V., huoltoviraston asiamies, virkaeron myöntäminen hänelle ... 159
Eläinlääkintäkonsulentin määrääminen ... 148
Eläinsuojeluyhdistyksen avustaminen ... 176
Eläintarha, Korkeasaaren ... 21, 199, 291, 310, 311
Eläintarhan urheilukenttä ... 78, 200, 291, 293, 308, 26*
Eläintarhanajo ... 193, 285
Eläkeanomusten epääminen ... 9
» » sitä koskevat valitukset ... 10
Eläkesäännön muuttaminen ... 6, 92
Eläkkeet, kaupunginhallituksen myöntämät ... 115—118
» kaupunginvaltuuston myöntämät, ylimääräiset ... 8

Elätteelleanto, huoltolautakunnan 121*
» lastensuojelulautakunnan 160*, 164*
Engel, C. L., hänen kirje- ja piirroskokoelmansa lunastaminen 235
Ensi linjan tontin n:o 11 ja Toisen linjan tontin n:o 8 yhdistäminen 70
Erhelaskujen, kaupungin kassoissa sattuneiden, korvaaminen 100
Esitykset, kiinteistölautakunnan tekemät 245, 270, 277, 279, 289, 296
Eteläsatama, sen valaistus 226
» suurjännitekaapelin vetäminen ja muuntoaseman rakentaminen sinne 85
Etelä-Suomen voima oy. 238

Finlands motorbåtsklubb, sen toimeenpantavat moottorivenenopeuskilpailut 226
Finlandssvenska utlandsdelegationen, sen avustaminen 234
Flyktskytteklubben i Helsingfors yhdistyksen avustaminen 234
Ford oy., Hernesaaren tehdasalueen vuokraaminen sille 57, 190
» » sen vuokraaman tehdasrakennuksen korjaaminen 201
Forsténin, Ninni ja Rosina, avustusrahaston varojen käyttö 13, 135
Fredrikinkadun ja Kalevankadun risteyksen järjestely 72
Fylgia, nuorisoliitto, sen avustaminen 173, 175

Gräsviksgatan 5 oy:n osakkeen osto 53
Gulf Oil Corporation, Suomalainen nafta oy:n vuokraoikeuksien siirtäminen sille 265
Gymnastikföreningen i Helsingfors yhdistyksen avustaminen 244*

H 5, höyrylaiva 73, 245, 293
Haagan kauppalan erään viemärin liittäminen kaupungin viemäriverkostoon .. 192
Hakaniementorilla olevan vaihdekojun siirtäminen 224
» olevien pistoraiteiden kunnossa- ja puhtaanapito 217, 223
Hakasalmen puiston kioskin vuokralle antaminen 202
Harjun ruumishuoneen valmistuminen 158
Haudan, pronssikauden aikaisen, suojaaminen 215
Hauho asunto oy:n eräiden osakkeiden myynti 288
Hautausavut, kaupunginhallituksen myöntämät ..... 118—120
» kiinteistölautakunnan myöntämät 277
» puhtaanapitolautakunnan myöntämät 34*, 42*
Hautausmaan, vanhan Helsingin, paikan kunnostaminen 123
Hedelmänmyyntipaikat, kiinteistölautakunnan luovuttamat 284
Heikinkadun istutukset 79
Heikkokuuloisten suojaamisyhdistyksen avustaminen 174, 175
Helsingfors fastighets ab:n pankkiluoton siirtäminen kaupungille 237
» » » purkaminen 24, 91
» gymnastikklubb yhdistyksen avustaminen 244*
» nykterhetsvänner yhdistyksen avustaminen 176
» segelklubb, alueen vuokraaminen sille 263
» simsällskap yhdistyksen 50-vuotisjuhla 177
» svenska folkhögskola oppilaitoksen avustaminen 173, 175
» » Marthaförening yhdistyksen avustaminen 174, 175
» » scoutdistrikt partiojärjestön avustaminen ... 174, 175, 244*
Helsingin atleettiklubin avustaminen 244*
» Helmi asunto oy:lle myönnetty lisätty rakentamisoikeus 67
» hiihtäjät yhdistyksen avustaminen 244*
» ilmapuolustusyhdistyksen liito- ja purjelentokoneiden säilyttäminen Kellosaaren lentohallissa 225
» jalkapalloklubin avustaminen 244*
» kansanteatteri oy:n avustaminen ..... 20— 21
» » » johtokunnan jäsenten vaali 240
» kaupungin rakennus oy. n:o 3, lainan myöntäminen sille 133
» » » » » sen muuttaminen asunto-osakeyhtiöksi 237
» » sairaanhoitajattarien lepokotiyhdistyksen avustaminen .. 158
» kaupunkilähetyksen avustaminen 46, 174, 175
» keskuksen yhteiskoulu, sen koulutalon piirustusten hyväksyminen 203
» » » sille luovutetun tontin asemakaavanmuutos .. 68

Helsingin Kisatoverit yhdistyksen avustaminen ... 243*
» Kisaveikot yhdistyksen avustaminen ... 243*
» kristillisen työväenyhdistyksen palvelijatarosaston avustaminen 174, 175
» kunnantyöntekijäin kesäkodin ylläpitämisen avustaminen ... 47, 176
» kuuromykkäyhdistyksen avustaminen ... 174, 175
» käsityöopisto, sen avustaminen ... 182
» » tontin luovuttaminen sille ... 188
» laivatelakka oy., alueen vuokraaminen sille ... 190, 263
» makasiini oy., sen eläke- ja apukassan sääntöehdotus ... 238
» » » » hallintoneuvoston jäsenten vaali ... 238
» » » » toiminta ... 58*
» » » sille myönnetty korvaus Länsisataman satamatyöväen odotus- ja ruokailuhuoneesta ... 23
» » » » myönnetyn lainan koron alentaminen ... 13
» Mariayhdistyksen avustaminen ... 174, 175
» naisurheilijat yhdistyksen avustaminen ... 244*
» naisvoimistelijat yhdistyksen avustaminen ... 243*
» nuorten miesten kristillisen yhdistyksen avustaminen 163, 173, 175
» » naisten kristillisen yhdistyksen avustaminen ... 173, 175
» nyrkkeilyseuran avustaminen ... 244*
» opettajayhdistyksen kesävirkistystoimikunta, kahden huoneen luovuttaminen sille ... 292
» osuuskauppa, katukahvila-alueen vuokraaminen sille ... 263
» painimiehet yhdistyksen avustaminen ... 244*
» pallonlyöjät yhdistyksen avustaminen ... 244*
» palloseuran avustaminen ... 244*
» pallotoverit yhdistyksen avustaminen ... 244*
» poikakotiyhdistyksen avustaminen ... 173, 175
» Ponnistus voimistelu- ja urheiluseura, Rälläkkäniemen vuokraminen sille ... 290
» » » » » sen avustaminen ... 243*
» puhelinyhdistys, lisätyn rakentamisoikeuden myöntäminen sille ... 64
» » sen ja kaupungin välinen toimilupasopimus ... 91
» raittiusseuran avustaminen ... 177
» raittiusseurojen keskustoimikunnan avustaminen ... 176
» ratsastusstadion, Laakson ratsastuskentän nimittäminen siksi ... 200
» ruotsalaisen partiopiirin avustaminen ... 174, 175, 244*
» sokeaintalo-säätiön hallituksen jäsenten ja tilintarkastajan vaali ... 240
» sokeat yhdistyksen avustaminen ... 174, 175
» sosialidemokraattisen nuorisoyhdistyksen avustaminen ... 174, 175
» » raittiusaluejärjestön avustaminen ... 176
» suomalaisen Marttayhdistyksen avustaminen ... 174, 175
» taloustyöntekijäin yhdistyksen avustaminen ... 174, 175
» Tarmo yhdistyksen avustaminen ... 243*
» toinen suomalainen tyttökoulu, tontin luovuttaminen sille ... 188
» Toivonliiton avustaminen ... 173, 175
» Toverit yhdistyksen avustaminen ... 244*
» työväen hiihtäjät yhdistyksen avustaminen ... 244*
» » luistelijat yhdistyksen avustaminen ... 244*
» » matkailuyhdistyksen avustaminen ... 174, 175
» » mieskuoron avustaminen ... 51
» » naisvoimistelijat yhdistyksen avustaminen ... 243*
» » nyrkkeilijät yhdistyksen avustaminen ... 244*
» » sivistystoimikunnan avustaminen ... 173, 175
» » teatterin avustaminen ... 51
» työväenorkesterin avustaminen ... 20
» valkonauhayhdistyksen avustaminen ... 174, 175
» voimailijat yhdistyksen avustaminen ... 244*
» voimistelijat yhdistyksen avustaminen ... 243*
» » » vuokra-alueen vuokraehtojen muuttaminen 263
» värjäämö oy., Munkkisaaren tehdasrakennuksen erään osan vuokraaminen sille ... 286
Henkikirjoittajan konttorin huoneisto ... 145

Henkikirjoittajan määrärahan ylittäminen 31
Henkikirjoituksen julistaminen laittomaksi 236
» uudelleenjärjestely 145
Henkilövaakojen pitämiseen kaupungin eri paikoilla myönnetty lupa 285
Henkisen työn tekijäin työnvälitys 223*
» » » työttömäin, avustaminen 166
Hercules, satamahinaaja ja -jäänsärkijä 23, 80, 220, 48*
Hermannin korttelin n:o 649 tontin n:o 2 vuokra 190
Hernesaaren tehdasalueen vuokraaminen Oy. Ford ab:lle 57, 190
» tonttia n:o 6 koskevan vuokrasopimuksen pidentäminen 58
Herttoniemen eräitä tehdaskortteleita koskeva rakennussuunnitelma 279
» erään alueen vuokraaminen koiratarhaksi 58
» hiihtomäki 295
» huvilain vuokralleanto 286
» metsäpalon sammutuskustannusten suorittaminen 216
» radan asema, huoneiston hankkiminen sen asemamiehelle 201
» » » sen rakentaminen 223
» » työmäärärahalla hankittujen koneiden siirtäminen rakennustoimiston varastoon 208
» » valmistuminen 223
» rakennustöiden suorittaminen vakinaisina töinä 77
» teollisuusalueen rakennussuunnitelma 72
» » rakennustarkastus 30, 141
» öljysatama, sen alueen palopäällikön määrääminen 32
» » » väylän leventäminen sekä eräiden viemäri- ja valaistustöiden suorittaminen siellä 81, 222
» » » » merkitseminen ja ruoppaaminen 49*
Hespartto, partiojärjestö, sen avustaminen 244*
Hesperian huvila-alueen n:o 61 a vuokraehtojen muuttaminen 263
» huvilassa toimivan tuberkuloottisten asuntolan lakkauttaminen 35
» tontilla n:o 61 a olevien rakennusten purkaminen 266
Hesperiankatujen puhtaanapito 217
Hevos- ja ajoneuvotarkastus 140
Hevoset, niiden otto sotavoimien tarpeisiin 140, 236
Hietalahdenrannan ja Hietalahdenkadun risteyksen järjestely 72
Hietalahdentorin järjestely 72
Hietaniemenkadun talossa n:o 4 suoritettava uudistustyö 201
Hietaranta, kaupan harjoittaminen siellä 291
» sen laivalaiturin kunnostaminen 222
Hiihtomäet 295
Hinaaja H 2, sen säilytyskustannusten suorittaminen 220
Hissko oy:n varastorakennuksen rakentaminen 266
Holhouslautakunnan määrärahain ylittäminen 31
» puheenjohtajan määrääminen 31
» sihteerinviran täyttäminen 145
» vuosikertomus 204*
Holhoustehtävät, lastenvalvojan 170*
Humaliston huvilapalstan n:o 17 b vuokraoikeus 244
Humallahden ja Taivallahden välisten ranta-alueiden järjestäminen 267
» uimalaitoksen luovuttaminen Helsingin uimareille 294
» veden biologinen tutkimus 24*
Humalluodon, Etel., vuokraaminen Merimelojat yhdistykselle 263
Huoltokonttorin kautta suoritettavien verojen perimisaika 137
Huoltolait 87*, 149*
Huoltolautakunnan alaiset työtuvat, alkoholistien ja irtolaisten sijoittaminen niihin 44
» » » niiden henkilökuntaa koskevat päätökset 162
» » » » vuosikertomus 123*
» » » niitä koskevan tilaston laskemistapa 104*
» hoidokkien osakehuoneistojen myynti 160
» ja sen kanslian määrärahain ylittäminen 43
» kokoonpano 88, 89*
» kokoukset 94*

Huoltolautakunnan osastot ja jaostot ... 91*—94*
» vuosikertomus ... 87*
Huoltotoimi, sen aiheuttamat kustannukset ... 137*
» » järjestäminen kaupungin liitosalueella ... 104*
» » uudelleenjärjestelyn kaupungin hallitusten y.m. palkkiosäännöön aiheuttamat muutokset ... 5
» sitä koskevat johtosäännöt ... 42, 122, 95*—96*
» » varten myönnetyt määrärahat ... 18, 44, 137*
» ks. myös Köyhäinhoito ja Lastensuojelu.
Huoltotyöntekijäin, Suomen, liiton 20-vuotisjuhla ... 127
Huoltoviraston asiamiestoimisto ... 159
» VI huoltokansliassa tapahtunut tavaraosoitusvarkaus ... 159, 104*
» VIII huoltokanslian lakkauttaminen ... 103*
» kaluston hankinta ... 120
» kansliain toiminta ... 106*—109*, 148*
» rekisteri- y. m. korttien hyväksyminen ... 104*
» rekisterikanslia ... 107*
» viranhaltijat ... 42, 158, 106*
» virastovaratyöntekijät ... 159, 97*
» virkain järjestely ... 96*—97*
» yleinen toimisto ... 158, 106*—107*
Huoneistot, kiinteistölautakunnan vuokralle antamat ... 286, 292
» » » ottamat ... 286
» niiden luovuttaminen eri tarkoituksiin ... 179, 201
Hyppyrimäet ... 307
Hyvinkään kauppalan kunnalliskoti, helsinkiläisten sijoittamista sinne koskeva sopimus ... 101*
Hyvösen lastenkoti ... 46, 170, 152*, 181*
Håkansvikin tilan osto ... 53
Hämeentien leventäminen ... 210
Häätötoimenpiteet ... 268, 277
Höyryalus H 5:n myynti Merenkulku oy:lle ... 73, 245, 293

Idrottsklubben 32 urheiluseuran avustaminen ... 243*
Ikopal oy:n ja kaupungin välisen vuokrasopimuksen pidentäminen ... 58
» » maksettavan aluevuokran alentaminen ... 190
Ilmoitukset, kiinteistölautakunnan, niiden julkaiseminen ... 242
Imatra, raittiuskerho, sen avustaminen ... 176
Imatran voima oy:n ja sähkölaitoksen väliset riitakysymykset ... 230
Irtaimen omaisuuden inventtaajain kertomus ... 136
» » » vaali ... 88
Irtolaishuolto ... 44, 163, 107*, 125*, 142*—144*
Iso Verkkosaari, siellä olevan tehdasrakennuksen vuokralleanto ... 263
Istutukset ... 27, 79, 215, 29*—32*
It. Puistotien leventäminen ... 56
» » tontin n:o 10 katuosuuden kunnossapito ... 218
» Teatterikujaa koskeva asemakaavanmuutos y.m. ... 63, 193
Itämerenkadun ja Kalmistokadun kulmauksessa olevien jalkakäytävien järjestely ... 210

Jalkakäytävien päällystämistä ja johtojen sijoittamista niihin koskevat määräykset ... 123
Jorvaksen—Helsingin maantien kilometrimittaus ... 211
Joulukuusien myyntipaikat, kiinteistölautakunnan luovuttamat ... 285
» pystyttäminen ... 245
Jukolan pojat yhdistyksen avustaminen ... 244*
Julkisivupiirustusten tarkastustoimikunnan jäsenten vaali ... 89
» » määrärahain ylittäminen ... 30
» » vuosikertomus ... 203*
Julkisivuvalaistuksen kuntoonpano ... 229
Juuston vienti ... 221
Jyväskylän kaupungin 100-vuotisjuhla ... 126
Jäiden ottoon myönnetty lupa ... 277

Jännitejohdot ... 276
Jäänmurtajat ... 25, 80, 220, 48*, 54*
Jäätelönmyynti kaduilla ... 284

Kaapelin laskeminen Korkeavuorenkadun n:on 35 kohdalla olevaan kaapelikaivoon ... 192
Kaartin, vanhan, 125-vuotisjuhla ... 234
Kaasujohtotyöt ... 84, 228
Kaasulaitoksen eräiden työntekijäin palkkain korottaminen ... 227
» määrärahain ylittäminen ... 83
» pääasema, työntekijäin puku- ja ruokailuhuoneen rakentaminen sinne ... 84
» työntekijän J. K. Lindforsin sairasapu ... 83
» viranhaltijat ... 228
Kaasumaksujen kannannan uudelleenjärjestely ... 83
Kaasunjakelujohdon asentaminen Paciuksenkatuun ... 229
Kaasunkulutuslaskun suorittaminen rahatoimistossa ... 227
» suorituksen viivästyminen ... 226
Kaasutariffi ... 83, 228
Kaatopaikat ... 80, 216, 218, 39*
Kadut, kortteliin n:o 99 kuuluvat, niiden kunnossapito ... 217
» niiden jalkakäytävien päällystämistä ja johtojen sijoittamista jalkakäytäviin koskevat määräykset ... 123
» » korjaus- ja uudisrakennustyöt y.m. ... 26, 76, 78, 269, 21*
» » leventämistä koskevat päätökset ... 210
» » luokittelu talvipuhtaanapidon suhteen ... 217
» » puhtaanapito ... 35*
XXIII kaupunginosan asemakaavan vahvistaminen ... 62
XXV kaupunginosan asemakaavan vahvistaminen ... 62
Kahlaamojen järjestäminen lapsille ... 200, 215
Kaisaniemenkadun tontin n:o 1 myynti ... 54
Kaisaniemi, kesävesijohdon vetäminen sen ravintolan pihamaalle ... 228
» siellä sattuneen tulipalon aiheuttama vahinko ... 216
» talvivesipostin rakentaminen sen pienelle kentälle ... 228
Kaitafilmikoneen ostaminen kansakouluille ... 20, 179
Kaivohuone, sitä koskevan vuokrasopimuksen siirtäminen Brunnshuset, H. Johansson & Co nimiselle komandiittiyhtiölle ... 285
Kaivopuiston rantatien täyttämistyöt ... 187
Kajanus, R., professori, avustuksen myöntäminen hänen hautapatsaansa kustannuksiin ... 92
Kalantuonti ... 53*
Kalasumppualusten viipyminen satamissa ... 225
Kalevankadun ja Fredrikinkadun risteyksen järjestely ... 72
Kalliolan poika- ja tyttökerhotyön kannattaminen ... 174, 175
Kalliolinnan ranta-alue ... 187
Kallion haarakirjastossa tapahtunut murtovarkaus ... 183
» naisvoimistelijat yhdistyksen avustaminen ... 244*
Kallioniemen kesäkodin avustaminen ... 174, 175
Kaluston hankinta ja korjaukset ... 120
» myynti ... 178
Kamraterna urheiluseuran avustaminen ... 243*
Kansainvälisen ylioppilasliiton neuvoston kokous ... 234
Kansakoulunopettajat, opetustilaisuuksien järjestäminen heille ... 180
Kansakouluoppilaiden koulunkäynti vieraissa kunnissa, sen korvaaminen ... 49
» kouluretkeilyt Suomenlinnaan ... 180
» ruokinta ... 20
» älykokeet ... 178
Kansakoulut, kaitafilmien ottaminen käytäntöön niissä ... 20, 179
» niiden huoneistoja koskevat kysymykset ... 179, 183
» » ja oppikoulujen lukuvuoden työ- ja loma-aikain yhdenmukaistaminen ... 179
» » valtionapu ... 180
» » veistokalustonhoitajien johtosääntö ... 48
» niille keskuskeittolasta toimitettujen ruoka-annosten hinta ... 233

Kansakoulut psykiatrilääkärinviran perustaminen niihin 178
» ruotsinkieliset, niiden määrärahat 49
» » » viranhaltijat 49, 178
» suomenkieliset, » käyttökelvottoman irtaimiston myynti ... 178
» » » Lapinlahdenkadun varrelle rakennettava uusi koulutalo 49
» » » määrärahat 49
» » » viranhaltijat ..... 48, 49, 177—178
Kansalaisoikeudet, Suomen, niitä koskevat anomukset 87
Kansallisteatterin avustaminen ..... 20—21
Kansankonsertit 198*, 199*
Kansankonservatorion, sivistysjärjestöjen, avustaminen 174, 175
Kansanpuistot, kaupan ja muun ansiotoiminnan harjoittaminen niissä 291
» niiden hallintaa koskeva vuosikertomus 309
» » käyttöoikeudet 291
» » liikenne 73, 293, 309
» » maa-alueiden vuokralleanto 290
» » ravintoloita ja kioskeja koskevat päätökset 290, 291
» niissä olevien huviloiden vuokralleanto 292
» niitä varten vahvistetut järjestyssäännöt 293
» vapautuneiden vankien niissä suoritettavat työt 165, 100*
Karja- ja maataloustuotteiden tukkukauppiasliiton valitus 232
Kasarmikadun tonteille n:ot 2 ja 4 rakennetun talon ullakon sisustaminen 64
Kasarmitorin kauppahalli, sen julkisivujen maalaaminen 202
» » siellä loukkaantuneelle rouva S. Kuhlmanille myönnetty korvaus 202
Kassavajauksen peittäminen 100
Kassavarat, kaupungin, niiden lyhytaikainen sijoitus 136
Kastor oy., alueen vuokraaminen sille 58
Kasvattilapset, lastensuojelulautakunnan valvonnan alaiset 170*
Kasvatuslaitosten valtionavusta annettu laki 151*
Kasvatusopillisen lukusalin avustaminen 174, 175
Katajanokan katusilta 210
» lentosatama 224
» makasiinikorttelin n:o 150 myynti 54, 66, 188
» uusi tullimakasiini 27, 81, 220, 49*
Katuammattilaisten, alaikäisten, valvonta 166*
Katukahvilan järjestäminen Arkadiankadun varrelle 263
Katukauppa 60, 282
Katuosuuksien, kaupungin, päällystyksen uusiminen 210
» yksityisten, kunnossapito 210
Katuprofiilien vahvistaminen 278
Katutyöt 26, 76, 78, 21*
Katuvalaistus 85, 229
Kaukoputken pitämiseen yleisön käytettävänä myönnetty lupa 285
Kauppahallit 202, 282
Kauppakorkeakoulu, tontin luovuttaminen sille 57
Kauppatorin myyntipaikkajärjestelmä 282
Kaupungin talot 52
Kaupunginagronoomin valtuuttaminen edustamaan kaupunkia erinäisissä toimituksissa 198
» vuosikertomus 297
Kaupungineläinlääkärin viran hoitaminen 148
Kaupungingeodeetin valtuuttaminen edustamaan kaupunkia erinäisissä toimituksissa 198
» vuosikertomus 304
Kaupunginhallituksen alaisten virastojen työaika kesällä 104
» asiamiesosaston viranhaltijat 4, 93, 98
» autot, niiden täydentäminen henkilöautolla 17
» » » varustaminen autoturkeilla 99
» diaariin merkittyjen ratkaisemattomien asiain luettelot 95
» edustajat hallituksissa, lautakunnissa y.m. 94
» ja kaupungin lautakuntain välinen yhteistyö 95

Kaupunginhallituksen kokoonpano ... 3, 93
» kokoukset, niiden aika, lukumäärä y.m. ... 93
» » veroasioiden esittely niissä ... 104
» määrärahain ylittäminen ... 4
» pöytäkirjain tarkistus ... 93
» vuosikertomus ... 93
Kaupunginjohtajat ... 93, 95—96, 98
Kaupunginkanslian kaluston hankinta ja korjaus ... 120, 121
» työaika kesällä ... 104
» viranhaltijat ... 93, 96—97
Kaupunginkassan tarkastukset ... 104
» tarkastusmiesten vaali ... 88
Kaupunginkirjasto, sen johtokunnan kokoonpano ... 90, 186*
» » saamat lahjoitukset ... 51, 193*
» » viranhaltijat ... 51, 186*
» » vuosikertomus ... 186*
» sitä koskevat kaupunginhallituksen päätökset ... 183
Kaupunginlääkärit, heidän viransijaisuuspalkkioitaan koskeva oikeusministeriön lausunto ... 5
Kaupunginmuseon johtokunnan kokoonpano ... 90, 197*
» määrärahain ylittäminen ... 51
» vuosikertomus ... 197*
Kaupunginorkesterin intendentin puhelinmaksut ... 184
» johtajan virkaloma ... 200*
» järjestyssääntö ... 201*
» kannanta- ja ennakkovaroja koskevat uudet määräykset 200*
» konserttien radiointi ... 200*
» luovuttaminen eri tilaisuuksiin ... 184
» taloudenhoitajan ennakkovarat ... 184
» toiminta ... 198*
» valtionapu ... 185
» valtuuskunta ... 201*
» varustaminen uudella bassoviululla ... 51, 184
» viranhaltijat ... 183—184
Kaupunginreviisorin vaali ... 4
Kaupunginsihteerin vaali ... 4
Kaupungintalon juhlahuoneistoa koskevat määräykset ... 140
Kaupunginvakaajanviran hoitaminen ja täyttäminen ... 31, 145
Kaupunginvaltuuston juhlasalin luovuttaminen eri tarkoituksiin ... 201
» » muutostyöt ... 3
» jäsenyydestä myönnetty vapautus ... 2
» kokoonpano ... 1
» kokousten lukumäärä y.m. ... 3, 94
» vaalilautakunnan jäsenten ja varajäsenten vaali ... 88
» vuosikertomus ... 3
Kaupunginvoudin, ensimmäisen, konttorin määrärahan ylittäminen ... 30
Kaupunkilähetyksen, Helsingin, avustaminen ... 46, 174, 175
Kauttakulkuliikenne Venäjälle ... 52*
Kelkkamäet ... 307
Kellosaaren lentohalli, eräiden liito- ja purjelentokoneiden säilyttäminen siellä 224
» lentosatama, sen vuokralleanto ... 224, 263
» » siellä olevan työpajarakennuksen osto ... 263
Kengänkiilloittajat lastensuojeluviranomaisten hyväksymät ... 166*
Kengänkiilloituspaikat, kiinteistölautakunnan luovuttamat ... 285
Kenraali Mannerheimin lastensuojeluliitto, tonttien luovuttaminen sille ... 57
Kenttäurheilijat yhdistyksen avustaminen ... 244*
Kerhotoiminnan järjestäminen Aleksis Kiven kouluun ... 179
Keskuskeittola, autovajan vuokraaminen sille ... 288
» muutostöiden suorittaminen sen huoneistossa ... 233
» sen henkilökunnan tuberkuloosihuolto ... 233
» » johtajan vaali ... 233
» » johtokunnan jäsenten vaali ... 233
» » johtosäännön muuttaminen ... 86

Keskuskeittola, sen oikeuttaminen pitämään Uunisaaren ravintolaa 233
» sieltä kansakouluille toimitettavien ruoka-annosten hinnat ... 233
» uuden huoneiston hankkiminen sille 233
Keskuskodit, sielullisesti sairaiden 36, 150, 289
Keskuspoliisitalon rakentaminen kortteliin n:o 163 31
Keskusvankilan, Helsingin, aluetta koskevan tilusvaihdon aiheuttama vuokrajärjestely 190, 263
Kesäloma, kaupungin työntekijöille myönnetty 17*, 42*
» » viranhaltijain ja työntekijäin, sen pidentäminen 6, 121
» kaupunginhallituksen alaisten viranhaltijain 98, 100, 101
» virastovaratyöntekijäin oikeus sellaiseen 106
Kesän aikana noudatettava työaika 104
Kesäsiirtolain avustaminen 174, 175
Kesätoiminnan y.m. järjestäminen lapsille 122, 200, 152*
Kiinnityksen siirtäminen myöhemmäksi 133, 267
Kiinteistöjen puhtaanapito 37*
Kiinteistölautakunnan kokoonpano 90, 91, 242
» kokoukset 242
» vuosikertomus 242
Kiinteistömäärärahain siirtäminen ja ylittäminen 52, 53
Kiinteistörahaston perustaminen 11
Kiinteistöt, niistä erotettujen esineiden säilyttäminen ja rahaksimuuttaminen 208
Kiinteistötoimiston asemakaavaosasto, arkkitehdinviran perustaminen sille ... 51
» kansanpuisto-osaston vuosikertomus 306
» maanmittaus- ja kartastotöiden osasto, henkilöauton ostaminen sille 281
» maatalousosaston keskuskassan hoito 186
» » vuosikertomus 297
» talo-osaston virkain järjestely 52
» viranhaltijat 185, 243, 269, 277, 279, 281, 289, 296, 297
Kiinteän omaisuuden katselmusmiesten vaali 88
Kilpi, raittiusyhdistys, sen avustaminen 176
Kilpien asettaminen 141
Kioskit 202, 276, 282, 290
Kipinä, raittiusyhdistys, sen avustaminen 177
Kirjanpito, kaupungin, pääomatilin käytäntöönottaminen siinä 136
Kirjapainokoulu 50
Kirjasto, ks. Kaupunginkirjasto.
Kirjastotalon rakentaminen Käpylään 26
Kirjoja sokeille yhdistyksen avustaminen 174, 175
Kirkko, Temppeliaukion, sen luonnospiirustusten hyväksyminen y.m. 59, 67
» vanhan Helsingin, sen paikan kunnostaminen 123
Kirkkokadun tontin n:o 7 katuosuuden puhtaanapitoa koskeva valitus 218
Kirkollisverojen pakkoperintä ..... 9*—10*
Kissain hävittämiseen myönnetty avustus 176
Kivelän sairaala ..... 38—40, 153—154, 157
Kivinokan kansanpuisto 200, 290, 293
Koiratarha, Herttoniemen erään alueen vuokraaminen sellaista varten ... 58, 275
Koitto, raittiusyhdistys, sen avustaminen 176, 245
Kolmannen linjan tontin n:o 31 jakaminen kahtia 70
Kolmivuotiskatselmukset 267, 288
Komiteapalkkiot, kaupunginhallituksen myöntämät ..... 123—124
Komiteat, huoltolautakunnan asettamat 102*, 105*
» kaupunginhallituksen asettamat ..... 121—123
» palolautakunnan asettamat 60*
» työnvälityslautakunnan asettamat 211*
Kompassien tarkistus 54*
Konserttitalon rakentaminen 51, 200*
Konttorikoneiden hoito 121
Konttoristien avustusyhdistys kirjoituskonttorin avustaminen 163
Konverttaaminen, lainain 12, 130
Korjauspajat, puhtaanapitolaitoksen 40*
» rakennustoimiston 32*

Korkeasaari, alennuksen myöntäminen sen laivamaksuista 199
» sen eläintarhan eläinten osto ja myynti 291, 311
» » » toimintaa koskeva selostus 310
» » » uuden aasitallin rakentaminen 199
» » » 50-vuotismuistojulkaisun toimittaminen 21
» » irtaimiston palovakuutusmäärän korottaminen 199
» » ravintolan vuokralleanto 290
» » uimalaitosten vuokralleanto 294
Korkeussuhteet, eräiden korttelien 278
Korkoprosentti, eri hallintohaarain käyttämien rakennusten ja tonttien pääoma-arvon 136
Korokkeiden rakentaminen ..... 212—214
Kortteli n:o 133, sitä koskeva asemakaavanmuutos 64
» » 178, siellä olevan tehdasrakennuksen korjaustyöt 201
» » 216 a, sen varaaminen kaupungin tarpeisiin 59
» » 274, sitä koskeva tonttijako 67
» » 294, sen uudelleenjärjestely 71
» » 345, sen järjestäminen puistoksi 79
» » 451, sen luovuttaminen vuokratalojen rakentamista varten 188
Koskelan omakotialueen katu- ja viemäritöiden suorittaminen 27, 78
» » sähköjohtotöiden suorittaminen 85
» » tonttien vuokrain y.m. vahvistaminen 269
» » vesijohtotöiden suorittaminen 83
Koteja tylsämielisille nimisen yhdistyksen vuokra-alueen rakentamisajan pidentäminen 54
Kotiapulaisten kodin ylläpitämisen avustaminen 174, 175
Kotiavustukset, köyhäinhoidolliset 121*
Kotimainen työ yhdistyksen 25-vuotisjuhla 234
Kotisairaan- ja terveydenhoidon keskuksen ylläpitoon myönnetty avustus 174, 175
Kotitalouslautakunnan alaisten viranhaltijain virantoimitusaikain vahvistaminen 181
» avoinna olevan kotitalousneuvojanviran täyttäminen 181
» kokoonpano 89, 183*
» kotitalouskerhon huoneiston luovuttaminen siirtolapuutarhayhdistysten käytettäväksi 181
» kotitalousneuvojain lukumäärän lisääminen 50
» kotitalousneuvojan M. Koiviston palkkaedut hänen virkavapausaikanaan 181
» määrärahain ylittäminen 50
» opetuskeittiön eräiden korjaustöiden suorittaminen ... 181
» toimintakertomus 183*
Kotkat voimistelu- ja urheiluseuran avustaminen 244*
Kouluhammasklinikka 36
Koulukodit, ammattientarkastuksen järjestäminen niissä 149
» niiden toiminta ..... 157*—159*
» » valtionavun maksamisessa noudatettavat periaatteet 151*
» niitä koskevat kaupunginhallituksen päätökset ..... 168—169
» terveydenhoito niissä 175*
Koulukujan yhteislyseo ja Koulukujan kolmiluokkainen yhteislyseo, tontin luovuttaminen niille 54, 249
Koulunkäynti vieraissa kunnissa 49
Koulut, niiden lukuvuoden työ- ja loma-aikain yhdenmukaistaminen 179
» yksityiset, tonttien luovuttamista sellaisille koskevain asiain käsittelyjärjestys 187
Koulutonttien luovuttaminen eräille oppilaitoksille 188, 244, 249
Kouvolan—Helsingin ratasuunnitelman tutkimusten aiheuttamien vahinkojen korvaaminen 91
Kovaäänisen järjestäminen Senaatintorille 233
Kreikkalais-katolisen seurakunnan hautausmaalle suunnitellut vajarakennukset 191
Krematorio, avustuksen myöntäminen sille 24
» sen länsipuolella olevan puistoalueen järjestely 72
Kronohagens idrottsförening yhdistyksen avustaminen 244*
Kukkakauppa, ulkosalla tapahtuva 60, 284, 289
Kulkukauppaa koskevat määräykset 31

Kulkutautisairaala ... 38, 122, 152—153
Kullatorpan lastenkoti ... 168, 162*
Kullervo, voimistelu- ja urheiluseura, sen avustaminen ... 243*
Kulosaaren kartanon erään alueen luovuttaminen telttailua varten ... 286
» » rakennusten vuokralleanto ... 286
» » vuokran suorittaminen ... 47, 176
» kautta johdettava puhelinkaapeli ... 193
» sillan luota jäälle järjestettävä ajosilta ... 211
» » siltamaksut ... 203—204
» » uuden, rakentaminen ... 77, 123
» siltarahasto ... 11, 25
Kumpulan eräiden tonttien vuokraoikeuksien myynti ... 59
» kaasujohtotöitä koskevan anomuksen epääminen ... 84
» korttelissa n:o 927 olevia aitoja y.m. koskeva päätös ... 269
» siirtolapuutarhan tilapäisen vartijan palkkaaminen ... 296
Kunnallisen leski- ja orpokassan perustaminen ... 7, 17
» » » » säännöt y.m. ... 106
» väkijuomaliikkeen tarkastajan virka ... 47
Kunnalliset työnvälityselimet, niiden neuvottelukokous ... 210*
» työväenasunnot, niiden hoitoa koskeva vuosikertomus ... 305
» » » isännöitsijän asunnon vuokra ... 202
» » niitä koskevat kiinteistölautakunnan päätökset 288—289
Kunnallishallinto, yleinen, sitä koskevat asiat ... 3
Kunnalliskertomusten, vanhain, laatiminen ... 6*
» yleishakemiston laatiminen ... 102, 6*
Kunnalliskoti ja sen yhteydessä oleva työlaitos, niiden johtokunnan kokoonpano 94*
» lisämäärärahan myöntäminen sille ... 43
» osapalkan myöntäminen sen alihoitajattarelle E. Mäkiselle hänen sairaslomansa ajalta ... 43
» saunan rakentaminen sen Oulunkylässä sijaitsevaa haaraosastoa varten ... 103*
» sen järjestyssäännöt ja päiväjärjestys ... 103*
» » sikalan aiheuttama haitta ... 103*
» » toimintakertomus ... 117*
» sitä koskevat kaupunginhallituksen päätökset ... 160—161
Kunnallisvaalikustannukset ... 32
Kunnallisverotus ... 137, 9*—10*, 13*—15*
Kunnollisen palvelusväen palkitsemisrahaston korkovarojen käyttö ... 135
Kurssitoiminta, kotitalouslautakunnan ... 183*
Kutsuntalautakunnan jäsenten vaali ... 240
XVI kaupunginosan asemakaavan vahvistaminen ... 62
Kuulutukset, kiinteistölautakunnan, niiden julkaiseminen ... 242
Kuuromykkäin voimistelu- ja urheiluseuran avustaminen ... 244*
Kuuromykkäyhdistyksen, Helsingin, avustaminen ... 174, 175
Kuusisaaren rakennusjärjestys ... 74
Kyläsaaren puhdistuslaitos ... 24*
» ääreisten lisäraiteiden käyttö ... 222
Käpylän alueen asemakaavan vahvistaminen ... 62
» autoasema ... 279
» eräällä vuokra-alueella kaadetuista puista vaadittu korvaus ... 193
» Haukat, raittiusyhdistys, sen avustaminen ... 176
» kaasujohtotöihin ryhtyminen ... 84
» kansakoulun, lastentarhan ja haarakirjaston huoneisto-olot ... 26, 183
» Kunto, voimistelu- ja urheiluseura, sen avustaminen ... 244*
» naisvoimistelijain avustaminen ... 244*
» nuorten miesten kristillisen yhdistyksen avustaminen ... 173, 175
» ravirata-alueella olevien rakennusten lunastaminen kaupungille ... 55
» urheiluveikot, voimistelu- ja urheiluseura, sen avustaminen ... 244*
Käsityöopisto, Helsingin, avustuksen myöntäminen sille ... 182
» » tontin luovuttaminen sille ... 188
Kätilötoimen järjestäminen ... 147
Käymälät ... 202, 209, 37*
Käyttörahasto ... 11, 25, 134

Käännöstöistä suoritettavat palkkiot 98
Köyhäinhoidollisten varatöiden suorittaminen 165, 215, 100*
Köyhäinhoidon antamisesta kertynyt korvaus 139*
» kassa- ja tiliviraston tileissä esiintyneet väärinkäytökset 43, 159, 160
» valvontapiirit ..... 89*—91*
Köyhäinhoitoavustukset, työttömyyden takia annetut, niiden takaisin periminen 101*
» ks. myös Huoltotoimi.
Kööpenhamina, siellä pidettävän Pohjoismaiden suurkaupunkien konferenssin jäsenten vaali 10
» sikäläisen palokunnan 250-vuotisjuhla 60*

Laakson ratsastuskenttä 200, 294
Lahjoitus kaupungin orpojen hyväksi 171
Lahjoitusrahastot, avustusten jakaminen niistä huoltolautakunnan toimesta 124*
» lastensuojelutarkoituksiin käytettävät 170*, 181*
» niiden korkovarain käyttö ..... 13—14, 134, 124*
Lainakoron alentamista koskevat anomukset 13
Lainat, kaupungin myöntämät 13, 133
» » ottamat 12, 130
» niiden konverttaaminen 12, 130
» » käyttösuunnitelmat 12, 29
Lainrikkojat, alaikäiset 151*, 161*
Laitoshoitoa nauttineet köyhäinhoidolliset henkilöt ..... 114*—117*
Laiturihuoltotariffi 219
Laituripituus 48*
Laiturit 222, 49*
Laivaliikenne satamissa ..... 50*—53*
Laivatelakka-alueen vuokralleanto 263
Lammassaari 200
Lapinlahden sairaalan alueen ottaminen kaupungin hallintaan 187
» » johtajalle myönnetty korvausmaksu 245
Lapinlahdenkadun, Albertinkadun ja Ruoholahdenkadun risteyksen uudelleenjärjestely 279
» leventäminen 53, 64, 72
Laskujen hyväksyminen 94, 242
Lastenhoidon neuvonta-asemat, niiden toiminta 170*
» » Toukolan, valohoitolampun osto sinne 19
» » Töölön, kesäkaitsijakurssin pitäminen sen huoneistossa 170
» » » lastenvaunujen säilytyspaikan vuokraaminen sille 170
» » » lisäpalkkion myöntäminen sen lääkärille 19
» » » palkkion suorittaminen sen hoitajan R. Krohnin viransijaiselle 170
» » » toisen hoitajan palkkaaminen sinne 19, 152*
Lastenhoidonneuvolat, ks. Lastenhoidon neuvonta-asemat.
Lastenhoitoyhdistys, Suomen, lahjoitusvarojen luovuttaminen sille 13
Lastenhuoltolaitokset, niiden palveluskunnan työajan säännöstely 153*
» » toimintaa koskevat selostukset 157*—159*, 162*—163*
» » viranhaltijat ..... 168—169, 157*—159*, 162*
Lastenhuoltotoimintaa koskevat säännökset 45
Lastenkodit, lastensuojelulautakunnan alaiset ..... 168, 161*, 175*—182*
» niiden avustaminen 46, 173, 174, 175
» niissä hoidetut köyhäinhoidolliset lapset 117*
Lastenlinnaa varten luovutettavat tontit 57
Lastenpoliklinikan avustusmäärärahan ylittäminen 37
Lastenpuistojen järjestäminen 200
Lastensuojelu, sen järjestäminen uusien huoltolakien perusteella 88*, 149*
» sitä varten v:n 1937 menosääntöön otetut määrärahat 15, 19
Lastensuojelulautakunnan alaisten maataloustyöntekijäin työajan säännöstely 153*
» jaosto lapsen tai nuoren henkilön huostaan ottamista koskevien asioiden käsittelyä varten 167
» kokoonpano 150*

Lastensuojelulautakunnan liittyminen Suomen lastensuojelun ja nuorisonhuollon keskusliiton jäseneksi ... 167
» vuosikertomus ... 149*
Lastensuojelumäärärahain ylittäminen ... 46
Lastensuojeluviraston viranhaltijat ... 45, 167, 153*
Lastentarhat, niiden johtokunnan puheenjohtajan, varapuheenjohtajan ja jäsenten vaali ... 90
» » määrärahain ylittäminen ... 50
» » viranhaltijat ... 50, 181—182
» niitä koskevat kaupunginhallituksen päätökset ... 181—182, 183
Latokartanon nuorisosiirtolassa olleiden helsinkiläisten oppilaiden oppilasmaksujen suorittaminen ... 165
Lauantaimajojen pystyttäminen Lauttasaareen ... 266
Lausunnot, kiinteistölautakunnan antamat 245, 270, 277, 279—281, 289—290, 297
» lastensuojelulautakunnan antamat ... 151*
» palolautakunnan antamat ... 59*
» puhtaanapitolautakunnan antamat ... 33*
» satamalautakunnan antamat ... 45*—47*
» teurastamolautakunnan antamat ... 67*
» työnvälityslautakunnan antamat ... 210*, 211*
Lauttasaari, laivaliikenne sen kansanpuistoon ... 73, 293
» lauantaimajojen pystyttäminen sinne ... 266
» leiritoiminnan järjestäminen sinne ... 267, 291
» määrärahan myöntäminen sen siltaa varten ... 211
» sen kahvilakioskin vuokralleanto ... 291
» » maantiesillan liikennöiminen ... 143
» » rakennusjärjestys ... 205
» » taajaväkisen yhdyskunnan rajain määrääminen ... 74
» siellä sijaitsevien huviloiden vuokralleanto ... 286
» viemäri- ja vesijohtojen sijoittaminen sinne ... 214
Leikkikenttätoiminnan järjestäminen lapsille ... 122, 200, 152*, 166*
Leimamerkit, korttelin n:o 296 a uudelleenjärjestämiseksi tehdyn vaihtovälikirjan varustaminen sellaisilla ... 187
Leiritoiminta Degerön alueella ... 291
» Kulosaaren kartanon alueella ... 286
» Lauttasaarella ... 267, 291
» Tomtbackan tilan alueella ... 277
Lentokenttä, huoltoaseman rakentaminen sinne ... 205
» sen laajentaminen ... 190, 206
» » lähistön kunnostaminen ... 201
» » palotoimen järjestäminen ... 146, 59*
» » toimihenkilöiden määrääminen ... 205
Lentokoneiden satamamaksut ... 54*, 57*
Lentosatamat ... 224
Lepokoti, Helsingin taloustyöntekijäin, sen ylläpitämisen avustaminen ... 174, 175
» kaupungin sairaanhoitajattarien, sen ylläpitämisen avustaminen ... 158
Leski- ja orpoeläkkeet, kaupunginvaltuuston myöntämät ... 8—9
Leski- ja orpokassa, kunnallinen ... 7, 17, 106
Lietteen myynti ... 215
Lihan tukkuhinnat Helsingissä ... 86*
» tuonti Helsinkiin ... 86*
Lihantarkastamon toiminta ... 72*
Liikekannallepanon sattuessa puolustuslaitokselle luovutettavat hevoset ja ajoneuvot ... 236
Liikennejärjestys ... 31
Liikenneluvat ... 144, 277
Liikennemaksut ... 219, 54*—55*
Liikennemerkkien asettaminen ... 212—214
Liikenneohjauspaikat, tehoisan valaistuksen järjestäminen niille ... 229
Liikennetarkkailu ... 145
Liikenneviikon järjestäminen ... 234
Liikenteen järjestelyä koskevat kaupunginhallituksen päätökset ... 144
Liisanpuistikon istutukset ... 215

Liitoskysymys, kaupungin ... 96, 104*, 151*
Liljebladin, A., rahaston korkovarojen käyttö ... 135
Linja-autoasema, sen lippujenmyyntipaikkain lukumäärän lisääminen ... 209
» » » toimistomaksut ... 237
Linja-autoasemain sijoittamista valmistelevan komitean asettaminen ... 269
Linja-autojen sallittu kokonaispaino ... 143
Linja-autoliikenteen, Arabian ja Vanhankaupungin välisen, järjestäminen ... 32
Linja-autonkuljettajain rekisteröinti ... 143
Linnankoskenkadun tontin n:o 25 luovuttaminen Kenraali Mannerheimin lastensuojeluliitolle ... 57
Lippujen hankkimiseen myönnetty määräraha ... 208
Liputuskustannukset ... 129
Lohkomiskustannusten suorittaminen ... 245
Loistojen hankkiminen Länsisataman väylän merkitsemiseksi 24, 82, 222, 20*, 49*
Luistinradat ... 177, 294, 306, 242*
Lumityöt, ylimääräisten työntekijäin ottaminen niihin ... 165, 98*
Luottokuljetuslippujen hankinta työttömille ulkokuntalaisille ... 98*
Lyhytaikaisen luoton ottaminen ... 11, 130
Lysoolipuhtaanapitäjäin palkankorotukset ... 148
Lämmittelytuvan ylläpitämisen avustaminen ... 163, 98*
Lämpöjohtokanavain rakentaminen Unioninkadun alitse ... 192
Lämpöteknikon vuosikertomus ... 28*
Länsisatama, sen erään alueen vuokraaminen rautatiehallitukselle ... 224
» » väylän loistojen järjestäminen ... 24, 82, 222, 20*, 49*
» varastokonttorirakennuksen rakentaminen sinne ... 81
Länt. Puistotien leventäminen ... 196, 279
» Rantatien pohjoisosan kunnostaminen ... 76
Lääkärintodistukset, sairaslomien perusteeksi esitettävät ... 105

Maanmittaustoimitukset ... 198
Maanteiden oikaiseminen ... 212
Maantieksi julistaminen ... 211—212
Maantienjatkeiden kunnossapitoon myönnetty valtionapu ... 208
Maarekisterin laatimista varten pyydetty selvitys ... 186
Maatalous- ja metsätieteenopetusrakennusten lämpöjohtokanavat ... 192
Maatalousosaston perustaminen työnvälitystoimistoon ... 47, 211*
Maatilat, kaupungin, niiden hallintaa ja hoitoa koskeva vuosikertomus ... 297
» » tinkimaitoa niiltä luovutettaessa myönnetty luotto ... 245
Mahogany oy:n omistaman tontin luovuttaminen kaupungille ... 186
Maidon merkitystä ihmisravintona koskevan selostuksen laatiminen ... 151
Maidontarkastamo, sen määrärahain lisääminen ja ylittäminen ... 35
» » viranhaltijat ... 148
» uusien virkain perustaminen sinne ... 35
Mainoskorttien jakaminen turistilaivain matkustajille ... 142
Mainoslaitteiden asettaminen ... 267
Mainostaminen, Helsingin kaupungin ... 234
Mainosten valvonnan järjestäminen ... 122
Maistraatin asemakaava- ja rakennusasiain käsittelyä varten valittavan lisäjäsenen vaalin ehdokkaat ... 30
» viranhaltijat ... 5, 140
Maitotaloudellinen maailmankongressi ... 151
Makasiini oy., ks. Helsingin makasiini oy.
Makasiinikorttelin n:o 150 myynti ... 54, 66, 188
Makasiininvuokrat ... 54*, 56*
Makasiinirannan laituri ... 49*
Makkarainmyynti kaupungin kaduilla ... 60, 282
Malmgårdin virkataloon vedetty suurjännitelinja ... 276
Malmin kaatopaikka ... 80, 218, 39*
» kalkkiniekkatiilitehdas oy. ... 238
» keskusampumarata-alue, uhkasakon määrääminen luvattomasta oleskelusta siellä ... 145
» sähkölaitoksen, Suomen sähkö oy. Gottfr. Strömbergin ja kaupungin välinen sopimus ... 193
Mankala fors ab. nimistä yhtiötä koskevat kysymykset ... 237

Marian sairaala ..... 38, 151—152
» turvakoti 50, 90
Mariankadun tontin n:o 6 jakaminen kahtia 70
Mariayhdistyksen, Helsingin, avustaminen 174, 175
Marttayhdistysten avustaminen 174, 175
Matka-apurahat, kaupunginhallituksen myöntämät ..... 124—126
» kiinteistölautakunnan myöntämät 245
» teknillisten laitosten hallituksen myöntämät 229
Matkahuolto oy:n ehdottamat linja-autoaseman toimistomaksut 237
Matkailijalaivat, mainoskorttien jakaminen niiden matkustajille 142
» satamissa käyneet 53*
Matkakertomukset 126
Matkakulujen korvaaminen 127
Mechelininkadun tontin n:o 7 jakaminen kahtia 71
Meilahden katu- ja viemärityösuunnitelma 269
Menoarvio, kaupungin v:n 1938 ..... 15, 17
Merenkulku 50*
» oy., höyrylaiva H 5:n myynti sille 73, 245
Merenkulkuteknillinen konferenssi 234
Merimelojat yhdistys, Etel. Humalluodon vuokraaminen sille 263
Merimieslähetysseuran, Suomen, avustaminen 174, 175
Merimiesten työnvälitys 172, 229*
Merivartiolaitos, huoneiston vuokraaminen sille 295
Merkkipallon hankkiminen aikamerkin antamista varten 245
Messeniuksenkadun tonttia n:o 5 koskeva asemakaavanmuutos 68
Messukenttä, väliaikaisen valaistuksen järjestäminen sinne 229
Metallivarasto oy:n rakennuslupa-anomus 191
Metsäpalon sammutuskustannusten suorittaminen 216
Metsästysoikeus, kiinteistölautakunnan myöntämä 277
Metsät, Tervalammen tilan, niiden palovakuuttaminen 162
Metsätyöt, lastensuojelulautakunnan alaisilla tiloilla suoritettavat 169, 153*
Mielisairaalain kustannuksiin myönnetty valtionapu 157
Mieskuoron, Helsingin työväen, avustaminen 51
Mjölbollstadin parantolan hoitopäivämaksu 150
Moottoriajoneuvoasetusta koskevat huomautukset 237
Moottoriajoneuvojen, kaupungin, käyttö 105
Moottoriajoneuvovero 139
Moottorivenenopeuskilpailujen toimeenpano Kaivopuiston edustalla 226
Muistoesineiden myynti satama-alueella 285
Mukavuuslaitokset 202, 209
Munkkiniemen erään alueen rakennussuunnitelma 73
» yhdyskunnan rakennussuunnitelma 204
Munkkisaaren myllyrakennus 266
» tehdasrakennuksen kunnostaminen 26, 76, 203
» » vuokralleanto 285, 286
Museo, ks. Kaupunginmuseo.
Musiikkilautakunnan kokoonpano 90, 198*
» taidelaitoksille suoritettavat avustukset 185
» vuosikertomus 198*
Mustasaaren rakennusten vuokralleanto 292
Mustikkamaa, nyrkkeilylavan pystyttäminen sinne 294
» sen uimalaitoksen luovuttaminen Helsingin työväen uimareille 294
» » ulkoilmanäyttämön katsomon kunnostaminen 199, 296
» siellä olevien huvilain vuokralleanto 292
Muuntoaseman asentaminen Eteläsatamaan 85
» » Limingantien varrelle 267
Myrskyvaroituslaitteet 222, 49*
Myyntiaitta 233, 98*, 238*
Mäkelän tehdaskorttelin jaoituskaavanmuutos 278
Mäkelänkadun johtotöiden suorittaminen 83, 84, 85

Naisten työtupa, sen työntekijäin palkan korottaminen 45
» » » vuosikertomus 232*
» » sitä koskevat kaupunginhallituksen päätökset 164

Naurissaari, pienjännitejohdon vetäminen sinne ... 276
Nedergård RN 2 nimisen tilan siirtäminen hallinnollisesti Helsingin kaupunkiin kuuluvaksi ... 3
Neli oy:n vahingonkorvausvaatimus ... 236
Neuvonta-asemat, lastenhoidon ... 170, 170*
Niitto-oikeuden myöntäminen ... 268
Nikkilän sairaala ... 40—41, 154—157, 23*
Nilsiäntien eräiden tonttien yhdistäminen ... 69, 70
Nobel Standard Suomessa oy:n liikennemaksujen veloittamista koskeva valitus 220
Nokivalkeat ... 62*
Norjan kunnallislakien 100-vuotisjuhla ... 126
» lähetystökiinteistön kunnallisvero ... 137
Normaalilyseon, suomalaisen, 50-vuotisriemujuhla ... 182
Nosturien hankinta ... 222, 50*
» käyttö ... 53*
Nosturitaksa ... 48*
Nouseva voima, raittiusyhdistys, sen avustaminen ... 176
Nousuportaiden rakentamiseen myönnetty lupa ... 267
Nummelan parantolassa olevien kaupungin hoitopaikkain hoitopäivistä saatava valtionapu ... 150
Nuohoustoimen uudelleenjärjestely ... 33, 60*, 62*
Nuoret Italian ystävät, yhdistys, leirialueen luovuttaminen sille ... 291
Nuorisonhuoltojaosto, lastensuojeluviraston ... 166*
Nuorisosiirtolat ... 165
Nuorten miesten kristillisen yhdistyksen avustaminen ... 163, 173, 175
» naisten kristillisen yhdistyksen avustaminen ... 173, 175
Näkinkujan pumppuasema ... 79, 198

Obligatioiden arvonta ... 132
» osto ... 132
» painatus ... 130
Oikeusaputoimiston johtokunnan kokoonpano ... 89, 205*
» määrärahain ylittäminen ... 47
» vuosikertomus ... 205*
Olympiakisat ... 123
Omakotialue, Koskelan, sitä koskevat määräykset ... 269
» sellaisen järjestämistä koskeva aloite ... 62
Omakotilainat ... 133, 269
Omakotirakennustoiminnan rahoittaminen ... 12
Omakotitalot, kaupungin omistukseen joutuneet, niiden myyntihintain vahvistaminen ... 269
Omakotitoimintaa koskeva vtn Linturin promemoria ... 203
Omnibus oy., sen osakkeiden osto ... 92
» » » johtokunnan jäsenten ja varajäsenten sekä sen tilintarkastajain vaali ... 237
Opetuslaitokset, niiden opettajille maksettavat tuntipalkat ... 122
Oppikoulujen vanhempainneuvostojen jäsenten vaali ... 91
Oras raittiusyhdistys, sen avustaminen ... 176
Osakkeiden myynti ... 288
» osto ... 92
Otso, kaupungin jäänmurtaja ... 23, 80, 220, 48*
Ottolapsiksi toimitetut lastensuojelulautakunnan hoidokit ... 170*
Oulunkylän alueryhmän vuokra-alueiden vuokrasuhteet ... 58, 189, 244

Paikanvuokrat ... 54*, 56*
Painatustöiden valvojan apulaiset ... 97
» » oikeuttaminen käyttämään eräitä tulojaan menojensa peittämiseen ... 98
» » vuosikertomus ... 99
Pakinkylän rakennussuunnitelma ... 204
Pakinojan perkaus ... 205
Pakkahuoneen ulkopuolella punnitsevien vaakamestarien taksa ... 48*
Pakkahuoneet ... 49*
Pakkohuutokaupoissa huudettujen vuokraoikeuksien ynnä rakennusten myynti 59

Pakkolunastus eräiden alueiden käyttöoikeuden hankkimiseksi Nikkilän sairaalaa varten ... 156
Pakkoperintä ... 9*
Palkankorotusanomuksia valmistamaan asetettu komitea ... 121
Palkat, kaupungin työntekijöille maksetut ... 16*, 42*, 233*—236*
Palkkajärjestely, kaupungin viranhaltijain ja työntekijäin ... 6
Palkkiosääntö, kaupungin hallitusten y.m., muutosten tekeminen siihen ... 5
Pallokenttä oy:tä koskevat kysymykset ... 91, 238
Palojärjestys ... 33, 146
Palokunnan rahastot ... 66*
Palolaitoksen määrärahain ylittäminen ... 34
» tarpeettomaksi käyneen varustuksen siirtäminen muihin laitoksiin ... 146, 157
» uimaliput ... 17
» viranhaltijat ... 32, 146, 59*, 60*
» vuosikertomus ... 59*
Palolautakunnan kokoonpano ... 89, 59*
Palomuurien, yhteisten, rakentamiseen myönnetyt luvat ... 267
Palopäällikön määrääminen Herttoniemen öljysatama-alueelle ... 32
Palosaaren huvilan vuokralleanto ... 292
Palotarkastajanviran perustaminen ... 32, 60*
Palotoimen järjestely kaupungin liitosalueilla ... 59*
» » lentokentällä ... 146, 59*
Palovahinkojen korvaaminen ... 203, 65*
Palovakuutukset ... 203
Palvelijatarkotien ylläpitämisen avustaminen ... 174, 175
Pankkiiri oy:n veronkavallusta koskevasta tutkimuksesta suoritettavat palkkiot ... 103
Pariisin maailmannäyttely, Aleksis Kiven koulua esittävien valokuvien lähettäminen sinne ... 179
» » delegation lähettäminen sinne ... 10, 128
Parmaustaksa ... 141
Pasilan nuorten miesten kristillisen yhdistyksen avustaminen ... 173, 175
» poliisivartiokonttorin esimiehen asunnon järjestely ... 142
Pauligin, G., lahjoitusrahaston korkovarojen käyttö ... 14, 135
Pelastusarmeijan avustaminen ... 46, 163, 174, 175, 98*
» ja kaupungin välisen sopimuksen pidentäminen ... 190, 257, 258
» lainan lainaehtojen muuttaminen ... 13
» nuoriso-osasto, leirialueen luovuttaminen sille ... 291
» oikeuttaminen asettamaan joulupatojaan kaupungille ... 285
» uuden talon piirustusten hyväksyminen ... 203
Perimispalkkion vaatimista koskevat määräykset ... 136
Perunakellarin vuokraaminen viljelyspalstatoimikunnan tarpeita varten ... 288
Perunapalstamaksut, niiden kannanta ... 200
Perunkirjain, Helsingin, julkaiseminen ... 92
Petroolinjakelulaitteet ... 264
Pieni Verkkosaari, sen erään alueen vuokralleanto ... 263
Pihlajasaari, kaupan harjoittaminen siellä ... 291
» sen ja Hietalahdenrannan välinen liikenne ... 73
» » puhelinlinjan käyttö ... 295
» » ravintolarakennuksen laajentaminen ... 26
» » » vuokralleanto ... 290
» siellä olevien huviloiden vuokralleanto ... 292
Piirinuohoojain verokavallus ... 138
Piirinuohoojamestarien erottaminen ... 146
Piirustukset, kaupunginhallituksen hyväksymät ... 203
» kiinteistölautakunnan hyväksymät ... 268, 295
» satamalautakunnan hyväksymät ... 47*
Piirustuskurssien järjestäminen kansakoulunopettajille ... 180
Pikakirjoitustöistä suoritettavat palkkiot ... 98
Pikkulastenkoti, H. Kivimäen, sen ylläpitämisen avustaminen ... 173, 175
Pitäjänmäen erään alueen vuokralleanto ... 58
Pohjoismaiden kaupunginlääkärien kokous ... 234

Pohjoismaiden pääkaupunkien ampumakilpailujen kustannusten suorittaminen ... 48
» suurkaupunkien konferenssi ... 127
Pohjoismainen muusikeriunioooni, sen kongressin avustaminen ... 185
» silkkitehdas oy., alueen vuokraaminen sille ... 58
Pohjoismaiset ratsastuskilpailut ... 201
Poikakerhon ylläpitämisen avustaminen ... 173, 175
Poikakotiyhdistyksen, Helsingin, avustaminen ... 173, 175
Poliisijärjestyksen 68 §:n voimaan saattaminen ... 31
Poliisilaitos, autovajan vuokraaminen sille ... 288
» sairaanhoitajattarenviran perustaminen sinne ... 37
» sen huoneistot, menot y.m. ... 142
» » määrärahain ylittäminen ... 31
» » rikososaston sairaanhoitajattaren lisäloma ... 150
» » uimaliput ... 17
Poliisimiesten komentaminen ylläpitämään järjestystä kansanpuistossa ... 200
Poliisitalon rakentaminen korttelin n:o 163 ... 31
Polkupyöräin rekisteröinti ... 31
Polttoaine osuuskunnan ja kaupungin välinen vuokrasopimus ... 81
Polyteknikkojen ilmailukerhon liitokoneiden säilyttäminen Kellosaaren lentohallissa ... 224
Porin kaupunkia koskevan kuvateoksen saanti ... 235
Postikujan alle sijoitettava autotalli ... 209
Postin kuljetus rautatieaseman sanomalehtilaiturille ... 60
Pronssikauden aikaisen haudan suojaaminen ... 215
Psykiatrilääkärinviran perustaminen kansakouluihin ... 178
Puhdistuslaitokset ... 78, 198, 23*
Puhelimet ... 121
Puhelinkaapelin johtaminen Kulosaarelle ... 193
Puhelinkioskin pystyttämiseen myönnetty lupa ... 288
Puhelinkytkinkaappien sijoittaminen ... 193, 267
Puhelinyhdistys, ks. Helsingin puhelinyhdistys.
Puhtaanapito, Hakaniementorin kahden pistoraiteen ... 217
» katujen ... 217, 35*, 41*
Puhtaanapitokongressi, kolmas kansainvälinen kaupunkien ... 127
Puhtaanapitolaitos, autojen osto sille ... 217
» sen eräiden tulojen ja menojen tilittäminen ... 217
» » satunnaisten töiden suorittaminen työttömyyshuoltokanslian välittämällä työvoimalla ... 165, 98*
» » viranhaltijat ... 216
Puhtaanapitolautakunnan kokoonpano ... 88, 90, 33*
» vuosikertomus ... 33*
Puhtaanapitomäärärahain ylittäminen ... 80
Puisto-osaston, rakennustoimiston, vuosikertomus ... 29*
Puistot, eräiden sellaisten järjestely ... 72, 279
» niiden käyttöoikeudet ... 267
» sellaisen suunnitteleminen korttelin n:o 133 ... 65
» töiden suorittaminen niissä ... 27, 215
Puistotien, It., leventäminen ... 56
» » tontin n:o 10 katuosuuden kunnossapito ... 218
» Länt., leventäminen ... 196, 279
Puistotyöntekijäin ottaminen puhtaanapitolaitoksen talvitöihin ... 215
Pukinmäen rakennussuunnitelma ... 205
Punaisen ristin sairaala ... 41, 158
Punnitsemisvälineet, vaakamestarien käytettävinä olevat ... 222
Puodinkylän kartanon huoneistojen käyttö ... 152*
» vesialueen ja vesijätön jakaminen ... 198
Pursimiehenkadun kaasujohdon uusiminen ... 84
» tontin n:o 13 jakaminen kahtia ... 70
» vesijohdon uusiminen ... 83
Puun kaatamisesta vaadittu korvaus ... 193
Pysäköimispaikkojen järjestäminen ... 212—213
Pyykinkuivaustelineiden asettaminen ... 268

Päijänteentien johtotöiden suorittaminen 83, 84, 85
Päivystyspalkkion suorittaminen kulkutautisairaalan konehenkilökunnalle ... 153
Pääomatilin käytäntöönottaminen kaupungin kirjanpidossa 136

Raajarikkoiset lapset, lastensuojelulautakunnan huostaan otetut 160*
Raastuvanoikeus, sen muuttokustannusten suorittaminen 141
» » määrärahain ylittäminen 30
» » oikeus asettaa komiteoita tai valiokuntia 141
» » viranhaltijat 5, 141
Raatihuone, tonttipaikan varaaminen sitä varten 31
Radiovastaanottolaitteiden käyttö autoissa 31
Rahapajanrannan laiturin jatkeosan rakentaminen 222
» rautatielaitteiden järjestely 222
» varastorakennus, varain myöntäminen sitä varten 81, 221
Rahastot ..... 133—136
Rahatoimikamarin historia 100
Rahatoimiston määrärahain ylittäminen 4
» varain hoidon valvonta 94
» vartiointi 100
» viranhaltijat ..... 99—100
Raitioteiden merkkivalojen lisääminen 214
Raitiotie ja omnibus oy., sen eläkekassan johtosääntö 237
» » » » » johtokunnan jäsenten vaali 237
» » » » » palveluksessa olleiden henkilöiden oikeus lukea hyväkseen tämä palvelusaikansa 84
» » » » » palveluksesta kaupungin palvelukseen siirtyneen henkilön oikeus eläkkeeseen 92
» » » » » palveluksesta kaupungin palvelukseen siirtyneen henkilön oikeus kesälomaan ja sairasapuun 121
Raittiustoiminnan tukeminen 176
Raittiusyhdistysten avustaminen 245
Rajasaaren puhdistuslaitos 26, 78, 23*
Rakennukset, eri hallinnonhaarain käyttämät, niiden pääoma-arvon korkoprosentti 136
Rakennusjärjestys, Kuusisaaren 74
Rakennuslupa-anomukset 191, 204
Rakennuspiirustukset, ks. Piirustukset.
Rakennussuunnitelmat, eräiden kaupunkialueen ulkopuolella olevien alueiden 73
» Herttoniemen teollisuusalueen 72
» niitä koskevat lausunnot 204
Rakennustarkastus, Herttoniemen teollisuusalueen 30, 141
Rakennustarkastuskonttorin määrärahain ylittäminen 30, 141
» viranhaltijat 141
» vuosikertomus 202*
Rakennusten purkaminen ja myynti 201
Rakennustoimiston katurakennusosasto, sen vuosikertomus 21*
» » tontin luovuttaminen sen putkiviaraston tarpeisiin 67
» puisto-osaston vuosikertomus 29*
» satamarakennusosaston vuosikertomus 17*
» suorittamista töistä kannettavat maksut 208
» talorakennusosaston vuosikertomus 26*
» tiliviraston vuosikertomus 32*
» varasto-osaston vuosikertomus 32*
» viranhaltijat ..... 74—75, 206
Rakentamisajan pidentäminen 54, 267
Rakentamisoikeuden lisääminen 66, 67, 71
Rannikkoliikenne 50*
Ranskan valtion lahjoittama kirjallisuus 51
Rantatien, Länt., pohjoisosan kunnostaminen 76
Raskauden vuoksi myönnettävä virkavapaus 106
Ratkaisemattomat asiat, kaupunginhallituksen diaariin merkityt 95
» » kiinteistölautakunnan diaariin merkityt 245

Ratsastuskenttä, Laakson 48, 200, 294
Ratsastusstadionin hallinnon, hoidon ja luovutuksen järjestäminen 48
Rautateiden eläinsuojelusyhdistyksen avustaminen 176
Rautatieaseman sanomalehtilaiturille johtavan tien käyttöoikeus 60
Rautatieliikenn esatamissa 52*
Rautatien keskusasema-aluetta koskeva asemakaavanmuutos 62
Rautatientorin järjestely 71
Rautatiet 91, 222
Ravirata, Käpylän, sen alueella olevien rakennusten lunastaminen kaupungille 55
Reijolan alueen asemakaava 62
» lastenkodin toiminta 162*
Reimarsin alueella olevan tierummun korjaaminen 211
Renlundin, K. H., stipendi- ja palkintorahaston korkovarojen käyttö 135
Resvoin kappeli 209
Rewellin, V., arkkitehti, korttelia n:o 451 koskeva ostotarjous 188
Revisiotoimiston määrärahain ylittäminen 5
» viranhaltijat ..... 4—5, 103—104
Riento, raittiusyhdistys, sen avustaminen 176
Rikostuomioiden toimeenpanokonttorin erään ulosottoapulaisentoimen lakkauttaminen 30
» » määrärahain ylittäminen 30
Rokotusta koskevat päätökset 147
Ruoholahdenkadun talon n:o 5 huoneistoon oikeuttavan osakkeen osto 53
» tontin n:o 21 luovuttaminen kaupungille 186
Ruokailukojut, oikeus niiden pitoon 266, 276
Ruotsalaisen teatterin avustaminen ..... 20—21
Ruotsin arkkipiispan käynti kunnalliskodissa 160
Ruskeasuo, vesijohdon rakentaminen sinne 83
Ruuhalan tila, käyttöoikeuden luovuttaminen sen erääseen alueeseen 237
Ruumishuoneen, Harjun, valmistuminen 158
Ryttylän koulukoti, kunnalliskodin vanhan auton siirtäminen sinne 161
» » sen toiminta 158*
» » » uudisrakennustyöt 152*
» » sitä koskevat kaupunginhallituksen päätökset ..... 168—169
» » puimalan rakentaminen sinne 19

Sairaalahoito vieraassa kunnassa 157
Sairaalat, niiden eräiden viranhaltijain palkan määrääminen 157
» » hallituksen puheenjohtajan, varapuheenjohtajan ja jäsenten vaali 89
» » sääntöjen 15 §:n muuttaminen 37
» » tiliviraston kamreerinviran hoitaminen 151
» » » määrärahan lisääminen 38
» » valtionapu 157
» niissä hoidetut köyhäinhoidolliset henkilöt 116*, 117*
» tilapäisestä ruokailusta niissä suoritettavat maksut 157
Sairaalatarkastajanvirka ..... 37—38
Sairaanhoitajatarkoulu 158
Sairaanhoitajattaret, kaupungin, heidän lepokotinsa ylläpitämisen avustaminen 158
Sairaankuljetustoimi, palokunnan 65*
Sairasapu, kiinteistölautakunnan myöntämä 277, 281, 296
» puhtaanapitolautakunnan myöntämä 34*, 42*
Sairaslomat, niiden aikaiset viransijaisuuspalkkiot ..... 106—114
» » perusteeksi esitettävät lääkärintodistukset 105
» satamalautakunnan myöntämät 45*
» teurastamolautakunnan myöntämät ..... 68*—69*
» ks. myös eri virastoja koskevia kappaleita.
Sakkokorko- ja perimispalkkiomääräykset 136, 226
Salmisaari, Alkoholiliike oy:n siellä olevat pistoraiteet 60, 192
Sanomalehdet, niiden myyntipaikkojen määrääminen 285
» niille kaupunginhallituksen päättämistä asioista annettavat tiedot 95

Santahaminan kylän siirtäminen hallinnollisesti Helsingin kaupunkiin kuuluvaksi ... 3
Satamahallintotoimiston viranhaltijat ... 218, 43*
Satamahinaaja Hercules ... 23, 80, 220, 48*
Satamajäänmurtaja Otso ... 23, 80, 220, 48*
» sellaisen hankkiminen ... 25
Satamakamreerin opintomatka ... 48*
Satamakannanta ... 49*, 54*—58*
Satamalaitoksen viranhaltijat ... 80, 44*
Satamalaitteet ... 48*
Satamalautakunnan antamat lausunnot ... 45*—47*
» kokoonpano ... 88, 90, 43*
» vuosikertomus ... 43*
Satamaliikenne ... 50*
Satamaliikenneosaston virat ja viranhaltijat ... 43*
Satamaliiton liittokokouksen järjestäminen ... 23
Satamalähetystyön tukeminen Helsingissä ... 174, 175
Satamamaksut ... 54*, 55*
Satamasaari, kioskikaupan harjoittaminen siellä y.m. ... 291
» sen kansanpuiston järjestyssäännöt ... 293
Satamat, kalasumppualusten viipyminen niissä ... 225
» niiden alueella aluksista tapahtuva kauppa ... 225
» » alueiden eristäminen ... 225, 49*
» » » vuokralleanto ... 47*
» » aukiolo ... 48*
» » mainostaminen ... 48*
» » määrärahain ylittäminen ... 81
» niissä käyneet laivat ... 50*—53*
» nosturien hankkiminen niihin ... 222
Satamataksojen muutokset ... 48*
Satamatyöntekijäin oleskeluhuoneet ... 81, 221
Satamavesipostit ... 54*
Savilan pumppuasema ... 23*
Sedmigradskyn pientenlastenkoulut ja Marian turvakoti ... 50, 90
Serumlaboratorio, valtion, kaupungin terveydenhoitolaitosten oikeus käyttää sitä ... 151
Seurasaaren kaitsijan asunnon yläkerran vuokralleanto ... 292
» ravintolan vuokralleanto ... 291
» uimalaitoksen vuokralleanto ... 294
Sielullisesti sairaiden huoltotoimisto, lisämäärärahan myöntäminen sille ... 36
» » » vahtimestarintoimen perustaminen sinne 36
» » keskuskodit ... 36, 150, 289
» » vastaanottoasema ... 150
Sielunterveysseuran avustaminen ... 36
Siipikarjan, maasta vietävän, tarkastajan määrääminen ... 230
Siipikarjateurastamo ... 86, 232, 71*
Siirtolapuutarhaneuvojat, heidän oikeuttamisensa kantamaan perunapalstamaksuja ... 200
Siirtolapuutarhat ... 73, 295, 312
Siirtolapuutarhayhdistykset, huoneistojen luovuttaminen niille ... 180, 181
Siltavuorenpenkereen tonttien n:ot 1, 2 ja 3 yhdistäminen ... 63
Siltavuorenrannan leventäminen ... 210
Sinebrychoff, P., ab:n neljän tontin yhdistäminen kahdeksi tontiksi ... 64
Sirkuskadun nimen muuttaminen Paasivuorenkaduksi ... 71
Siviilivirkakunnan leski- ja orpokassan osakkaina olevien kaupungin viranhaltijain leski- ja orpoeläkkeiden järjestäminen ... 7
Sivistysjärjestöjen kansankonservatorion avustaminen ... 174, 175
Sivutoimet, sellaisten pitämistä koskeva huomautus ... 105
» ks. myös eri virastoja koskevia kappaleita.
Skogmanin, E. ja D., muistorahaston korkovarain käyttö ... 135
Snellmaninkoulu, suojakatoksen rakentaminen sen pihamaalle ... 179
Sofiankadun talo n:o 4, kattilan hankkiminen sen lämpökeskukseen ... 202
Sofianlehdon pikkulastenkoti ... 168, 162*, 163*, 177*, 179* 180*

Sokeain avustaminen ... 174, 175
Sokeaintalo-säätiön hallituksen jäsenten vaali ... 240
Sonabyn tilaan kuuluvaa palstaa n:o 23 koskevan kauppakirjan laatiminen ... 56
Sorakuopissa olevan soran määrä ja laatu ... 93
Sosiaali- ja opetusasiain johtaja, virkavapauden myöntäminen hänelle ... 3
Sosiaalisten lautakuntien johtosääntökomitean jäsenen vaali ... 122
Sotaväen ravinto- sekä rehu- ja kuivikeannokset ... 86
Sovinnollisuuden viikon toimikunnan avustaminen ... 233
Stadionin rakennustöiden jatkaminen ... 166
Stadion-säätiön hallituksen jäsenten vaali ... 91
Stansvikin tila, sen rakennussuunnitelma ... 73
» » sinne johtavan tien oikaisu ... 198
Stenbäckinkadun tonttien n:ot 28 ja 30 varaaminen Lastenlinnaa varten ... 57
Stenius, M. G., ab:n oikeuttaminen rakentamaan suurjännitejohto Talin maiden halki ... 192
Sterilisointia koskevien toimituskirjain vapauttaminen leimaverosta ... 148
Sukupuoliasiain neuvontatoimiston lakkauttaminen ... 34
Suojakaiteiden rakentaminen ... 213
Suomalainen nafta oy:n vuokraoikeuksien siirtäminen Gulf Oil Corporation nimiselle yhtiölle ... 265
» naisvoimisteluseura, sen avustaminen ... 244*
» normaalilyseo, sen oppilaiden raittiusyhdistyksen Kipinän avustaminen ... 177
» » » 50-vuotisriemujuhla ... 182
» ooppera oy., sen hallintoneuvoston jäsenen vaali ... 240
» » » » ja musiikkilautakunnan välinen sopimus ... 200*
» » sen avustaminen ... 20—21
» partiojärjestö Hespartto, sen avustaminen ... 244*
» Shell oy:n liikennemaksujen veloittamista koskeva valitus ... 219
» yhteiskoulu, Nervanderinkadun tontin n:o 13 luovuttaminen sille 244
» » sen uuden koulutalon piirustusten hyväksyminen ... 203
Suomen hiilihappo oy:n vuokra-alueen rajojen järjestely ... 264
» huoltotyöntekijäin liiton 20-vuotisjuhla ... 127
» ilmapuolustusliiton liitokoneiden säilyttäminen Kellosaaren lentohallissa ... 225
» kaupunkiliiton 25-vuotisjuhlaa varten myönnetty määräraha ... 24
» » kolmas yleinen asuntokongressi ... 244
» lastensuojelun ja nuorisonhuollon keskusliitto, lastensuojelulautakunnan liittyminen sen jäseneksi ... 167
» laulajain ja soittajain liiton avustaminen ... 174, 175
» merimieslähetysseuran avustaminen ... 174, 175
» messut osuuskunnan hallintoneuvoston jäsenen, varajäsenten, tilintarkastajan ja varatilintarkastajan vaali ... 241
» muusikeriliiton avustaminen ... 185
» naisten liikuntakasvatusliiton avustaminen ... 244*
» opiskelevan nuorison raittiusliiton avustaminen ... 176
» punaisen ristin sairaala ... 158
» sairaanhoitajatarliiton avustaminen ... 174, 175
» sokeain hierojain yhdistyksen avustaminen ... 174, 175
» sukututkimusseuran avustaminen ... 92
» sähkö oy. Gottfr. Strömbergin, Oy. Malmin sähkölaitoksen ja kaupungin välinen sopimus ... 193
» työväen arkiston avustaminen ... 174, 175
» ulkomaankävijäin seuran avustaminen ... 234
» vankeusyhdistyksen ja lastensuojelulautakunnan välinen sopimus ... 151*
Suomenlinnan laivamaksuista kansakouluoppilaille myönnetyt alennukset ... 180
» linnoituspiirin aiheuttamat haitat ... 226
» urheilijat yhdistyksen avustaminen ... 244*
Suomi Filmi oy., Munkkisaaren tehdasrakennuksen erään osan vuokraaminen sille 285
Suurjännitejohdon rakentaminen Talin maiden halki ... 192
Suursuon vapaaehtoinen palokunta, alueen luovuttaminen sille ... 189
Svenska kristliga föreningen av unga män yhdistyksen avustaminen ... 173, 175
» kvinnoförbundets gymnastikklubb yhdistyksen avustaminen ... 244*

Svenska samskolan i Helsingfors nimisen säätiön tonttia koskeva asemakaavanmuutos ... 65
Svenskt förbund för fysisk fostran för Finlands kvinnor yhdistyksen avustaminen 244*
Synnytyksen vuoksi myönnettävä virkavapaus ... 106
Syyttäjistön tarverahojen ylittäminen ... 31
Sähköjohtokeskuksen rakentamiseen myönnetty lupa ... 276
Sähkölaitos, alueen varaaminen sen tarpeisiin ... 59
» kahden uuden höyrykattilan hankkiminen sille ... 85
» osapalkan myöntäminen sen asentajalle A. Tassbergille hänen sairaslomansa ajalta ... 84
» sen ala-aseman rakentaminen kortteliin n:o 216 a ... 187
» » ja Imatran voima oy:n väliset riitakysymykset ... 230
» » oikeuttaminen rakentamaan suurjännitekaapeli ja muuntoasema Eteläsatamaan ... 85
» » taloustariffin alentamista tarkoittava esitys ... 85
» » viranhaltijat ... 229
» uuden apulaisen palkkaaminen sen kattilahuoneeseen ... 85
» yleisten mukavuuslaitosten sijoittaminen sen kortteliin n:o 216 a rakennettavaan ala-asemaan ... 209
Sähkölinjain vetämiseen myönnetyt luvat ... 192, 193
Sähkönkulutuslaskun suorituksen viivästyminen ... 226
» suoritus rahatoimistossa ... 227
Säkenet, naisvoimisteluseura, sen avustaminen ... 244*
Säveltäjäin tekijänoikeustoimisto Teoston ja musiikkilautakunnan välinen sopimus ... 200*
Södra Finlands fisktransportförening, sen kalasumppualusten viipyminen Eteläsataman myyntipaikoilla ... 225
Sörnäisten höyryvoima-aseman konetehon lisääminen ... 85
» nuorten miesten kristillisen yhdistyksen avustaminen ... 173, 175
Sörnäs ab:n entisen vuokra-alueen vuokralleanto ... 57
» » käyttämän vesialueen vuokra ... 219
» » vuokra-alueiden ottaminen kaupungin haltuun ... 267
» » vuokrasopimusten purkaminen ... 59, 190
Sörnässtrand ab., sen kiinteän omaisuuden osto ... 53
» » siltä ostettujen tonttien lainhuuto ... 187

Taidelaitosten avustusmäärärahain suorittamistapa ... 185
Taideteollisuuskeskuskoulun johtokunnan jäsenten ja varajäsenten vaali ... 90
Taideteosten osto ... 235
Taivallahden ja Humallahden välisten ranta-alueiden järjestäminen ... 267
» veden biologinen tutkimus ... 24*
Takauksen hyväksyminen vuokramaksun suorittamiseksi ... 244
Taksoituslautakunnan jäsenten vaali ... 89
Talin kartano, suurjännitelinjan vetäminen sen maiden halki ... 192, 276
» siirtolapuutarhan uuden majatyypin hyväksyminen ... 295
» siirtolapuutarhayhdistyksen oikeuttaminen käyttämään suomenkielisen työväenopiston huoneistoa ... 180
Tallbackan huvilapalsta, sitä koskeva vapaa vuokrasopimuksen siirto-oikeus ... 265
Talousarvio, kaupungille v:ksi 1938 vahvistettu ... 14
Talousarvioasetelmain, kaupunkien, yhdenmukaistaminen ... 14
Talousarvioehdotus, kaupungin v:n 1938, sen valmistelu ... 139—140
» kiinteistölautakunnan v:ksi 1938 laatima ... 245, 288
Taloustyöntekijäkodin avustaminen ... 174, 175
Talviliikenne ... 219
Talvipuhtaanapito, katujen ... 217, 36*
Talvivesipostin rakentaminen Kaisaniemen pienelle kentälle ... 228
Tapanilan erään alueen luovuttaminen urheilukentäksi ... 189
Tapaninkylässä sijaitsevan Håkansvikin tilan osto ... 53
Tapaturmakorvauksen myöntäminen Tervalammen työlaitoksessa työvelvollisuutta suorittavalle henkilölle ... 162
Tapaturmat, naisten työtuvassa sattuneet ... 233*
» puhtaanapitolaitoksen töissä sattuneet ... 34*, 42*
» tulipalojen yhteydessä sattuneet ... 64*
» yleisissä töissä sattuneet ... 17*

Tapaturmavakuutus, kaupungin työntekijäin 106
Tapiolan tilaa koskevan kiinteistökaupan oikaiseminen 55
Tarkkampujankatu 12 asunto oy:n rakennuksen ullakkokerroksen sisustaminen 71
Tasavallan presidentin valitsijamiesten vaalit 140
Tavaraliikenne satamissa 50*
Tavolan koulukodin huoneistokysymys 152*
» » toiminta 158*
Teatterien avustaminen ..... 20—21, 51
» turvavartio 62*
Teatteriesplanaadin vedenheittolaitos 209
Teatterikujaa, It., koskeva asemakaavanmuutos 63, 193
Tehdaskorttelin n:o 294 uudelleenjärjestely 71
Tehdastontit, kiinteistölautakunnan vuokralle antamat 262
» niiden järjestäminen Mäkelänkadun, Käpylän ja Pasilan aseman väliselle alueelle 198
» » vuokraoikeuden siirto 263
» » vuokrasopimuskaavakkeen hyväksyminen 262
Tehtaanpuisto, kahlaamon järjestäminen sinne 215
» sen järjestely 79
Teknilliset laitokset, lupa niiden uudistöiden aloittamiseen 227
» » niiden hallituksen puheenjohtajan, varapuheenjohtajan ja jäsenten vaali 90
» » » voiton osittainen siirtäminen uudistusrahastoihin ... 227
» » rakennustoimiston niiltä veloitettava lisäprosentti 208
Tekniska läroverket i Helsingfors nimisen säätiön tontin rakentamisajan pidentäminen 54
Telakka-aluetta, Eteläsataman, koskeva vuokrasopimus 190
Telttailun salliminen eri paikoilla 266, 277, 286, 291, 310
Temppeliaukion asemakaavan muuttaminen 67
» kirkon luonnospiirustusten hyväksyminen y.m. 59, 67
Teollisuuskadun johtotöiden suorittaminen 83, 84
Teollisuuskoulun johtokunnan jäsenen vaali 91
Teollisuusseutujen evankelioimisseuran avustaminen 174, 175
Teoston ja musiikkilautakunnan välinen sopimus 200*
Tervalammen työlaitos, irtaimiston hankkiminen sinne 44
» » sen ja Vihdinseudun osuusliikkeen välinen vuokrasopimus 44
» » » johtokunnan kokoonpano 94*
» » » » palkkiot 5
» » » uudisrakennustyöt ..... 43—44, 101*
» » » vuosikertomus 120*
» » sitä koskevat kaupunginhallituksen päätökset ... 161—162
Tervasaaren penkereen rakentaminen 211
» puhdistuslaitos 79, 198
Terveydellisten tutkimusten laboratorio, lisämäärärahan myöntäminen sille ... 35
» » » sen näytteidenottajantoimen hoitaminen 148
» » » uusien virkain perustaminen sinne 34
Terveydenhoitojärjestyksen 52 §:n muuttamista koskeva aloite 34
Terveydenhoitolautakunnan alaisille viranhaltijoille myönnettävät etuannit..... 151
» määrärahain ylittäminen 34
» toimiston viranhaltijat 34, 147
Terveystoimisto 36, 37, 150
Teräs, voimistelu- ja urheiluseura, sen avustaminen 244*
Testamentit, kaupungin hyväksi tehdyt 13
Teurastamo, korjaustöiden suorittaminen siellä 231
» luentojen y.m. järjestäminen siellä 231
» sen julistaminen yleiseksi teurastamoksi 86
» » siipikarjateurastamo 86, 71*
» » taksat 86, 232
» » uudisrakennukset 86
» » viranhaltijat ..... 85, 230, 67*—69*
» » vuosikertomus 232, 67*

Teurastamo, sitä koskevissa tutkimuksissa käytettävät asiantuntijat. 231
Teurastamoalueen erään osan vuokralleanto 232
Teurastamolautakunnan kokoonpano 90, 67*
Tienkäyttöoikeuden myöntäminen O. W. Nyströmin perillisille 281
Tierummun korjaaminen 211
Tietyöt 211
Tilastotoimiston huoneisto 101
» julkaisutoiminta 2*
» määrärahan ylittäminen 4, 7*
» suoritettava asunto-olojen tutkiminen 17, 5*
» viranhaltijat ..... 100—101, 1*—2*
» vuosikertomus 1*
Tilinpäätös, kaupungin v:n 1936 ..... 10, 130
Tilintarkastus, kaupungin v:n 1936 ..... 11, 130
Tinkimaitoa luovutettaessa kaupungin maatiloilta myönnetty luotto 245
Toivolan koulukodin keittiörakennuksen palovakuuttaminen 203
» » toiminta 158*, 162*
» » viranhaltijat 168, 162*
» tilaa koskevan kiinteistökaupan oikaiseminen 55
Toivoniemen tila, puhdistushakkuun toimittaminen sen metsissä 169
Toivonliiton, Helsingin, avustaminen 173, 175
Tomtbackan tila, leiritoiminnan järjestäminen sinne 277
Tontinmittaukset, kaupungin omistamilla tonteilla toimitettavat 186
Tontit, eri hallinnonhaarain käyttämät, niiden pääoma-arvon korkoprosentti ... 136
» kiinteistölautakunnan myymät ..... 246—249
» niiden luettelointi 186
» » myynti yksityisille kouluille 187
» » myyntiluettelon valmistaminen 187, 249
Tonttijakokartat 281
Tonttijaonmuutokset ..... 69—71
Tonttirekisteri 186
Topeliuksenkadun, Niittykadun ja Rajasaarentien rajoittaman alueen asemakaavanmuutos 68
Torikauppa 34, 282
Toukolan kaasujohtotyöt 84
» niityn kunnostaminen 80
» lastenhoidon neuvonta-asema 19, 174*
» voimistelu- ja urheiluseura Teräs, sen avustaminen 244*
Toverit, raittiusseura, sen avustaminen 177
Trustivapaa bensiini oy:n maksettavan aluevuokran alentaminen 190
Tuberkuloosihuolto 35, 149
Tuberkuloosihuoltotoimiston alaisissa sairaskodeissa ulkokuntalaisilta potilailta kannettava vuorokausimaksu 36, 98*
» tilasto 4*
Tuberkuloosisairaala 41, 157
Tuberkuloottisten alkoholistien sijoittaminen 122, 99*
» asuntolat 149
» irtolaisten sijoitusmahdollisuudet 164
Tulipalot ..... 62*—64*
Tulli- ja pakkahuoneet 220, 49*
Tullimakasiinin, Katajanokan uuden, kalustaminen 81
Tulo- ja omaisuusverolautakunnan jäsenten ja varajäsenten vaali ..... 87—88
Tuloarvio, kaupungin v:n 1938 ..... 15, 28
Tuntipalkkain järjestely kaupungin opetuslaitoksissa 122
Tuomarinkylän—Helsingin maantie 211, 214
» tila, autovajan rakentamiseen sinne myönnetty lupa 191
» » puimahuoneiden rakentaminen sinne 53
Tuonti ..... 50*—52*
Turistiesineiden myynti 285
Turistilaivat, mainoskorttien jakaminen niiden matkustajille 142
» satamissa käyneet 53*
Turuntien tonttien n:ot 70 b ja 72 välisen rajan järjestäminen 69
Tutkijalautakunnan jäsenten vaali 89

Tuulaakimaksut 54*, 55*
Tuurholman kansanpuisto, järjestyksen ylläpitäminen siellä 200
» » sen kioskien vuokralleanto 291
» » » rantahuvilan vuokralleanto 292
» » telttailun salliminen siellä 291
Työaika kesällä 104
Työlaitosten järjestyssäännöt, päiväjärjestys sekä niissä olevien hoidokkien työnsuoritusten ja käytöksen arvosteluperusteet 103*
» keskusliitto, kaupungin liittyminen sen jäseneksi 163, 102*
» mahdollisuudet sijoittaa naisirtolaisia 164
» myyntiaitan johtokunnan kokoonpano 233, 238*
» » vuosikertomus 238*
» vuosikertomukset 117*, 120*, 140*
Työntekijät, kaupungin töissä olevat, heidän kesälomansa pidentäminen, ... 6, 121
» » » » » palkkaryhmittelynsä tarkistaminen ja palkkainsa korottaminen ... 6
» » » » » tapaturmavakuutuksensa järjestäminen 106
» » yleisissä töissä olleet, heidän lukumääränsä 16*
» » » » » » nauttimansa kesäloma ... 17*
» naisten työtuvassa työskennelleet, heidän lukumääränsä y.m. 233* 236*
» » » työskentelevät, heidän tuntipalkkansa korottaminen 45
» ks. myös Varatyöntekijät.
Työnvälityksen harjoittamisluvat 48, 211*
Työnvälityslautakunnan kokoonpano 88, 209*
Työnvälitystoimiston huoneiston laajentaminen 171
» johtajan opintomatka 212*
» kaupungin virastoille ja laitoksille välitettävä työvoima 172, 210*
» maatalousosaston perustaminen 19, 47, 211*
» määrärahain ylittäminen 47
» naisammattiväen ja siivoojain alaosaston lopettaminen ... 211*
» toimistoajan muuttaminen 172
» viranhaltijat 47, 171, 213*
» virka-aika 210*
» vuosikertomus 209*
Työttömyys, sen takia annettujen köyhäinhoitoavustusten periminen takaisin ... 101*
» valtion toimenpiteet sen torjumiseksi 166
Työttömyyshuolto ..... 45, 164—167, 135*
Työttömyyskomitea 122, 210*
Työttömyysohjeet, valtioneuvoston antamat 166
Työttömät, heidän osoittamisensa varatöihin huoltoviraston toimesta 96*
» henkisen työn tekijät, töiden järjestäminen heille 166
» naiset, kesätöiden järjestäminen heille 174, 175
» ulkokuntalaiset, heidän kuljettamisensa kotipaikkakunnilleen 98*
Työtuvat, huoltolautakunnan alaiset ..... 44, 162—163, 123*
Työväen arkiston avustaminen 174, 175
» mailapojat yhdistyksen avustaminen 244*
» matkailuyhdistyksen avustaminen 174, 175
» voimistelijat yhdistyksen avustaminen 243*
Työväenopistojen liiton retkeily Korkeasaareen 199
Työväenopistot 49, 83, 89, 127, 180, 286
Töölön lastenhoidon neuvonta-asema 170, 152*, 172*
» naisvoimistelijat yhdistyksen avustaminen 244*
» voimistelu- ja urheiluseura Vesan avustaminen 244*
Töölönkadun tontin n:o 55 luovuttaminen Helsingin keskuksen yhteiskoululle 68
Töölönlahden veden biologinen tutkimus 24*

Uhkasakon määrääminen luvattomasta oleskelusta Malmin keskusampumarata-alueella 145
Uhlénin, A., avustusrahaston korkovarojen käyttö 135
Uimahalli oy:lle myönnetyn lainan lainaehtojen muuttaminen 13*

Uimalaitokset ... 294, 241*
Uimaliput uimahallin, eri laitoksille myönnetyt ... 17
Uinti- ja uimahuoneoloja Helsingissä koskeva julkaisu ... 177
Ukkolan tilan ostaminen Hyvösen lastenkodille ... 46, 170, 152*
Ulkoilmakonsertit ... 200*
Ulkoilmanäyttämöt ... 263
Ulkomaankauppa ... 50*—52*
Ullakkokerroksen sisustaminen ... 64, 71
Ullanlinnan kylpylaitoksen vuokralleanto ... 285
Ulosottolaitoksen viranhaltijain viransijaisuuspalkkioita koskeva oikeusministeriön lausunto ... 5
» vuosikertomus ... 9*
Urakkajärjestelmän noudattaminen kaupungin töissä ... 208
Urheilukadun istutukset ... 215
Urheilukenttäalueen luovuttaminen Helsingin maalaiskunnalle ... 189
Urheilukenttätarve, Pasilan ja Turuntien välisen alueen ... 200
Urheilukentät ... 293, 308, 25*
Urheilulautakunnan kokoonpano ... 89, 241*
» vuosikertomus ... 241*
Urheiluseurain avustaminen ... 243*
Urheilutoiminta ... 306
Uudenkaupungin piirimielisairaala, potilaiden siirtäminen sinne Nikkilän sairaalasta ... 154
Uudenvuodenvastaanottojuhla Senaatintorilla ... 233
Uudistusrahastojen perustaminen teknillisille laitoksille ... 227
Uunisaaren ravintolan pito ... 233
» uimalaitos ... 294, 241*
Uutisten antaminen sanomalehdistölle ... 95

Vaakamestarien käytettävinä olevat punnitsemisvälineet ... 222
Vaalikustannukset ... 32, 140
Vaasankadun tontin n:o 11 jakaminen kolmeen osaan ... 70
Vahingonkorvauksen myöntäminen autonkuljettaja V. Rahkoselle ... 216
Vajaaälyisten työkodin perustaminen ... 174, 175
Vakanssiluettelon pitäminen työnvälitystoimistossa ... 210*
Vakuusasiakirjain tarkastus ... 94, 242
Valiokunnat, kaupunginhallituksen asettamat ... 121—123
» kaupunginvaltuuston asettamat ... 6
» ks. myös Komiteat.
Valkonauhayhdistyksen, Helsingin, avustaminen ... 174, 175
Valkosaarenkarin edustan syventäminen ... 50*
Vallilan ruotsinkielisen kansakoulun osittainen luovuttaminen suomenkielisten kansakoulujen tarpeisiin ... 179
» siirtolapuutarha ... 296
» sosialidemokraattisen lasten raittiusosaston Oraan avustaminen ... 176
» tonteista kertyvien vuokramaksujen vakuus ... 245
» ulkoilmanäyttämön alueen vuokraehdot ... 263
» » avustaminen ... 51
Valmistava poikain ammattikoulu ... 50, 181
» tyttöjen ammattikoulu ... 50, 181
Valokuvat, kaupunkia esittävät, niiden osto ... 235
Valokuvauspaikat, kiinteistölautakunnan luovuttamat ... 285
Valtionapu, kansakoulujen ... 180
» kaupunginorkesterin ... 185
» koulukotien, sen maksamisessa noudatettavat periaatteet ... 151*
» maantienjatkeiden kunnossapitoon myönnetty ... 208
» sairaalain ... 157
» työnvälitystoimiston ... 172
Valtionrautatiet, alueiden luovuttaminen niille ... 188
Vanda puistokylä oy:n luovuttamaa kiinteistöä koskevan kauppakirjan laadinta 55
Vangit, vapautuneet, töiden järjestäminen heille ... 165, 100*
Vanhainkodeissa hoidetut köyhäinhoidolliset henkilöt ... 115*
Vanhan Helsingin hautausmaan ja kirkon paikan kunnostaminen ... 123
» kaartin 125-vuotisjuhla ... 234

Vanhankaupungin ja Arabian välisen linja-autoliikenteen järjestäminen 32
Vanhempainneuvostot, oppikoulujen 91
Vankeusyhdistyksen ja lastensuojelulautakunnan välinen sopimus 151*
Vapaapäivät 105
Varastoalueet 264
Varastointi, kaupungin kiinteistöistä erotettujen esineiden 208
Varastokonttorirakennuksen rakentaminen makasiinikortteliin n:o 258 81
Varatyöntekijät, heidän tuntipalkkainsa korottaminen 77
» valtion siirtotyömailla työskentelevät, heidän kuljetuksestaan y.m. aiheutuneet kustannukset 166
Varatöiden järjestäminen 76, 83, 165, 215, 26*
Varoitusmerkkien asettaminen 213
Varsasaaren kansanpuiston järjestyssäännöt 293
Wassermann—Kahn-tutkimukset 151
Vastaanottokoti, sen toiminta 157*, 162*
» » uudisrakennuksen suunnitteleminen 46
» » viranhaltijat 168, 157*
Vastuuvapauden myöntäminen kaupungin hallituksille, lautakunnille ja virastoille 11
» » Sedmigradskyn pientenlastenkoulujen ja Marian turvakodin johtokunnalle 50
Vedenkulutuslaskun suorituksen viivästyessä perittävä viivästyskorko 226
Veduta nimisen kahvilarakennuksen vuokralleanto 285
Veneeristen tautien poliklinikka 37, 150
Venelaiturin rakentaminen Kläintarhanlahden pohjoisrannalle 222
Venepaikkamaksut 49*, 54*, 57*
Venäjälle tapahtuva kauttakulkuliikenne 52*
Verikokeiden suorittaminen valtion serumlaboratoriossa 151
Verkkosaaret, niiden välisen rimasillan myynti 201
» niitä koskevat vuokrasopimukset 263
Veroasioiden esittely kaupunginhallituksessa 103
Verojäämien pakkoperintä ..... 9*—12*
Verokavallus, erinäisten piirinuohoojain 138
Veron, huoltokonttorien kautta suoritettavan, perimisaika 137
» suorittaminen kaupungin Helsingin maalaiskunnassa omistamista sorakuopista 138
» » » vieraissa kunnissa olevista kiinteistöistä 203
Verotasausrahasto 11, 25, 134
Verotilaston laadinta 4*
Verotusvalmisteluviraston huoneisto 103
» tarkkailijain vuosikertomus 246*
» viranhaltijat 4, 102
» vuosikertomus 13*
Verovelvollisen henkilön tulosta verotettaessa tehtävä vähennys 14
Veroäyriltä maksettava veromäärä 137, 15*
Vesialueet, Botbyn kylään kuuluvain jakaminen 198
» satamalautakunnan vuokralle antamat 47*
Vesijohdon rakentaminen Ruskeasuon alueelle 83
Vesijohtolaitoksen eräiden työntekijäin palkkain korottaminen 227
» työpajan laajentaminen 25
» uusi vesisäiliö ja painejohto 82, 228
» viranhaltijat 82, 227
Vesijohtotyöt, määrärahat sellaisia varten 25, 82, 83
Vesikaasulaitoksen myynti 229
Vesipostin rakentaminen Kaisaniemen pienelle kentälle 228
Westendin alueen rakennussuunnitelma 73
Viemärin, Haagan kauppalan, liittäminen kaupungin viemäriverkostoon 192
Viemärityöt 26, 78, 81, 214, 222, 269, 23*
Viemäriveden tunkeutumisesta varastohuoneisiin vaadittu vahingonkorvaus 236
Vienti ..... 50*—52*
Vihdinseudun osuusliikkeen ja Tervalammen työlaitoksen välinen vuokrasopimus 44
XV kaupunginosan itäosan asemakaavanmuutos 69

Viikinmäen tilaan kuuluvia vuokra-alueita koskevat lunastusvaatimukset 55
Viitasaaren kunnan antama lasku helsinkiläisen sairaalahoidosta 157
Wilckmanin, J. G., rahaston korkovarojen käyttö 135
Viljelyspalstat, kiinteistölautakunnan vuokralle antamat ..... 256, 271—273
» niitä koskevien vuokrasopimusten pidentäminen 258, 274
Viljelyspalstatoimikunta, perunakellarin vuokraaminen sen tarpeisiin 288
» sen puheenjohtajan ja jäsenten vaali 123
Viljelyspalstatoiminta 123, 165
Villa Munksnäsin rakennussuunnitelma 73
Wilskmanin, M., kaupunginhallituksen entisen asiamiehen, velan järjestely 13
Viranhaltijat, kaupungin, heidän keskinäistä kirjeenvaihtoaan koskeva määräys 95
» » » kesälomansa pidentäminen 6, 121
» » » oikeutensa sivutoimen pitoon 105
» » » palkkajärjestelynsä 6
Viransijaisuuspalkkiot, kaupunginhallituksen myöntämät ..... 106—115
» niitä koskeva oikeusministeriön lausunto 5
Virastotalo, sen rakentaminen 208
» uuden tontin varaaminen sitä varten y.m. 187
Virastovaratyöntekijät 106, 159, 166, 172, 97*
» ks. myös eri virastoja koskevia kappaleita.
Virat, kaupungin, niiden luettelon julkaiseminen 6*
» » » nimitykset 244
Virkasäännön muuttaminen 121
Virkavapaudet, niiden aikaiset viransijaisuuspalkkiot ..... 106—115
» raskauden ja synnytyksen vuoksi myönnettävät 106
» satamalautakunnan myöntämät 45*
» teurastamolautakunnan myöntämät ..... 68*—69*
» ks. myös eri virastoja koskevia kappaleita.
Viroon suunniteltu kunnallismiesten kiertomatka 127
Virvoitusjuomakioskit 202, 284
Visa, voimistelu- ja urheiluseura, sen avustaminen 244*
Voima- ja polttoainetaloudellinen yhdistys 238
Voimistelujuhlain avustaminen ..... 19—20
Voimisteluseurain avustaminen 243*
Vuokra-alueiden käyttäminen rakennustarkoitukseen 271
» lunastaminen itsenäisiksi ..... 188—189, 244
Vuokraamattomat huoneistot 101, 5*
Vuokraehdot, asuntotonttien vuokraamisessa noudatettavat 189
» Sörnäs ab:n entisen vuokra-alueen 57
Vuokrain suuruutta koskeva tiedustelu 101, 5*
Vuokrakysymykset ..... 57, 189, 249—266, 271—275, 290
Vuokralle annetut asuntotontit ja -palstat ..... 249—256
» » tehdastontit 262
» » viljelyspalstat 256, 271
Vuokramaksujen alentaminen 265, 275
» korottaminen 265
» suorittamisen lykkääminen 267
Vuokrankorotukset, kaupungin vuokralle ottamien huoneistojen 287
Vuokraoikeudet, niiden siirtäminen 259
Vuokrasopimusten irtisanominen 266, 275
» muuttaminen 58, 190, 275
» pidentäminen ..... 58, 257—258, 265, 274—275
» purkaminen 59, 190
Vuokratiedustelu 4*
Vuorotyöntekijäin loma- ja eläkekysymyksen järjestäminen 121
Vuositilintarkastajain vaali 11
Väestönsuojelu 25, 140, 235
Väinölän turvakodin avustaminen 174, 175
Väinölänkadun viemärijohdon ja vesijohdon jatkaminen 78, 83
Väkijuomain anniskeluoikeudet 87
Väkijuomaliikkeen, kunnallisen, tarkastajan virka 47, 177
Vääksyntien johtotöiden suorittaminen 83, 84, 85

Yksityishoitoon sijoitetut köyhäinhoidolliset henkilöt 121*, 160*, 164*
Yleinen ammattilaiskoulu, retkeilyn järjestäminen sen oppilaille 181
Yleishyödyllisen rakennustoiminnan edistämislainarahasto 269
Yleishyödyllisten yritysten ja laitosten avustusmäärärahan jakaminen 123, 173
Yleisradiokuuntelulupamaksut, kunnalliskodin ja työlaitoksen hoidokkien vapauttaminen niiden maksamisesta 161
Yleisten alueiden rekisteri ja muodostusluettelo 186
» töiden aloittamiseen myönnetty lupa 215
» » lautakunnan kokoonpano 88, 90, 16*
» » » vuosikertomus 16*
» » määrärahain siirtäminen ja ylittäminen ....75—76
Yliopiston ja kaupungin välinen Kivelän sairaalaa koskeva sopimus 38
» maatalous- ja metsätieteenopetusrakennusten lämpöjohtokanavat ... 192
Ylioppilaiden maailmankisat v. 1939 234
Ylioppilaskunnan laulajien Amerikkaan tehtävän konserttimatkan avustaminen 51
Ylityökorvauksen suorittamista koskevat määräykset 151
Ympäristöalueiden, Helsingin, liittäminen kaupunkiin 151*
Yritys, voimistelu- ja urheiluseura, sen avustaminen 244*
Yömajat, niiden ylläpitämiseen myönnetty avustus 163, 174, 175
» niissä yöpyvien tuberkuloottisten henkilöiden ottaminen tuberkuloottiste nasuntoloihin 149
Yövartijain varustaminen taskuaseella 106

Äijälän, A., koulun talon piirustusten hyväksyminen 203
Äitiysavustukset 171, 105*, 150*, 152*

Öhmanin, E., ja hänen puolisonsa testamentti 13
Örnen urheiluseuran avustaminen 244*
Övergård RN 1 nimisen tilan siirtäminen hallinnollisesti Helsingin kaupunkiin kuuluvaksi 3

Julkaisujen luettelo

A. Helsingin kaupungin tilasto.

(Ilmestyi aluksi erillisinä suomen- ja ruotsinkielisinä painoksina, sittemmin kaksikielisinä painoksina suomen- ja ruotsinkielisin rinnakkaistekstein. V. 1933 ja myöhemmin ilmestyneissä julkaisuissa on yksinomaan suomenkielinen teksti, mutta taulukoissa on ruotsinkieliset sekä — sarjoissa I, II, III ja VI — ranskankieliset otsakkeet; sarjasta VI on kuitenkin myös erillinen ruotsinkielinen painos, joka v:een 1936 saakka sisältää vain ruotsinkielisten opetuslaitosten toimintakertomukset mutta siitä lähtien kaikki kyseiset kertomukset.)

I. Terveyden- ja sairaanhoito. Helsingin kaupungin tilastotoimiston julkaisema.
1—20. 1910—35.
21—22. Edellinen osa 1936—37.

II. Ulkomaan kauppa. Helsingin kaupungin tilastotoimiston julkaisema.
1—11. 1916—26.

III. Merenkulku. Helsingin kaupungin tilastotoimiston julkaisema.
1—3. 1915—26.

II—III. Ulkomaan kauppa ja merenkulku. Helsingin kaupungin tilastotoimiston julkaisema.
1—7. 1927—36.

IV. Helsingin kaupungin tekniset laitokset. Helsingin kaupungin teknillisten laitosten hallituksen julkaisema.
1—23. 1916—38.

V. Kaupungin tilit ja tilinpäätös. Helsingin kaupungin rahatoimiston julkaisema.
1—23. 1916—38.

VI. Opetuslaitokset. Helsingin kaupungin tilastotoimiston julkaisema.
1—10. 1916/17—1937/38.

B. Helsingin kaupungin tilastollinen vuosikirja. Helsingin kaupungin tilastotoimiston julkaisema.
(Taulukoissa on suomen- ja ruotsinkieliset otsakkeet; sisällysluettelo on laadittu myöskin ranskankielellä.)
5—11. 1909—15.
12—31. 1919—38.

C. Kertomus Helsingin kaupungin kunnallishallinnosta. Helsingin kaupungin tilastotoimiston julkaisema.
(Aikaisemmin julkaistu erillisinä suomen- ja ruotsinkielisinä painoksina, v:n 1932 kertomuksesta alkaen ainoastaan suomenkielisenä painoksena.)
21—50. 1908—37.
Vanhempi sarja. Kaupunginvaltuusto.
1. 1875—78.

D. Helsingin kaupungin kunnalliskalenteri. Helsingin kaupungin tilastotoimiston julkaisema.
(Julkaistaan erillisinä suomen- ja ruotsinkielisinä painoksina.)
1—9. 1911—32.
10—15. 1934—39.

E. Helsingin kaupungin kunnallinen asetuskokoelma. Helsingin kaupungin tilastotoimiston julkaisema.
(Julkaistaan erillisinä suomen- ja ruotsinkielisinä painoksina.)
1—16. 1923—38.

F. Helsingin kaupunkia koskevat asetukset. Kunnallinen käsikirja. Helsingin kaupungin tilastotoimiston julkaisema (1930).
(Julkaistu erillisinä suomen- ja ruotsinkielisinä painoksina.)